

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

L 174

Ediția
în limba română

Legislație

Anul 56
26 iunie 2013

Cuprins

I *Acte legislative*

REGULAMENTE

★ **Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană ⁽¹⁾ 1**

Preț: 14 EUR

(¹) Text cu relevanță pentru SEE

RO

Actele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

I

(Acte legislative)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) NR. 549/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 21 mai 2013

privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 338 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene ⁽¹⁾,hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

(1) Elaborarea de politici în Uniune și monitorizarea economiilor statelor membre și a uniunii economice și monetare (UEM) necesită informații comparabile, actualizate și fiabile cu privire la structura economiei și la evoluția situației economice din fiecare stat membru sau regiune.

(2) Comisia ar trebui să aibă un rol în monitorizarea economiilor statelor membre și a UEM și, în special, să informeze în mod regulat Consiliul în legătură cu progresele statelor membre în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor lor privind UEM.

(3) Cetățenii Uniunii au nevoie de conturi economice, ca instrument de bază pentru analizarea situației economice a unui stat membru sau a unei regiuni. În interesul comparabilității, astfel de conturi ar trebui redactate pe baza unui set unic de principii care să nu lase loc unor interpretări diferite. Informațiile puse la dispoziție ar trebui să fie cât mai exacte, complete și actuale, pentru a se asigura o transparență maximă pentru toate sectoarele.

(4) Comisia ar trebui să utilizeze agregate de conturi naționale și regionale pentru calculele administrative ale Uniunii și, în special, pentru calculele bugetare.

(5) În 1970 a fost publicat un document administrativ intitulat „Sistemul european de conturi economice integrate (SEC)”, care acoperă domeniul reglementat de prezentul regulament. Documentul respectiv a fost redactat în exclusivitate de Oficiul de Statistică al Comunităților Europene și numai pe răspunderea acestuia și a fost rezultatul mai multor ani de eforturi depuse de oficiul respectiv, împreună cu institutele naționale de statistică ale statelor membre, având ca scop crearea unui sistem de conturi naționale care să satisfacă cerințele politicii economice și sociale a Comunităților Europene. Documentul respectiv constituia versiunea comunitară a Sistemului de conturi naționale al Organizației Națiunilor Unite, care fusese utilizat de Comunități până atunci. Pentru a actualiza textul original, a doua ediție a documentului a fost publicată în 1979 ⁽³⁾.

(6) Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului din 25 iunie 1996 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Comunitate ⁽⁴⁾ a instituit un sistem de conturi naționale pentru a răspunde cerințelor

⁽¹⁾ JO C 203, 9.7.2011, p. 3.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 13 martie 2013 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 22 aprilie 2013.

⁽³⁾ Comisie (Eurostat): „Sistemul european de conturi economice integrate (SEC)”, ediția a doua, Biroul de Statistică al Comunităților Europene, Luxemburg, 1979.

⁽⁴⁾ JO L 310, 30.11.1996, p. 1.

politicilor economice, sociale și regionale ale Comunității. Sistemul respectiv era, în ansamblu, coerent cu ceea ce era la vremea respectivă noul Sistem de conturi naționale, care fusese adoptat de Comisia de statistică a Organizației Națiunilor Unite în februarie 1993 (SCN 1993), astfel încât rezultatele din toate țările membre ale Organizației Națiunilor Unite să fie comparabile la nivel internațional.

- (7) SCN 1993 a fost actualizat sub forma unui nou Sistem de conturi naționale (SCN 2008) adoptat de Comisia de statistică a Organizației Națiunilor Unite în februarie 2009 pentru o mai bună adaptare a conturilor naționale la noul mediu economic, la evoluția cercetării metodologice și la necesitățile utilizatorilor.
- (8) Este necesară revizuirea Sistemului european de conturi instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2223/96 (SEC 95) pentru a ține cont de noile evoluții ale SCN, astfel încât Sistemul european de conturi revizuit, astfel cum este stabilit prin prezentul regulament, să constituie o versiune a SCN 2008 adaptată la structurile economiilor statelor membre, iar datele Uniunii să fie comparabile cu cele compilate de principalii săi parteneri internaționali.
- (9) În scopul creării conturilor economice de mediu sub formă de conturi satelit pentru Sistemul european de conturi revizuit, Regulamentul (UE) nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011 privind conturile economice de mediu europene⁽¹⁾ a stabilit un cadru comun pentru colectarea, compilarea, transmiterea și evaluarea conturilor economice de mediu europene.
- (10) În cazul conturilor de mediu și sociale, ar trebui să se țină seama pe deplin și de Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 20 august 2009, intitulată „Dincolo de PIB: măsurarea progreselor într-o lume în schimbare”. Există necesitatea de a continua în mod energic studiile metodologice și testele privind datele, în special în privința aspectelor legate de „PIB și dincolo de acesta”, precum și de Strategia Europa 2020, cu scopul de a elabora o modalitate mai cuprinzătoare de măsurare a bunăstării și a progresului, în sprijinul promovării unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii. În acest context, ar trebui abordată problema efectelor externe asupra mediului, precum și cea a inegalităților sociale. De asemenea, ar trebui să se țină seama de chestiunea schimbărilor în materie de productivitate. Aceasta ar trebui să permită furnizarea cât mai curând posibil de date care să vină în completarea PIB-ului. Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European și Consiliului, în 2013, o comunicare actualizată privind tematica abordată în documentul „Dincolo de PIB” și, după caz, să prezinte propuneri legislative în 2014.

Datele referitoare la conturile naționale și regionale ar trebui privite ca o modalitate de realizare a obiectivelor menționate.

- (11) Ar trebui studiată posibilitatea aplicării unor metode noi de colectare a datelor, care să permită colectarea automată și în timp real.
- (12) Sistemul european de conturi revizuit instituit prin prezentul regulament (SEC 2010) include o metodologie și un program de transmitere care definește conturile și tabelele care trebuie furnizate de toate statele membre în conformitate cu termenii specificați. Comisia ar trebui să pună aceste conturi și tabele la dispoziția utilizatorilor la date precise și, după caz, în funcție de un calendar de difuzare anunțat în prealabil, în special în ceea ce privește monitorizarea convergenței economice și realizarea unei strânse coordonări a politicilor economice ale statelor membre.
- (13) Ar trebui adoptată o abordare de publicare a datelor orientată pe utilizator, punând astfel la dispoziția cetățenilor și a altor părți interesate din Uniune informații accesibile și utile.
- (14) SEC 2010 urmează să înlocuiască treptat toate celelalte sisteme, ca un cadru de referință de standarde, definiții, clasificări și norme contabile comune pentru întocmirea de către statele membre a conturilor pentru obiectivele Uniunii, astfel încât să se obțină rezultate comparabile între statele membre.
- (15) În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)⁽²⁾, toate statisticile statelor membre care sunt transmise Comisiei și care urmează să fie împărțite pe unități teritoriale ar trebui să utilizeze nomenclatorul NUTS. Prin urmare, pentru a stabili statistici regionale comparabile, unitățile teritoriale ar trebui definite în conformitate cu clasificarea NUTS.
- (16) Transmiterea datelor de către statele membre, inclusiv transmiterea datelor confidențiale, este reglementată de normele stabilite în Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene⁽³⁾. În mod corespunzător, măsurile care sunt adoptate în conformitate cu prezentul regulament ar trebui, prin urmare, să asigure protecția datelor confidențiale și faptul că nu are loc nicio divulgare ilegală și nicio utilizare în alte scopuri decât cele statistice atunci când statisticile europene sunt realizate și difuzate.

⁽¹⁾ JO L 192, 22.7.2011, p. 1.

⁽²⁾ JO L 154, 21.6.2003, p. 1.

⁽³⁾ JO L 87, 31.3.2009, p. 164.

- (17) A fost instituit un grup operativ care să aprofundeze subiectul tratamentului serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) în conturile naționale, inclusiv prin examinarea unei metode ajustate la risc care să excludă riscul din calculele aferente SIFIM pentru a reflecta costul viitor estimat al riscului realizat. Ținând cont de constatările grupului operativ, ar putea fi necesar să se modifice metodologia de calcul și alocare a SIFIM, prin intermediul unui act delegat, în scopul de a oferi rezultate îmbunătățite.
- (18) Cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea reprezintă investiții și, prin urmare, ar trebui înregistrate ca formare brută de capital fix. Cu toate acestea, este necesar să se specifice, prin intermediul unui act delegat, formatul datelor privind cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea care trebuie înregistrate ca formare brută de capital fix, atunci când se atinge un nivel suficient de încredere în legătură cu fiabilitatea și comparabilitatea datelor în urma unui exercițiu de testare bazat pe elaborarea unor tabele suplimentare.
- (19) Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre ⁽¹⁾ prevede publicarea de informații relevante referitoare la datoriile contingente cu impact potențial major asupra bugetelor publice, inclusiv informații cu privire la garanțiile de stat, creditele neperformante și pasivele care rezultă din funcționarea societăților publice, inclusiv cuantumul pasivelor. Cerințele respective impun o obligație suplimentară în materie de publicare față de cerințele prevăzute în prezentul regulament.
- (20) În iunie 2012, Comisia (Eurostat) a constituit un grup operativ care să examineze implicațiile Directivei 2011/85/UE asupra colectării și a diseminării datelor bugetare, activitatea acestui grup operativ fiind axată pe chestiunea punerii în aplicare a cerințelor legate de datoriile contingente și de alte informații relevante care pot indica un impact potențial major asupra bugetelor publice, inclusiv garanțiile de stat, pasivele societăților publice, parteneriatele public-privat (PPP), creditele neperformante și participarea statului la capitalul societăților. Punerea în aplicare pe deplin a activităților acestui grup operativ ar contribui la o analiză corespunzătoare a relațiilor economice subiacente contractelor privind parteneriatele public-privat, inclusiv a riscului de construcție, de disponibilitate sau, după caz, de cerere, precum și la captarea datoriilor implicite ale PPP-urilor extrabilanțiere, promovând astfel o transparență crescută, precum și fiabilitatea statisticilor referitoare la datorii.
- (21) Comitetul pentru politică economică (CPE) instituit prin Decizia 74/122/CEE a Consiliului ⁽²⁾ desfășoară anumite activități legate de sustenabilitatea pensiilor și de reformele în materie de pensii. Activitatea experților în statistică, pe de o parte, și cea a experților în domeniul
- îmbătrânirii demografice care își desfășoară activitatea sub egida CPE, pe de altă parte, ar trebui să fie strâns coordonate, atât la nivel național, cât și la nivel european, în ceea ce privește ipotezele macroeconomice și alți parametri actuariali, pentru a asigura coerența rezultatelor și comparabilitatea lor de la o țară la alta, precum și pentru a asigura o comunicare eficientă a datelor și a informațiilor legate de pensii către utilizatori și către părțile interesate. De asemenea, ar trebui să se clarifice faptul că nivelul drepturilor de pensie acumulate până la o anumită dată în cadrul sistemelor de asigurări sociale nu reprezintă în sine un indicator al sustenabilității finanțelor publice.
- (22) Date și informații cu privire la pasivele contingente ale statelor membre sunt furnizate în contextul activităților legate de procedura supravegherii multilaterale din Pactul de stabilitate și creștere. Până în iulie 2018, Comisia ar trebui să prezinte un raport în care să se evalueze dacă aceste date ar trebui puse la dispoziție în contextul SEC 2010.
- (23) Se subliniază importanța pe care o prezintă conturile regionale ale statelor membre pentru politicile Uniunii în materie de coeziune regională, economică și socială, precum și pentru analiza interdependențelor economice. De asemenea, se recunoaște necesitatea de a spori transparența conturilor la nivel regional, inclusiv a conturilor administrațiilor publice. Comisia (Eurostat) ar trebui să acorde o atenție deosebită datelor bugetare din regiunile în care statele membre au regiuni sau guverne autonome.
- (24) Pentru a modifica anexa A la prezentul regulament în vederea asigurării unei interpretări armonizate sau a comparabilității internaționale, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) ar trebui delegată Comisiei. Este deosebit de importantă realizarea de către Comisie a unor consultări adecvate în etapa pregătitoare, inclusiv consultarea Comitetului Sistemului statistic european instituit prin Regulamentul (CE) nr. 223/2009. De asemenea, în temeiul articolului 127 alineatul (4) și al articolului 282 alineatul (5) din TFUE, este importantă consultarea de către Comisie în etapa pregătitoare, acolo unde se dovedește relevant, a Băncii Centrale Europene, în domeniile de competență ale acesteia din urmă. Comisia, atunci când pregătește și elaborează acte delegate, ar trebui să asigure o transmitere simultană, în timp util și adecvată a documentelor relevante către Parlamentul European și Consiliu.
- (25) Majoritatea agregatelor statistice utilizate în contextul guvernanței economice a Uniunii, în special în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive și al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice, sunt definite prin raportarea la SEC. Atunci când furnizează date și rapoarte în cadrul procedurilor respective, Comisia ar trebui să prezinte informații corespunzătoare cu privire la impactul pe care îl au asupra agregatelor relevante schimbările în metodologia SEC 2010 introduse prin acte delegate în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament.

⁽¹⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 41.

⁽²⁾ Decizia 74/122/CEE a Consiliului din 18 februarie 1974 de instituire a unui Comitet pentru politică economică (JO L 63, 5.3.1974, p. 21).

- (26) Comisia va efectua o evaluare pentru a analiza dacă datele privind cercetarea și dezvoltarea au atins un nivel calitativ suficient atât în prețuri curente, cât și în termeni de volum în scopul întocmirii conturilor naționale înainte de sfârșitul lunii mai 2013, în strânsă cooperare cu statele membre, în vederea asigurării fiabilității și a comparabilității datelor SEC privind cercetarea și dezvoltarea.
- (27) Deoarece punerea în aplicare a prezentului regulament va necesita adaptări majore ale sistemelor statistice naționale, Comisia va acorda derogări statelor membre. În special, programul de transmitere a datelor referitoare la conturile naționale ar trebui să ia în considerare schimbările politice și statistice fundamentale survenite în unele state membre în decursul perioadelor de referință ale programului. Derogările acordate de Comisie ar trebui să aibă un caracter temporar și ar trebui să fie revizuite. Comisia ar trebui să ofere sprijin statelor membre vizate, în cadrul eforturilor acestora de a implementa adaptările necesare la nivelul sistemelor lor statistice, astfel încât derogările respective să poată înceta în cel mai scurt timp posibil.
- (28) Reducerea termenelor de transmitere ar putea adăuga sarcini și costuri suplimentare importante pentru respondenți și pentru institutele naționale de statistică din Uniune, cu riscul scăderii calității datelor produse. Prin urmare, la stabilirea termenelor pentru transmiterea datelor ar trebui avut în vedere echilibrul dintre avantaje și dezavantaje.
- (29) Pentru a se asigura condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare. Respectivul competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie ⁽¹⁾.
- (30) Deoarece obiectivul prezentului regulament, și anume instituirea unui Sistem european de conturi revizuit, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (31) A fost consultat Comitetul Sistemului statistic european.
- (32) Au fost consultate Comitetul pentru statistici monetare, financiare și referitoare la balanțe de plăți, instituit prin Decizia 2006/856/CE a Consiliului din 13 noiembrie 2006 de instituire a unui comitet pentru statistici monetare, financiare și referitoare la balanțe de plăți ⁽²⁾, și Comitetul pentru venitul național, brut instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003 al Consiliului din 15 iulie 2003 privind armonizarea veniturii naționale brut la prețurile pieței (Regulamentul VNB) ⁽³⁾.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect

- (1) Prezentul regulament instituie Sistemul european de conturi 2010 (denumit în continuare „SEC 2010” sau „SEC”).
- (2) SEC 2010 prevede:
- (a) o metodologie (anexa A) privind standardele, definițiile, clasificările și normele contabile comune, destinate utilizării pentru elaborarea conturilor și a tabelelor, pe baze comparabile, în scopurile Uniunii, împreună cu rezultatele cerute în temeiul articolului 3;
- (b) un program (anexa B) care stabilește termenele până la care statele membre transmit Comisiei (Eurostat) conturile și tablele care trebuie compilate conform metodologiei menționate la litera (a).
- (3) Fără a aduce atingere articolelor 5 și 10, prezentul regulament se aplică tuturor actelor Uniunii care se referă la SEC sau la definițiile sale.
- (4) Prezentul regulament nu obligă niciunul dintre statele membre să utilizeze SEC 2010 la întocmirea conturilor în scopuri proprii.

Articolul 2

Metodologie

- (1) Metodologia SEC 2010 menționată la articolul 1 alineatul (2) litera (a) este prezentată în anexa A.
- (2) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 7, în ceea ce privește modificări ale metodologiei SEC 2010, pentru a clarifica și ameliora conținutul metodologiei respective în vederea asigurării unei interpretări armonizate sau a comparabilității internaționale, cu condiția ca aceste modificări să nu modifice conceptele sale de bază, să nu necesite resurse suplimentare pentru producători în cadrul Sistemului statistic european pentru punerea lor în aplicare și să nu conducă la o schimbare la nivelul resurselor proprii.

⁽¹⁾ JO L 55, 28.2.2011, p. 13.

⁽²⁾ JO L 332, 30.11.2006, p. 21.

⁽³⁾ JO L 181, 19.7.2003, p. 1.

(3) În cazul unor dubii cu privire la punerea în aplicare corectă a normelor contabile SEC 2010, statul membru în cauză solicită clarificări Comisiei (Eurostat). Comisia (Eurostat) acționează cu promptitudine atât în ceea ce privește examinarea solicitării, cât și în ceea ce privește comunicarea recomandării sale referitoare la clarificarea solicitată, către statul membru în cauză și către toate celelalte state membre.

(4) Statele membre efectuează calculul și alocarea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) în conturile naționale în conformitate cu metodologia descrisă în anexa A. Comisia este împuternicită să adopte, înainte de 17 septembrie 2013, acte delegate în conformitate cu articolul 7 care să stabilească o metodologie revizuită de calcul și alocare a SIFIM. În exercitarea competenței conferite în temeiul prezentului alineat, Comisia garantează că astfel de acte delegate nu impun o sarcină administrativă suplimentară importantă statelor membre sau unităților de respondenți.

(5) Cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea se înregistrează, de către statele membre, ca formare brută de capital fix. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 7 pentru a asigura fiabilitatea și comparabilitatea datelor SEC 2010 ale statelor membre privind cercetarea și dezvoltarea. În exercitarea competenței conferite în temeiul prezentului alineat, Comisia garantează că astfel de acte delegate nu impun o sarcină administrativă suplimentară importantă statelor membre sau unităților de respondenți.

Articolul 3

Transmiterea datelor către Comisie

(1) Statele membre transmit Comisiei (Eurostat) conturile și tablele care figurează în anexa B, în termenii specificați în respectiva anexă pentru fiecare tabel.

(2) Statele membre transmit Comisiei datele și metadatele cerute de prezentul regulament în conformitate cu un standard de schimb specificat și alte modalități practice.

Datele sunt transmise sau încărcate prin mijloace electronice la punctul unic de intrare al datelor la Comisie. Standardul de schimb și alte modalități practice pentru transmiterea datelor se definesc de către Comisie prin acte de punere în aplicare. Respectivul acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 8 alineatul (2).

Articolul 4

Evaluarea calității

(1) În scopul prezentului regulament, criteriile de calitate prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 223/2009 se aplică datelor de transmis în conformitate cu articolul 3 din prezentul regulament.

(2) Statele membre furnizează Comisiei (Eurostat) un raport privind calitatea datelor de transmis în conformitate cu articolul 3.

(3) În cadrul aplicării criteriilor de calitate menționate la alineatul (1) datelor acoperite de prezentul regulament, modalitățile, structura, periodicitatea și indicatorii de evaluare ai rapoartelor de calitate se definesc de către Comisie prin acte de punere în aplicare. Respectivul acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 8 alineatul (2).

(4) Comisia (Eurostat) evaluează calitatea datelor transmise.

Articolul 5

Data aplicării și a primei transmiteri de date

(1) SEC 2010 se aplică pentru prima dată datelor obținute în conformitate cu anexa B care se transmit începând cu 1 septembrie 2014.

(2) Datele se transmit Comisiei (Eurostat) în conformitate cu termenii stabilite în anexa B.

(3) În conformitate cu alineatul (1), până la prima transmitere de date bazată pe SEC 2010, statele membre continuă să trimită Comisiei (Eurostat) conturile și tablele obținute prin aplicarea SEC 95.

(4) Fără a aduce atingere articolului 19 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 al Consiliului din 22 mai 2000 privind punerea în aplicare a Deciziei 2007/436/CE, Euratom privind sistemul resurselor proprii al Comunităților Europene ⁽¹⁾, Comisia și statul membru în cauză verifică aplicarea corectă a prezentului regulament și prezintă rezultatele acestor verificări comitetului menționat la articolul 8 alineatul (1) din prezentul regulament.

Articolul 6

Derogări

(1) În măsura în care un sistem statistic național necesită adaptări majore în vederea aplicării prezentului regulament, Comisia acordă derogări temporare statelor membre prin acte de punere în aplicare. Respectivul derogări expiră nu mai târziu de 1 ianuarie 2020. Respectivul acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 8 alineatul (2).

⁽¹⁾ JO L 130, 31.5.2000, p. 1.

(2) Comisia acordă o derogare în temeiul alineatului (1) numai pe o perioadă suficientă pentru a permite statului membru în cauză să își adapteze sistemele statistice. Proporția pe care o ocupă PIB-ul statului membru în cauză în cadrul Uniunii sau al zonei euro nu constituie, în sine, o justificare pentru acordarea unei derogări. În situațiile în care acest lucru este adecvat, Comisia furnizează sprijin statelor membre în cauză în cadrul eforturilor acestora de a asigura adaptările necesare la nivelul sistemelor lor statistice.

(3) În scopul prevăzut la alineatele (1) și (2), statul membru în cauză prezintă Comisiei o cerere întemeiată în mod corespunzător cel târziu până la 17 octombrie 2013.

După consultarea Comitetului Sistemului statistic european, Comisia raportează Parlamentului European și Consiliului, cel târziu până la 1 iulie 2018, cu privire la aplicarea derogărilor acordate, pentru a se verifica dacă acestea continuă să fie justificate.

Articolul 7

Exercitarea delegării

(1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute în prezentul articol.

(2) Competența de a adopta actele delegate menționată la articolul 2 alineatele (2) și (5) se conferă Comisiei pe o perioadă de cinci ani de la 16 iulie 2013. Competența de a adopta actele delegate menționată la articolul 2 alineatul (4) se conferă Comisiei pe o perioadă de două luni de la 16 iulie 2013. Comisia prezintă un raport privind delegarea de competențe cel târziu cu nouă luni înainte de încheierea perioadei de cinci ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opun prelungirii respective cel târziu cu trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.

(3) Delegarea de competențe menționată la articolul 2 alineatele (2), (4) și (5) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu.

O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificată în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua următoare datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 2 alineatele (2), (4) și (5) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecțiuni în

termen de trei luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecțiuni. Respectivul termen se prelungește cu trei luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 8

Comitetul

(1) Comisia este asistată de Comitetul Sistemului statistic european, înființat prin Regulamentul (CE) nr. 223/2009. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 9

Colaborarea cu alte comitete

(1) În toate chestiunile care sunt de competența Comitetului pentru statistici monetare, financiare și ale balanței de plăți instituit prin Decizia 2006/856/CE, Comisia solicită avizul comitetului menționat, în conformitate cu articolul 2 din decizia respectivă.

(2) Comisia informează Comitetul pentru venitul național brut (Comitetul VNB), instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003, în legătură cu orice informații privind punerea în aplicare a prezentului regulament necesare îndeplinirii sarcinilor Comitetului VNB.

Articolul 10

Dispoziții tranzitorii

(1) În scopuri bugetare și legate de resursele proprii, Sistemul european de conturi astfel cum este menționat la articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1287/2003 și al textelor juridice relative, în special Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1150/2000 și Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989 privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată⁽¹⁾ continuă să fie SEC 95 atât timp cât Decizia 2007/436/CE, Euratom a Consiliului din 7 iunie 2007 privind sistemul de resurse proprii al Comunităților Europene⁽²⁾ rămâne în vigoare.

(2) În scopul determinării resurselor proprii bazate pe TVA și prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot utiliza date bazate pe SEC 2010 în perioada în care Decizia 2007/436/CE, Euratom rămâne în vigoare, în cazurile în care datele detaliate SEC 95 necesare nu sunt disponibile.

⁽¹⁾ JO L 155, 7.6.1989, p. 9.

⁽²⁾ JO L 163, 23.6.2007, p. 17.

*Articolul 11***Raportarea cu privire la pasivele implicite**

Până în 2014, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului care conține informații existente cu privire la parteneriatele public-privat și la alte pasive implicite, inclusiv pasivele contingente, din afara administrației publice.

Până în 2018, Comisia prezintă un alt raport Parlamentului European și Consiliului în care evaluează măsura în care informațiile cu privire la pasive publicate de Comisie (Eurostat) reprezintă totalitatea pasivelor implicite, inclusiv pasive contingente, din afara administrației publice.

*Articolul 12***Revizuire**

Până la 1 iulie 2018 și, ulterior, din cinci în cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentului regulament.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 21 mai 2013.

Pentru Parlamentul European

Președintele

M. SCHULZ

Raportul evaluează, printre altele:

- (a) calitatea datelor privind conturile naționale și regionale;
- (b) eficacitatea prezentului regulament și procesul de monitorizare aplicat pentru SEC 2010; și
- (c) progresele înregistrate în ceea ce privește datele privind pasivele contingente și disponibilitatea datelor SEC 2010.

*Articolul 13***Intrarea în vigoare**

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Pentru Consiliu

Președintele

L. CREIGHTON

ANEXA A

CAPITOLUL 1	CARACTERISTICI GENERALE ȘI PRINCIPII DE BAZĂ	33
	CARACTERISTICI GENERALE	33
	Globalizarea	35
	FUNȚIILE SEC 2010	35
	Cadrul de analiză și definire a politicilor	35
	Caracteristicile conceptelor SEC 2010	37
	Clasificarea pe sectoare	40
	Conturile satelit	41
	SEC 2010 și SCN 2008	43
	SEC 2010 și SEC 95	43
	PRINCIPII DE BAZĂ ALE SEC 2010 CA SISTEM	44
	Unitățile statistice și regruparea acestora	44
	Unități și sectoare instituționale	45
	UAE și ramuri de activitate economică la nivel local	45
	Unități rezidente și nerezidente; economia totală și restul lumii	45
	Fluxurile și stocurile	46
	Fluxuri	46
	Operațiuni	46
	Proprietățile operațiunilor	46
	Operațiuni între unități instituționale și operațiuni care au loc în interiorul unității	46
	Operațiuni monetare și nemonetare	46
	Operațiuni cu și fără contraparte	47
	Modificări în modul de tratare a anumitor operațiuni	47
	Reclasarea operațiunilor	47
	Divizarea operațiunilor	47
	Identificarea părții principale a unei operațiuni	47
	Cazuri-limită	48
	Alte modificări de active	48
	Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor	48
	Câștiguri și pierderi din deținere	48
	Stocuri	48
	Sistemul de conturi și agregate	49
	Norme contabile	49
	Terminologia referitoare la cele două părți ale contului	49

Intrări duble sau cvadruple	49
Evaluare	49
Norme speciale de evaluare a produselor	50
Evaluarea la prețuri constante	50
Momentul înregistrării	50
Consolidarea și înregistrarea netă	50
Consolidarea	50
Înregistrarea netă	51
Conturile, soldurile contabile și agregatele	51
Secvența conturilor	51
Contul de bunuri și servicii	51
Contul restului lumii	51
Soldurile contabile	52
Agregate	54
PIB: un agregat esențial	54
Sistemul intrări-ieșiri	54
Tabelele resurselor și utilizărilor	55
Tabelele intrări-ieșiri simetrice	55
CAPITOLUL 2 UNITĂȚILE ȘI REGRUPAREA UNITĂȚILOR	56
DELIMITAREA ECONOMIEI NAȚIONALE	56
UNITĂȚI INSTITUȚIONALE	58
Sediile sociale și societățile holding	59
Grupurile de societăți	59
Entități cu scop special	60
Instituțiile financiare captive	60
Filialele artificiale	60
Unitățile cu scop special ale administrației publice	61
SECTOARE INSTITUȚIONALE	61
Societăți nefinanciare (S.11)	65
Subsector: Societăți nefinanciare publice (S.11001)	66
Subsector: Societăți nefinanciare private naționale (S.11002)	66
Subsector: Societăți nefinanciare sub control străin (S.11003)	66
Societăți financiare (S.12)	67
Intermediarii financiari	67
Auxiliari financiari	68

<i>Alte societăți financiare decât intermediarii financiari și auxiliarii financiari</i>	68
<i>Unitățile instituționale incluse în sectorul societăților financiare</i>	68
<i>Subsectoare ale societăților financiare</i>	68
<i>Combinarea subsectoarelor societăților financiare</i>	69
<i>Subdivizarea subsectoarelor societăților financiare în societăți financiare publice, private naționale și sub control străin</i>	69
<i>Banca centrală (S.121)</i>	70
<i>Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122)</i>	70
<i>Fondurile de piață monetară (S.123)</i>	71
<i>Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124)</i>	71
<i>Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125)</i>	72
<i>Societățile vehicul investițional angajate în operațiuni de securitizare (SVI)</i>	72
<i>Intermediari de valori mobiliare și produse financiare derivate, societăți financiare care desfășoară activități de creditare și societăți financiare specializate</i>	72
<i>Auxiliari financiari (S.126)</i>	73
<i>Instituții financiare captive și alte entități creditoare (S.127)</i>	73
<i>Societăți financiare (S.128)</i>	74
<i>Fonduri de pensii (S.129)</i>	75
<i>Administrații publice (S.13)</i>	76
<i>Administrația centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1311)</i>	76
<i>Administrațiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1312)</i>	76
<i>Administrațiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1313)</i>	77
<i>Administrațiile de securitate socială (S.1314)</i>	77
<i>Gospodăriile populației (S.14)</i>	77
<i>Angajatori și lucrători pe cont propriu (S.141 și S.142)</i>	78
<i>Angajați (S.143)</i>	78
<i>Beneficiari de venituri din proprietate (S.1441)</i>	78
<i>Beneficiari de pensii (S.1442)</i>	78
<i>Beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443)</i>	78
<i>Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S.15)</i>	79
<i>Restul lumii (S.2)</i>	79
<i>Clasificarea sectorială a unităților producătoare pe baza formelor juridice de proprietate standard</i>	80
UNITĂȚI CU ACTIVITATE ECONOMICĂ ȘI RAMURI DE ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL	82
<i>Unitatea cu activitate economică locală</i>	82
<i>Ramura de activitate</i>	83
<i>Clasificarea ramurilor de activitate</i>	83

UNITĂȚILE DE PRODUCȚIE OMOGENĂ ȘI RAMURILE OMOGENE	83
Unitatea de producție omogenă	83
Ramura omogenă	83
CAPITOLUL 3 OPERAȚIUNI CU PRODUSE ȘI ACTIVE NEPRODUSE	84
OPERAȚIUNI CU PRODUSE ÎN GENERAL	84
PRODUCȚIA ȘI REZULTATUL PRODUCȚIEI	85
Activități principale, secundare și auxiliare	86
Producția (P.1)	87
Unități instituționale: distincția între piață, pentru consumul final propriu și non-piață	89
Momentul înregistrării și evaluării producției	92
<i>Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului (secțiunea A)</i>	93
<i>Produse fabricate (Secțiunea C); Lucrări de construcție (Secțiunea F)</i>	93
<i>Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul; servicii de reparații a autovehiculelor și a motocicletelor (Secțiunea G)</i>	93
<i>Transport și depozitare (Secțiunea H)</i>	94
<i>Servicii hoteliere și de alimentație (Secțiunea I)</i>	95
<i>Servicii financiare și de asigurări (Secțiunea K): producția băncii centrale</i>	95
<i>Servicii financiare și de asigurări (Secțiunea K): servicii financiare în general</i>	95
<i>Serviciile financiare realizate cu plată directă</i>	95
<i>Servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi</i>	96
<i>Servicii financiare de achiziționare și reglementare a unor active și pasive financiare de pe piețele financiare</i>	96
<i>Servicii financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări și de pensii, în cazul în care activitatea este finanțată prin perceperea de cotizații de asigurare și din venitul realizat din economii</i>	96
<i>Servicii imobiliare (Secțiunea L)</i>	98
<i>Servicii profesionale, științifice și tehnice (Secțiunea M); servicii administrative și de asistență (Secțiunea N)</i>	98
<i>Serviciile de administrație publică și apărare; servicii obligatorii de asigurări sociale (Secțiunea O)</i>	99
<i>Servicii de învățământ (Secțiunea P); servicii de sănătate și asistență socială (Secțiunea Q)</i>	99
<i>Servicii artistice, de artă scenică și recreative (Secțiunea R); alte servicii (Secțiunea S)</i>	99
<i>Gospodăriile private ca angajatori (Secțiunea T)</i>	99
CONSUMUL INTERMEDIAR (P.2)	99
Momentul înregistrării și evaluării consumului intermediar	101
CONSUMUL FINAL (P.3, P.4)	101
Cheltuiala pentru consum final (P.3)	101
Consumul final efectiv (P.4)	103
Momentul înregistrării și evaluării cheltuielilor pentru consumul final	105
Momentul înregistrării și evaluării consumului final efectiv	106

FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P.5)	106
Formarea brută de capital fix (P.51g)	106
<i>Momentul înregistrării și evaluării formării brute de capital fix</i>	109
Consumul de capital fix (P.51c)	110
Variația stocurilor (P.52)	110
<i>Momentul înregistrării și evaluării variației stocurilor</i>	111
Achiziții minus cedări de obiecte de valoare (P. 53)	112
EXPORTURI ȘI IMPORTURI DE BUNURI ȘI SERVICII (P.6 ȘI P.7)	113
Exporturi și importuri de bunuri (P.61 și P.71)	113
Exporturi și importuri de servicii (P.62 și P.72)	115
OPERAȚIUNI CU BUNURI EXISTENTE	118
ACHIZIȚII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEPRODUSE (NP)	119
CAPITOLUL 4 OPERAȚIUNI DE REPARTIȚIE	121
REMUNERAREA ANGAJAȚILOR (D.1)	121
Salarii și indemnizații (D.11)	121
<i>Salarii și indemnizații în bani</i>	121
<i>Salarii și indemnizații în natură</i>	122
Cotizații sociale în sarcina angajatorilor (D.12)	123
<i>Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121)</i>	123
<i>Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122)</i>	124
IMPOZITE PE PRODUCȚIE ȘI IMPORTURI (D.2)	126
Impozite pe produse (D.21)	126
<i>Taxe de tip TVA (D.211)</i>	126
<i>Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212)</i>	127
<i>Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri (D.214)</i>	127
Alte impozite pe producție (D.29)	128
Impozite pe producție și importuri plătite instituțiilor Uniunii Europene	128
Impozite pe producție și importuri: momentul înregistrării și sumele de înregistrat	129
SUBVENȚII (D.3)	129
Subvenții pe produse (D.31)	130
<i>Subvenții pe importuri (D.311)</i>	130
<i>Alte subvenții pe produse (D.319)</i>	130
Alte subvenții pentru producție (D.39)	131
VENITURI DIN PROPRIETATE (D.4)	132
Dobânzi (D.41)	133

<i>Dobânda aferentă depozitelor și creditelor</i>	133
<i>Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei</i>	133
<i>Dobânda aferentă bonurilor și instrumentelor similare cu termen scurt</i>	133
<i>Dobânda aferentă obligațiunilor și obligațiunilor negarantate</i>	133
<i>Operațiuni swap pe rata dobânzii și contractele forward pe rata dobânzii</i>	134
<i>Dobânzi aferente contractelor de leasing financiar</i>	134
<i>Alte dobânzi</i>	134
<i>Momentul înregistrării</i>	134
Venituri distribuite ale societăților (D.42)	135
<i>Dividende (D.421)</i>	135
<i>Retrageri din veniturile cvasisocietăților (D.422)</i>	136
Beneficii reinvestite din investiții străine directe (D.43)	137
Alte venituri din investiții (D.44)	137
<i>Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări (D.441)</i>	137
<i>Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (D.442)</i>	138
<i>Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (D.443)</i>	138
Rente (D.45)	139
<i>Rente din terenuri</i>	139
<i>Rente din active din subsol</i>	139
IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC. (D5)	139
Impozite pe venit (D.51)	139
Alte impozite curente (D.59)	140
COTIZAȚII ȘI PRESTAȚII SOCIALE (D.6)	141
Cotizații sociale nete (D.61)	143
<i>Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611)</i>	143
<i>Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612)</i>	144
<i>Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613)</i>	145
<i>Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D.614)</i>	145
Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62)	146
<i>Prestații de securitate socială în bani (D.621)</i>	146
<i>Alte prestații de asigurări sociale (D.622)</i>	146
<i>Prestații de asistență socială în bani (D.623)</i>	146
Transferuri sociale în natură (D.63)	147
<i>Transferuri sociale în natură – producția nonpiață a administrațiilor publice și a IFSLSGP (D.631)</i>	147
<i>Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată de administrațiile publice și IFSLSGP (D.632)</i>	147

ALTE TRANSFERURI CURENTE (D.7)	148
Prime nete de asigurare generală – daune (D.71)	148
Indemnizații de asigurare generală – daune (D.72)	149
Transferuri curente între administrațiile publice (D.73)	150
Cooperare internațională curentă (D.74)	150
Transferuri curente diverse (D.75)	151
<i>Transferuri curente către IFSLSGP (D.751)</i>	151
<i>Transferuri curente între gospodării (D.752)</i>	151
<i>Alte transferuri curente diverse (D.759)</i>	151
<i>Amenzi și penalități</i>	151
<i>Loterii și jocuri de noroc</i>	152
<i>Plăți compensatorii</i>	152
Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB (D.76)	153
AJUSTARE PENTRU VARIAȚIA DREPTURILOR DE PENSIE (D.8)	153
TRANSFERURI DE CAPITAL (D.9)	154
Impozite pe capital (D.91)	154
Ajutoare pentru investiții (D.92)	155
Alte transferuri de capital (D.99)	156
OPȚIUNI PE ACȚIUNI ALE ANGAJAȚILOR (OAA)	157
CAPITOLUL 5 OPERAȚIUNI FINANCIARE	159
CARACTERISTICI GENERALE ALE OPERAȚIUNILOR FINANCIARE	159
Active financiare, creanțe financiare și pasive	159
Active contingente și pasive contingente	159
Categorii de active și pasive financiare	160
Conturi de patrimoniu, cont financiar și alte fluxuri	161
Evaluare	161
Înregistrarea netă și brută	162
Consolidarea	162
Compensarea	162
Norme contabile pentru operațiunile financiare	163
Operațiunea financiară cu un transfer curent sau de capital ca operațiune în contraparte	163
Operațiunea financiară cu venituri din proprietate ca operațiune în contraparte	164
Momentul înregistrării	164
Un cont financiar „de-la-cine-cui”	165

CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR FINANCIARE PE CATEGORII ÎN DETALIU	166
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (F.1)	166
<i>Aur monetar (F.11)</i>	166
DST (F.12)	167
Numerar și depozite (F.2)	168
Numerar (F.21)	168
Depozite (F.22 și F.29)	168
Depozite transferabile (F.22)	168
Alte depozite (F.29)	169
Titluri de natura datoriei (F.3)	169
<i>Caracteristicile principale ale titlurilor de natura datoriei</i>	170
<i>Clasificarea în funcție de scadența inițială și de monedă</i>	170
<i>Clasificarea în funcție de tipul de rată a dobânzii</i>	170
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă	171
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă	171
Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă	171
Plasamente private	172
Securitzarea	172
Obligațiuni garantate	172
Credite (F.4)	173
Principalele trăsături ale creditelor	173
Clasificarea creditelor în funcție de scadența inițială, de valută și de scopul creditării	173
Distincția între operațiunile cu credite și operațiunile cu depozite	173
Distincția dintre operațiunile cu credite și operațiunile cu titluri de natura datoriei	173
Distincția dintre operațiunile cu credite, creditele comerciale și efectele de comerț	174
Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare și acordurile de răscumpărare	174
Leasinguri financiare	175
Alte tipuri de credite	175
Active financiare excluse din categoria creditelor	175
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.5)	176
Participații (F.51)	176
CertIFICATE DE DEPOZIT	176
Acțiuni cotate (F.511)	176
Acțiuni necotate (F.512)	176
Oferta publică inițială, listarea, delistarea și răscumpărarea acțiunilor	177

Active financiare excluse din titluri de valoare de tip participație	177
Alte participații (F.519)	177
Evaluarea operațiunilor cu participații	178
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.52)	178
Acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (F.521)	178
Acțiuni /unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară (F.522)	179
Evaluarea operațiunilor cu acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții	179
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (F.6)	179
Provizioane tehnice de asigurări generale (F.61)	179
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (F.62)	179
Drepturi de pensie (F.63)	180
Drepturi de pensie contingente	180
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64)	180
Drepturi convenite, altele decât pensiile (F.65)	181
Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (F.66)	181
Garanții standardizate și garanții unice	181
Instrumente financiare derivate și opțiunile pe acțiuni ale angajaților (F.7)	182
Instrumente financiare derivate (F.71)	182
Opțiuni	182
Contracte la termen	182
Opțiuni vizavi de contractele la termen de tip forward	183
Swapuri	183
Contracte forward pe rata dobânzii (forward rate agreements – FRA)	183
Instrumente derivate de credit	183
Swapuri pe riscul de nerambursare a unui credit	184
Instrumente financiare care nu sunt incluse în instrumentele financiare derivate	184
Opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.72)	184
Evaluarea operațiunilor cu instrumente financiare derivate și cu opțiuni pe acțiuni ale angajaților	185
Alte conturi de primit/de plătit (F.8)	185
Credite comerciale și avansuri (F.81)	186
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri (F.89)	186
ANEXA 5.1 — CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR FINANCIARE	187
Clasificarea operațiunilor financiare pe categorii	187
Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de posibilitatea de a fi negociate	188
Titluri de valoare structurate	189

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de tipul de venit	189
Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de tipul de dobândă	189
Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de scadență	190
<i>Scadența cu termen scurt și cu termen lung</i>	190
<i>Scadența inițială și scadența restantă</i>	190
Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de valută	190
<i>Agregate monetare</i>	190
CAPITOLUL 6 ALTE FLUXURI	191
INTRODUCERE	191
ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE ȘI PASIVE	191
Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor (K.1-K.6)	191
<i>Apariția economică a activelor (K.1)</i>	191
<i>Dispariția economică a activelor neproduse (K.2)</i>	192
<i>Distrugerii de active cauzate de catastrofe (K.3)</i>	192
<i>Confiscări fără compensație (K.4)</i>	193
<i>Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5)</i>	193
<i>Modificări de clasificare (K.6)</i>	194
<i>Modificări de clasificare sectorială și de structură ale unităților instituționale (K.61)</i>	194
<i>Modificări de clasificare a activelor și pasivelor (K.62)</i>	194
Câștiguri și pierderi nominale din deținere (K7)	195
<i>Câștiguri și pierderi neutre din deținere (K.71)</i>	196
<i>Câștiguri și pierderi reale din deținere (K.72)</i>	196
Câștiguri și pierderi din deținere în funcție de tipurile de active și pasive financiare	197
<i>Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST) (AF.1)</i>	197
<i>Numerar și depozite (AF.2)</i>	197
<i>Titluri de natura datoriei (AF.3)</i>	197
<i>Credite (AF.4)</i>	198
<i>Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)</i>	198
<i>Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)</i>	198
<i>Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)</i>	198
<i>Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)</i>	198
<i>Active financiare în monedă străină</i>	199
CAPITOLUL 7 CONTURILE DE PATRIMONIU	200
TIPURI DE ACTIVE ȘI PASIVE	201
Definirea unui activ	201

ELEMENTE EXCLUSE DIN SFERA ACTIVEI ȘI PASIVEI	201
CATEGORII DE ACTIVE ȘI PASIVE	201
Active nefinanciare produse (AN.1)	201
Active nefinanciare neproduse (AN.2)	202
Active și pasive financiare (AF)	202
EVALUAREA ÎNREGISTRĂRII ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU	205
Principii generale de evaluare	205
ACTIVE NEFINANCIARE (AN)	206
Active nefinanciare produse (AN.1)	206
Active fixe (AN.11)	206
Drepturi de proprietate intelectuală (AN.117)	206
Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse (AN.116)	207
Stocuri (AN.12)	207
Obiecte de valoare (AN.13)	207
Active nefinanciare neproduse (AN.2)	207
Resurse naturale (AN.21)	207
Terenuri (AN.211)	207
Rezerve de minereuri și resurse energetice (AN.212)	207
Alte active naturale (AN.213, AN.214 și AN.215)	207
Contracte, contracte de leasing și licențe (AN.22)	208
Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale (AN.23)	208
ACTIVE ȘI PASIVE FINANCIARE (AF)	208
Aur monetar și DST (AF.1)	208
Numerar și depozite (AF.2)	208
Titluri de natura datoriei (AF.3)	208
Credite (AF.4)	209
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)	209
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)	210
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)	210
Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)	210
CONTURILE DE PATRIMONIU FINANCIAR	210
POSTURI PRO MEMORIA	211
Bunuri de consum de folosință îndelungată (AN.m)	211
Investiții străine directe (AF.m1)	211
Credite neperformante (AF.m2)	211

Înregistrarea creditelor neperformante	212
ANEXA 7.1 CUPRINSUL FIECĂREI CATEGORII DE ACTIVE	213
ANEXA 7.2 O IMAGINE A RUBRICILOR DE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE DESCHIDERE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE ÎNCHIDERE	222
CAPITOLUL 8 SECVENȚA DE CONTURI	226
INTRODUCERE	226
Secvența conturilor	226
SECVENȚA DE CONTURI	230
Conturile operațiunilor curente	230
Contul de producție (I)	230
Conturile de distribuire și utilizare a de venitului (II)	232
<i>Conturile de distribuire primară a venitului (II.1)</i>	232
Contul de exploatare (II.1.1)	232
Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2)	236
Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1)	242
Contul de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2)	242
<i>Contul de distribuire secundară a venitului (II.2)</i>	249
<i>Contul de redistribuire a venitului în natură (II.3)</i>	249
<i>Contul de utilizare a venitului (II.4)</i>	256
Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1)	256
Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2)	256
Conturile operațiunilor de acumulare (III)	259
Contul de capital (III.1)	259
<i>Contul variației valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital (III.1.1)</i>	259
<i>Contul achizițiilor de active nefinanciare (III.1.2)</i>	259
Contul financiar (III.2)	259
Contul altor modificări de active (III.3)	268
<i>Contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1)</i>	268
<i>Contul de reevaluare (III.3.2)</i>	268
Contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere (III.3.2.1)	268
Contul câștigurilor și pierderilor reale din deținere (III.3.2.2)	268
Conturile de patrimoniu (IV)	282
Contul de patrimoniu de deschidere (IV.1)	282
Contul de variație a patrimoniului (IV.2)	282
Contul de patrimoniu de închidere (IV.3)	282

CONTURILE RESTULUI LUMII (V)	290
Conturile operațiunilor curente	290
<i>Contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii (V.I)</i>	290
<i>Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (V.II)</i>	290
Conturile exterioare ale operațiunilor de acumulare (V.III)	290
<i>Contul de capital (V.III.1)</i>	290
<i>Contul financiar (V.III.2)</i>	291
<i>Contul altor modificări de active (V.III.3)</i>	291
Conturile de patrimoniu (V.IV)	291
CONTUL DE BUNURI ȘI SERVICII (0)	303
CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE	303
AGREGATE	315
Produsul intern brut la prețuri de piață (PIB)	315
Excedentul de exploatare al economiei totale	315
Venitul mixt al economiei totale	315
Venitul întreprinderilor din economia totală	315
Venitul național (la prețuri de piață)	315
Venitul național disponibil	315
Economia	316
Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	316
Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare al economiei totale	316
Valoarea netă a economiei totale	316
Cheltuielile și veniturile administrațiilor publice	316
CAPITOLUL 9 TABELELE RESURSELOR ȘI UTILIZĂRILOR ȘI SISTEMUL INTRĂRI-IEȘIRI	318
INTRODUCERE	318
DESCRIERE	322
INSTRUMENT STATISTIC	322
INSTRUMENT PENTRU ANALIZĂ	323
TABELE MAI DETALIAȚE ALE RESURSELOR ȘI UTILIZĂRILOR	323
Clasificări	323
Principiile evaluării	325
Marja de comerț și de transport	326
Impozite minus subvenții pe producție și importuri	328
Alte concepte de bază	330
Informații suplimentare	331

SURSELE DE DATE ȘI ECHILIBRAREA DATELOR	331
INSTRUMENTUL DE ANALIZĂ ȘI EXTINDERE	332
CAPITOLUL 10 MĂSURAREA PREȚURILOR ȘI A VOLUMELOR	335
SFERA DE APLICARE A INDICILOR DE PREȚ ȘI DE VOLUM ÎN CONTURILE NAȚIONALE	336
Sistemul integrat de indici de preț și de volum	336
Alți indici de preț și de volum	337
PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREȚ ȘI VOLUM	337
Definiția prețurilor și a volumelor produselor de piață	337
Calitate, preț și produse omogene	338
Prețuri și volum	339
Produse noi	340
Principii aplicabile serviciilor non-piață	341
Principii de evaluare a valorii adăugate și a produsului intern brut	342
DIFICULTĂȚI SPECIFICE PRIVIND APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE	343
Impozite și subvenții pe produse și importuri	343
Alte impozite și subvenții pentru producție	344
Consumul de capital fix	344
Remunerarea salariaților	344
Stocurile de active fixe produse și variația stocurilor	344
MĂSURAREA VENITULUI REAL DIN ECONOMIA TOTALĂ	345
INDICI DE PREȚ ȘI DE VOLUM COMPARABILI LA NIVEL INTERNAȚIONAL	346
CAPITOLUL 11 POPULAȚIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ OCUPATĂ	347
POPULAȚIA TOTALĂ	347
POPULAȚIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC	348
POPULAȚIA OCUPATĂ	348
Salariații	349
Lucrătorii care desfășoară o activitate independentă	349
Populația ocupată și rezidența	350
ȘOMAJUL	351
LOCURI DE MUNCĂ	351
Locuri de muncă și rezidență	352
ECONOMIA NEOBSERVATĂ	352
TOTALUL ORELOR LUCRATE	352
Definiția orelor efectiv lucrate	352
ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ	354

VOLUMUL MUNCII SALARIMATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ	354
MĂSURAREA PRODUCTIVITĂȚII	354
CAPITOLUL 12 CONTURILE NAȚIONALE TRIMESTRIALE	355
INTRODUCERE	355
ASPECTE SPECIFICE CONTURILOR NAȚIONALE TRIMESTRIALE	356
Momentul înregistrării	356
<i>Producția în curs de execuție</i>	356
<i>Activități concentrate în perioade specifice ale unui an</i>	357
<i>Plățile cu frecvență redusă</i>	357
Estimările-semnal	357
Echilibrarea și aplicarea bazei de referință în conturile naționale trimestriale	357
<i>Echilibrarea</i>	358
<i>Coerența dintre conturile trimestriale și cele anuale – aplicarea bazei de referință</i>	358
Măsurarea înlănțuită a variațiilor de preț și volum	358
Ajustări sezoniere și calendaristice	359
<i>Secvența de calcul a măsurărilor înlănțuite de volum ajustate sezonier</i>	360
CAPITOLUL 13 CONTURILE REGIONALE	361
INTRODUCERE	361
TERITORIUL REGIONAL	362
UNITĂȚILE ȘI CONTURILE REGIONALE	362
Unități instituționale	362
Unitățile cu activitate economică locale și activitățile regionale de producție, pe ramuri de activitate	363
METODE DE REGIONALIZARE	363
AGREGATE PENTRU ACTIVITĂȚILE DE PRODUCȚIE	365
Valoarea adăugată brută și produsul intern brut, pe regiuni	365
Alocarea SIFIM către întreprinderile utilizatoare	365
Forța de muncă	365
Remunerarea salariaților	365
Tranziția de la VAB regională la PIB regional	365
Ratele de creștere a volumului pentru VAB regională	366
CONTURILE REGIONALE REFERITOARE LA VENITURILE GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI ...	366
CAPITOLUL 14 SERVICII DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM)	369
CONCEPTUL DE SIFIM ȘI IMPACTUL ALOCĂRII LOR LA SECTOARELE UTILIZATOARE ASUPRA AGREGATELOR PRINCIPALE	369
CALCULAREA PRODUCȚIEI DE SIFIM PENTRU SECTOARELE S.122 ȘI S.125	370
Datele statistice necesare	370

Ratele de referință	370
<i>Rata de referință internă</i>	371
<i>Ratele de referință externe</i>	371
Defalcare detaliată a SIFIM pe sectoare instituționale	371
Defalcarea în consum intermediar și final al SIFIM alocate gospodăriilor populației	372
CALCULAREA IMPORTURILOR DE SIFIM	373
SIFIM ÎN TERMENI DE VOLUM	373
CALCULAREA SIFIM PE RAMURI DE ACTIVITATE	374
PRODUCȚIA BĂNCII CENTRALE	374
CAPITOLUL 15 CONTRACTE, CONTRACTE DE LEASING ȘI LICENȚE	375
INTRODUCERE	375
DISTINCȚIA DINTRE LEASINGURILE OPERAȚIONALE, LEASINGURILE DE RESURSE ȘI LEASINGURILE FINANCIARE	375
Leasinguri operaționale	377
Leasinguri financiare	377
Leasinguri de resurse	378
Permise de utilizare a resurselor naturale	379
Permise de exercitare a unor activități specifice	380
Parteneriatele public-privat (PPP)	382
Contracte de concesiune a serviciilor	382
Contracte de leasing operațional comercializabile (AN.221)	382
Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare (AN.224)	382
CAPITOLUL 16 ASIGURĂRI	383
INTRODUCERE	383
Asigurare directă	383
Reasigurare	384
Unitățile implicate	385
PRODUCȚIA ASIGURĂRILOR DIRECTE	385
Primele încasate	385
Prime suplimentare	386
Indemnizațiile ajustate de plătit și prestațiile datorate	386
<i>Indemnizații ajustate de asigurări generale de plătit</i>	386
<i>Prestații de asigurări de viață datorate</i>	387
Provizioane tehnice de asigurare	387
Definirea producției asigurărilor	388
<i>Asigurarea generală</i>	388

<i>Asigurarea de viață</i>	389
<i>Reasigurare</i>	389
OPERAȚIUNI ASOCIATE CU ASIGURĂRILE GENERALE	389
Alocarea producției asigurărilor între utilizatori	389
Serviciile de asigurare furnizate restului lumii și serviciile de asigurare furnizate de restul lumii	389
Înregistrările contabile	390
OPERAȚIUNI DE ASIGURĂRI DE VIAȚĂ	392
OPERAȚIUNI ASOCIATE CU REASIGURAREA	394
OPERAȚIUNI ASOCIATE CU AUXILIARII DE ASIGURARE	395
RENTE	395
ÎNREGISTRAREA INDEMNIZAȚIILOR DE ASIGURĂRI GENERALE	396
Tratarea indemnizațiilor ajustate	396
Tratarea distrugerilor de active cauzate de catastrofe	396
CAPITOLUL 17 ASIGURĂRILE SOCIALE INCLUSIV PENSIILE	397
INTRODUCERE	397
Sistemele de asigurări sociale, asistența socială și polițele de asigurare individuală	397
Prestații sociale	398
<i>Prestațiile sociale furnizate de administrațiile publice</i>	399
<i>Prestațiile sociale furnizate de alte unități instituționale</i>	399
<i>Pensiile și alte tipuri de prestații</i>	399
PRESTAȚIILE DE ASIGURĂRI SOCIALE, ALTELE DECÂT PENSIILE	399
Sistemele de securitate socială, altele decât sistemele de pensii	399
Alte sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă	400
Înregistrarea stocurilor și a fluxurilor pe tip de sistem de asigurări sociale altele decât pensiile	400
<i>Sistemele de securitate socială</i>	400
<i>Sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă altele decât pensiile</i>	400
PENSIILE	401
Tipuri de sisteme de pensii	401
<i>Sisteme de pensii de securitate socială</i>	402
<i>Alte sisteme de pensii legate de forța de muncă</i>	402
<i>Sisteme de cotizații predefinite</i>	403
<i>Sisteme de prestații predefinite</i>	403
<i>Sisteme fictive de cotizații predefinite și sisteme hibride</i>	403
<i>Comparație între sistemele cu prestații predefinite și sistemele cu cotizații predefinite</i>	403
Administratorul fondului de pensii, managerul fondului de pensii, fondul de pensii și sistemul multipatronal de pensii	404

Înregistrarea stocurilor și a fluxurilor pe tip de sistem de pensii în cadrul asigurărilor sociale	405
<i>Operațiuni pentru sistemele de pensii de securitate socială</i>	405
<i>Operațiuni pentru alte sisteme de pensii legate de forța de muncă</i>	406
<i>Operațiuni pentru sistemele de pensii cu cotizații predefinite</i>	406
<i>Alte fluxuri legate de sistemele de pensii cu cotizații predefinite</i>	408
<i>Operațiuni pentru sistemele de pensii cu prestații predefinite</i>	409
TABEL SUPPLEMENTAR PENTRU DREPTURILE DE PENSIE ACUMULATE LA ZI ÎN CADRUL ASIGURĂRILOR SOCIALE	412
Structura tabelului suplimentar	412
Coloanele tabelului	414
Rândurile tabelului	415
<i>Bilanțuri de deschidere și de închidere</i>	416
<i>Variații ale drepturilor de pensie datorate operațiunilor</i>	416
<i>Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice</i>	418
<i>Indicatori asociați</i>	419
Ipoteze actuariale	420
<i>Drepturi acumulate până la o anumită dată</i>	420
<i>Rata de actualizare</i>	420
<i>Creșterea salariilor</i>	420
<i>Ipoteze demografice</i>	421
CAPITOLUL 18 CONTURILE RESTULUI LUMII	422
INTRODUCERE	422
TERITORIUL ECONOMIC	423
<i>Rezidența</i>	423
UNITĂȚI INSTITUȚIONALE	423
SUCURSALELE ÎN CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE BALANȚEI DE PLĂȚI	423
UNITĂȚI REZIDENTE FICTIVE	424
ÎNȚREPRINDERI MULTITERITORIALE	424
ÎMPĂRȚIREA GEOGRAFICĂ	424
CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE BALANȚEI DE PLĂȚI	425
SOLDURILE DIN CONTURILE CURENTE ALE CONTURILOR INTERNAȚIONALE	425
CONTURILE SECTORULUI RESTUL LUMII ȘI RELAȚIA LOR CU CONTURILE INTERNAȚIONALE DIN BALANȚA DE PLĂȚI	426
Contul exterior de operațiuni cu bunuri și servicii	426
<i>Evaluare</i>	429
<i>Bunuri destinate prelucrării</i>	429

<i>Achizițiile și revânzările internaționale („merchanting”)</i>	430
<i>Bunuri care fac obiectul achizițiilor și revânzărilor internaționale</i>	430
<i>Importuri și exporturi de SIFIM</i>	431
Contul exterior al veniturilor primare și secundare	432
<i>Contul veniturilor primare</i>	433
<i>Veniturile din investiții directe</i>	433
<i>Contul veniturilor secundare (transferuri curente) din MBP6</i>	433
Contul de capital exterior	434
Contul financiar exterior și poziția investițională internațională (PII)	435
CONTURILE DE PATRIMONIU PENTRU SECTORUL RESTUL LUMII	437
CAPITOLUL 19 CONTURILE EUROPENE	439
INTRODUCERE	439
DE LA CONTURILE NAȚIONALE LA CONTURILE EUROPENE	439
Conversia datelor în monede diferite	440
Instituții europene	440
Contul restului lumii	441
Echilibrarea operațiunilor	442
Măsurarea prețurilor și a volumelor	442
Conturi de patrimoniu	442
Matricele „de la cine cui”	442
ANEXA 19.1. — CONTURILE INSTITUȚIILOR EUROPENE	443
Resurse	443
Utilizări	444
Consolidarea	444
CAPITOLUL 20 CONTURILE ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE	445
INTRODUCERE	445
DEFINIREA SECTORULUI ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE	445
Identificarea unităților administrației publice	445
<i>Unitățile administrației publice</i>	445
<i>IFSL clasificate în sectorul administrațiilor publice</i>	446
<i>Alte unități ale administrațiilor publice</i>	446
Controlul public	447
Delimitarea piață/non-piață	447
<i>Noțiunea de prețuri semnificative din punct de vedere economic</i>	447
<i>Criteriile cumpărătorului producției unui producător public</i>	448

<i>Producția este vândută în principal societăților și gospodăriilor populației</i>	448
<i>Producția este vândută doar administrațiilor publice</i>	448
<i>Producția este vândută administrațiilor publice și altora</i>	448
Testul piață/non-piață	448
<i>Intermedierea financiară și limitele administrațiilor publice</i>	449
Cazuri limită	449
<i>Sediile centrale ale societăților publice</i>	449
<i>Fondurile de pensii</i>	449
<i>Cvasisocietățile</i>	449
<i>Agențiile de restructurare</i>	450
<i>Agențiile de privatizare</i>	450
<i>Structurile de anulare a datoriilor</i>	450
<i>Entitățile cu scop special</i>	451
<i>Asociații în participațiune</i>	451
<i>Agențiile de reglementare a pieței</i>	451
<i>Autoritățile supranaționale</i>	452
Subsectoarele administrațiilor publice	452
<i>Administrația centrală</i>	452
<i>Administrațiile statelor federale</i>	452
<i>Administrațiile locale</i>	453
<i>Fonduri de securitate socială</i>	453
PREZENTAREA DATELOR STATISTICE FINANCIARE ALE ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE	453
Cadrul	453
Veniturile	455
<i>Impozitele și cotizațiile sociale</i>	455
<i>Vânzările</i>	455
<i>Alte venituri</i>	458
Cheltuielile	458
<i>Remunerarea salariaților și consumul intermediar</i>	458
<i>Cheltuielile cu prestațiile sociale</i>	459
<i>Dobânzi</i>	459
<i>Alte cheltuieli curente</i>	459
<i>Cheltuielile de capital</i>	459
<i>Legătura cu cheltuiala pentru consumul final al administrațiilor publice (P.3)</i>	460
<i>Cheltuielile administrațiilor publice conform funcției (CFAP)</i>	460

Soldurile contabile	461
<i>Capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9)</i>	461
<i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital (B.101)</i>	461
Finanțarea	461
<i>Operațiunile cu active</i>	462
<i>Operațiunile cu pasive</i>	463
Alte fluxuri economice	463
<i>Contul de reevaluare</i>	463
<i>Alte modificări de volum al conturilor de active</i>	464
Conturile de patrimoniu	464
Consolidarea	465
ASPECTE CONTABILE CARE PRIVESC ADMINISTRAȚIILE PUBLICE	466
Veniturile din impozite	466
<i>Caracterul veniturilor din impozite</i>	466
<i>Creditele fiscale</i>	467
<i>Sumele de înregistrat</i>	467
<i>Sumele necolectabile</i>	467
Momentul înregistrării	467
<i>Înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constatat</i>	467
<i>Înregistrarea impozitelor în conformitate cu principiul dreptului constatat</i>	467
Dobânzi	468
<i>Obligațiunile cu discount și obligațiunile cu cupon zero</i>	469
<i>Titlurile de valoare indexate</i>	469
<i>Instrumente financiare derivate</i>	469
Deciziile judecătorești	469
Cheltuielile militare	469
Relațiile administrațiilor publice cu societățile publice	470
<i>Investițiile de tip participații în societăți publice și distribuirea câștigurilor</i>	470
Investițiile de tip participații	470
Infuziile de capital	470
<i>Subvențiile și infuziile de capital</i>	470
<i>Normele aplicabile în circumstanțe speciale</i>	471
<i>Operațiunile fiscale</i>	471
Distribuirile societăților publice	471
<i>Dividende versus retrageri de participații</i>	471

Impozite versus retrageri de participații	472
Privatizarea și naționalizarea	472
Privatizarea	472
Privatizările indirecte	472
Naționalizarea	472
Operațiunile cu banca centrală	473
Restructurările, fuziunile, și reclasificările	473
Operațiunile cu datorii	473
Preluarea de datorii, anularea de datorii și scoaterea din evidențele contabile a datoriilor	473
Preluarea și anularea de datorii	473
Preluarea de datorii care implică un transfer de active nefinanciare	474
Scoaterea din evidențele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor	474
Alte modalități de restructurare a datoriei	475
Cumpărarea de datorie la o valoare mai mare decât cea de piață	475
Operațiuni de anulare și de salvare	475
Garanțiile pentru datorii	476
Garanțiile din categoria instrumentelor financiare derivate	476
Garanțiile standard	477
Garanțiile unice (cu risc incert)	477
Securitizarea	477
Definiție	477
Criteriile de recunoaștere a vânzării	477
Înregistrarea fluxurilor	478
Alte aspecte	478
Obligațiile privind pensiile	478
Plățile forfetare	478
Parteneriatele public-privat	479
Sfera de cuprindere a PPP	479
Proprietatea economică și alocarea activului	479
Aspecte de contabilitate	480
Operațiunile cu organizații internaționale și supranaționale	481
Asistența pentru dezvoltare	482
SECTORUL PUBLIC	483
Deținerea controlului în sectorul public	483
Băncile centrale	484

Cvasisocietățile publice	485
Entitățile cu scop special și nerezidenții	485
Asocierile în participație	485
CAPITOLUL 21 LEGĂTURILE DINTRE CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR ȘI CONTURILE NAȚIONALE ȘI MĂSURAREA ACTIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR	486
REGULI ȘI METODE SPECIFICE ALE CONTABILITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR	486
Momentul înregistrării	486
Contabilitate pe principiul intrărilor duble și cvadruple	486
Evaluare	486
Contul de profit și pierdere și bilanțul	487
CONTURILE NAȚIONALE ȘI CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR: ASPECTE PRACTICE	487
TRANZIȚIA DE LA CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR LA CONTURILE NAȚIONALE: EXEMPLUL ÎNTREPRINDERILOR NEFINANCIARE	488
Ajustări conceptuale	488
Ajustări pentru realizarea coerenței cu conturile altor sectoare	488
Exemple de ajustări în scopul exhaustivității	488
ASPECTE SPECIFICE	488
Câștiguri/pierderi din deținere	488
Globalizarea	489
Fuziuni și achiziții	489
CAPITOLUL 22 CONTURILE SATELIT	490
INTRODUCERE	490
Clasificările funcționale	493
PRINCIPALE CARACTERISTICI ALE CONTURILOR SATELIT	496
Conturile satelit funcționale	496
Conturile sectoarelor speciale	499
Includerea de date nemonetare	503
Detalii și concepte suplimentare	503
Concepte de bază diferite	504
Utilizarea modelelor sau includerea de rezultate experimentale	504
Conceperea și elaborarea conturilor satelit	505
NOUĂ CONTURI SATELIT SPECIFICE	506
Conturile în domeniul agriculturii	507
Conturile de mediu	507
Conturile în domeniul sănătății	518
Conturile de producție a gospodăriilor populației	520

Conturile în domeniul forței de muncă și MCS	523
Conturile în domeniul productivității și creșterii	525
Conturile în domeniul cercetării și dezvoltării	526
Conturile în domeniul protecției sociale	528
Conturile satelit în domeniul turismului	531
CAPITOLUL 23 CLASIFICĂRI	533
INTRODUCERE	533
CLASIFICAREA SECTOARELOR INSTITUȚIONALE (S)	533
CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR ȘI ALTOR FLUXURI	535
Operațiuni pe produse (P)	535
Operațiuni cu active nefinanciare neproduse (coduri NP)	536
Operațiuni de repartiție (D)	537
Transferuri curente în bani și în natură (D.5-D.8)	538
Operațiuni cu active și pasive financiare (F)	539
Alte modificări de active (K)	541
CLASIFICAREA SOLDURILOR CONTABILE ȘI A VALORII NETE (B)	541
CLASIFICAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU (L)	542
CLASIFICAREA ACTIVELOR (A)	542
Active nefinanciare (AN)	542
Active financiare (AF)	544
CLASIFICAREA RUBRICILOR SUPLIMENTARE	545
Credite neperformante	545
Servicii de capital	546
Tabel privind pensiile	546
Bunuri de consum de folosință îndelungată	548
Investiții străine directe	548
Poziții contingente	548
Numerar și depozite	549
Clasificarea titlurilor de natura datoriei în funcție de scadență	549
Titluri de natura datoriei cotate și necotate	549
Credite pe termen lung cu scadență sub un an și credite pe termen lung garantate prin ipotecă	549
Acțiuni cotate și necotate ale fondurilor de investiții	550
Arierate de dobânzi și de rambursare a creditelor	550
Sume individuale și totale transferate de lucrători	550

REGROUPAREA ȘI CODIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE (A) ȘI A PRODUSELOR (P)	550
CLASIFICAREA FUNCȚIILOR ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE (COFOG)	565
CLASIFICAREA CONSUMULUI INDIVIDUAL PE DESTINAȚII (Coicop)	568
CLASIFICAREA FUNCȚIILOR INSTITUȚIILOR FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI (COPNI)	570
CLASIFICAREA CHELTUIELILOR PRODUCĂTORILOR PE DESTINAȚII (COPP)	571
CAPITOLUL 24 CONTURILE	573
Tabelul 24.1 Contul 0: Contul de bunuri și servicii	573
Tabelul 24.2 Secvența completă a conturilor pentru economia totală	573
Tabelul 24.3 Secvența completă a conturilor societăților nefinanciare	593
Tabelul 24.4 Secvența completă a conturilor societăților financiare	607
Tabelul 24.5 Secvența completă a conturilor administrațiilor publice	622
Tabelul 24.6 Secvența completă a conturilor gospodăriilor populației	638
Tabelul 24.7 Secvența completă a conturilor instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	654

CAPITOLUL 1

CARACTERISTICI GENERALE ȘI PRINCIPII DE BAZĂ

CARACTERISTICI GENERALE

- 1.01. Sistemul european de conturi (denumit în continuare „SEC 2010” sau „SEC”) este un cadru contabil compatibil pe plan internațional care permite descrierea analitică și sistematică a unei economii totale (cu alte cuvinte, o regiune, o țară sau un grup de țări), a componentelor sale și a relațiilor acestora cu alte economii totale.
- 1.02. Versiunea precedentă a SEC 2010, Sistemul european de conturi 1995 (SEC 95) a fost publicată în 1996⁽¹⁾. În primele 13 capitole, metodologia SEC 2010 astfel cum este specificată în prezenta anexă are aceeași structură ca publicația SEC 95, dar acesta mai cuprinde 11 noi capitole care abordează aspecte ale sistemului care reflectă evoluțiile înregistrate în privința măsurării economiilor moderne sau a utilizării SEC 95 în Uniunea Europeană (UE).
- 1.03. Structura acestui manual este următoarea: capitolul 1 se referă la caracteristicile de bază ale sistemului din punct de vedere al conceptelor utilizate, prezintă principiile SEC și descrie unitățile statistice fundamentale și regruparea acestora. Acest capitol oferă o imagine generală a secvenței conturilor și o descriere scurtă a agregatelor principale, precum și a rolului tabelor resurselor și utilizărilor și al sistemului intrări-ieșiri. Capitolul 2 descrie unitățile instituționale utilizate la măsurarea economiei și modul în care aceste unități sunt clasificate pe sectoare și alte grupuri pentru a permite efectuarea de analize. Capitolul 3 descrie toate operațiunile din sistem referitoare la produse (bunuri și servicii), precum și la active neproduse. Capitolul 4 descrie toate operațiunile din economie prin care se distribuie și se redistribuie venitul și patrimoniul în economie. Capitolul 5 descrie operațiunile financiare din economie. Capitolul 6 descrie variațiile pe care le poate înregistra valoarea activelor ca urmare a unor evenimente care nu sunt de natură economică sau din cauza variației prețurilor. Capitolul 7 descrie conturile de patrimoniu și tabelele de clasificare a activelor și pasivelor. Capitolul 8 prezintă secvența conturilor și soldurile contabile asociate fiecărui cont. Capitolul 9 descrie tabelele resurselor și utilizărilor și rolul avut de acestea în armonizarea măsurării venitului, producției și cheltuielilor din economie. De asemenea, acest capitol descrie tabelele intrări-ieșiri care pot fi obținute pe baza tabelor resurselor și utilizărilor. Capitolul 10 descrie baza conceptuală pentru măsurarea prețurilor și a volumelor, asociată cu valorile nominale constatate în conturi. Capitolul 11 descrie măsurările privind populația și piața forței de muncă ce pot fi utilizate împreună cu măsurările conturilor naționale în scopul analizei economice. Capitolul 12 oferă o scurtă descriere a conturilor naționale trimestriale și a modului în care acestea diferă față de conturile anuale în privința aspectelor evidențiate.
- 1.04. Capitolul 13 descrie scopul, conceptele și problemele de compilare întâlnite în elaborarea unui set de conturi regionale. Capitolul 14 se referă la măsurarea serviciilor financiare asigurate de intermediarii financiari și finanțate prin încasările din dobânzi nete și reflectă activitățile de cercetare și dezvoltare care au durat ani întregi în statele membre pentru a obține măsuri solide și armonizate în toate statele membre. Capitolul 15 referitor la contracte, contracte de leasing și licențe este necesar pentru a descrie un domeniu care devine din ce în ce mai important în conturile naționale. Capitolele 16 și 17 privind asigurările, asigurările sociale și pensiile descriu modul în care acestea sunt tratate în conturile naționale, având în vedere faptul că interesul față de problemele legate de redistribuire crește odată cu îmbătrânirea populației. Capitolul 18 se referă la conturile restului lumii, care sunt conturile naționale echivalente conturilor sistemului de măsurare a balanței de plăți. Capitolul 19 privind conturile europene, care este de asemenea un capitol nou, abordează aspecte ale conturilor naționale față de care acordurile instituționale și comerciale europene se confruntă cu probleme care necesită o abordare armonizată. Capitolul 20 descrie conturile pentru sectorul administrațiilor publice – un domeniu de interes special, deoarece aspectele legate de prudența fiscală din partea statelor membre continuă să fie cruciale în aplicarea politicii economice în UE. Capitolul 21 descrie legăturile dintre conturile întreprinderilor și conturile naționale, domeniu care capătă un interes sporit pe măsură ce în toate țările crește responsabilitatea societăților multinaționale pentru o parte din ce în ce mai mare a produsului intern brut (PIB). Capitolul 22 descrie relația dintre conturile satelit și principalele conturi naționale. Capitolele 23 și 24 sunt prezentate doar cu titlu de referință; capitolul 23 stabilește clasificările utilizate în SEC 2010 pentru sectoare, activități și produse, iar capitolul 24 stabilește secvența completă a conturilor pentru fiecare sector.
- 1.05. Structura SEC 2010 respectă metodologia revizuită la nivel mondial a contabilității naționale care figurează în Sistemul Conturilor Naționale din 2008 (SCN 2008), cu excepția anumitor diferențe de prezentare și a gradului mai ridicat de precizie a anumitor concepte SEC 2010 care sunt folosite în anumite scopuri specifice UE. Organizația Națiunilor Unite (ONU), Fondul Monetar Internațional (FMI), Biroul Statistic al Uniunii Europene (Eurostat), Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și Banca Mondială au fost responsabile cu producerea acestei metodologii. SEC 2010 se axează pe condițiile și cerințele de date ale Uniunii

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 2223/96 din 25 iunie 1996 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Comunitate (JO L 310, 30.11.1996, p. 1).

Europene. Ca SCN 2008, SEC 2010 este armonizat cu conceptele și clasificările utilizate în multe alte statistici economice și sociale (de exemplu, statisticile privind forța de muncă, statisticile privind industria producătoare și cele privind comerțul exterior). Prin urmare, SEC 2010 servește drept cadru central de referință pentru statisticile sociale și economice ale UE și ale statelor membre ale acesteia.

- 1.06. Cadrul SEC cuprinde două serii de tabele principale:
 - (a) conturile sectoarelor instituționale;
 - (b) sistemul intrări-ieșiri și conturile pe ramuri de activitate.
- 1.07. Conturile sectoarelor furnizează, pentru fiecare sector instituțional, o descriere sistematică a diferitelor etape ale procesului economic: producția, formarea veniturilor, distribuirea veniturilor, redistribuirea și utilizarea veniturilor și acumularea financiară și nefinanciară. Conturile sectoarelor cuprind, de asemenea, conturile de patrimoniu pentru a descrie situația stocurilor de active și pasive și valoarea netă de la începutul și sfârșitul perioadei contabile.
- 1.08. Sistemul intrări-ieșiri, prin tabelele resurselor și utilizărilor, descrie mai detaliat procesul de producție (structura costurilor, formarea veniturilor și forța de muncă) și fluxurile de bunuri și servicii (producție, importuri, exporturi, consum final, consum intermediar și formarea de capital pe grupe de produse). În acest sistem se reflectă două identități contabile importante: suma veniturilor generate într-o ramură de activitate este egală cu valoarea adăugată produsă de ramura de activitate respectivă; iar pentru orice produs sau grup de produse, cererea este egală cu oferta.
- 1.09. SEC 2010 cuprinde și conceptele de populație și forță de muncă. Aceste concepte sunt relevante pentru conturile sectoarelor, conturile pe ramuri de activitate și cadrul resurselor și utilizărilor.
- 1.10. SEC 2010 nu se limitează doar la stabilirea conturilor anuale, ci se aplică și conturilor trimestriale și conturilor pentru perioade mai scurte sau mai lungi. Se aplică, de asemenea, conturilor regionale.
- 1.11. SEC 2010 coexistă cu SCN 2008 datorită utilizării măsurilor privind conturile naționale din UE. Statele membre sunt responsabile cu colectarea și prezentarea propriilor conturi naționale pentru a descrie situația economică din țara lor. De asemenea, statele membre elaborează un set de conturi care sunt transmise Comisiei (Eurostat) în cadrul unui program de reglementare de transmitere a datelor pentru utilizările principale din domeniul social, economic și al politicii fiscale în Uniune. Aceste utilizări includ stabilirea unor contribuții monetare din partea statelor membre la bugetul UE, prin intermediul „celei de a patra resurse”, pentru ajutorul acordat regiunilor UE prin programul de fonduri structurale și supravegherea performanței economice a statelor membre în cadrul procedurii deficitului excesiv și al Pactului de stabilitate și de creștere.
- 1.12. În vederea distribuirii prelevărilor și a prestațiilor conform unor măsuri elaborate și prezentate consecvent, statisticile economice utilizate în acest scop se realizează în funcție de aceleași concepte și reguli. SEC 2010 este un regulament care stabilește normele, convențiile, definițiile și clasificările care trebuie să fie aplicate la producerea conturilor naționale în statele membre care sunt implicate în programul de transmitere a datelor, astfel cum se prevede în anexa B la prezentul regulament.
- 1.13. Având în vedere sumele foarte mari de bani care circulă în sistemul de cotizații și prestații al UE, este esențial să se asigure aplicarea consecventă a sistemului de măsurare în fiecare stat membru. În acest context, este important să se abordeze cu precauție estimările care nu pot fi observate direct pe piață, evitându-se utilizarea procedurilor bazate pe modele pentru estimarea măsurilor din conturile naționale.
- 1.14. Conceptele utilizate în SEC 2010 sunt, în unele cazuri, mai specifice și mai precise decât cele utilizate în SCN 2008 cu scopul de a asigura un grad cât mai ridicat de consecvență între statele membre în privința măsurilor derivate din conturile naționale. Această cerință majoră privind consecvența strictă a estimărilor a dus la identificarea unui set principal de conturi naționale în UE. În cazurile în care nivelul de consecvență a măsurării în statele membre este insuficient, estimările menționate anterior sunt, în general, incluse în așa-numitele „conturi din afara setului principal” care se referă la tabelele suplimentare și la conturile satelit.
- 1.15. Un exemplu de domeniu în care s-a considerat că este nevoie de mai multă precauție în conceperea SEC 2010 este cel al pasivelor asociate pensiilor. Nevoia de măsurare a acestora în scopul utilizării la analizele economice este considerabilă, dar cerințele stricte de la nivelul UE privind producerea de conturi care să fie consecvente în timp și spațiu au determinat adoptarea unei abordări precaute.

Globalizarea

- 1.16. Caracterul din ce în ce mai global al activității economice a contribuit la dezvoltarea comerțului internațional sub toate formele acestuia și a sporit numărul provocărilor cu care se confruntă țările în privința înscrierii economiilor lor naționale în conturile naționale. Globalizarea este procesul dinamic și multidimensional prin care resursele naționale devin mai mobile la nivel internațional, pe măsură ce economiile naționale devin din ce în ce mai interdependente. Aspectul globalizării care poate cauza cele mai multe probleme de măsurare pentru conturile naționale constă în ponderea din ce în ce mai mare a operațiunilor internaționale efectuate de societățile multinaționale, în cazurile în care operațiunile transfrontaliere se desfășoară între societățile mamă, filiale și societăți afiliate. Cu toate acestea, există și alte provocări, o listă mai completă a problemelor legate de date fiind prezentată mai jos:
1. prețul de transfer între societățile afiliate (evaluarea importurilor și a exporturilor);
 2. sporirea prelucrărilor în regim de subcontractare (*toll processing*), în care mărfurile fac obiectul comerțului internațional fără schimbare de proprietate (bunuri destinate prelucrării), și activitățile de achiziție și revânzare pe plan internațional (*merchanted*);
 3. comercializarea internațională prin internet, atât pentru societăți, cât și pentru gospodăriile populației;
 4. comercializarea și utilizarea internațională de active de proprietate intelectuală;
 5. lucrătorii care muncesc în străinătate și care transferă familiilor lor din țara de origine o parte semnificativă a încasărilor din salarii (sume transferate de către lucrători ca parte a transferurilor de bani personale);
 6. societățile multinaționale care își organizează transfrontalier activitatea pentru a spori la maximum eficiența și a reduce la minimum cuantumul impozitelor. Aceasta poate duce la structuri artificiale ale societăților, care este posibil să nu reflecte realitatea economică;
 7. utilizarea de instrumente financiare off-shore (entități cu scop special și altele) pentru a asigura finanțarea activităților globale;
 8. reexportarea de bunuri și în UE transportul de bunuri între statele membre după intrarea în Uniune (cvasi-transport);
 9. înmulțirea relațiilor de investiții străine directe și nevoia de a identifica și aloca fluxurile de investiții directe.
- 1.17. Din pricina acestor aspecte ale globalizării care sunt din ce în ce mai des întâlnite, identificarea și măsurarea cu acuratețe a fluxurilor transfrontaliere devin o provocare din ce în ce mai mare pentru statisticienii de la nivel național. Chiar și dispunând de un sistem cuprinzător și fiabil de colectare și măsurare pentru înregistrările din sectorul restului lumii (și, prin urmare, și din conturile internaționale din balanța de plăți), globalizarea va crește nevoia de eforturi suplimentare în vederea menținerii calității conturilor naționale pentru toate economiile și toate grupările de economii.

FUNCȚIILE SEC 2010**Cadrul de analiză și definire a politicilor**

- 1.18. Cadrul SEC poate fi utilizat pentru a analiza și evalua:
- (a) Structura unei economii totale. Exemple de tipuri de măsurători utilizate sunt următoarele:
 1. valoarea adăugată și forța de muncă pe ramuri de activitate;
 2. valoarea adăugată și forța de muncă pe regiuni;
 3. venitul distribuit pe sectoare;
 4. importurile și exporturile pe grupe de produse;
 5. cheltuiala pentru consum final pe categorii funcționale și pe grupe de produse;
 6. formarea de capital fix și stocul de capital fix pe ramuri de activitate;
 7. structura stocurilor și a fluxurilor de active financiare pe tipuri de active și pe sectoare.

(b) Părți sau aspecte specifice ale unei economii. Exemple:

1. sectorul bancar și financiar în economia națională;
2. rolul administrațiilor publice și poziția financiară a acestora;
3. structura economică a unei regiuni date (raportată la țară, în ansamblul ei);
4. nivelul de economie și cel de îndatorare a gospodăriilor populației.

(c) Dezvoltarea unei economii de-a lungul timpului. Exemple:

1. analiza ratelor de creștere a PIB;
2. analiza inflației;
3. analiza caracterului sezonier al cheltuielilor gospodăriilor populației pe baza conturilor trimestriale;
4. analiza variației în timp a importanței anumitor tipuri de instrumente financiare, de exemplu creșterea importanței instrumentelor financiare derivate;
5. comparația pe termen lung între structurile ramurilor de activitate din economia națională.

(d) Comparația între o economie totală dată și alte economii. Exemple:

1. comparația între rolul și dimensiunea administrațiilor publice din statele membre ale UE;
2. analiza interdependențelor între economiile UE, **luând în considerare statele membre și regiunile acestora;**
3. analiza structurii și destinației exporturilor UE;
4. compararea ratelor de creștere a PIB sau a venitului disponibil pe cap de locuitor în Uniunea Europeană și în alte economii dezvoltate.

1.19. Datele obținute în cadrul SEC sunt esențiale pentru definirea și urmărirea politicilor economice și sociale ale UE și ale statelor membre.

Următoarele exemple ilustrează utilizările cadrului SEC:

- (a) monitorizarea și orientarea procesului de elaborare a politicii monetare și macroeconomice în zona euro și definirea unor criterii de convergență pentru Uniunea Economică și Monetară (UEM) pe baza cifrelor din conturile naționale (de exemplu, ratele de creștere a PIB);
- (b) definirea criteriilor pentru procedura deficitului excesiv: măsurarea deficitului public și a datoriei publice;
- (c) acordarea de sprijin financiar regiunilor UE: alocarea de fonduri pentru cheltuieli către regiuni necesită utilizarea de statistici referitoare la conturile regionale;
- (d) calculul resurselor proprii ale bugetului UE. Acestea din urmă depind de datele din conturile naționale în trei moduri:
 1. totalul resurselor UE este calculat ca procent din venitul național brut (VNB) însumat al statelor membre;
 2. a treia resursă proprie a UE este resursa proprie bazată pe TVA. Contribuțiile statelor membre la această resursă sunt stabilite într-o mare măsură în funcție de datele din conturile naționale, întrucât aceste cifre sunt utilizate la calcularea unei rate medii a TVA;

3. contribuția relativă a fiecărui stat membru la a patra resursă proprie a UE este bazată pe estimarea venitului național brut al statelor membre. Aceste estimări reprezintă baza pentru majoritatea plăților efectuate de statele membre.

Caracteristicile conceptelor SEC 2010

- 1.20. Pentru a asigura echilibrul între cerințele de date și posibilitățile de colectare, conceptele utilizate în SEC 2010 prezintă unele caracteristici importante. Aceste caracteristici ale conturilor sunt:

- (a) compatibilitatea pe plan internațional;
- (b) armonizarea cu alte sisteme statistice economice și sociale;
- (c) consecvența;
- (d) caracterul operațional în sensul posibilității de măsurare practică;
- (e) diferența față de cea mai mare parte a conceptelor administrative;
- (f) stabilitatea pe o perioadă îndelungată;
- (g) axarea pe descrierea procesului economic în termeni monetari și ușor de monitorizat;
- (h) capacitatea de aplicare în diverse situații și cu scopuri diferite.

- 1.21. Conceptele SEC 2010 sunt compatibile pe plan internațional deoarece:

- (a) conceptele SEC 2010 sunt consecvente cu cele stabilite în metodologiile din întreaga lume referitoare la conturile naționale, și anume în SCN 2008;
- (b) pentru statele membre, SEC 2010 constituie norma pentru transmiterea datelor contabilității naționale către toate organismele internaționale;
- (c) compatibilitatea internațională a conceptelor este esențială pentru comparațiile statistice între țări.

- 1.22. Conceptele SEC 2010 sunt armonizate cu cele din alte statistici economice și sociale. Având în vedere faptul că SEC 2010 utilizează concepte și clasificări [de exemplu, Clasificarea statistică a activităților economice din Uniunea Europeană „NACE Rev. 2”⁽¹⁾] care sunt folosite pentru elaborarea altor statistici sociale și economice ale statelor membre, de exemplu statisticile industriale, cele privind comerțul exterior sau forța de muncă, diferențele conceptuale sunt minime. În plus, aceste concepte și clasificări SEC 2010 sunt armonizate cu cele ale ONU.

Această armonizare cu statisticile economice și sociale ajută la corelarea și compararea acestor cifre, astfel încât calitatea cifrelor din conturile naționale poate fi asigurată. În plus, informațiile conținute de aceste statistici specifice pot fi corelate mai bine cu statisticile generale referitoare la economia națională.

- 1.23. Utilizarea de concepte comune în întregul cadru al conturilor naționale și în celelalte sisteme de statistici sociale și economice permite elaborarea de măsuri consecvente. De exemplu, se pot calcula următoarele rate:

- (a) cifre privind productivitatea, cum ar fi valoarea adăugată pe oră lucrată (aceste cifre necesită consecvență între conceptele de valoare adăugată și oră lucrată);
- (b) venitul național disponibil pe cap de locuitor (această rată presupune consecvență între conceptele de venit național disponibil și măsurările populației);
- (c) formarea de capital fix ca procent din stocul de capital fix (această rată impune consecvență între definițiile fluxurilor și ale stocurilor respective);

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE a doua revizuire (JO L 393, 30.12.2006, p. 1).

- (d) deficitul public și datoria publică, ca procente din produsul intern brut (aceste cifre necesită consecvență între conceptele de deficit public, datorie publică și produs intern brut).

Consecvența internă dintre concepte permite calcularea unor estimări prin sold; de exemplu, economia poate fi estimată ca diferență între venitul disponibil și cheltuiala pentru consum final.

- 1.24. Conceptele SEC 2010 se aplică prin prisma colectării datelor și a măsurării. Caracterul operațional reiese în diverse moduri din metodologia de elaborare a conturilor:

- (a) activitățile sau elementele sunt descrise numai când dimensiunea acestora e semnificativă. De exemplu: producția de bunuri pentru consumul propriu al gospodăriilor populației, precum țesăturile pentru confecții și producția de ceramică, nu se înregistrează drept producție, deoarece acestea sunt ne semnificative pentru țările din UE;
- (b) unele concepte sunt însoțite de orientări privind procedura de estimare a acestora. De exemplu, pentru definirea consumului de capital fix, se face trimitere la amortizarea lineară. Pentru estimarea stocului de capital fix trebuie aplicată metoda inventarului permanent, în cazurile în care lipsesc informații directe privind stocul de active fixe. Un alt exemplu este cel al evaluării producției pentru consumul propriu: în principiu, aceasta este evaluată la prețul de bază, dar, dacă este necesar, evaluarea prețului de bază poate fi aproximată prin însumarea diferitelor costuri implicate;
- (c) s-au adoptat unele convenții. De exemplu, serviciile colective prestate de administrațiile publice sunt clasificate, în totalitate, drept cheltuieli pentru consum final.

- 1.25. Cu toate acestea, este posibil ca cerințele de date pentru statisticile conturilor naționale să nu fie ușor de colectat în mod direct, întrucât conceptele care stau la baza acestora diferă, de obicei, în unele privințe față de conceptele care stau la baza surselor de date administrative. Exemple de surse administrative sunt statisticile referitoare la conturile întreprinderilor, înregistrările privind diferite tipuri de impozite (TVA, impozit pe venit, taxe de import etc.), statisticile privind securitatea socială și datele furnizate de organele de supraveghere a sectorului bancar și de asigurări. Aceste date administrative folosesc la elaborarea conturilor naționale. În general, acestea sunt transformate pentru a fi conforme cu SEC.

Conceptele SEC diferă, de obicei, de cele administrative întrucât:

- (a) conceptele administrative diferă de la o țară la alta. În consecință, nu se poate obține compatibilitatea internațională prin utilizarea conceptelor administrative;
- (b) conceptele administrative se modifică în timp. În consecință, nu se pot face comparații în timp cu ajutorul conceptelor administrative;
- (c) conceptele care stau la baza surselor de date administrative nu sunt, de obicei, consecvente între diferite sisteme administrative. Cu toate acestea, corelarea și compararea datelor, elemente esențiale pentru elaborarea conturilor naționale, se pot realiza numai pe baza acelorași concepte;
- (d) în general, conceptele administrative nu sunt optime pentru analize economice și pentru evaluarea politicii economice.

- 1.26. Cu toate acestea, sursele de date administrative răspund cerințelor de date ale conturilor naționale și ale altor statistici, deoarece:

- (a) conceptele și clasificările elaborate, inițial, în scopuri statistice sunt adoptate, de asemenea, pentru scopuri administrative, de exemplu clasificarea cheltuielilor administrațiilor publice pe tipuri;
- (b) sursele de date administrative țin cont, în mod explicit, de anumite cerințe de date statistice (specifice); este cazul, de exemplu, sistemului Intrastat pentru furnizarea de informații referitoare la schimburile de bunuri între statele membre.

- 1.27. Principalele concepte ale SEC 2010 sunt bine definite și stabilite pentru o perioadă îndelungată, deoarece:

- (a) acestea au fost adoptate ca standarde internaționale pentru mulți ani;
- (b) în metodologiile internaționale succesive privind conturile naționale, s-au schimbat foarte puține concepte de bază.

Această continuitate conceptuală reduce nevoia recalculării seriilor temporale. Mai mult decât atât, ea limitează vulnerabilitatea conceptelor la presiunile politice naționale și internaționale. Din aceste motive, cifrele din conturile naționale au putut servi ca bază obiectivă de date pentru analizele și politicile economice.

- 1.28. Conceptele SEC 2010 sunt axate pe descrierea procesului economic în termeni monetari și ușor observabili. Stocurile și fluxurile care nu sunt ușor observabile în termeni monetari, ori care nu au o contraparte monetară clară, nu sunt înregistrate în SEC.

Acest principiu nu a fost aplicat cu strictețe, pentru că trebuie să se țină seama în egală măsură de cerințele privind consecvența și de cerințele utilizatorilor. De exemplu, consecvența cere ca valoarea serviciilor colective furnizate de către administrațiile publice să fie înregistrată ca producție, deoarece plata remunerării angajaților și achiziția tuturor bunurilor și serviciilor de către administrația publică sunt ușor observabile în termeni monetari. În plus, din perspectiva analizei și politicii economice, descrierea serviciilor colective ale administrațiilor publice în raport cu restul economiei naționale crește utilitatea conturilor naționale, în ansamblu.

- 1.29. Gradul de acoperire al conceptelor din SEC poate fi ilustrat prin abordarea câtorva cazuri limită semnificative.

Următoarele exemple se înregistrează la limita producției din SEC (a se vedea punctele 3.07-3.09):

- (a) producția de servicii individuale și colective de către administrațiile publice;
- (b) producția pentru consum propriu a serviciilor de locuință prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți;
- (c) producția de bunuri pentru consumul final propriu, de exemplu produsele agricole;
- (d) activități de construcție pentru uz propriu, inclusiv cele realizate de gospodăriile populației;
- (e) producția de servicii oferite de către personalul casnic remunerat;
- (f) piscicultura în ferme piscicole;
- (g) producția interzisă prin lege, în măsura în care toate unitățile implicate în operațiune au participat în mod voluntar;
- (h) activitățile de producție ale căror venituri nu sunt declarate în totalitate autorităților fiscale, de exemplu producția clandestină de textile.

- 1.30. Următoarele exemple se înscriu în afara limitelor producției și nu se înregistrează în SEC:

- (a) serviciile personale și gospodărești produse și consumate în cadrul aceleiași gospodării, de exemplu curățenia, gătitul sau îngrijirea persoanelor bolnave sau în vârstă;
- (b) serviciile voluntare care nu reprezintă o producție de bunuri, de exemplu îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor sau activități de menaj neremunerate;
- (c) creșterea naturală a peștilor în mări deschise.

- 1.31. SEC contabilizează tot ce se obține din producție în sectorul productiv. Cu toate acestea, producția activităților auxiliare nu se înregistrează. Toate resursele consumate de o activitate auxiliară trebuie tratate drept intrări pentru activitatea pe care aceasta o susține. În cazul în care o unitate care desfășoară numai activități auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, și anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producția pe care o obține sau dacă aceasta se situează într-o zonă geografică diferită de unitățile pe care le deservește, aceasta trebuie înregistrată drept unitate separată și trebuie să fie atribuită ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naționale, cât și în cele regionale. În absența unor date de bază adecvate, producția activităților auxiliare poate fi estimată prin însumarea costurilor.

- 1.32. Dacă activitățile sunt considerate ca producție și se înregistrează rezultatul productiv al acestora, atunci se înregistrează și venitul, forța de muncă, consumul final etc. aferente. De exemplu, dacă producția pentru consum propriu a serviciilor de locuință prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți este înregistrată ca producție, la fel se înregistrează venitul și cheltuiala pentru consum final care rezultă pentru proprietarii ocupanți respectivi. Având în vedere faptul că, prin definiție, nu este implicată nicio prestație a forței de muncă în producția de servicii a locuințelor ocupate de proprietar, mâna de lucru nu se înregistrează. Astfel se menține consecvența cu sistemul statisticilor forței de muncă, în care nu se înregistrează mâna de lucru pentru deținerea de locuințe. Principiul invers este aplicabil atunci când activitățile nu sunt înregistrate ca producție: serviciile gospodărești produse și consumate în cadrul aceleiași gospodării nu generează venit și cheltuială pentru consum final și nu implică recurgerea la forța de muncă.

1.33. În cadrul SEC se stabilesc, de asemenea, convenții privind:

- (a) evaluarea producției administrațiilor publice;
- (b) evaluarea producției serviciilor de asigurare și de intermediere financiară indirect măsurate;
- (c) înregistrarea tuturor serviciilor colective furnizate de administrațiile publice drept cheltuială pentru consum final și nu drept consum intermediar.

Clasificarea pe sectoare

1.34. Conturile sectoarelor sunt create prin alocarea unităților pe sectoare, iar acest lucru permite prezentarea pe sectoare a operațiunilor și a soldurilor contabile. Prezentarea pe sectoare evidențiază multe măsuri esențiale pentru politica economică și fiscală. Principalele sectoare sunt gospodăriile populației, administrațiile publice, societățile (financiare și nefinanciare), instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor (IFSLSGP) și restul lumii.

Distincția între activitate de piață și activitate nonpiață este importantă. O entitate care se află sub controlul administrațiilor publice și care se dovedește a fi o societate care efectuează operațiuni pe piață este clasificată în sectorul societăților, în afara sectorului administrațiilor publice. Astfel, nivelul deficitului public și al datoriei publice pentru societatea respectivă nu va fi inclus în deficitul public și datoria publică aferente administrațiilor publice.

1.35. Este important să se stabilească criterii clare și solide de distribuire a entităților pe sectoare.

Sectorul public este format din toate unitățile instituționale rezidente în economie care se află sub controlul administrațiilor publice. Sectorul privat este format din toate celelalte unități rezidente.

Tabelul 1.1 stabilește criteriile utilizate pentru a se face distincție între sectorul public și cel privat; în cadrul sectorului public – între sectorul administrațiilor publice și cel al societăților publice; iar în cadrul sectorului privat – între sectorul IFSLSGP și sectorul societăților private.

Tabelul 1.1

Criteria	Sub controlul administrațiilor publice (sectorul public)	Sub control privat (sectorul privat)
Producția nonpiață	Administrații publice	IFSLSGP
Producția de piață	Societăți publice	Societăți private

1.36. Controlul este definit drept capacitatea de a stabili politica generală sau programul unei unități instituționale. Mai multe detalii în legătură cu definiția controlului figurează la punctele 2.35-2.39.

1.37. Diferențierea între sectorul pieței și sectorul nonpiață, iar pentru entitățile din sectorul public clasificarea acestora în sectorul administrațiilor publice sau în sectorul societăților, depinde de următoarea regulă:

O activitate este considerată drept activitate de piață în cazul în care bunurile și serviciile aferente acesteia sunt comercializate în următoarele condiții:

1. comercianții caută să-și sporească la maximum profitul pe termen lung și în acest sens vând liber pe piață bunuri și servicii oricui poate plăti prețul solicitat;
2. cumpărătorii caută un grad cât mai ridicat de utilitate, având în vedere resursele lor limitate, cumpărând acele produse care răspund cel mai bine cerințelor lor, la prețul oferit;
3. piețele eficiente sunt cele la care cumpărătorii și comercianții au acces și despre care aceștia dispun de informații. O piață eficientă poate funcționa chiar dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite în totalitate.

1.38. Detalierea cadrului conceptual al SEC oferă posibilitatea unei mari flexibilități: unele concepte nu sunt prezente explicit în SEC, cu toate acestea ele pot fi ușor deduse din el. Un exemplu în acest sens îl reprezintă crearea de noi sectoare prin rearanjarea subsectoarelor definite în SEC.

- 1.39. Flexibilitatea este conferită și prin posibilitatea de a introduce criterii suplimentare, care să nu fie în contradicție cu logica sistemului. De exemplu, aceste criterii pot permite elaborarea conturilor subsectoarelor în funcție de clasa de mărime a forței de muncă pentru unitățile de producție sau de mărimea venitului pentru gospodăriile populației. Pentru forța de muncă, se pot introduce subclasificări pe niveluri de educație, vârstă și sex.

Conturile satelit

- 1.40. Pentru unele cerințe de date, ar trebui elaborate conturi satelit separate.

Exemple:

- (a) matricea de contabilitate socială (MCS);
 - (b) rolul turismului în economia națională;
 - (c) analiza costului și finanțării asistenței medicale;
 - (d) cercetarea și dezvoltarea recunoscute drept formare de capital pentru proprietatea intelectuală;
 - (e) recunoașterea capitalului uman drept valoare a economiei naționale;
 - (f) analiza veniturilor și cheltuielilor gospodăriilor populației pe baza conceptelor microeconomice de venituri și cheltuieli;
 - (g) interacțiunea dintre mediul înconjurător și economie;
 - (h) producția din cadrul gospodăriilor populației;
 - (i) analiza evoluției bunăstării populației;
 - (j) analiza diferențelor dintre conturile naționale și conturile întreprinderilor și a influenței lor asupra bursei și pieței de schimb;
 - (k) estimarea veniturilor din impozite.
- 1.41. Conturile satelit răspund acestor cerințe de date prin:
- (a) furnizarea de detalii suplimentare acolo unde este necesar și eliminarea detaliilor inutile;
 - (b) extinderea gradului de acoperire al cadrului contabil prin adăugarea de informații nemonetare referitoare, de exemplu la poluare sau la active de mediu;
 - (c) modificarea unor concepte de bază, de exemplu prin extinderea conceptului de formare de capital prin includerea cheltuielilor cu învățământul.
- 1.42. O matrice de contabilitate socială (MCS) este o prezentare matricială care permite legătura între tabelele resurselor și utilizărilor și conturile sectoriale. O MCS furnizează informații suplimentare referitoare la volumul și structura forței de muncă, prin subdivizarea remunerării angajaților pe categorii de persoane angajate. Această repartizare se aplică atât pentru utilizarea populației ocupate pe ramuri de activitate, așa cum rezultă din tabelul utilizărilor, cât și pentru repartizarea forței de muncă pe subgrupe socioeconomice, așa cum reiese din contul de alocare primară a veniturilor pe subsectoare ale gospodăriilor populației. În acest mod, distribuția și utilizarea diferitelor categorii de forță de muncă sunt prezentate într-un mod sistematic.
- 1.43. În conturile satelit, se rețin toate conceptele și clasificările de bază din cadrul central al SEC 2010. Modificările referitoare la concepte se introduc numai când acesta este scopul conturilor satelit. În astfel de cazuri, contul satelit include, de asemenea, un tabel în care se prezintă legăturile între principalele agregate din contul satelit și agregatele din cadrul central. Astfel, cadrul central își menține rolul său de cadru de referință și, în același timp, se vor îndeplini mai multe cerințe specifice.

- 1.44. În general, cadrul central nu include măsurile fluxurilor și stocurilor care nu sunt ușor observabile în termeni monetari (sau care nu au o contraparte monetară clară). Natura acestor fluxuri și stocuri face posibilă analiza lor și prin elaborarea unor statistici nemonetare, spre exemplu:
- (a) producția gospodăriilor populației poate fi descrisă ca ore alocate activităților alternative;
 - (b) învățământul poate fi descris în funcție de tipul de învățământ, numărul de elevi, numărul mediu al anilor de studiu necesar pentru obținerea unei diplome etc.;
 - (c) efectele poluării pot fi descrise în funcție de variația numărului de specii vii, sănătatea copacilor din păduri, volumul de deșeuri, cantitatea de monoxid de carbon și de emisii radioactive etc.
- 1.45. Conturile satelit permit corelarea unui astfel de tip de unități nemonetare cu conturile naționale din cadrul central. Prin utilizarea clasificărilor folosite în cadrul central pentru aceste statistici nemonetare este posibilă realizarea unor conexiuni, de exemplu clasificarea pe tip de gospodărie ale populației sau clasificarea pe ramuri de activitate. În acest fel se obține un cadru extins și coerent. Acest cadru poate servi ca bază de date pentru analiza și evaluarea interacțiunilor între variabilele cadrului central și cele ale cadrului extins.
- 1.46. Cadrul central și agregatele sale principale nu descriu schimbările în evoluția bunăstării. Pot fi întocmite conturi extinse pentru a include valorile monetare imputate, de exemplu pentru:
- (a) serviciile personale și gospodărești produse și consumate în cadrul aceleiași gospodării;
 - (b) variația timpului liber;
 - (c) avantajele și dezavantajele vieții urbane;
 - (d) inegalitățile în distribuirea veniturilor între persoane.
- 1.47. Conturile extinse pot reclasifica, de asemenea, cheltuielile finale pentru cerințe nedorite (de exemplu, pentru apărare) ca fiind consum intermediar, și anume, drept cheltuieli care nu contribuie la bunăstare. În mod similar, pagubele provocate de inundații sau de alte calamități naturale pot fi considerate ca făcând parte din consumul intermediar, pentru că au ca efect reducerea bunăstării (în termeni absoluți). Astfel, se poate încerca să se construiască un indicator foarte general și imperfect de evoluție a bunăstării. Cu toate acestea, bunăstarea are multiple dimensiuni, însă majoritatea lor nu au cea mai bună exprimare în termeni monetari. Prin urmare, o soluție mai bună pentru a măsura bunăstarea este utilizarea unor indicatori și unități de măsură distincte pentru fiecare dimensiune. Acești indicatori ar putea fi, de exemplu, mortalitatea infantilă, speranța de viață, rata de alfabetizare a adulților și venitul național pe cap de locuitor. Acești indicatori pot fi încorporați într-un cont satelit.
- 1.48. Pentru a realiza un cadru consecvent și compatibil pe plan internațional, SEC nu a recurs la concepte administrative. Cu toate acestea, pentru toate tipurile de funcții naționale, se poate dovedi foarte utilă obținerea datelor pornind de la concepte administrative. De exemplu, pentru estimarea veniturilor din impozite este necesar să se dispună de statistici privind veniturile impozabile. Aceste statistici pot fi obținute prin operarea unor modificări în statisticile conturilor naționale.
- 1.49. O abordare similară ar putea fi adoptată pentru concepte utilizate în politica economică națională, de exemplu pentru:
- (a) conceptul de inflație utilizat pentru majorarea pensiilor, a ajutorului de șomaj sau a remunerației funcționarilor publici;
 - (b) conceptele de impozit, cotizații sociale, administrație publică și sector colectiv utilizate în dezbaterile cu privire la dimensiunea optimă a sectorului public;
 - (c) conceptul de sectoare sau de ramuri de activitate „strategice” utilizat în politica economică națională sau a UE;
 - (d) conceptul de „investiții în afaceri” utilizat în politica economică națională;
 - (e) un tabel care prezintă o înregistrare completă a pensiilor.

Conturile satelit sau tabelele suplimentare pot fi suficiente pentru a răspunde unor astfel de cerințe de date.

SEC 2010 și SCN 2008

1.50. SEC 2010 se bazează pe conceptele SCN 2008, care oferă orientări la nivel mondial cu privire la conturile naționale. Cu toate acestea, există câteva diferențe între SEC 2010 și SCN 2008:

(a) diferențe de prezentare:

1. în SEC 2010 există capitole distincte pentru operațiunile pe produse, pentru operațiunile de repartitie și pentru operațiunile financiare. Dimpotrivă, în SCN 2008 aceste operațiuni sunt prezentate pe capitole, fiecare abordând un anumit cont, de exemplu contul de producție, contul de alocare primară a veniturilor, contul de capital și contul restului lumii;
2. SEC 2010 descrie un concept prin prezentarea definiției și a listei de elemente incluse și excluse. De obicei, SCN 2008 descrie conceptele în termeni generali și explică logica pe care se bazează convențiile adoptate;

(b) în unele cazuri, conceptele din SEC 2010 sunt mai specifice și mai precise decât cele din SCN 2008, de exemplu:

1. SCN 2008 nu conține criteriile specifice privind distincția dintre producția de piață, cea pentru consumul final propriu și producția nonpiață. Prin urmare, SEC a introdus orientări mai detaliate pentru a asigura o abordare uniformă;
2. SEC 2010 pleacă de la principiul conform căruia mai multe tipuri de producții de bunuri realizate în gospodăriile populației, cum ar fi țesăturile și mobila, nu sunt semnificative în statele membre și, prin urmare, nu trebuie înregistrate;
3. SEC 2010 face trimitere la sistemele instituționale din UE, cum ar fi sistemul Intrastat pentru înregistrarea fluxurilor de bunuri intra-UE și a contribuțiilor statelor membre către UE;
4. SEC 2010 prevede clasificări specifice UE, de exemplu Clasificarea produselor în funcție de activitățile economice (CPA) ⁽¹⁾ pentru produse și NACE Rev. 2 pentru ramurile de activitate (ambele fiind armonizate cu clasificările corespunzătoare ale ONU);
5. SEC 2010 conține o clasificare suplimentară pentru toate operațiunile cu exteriorul: acestea sunt împărțite în operațiuni externe între rezidenții UE și cele cu rezidenți din afara UE;
6. SEC 2010 cuprinde o rearanjare a subsectoarelor SCN 2008 pentru sectorul societăților financiare, cu scopul de a răspunde cerințelor Uniunii Monetare Europene. SEC 2010 poate fi mai specific decât SCN 2008, deoarece SEC 2010 se adresează în primul rând statelor membre. Pentru nevoile de date ale Uniunii, ESA 2010 ar trebui, de asemenea, să fie mai specific.

SEC 2010 și SEC 95

1.51. SEC 2010 diferă de SEC 95 atât din punct de vedere al domeniului de aplicare, cât și al conceptelor. Majoritatea diferențelor corespund celor observate între SCN 1993 și SCN 2008. Diferențele principale constau în:

- (a) recunoașterea cercetării și a dezvoltării drept formare de capital care rezultă în active de proprietate intelectuală. Această schimbare se va înregistra într-un cont satelit și se va include în setul principal de conturi la momentul în care se va constata un grad suficient de soliditate și armonizare între statele membre;
- (b) cheltuielile cu sistemele de armament care corespund definiției generale a activelor au fost clasificate drept formare de capital fix, mai curând decât drept cheltuieli intermediare;
- (c) conceptul analitic al serviciilor de capital a fost introdus pentru producția de piață, astfel că se poate produce un tabel suplimentar în care acestea figurează drept componentă a valorii adăugate;
- (d) activele financiare au fost extinse pentru a acoperi într-o mai mare măsură contractele pentru instrumente financiare derivate;

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 451/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 de instituire a unei noi clasificări statistice a produselor în funcție de domeniul de activitate (CPA) (JO L 145, 4.6.2008, p. 65).

- (e) noi norme privind înregistrarea drepturilor asupra fondurilor de pensii. S-a introdus în conturi un tabel suplimentar pentru a permite înregistrarea estimărilor pentru toate drepturile la asigurări sociale, indiferent dacă sunt finanțate sau nefinanțate. Întreaga gamă de informații necesare pentru o analiză cuprinzătoare este prezentată în acest tabel, în care figurează drepturile și fluxurile asociate pentru toate sistemele de pensii private și publice, indiferent dacă sunt finanțate sau nefinanțate, inclusiv în domeniul sistemelor de pensii de securitate socială;
 - (f) aplicarea normelor privind schimbarea de proprietate asupra bunurilor a devenit universală, fapt care a dus la schimbări privind înregistrarea activităților de achiziție și revânzare pe plan internațional și a bunurilor trimise spre a fi prelucrate, atât în străinătate, cât și în cadrul economiei naționale. Astfel, bunurile trimise în străinătate spre a fi prelucrate sunt înregistrate la valoare netă, spre deosebire de SCN 1993 și SEC 95, în care acestea erau înregistrate la valoare brută. Această schimbare are implicații importante asupra înregistrării unor astfel de activități în cadrul resurselor și utilizărilor;
 - (g) mai multe orientări sunt oferite privind societățile financiare în general și privind entitățile cu scop special (ESS). Regimul ESS din străinătate controlate la nivel guvernamental a fost schimbat pentru a garanta faptul că pasivele ESS figurează în conturile administrației publice;
 - (h) a fost clarificat regimul super dividendelor plătite de societățile publice, de exemplu acestea trebuie tratate drept plăți excepționale și retrageri din participații;
 - (i) au fost stabilite principiile pentru regimul parteneriatelor public-privat, iar regimul agențiilor în curs de restructurare a fost extins;
 - (j) operațiunile între administrațiile publice și societățile publice și cele cu vehicule de securizare au fost clarificate pentru a îmbunătăți înregistrarea elementelor care ar putea afecta semnificativ datoria publică;
 - (k) regimul garanțiilor pentru credite a fost clarificat și un nou regim a fost introdus pentru garanții standardizate de credite, precum garanțiile pentru creditele pentru export și garanțiile pentru creditele studenților. Noul regim constă în faptul că, în măsura în care este posibilă o chemare în garanție, un pasiv și un activ financiar trebuie să fie constituite în conturi.
- 1.52. Modificările din SEC 2010 față de SEC 95 nu se limitează la modificări conceptuale. Există diferențe majore privind gradul de acoperire, precum și capitole noi privind conturile satelit, conturile administrațiilor publice și conturile restului lumii. De asemenea, s-au extins considerabil capitolele privind conturile trimestriale și conturile regionale.

PRINCIPII DE BAZĂ ALE SEC 2010 CA SISTEM

1.53. Principalele caracteristici ale sistemului sunt următoarele:

- (a) unitățile statistice și regruparea acestora;
- (b) fluxurile și stocurile;
- (c) sistemul de conturi și agregatele;
- (d) sistemul intrări-ieșiri.

Unitățile statistice și regruparea acestora

- 1.54. Sistemul SEC 2010 utilizează două tipuri de unități și două moduri aferente de subdivizare a economiei care sunt destul de diferite și răspund unor scopuri analitice specifice.
- 1.55. Primul scop – de a descrie fluxul de venituri și cheltuieli, fluxurile financiare și conturile de patrimoniu – se realizează prin regruparea unităților instituționale pe sectoare, pe baza funcțiilor, comportamentului și obiectivelor lor principale.
- 1.56. Cel de-al doilea scop – reprezentarea proceselor de producție și în același timp pentru analiza intrări-ieșiri – se realizează prin regruparea unităților locale cu activitate economică (UAE locale) pe ramuri de activitate, pe baza tipului de activitate desfășurată de acestea. Orice activitate este caracterizată de o intrare de produse, un proces de producție și o ieșire de produse.

Unități și sectoare instituționale

1.57. Prin unități instituționale se înțeleg unitățile economice care au capacitatea de a deține bunuri și active, de a subscrie angajamente, a exercita activități economice și a realiza, în nume propriu, operațiuni cu alte unități. În sistemul SEC 2010 unitățile instituționale sunt regrupate în cinci sectoare instituționale naționale care se exclud reciproc:

- (a) societăți nefinanciare;
- (b) societăți financiare;
- (c) administrațiile publice;
- (d) gospodăriile populației;
- (e) instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Împreună, cele cinci sectoare constituie economia națională totală. Fiecare sector este, de asemenea, divizat în subsectoare. Sistemul SEC 2010 permite stabilirea unui ansamblu complet de conturi de flux și de conturi de patrimoniu pentru fiecare sector și subsector, cât și pentru economia totală. Unitățile nerezidente pot interacționa cu aceste cinci sectoare naționale și sunt evidențiate interacțiuni între cele cinci sectoare naționale și un al șaselea sector instituțional: sectorul restului lumii.

UAE și ramuri de activitate economică la nivel local

1.58. În cazul în care unitățile instituționale desfășoară mai multe activități, acestea sunt divizate în funcție de tipul de activitate desfășurată. UAE locale permit efectuarea acestei prezentări.

O UAE locală regrupează ansamblul părților unei unități instituționale în calitatea sa de producător, care sunt situate într-un singur loc sau în mai multe locuri apropiate și care contribuie la exercitarea unei activități la nivel clasă (patru cifre) din NACE Rev.2.

1.59. UAE locale se înregistrează pentru fiecare activitate secundară; cu toate acestea, în absența documentelor contabile necesare pentru a permite să se stabilească o distincție între aceste activități secundare, o UAE locală poate să exercite una sau mai multe activități secundare. Toate UAE locale care exercită aceeași activitate sau activități economice similare constituie o ramură de activitate.

O unitate instituțională este compusă din una sau mai multe UAE locale; o UAE locală aparține numai unei singure unități instituționale.

1.60. În scopul analizei proceselor de producție, s-a recurs la o unitate analitică de producție. Această unitate este observabilă numai în cazul în care o UAE locală produce un singur tip de produs, nedesfășurând nicio activitate secundară. Această unitate este cunoscută sub numele de unitate de producție omogenă. Grupările de astfel de unități constituie ramuri omogene.

Unități rezidente și nerezidente; economia totală și restul lumii

1.61. Economia totală este definită ca unități rezidente. O unitate este rezidentă a unei țări când centrul său de interes economic predominant este situat pe teritoriul economic al acelei țări, ceea ce înseamnă că ea desfășoară activități economice pe o perioadă extinsă de timp (un an sau mai mulți) pe acest teritoriu. Sectoarele instituționale prezentate la punctul 1.57 regrupează unități instituționale rezidente.

1.62. Unitățile rezidente realizează operațiuni cu unitățile nerezidente (mai precis, unități care sunt rezidente în alte economii). Aceste operațiuni reprezintă operațiunile externe ale economiei și sunt regrupate în contul restului lumii. Astfel, restul lumii joacă un rol asemănător cu acela al unui sector instituțional, deși unitățile nerezidente nu sunt incluse decât în momentul în care ele realizează operațiuni cu unitățile instituționale rezidente.

1.63. Unitățile rezidente fictive, tratate în sistemul SEC 2010 ca unități instituționale, sunt definite astfel:

- (a) acele părți ale unităților nerezidente al căror centru de interes economic predominant (care realizează, de obicei, operațiuni economice timp de un an sau mai mulți ani) este situat pe teritoriul economic al țării;
- (b) unitățile nerezidente, în calitate de proprietari de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al țării, dar numai pentru operațiuni care au ca obiect aceste terenuri sau clădiri.

Fluxurile și stocurile

1.64. Se înregistrează două tipuri de informații de bază: fluxuri și stocuri.

Fluxurile fac referire la acțiunile și efectele evenimentelor care au loc în cursul unei perioade date, în timp ce stocurile reflectă o situație la un moment dat.

Fluxuri

1.65. Fluxurile reflectă crearea, transformarea, schimbarea, transferul sau dispariția unei valori economice. Ele determină o variație a valorii activelor sau pasivelor unei unități instituționale. Se disting două tipuri de fluxuri economice: operațiuni și alte modificări de active.

Operațiunile apar în toate conturile și tabelele în care sunt contabilizate fluxurile, cu excepția contului altor modificări de volum al activelor și a contului de reevaluare. Celelalte modificări de active sunt înregistrate numai în aceste ultime două conturi.

Operațiunile elementare și alte fluxuri sunt grupate într-un număr relativ limitat de categorii, în funcție de natura lor.

Operațiuni

1.66. O operațiune este un flux economic care reprezintă o interacțiune între unitățile instituționale care acționează de comun acord sau o acțiune în interiorul aceleiași unități instituționale pe care aceasta este interesată să o trateze ca o operațiune deoarece unitatea în discuție prezintă două calități diferite. Operațiunile se divizează în patru grupuri principale:

- (a) operațiuni pe produse: care descriu originea (producția internă sau importuri) și utilizarea produselor (consumul intermediar, consum final, formare de capital – care acoperă consumul de capital fix – sau exporturi);
- (b) operațiuni de repartitie: care descriu modul în care valoarea adăugată generată de producție este distribuită între mâna de lucru, capital și administrațiile publice și detaliază procesul de redistribuire a venitului și a averii (impozit pe venit și avere și alte transferuri);
- (c) operațiuni financiare: care descriu achiziția netă de active financiare sau creșterea netă de pasive pe fiecare tip de instrument financiar. Astfel de operațiuni se realizează atât ca contraparte a operațiunilor nefinanciare, cât și ca operațiuni care implică numai instrumente financiare;
- (d) operațiuni care nu sunt incluse în cele trei grupe menționate mai sus: achiziții minus cedările de active nefinanciare neproduse.

Proprietățile operațiunilor

Operațiuni între unități instituționale și operațiuni care au loc în interiorul unității

- 1.67. Majoritatea operațiunilor implică o relație între două unități instituționale sau mai multe. Cu toate acestea, sistemul SEC 2010 înregistrează ca operațiuni și pe cele care au loc în interiorul aceleiași unități instituționale. Înregistrarea acestor operațiuni interne are ca scop obținerea unei descrieri mai bune din punct de vedere analitic a producției, a utilizărilor finale și a costurilor.
- 1.68. O operațiune internă este consumul de capital fix, pe care sistemul SEC 2010 îl contabilizează ca un cost. Majoritatea celorlalte operațiuni interne sunt operațiuni pe produse, cazul tipic fiind acela al unei unități instituționale care, acționând în același timp în calitate de producător și de consumator final, consumă o parte din producția proprie. Acest lucru este frecvent întâlnit în cazul gospodăriilor populației și al administrațiilor publice.
- 1.69. Se înregistrează totalitatea producției pe care o unitate instituțională o afectează propriului consum final. Producția utilizată pentru consumul intermediar din cadrul aceleiași unități instituționale este contabilizată numai dacă producția și consumul intermediar au loc în UAE locale diferite din cadrul aceleiași unități instituționale. Producția rezultată și utilizată drept consum intermediar în cadrul aceleiași UAE locale nu este înregistrată.

Operațiuni monetare și nemonetare

1.70. Operațiunile sunt de natură monetară atunci când unitățile respective efectuează sau primesc plăți, contractează pasive sau intră în posesia activelor exprimate în unități monetare.

Operațiunile care nu implică un schimb de bani ori de active sau pasive exprimate în unități monetare constituie operațiuni de tip nemonetar. Operațiunile care au loc în interiorul unei unități sunt operațiuni nemonetare. Operațiunile nemonetare care implică mai multe unități instituționale apar printre operațiuni de produse (barter), operațiuni de repartiție (remunerații în natură, transferuri în natură etc.) și alte operațiuni (barterul activelor nefinanciare și neproduse). Sistemul SEC 2010 înregistrează toate operațiunile de tip monetar. Valorile de înregistrat pentru operațiunile de tip nemonetar trebuie, prin urmare, să fie calculate indirect sau estimate într-un alt mod.

Operațiuni cu și fără contraparte

- 1.71. Operațiunile în care sunt implicate mai multe unități sunt de două feluri. Acestea pot fi de tipul „ceva contra altceva”, și anume operațiuni cu contraparte, sau de tipul „ceva contra nimic”, și anume operațiuni fără contraparte. Operațiunile cu contraparte constituie schimburi între unitățile instituționale, de exemplu furnizarea de bunuri, servicii sau active în schimbul unei contrapărți, de exemplu bani. Operațiunile fără contraparte cuprind plățile în bani sau în natură efectuate de către o unitate instituțională către o alta, fără contraparte. Operațiunile cu contraparte au loc în toate cele patru grupuri de operațiuni, în timp ce operațiunile fără contraparte sunt, în special, operațiuni de repartiție, cum ar fi impozitele, prestațiile de asistență socială sau cadourile. Astfel de operațiuni fără contraparte sunt denumite transferuri.

Modificări în modul de tratare a anumitor operațiuni

- 1.72. Operațiunile sunt înregistrate în modul în care ele sunt percepute de către unitățile instituționale implicate. Cu toate acestea, anumite operațiuni sunt tratate diferit pentru a se evidenția mult mai clar relațiile economice. Operațiunile pot fi rearanjate în trei moduri: reclasarea operațiunilor, împărțirea operațiunilor și identificarea părții principale a unei operațiuni.

Reclasarea operațiunilor

- 1.73. O operațiune care, pentru unitățile implicate, are loc direct între o unitate A și o unitate C poate fi înregistrată în conturi ca derulându-se în mod indirect prin intermediul unei a treia unități B. Astfel, operațiunea unică între A și C este înregistrată ca două operațiuni: una între A și B și o alta între B și C. În acest caz, operațiunea este reclasată.
- 1.74. Un exemplu de reclasare îl reprezintă modul în care cotizațiile sociale ale angajatorilor plătite direct de către aceștia fondurilor de asigurări sociale sunt înregistrate în conturi. Sistemul înregistrează aceste plăți ca două operațiuni: angajatorii plătesc mai întâi cotizațiile sociale către angajații lor, iar aceștia le varsă fondurilor de asigurări sociale. Scopul tuturor reclasărilor este de a aduce la suprafață substratul economic al operațiunii, în acest caz scopul fiind de a prezenta cotizațiile sociale plătite de angajatori drept cotizații plătite în beneficiul angajaților.
- 1.75. Un alt tip de reclasare este acela al operațiunilor care se înregistrează ca derulându-se între două unități instituționale sau mai multe, deși în realitate între părțile implicate nu a avut loc nicio operațiune. Ca exemplu se poate cita modul de tratare a veniturilor din proprietate care sunt obținute din anumite fonduri de asigurări, care sunt păstrate de către societățile de asigurare. Sistemul consideră că aceste venituri din proprietate sunt plătite de către societățile de asigurări titularilor polițelor, care la rândul lor le plătesc integral societăților de asigurare sub formă de supliment de primă.

Divizarea operațiunilor

- 1.76. Acest tratament constă în descompunerea unei operațiuni considerată unică de către părțile implicate în două sau mai multe operațiuni, care sunt apoi înregistrate în mod diferit. Divizarea operațiunilor nu presupune intervenția altor unități instituționale în afara celor implicate în operațiune.
- 1.77. Un exemplu clasic de operațiune scindată este acela al plăților primelor de asigurare generală. Cu toate că asiguratul și asigurătorul consideră o asemenea plată ca o operațiune unică, sistemul SEC 2010 o împarte în două operațiuni total distincte: pe de o parte, remunerarea serviciului de asigurări generale furnizat și, pe de altă parte, prima netă de asigurare generală. Înregistrarea vânzării unui produs drept vânzarea produsului și vânzarea unui adaos comercial reprezintă un alt exemplu de divizare a operațiunilor.

Identificarea părții principale a unei operațiuni

- 1.78. Atunci când o unitate efectuează o operațiune în numele unei alte unități (unitatea principală) și este finanțată de unitatea respectivă, operațiunea se înregistrează exclusiv în contul unității principale. De regulă, nu trebuie să se extindă acest principiu și să se încerce, de exemplu, să se alocе debitorilor sau beneficiarilor finali impozitele sau subvențiile, pornind de la ipoteze.

Un exemplu în acest sens este colectarea impozitelor de către o unitate a administrației publice în numele altei unități. Se atribuie un impozit unei unități a administrației publice care are autoritatea de a impune impozitul în cauză (fie în calitate de unitate principală, fie prin intermediul autorității delegate a unității principale) și ia decizia finală cu privire la stabilirea și modificarea ratei de impozitare.

Cazuri-limită

- 1.79. Definiția unei operațiuni prevede că trebuie să existe un acord comun între unitățile instituționale implicate. Atunci când o operațiune este realizată de comun acord, cunoașterea și consimțământul prealabil al unităților instituționale sunt implicate. Plata de impozite, amenzi și penalități se stabilește de comun acord, plătitorul fiind un cetățean supus legii teritoriului în cauză. Cu toate acestea, sechestrarea fără compensare a unui activ nu este considerată operațiune, chiar dacă este impusă prin lege.

Activitățile economice ilicite sunt considerate operațiuni atunci când toate unitățile implicate s-au angajat în aceste activități de comun acord. Astfel, achiziția, vânzarea sau schimbul ilicit de droguri sau proprietăți furate constituie operațiuni, în timp ce furtul nu este o operațiune.

Alte modificări de active

- 1.80. Alte modificări de active înregistrează modificările care nu sunt rezultatul operațiunilor. Acestea sunt:

- (a) alte modificări de volum ale activelor și pasivelor; sau
- (b) câștiguri și pierderi din deținere.

Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor

- 1.81. Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor înregistrează modificări împărțite în trei categorii principale:

- (a) aparițiile sau disparițiile normale ale activelor, altfel decât prin operațiuni;
- (b) modificări ale activelor și pasivelor datorate unor evenimente excepționale, neașteptate, care nu sunt de natură economică;
- (c) modificări de clasificare și de structură.

- 1.82. Exemple de modificări din cadrul categoriei menționate la punctul 1.81 litera (a) sunt descoperirea sau epuizarea de zăcăminte sau creșterea naturală a resurselor biologice necultivate. Exemple de modificări din cadrul categoriei menționate la punctul 1.81 litera (b) sunt pierderile datorate unor calamități naturale, războaie sau delictes majore. Anulările unilaterale de datorii și sechestrarea de active fără compensare aparțin, de asemenea, categoriei menționate la litera (b). Un exemplu de modificare din cadrul categoriei menționate la punctul 1.81 litera (c) îl constituie reclasificarea unei unități instituționale de la un sector la altul.

Câștiguri și pierderi din deținere

- 1.83. Câștigurile și pierderile din deținere se realizează atunci când au loc variații de preț ale activelor. Ele implică toate tipurile atât de active financiare și nefinanciare, cât și pasivele. Câștigurile și pierderile din deținere cresc pentru proprietarii de active și pasive doar ca rezultat al deținerii activelor și pasivelor în timp, fără a le transforma în vreun fel.
- 1.84. Câștigurile și pierderile din deținere măsurate pe baza prețurilor curente ale activelor pe piață se numesc câștiguri și pierderi nominale din deținere. Acestea pot fi descompuse în câștiguri și pierderi neutre din deținere, care reflectă variația nivelului general al prețurilor, și în câștiguri și pierderi reale din deținere, care țin cont de fluctuația prețurilor activelor, în afara fluctuației generale a prețurilor.

Stocuri

- 1.85. Prin stocuri se înțeleg activele și pasivele deținute la un anumit moment. Stocurile sunt înregistrate la începutul și la sfârșitul fiecărei perioade contabile. Conturile care pun în evidență stocurile se numesc conturi de patrimoniu.
- 1.86. De asemenea, stocurile sunt contabilizate pentru populație și pentru forța de muncă. Cu toate acestea, aceste stocuri sunt înregistrate ca valori medii pe toată perioada contabilă. Valorile stocurilor sunt contabilizate pentru toate activele definite în sistem; cu alte cuvinte, activele și pasivele financiare sau activele nefinanciare produse sau neproduse. Cu toate acestea, acoperirea este limitată la activele care sunt utilizate în activitățile economice și fac obiectul dreptului de proprietate.
- 1.87. Astfel, stocurile nu sunt înregistrate în cazul activelor cum ar fi capitalul uman și resursele naturale care nu au proprietar.

În aceste limite, sistemul SEC 2010 este exhaustiv în ceea ce privește fluxurile și stocurile. Acest lucru presupune că toate variațiile de stoc pot fi explicate în totalitate prin fluxurile înregistrate.

Sistemul de conturi și agregate

Norme contabile

- 1.88. Un cont înregistrează variațiile valorii acumulate pentru o unitate sau un sector în funcție de natura fluxurilor economice care figurează în cont, sub forma unui tabel cu două coloane. Conturile curente sunt conturile care prezintă producția, generarea și alocarea venitului, distribuirea și redistribuirea venitului și utilizarea acestuia. Conturile de acumulare sunt conturile capitale și cele financiare și conturile altor modificări de volum.

Terminologia referitoare la cele două părți ale contului

- 1.89. Sistemul SEC 2010 prezintă „resursele” în partea dreaptă a contului de operațiuni curente în care se înregistrează operațiunile care au ca efect creșterea valorii economice a unei unități sau a unui sector. Partea stângă a conturilor prezintă „utilizările” – operațiunile care reduc valoarea economică. Partea dreaptă a conturilor de acumulare prezintă „variația pasivelor și a valorii nete” și partea lor stângă prezintă „variația activelor”. Conturile de patrimoniu înregistrează „pasivele și valoarea netă” (diferența dintre active și pasive) în partea dreaptă și activele în partea stângă. Din compararea a două conturi de patrimoniu succesive reiese variația pasivelor și a valorii nete, precum și variația activelor.
- 1.90. SEC face distincție între proprietatea legală și proprietatea economică. Criteriul de înregistrare a transferului de bunuri de la o unitate la alta este trecerea proprietății economice de la o unitate la cealaltă. Proprietarul legal este unitatea care, conform legii, are dreptul de a beneficia de posesia bunurilor. Cu toate acestea, proprietarul legal poate contracta o altă unitate pentru ca aceasta din urmă să accepte riscurile și beneficiile care rezultă din utilizarea bunurilor în producție, contra unei plăți convenite de comun acord. Un astfel de acord îmbracă forma unui contract de leasing financiar, în care plățile reflectă numai punerea de către furnizor a activului la dispoziția împrumutatului. De exemplu, în cazul în care o bancă deține în mod legal un avion, dar încheie un contract de leasing financiar cu o companie aeriană în vederea exploatării avionului, atunci compania aeriană este considerată drept proprietarul avionului în ceea ce privește operațiunile din conturi. În timp ce compania aeriană apare drept cumpărător al avionului, banca impută acesteia un credit care reflectă suma datorată, pe viitor, pentru utilizarea avionului.

Intrări duble sau cvadruple

- 1.91. În contabilitatea națională, operațiunile efectuate de către o unitate sau un sector fac obiectul unei înregistrări în partidă dublă. Fiecare operațiune se înregistrează de două ori, o dată ca resursă (sau ca variație de pasive) și o dată ca utilizare (sau ca variație de active). Totalul operațiunilor înregistrate ca resurse sau ca variația pasivelor trebuie să fie egal cu cel al operațiunilor înregistrate ca utilizări sau ca variație a activelor, ceea ce permite verificarea coerenței conturilor.
- 1.92. Conturile naționale – cu toate unitățile și sectoarele lor – se bazează pe principiul intrărilor cvadruple, întrucât majoritatea operațiunilor implică două unități instituționale. Fiecare operațiune se înregistrează de două ori, pe fiecare dintre cele două operațiuni implicate. De exemplu, o prestație socială plătită în bani de către o unitate a administrației publice pentru o gospodărie a populației este contabilizată în conturile administrațiilor publice în utilizări, pe post de transferuri, și în achiziții negative de active, pe post de numerar și depozite; în timp ce în contul sectorului gospodăriilor populației, ea este înregistrată ca o resursă, pe post de transferuri, și în achiziții de active, pe post de numerar și depozite.
- 1.93. Operațiunile care au loc în interiorul aceleiași unități (cazul unităților care consumă propria producție) nu necesită decât două intrări, ale căror valori trebuie să fie estimate.

Evaluare

- 1.94. Cu excepția anumitor variabile referitoare la populație și forța de muncă, toate fluxurile și stocurile prezentate în sistemul SEC 2010 sunt exprimate în termeni monetari. Fluxurile și stocurile se măsoară în conformitate cu valoarea lor de schimb, și anume valoarea la care fluxurile și stocurile sunt sau pot fi schimbate contra banilor. Prin urmare, prețurile de piață reprezintă referința SEC în materie de evaluare.
- 1.95. În cazul operațiunilor monetare și al deținerilor de active și pasive în bani, valorile necesare sunt direct disponibile. În majoritatea celorlalte cazuri, cea mai bună metodă de evaluare este cea care ia în considerare prețul practicat pe piață pentru bunuri, servicii sau active similare. Această metodă se folosește spre exemplu pentru operațiunile de barter și pentru serviciile de locuință prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți. Atunci când nu sunt disponibile prețurile de piață pentru produse similare, de exemplu în cazul serviciilor nonpiață produse de administrațiile publice, evaluarea se realizează prin însumarea costurilor de producție. Dacă nu există niciun preț de piață pentru referință și nu sunt disponibile costurile, atunci fluxurile și stocurile se pot evalua la valoarea actualizată a veniturilor viitoare estimate. Această metodă trebuie folosită numai ca ultimă soluție.
- 1.96. Stocurile se evaluează la prețurile curente la data stabilirii contului de patrimoniu și nu la data producției sau achiziției bunurilor sau activelor care formează stocurile. Este necesar să se evalueze stocurile pe baza estimării valorii de achiziție amortizate sau a costurilor de producție.

Norme speciale de evaluare a produselor

- 1.97. Ca urmare a cheltuielilor de transport, a adaosurilor comerciale și impozitelor, minus subvențiile pe produse, producătorul și utilizatorul unui produs dat au o percepție diferită a valorii acestuia. Pentru a apropia pe cât posibil punctele de vedere ale operatorilor, sistemul SEC 2010 înregistrează toate utilizările la prețul de achiziție, care include costurile de transport, adaosurile comerciale și impozitele, minus subvențiile pe produs, în timp ce producția se înregistrează la prețul de bază, care exclude aceste elemente.
- 1.98. Importurile și exporturile de produse se înregistrează la valoarea de la frontieră. Toate importurile și exporturile sunt evaluate la punctul vamal de frontieră al exportatorului, sau franco la bord (FOB). Serviciile de transport extern și asigurarea între frontiera exportatorului și cea a importatorului nu sunt incluse în valoarea bunului, dar sunt înregistrate ca servicii. Deoarece se poate să nu fie posibilă obținerea valorii FOB pentru toate subdiviziunile de produse, tabelele detaliate de comerț exterior prezintă importurile evaluate la frontiera importatorului (valoarea CIF). Toate serviciile de transport și asigurare până la frontiera vamală a importatorului sunt incluse în valoarea mărfurilor importate. În măsura în care aceste servicii sunt furnizate de întreprinderi naționale, se face o ajustare globală FOB/CIF în cadrul acestei prezentări.

Evaluarea la prețuri constante

- 1.99. Evaluarea la prețuri constante constă în evaluarea fluxurilor și stocurilor unei perioade contabile la prețurile perioadei anterioare. Scopul acestei evaluări în prețuri constante este descompunerea în timp a variațiilor valorii fluxurilor și stocurilor în variații de preț și variații de volum. Fluxurile și stocurile în prețuri constante sunt exprimate în termeni de volum.
- 1.100. Multe fluxuri și stocuri, ca de exemplu veniturile, nu au dimensiuni proprii în termeni de preț și cantitate. Cu toate acestea, puterea de cumpărare a acestor variabile poate fi obținută prin deflatarea valorilor curente cu un indice de preț adecvat, ca de exemplu indicele de preț al utilizărilor finale naționale, exceptând variația stocurilor. Fluxurile și stocurile astfel deflate sunt exprimate în termeni reali. Un exemplu ar putea fi venitul real disponibil.

Momentul înregistrării

- 1.101. Fluxurile se înregistrează pe bază de angajament, mai precis atunci când se creează, se transformă sau se stinge o valoare economică sau când apar, se transformă ori se anulează creanțe sau obligații.
- 1.102. Producția se înregistrează atunci când este realizată și nu atunci când este plătită de un cumpărător. Vânzarea unui activ se înregistrează atunci când activul își schimbă proprietarul, nu atunci când se efectuează plata pentru cumpărarea acestuia. Dobânzile se înregistrează în perioada contabilă în care se acumulează, indiferent dacă sunt plătite sau nu în perioada respectivă. Înregistrarea pe bază de angajament se aplică tuturor fluxurilor, atât pentru cele monetare, cât și pentru cele nemonetary, fie că au avut loc între unități sau în interiorul aceleiași unități.
- 1.103. Poate fi necesar ca această abordare să fie mai puțin strictă în cazul impozitelor și altor fluxuri legate de administrațiile publice, care sunt adesea înregistrate în conturile lor ca lichidități. Se poate dovedi dificilă efectuarea unei transpuneri exacte a acestor fluxuri din lichidități în baza de angajament, prin urmare se poate utiliza o metodă aproximativă.
- 1.104. Ca excepție de la normele generale referitoare la înregistrarea impozitelor și cotizațiilor sociale care trebuie plătite administrației publice, acestea pot fi înregistrate fără a include partea a cărei colectare este improbabilă sau, dacă această parte este inclusă, ea trebuie neutralizată în același exercițiu contabil printr-un transfer de capital de la administrația publică la sectoarele în cauză.
- 1.105. Fluxurile se înregistrează în același moment pentru toate unitățile instituționale implicate și în toate conturile. Unitățile instituționale nu aplică întotdeauna aceleași norme contabile. Chiar atunci când ele o fac, diferențe la nivelul înregistrării efective se pot produce din motive practice, cum ar fi întârzierile în comunicare. În consecință, operațiunile se pot înregistra la momente diferite de către părțile implicate. Astfel de discrepanțe se elimină prin ajustări.

Consolidarea și înregistrarea netă*Consolidarea*

- 1.106. Consolidarea înseamnă eliminarea atât din utilizări, cât și din resurse, a operațiunilor care au loc între unitățile regrupate, precum și eliminarea activelor și pasivelor financiare reciproce. Aceste eliminări au loc concomitent în cazul în care conturile subsectoarelor administrațiilor publice sunt combinate.
- 1.107. În principiu, fluxurile și stocurile dintre unitățile componente din cadrul subsectoarelor sau sectoarelor nu trebuie consolidate.
- 1.108. Cu toate acestea, conturile consolidate pot fi elaborate în vederea descrierilor sau a analizelor complementare. Informațiile privind operațiunile din aceste (sub)sectoare cu celelalte sectoare și pozițiile financiare „externe” corespunzătoare pot fi mai semnificative decât cifrele globale brute.

- 1.109. În plus, conturile și tablele ce prezintă relația creditor-debitor oferă un aspect detaliat al finanțării economiei și sunt considerate foarte utile pentru cunoașterea canalelor prin care surplusurile financiare sunt transferate de la creditorii finali la debitorii finali.

Înregistrarea netă

- 1.110. Orice operațiune realizată de o unitate individuală sau de un sector poate fi contabilizată atât în utilizări, cât și în resurse (de exemplu, a plăți și a primi dobânzi); de asemenea, orice instrument financiar poate fi înregistrat atât ca activ, cât și ca pasiv. Abordarea din SEC constă în înregistrarea pe o bază brută, făcând astfel abstracție de modul detaliat de înregistrare netă care este specifică clasificărilor.
- 1.111. Pentru numeroase categorii de operațiuni, înregistrarea netă este implicită, cazul cel mai cunoscut fiind cel al „variației stocurilor”, care mai mult decât a urmări intrările și ieșirile zilnice, redă în mod global formarea de capital, aspect sensibil mai interesant pentru analiză. În același mod, cu câteva excepții, contul financiar și contul altor modificări de active înregistrează creșterile de active și pasive pe o bază netă, prezentând rezultatul final al acestor fluxuri la sfârșitul perioadei contabile.

Conturile, soldurile contabile și agregatele

- 1.112. Pentru unități sau grupurile de unități, operațiunile care sunt legate de un anumit aspect al vieții economice (de exemplu, producția) se înregistrează în conturi diferite. Pentru contul de producție, operațiunile nu prezintă un echilibru între utilizări și resurse fără a introduce un sold contabil. În mod similar, un sold contabil (valoare netă) trebuie introdus între totalul activelor și totalul pasivelor unei unități instituționale sau unui sector. Soldurile contabile, prin ele însele, constituie deja instrumente precise de măsurare a performanțelor economice. Atunci când sunt însumate la nivelul economiei totale, ele devin agregate semnificative.

Secvența conturilor

- 1.113. Sistemul SEC 2010 este construit în jurul unei secvențe de conturi interconectate. Secvența completă de conturi ale unităților și sectoarelor instituționale cuprinde conturile de operațiuni curente, conturile de acumulări și conturile de patrimoniu.
- 1.114. Conturile de operațiuni curente tratează producția, formarea, distribuția și redistribuirea venitului și utilizarea acestui venit sub formă de consum final. Conturile de acumulare cuprind toate variațiile de active, pasive și valoarea netă (adică, pentru fiecare unitate sau grup de unități instituționale, diferențele între activele și pasivele sale). Conturile de patrimoniu se ocupă de stocurile de active și pasive și de valoarea netă.
- 1.115. Secvența de conturi ale UAE locale și ale ramurilor de activitate locale se limitează la primele conturi de operațiuni curente: contul de producție și contul de exploatare, al cărui sold contabil este excedentul de exploatare.

Contul de bunuri și servicii

- 1.116. Contul de bunuri și servicii prezintă, pentru economia totală sau pentru grupe de produse, totalul resurselor (producția și importurile) și utilizările de bunuri și servicii (consumul intermediar, consumul final, variația stocurilor, formarea brută de capital fix, achizițiile minus cedările de obiecte de valoare și exporturile). Acest cont nu este un cont în același sens ca celelalte din secvență și nu generează un sold contabil care se transferă contului următor din secvență. Acesta este, mai curând, prezentarea sub formă de tabel a unei identități contabile, conform căreia cererea este egală cu oferta pentru toate produsele și grupele de produse din economie.

Contul restului lumii

- 1.117. Contul restului lumii acoperă operațiunile între unități instituționale rezidente și nerezidente și stocurile de active și de pasive corespunzătoare.

Deoarece restul lumii are în structura contabilă un rol identic cu cel al unui sector instituțional, contul său este elaborat din punctul de vedere al restului lumii. O resursă pentru restul lumii este deci o utilizare pentru economia totală și viceversa. Un sold contabil pozitiv reprezintă un surplus pentru restul lumii și un deficit pentru economia totală și invers, dacă soldul contabil este negativ.

Contul restului lumii este diferit de conturile celorlalte sectoare în sensul că nu prezintă toate tranzacțiile contabile din restul lumii, ci numai pe cele care au o contraparte măsurată în economia națională.

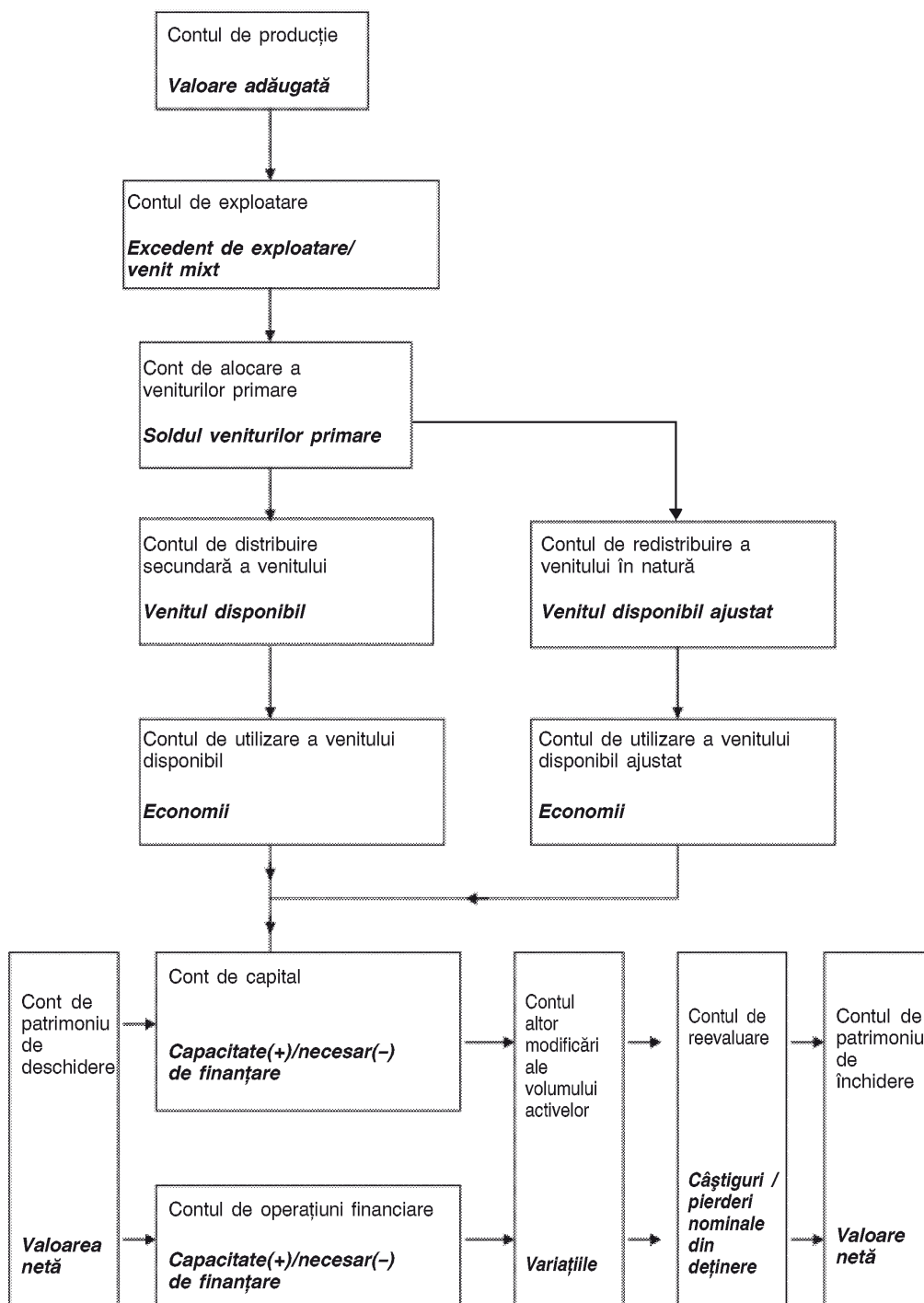
Soldurile contabile

1.118. Un sold contabil este obținut prin deducerea valorii totale a intrărilor într-o parte a unui cont din valoarea totală în cealaltă parte.

Soldurile contabile conțin numeroase informații utile, unele dintre ele cuprinzând înregistrări contabile importante, așa cum poate fi observat din următoarele exemple: valoarea adăugată, excedentul de exploatare, venitul disponibil, economia, capacitatea/necesarul net de finanțare.

Diagrama de mai jos prezintă secvența conturilor sub formă de flux – fiecare sold contabil este marcat cu litere îngroșate.

O diagramă a secvenței conturilor

- 1.119. Primul cont din secvență este contul de producție, care înregistrează intrările și ieșirile procesului de producție, lăsând valoarea adăugată drept sold contabil.
- 1.120. Valoarea adăugată este transferată următorului cont, și anume contului de exploatare. Aici se înregistrează remunerarea angajaților în procesul de producție, precum și impozitele datorate administrațiilor publice datorită producției, astfel încât excedentul de exploatare (sau venitul mixt al lucrătorilor pe cont propriu din sectorul gospodăriilor populației) să poată fi dedus drept sold contabil pentru fiecare sector. Această etapă este necesară pentru a se putea măsura valoarea adăugată din sectorul de producție, care a fost reținută drept excedent de exploatare sau venit mixt.
- 1.121. Apoi, valoarea adăugată, defalcată pe remunerarea angajaților, impozite și excedent de exploatare/venit mixt, este transferată cu această defalcare în contul de alocare primară a veniturilor. Defalcarea permite alocarea venitului pentru fiecare factor către sectorul beneficiar, și nu către sectorul producător. De exemplu, toate compensațiile acordate angajaților se alocă între sectorul gospodăriilor populației și sectorul restului lumii, în timp ce excedentul de exploatare rămâne în sectorul societăților în care a fost generat. De asemenea, tot în acest cont se înregistrează și fluxurile de venit din proprietate care intră în sector, și cele care ies din sector, astfel încât soldul contabil este soldul veniturilor primare care intră în sector.
- 1.122. Contul următor înregistrează redistribuirea acestor venituri prin operațiuni - contul de distribuire secundară a venitului. Principalele instrumente de redistribuire sunt impozitele la stat și prestațiile sociale pentru sectorul gospodăriilor populației. Soldul contabil este venitul disponibil.
- 1.123. Principala secvență de conturi din setul principal continuă cu utilizarea contului venitului disponibil; un cont relevant pentru sectorul gospodăriilor populației, deoarece în acesta se înregistrează cheltuielile finale ale gospodăriilor populației, lăsând drept sold contabil economia gospodăriilor populației.
- 1.124. În același timp, se creează un cont paralel – contul de redistribuire a venitului în natură. Acest cont are scopul special de a prezenta transferurile sociale în natură drept transfer imputat din partea sectorului administrației publice către sectorul gospodăriilor populației, astfel încât venitul gospodăriilor populației poate crește datorită valorii serviciilor individuale ale administrației publice. În următorul cont (utilizarea contului venitului disponibil ajustat), utilizarea de către gospodăriile populației a venitului disponibil crește cu aceeași sumă, ca și când sectorul gospodăriilor populației ar cumpăra serviciile individuale furnizate de administrațiile publice. Aceste două imputări se anulează reciproc, astfel încât soldul contabil reprezintă economii identice cu cele din secvența principală de conturi.
- 1.125. Economii sunt apoi transferate în contul de capital, unde sunt utilizate pentru a finanța formarea de capital, permițând transferurile de capital către și dinspre sectoare. Resursele necheltuite sau depășirea cheltuielilor prevăzute pentru achiziția de active reale apar în soldul contabil drept capacitate/necesar net de finanțare. Capacitatea netă de finanțare reprezintă un surplus care este împrumutat, iar necesarul net de finanțare este finanțarea unui deficit.
- 1.126. În cele din urmă, se ajunge la conturile financiare, unde se prezintă detaliat capacitatea și necesarul de finanțare pentru fiecare sector, astfel încât se observă un sold contabil pentru capacitatea sau necesarul net de finanțare. Acesta ar trebui să corespundă exact soldului contabil pentru capacitatea/necesarul net de finanțare din contul de capital, iar orice diferență constatată trebuie interpretată drept discrepanță de măsurare între înregistrările reale și cele financiare ale activității economice.
- 1.127. Pe ultimul rând al diagramei, contul din partea stângă este soldul de deschidere, care prezintă nivelul tuturor activelor și pasivelor – atât reale, cât și financiare – de la începutul unei anumite perioade de timp. Prosperitatea unei economii se măsoară prin valoarea sa netă (active minus pasive) și figurează în partea de jos a contului de patrimoniu.
- 1.128. Modificările activelor și pasivelor, care se produc în cursul perioadei contabile, se înregistrează de la stânga la dreapta în soldurile de deschidere. Contul de capital și contul financiar prezintă modificările datorate operațiunilor cu active reale și active financiare și, respectiv, cu pasive reale și pasive financiare. În absența altor efecte, aceasta ar permite calcularea imediată a poziției de închidere prin adăugarea modificărilor survenite față de poziția de deschidere.
- 1.129. Dar modificările se pot produce și în afara ciclului economic de producție și consum, iar aceste tipuri de modificări vor afecta valorile activelor și pasivelor în perioada de închidere. Un tip de modificare sunt modificările de volum al activelor – modificări reale ale capitalului fix care se datorează unor evenimente care nu fac parte din economie. Un exemplu în acest sens sunt distrugerile de active cauzate de catastrofe precum cutremurele puternice, distrugerea activelor nefiind provocată de operațiuni economice de schimb sau transfer. Aceste distrugereri trebuie înregistrate în contul altor modificări de volum al activelor, pentru a permite justificarea nivelului mai scăzut decât cel așteptat al activelor prin trecerea în revistă a evenimentelor de natură economică. Un al doilea mod în care se poate modifica valoarea activelor (și a pasivelor), altfel decât prin operațiuni economice, este printr-o modificare a prețului din care rezultă câștiguri și pierderi din deținere în stocul de active deținut. Această modificare se înregistrează în conturile de reevaluare. Acceptarea acestor două efecte suplimentare asupra valorilor stocului de active și pasive permite estimarea valorilor soldului de închidere drept poziția de deschidere ajustată pentru a ține cont de variația conturilor de flux din ultimul rând de cifre.

Agregate

- 1.130. Agregatele sunt valori complexe care măsoară rezultatul activității economiei totale; de exemplu, cel al producției, valorii adăugate, venitului disponibil, consumului final, economiilor, formării de capital etc. Deși calculul agregatelor nu constituie unicul obiectiv al SEC, acestea sunt importante ca indicatori de sinteză pentru analize macroeconomice și pentru compararea în timp și în spațiu.
- 1.131. Se deosebesc două tipuri de agregate:
- agregate care fac trimitere directă la operațiunile înregistrate în sistemul SEC 2010, cum ar fi producția de bunuri și servicii, consumul final, formarea brută de capital fix, remunerarea angajaților etc.;
 - agregate care constituie solduri contabile în conturi, precum PIB la prețul pieței, excedentul de exploatare al economiei totale, VNB, venitul național disponibil, economiile, soldul operațiunilor curente cu exteriorul și valoarea netă a economiei totale (patrimoniul național).
- 1.132. Există utilizări importante pentru conturile naționale care sunt măsurate pe cap de locuitor. Pentru agregatele importante precum PIB, venitul național sau consumul final al gospodăriilor populației, numitorul curent utilizat este populația (rezidentă) totală. Atunci când se folosește descompunerea pe subsectoare a conturilor sau a unei părți din conturile sectorului gospodăriilor populației, se utilizează date referitoare la numărul de persoane și de gospodării ale populației care aparțin fiecărui subsector.

PIB: un agregat esențial

- 1.133. PIB este unul dintre agregatele esențiale ale SEC. PIB reprezintă măsura totalului activităților economice care se desfășoară pe un teritoriu economic care au drept rezultat o producție care răspunde cerințelor finale ale economiei. Există trei modalități de măsurare a PIB la prețul pieței:
- metoda bazată pe producție, exprimată drept suma valorilor adăugate pentru toate activitățile producătoare de bunuri și servicii, plus impozite, minus subvenții pe produse;
 - metoda bazată pe cheltuieli, exprimată drept totalul tuturor cheltuielilor finale efectuate fie în cadrul consumului producției finale a economiei, fie prin adăugarea la patrimoniu, plus exporturi, minus importuri de bunuri și servicii;
 - metoda bazată pe venituri, exprimată drept suma tuturor veniturilor obținute în procesul producției de bunuri și servicii, plus impozite pe producție și importuri, minus subvenții.
- 1.134. Aceste trei metode de măsurare a PIB reflectă, de asemenea, moduri diferite în care poate fi analizat PIB din punct de vedere al componentelor. Valoarea adăugată poate fi defalcată pe sectoare instituționale și pe tipuri de activități sau pe ramuri de activitate care contribuie la total, de exemplu agricultură, industrie, construcții, servicii etc.

Cheltuielile finale se pot defalca pe tipuri de cheltuieli: cheltuielile gospodăriilor populației, cheltuieli finale ale instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP), cheltuieli finale ale administrațiilor publice, variația stocurilor, formarea de capital fix și exporturile, minus costul importurilor.

Veniturile totale obținute se pot defalca pe tipuri de venit – remunerarea angajaților și excedent de exploatare.

- 1.135. Pentru a se obține cea mai bună estimare a PIB, o bună practică o reprezintă includerea elementelor din aceste trei metode într-un cadru de resurse și utilizări. Aceasta permite armonizarea estimărilor privind valoarea adăugată și veniturile, precum și echilibrarea cererii și ofertei pentru produse. Această abordare integrată asigură consecvența între componentele PIB și o estimare mai bună a PIB decât cea care s-ar obține cu ajutorul uneia din cele trei metode. Scăzând consumul de capital fix din PIB, se obține produsul intern net (PIN) la prețul pieței.

Sistemul intrări-ieșiri

- 1.136. Sistemul intrări-ieșiri reunește componente ale valorii adăugate brute (VAB), intrări și ieșiri pe ramuri de activitate, cererea și oferta de produse și componența utilizărilor și a resurselor pentru toate sectoarele instituționale din economie. Acest sistem presupune defalcarea economiei pentru a evidenția operațiunile cu toate bunurile și serviciile efectuate între ramuri de activitate și consumatorii finali pe parcursul unei singure perioade de timp (de exemplu, un trimestru sau un an). Informațiile pot fi prezentate în două moduri:
- tabele ale resurselor și utilizărilor;
 - tabele intrări-ieșiri simetrice.

Tabelele resurselor și utilizărilor

- 1.137. Tabelele resurselor și utilizărilor prezintă întreaga economie pe ramuri de activitate (de exemplu, industria automobilelor) și pe produse (de exemplu, echipamente sportive). Tabelele evidențiază legăturile dintre componentele VAB, intrările și ieșirile ramurilor de activitate, precum și cererea și oferta de produse. Tabelele resurselor și utilizărilor creează o legătură între diverse sectoare instituționale ale economiei (de exemplu, societățile publice) și detalii privind importurile și exporturile de bunuri și servicii, cheltuielile administrațiilor publice, cheltuielile gospodăriilor populației, cheltuielile IFSLSGP și formarea de capital.
- 1.138. Producerea de tabele ale resurselor și utilizărilor permite o examinare a consecvenței și a coerenței componentelor conturilor naționale într-un singur cadru detaliat și, prin încorporarea componentelor din cele trei metode de măsurare a PIB (și anume metoda bazată pe producție, cea bazată pe venituri și cea bazată pe cheltuieli), permite obținerea unei estimări unitare a PIB.
- 1.139. Atunci când sunt echilibrate în mod integrat, tabelele resurselor și utilizărilor asigură, de asemenea, coerență și consecvență în conectarea componentelor din trei conturi diferite, și anume:
1. contul de bunuri și servicii;
 2. contul de producție (pe ramuri de activitate și pe sectoare instituționale); și
 3. contul de exploatare (pe ramuri de activitate și pe sectoare instituționale).

Tabelele intrări-ieșiri simetrice

- 1.140. Tabelele simetrice intrări-ieșiri sunt realizate pe baza datelor prezentate în tabelele resurselor și utilizărilor și din alte surse suplimentare, cu scopul a forma baza teoretică pentru analize ulterioare.
- 1.141. Tabelele respective conțin tabele simetrice (produs cu produs sau ramură de activitate cu ramură de activitate), matricea inversă a lui Leontief și alte analize de diagnostic, precum multiplicatorii de producție. Tabelele respective prezintă separat consumul de bunuri și servicii realizate la nivel național și importate, oferind un cadru teoretic pentru o analiză structurală mai amănunțită a economiei, inclusiv a compoziției acestuia și a efectului avut de variațiile cererii finale asupra economiei.
-

CAPITOLUL 2**UNITĂȚILE ȘI REGRUPAREA UNITĂȚILOR**

- 2.01. Economia unei țări este un sistem în cadrul căruia instituțiile și persoanele interacționează prin schimburi și transferuri de bunuri, servicii și mijloace de plată (de exemplu, bani), pentru producția și consumul de bunuri și servicii.

În cadrul economiei, unitățile care interacționează sunt entități economice care sunt capabile să dețină active, să subscrie angajamente și să întreprindă activități economice și operațiuni cu alte entități. Acestea sunt cunoscute sub denumirea de unități instituționale.

Definirea unităților utilizate în conturile naționale servește mai multor obiective. În primul rând, aceste unități sunt elemente de bază pentru definirea economiilor în termeni geografici, precum, de exemplu, națiuni, regiuni, și grupări naționale, cum ar fi uniunile monetare sau politice. În al doilea rând, acestea sunt esențiale pentru gruparea unităților pe sectoare instituționale. În al treilea rând, unitățile sunt indispensabile pentru definirea fluxurilor și stocurilor care trebuie înregistrate. Operațiunile dintre diversele părți ale aceleiași unități instituționale nu sunt, în principiu, înregistrate în conturile naționale.

- 2.02. Unitățile și grupările unităților utilizate în cadrul contabilității naționale sunt definite în funcție de tipul analizelor economice cărora le sunt destinate, și nu după tipurile de unități utilizate în mod obișnuit în anchetele statistice. Acestea din urmă (de exemplu, întreprinderi, societăți holding, unități cu activitate economică, unități locale, administrațiile publice, instituții fără scop lucrativ, gospodării ale populației etc.) pot să nu satisfacă cerințele conturilor naționale, deoarece ele se bazează pe criterii de natură juridică, administrativă sau contabilă.

Statisticienii țin seama de definițiile unităților de analiză prevăzute în SEC 2010 pentru a se asigura că, în anchetele prin care se colectează datele, sunt introduse, în mod progresiv, toate elementele informative necesare pentru calculul datelor referitoare la unitățile analizate în SEC 2010.

- 2.03. Una dintre caracteristicile sistemului SEC 2010 este utilizarea a trei tipuri de unități corespunzătoare diverselor moduri de împărțire a economiei:

1. pentru a analiza fluxurile și pozițiile, este esențial să fie selectate unitățile care permit analiza relațiilor comportamentale între agenții economici;
2. pentru a analiza procesul de producție, este important să se aleagă unități care pun în evidență relațiile de ordin tehnico-economic sau care reflectă activități locale;
3. pentru a putea efectua analize regionale, este nevoie de unități care reflectă tipurile de activități locale.

Unitățile instituționale sunt definite pentru a îndeplini primul dintre aceste obiective. Relațiile comportamentale descrise la punctul 1 necesită unități care să reflecte întreaga lor activitate economică instituțională.

Procesele de producție, relațiile tehnico-economice și analizele regionale menționate la punctele 2 și 3 necesită unități precum UAE locale. Aceste unități vor fi descrise ulterior în prezentul capitol.

Înainte de a defini unitățile utilizate în SEC 2010, este necesar să se precizeze limitele economiei naționale.

DELIMITAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

- 2.04. Unitățile care constituie economia unei țări și ale căror fluxuri și stocuri sunt înregistrate în SEC 2010 sunt unitățile rezidente. O unitate instituțională este rezidentă într-o țară atunci când își are centrul de interes economic predominant pe teritoriul economic al țării respective. Aceste unități sunt cunoscute drept unități rezidente, indiferent de naționalitatea, forma juridică sau de prezența efectivă a acestora pe teritoriul economic la momentul desfășurării unei operațiuni.

- 2.05. Teritoriul economic constă în:

- (a) zona (teritoriul geografic) care se află sub administrarea efectivă și controlul economic al unei singure administrații publice;

- (b) toate zonele libere, inclusiv depozitele și uzinele aflate sub control vamal;
- (c) spațiul aerian național, apele teritoriale și platforma continentală situată în apele internaționale, asupra cărora țara dispune de drepturi exclusive;
- (d) enclavele teritoriale, adică teritoriile geografice situate în restul lumii și utilizate, în virtutea unor tratate internaționale sau acorduri între state, de către administrațiile publice ale țării (precum ambasade, consulate, baze militare, baze științifice etc.);
- (e) zăcăminte de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaționale în afara platformei continentale a țării și exploatare de unități rezidente pe teritoriul care a fost definit la literele (a)-(d).

Navele de pescuit, alte nave, platformele mobile și aeronavele sunt tratate în SEC drept echipament mobil, aparținând și/sau fiind exploatare de unitățile rezidente sau care aparțin de unități nerezidente și sunt exploatare de unități rezidente. Operațiunile care implică proprietatea (formarea brută de capital fix) și exploatarea (închiriere, asigurări etc.) echipamentului mobil sunt atribuite economiei țării în care proprietarul și/sau operatorul sunt rezidenți. În cazul leasingului financiar se presupune o schimbare de proprietate.

Teritoriul economic poate fi o zonă mai extinsă sau mai restrânsă decât se precizează în definiția de mai sus. Un exemplu de zonă mai extinsă este o uniune monetară precum Uniunea Monetară Europeană; un exemplu de zonă mai restrânsă este o parte dintr-o țară, de exemplu o regiune.

2.06. Teritoriul economic exclude enclavele extrateritoriale.

Se exclud, de asemenea, acele părți din teritoriul geografic propriu al țării care sunt utilizate de către următoarele organizații:

- (a) agențiile guvernamentale ale altor țări;
- (b) instituții și organisme ale Uniunii Europene; precum și
- (c) organizațiile internaționale care fac obiectul unor tratate internaționale între state.

Teritoriile utilizate de către instituțiile și organismele Uniunii Europene și de către organizațiile internaționale sunt teritorii economice separate. O caracteristică a acestor teritorii este faptul că singurii lor rezidenți sunt instituțiile.

2.07. „Centru de interes economic predominant” indică faptul că există pe teritoriul economic al unei țări un loc în care o unitate exercită activități și operațiuni economice importante, pentru o perioadă fie nedeterminată, fie determinată, dar relativ lungă (un an sau mai mult). Proprietatea asupra unui teren sau a unei clădiri de pe teritoriul economic este considerată a fi suficientă pentru ca proprietarul să aibă acolo un centru de interes economic predominant.

Întreprinderile sunt, aproape întotdeauna, conectate la o singură economie. Impozitarea și alte cerințe juridice tind să determine utilizarea unei entități juridice separate pentru operațiunile aflate sub fiecare jurisdicție legală. În plus, o unitate instituțională separată este identificată în scop statistic în cazurile în care o singură entitate juridică efectuează operațiuni importante în două sau mai multe teritorii (de exemplu, pentru filiale, proprietatea funciară și întreprinderile multiteritoriale). Ca urmare a separării unor astfel de entități juridice, rezidența fiecăreia dintre întreprinderile identificate ulterior este clară. „Centru de interes economic predominant” nu presupune că entitățile care desfășoară operațiuni substanțiale în două sau mai multe teritorii nu ar trebui să fie divizate.

În lipsa unei prezențe fizice a întreprinderii, rezidența acesteia este determinată în funcție de teritoriul economic a cărui legislație este respectată pentru constituirea sau înregistrarea întreprinderii respective.

2.08. Unitățile considerate a fi rezidente ale unei țări pot fi subdivizate în:

- (a) unități a căror funcție o constituie activitatea de producție, finanțare, asigurare sau redistribuire, pentru toate operațiunile lor, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor și clădirilor;
- (b) unități a căror funcție principală o reprezintă consumul, pentru toate operațiunile lor, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor și clădirilor;
- (c) toate unitățile pentru activitățile lor de proprietari de terenuri și clădiri, cu excepția proprietarilor de enclave extrateritoriale ce fac parte din teritoriul economic al altor țări sau constituie state independente.

2.09. Pentru alte unități decât gospodăriile populației, în privința tuturor operațiunilor acestora, exceptând cele legate de activitatea lor în calitate de proprietari ai terenurilor și clădirilor, se pot distinge următoarele două cazuri:

- (a) activitatea este exercitată exclusiv pe teritoriul economic al țării: unitățile care efectuează aceste activități sunt unități rezidente ale țării;
- (b) activitatea este exercitată pe o durată de un an sau mai mult pe teritoriul economic al mai multor țări: doar partea din unitate care are un centru de interes economic predominant pe teritoriul economic al statului este considerată ca unitate rezidentă a țării respective.

O unitate instituțională rezidentă poate fi o unitate rezidentă fictivă căreia i se atribuie activitatea exercitată în țară pe o durată de un an sau mai mult de către o unitate care este rezidentă într-o altă țară. Atunci când activitatea se desfășoară timp de mai puțin de un an, aceasta rămâne încadrată printre activitățile unității instituționale producătoare și nu este recunoscută o unitate instituțională separată. Atunci când activitatea este nesemnificativă, chiar dacă aceasta se desfășoară timp de mai mult de un an și în scopul instalării de echipamente în străinătate, nu se recunoaște o unitate separată, iar activitățile sunt înregistrate drept activități ale unității instituționale producătoare.

2.10. Gospodăriile populației, mai puțin în privința calității lor de proprietari de terenuri și clădiri, sunt unități rezidente ale teritoriului economic în care au un centru de interes economic predominant. Acestea sunt rezidente indiferent de perioadele mai scurte de un an petrecute în străinătate. Acestea includ, în special, următoarele categorii:

- (a) lucrătorii frontalieri, definiți ca persoanele care trec zilnic frontiera unei țări pentru a lucra într-o țară vecină;
- (b) lucrătorii sezonieri, definiți ca persoanele care își părăsesc țara de origine timp de câteva luni, nedepășind un an, în funcție de sezon, cu scopul de a lucra într-o altă țară;
- (c) turiștii, pacienții, studenții, oficialitățile invitate, oamenii de afaceri, comercianții, artiștii și membrii echipajelor care călătoresc în străinătate;
- (d) agenții locali ai administrațiilor publice străine, care lucrează în enclavile extrateritoriale;
- (e) personalul instituțiilor Uniunii Europene și al organizațiilor internaționale, atât civile, cât și militare, cu sedii în enclavile extrateritoriale;
- (f) reprezentanții oficiali, civili și militari ai administrațiilor publice naționale (inclusiv gospodăriile acestora) stabiliți în enclavile teritoriale.

Studenții sunt tratați întotdeauna drept rezidenți, indiferent de durata studiilor acestora în străinătate.

2.11. Toate unitățile, în calitatea lor de proprietari de terenuri și/sau clădiri, situate pe teritoriul economic, sunt unități rezidente sau unități rezidente fictive ale țării în care sunt situate geografic terenurile și clădirile respective.

UNITĂȚI INSTITUȚIONALE

2.12. *Definiție:* o unitate instituțională este o entitate economică caracterizată prin autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale. O unitate rezidentă este considerată drept unitate instituțională pe teritoriul economic în care se află centrul acesteia de interes economic predominant în cazul în care beneficiază de autonomie de decizie și când ea dispune de o contabilitate completă sau este în măsură să elaboreze un set complet de conturi.

Pentru a dispune de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale, o entitate trebuie să aibă:

- (a) dreptul să dețină în nume propriu bunuri și active; este în măsură să schimbe proprietatea bunurilor și activelor prin operațiuni cu alte unități instituționale;
- (b) capacitatea de a lua decizii economice și de a exercita activități economice, pentru care este responsabilă în fața legii;
- (c) capacitatea de a subscrie angajamente în nume propriu, de a contracta datorii și alte angajamente și de a încheia contracte în nume propriu; și
- (d) capacitatea de a elabora un set complet de conturi, format din înregistrări contabile care să cuprindă toate operațiunile pe care le-a efectuat în cursul unei perioade de referință contabilă, precum și un bilanț al activelor și pasivelor.

- 2.13. În cazul entităților care nu prezintă caracteristicile unei unități instituționale, se vor aplica următoarele principii:
- (a) gospodăriile populației se consideră că beneficiază de autonomie de decizie în exercitarea funcției principale și, prin urmare, sunt considerate totuși unități instituționale, chiar dacă nu dispun de contabilitate completă;
 - (b) entitățile care nu dispun de contabilitate completă și care nu sunt în măsură să elaboreze, dacă este li se solicită, un set complet de conturi, nu sunt unități instituționale;
 - (c) entitățile care, deși dispun de o contabilitate completă, nu dispun de autonomie de decizie sunt cuprinse în unitățile care le controlează;
 - (d) nu este necesar ca entitățile să facă publice conturile pentru a fi considerate unități instituționale;
 - (e) entitățile care fac parte dintr-un grup de unități ce execută activități de producție și dispun de o contabilitate completă sunt considerate unități instituționale, chiar dacă cedează o parte din autonomia lor de decizie organizației centrale (sediului social) care își asumă conducerea generală a grupului; sediul social însuși este considerat ca unitate instituțională distinctă de unitățile pe care le controlează;
 - (f) cvasisocietățile sunt entități care dispun de o contabilitate completă și nu au statut juridic. Acestea au un comportament economic și financiar diferit de cel al proprietarilor lor și similar celui al societăților. Se consideră că acestea se bucură de autonomie de decizie și sunt definite ca unități instituționale distincte.

Sediile sociale și societățile holding

2.14. Sediile sociale și societățile holding sunt unități instituționale. Cele două tipuri sunt:

- (a) Un sediu social este o unitate care exercită control managerial asupra filialelor sale. Sediile sociale sunt alocate sectorului societăților nefinanciare dominante ale filialelor acestora, cu excepția cazului în care toate sau majoritatea filialelor acestora sunt societăți financiare, caz în care acestea sunt tratate drept auxiliari financiari (S.126) în sectorul societăților financiare.

În cazul în care există un amestec de filiale nefinanciare și financiare, atunci ponderea predominantă de valoare adăugată determină clasificarea sectorului.

Sediile sociale sunt descrise în Clasificarea internațională industrială tip a tuturor ramurilor de activitate economică revizuită (ISIC Rev. 4) secțiunea M clasa 7010 (NACE Rev. 2, M 70.10), după cum urmează:

Această clasă include supravegherea și administrarea altor unități ale societății sau întreprinderii; realizarea planificării strategice sau organizatorice și rolul de luare a deciziilor al societății sau al întreprinderii; exercitarea controlului operațional și gestionarea funcționării de zi cu zi a unităților afiliate.

- (b) O societate holding care deține activele societăților filiale, dar nu întreprinde activități de management, este o instituție financiară captivă (S.127) și este clasificată drept societate financiară.

Societățile holding sunt descrise la ISIC Rev. 4 secțiunea K clasa 6420 (NACE Rev. 2, K 64.20), după cum urmează:

Această clasă include activitățile societăților holding, și anume ale unităților care dețin activele (care dețin cote de control din capitalul întreprinderii) unui grup de societăți filiale și a căror activitate principală constă în calitatea de proprietare ale grupului. Societățile holding din această clasă nu oferă niciun alt serviciu întreprinderilor în care este deținută participația, adică acestea nu administrează și nici nu gestionează alte unități.

Grupurile de societăți

- 2.15. Grupurile mari de societăți sunt create atunci când o societate mamă controlează mai multe filiale care, la rândul lor, pot controla propriile lor filiale și așa mai departe. Fiecare membru al grupului este tratat drept unitate instituțională separată cu condiția să corespundă definiției unei unități instituționale.
- 2.16. Un avantaj al netratării grupurilor de societăți drept unități instituționale separate constă în faptul că grupurile nu sunt întotdeauna stabile în timp și nici nu sunt ușor de identificat în practică. Se poate dovedi dificilă obținerea datelor privind grupurile ale căror activități nu sunt strâns integrate. Multe grupuri sunt prea mari și eterogene pentru a fi tratate ca unități separate, iar dimensiunea și compoziția lor poate varia în timp ca urmare a fuziunilor și a preluărilor de societăți.

Entități cu scop special

- 2.17. O entitate cu scop special (SPE) sau o societate vehicul investițional (SPV) este, de obicei, o societate cu răspundere limitată sau un parteneriat cu răspundere limitată, creat pentru a îndeplini obiective precise, specifice sau temporare și pentru a izola un risc financiar, un impozit specific sau un risc de reglementare.
- 2.18. Nu există o definiție comună a unei SPE, dar următoarele caracteristici sunt tipice:
- (a) nu au angajați și nici nu dețin active nefinanciare;
 - (b) prezența lor fizică se limitează la o societate „paravan” sau un semn care confirmă locul lor de înregistrare;
 - (c) sunt întotdeauna legate de o altă societate, de multe ori în calitate de filială;
 - (d) sunt rezidente pe un alt teritoriu decât teritoriul de rezidență al societăților afiliate. În lipsa unei prezențe fizice a întreprinderii, rezidența acesteia este determinată în funcție de teritoriul economic potrivit legislației căruia întreprinderea este constituită în societate sau înregistrată;
 - (e) sunt administrate de angajații unei alte societăți care poate să fie sau nu o societate afiliată. SPE plătește taxe pentru serviciile care îi sunt prestate, solicitând apoi, la rândul său, din partea societății mamă sau a altor societăți afiliate o taxă menită să acopere aceste costuri. Aceasta este singura producție în care SPE este implicată, deși adesea contractează datoriile în numele proprietarului său și primește, de obicei, venituri din investiții și câștiguri din deținere pentru activele pe care le deține.
- 2.19. Indiferent dacă o unitate prezintă toate sau niciuna dintre aceste caracteristici și dacă este descrisă sau nu ca o SPE sau unele denumiri similare, ea este tratată în același mod ca orice altă unitate instituțională, fiind alocată unui sector și unei ramuri de activitate în funcție de activitatea sa principală, cu excepția cazului în care SPE în cauză nu are drept de acțiune independentă.
- 2.20. Prin urmare, instituțiile financiare captive, filialele artificiale și unitățile cu scop special ale administrațiilor publice care nu dispun de autonomie de acțiune sunt alocate sectorului aferent organismului care le controlează. Excepție face situația în care acestea sunt unități nerezidente, caz în care sunt recunoscute separat de organismul care le controlează. În cazul administrațiilor publice, activitățile filialei se reflectă în conturile administrațiilor publice.

Instituțiile financiare captive

- 2.21. O societate holding care deține doar activele filialelor este un exemplu de instituție financiară captivă. Exemple de alte unități care sunt, de asemenea, considerate a fi instituții financiare „captive” sunt unitățile care prezintă caracteristicile SPE descrise mai sus, inclusiv fondurile de investiții și fondurile de pensii și unitățile utilizate pentru deținerea și administrarea averii persoanelor fizice sau familiilor, care emit titluri de creanță în numele societăților afiliate (o astfel de societate poate fi numită „intermediar”) și care îndeplinesc alte funcții financiare.
- 2.22. Gradul de independență față de societatea mamă poate fi demonstrat prin exercitarea unui control substanțial asupra activelor și pasivelor sale, în ceea ce privește măsura în care sunt suportate riscurile și sunt obținute avantajele aferente activelor și pasivelor. Aceste unități sunt clasate în sectorul societăților financiare.
- 2.23. O entitate de acest tip care nu poate acționa independent față de societatea mamă și este pur și simplu un deținător pasiv al activelor și pasivelor (uneori fiind descrisă ca activând „pe pilot automat”) nu este tratată ca o unitate instituțională separată, cu excepția cazului în care este rezidentă într-o economie diferită de cea a societății mamă. În cazul în care este rezidentă în aceeași economie ca societatea mamă, este tratată ca o „filială artificială”, conform descrierii de mai jos.

Filialele artificiale

- 2.24. O filială, deținută în totalitate de către o societate mamă, poate fi creată pentru a furniza servicii societății mamă sau altor societăți din același grup, pentru a evita impozitele, pentru a reduce datoriile în caz de faliment sau pentru a asigura alte avantaje tehnice în conformitate cu legislația fiscală sau cu legislația societăților în vigoare într-o anumită țară.
- 2.25. În general, aceste tipuri de entități nu respectă definiția unei unități instituționale din cauza lipsei capacității de a acționa independent față de societatea mamă și pot fi supuse unor restricții asupra capacității lor de a deține sau de a efectua operațiuni cu activele reflectate în contul de patrimoniu. Nivelul lor de producție și prețul pe care îl primesc pentru aceasta sunt determinate de societatea mamă care (eventual împreună cu alte societăți din același grup) este singurul lor client. Prin urmare, ele nu sunt tratate ca unități instituționale distincte, ci ca parte integrantă a societății mamă, iar conturile lor sunt consolidate cu cele ale societății mamă, cu excepția cazului în care sunt rezidente într-un teritoriu economic diferit de cel în care este rezidentă societatea mamă.

- 2.26. O distincție trebuie făcută între filialele artificiale, conform descrierii anterioare, și o unitate care efectuează numai activități auxiliare. Activitățile auxiliare se limitează la tipul de servicii de care, practic, toate întreprinderile au nevoie într-o oarecare măsură, cum ar fi curățenia, derularea plății salariilor sau furnizarea de infrastructură pentru tehnologia informației necesară întreprinderii (a se vedea capitolul 1 punctul 1.31).

Unitățile cu scop special ale administrației publice

- 2.27. Administrațiile publice pot, de asemenea, să înființeze unități cu scop special, cu caracteristici și funcții similare celor ale instituțiilor financiare captive și ale filialelor artificiale. Aceste unități nu pot acționa independent și sunt supuse unor limite în ceea ce privește operațiunile în care se pot angaja. Ele nu suportă riscurile și nu beneficiază de avantajele asociate activelor și pasivelor pe care le dețin. Astfel de unități, dacă sunt rezidente, sunt tratate ca o parte integrantă a administrației publice, și nu ca unități distincte. Dacă acestea nu sunt nerezidente, sunt tratate ca unități distincte. Orice operațiune efectuată de acestea în străinătate se reflectă în operațiunile corespunzătoare efectuate cu administrațiile publice. Astfel, o unitate care împrumută din străinătate se consideră că împrumută, ulterior, aceeași sumă administrației publice, în aceleași condiții cu cele ale împrumutului inițial.
- 2.28. Pe scurt, conturile entităților cu scop special care nu au drept de acțiune independentă sunt consolidate cu cele ale societății mamă, cu excepția cazului în care sunt rezidente într-o economie diferită de cea a societății mamă. Există o excepție de la această regulă generală, aceasta fiind situația în care o SPE nerezidentă este înființată de administrațiile publice.
- 2.29. Unitățile rezidente fictive sunt definite ca:
- (a) acele părți ale unităților nerezidente al căror centru de interes economic predominant (adică, în majoritatea cazurilor, unități care realizează producție economică timp de un an sau mai mult) este situat pe teritoriul economic al țării;
 - (b) unitățile nerezidente, în calitate de proprietari de terenuri sau clădiri pe teritoriul economic al țării, dar numai pentru operațiuni care au ca obiect aceste terenuri sau clădiri.

Unitățile rezidente fictive, indiferent dacă mențin doar o contabilitate parțială și indiferent dacă dispun sau nu de autonomie de decizie, sunt tratate drept unități instituționale.

- 2.30. Următoarele sunt considerate drept unități instituționale:
- (a) unitățile care țin o contabilitate completă și beneficiază de autonomie de decizie, precum:
 - 1. societăți cu capital privat și public;
 - 2. societățile cooperatiste sau asociațiile dotate cu personalitate juridică;
 - 3. producători publici cărora, în virtutea unei legislații speciale, li se conferă personalitate juridică;
 - 4. instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică; precum și
 - 5. agențiile guvernamentale;
 - (b) unitățile care țin o contabilitate completă și care beneficiază de autonomie de decizie, chiar dacă nu sunt înregistrate separat față de societatea lor mamă: cvasisocietățile;
 - (c) unitățile care nu țin în mod obligatoriu o contabilitate completă, dar care beneficiază de autonomie de decizie, și anume:
 - 1. gospodăriile populației;
 - 2. unitățile rezidente fictive.

SECTOARE INSTITUȚIONALE

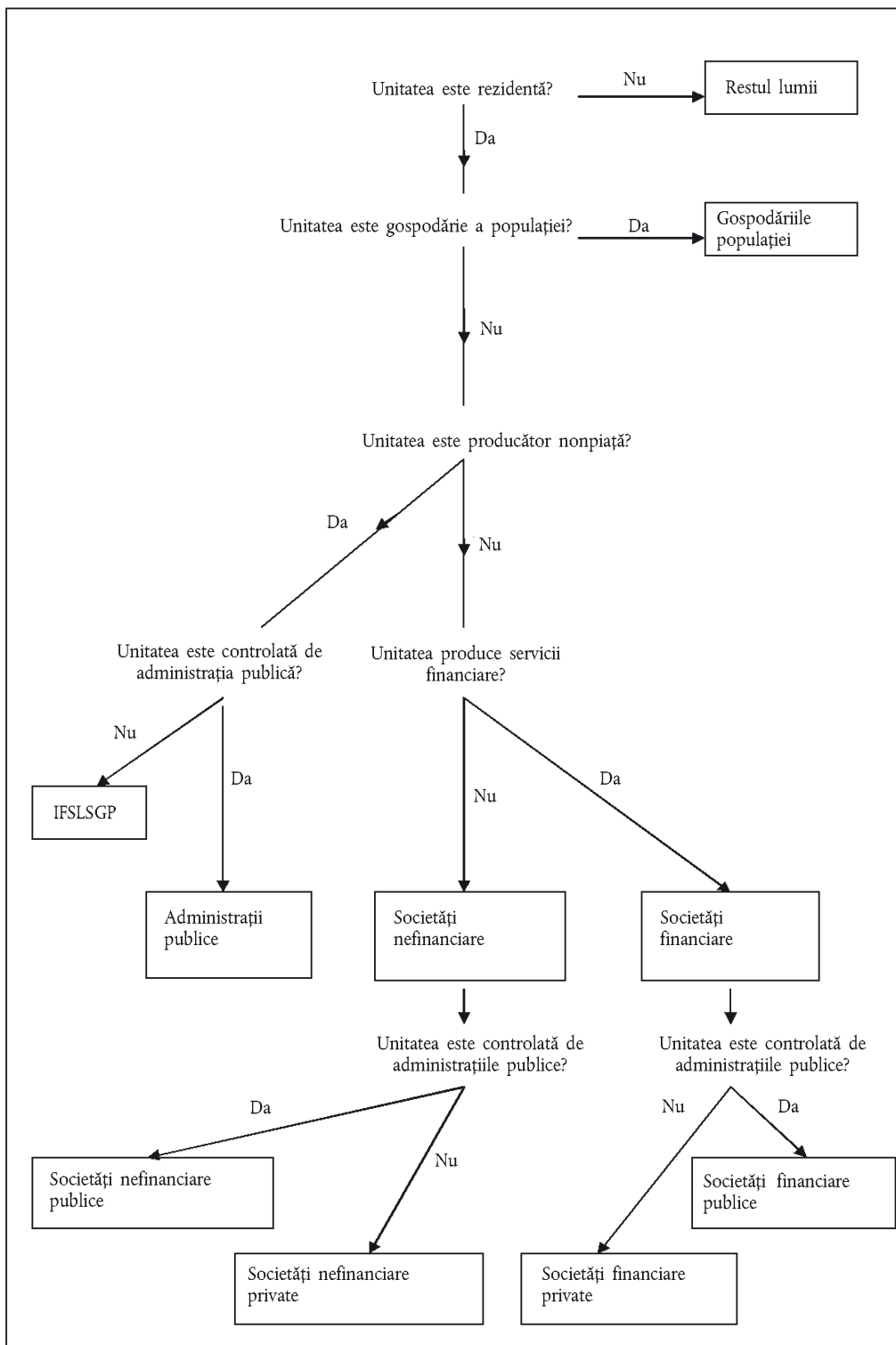
- 2.31. Analiza macroeconomică nu ia în considerare acțiunile fiecărei unități instituționale separat – aceasta ia în considerare activitățile agregate ale instituțiilor similare. Prin urmare, unitățile sunt regrupate în ansambluri denumite sectoare instituționale, dintre care unele pot fi divizate în subsectoare.

Tabelul 2.1 — Sectoare și subsectoare

Sectoare și subsectoare			Publice	Private naționale	Sub control străin	
Societăți nefinanciare		S.11	S.11001	S.11002	S.11003	
Societăți financiare		S.12				
Instituții financiare monetare (IFM)	Banca centrală	S.121				
	Alte instituții financiare monetare (AIFM)	Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Fonduri de piață monetară (FPM)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Societăți financiare, exclusiv IFM și Societăți de asigurare și fonduri de pensii (SAFP)	Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară	S.124	S.12401	S.12402	S.12403	
	Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii	S.125	S.12501	S.12502	S.12503	
	Auxiliari financiari	S.126	S.12601	S.12602	S.12603	
	Instituții financiare captive și alte entități creditoare	S.127	S.12701	S.12702	S.12703	
SAFP	Societăți de asigurare (SA)	S.128	S.12801	S.12802	S.12803	
	Fondurile de pensii (FP)	S.129	S.12901	S.12902	S.12903	
Administrații publice		S.13				
Administrația centrală (exclusiv fondurile de securitate socială)		S.1311				
Administrațiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială)		S.1312				
Administrațiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială)		S.1313				
Fonduri de securitate socială		S.1314				
Gospodăriile populației		S.14				
Angajatori și lucrători pe cont propriu		S.141 + S.142				
Angajați		S.143				
Beneficiari de venituri din proprietate și din transferuri		S.144				
Beneficiari de venituri din proprietate		S.1441				
Beneficiari de pensii		S.1442				
Beneficiari de alte venituri din transferuri		S.1443				
Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației		S.15				
Restul lumii		S.2				
State membre și instituții și organisme ale Uniunii Europene		S.21				
State membre ale Uniunii Europene		S.211				
Instituții și organisme ale Uniunii Europene		S.212				
State nonmembre și organizații internaționale nerezidente ale Uniunii Europene		S.22				

2.32. Fiecare sector sau subsector grupează unitățile instituționale care au comportamente economice asemănătoare.

Diagrama 2.1 – Alocarea pe sectoare a unităților

2.33. Unitățile instituționale sunt clasate în sectoare în funcție de categoria de producători de care aparțin și de natura activităților și a funcțiilor lor principale, aceste două caracteristici fiind considerate ca reprezentative pentru comportamentul lor economic.

2.34. Diagrama 2.1 arată modul în care unitățile sunt alocate principalelor sectoare. Pentru a determina sectorul unei unități rezidente care nu este gospodărie a populației, conform diagramei, este necesar să se stabilească dacă aceasta este controlată sau nu de administrațiile publice și dacă este un producător de piață sau de nonpiață.

- 2.35. Controlul asupra societăților financiare sau nefinanciare este definit drept capacitatea de a stabili politica generală a societății, de exemplu prin alegerea directorilor adecvați, dacă este necesar.
- 2.36. Pentru a avea controlul asupra unei societăți sau a unei cvasisocietăți, o unitate instituțională (o altă societate, o gospodărie a populației, o instituție fără scop lucrativ sau o unitate a administrației publice) trebuie să dețină mai mult de jumătate din acțiuni cu drept de vot sau să controleze într-un alt mod mai mult de jumătate din voturile atribuite acționarilor săi.
- 2.37. Pentru a controla mai mult de jumătate din drepturile de vot ale acționarilor, o unitate instituțională nu are nevoie să dețină propriile ei acțiuni de vot. O societate dată, societatea C, poate fi o filială a unei societăți B unde majoritatea acțiunilor cu drept de vot sunt deținute de o a treia societate, A. Se consideră că o societate C este filiala unei societăți B atunci când fie societatea B controlează mai mult de jumătate din drepturile de vot din societatea C, fie este acționar la societatea C și dispune de dreptul de a numi sau revoca majoritatea directorilor societății C.
- 2.38. O administrație publică poate exercita controlul asupra unei societăți ca rezultat al unui act normativ – lege, decret sau regulament – care îi conferă puterea să determine politica societății. Indicatorii prezentați în continuare sunt principalii factori care trebuie luați în considerare atunci când se decide dacă o societate se află sau nu sub control de stat:
- (a) deținerea de către stat a majorității drepturilor de vot;
 - (b) controlul statului asupra consiliului de administrație sau a organismului de conducere;
 - (c) controlul statului asupra numirii și destituirii personalului care deține funcții cheie;
 - (d) controlul statului asupra comitetelor principale din cadrul entității;
 - (e) deținerea de către stat a unei „acțiuni de aur” (acțiune cu drepturi preferențiale);
 - (f) regulamente speciale;
 - (g) statul este client dominant;
 - (h) împrumutul de la stat.
- Un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili controlul, dar în alte cazuri pot fi necesari mai mulți indicatori diferiți care, împreună, să indice controlul.
- 2.39. Pentru instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, cei cinci indicatori de control care trebuie luați în considerare sunt următorii:
- (a) numirea pe post a funcționarilor;
 - (b) atribuirea de competențe juridice;
 - (c) acorduri contractuale;
 - (d) gradul de finanțare;
 - (e) gradul de expunere la risc a administrațiilor publice.
- La fel ca în cazul societăților, un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili în unele cazuri controlul, dar în alte cazuri pot fi necesari mai mulți indicatori diferiți care, împreună, să indice controlul.
- 2.40. Diferențierea între sectorul „piață” și sectorul „nonpiață” și în continuare clasarea entităților sectorului public la sectorul administrațiilor publice și sectorul societăților depinde de criteriile enunțate la punctul 1.37.
- 2.41. Un sector se divide în subsectoare conform criteriilor relevante pentru sectorul în cauză; de exemplu, administrațiile publice se pot împărți în administrații centrale, ale statelor federale și locale și în administrațiile de securitate socială. Acest fapt permite o descriere mai precisă a comportamentului economic al unităților.

Conturile sectoarelor și subsectoarelor înregistrează toate activitățile, principale sau secundare, ale unităților instituționale care se găsesc în sectoarele respective.

O unitate instituțională nu poate aparține decât unui singur sector sau subsector.

- 2.42. În cazul în care funcția principală a unității instituționale este de a produce bunuri și servicii, trebuie stabilită mai întâi categoria de producător pentru a-l putea alocă unui sector.
- 2.43. Categoriile de producători și activitățile și funcțiile principale care permit caracterizarea fiecărui sector figurează în tabelul 2.2.

Tabelul 2.2 — Categoriile de producători și activități și funcții principale pe sectoare

Tip de producător	Activități și funcții principale	Sector
Producător de piață	Producția de bunuri și servicii nefinanciare de piață	Societăți nefinanciare (S.11)
Producător de piață	Intermediere financiară, inclusiv asigurare Activități financiare auxiliare	Societăți financiare (S.12)
Producător nonpiață public	Producția și furnizarea de bunuri și servicii nonpiață destinate consumului individual și colectiv; efectuarea operațiunilor de redistribuire a venitului și a avuției naționale	Administrații publice (S.13)
Producător de piață sau producător privat pentru consum final propriu	Consum Producția de bunuri și servicii de piață și de bunuri și servicii pentru consum final propriu	Gospodăriile populației (S.14) În calitate de consumatori În calitate de întreprinzători
Producător nonpiață privat	Producția și furnizarea de bunuri și servicii nonpiață pentru consum individual	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S.15)

- 2.44. Sectorul restului lumii (S.2) se referă la fluxurile și pozițiile dintre unitățile rezidente și unitățile nerezidente – unitățile nerezidente nu sunt caracterizate de obiective și comportamente similare, dar sunt recunoscute numai prin fluxurile și pozițiile lor față de unitățile rezidente.

Societăți nefinanciare (S.11)

- 2.45. *Definiție:* sectorul societăți nefinanciare (S.11) cuprinde unitățile instituționale dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piață și a căror activitate principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare. Sectorul societăți nefinanciare acoperă și cvasisocietățile nefinanciare [a se vedea punctul 2.13 litera (f)].
- 2.46. Unitățile instituționale vizate sunt:
- (a) societățile cu capital privat și de stat care sunt producători de piață și a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
 - (b) societățile cooperatiste și asociațiile dotate cu personalitate juridică și care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
 - (c) producători publici care sunt dotați cu personalitate juridică, sunt producători de piață și a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
 - (d) instituțiile fără scop lucrativ sau asociațiile care deservesc societățile nefinanciare, sunt dotate cu personalitate juridică și care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare;
 - (e) sediile centrale ce controlează un grup de societăți care sunt producători de piață, unde activitatea preponderentă a acestui grup de societăți în ansamblu – măsurată pe baza valorii adăugate – este producția de bunuri și servicii nefinanciare;

- (f) SPE a căror activitate principală este furnizarea de bunuri sau servicii nefinanciare;
- (g) cvasisocietățile private și publice care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare.
- 2.47. „Cvasisocietăți nefinanciare” sunt toate entitățile care sunt producători de piață, a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare și care îndeplinesc condițiile pentru a fi considerate drept cvasisocietăți [a se vedea punctul 2.13 litera (f)].
- Cvasisocietățile nefinanciare trebuie să dețină suficiente informații pentru a permite elaborarea unui set complet de conturi și să fie administrate ca societăți. Relația *de facto* cu proprietarii este asemănătoare cu cea dintre o societate și acționarii săi.
- Cvasisocietățile nefinanciare care aparțin gospodăriilor populației, unităților administrației publice sau instituțiilor fără scop lucrativ sunt grupate împreună cu societățile nefinanciare în sectorul societăților nefinanciare, și nu în sectorul proprietarului lor.
- 2.48. Existența unei contabilități complete, inclusiv a bilanțului contabil, nu este o condiție suficientă pentru ca producătorii de piață să fie tratați drept unități instituționale, cum ar fi cvasisocietățile. Chiar dacă dispun de o contabilitate completă, asociațiile și producătorii publici, alții decât cei de la punctul 2.46 literele (a), (b), (c) și (f), precum și întreprinderile individuale nu sunt, în general, unități instituționale, pentru că nu se bucură de autonomie de decizie. Gestionarea lor rămâne, de fapt, plasată sub controlul gospodăriilor populației, instituțiilor fără scop lucrativ sau administrațiilor publice care sunt proprietarii.
- 2.49. Societățile nefinanciare includ unitățile rezidente fictive care sunt tratate drept cvasisocietăți.
- 2.50. Sectorul societăților nefinanciare este subdivizat în trei subsectoare:
- (a) societăți nefinanciare publice (S.11001);
- (b) societăți nefinanciare private naționale (S.11002);
- (c) societăți nefinanciare sub control străin (S.11003).

Subsector: Societăți nefinanciare publice (S.11001)

- 2.51. *Definiție:* subsectorul societăți nefinanciare publice regrupează toate societățile nefinanciare, cvasisocietățile și instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piață și care sunt supuse controlului din partea administrațiilor publice.
- 2.52. Cvasisocietățile publice sunt cvasisocietățile deținute direct de administrațiile publice.

Subsector: Societăți nefinanciare private naționale (S.11002)

- 2.53. *Definiție:* subsectorul societăți nefinanciare private naționale regrupează toate societățile nefinanciare, cvasisocietățile și instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, care sunt producători pe piață și care nu sunt supuse controlului din partea administrațiilor publice sau a unităților instituționale nerezidente.

Acest subsector cuprinde societățile și cvasisocietățile de investiții străine directe care nu sunt clasate în subsectorul societăților nefinanciare sub control străin (S.11003).

Subsector: Societăți nefinanciare sub control străin (S.11003)

- 2.54. *Definiție:* subsectorul societăți nefinanciare sub control străin grupează toate societățile și cvasisocietățile nefinanciare controlate de unitățile instituționale nerezidente.

Acest subsector conține:

- (a) toate filialele societăților nerezidente;
- (b) toate societățile controlate de o unitate instituțională nerezidentă care nu este ea însăși o societate; de exemplu, o societate controlată de o administrație publică străină. Sunt incluse unitățile controlate de un grup de unități nerezidente care exercită împreună acest control;

- (c) toate stabilimentele sau alte agenții, neconstituite în societăți, de societăți nerezidente sau producători neconstituiți în societăți care sunt unități rezidente fictive.

Societăți financiare (S.12)

- 2.55. *Definiție:* sectorul societăți financiare (S.12) cuprinde unitățile instituționale dotate cu personalitate juridică, care sunt producători de piață și a căror activitate principală constă în producerea de servicii financiare. Astfel de unități instituționale cuprind toate societățile și cvasisocietățile care realizează, în principal:

- (a) intermediari financiare (în calitate de intermediari financiari); și/sau
- (b) activități financiare auxiliare (în calitate de auxiliari financiari).

Sunt incluse, de asemenea, unitățile instituționale care furnizează servicii financiare, atunci când majoritatea activelor sau pasivelor acestora nu se tranzacționează pe piețe deschise.

- 2.56. Intermedierea financiară este activitatea prin care o unitate instituțională achiziționează active financiare și contractează pasive pe cont propriu, angajându-se în operațiuni financiare pe piață. Activele și pasivele intermediarilor financiari sunt transformate sau regrupate pe baza unor criterii, cum ar fi cel de scadență, volum, gradul de risc etc., în cadrul proceselor de intermediere financiară.

Activitățile financiare auxiliare sunt activitățile legate de intermedierea financiară, dar care nu presupun realizarea intermedierei financiare.

Intermediarii financiari

- 2.57. Procesul de intermediere financiară direcționează fonduri între părți terțe care dețin un surplus de fonduri și cele care sunt în lipsă de fonduri. Intermediarul financiar nu acționează doar ca un agent în contul acestor unități instituționale, ci se expune el însuși riscului achiziționând active financiare și contractând angajamente pentru propriile interese.
- 2.58. Operațiile de intermediere financiară pot da naștere oricărui tip de pasiv, cu excepția pasivelor din categoria altor conturi de plătit (AF.8). Activele financiare care fac obiectul procesului de intermediere financiară se pot clasa în orice categorie, cu excepția categoriei sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard (AF.6), dar pot fi incluse și în categoria alte conturi de primit. Intermediarii financiari pot investi fondurile lor în active nefinanciare, inclusiv în bunuri imobiliare. Pentru a fi considerată drept intermediar financiar, o societate trebuie să subscrie angajamente pe piață și să transforme fonduri. Societățile imobiliare nu sunt intermediari financiari.
- 2.59. Funcția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii este mutualizarea riscurilor. Pasivele acestor instituții sunt constituite din sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard (AF.6). Contrapărțile pasivelor sunt investițiile societăților de asigurare și ale fondurilor de pensii, care acționează în calitate de intermediari financiari.
- 2.60. Fondurile de investiții, menționate în continuare drept fonduri de piață monetară și fonduri de investiții, altele decât cele de piață monetară, contractează angajamente în principal prin emiterea de acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții (AF.52). Ele transferă apoi capitalurile astfel colectate, achiziționând active financiare și/sau bunuri imobiliare. Fondurile de investiții sunt clasificate drept intermediari financiari. Orice variație a valorii activelor și pasivelor, altele decât propriile acțiuni, este reflectată în fondurile lor proprii (a se vedea punctul 7.07). Dat fiind faptul că valoarea acestor fonduri proprii este egală cu cea a acțiunilor sau unităților fondului, orice variație a valorii activelor și pasivelor fondului se va reflecta în valoarea pe piață a acțiunilor sau unităților respective. Fondurile de investiții care investesc în bunuri imobiliare sunt intermediari financiari.
- 2.61. Intermedierea financiară se limitează la achizițiile de active și contractarea de angajamente cu publicul larg sau cu subgrupe specifice relativ importante ale acestuia. Atunci când operațiunile privesc numai gospodăriile populației sau subgrupe restrânse de persoane, nu are loc o intermediere financiară.
- 2.62. Pot exista excepții de la regula care limitează intermedierea financiară la operațiuni financiare pe piață. De exemplu, băncile municipale de credit și economii, care sunt strâns legate de municipalitățile respective, sau societățile de leasing financiar, care depind de un grup mamă de societăți pentru a cumpăra sau investi fonduri. Pentru a fi considerate intermediari financiari, activitatea acestor societăți de împrumut sau de economie trebuie să fie independentă de municipalitatea implicată sau de grupul mamă.

Auxiliari financiari

2.63. Activitățile financiare auxiliare cuprind activitățile auxiliare de efectuare a operațiunilor cu active și pasive financiare și de transformare sau regrupare de fonduri. Auxiliarii financiari nu se expun ei înșiși la riscuri atunci când achiziționează active sau subscriu angajamente. Ei facilitează încheierea operațiunilor de intermediere financiară. Sediile sociale ale căror filiale sunt, toate sau în marea lor majoritate, societăți financiare sunt auxiliari financiari.

Alte societăți financiare decât intermediarii financiari și auxiliarii financiari

2.64. Alte societăți financiare decât intermediarii financiari și auxiliarii financiari sunt unitățile instituționale care furnizează servicii financiare și ale căror active sau pasive nu sunt, în marea lor majoritate, tranzacționate pe piețele libere.

Unitățile instituționale incluse în sectorul societăților financiare

2.65. Unitățile instituționale incluse în sectorul societăți financiare (S.12) sunt următoarele:

- (a) societățile cu capital privat sau public a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare;
- (b) societățile cooperatiste și asociațiile dotate cu personalitate juridică a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare;
- (c) producătorii publici dotați cu personalitate juridică și a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare;
- (d) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și/sau în exercitarea de activități financiare auxiliare sau care sunt în serviciul societăților financiare;
- (e) sediile sociale în cazul în care majoritatea filialelor acestora realizează în principal, în calitate de societăți financiare, intermediere financiare și/sau activități financiare auxiliare. Aceste sedii sociale sunt clasificate drept auxiliari financiari (S.126);
- (f) societățile holding, în cazul în care rolul principal este deținerea activelor unui grup de societăți filiale. Natura grupului poate fi financiară sau nefinanciară – acest lucru nu afectează clasificarea societăților holding drept instituții financiare captive (S.127);
- (g) entități cu scop special (SPE) a căror activitate principală este furnizarea de servicii financiare;
- (h) fondurile de investiții neconstituite în societăți, care îmbracă forma unor titluri de portofoliu constituite de către grupări de investitori, a căror gestiune este, în general, asigurată de alte societăți financiare. Astfel de fonduri constituie unități instituționale distincte de societățile financiare care le administrează;
- (i) unitățile neconstituite în societăți, a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și care sunt supuse unei reglementări și unui control (în majoritatea cazurilor clasificate drept societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, societăți de asigurare sau fonduri de pensii), se bucură de autonomie decizională și au o gestiune autonomă de cea a proprietarilor lor; comportamentul lor economic și financiar este similar celui al societăților financiare. În acest caz ele sunt tratate ca unități instituționale distincte. De exemplu, sucursalele societăților financiare nerezidente.

Subsectoare ale societăților financiare

2.66. Sectorul societăților financiare cuprinde următoarele subsectoare:

- (a) banca centrală (S.121);
- (b) societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122);
- (c) fonduri de piață monetară (FPM) (S.123);
- (d) fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124);
- (e) alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125);
- (f) auxiliari financiari (S.126);
- (g) instituții financiare captive și alte entități creditoare (S.127);

(h) societăți de asigurare (S.128); precum și

(i) fonduri de pensii (S.129).

Combinarea subsectoarelor societăților financiare

- 2.67. Instituțiile financiare monetare (IFM), astfel cum sunt definite de BCE, reprezintă toate unitățile instituționale incluse în subsectoarele banca centrală (S.121), societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) și fonduri de piață monetară (S.123).
- 2.68. Alte instituții financiare monetare acoperă intermediarii financiari prin care efectele politicii monetare ale băncii centrale (S.121) sunt transmise celorlalte entități ale economiei. Acestea sunt societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) și fonduri de piață monetară (S.123).
- 2.69. Intermediarii financiari care se ocupă cu mutualizarea riscurilor sunt societățile de asigurare și fondurile de pensii (SAFP). Acestea se împart în subsectoarele societăți de asigurare (S.128) și fonduri de pensii (S.129).
- 2.70. Societățile financiare, cu excepția IFM și SAFP, cuprind subsectoarele fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124), alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125), auxiliari financiari (S.126) și instituții financiare captive și alte entități creditoare (S.127).

Subdivizarea subsectoarelor societăților financiare în societăți financiare publice, private naționale și sub control străin

2.71. Cu excepția subsectorului S.121, fiecare subsector este subdivizat în:

- (a) societăți financiare publice;
- (b) societăți financiare private naționale; precum și
- (c) societăți financiare sub control străin.

Criteriile de subdivizare sunt identice cu cele aplicate societăților nefinanciare (a se vedea punctele 2.51-2.54).

Tabelul 2.3 – Sectorul societăților financiare și subsectoarele acestuia

Sectoare și subsectoare		Publice	Private naționale	Sub control străin		
Societăți financiare	S.12					
Instituții financiare monetare (IFM)	Banca centrală	S.121				
	Alte instituții financiare monetare (AIFM)	Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	S.122	S.12201	S.12202	S.12203
		Fonduri de piață monetară (FPM)	S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Societăți financiare, exclusiv IFM și SAFP	Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară	S.124	S.12401	S.12402	S.12403	
	Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii	S.125	S.12501	S.12502	S.12503	
	Auxiliari financiari	S.126	S.12601	S.12602	S.12603	
	Instituții financiare captive și alte entități creditoare	S.127	S.12701	S.12702	S.12703	
Societăți de asigurare și fonduri de pensii (SAFP)	Societăți de asigurare (SA)	S.128	S.12801	S.12802	S.12803	
	Fondurile de pensii (FP)	S.129	S.12901	S.12902	S.12903	

Banca centrală (S.121)

- 2.72. *Definiție:* subsectorul banca centrală (S.121) grupează toate societățile și cvasisocietățile financiare a căror funcție principală constă în emiterea de monedă, în menținerea valorii sale interne și externe și în administrarea unei părți sau a totalității rezervelor de schimb valutare ale țării.
- 2.73. Următorii intermediari financiari sunt clasafi în subsectorul S.121:
- (a) banca centrală națională, inclusiv atunci când aceasta participă la Sistemul European al Băncilor Centrale;
 - (b) organismele monetare centrale, în special cele publice (de exemplu, organismele însărcinate cu gestionarea rezervelor de schimb sau cu emiterea de monedă), care țin o contabilitate completă și se bucură de o autonomie de decizie în raport cu administrația centrală. În cazurile în care aceste activități sunt exercitate fie de către administrația centrală, fie de către banca centrală, nu există alte unități instituționale distincte.
- 2.74. Subsectorul S.121 nu include organismele și agențiile, altele decât banca centrală, care au sarcina de a reglementa sau controla societățile financiare sau piețele financiare. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122)

- 2.75. *Definiție:* subsectorul societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală (S.122) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare, cu excepția celor clasate în subsectoarele banca centrală și fonduri de piață monetară, care sunt implicate în principal în intermediere financiară și a căror activitate constă în primirea de depozite și/sau substitute apropiate pentru depozite de la alte unități instituționale, prin urmare nu numai de la IFM, și, pe cont propriu, acordarea de împrumuturi și/sau efectuarea de investiții în titluri de valori.
- 2.76. Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, nu pot fi denumite pur și simplu „bănci”, pentru că acestea pot cuprinde, pe de o parte, anumite societăți financiare care nu-și pot lua titulatura de bănci și unele societăți financiare care nu sunt autorizate în acest sens în anumite țări, în timp ce alte societăți financiare care se prezintă ele însele drept bănci nu pot fi, de fapt, societăți care acceptă depozite. Următorii intermediari financiari sunt incluși în subsectorul S.122:
- (a) băncile comerciale, băncile „universale”, băncile „multifuncționale”;
 - (b) băncile de economii (inclusiv bănci cooperatiste de economii și casele de economii și asociațiile de credit);
 - (c) instituții emitente de cecuri și viramente poștale, băncile poștale;
 - (d) băncile și casele de credit municipal, rural sau agricol;
 - (e) cooperativele de credit bancar, casele de ajutor reciproc;
 - (f) băncile specializate (de exemplu, băncile de afaceri, casele de emisiuni sau băncile private); precum și
 - (g) instituțiile care gestionează bani electronici și care au ca activitate principală intermedierea financiară.
- 2.77. Intermediarii financiari enumerați mai jos sunt clasafi în subsectorul S.122, în cazul în care activitatea lor constă în a primi fonduri publice, fie sub formă de depozite, fie sub o altă formă, cum ar fi emisiunea continuă de titluri de datorie pe termen lung:
- (a) societăți ce acordă credite ipotecare (inclusiv băncile ipotecare, societățile de credit imobiliar și organismele de credit funciar);
 - (b) instituțiile de credit municipal.
- În caz contrar, intermediarii financiari sunt clasafi în subsectorul S.124.
- 2.78. Subsectorul S.122 nu cuprinde:
- (a) sediile sociale care supraveghează și gestionează alte unități ale unui grup constituit în mod predominant din societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, dar care nu sunt societăți care acceptă depozite. Aceste sedii sociale aparțin subsectorului S.126;

- (b) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică și care deserveșc societăți care acceptă depozite, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Aceștea sunt clasificate în subsectorul S.126; precum și
- (c) instituțiile care gestionează bani electronici și care nu au ca activitate principală intermedierea financiară.

Fondurile de piață monetară (S.123)

- 2.79. *Definiție:* subsectorul fonduri de piață monetară (S.123) este format din toate societățile financiare și cvasisocietățile, cu excepția celor clasificate în subsectoarele banca centrală și instituții de credit, care sunt implicate în principal în intermedierea financiară. Activitatea acestora constă în a emite acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții drept substitut pentru depozite și a investi în principal în acțiuni/unități ale fondurilor de investiții monetare, titluri pe termen scurt de natura datoriei și/sau depozite.
- 2.80. Următorii intermediari financiarți sunt incluși în subsectorul S.123: fondurile de investiții, inclusiv fondurile comune de plasament, organisme de plasament colectiv și alte fonduri de investiții ale căror acțiuni sau unități sunt substitut pentru depozite.
- 2.81. Subsectorul S.123 nu cuprinde:
- (a) sediile sociale care supraveghează și gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de piață monetară, dar care nu sunt, ele înșele, fonduri de piață monetară. Aceștea sunt clasificate în subsectorul S.126;
 - (b) instituțiile fără scop lucrativ, dotate cu personalitate juridică și care deserveșc fonduri de piață monetară, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Aceștea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124)

- 2.82. *Definiție:* subsectorul fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124) cuprinde toate sistemele de investiții colective, cu excepția celor clasificate în subsectorul fondurilor de piață monetară, care sunt implicate în principal în intermediere financiară. Activitatea acestora constă în emiterea de acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții care nu sunt substitut pentru depozite și efectuarea, pe cont propriu, de investiții în principal în active financiare, altele decât active financiare pe termen scurt, și în active nefinanciare (de obicei, bunuri imobiliare).
- 2.83. Fondurile de investiții, altele decât fondurile de piață monetară, includ fondurile comune de plasament și alte fonduri de investiții colective ale căror acțiuni sau unități de fond de investiții nu sunt considerate drept substitut pentru depozite.
- 2.84. Subsectorul S.124 cuprinde următorii intermediari financiarți:
- (a) fondurile deschise de investiții ale căror acțiuni sau unități de fonduri de investiții sunt, la cererea deținătorilor, recumpărate sau recuperate direct sau indirect din activele întreprinderii;
 - (b) fondurile închise de investiții care dispun de un capital de acțiuni fix, în care investitorii care investesc sau se retrag din fond trebuie să cumpere sau, respectiv, să vândă acțiunile existente;
 - (c) fondurile de investiții imobiliare;
 - (d) fondurile de investiții care investesc în alte fonduri („fonduri ale fondurilor”);
 - (e) fondurile speculative (de hedging) care acoperă o gamă variată de fonduri de investiții colective și care necesită investiții minime ridicate, reglementare permisivă și o gamă largă de strategii de investiții.
- 2.85. Subsectorul S.124 nu cuprinde:
- (a) fondurile de pensii care aparțin subsectorului fonduri de pensii;
 - (b) fondurile cu scop special ale administrațiilor publice, denumite fonduri suverane de investiții. Un fond cu scop special este clasificat drept instituție financiară captivă în cazul în care este clasificat drept societate financiară. Clasificarea unui „fond cu scop special al administrațiilor publice” ca aparținând fie sectorului administrației publice, fie sectorului societăți financiare este determinată de criteriile privind unitățile cu scop special aparținând administrației publice, stabilite la punctul 2.27;

- (c) sediile sociale care supraveghează și gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară, dar care nu sunt, ele însele, fonduri de investiții. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;
- (d) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservește fondurile de investiții, altele decât fondurile de piață monetară, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125)

- 2.86. *Definiție:* subsectorul alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare a căror activitate principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară prin subscrierea de angajamente provenind de la unități instituționale sub alte forme decât bani, depozite sau titluri de participare la fondurile de investiții sau angajamente legate de domeniul asigurărilor, pensii și sisteme standardizate de garantare.
- 2.87. Subsectorul S.125 include intermediari financiari implicați predominant în finanțarea pe termen lung. În cele mai multe cazuri, această scadență predominantă face distincția între subsectorul menționat și subsectoarele AIFM (S.122 și S.123). Având în vedere inexistența pasivelor sub formă de acțiuni ale fondurilor de investiții care nu sunt considerate drept substituiți pentru depozite sau sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standard, se poate determina limita extinderii față de subsectoarele fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară (S.124), societăți de asigurare (S.128) și fonduri de pensii (S.129).
- 2.88. Subsectorul alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125) se împarte, mai departe, în subsectoarele care constau în: societăți vehicul investițional angajate în operațiuni de securitizare (SVI), brokeri în valori mobiliare și produse financiare derivate, societăți financiare care desfășoară activități de creditare și societăți financiare specializate, după cum se arată în tabelul 2.4.

Tabelul 2.4 – Subsectorul alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii (S.125) și subdiviziunile acestuia

Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii
Societăți vehicul investițional angajate în operațiuni de securitizare (SVI)
Brokeri în valori mobiliare și produse financiare derivate
Societăți financiare care desfășoară activități de creditare
Societăți financiare specializate

- 2.89. Subsectorul S.125 nu cuprinde instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică și care deservește alți intermediari financiari, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Societățile vehicul investițional angajate în operațiuni de securitizare (SVI)

- 2.90. *Definiție:* societățile vehicul investițional angajate în operațiuni de securitizare (SVI) sunt unități care efectuează operațiuni de securitizare. SVI care îndeplinesc criteriile unei unități instituționale sunt clasificate în S.125, în caz contrar acestea fiind considerate drept parte integrantă a societății mamă.

Intermediari de valori mobiliare și produse financiare derivate, societăți financiare care desfășoară activități de creditare și societăți financiare specializate

- 2.91. Intermediarii de valori mobiliare și produse financiare derivate (pe cont propriu) sunt intermediari financiari care acționează pe cont propriu.
- 2.92. Societățile financiare care desfășoară activități de creditare includ, de exemplu, intermediarii financiari implicați în:
- (a) leasing financiar;
- (b) activități de închiriere-vânzare și furnizarea de finanțări personale sau comerciale; sau
- (c) factoring.
- 2.93. Societățile financiare specializate sunt intermediari financiari, cum ar fi, de exemplu:
- (a) societăți speculatoare de capital cu un grad înalt de risc și capital de amortizare;
- (b) societățile finanțatoare ale exporturilor/importurilor; sau

- (c) intermediarii financiari care cumpără depozite și/sau substitute apropiate pentru depozite sau care subscriu credite numai față de instituțiile financiare monetare; acești intermediari financiari includ, de asemenea, casele de compensare în contraparte centrală (CPC) care realizează operațiuni de acord de recumpărare între instituții financiare monetare.
- 2.94. Sediile sociale care supraveghează și administrează un grup de filiale care realizează, în principal, activități de intermediere financiară și/sau activități financiare auxiliare sunt clasate în subsectorul S.126.

Auxiliari financiari (S.126)

- 2.95. *Definiție:* subsectorul auxiliari financiari (S.126) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare a căror funcție principală constă în exercitarea de activități strâns legate de intermedierea financiară, fără a fi, ele însele, intermediari financiari.
- 2.96. Sunt incluse în subsectorul S.126 următoarele societăți și cvasisocietăți financiare:
- (a) brokerii de asigurări, organismele de salvare și de avarie, consilierii în asigurări și în pensii etc.;
 - (b) brokerii de credite, de valori mobiliare, consilierii în plasament etc.;
 - (c) societățile de emisiuni de titluri;
 - (d) societățile a căror funcție principală constă în girarea efectelor de comerț și a instrumentelor similare;
 - (e) societățile ce pregătesc (fără a emite) produse financiare derivate și instrumentele de acoperire, precum swapurile, opțiunile și contractele la termen;
 - (f) societățile ce furnizează infrastructurile necesare pentru funcționarea piețelor financiare;
 - (g) autoritățile centrale de control al intermediarilor financiari și al piețelor financiare, atunci când ele constituie unități instituționale distincte;
 - (h) gestionarii fondurilor de pensii, ai organismelor de plasament colectiv etc.;
 - (i) bursele de valori mobiliare sau contractele de asigurări;
 - (j) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservește societățile financiare, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară [a se vedea punctul 2.46 litera d)];
 - (k) instituțiile de plată (care facilitează plățile între cumpărător și vânzător).
- 2.97. Subsectorul S.126 cuprinde, de asemenea, sediile sociale ale căror filiale sunt, toate sau în marea lor majoritate, societăți financiare.

Instituții financiare captive și alte entități creditoare (S.127)

- 2.98. *Definiție:* subsectorul instituții financiare captive și alte entități creditoare (S.127) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare care nu sunt implicate nici în activități de intermediere financiară, nici în furnizarea de servicii auxiliare și ale căror active sau pasive nu sunt, în marea lor majoritate, tranzacționate pe piețele libere.
- 2.99. În subsectorul S.127 sunt incluse, în special, următoarele societăți și cvasisocietăți financiare:
- (a) unități de tipul unor entități juridice precum trusturi, agenții imobiliare, organisme de contabilitate sau societăți „paravan”;
 - (b) societățile holding care dețin cote de control în capitalul unui grup de societăți filiale și a căror activitate principală constă în calitatea de proprietare ale grupului, fără a furniza niciun alt serviciu întreprinderilor în care este deținut capitalul, adică acestea nu administrează și nici nu gestionează alte unități;
 - (c) entități cu scop special (SPE) care se califică drept unități instituționale și care colectează fonduri pe piețele libere pentru a fi utilizate de societatea mamă;

- (d) unități care oferă servicii financiare, exclusiv din fondurile proprii sau din fondurile asigurate de un sponsor, unor categorii de clienți și care suportă riscul financiar al debitorului. Exemple în acest sens sunt entitățile creditoare, societățile implicate în acordarea de credite studenților sau pentru comerțul exterior din fonduri primite de la un sponsor, precum o unitate a administrației publice sau o instituție fără scop lucrativ, și casele de împrumut pe amanet care desfășoară, în principal, activități de împrumut;
- (e) fondurile cu scop special ale administrațiilor publice, de obicei denumite fonduri suverane de investiții, în cazul în care acestea sunt clasificate drept instituții financiare.

Societăți financiare (S.128)

- 2.100. *Definiție:* subsectorul societăți de asigurare (S.128) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor, în principal sub formă de asigurări directe sau reasigurări (a se vedea punctul 2.59).
- 2.101. Societățile de asigurări furnizează servicii de:
- (a) acordare de asigurări de viață și asigurări generale către unități individuale sau către grupuri de unități;
- (b) acordare de reasigurări către alte societăți de asigurare.
- 2.102. Serviciile oferite de societățile de asigurare generală pot fi furnizate sub formă de asigurări în următoarele domenii:
- (a) incendii (de exemplu, pentru proprietățile comerciale și private);
- (b) răspundere civilă (victime);
- (c) autovehicule (daune suferite de autovehiculul proprietate personală și răspundere civilă față de terțe părți);
- (d) asigurări maritime, aeriene și de transport (inclusiv riscurile energetice);
- (e) accident și sănătate; sau
- (f) asigurări financiare (furnizarea de garanții sau fidejusiuni).

Societățile de asigurări financiare sau de asigurări de credit, denumite și bănci garante, oferă garanții sau fidejusiuni pentru a susține securitizarea și alte produse de credit.

- 2.103. Societățile de asigurare sunt, în marea lor majoritate, constituite în societăți sau sunt entități mutuale. Entitățile constituite în societăți sunt deținute de acționari și multe dintre ele sunt cotate la bursele de valori. Entitățile mutuale sunt deținute de deținătorii polițelor lor de asigurare, profitul lor revenind deținătorilor de polițe „cu profit” sau „participanți” sub formă de dividende sau prime. Asigurătorii „captivi” sunt, de obicei, deținuți de o societate nefinanciară, iar majoritatea activității lor constă în a asigura riscurile acționarilor lor.

Caseta 2.1 – Tipuri de asigurări

Tip de asigurare	Sector/Subsector
Asigurare directă	Societăți de asigurare
Asigurarea de viață Deținătorul poliței efectuează plăți regulate sau unice către un asigurător și primește în schimb din partea asigurătorului garanția că acesta îi va plăti o sumă convenită sau o rentă, la o dată anume sau mai devreme.	
Asigurarea generală Asigurare pentru riscuri precum accidentele, boala, incendiile, creditul etc.	Societăți de asigurare
Reasigurare	Societăți de asigurare
Asigurarea contractată de un asigurător pentru a se proteja împotriva unui număr neașteptat de mare de indemnizații de asigurare-daune sau împotriva unor indemnizații de asigurare-daune excepțional de importante.	

Tip de asigurare			Sector/Subsector
Asigurări sociale	Securitate socială Participanții sunt obligați de administrațiile publice să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Pensii de securitate socială	Fonduri de securitate socială
		Alte tipuri de securitate socială	
Asigurări sociale legate de forța de muncă, altele decât securitatea socială Angajatorii pot impune ca o condiție a angajării faptul ca angajații să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.		Pensii legate de forța de muncă	Sectorul angajatori, societăți de asigurare și fonduri de pensii sau instituții fără scop lucrativ care deservesc gospodăriile populației
		Alte asigurări sociale legate de forța de muncă	

2.104. Subsectorul S.128 nu cuprinde:

- (a) unitățile instituționale care îndeplinesc cele două criterii menționate la punctul 2.117. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.1314;
- (b) sediile sociale care supraveghează și gestionează un grup constituit în mod predominant din societăți de asigurare, dar care nu sunt, ele însele, societăți de asigurare. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;
- (c) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică și care deservesc societățile de asigurare, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Fonduri de pensii (S.129)

- 2.105. *Definiție:* subsectorul fonduri de pensii (S.129) cuprinde toate societățile și cvasisocietățile financiare a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară rezultate din mutualizarea riscurilor sociale și necesităților persoanelor asigurate (asigurări sociale). Fondurile de pensii în calitate de sisteme de asigurări sociale asigură venituri după pensionare și, adesea, indemnizații în caz de deces sau handicap.
- 2.106. Subsectorul S.129 cuprinde numai fondurile de pensii de asigurări sociale care constituie unități instituționale separate de unitățile care le-au creat. Astfel de fonduri autonome dispun de autonomie de decizie și țin o contabilitate completă. Fondurile de pensii neautonome nu sunt unități instituționale și rămân parte integrantă din unitățile instituționale care le-au creat.
- 2.107. Printre contribuabilii sistemelor de fonduri de pensii se numără, de exemplu, angajații aceleiași întreprinderi sau aceluiasi grup de întreprinderi, angajații din același sector sau aceeași ramură de activitate sau persoanele ce exercită aceeași profesie. Prestațiile incluse în contractul de asigurare pot fi:
- (a) plătite după decesul persoanei asigurate către văduv(ă) și copiii persoanei asigurate;
 - (b) plătite după pensionare; sau
 - (c) plătite după ce persoana asigurată a devenit handicapată.
- 2.108. În anumite țări, toate aceste tipuri de riscuri pot fi asigurate atât de către societățile de asigurare de viață, cât și de fondurile de pensii. În alte țări, este obligatoriu ca unele dintre aceste categorii de riscuri să fie asigurate prin societăți de asigurare de viață. Spre deosebire de societățile de asigurare de viață, fondurile de pensii au fost limitate, prin lege, la anumite grupe specifice de angajați și lucrători independenți.
- 2.109. Sistemele de fonduri de pensii pot fi organizate de angajatori sau de stat. Ele pot fi organizate, de asemenea, prin intermediul societăților de asigurare, în numele angajaților; sau se pot stabili unități instituționale separate pentru a deține și a gestiona activele care urmează a fi utilizate pentru a onora drepturile de pensie și pentru a distribui pensiile.
- 2.110. Subsectorul S.129 nu cuprinde:
- (a) unitățile instituționale care îndeplinesc cele două criterii menționate la punctul 2.117. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.1314;

- (b) sediile sociale care supraveghează și gestionează un grup constituit în mod predominant din fonduri de pensii, dar care nu sunt, ele însele, fonduri de pensii. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126;
- (c) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică și care deservește fondurile de pensii, dar care nu exercită nicio activitate de intermediere financiară. Acestea sunt clasificate în subsectorul S.126.

Administrații publice (S.13)

2.111. *Definiție:* sectorul administrației publice (S.13) cuprinde toate unitățile instituționale care sunt producători nonpiață și a căror producție este destinată consumului individual și colectiv și care sunt finanțate din contribuțiile obligatorii vărsate de unitățile aparținând altor sectoare și de toate unitățile instituționale, a căror activitate principală constă în efectuarea de operații de redistribuire a veniturilor și a avuției naționale.

2.112. Unitățile instituționale clasificate în sectorul S.13 sunt, de exemplu, următoarele:

- (a) unitățile administrației publice create pe baza unei legi pentru a exercita o autoritate juridică asupra unităților de pe teritoriul economic și a gestiona și finanța un grup de activități, care furnizează, în principal, bunuri și servicii nonpiață destinate comunității;
- (b) o societate sau cvasisocietate care este unitate a administrației publice, dacă producția sa este, în principal, nonpiață și dacă se află sub controlul unei unități a administrației publice;
- (c) instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică din categoria producători nonpiață și care sunt controlate și finanțate de către administrațiile publice;
- (d) fondurile de pensii autonome, în cazul în care există o obligație juridică de cotizare, iar administrațiile publice gestionează fondurile în ceea ce privește regularizarea și aprobarea cotizațiilor și prestațiilor.

2.113. Sectorul administrației publice este subdivizat în patru subsectoare:

- (a) administrația centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1311);
- (b) administrațiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1312);
- (c) administrațiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1313);
- (d) administrațiile de securitate socială (S.1314).

Administrația centrală (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1311)

2.114. *Definiție:* acest subsector cuprinde toate organismele administrației de stat și alte organisme centrale a căror competență se întinde, în general, pe tot teritoriul economic, cu excepția administrațiilor de securitate socială.

Fac parte din subsectorul S.1311 instituțiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administrația centrală și ale căror competențe se întind pe întreg teritoriul economic.

Organismele de reglementare a pieței, care sunt în exclusivitate sau în principal distribuitori de subvenții, se clasifică în S.1311. Organizațiile care au drept activitate principală sau exclusivă cumpărarea, deținerea și vânzarea produselor agricole sau alimentare sunt clasificate în sectorul S.11.

Administrațiile statelor federale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1312)

2.115. *Definiție:* acest subsector reunește acele tipuri de administrații publice care, în calitate de unități instituționale distincte, exercită anumite funcții de administrație, cu excepția administrării de fonduri de securitate socială la un nivel inferior celui al administrației centrale și superior celui al unităților instituționale publice locale.

Fac parte din subsectorul S.1312 instituțiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administrațiile statelor federale și ale căror competențe se limitează la teritoriul economic al statelor.

Administrațiile locale (exclusiv fondurile de securitate socială) (S.1313)

2.116. *Definiție:* acest subsector cuprinde toate administrațiile publice a căror competență se întinde numai pe o subdiviziune locală din teritoriul economic, cu excepția administrațiilor de securitate socială locale ale administrațiilor locale.

Fac parte din subsectorul S.1313 instituțiile fără scop lucrativ care sunt controlate de administrațiile locale și ale căror competențe se limitează la teritoriul economic al administrațiilor locale.

Administrațiile de securitate socială (S.1314)

2.117. *Definiție:* subsectorul administrațiile de securitate socială reunește unitățile instituționale centrale, ale statelor federale și unitățile instituționale locale a căror activitate principală constă în a furniza prestații sociale și care îndeplinesc următoarele două criterii:

- (a) anumite grupuri ale populației sunt obligate să participe la sistem sau să verse cotizații în virtutea unor acte cu putere de lege sau norme administrative; precum și
- (b) independent de rolul pe care ele îl îndeplinesc în calitate de organisme tutelare sau în calitate de angajatori, administrațiile publice sunt responsabile de gestionarea acestor unități în ceea ce privește fixarea sau aprobarea cotizațiilor și a prestațiilor.

De obicei, nu există nicio legătură directă între valoarea cotizației sociale vărsate de un individ și riscurile la care acesta este expus.

Gospodăriile populației (S.14)

2.118. *Definiție:* sectorul gospodăriile populației (S.14) cuprinde persoane sau grupuri de persoane atât în calitate de consumatori, cât și de întreprinzători, producători de bunuri de piață sau de servicii financiare și nefinanciare de piață (producători de piață), cu condiția ca producția de bunuri și servicii să nu fie realizată de unități distincte tratate drept cvasisocietăți. Acest sector include, de asemenea, persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice în calitate de producători de bunuri și servicii nefinanciare exclusiv pentru consum final propriu.

În calitate de consumatori, gospodăriile populației se pot defini ca mici grupuri de persoane ce împart aceeași locuință, folosesc în comun veniturile și patrimoniul lor și consumă colectiv anumite bunuri și servicii, în principal locuința și alimentele.

Principalele resurse ale gospodăriilor populației sunt următoarele:

- (a) remunerarea angajaților;
- (b) venituri din proprietate;
- (c) transferuri efectuate de alte sectoare;
- (d) încasări obținute din vânzarea producției; precum și
- (e) încasări imputate pentru producția destinată consumului final propriu.

2.119. Sectorul gospodăriilor populației cuprinde:

- (a) persoanele sau grupurile de persoane a căror funcție principală este consumul;
- (b) persoanele ce trăiesc în permanență în instituții și a căror autonomie de acțiune sau de decizie în sfera economică este foarte limitată sau inexistentă (este cazul, de exemplu, al membrilor ordinilor religioase ce trăiesc în mănăstiri, al pacienților spitalizați pe perioade lungi, al deținuților ce ispășesc pedepse de lungă durată sau al persoanelor în vârstă care trăiesc în aziluri de bătrâni). Aceste persoane sunt tratate drept unitate instituțională distinctă: o singură gospodărie a populației;
- (c) persoane sau grupuri de persoane a căror funcție principală este consumul și care produc bunuri și servicii nefinanciare numai pentru propriul consum final; SEC se interesează numai de cele două categorii de servicii produse pentru consumul propriu: serviciile de locuință prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți și serviciile gospodărești rezultate din utilizarea de personal remunerat;
- (d) întreprinderile individuale și asociațiile de persoane fără personalitate juridică (altele decât cvasisocietățile) care sunt producători de piață; precum și

- (e) instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor fără personalitate juridică, precum și cele care au personalitate juridică, dar a căror importanță este redusă.

2.120. În SEC 2010, sectorul gospodăriilor populației cuprinde următoarele subsectoare:

- (a) angajatori (S.141) și lucrători pe cont propriu (S.142);
- (b) angajați (S.143);
- (c) beneficiari de venituri din proprietate (S.1441);
- (d) beneficiari de pensii (S.1442);
- (e) beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443).

2.121. Cele mai importante surse de venituri (veniturile angajatorilor, remunerarea angajaților etc.) din cadrul gospodăriilor populației sunt cele care determină subsectoarele de care aparțin. Când o gospodărie primește mai multe venituri de la aceeași sursă, clasificarea se face pe baza venitului total al gospodăriei pentru fiecare categorie distinctă.

Angajatori și lucrători pe cont propriu (S.141 și S.142)

2.122. *Definiție:* subsectorul angajatori și lucrători pe cont propriu cuprinde gospodăriile a căror principală sursă de venit este constituită din veniturile (mixte) (B.3) primite de către proprietarii de întreprinderi individuale neconstituite în societăți, ca producători de bunuri și servicii de piață cu sau fără angajați, obținând cele mai mari surse de venituri pentru gospodărie din această activitate, chiar dacă această sursă de venit nu contribuie cu mai mult de jumătate la venitul total al gospodăriei.

Angajați (S.143)

2.123. *Definiție:* subsectorul angajați cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din remunerarea angajaților (D.1).

Beneficiari de venituri din proprietate (S.1441)

2.124. *Definiție:* subsectorul beneficiari de venituri din proprietate cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din veniturile din proprietate (D.4).

Beneficiari de pensii (S.1442)

2.125. *Definiție:* subsectorul beneficiari de pensii cuprinde gospodăriile a căror principală sursă de venit este constituită din pensii.

Gospodăriile pensionarilor sunt gospodăriile pentru care cea mai mare sursă de venit constă în pensia pentru limită de vârstă sau alte pensii, inclusiv pensiile vărsate de foști angajatori.

Beneficiari de alte venituri din transferuri (S.1443)

2.126. *Definiție:* subsectorul beneficiari de alte venituri din transferuri cuprinde gospodăriile a căror sursă principală de venit este constituită din alte venituri din transferuri curente.

Alte transferuri curente cuprind toate transferurile curente, altele decât veniturile din proprietate, pensiile și veniturile persoanelor care trăiesc în permanență în instituții.

2.127. În cazul în care nu sunt disponibile informații privind cotizațiile relative ale surselor de venit ale gospodăriei care să permită determinarea subsectorului de care aceasta aparține, atunci se folosește în scopul clasificării venitul persoanei de referință din cadrul gospodăriei. Persoana de referință este cea care beneficiază de venitul cel mai mare. În cazul când aceste informații nu sunt disponibile, se poate considera în acest scop venitul persoanei care declară că este persoana de referință.

2.128. Se pot folosi și alte criterii pentru clasificarea pe subsectoare a gospodăriilor populației, precum, de exemplu, împărțirea pe activități a gospodăriilor în calitate de întreprinzători: gospodării agricole și gospodării neagricole.

Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S.15)

- 2.129. *Definiție:* sectorul instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP) (S.15) cuprinde instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică care deservește gospodăriile populației și care sunt producători nonpiață privați. Resursele lor principale sunt cotizații voluntare, în bani sau în natură, efectuate de gospodăriile populației în calitate de consumatori, din vărsămintele provenite de la administrațiile publice și din veniturile din proprietate.
- 2.130. Atunci când aceste instituții sunt mai puțin importante, ele nu sunt cuprinse în sectorul IFSLSGP, ci în sectorul gospodăriilor populației (S.14), operațiunile sale confundându-se cu cele din sectorul gospodăriilor populației. IFSLSGP nonpiață aflate sub controlul administrațiilor publice sunt clasificate în sectorul administrații publice (S.30).

Sectorul IFSLSGP cuprinde două mari categorii de IFSLSGP ce furnizează bunuri și servicii nonpiață gospodăriilor populației:

- (a) sindicatele, grupurile profesionale, societățile științifice, asociațiile de consumatori, partidele politice, bisericile și comunitățile religioase (inclusiv cele finanțate, dar necontrolate de administrațiile publice), cluburile sociale, culturale, recreative și sportive; precum și
- (b) organizațiile de caritate și asociațiile de binefacere finanțate prin transferuri voluntare, în bani sau în natură, provenite de la alte unități instituționale.

Organismele de caritate și asociațiile de binefacere în serviciul unităților nerezidente fac parte din sectorul S.15, contrar unităților pentru care calitatea de membru dă dreptul la un ansamblu predefinit de bunuri și/sau de servicii.

Restul lumii (S.2.)

- 2.131. *Definiție:* sectorul restul lumii (S.2.) este o grupare de unități care nu se caracterizează prin funcții și resurse; aceasta cuprinde unitățile nerezidente în măsura în care acestea efectuează operațiuni cu unități instituționale rezidente sau au alte relații economice cu unitățile rezidente. Conturile acestui sector furnizează o vedere de ansamblu a relațiilor economice care leagă economia țării cu restul lumii. Sunt incluse instituțiile UE și organizațiile internaționale.
- 2.132. Restul lumii nu este un sector care dispune de contabilitate completă, dar este mai simplu ca acesta să fie tratat drept sector. Sectoarele sunt obținute din dezagregarea economiei totale în grupe mai omogene de unități instituționale rezidente ce au comportament economic, obiective și funcții similare, ceea ce nu este cazul și pentru sectorul restul lumii. Pentru acest sector, se contabilizează operațiuni și alte fluxuri ale societăților financiare și nefinanciare, ale instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, ale gospodăriilor populației și ale administrațiilor publice cu unitățile instituționale nerezidente, cât și alte relații economice între rezidenți și nerezidenți, de exemplu creanțele rezidenților asupra nerezidenților.
- 2.133. Conturile restului lumii nu includ decât operațiunile efectuate de unitățile instituționale rezidente cu unitățile nerezidente, cu următoarele excepții:
- (a) serviciile de transport (până la frontiera țării exportatoare) furnizate de unitățile rezidente pentru bunurile importate sunt contabilizate în restul lumii împreună cu importurile FOB, chiar dacă este vorba de o producție a unităților rezidente;
 - (b) operațiunile referitoare la creanțele asupra străinătății, efectuate între rezidenți aparținând unor sectoare diferite ale economiei naționale, sunt preluate în contul financiar detaliat al restului lumii. Aceste operațiuni nu afectează poziția financiară a țării față de restul lumii, dar afectează relația financiară dintre fiecare sector individual și restul lumii;
 - (c) operațiunile referitoare la angajamentele țării, efectuate între nerezidenți aparținând unor zone geografice diferite, sunt preluate în contul restului lumii și împărțite geografic. Deși aceste operațiuni nu modifică angajamentele financiare globale ale țării față de restul lumii, ele au influență asupra angajamentelor financiare ale țării față de subdiviziunile din restul lumii.
- 2.134. Sectorul restul lumii (S.2) este împărțit în:

- (a) state membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene (S.21):

- 1. state membre ale Uniunii Europene (S.211);

2. instituții și organisme ale Uniunii Europene (S.212);

(b) state nonmembre ale UE și organizații internaționale nerezidente ale UE (S.22).

Clasificarea sectorială a unităților producătoare pe baza formelor juridice de proprietate standard

2.135. Tabelul următor și punctele 2.31-2.44 recapitulează principiile clasificării sectoriale a unităților producătoare, utilizând terminologia standardizată de descriere a principalelor tipuri de instituții.

2.136. Societățile de capital privat și public care sunt producători de piață sunt clasificate în felul următor:

(a) cele a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);

(b) cele a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare).

2.137. Societățile cooperatiste și asociațiile de persoane, care sunt dotate cu personalitate juridică și sunt producători de piață, sunt clasificate în felul următor:

(a) cele a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);

(b) cele a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare).

2.138. Producătorii publici care, în temeiul unei legislații speciale, sunt dotați cu personalitate juridică și care sunt producători de piață sunt clasificați în felul următor:

(a) cei a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);

(b) cei a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare).

2.139. Producătorii publici – producători de piață – care nu sunt dotați cu personalitate juridică sunt clasificați în felul următor:

(a) dacă sunt cvasisocietăți:

1. cei a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);

2. cei a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare);

(b) dacă nu sunt cvasisocietăți: în sectorul S.13 (administrația publică), deoarece rămân parte integrantă din unitățile care le controlează.

2.140. Instituțiile fără scop lucrativ (asociații și fundații) dotate cu personalitate juridică sunt clasificate după cum urmează:

(a) cele care sunt producători de piață a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);

(b) cele a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare);

(c) cele care sunt producători nonpiață:

1. în sectorul S.13 (administrații publice), în cazul în care sunt producători publici controlați de administrațiile publice;

2. în sectorul S.15 (instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației), în cazul în care sunt producători privați.
- 2.141. Întreprinderile individuale și asociațiile de persoane care nu sunt dotate cu personalitate juridică și sunt producători de piață sunt clasificate astfel:
- (a) dacă sunt cvasisocietăți:
1. cele a căror funcție principală constă în producerea de bunuri și servicii nefinanciare: în sectorul S.11 (societăți nefinanciare);
 2. cele a căror funcție principală constă în furnizarea de servicii de intermediere financiară și în exercitarea activităților financiare auxiliare: în sectorul S.12 (societăți financiare);
- (b) dacă nu sunt cvasisocietăți, în sectorul S.14 (gospodăriile populației).
- 2.142. Sediile sociale sunt clasificate după cum urmează:
- (a) în sectorul S.11 (societăți nefinanciare), dacă activitatea predominantă a grupului de producători de piață este producția de bunuri și servicii nefinanciare [a se vedea punctul 2.46 litera (e)];
- (b) în sectorul S.12 (societăți financiare), în cazul în care activitatea predominantă a grupului este furnizarea de servicii de intermediere financiară [a se vedea punctul 2.65 litera (e)].

Societățile holding care dețin activele unui grup de societăți filiale sunt tratate întotdeauna drept societăți financiare. Societățile holding dețin activele unui grup de societăți, dar nu realizează nicio activitate de administrare pentru grupul respectiv.

- 2.143. Tabelul 2.5 prezintă sub formă schematică diversele cazuri care au fost enumerate mai sus.

Tabelul 2.5 – Clasificarea sectorială a unităților producătoare din punctul de vedere al formelor juridice de proprietate standard

Tipul de producător Formă juridică standard		Producători de piață (bunuri și servicii nefinanciare)	Producători de piață (intermediere financiară)	Producători nonpiață	
				Producători publici	Producători privați
Societăți cu capital privat și public		S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare		
Societăți cooperatiste și asociații dotate cu personalitate juridică		S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare		
Producători publici cărora, în virtutea unei legislații speciale, li se conferă personalitate juridică		S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare		
Producători publici care nu sunt dotați cu personalitate juridică	care prezintă caracteristicile cvasisocietăților	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare		
	altele			S.13 Administrații publice	
Instituțiile fără scop lucrativ dotate cu personalitate juridică		S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.15 Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

Tipul de producător Formă juridică standard		Producători de piață (bunuri și servicii nefinanciare)	Producători de piață (intermediere financiară)	Producători nonpiață	
				Producători publici	Producători privați
Asociații de persoane care nu sunt dotate cu personalitate juridică Întreprinderi individuale	care prezintă caracteristicile cvasisocietăților	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare		
	altele	S.14 Gospodăriile populației	S.14 Gospodăriile populației		
Sediile sociale care controlează un grup de societăți a căror activitate principală este producția de:	bunuri și servicii nefinanciare	S.11 Societăți nefinanciare			
	servicii financiare		S.12 Societăți financiare		

UNITĂȚI CU ACTIVITATE ECONOMICĂ ȘI RAMURI DE ACTIVITATE ECONOMICĂ LA NIVEL LOCAL

- 2.144. Majoritatea unităților instituționale ce produc bunuri și servicii exercită simultan o combinație de activități. Acestea pot desfășura o activitate principală, unele activități secundare și unele activități auxiliare.
- 2.145. O activitate rezultă din participarea mai multor mijloace (echipamente, forță de muncă, procedee de fabricație, rețele de informații și produse) ce conduc la crearea de bunuri sau de servicii specifice. Orice activitate este caracterizată de o intrare de produse, un proces de producție și o ieșire de produse.

Activitățile pot fi stabilite în funcție de nivelul specific din NACE Rev. 2 (Clasificarea statistică a activităților economice în Uniunea Europeană).

- 2.146. Atunci când mai multe activități sunt exercitate în cadrul aceleiași unități, activitățile care nu sunt activități auxiliare (a se vedea capitolul 3 punctul 3.12) sunt ordonate în funcție de valoarea adăugată brută pe care ele o realizează. În acest caz se poate face distincția între activitatea principală, și anume cea care generează valoarea adăugată brută cea mai importantă, și activitățile secundare.
- 2.147. Pentru a analiza fluxurile generate de procesele de producție și de utilizarea bunurilor și a serviciilor se aleg unitățile care permit să se evidențieze relațiile de ordin tehnico-economic. Aceste necesități analitice impun ca unitățile instituționale să fie împărțite în unități mai mici și mai omogene din punct de vedere al tipului de producție la care se referă. Conceptul de unitate cu activitate economică locală a fost creat pentru a răspunde acestor exigențe din punct de vedere operațional.

Unitatea cu activitate economică locală

- 2.148. *Definiție:* unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) este acea parte dintr-o unitate cu activitate economică (UAE) relevantă la nivel local. În SCN 2008 și în CITI Rev. 4, UAE locală este denumită „unitate”. O UAE grupează toate părțile unei unități instituționale în calitate de producător ce participă la exercitarea unei activități la nivelul de clasă (patru cifre) al NACE Rev. 2 și corespunde uneia sau mai multor subdiviziuni operaționale ale unității instituționale. Unitatea instituțională trebuie să dispună de un sistem de informații care permite furnizarea sau calculul, pentru fiecare UAE locală, cel puțin a valorii producției, consumului intermediar, remunerării angajaților, excedentului de exploatare, formării brute de capital fix, cât și a forței de muncă utilizate.

Unitatea locală corespunde unei unități instituționale sau unei părți a unei unități instituționale producătoare de bunuri și servicii situată într-un loc identificabil din punct de vedere geografic.

O UAE locală poate să corespundă unei unități instituționale în calitatea sa de producător; pe de altă parte, aceasta nu poate să aparțină la două unități instituționale diferite.

- 2.149. Dacă o unitate instituțională producătoare de bunuri sau servicii exercită o activitate principală și una sau mai multe activități secundare, ea va fi împărțită în tot atâtea UAE, iar activitățile secundare vor fi clasificate la alte rubrici ale clasificării decât activitatea principală. Dimpotrivă, activitățile auxiliare nu sunt dissociate de activitățile principale sau secundare pe care ele le servesc. Totuși, UAE care sunt afectate unei anumite poziții din clasificare pot genera produse în afara grupelor omogene care caracterizează activitatea lor, din cauza activităților secundare care le sunt atașate și care nu pot fi identificate separat din documentele contabile disponibile. O UAE poate, deci, exercita una sau mai multe activități secundare.

Ramura de activitate

2.150. *Definiție:* o ramură de activitate cuprinde un grup de UAE locale care exercită o activitate economică identică sau similară. La nivelul cel mai detaliat de clasificare, o ramură de activitate cuprinde toate UAE locale ce aparțin aceleiași clase (patru cifre) din NACE Rev. 2 și care exercită aceeași activitate, așa cum este definită în NACE Rev. 2.

Ramurile de activitate regroupează atât UAE locale producătoare de bunuri și servicii de piață, cât și UAE locale producătoare de bunuri și servicii nonpiață. Prin definiție, o ramură de activitate constituie o regrupare de UAE locale care exercită același tip de activitate productivă, indiferent de faptul că unitățile instituționale de care ele aparțin generează sau nu o producție de piață sau de nonpiață.

2.151. Ramurile de activitate sunt clasificate în trei categorii:

- (a) ramurile de activitate producătoare de bunuri și servicii de piață (ramuri cu activitate cu producție de piață) sau bunuri și servicii pentru utilizarea finală proprie. Serviciile pentru utilizarea finală proprie sunt serviciile de locuință prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți și serviciile gospodărești produse de personalul remunerat;
- (b) ramuri de activitate producătoare de bunuri și servicii nonpiață, ale administrațiilor publice (ramuri de activitate cu producție nonpiață ale administrațiilor publice);
- (c) ramuri de activitate producătoare de bunuri și servicii nonpiață ale instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (ramuri de activitate cu producție nonpiață ale instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației).

Clasificarea ramurilor de activitate

2.152. Clasificarea utilizată pentru regruparea UAE locale pe ramuri de activitate este NACE Rev. 2.

UNITĂȚILE DE PRODUCȚIE OMOGENĂ ȘI RAMURILE OMOGENE

2.153. Pentru analiza procesului de producție, unitatea cea mai adecvată în scopul analizei este unitatea de producție omogenă. Acest tip de unitate desfășoară o activitate unică definită prin intrările sale de produse, procesul de producție și ieșirile sale de produse.

Unitatea de producție omogenă

2.154. *Definiție:* o unitate de producție omogenă (UPO) desfășoară o activitate unică identificată prin intrările sale de produse, procesul de producție și ieșirile sale de produse. Produsele care constituie intrările și ieșirile sunt, ele însele, caracterizate atât în funcție de caracteristicile lor fizice, cât și de stadiul de prelucrare și tehnica de producție utilizată. Acestea pot fi identificate printr-o clasificare a produselor (Clasificarea produselor în funcție de activitățile economice – CPA). CPA este o clasificare a produselor ale cărei elemente sunt structurate în funcție de criteriul ramurii de origine, definit de NACE Rev.2.

Ramura omogenă

2.155. *Definiție:* ramura omogenă este formată dintr-o grupare de unități de producție omogenă. Ansamblul de activități incluse într-o ramură omogenă este descris prin trimitere la o clasificare de produse. Ramura omogenă produce numai bunurile și serviciile descrise în clasificare.

2.156. Ramurile omogene sunt unități concepute pentru analiza economică. De regulă, unitățile cu producție omogenă nu pot fi observate direct; ele sunt, din acest motiv, reconstituite pornind de la datele primite de la unitățile incluse în anchetele statistice.

CAPITOLUL 3

OPERAȚIUNI CU PRODUSE ȘI ACTIVE NEPRODUSE

OPERAȚIUNI CU PRODUSE ÎN GENERAL

3.01. *Definiție:* produsele reprezintă toate bunurile și serviciile create în sfera producției. Producția este definită la punctul 3.07.

3.02. În SEC se identifică următoarele categorii principale de operațiuni cu produse:

Categorii de operațiuni	Cod
Producția	P.1
Consumul intermediar	P.2
Cheltuiala pentru consum final	P.3
Consumul final efectiv	P.4
Formarea brută de capital	P.5
Exporturi de bunuri și servicii	P.6
Importuri de bunuri și servicii	P.7

3.03. Operațiunile cu produse sunt înregistrate după cum urmează:

- (a) în contul bunurilor și serviciilor, producția și importurile se înregistrează ca resurse, iar celelalte operațiuni cu produse se înregistrează ca utilizări;
- (b) în contul producției, producția se înregistrează ca resursă, iar consumul intermediar se înregistrează ca utilizare; valoarea brută adăugată este soldul contabil al acestor două operațiuni cu produse;
- (c) în contul de utilizare a venitului disponibil, cheltuiala pentru consum final se înregistrează ca utilizare;
- (d) în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat, consumul final efectiv se înregistrează ca utilizare;
- (e) în contul de capital, formarea brută de capital se înregistrează ca utilizare (o modificare a activelor nefinanciare);
- (f) în contul exterior al bunurilor și serviciilor, importurile de bunuri și servicii se înregistrează ca resursă, iar exporturile de bunuri și servicii se înregistrează ca utilizări.

Multe dintre soldurile contabile din conturi, precum valoarea adăugată, produsul intern brut, venitul național și venitul disponibil, sunt definite în termeni de operațiuni cu produse. Definiția operațiunilor cu produse definește respectivele solduri contabile.

3.04. În tabelul resurselor (a se vedea punctul 1.136), producția și importurile sunt înregistrate ca resurse. În tabelul utilizărilor, consumul intermediar, formarea brută de capital, cheltuiala pentru consum final și exporturile sunt înregistrate ca utilizări. În tabelul simetric intrări-ieșiri, producția și importurile sunt înregistrate ca resurse, iar celelalte operațiuni cu produse ca utilizări.

3.05. Resursele de produse sunt evaluate la prețuri de bază (a se vedea punctul 3.44). Utilizările produselor sunt evaluate la prețurile de achiziție (a se vedea punctul 3.06). Pentru unele tipuri de resurse și utilizări, de exemplu pentru importurile și exporturile de bunuri, se aplică principii de evaluare mai specifice.

3.06. *Definiție:*

prețul de achiziție este prețul pe care îl plătește cumpărătorul pentru produse. Prețul de achiziție include următoarele:

- (a) impozitele minus subvențiile pentru produse (dar excluzând impozitele deductibile, cum ar fi TVA-ul pe produse);
- (b) cheltuielile de transport plătite separat de către cumpărător pentru a intra în posesia produselor la momentul și locul dorit;

- (c) deducerile pentru orice reduceri aplicate cumpărării en gros sau în afara perioadelor de vârf față de prețurile sau taxele standard.

Prețul de achiziție exclude următoarele:

- (a) dobânzile sau taxele pentru servicii adăugate în temeiul condițiilor de creditare;
- (b) taxe suplimentare implicate în caz de plată cu întârziere, ceea ce înseamnă neefectuarea plății în intervalul de timp precizat la data la care se face achiziția.

În cazul în care data utilizării nu coincide cu aceea a cumpărării, se efectuează ajustări ale valorii pentru a se ține seama de modificarea prețului ca urmare a scurgerii timpului (într-o manieră simetrică față de modificările prețurilor stocurilor). Astfel de modificări sunt importante în cazul în care prețurile produselor în cauză se modifică semnificativ în decurs de un an.

PRODUȚIA ȘI REZULTATUL PRODUȚIEI

- 3.07. *Definiție:* producția este o activitate efectuată sub controlul, responsabilitatea și administrarea unei unități instituționale care utilizează resurse reprezentate de forță de muncă, capital, bunuri și servicii pentru a produce bunuri și servicii.

Producția nu cuprinde procese naturale lipsite de orice intervenție sau control uman, cum ar fi creșterea necontrolată a peștelui în apele internaționale, în schimb producția include piscicultura.

- 3.08. Producția cuprinde:

- (a) producția tuturor bunurilor și serviciilor individuale sau colective care sunt livrate unor unități distincte față de producătorii lor;
- (b) producția pentru consum propriu a tuturor bunurilor reținute de producătorii lor în scopul consumului final propriu sau formării brute de capital fix propriu.

Exemple de producție pentru consum propriu pentru formarea brută de capital fix sunt producția de active fixe cum ar fi construcțiile, crearea de software și prospecțiuni miniere pentru formarea brută de capital fix propriu. Conceptul de formare brută de capital fix este descris la punctele 3.124-3.138.

Producția de bunuri pentru consum propriu de către gospodăriile populației se referă, în general, la:

1. construcția de locuințe pentru uz propriu;
 2. producția și stocarea de produse agricole;
 3. prelucrarea produselor agricole, cum ar fi măcinarea grâului, uscarea și conservarea fructelor, producția produselor lactate (de exemplu, unt, brânzeturi), producția de bere, de vin sau băuturi alcoolice;
 4. producția altor produse primare, cum ar fi extracția sării, a turbei, aprovizionarea cu apă;
 5. alte tipuri de prelucrări, cum ar fi producția de țesături, olăritul, fabricarea mobilei;
- (c) producția pentru consum propriu de servicii de locuință prestate de proprietarii-ocupanți;
- (d) producția de servicii casnice și personale de către personalul casnic remunerat;
- (e) activități de voluntariat care se soldează cu realizarea de bunuri. Exemple de astfel de activități sunt construcția de locuințe, biserici sau alte clădiri. Activitățile de voluntariat din care nu rezultă bunuri, de exemplu îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor și curățenia realizate fără remunerare, sunt excluse.

Activitățile menționate la literele (a)-(e) sunt incluse ca producție indiferent dacă sunt ilegale sau neînregistrate la autoritățile fiscale, de securitate socială, statistice sau alte autorități publice.

Producția de bunuri pentru uz propriu de către gospodăriile populației se înregistrează în cazul în care acest tip de producție este semnificativă, adică în cazul în care cantitățile de produse sunt semnificative în raport cu oferta totală a respectivului bun dintr-o țară.

Singurele tipuri de producție de bunuri pentru uz propriu de către gospodăriile populației care se includ sunt construcția de locuințe și producția, stocarea și prelucrarea produselor agricole.

- 3.09. Producția exclude producția de servicii casnice și personale care sunt produse și consumate în cadrul aceleiași gospodării a populației. Exemple de servicii casnice excluse care sunt produse de către înseși gospodăriile respective sunt:
- (a) curățarea, decorarea și întreținerea locuinței, în măsura în care aceste activități revin în egală măsură locatarilor;
 - (b) curățarea, întreținerea și repararea bunurilor de folosință îndelungată;
 - (c) pregătirea și servirea hranei;
 - (d) îngrijirea, instruirea și educarea copiilor;
 - (e) îngrijirea bolnavilor, a persoanelor infirme sau a persoanelor în vârstă; precum și
 - (f) transportul membrilor gospodăriei populației sau a bunurilor acestora.

Serviciile casnice și personale produse de către personal casnic remunerat și serviciile de locuință prestate de proprietarii-ocupanți sunt incluse în producție.

Activități principale, secundare și auxiliare

- 3.10. *Definiție:* activitatea principală a unei UAE locale este activitatea a cărei valoare adăugată este superioară valorii oricărei alte activități efectuate de unitatea respectivă. Clasificarea activității principale este determinată prin referire la NACE Rev. 2, în primul rând la cel mai înalt nivel de clasificare, iar apoi la nivele mai detaliate.
- 3.11. *Definiție:* activitatea secundară este o activitate efectuată în cadrul unei singure UAE locale în plus față de activitatea principală. Producția unei activități secundare este un produs secundar.
- 3.12. *Definiție:* o activitate auxiliară este o activitate al cărei rezultat este destinat a fi utilizat în cadrul unei întreprinderi.

O activitate auxiliară este o activitate de sprijin desfășurată în cadrul unei întreprinderi cu scopul de a facilita desfășurarea activității principale sau a celor secundare ale unei UAE locale. Toate resursele consumate de către o activitate auxiliară – materiale, forță de muncă, consum de capital fix etc. – sunt tratate ca resurse ale activității principale sau secundare pe care le sprijină.

Exemple de activități auxiliare sunt:

- (a) cumpărarea;
- (b) vânzarea;
- (c) comercializarea;
- (d) contabilitatea;
- (e) prelucrarea datelor;
- (f) transportul;
- (g) depozitarea;
- (h) întreținerea;
- (i) curățenia; precum și
- (j) servicii de securitate.

Întreprinderile au de ales între a desfășura activități auxiliare sau a achiziționa astfel de servicii de pe piață, de la producători de servicii specializate.

Formarea de capital pentru uz propriu nu este o activitate auxiliară.

- 3.13. Activitățile auxiliare nu sunt izolate pentru a forma entități distincte, nici separate de activitățile principale sau secundare sau de entitățile pe care le deservesc. În consecință, activitățile auxiliare trebuie integrate în UAE locale pe care le deservesc.

Activitățile auxiliare pot fi desfășurate în locuri distincte, situate în alte regiuni decât în acelea în care sunt stabilite UAE locale pe care le deservesc. Aplicarea strictă a regulii menționate la primul paragraf pentru repartizarea geografică a activităților auxiliare ar conduce la o subestimare a agregatelor pentru regiunile în care sunt concentrate activitățile auxiliare. În consecință, conform principiului rezidenței, activitățile auxiliare trebuie să fie alocate regiunii în care sunt desfășurate; ele rămân în cadrul aceleiași ramuri de activitate a UAE locale pe care o deservesc.

Producția (P.1)

- 3.14. *Definiție:* producția este totalul produselor realizate în cursul unei perioade contabile.

Exemple de producție includ următoarele:

- (a) bunurile și serviciile pe care o UAE locală le furnizează altei UAE locale aparținând aceleiași unități instituționale;
 - (b) bunurile produse de o UAE locală care rămân în stoc la sfârșitul perioadei în cursul căreia au fost produse, oricare ar fi utilizarea lor ulterioară. Bunurile și serviciile produse și consumate în cursul aceleiași perioade contabile și în cadrul aceleiași UAE locale nu sunt identificate separat. Ele nu sunt înregistrate ca parte din producție sau din consumul intermediar al respectivei UAE locale.
- 3.15. Atunci când o unitate instituțională cuprinde mai multe UAE locale, producția unității instituționale este suma producțiilor acestor UAE locale componente, incluzând producțiile livrate între UAE locale componente.
- 3.16. În SEC 2010 sunt identificate trei tipuri de producție:
- (a) producția de piață (P.11);
 - (b) producția pentru consumul final propriu (P.12);
 - (c) producția non-piață (P.13).

Această distincție se aplică și UAE locale, precum și unităților instituționale:

- (a) producători de piață;
- (b) producători pentru consumul final propriu;
- (c) producători non-piață.

Distincția între piață, pentru consumul final propriu și non-piață este fundamentală din perspectiva următoarelor aspecte:

- (a) ea afectează evaluarea producției și a conceptelor aferente, precum valoarea adăugată, produsul intern brut și cheltuiala pentru consum final efectuată de administrația publică și de IFSLSGP;
- (b) ea afectează clasificarea unităților instituționale pe sectoare, de exemplu, care unități sunt incluse în sectorul administrațiilor publice și care nu.

Distincția determină principiile de evaluare care se aplică producției. Producția de piață și producția realizată pentru consum final propriu sunt evaluate la prețuri de bază. Producția totală a producătorilor non-piață este evaluată prin însumarea costurilor de producție. Producția unei unități instituționale este evaluată ca suma producțiilor realizate de UAE locale aferente acestora și astfel depinde și de distincția dintre piață, pentru consum final propriu și non-piață.

Distincția este utilizată și pentru clasificarea unităților instituționale pe sectoare. Producătorii non-piață sunt clasificați în sectoarele administrației publice sau instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

Distincțiile sunt definite într-o manieră „de sus în jos”, adică distincția este definită în primul rând în funcție de unitățile instituționale, apoi în funcție de UAE locale și în final în funcție de producția lor.

La nivel de produs, producția se clasifică drept producție de piață, producție pentru consum final propriu și producție non-piață, în funcție de caracteristicile unității instituționale și ale UAE locale care realizează producția.

- 3.17. *Definiție:* producția de piață reprezintă producția introdusă pe piață sau destinată introducerii pe piață.
- 3.18. Producția de piață cuprinde:
- (a) produsele vândute la prețuri semnificative din punct de vedere economic;
 - (b) produsele schimbate în natură;
 - (c) produsele utilizate pentru efectuarea de plăți în natură (incluzând remunerarea angajaților în natură și veniturile mixte în natură);
 - (d) produsele livrate de către o UAE locală altei unități aparținând aceleiași unități instituționale și destinate a fi utilizate ca resursă intermediară sau pentru consum final;
 - (e) produsele adăugate la stocurile de produse finite și producția neterminată destinate uneia sau mai multor utilizări precizate mai sus (incluzând creșterea naturală a animalelor și a plantelor, precum și construcțiile neterminate al căror cumpărător nu se cunoaște).
- 3.19. *Definiție:* prețurile semnificative din punct de vedere economic sunt prețuri care au un efect substanțial asupra cantităților de produse pe care producătorii sunt dispuși să le ofere și asupra cantităților de produse pe care cumpărătorii doresc să le cumpere. Astfel de prețuri survin în cazul în care se aplică următoarele două condiții:
- (a) producătorul are interesul să ajusteze oferta, fie cu scopul de a face un profit pe termen lung, fie cel puțin de a-și acoperi costurile de capital și alte costuri; precum și
 - (b) consumatorii au libertatea de a cumpăra sau de a nu cumpăra și fac această alegere pe baza prețurilor practicate.
- Prețurile nesemnificative din punct de vedere economic sunt susceptibile de a fi practicate atunci când se urmărește creșterea unor venituri sau obținerea unor reduceri în cererea excesivă care ar putea să apară atunci când se furnizează servicii complet gratuit.
- Prețul semnificativ din punct de vedere economic al unui produs este definit în relație cu unitatea instituțională și cu UAE locală care a realizat producția. De exemplu, totalitatea producției întreprinderilor neconstituite în societăți deținute de gospodăriile populației care este vândută altor unități instituționale este vândută la prețuri semnificative din punct de vedere economic, adică se consideră producție de piață. Pentru producția altor unități instituționale, capacitatea de a desfășura o activitate de piață la prețuri semnificative din punct de vedere economic va fi verificată îndeosebi prin intermediul unui criteriu cantitativ (criteriul 50 %), utilizând raportul vânzări/cost de producție. Pentru a fi un producător de piață, unitatea publică recuperează cel puțin 50 % din costuri prin vânzările sale de-a lungul unei perioade multianuale lungi.
- 3.20. *Definiție:* producția realizată pentru consumul final propriu constă în bunuri sau servicii reținute fie pentru consumul final propriu, fie pentru formarea de capital de către aceeași unitate instituțională.
- 3.21. Produsele reținute pentru consumul final propriu pot fi produse numai de sectorul gospodăriilor populației. Exemple de produse reținute pentru consumul final propriu includ:
- (a) produsele agricole reținute de către agricultori;
 - (b) serviciile de locuință prestare de proprietarii-ocupați;
 - (c) serviciile casnice produse prin angajarea de personal remunerat.
- 3.22. Produsele utilizate în scopul formării de capital propriu pot fi produse de orice sector. Exemple de astfel de produse sunt:
- (a) mașinile-unelte produse de către întreprinderile de construcții mecanice;
 - (b) locuințele sau extinderile acestora construite de către gospodăriile populației;
 - (c) construcțiile pentru uz propriu, inclusiv cele destinate unei comunități realizate de către grupuri de gospodării;
 - (d) software pentru uz propriu;
 - (e) cercetare și dezvoltare pentru nevoi proprii. Cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea se înregistrează ca formare de capital fix doar în situația în care s-a obținut un nivel suficient de mare de fiabilitate și comparabilitate a estimărilor pentru toate statele membre.

- 3.23. *Definiție:* producția non-piață este producția care este furnizată altor unități gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic.

Producția non-piață (P.13) este subdivizată în două elemente: „Plăți pentru producția non-piață” (P.131), care constau în diferite onorarii și taxe și „altă producție de piață” (P.132), care este producția furnizată gratis.

Producția non-piață este realizată din următoarele motive:

- (a) ar putea fi tehnic imposibil să se determine persoanele să plătească pentru servicii colective deoarece consumul lor de astfel de servicii nu poate fi monitorizat și controlat. Producția de servicii colective este organizată de către unitățile administrației publice și finanțată din alte fonduri decât încasările din vânzări și anume din impozitare sau din alte venituri ale administrației publice;
- (b) unitățile administrațiilor publice și IFSLSGP pot, de asemenea, produce și furniza bunuri sau servicii către gospodării individuale ale populației contra cost, dar aleg să nu facă aceasta din motive de politică socială sau economică. Exemple sunt furnizarea de servicii de învățământ sau sănătate gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic.
- 3.24. *Definiție:* producătorii de piață sunt UAE locale sau unități instituționale a căror producție este în cea mai mare parte producție de piață.

În cazul în care o UAE locală sau o unitate instituțională este un producător de piață, producția sa principală este prin definiție o producție de piață deoarece conceptul de producție de piață este definit după ce unității cu activitate economică locale și unității instituționale care au realizat producția respectivă le-a fost aplicată distincția între producția de piață, pentru consum final propriu și non-piață.

- 3.25. *Definiție:* producătorii pentru consumul final propriu sunt UAE locale sau unități instituționale a căror producție este în cea mai mare parte destinată consumului final propriu în cadrul aceleiași unități instituționale.
- 3.26. *Definiție:* producătorii non-piață sunt UAE locale sau unități instituționale a căror producție este în cea mai mare parte oferită gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic.

Unități instituționale: distincția între piață, pentru consumul final propriu și non-piață

- 3.27. Pentru unitățile instituționale ca producători, distincția între piață, pentru consumul final propriu și non-piață este rezumată în tabelul 3.1. Clasificarea pe sectoare este și ea redată.

Tabelul 3.1 – Distincția între producătorii de piață, cei pentru consumul final propriu și cei non-piață din perspectiva unităților instituționale

Tip de unitate instituțională		Clasificare			
Privată sau publică?	Instituție fără scop lucrativ sau nu?	Producător de piață?	Tip de producător	Sector (sectoare)	
1. Producători privați	1.1 Întreprinderi neconstituite în societăți deținute de gospodării populației (exclusiv întreprinderile cvasisocietăți deținute de gospodăriile populației)		1.1 = de piață sau pentru consumul final propriu	Gospodăriile populației	
	1.2 Alți producători privați (inclusiv întreprinderile cvasisocietăți deținute de gospodăriile populației)	1.2.1 IFSL private	1.2.1.1 Da	1.2.1.1 = Piață	Societăți
			1.2.1.2 Nu	1.2.1.2 = Non-piață	IFSLSGP
		1.2.2 Alți producători privați care nu sunt IFSL		1.2.2 = Piață	Societăți
2. Producători publici		2.1 Da	2.1 = Piață	Societăți	
		2.2 Nu	2.2 = Non-piață	Administrații publice	

- 3.28. Tabelul 3.1 arată că, pentru a stabili dacă o unitate instituțională ar trebui clasificată ca producător de piață, producător pentru consumul final propriu sau producător non-piață, se efectuează secvențial câteva distincții. Prima distincție este între producătorii privați și cei publici. Un producător public este un producător care este controlat de administrațiile publice, deținerea controlului fiind definită la punctul 2.38.
- 3.29. Așa cum reiese din tabelul 3.1, producătorii privați se regăsesc în toate sectoarele cu excepția administrațiilor publice. Dimpotrivă, producătorii publici se regăsesc doar în sectorul societăților nefinanciare, în sectorul societăților financiare și în sectorul administrațiilor publice.
- 3.30. O categorie specifică de producători privați o reprezintă întreprinderile neconstituite în societăți deținute de gospodăriile populației. Ele sunt producători de piață sau producători pentru consumul final propriu. Ultima situație se întâlnește în cazul producției de servicii de locuință prestate de proprietarii-ocupați și al producției de bunuri pentru uz propriu. Toate întreprinderile neconstituite în societăți deținute de gospodăriile populației sunt clasificate în sectorul gospodăriilor populației, cu excepția întreprinderilor cvasisocietăți deținute de gospodării ale populației. Ele sunt producători de piață și sunt clasificate în sectoarele societăți nefinanciare și societăți financiare.
- 3.31. Pentru alți producători privați, se face o distincție între instituțiile private fără scop lucrativ și alți producători privați.

Definiție: o instituție privată fără scop lucrativ (IFSL) este definită drept o entitate juridică sau socială care activează în scopul producerii de bunuri și servicii al căror statut nu le permite să fie o sursă de venit, de profit sau de orice alt câștig financiar pentru unitățile care le creează, le controlează sau le finanțează. În situația în care activitățile lor productive generează surplusuri, acestea nu pot fi însușite de alte unități instituționale.

O IFSL privată se clasifică în sectoarele societăți nefinanciare și societăți financiare dacă este un producător de piață.

O IFSL privată se clasifică în sectorul IFSLSGP dacă este un producător non-piață, cu excepția situației în care se află sub controlul administrației publice. În situația în care o IFSL privată este controlată de administrația publică, ea se clasifică în sectorul administrației publice.

Toți ceilalți producători privați care nu sunt IFSL sunt producători de piață. Ei sunt clasificați în sectoarele societăți nefinanciare și societăți financiare.

- 3.32. În procesul de distingere între producția de piață și cea non-piață și între producătorii de piață și cei non-piață se utilizează câteva criterii. Respectivul criterii piață/non-piață (a se vedea punctul 3.19 cu privire la definiția prețurilor semnificative din punct de vedere economic) urmăresc să evalueze existența circumstanțelor de piață și manifestarea de către producător a unui comportament de piață suficient de autentic. Potrivit criteriului cantitativ piață/non-piață, produsele vândute la prețuri semnificative din punct de vedere economic ar trebui să acopere prin vânzarea lor cel puțin majoritatea costurilor de producție.
- 3.33. În aplicarea acestui criteriu cantitativ piață/non-piață, vânzările și costurile de producție se definesc în modul următor:
- (a) vânzări înseamnă vânzările excluzând impozitele pe produse, dar incluzând toate plățile efectuate de către administrațiile publice sau de către instituțiile Uniunii către orice tip de producător din respectivul domeniu de activitate, adică toate plățile legate de volumul sau valoarea producției sunt incluse, în schimb plățile destinate acoperirii unui deficit global sau stingerii unor datorii sunt excluse.

Această definiție a vânzărilor corespunde celei a producției la prețuri de bază, cu excepția faptului că:

- (1) producția la prețuri de bază este definită doar după ce s-a decis dacă producția este de piață sau non-piață: vânzările servesc doar la evaluarea producției de piață; producția non-piață este evaluată pe baza costurilor;
- (2) plățile efectuate de către administrațiile publice pentru a acoperi un deficit global al societăților sau cvasisocietăților publice reprezintă o parte din alte subvenții pe produse, astfel cum sunt definite la punctul 4.35 litera (c). Ca urmare, producția de piață la prețuri de bază include plățile efectuate de administrațiile publice pentru acoperirea unui deficit global.
- (b) vânzările exclud alte surse de venit, cum ar fi câștigurile din deținere (deși acestea ar putea fi o parte normală și preconizabilă a veniturilor întreprinderii), ajutoare nerambursabile pentru investiții, alte transferuri de capital (de exemplu, stingerea datoriilor), precum și achiziționarea de participații;

(c) în sensul acestui criteriu, costurile de producție sunt egale cu suma dintre consumul intermediar, remunerarea angajaților, consumul de capital fix, alte impozite pe producție plus costurile de capital. Alte subvenții pentru producție nu sunt deduse. Pentru a asigura coerența conceptelor de vânzare și costuri de producție atunci când se aplică criteriul cantitativ piață/non-piață, costurile de producție exclud toate costurile angajate pentru formarea de capital pentru uz propriu. Din motive de simplitate, costurile de capital pot, în general, să fie approximate de plățile nete aferente dobânzii efective. Cu toate acestea, pentru producătorii de servicii financiare, se ia considerare dobânda percepută, adică se efectuează o corecție pentru serviciile de intermediere financiară indirect măsurate SIFIM.

Criteriul cantitativ piață/non-piață se aplică prin luarea în considerare a unui interval de câțiva ani. Variațiile mici de volum ale vânzărilor de la un an la altul nu necesită o reclasificare a unităților instituționale (și a UAE locale ale lor și a producției).

3.34. Vânzările pot cuprinde mai multe elemente. De exemplu, în cazul serviciilor de asistență medicală furnizate de către un spital, vânzările pot fi reprezentate de:

- (a) achizițiile efectuate de angajatori care se înregistrează ca venit în natură plătit angajaților lor și cheltuiala pentru consum final de către angajații respectivi;
- (b) achizițiile efectuate de către societățile private de asigurări;
- (c) achizițiile efectuate de administrațiile de securitate socială și de administrațiile publice, care se clasifică drept prestații sociale în natură;
- (d) achizițiile efectuate de gospodăriile populației fără restituire (cheltuiala pentru consum final).

Doar alte subvenții pentru producție și donațiile (de exemplu, de la instituțiile de caritate) primite nu sunt tratate ca vânzări.

În mod similar, ca exemplu ilustrativ, vânzarea de servicii de transport de către o întreprindere poate reprezenta consum intermediar al producătorilor, venit în natură furnizat de angajatori, prestații sociale în natură furnizate de administrația publică și achiziții efectuate de gospodăriile populației fără restituire.

- 3.35. Instituțiile private fără scop lucrativ care deservesc întreprinderile sunt un caz special. De regulă, ele sunt finanțate din cotizații sau abonamente ale grupului de întreprinderi în cauză. Abonamentele nu sunt tratate ca transferuri, ci ca plăți pentru servicii prestate, adică drept vânzări. Prin urmare, aceste IFSL sunt producători de piață și sunt clasificate în sectoarele societăți nefinanciare și societăți financiare.
- 3.36. În aplicarea criteriului de comparare a vânzărilor și a costurilor de producție ale IFSL private sau publice, includerea în vânzări a tuturor plăților legate de volumul producției poate să conducă la erori în câteva cazuri specifice. Acest lucru se poate întâmpla, de exemplu, în cazul finanțării școlilor private și publice. Plățile efectuate de administrațiile publice pot fi corelate cu numărul de elevi, dar pot face obiectul unor negocieri cu administrația publică. Într-un astfel de caz, plățile respective nu se înregistrează ca vânzări, cu toate că ele au o legătură explicită cu un indicator al volumului producției, adică cu numărul de elevi. Aceasta implică faptul că o școală, finanțată în principal prin astfel de plăți, este un producător non-piață.
- 3.37. Producătorii publici pot fi producători de piață sau producători non-piață. Producătorii de piață sunt clasificați în sectoarele societăților nefinanciare și financiare. Dacă unitatea instituțională este un producător non-piață, ea este clasificată în sectorul administrații publice.
- 3.38. UAE locale acționând în calitate de producători de piață și de producători pentru consum final propriu nu pot realiza producție non-piață. Prin urmare, producția lor se poate înregistra doar ca producție de piață sau producție pentru consumul final propriu și se evaluează corespunzător (a se vedea punctele 3.42-3.53).
- 3.39. UAE locale, în calitate de producători non-piață, pot realiza ca producție secundară producție de piață și producție pentru consumul final propriu. Aceasta din urmă constă în formarea de capital pentru uz propriu. Existența unei producții de piață ar trebui, în principiu, să fie determinată prin aplicarea criteriilor calitative și cantitative piață/non-piață produselor individuale. Astfel de producție de piață secundară realizată de către producători non-piață ar putea fi prezentă, de exemplu, în situația în care spitalele publice practică prețuri semnificative din punct de vedere economic pentru unele dintre serviciile pe care le oferă.
- 3.40. Alte exemple sunt vânzarea reproducerilor de artă de către muzee publice și vânzarea de servicii de previziuni meteorologice de către institute meteorologice.

- 3.41. Producătorii non-piață pot avea venituri și din vânzarea producției lor non-piață la prețuri ne semnificative din punct de vedere economic, de exemplu veniturile unui muzeu obținute din vânzarea билетelor de intrare. Aceste venituri provin din producție non-piață. Cu toate acestea, în cazul în care ambele tipuri de venituri (cele obținute din biletele de intrare și cele obținute din vânzarea de postere și cărți poștale) sunt dificil de distins, ele pot fi toate tratate fie ca venituri din producție de piață, fie ca venituri din producție non-piață. Alegerea între aceste două alternative de înregistrare ar trebui să depindă de presupusa importanță relativă a ambelor tipuri de venit (din bilete versus cele din vânzarea de postere și cărți poștale).

Momentul înregistrării și evaluării producției

- 3.42. Producția se înregistrează și se evaluează în momentul în care este generată în procesul de producție.
- 3.43. Întreaga producție se evaluează la prețuri de bază, dar există convenții specifice pentru:
- (a) evaluarea producției non-piață;
 - (b) evaluarea producției totale a unui producător non-piață (UAE locală);
 - (c) evaluarea producției totale a unei unități instituționale a cărei UAE locală este un producător non-piață.
- 3.44. *Definiție:* prețul de bază este prețul de primit de către producători de la cumpărător pentru o unitate de produs sau serviciu realizată, calculat ca producția minus orice impozit (adică impozitele pe produse) de plătit pentru unitatea respectivă ca urmare a producerii sau vânzării sale, plus orice subvenție (adică subvențiile pentru produse) de primit pentru unitatea respectivă ca urmare a producerii sau vânzării sale. El exclude costurile de transport facturate separat de către producător. De asemenea, sunt excluse și câștigurile și pierderile din deținere aferente activelor financiare și nefinanciare.
- 3.45. Producția pentru consumul final propriu (P.12) se evaluează la prețurile de bază ale unor produse similare vândute pe piață. Acesta generează excedent net din exploatare sau venit mixt rezultat dintr-o astfel de producție. Un exemplu este reprezentat de serviciile de locuință prestate de proprietarii-ocupanți care generează excedent net din exploatare. Dacă prețurile de bază ale unor produse similare nu sunt disponibile, producția pentru consumul final propriu ar trebui evaluată în funcție de costurile de producție plus un adaos (exceptând producătorii non-piață) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt.
- 3.46. Adăvirările la producția neterminată se evaluează în funcție de prețul de bază actual al produsului finit.
- 3.47. Pentru a estima în avans valoarea producției tratată ca producție neterminată, valoarea se bazează pe costurile actuale angajate plus un adaos (exceptând producătorii non-piață) corespunzând excedentului net din exploatare estimat sau venitului mixt estimat. Estimările provizorii sunt în continuare înlocuite cu cele obținute prin distribuirea valorii actuale (în momentul în care este cunoscută) a produselor finite de-a lungul perioadei de producție.
- Valoarea producției de produse finite este suma valorilor corespunzătoare:
- (a) produselor finite vândute sau schimbate în natură;
 - (b) intrărilor în stoc ale produselor finite, minus ieșirile;
 - (c) produselor finite pentru consumul final propriu.
- 3.48. Pentru construcțiile și structurile achiziționate în stare nefinalizată, se estimează o valoare pe baza costurilor suportate până la data achiziționării, incluzând un adaos corespunzător excedentului din exploatare sau venitului mixt. Acest adaos rezultă din faptul că valoarea poate fi estimată pe baza prețurilor unor clădiri sau structuri similare. Valorile plăților eșalonate pot fi utilizate pentru a aproxima valorile formării brute de capital fix efectuate de către cumpărător în fiecare etapă, presupunând că nu există plăți în avans sau arierate.

În situația în care construirea pentru uz propriu a unei structuri nu este finalizată într-o singură perioadă contabilă, valoarea producției este estimată prin metoda următoare. Se calculează raportul dintre costurile angajate în perioada actuală și costurile totale pentru întreaga perioadă de construire. Se aplică acest raport producției totale estimate la prețuri de bază actuale. Dacă nu este posibil să se estimeze valoarea structurii finalizate la prețul de bază actual, ea se evaluează însumând costurile ei totale de producție cu un adaos (exceptând producătorii non-piață) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt. Dacă forța de muncă este gratuită total sau parțial, ca de exemplu în cazul construcțiilor în folosul comunității realizate de gospodăriile populației, în costurile totale de producție estimate se include o estimare a costurilor cu forța de muncă în caz că aceasta ar fi plătită, utilizând valori ale remunerațiilor corespunzătoare unor cheltuieli cu forța de muncă similare.

3.49. Producția totală a unui producător non-piață (UAE locală) se evaluează pe baza costurilor de producție totale, adică însumând:

(a) consumul intermediar (P.2);

(b) remunerarea angajaților (D.1);

(c) consumul de capital fix (P.51c);

(d) alte impozite pe producție (D.29) minus alte subvenții pentru producție (D.39).

Plățile în contul dobânzilor (excluzând SIFIM) nu sunt incluse drept costuri cu producția non-piață. Costurile cu producția non-piață nu includ o imputare nici pentru randamentul net al capitalului, nici pentru valoarea chiriei obținută din clădirile nerezidențiale deținute și utilizate în cadrul producției non-piață.

3.50. Producția totală a unei unități instituționale este suma producțiilor totale ale propriilor UAE locale constituente. Acest calcul se aplică și unităților instituționale care sunt producători non-piață.

3.51. În absența unei producții de piață secundare realizată de producători non-piață, producția non-piață este evaluată în funcție de costurile de producție. În cazul existenței unei producții de piață secundare realizată de producători non-piață, producția non-piață este evaluată ca element rezidual, adică drept diferența dintre costurile totale de producție și veniturile lor din producția de piață.

3.52. Producția de piață realizată de producătorii non-piață este evaluată la prețuri de bază. Producția totală a unei UAE locale care realizează producție de piață, non-piață și pentru consumul final propriu este evaluată însumând costurile de producție. Valoarea producției lor de piață este dată de încasările lor din vânzarea produselor de piață, valoarea producției lor non-piață fiind obținută în mod rezidual, ca diferența dintre valoarea producției sale totale și suma dintre producția sa de piață și producția sa pentru consumul final propriu. Încasările obținute din vânzarea bunurilor și serviciilor non-piață la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic nu se regăsesc în aceste calcule – ele fac parte din valoarea producției non-piață.

3.53. Urmează, în ordinea secțiunilor CPA, o listă de excepții și clarificări referitoare la momentul înregistrării și la evaluarea producției.

Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului (secțiunea A)

3.54. Producția de produse din agricultură se înregistrează ca și cum s-ar desfășura continuu în întreaga perioadă de producție (și nu doar în perioada culesului recoltelor sau sacrificării animalelor).

Culturile în creștere, masa lemnoasă pe picior și efectivele de pești sau animalele crescute pentru consum alimentar sunt tratate ca stocuri ale producției neterminate în cursul procesului și transformate în stocuri de produse finite la momentul finalizării procesului.

Producția exclude orice modificări ale resurselor biologice necultivate, de exemplu creșterea animalelor, a păsărilor, a peștilor necaptivi sau creșterea necultivată a pădurilor.

Produse fabricate (Secțiunea C); Lucrări de construcție (Secțiunea F).

3.55. În cazul construirii unei clădiri sau a altei structuri a cărei construcție se desfășoară în mai multe perioade contabile, producția realizată în fiecare perioadă este tratată ca fiind vândută cumpărătorului la sfârșitul perioadei, adică înregistrată ca formare de capital fix de către cumpărător și nu ca producție neterminată în industria construcțiilor. Producția este tratată ca fiind vândută cumpărătorului în mod eșalonat. Atunci când contractul prevede plăți eșalonate, valoarea producției poate fi aproximată cu ajutorul valorii plăților eșalonate efectuate în fiecare perioadă. În situația în care nu există certitudine cu privire la ultimul cumpărător, producția incompletă realizată în fiecare perioadă este înregistrată ca producție neterminată.

Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul; servicii de reparații a autovehiculelor și a motocicletelor (Secțiunea G).

3.56. Producția serviciilor de comerț cu ridicata și cu amănuntul este măsurată prin adaosul comercial practicat în cazul bunurilor cumpărate pentru a fi revândute.

Definiție: adaosul comercial este diferența dintre prețul de vânzare efectiv sau imputat practicat pentru un bun cumpărat pentru a fi revândut și prețul care ar trebui să fie plătit de către distribuitor pentru a înlocui bunul în momentul în care este vândut sau cedat într-un alt mod.

Adaosurile comerciale practicate pentru unele bunuri pot fi negative dacă prețurile lor de vânzare sunt reduse. Adaosurile comerciale sunt negative în cazul bunurilor care nu sunt vândute, ci sunt rebutate sau furate. Adaosurile comerciale ale bunurilor acordate angajaților drept remunerație în natură sau retrase în vederea consumului final de către proprietari sunt egale cu zero.

Câștigurile și pierderile din deținere nu sunt incluse în adaosul comercial.

Producția unui vânzător cu ridicata sau cu amănuntul este dată de următoarea formulă:

valoarea producției =

valoarea vânzărilor

plus valoarea bunurilor cumpărate pentru revânzare și utilizate drept consum intermediar, remunerare a angajaților în natură sau venit mixt în natură

minus valoarea bunurilor cumpărate pentru revânzare

plus valoarea adărilor la stocurile de bunuri pentru revânzare

minus valoarea bunurilor retrase din stocurile de bunuri pentru revânzare

minus valoarea pierderilor recurente din cauza ratelor normale de rebutare, furt sau pagube accidentale.

Transport și depozitare (Secțiunea H)

- 3.57. Producția serviciilor de transport este măsurată prin valoarea sumelor de primit pentru transportul de bunuri sau persoane. Transportul pentru uz propriu în cadrul unei UAE locale este considerat activitate auxiliară care nu este identificată sau înregistrată separat.
- 3.58. Producția aferentă serviciilor de depozitare se măsoară ca valoarea unui adaos la producția neterminată. Creșterile prețurilor bunurilor aflate în stocuri nu ar trebui considerate ca producție neterminată și ca producție, ci tratate drept câștiguri din deținere. Dacă creșterea valorii reflectă o creștere a prețului fără vreo modificare a calității, în acest caz nu există producție suplimentară în perioada respectivă în plus față de costurile de depozitare sau de cumpărarea explicită pentru un serviciu de depozitare. Cu toate acestea, în trei cazuri creșterea valorii este considerată producție:
- (a) calitatea bunului se poate îmbunătăți în timp, de exemplu în cazul vinului; doar în cazurile în care maturarea este parte a procesului normal de producție, îmbunătățirea calității produsului este considerată ca fiind producție;
 - (b) factorii sezonieri care afectează oferta sau cererea pentru un anumit bun care determină variații regulate, previzibile ale prețului în cursul anului, deși calitățile sale fizice pot să nu se fi modificat;
 - (c) procesul de producție este suficient de lung pentru ca factorii de reducere să se aplice muncii desfășurate cu mult timp înainte de livrare.
- 3.59. Cele mai multe modificări ale prețurilor bunurilor aflate în stocuri nu sunt adădiri la producția neterminată. Pentru a estima creșterea valorii bunurilor depozitate în condiții de cost mai mari decât cele de depozitare, se poate face uz de creșterea preconizată a valorii peste rata generală a inflației pentru o perioadă predeterminată. Orice câștig care survine în afara perioadei predeterminate continuă să fie înregistrat drept câștig sau pierdere din deținere.
- Serviciile de depozitare nu includ vreo modificare a prețului cauzată de deținerea de active financiare, obiecte de valoare sau alte active nefinanciare, precum terenul și clădirile.
- 3.60. Producția serviciilor agențiilor de turism este măsurată în funcție de valoarea plăților pentru serviciile prestate de agenții (onorarii sau comisioane) și nu de sumele totale plătite de călători agenției de turism, incluzând cheltuielile de transport efectuate de terți.
- 3.61. Producția serviciilor prestate de operatorii de turism este măsurată prin sumele totale plătite de către călători operatorilor de turism.
- 3.62. Serviciile agențiilor de turism și cele ale operatorilor de turism se deosebesc prin faptul că serviciile agențiilor de turism se reduc la intermediere în beneficiul clientului, în timp ce serviciile operatorilor de turism creează un nou produs denumit circuit, care are diverse componente reprezentate de călătorie, cazare și divertisment.

Servicii hoteliere și de alimentație (Secțiunea I)

- 3.63. Valoarea producției serviciilor furnizate de hoteluri, restaurante și cafenele include valoarea alimentelor, băuturilor etc. consumate.

Servicii financiare și de asigurări (Secțiunea K): producția băncii centrale

Banca centrală prestează următoarele servicii:

- (a) servicii de politică monetară;
- (b) servicii de intermediere financiară;
- (c) servicii de supraveghere a societăților financiare.

Producția băncii centrale se măsoară ca sumă a costurilor sale.

Servicii financiare și de asigurări (Secțiunea K): servicii financiare în general

Serviciile financiare constau în următoarele servicii:

- (a) intermediere financiară (incluzând servicii de asigurări și de pensii);
 - (b) servicii ale auxiliarelor financiare; precum și
 - (c) alte servicii financiare.
- 3.64. Intermedierea financiară înseamnă administrarea riscului financiar și transformarea lichidităților. Societățile angajate în aceste activități obțin fonduri, de exemplu, prin acceptarea de depozite și emiterea de bilete, obligațiuni și alte titluri de valoare. Societățile utilizează aceste fonduri, precum și fondurile proprii, pentru a achiziționa active financiare prin acordarea de împrumuturi altor entități și prin cumpărarea de bilete, obligațiuni și alte titluri de valoare. Intermedierea financiară include serviciile de asigurări și de pensii.
- 3.65. Activitățile financiare auxiliare facilitează administrarea riscului financiar și transformarea lichidităților. Auxiliarii financiare acționează în numele altor unități și nu se expun riscurilor prin angajarea de datorii sau prin achiziționarea de active financiare ca parte a unui serviciu intermediar.
- 3.66. Alte servicii financiare includ serviciile de monitorizare cum ar fi monitorizarea piețelor de acțiuni și obligațiuni, servicii de securitate cum ar fi păzirea bijuteriilor scumpe și a documentelor importante, precum și servicii comerciale cum ar fi intermedierea tranzacționării de valute și de titluri de valoare.
- 3.67. Serviciile financiare sunt realizate aproape exclusiv de către instituțiile financiare deoarece acestea sunt supravegheate foarte strict. De exemplu, dacă un vânzător cu amănuntul dorește să ofere facilități de creditare clienților săi, acestea sunt, de obicei, oferite de către o societate financiară care este o filială a acestuia sau de către o altă instituție financiară specializată.
- 3.68. Serviciile financiare pot fi plătite direct sau indirect. Unele operațiuni cu active financiare pot implica atât taxe directe, cât și indirecte. Serviciile financiare sunt realizate și plătite în patru moduri principale:
- (a) serviciile financiare realizate cu plată directă;
 - (b) servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi;
 - (c) servicii financiare de achiziționare și înstrăinare a unor active și pasive financiare pe piețele financiare;
 - (d) serviciile financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări și de pensii, în cazul în care activitatea este finanțată prin perceperea de cotizații de asigurare și din venitul realizat din economii.

Serviciile financiare realizate cu plată directă

- 3.69. Aceste servicii financiare sunt realizate în schimbul unor taxe explicite, acoperind o gamă largă de servicii care pot fi realizate de către diferite tipuri de instituții financiare. Următorul exemplu ilustrează natura serviciilor pentru care se percep taxe în mod direct:
- (a) băncile percep taxe de la gospodării pentru a media un credit ipotecar, pentru a administra un portofoliu de investiții și pentru a administra o proprietate imobiliară;
 - (b) instituțiile specializate percep taxe de la societățile nefinanciare pentru a organiza o preluare sau pentru a administra o restructurare a unui grup de societăți;

(c) societățile care oferă carduri de credit percep taxe de la unități care acceptă carduri de credit, de obicei un procent din fiecare vânzare;

(d) un deținător de card plătește un onorariu explicit, de obicei anual, pentru deținerea cardului.

Servicii financiare plătite prin perceperea de dobânzi

3.70. De exemplu, în intermedierea financiară, o instituție financiară, de exemplu o bancă, acceptă depozite din partea unor unități care doresc să obțină dobânzi aferente unor fonduri pentru care unitatea nu prevede o utilizare imediată și pe care le oferă ca împrumut altor unități ale căror fonduri sunt insuficiente pentru a le satisface necesitățile. Astfel, banca pune la dispoziție un mecanism prin care prima entitate oferă un împrumut celei de-a doua. Fiecare dintre cele două părți plătește un onorariu băncii pentru serviciul prestat: unitatea care oferă fonduri ca împrumut plătește prin faptul că acceptă o rată a dobânzii mai mică decât rata „de referință” a dobânzii, în timp ce unitatea care ia fondurile cu împrumut plătește prin faptul că acceptă o rată a dobânzii mai mare decât rata „de referință” a dobânzii. Diferența dintre rata dobânzii plătită băncilor de către debitori și rata dobânzii efectiv plătită depunătorilor este o taxă pentru SIFIM.

3.71. Se întâmplă rar ca valoarea fondurilor oferite cu titlu de împrumut de către o instituție financiară să reprezinte exact valoarea fondurile depuse la aceasta. O parte a sumelor bănești ar putea fi depuse, dar nu încă oferite cu titlu de împrumut. Unele fonduri oferite cu titlu de împrumut ar putea fi finanțate din fondurile proprii ale băncii și nu din fonduri dobândite cu titlu de împrumut. Indiferent de sursele de finanțare, se realizează un serviciu pentru acordarea de împrumuturi și acceptarea de depozite. SIFIM sunt imputate pentru toate împrumuturile și depozitele. Aceste taxe indirecte se aplică numai fondurilor acordate ca împrumut și depozitelor acceptate de instituțiile financiare.

3.72. Rata de referință se situează între rata practică de bancă pentru depozite și cea practică pentru fondurile acordate ca împrumut. Ea nu corespunde unei medii aritmetice a ratelor practicate pentru depozite și a celor practicate pentru fondurile acordate ca împrumut. Rata predominantă aferentă fondurilor acordate și luate ca împrumut este o alegere adecvată. Totuși, sunt necesare rate de referință diferite pentru fiecare valută în care sunt exprimate fondurile luate ca împrumut și depozitele, în special când este implicată o instituție financiară nerezidentă.

SIFIM sunt descrise în detaliu în capitolul 14.

Servicii financiare de achiziționare și reglementare a unor active și pasive financiare de pe piețele financiare

3.73. În situația în care o instituție financiară oferă spre vânzare un titlu de valoare (de exemplu un bilet sau o obligațiune), se percepe o plată pentru un serviciu. Prețul de cumpărare (prețul cerut) este egal cu valoarea de piață estimată a titlului de valoare plus o marjă. O altă taxă este percepută în situația în care un titlu de valoare este vândut, prețul oferit vânzătorului (prețul oferit) fiind egal cu valoarea de piață minus o marjă. Marjele dintre prețurile de cumpărare și de vânzare se aplică și participațiilor, acțiunile fondurilor de investiții și valurilor străine. Aceste marje sunt aferente prestării de servicii financiare.

Servicii financiare realizate în cadrul sistemelor de asigurări și de pensii, în cazul în care activitatea este finanțată prin perceperea de cotizații de asigurare și din venitul realizat din economii

3.74. Următoarele servicii financiare se încadrează în această categorie. Fiecare dintre ele determină o redistribuire a fondurilor.

(a) Asigurări generale. În temeiul unei polițe de asigurări generale, societatea de asigurări acceptă o primă de la un client, pe care o păstrează până se plătește o daună sau până când perioada de asigurare expiră. Societatea de asigurări investește prima, iar venitul din proprietate rezultat reprezintă o sursă suplimentară de fonduri. Venitul din proprietate reprezintă venitul la care clientul a renunțat și este tratat ca un supliment implicit la prima efectivă. Societatea de asigurări stabilește valoarea primelor efective astfel încât suma primelor plus câștigul din venituri din proprietate aferente acestora minus plățile preconizate cu titlu de daune să permită existența unei marje pe care societatea de asigurări o va reține drept producția societății de asigurări.

Producția aferentă asigurărilor generale se calculează astfel:

Încasările totale din prime

plus prime suplimentare implicite (egale cu câștigul din veniturile din proprietate aferent provizioanelor tehnice)

minus despăgubirile produse ajustate.

Societatea de asigurări are la dispoziție rezerve constând din primele neincasate (primele efective aferente perioadei contabile următoare) și daunele exigibile. Daunele exigibile reprezintă daunele care nu au fost încă raportate, au fost raportate dar nu au fost încă soluționate sau au fost raportate și soluționate dar nu au fost încă plătite. Aceste rezerve sunt denumite provizioane tehnice și sunt utilizate pentru a genera venituri din investiții. Câștigurile și pierderile din deținere nu reprezintă venit din investirea provizioanelor tehnice de asigurare. Acestea pot fi investite în activități secundare ale societății de asigurări, de exemplu în închirierea de locuințe sau birouri. Excedentul net din exploatare provenind din aceste activități secundare constituie un venit din investirea provizioanelor tehnice de asigurare.

Nivelul adecvat de daune utilizat în calcularea producției este denumit „daune ajustate”, acestea putând fi determinate în două moduri. Metoda estimării estimează nivelul de daune ajustate cu ajutorul unui model bazat pe istoricul daunelor de plătit de către societate. A doua metodă utilizează informații contabile: daunele ajustate sunt derivate *ex post* ca daune efective produse plus modificarea provizioanelor de egalizare, adică fondurile constituite pentru a onora daune neașteptat de mari. În cazul în care provizioanele de egalizare sunt insuficiente pentru a aduce despăgubirile ajustate la un nivel normal se adaugă cotizații din fonduri proprii la măsurarea despăgubirilor ajustate. O trăsătură majoră a ambelor metode este aceea că daunele neașteptat de mari nu conduc la estimări volatile și negative ale producției.

Modificările provizioanelor tehnice și ale provizioanelor de egalizare ca răspuns la modificările reglementărilor financiare sunt înregistrate ca alte modificări de volum ale activelor; ele sunt irelevante pentru calcularea producției. Dacă din cauza lipsei informațiilor nu se poate aplica niciuna dintre cele două metode de estimare a daunelor ajustate, poate fi necesar ca producția să fie estimată prin însumarea costurilor, incluzând o ajustare în funcție de profiturile normale.

În cazul serviciilor de asigurări prestate în vederea obținerii unui profit, modificarea provizioanelor se deduce pentru a se obține valoarea producției.

- (b) O poliță de asigurări de viață reprezintă un tip de sistem de realizare de economii. Timp de câțiva ani, deținătorul poliței plătește prime societății de asigurări în schimbul promisiunii obținerii unor beneficii la un moment dat în viitor. Aceste beneficii pot fi exprimate în termenii unei formule care să țină cont de primele plătite sau poate fi dependentă de nivelul succesului societății de asigurări în investirea fondurilor. Metoda de calculare a producției în cazul asigurărilor de viață urmează aceleași principii generale cu cele din cazul asigurărilor generale. Totuși, din cauza intervalelor de timp scurs între momentul încasării primelor și cel al plății beneficiilor, trebuie efectuate ajustări speciale pentru provizioanele tehnice. Producția aferentă asigurărilor de viață se calculează ca:

prime încasate,

plus prime suplimentare, minus beneficiile datorate,

minus creșterile (plus scăderile) provizioanelor tehnice ale asigurărilor de viață.

Primele sunt definite exact în același mod pentru asigurările de viață și pentru asigurările generale. Primele suplimentare au însemnătate mai mare pentru asigurările de viață decât pentru asigurările generale. Beneficiile sunt înregistrate pe măsură ce sunt acordate sau plătite. În cazul asigurărilor de viață nu este nevoie să se obțină o estimare ajustată a beneficiilor deoarece volatilitatea neașteptată a plăților aferente unei polițe de viață nu este aceeași. Provizioanele tehnice aferente asigurărilor de viață cresc în fiecare an din cauza noilor prime plătite și a noilor venituri din investiții alocate deținătorilor de polițe (dar neretrase de aceștia) și scad din cauza beneficiilor plătite. Astfel, este posibil să se exprime nivelul producției aferente asigurărilor de viață ca diferența dintre venitul total din investiții câștigat din provizioanele tehnice aferente asigurărilor de viață și partea din aceste investiții alocate efectiv titularilor de polițe și adăugată la provizioanele tehnice de asigurare.

În situația în care această metodă nu este fezabilă din motive legate de date sau ea nu oferă rezultate semnificative, producția aferentă asigurărilor de viață se calculează însumând costurile de producție la care se adaugă o ajustare pentru a se ține cont de „profitul normal”.

- (c) Producția aferentă reasigurărilor se determină exact în același mod ca și cea aferentă asigurărilor generale, indiferent dacă se reasigură polițele de asigurări de viață sau cele de asigurări generale.
- (d) Producția aferentă unui sistem de asigurări sociale depinde de modul în care organizat. Exemple cu privire la modul în care acestea sunt organizate sunt următoarele:
1. sistemele de securitate socială sunt sisteme de asigurări sociale care vizează comunitatea în ansamblu și care sunt impuse și controlate de administrația publică. Scopul lor este de a oferi beneficii cetățenilor pentru a răspunde nevoilor determinate de vârsta avansată, invaliditate sau deces, boală, accidente de muncă, șomaj, familie și asistență medicală etc. Dacă se deosebesc unități distincte, producția lor este determinată în același mod ca și pentru întreaga producție non-piață, adică drept sumă a costurilor. Dacă nu se deosebesc unități distincte, producția securității sociale este inclusă în producția nivelului de administrație publică în care operează;
 2. în cazul în care un angajator operează propriul său sistem de asigurări sociale, valoarea producției este determinată de suma costurilor, incluzând o estimare a randamentului oricărui capital fix utilizat în operarea sistemului. Valoarea producției este măsurată în același mod în cazul în care angajatorul stabilește un fond de pensii separat pentru a administra sistemul;

3. în cazul în care un angajator utilizează o societate de asigurări pentru a administra sistemul în beneficiul său, valoarea producției este reprezentată de onorariul practicat de societatea de asigurări;
 4. în cazul unui sistem utilizat de angajatori multipli, valoarea producției este măsurată ca în cazul polițelor de asigurare de viață: venitul din investiții încasat de sisteme minus suma adăugată provizioanelor.
- (e) Măsurarea producției schemelor de garantare standard a împrumuturilor depinde de tipul de producător implicat. Dacă o schemă de garantare standard a împrumuturilor operează ca producător de piață, valoarea producției este calculată în același mod ca și în cazul asigurărilor generale. Dacă schema operează ca producător non-piață, valoarea producției este calculată însumând costurile.

Servicii imobiliare (Secțiunea L)

- 3.75. Producția de servicii de locuință prestate de proprietarii-ocupați este evaluată în funcție de valoarea estimată a chiriei pe care ar plăti-o un locatar pentru respectiva locuință, ținând cont de factori precum localizarea, vecinătatea față de utilități etc., precum și de dimensiunea și calitatea locuinței. Pentru garajele situate separat de locuință, care sunt utilizate de către proprietarii lor pentru consumul final în asociere cu utilizarea locuinței, se efectuează o imputare similară. Valoarea chiriei pentru locuințele ocupate de proprietari situate în străinătate, de exemplu case de vacanță, nu se înregistrează ca parte a producției interne, ci ca importuri de servicii, excedentul net din exploatare corespunzător fiind înregistrat ca venit primar obținut din restul lumii. În cazul locuințelor ocupate de proprietari deținuți de nerezidenți se efectuează înregistrări similare. În cazul locuințelor cu drept de utilizare pe perioadă limitată, se înregistrează un procent din plata pentru serviciul respectiv.
- 3.76. Pentru a estima valoarea serviciilor de locuință prestate de proprietarii-ocupați se utilizează metoda stratificării. Stocul de locuințe este stratificat în funcție de localizare, natura locuinței sau alți factori care afectează închirierea. Informațiile despre chiriile efective plătite pentru locuințele închiriate se utilizează pentru a obține o estimare a valorii chiriei pentru stocul total de locuințe. Chiria efectivă medie per strat este aplicată tuturor locuințelor din respectivul strat. Dacă informațiile privind chiriile provin din studii prin sondaj, extrapolarea la stocul total de chirie este în relație atât cu o parte a locuințelor închiriate, cât și cu totalul locuințelor ocupate de proprietari. Procedura detaliată utilizată pentru a determina chiria per strat este efectuată pentru un an de bază și apoi este extrapolată la perioade următoare.
- 3.77. Chiria de aplicat locuințelor ocupate de proprietari în metoda stratificării este definită ca valoarea de piață a chiriei datorate pentru dreptul de utilizare a unei locuințe nemobilate. Chiriile pentru locuințele nemobilate corespunzătoare tuturor contractelor de pe piața privată sunt utilizate pentru a determina chiriile imputate. Chiriile practicate pe piața privată care au nivel mic din cauza reglementărilor administrației publice sunt incluse. Dacă sursa de informații este locatarul, chiria constatată este corectată prin adăugarea oricărei ajustări specifice care este plătită direct locatorului. Dacă dimensiunea eșantionului pentru chiriile constatate astfel cum sunt definite mai sus nu este suficient de mare, chiriile constatate pentru locuințele mobilate pot fi utilizate în scop de imputare, cu condiția ca ele să fie ajustate în funcție de elementul mobilier. În mod excepțional, se pot utiliza și chiriile majorate pentru locuințele aflate în proprietate publică. Chiriile cu valoare mică corespunzătoare locuințelor închiriate rudelor sau angajaților nu se utilizează.
- 3.78. Metoda stratificării se utilizează pentru extrapolarea la toate locuințele închiriate. Media chiriei utilizată în imputarea descrisă mai sus poate să nu fie adecvată pentru unele segmente ale pieței chiriilor. De exemplu, chiriile reduse pentru locuințele mobilate sau chiriile majorate pentru locuințele aflate în proprietate publică nu sunt adecvate pentru respectivele locuințe închiriate efectiv. În acest caz sunt necesare straturi separate pentru locuințele mobilate sau sociale închiriate efectiv combinate cu valori adecvate ale chiriilor medii.
- 3.79. În absența unei piețe a chiriilor suficient de mare în care serviciile de cazare să fie caracteristice pentru locuințele ocupate de proprietar, pentru acestea se aplică metoda costului pentru utilizator.

Conform acestei metode, producția de servicii de locuință este suma dintre consumul intermediar, consumul de capital fix și alte taxe minus subvențiile pentru producție și excedentul net din exploatare (ENE).

ENE se măsoară prin aplicarea unei rate constante, anuale și reale a randamentului la valoarea netă a stocului de locuințe ocupate de proprietari la prețuri actuale (costuri de înlocuire).

- 3.80. Producția de servicii imobiliare aferentă clădirilor nerezidențiale este măsurată prin valoarea chiriilor datorate.

Servicii profesionale, științifice și tehnice (Secțiunea M); servicii administrative și de asistență (Secțiunea N)

- 3.81. Producția de servicii de leasing operațional, cum ar fi închirierea de utilaje și echipamente, este măsurată prin valoarea chiriilor plătite. Leasingul operațional este diferit de leasingul financiar: leasingul financiar reprezintă finanțarea achiziționării de active fixe prin realizarea unui împrumut de la locator la locatar. Plățile în cadrul leasingului financiar constau în rambursări ale principalului și plăți în contul dobânzilor, la care se adaugă o mică plată corespunzătoare serviciilor directe prestate (a se vedea capitolul 15: Contracte, contracte de leasing și licențe).

- 3.82. Cercetarea și dezvoltarea (C&D) este activitatea creativă efectuată în mod sistematic pentru a crește volumul de cunoștințe, precum și utilizarea acestui volum de cunoștințe pentru crearea sau dezvoltarea de produse noi, inclusiv versiuni sau calități îmbunătățite ale produselor existente sau crearea sau dezvoltarea de procese de producție noi sau mai eficiente. C&D care are o amploare semnificativă în raport cu activitatea principală este înregistrată ca activitate secundară a UAE locale. Acolo unde este posibil, UAE locale separate se diferențiază de C&D.
- 3.83. Producția aferentă serviciilor de C&D este măsurată în modul următor:
- C&D efectuată de laboratoarele sau institutele de cercetare comerciale specializate este evaluată în funcție de veniturile din vânzări, contracte, comisioane, onorarii etc. în mod uzual;
 - producția aferentă C&D care este destinată a fi utilizată în cadrul aceleiași întreprinderi este evaluată pe baza prețurilor de bază estimate care ar fi plătite dacă activitatea de cercetare ar fi subcontractată. În absența unei piețe a subcontractării activităților de C&D similare, producția este evaluată ca suma costurilor de producție plus un adaos (exceptând producătorii non-piață) corespunzător ENE sau venitului mixt;
 - C&D efectuată de unități ale administrației publice, universități și institute de cercetare non-profit este evaluată ca suma costurilor de producție. Veniturile obținute din vânzarea de servicii de C&D efectuate de producători non-piață se înregistrează ca venituri rezultate din producția de piață secundară.

Cheltuielile cu C&D se disting de cele cu învățământul și formarea profesională. Cheltuielile cu C&D nu includ costurile dezvoltării de software ca activitate principală sau secundară.

Serviciile de administrație publică și apărare; servicii obligatorii de asigurări sociale (Secțiunea O).

- 3.84. Serviciile de administrație publică, de apărare și cele obligatorii de securitate socială sunt realizate ca servicii non-piață și evaluate în consecință.

Servicii de învățământ (Secțiunea P); servicii de sănătate și asistență socială (Secțiunea Q)

- 3.85. Pentru serviciile de învățământ și sănătate se efectuează o distincție precisă între producătorii de piață și cei non-piață, precum și între producțiile lor de piață și non-piață. De exemplu, pentru unele tipuri de învățământ și de tratament medical, instituțiile administrației publice (sau alte instituții beneficiind de subvenții specifice) pot percepe taxe nominale, dar pentru alte tipuri de învățământ sau de tratamente medicale pot să practice tarife comerciale. Alt exemplu este situația în care același tip de serviciu (de exemplu, învățământul superior) este prestat pe de o parte, de administrația publică, iar pe de altă parte de institute care operează în condiții de piață.

Serviciile de învățământ și sănătate exclud activitățile de C&D; serviciile de sănătate exclud învățământul medical, de exemplu cel realizat de spitalele universitare.

Servicii artistice, de artă scenică și recreative (Secțiunea R); alte servicii (Secțiunea S)

- 3.86. Producția de cărți, înregistrări, filme, software, benzi magnetice, discuri etc. este un proces în două etape care se măsoară în consecință:
- producția rezultată din realizarea de lucrări originale – un produs care încorporează proprietate intelectuală – este măsurată prin prețul plătit dacă acestea sunt vândute sau, dacă nu sunt vândute, prin prețul de bază plătit pentru lucrările originale similare, prin costurile de producție (incluzând un adaos corespunzător ENE) sau prin valoarea actualizată a încasărilor viitoare preconizate a se obține din utilizarea acestor lucrări în procesul de producție;
 - proprietarul acestui activ poate să-l utilizeze direct sau să producă copii în perioadele următoare. Dacă proprietarul a acordat licențe altor producători pentru a utiliza originalul în procesul de producție, onorariile, comisioanele, redevențele etc., primite de la deținătorii de licențe reprezintă producția aferentă acestor servicii. Cu toate acestea, vânzarea originalului reprezintă formare de capital fix negativă.

Gospodăriile private ca angajatori (Secțiunea T)

- 3.87. Producția de servicii casnice realizată prin angajarea de personal remunerat este evaluată prin valoarea remunerației angajaților respectivi; aceasta include orice remunerație în natură, cum ar fi alimentele sau cazarea.

CONSUMUL INTERMEDIAR (P.2)

- 3.88. *Definiție:* consumul intermediar este reprezentat de bunurile și serviciile utilizate ca resurse în cursul unui proces de producție, excluzând activele fixe al căror consum este înregistrat ca un consum de capital fix. Bunurile și serviciile respective sunt fie transformate, fie consumate în procesul de producție.

3.89. Consumul intermediar include următoarele cazuri:

- (a) bunurile și serviciile utilizate ca resurse în activități auxiliare. De exemplu, cumpărări și vânzări, marketing, contabilitate, prelucrarea datelor, transport, depozitare, întreținere, pază etc.). Nici o diferență nu este stabilită între aceste bunuri și servicii și acelea consumate în cadrul activităților principale (sau secundare) ale unei UTA locale;
- (b) bunurile și serviciile care sunt primite de la o altă UAE locală aparținând aceleiași unități instituționale;
- (c) închirierea de active fixe, de exemplu leasingul operațional de utilaje, automobile, software și lucrări originale din sfera divertismentului;
- (d) onorariile pentru contracte, contracte de leasing și licențe pe termen scurt înregistrate ca active neproduse; acestea exclud cumpărarea nerestricționată de astfel de active neproduse;
- (e) abonamentele, cotizațiile sau drepturile plătite asociațiilor profesionale fără scop lucrativ (a se vedea punctul 3.35);
- (f) bunurile și serviciile care nu sunt tratate ca formare brută de capital, cum sunt:
 - 1. uneltele ieftine utilizate pentru operațiuni frecvente cum ar fi ferăstraie, cazmale, cuțite, topoare, ciocane, șurubelnițe, chei și alte unelte manuale; mici dispozitive, cum ar fi calculatoare de buzunar. Toate cheltuielile pentru astfel de obiecte de folosință îndelungată se înregistrează drept consum intermediar;
 - 2. lucrările regulate de întreținere și reparare a activelor fixe utilizate în procesul de producție;
 - 3. serviciile de pregătire profesională a personalului, de cercetare de piață și activități similare, cumpărate de la o agenție externă sau furnizate de către o UAE locală distinctă aparținând aceleiași unități instituționale;
 - 4. cheltuielile cu C&D vor fi tratate ca formare de capital fix atunci când s-a obținut un nivel suficient de mare de fiabilitate și comparabilitate a estimărilor de către statele membre;
- (g) cheltuielile efectuate de angajați, rambursate de angajator, pentru cumpărarea de obiecte necesare în procesul de producție, cum este cazul obligațiilor contractuale ale angajaților de a cumpăra pe cont propriu unelte sau echipament de protecție;
- (h) cheltuielile efectuate de către angajatori în beneficiul lor, cât și al angajaților acestora, deoarece sunt necesare în procesul de producție. Exemple:
 - 1. rambursarea cheltuielilor efectuate de angajați pentru călătorie, izolare, mutare și divertisment în cursul exercitării atribuțiilor ce le revin;
 - 2. cheltuieli pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă.În secțiunea privind remunerarea angajaților (D.1) este prezentată o listă de cheltuieli relevante (a se vedea punctul 4.07);
- (i) plățile pentru servicii de asigurare generală efectuate de UAE locale (a se vedea capitolul 16: Asigurări). Pentru a înregistra drept consum intermediar numai plata pentru serviciu, primele plătite sunt actualizate, adică daunele plătite și variația netă a rezervelor actuariale. Aceasta din urmă se alocă UAE locală ca proporție din primele plătite;
- (j) SIFIM cumpărate de producătorii rezidenți;
- (k) producția non-piață din producția băncii centrale se alocă în întregime consumului intermediar al altor intermediari financiari.

3.90. Consumul intermediar exclude:

- (a) bunurile și serviciile tratate ca formare brută de capital, cum ar fi:
 - 1. obiectele de valoare;
 - 2. prospecțiunile miniere;

3. îmbunătățirile majore care sunt aduse în plus față de cele necesare pentru a menține activele fixe în bune condiții de utilizare. Exemple sunt renovarea, reconstruirea sau extinderea;
 4. software-ul cumpărat fără restricții sau produs pe cont propriu;
 5. armele de uz militar și echipamentul necesar pentru livrarea lor;
- (b) cheltuielile tratate drept cumpărare de active neproduse. Exemple sunt contractele pe termen lung, contractele de leasing și licențele (a se vedea capitolul 15);
- (c) cheltuielile efectuate de angajatori tratate ca retribuții și salarii în natură;
- (d) utilizarea de către unitățile de producători de piață sau pentru consum propriu de servicii colective furnizate de către unitățile administrației publice (tratate drept cheltuială pentru consum colectiv efectuată de administrațiile publice);
- (e) bunurile și serviciile produse și consumate pe parcursul aceleiași perioade contabile și în cadrul aceleiași UAE locale (ele nici nu sunt înregistrate ca producție);
- (f) plăți pentru licențe și onorarii ale administrației publice care sunt tratate ca alte impozite pe producție;
- (g) plăți pentru licențe acordate pentru utilizarea resurselor naturale (de exemplu teren) care sunt tratate drept rente, adică drept plată a venitului din proprietate.

Momentul înregistrării și evaluării consumului intermediar

- 3.91. Produsele utilizate pentru consumul intermediar se înregistrează și evaluează în momentul intrării în procesul de producție. Ele sunt evaluate în funcție de prețurile de cumpărare a unor bunuri și servicii similare în momentul utilizării.
- 3.92. Unitățile producătoare nu înregistrează în mod direct utilizarea bunurilor în producție. Ele înregistrează cumpărările care se intenționează a fi utilizate ca intrări minus creșterea cantităților de astfel de bunuri deținute în stoc.

CONSUMUL FINAL (P.3, P.4)

- 3.93. Se utilizează două concepte privind consumul final:

- (a) cheltuiala pentru consum final (P.3);
- (b) consumul final efectiv (P.4).

Cheltuiala pentru consum final cuprinde cheltuielile cu bunuri și servicii utilizate de gospodării, IFSLSGP și administrația publică pentru a satisface necesități individuale și colective. În schimb, consumul final efectiv se referă la achiziționarea de bunuri și servicii pentru consum. Diferența între aceste două concepte constă în modul de tratare a anumitor bunuri și servicii care sunt finanțate de către administrația publică sau de către IFSLSGP, dar care sunt furnizate gospodăriilor sub formă de transferuri sociale în natură.

Cheltuiala pentru consum final (P. 3)

- 3.94. *Definiție:* cheltuiala pentru consum final constă în cheltuielile efectuate de către unitățile instituționale rezidente pentru bunuri sau servicii care sunt utilizate pentru a satisface direct nevoile sau dorințele individuale sau nevoile colective ale membrilor colectivității.
- 3.95. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor includ următoarele exemple:
- (a) serviciile de locuință prestate de proprietarii-ocupați;
 - (b) veniturile în natură, cum ar fi:
 1. bunurile și serviciile primite de către angajați sub formă de venituri în natură;
 2. bunurile sau serviciile produse de către întreprinderi neconstituite în societăți aparținând gospodăriilor care sunt utilizate pentru consum de către membrii acestor gospodării. Exemple sunt alimentele și alte produse agricole, serviciile de locuință prestate de către proprietarii-ocupați și serviciile casnice realizate prin angajarea personal remunerat (servitori, bucătari, grădinari, șoferi etc.);

- (c) bunurile și serviciile care nu sunt tratate drept consum intermediar, precum:
1. materialele utilizate pentru mici reparații și decorarea interioară a locuințelor de genul celor efectuate atât de locatari, cât și de proprietari;
 2. materialele utilizate pentru repararea și întreținerea bunurilor de consum de folosință îndelungată, incluzând vehiculele;
- (d) bunurile și serviciile care nu sunt tratate ca formare de capital, în special bunurile de consum de folosință îndelungată care continuă să-și îndeplinească funcțiile în cursul mai multor perioade contabile; acestea includ transferul de proprietate a unor bunuri de folosință îndelungată de la o întreprindere la o gospodărie a populației;
- (e) serviciile financiare plătite direct și partea de SIFIM utilizată pentru consumul final al gospodăriilor;
- (f) serviciile de asigurare în valoare echivalentă cu cea a plății pentru serviciu implicite;
- (g) serviciile de finanțare a pensiilor în valoare echivalentă cu cea a plății pentru serviciu implicite;
- (h) plățile efectuate de gospodării pentru licențe, permise etc. care sunt considerate drept cumpărări de servicii (a se vedea punctele 4.79 și 4.80);
- (i) cumpărarea de producție la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic, de exemplu taxele de intrare într-un muzeu.
- 3.96. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor exclude următoarele:
- (a) transferurile sociale în natură, cum sunt cheltuielile pe care gospodăriile le efectuează inițial dar care ulterior sunt rambursate de securitatea socială, de exemplu unele cheltuieli medicale;
- (b) bunurile și serviciile tratate drept consum intermediar sau formare brută de capital, cum sunt:
1. cheltuielile efectuate de gospodăriile care dețin întreprinderi neconstituite în societăți pentru desfășurarea activității – de exemplu pentru achiziționarea de bunuri de folosință îndelungată, cum sunt vehiculele, mobila sau echipamentele electrice (formare brută de capital fix) și, de asemenea, pentru achiziționarea de consumabile, de exemplu combustibili (tratate drept consum intermediar);
 2. cheltuielile efectuate de un proprietar-ocupant pentru decorarea, întreținerea și repararea locuinței care nu sunt în mod obișnuit efectuate de locatari (tratate drept consum intermediar în producția de servicii de locuință);
 3. cumpărarea de locuințe (tratată ca formare brută de capital fix);
 4. cheltuielile cu achiziționarea de obiecte de valoare (tratate ca formare brută de capital);
- (c) bunurile și serviciile tratate ca achiziționări de active neproduse, în special cumpărarea de teren;
- (d) toate acele plăți efectuate de gospodării care se consideră ca fiind impozite (a se vedea punctele 4.79 și 4.80);
- (e) abonamentele, cotizațiile și drepturile plătite de gospodării către IFSLSGP, cum sunt sindicatele, societățile profesionale, asociațiile consumatorilor, biserici și asociații cu caracter social, cultural, recreativ și sportiv;
- (f) transferurile voluntare în bani sau în natură efectuate de gospodării către organizațiile caritabile și către cele de binefacere sau de ajutorare.
- 3.97. Cheltuiala pentru consum final al IFSLSGP includ două categorii distincte:
- (a) valoarea bunurilor și serviciilor produse de IFSLSGP altele decât formarea de capital pentru uz propriu și altele decât cheltuielile efectuate de gospodării și de alte unități;

- (b) cheltuielile efectuate de IFSLSGP pentru bunuri sau servicii produse de către producătorii de piață care sunt furnizate – fără nicio prelucrare – gospodăriilor pentru consumul lor ca transferuri sociale în natură.
- 3.98. Cheltuiala pentru consum final (P.3) efectuată de administrația publică include două categorii de cheltuieli, similare celor efectuate de IFSLSGP:
- (a) valoarea bunurilor și serviciilor produse de înseși administrațiile publice (P.1) altele decât formarea de capital pentru uz propriu (corespunzând la P.12), producția de piață (P.11) și plățile pentru producția non-piață (P.131);
- (b) cheltuielile efectuate de administrațiile publice pentru bunuri și servicii produse de producătorii de piață furnizate gospodăriilor, fără nicio prelucrare, ca transferuri sociale în natură (D.632). Administrațiile publice plătesc aceste bunuri și servicii pe care vânzătorii le furnizează gospodăriilor.
- 3.99. Societățile nu efectuează cheltuieli pentru consumul final. Cumpărările lor de bunuri și servicii astfel cum sunt utilizate de către gospodării pentru consum final sunt fie utilizate pentru consumul intermediar, fie furnizate angajaților ca remunerație în natură, adică cheltuieli imputate pentru consumul final al gospodăriilor.

Consumul final efectiv (P. 4)

- 3.100. *Definiție:* consumul final efectiv constă în bunurile sau serviciile achiziționate de către unitățile instituționale rezidente pentru satisfacerea directă a nevoilor umane, fie ele individuale sau colective.
- 3.101. *Definiție:* bunurile și serviciile pentru consumul individual („bunuri și servicii individuale”) sunt bunuri și servicii achiziționate de o gospodărie a populației și utilizate pentru satisfacerea nevoilor și dorințelor membrilor gospodăriei respective. Bunurile și serviciile individuale au următoarele caracteristici:
- (a) este posibil să se observe și înregistreze achiziționarea bunurilor și serviciilor de către o gospodărie individuală a populației sau de către un membru al acesteia, precum și momentul în care a fost efectuată achiziționarea;
- (b) gospodăria a convenit să i se furnizeze bunurile și serviciile și ia măsurile necesare pentru a consuma bunurile și serviciile, de exemplu prin frecventarea unei școli sau prezentarea la o clinică;
- (c) bunurile și serviciile sunt de o asemenea natură încât achiziționarea lor de către o gospodărie a populației, o persoană sau un grup de persoane împiedică achiziționarea lor de către alte gospodării sau persoane.
- 3.102. *Definiție:* serviciile colective sunt serviciile pentru consumul colectiv care sunt furnizate simultan tuturor membrilor comunității sau tuturor membrilor unei anumite părți a comunității, de exemplu toate gospodăriile existente într-o anumită regiune. Serviciile colective au următoarele caracteristici:
- (a) pot fi furnizate simultan fiecărui membru al comunității sau anumitor părți din comunitate, cum sunt cele dintr-o regiune sau localitate;
- (b) utilizarea acestor servicii este, în general, pasivă și nu necesită acordul sau participarea activă a tuturor persoanelor în cauză;
- (c) furnizarea unui serviciu colectiv către un individ nu reduce cantitatea de servicii disponibilă celorlalți membri ai aceleiași comunități sau părți a comunității.
- 3.103. Cheltuielile pentru consum final al tuturor gospodăriilor sunt individuale. Toate bunurile și serviciile furnizate de IFSLSGP sunt tratate ca individuale.
- 3.104. Pentru bunurile și serviciile furnizate de unitățile administrației publice, limita dintre bunurile și serviciile individuale și colective este trasată pe baza Clasificării funcțiilor administrațiilor publice (COFOG).

Toate cheltuielile administrației publice pentru consumul final corespunzătoare fiecărei rubrici dintre cele care urmează sunt tratate drept cheltuieli pentru consumul individual:

(a) 7.1. Produse, aparate și echipamente medicale

7.2. Servicii de tratament ambulatoriu

- 7.3. Servicii spitalicești
 - 7.4. Servicii de sănătate publică
 - (b) 8.1. Servicii recreative și sportive
 - 8.2. Servicii culturale
 - (c) 9.1. Învățământ preșcolar și primar
 - 9.2. Învățământ secundar
 - 9.3. Învățământ postsecundar neterțiar
 - 9.4. Învățământ terțiar
 - 9.5. Învățământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
 - 9.6. Servicii conexe educației
 - (d) 10.1. Boală și infirmitate
 - 10.2. Vârsta a treia
 - 10.3. Supraviețuitori
 - 10.4. Familie și copii
 - 10.5. Șomaj
 - 10.6. Locuințe
 - 10.7. Excluziune socială neîncadrată altundeva
- 3.105. Alternativ, cheltuielile administrațiilor publice pentru consumul individual corespund diviziunii 14 din Clasi-
ficarea consumului individual pe destinații (COICOP), care include următoarele grupe:
- 14.1. Locuințe (echivalentă cu grupa COFOG 10.6)
 - 14.2. Sănătate (echivalentă cu grupele COFOG 7.1-7.4)
 - 14.3. Recreere și cultură (echivalentă cu grupele COFOG 8.1 și 8.2)
 - 14.4. Învățământ (echivalentă cu grupele COFOG 9.1-9.6)
 - 14.5. Protecție socială (echivalentă cu grupele COFOG 10.1-10.5 și 10.7).
- 3.106. Cheltuiala pentru consum colectiv reprezintă partea rămasă din cheltuiala pentru consum final al administrației
publice.
- Ele constau în următoarele grupe COFOG:
- (a) Servicii generale ale administrațiilor publice (diviziunea 1)
 - (b) Apărare (diviziunea 2)
 - (c) Ordine și siguranță publică (diviziunea 3)
 - (d) Afaceri economice (diviziunea 4)
 - (e) Protecția mediului (diviziunea 5)
 - (f) Facilități pentru locuințe și comunitate (diviziunea 6)

(g) Administrare generală, norme, difuzarea informațiilor și statisticilor generale (toate diviziunile)

(h) Cercetare și dezvoltare (toate diviziunile).

3.107. Relațiile dintre diferitele concepte referitoare la consum utilizate sunt prezentate în Tabelul 3.2

Tabelul 3.2. — Sectorul care efectuează cheltuiala

	Administrația publică	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Total achiziții
Consumul individual	X (= transferuri sociale în natură)	X (= transferuri sociale în natură)	X	Consumul individual final efectiv al gospodăriilor populației
Consumul colectiv	X	0	0	Consumul colectiv final efectiv al administrației publice
Total	Cheltuiala pentru consum final al administrației publice	Cheltuieli pentru consum final ale INPSGP	Cheltuielile pentru consum final ale gospodăriilor populației	Consumul final efectiv = Cheltuiala totală pentru consum final

X: se aplică
0: nu se aplică

3.108. Toate cheltuielile pentru consum final al IFSLSGP sunt individuale. Consumul final efectiv total este egal cu suma dintre consumul final efectiv al gospodăriilor și consumul final efectiv al administrațiilor publice.

3.109. Nu există transferuri sociale în natură către restul lumii (deși există astfel de transferuri, de natură monetară). Consumul final efectiv total este egal cu cheltuielile totale pentru consumul final.

Momentul înregistrării și evaluării cheltuielilor pentru consumul final

3.110. Cheltuielile pentru un bun se înregistrează în momentul transferului de proprietate; cheltuielile pentru un serviciu se înregistrează în momentul în care prestarea serviciului este completă.

3.111. Cheltuielile pentru bunuri achiziționate în cadrul unui contract de închiriere-vânzare sau al unui acord de creditare similar și, de asemenea, în cadrul unui contract de leasing financiar, se înregistrează în momentul în care bunurile sunt livrate chiar dacă în acel moment nu există transfer de proprietate.

3.112. Consumul pentru uz propriu se înregistrează în momentul în care se realizează producția reținută pentru consum final propriu.

3.113. Cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor se înregistrează la prețurile de achiziție. Acestea reprezintă prețul efectiv plătit de către cumpărător pentru produse în momentul cumpărării. O definiție mai detaliată se află la punctul 3.06.

3.114. Bunurile și serviciile oferite angajaților ca retribuție în natură se evaluează la prețurile de bază în cazul în care sunt produse de către angajator și la prețurile de achiziție de către angajator în cazul în care sunt cumpărate de acesta.

3.115. Bunurile și serviciile reținute pentru consum propriu sunt evaluate la prețurile de bază.

3.116. Cheltuiala pentru consum final al administrațiilor publice sau al IFSLSGP pentru produse realizate de ele însele se înregistrează în momentul producerii lor, care este, de asemenea, momentul livrării unor astfel de servicii de către administrațiile publice sau IFSLSGP. În ceea ce privește cheltuielile pentru consumul final pentru bunuri și servicii furnizate prin intermediul producătorilor de piață, momentul înregistrării este cel al livrării.

3.117. Cheltuiala pentru consum final (P.3) efectuată de administrațiile publice sau de IFSLSGP sunt egale cu suma producției lor (P.1), plus cheltuielile pentru produse furnizate gospodăriilor prin intermediul producătorilor de piață, o parte a transferurilor sociale în natură (D.632), minus plățile efectuate de alte unități, producția de piață (P.11) și plățile pentru producția non-piață (P.131), minus formarea de capital pentru consumul final propriu (P.12).

Momentul înregistrării și evaluării consumului final efectiv

- 3.118. Bunurile și serviciile sunt achiziționate de unitățile instituționale în momentul în care devin noii proprietari ai bunurilor și în momentul în care prestarea serviciilor în beneficiul lor este completă.
- 3.119. Achizițiile (consumul final efectiv) sunt evaluate la prețurile de achiziție plătite de către unitățile care efectuează cheltuielile.
- 3.120. Transferurile în natură altele decât transferurile sociale în natură realizate de administrația publică și IFSLSGP sunt tratate ca transferuri în bani. În consecință, valoarea bunurilor sau serviciilor este înregistrată drept cheltuieli efectuate de unitățile sau sectoarele instituționale care le achiziționează.
- 3.121. Valoarea celor două agregate reprezentate de cheltuiala pentru consum final și consumul final efectiv este identică. Bunurile și serviciile achiziționate de gospodăriile rezidente prin intermediul transferurilor sociale în natură sunt evaluate la aceleași prețuri cu cele la care sunt evaluate în agregatele cheltuielilor.

FORMAREA BRUTĂ DE CAPITAL (P.5)

- 3.122. Formarea brută de capital constă în:
- (a) formarea brută de capital fix (P.51g):
 - 1. consumul de capital fix (P.51c);
 - 2. formarea netă de capital fix (P.51n);
 - (b) variația stocurilor (P.52);
 - (c) achizițiile minus cedările de obiecte de valoare (P.53).
- 3.123. Formarea brută de capital este măsurată la valoarea brută a consumului de capital fix. Formarea netă de capital este calculată scăzând consumul de capital fix din formarea brută de capital.

Formarea brută de capital fix (P.51g)

- 3.124. *Definiție:* formarea brută de capital fix (P.51) constă în achizițiile producătorilor rezidenți, minus cedările de active fixe într-o anumită perioadă plus anumite adăunări la valoarea activelor neproduse realizate ca rezultat al activității productive a producătorilor sau a unităților instituționale. Activele fixe sunt active produse utilizate în producție mai mult de un an.
- 3.125. Formarea brută de capital fix cuprinde atât valori pozitive, cât și negative:
- (a) valori pozitive:
 - 1. active fixe noi sau existente cumpărate;
 - 2. active fixe produse și reținute pentru consumul final propriu al producătorilor (incluzând producția pentru uz propriu de active fixe care nu este încă finalizată sau complet matură);
 - 3. active fixe noi sau existente achiziționate prin schimb în natură;
 - 4. active fixe noi sau existente primite ca transferuri de capital în natură;
 - 5. active fixe noi sau existente achiziționate de către utilizator în cadrul unui contract de leasing financiar;
 - 6. îmbunătățiri majore ale activelor fixe și monumentelor istorice existente;
 - 7. creșterea naturală a acelor active naturale care generează producție repetitivă;
 - (b) valori negative, adică cedările de active fixe înregistrate ca achiziții negative:
 - 1. active fixe existente vândute;

2. active fixe existente cedate prin schimb în natură;
 3. active fixe existente cedate ca transferuri de capital în natură.
- 3.126. Componenta cedări de active fixe exclude:
- (a) consumul de capital fix (care include pagubele accidentale normale anticipate);
 - (b) pierderile excepționale, cum sunt cele cauzate de secetă sau alte dezastre naturale, care sunt înregistrate ca alte modificări de volum ale activelor.
- 3.127. Se disting următoarele tipuri de formare brută de capital fix:
1. locuințe;
 2. alte clădiri și construcții civile; acestea includ îmbunătățiri majore ale terenului;
 3. utilaje și echipamente, cum sunt vapoarele, automobilele și computerele;
 4. sisteme de armament;
 5. resurse biologice cultivate, de exemplu pomi și animale;
 6. costurile transferului de proprietate asupra activelor neproduse, cum sunt terenul, contractele, contractele de leasing și licențele;
 7. C&D, inclusiv producția de C&D disponibilă gratuit. Cheltuielile cu C&D vor fi tratate ca formare de capital fix doar în situația în care s-a obținut un nivel mare de fiabilitate și comparabilitate a estimărilor de către statele membre;
 8. prospecțiuni și evaluări miniere;
 9. software pentru computere și baze de date;
 10. lucrări originale recreative, literare sau artistice;
 11. alte drepturi de proprietate intelectuală.
- 3.128. Îmbunătățirile majore aduse terenurilor includ:
- (a) recuperarea de teren de la platoul marin prin construcția de diguri, structuri de protecție costieră sau baraje;
 - (b) lucrările de despădurire, de îndepărtare a pietrelor etc. pentru a realiza condițiile ca terenul să fie folosit în producție pentru prima oară;
 - (c) desecarea mlaștinilor sau irigarea deșerturilor prin construirea de diguri, șanțuri și canale de irigare; prevenirea inundațiilor sau eroziunilor marine sau fluviale prin înălțarea de stabilopozi, structuri de protecție costieră sau baraje împotriva inundațiilor.
- Aceste activități pot determina crearea de structuri noi însemnate cum sunt structurile de protecție costieră, barajele împotriva inundațiilor și digurile, dar aceste structuri nu sunt utilizate pentru a produce alte bunuri și servicii, ci pentru a obține teren mai mult și de calitate mai bună, acesta din urmă fiind un activ neprodus, folosit în producție. De exemplu, un baraj construit în vederea producției de electricitate îndeplinește o funcție diferită în raport cu un baraj construit ca protecție împotriva mării. Numai cel de-al doilea tip de baraj este clasificat ca îmbunătățire adusă terenurilor.
- 3.129. Formarea brută de capital fix include următoarele cazuri limită:
- (a) achiziții de locuințe plutitoare, barje, locuințe mobile și remorci locuibile utilizate ca reședințe ale gospodărilor, precum și orice structuri anexe, cum sunt garajele;
 - (b) structuri și echipamente utilizate de militari;
 - (c) arme ușoare și vehicule blindate utilizate de către unitățile nemilitare;

- (d) variații ale efectivelor de animale utilizate în producție pe parcursul mai multor ani, cum sunt creșterea animalelor, a vacilor pentru lapte, a oilor pentru lână și a animalelor utilitare;
- (e) variația numărului de plante cultivate pe parcursul mai multor ani, cum sunt pomii fructiferi, vița-de-vie, arborii de cauciuc, palmierii etc.;
- (f) îmbunătățiri aduse activelor fixe existente suplimentar față de întreținerea și reparațiile curente;
- (g) achiziția de active fixe prin leasing financiar;
- (h) costuri terminale, adică costuri mari ocazionate de activități de eliminare, de exemplu costuri de dezafectare a centralelor nucleare sau costurile de igienizare a depozitelor de deșeuri.

3.130. Formarea brută de capital fix exclude:

- (a) operațiunile incluse în consumul intermediar, cum sunt:
 - 1. cumpărarea de unelte mici pentru producție;
 - 2. lucrările curente de întreținere și reparații;
 - 3. achiziționarea de active fixe de utilizat în cadrul unui contract de leasing operațional (a se vedea, de asemenea, capitolul 15: Contracte, contracte de leasing și licențe). Pentru întreprinderea care utilizează activul fix, chiriiile sunt tratate drept consum intermediar. Pentru proprietarul activului, costul achiziției este înregistrat ca formare brută de capital fix;
- (b) operațiunile înregistrate ca variație a stocurilor;
 - 1. animalele destinate sacrificării, inclusiv păsările de crescătorie;
 - 2. arborii cultivați pentru cherestea (producție neterminată);
- (c) utilajele și echipamentele achiziționate de gospodării pentru consum final;
- (d) câștiguri și pierderi din deținerea de active fixe;
- (e) pierderile catastrofele de active fixe, de exemplu distrugerea activelor cultivate și a efectivelor de animale din cauza unor epidemii de boli care nu sunt acoperite de asigurări sau pagubele cauzate de inundații neobișnuite, vânt sau incendii de pădure;
- (f) fondurile constituite sau plasate în rezerve fără vreun angajament de a cumpăra sau construi efectiv un bun capital specific, de exemplu un fond al administrației publice destinat infrastructurilor.

3.131. Formarea brută de capital fix sub forma îmbunătățirilor aduse activelor fixe existente se înregistrează ca achiziții de active fixe noi de același tip.

3.132. Produsele care încorporează proprietate intelectuală sunt rezultatul cercetării și dezvoltării, investigării sau inovării care determină îmbogățirea volumului de cunoștințe, a căror utilizare este restricționată prin lege sau alte mijloace de protecție.

Exemple de active care încorporează proprietate intelectuală sunt:

- (a) rezultatele C&D;
- (b) rezultatele prospecțiunilor miniere, măsurate conform costurilor realizate cu forarea exploratorie efectivă, studiile aeriene sau de alt tip, transportul etc.;
- (c) programele software pentru computere și baze de date mari utilizate în producție mai mult de un an;
- (d) lucrările originale recreative, literare sau artistice din categoria manuscriselor, machetelor, filmelor, înregistrărilor sonore etc.

3.133. Atât pentru activele fixe, cât și pentru activele nefinanciare neproduse, costurile determinate de transferul de proprietate și angajate de către noul lor proprietar, constau în:

- (a) cheltuielile efectuate pentru a intra în proprietatea activului (nou sau existent) în momentul și locul cerut, cum sunt cheltuielile de transport, de instalare, de montare etc.;
- (b) taxele sau comisioanele angajate, cum sunt onorariile plătite supraveghetorilor, inginerilor, avocaților, evaluatorilor etc., și comisioanele plătite agenților imobiliari, conducătorilor de licitații etc.;
- (c) impozitele de plătit de noul proprietar pentru transferul de proprietate asupra activului. Aceste impozite sunt impozite pe serviciile intermediarilor, precum și orice impozite pe transferul de proprietate, și nu impozite pe activul cumpărat.

Toate aceste costuri se înregistrează ca formare brută de capital fix de către noul proprietar.

Momentul înregistrării și evaluării formării brute de capital fix

3.134. Formarea brută de capital fix este înregistrată în momentul transferului de proprietate asupra activelor fixe către unitatea instituțională care intenționează să le utilizeze în producție.

Această regulă este modificată pentru:

- (a) contractele de leasing financiar, situație în care se impută un transfer de proprietate de la locator la locatar;
- (b) formarea brută de capital fix pentru uz propriu, care se înregistrează în momentul producerii.

3.135. Formarea brută de capital fix este evaluată la prețurile de achiziție, incluzând cheltuielile de instalare și alte costuri determinate de transferul de proprietate. În situația în care este produsă pentru uz propriu, este evaluată la prețurile de bază ale unor active fixe similare, iar dacă astfel de prețuri nu sunt disponibile, la costurile de producție plus un adaos (cu excepția producătorilor non-piață) corespunzând excedentului net din exploatare sau venitului mixt.

3.136. Achiziționarea produselor care încorporează proprietate intelectuală se evaluează în mod diferit:

- (a) pentru prospecțiunile miniere: prin costurile aferente sondărilor și forărilor exploratorii și costurile suportate pentru a crea condițiile efectuării de explorări, cum ar fi studiile aeriene sau de alt tip;
- (b) pentru software pentru computere: prin prețurile de achiziție atunci când sunt cumpărate de pe piață sau la prețurile de bază estimate sau, în cazul în care nu sunt disponibile prețuri de bază, prin costurile de producție aferente plus un adaos pentru excedentul net din exploatare (cu excepția producătorilor non-piață) atunci când sunt create pe cont propriu;
- (c) pentru lucrările originale recreative, literare sau artistice: evaluate la prețul plătit de către cumpărător atunci când sunt vândute sau, dacă nu sunt vândute, sunt acceptabile următoarele metode de estimare:
 - (i) la prețul de bază plătit pentru lucrări originale similare;
 - (ii) suma prețurilor de producție aferente plus un adaos (cu excepția producătorilor non-piață) pentru excedentul net din exploatare; sau
 - (iii) valoarea actualizată a încasărilor preconizate.

3.137. Cedările de active fixe existente prin vânzare sunt evaluate la prețurile de bază, deducându-se orice costuri determinate de transferul de proprietate suportate de către vânzător.

3.138. Costurile determinate de transferul de proprietate se pot aplica atât activelor produse, incluzând activele fixe, cât și activelor neproduse, cum sunt terenurile.

În cazul activelor produse, aceste costuri sunt incluse în prețurile de achiziție. În cazul terenurilor și al altor active neproduse, ele sunt separate de cumpărări și vânzări și sunt înregistrate într-o rubrică distinctă în clasificarea formării brute de capital fix.

Consumul de capital fix (P.51c)

- 3.139. *Definiție:* consumul de capital fix (P.51c) este declinul valorii activelor fixe deținute ca rezultat al uzurii fizice și morale. Estimarea declinului valorii include un provizion pentru pierderi de active fixe ca rezultat al pagubelor accidentale asigurabile. Consumul de capital fix include costuri terminale, cum sunt costurile de dezafectare a centralelor nucleare sau platformelor petroliere sau costurile de igienizare a depozitelor de deșeuri. Astfel de costuri terminale sunt înregistrate drept consum de capital fix la finalul duratei de viață, când costurile terminale sunt înregistrate ca formare brută de capital fix.
- 3.140. Consumul de capital fix se calculează pentru toate activele fixe (exceptând animalele), incluzând drepturile de proprietate intelectuală, îmbunătățirile majore aduse terenului și costurile determinate de transferul de proprietate al activelor neproduse.
- 3.141. Consumul de capital fix este diferit de deprecierea permisă în scop fiscal sau de deprecierea înregistrată în contabilitatea întreprinderilor. Consumul de capital fix este estimat pe baza stocului de active fixe și a duratei de viață economică preconizată pentru diferitele categorii de bunuri. Pentru calcularea stocului de active fixe, ori de câte ori lipsesc informații cu privire la acesta se aplică metoda inventarului permanent (MIP). Stocul de active fixe este evaluat la prețurile de achiziție din perioada curentă.
- 3.142. Pierderile de active fixe cauzate de pagubele accidentale asigurabile se iau în calcul în calcularea duratei medii de viață a bunurilor în cauză. La nivelul întregii economii, pagubele accidentale din cursul unei perioade contabile vor fi egale cu sau apropiate de medie. Pentru unități individuale și grupări de unități, pagubele accidentale actuală și medie pot diferi. În acest caz, la nivel sectorial, orice diferență este înregistrată ca alte modificări de volum ale activelor fixe.
- 3.143. Consumul de capital fix se calculează prin „metoda liniară”, conform căreia valoarea unui activ fix este scăzută în contabilitate într-un ritm constant pe întreaga durată de viață a bunului.
- 3.144. În unele cazuri, când modul de reducere a eficienței unui activ fix o impune, se utilizează metoda deprecierei geometrice.
- 3.145. În sistemul conturilor, consumul de capital fix este înregistrat sub fiecare sold contabil, care este prezentat la valoare brută și netă. Înregistrarea la valoare brută înseamnă fără deducerea consumului de capital fix, în timp ce înregistrarea la valoare netă înseamnă după deducerea consumului de capital fix.

Variația stocurilor (P.52)

- 3.146. *Definiție:* variația stocurilor este măsurată prin valoarea intrărilor în stoc minus valoarea ieșirilor din stoc și valoarea oricăror pierderi recurente de bunuri din stoc.
- 3.147. Pierderile recurente datorate deteriorărilor fizice sau pagubelor accidentale sau furturilor pot afecta toate tipurile de bunuri stocate, cum sunt:
- (a) pierderile de materiale și provizii;
 - (b) pierderile din cazul producției neterminate;
 - (c) pierderile de bunuri finite;
 - (d) pierderile de bunuri destinate revânzării (de exemplu, furturile din magazine).
- 3.148. Stocurile cuprind următoarele categorii:
- (a) materiale și provizii:

materialele și proviziile constau în toate produsele păstrate în stoc cu intenția de a le utiliza ca resurse intermediare în procesul de producție; ele includ produsele stocate de administrația publică. Sunt incluse aurul, diamantele etc., în cazul în care sunt destinate utilizării industriale sau pentru alte activități de producție;
 - (b) producția neterminată:

producția neterminată constă în producția realizată care nu este încă finalizată. Ea este înregistrată în stocurile producătorului. Exemple ale diverselor forme pe care le poate avea sunt:

 - 1. culturile pe picior;

2. arborii și efectivele de animale în curs de creștere;
3. structurile nefinalizate (exceptând cele produse în cadrul unui contract de vânzare convenit în avans sau pentru uz propriu); ambele exemple sunt tratate ca formare de capital fix);
4. alte active fixe nefinalizate, de exemplu vapoarele sau platformele petroliere;
5. cercetările parțial finalizate în cazul unui dosar juridic sau de consultanță;
6. filmele parțial finalizate;
7. programe de computer parțial finalizate.

Producția neterminată se înregistrează pentru orice proces de producție care nu este finalizat la finalul unei perioade contabile. Acest tip de înregistrare este semnificativ în cazul conturilor trimestriale, un exemplu fiind culturile agricole care nu ajung la maturitate într-un interval de trei luni.

Reducerea producției neterminate are loc atunci când procesul de producție s-a încheiat. În acel moment, toată producția neterminată este transformată într-un produs finit;

(c) bunurile finite:

bunurile finite ca parte a stocurilor constau în ieșiri pe care producătorul lor nu intenționează să le prelucereze în continuare înainte de a le furniza altor unități instituționale;

(d) bunurile destinate revânzării:

bunurile destinate revânzării sunt produse achiziționate pentru a fi revândute fără a le modifica în raport cu starea lor actuală.

Momentul înregistrării și evaluării variației stocurilor

- 3.149. Momentul înregistrării și evaluării variației stocurilor este concordant cu momentele altor operațiuni cu produse. Acest fapt se aplică în special consumului intermediar (de exemplu, materii și provizii), producției (de exemplu, producția neterminată și producția rezultată din stocarea produselor agricole) și formării brute de capital fix (de exemplu, producția neterminată). Dacă bunurile sunt prelucrate în străinătate implicând o modificare a proprietății economice, ele se includ în exporturi (iar mai târziu în importuri). Exportul este reflectat într-o reducere concomitentă a stocurilor, iar importul ulterior corespunzător este înregistrat drept creștere a stocurilor, cu condiția să nu fie vândut sau utilizat imediat.
- 3.150. În măsurarea variației stocurilor, bunurile care intră în stocuri sunt evaluate în momentul intrării, iar bunurile care ies sunt evaluate în momentul ieșirii.
- 3.151. Prețurile utilizate pentru a evalua bunurile în cazul variației stocurilor sunt după cum urmează:
- (a) producția de bunuri finite transferate în stocurile producătorilor este evaluată ca și cum ar fi vândută în acel moment, la prețurile de bază curente;
 - (b) adăvirările la producția neterminată se evaluează proporțional cu prețul de bază curent estimat al produsului finit;
 - (c) reducerile producției neterminate cauzate de lucrări retrase din stocuri în momentul în care producția este încheiată sunt evaluate la prețurile de bază curente ale produsului nefinalizat;
 - (d) bunurile scoase din stocuri pentru vânzare sunt evaluate la prețurile de bază;
 - (e) bunurile destinate revânzării intrate în stocurile comercianților cu ridicata și amănuntul etc., sunt evaluate la prețurile de achiziție efective sau estimate practicate de comercianți;
 - (f) bunurile destinate revânzării retrase din stocuri sunt evaluate la prețurile de achiziție la care pot fi înlocuite în momentul scoaterii lor din stoc și nu la prețul plătit în momentul în care au fost achiziționate.

- 3.152. Pierderile rezultate în urma deteriorării fizice, a pagubelor accidentale asigurabile sau a furturilor sunt înregistrate și evaluate după cum urmează:
- (a) pentru materiale și provizii: ca materiale și provizii retrase efectiv pentru a fi utilizate în producție (consum intermediar);
 - (b) pentru producția neterminată: evaluate ca deducere din adăugările acumulate, aferente producției realizate în aceeași perioadă;
 - (c) pentru bunurile finite și bunurile destinate revânzării: ca ieșiri de bunuri nedeteriorate, înregistrate la prețul curent.
- 3.153. În cazul în care informațiile lipsesc, pentru estimarea variației stocurilor se utilizează următoarele metode de aproximare:
- (a) în cazul în care variația stocurilor este regulată, o metodă de aproximare acceptabilă este multiplicarea volumului variației stocurilor cu prețurile medii pentru perioada în cauză. Pentru stocurile deținute de utilizatori sau de comercianții cu ridicata sau cu amănuntul se utilizează prețurile de achiziție; pentru stocurile deținute de producătorii lor se utilizează prețurile de bază;
 - (b) în cazul în care prețurile bunurilor implicate rămân constante, fluctuațiile volumului stocurilor nu invalidează aproximarea estimării variației stocurilor prin multiplicarea volumului variației cu prețul mediu;
 - (c) în cazul în care atât volumul, cât și prețurile stocurilor variază semnificativ în perioada contabilă în cauză, sunt necesare metode de aproximare mai sofisticate. De exemplu, evaluarea trimestrială a variației stocurilor sau utilizarea informațiilor despre distribuția fluctuațiilor în cursul perioadei contabile (fluctuațiile pot fi la cel mai mare nivel la sfârșitul anului calendaristic, în timpul perioadei de culegere a recoltelor etc.);
 - (d) dacă sunt disponibile informații referitoare la valorile de la începutul și de la sfârșitul perioadei contabile (de exemplu, cazul comerțului cu ridicata sau cu amănuntul în care stocurile sunt adesea alcătuite din numeroase produse diferite), dar nu există informații separate despre prețuri și volume, se estimează variația volumului între începutul și sfârșitul perioadei contabile. O modalitate de estimare a variației volumelor este estimarea ratelor de rotație constante pe tip de produs.

Variațiile sezoniere ale prețurilor pot reflecta o schimbare a calității, de exemplu prețurile practicate în timpul lichidărilor de stoc sau prețurile fructelor și legumelor în afara sezonului. Aceste modificări ale calității sunt tratate ca variații ale volumului.

Achiziții minus cedări de obiecte de valoare (P. 53)

- 3.154. *Definiție:* obiectele de valoare sunt bunuri nefinanciare care nu sunt utilizate în principal în producție sau pentru consum, care nu se deteriorează (fizic) în timp în condiții normale și sunt achiziționate și păstrate în principal ca rezerve de valoare.
- 3.155. Obiectele de valoare includ următoarele tipuri de bunuri:
- (a) pietrele și metalele prețioase, cum sunt diamantele, aurul nemonetar, platina, argintul etc.;
 - (b) antichitățile și alte obiecte de artă, cum sunt picturile, sculpturile etc.;
 - (c) alte obiecte de valoare, cum sunt bijuteriile fabricate din pietre sau metale prețioase și obiectele de colecție.
- 3.156. Astfel de tipuri de bunuri sunt înregistrate ca achiziții sau cedări de obiecte de valoare în următoarele exemple:
- (a) achiziția sau cedarea de aur nemonetar, argint etc. de către băncile centrale și alți intermediari financiari;
 - (b) achiziția sau cedarea acestor obiecte de către întreprinderi a căror activitate principală sau secundară nu include producția sau comercializarea unor astfel de tipuri de bunuri; Această achiziție sau cedare nu este inclusă în consumul intermediar sau în formarea de capital fix ale acestor întreprinderi;
 - (c) achiziția sau cedarea de astfel de bunuri de către gospodării. Astfel de achiziții nu sunt incluse în cheltuiala pentru consum final al gospodăriilor.

Prin convenție, în SEC se înregistrează ca achiziții sau cedări de obiecte de valoare și următoarele cazuri:

- (a) achiziția sau cedarea acestor bunuri de către bijutieri și de către comercianții de obiecte de artă (conform definiției generale a obiectelor de valoare, achiziția acestor bunuri de către bijutieri și de către comercianții de opere de artă ar trebui să fie înregistrată ca variație a stocurilor);
- (b) achiziția sau cedarea acestor bunuri de către muzee (conform definiției generale a obiectelor de valoare, achiziția acestor bunuri de către muzee ar trebui să fie înregistrată ca formare de capital fix).

Prin această convenție se evită reclasificarea frecventă între cele trei tipuri principale de formare de capital, adică între achiziție minus cedarea de obiecte de valoare, formarea de capital fix și variația stocurilor, de exemplu, în cazul operațiunilor cu astfel de bunuri între gospodării și comercianții de obiecte de artă.

- 3.157. Producția de obiecte de valoare este evaluată la prețuri de bază. Toate celelalte achiziții de obiecte de valoare sunt evaluate la prețurile de achiziție achitate pentru ele, incluzând orice onorarii sau comisioane ale agenților. Ele includ adaosurile comerciale, în cazul cumpărării de la comercianți. Cedările de obiecte de valoare sunt evaluate la prețurile primite de către vânzători, după deducerea oricăror onorarii și comisioane plătite agenților sau altor intermediari. Achizițiile minus cedările de obiecte de valoare între sectoarele rezidente se anihilează reciproc, rămânând doar adaosurile agenților și ale comercianților.

EXPORTURI ȘI IMPORTURI DE BUNURI ȘI SERVICII (P.6 ȘI P.7)

- 3.158. *Definiție:* exporturile de bunuri și servicii constau în operațiuni cu bunuri și servicii (vânzări, schimb în natură și donații) de la rezidenți la nerezidenți.

- 3.159. *Definiție:* importurile de bunuri și servicii constau în operațiuni cu bunuri și servicii (cumpărări, schimb în natură și donații) de la nerezidenți la rezidenți.

- 3.160. Exporturile și importurile de bunuri și servicii nu includ:

- (a) schimburile între filiale, adică:

1. livrările către nerezidenți efectuate de filiale nerezidente ale întreprinderilor rezidente, de exemplu, vânzările în străinătate realizate de filiale străine ale întreprinderilor multinaționale deținute/controlate de rezidenți;
2. livrările către rezidenți efectuate de filialele rezidente ale întreprinderilor nerezidente, de exemplu, vânzările realizate de filialele autohtone ale unei întreprinderi multinaționale străine;

- (b) fluxurile de venituri primare către sau dinspre restul lumii, cum sunt remunerarea angajaților, dobânzile și veniturile din investiții directe. Veniturile din investiții directe pot include o parte indistinctibilă corespunzătoare furnizării de diverse servicii, de exemplu instruirea personalului, serviciile de management și utilizarea brevetelor și a mărcilor comerciale;

- (c) vânzarea sau cumpărarea transfrontalieră de active financiare sau de active neproduse, cum este terenul.

- 3.161. Importurile și exporturile de bunuri și servicii se împart în:

- (a) livrări intra-UE;
- (b) importuri și exporturi extra-UE.

Ambele tipuri sunt denumite importuri și exporturi.

Exporturi și importuri de bunuri (P.61 și P.71)

- 3.162. Importurile și exporturile de bunuri se realizează atunci când proprietatea economică asupra bunurilor se transferă de la rezidenți la nerezidenți. Aceasta se aplică independent de trecerea fizică corespunzătoare a frontierelor de către bunuri.

- 3.163. Pentru livrări între întreprinderile afiliate (sucursală sau filială sau filială străină): un transfer de proprietate economică este imputat ori de câte ori bunurile sunt livrate între întreprinderi afiliate. Aceasta se aplică doar în cazul în care întreprinderea care primește bunurile își asumă responsabilitatea pentru luarea deciziilor cu privire la nivelurile de ofertă și prețurile la care producția lor este livrată pe piață.

3.164. În următoarele exemple, exportul de bunuri este realizat fără ca bunurile să treacă frontiera țării:

- (a) bunurile produse de unitățile rezidente care operează în ape internaționale sunt vândute direct nerezidenților în țări străine. Exemple de astfel de bunuri sunt petrolul, gazele naturale, produse de pescărie, rezultatele operațiunilor de recuperare marine;
- (b) echipamentul de transport sau alt echipament mobilizabil care nu este legat de o locație fixă;
- (c) bunurile după transferarea dreptului de proprietate, care sunt pierdute sau distruse înainte ca ele să treacă frontiera țării exportatoare;
- (d) achizițiile și revânzările internaționale (merchanteding), adică cumpărarea unui bun de către un rezident de la un nerezident și vânzarea consecutivă a bunului către un alt nerezident, fără ca bunul să intre în economia intermediarului rezident.

Situații analoge se întâlnesc în cazul importurilor de bunuri.

3.165. Importurile și exporturile de bunuri includ operațiunile între rezidenți și nerezidenți cu următoarele elemente:

- (a) aur nemonetar;
- (b) argint fizic de investiții, diamante și alte pietre și metale prețioase;
- (c) bancnote și monede care nu sunt în circulație și titlurile de valoare neemise (evaluate ca bunuri, dar nu la valoarea nominală);
- (d) energia electrică, gazele și apa;
- (e) efectivele de animale care trec frontiera;
- (f) coletele poștale;
- (g) exporturile administrațiilor publice, incluzând bunurile finanțate prin ajutoare nerambursabile și împrumuturi;
- (h) bunurile transferate la sau din proprietatea unui organism de reglare a pieței;
- (i) bunurile livrate de o întreprindere rezidentă filialelor sale nerezidente, cu excepția bunurilor destinate prelucrării;
- (j) bunurile primite de o întreprindere rezidentă de la filialele sale nerezidente, cu excepția bunurilor destinate prelucrării;
- (k) bunurile sau produsele de contrabandă care nu sunt raportate în vederea perceperii de impozite, cum sunt taxele de import și TVA-ul;
- (l) alte expedieri neînregistrate, cum sunt donațiile și bunurile a căror valoare nu depășește un nivel minim prestabilit.

3.166. Importurile și exporturile de bunuri exclud următoarele bunuri, chiar dacă ele pot trece frontiera națională:

- (a) bunurile care tranzitează o țară;
- (b) bunurile expediate la sau de la ambasadele, bazele militare și alte enclave ale unei țări, aflate în interiorul frontierelor naționale ale altei țări;
- (c) echipamentul de transport sau alte tipuri de echipament mobilizabil care părăsesc temporar o țară, fără să aibă loc vreun transfer de proprietate, de exemplu, echipamente de construcție pentru instalații sau construcții în străinătate;
- (d) echipamente și alte bunuri trimise în străinătate pentru prelucrare, întreținere, revizie sau reparare; aceasta se aplică și bunurilor prelucrate pentru a fi trimise în străinătate, în cazul în care este implicată o modificare fizică substanțială;
- (e) alte bunuri care părăsesc temporar o țară, fiind în general returnate în decurs de un an în starea lor originală și fără să existe un transfer de proprietate economică.

Exemple sunt bunurile trimise în străinătate pentru expunere în cadrul unor expoziții sau pentru divertisment, bunurile care fac obiectul unui contract de leasing operațional, incluzând contractele de leasing cu durată de câțiva ani, precum și bunurile returnate fără a fi vândute unui nerezident;

- (f) bunurile expediate pierdute sau distruse după trecerea frontierei, înainte ca transferul de proprietate să fi avut loc.

3.167. Importurile și exporturile de bunuri sunt înregistrate în momentul transferului de proprietate. Transferul de proprietate survine în momentul în care părțile la operațiune îl înregistrează în contabilitatea sau conturile lor. Acest moment poate să nu coincidă cu diferitele etape ale procesului contractual, cum sunt:

- (a) data angajamentului (data contractului);
- (b) data furnizării bunurilor și serviciilor și a dobândirii unei creanțe de plată (data transferului);
- (c) data stingerii creanței (data plății).

3.168. Importurile și exporturile de bunuri se evaluează franco la bord la frontiera țării exportatoare (*free on board – FOB*). Această valoare este:

- (a) valoarea bunurilor la prețurile de bază;
- (b) plus serviciile de transport și distribuire aferente până la punctul respectiv al frontierei, incluzând costul încărcării într-un mijloc de transport pentru transportul mai departe;
- (c) plus orice impozite minus subvențiile pentru bunurile exportate; pentru livrările intra-UE, acestea includ TVA și alte impozite pe bunuri, plătite în țara exportatoare.

În tabelul resurselor și utilizărilor și în tabelul simetric intrări-ieșiri, importurile de bunuri pentru grupele de produse individuale se evaluează la prețul cost-asigurare-navlu (*cost-insurance-freight – CIF*) la frontiera țării importatoare.

3.169. *Definiție:* prețul CIF este prețul unui bun livrat la frontiera țării importatoare sau prețul unui serviciu furnizat unui rezident, înaintea achitării oricăror taxe de import sau a altor impozite pe importuri sau comerț, a adaosurilor comerciale și a costurilor pentru transportul în țară.

3.170. În anumite cazuri, pot fi necesare aproximări sau indicatori substituenți pentru valoarea FOB, cum sunt:

- (a) schimburile în natură de bunuri sunt evaluate la prețurile de bază care ar fi fost plătite dacă bunurile ar fi fost vândute cu plata în bani;
- (b) operațiunile între întreprinderile afiliate: ca regulă, se utilizează valorile de transfer efective. Totuși, dacă ele diferă de prețurile de piață, sunt înlocuite cu un echivalent al prețului de piață estimat;
- (c) bunurile transferate în cadrul unui contract de leasing financiar: bunurile sunt evaluate pe baza prețului de achiziție plătit de locator și nu pe baza valorii cumulative a plăților chiriilor;
- (d) importurile de bunuri estimate pe baza datelor vamale (pentru comerțul extra-UE) sau a informațiilor INTRASTAT (pentru comerțul intra-UE). Niciuna dintre sursele de date nu aplică evaluarea FOB, ci utilizează valoarea CIF la frontiera UE și respectiv valorile CIF la frontiera națională. Deoarece valorile FOB sunt utilizate doar la cel mai agregat nivel, iar valorile CIF sunt utilizate la nivelul grupului de produse, aceste modificări sunt aplicate la cel mai agregat nivel, modificarea fiind cunoscută ca ajustare CIF/FOB;
- (e) importurile și exporturile de bunuri estimate pe baza informațiilor din anchete sau a diferitelor tipuri de informații ad hoc. În astfel de cazuri, se obține valoarea totală a vânzărilor defalcată pe produse. Estimarea se bazează pe prețurile de achiziție și nu pe valoarea FOB.

Exporturi și importuri de servicii (P.62 și P.72)

3.171. *Definiție:* exporturile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către rezidenți nerezidenților.

3.172. *Definiție:* importurile de servicii cuprind toate serviciile furnizate de către nerezidenți rezidenților.

3.173. Exporturile de servicii includ următoarele cazuri:

- (a) transportul bunurilor exportate după trecerea frontierei țării exportatoare în cazul în care este efectuat de un transportator rezident (cazurile 2 și 3 din tabelul 3.3);

- (b) transportul bunurilor importate de către un transportator rezident:
1. până la frontiera țării exportatoare în cazul în care bunurile sunt evaluate la valoarea FOB pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea FOB (cazul 3 din tabelul 3.4);
 2. până la frontiera țării importatoare în cazul în care bunurile sunt evaluate la valoarea CIF pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea CIF (cazurile 3 și 2 CIF din tabelul 3.4);
- (c) transportul bunurilor efectuat de rezidenți în beneficiul nerezidenților care nu implică importuri sau exporturi de bunuri (de exemplu, transportul bunurilor care nu părăsesc țara ca exporturi sau transportul bunurilor în afara teritoriului național);
- (d) transportul de pasageri în beneficiul nerezidenților de către transportatori rezidenți;
- (e) activitățile de prelucrare și reparare în beneficiul nerezidenților; aceste activități se înregistrează la valoarea netă, și anume ca export de servicii excluzând valoarea bunurilor prelucrate sau reparate;
- (f) instalarea echipamentelor în străinătate, în cadrul proiectelor având, prin natura lor, o durată limitată;
- (g) serviciile financiare furnizate de rezidenți nerezidenților, incluzând atât plata pentru serviciu explicită, cât și plata pentru serviciu implicită, de exemplu SIFIM;
- (h) serviciile de asigurări furnizate de rezidenți nerezidenților în valoare echivalentă cu cea a plății pentru serviciu implicite;
- (i) cheltuielile efectuate de turiștii nerezidenți și persoanele nerezidente care călătoresc în scop de afaceri. Cheltuielile sunt clasificate ca servicii; în sensul tabelului cu resurse și utilizări și al tabelului simetric intrări-ieșiri, este necesară o defalcare pe produse componente;
- (j) cheltuielile efectuate de nerezidenți pentru servicii de sănătate și învățământ furnizate de rezidenți; acestea includ serviciile furnizate atât pe teritoriul țării de origine, cât și în străinătate;
- (k) serviciile aferente caselor de vacanță ocupate de proprietari ale nerezidenților (a se vedea punctul 3.77);
- (l) redevențele și onorariile pentru licențe, a căror încasare este asociată cu utilizarea autorizată a drepturilor de proprietate intelectuală, cum ar fi brevetele, drepturile de autor, mărcile comerciale, procese industriale, francize etc. și cu utilizarea prin intermediul unor acorduri de licențiere a lucrărilor originale sau a prototipurilor, cum sunt manuscrisele, picturile etc. plătite de nerezidenți rezidenților.
- 3.174. Există un import echivalent de servicii ca imagine în oglindă a listei cu exporturi de servicii de la punctul 3.173, doar următoarele importuri de servicii necesitănd descrieri suplimentare.
- 3.175. Importurile de servicii de transport includ următoarele exemple:
- (a) transportul bunurilor exportate până la frontiera țării exportatoare în cazul în care este efectuat de un transportator nerezident, pentru a compensa valoarea transportului inclusă în valoarea FOB a bunurilor exportate (cazul 4 din tabelul 3.3);
- (b) transportul bunurilor importate efectuat de un transportator nerezident:
1. de la frontiera țării exportatoare ca serviciu de transport separat în cazul în care bunurile importate sunt evaluate la valoarea FOB (cazurile 4 și 5 FOB din tabelul 3.4);
 2. de la frontiera țării importatoare ca serviciu de transport separat în cazul în care bunurile importate sunt evaluate la valoarea CIF (în acest caz, valoarea serviciului de transport între frontiera țării exportatoare și cea a țării importatoare este deja inclusă în valoarea CIF a bunurilor; cazul 4 din tabelul 3.4);

(c) transportul bunurilor de către nerezidenți în beneficiul rezidenților, care nu implică importuri sau exporturi de bunuri (de exemplu, transportul bunurilor în tranzit sau transportul în afara teritoriului național);

(d) transportul național și internațional de pasageri în beneficiul rezidenților de către transportatori nerezidenți.

Importurile de servicii de transport nu includ transportul bunurilor exportate după ce acestea au trecut frontiera țării exportatoare în cazul în care sunt efectuate de un transportator nerezident (cazurile 5 și 6 din tabelul 3.3). Exporturile de bunuri sunt evaluate la valoarea FOB, iar toate serviciile de transport de acest fel sunt, prin urmare, considerate ca operațiuni între nerezidenți, adică între un transportator nerezident și un importator nerezident. Aceasta se aplică în cazul în care aceste servicii de transport sunt plătite în temeiul unui contract de export în condiții CIF de către exportator.

3.176. Importurile, din punctul de vedere al cumpărărilor directe efectuate de rezidenți în străinătate, cuprind toate bunurile și serviciile cumpărate de rezidenți în timp ce călătoresc în străinătate în scop de afaceri sau personal. Două categorii trebuie deosebite deoarece necesită tratament diferit:

(a) toate cheltuielile în interes de serviciu efectuate de persoanele care călătoresc în scop de afaceri reprezintă consum intermediar;

(b) toate celelalte cheltuieli, fie că sunt efectuate de persoanele care călătoresc în scop de afaceri sau de alți călători, sunt cheltuieli pentru consum final al gospodăriilor.

3.177. Importurile și exporturile de servicii sunt înregistrate în momentul în care sunt prestate. Acest moment coincide cu momentul în care serviciile sunt produse. Importurile de servicii sunt evaluate la prețul de achiziție, iar exporturile de servicii la prețuri de bază.

Tabelul 3.3 – Modul de tratare a transportului de bunuri exportate

Teritoriul național		Teritoriul de tranzit		Teritoriul țării importatoare	
1. transportator rezident ⇒		2. transportator rezident ⇒		3. transportator rezident ⇒	
4. transportator nerezident ⇒		5. transportator nerezident ⇒		6. transportator nerezident ⇒	
Exporturi de bunuri (FOB)	Exporturi de servicii	Importuri de bunuri (CIF/FOB)	Importuri de servicii		
1. x	—	—	—		
2. —	x	—	—		
3. —	x	—	—		
4. x	—	—	—		x
5. —	—	—	—		—
6. —	—	—	—		—

3.178. Explicații cu privire la modul de citire a acestui tabel: prima parte a acestui tabel indică faptul că există șase posibilități de transport al bunurilor exportate, în funcție de statutul de rezident sau nerezident al transportatorului și de locul unde se petrece transportul: de la un loc aflat pe teritoriul național până la granița națională, de la granița națională la granița țării importatoare sau de la granița țării importatoare la un loc aflat pe teritoriul țării importatoare. În partea a doua a acestui tabel, pentru fiecare dintre aceste șase posibilități, se indică dacă costurile de transport se înregistrează ca exporturi de bunuri, exporturi de servicii, importuri de bunuri sau importuri de servicii.

Tabelul 3.4 – Modul de tratare a transportului de bunuri importate

Teritoriul național		Teritoriul de tranzit		Teritoriul țării exportatoare	
1. transportator rezident ⇐		2. transportator rezident ⇐		3. transportator rezident ⇐	
4. transportator nerezident ⇐		5. transportator nerezident ⇐		6. transportator nerezident ⇐	

	Evaluarea bunurilor importate	Importuri de bunuri	Importuri de servicii	Exporturi de bunuri (FOB)	Exporturi de servicii
1.	CIF/FOB	—	—	—	—
2.	FOB CIF	— x	— —	— —	— x
3.	CIF/FOB	x	—	—	x
4.	CIF/FOB	—	x	—	—
5.	FOB CIF	— x	x —	— —	— —
6.	CIF/FOB	x	—	—	—

3.179. Explicații cu privire la modul de citire a acestui tabel: prima parte a acestui tabel indică faptul că există șase posibilități de transport al bunurilor importate, în funcție de statutul de rezident sau nerezident al transportatorului și de locul unde se petrece transportul: de la un loc aflat pe teritoriul țării exportatoare până la granița acestei țări exportatoare, de la granița țării exportatoare la granița țării importatoare și de la granița națională la un loc aflat pe teritoriul național. În partea a doua a acestui tabel, pentru fiecare dintre aceste șase posibilități, se indică dacă costurile de transport se înregistrează ca importuri de bunuri, importuri de servicii, exporturi de bunuri sau exporturi de servicii. În unele cazuri (cazurile 2 și 5), această înregistrare depinde de principiul evaluării aplicat bunurilor importate. De notat că trecerea de la evaluarea bunurilor importate în funcție de valoarea CIF la evaluarea în funcție de valoarea FOB constă în:

- (a) ajustarea CIF/FOB, adică de la 2 CIF la 2 FOB (reduce totalurile importurilor și exporturilor);
- (b) reclasificarea CIF/FOB, adică de la 5 CIF la 5 FOB (nu modifică totalurile importurilor și exporturilor).

OPERAȚIUNI CU BUNURI EXISTENTE

3.180. *Definiție:* bunurile existente sunt bunurile care au avut deja un utilizator (altele decât stocurile).

3.181. Bunurile existente includ:

- (a) clădirile și alte bunuri de capital fix care au fost vândute de unitățile producătoare altor unități:
 - 1. pentru a fi refolosite ca atare;
 - 2. pentru a fi demolate sau distruse; produsele rezultante devenind materii prime (de exemplu, fier vechi) utilizate în producția de bunuri noi (de exemplu, oțel);
- (b) obiectele de valoare vândute de o unitate altei unități;
- (c) bunurile de consum de folosință îndelungată care au fost vândute de gospodării altor unități:
 - 1. pentru a fi refolosite ca atare;
 - 2. pentru a fi distruse și transformate în materiale de demolare;
- (d) bunurile consumabile (de exemplu, hârtie veche, cărpe, haine vechi, butelii de sticlă vechi etc.) care au fost vândute de către orice unitate, fie pentru a fi reutilizate, fie pentru a fi transformate în materii prime pentru fabricarea de bunuri noi.

Transferul de bunuri existente este înregistrat drept cheltuială negativă (achiziție) pentru vânzător și drept cheltuială pozitivă (achiziție) pentru cumpărător.

3.182. Această definiție a bunurilor existente are următoarele consecințe:

- (a) atunci când vânzarea unui activ fix existent sau a unui obiect de valoare existent are loc între doi producători rezidenți, valorile pozitive și negative înregistrate pentru formarea brută de capital fix se anihilează reciproc la nivelul întregii economii, cu excepția costurilor determinate de transferul de proprietate;

- (b) atunci când un activ fix imobil existent (de exemplu o clădire) este vândut unui nerezident, ultimul este tratat ca și cum cumpără un activ financiar, adică participația unei unități rezidente teoretice. Această unitatea rezidentă fictivă poate cumpăra activul fix respectiv. Vânzarea și cumpărarea activului fix survine între unități rezidente;
- (c) când un activ fix mobil existent, cum este un vapor sau un avion, este exportat, nu se înregistrează nicio formare brută de capital fix pozitivă în economie care să compenseze formarea brută de capital fix negativă a vânzătorului;
- (d) bunurile de folosință îndelungată, cum sunt vehiculele, pot fi clasificate ca active fixe sau ca bunuri de consum de folosință îndelungată, în funcție de proprietar și de scopul în care sunt utilizate. Dacă proprietatea asupra unui astfel de bun este transferată de la o întreprindere la o gospodărie a populației pentru a fi utilizat pentru consum final, pentru întreprindere se înregistrează o formare brută de capital fix negativă, iar pentru gospodărie o cheltuială pentru consum pozitivă. În cazul în care proprietatea asupra unui astfel de bun este transferată de la o gospodărie a populației la o întreprindere, pentru gospodărie se înregistrează o cheltuială pentru consum final negativă, iar pentru întreprindere o formare brută de capital fix pozitivă;
- (e) operațiunile cu obiecte de valoare existente se înregistrează ca achiziționare de obiecte de valoare (formare brută de capital pozitivă) de către cumpărător și ca cedare a unui obiect de valoare (formare brută de capital negativă) de către vânzător. În cazul unei operațiuni cu restul lumii, se înregistrează un import sau un export al unui bun. Vânzarea unui obiect de valoare de către o gospodărie a populației nu se înregistrează drept cheltuială pentru consumul final negativă;
- (f) în cazul în care sunt vândute, de către administrația publică, în străinătate, bunuri de folosință îndelungată de uz militar existente, această vânzare este înregistrată ca export de bunuri și ca formare de capital fix negativă de către administrația publică.

3.183. Operațiunile cu bunuri existente sunt înregistrate în momentul transferului de proprietate. Principiile de evaluare aplicate sunt cele adecvate tipului de operațiuni cu produse în cauză.

ACHIZIȚII MINUS CEDĂRI DE ACTIVE NEPRODUSE (NP)

3.184. *Definiție:* activele neproduse constau în active care nu au fost produse în sfera producției și care pot fi utilizate în producția de bunuri și servicii.

3.185. Se disting trei categorii de achiziții minus cedări de active neproduse:

- (a) achiziții minus cedări de resurse naturale (NP.1);
- (b) achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe (NP.2);
- (c) achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale (NP.3).

3.186. Resursele naturale cuprind următoarele categorii:

- (a) terenul;
- (b) rezervele de minereuri și energie;
- (c) resursele biologice necultivate;
- (d) resursele de apă;
- (e) spectrele de frecvențe radio;
- (f) alte resurse naturale.

Resursele naturale exclud activul produs reprezentat de resursele biologice cultivate. Cumpărarea sau vânzarea resurselor biologice cultivate nu sunt înregistrate ca achiziții minus cedări de resurse naturale; ele sunt înregistrate ca formare de capital fix. De asemenea, plățile pentru utilizarea temporară a resurselor naturale nu sunt înregistrate ca achiziții de resurse naturale; ele sunt înregistrate drept rente, adică drept venit din proprietate (a se vedea capitolul 15: Contracte, contracte de leasing și licențe).

3.187. Terenul este definit drept solul propriu-zis, incluzând apele de suprafață asociate. Acestea din urmă includ orice ape interioare (bazine, lacuri, râuri etc.) asupra cărora poate fi exercitat dreptul de proprietate.

- 3.188. Următoarele nu sunt incluse în categoria terenuri:
- (a) clădirile sau alte structuri aflate pe teren sau care îl străbat (de exemplu, drumuri și tunele);
 - (b) viile, livezile sau alte plantații de arbori și culturi pe picior etc.;
 - (c) zăcăminte;
 - (d) resursele biologice necultivate;
 - (e) resursele de apă subterană.
- Elementele de la literele (a) și (b) sunt active fixe produse, cele de la literele (c), (d) și (e) sunt tipuri de active neproduse.
- 3.189. Achizițiile și cedările de teren și de alte resurse naturale sunt evaluate la prețurile de piață actuale care predomină în momentul în care survin achizițiile/cedările. Operațiunile cu resurse naturale sunt înregistrate la aceeași valoare în conturile cumpărătorului și în cele ale vânzătorului. Această valoare exclude costurile transferului de proprietate asupra resurselor naturale. Aceste costuri sunt tratate ca formare brută de capital fix.
- 3.190. Contractele, contractele de leasing și licențele ca active neproduse constau în următoarele clase:
- (a) contractele de leasing operațional comercializabile;
 - (b) permisele de utilizare a resurselor naturale, de exemplu cotele de pescuit;
 - (c) permisele pentru desfășurarea unor activități specifice, de exemplu permisele de emisie și licențele pentru un număr limitat de cazinouri sau pentru a desfășura activitatea de taximetrie într-o anumită zonă;
 - (d) îndreptățirea exclusivă cu privire la bunuri și servicii viitoare, de exemplu contractele fotbalistilor și dreptul exclusiv al unei edituri de a publica noile lucrări ale unui anumit autor.
- 3.191. Contractele, contractele de leasing și licențele ca o categorie de active neproduse exclud leasingul operațional al unor astfel de active; plățile pentru leasingul operațional sunt înregistrate drept consum intermediar.
- Valoarea achizițiilor și cedărilor de contracte, contracte de leasing și licențe exclude costurile asociate transferului de proprietate. Aceste costuri sunt o componentă a formării brute de capital fix.
- 3.192. *Definiție:* valoarea fondurilor comerciale și a activelor comerciale este diferența dintre valoarea plătită pentru o întreprindere fără risc de insolvență în viitorul apropiat și suma activelor sale minus suma pasivelor sale. Pentru a calcula valoarea totală a activelor minus pasivele, fiecare activ și pasiv individual este identificat separat și evaluat.
- 3.193. Fondul comercial este înregistrat doar în cazul în care valoarea sa este evidențiată printr-o operațiune de piață, de exemplu prin vânzarea întregii societăți. În cazul în care activele comerciale identificate sunt vândute individual și separat de întreaga societate, o astfel de vânzare este înregistrată în această formă.
- 3.194. Achizițiile minus cedările de active neproduse sunt înregistrate în contul de capital al sectoarelor, al economiei totale și al restului lumii.
-

CAPITOLUL 4

OPERAȚIUNI DE REPARTIȚIE

- 4.01. *Definiție:* operațiunile de repartitie sunt operațiuni prin care valoarea adăugată generată în producție este repartizată forței de muncă, capitalului și administrației publice, precum și operațiunile de repartizare a venitului și patrimoniului.

Se face distincție între transferurile curente și transferurile de capital, acestea din urmă fiind destinate să repartizeze economiile sau patrimoniul, și nu venitul.

REMUNERAREA ANGAJAȚILOR (D.1)

- 4.02. *Definiție:* remunerarea angajaților (D.1) este definită ca remunerația totală, în bani sau în natură, plătită de către un angajator unui angajat în schimbul muncii prestate de acesta din urmă în cursul unei perioade contabile.

Remunerarea angajaților este compusă din următoarele componente:

- (a) salarii și indemnizații (D.11):

- salarii și indemnizații în bani;
- salarii și indemnizații în natură;

- (b) cotizații sociale în sarcina angajatorilor (D.12):

- cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121):
 - cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211);
 - cotizații efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1212);
- cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122):
 - cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221);
 - alte cotizații imputate în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222).

Salarii și indemnizații (D.11)**Salarii și indemnizații în bani**

- 4.03. Salariile și indemnizațiile în bani includ cotizațiile sociale, impozitele pe venit și alte plăți de plătit de către angajat, incluzând cele reținute de angajator și plătite direct sistemelor de asigurări sociale, autorităților fiscale etc., în beneficiul angajatului.

Salariile și indemnizațiile în bani includ următoarele tipuri de remunerare:

- (a) salarii și indemnizații de bază plătite la intervale regulate;
- (b) plăți majorate, cum sunt cele pentru ore suplimentare, muncă pe timp de noapte sau la sfârșitul săptămânii, în circumstanțe dezagreabile sau periculoase;
- (c) alocații pentru costul vieții, alocații locale și pentru expatriere;
- (d) prime sau alte plăți excepționale legate de rezultatele globale ale întreprinderii plătite în cadrul unor sisteme de stimulare; prime acordate pe baza productivității sau a profiturilor, primele de Crăciun și de Anul Nou, excluzând prestațiile sociale acordate angajaților [a se vedea punctul 4.07 litera (c)]; plata pentru „luna a 13-a și a 14-a”, cunoscută și sub denumirea de plata suplimentară anuală;
- (e) alocații pentru transportul către și de la locul de muncă, excluzând alocațiile sau rambursările acordate angajaților pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare și de divertisment, efectuate în cursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu [a se vedea punctul 4.07 litera (a)];

- (f) plata zilelor de vacanță pentru sărbători oficiale sau concediu anual;
- (g) comisioane, bacșișuri, onorarii de participare și onorariile directorilor plătite angajaților;
- (h) plăți efectuate de angajatori angajaților în cadrul sistemelor de economisire;
- (i) plăți excepționale către angajații care părăsesc întreprinderea, în cazul în care respectivele plăți nu sunt legate de un contract colectiv;
- (j) alocații pecuniare pentru locuință, plătite angajaților de către angajatori.

Salarii și indemnizații în natură

4.04. *Definiție:* salariile și indemnizațiile în natură constau în bunuri și servicii sau alte prestații nepecuniare, furnizate gratuit sau la preț redus de către angajatori, care pot fi utilizate de angajați în timpul liber și fără restricții, pentru satisfacerea nevoilor sau dorințelor lor sau ale celorlalți membri ai gospodăriilor lor.

4.05. Exemple de salarii și indemnizații în natură sunt:

- (a) hrana și băuturile, incluzând cele consumate în deplasări de serviciu, dar excluzând hrana și băuturile necesare în condiții de muncă excepționale. Salariile și indemnizațiile în natură includ reducerile de preț obținute în cantinele gratuite sau subvenționate sau cele obținute prin acordarea de bonuri de masă;
- (b) serviciile locative sau de cazare, pentru uz propriu sau cumpărate, de tipul celor care pot fi utilizate de toți membrii gospodăriei angajatului;
- (c) uniforme sau alte haine speciale pe care angajații le poartă frecvent la locul de muncă sau în afara acestuia;
- (d) serviciile de întreținere a vehiculelor sau altor bunuri de folosință îndelungată furnizate pentru uzul personal al angajaților;
- (e) bunurile și serviciile rezultate din procesul de producție al angajatorului, cum sunt călătoriile gratuite pentru angajații din societățile de căi ferate sau aeriene, cărbune gratuit pentru mineri sau alimente gratuite pentru angajații din agricultură;
- (f) punerea la dispoziția angajaților și familiilor lor a unor facilități pentru sport, recreere sau vacanță;
- (g) transportul către și de la locul de muncă, cu excepția celui organizat în timpul de lucru al angajatorului; parcarele automobilelor în situația în care în condiții normale ar trebui plătite;
- (h) îngrijirea copiilor angajaților;
- (i) plățile în beneficiul angajaților efectuate de angajatori către comitetele de întreprindere sau organisme similare;
- (j) acțiunile gratuite repartizate angajaților;
- (k) împrumuturile acordate angajaților la dobânzi reduse. Valoarea acestui beneficiu este estimată ca suma pe care angajatul ar trebui să o plătească dacă s-ar practica dobânda de piață minus valoarea dobânzii plătite efectiv. Beneficiul este înregistrat la salarii și indemnizații în contul de exploatare, iar plata corespunzătoare imputată a dobânzii de la angajat la angajator este înregistrată în contul de distribuire primară a veniturilor;
- (l) opțiunile pe acțiuni, caz în care angajatorul oferă unui angajat opțiunea de a cumpăra acțiuni la un preț specificat la o dată viitoare (a se vedea punctele 4.168-4.178);
- (m) veniturile generate de activitățile necuprinse în statistici în sectoarele întreprinderilor și transferate angajaților participanți la astfel de activități pentru uzul lor privat.

4.06. Bunurile și serviciile acordate angajaților ca salarii și indemnizații în natură sunt evaluate la prețuri de bază în cazul în care sunt produse de către angajator și la prețuri de achiziție în cazul în care sunt cumpărate de angajator. În cazul în care salariile și indemnizațiile în natură sunt acordate gratuit, valoarea lor totală este calculată în funcție de prețurile de bază (sau de prețurile de achiziție ale angajatorului când sunt cumpărate de angajator) ale bunurilor și serviciilor în cauză. Această valoare este redusă cu suma plătită de către angajat în cazul în care bunurile și serviciile sunt oferite la prețuri reduse în loc de gratuit.

4.07. Salariile și indemnizațiile nu includ următoarele:

(a) cheltuielile angajatorilor necesare în procesul de producție al angajatorilor. Exemple sunt următoarele:

1. alocațiile sau rambursările către angajați pentru cheltuieli de călătorie, de izolare, de mutare și de divertisment efectuate în cursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu;
2. cheltuielile pentru dotările de la locul de muncă, pentru examenele medicale necesare din cauza specificului locului de muncă și pentru dotarea cu haine de lucru purtate la locul de muncă;
3. serviciile de cazare la locul de muncă de tipul celor care nu pot fi utilizate de gospodăriile cărora le aparțin angajații, de exemplu cabine, dormitoare comune, cămine și barăci;
4. băuturile sau alimentele speciale necesare din cauza condițiilor de muncă excepționale;
5. alocațiile plătite angajaților pentru cumpărarea de unelte, echipamente sau îmbrăcăminte specială, necesare la locul de muncă, sau acea parte a salariilor și indemnizațiilor lor pe care, în temeiul contractului lor de muncă, angajații sunt obligați să le aloce unor astfel de cumpărături. În măsura în care angajații, care prin contractul lor de muncă sunt obligați să cumpere unelte, echipamente, îmbrăcăminte specială etc., nu sunt complet rambursați, cheltuielile restante pe care ei le efectuează sunt deduse din sumele pe care ei le primesc sub formă de salarii și indemnizații, iar consumul intermediar al angajatorilor este crescut în consecință.

Cheltuielile cu bunuri și servicii, pe care angajatorii sunt obligați să le ofere angajaților lor pentru ca aceștia să poată să-și desfășoare activitatea, sunt tratate drept consum intermediar al angajatorilor;

- (b) totalul salariilor și indemnizațiilor pe care angajatorii le plătesc temporar angajaților în caz de boală, maternitate, accident de muncă, invaliditate etc. Astfel de plăți sunt considerate prestații de asigurare socială, altele decât pensiile (D.6222), fiind înregistrate cu aceleași sume la cotizațiile sociale imputate angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222);
- (c) alte prestații de asigurări sociale aferente încadrării în muncă, sub formă de alocații pentru copii, pentru soț/soție, de familie, pentru învățământ sau alte alocații pentru persoanele aflate în întreținere, precum și serviciile medicale gratuite (altele decât cele necesare din cauza specificului locului de muncă) furnizate angajaților sau familiilor lor;
- (d) impozitele de plătit de către angajator pentru salariile și indemnizațiile plătite – de exemplu, impozitul pe salarii. Astfel de impozite de plătit de către întreprinderi sunt evaluate fie ca o proporție din salariile și indemnizațiile plătite, fie ca o sumă fixă per persoană angajată. Ele sunt tratate ca alte impozite pe producție;
- (e) plățile către lucrători externi la unitatea de bun produs sau de serviciu prestat. În situația în care venitul primit de lucrătorul extern este în funcție de valoarea producției rezultate din unele procese de producție pentru care persoana respectivă este responsabilă, indiferent de cât de multă sau puțină muncă a fost efectuată, acest tip de remunerare implică faptul că lucrătorul este independent.

Cotizații sociale în sarcina angajatorilor (D.12)

4.08. *Definiție:* cotizațiile sociale în sarcina angajatorilor sunt cotizații sociale de plătit de către angajatori către sisteme de securitate socială sau alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă pentru a asigura prestații sociale pentru angajații lor.

O sumă egală cu valoarea cotizațiilor sociale suportate de angajatori pentru a asigura pentru angajații lor dreptul la prestații sociale este înregistrată ca remunerare a angajaților. Cotizațiile sociale în sarcina angajatorilor pot să fie efective sau imputate.

Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121)

4.09. *Definiție:* cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) constau în plățile efectuate de angajatori în beneficiul angajaților lor către asigurători (sistemele de securitate socială și alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă). Astfel de plăți vizează cotizațiile statutare, convenționale, contractuale și benevole pentru asigurarea împotriva riscurilor sau nevoilor sociale.

Cu toate că sunt plătite direct de către angajatori asigurătorilor, astfel de cotizații în sarcina angajatorilor sunt tratate ca o componentă a retribuirii angajaților. Cotizațiile sunt înregistrate ca fiind plătite de angajați asigurătorilor.

Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorului se compun din două categorii: cotizațiile legate de pensii și cotizațiile pentru alte beneficii, care se înregistrează separat la următoarele rubrici:

- (a) cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211);
- (b) cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1212).

Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile, corespund cotizațiilor aferente riscurilor și nevoilor sociale ale angajaților lor, altele decât pensiile, cum sunt boala, maternitatea, accidente de muncă, handicapul, concedierea etc.

Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122)

- 4.10. *Definiție:* cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122) reprezintă contrapartea la alte prestații de asigurări sociale (D.622) (minus eventualele cotizații sociale în sarcina angajaților) plătite direct de angajatori angajaților lor sau foștilor angajați și altor persoane eligibile fără implicarea unei societăți de asigurări sau a unui fond de pensii și fără crearea unui fond special sau a unei rezerve separate în acest scop.

Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor se împart în două categorii:

- (a) cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)

Sistemele de asigurări sociale implicând pensiile sunt clasificate ca sisteme de cotizații predefinite și sisteme de prestații predefinite.

Un sistem de cotizații predefinite este unul în care prestațiile sunt determinate de cotizațiile plătite sistemului și de randamentul investirii fondurilor. La momentul pensionării, angajatul este cel care poartă toate riscurile privind prestațiile de plătit. Pentru astfel de sisteme nu există cotizații imputate, cu excepția situației în care însuși angajatorul operează sistemul. În acest caz, costurile operării sistemului sunt tratate ca o cotizație imputată de plătit angajatului ca parte a remunerării angajaților. Această sumă este înregistrată de asemenea drept cheltuială pentru consum final al gospodăriilor pentru servicii financiare.

Un sistem de prestații definite este unul în care prestațiile de plătit membrilor sunt determinate de regulile sistemului, adică de utilizarea unei formule pentru a determina plata sau un minim de plată. Într-un sistem tipic de prestații predefinite, cotizează atât angajatorul, cât și angajatul, cotizația angajatului fiind obligatorie și reprezentând un procent din salariul curent. Costurile îndeplinirii prestațiilor menționate sunt în responsabilitatea angajatorului. Angajatorul este cel care poartă riscul furnizării prestațiilor.

În cadrul unui sistem de prestații predefinite, există o cotizație imputată de către angajator, calculată conform următoarei metode de calcul:

Cotizația imputată de către angajator este egală cu

creșterea prestației datorită perioadei actuale de angajare

minus suma reprezentată de cotizația efectivă a angajatorului

minus suma reprezentată de orice cotizație a angajatului

plus costurile operării sistemului.

Unele sisteme pot fi descrise ca fiind fără cotizație deoarece nici angajatorul, nici angajatul nu plătesc efectiv nicio cotizație. Cu toate acestea, se calculează o cotizație imputată din partea angajatorului, care se impută astfel cum a fost descris mai sus.

În cazul în care drepturile de pensie gestionate de sistemele destinate angajaților administrației publice nu sunt înregistrate în conturile principale, cotizațiile pentru pensie imputate în sarcina angajatorilor din administrația publică se estimează pe baza calculelor actuariale. În cazul în care calculele actuariale nu pot obține un nivel suficient de fiabilitate, și numai în astfel de cazuri, sunt posibile alte două metode pentru estimarea cotizațiilor pentru pensii imputate în sarcina angajatorilor din administrația publică, după cum urmează:

1. pe baza unui procent rezonabil din salariile și indemnizațiile plătite angajaților actuali; sau

2. ca echivalent al diferenței dintre prestațiile actuale de plătit și cotizațiile actuale de plătit (atât de angajați, cât și de administrația publică în calitate de angajator).

(b) cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.1222)

Faptul că anumite prestații sociale sunt plătite direct de angajatori și nu prin intermediul fondurilor de securitate socială sau al altor asigurători nu împiedică înregistrarea lor ca prestații de asistență socială. Întrucât costurile aferente acestor prestații sunt cuprinse în costurile cu forța de muncă suportate de angajatori, ele sunt incluse și în remunerarea angajaților. Prin urmare, remunerarea este imputată pentru astfel de angajați la o valoare egală cu cea corespunzătoare prestațiilor sociale necesare pentru a asigura drepturile la prestații sociale pe care ei le acumulează. Astfel de sume țin cont de orice cotizație efectivă plătită de angajator sau angajat și depind nu numai de nivelul prestațiilor actuale de plătit, dar și de modul în care obligațiile angajatorilor în cadrul unor astfel de sisteme sunt susceptibile să evolueze în viitor ca rezultat al unor factori cum sunt variațiile preconizate ale numărului, intervalelor de vârstă și speranței de viață ale angajaților actuali și precedenți. Valorile imputate pentru cotizații sunt bazate pe același tip de calcule actuariale care determină nivelurile primelor practicate de societățile de asigurări.

Totuși, în practică poate fi dificil să se calculeze cu precizie sumele corespunzătoare unor astfel de cotizații imputate. Angajatorul poate face el însuși estimări, probabil pe baza cotizațiilor plătite sistemelor finanțate în mod similar, astfel încât să se calculeze obligațiile de plată viitoare probabile, astfel de estimări putând fi utilizate în momentul în care sunt disponibile. O altă metodă acceptabilă este aceea de a utiliza un procent rezonabil din salariile și indemnizațiile plătite angajaților actuali. Altfel, singura alternativă practică este de a utiliza prestațiile sociale altele decât cele de pensie de plătit de către angajator în cursul aceleiași perioade contabile ca estimare a remunerării imputate care ar fi necesară pentru a acoperi cotizațiile imputate. Prestațiile plătite efectiv în perioada curentă oferă o estimare acceptabilă a cotizațiilor și remunerațiilor imputate asociate.

- 4.11. În conturile sectoarelor, costurile aferente prestațiilor sociale directe apar, în primul rând, la utilizări în contul de exploatare, ca o componentă a remunerării angajaților, și în al doilea rând, la utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor, ca prestații sociale. Pentru a echilibra contul din urmă, se presupune că gospodăriile angajaților restituie sectoarelor angajatorilor cotizațiile sociale imputate efectuate de angajatori care, împreună cu eventualele cotizații sociale ale angajaților, finanțează prestațiile de asistență socială directe acordate lor de acești angajatori. Acest circuit teoretic este similar celui corespunzător cotizațiilor sociale efective ale angajatorilor, care trec prin conturile gospodăriilor și care, în continuare, sunt considerate a fi plătite de acestea asigurătorilor.

4.12. Momentul înregistrării remunerării angajaților:

- (a) salariile și indemnizațiile (D.11) sunt înregistrate în perioada în care este efectuată munca respectivă. Totuși, primele ad-hoc sau alte plăți excepționale, cum sunt plățile corespunzătoare celei de a 13-a luni, sunt înregistrate în momentul termenului de plată. Momentul înregistrării opțiunilor pe acțiuni este dispersat de-a lungul perioadei dintre data acordării și data intrării în drepturi. Dacă informațiile sunt inadecvate, valoarea opțiunii este înregistrată la data intrării în drepturi;
- (b) cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.121) sunt înregistrate în perioada în care este efectuată munca respectivă;
- (c) cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.122) sunt înregistrate în funcție de următoarele categorii:
 1. cele care reprezintă contrapartea la prestațiile sociale directe obligatorii se înregistrează în perioada în care este efectuată munca respectivă;
 2. cele care reprezintă contrapartea la prestațiile sociale directe benevole se înregistrează în momentul în care aceste prestații sunt furnizate.

4.13. Remunerarea angajaților constă în următoarele componente:

- (a) remunerarea angajaților rezidenți de către angajatori rezidenți;
- (b) remunerarea angajaților rezidenți de către angajatori nerezidenți;
- (c) remunerarea angajaților nerezidenți de către angajatori rezidenți.

Componentele menționate la literele (a)-(c) sunt înregistrate după cum urmează:

1. remunerarea angajaților rezidenți și nerezidenți de către angajatori rezidenți grupează componentele menționate la literele (a) și (c) și este înregistrată ca utilizări în contul de exploatare al sectoarelor și industriilor din care fac parte angajatorii;

2. remunerarea angajaților rezidenți de către angajatori rezidenți și nerezidenți grupează componentele menționate la literele (a) și (b) și este înregistrată ca resurse în contul de alocare primară a veniturilor gospodăriilor;
3. pentru componenta menționată la litera (b), remunerarea angajaților rezidenți de către angajatori nerezidenți, este înregistrată ca utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente;
4. pentru componenta menționată la litera (c), remunerarea angajaților nerezidenți de către angajatori rezidenți, este înregistrată ca resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

IMPOZITE PE PRODUCȚIE ȘI IMPORTURI (D.2)

- 4.14. *Definiție:* impozitele pe producție și importuri (D.2) constau în plăți obligatorii fără contraparte, în bani sau în natură, colectate de administrațiile publice sau de instituțiile Uniunii Europene, în funcție de producția și importul de bunuri și de servicii, ocuparea forței de muncă, dreptul de proprietate sau de utilizare a terenurilor, clădirilor sau altor active utilizate în producție. Astfel de impozite se plătesc indiferent de profitul realizat.
- 4.15. Impozitele pe producție și importuri sunt constituite din următoarele componente:
- (a) impozite pe produse (D.21):
 1. taxe de tip TVA (D.211);
 2. impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212);
 - drepturi asupra importurilor (D.2121);
 - impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor (D.2122);
 3. impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri (D.214);
 - (b) alte impozite pe producție (D.29).

Impozite pe produse (D.21)

- 4.16. *Definiție:* impozitele pe produse (D.21) sunt impozite de plătit per unitate de bun sau de serviciu produs sau tranzacționat. Impozitul poate fi o sumă specifică per unitate de cantitate de bun sau de serviciu sau poate fi calculată ca procent specificat din prețul unitar sau din valoarea bunurilor și serviciilor produse sau tranzacționate. Impozitele evaluate pentru un produs, indiferent de care unitate instituțională plătește impozitul, sunt incluse în impozitele pe produse, cu excepția situației în care sunt incluse în mod specific la o altă rubrică.

Taxe de tip TVA (D.211)

- 4.17. *Definiție:* o taxă de tip TVA este un impozit pe bunuri și servicii colectat în etape de întreprinderi și care în cele din urmă este suportat integral de cumpărătorul final.

Această rubrică cuprinde taxa pe valoarea adăugată, care este colectată de către administrațiile publice și care se aplică produselor autohtone sau importate, precum și alte impozite deductibile aplicate în temeiul unor norme similare celor care reglementează TVA. Toate taxele de tip valoare adăugată sunt denumite în continuare „TVA”. Trăsătura comună a TVA este aceea că producătorii sunt obligați să plătească administrației publice doar diferența dintre TVA aferent vânzărilor lor și TVA aferent achizițiilor lor reprezentând consumul lor intermediar și formarea brută de capital fix.

TVA este înregistrată la valoarea netă, în sensul că:

- (a) producția de bunuri și servicii și importurile sunt evaluate excluzând TVA facturată;
- (b) achizițiile de bunuri și servicii sunt înregistrate incluzând TVA nedeductibilă. TVA este înregistrată ca fiind suportată de cumpărători, nu de vânzători, și doar de acei cumpărători care nu au posibilitatea să o deducă. Majoritatea TVA este înregistrată ca fiind plătită pentru utilizări finale, în principal pentru consumul gospodăriilor.

La nivelul economiei totale, TVA este egală cu diferența dintre TVA facturată totală și TVA deductibilă totală (a se vedea punctul 4.27).

Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212)

4.18. *Definiție:* impozitele și drepturile asupra importurilor, exclusiv TVA (D.212) cuprind plățile obligatorii colectate de administrațiile publice sau de instituțiile Uniunii Europene pentru bunurile importate, exclusiv TVA, pentru a le pune în liberă circulație pe teritoriul economic, precum și pentru serviciile furnizate unităților rezidente de către unități nerezidente.

Aceste plăți obligatorii includ:

- (a) drepturi asupra importurilor (D.2121): acestea constau în drepturi vamale sau alte taxe pe importuri de plătit în funcție de tarifele vamale pentru bunurile de un anumit tip atunci când ele pătrund pentru a fi utilizate în teritoriul economic al țării de utilizare;
- (b) impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor (D.2122).

Această rubrică include:

- 1. prelevările pe produsele agricole importate;
- 2. sumele monetare compensatorii prelevate pe importuri;
- 3. accizele și taxele speciale pe anumite produse importate, cu condiția ca aceste accize și taxe pe produse similare autohtone să fie plătite de însăși ramura producătoare;
- 4. impozitele generale pe vânzări de plătit pe importurile de bunuri și servicii;
- 5. impozitele pe servicii specifice furnizate de întreprinderi nerezidente unităților rezidente din teritoriul economic;
- 6. profiturile întreprinderilor publice care exercită un monopol pe importurile de anumite bunuri sau servicii, care sunt transferate statului.

Valoarea netă a impozitelor și drepturilor asupra importurilor exclusiv TVA se calculează prin deducerea subvențiilor pe importuri (D.311) din impozitele și drepturile asupra importurilor exclusiv TVA (D.212).

Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri (D.214)

4.19. *Definiție:* impozitele pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri (D.214) constau în impozite pe bunuri și servicii care sunt de plătit ca rezultat al producției, exportului, vânzării, transferului, leasingului sau livrării respectivelor bunuri sau servicii sau ca rezultat al utilizării lor pentru consum propriu sau la formarea de capital pentru uz propriu.

4.20. Această rubrică include în special:

- (a) accizele și impozitele pe consum (altele decât cele care sunt incluse în impozitele și drepturile asupra importurilor);
- (b) taxele de timbru pe vânzarea de produse specifice, cum ar fi băuturi alcoolice sau tutun și pe emisiunea de documente oficiale sau de securi;
- (c) impozitele pe operațiunile financiare și de capital, de plătit pentru cumpărarea sau vânzarea de active financiare și nefinanciare, incluzând valutele străine. Ele devin de plătit în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra terenurilor sau altor active, cu excepția celei care rezultă ca urmare a transferurilor de capital (în principal moșteniri și donații). Ele sunt tratate ca impozite pe servicii de intermediere;
- (d) impozitele de înmatriculare a autovehiculelor;
- (e) impozitele pe divertisment;
- (f) impozitele pe loterii, jocuri de noroc și pariuri, altele decât cele pe câștiguri;
- (g) impozitele pe primele de asigurare;
- (h) alte impozite pe servicii specifice: hoteluri sau cazare, servicii de locuință, restaurante, transport, comunicații, publicitate;

- (i) impozitele generale pe vânzări sau pe cifra de afaceri (exclusiv taxele de tip TVA): acestea includ impozitele pe vânzările cu ridicata și cu amănuntul realizate de fabricanți, impozitele pe cumpărare, impozitele pe cifra de afaceri;
 - (j) profiturile monopolurilor fiscale care sunt transferate statului, cu excepția celor care exercită un monopol asupra importurilor unor bunuri sau servicii (incluse în D.2122). Monopolurile fiscale sunt întreprinderi publice cărora le-a fost acordat un monopol legal asupra producției sau distribuției unui tip specific de bun sau de serviciu pentru a realiza venituri și nu pentru a sprijini interesele politicilor economice sau sociale publice. În situația în care unei întreprinderi publice i se acordă în mod intenționat o putere de monopol din motive de politică economică și socială ca urmare a naturii speciale a unui bun sau a unui serviciu sau a unei tehnologii de producție – de exemplu, utilități publice, oficii poștale și telecomunicații, căi ferate etc. – aceasta nu este considerată ca fiind un monopol fiscal;
 - (k) drepturile asupra exporturilor și sumele monetare compensatorii colectate pentru exporturi.
- 4.21. Impozitele nete pe produse sunt obținute prin deducerea subvențiilor pe produse (D.31) din impozitele pe produse (D.21).

Alte impozite pe producție (D.29)

- 4.22. *Definiție:* alte impozite pe producție (D.29) constau în toate impozitele care revin întreprinderilor ca rezultat al angajării în activități de producție, independent de cantitatea sau de valoarea bunurilor și serviciilor produse sau vândute.

Alte impozite pe producție pot fi de plătit pe terenuri, pe active fixe sau pe forța de muncă utilizată în procesul de producție sau pe anumite activități sau operațiuni.

- 4.23. Printre alte impozite pe producție (D.29) se numără următoarele:
- (a) impozitele pe proprietate sau pe utilizarea terenurilor, clădirilor sau altor structuri folosite de întreprinderi în producție (inclusiv ocupanții-proprietari ai locuințelor);
 - (b) impozitele pe utilizarea de active fixe (de exemplu, vehicule, mașini și echipamente) în producție, indiferent dacă activele sunt în proprietate sau închiriate;
 - (c) impozitele pe valoarea totală a indemnizațiilor și impozitele pe salarii;
 - (d) impozitele pe operațiuni internaționale (de exemplu, călătorii în străinătate, transferuri din străinătate efectuate de lucrători sau operațiuni similare cu nerezidenți) în scopul de producție;
 - (e) impozitele plătite de întreprinderi pentru licențe de funcționare sau profesionale, dacă respectivele licențe sunt acordate automat la plata sumelor convenite. În acest caz, este probabil ca ele să fie doar un mijloc de realizare de venituri, chiar dacă administrația publică poate acorda în schimb un certificat sau o autorizație. Cu toate acestea, dacă administrația publică utilizează emiterea de licențe pentru a exercita o funcție de reglementare adecvată, de exemplu, în situația în care administrația publică efectuează verificări cu privire la conformitatea sau securitatea sediilor întreprinderii, la fiabilitatea sau securitatea echipamentelor utilizate, la competența profesională a personalului angajat sau la calitatea sau standardele bunurilor sau serviciilor produse ca o condiție pentru acordarea unei astfel de licențe, plățile sunt tratate drept cumpărări de servicii prestate, cu excepția cazului în care sumele percepute pentru licențe sunt foarte disproporționate față de costurile verificărilor efectuate de administrația publică;
 - (f) impozitele pe poluarea care rezultă din activitățile de producție. Acestea constau în impozite prelevate pe emisia sau descărcarea în mediul înconjurător a gazelor și lichidelor toxice sau a altor substanțe dăunătoare. Ele nu includ plățile pentru colectarea și eliminarea de către autoritățile publice a deșeurilor sau substanțelor toxice, care constituie consum intermediar al întreprinderilor;
 - (g) subcompensarea TVA care rezultă din aplicarea sistemului forfetar, frecvent practicat în agricultură.
- 4.24. Alte impozite pe producție exclud impozitele pe utilizarea personală a vehiculelor etc. de către gospodării, care sunt înregistrate la impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.

Impozite pe producție și importuri plătite instituțiilor Uniunii Europene

- 4.25. Impozitele pe producție și importuri plătite instituțiilor Uniunii Europene includ următoarele impozite colectate de administrațiile naționale în beneficiul instituțiilor Uniunii Europene: încasările provenite din politica agricolă comună: prelevări pe produse agricole importate, sume monetare compensatorii prelevate pe exporturi și importuri, prelevări pe producția de zahăr și impozitul pe izoglucoză, impozitele de responsabilitate comună pe lapte și cereale; încasările provenite din comerțul cu țări terțe: drepturile vamale prelevate pe baza tarifului integrat al Comunităților Europene (TARIC).

Impozitele pe producție și importuri plătite instituțiilor Uniunii Europene nu includ resursele proprii bazate pe TVA, care sunt incluse în alte transferuri curente la rubrica „resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB” (D.76) (a se vedea punctul 4.140).

Impozite pe producție și importuri: momentul înregistrării și sumele de înregistrat

- 4.26. Înregistrarea impozitelor pe producție și importuri: impozitele pe producție și importuri sunt înregistrate în momentul în care au loc activitățile, operațiunile sau alte evenimente care generează obligația de plată a impozitelor.
- 4.27. Unele activități economice, operațiuni sau evenimente, care generează o obligație de a plăti taxe, scapă neobservate de autoritățile fiscale. Astfel de activități, operațiuni sau evenimente nu generează active sau pasive financiare sub formă de sume de plătit sau de încasat. Sumele înregistrate sunt doar cele evidențiate ca urmare a unor evaluări, declarații sau alte instrumente fiscale care creează pasive sub forma obligațiilor de plată din partea contribuabililor. Pentru impozitele neevidențiate de evaluări fiscale nu se fac imputări.

Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidențiate prin evaluări și declarații sau încasări.

- (a) Dacă se utilizează evaluările și declarațiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Un tratament alternativ este înregistrarea unui transfer de capital (D.995) astfel cum este descris la punctul 4.165 litera (j) către sectoarele relevante, de valoare egală cu aceeași ajustare. Coeficienții sunt estimați pe baza experienței din trecut și a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
- (b) Dacă se utilizează încasările, sumele corespunzătoare sunt ajustate în timp, astfel încât ele să fie atribuite perioadei în care a avut loc activitatea care a generat obligația fiscală. Această ajustare este bazată pe decalajul temporal mediu dintre activitatea în cauză și încasarea impozitului.
- 4.28. Valoarea totală a impozitelor înregistrate include dobânzi aplicate arieratelor de impozite convenite și penalități impuse de autoritățile fiscale în cazul în care astfel de dobânzi și penalități nu sunt identificabile în mod separat. Valoarea totală a impozitelor include taxe impuse în legătură cu colectarea sau recuperarea taxelor rămase de încasat. Valoarea totală este redusă cu suma oricăror reduceri de impozite efectuate de administrațiile publice din motive de politică economică, precum și orice restituiri de impozite efectuate ca rezultat al plăților excedentare.
- 4.29. În sistemul conturilor, impozitele pe producție și importuri (D.2) sunt înregistrate după cum urmează:
- (a) la partea de utilizări, în contul de exploatare al economiei totale;
- (b) la partea de resurse, în contul de alocare primară a veniturilor sectorului administrației publice și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Impozitele pe produse sunt înregistrate ca resurse în contul de bunuri și servicii din economia totală. Acest fapt permite echilibrarea resurselor de bunuri și servicii – evaluate excluzând impozitele pe produse – cu utilizările, care sunt evaluate incluzând astfel de impozite.

Alte impozite pe producție (D.29) sunt înregistrate ca utilizări în conturile de exploatare ale industriilor sau sectoarele care le plătesc.

SUBVENȚII (D.3)

- 4.30. *Definiție:* subvențiile (D.3) sunt plăți curente fără contraparte pe care administrațiile publice sau instituțiile Uniunii Europene la efectuează către producători rezidenți.

Exemple de obiective ale acordării de subvenții sunt următoarele:

- (a) influențarea nivelurilor producției;
- (b) influențarea prețurilor produselor; sau
- (c) influențarea remunerării factorilor producției.

Producătorii nonpiață pot primi alte subvenții pentru producție numai dacă respectivele plăți respectă norme generale aplicabile atât producătorilor de piață, cât și celor nonpiață.

Subvențiile pe produse nu sunt înregistrate în producția nonpiață (P.13).

- 4.31. Subvențiile acordate de instituțiile Uniunii Europene se referă exclusiv la transferurile directe efectuate direct către unitățile producătoare rezidente.
- 4.32. Subvențiile se clasifică în:
- (a) subvenții pe produse (D.31):
 - 1. subvenții pe importuri (D.311);
 - 2. alte subvenții pe produse (D.319);
 - (b) alte subvenții pentru producție (D.39).

Subvenții pe produse (D.31)

- 4.33. *Definiție:* subvențiile pe produse (D. 31) sunt subvenții de plătit per unitate de bun sau de serviciu produs sau importat.

Valoarea subvențiilor pe produse poate fi specificată în modurile următoare:

- (a) o sumă specifică de bani per unitate de cantitate de bun sau serviciu;
- (b) un procent specific din prețul per unitate;
- (c) diferența dintre un preț țintă specificat și prețul de piață plătit de un cumpărător.

O subvenție pe produs devine de plătit de obicei atunci când bunul este produs, vândut sau importat, dar ea poate fi de plătit și în alte circumstanțe cum sunt situațiile în care bunul este transferat, pus la dispoziție în cadrul unui contract de leasing, livrat sau utilizat pentru consum propriu sau pentru formare de capital pentru uz propriu.

Subvențiile pe produse se aplică doar producției de piață (P.11) sau producției pentru consumul final propriu (P.12).

Subvenții pe importuri (D.311)

- 4.34. *Definiție:* subvențiile pe importuri (D.311) constau în subvenții pentru bunuri și servicii care devin de plătit atunci când bunurile trec frontiera pentru a fi utilizate pe teritoriul economic sau când serviciile sunt furnizate unităților instituționale rezidente.

Subvențiile la importuri includ pierderile produse ca acțiuni intenționate de intenționat, din motive de politică a administrației publice, de către organizațiile comerciale ale administrației publice a căror funcție este de a cumpăra produse de la nerezidenți și de a le revinde apoi la prețuri mai mici rezidenților.

Alte subvenții pe produse (D.319)

- 4.35. Alte subvenții pe produse (D.319) includ următoarele:
- (a) subvențiile pe produsele utilizate în interiorul țării de reședință: aceste subvenții sunt de plătit producătorilor rezidenți pentru producția lor utilizată sau consumată pe teritoriul economic;
 - (b) pierderile organizațiilor comerciale ale administrației publice a căror funcție este de a cumpăra produse de la producători rezidenți și de a le revinde la prețuri mai mici rezidenților sau nerezidenților, atunci când ele sunt suportate în mod deliberat din motive de politică economică sau socială ale autorităților publice;
 - (c) subvențiile pentru societăți și cvasisocietăți publice acordate pentru a compensa pierderile persistente pe care le înregistrează în activitatea lor productivă ca urmare a practicării în mod deliberat a unor prețuri mai mici decât costurile medii de producție din motive de politică economică sau socială europene sau ale autorităților publice;
 - (d) subvenții directe pe exporturi de plătit direct producătorilor rezidenți atunci când bunurile părăsesc teritoriul economic sau când serviciile sunt furnizate nerezidenților – excluzând rambursările la frontiera vamală ale impozitelor pe produse plătite anterior și exceptarea de la impozitare care s-ar cuveni dacă bunurile ar fi fost vândute sau utilizate pe teritoriul economic.

Alte subvenții pentru producție (D.39)

4.36. *Definiție:* alte subvenții pentru producție (D.39) constau în subvențiile, exceptând subvențiile pe produse, pe care producătorii rezidenți le pot primi ca urmare a angajării în activități de producție.

Pentru producția lor nonpiață, producătorii nonpiață pot primi alte subvenții pentru producție numai dacă respectivele plăți de la administrațiile publice respectă norme generale aplicabile atât producătorilor de piață, cât și celor nonpiață.

4.37. Alte subvenții pentru producție (D.39) includ următoarele exemple:

- (a) subvențiile pentru salarii sau pentru forța de muncă: de exemplu, subvenții de plătit în funcție de valoarea totală a indemnizațiilor și salariilor, de forța de muncă totală sau de încadrarea în muncă a unor tipuri particulare de persoane, cum sunt persoanele cu handicap fizic sau șomerii aflați în șomaj de mult timp, sau în funcție de costurile sistemelor de formare profesională organizate sau finanțate de către întreprinderi;
- (b) subvențiile destinate reducerii poluării: acestea sunt subvenții curente destinate să acopere parțial sau total costurile prelucrărilor suplimentare efectuate pentru a reduce sau elimina descărcarea de substanțe poluante în mediul înconjurător;
- (c) ajutoare nerambursabile pentru facilitarea plății dobânzilor acordate unităților producătoare rezidente, chiar dacă ele au scopul de a încuraja formarea de capital. Dacă ajutorul nerambursabil are rol dublu, de a finanța amortizarea datoriei și plata dobânzii aferente, și dacă nu poate fi împărțit între cele două elemente, întregul ajutor nerambursabil este tratat ca ajutor nerambursabil pentru investiții. Ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plății dobânzilor sunt transferuri curente concepute pentru a diminua costurile de funcționare ale producătorilor. Ele sunt tratate în conturi ca subvenții către producătorii care beneficiază de ele, chiar dacă diferența de dobândă este plătită direct de administrația publică instituției de credit care acordă împrumutul;
- (d) supracompensarea TVA care rezultă din aplicarea sistemului forfetar, frecvent practicat în agricultură.

4.38. Nu sunt tratate ca subvenții (D.3):

- (a) transferurile curente de la administrațiile publice către gospodării în calitatea lor de consumatori. Ele sunt tratate fie ca prestații sociale (D.62 sau D.63), fie ca transferuri curente diverse (D.75);
- (b) transferurile curente între diferite departamente ale administrațiilor publice în calitatea lor de producători de bunuri și servicii nonpiață, exceptând alte subvenții pentru producție (D.39). Transferurile curente sunt înregistrate ca transferuri curente între administrațiile publice (D.73);
- (c) ajutoare pentru investiții (D.92);
- (d) plăți excepționale către fondurile de asigurări sociale, în măsura în care astfel de plăți sunt destinate să mărească rezervele actuariale ale acestor fonduri. Astfel de plăți sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
- (e) transferurile realizate de administrațiile publice către societățile și cvasisocietățile nefinanciare pentru acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciții financiare sau a pierderilor excepționale cauzate de factori necontrolabili de către întreprindere, care sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
- (f) ștergerea datoriilor pe care unitățile producătoare le-au contractat față de administrația publică (rezultând, de exemplu, din împrumuturile acordate de o agenție a administrației publice unei întreprinderi nefinanciare care a acumulat pierderi comerciale în cursul mai multor exerciții financiare). Astfel de operațiuni sunt tratate în conturi ca alte transferuri de capital (D.99);
- (g) plățile efectuate de administrațiile publice sau de restul lumii pentru pagube sau pierderi la nivelul bunurilor de capital, ca rezultat al unor acte de război, altor evenimente politice sau dezastre naționale. Acestea sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99);
- (h) acțiuni și alte participații în societăți cumpărate de administrațiile publice, care sunt prezentate în rubrica participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5);
- (i) plăți efectuate de o agenție a administrațiilor publice care și-a asumat responsabilitatea pentru pensii anormale care afectează o întreprindere publică. Aceste plăți sunt înregistrate ca transferuri curente diverse (D.75);

- (j) plăți efectuate de administrațiile publice către producătorii de piață pentru a plăti, în întregime sau parțial, bunuri și servicii pe care respectivii producători de piață le furnizează direct și individual gospodăriilor în contextul riscurilor și nevoilor sociale (a se vedea punctul 4.84) și la care gospodăriile au dreptul. Aceste plăți sunt incluse în cheltuiala pentru consum individual al administrațiilor publice (P.31) și, prin urmare, în transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată de administrația publică și IFSLSGP (D.632) și în consumul individual efectiv al gospodăriilor (P.41).
- 4.39. Momentul înregistrării: subvențiile (D.3) sunt înregistrate în momentul în care are loc tranzacția sau evenimentul (producție, vânzare, import etc.) care generează subvenția.
- Exemple particulare sunt următoarele:
- (a) subvențiile sub forma diferenței dintre prețul de cumpărare și prețul de vânzare practicat de o agenție comercială a administrației publice sunt înregistrate în momentul în care bunurile sunt cumpărate de agenție;
- (b) subvențiile având ca scop acoperirea unei pierderi suferite de un producător sunt înregistrate în momentul în care agenția administrației publice decide să acopere pierderea.
- 4.40. Subvențiile (D.3) sunt înregistrate ca:
- (a) utilizări negative în contul de exploatare al economiei totale;
- (b) resurse negative în contul de alocare primară a veniturilor sectorului administrației publice și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Subvențiile pe produse sunt înregistrate ca resurse negative în contul de bunuri și servicii al economiei totale.

Alte subvenții pentru producție (D.39) sunt înregistrate ca resurse în contul de exploatare al industriilor sau sectoarelor care beneficiază de ele.

Consecințele unui sistem cu rate de schimb multiple asupra impozitelor pe producție și importuri și asupra subvențiilor: ratele de schimb multiple nu sunt aplicabile la momentul actual statelor membre. Într-un astfel de sistem:

- (a) impozitele implicite pe importuri sunt tratate ca impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturi asupra importurilor (D.2122);
- (b) impozitele implicite pe exporturi sunt tratate ca impozite pe produse, exclusiv TVA și impozite pe importuri (D.214);
- (c) subvențiile implicite pe importuri sunt tratate ca subvenții pe importuri (D.311);
- (d) subvențiile implicite pe exporturi sunt tratate ca alte subvenții pe produse (D.319).

VENITURI DIN PROPRIETATE (D.4)

- 4.41. *Definiție:* veniturile din proprietate (D.4) se realizează atunci când proprietarii de active financiare și resurse naturale le pun la dispoziția altor unități instituționale. Venitul de plătit pentru utilizarea activelor financiare este denumit venit din investiții, în timp ce venitul de plătit pentru utilizarea unei resurse naturale este denumit rentă. Venitul din proprietate este suma dintre venitul din investiții și rente.

Veniturile din proprietate sunt clasificate după cum urmează:

- (a) dobânzi (D.41);
- (b) venituri distribuite ale societăților (D.42):
1. dividende (D.421);
 2. retrageri din veniturile cvasisocietăților (D.422);
- (c) beneficii reinvestite din investiții străine directe (D.43);
- (d) alte venituri din investiții (D.44):
1. venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări (D.441);

2. venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (D.442);
 3. venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (D.443);
- (e) rente (D.45).

Dobânzi (D.41)

4.42. *Definiție:* dobânzile (D.41) sunt veniturile din proprietate de primit de către proprietarii activelor financiare pentru punerea acestora la dispoziția unei alte unități instituționale. Se aplică pentru următoarele active financiare:

- (a) depozite (AF.2);
- (b) titluri de natura datoriei (AF.3);
- (c) credite (AF.4);
- (d) alte conturi de creanță (AF.8).

Venitul din deținerile și alocările de DST și din conturile de aur nealocate sunt tratate ca dobândă. Activele financiare care generează dobândă sunt creanțe ale creditorilor față de debitori. Creditorii împrumută fonduri debitorilor care conduc la crearea unuia sau mai multora dintre instrumentele financiare menționate mai sus.

Dobânda aferentă depozitelor și creditelor

4.43. Valoarea dobânzii aferente depozitelor și creditelor de plătit la și de primit de la instituții financiare include o ajustare în funcție de o marjă care reprezintă o plată implicită pentru servicii prestate de instituțiile financiare prin acordarea de credite și acceptarea de depozite. Plata sau încasarea este divizată în partea reprezentând serviciul și în conceptul din conturile naționale reprezentat de dobândă. Plățile sau încasările efective către sau de la instituții financiare, descrise ca dobândă bancară, trebuie divizate astfel încât conceptul de dobândă din conturile naționale și plățile pentru prestarea serviciului să fie înregistrate separat. Sumele corespunzătoare dobânzilor din conturile naționale plătite de către împrumutați instituțiilor financiare sunt mai mici decât dobânda bancară cu valorile estimate ale sumelor de plătit pentru prestarea serviciului, în timp ce sumele corespunzătoare dobânzilor din conturile naționale de primit de către deșizitari sunt mai mari decât dobânda bancară cu valoarea corespunzătoare sumelor de plătit pentru prestarea serviciului. Valorile corespunzătoare plăților pentru prestarea serviciului sunt înregistrate ca vânzări de servicii în contul de producție al instituțiilor financiare și ca utilizări în conturile clienților acestora.

Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei

4.44. Dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei cuprinde dobânda aferentă bonurilor și altor instrumente similare cu termen scurt și dobânda aferentă obligațiunilor și obligațiunilor negarantate.

Dobânda aferentă bonurilor și instrumentelor similare cu termen scurt

4.45. Diferența dintre valoarea nominală și prețul plătit la momentul emiterii (denumită scont) este o măsură a dobânzii de plătit pe durata valabilității bonului. Creșterea valorii unui bon datorată acumulării dobânzii aferente nu constituie un câștig din deținere deoarece este datorată creșterii valorii de intrare curentă și nu unei modificări a prețului activului. Alte variații ale valorii unui bon sunt tratate drept câștiguri/pierderi din deținere.

Dobânda aferentă obligațiunilor și obligațiunilor negarantate

4.46. Obligațiunile și obligațiunile negarantate sunt titluri de valoare cu termen lung care oferă deșizătorului dreptul necondiționat la: un venit bănesc fix sau variabil determinat contractual sub formă de plăți de cupon sau la o sumă fixă precizată la o dată sau date specificate, când titlul de valoare este răscumpărat, sau la ambele aceste situații.

(a) Obligațiunile cu cupon zero: nu există plăți ale cuponului. Dobânda bazată pe diferența dintre prețul de răscumpărare și prețul de emisiune trebuie distribuită pe durata perioadei până la maturitatea obligațiunii. Dobânzile acumulate în fiecare an sunt reinvestite în obligațiune de către deșizătorul acesteia, astfel că se înregistrează o operațiune în contraparte egală cu valoarea dobânzii acumulate în contul financiar ca achiziție de obligațiuni suplimentare de către deșizător și ca o emisiune suplimentară de obligațiuni de către emitent sau debitor (adică drept o creștere a „volumului” obligațiunii originale).

(b) Alte obligațiuni, inclusiv obligațiunile cu discount mare. Dobânda are două componente:

1. suma corespunzătoare venitului bănesc de primit din plățile cuponului în fiecare perioadă;

2. valoarea dobânzilor acumulate în fiecare perioadă atribuibilă diferenței dintre prețul de răscumpărare și prețul de emisiune, calculată în același mod ca și pentru obligațiunile cu cupon zero.

(c) Titlurile de valoare indexate:

1. sumele reprezentând plățile cuponului și/sau valoarea de intrare curentă sunt legate de un indice general de prețuri. Variația valorii de intrare curente între începutul și sfârșitul unei anumite perioade contabile cauzată de variația indicelui relevant este tratată ca dobândă acumulată în perioada respectivă, în plus față de orice dobândă cuvenită a fi plătită în perioada respectivă;
2. sumele de plătit la maturitate sunt legate de un indice restrâns care include o motivație de a obține câștiguri din deținere. Acumulările de dobândă se determină prin fixarea ratei de acumulare la momentul emiterii. Prin urmare, dobânda este diferența dintre prețul de emisiune și așteptările pieței, la început, cu privire la toate plățile pe care debitorul va trebui să le efectueze; această sumă este înregistrată ca dobândă acumulată pe durata de viață a instrumentului. Prin această metodă se înregistrează ca venit randamentul-la-maturitate la emiterie, care încorporează rezultatele indexării care sunt prevăzute în momentul creării instrumentului. Orice deviere a indexului subiacent de la evoluția preconizată inițial determină câștiguri sau pierderi din deținere, care în mod normal nu se vor anihila reciproc pe durata de viață a instrumentului.

Dobânda acumulată ca rezultat al indexării este reinvestită efectiv în titlul de valoare și trebuie înregistrată în conturile financiare ale deținătorului și emitentului.

Operațiuni swap pe rata dobânzii și contractele forward pe rata dobânzii

- 4.47. Plățile care decurg din orice tip de acord swap sunt înregistrate în contul financiar ca operațiuni cu instrumente financiare derivate și nu ca dobândă aferentă unui venit din proprietate. Operațiunile în cadrul unui contract forward pe rata dobânzii sunt înregistrate în contul financiar ca operațiuni cu instrumente financiare derivate și nu ca venituri din proprietate.

Dobânzi aferente contractelor de leasing financiar

- 4.48. Un leasing financiar este o metodă de finanțare, de exemplu pentru cumpărarea de mașini și echipamente. Locatorul cumpără echipamentul, iar locatarul se angajează contractual să plătească chirii care permit locatorului, pe durata contractului, să-și recupereze costurile, inclusiv dobânda necâștigată aferentă sumelor de bani utilizate pentru cumpărarea echipamentului.

Locatorul este tratat ca acordând un împrumut locatarului egal cu prețul de achiziție plătit pentru activ, acest împrumut fiind restituit pe durata contractului de leasing. Prin urmare, chiria plătită în fiecare perioadă de către locatar este tratată ca având două componente: o restituire a principalului și o plată a dobânzii. Rata dobânzii aferente împrumutului imputat este determinată de suma totală plătită sub formă de chirii pe durata de viață a contractului de leasing în raport cu prețul de achiziție al activului. Partea din chirie care reprezintă dobânda scade pe parcursul perioadei contractului de leasing pe măsură ce principalul este restituit. Împrumutul inițial contractat de locatar, împreună cu rambursările subsecvente ale principalului, sunt înregistrate în conturile financiare ale locatorului și ale locatarului. Plățile în contul dobânzii sunt înregistrate ca dobândă în contul de distribuire primară a venitului.

Alte dobânzi

- 4.49. Alte dobânzi cuprind următoarele:

- (a) dobânda practică în caz de descoperite de cont;
- (b) dobânda suplimentară plătită pentru depozite cu durată mai lungă decât cea convenită inițial; precum și
- (c) plăți determinate prin loterie, către deținătorii de obligațiuni.

Momentul înregistrării

- 4.50. Dobânda este înregistrată pe bază de angajament, ceea ce înseamnă că dobânda este înregistrată ca acumulându-se continuu la creditor, aferent valorii de intrare curente. Dobânda care se acumulează în fiecare perioadă contabilă trebuie să fie înregistrată, indiferent dacă este sau nu plătită sau adăugată la valoarea de intrare curentă. În situația în care nu este plătită, creșterea valorii de intrare curente este înregistrată în contul financiar ca o achiziție a unui activ financiar de către creditor și ca o achiziție de valoare egală a unui pasiv de către debitor.
- 4.51. Dobânda este înregistrată înainte de deducerea taxelor prelevate din aceasta. Dobânda primită și plătită este înregistrată incluzând ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plății dobânzilor, indiferente dacă acestea sunt plătite direct instituțiilor financiare sau beneficiarilor (a se vedea punctul 4.37).

Valoarea serviciilor furnizate de intermediarii financiari fiind repartizată între diferiți clienți, plățile sau încasările efective în contul dobânzilor către sau de la intermediarii financiari sunt ajustate pentru a elimina profiturile care reprezintă taxele implicite obținute de intermediarii financiari. Sumele reprezentând dobânzile plătite de către împrumutați intermediarilor financiari trebuie reduse cu valorile estimate ale taxelor de plătit și, în mod similar, sumele reprezentând dobânzile de primit de către deponenți trebuie majorate. Valorile taxelor sunt tratate ca plăți pentru servicii prestate de intermediarii financiari clienților lor și nu ca plăți în contul dobânzilor.

4.52. În sistemul conturilor, dobânda se înregistrează ca:

- (a) resurse și utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
- (b) resurse și utilizări în contul restului lumii al veniturilor primare și transferurilor curente.

Venituri distribuite ale societăților (D.42)

Dividende (D.421)

4.53. *Definiție:* dividendele (D.421) sunt o formă de venit din proprietate la care au dreptul deținătorii de acțiuni (AF.5) ca rezultat, de exemplu, al punerii unor fonduri la dispoziția societăților.

Procurarea de capital propriu prin emiterea de acțiuni este o modalitate de procurare de fonduri. Spre deosebire de capitalul împrumutat, capitalul propriu nu generează o creanță care să fie fixă în termeni monetari și nu îndreptățește deținătorul de acțiuni ale unei societăți la un venit fix sau predeterminat. Toate dividendele reprezintă profit distribuit de către societăți acționarilor sau proprietarilor lor.

4.54. Dividendele includ de asemenea:

- (a) acțiunile emise pentru acționari reprezentând plată a dividendelor pentru exercițiul financiar. Emisiunile de acțiuni gratuite, care reprezintă capitalizarea propriilor fonduri sub formă de rezerve și profituri nedistribuite și care generează noi acțiuni pentru acționari proporțional cu deținerile lor, nu sunt incluse;
- (b) venitul plătit administrațiilor publice de către întreprinderile publice care sunt recunoscute ca entități juridice independente neconstituite în societăți;
- (c) veniturile generate de activitățile necuprinse în statistici și transferate proprietarilor de societăți care participă la astfel de activități pentru uzul lor privat.

4.55. Dividendele (D.421) exclud superdividendele.

Superdividendele sunt dividende care sunt mari în raport cu nivelul recent al dividendelor și câștigurilor. Pentru a evalua dacă dividendele sunt mari, se utilizează conceptul de venit repartizabil. Venitul repartizabil al unei societăți este egal cu venitul antreprenorial plus toate transferurile curente de primit minus toate transferurile curente de plătit minus ajustarea pentru variația drepturilor de pensie. Raportul dintre dividende și venitul repartizabil pentru trecutul recent este utilizat pentru a evalua plauzibilitatea nivelului actual al dividendelor. Dacă nivelul dividendelor declarat este excesiv, dividendele care cauzează excesul sunt tratate ca operațiuni financiare și clasificate ca „superdividende”. Astfel de superdividende sunt tratate ca retrageri de participații ale deținătorului din societate (F.5). Tratatamentul respectiv se aplică societăților, indiferent dacă sunt societăți sau cvasisocietăți și indiferent dacă se află sub control privat străin sau autohton.

4.56. În cazul societăților publice, superdividendele sunt plăți mari și neregulate sau plăți care depășesc venitul antreprenorial din perioada contabilă relevantă și care sunt finanțate din rezerve acumulate sau din vânzările de active. Superdividendele acordate de societățile publice se înregistrează ca retrageri de participații (F.5) reprezentând diferența dintre plăți și veniturile antreprenoriale din perioada contabilă relevantă (a se vedea punctul 20.206).

Dividendele intermediare sunt descrise la punctul 20.207.

4.57. Momentul înregistrării: cu toate că dividendele reprezintă o parte a venitului care a fost generat într-o perioadă, ele nu sunt înregistrate pe bază de angajament. Pentru o perioadă de timp scurtă după ce dividendul este declarat, dar înainte ca el să fie efectiv de plătit, acțiunile pot fi vândute „ex dividend”, ceea ce înseamnă că dividendul este în continuare de plătit către deținător la data la care el a fost declarat și nu la data la care este de plătit. Prin urmare, o acțiune vândută „ex dividend” valorează mai puțin decât una vândută fără această restricție. Momentul înregistrării dividendelor este cel în care prețul acțiunii începe să fie cotate pe bază „ex dividend” și nu cel în care prețul include dividendul.

Dividendele sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate societățile;
- (b) resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificați acționarii;
- (c) resurse și utilizări în contul restului lumii al veniturilor primare și transferurilor curente.

Retrageri din veniturile cvasisocietăților (D.422)

- 4.58. *Definiție:* retragerile din veniturile cvasisocietăților (D.422) sunt sumele pe care antreprenorii le retrag pentru propriile lor nevoi din profiturile realizate de cvasisocietățile care le aparțin.

Astfel de retrageri sunt înregistrate înainte de deducerea impozitelor curente pe venit, pe patrimoniu etc., care sunt întotdeauna considerate de plătit de către proprietarii întreprinderii.

În situația în care o cvasisocietate realizează un profit comercial, unitatea în a cărei proprietate se află poate alege să lase o parte sau întregul profit în contabilitatea întreprinderii, în special pentru a fi investit în continuare. Veniturile lăsate în contabilitatea întreprinderii apar ca economii ale cvasisocietății și doar profiturile retrase efectiv de unitățile în a căror proprietate se află sunt înregistrate în conturi la rubrica retrageri din veniturile cvasisocietăților.

- 4.59. În situația în care profiturile sunt realizate în restul lumii de către sucursale, agenții etc., ale întreprinderilor rezidente, în măsura în care aceste sucursale etc., sunt tratate ca unități nerezidente, beneficiile nedistribuite apar ca beneficii reinvestite din investiții străine directe (D.43). Doar veniturile efectiv transferate la întreprinderea-mamă sunt tratate în conturi ca retrageri din veniturile cvasisocietăților primite de la restul lumii. Aceleași principii sunt aplicate pentru a trata relațiile între sucursalele, agențiile etc., care activează pe teritoriul economic și întreprinderea-mamă nerezidentă de care acestea aparțin.

- 4.60. Retragerile din veniturile cvasisocietăților includ excedentul net din exploatare primit de rezidenți în calitate de proprietari de terenuri și clădiri situate în restul lumii sau de nerezidenți în calitate de proprietari de terenuri și clădiri situate pe teritoriul economic respectiv. Pentru operațiunile cu terenuri și clădiri efectuate pe teritoriul economic al unei țări de către unități nerezidente se creează unități rezidente teoretice în care proprietarii nerezidenți dețin participații.

Valoarea chiriilor pentru locuințele din străinătate ocupate de proprietari este înregistrată ca importuri de servicii, iar excedentul net din exploatare corespunzător este înregistrat ca venit primar primit de la restul lumii; valoarea chiriilor pentru locuințele ocupate de proprietari aparținând nerezidenților este înregistrată ca exporturi de servicii, iar excedentul net din exploatare corespunzător este înregistrat ca venit primar plătit către restul lumii.

Retragerile din veniturile cvasisocietăților includ venituri generate de activitățile neincluse în statistici ale cvasisocietăților care sunt transferate proprietarilor care participă la astfel de activități pentru uzul lor privat.

- 4.61. Retragerile din veniturile cvasisocietăților nu includ sumele pe care proprietarii le primesc din:

- (a) vânzarea bunurilor de capital fix existente;
- (b) vânzarea terenurilor și a altor active neproduse;
- (c) retragerile din participații.

Astfel de sume sunt tratate în contul financiar ca retrageri de participații deoarece ele reprezintă o participație lichidată parțial sau total din cvasisocietate. Dacă cvasisocietatea este deținută de administrația publică și dacă are în mod deliberat un deficit de exploatare persistent din motive de politică economică și socială, orice transferuri regulate de fonduri în conturile întreprinderii efectuate de administrația publică pentru acoperirea pierderilor sale sunt tratate ca subvenții.

- 4.62. Momentul înregistrării: retragerile din veniturile cvasisocietăților sunt înregistrate în momentul în care ele sunt efectuate de către proprietari.

- 4.63. În sistemul de conturi, retragerile din veniturile cvasisocietăților apar ca:

- (a) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate cvasisocietățile;

- (b) resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor deținătoare;
- (c) utilizări și resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Beneficii reinvestite din investiții străine directe (D.43)

4.64. *Definiție:* beneficiile reinvestite din investiții străine directe (D.43) sunt egale cu excedentul din exploatare al întreprinderii care efectuează investițiile străine directe

Plus orice venituri din proprietate sau transferuri curente de primit

Minus orice venituri din proprietate sau transferuri curente de plătit, incluzând transferurile efective din străinătate către investitorii care efectuează investițiile străine directe și orice impozite curente pe venit, patrimoniu etc., de plătit de către întreprinderea care efectuează investițiile străine directe.

- 4.65. O întreprindere care efectuează investiții străine directe este o întreprindere constituită sau nu în societate în care un investitor rezident într-o altă economie deține 10 % sau mai mult din acțiunile ordinare sau din acțiunile cu drept de vot în cazul unei întreprinderi constituite în societate sau o participare echivalentă în cazul unei întreprinderi neconstituite în societate. Întreprinderile care efectuează investiții străine directe cuprind acele entități care sunt identificate ca filiale, asociați și sucursale. O filială este entitatea în care investitorul deține mai mult de 50 %, un asociat este entitatea în care investitorul deține 50 % sau mai puțin, iar o sucursală este o întreprindere neconstituită în societate deținută în întregime sau în comun. Relația de investiție străină directă poate fi directă sau indirectă ca rezultat a unui lanț de relații de proprietate. „Întreprindere care efectuează investiții directe străine” este un concept mai cuprinzător decât „societate aflată sub control străin”.
- 4.66. Venitul antreprenorial al întreprinderii care efectuează investiții străine directe poate fi repartizat efectiv sub formă de dividende sau de retrageri din veniturile unei cvasisocietăți. În plus, beneficiile nedistribuite sunt tratate ca și cum ar fi fost distribuite și transferate investitorilor care efectuează investiții străine directe proporțional cu deținerile lor de participații în întreprindere și apoi reinvestite de către aceștia prin intermediul suplimentării participațiilor în contul financiar. Beneficiile reinvestite din investițiile străine directe pot fi pozitive sau negative.
- 4.67. Momentul înregistrării: beneficiile reinvestite din investiții străine directe sunt înregistrate în momentul în care sunt realizate.

În sistemul conturilor, beneficiile reinvestite din investiții străine directe sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări și resurse în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
- (b) utilizări și resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Alte venituri din investiții (D.44)

Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări (D.441)

4.68. *Definiție:* veniturile din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări corespund totalului veniturilor primare rezultate din investirea provizioanelor tehnice de asigurare. Provizioanele sunt cele pentru care societățile de asigurări recunosc un pasiv corespunzător față de titularii de polițe.

Provizioanele tehnice de asigurare sunt investite de către societățile de asigurări în active financiare sau terenuri (de pe urma cărora se primește venit net din proprietate, adică după deducerea oricărei dobânzi plătite) sau în clădiri (care generează excedente nete din exploatare).

Veniturile din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări sunt înregistrate separat pentru titularii de polițe de asigurări generale și titularii de polițe de asigurări de viață.

Pentru polițele de asigurări generale, societatea de asigurări are o datorie față de titularul de poliță corespunzătoare valorii primei depozitate la societate dar încă neincasată, valorii oricăror indemnizații datorate dar încă neplătite și unui provizion pentru solicitări de daune încă nenotificate sau notificate dar încă nesoluționate. În raport cu această datorie, societatea de asigurări dispune de provizioane tehnice. Venitul din investiții aferent acestor provizioane este tratat ca venit atribuit titularilor de polițe, care apoi este repartizat titularilor de polițe în contul de alocare primară a veniturilor și rambursat societății de asigurări ca primă suplimentară în contul de distribuire secundară a veniturilor.

Pentru o unitate instituțională care administrează un sistem de garantare standard a împrumuturilor în schimbul unor onorarii, poate exista de asemenea un venit realizat din provizioanele sistemului, iar acesta trebuie să fie, de asemenea, prezentat ca fiind repartizat unităților care plătesc onorariile (care pot să nu fie aceleași unități care obțin beneficii din garanții) și tratat ca onorarii suplimentare în contul de distribuire secundară a veniturilor.

Pentru polițele de asigurări de viață și rente, societățile de asigurări au datorii față de titularii de polițe și rentieri egale cu valoarea actualizată a indemnizațiilor preconizate. În raport cu aceste datorii, societățile de asigurări dispun de fonduri aparținând titularilor de polițe, constituite din prime declarate pentru polițele cu profituri, precum și provizioane atât pentru titularii de polițe, cât și pentru rentieri, corespunzătoare plății unor prime viitoare și altor indemnizații. Fondurile sunt investite într-o serie de active financiare și nefinanciare.

Primele declarate titularilor de polițe de viață sunt înregistrate ca venit din investiții de primit de către titularii de polițe și sunt tratate ca prime suplimentare plătite de titularii de polițe societăților de asigurări.

Venitul din investiții atribuit titularilor de polițe de asigurări de viață este înregistrat ca fiind de plătit de către societatea de asigurări și de primit de către gospodării în contul de alocare primară a veniturilor. Spre deosebire de cazul asigurărilor generale și al pensiilor, suma este transferată la economii și este apoi înregistrată ca o operațiune financiară, adică o creștere a pasivelor societăților de asigurări de viață, în plus față de prime noi minus plățile pentru serviciu minus prestațiile de plătit.

Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (D.442)

- 4.69. Drepturile de pensie sunt generate de unul dintre cele două tipuri de sisteme de pensii. Acestea sunt sistemele de cotizații predefinite și cele de prestații predefinite.

Un sistem de cotizații predefinite este unul în care atât cotizațiile din partea angajatorilor, cât și cele din partea angajaților sunt investite în beneficiul angajaților în calitatea lor de viitori pensionari. Nu sunt disponibile alte surse de finanțare a pensiilor, iar fondurile nu sunt utilizate în alt scop. Venitul din investiții de plătit pentru drepturile aferente cotizațiilor predefinite este egal cu venitul din investiții aferent fondurilor plus orice venit câștigat din închirierea de terenuri sau clădiri deținute de fond.

Caracteristica unui sistem de prestații predefinite este utilizarea unei formule pentru determinarea nivelului plăților de efectuat către pensionari. Această caracteristică permite determinarea nivelului drepturilor ca fiind valoarea actualizată a tuturor plăților viitoare, calculată utilizând ipoteze actuariale referitoare la speranța de viață și ipoteze economice referitoare la rata dobânzii sau la rata de actualizare. Valoarea actualizată a drepturilor existente la începutul anului crește deoarece data la care drepturile devin de plătit s-a apropiat cu un an. Această creștere este considerată venit din investiții atribuit titularilor de pensie în cazul sistemului de prestații predefinite. Valoarea creșterii nu este afectată nici de faptul că sistemul de pensie are sau nu are efectiv suficiente fonduri pentru a-și onora toate obligațiile, nici de sursa de creștere a fondurilor, de exemplu dacă aceasta provine din venit din investiții sau din câștiguri din deținere.

Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (D.443)

- 4.70. Veniturile din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții, incluzând fonduri mutuale și societăți de investiții, sunt compuse din două elemente separate:

- dividende atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (D.4431);
- beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (D.4432).

Componenta dividende este înregistrată în exact același mod ca și dividendele acordate de societăți individuale, astfel cum este descris mai sus. Componenta beneficii nedistribuite este înregistrată utilizând aceleași principii cu cele descrise în cazul întreprinderilor care efectuează investiții străine directe, dar este calculată excluzând orice beneficii reinvestite rezultate din investițiile străine directe. Beneficiile nedistribuite restante sunt atribuite acționarilor fondului de investiții, ceea ce determină ca fondul de investiții să rămână fără economii, beneficiile nedistribuite fiind reinjectate în fond de către acționarii fondului de investiții în cadrul unei operațiuni înregistrate în contul financiar.

Venitul din proprietate primit de fondurile mutuale este înregistrat ca venit din proprietate al acționarilor, chiar dacă nu este repartizat, ci reinvestit în beneficiul lor.

Acționarii plătesc indirect cu acțiuni ale fondului propriu societăților de administrare care le administrează investițiile. Această plată pentru servicii este o cheltuială pentru acționari și nu o cheltuială a fondurilor.

Momentul înregistrării: alte venituri din investiții sunt înregistrate în momentul în care sunt generate.

- 4.71. În sistemul conturilor, alte venituri din investiții sunt înregistrate ca:

- (a) resurse în contul de alocare primară a veniturilor deținătorilor de polițe și ale acționarilor fondurilor de investiții;

- (b) utilizări în contul de alocare primară a veniturilor asigurătorilor, fondurilor de pensie și fondurilor de investiții;
- (c) resurse și utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Rente (D.45)

- 4.72. *Definiție:* renta este venitul de primit de către proprietarul unei resurse naturale pentru punerea resursei naturale la dispoziția altei unități instituționale.

Există două tipuri diferite de rente din resurse: rente din teren și rente din resurse ale subsolului. Rentele din alte resurse naturale, cum este spectrul de frecvențe radio, urmează același model.

Distincția dintre rente și chirii este reprezentată de faptul că renta este o formă de venit din proprietate, iar chiria este o plată pentru servicii. Chiriile sunt plăți efectuate în cadrul unui leasing operațional pentru a utiliza active fixe aparținând unei alte unități. Renta este o plată efectuată în cadrul unui contract de concesiune de resurse pentru a avea acces la o resursă naturală.

Rente din terenuri

Renta primită de un proprietar de teren de la un chiriaș constituie o formă de venit din proprietate. Rentele din terenuri includ și rentele de plătit proprietarilor de ape interioare și râuri pentru dreptul de a exploata astfel de ape în scop recreativ sau în alte scopuri, incluzând pescuitul.

Un proprietar plătește impozite pe teren și suportă cheltuieli de întreținere ca o consecință a deținerii terenului în proprietate. Aceste impozite și cheltuieli sunt tratate ca fiind de plătit de către persoana îndreptățită să utilizeze terenul, persoană care se consideră că le deduce din renta pe care altminteri ar fi obligată să o plătească proprietarului terenului. Renta redusă în acest mod prin scăderea impozitelor și a altor cheltuieli pe care proprietarul este obligat să le efectueze se numește „rentă după plata impozitelor”.

- 4.73. Rentele din terenuri nu includ chiriile pentru clădirile și locuințele situate pe ele; respectivele chirii sunt tratate ca plăți pentru un serviciu de piață furnizat de proprietar chiriașului clădirii sau locuinței și sunt înregistrate în conturi drept consum intermediar sau final al chiriașului. Dacă nu există nicio bază obiectivă care să permită separarea plăților în rentă din terenuri și chirie pentru clădirile situate pe ele, întreaga sumă este tratată drept rentă în situația în care valoarea terenurilor este estimată că depășește valoarea clădirilor situate pe ele și drept chirie în restul situațiilor.

Rente din active din subsol

- 4.74. Această rubrică include redevențele care revin proprietarilor de zăcăminte minerale și de combustibili fosili (cărbune, petrol sau gaze naturale), privați sau unități ale administrației publice, care acordă contracte de concesiune altor unități instituționale permițându-le să prospecteze sau să exploateze zăcămintele respective de-a lungul unei perioade de timp specificate.

- 4.75. Momentul înregistrării rentelor: rentele sunt înregistrate în perioada în care sunt de plătit.

- 4.76. În sistemul conturilor, rentele sunt înregistrate:

- (a) între resurse și între utilizări în contul de alocare primară a veniturilor sectoarelor;
- (b) între resurse și între utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

IMPOZITE CURENTE PE VENIT, PE PATRIMONIU ETC. (D5)

- 4.77. *Definiție:* impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D5) acoperă toate plățile obligatorii fără contraprestație, în bani sau în natură, prelevate în mod periodic de administrațiile publice și de restul lumii asupra venitului și patrimoniului unităților instituționale, precum și unele impozite periodice care nu sunt evaluate nici în raport cu venitul, nici cu patrimoniul.

Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. se împart în:

- (a) impozite pe venit (D.51);
- (b) alte impozite curente (D.59).

Impozite pe venit (D.51)

- 4.78. *Definiție:* impozitele pe venit (D.51) constau în impozite pe venituri, profituri și câștiguri din capital. Ele sunt evaluate în raport cu veniturilor efective sau presupuse ale persoanelor fizice, gospodăriilor, societăților și IFSL. Ele includ impozite evaluate în raport cu deținerile de proprietăți, terenuri sau active imobiliare în situația în care aceste dețineri sunt utilizate ca bază pentru estimarea venitului proprietarilor lor.

Impozitele pe venit includ:

- (a) impozitele pe venitul persoanelor fizice sau al gospodăriilor, exemple fiind venituri din muncă, din proprietate, activități antreprenoriale, pensii etc., incluzând impozite deduse de angajatori, de exemplu impozitele reținute la sursă. Impozitele pe veniturile proprietarilor de întreprinderi neconstituite în societăți sunt incluse tot aici;
- (b) impozitele pe venitul sau profitul societăților;
- (c) impozitele pe câștigurile din deținere;
- (d) taxele asupra câștigurilor din loterii sau jocuri de noroc, de plătit în raport cu sumele primite de câștigători, deosebindu-se de impozitele pe cifra de afaceri a producătorilor care organizează aceste activități, care sunt tratate ca impozite pe produse.

Alte impozite curente (D.59)

4.79. Alte impozite curente (D.59) includ:

- (a) impozitele curente pe capital, care constau în impozite de plătit pe dreptul de proprietate sau pe utilizarea terenurilor sau a clădirilor de către proprietari și din impozite curente pe patrimoniul net și pe alte active, de exemplu bijuterii – cu excepția impozitelor menționate la D.29 (care sunt plătite de întreprinderi ca rezultat al desfășurării de activități de producție) și a celor de la D.51 (impozite pe venit);
- (b) impozitele de capitație, prelevate per adult sau per gospodărie a populației, independent de venit sau patrimoniu;
- (c) impozitele pe cheltuieli, de plătit pe totalul cheltuielilor persoanelor fizice sau ale gospodăriilor;
- (d) plățile efectuate de gospodării pentru licențe de deținere sau utilizare a vehiculelor, a ambarcațiunilor sau a avioanelor în alte scopuri decât pentru afaceri sau pentru licențe de vânatoare, tir sau pescuit recreativ etc. Distincția între impozite și cumpărarea de servicii de la administrația publică este definită în funcție de aceleași criterii utilizate în cazul plăților efectuate de întreprinderi, respectiv, dacă emiterea de licențe nu implică eforturi sau doar eforturi neînsemnate din partea administrației publice, autorizațiile fiind acordate automat la plata sumelor convenite, este probabil că ele reprezintă doar un instrument pentru a procura venituri, chiar dacă administrația publică poate oferi în schimb un oarecare certificat sau autorizație; în aceste cazuri, plata lor este tratată ca impozite. Cu toate acestea, în cazul în care administrația publică utilizează emiterea de licențe pentru a organiza o oarecare funcție de reglementare necesară (de exemplu, verificarea competenței sau a calificărilor persoanei în cauză), plățile efectuate sunt tratate drept cumpărări de servicii de la administrația publică și nu plăți ale unor impozite, cu excepția situațiilor în care plățile sunt în mod clar disproportionat față de costul prestării serviciilor;
- (e) impozitele pe operațiuni internaționale, de exemplu călătorii în străinătate, transferuri din străinătate efectuate de lucrători, investiții străine etc., cu excepția celor de plătit de producători și a taxelor vamale de import plătite de gospodării.

4.80. Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., nu includ:

- (a) impozitele pe succesiune sau impozite pe donații între persoane în viață, care sunt considerate a fi prelevate pe capitalul beneficiarilor și sunt prezentate la rubrica impozite pe capital (D. 91);
- (b) prelevările ocazionale sau excepționale pe capital sau patrimoniu, care sunt înregistrate ca impozite pe capital (D.91);
- (c) impozitele pe terenuri, clădiri sau alte active deținute sau închiriate de întreprinderi, care le utilizează pentru producție, astfel de impozite fiind tratate ca alte impozite pe producție (D.29);
- (d) plățile efectuate de gospodării pentru obținerea de licențe altele decât cele pentru utilizarea vehiculelor, ambarcațiunilor sau avioanelor sau licențe pentru vânatoare, tir sau pescuit recreativ: permise de conducere a autovehiculelor sau a avioanelor, permise pentru arme de foc și taxe către administrația publică cum sunt bilete de intrare la muzeu sau abonamente la biblioteci, taxe de colectare a gunoiului menajer, taxe pentru pașapoarte, taxe de aeroport, taxe judiciare etc., care sunt tratate în cele mai multe cazuri drept cumpărări de servicii prestate de administrația publică, dacă ele satisfac criteriile de înregistrare ca servicii menționate la punctul 4.79 litera (d).

4.81. Valoarea totală a impozitelor include dobânzi aplicate arieratelor de impozite convenite și penalități impuse de autoritățile fiscale în cazul în care nu există informații pentru a estima astfel de dobânzi și penalități în mod separat; ea include plăți impuse pentru recuperarea și evaluarea taxelor restante de plătit, minus suma corespunzătoare oricăror reduceri efectuate de administrațiile publice din motive de politică economică și orice restituiri efectuate ca rezultat al plăților excedentare.

Subvențiile și prestațiile sociale puse la dispoziție prin intermediul sistemului fiscal sub formă de credite fiscale și frecvența cuplării sistemelor de plată cu sistemele de colectare a impozitelor sunt în creștere. Creditele fiscale reprezintă o înlensnire fiscală și astfel ele reduc obligațiile fiscale ale beneficiarului.

Dacă sistemul creditelor fiscale determină faptul că beneficiarul primește excedentul atunci când înlesnirea este mai mare decât obligația, sistemul creditelor fiscale este un sistem de credite fiscale de plătit. În cadrul unui sistem de credite fiscale de plătit, plățile pot fi acordate noncontribuabililor, precum și contribuabililor. În cadrul unui sistem de credite fiscale de plătit, suma totală reprezentând creditele fiscale este înregistrată drept cheltuială a administrației publice și nu ca reducere a venitului din impozite.

În schimb, unele sisteme de credite fiscale nu sunt sisteme de credite fiscale de plătit, caz în care creditele fiscale sunt limitate la valoarea obligațiilor fiscale. În cadrul unui sistem de credite fiscale care nu sunt de plătit, toate creditele fiscale fac parte intrinsecă din sistemul fiscal și reduc venitul din impozite al administrației publice.

- 4.82. Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., sunt înregistrate în momentul în care au loc activitățile, operațiunile sau celelalte evenimente care generează obligația de plată.

Cu toate acestea, unele activități economice, operațiuni sau evenimente, care în temeiul legislației fiscale ar trebui să genereze pentru unitățile respective obligația de a plăti impozite, se sustrag în mod constant atenției autorităților fiscale. Ar fi nerealist să se presupună că astfel de activități, operațiuni sau evenimente generează active sau pasive financiare sub forma datoriilor sau creanțelor. Sumele ce urmează a fi înregistrate sunt determinate pe baza sumelor de plătit doar în cazul în care ele sunt evidențiate prin evaluări fiscale, declarații sau alte instrumente care generează pasive sub forma unor obligații de plată inechivoce ale contribuabililor. Impozitele necolectate nu sunt imputate dacă nu sunt evidențiate prin evaluări fiscale.

Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sumele evidențiate prin evaluări și declarații și încasările.

- (a) Dacă se utilizează evaluările și declarațiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ca tratament alternativ, se înregistrează un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienții sunt estimați pe baza experienței din trecut și a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
- (b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în timp astfel încât sumele să fie atribuite perioadei în care au avut loc activitățile, operațiunile sau alte evenimente care au generat obligația fiscală (sau perioadei în care a fost stabilită suma impozitului, în cazul unor impozite pe venit). Această ajustare este bazată pe decalajul mediu de timp dintre activități, operațiuni sau alte evenimente (sau determinarea valorii impozitului) și încasarea impozitului.

Dacă sunt reținute la sursă de către angajator, impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., sunt incluse în salarii și indemnizații chiar dacă angajatorul nu le-a transferat administrațiilor publice. Sectorul gospodăriilor este prezentat ca plătind integral suma către sectorul administrației publice. Sumele neplătite efectiv sunt neutralizate la rubrica D.995 ca un transfer de capital de la administrațiile publice către sectorul angajatorilor.

În unele cazuri, obligația de a plăti impozite pe venit poate fi determinată numai într-o perioadă contabilă ulterioară în raport cu cea în care este realizat venitul. Prin urmare, este necesară o oarecare flexibilitate cu privire la momentul înregistrării unor astfel de taxe. Impozitele pe venit deduse la sursă, cum sunt impozitele reținute la sursă și plățile anticipate obișnuite în contul impozitelor pe venit, pot fi înregistrate în perioadele în care ele sunt plătite și orice obligație fiscală finală pe venit poate fi înregistrată în perioada în care obligația este determinată.

Impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc., se înregistrează ca:

- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor în care sunt încadrați contribuabilii;
- (b) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor administrațiilor publice;
- (c) utilizări și resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

COTIZAȚII ȘI PRESTAȚII SOCIALE (D.6)

- 4.83. *Definiție:* prestațiile sociale sunt transferuri către gospodării, în bani sau în natură, destinate să le reducă sarcina financiară asociată unor riscuri sau nevoi, efectuate prin intermediul unor sisteme organizate colectiv sau, în afara acestor sisteme, de către unități ale administrației publice și IFSLSGP; ele includ plăți de la administrațiile publice către producătorii de care beneficiază în mod individual gospodăriile și care sunt efectuate în contextul riscurilor sau nevoilor sociale.

- 4.84. Lista riscurilor sau nevoilor care pot genera prestații sociale este următoarea:

- (a) boală;
- (b) invaliditate, handicap;

- (c) accident de muncă sau boală profesională;
- (d) bătrânețe;
- (e) urmași;
- (f) maternitate;
- (g) familie;
- (h) promovarea ocupării forței de muncă;
- (i) șomaj;
- (j) locuință;
- (k) învățământ;
- (l) sărăcie.

În cazul locuințelor, plățile efectuate de autoritățile publice către chiriași pentru reducerea chiriilor plătite de aceștia sunt prestații sociale, cu excepția prestațiilor speciale plătite de autoritățile publice în calitatea lor de angajatori.

4.85. Prestațiile sociale includ:

- (a) transferurile curente și forfetare de la sisteme care primesc cotizații, vizează întreaga colectivitate sau părți mari ale acesteia și sunt impuse și controlate de către unitățile administrației publice (sisteme de securitate socială);
- (b) transferurile curente și forfetare de la sistemele organizate de angajatori în beneficiul angajaților, foștilor angajați sau persoanelor aflate în întreținerea acestora (alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă). Cotizațiile pot fi plătite de angajați și/sau de angajatori; ele pot fi plătite și de lucrători independenți;
- (c) transferuri curente de la unități ale administrației publice și IFSLSGP care nu sunt condiționate de plăți anterioare ale cotizațiilor și care sunt cuplate în general de o evaluare a venitului disponibil. Astfel de transferuri sunt cunoscute ca asistență socială.

4.86. Prestațiile sociale exclud:

- (a) indemnizațiile de asigurare plătite în cadrul polițelor contractate pe o bază pur individuală de către asigurați, independent de angajatorii lor sau de administrațiile publice;
- (b) indemnizațiile de asigurare vărsate în cadrul polițelor contractate cu unicul scop de a obține o reducere, chiar dacă aceste polițe decurg dintr-o convenție colectivă.

4.87. Pentru ca o poliță individuală să fie considerată ca făcând parte dintr-un sistem de asigurări sociale, evenimentele sau situațiile pentru care sunt asigurați participanții trebuie să corespundă riscurilor sau nevoilor enumerate la punctul 4.84 și, în plus, să fie îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiții:

- (a) participarea la sistem este obligatorie fie în temeiul legii, fie în temeiul termenilor și condițiilor de angajare a unui angajat sau a unui grup de angajați;
- (b) sistemul este unul colectiv, administrat în beneficiul unui anumit grup de lucrători, care pot fi angajați, lucrători independenți sau șomeri, participarea fiind limitată la membrii grupului respectiv;
- (c) un angajator plătește o cotizație (efectivă sau imputată) sistemului în beneficiul unui angajat, indiferent dacă acesta plătește sau nu o cotizație.

4.88. *Definiție:* sistemele de asigurări sociale sunt sisteme la care participanții sunt obligați sau încurajați să se asigure de către angajatorii lor sau de către administrațiile publice, împotriva anumitor evenimente sau circumstanțe care le pot afecta bunăstarea sau pe cea a persoanelor aflate în întreținerea lor. În cadrul unor astfel de sisteme, cotizațiile sociale sunt plătite fie de angajați sau de alții, fie de angajatori în beneficiul angajaților lor, pentru a asigura dreptul la prestații de asigurări sociale, în perioada curentă sau în perioade ulterioare, pentru angajați sau alți cotizanți, pentru persoanele aflate în întreținerea lor sau pentru urmași.

Sistemele de asigurări sociale sunt organizate pentru grupuri de lucrători sau sunt disponibile prin lege pentru toți lucrătorii sau toate categoriile desemnate de lucrători, incluzând șomerii și angajații. Ele variază de la sisteme private instituite pentru grupuri selectate de lucrători angajați de un singur angajator la sisteme de securitate socială care vizează întreaga forță de muncă dintr-o țară. Participarea la astfel de sisteme poate fi voluntară pentru lucrătorii în cauză, dar adesea este obligatorie. De exemplu, participarea la sisteme organizate de angajați individual poate fi necesară în temeiul termenilor și condițiilor de angajare convenite în comun între angajatori și angajații lor.

4.89. Pot fi distinse două tipuri de sisteme de asigurări sociale:

- (a) primul tip constă în sisteme de securitate socială care acoperă întreaga comunitate sau părți importante ale acesteia, care sunt impuse, controlate și finanțate de unitățile administrației publice. Pensiile de plătit în cadrul unor astfel de sisteme pot sau nu să fie legate de nivelul salariului beneficiarului sau de vechimea în muncă. Prestațiile altele decât pensiile sunt mai rar legate de nivelul salariului;
- (b) cel de al doilea tip constă în alte sisteme aferente încadrării în muncă. Astfel de sisteme derivă dintr-o relație angajator-angajat în acordarea pensiei și, posibil, a altor drepturi care fac parte din condițiile de angajare și în cazul cărora responsabilitatea acordării prestațiilor nu revine administrațiilor publice în temeiul dispozițiilor privind securitatea socială.

4.90. Sistemele de asigurări sociale organizate de unități ale administrației publice pentru propriii angajați, spre deosebire de cele pentru întreaga populație încadrată în muncă, sunt clasificate ca alte sisteme aferente încadrării în muncă și nu ca sisteme de securitate socială.

Cotizații sociale nete (D.61)

4.91. *Definiție:* cotizațiile sociale nete sunt cotizațiile efective sau imputate plătite de gospodării către sistemele de asigurări sociale pentru a constitui provizioane de plată a prestațiilor sociale. Cotizațiile sociale nete (D.61) constau în:

Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611)

plus Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612)

plus Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613)

plus Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D.614)

minus Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC).

Tarifele pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale sunt taxe pentru servicii practicate de unitățile care administrează sistemele. Ele apar aici ca parte a calculului cotizațiilor sociale nete (D.61); ele nu sunt operațiuni de repartizare, ci sunt o parte a cheltuielilor pentru producție și consum.

Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611)

4.92. Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611) corespund fluxului D.121.

Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt plătite de către angajatori către sistemele de securitate socială și către alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă pentru a asigura prestații sociale pentru angajații lor.

Întrucât cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt plătite în beneficiul angajaților lor, valoarea lor este înregistrată ca una dintre componentele remunerării angajaților, împreună cu indemnizațiile și salariile în bani sau în natură. Cotizațiile sociale sunt în continuare înregistrate ca fiind plătite de către angajați drept transferuri curente către sistemele de securitate socială și către alte sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă.

Această rubrică este împărțită în două categorii:

(a) cotizațiile efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111) corespund fluxului D.1211;

(b) cotizațiile efective în sarcina angajatorilor, altele decât pensiile (D.6112) corespund fluxului D.1212.

- 4.93. Plățile reprezentând cotizațiile sociale efective pot fi obligatorii în temeiul unui statut sau regulament sau pot fi plătite în baza unor contracte colective la nivelul unei anumite industrii, a unor acorduri între angajator și angajații dintr-o anumită întreprindere sau pentru că sunt prevăzute în contractul de muncă. În anumite cazuri, cotizațiile pot fi voluntare.

Astfel de cotizații voluntare sunt reprezentate de:

- (a) cotizațiile sociale ale unor persoane care nu sunt obligate prin lege să cotizeze la un fond de securitate socială;
 - (b) cotizațiile sociale plătite către societățile de asigurări (sau fonduri de pensii clasificate în același sector) ca parte a sistemelor de asigurări suplimentare organizate de întreprinderi în beneficiul angajaților lor și la care aceștia aderă în mod voluntar;
 - (c) cotizațiile către sistemele de asigurări de prevedere deschise către angajați sau lucrători independenți.
- 4.94. Momentul înregistrării: cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor (D.611) sunt înregistrate în momentul în care se desfășoară activitatea care generează obligația de a le plăti.
- 4.95. Cotizațiile sociale de plătit către sectorul administrații publice înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidențiate prin evaluări și declarații sau încasări.
- (a) Dacă se utilizează evaluările și declarațiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care reflectă sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ca tratament alternativ, ar putea fi înregistrat un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienții sunt estimați pe baza experienței din trecut și a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de cotizații sociale.
 - (b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în timp astfel încât sumele să fie atribuite perioadei în care au avut loc activitățile care au generat obligația de plată a cotizațiilor sociale (sau perioadei în care a fost generată obligația). Această ajustare poate fi bazată pe decalajul mediu de timp dintre activitate (sau generarea obligației) și încasare.

În situația în care sunt reținute la sursă de către angajator, cotizațiile sociale de plătit către sectorul administrații publice sunt incluse în indemnizații și salarii indiferent dacă angajatorul le-a transferat sau nu administrațiilor publice. Sectorul gospodăriilor este prezentat în continuare ca plătind suma integrală către sectorul administrații publice. Sumele neplătite efectiv sunt neutralizate la rubrica D.995 ca un transfer de capital de la administrațiile publice către sectorul angajatorilor.

- 4.96. Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor sunt înregistrate ca:
- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;
 - (b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul gospodăriilor nerezidente);
 - (c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor asigurătorilor sau angajatorilor rezidenți;
 - (d) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul asigurătorilor sau angajatorilor nerezidenți).

Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612)

- 4.97 *Definiție:* cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612) reprezintă contrapartea la prestațiile sociale (minus eventualele cotizații sociale în sarcina angajatorilor) plătite direct de către angajatori (adică fără legătură cu cotizațiile sociale în sarcina angajatorilor) angajaților lor sau foștilor angajați, precum și altor persoane eligibile.

Ele corespund fluxului D.122 astfel cum este descris la remunerarea angajaților. Valoarea lor trebuie să fie bazată pe considerații actuariale sau pe baza unor procente rezonabile din indemnizațiile și salariile plătite angajaților actuali sau să fie considerate egale cu prestațiile fără capitalizare, altele decât pensiile, aflate în sarcina întreprinderilor, în cursul aceleiași perioade contabile.

Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.612) se împart în două categorii:

- (a) cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6121). Ele corespund fluxului D.1221;

(b) alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor (D.6122). Ele corespund fluxului D.1222.

4.98. Momentul înregistrării: cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor care reprezintă contrapartea la prestațiile sociale directe obligatorii sunt înregistrate în perioada în care este desfășurată activitatea. Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor care reprezintă contrapartea la prestațiile sociale directe voluntare sunt înregistrate în momentul în care sunt furnizate prestațiile.

4.99. Cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor sunt înregistrate ca:

(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente;

(b) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor angajatorilor sau asiguraților rezidenți și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613)

4.100. *Definiție:* cotizațiile sociale efective în sarcina gospodăriilor sunt cotizații sociale de plătit în beneficiul lor de către angajați, lucrători independenți sau șomeri către sistemele de asigurări sociale.

Cotizațiile sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.613) se împart în două categorii:

(a) cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor (D.6131);

(b) alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor (D.6132).

Momentul înregistrării: cotizațiile sociale efective în sarcina gospodăriilor se înregistrează pe baza principiilor contabilității de angajament. Pentru cei angajați în muncă, înregistrarea corespunde momentului în care se desfășoară activitatea care generează obligația de a plăti cotizațiile. Pentru șomeri, înregistrarea corespunde momentului în care trebuie virate cotizațiile.

În sistemul conturilor, cotizațiile sociale efective în sarcina gospodăriilor sunt înregistrate:

(a) la utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente;

(b) la resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor angajatorilor și în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor (D.614)

4.101. *Definiție:* cotizațiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor constau în venitul din proprietate câștigat în cursul perioadei contabile pe baza stocurilor de drepturi de pensie și la alte prestații sociale.

Această rubrică este împărțită în două categorii:

(a) cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor (D.6141);

(b) cotizații suplimentare în sarcina gospodăriilor, altele decât pensiile (D.6142). Rubrica D.6142 corespunde cotizațiilor suplimentare în sarcina gospodăriilor aferente riscurilor și nevoilor sociale altele decât pensiile, cum sunt boala, maternitatea, accidentele de muncă, handicapul, concedierea etc.

Cotizațiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor sunt incluse în venitul din proprietate de plătit de către administratorii de fonduri de pensii gospodăriilor în contul de alocare primară a veniturilor (venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie D.442).

Deoarece, în practică, acest venit este reținut de administratorii fondurilor de pensii, el este tratat în contul de distribuire secundară a veniturilor ca fiind rambursat de către gospodării fondurilor de pensii sub forma cotizațiilor sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor.

Momentul înregistrării: cotizațiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor sunt înregistrate în momentul în care apare obligația de plată.

Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62)

4.102. Rubrica D.62 este compusă din trei subrubrici:

Prestații de securitate socială în bani (D.621);

Alte prestații de asigurări sociale (D.622);

Prestații de asistență socială în bani (D.623).

Prestații de securitate socială în bani (D.621)

4.103. *Definiție:* prestațiile de securitate socială în bani sunt prestații de asigurări sociale de plătit în bani către gospodării de către administrațiile de securitate socială. Rambursările sunt excluse și sunt tratate ca transferuri sociale în natură (D.632).

Astfel de prestații sunt furnizate în cadrul sistemelor de securitate socială.

Ele pot fi împărțite în:

— prestații de securitate socială de pensii în bani (D.6211);

— alte prestații de securitate socială în bani (D.6212).

Alte prestații de asigurări sociale (D.622)

4.104. *Definiție:* alte prestații de asigurări sociale corespund prestațiilor de plătit de către angajatori în contextul altor sisteme de asigurări sociale aferente încadrării în muncă. Alte prestații de asigurări sociale aferente încadrării în muncă sunt prestații sociale (în bani sau în natură) de plătit de către sistemele de asigurări sociale altele decât securitatea socială către cotizanții la sisteme, persoanele aflate în întreținerea lor sau urmașii lor.

Ele includ în mod tipic:

(a) plata continuă a salariilor uzuale sau reduse în cursul perioadelor de absență de la muncă din motive de boală, accident, maternitate etc.;

(b) plata alocațiilor de familie, de studii sau a altor alocații pentru persoanele aflate în întreținere;

(c) plata pensiilor de vârstă și de urmaș către foști angajați sau urmașii acestora, precum și plata alocațiilor de concediere către lucrători sau urmașii acestora în caz de concediere, incapacitate de muncă, moarte accidentală etc. (în situația în care sunt menționate în contracte colective);

(d) servicii medicale generale care nu au legătură cu munca prestată de angajați;

(e) centre de recuperare și cămine pentru pensionari.

Alte prestații de asigurări sociale (D.622) pot fi împărțite în:

— alte prestații de asigurări sociale de pensii (D.6221);

— alte prestații de asigurări sociale, exclusiv de pensii (D.6222).

Prestații de asistență socială în bani (D.623)

4.105. *Definiție:* prestațiile de asistență socială în bani sunt transferuri curente de plătit către gospodării de către unități ale administrației publice sau IFSLSGP pentru a satisface aceleași nevoi ca și prestațiile de asigurări sociale, dar care nu sunt transferate în cadrul unui sistem de asigurări sociale care necesită participarea, de obicei sub forma unor cotizații sociale.

Prin urmare, ele exclud toate prestațiile plătite de administrațiile de securitate socială. Prestațiile de asistență socială pot fi de plătit în următoarele circumstanțe:

(a) nu există niciun sistem de asigurări sociale pentru a acoperi circumstanța în cauză;

(b) cu toate că poate exista un sistem de asigurări sociale sau mai multe, gospodăriile în cauză nu participă și nu sunt eligibile pentru a beneficia de prestații de asigurări sociale;

(c) prestațiile de asigurări sociale sunt considerate inadecvate pentru a acoperi nevoile în cauză, prestațiile de asistență socială fiind plătite suplimentar;

(d) din motive de politică socială generală.

Astfel de prestații nu includ transferurile curente plătite în situația unor evenimente sau circumstanțe care în mod normal nu sunt acoperite de sistemele de asigurări sociale (adică transferurile efectuate în caz de catastrofe naturale, care sunt înregistrate la alte transferuri curente sau la alte transferuri de capital).

4.106. Momentul înregistrării prestațiilor sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62):

(a) în bani, ele sunt înregistrate în momentul în care drepturile la prestații sunt stabilite;

(b) în natură, ele sunt înregistrate în momentul în care sunt prestate serviciile sau în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate direct gospodăriilor de către producătorii nonpiață.

4.107. Prestațiile sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62) sunt înregistrate ca:

(a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor care acordă prestațiile;

(b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul prestațiilor acordate de restul lumii);

(c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;

(d) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul prestațiilor acordate gospodăriilor nerezidente).

Transferuri sociale în natură (D.63)

4.108. *Definiție:* transferurile sociale în natură (D.63) constau în bunuri și servicii individuale furnizate gospodăriilor gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic de către unitățile administrației publice și IFSLSGP, indiferent dacă au fost cumpărate de pe piață sau au fost rezultatul producției nonpiață a acestora. Ele sunt finanțate din impozite, din alte venituri ale administrației publice sau din cotizații de securitate socială sau, în cazul IFSLSGP, din donații și venituri din proprietate.

Serviciile furnizate gospodăriilor gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic sunt descrise ca servicii individuale pentru a le deosebi de serviciile colective furnizate colectivității în ansamblul său sau unor părți importante ale acesteia, cum sunt apărarea și iluminatul public. Serviciile individuale constau în principal din servicii de învățământ și sănătate, deși alte tipuri de servicii, cum sunt serviciile de locuință, culturale sau recreative, sunt și ele frecvent oferite.

4.109. Transferurile sociale în natură (D.63) sunt subîmpărțite în:

Transferuri sociale în natură – producția nonpiață a administrațiilor publice și a IFSLSGP (D.631)

Definiție: transferurile sociale în natură – producția nonpiață a administrațiilor publice și a IFSLSGP (D.631) sunt bunuri și servicii individuale furnizate direct beneficiarilor de către producătorii nonpiață. Orice plăți efectuate de gospodării se deduc.

Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată de administrațiile publice și IFSLSGP (D.632)

Definiție: transferurile sociale în natură – producția de piață cumpărată de administrațiile publice și IFSLSGP (D.632) sunt bunuri și servicii individuale:

(a) sub forma rambursărilor de către administrațiile de securitate socială ale cheltuielilor aprobate efectuate de către gospodării pentru bunuri și servicii specifice; sau

(b) furnizate direct beneficiarilor de către producătorii de piață de la care administrațiile publice cumpără bunurile și serviciile respective.

Orice plăți efectuate de gospodării se deduc.

Atunci când o gospodărie a populației cumpără un bun sau un serviciu care este rambursat ulterior în totalitate sau parțial de o administrație de securitate socială, gospodăria poate fi considerată că acționează în numele administrației de securitate socială. De fapt, gospodăria furnizează administrației de securitate socială un credit pe termen scurt care este lichidat de îndată ce gospodăria este rambursată.

Valoarea cheltuielilor rambursate este înregistrată ca fiind direct suportată de administrația de securitate socială în momentul în care gospodăria efectuează cumpărarea, în timp ce singura cheltuială înregistrată în contul gospodăriei este eventuala diferență dintre prețul de achiziție plătit și suma rambursată. Astfel, valoarea cheltuielii rambursate nu este tratată ca un transfer curent în bani de la administrațiile de securitate socială către gospodărie.

- 4.110. Exemple de transferuri sociale în natură (D.63) sunt tratamente medicale sau dentare, intervenții chirurgicale, cazarea în spital, ochelari sau lentile de contact, aparate sau echipamente medicale și bunuri sau servicii similare care satisfac riscuri sau nevoi sociale.

Alte exemple care nu sunt acoperite de un sistem de asigurări sociale sunt locuințele sociale, alocațiile pentru locuință, creșele și grădinițele cu program de zi, formarea profesională, reducerile pentru folosirea mijloacelor de transport (cu condiția ca ele să urmărească un obiectiv social), precum și bunuri și servicii similare furnizate în contextul riscurilor și nevoilor sociale. În afara cadrului riscurilor sau nevoilor sociale, în situația în care administrația publică furnizează gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic gospodăriilor individuale ale populației bunuri și servicii cum sunt serviciile recreative, culturale sau sportive, acestea sunt tratate ca transferuri sociale în natură – producția nonpiață a administrației publice și a IFSLSGP (D631).

- 4.111. Momentul înregistrării: transferurile sociale în natură (D.63) sunt înregistrate în momentul în care sunt furnizate serviciile sau în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate direct gospodăriilor de către producători.

Transferurile sociale în natură (D.63) sunt înregistrate:

- (a) la utilizări în contul de redistribuire a veniturilor în natură al sectoarelor care acordă prestațiile;
- (b) la resurse în contul de redistribuire a veniturilor în natură al gospodăriilor.

Consumul de bunuri și servicii transferate este înregistrat în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat.

Nu există transferuri sociale în natură către restul lumii (ele sunt înregistrate la D.62 – Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură).

ALTE TRANSFERURI CURENTE (D.7)

Prime nete de asigurare generală – daune (D.71)

- 4.112. *Definiție:* primele nete de asigurare generală – daune (D.71) sunt prime de plătit aferente unor polițe achiziționate de unități instituționale. Polițele achiziționate de gospodăriile individuale ale populației sunt cele care sunt achiziționate din proprie inițiativă și în beneficiul lor propriu, independent de angajatorii lor sau de administrația publică și în afara oricărui sistem de asigurări sociale. Primele nete de asigurare generală cuprind atât primele efective de plătit de către titularii de polițe pentru a obține asigurare în cursul perioadei contabile (prime câștigate), precum și primele suplimentare de plătit din venitul din proprietate atribuite titularilor de polițe de asigurare, după deducerea plăților pentru servicii efectuate de societatea de asigurări care administrează asigurarea.

Primele nete de asigurare generală sunt sumele disponibile pentru acoperirea riscurilor legate de diverse evenimente sau accidente care determină pagube bunurilor sau proprietății sau care determină leziuni ale persoanelor, ca rezultat al unor cauze naturale sau antropice, de exemplu incendii, inundații, zbrobiri, coliziuni, furturi, violență, accidente, boală etc., sau a pierderilor financiare rezultate ca urmare a unor evenimente precum boală, șomaj, accidente etc.

Primele nete de asigurare generală sunt împărțite în două categorii:

- (a) prime nete de asigurare directă generală (D.711);
- (b) prime nete de reasigurare generală (D.712).

- 4.113. Momentul înregistrării: primele nete de asigurare generală sunt înregistrate în momentul în care ele sunt câștigate.

Primele de asigurare din care se deduc plățile pentru servicii sunt acele părți din primele totale care au fost plătite în perioada curentă sau în perioadele anterioare și care acoperă riscurile care pot apărea în perioada curentă.

Primele câștigate în perioada curentă trebuie să fie distinse de primele cu termen de plată în cursul perioadei curente, care sunt susceptibile să acopere riscuri atât din perioade viitoare, cât și din perioada curentă.

Primele nete de asigurare generală sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor titularilor de polițe rezidenți;
- (b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul titularilor de polițe nerezidenți);
- (c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor societăților de asigurări rezidente;
- (d) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul societăților de asigurare nerezidente).

Indemnizații de asigurare generală – daune (D.72)

4.114. *Definiție:* indemnizațiile de asigurare generală – daune (D.72) sunt solicitările de daune care trebuie onorate în temeiul unor contracte de asigurări generale, adică sumele pe care societățile de asigurări sunt obligate să le plătească pentru compensare vătămărilor sau pagubelor suferite de persoane sau de bunuri (incluzând mijloacele de producție fixe).

Această rubrică este împărțită în două categorii:

- (a) indemnizații de asigurare directă generală – daune (D.721);
- (b) indemnizații de reasigurare generală – daune (D.722).

4.115. Indemnizațiile aferente asigurărilor generale nu includ plăți care constituie prestații sociale.

Soluționarea unei daune aferente unei asigurări generale este tratată ca un transfer către solicitant. Astfel de plăți sunt tratate ca transferuri curente, chiar dacă pot fi implicate sume mari ca rezultat al distrugerii accidentale a unui activ fix sau a unei vătămări grave a unei persoane.

Daunele excepțional de mari, de exemplu cele generate de un dezastru, pot fi tratate nu ca transferuri curente, ci ca transferuri de capital [a se vedea punctul 4.165 litera (k)].

Sumele primite de solicitanți nu sunt, de obicei, rezervate pentru vreun scop particular, iar bunurile sau activele care au fost avariate sau distruse nu trebuie să fie neapărat reparate sau înlocuite.

Solicitările sunt generate de pagubele sau vătămările pe care titularii de polițe le cauzează unor terțe proprietăți sau unor terțe persoane. În astfel de cazuri, daunele valabile sunt înregistrate ca fiind plătite direct de către societatea de asigurări către părțile vătămăte și nu indirect prin intermediul titularului poliței.

4.116. Primele de reasigurare și indemnizații nete sunt calculate în exact aceeași manieră ca și în cazul primelor și indemnizațiilor de asigurare generală. Deoarece piața reasigurărilor este concentrată în câteva țări, majoritatea polițelor de reasigurare sunt deținute de unități nerezidente.

Unele unități, în special unitățile administrației publice, pot oferi o garanție în caz de insolvență a unui debitor în condiții care au aceleași caracteristici cu cele din cazul asigurărilor generale. Aceasta se întâmplă când sunt emise multe garanții de același tip și este posibil să se realizeze o estimare realistă cu privire la amploarea generală a insolvențelor. În aceste cazuri, onorariile plătite (și venitul din proprietate câștigat de pe urma lor) sunt tratate în același mod ca și primele de asigurare generală, iar executările de garanții standard pentru împrumuturi sunt tratate în același mod ca indemnizațiile de asigurare generală.

4.117. Momentul înregistrării: daunele aferente asigurărilor generale sunt înregistrate în momentul în care se produce accidentul sau evenimentul pentru care s-a întocmit asigurarea.

Ele sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor societăților de asigurare rezidente;
- (b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul societăților de asigurare nerezidente);

- (c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor beneficiare;
- (d) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul beneficiarilor nerezidenți).

Transferuri curente între administrațiile publice (D.73)

- 4.118. *Definiție:* transferurile curente între administrațiile publice (D.73) includ transferuri între diferite subsectoare ale administrațiilor publice (administrația centrală, administrațiile statelor federale, administrațiile locale și administrațiile de securitate socială), cu excepția impozitelor, subvențiilor, ajutoarelor nerambursabile pentru investiții și a altor transferuri de capital.

Transferurile curente între administrațiile publice (D. 73) nu includ operațiunile efectuate în beneficiul altei unități; acestea sunt înregistrate doar o singură dată în conturi, la resursele unității beneficiare în beneficiul căreia este realizată tranzacția (a se vedea punctul 1.78). Această situație apare îndeosebi atunci când o agenție a administrației publice (de exemplu, un departament al administrației centrale) colectează impozite care sunt automat transferate, total sau parțial, către o altă agenție a administrației publice (de exemplu, o autoritate locală). În astfel de cazuri, încasările de impozite destinate celeilalte agenții a administrației publice sunt prezentate ca impozite colectate direct de respectiva agenție și nu ca un transfer curent între administrațiile publice. Această soluție se aplică în special în cazul impozitelor destinate unei alte agenții a administrației publice, care iau forma ratelor suplimentare suprapuse impozitelor prelevate de administrația centrală. Întârzierile în transmiterea impozitelor de la prima la a doua unitate a administrației publice generează înregistrări la rubrica „alte conturi de primit/de plătit” din contul financiar.

Transferurile de încasări de impozite care sunt parte dintr-un transfer în bloc de la administrația centrală la o altă agenție a administrației publice sunt incluse în transferurile curente între administrațiile publice. Astfel de transferuri nu corespund niciunei categorii specifice de impozite și nu sunt realizate în mod automat, ci, în principal, prin intermediul anumitor fonduri (fonduri ale autorităților regionale sau locale), în conformitate cu chei de repartiție stabilite de administrația centrală.

- 4.119. Momentul înregistrării: transferurile curente între administrațiile publice sunt înregistrate în momentul în care reglementările în vigoare stipulează că ele sunt de efectuat.
- 4.120. Transferurile curente între administrațiile publice sunt înregistrate ca utilizări și resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor subsectoarelor administrațiilor publice. Transferurile curente între administrațiile publice sunt fluxuri interne ale sectorului administrații publice, ele neapărând în contul consolidat al sectorului în ansamblu.

Cooperare internațională curentă (D.74)

- 4.121. *Definiție:* cooperarea internațională curentă (D.74) include toate transferurile în bani sau în natură între administrațiile publice și administrații publice sau organizații internaționale din restul lumii, exceptând ajutoarele nerambursabile pentru investiții și alte transferuri de capital.

- 4.122. Rubrica (D.74) cuprinde:

- (a) cotizațiile administrației publice către organizațiile internaționale (excluzând impozitele de plătit de către administrațiile publice ale statelor membre către organizațiile supranaționale);
- (b) transferurile curente pe care administrațiile publice le primesc de la instituții sau organizații menționate la litera (a). Transferurile curente pe care instituțiile Uniunii Europene le efectuează direct către producătorii de piață rezidenți sunt înregistrate ca subvenții plătite de restul lumii;
- (c) transferurile curente între administrații publice, fie în bani (de exemplu, plăți destinate finanțării deficitelor bugetare ale statelor străine sau ale teritoriilor de peste mări), fie în natură (de exemplu, contrapartea la donații de alimente, echipamente militare, ajutoare de urgență în caz de catastrofe naturale sub formă de alimente, îmbrăcăminte, medicamente etc.);
- (d) indemnizațiile și salariile plătite de o administrație publică, o instituție a Uniunii Europene sau o organizație internațională consilierilor sau experților tehnici puși la dispoziția țărilor în curs de dezvoltare.

Cooperarea internațională curentă include transferuri între administrațiile publice și organizațiile internaționale situate în țara respectivă, deoarece organizațiile internaționale nu sunt tratate ca unități instituționale rezidente ale țărilor în care sunt localizate.

- 4.123. Momentul înregistrării: momentul în care reglementările în vigoare precizează că se efectuează transferurile în cazul celor obligatorii sau momentul în care că transferurile sunt efectuate în cazul transferurilor voluntare.

4.124. Cooperarea internațională curentă este înregistrată ca:

- (a) utilizări și resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectorului administrației publice;
- (b) utilizări și resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Transferuri curente diverse (D.75)

Transferuri curente către IFSLSGP (D.751)

4.125. *Definiție:* transferurile curente către IFSLSGP includ toate cotizațiile voluntare (altele decât legatele), cotizațiile membrilor și asistența financiară pe care IFSLSGP o primește de la gospodării (inclusiv cele nerezidente) și, în mai mică măsură, de la alte unități.

4.126. Transferurile curente către IFSLSGP includ următoarele:

- (a) cotizațiile regulate plătite de gospodării sindicatelor, organizațiilor politice, sportive, culturale, religioase și altor organizații similare clasificate în sectorul IFSLSGP;
- (b) cotizațiile voluntare (altele decât legatele) din partea gospodăriilor, societăților și restului lumii către IFSLSGP, incluzând transferuri în natură sub formă de donații de alimente, îmbrăcăminte, păături, medicamente etc. către organizații caritabile pentru a fi repartizate gospodăriilor rezidente sau nerezidente. Un astfel de tratament se aplică bunurilor de consum, deoarece transferurile reprezentând donații mari (obiecte de valoare tratate ca active nefinanciare) sunt înregistrate la alte transferuri de capital (D.99) [a se vedea punctul 4.165 litera (e)].

Donațiile reprezentând articole nedorite sau utilizate din partea gospodăriilor nu sunt înregistrate ca transferuri;
- (c) asistența și ajutoarele nerambursabile din partea administrațiilor publice, altele decât transferurile destinate în mod specific finanțării cheltuielilor de capital, care sunt prezentate la ajutoarele nerambursabile pentru investiții.

Din transferurile curente către IFSLSGP sunt excluse plățile abonamentelor sau cotizațiilor către IFSL care deservesc societățile, cum sunt camerele de comerț sau organizațiile profesionale, care sunt tratate ca plăți pentru servicii prestate.

4.127. Momentul înregistrării: transferurile curente către IFSLSGP sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.

4.128. Transferurile curente către IFSLSGP sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor sectoarelor care contribuie;
- (b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente;
- (c) resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor sectorului IFSLSGP.

Transferuri curente între gospodării (D.752)

4.129. *Definiție:* transferurile curente între gospodării (D.752) constau în toate transferurile curente în bani sau în natură, sau cele primite, de la gospodării rezidente la, sau de la, alte gospodării rezidente sau nerezidente. În special, acestea cuprind transferurile din străinătate de către emigranți sau lucrători stabiliți permanent în străinătate (sau care muncesc în străinătate timp de cel puțin un an) către membrii familiei lor, care locuiesc în țara lor de origine sau de la părinți la copiii situați într-un alt loc.

4.130. Momentul înregistrării: transferurile curente între gospodării sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.

4.131. Transferurile curente între gospodării sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări și resurse în contul de distribuire secundară a veniturilor gospodăriilor;
- (b) utilizări și resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Alte transferuri curente diverse (D.759)

Amenzi și penalități

4.132. *Definiție:* amenzile și penalitățile impuse unităților instituționale de către instanțele judecătorești sau alte organisme cvasijudiciare sunt tratate ca alte transferuri curente diverse (D.759).

4.133. Următoarele nu sunt incluse în alte transferuri curente diverse (D.759):

- (a) amenzile și penalitățile impuse de autoritățile fiscale pentru evaziune fiscală sau plata cu întârziere a impozitelor, care nu pot fi distinse de impozitele înseși și rămân clasificate ca impozite;
- (b) plățile onorariilor pentru obținerea licențelor, astfel de plăți fiind fie impozite, fie plăți pentru servicii prestate de unități ale administrației publice.

4.134. Momentul înregistrării: amenzile și penalitățile sunt înregistrate în momentul în care apare obligația de plată.

Loterii și jocuri de noroc

4.135. *Definiție:* sumele plătite pentru bilete de loterie sau pariate constau în două elemente: plata pentru un serviciu către unitatea care organizează loteria sau jocul de noroc și un transfer curent rezidual către câștigători.

Plata pentru serviciu poate fi substanțială și cuprinde impozitele pe producția de servicii de tip jocuri de noroc. În sistem, transferurile sunt considerate ca fiind efectuate direct între participanții la loterie sau la jocurile de noroc, adică între gospodării. În situația participării gospodăriilor nerezidente, pot exista transferuri nete semnificative între sectorul gospodăriilor și restul lumii.

Momentul înregistrării: transferurile curente reziduale sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate.

Plăți compensatorii

4.136. *Definiție:* plățile compensatorii constau în transferuri curente efectuate de unități instituționale către alte unități instituționale pentru a compensa vătămări ale persoanelor sau pagube materiale, excluzând plățile daunelor aferente asigurărilor generale. Plățile compensatorii sunt plăți obligatorii acordate de instanțe judecătorești sau plăți voluntare convenite extrajudiciar. Această rubrică cuprinde plățile voluntare efectuate de unitățile administrației publice sau de IFSLSGP pentru a compensa vătămările sau pagubele provocate de dezastrele naturale altele decât cele clasificate ca transferuri de capital.

4.137. Momentul înregistrării: plățile compensatorii sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate (plățile voluntare) sau în momentul termenului de plată (plățile obligatorii).

4.138. Alte forme de transferuri curente diverse:

- (a) transferurile curente de la IFSLSGP la administrațiile publice care nu sunt impozite;
- (b) plățile de la administrațiile publice la întreprinderile publice clasificate ca societăți și cvasisocietăți nefinanciare, destinate acoperirii plăților anormale pentru pensii;
- (c) bursele sau ajutoarele pentru călătorie plătite gospodăriilor rezidente sau nerezidente de către administrațiile publice sau IFSLSGP;
- (d) plățile de prime pentru economii acordate periodic de către administrațiile publice gospodăriilor ca recompensă pentru economiile efectuate în cursul perioadei;
- (e) rambursările efectuate de gospodării pentru cheltuielile efectuate în beneficiul lor de către organizațiile de asistență socială;
- (f) transferurile curente de la IFSLSGP către restul lumii;
- (g) sponsorizarea de către societăți, dacă respectivele plăți nu pot fi considerate drept cumpărări de servicii publicitare sau de alte servicii (de exemplu, transferuri filantropice sau burse de studii);
- (h) transferurile curente de la administrațiile publice la gospodării în calitate lor de consumatori, dacă nu sunt înregistrate ca prestații sociale;
- (i) transferul în contraparte de la banca centrală la IFM (S.122 și S.125) pentru a acoperi consumul intermediar al părții alocate indirect din producția băncii centrale (a se vedea capitolul 14: SIFIM).

4.139. Momentul înregistrării: transferurile menționate la punctul 4.138 sunt înregistrate în momentul în care sunt efectuate, exceptând pe acelea de la sau către administrațiile publice, care sunt înregistrate în momentul termenului de plată.

Alte transferuri curente diverse apar ca:

- (a) resurse și utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor tuturor sectoarelor;

(b) resurse și utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB (D.76)

4.140. *Definiție:* a treia și a patra resursă proprie UE bazate pe TVA și pe VNB (D.76) sunt transferuri curente plătite de administrațiile publice ale fiecărui stat membru către instituțiile Uniunii Europene.

A treia resursă proprie UE bazată pe TVA (D.761) și patra resursă proprie UE bazată pe VNB (D.762) sunt contribuțiile la bugetul instituțiilor Uniunii. Nivelul contribuției fiecărui stat membru este bazat pe nivelul bazei lor de TVA și al VNB.

Rubrica D.76 include și contribuții diverse altele decât impozitele de la administrația publică la instituțiile Uniunii Europene (D.763).

Momentul înregistrării: a treia și a patra resursă proprie UE bazate pe TVA și pe VNB sunt înregistrate în momentul termenului de plată.

A treia și a patra resursă proprie UE bazate pe TVA și pe VNB sunt înregistrate ca:

- (a) utilizări în contul de distribuire secundară a veniturilor administrațiilor publice;
- (b) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente.

AJUSTARE PENTRU VARIAȚIA DREPTURILOR DE PENSIE (D.8)

4.141. *Definiție:* ajustarea pentru variația drepturilor de pensie (D.8) reprezintă ajustarea necesară pentru ca în economiile gospodăriilor să apară variația drepturilor de pensie la care gospodăriile sunt îndreptățite în mod inechivoc. Variația drepturilor de pensie provine din cotizații și prestații înregistrate în contul de distribuire secundară a veniturilor.

4.142. Deoarece gospodăriile sunt tratate în conturile financiare și în conturile de patrimoniu ale sistemului ca deținând drepturi de pensie, este necesar un element de ajustare pentru a se asigura că orice excedent al cotizațiilor pentru pensie față de încasările sub formă de pensie nu afectează economiile gospodăriilor.

Pentru a neutraliza acest efect, o ajustare egală cu:

Valoarea totală a cotizațiilor sociale efective și imputate aferente pensiilor de plătit sistemelor de pensii la care gospodăriile sunt îndreptățite în mod neechivoc

Plus valoarea totală a cotizațiilor suplimentare de plătit din venitul din proprietate atribuit beneficiarilor sistemelor de pensii

Minus valoarea plăților pentru serviciu aferente

Minus valoarea totală a pensiilor plătite ca prestații de asigurări sociale de către sistemele de pensii

este adăugată venitului disponibil sau venitului disponibil ajustat al gospodăriilor în conturile de utilizare a venitului înainte de determinarea economiilor.

În acest mod, economiile gospodăriilor sunt identice cu cele care ar rezulta dacă cotizațiile pentru pensie și încasările sub formă de pensie nu ar fi fost înregistrate ca transferuri curente în contul de distribuire secundară a veniturilor. Acest element de ajustare este necesar pentru a reconcilia economiile gospodăriilor cu variația drepturilor lor de pensie înregistrate în contul financiar al sistemului. Bineînțeles, sunt necesare ajustări opuse în conturile de utilizare a veniturilor unităților responsabile de plata pensiilor.

4.143. Momentul înregistrării: ajustarea este înregistrată în funcție de momentul în care survin fluxurile care o compun.

4.144. Ajustarea variației drepturilor de pensie este înregistrată ca:

- (a) utilizări în conturile de utilizare a veniturilor sectoarelor în care sunt clasificate unitățile responsabile de plata pensiilor;
- (b) utilizări în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul instituțiilor nerezidente);

- (c) resurse în contul de utilizare a veniturilor sectorului gospodăriilor;
- (d) resurse în contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (în cazul gospodăriilor nerezidente).

TRANSFERURI DE CAPITAL (D.9)

4.145. *Definiție:* transferurile de capital necesită achiziționarea sau eliminarea unui activ sau unor active de către cel puțin una dintre părțile la operațiune. Indiferent dacă sunt efectuate în bani sau în natură, ele determină o variație corespunzătoare a activelor financiare sau nefinanciare prezentate în conturile de patrimoniu ale unei părți sau ale ambelor părți la operațiune.

4.146. Un transfer de capital în natură constă în transferul de proprietate asupra unui activ (altul decât stocuri sau bani) sau ștergerea unei datorii de către un creditor fără a primi în schimb ceva în contraparte.

Un transfer de capital în bani constă în transferul unei sume în numerar pe care prima dintre părți a obținut-o prin cedarea unui activ sau mai multor active (altele decât stocuri) sau pe care a doua preconizează sau este obligată să o utilizeze pentru achiziționarea unui activ sau unor active (altele decât stocuri). A doua parte, primitorul, este obligată să utilizeze banii pentru achiziționarea unui activ sau a unor active, aceasta reprezentând condiția pentru efectuarea transferului.

Valoarea de transfer a unui activ nefinanciar este evaluată prin prețul la care se estimează că activul, nou sau utilizat, ar putea fi vândut pe piață plus orice costuri de transport, instalare sau de transfer al proprietății suportate de către donator, dar excluzând orice taxe suportate de primitor. Transferurile de active financiare sunt evaluate în același mod ca și alte achiziții sau cedări de active sau pasive financiare.

4.147. Transferurile de capital includ impozitele pe capital (D.91), ajutoarele pentru investiții (D.92) și alte transferuri de capital (D.99).

Impozite pe capital (D.91)

4.148. *Definiție:* impozitele pe capital (D.91) constau în impozite prelevate la intervale neregulate și foarte rar pe valoarea activelor sau valoarea netă deținute de unitățile instituționale sau pe valoarea activelor transferate între unități instituționale ca rezultat al legatelor, donațiilor între persoane sau al altor transferuri.

4.149. Impozitele pe capital (D.91) includ:

- (a) impozitele pe transferurile de capital: impozitele pe succesiune și alte impozite pe donații între persoane, care sunt prelevate pe capitalul beneficiarilor. Impozitele pe vânzarea activelor nu sunt incluse;
- (b) prelevări pe capital: prelevări ocazionale și excepționale pe active sau pe valoarea netă deținută de unități instituționale. Ele includ prelevările pe plus-valoarea funciară, care sunt impozite pe creșterea valorii terenurilor agricole cauzată de permisiunea de utilizare a terenului în scop comercial sau rezidențial.

Impozitele pe câștiguri din capital nu sunt înregistrate ca impozite pe capital, ci ca impozite curente pe venit, patrimoniu etc.

4.150. Impozitele înregistrate în conturi provin din două surse: sume evidențiate prin evaluări și declarații sau din încasări.

- (a) Dacă se utilizează evaluările și declarațiile, sumele sunt ajustate printr-un coeficient care să reflecte sumele evaluate și declarate care nu s-au colectat niciodată. Ca tratament alternativ, se înregistrează un transfer de capital către sectoarele relevante, egal cu ajustarea respectivă. Coeficienții sunt estimați pe baza experienței din trecut și a previziunilor actuale cu privire la sumele evaluate și declarate care nu au fost colectate niciodată. Ei sunt specifici diferitelor tipuri de impozite.
- (b) Dacă se utilizează încasările, acestea sunt ajustate în funcție de timp, astfel ca sumele să fie atribuite perioadei în care a avut loc activitatea care a generat obligația fiscală sau, dacă aceasta nu este cunoscută, perioadei în care a fost stabilită valoarea impozitului. Această ajustare este bazată pe decalajul mediu de timp dintre activitate (sau determinarea valorii impozitului) și încasarea impozitului.

4.151. Impozitele pe capital sunt înregistrate ca:

- (a) variații ale pasivelor și valorii nete (-) în contul de capital al sectoarelor în care sunt clasificați contribuabilii;
- (b) variații ale pasivelor și valorii nete (+) în contul de capital al administrațiilor publice;

(c) variații ale pasivelor și valorii nete în contul de capital al restului lumii.

Ajutoare pentru investiții (D.92)

4.152. *Definiție:* ajutoarele pentru investiții (D.92) constau în transferuri de capital, în bani sau în natură, efectuate de administrația publică sau de restul lumii către alte unități instituționale rezidente sau nerezidente pentru a finanța, parțial sau total, costurile de achiziție ale activelor fixe.

Ajutoarele pentru investiții acordate de restul lumii le includ pe cele plătite direct de instituțiile Uniunii Europene [de exemplu, transferuri efectuate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)].

4.153. Ajutoarele pentru investiții în natură constau în transferuri de echipamente de transport, mașini și alte echipamente, de la administrația publică la alte unități rezidente sau nerezidente, precum și punerea directă la dispoziția unităților rezidente sau nerezidente a unor clădiri sau a altor structuri.

4.154. Valoarea formării de capital efectuată de administrațiile publice în beneficiul altor sectoare ale economiei este înregistrată ca ajutoare pentru investiții ori de câte ori beneficiarul este identificabil și devine proprietarul capitalului. În astfel de cazuri, formarea de capital este înregistrată ca variații ale activelor în contul de capital al beneficiarului și este finanțată printr-un ajutor pentru investiții care este înregistrat ca variații ale pasivelor și valorii nete în același cont.

4.155. Ajutoarele pentru investiții (D.92) includ atât plăți forfetare destinate să finanțeze formarea de capital în cursul aceleiași perioade, cât și plăți eşalonate pentru formarea de capital din cursul unei perioade anterioare. Părțile din plățile anuale efectuate de administrațiile publice către întreprinderi, care reprezintă amortizarea datoriilor întreprinderii angajate pentru realizarea de proiecte ale administrației publice care implică formare de capital, sunt tratate ca ajutoare pentru investiții.

4.156. Ajutoarele nerambursabile pentru facilitarea plății dobânzilor acordate de administrațiile publice sunt excluse din ajutoarele pentru investiții. Preluarea de către autoritățile publice a unei părți din dobânzi reprezintă o operațiune curentă de repartiție. Cu toate acestea, atunci când un ajutor servește dublului scop de finanțare a amortizării datoriei contractate și de plată a dobânzilor pe capitalul împrumutat și când nu este posibil ca aceste două elemente să fie separate, întregul ajutor este tratat în conturi ca ajutor pentru investiții.

4.157. Ajutoarele pentru investiții acordate societăților și cvasisocietăților nefinanciare includ, în plus față de ajutoarele acordate societăților private, ajutoarele de capital acordate întreprinderilor publice recunoscute ca entități instituționale, cu condiția ca departamentul administrației publice care acordă ajutorul să nu rețină o creanță asupra întreprinderii publice.

4.158. Ajutoarele pentru investiții destinate sectorului gospodăriilor includ ajutoare pentru echipamente și pentru modernizare acordate întreprinderilor care nu sunt societăți sau cvasisocietăți și ajutoare destinate gospodăriilor pentru construcția, cumpărarea și modernizarea locuințelor.

4.159. Ajutoarele pentru investiții acordate administrațiilor publice includ plăți (cu excepția ajutoarelor pentru facilitarea plății dobânzilor) efectuate către subsectoarele administrațiilor publice cu scopul finanțării formării de capital. Ajutoarele pentru investiții acordate între administrațiile publice sunt fluxuri interne ale sectorului administrației publice și nu apar în contul consolidat al sectorului în ansamblul său. Exemple de ajutoare pentru investiții între administrațiile publice sunt transferurile de la administrația centrală la administrația locală având ca obiect specific finanțarea formării lor brute de capital fix. Transferurile destinate unor scopuri diverse nedefinite sunt înregistrate ca transferuri curente între administrațiile publice, chiar dacă ele sunt utilizate pentru a acoperi cheltuielile cu formarea de capital.

4.160. Ajutoarele pentru investiții acordate instituțiilor fără scop lucrativ de către administrațiile publice și de către restul lumii se deosebesc de transferurile curente către instituțiile fără scop lucrativ prin utilizarea criteriilor menționate la punctul 4.159.

4.161. Ajutoarele pentru investiții acordate restului lumii sunt limitate la transferurile ce au ca obiect specific finanțarea formării de capital de către unitățile nerezidente. Ele includ, de exemplu, plățile fără contraparte pentru construcția de poduri, drumuri, fabrici, spitale sau școli în țările în curs de dezvoltare sau pentru construcția de clădiri destinate organizațiilor internaționale. Ele pot cuprinde atât plăți eşalonate de-a lungul unei perioade de timp, cât și plăți unice. Această rubrică cuprinde și furnizarea gratuită sau la o valoare redusă a bunurilor de capital fix.

4.162. Momentul înregistrării: ajutoarele pentru investiții în bani sunt înregistrate în momentul termenului de plată. Ajutoarele pentru investiții în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietății asupra activului.

4.163. Ajutoarele pentru investiții sunt înregistrate ca:

(a) variații ale pasivelor și valorii nete (–) în contul de capital al administrațiilor publice;

(b) variații ale pasivelor și valorii nete (+) în contul de capital al sectoarelor care beneficiază de ajutoare;

(c) variații ale pasivelor și valorii nete în contul de capital al restului lumii.

Alte transferuri de capital (D.99)

4.164. *Definiție:* alte transferuri de capital (D.99) acoperă transferurile care nu sunt ajutoare pentru investiții și impozitele pe capital care prin ele însele nu reprezintă repartizare de venit, ci repartizare a economiilor sau a patrimoniului la diferite sectoare sau subsectoare ale economiei sau la restul lumii. Ele pot fi efectuate în bani sau în natură (cazurile de preluare de datorii sau ștergere de datorii) și corespund transferurilor voluntare de patrimoniu.

4.165. Alte transferuri de capital (D.99) include următoarele operațiuni:

(a) plățile efectuate de către administrațiile publice sau de către restul lumii către proprietarii de bunuri de capital distruse sau avariate de războaie, alte evenimente politice sau catastrofe naturale (inundații etc.);

(b) transferurile de la administrațiile publice către societățile sau cvasisocietățile nefinanciare pentru acoperirea pierderilor acumulate în cursul mai multor exerciții financiare sau a pierderilor excepționale cauzate de factori neinfluențabili de către întreprindere (chiar în cazul unei infuzii de capital);

(c) transferurile între subsectoarele administrațiilor publice destinate acoperirii cheltuielilor neprevăzute sau deficitelor acumulate. Astfel de transferuri între subsectoarele administrației publice sunt fluxuri interne ale sectorului administrației publice și nu apar în contul consolidat al sectorului în ansamblul său;

(d) plățile reprezentând prime nerepetitive pentru economii, acordate de administrațiile publice gospodăriilor, cu scopul de a le recompensa pentru economiile efectuate de-a lungul unei perioade de câțiva ani;

(e) legatele, donațiile de valoare mare între persoane și donațiile între unități aparținând unor sectoare diferite, incluzând legatele sau donațiile cu valoare mare către instituțiile fără scop lucrativ (IFSL). Exemple de donații către IFSL sunt donații către universități pentru acoperirea costurilor construirii unor sedii, biblioteci, laboratoare noi etc.;

(f) operațiunea în contraparte pentru ștergerea de datorii prin acord între unități instituționale aparținând unor sectoare sau subsectoare diferite (de exemplu, ștergerea datoriei unei țări străine către administrația publică de către aceasta; plățile de executare a garanțiilor care eliberează debitorii insolvenți de obligațiile lor) – exceptând cazul particular al impozitelor și cotizațiilor sociale de plătit către sectorul administrației publice [a se vedea punctul 4.165 litera (j)]. Astfel de ștergeri prin acord reciproc sunt tratate ca transfer de capital de la creditor la debitor în valoare egală cu cea a datoriei restante de plătit la momentul ștergerii. În mod similar, operațiunea în contraparte a preluării de datorii, precum și a unor operațiuni similare (activarea unor garanții în cadrul unui sistem de garanții nonstandard ori restructurarea datoriilor prin care o parte din datorii sunt lichidate sau transferate), este un alt exemplu de transfer de capital. Cu toate acestea, sunt excluse următoarele:

1. ștergerea creanțelor financiare asupra unei cvasisocietăți și preluarea datoriilor de la cvasisocietate de către proprietarul acesteia. Acest caz este tratat ca o operațiune cu participații și acțiuni ale fondurilor de investiții (F.5);

2. ștergerea datoriilor unei societăți publice și preluarea datoriilor de la o societate publică de către administrația publică care dispare ca unitate instituțională din sistem. Acest caz este înregistrat în contul altor modificări de volum ale activelor (K.5);

3. ștergerea datoriilor unei societăți publice și preluarea datoriilor de la o societate publică de către administrația publică în cadrul unui proces de privatizare în curs de desfășurare care trebuie să se încheie în viitorul apropiat. Acest caz este tratat ca o operațiune cu participații și acțiuni ale fondurilor de investiții (F.5).

Scoaterea din evidențele contabile a unei datorii nu este o operațiune între unități instituționale și, prin urmare, nu este înregistrată nici în contul de capital, nici în contul financiar. Dacă creditorul decide o astfel de scoatere din evidențele contabile, ea este înregistrată în conturile altor modificări de volum ale activelor creditorului și debitorului. Provizioanele pentru datorii greu de restituit sunt tratate ca înregistrări în contabilitatea internă a unităților instituționale producătoare și nu sunt înregistrate decât în cazul pierderilor preconizate aferente creditelor neperformante, care sunt înregistrate ca posturi pro memoria în conturile de patrimoniu. Repudierea unilaterală a unei datorii de către un debitor nu este, de asemenea, o operațiune și nu se înregistrează;

(g) partea din câștigurile (sau pierderile) de capital realizate care este repartizată unui alt sector, de exemplu, câștigurile de capital repartizate de societățile de asigurare gospodăriilor. Cu toate acestea, operațiunile în contraparte pentru transferurile către administrațiile publice ale încasărilor din privatizare efectuate indirect (de exemplu, prin intermediul unei societăți de tip holding) sunt înregistrate ca operațiuni financiare cu acțiuni și participații ale fondurilor de investiții (F.5) și nu au niciun impact asupra nivelului capacității de finanțare nete/necesarului de finanțare net al administrațiilor publice;

- (h) plățile de valoare mare efectuate pentru compensarea pagubelor sau vătămarilor neacoperite de polițele de asigurare [cu excepția plăților efectuate de administrațiile publice sau de restul lumii descrise la litera (a)]. Plățile sunt acordate de instanțe judecătorești sau sunt soluționate extrajudiciar. Exemple sunt plăți compensatorii pentru pagube cauzate de explozii majore, scurgeri de petrol, efectele adverse ale medicamentelor etc.;
- (i) plățile excepționale către fondurile de asigurări sociale efectuate de angajatori (inclusiv administrația publică) sau de administrația publică (ca parte a funcției sale de protecție socială), în măsura în care aceste plăți sunt destinate să sporească provizioanele actuariale ale acestor fonduri. Ajustarea însoțitoare de la fondurile de asigurări sociale la gospodăria este, de asemenea, înregistrată ca alte transferuri de capital (D.99);
- (j) în situația în care impozitele și cotizațiile sociale de plătit sectorului administrației publice sunt înregistrate pe baza evaluărilor și a declarațiilor, partea a cărei colectare este improbabilă este neutralizată în aceeași perioadă contabilă. Aceasta se poate realiza prin înregistrarea unui „alt transfer de capital” (D.99) la rubrica D.995, între administrațiile publice și sectoarele relevante. Acest flux D.995 este subdivizat în funcție de codificarea diferitelor impozite și cotizații sociale în cauză;
- (k) soluționările asigurărilor în caz de catastrofă: în urma unei catastrofe, valoarea totală a daunelor aferente catastrofei, conform informațiilor obținute de la asigurați, este înregistrată drept transfer de capital de la societatea de asigurări la titularii de polițe. În cazul în care informațiile privind daunele aferente catastrofei nu pot fi puse la dispoziție de asigurați, daunele aferente catastrofei sunt estimate ca diferența dintre daunele efective și cele ajustate din perioada în care a survenit catastrofa;
- (l) activele construite de comunitate pentru a căror întreținere își asumă responsabilitatea administrația publică.

4.166. Momentul înregistrării este determinat astfel:

- (a) alte transferuri de capital în bani sunt înregistrate în momentul termenului de plată;
- (b) alte transferuri de capital în natură sunt înregistrate în momentul transferului proprietății asupra activului sau ștergerii datoriei de către creditor.

4.167. Alte transferuri de capital sunt prezentate la variațiile pasivelor și valorii nete din contul de capital al sectoarelor și restului lumii.

OPȚIUNI PE ACȚIUNI ALE ANGAJAȚILOR (OAA)

- 4.168. O formă particulară de venit în natură este practica unui angajator de a acorda unui angajat opțiunea de a cumpăra acțiuni la un preț specific și la o anumită dată din viitor. O OAA este similară unui instrument financiar derivat, iar angajatul poate alege să nu exercite opțiunea, fie deoarece prețul acțiunii este la momentul respectiv mai mic decât prețul la care el poate să exercite opțiunea, fie deoarece el a părăsit locul de muncă de la respectivul angajator și astfel a renunțat la opțiune.
- 4.169. În mod tipic, un angajator își informează angajații cu privire la decizia de a face disponibile opțiuni pe acțiuni la un anumit preț (prețul de exercitare sau de exercițiu) după un anumit timp și în anumite condiții (de exemplu, angajatul să activeze încă în cadrul întreprinderii sau condiționat de rezultatele întreprinderii). Momentul înregistrării opțiunii pe acțiuni acordate angajatului în conturile naționale trebuie să fie specificat cu grijă. „Data acordării” este data la care opțiunea a fost acordată angajatului, „data intrării în drepturi” este cea mai timpurie dată la care opțiunea poate fi exercitată, iar „data exercitării” este data la care opțiunea este efectiv exercitată (sau expiră).
- 4.170. Consiliul pentru standarde internaționale de contabilitate (CSIC) recomandă ca întreprinderea să derive o valoare justă pentru opțiuni la data acordării prin înmulțirea prețului de exercitare la momentul respectiv cu numărul opțiunilor preconizate a fi exercitabile la data intrării în drepturi și împărțirea la numărul de ani de serviciu preconizați a fi efectuați până la data intrării în drepturi.
- 4.171. În SEC, dacă nu există niciun preț de piață observabil și nicio estimare efectuată de întreprindere în conformitate cu recomandările precedente, valoarea opțiunilor poate fi estimată utilizând un model de stabilire a prețului pentru opțiunile pe acțiuni. Astfel de modele urmăresc să surprindă două efecte ale valorii opțiunii. Primul efect este o proiecție a valorii cu care prețul de piață al acțiunilor în cauză va depăși prețul de exercitare de la data intrării în drepturi. Al doilea efect permite să se țină cont de creșterea suplimentară a prețului între data intrării în drepturi și data exercitării.
- 4.172. Înainte ca opțiunea să fie exercitată, acordul dintre angajator și angajat este de natura unui instrument financiar derivat și este prezentat ca atare în conturile financiare ale ambelor părți.
- 4.173. La data acordării se efectuează o estimare a valorii OAA. Această valoare trebuie inclusă ca parte a remunerării angajaților dispersată de-a lungul perioadei dintre data acordării și data intrării în drepturi, dacă este posibil. Dacă nu, valoarea opțiunii se înregistrează la data intrării în drepturi.

- 4.174. Costurile administrării OAA sunt suportate de angajator și sunt tratate ca parte a consumului intermediar, la fel cu alte funcții administrative asociate cu remunerarea angajaților.
- 4.175. Cu toate că valoarea opțiunii pe acțiuni este tratată ca venit, nu există venit din investiții asociat cu OAA.
- 4.176. În contul financiar, achiziția de OAA de către gospodării realizează o corespondență între partea corespunzătoare a remunerării angajaților și pasivul corespunzător al angajatorului.
- 4.177. În principiu, orice modificare a valorii dintre data acordării și data intrării în drepturi este tratată ca parte a remunerării angajaților, în timp ce orice schimbare a valorii dintre data intrării în drepturi și data exercitării nu este tratată drept remunerare a angajaților, ci drept câștig sau pierdere din deținere. În practică, este foarte puțin probabil ca estimările costurilor determinate de OAA suportate de angajatori să fie revizuite între data acordării și data exercitării. Prin urmare, din motive pragmatice, întreaga creștere dintre data acordării și data exercitării este tratată drept câștig sau pierdere din deținere. O creștere a valorii prețului acțiunii peste prețul de exercitare este un câștig din deținere pentru angajat și o pierdere din deținere pentru angajator și viceversa.
- 4.178. Când o OAA este exercitată, înscrierea în contul de patrimoniu dispare și este înlocuită cu valoarea acțiunilor achiziționate. Această modificare a clasificării are loc prin intermediul operațiunilor în contul financiar și nu prin intermediul contului altor modificări de volum ale activelor.
-

CAPITOLUL 5

OPERAȚIUNI FINANCIARE

- 5.01. *Definiție:* operațiunile financiare (F) sunt operațiuni cu active (AF) și pasive financiare care se desfășoară între unități instituționale rezidente, precum și între acestea și unități instituționale nerezidente.
- 5.02. O operațiune financiară între unități instituționale este crearea sau lichidarea simultană a unui activ financiar și a pasivului său de contraparte sau o schimbare de proprietate asupra unui activ financiar sau subscrierea unui angajament.

CARACTERISTICI GENERALE ALE OPERAȚIUNILOR FINANCIARE

Active financiare, creanțe financiare și pasive

- 5.03. *Definiție:* activele financiare cuprind toate creanțele financiare, participațiile și componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri.
- 5.04. Activele financiare sunt acumulări de valoare reprezentând un beneficiu sau o serie de avantaje pentru proprietarul economic rezultate din deținerea sau utilizarea activelor în decursul unei perioade de timp. Ele reprezintă mijloace de transmitere în continuare a valorilor de la o perioadă contabilă la alta. Acumulările sunt obținute prin plăți, care sunt, de obicei, numerar (AF.21) și depozite transferabile (AF.22).
- 5.05. *Definiție:* o creanță financiară este dreptul creditorului de a primi o plată sau o serie de plăți de la debitor.
- Creanțele financiare sunt active financiare care au în contraparte angajamente. Participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții (AF.5) sunt tratate ca active financiare cu un angajament în contraparte, chiar dacă creanța deținătorului asupra societății nu este o sumă fixă.
- 5.06. *Definiție:* pasivele se constituie atunci când un debitor este obligat să efectueze o plată sau o serie de plăți către un creditor.
- 5.07. Componenta fizică a aurului monetar deținut de autoritățile monetare ca activ de rezervă, reprezentată de lingouri, este tratată ca activ financiar, chiar dacă deținătorul nu are creanțe asupra altor unități desemnate. Aceasta nu are contraparte pe partea de pasiv.

Active contingente și pasive contingente

- 5.08. *Definiție:* activele contingente și pasivele contingente sunt acorduri prin care o parte este obligată să efectueze o plată sau o serie de plăți către o altă unitate numai dacă prevalează anumite condiții specifice.
- Deoarece ele nu dau naștere unor obligații necondiționate, activele contingente și pasivele contingente nu sunt considerate active și pasive financiare.
- 5.09. Activele contingente și pasivele contingente includ:
- garanțiile unice cu risc incert pentru plățile unor părți terțe, deoarece plățile sunt necesare doar dacă debitorul nu își îndeplinește obligațiile de plată;
 - angajamentele de împrumut care oferă o garanție că anumite fonduri vor fi puse la dispoziție, dar nu există niciun activ financiar până când fondurile nu sunt avansate efectiv;
 - scrisorile de garanție care reprezintă promisiuni de a efectua o plată cu condiția prezentării anumitor documente specificate într-un contract;
 - liniile de credit, care sunt angajamente de acordare de împrumuturi unui client până la o limită stabilită;
 - facilitățile de emisiune de bilete la ordin (NIF) subscribe care oferă o garanție că un debitor potențial va fi capabil să vândă titluri de natura datoriei cu termen scurt, denumite bilete la ordin, și că banca emitentă a facilității va cumpăra orice bilete la ordin nevândute pe piață sau va oferi sume în avans echivalente; și
 - drepturile de pensie în cadrul schemelor publice de pensii ale angajatorilor, cu prestații definite, fără capitalizare, sau al fondurilor de pensie de securitate socială. Astfel de drepturi de pensie sunt înregistrate în tabelul suplimentar privind drepturile de pensii acumulate la zi din domeniul asigurărilor sociale, și nu în conturile principale.

- 5.10. Activele contingente și pasivele contingente nu includ:
- (a) provizioanele sistemelor de asigurări, de pensii și ale schemelor de garanții standardizate (AF.6);
 - (b) instrumentele financiare derivate (AF.7), unde acordurile, prin natura lor, au o valoare de piață, deoarece sunt tranzacționabile sau pot fi compensate pe piață.
- 5.11. Deși activele contingente și pasivele contingente nu sunt înregistrate în conturi, ele sunt importante pentru elaborarea de politici și pentru analiză și trebuie ca informațiile referitoare la ele să fie colectate și prezentate ca date suplimentare. Chiar dacă, în cele din urmă, nu vor exista plăți de efectuat pentru activele contingente și pentru pasivele contingente, un nivel mare al acestora poate indica un nivel nedorit de risc din partea unităților care le oferă.

Caseta 5.1 – Tratatamentul garanțiilor în sistem

B5.1.1. *Definiție:* garanțiile sunt acorduri prin care garantul se angajează față de un împrumutător că, în situația în care un împrumutat nu își îndeplinește obligațiile de plată, garantul va repara prejudiciul pe care l-ar putea suferi împrumutătorul.

Adesea se plătește un comision pentru furnizarea unei garanții.

B5.1.2. Se disting trei tipuri diferite de garanții. Ele se aplică numai garanțiilor oferite în cazul activelor financiare. Pentru garanțiile sub formă de garanții ale producătorilor sau alte forme de garanție nu se propune niciun tratament special. Cele trei tipuri de garanții sunt:

- (a) garanțiile oferite prin intermediul unui instrument financiar derivat, cum ar fi un swap pe riscul de nerambursare a unui credit (*credit default swap*). Astfel de instrumente financiare derivate sunt bazate pe riscul de neîndeplinire a obligațiilor de plată a activelor financiare de referință și nu sunt legate efectiv de împrumuturi individuale sau cu titlurile de natura datoriei;
- (b) garanțiile standard, care sunt emise în număr mare, de obicei pentru sume destul de mici. Exemple sunt garanțiile pentru credite de export sau garanțiile pentru împrumuturi către studenți. Chiar dacă gradul de probabilitate de a se executa o anumită garanție standard este incert, faptul că există multe garanții similare înseamnă că se poate efectua o estimare fiabilă a numărului de executări de garanție. Garanțiile standard sunt tratate ca generatoare de active financiare, și nu de active contingente;
- (c) garanțiile unice cu risc incert, caz în care riscul asociat nu poate fi calculat cu precizie din cauza lipsei de cazuri comparabile. Acordarea unei garanții unice cu risc incert este considerată un activ contingent sau un pasiv contingent și nu se înregistrează ca activ sau pasiv financiar.

Categoriile de active și pasive financiare

5.12. Se disting opt categorii de active financiare:

AF.1. aur monetar și drepturi speciale de tragere;

AF.2. numerar și depozite;

AF.3. titluri de natura datoriei;

AF.4. credite;

AF.5. participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții;

AF.6. sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate;

AF.7. instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților;

AF.8. alte conturi de primit/de plătit.

5.13. Fiecare activ financiar are un pasiv de contraparte, cu excepția componentei fizice a aurului monetar reprezentată de lingouri deținute de autoritățile monetare ca activ de rezervă clasificat în categoria aur monetar și drepturi speciale de tragere (F.1). Cu această excepție, se disting opt categorii de pasive, corespunzând categoriilor de active financiare de contraparte.

- 5.14. Clasificarea operațiunilor financiare corespunde clasificării activelor și pasivelor financiare. Se disting opt categorii de operațiuni financiare:
- F.1. cu aur monetar și drepturi speciale de trageră;
 - F.2. cu numerar și depozite;
 - F.3. cu titluri de natura datoriei;
 - F.4. cu credite;
 - F.5. cu participații și unități/acțiuni ale fondurilor de investiții;
 - F.6. în cadrul sistemelor de asigurări, de pensii și al schemelor de garanții standardizate;
 - F.7. cu instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților;
 - F.8. în alte conturi de primit/de plătit.
- 5.15. Având în vedere simetria creanțelor și pasivelor financiare, termenul de „instrument” este utilizat pentru a se face referire atât la aspectul activului, cât și la cel al pasivului operațiunilor financiare. Utilizarea sa nu implică o extindere a sferei de cuprindere a activelor și pasivelor financiare prin includerea elementelor din afara contului de patrimoniu, care, uneori, sunt descrise ca instrumente financiare în statisticile monetare și financiare.

Conturi de patrimoniu, cont financiar și alte fluxuri

- 5.16. Activele financiare deținute și pasivele aflate în stoc la un anumit moment sunt înregistrate în contul de patrimoniu. Operațiunile financiare au ca efect modificări între contul de patrimoniu de deschidere și cel de închidere. Cu toate acestea, diferențele dintre soldul de deschidere și cel de închidere sunt datorate și altor fluxuri, care nu sunt interacțiuni prin acord reciproc între unități instituționale. Alte fluxuri aferente activelor și pasivelor financiare sunt defalcate în reevaluări ale activelor și pasivelor financiare și modificări ale volumului activelor și pasivelor financiare care nu se datorează unor operațiuni financiare. Reevaluările sunt înregistrate în contul de reevaluare, iar modificările de volum în contul altor modificări ale volumului activelor.
- 5.17. Contul financiar este contul final din secvența de conturi care înregistrează operațiuni. Contul financiar nu are un sold contabil care să fie preluat într-un alt cont. Soldul contabil al contului financiar, reprezentat de achizițiile nete de active financiare minus acumulările nete de pasive, este capacitatea netă de finanțare (+) sau necesarul net de finanțare (-) (B.9F).
- 5.18. Soldul contabil al contului financiar este, teoretic, identic cu cel al contului de capital. În practică, între cele două se va constata, de obicei, o discrepanță, deoarece sunt calculate pe baza unor date statistice diferite.

Evaluare

- 5.19. Operațiunile financiare se înregistrează la valorile de tranzacționare, adică valorile exprimate în moneda națională în care activele și/sau pasivele financiare implicate sunt create, lichidate, schimbate sau asumate între unități instituționale, pe baza unor considerente de ordin comercial.
- 5.20. Operațiunile financiare și operațiunile în contraparte, financiare sau nefinanciare, ale acestora se înregistrează la aceeași valoare de tranzacționare. Există trei posibilități:
- (a) operațiunea financiară generează o plată în moneda națională: valoarea tranzacției este egală cu suma schimbată;
 - (b) operațiunea financiară este o operațiune în monedă străină, iar operațiunea în contraparte nu este o operațiune în moneda națională: valoarea tranzacției este egală cu valoarea în moneda națională la cursul de piață din data plății; și
 - (c) nici operațiunea financiară, nici operațiunea sa în contraparte nu sunt operațiuni cu bani sau prin alte mijloace de plată: valoarea tranzacției este valoarea curentă de piață a activelor și/sau pasivelor în cauză.

- 5.21. Valoarea tranzacției se referă la o operațiune financiară specifică și la operațiunea sa în contraparte. În teorie, valoarea tranzacției trebuie diferențiată de o valoare bazată pe prețul practicat pe piață, pe un preț de piață corect sau pe orice alt preț care este menit să exprime majoritatea prețurilor practicate pentru o categorie similară de active și/sau pasive financiare. Cu toate acestea, atunci când operațiunea în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare este, de exemplu, un transfer și, prin urmare, este posibil ca operațiunea financiară să nu aibă la bază interese pur comerciale, valoarea tranzacției se identifică prin intermediul valorii actuale de piață a activelor și/sau pasivelor financiare implicate.
- 5.22. Valoarea tranzacției nu include taxe de servicii, onorarii, comisioane sau plăți similare pentru serviciile prestate în cadrul efectuării operațiunii; astfel de elemente se înregistrează ca plăți pentru servicii. Impozitele pe operațiunile financiare sunt, de asemenea, excluse și sunt tratate ca impozite pe servicii în cadrul impozitelor pe produse. Atunci când o operațiune financiară implică o nouă emisiune de pasive, valoarea tranzacției este egală cu suma pasivului emis, excluzând orice dobândă plătită în avans. Similar, atunci când un pasiv este lichidat, valoarea tranzacției trebuie să fie egală, atât pentru creditor, cât și pentru debitor, cu valoarea de reducere a pasivului.

Înregistrarea netă și brută

- 5.23. *Definiție:* înregistrarea netă a operațiunilor financiare înseamnă că achizițiile de active financiare sunt prezentate net de cedările de active financiare și că pasivele asumate sunt prezentate net de rambursarea angajamentelor.

Operațiunile financiare pot fi reprezentate pe bază netă pentru toate activele financiare cu caracteristici diferite și cu diferiți debitori sau creditori, cu condiția ca acestea să fie încadrate în aceeași categorie sau subcategorie.

- 5.24. *Definiție:* înregistrarea brută a operațiunilor financiare înseamnă că achizițiile și cedările de active financiare sunt prezentate separat, în același fel fiind prezentate și subscrierile și rambursările de angajamente.

Înregistrarea pe bază brută a operațiunilor financiare prezintă aceeași valoare pentru capacitatea netă de finanțare și necesarul net de finanțare ca și cum operațiunile financiare ar fi fost înregistrate pe bază netă.

Operațiunile financiare se înregistrează pe bază brută atunci când se efectuează analize detaliate ale pieței financiare.

Consolidarea

- 5.25. *Definiție:* consolidarea conturilor financiare se referă la procesul de compensare a operațiunilor cu active financiare ale unui anumit grup de unități instituționale în raport cu operațiunile în contraparte cu pasive ale aceluiași grup de unități instituționale.

Consolidarea poate fi realizată la nivelul economiei totale, al sectoarelor instituționale și al subsectoarelor. Contul financiar al restului lumii este consolidat prin definiție, deoarece se înregistrează numai operațiunile unităților instituționale nerezidente efectuate cu unitățile instituționale rezidente.

- 5.26. Pentru diferite tipuri de analize sunt adecvate diferite niveluri de consolidare. De exemplu, consolidarea contului financiar pentru economia totală evidențiază operațiunile financiare ale economiei cu unitățile instituționale nerezidente, deoarece toate operațiunile financiare dintre unitățile instituționale rezidente se compensează la consolidare. Consolidarea la nivelul sectoarelor permite urmărirea operațiunilor financiare globale între sectoarele care înregistrează capacitate netă de finanțare și cele cu necesar net de finanțare. Consolidarea la nivel de subsector pentru societățile financiare poate oferi mult mai multe detalii cu privire la intermedierea financiară și permite, de exemplu, identificarea operațiunilor instituțiilor financiare monetare cu alte societăți financiare, precum și cu alte sectoare rezidente și cu unitățile instituționale nerezidente. Un alt domeniu unde consolidarea poate oferi informații utile la nivel de subsector este sectorul administrației publice, deoarece nu sunt eliminate operațiunile dintre diferitele subsectoare ale administrației publice.
- 5.27. De regulă, înregistrările contabile din SEC 2010 nu sunt consolidate, deoarece un cont financiar consolidat necesită informații privind gruparea în contraparte a unităților instituționale. Aceasta necesită date privind operațiunile financiare de tip „de-la-cine-cui”. De exemplu, compilarea pasivelor consolidate ale administrației publice impune efectuarea unei distincții, la nivelul deținătorilor de pasive ale administrației publice, între administrația publică și alte unități instituționale.

Compensarea

- 5.28. *Definiție:* compensarea este consolidarea la nivelul unei singure unități instituționale prin care înregistrările contabile de pe ambele părți ale contului pentru aceeași operațiune sunt compensate una în raport cu cealaltă. Compensarea este de evitat, cu excepția situațiilor în care lipsesc datele de bază.

- 5.29. Pot fi deosebite diferite grade de compensare, în funcție de modul în care operațiunile cu pasive se scad din operațiunile cu active financiare pentru aceeași categorie sau subcategorie de active financiare.
- 5.30. Atunci când un departament al unei unități instituționale achiziționează obligațiuni emise de un alt departament al aceleiași unități instituționale, operațiunea nu se înregistrează în contul financiar al unității ca achiziție a unei creanțe a unui departament asupra altuia. Operațiunea se înregistrează ca o stingere de pasive, și nu ca o achiziție de active de consolidare. Astfel de instrumente financiare sunt considerate compensate. Compensarea este de evitat dacă este necesar să se înregistreze instrumentul financiar atât pe partea de activ, cât și pe cea de pasiv, pentru a respecta aspectele juridice privind modul de reprezentare bilanțieră.
- 5.31. Compensarea poate fi inevitabilă pentru operațiunile unei unități instituționale cu instrumente financiare derivate, atunci când nu sunt disponibile în mod curent date separate privind operațiunile cu active și pasive. Este adecvat să se compenseze aceste operațiuni, deoarece valoarea unei poziții de instrumente financiare derivate își poate schimba semnul, mai exact, se poate modifica din activ în pasiv, deoarece valoarea instrumentului „suport” al instrumentului financiar derivat se modifică în raport cu prețul din contract.

Norme contabile pentru operațiunile financiare

- 5.32. Contabilitatea prin înregistrări cvadruple este o practică contabilă în care fiecare operațiune care implică două unități instituționale este înregistrată de două ori de către fiecare unitate. De exemplu, societățile care oferă bunuri contra bani vor genera înregistrări atât în contul de producție, cât și în contul financiar, pentru fiecare unitate. Contabilitatea prin înregistrări cvadruple asigură simetria raportării de către unitățile instituționale implicate și, astfel, coerența conturilor.
- 5.33. O operațiune financiară are întotdeauna o operațiune în contraparte. Această operațiune în contraparte poate fi o altă operațiune financiară sau una nefinanciară.
- 5.34. În cazul în care o operațiune și operațiunea sa în contraparte sunt ambele de natură financiară, ele modifică portofoliul de active și pasive financiare, putând modifica totalul activelor și pasivelor financiare ale unităților instituționale, dar nu schimbă capacitatea netă de finanțare/necesarul net de finanțare sau valoarea netă.
- 5.35. Operațiunea în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare poate fi o operațiune nefinanciară, de exemplu o operațiune cu produse, o operațiune de repartiție sau o operațiune cu active nefinanciare neproduse. În cazul în care operațiunea în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare nu este o operațiune financiară, capacitatea netă de finanțare/necesarul net de finanțare al unităților instituționale se va modifica.

Operațiunea financiară cu un transfer curent sau de capital ca operațiune în contraparte

- 5.36. Operațiunea în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare poate fi un transfer. În acest caz, operațiunea financiară implică fie schimbarea de proprietate asupra unui activ financiar, fie asumarea unui pasiv în calitate de debitor, cunoscută ca preluare de datorie, fie lichidarea simultană a unui activ financiar și a pasivului său de contraparte, cunoscută ca ștergere de datorie sau iertare de datorie. Preluarea de datorie și ștergerea de datorie sunt transferuri de capital (D.9) și se înregistrează în contul de capital.
- 5.37. Dacă proprietarul unei cvasisocietăți preia pasive de la cvasisocietate sau șterge creanțe financiare asupra cvasisocietății, operațiunea în contraparte reprezentată de preluarea de datorie sau ștergerea de datorie este o operațiune cu participării (F.51). Cu toate acestea, în cazul în care operațiunea este destinată să acopere pierderile acumulate sau o pierdere excepțional de mare sau se realizează în contextul unor pierderi continue, atunci operațiunea este clasificată ca operațiune nefinanciară – un transfer de capital sau un transfer curent.
- 5.38. Dacă administrația publică șterge sau preia datorii ale unei societăți publice care dispare ca unitate instituțională din sistem, nu se înregistrează nicio operațiune în contul de capital sau în cel financiar. În acest caz, se înregistrează un flux în contul de alte modificări ale volumului activelor.
- 5.39. Dacă administrația publică șterge sau preia datorii de la o societate publică în cadrul unui proces de privatizare care trebuie finalizat într-un termen scurt, operațiunea în contraparte este o operațiune cu participării (F.51), până la valoarea încasărilor totale din privatizare. Cu alte cuvinte, se consideră că administrația publică, prin ștergerea sau preluarea datoriei societății publice, își crește temporar participația în societate. Privatizare înseamnă renunțarea la exercitarea controlului asupra societății publice respective prin cedarea de participării. O astfel de ștergere de datorii sau de preluare de datorii determină o creștere a fondurilor proprii ale societății publice, chiar și în absența unei emisii de participării.

- 5.40. Scoaterea din evidențele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor greu de recuperat de către creditori, precum și ștergerea unilaterală a unui pasiv de către un debitor, cunoscută sub denumirea de repudiere de datorie, nu sunt considerate operațiuni pentru că nu implică interacțiuni convenite de comun acord între unități instituționale. Scoaterea din evidențele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor greu de recuperat de către creditori se înregistrează în contul de alte modificări ale volumului activelor.

Operațiunea financiară cu venituri din proprietate ca operațiune în contraparte

- 5.41. Operațiunea în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare poate fi un venit din proprietate.
- 5.42. Dobânda (D.41) este de primit de către creditori și de plătit de către debitori pentru anumite tipuri de creanțe financiare clasificate în aur monetar și drepturi speciale de tragere (AF.1), numerar și depozite (AF.2), titluri de natura datoriei (AF.3), credite (AF.4) și alte categorii de conturi de primit/de plătit (AF.8).
- 5.43. Dobânda se înregistrează ca acumulare continuă în timp la creditor raportat la valoarea principalului aflat în stoc. Operațiunea în contraparte a unei înregistrări reprezentând o dobândă (D.41) este o operațiune financiară care generează o creanță financiară a creditorului asupra debitorului. Acumularea dobânzii se înregistrează în contul financiar corespunzător instrumentului financiar căruia îi este aferentă. Efectul acestei operațiuni financiare este reinvestirea dobânzii. Plata efectivă a dobânzii nu este înregistrată ca dobândă (D.41), ci ca o operațiune în numerar și depozite (F.2) însoțită de o rambursare echivalentă a activului respectiv care reduce creanța financiară netă a creditorului asupra debitorului.
- 5.44. Atunci când dobânda acumulată nu este plătită la data scadentă, ea generează arierate de dobânzi. Din moment ce dobânda acumulată este cea care este înregistrată, arieratele de dobânzi nu modifică totalul activelor sau pasivelor financiare.
- 5.45. Veniturile societăților includ dividende (D.421), prelevări din veniturile cvasisocietăților (D.422), profitul reinvestit din investiții străine directe (D.43) și rezultatul reportat al întreprinderilor autohtone. Efectul operațiunii financiare în contraparte în cazul profiturilor reinvestite este acela că venitul din proprietate este reinvestit în întreprinderea de investiții directe.
- 5.46. Dividendele sunt înregistrate ca venituri din investiții în momentul în care acțiunile încep să fie cotate ex-dividend. Acest fapt este valabil și pentru prelevările din veniturile cvasisocietăților. O înregistrare diferită se realizează pentru dividendele mari extraordinare sau pentru prelevările care nu sunt concordante cu experiența recentă privind valoarea veniturilor disponibile pentru distribuire către proprietarii societății. O astfel de distribuție excesivă se înregistrează ca retragere de capital în contul financiar, și nu ca venit din investiții.
- 5.47. Veniturile din proprietate de primit de către fondurile de investiții, consolidate cu o parte din costurile de administrare, care au fost repartizate acționarilor chiar dacă nu au fost distribuit, se înregistrează ca venituri din proprietate concomitent cu o înregistrare în contraparte în contul financiar la rubrica acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții. Efectul este acela că veniturile repartizate acționarilor, dar nedistribuite, sunt tratate ca fiind reinvestite în fond.
- 5.48. Veniturile din investiții sunt atribuite titularilor de polițe de asigurare (D.44), titularilor de drepturi de pensie și deținătorilor de acțiuni ale fondurilor de investiții. Indiferent de suma efectiv distribuită de societatea de asigurări, de fondul de pensii sau de fondul de investiții, valoarea integrală a veniturilor din investiții primite de societatea de asigurări sau de fond se înregistrează ca fiind distribuite titularilor de polițe sau acționarilor. Suma care nu este distribuită efectiv se înregistrează în contul financiar ca reinvestiție.

Momentul înregistrării

- 5.49. Operațiunile financiare și operațiunile în contraparte ale acestora se înregistrează în același moment.
- 5.50. În cazul în care o operațiune în contraparte corespunzătoare unei operațiuni financiare este o operațiune nefinanciară, ambele se înregistrează în momentul în care are loc operațiunea nefinanciară. De exemplu, atunci când vânzările de bunuri sau servicii generează un credit comercial, această operațiune financiară se înregistrează în momentul efectuării înregistrărilor în contul nefinanciar relevant, adică atunci când proprietatea asupra bunurilor este transferată sau când serviciul este prestat.
- 5.51. Atunci când operațiunea în contraparte a unei operațiuni financiare este o operațiune financiară, există trei posibilități:
- (a) ambele operațiuni financiare sunt operațiuni efectuate cu numerar sau prin alte mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării primei plăți;
 - (b) numai una dintre cele două operațiuni financiare este o operațiune efectuată cu numerar sau prin alte mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării plății; precum și

- (c) niciuna dintre cele două operațiuni financiare nu este o operațiune efectuată cu numerar sau prin alte mijloace de plată: ele vor fi înregistrate în momentul efectuării primei operațiuni financiare.

Un cont financiar „de-la-cine-cui”

- 5.52. Contul financiar „de-la-cine-cui” sau contul financiar în funcție de debitor/creditor este o extensie a contului financiar neconsolidat. El este o prezentare tridimensională a operațiunilor financiare în care sunt prezentate ambele părți la o operațiune, precum și natura instrumentului financiar tranzacționat.

Această prezentare oferă informații cu privire la relațiile dintre debitor și creditor și este în concordanță cu un cont de patrimoniu financiar de-la-cine-cui. Nu se furnizează informații cu privire la unitățile instituționale către care au fost vândute activele financiare sau de la care au fost cumpărate activele financiare. Aceasta se aplică și operațiunilor corespunzătoare cu pasive. Contul financiar „de-la-cine-cui” este cunoscut și ca matricea fluxului de fonduri.

- 5.53. Pe baza principiul contabilității prin înregistrări cvadruple, un cont financiar „de-la-cine-cui” are trei dimensiuni: categoria de instrument financiar, sectorul debitorului și sectorul creditorului. Un cont financiar „de-la-cine-cui” necesită tabele tridimensionale care să includă defalcările în funcție de instrumentul financiar, de debitor și de creditor. Astfel de tabele arată operațiunile financiare clasificate încrucișat în funcție de sectorul debitor și de sectorul creditor, astfel cum este prezentat în tabelul 5.1.
- 5.54. Tabelul pentru categoria de instrumente financiare reprezentate de titlurile de natura datoriei arată că, drept urmare a operațiunilor din perioada de referință, titlurile de natura datoriei achiziționate, excluzând cedările de către gospodăriile populației și de către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (275) reprezintă creanțe asupra societăților nefinanciare (65), societăților financiare (43), administrațiilor publice (124) și restului lumii (43). Tabelul indică faptul că, drept urmare a operațiunilor din perioada de referință, societățile nefinanciare au contractat datorii, excluzând răscumpărările, sub formă de titluri de natura datoriei în număr de 147: pasivele lor sub această formă către alte societăți nefinanciare au crescut cu 30, către societăți financiare cu 23, către administrațiile publice cu 5, către gospodăriile populației și către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației cu 65, iar către restul lumii cu 24. Nu au fost emise titluri de natura datoriei de către gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației. Datorită prezentării consolidate a restului lumii, nu sunt prezentate operațiuni între unități instituționale nerezidente. Tabele similare pot fi realizate pentru toate categoriile de instrumente financiare.

Tabelul 5.1 – Un cont financiar „de-la-cine-cui” pentru titlurile de natura datoriei

		Contractare netă de titluri de natura datoriei de către						
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Economia națională	Restul lumii	Total
Sector debitor	Societăți nefinanciare	30	11	67		108	34	142
	Societăți financiare	23	22	25		70	12	82
Sector creditor	Administrații publice	5	2	6		13	19	32
	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	65	43	124		232	43	275
Achiziții nete de titluri de natura datoriei de către	Economia națională	123	78	222		423	108	531
	Restul lumii	24	28	54		106		106
	Total	147	106	276		529	108	637

- 5.55. Contul financiar „de-la-cine-cui” permite efectuarea unor analize privind cine finanțează pe cine, cu ce sume și prin intermediul cărui activ financiar. El oferă răspunsuri la întrebări precum:
- (a) care sunt sectoarele contraparte corespunzătoare activelor financiare achiziționate net sau pasivelor nete contractate de către un sector instituțional?
 - (b) care sunt societățile cu care interacționează sectorul administrației publice?
 - (c) care este valoarea titlurilor de natura datoriei achiziționate de sectoarele rezidente și restul lumii (excluzând cedările) care au fost emise (excluzând răscumpărările) de administrația publică, de societățile financiare sau nefinanciare și de restul lumii?

CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR FINANCIARE PE CATEGORII ÎN DETALIU

Următoarele definiții și descrieri se referă la instrumente financiare. Atunci când se înregistrează o operațiune, codul utilizat este F. Atunci când se înregistrează nivelul stocurilor sau poziția suport a unui activ sau pasiv, codificarea este AF.

Aur monetar și drepturi speciale de tragere (F.1)

5.56. Categoria aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST) (F.1) este alcătuită din două subcategorii:

- (a) aur monetar (F.11); și
- (b) drepturi speciale de tragere (DST) (F.12).

Aur monetar (F.11)

5.57. *Definiție:* aurul monetar este aurul pentru care autoritățile monetare dețin drepturi și care este păstrat ca active de rezervă.

El include lingourile de aur și conturile de aur nealocate deținute de nerezidenți care conferă dreptul de solicitare a livrării de aur.

5.58. Autoritățile monetare cuprind banca centrală și instituțiile administrației centrale care efectuează operațiuni atribuite de obicei băncii centrale. Astfel de operațiuni includ emisiunea monetară, păstrarea și administrarea activelor de rezervă, precum și administrarea fondurilor necesare pentru stabilizarea cursului de schimb valutar.

5.59. A fi supuse efectiv controlului autorităților monetare înseamnă că:

- (a) unitățile rezidente pot efectua operațiuni cu aceste creanțe cu nerezidenți numai în condițiile specificate de către autoritățile monetare sau cu aprobarea lor expresă;
- (b) autoritățile monetare au acces, la cerere, la aceste creanțe asupra nerezidenților pentru a satisface necesitățile de finanțare a balanței de plăți și pentru alte scopuri conexe; și
- (c) există o lege anterioară sau alt aranjament cu caracter obligatoriu care confirmă literele (a) și (b) de mai sus.

5.60. Întregul aur monetar este inclus în activele de rezervă sau este păstrat de către organizații financiare internaționale. Componentele sale sunt:

- (a) lingourile de aur (incluzând aurul monetar păstrat în conturi de aur alocate); și
- (b) conturile de aur nealocate deținute de nerezidenți.

5.61. Lingourile de aur incluse în aurul monetar reprezintă singurul activ financiar pentru care nu există niciun pasiv în contraparte. Acesta există sub formă de monede, lingouri sau bare cu o puritate de cel puțin 995 părți la 1 000. Lingourile de aur care nu sunt deținute ca active de rezervă reprezintă un activ nefinanciar și sunt incluse în aurul nemonetar.

5.62. Conturile de aur alocate oferă drept de proprietate asupra unei cantități de aur specifice. Dreptul de proprietate asupra aurului revine entității care l-a plasat în custodie. Aceste conturi oferă în mod obișnuit posibilitatea de cumpărare, depozitare și vânzare. Atunci când sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur alocate sunt clasificate ca aur monetar și, în consecință, ca activ financiar. În situația în care nu sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur alocate reprezintă dreptul de proprietate asupra unei mărfi, mai exact aur nemonetar.

- 5.63. Spre deosebire de conturile de aur alocate, conturile de aur nealocate reprezintă o creanță asupra operatorului contului de a livra aur. Atunci când sunt păstrate ca active de rezervă, conturile de aur nealocate sunt clasificate ca aur monetar și, în consecință, ca activ financiar. Conturile de aur nealocate care nu sunt păstrate ca active de rezervă sunt clasificate ca depozite.
- 5.64. Operațiunile cu aur monetar constau în principal în cumpărări și vânzări de aur monetar între autorități monetare sau anumite organizații financiare internaționale. Nu pot exista operațiuni cu aur monetar care să implice unități instituționale altele decât cele menționate. Cumpărările de aur monetar se înregistrează în conturile financiare ale autorităților monetare ca o creștere a activelor financiare, iar vânzările sunt înregistrate ca o scădere a activelor financiare. Intrările în contraparte sunt înregistrate, respectiv, ca o scădere a activelor financiare sau ca o creștere a activelor financiare ale restului lumii.
- 5.65. În cazul în care autoritățile monetare adaugă aur nemonetar la deținerile lor de aur monetar (de exemplu, prin cumpărare de aur de pe piață) sau eliberează aur monetar din deținerile lor în scopuri nemonetare (de exemplu, prin vânzare pe piață), se consideră că ele au monetizat sau, respectiv, au demonetizat aurul. Monetizarea sau demonetizarea aurului nu generează înregistrări în contul financiar, ci determină o reclasificare în contul altor modificări în volumul activelor ca o modificare, adică o reclasificare a aurului din obiect de valoare (AN. 13) în aur monetar (AF.11) (punctele 6.22-6.24). Demonetizarea aurului reprezintă reclasificarea aurului monetar ca obiect de valoare.
- 5.66. Depozitele, împrumuturile și titlurile de valoare exprimate în aur sunt tratate ca active financiare altele decât aur monetar și sunt clasificate împreună cu active financiare similare exprimate în monedă străină la categoria corespunzătoare. Swapurile de aur sunt forme de acorduri de răscumpărare a unor titluri de valoare (repouri) care implică fie aur monetar, fie aur nemonetar. Ele presupun schimbul de aur pentru un depozit, existând un acord prin care operațiunea va fi inversată la o dată ulterioară convenită și la un preț convenit al aurului. Respectând practica generală de înregistrare a operațiunilor reversibile, cumpărătorul aurului nu va înregistra aurul în contul său de patrimoniu, în timp ce furnizorul de aur nu va elimina aurul din contul său de patrimoniu. Swapurile de aur sunt înregistrate ca împrumuturi garantate de către ambele părți, garanția fiind aurul. Swapurile de aur monetar sunt efectuate între autorități monetare sau între autorități monetare și alte părți, în timp ce swapurile de aur nemonetar sunt operațiuni similare fără implicarea autorităților monetare.
- 5.67. Împrumuturile în aur constau în livrarea de aur pentru o anumită perioadă de timp. La fel ca în cazul altor operațiuni reversibile, proprietatea legală asupra aurului este transferată, dar riscurile și beneficiile modificărilor prețului aurului revin împrumutătorului. Împrumutații cu aur utilizează adesea aceste operațiuni pentru a-și acoperi vânzările către părți terțe în perioadele de penurie de aur. Pentru utilizarea aurului se plătește proprietarului inițial un comision, determinat în funcție de valoarea activului și de durata operațiunii reversibile.
- 5.68. Aurul monetar este un activ financiar; comisioanele aferente împrumuturilor în aur sunt, în consecință, plăți pentru punerea unui activ financiar la dispoziția unei alte unități instituționale. Comisioanele asociate împrumuturilor de aur monetar sunt tratate ca dobândă. Aceasta se aplică, ca o convenție de simplificare, și taxelor plătite pentru împrumuturile în aur nemonetar.

DST (F.12)

- 5.69. *Definiție:* DST sunt active de rezervă internaționale create de Fondul Monetar Internațional (FMI) alocate membrilor săi pentru a suplimenta activele de rezervă existente.
- 5.70. Departamentul DST al FMI administrează active de rezervă prin alocarea de DST țărilor membre ale FMI și anumitor agenții internaționale, cunoscute în ansamblu ca participanți.
- 5.71. Crearea DST-urilor prin alocarea lor și stingerea acestora prin anulare reprezintă tranzacții. Alocările de DST sunt înregistrate brut ca achiziție a unui activ în conturile financiare ale autorităților monetare ale unui participant individual și ca o contractare a unei datorii de către restul lumii.
- 5.72. DST sunt deținute exclusiv de către deținătorii oficiali, care sunt băncile centrale și anumite agenții internaționale, fiind transferabile între participanți și alți deținători oficiali. Deținerile de DST reprezintă dreptul asigurat și necondiționat al fiecărui deținător de a obține alte active de rezervă, în special valută, de la alți membri ai FMI.
- 5.73. DST sunt active, cu pasive corespunzătoare, dar activele reprezintă creanțe asupra participanților în ansamblu, și nu asupra FMI. Un participant poate vinde o parte sau toate deținerile sale de DST către un alt participant și poate primi în schimb alte active de rezervă, în special valută străină.

Numerar și depozite (F.2)

- 5.74. *Definiție:* numerarul și depozitele reprezintă numerarul în circulație și depozitele, atât în monedă națională, cât și în monedă străină.
- 5.75. Există trei subcategorii de operațiuni financiare cu privire la numerar și depozite:
- (a) numerar (F.21);
 - (b) depozite transferabile (F.22); și
 - (c) alte depozite (F.29).

Numerar (F.21)

- 5.76. *Definiție:* numerarul este reprezentat de bancnotele și monedele care sunt emise sau autorizate de către autoritățile monetare.
- 5.77. Numerarul include:
- (a) bancnotele și monedele emise de autoritățile monetare rezidente ca monedă națională în circulație deținută de către rezidenți și nerezidenți; și
 - (b) bancnotele și monedele emise de autorități monetare nerezidente ca monedă străină în circulație deținută de către rezidenți.
- 5.78. Numerarul nu include:
- (a) bancnotele și monedele care nu sunt în circulație, de exemplu, stocul de bancnote proprii al unei bănci centrale sau stocul de bancnote de urgență; și
 - (b) monedele jubiliare care nu sunt utilizate în mod obișnuit ca mijloc de plată. Acestea sunt clasificate ca obiecte de valoare.

Caseta 5.2 – Numerarul emis de Eurosistem

- B5.2.1. Bancnotele și monedele euro emise de Eurosistem reprezintă monedă autohtonă a statelor membre din zona euro. Deși tratate ca monedă autohtonă, deținerile în euro ale rezidenților din fiecare stat membru participant reprezintă pasive ale băncii centrale naționale rezidente doar în limita cotei sale teoretice din emisiunea totală, pe baza cotei sale de participare la capitalul BCE. O consecință este aceea că, în zona euro, dintr-o perspectivă națională, o parte a deținerilor de monedă națională de către rezidenți poate fi o creanță financiară asupra nerezidenților.
- B5.2.2. Numerarul emis de Eurosistem cuprinde bancnote și monede. Bancnotele sunt emise de Eurosistem; monedele sunt emise de administrațiile centrale din zona euro, deși, prin convenție, sunt tratate ca pasive ale băncilor centrale naționale care, ca poziție în contraparte, dețin o creanță fictivă asupra administrațiilor publice. Bancnotele și monedele euro pot fi deținute de rezidenți din zona euro sau de nerezidenți din zona euro.

Depozite (F.22 și F.29)

- 5.79. *Definiție:* depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile cu publicul general, oferite de societățile care acceptă depozite și, în unele cazuri, de administrația centrală în calitate de debitori, care permit plasarea și retragerea ulterioară de către creditor a sumei reprezentând principalul. Depozitele presupun, de obicei, returnarea integrală de către debitor investitorului a sumei reprezentând principalul.

Depozite transferabile (F.22)

- 5.80. *Definiție:* depozitele transferabile sunt depozitele care se pot schimba în numerar, la cerere, la paritate și care sunt direct utilizabile pentru efectuarea de plăți prin cec, ordin, mandat, debitare/creditare directă sau printr-o altă formă de plată directă, fără penalități sau restricții.
- 5.81. Depozitele transferabile reprezintă în principal pasive ale societăților rezidente care acceptă depozite, în unele cazuri ale administrației centrale, și ale unităților instituționale nerezidente. Depozitele transferabile includ oricare dintre următoarele:
- (a) poziții interbancare între instituții financiare monetare;
 - (b) depozite păstrate la banca centrală de societăți care acceptă depozite în plus față de valoarea rezervelor pe care acestea sunt obligate să le păstreze și pe care le pot utiliza fără notificări prealabile sau restricții;

- (c) depozite pe care alte instituții financiare monetare le dețin la banca centrală sub formă de conturi de aur nealocate care nu sunt aur monetar, precum și depozite corespunzătoare sub formă de conturi de metale prețioase;
 - (d) depozite în monedă străină în cadrul unor acorduri swap;
 - (e) poziția de rezervă a FMI reprezentând „tranză de rezervă”, de exemplu DST sau sumele în monedă străină pe care o țară membră poate să le retragă în urma unei notificări cu termen scurt de la FMI, precum și alte creanțe asupra FMI care sunt rapid disponibile pentru țara membră incluzând acordarea de împrumut de către țara raportoare la FMI în temeiul Acordurilor generale de împrumut (GAB), precum și al Noilor acorduri de împrumut (NAB).
- 5.82. Contul de depozit transferabil poate beneficia de facilitatea de descoperit de cont. În cazul în care contul este descoperit, retragerea până la zero este tratată ca retragere a unui depozit, iar suma reprezentând descoperirea de cont semnifică o acordare a unui împrumut.
- 5.83. Toate sectoarele rezidente și restul lumii pot deține depozite transferabile.
- 5.84. Depozitele transferabile pot fi împărțite în funcție de monedă în depozite transferabile exprimate în monedă națională și în monede străine.

Alte depozite (F.29)

- 5.85. *Definiție:* alte depozite reprezintă depozite altele decât depozitele transferabile. Alte depozite nu pot fi utilizate pentru efectuarea de plăți exceptând la scadență sau după o notificare cu termen convenit și nu se pot schimba în numerar sau în depozite transferabile fără restricții sau penalități semnificative.
- 5.86. Alte depozite includ:
- (a) depozite la termen, care sunt depozite nedisponibile imediat, dar de care se poate dispune la o scadență convenită. Disponibilitatea lor este condiționată de un termen fix sau sunt rambursabile după o notificare de retragere. Ele includ, de asemenea, depozite la banca centrală deținute de societăți care acceptă depozite ca rezerve obligatorii în măsura în care deponenții nu le pot utiliza fără notificări prealabile sau restricții;
 - (b) depozite de economii, carnete de economii, certificate de economii nenegociabile sau certificate de depozit nenegociabile;
 - (c) depozite care rezultă dintr-un plan sau contract de economii. Aceste depozite implică adesea o obligație a deponentului de a efectua plăți regulate pe parcursul unei perioade date, iar capitalul plătit și dobânda acumulată nu sunt disponibile până la expirarea unui termen fixat. Uneori, aceste depozite sunt combinate cu acordarea, la sfârșitul perioadei de economisire, a unor împrumuturi proporționale cu economiile acumulate, destinate cumpărării sau construirii unei locuințe;
 - (d) titluri de depozite emise de către asociații de economisire și creditare, societăți de credit ipotecar, organizații cooperatiste de credit și altele asemănătoare, denumite uneori acțiuni, care sunt rambursabile la cerere sau în urma unei notificări cu termen relativ scurt, dar care nu sunt transferabile;
 - (e) cote rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate, care sunt pasive ale instituțiilor financiare monetare;
 - (f) acorduri de răscumpărare pe termen scurt (repouri) care sunt pasive ale instituțiilor financiare monetare; precum și
 - (g) pasive față de FMI, care sunt componente ale rezervelor internaționale și care nu sunt evidențiate la credite; ele constau în utilizarea de credite acordate de FMI în cadrul contului de resurse generale al FMI. Acest element măsoară suma în valuta unei țări membre depusă la FMI pe care țara membră este obligată să o răscumpe.
- 5.87. Alte depozite nu includ certificate de depozite negociabile și certificate de economii negociabile. Ele sunt clasificate în categoria titluri de natura datoriei (AF.3).
- 5.88. Alte depozite pot fi împărțite în funcție de monedă în alte depozite exprimate în monedă națională și alte depozite exprimate în monede străine.

Titluri de natura datoriei (F.3)

- 5.89. *Definiție:* titlurile de natura datoriei sunt instrumente financiare negociabile care servesc drept dovadă a existenței datoriei.

Caracteristicile principale ale titlurilor de natura datoriei

- 5.90. Titlurile de natura datoriei au următoarele caracteristici:
- (a) o dată a emiterii la care titlul de natura datoriei este emis;
 - (b) un preț de emitere la care investitorii cumpără titlurile de natura datoriei la prima emitere;
 - (c) o dată de răscumpărare sau scadență, la care trebuie efectuată plata finală programată contractual a principalului;
 - (d) un preț de răscumpărare sau valoarea la vedere, care este suma de plătit de către emitent deținătorului la scadență;
 - (e) o scadență inițială, care este perioada de la data emiterii până la plata finală programată contractual;
 - (f) o scadență restantă sau reziduală, care este perioada de la data de referință până la plata finală programată contractual;
 - (g) o rată a cuponului, pe care emitentul o plătește deținătorilor de titluri de natura datoriei; cuponul poate fi fixat pe toată durata de viață a titlului de natura datoriei sau poate varia în funcție de inflație, ratele dobânzii sau prețurile activelor. Bonurile și titlurile de natura datoriei cu cupon zero nu oferă dobândă la cupon;
 - (h) scadența cuponului, data la care emitentul plătește cuponul deținătorului de titluri;
 - (i) prețul de emitere, prețul de răscumpărare și rata cuponului pot fi exprimate (sau operațiunile aferente pot fi încheiate) fie în monedă națională, fie în monede străine; și
 - (j) ratingul de credit al titlurilor de natura datoriei, care evaluează bonitatea emisiunilor individuale de titluri de natura datoriei. Categoriile de rating sunt atribuite de către agenții consacrate.

În ceea ce privește primul paragraf litera (c), data scadenței poate coincide cu convertirea unui titlu de natura datoriei într-o acțiune. În acest context, convertibilitate înseamnă că deținătorul poate schimba un titlu de natura datoriei în participații ordinare ale emitentului. Posibilitate de schimb înseamnă că deținătorul poate schimba titlul de natura datoriei cu acțiuni ale unei societăți alta decât emitentul. Titlurile de valoare perpetue, care nu au precizată data scadenței, sunt clasificate ca titluri de natura datoriei.

- 5.91. Titlurile de natura datoriei includ active și pasive financiare care pot fi descrise în funcție de clasificări diferite – în funcție de scadență, de sectorul și subsectorul deținător și emitent, de monedă și de tipul de rată a dobânzii.

Clasificarea în funcție de scadența inițială și de monedă

- 5.92. Operațiunile cu titluri de natura datoriei sunt împărțite în funcție de scadența inițială în două subcategorii:
- (a) titluri de natura datoriei pe termen scurt (F.31); și
 - (b) titluri de natura datoriei pe termen lung (F.32).
- 5.93. Titlurile de natura datoriei pot fi exprimate în monedă națională sau în monedă străină. O defalcare suplimentară a titlurilor de natura datoriei exprimate în diferite monede străine poate fi adecvată și va varia în funcție de importanța relativă a monedelor străine individuale pentru o economie.
- 5.94. Titlurile de natura datoriei având atât principalul, cât și cuponul corelate cu o monedă străină sunt clasificate ca fiind exprimate în respectiva monedă străină.

Clasificarea în funcție de tipul de rată a dobânzii

- 5.95. Titlurile de natura datoriei pot fi clasificate în funcție de tipul de rată a dobânzii. Se disting trei grupuri de titluri de natura datoriei:
- (a) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă;
 - (b) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă; și
 - (c) titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă.

Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă

- 5.96. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă cuprind:
- (a) titluri de natura datoriei simple, care sunt emise și răscumpărate la valoarea nominală;
 - (b) titluri de natura datoriei emise cu o reducere sau cu o primă față de valoarea lor nominală. Exemple sunt bonuri de trezorerie, efecte de comerț, cambii, acceptări de ordine, andosări de ordine și certificate de depozit;
 - (c) obligațiuni cu discount mare, cu plăți mici ale dobânzilor și emise la o valoare mult redusă față de valoarea nominală;
 - (d) obligațiuni cu cupon zero, care sunt de obicei titluri de natura datoriei cu plată unică fără plăți de cupon. Obligațiunea este vândută cu o reducere față de valoarea nominală, iar principalul este rambursat la scadență sau, uneori, răscumpărat în tranșe. Obligațiunile cu cupon zero pot fi create din titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă prin „detașarea” cupoanelor, adică prin separarea cupoanelor de plata finală a principalului titlurilor și comercializarea acestora în mod independent;
 - (e) comercializarea separată a dobânzilor și principalului titlurilor de valoare înregistrate (*Separate Trading of Registered Interest and Principal Securities – STRIPS*) sau titluri de natura datoriei detașate, care sunt titluri de valoare ale căror tranșe de plată a dobânzii și principalului au fost separate, sau „detașate”, și care pot fi apoi vândute separat;
 - (f) titluri de natura datoriei perpetue, răscumpărabile înainte de scadență și lichidabile înainte de scadență, și titluri de natura datoriei pentru care există un fond de amortizare;
 - (g) obligațiuni convertibile care, la alegerea titularului, pot fi convertite în participații ale emitentului, moment în care ele sunt clasificate ca acțiuni; și
 - (h) obligațiuni de schimb, având o opțiune încorporată de a schimba titlul de valoare pentru o acțiune dintr-o societate alta decât emitentul, de obicei o filială sau o întreprindere în care emitentul deține o participație, la o dată viitoare și în condiții convenite.
- 5.97. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii fixă includ și alte titluri de natura datoriei, cum sunt obligațiunile garantate cu participații, obligațiuni subordonate, acțiuni preferențiale neparticipante care asigură un venit fix, dar care nu prevăd participare la distribuirea valorii reziduale a unei societăți în caz de lichidare, precum și instrumente neseperabile.

Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă

- 5.98. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă au plățile dobânzii și/sau ale principalului corelate cu:
- (a) un indice general al prețurilor pentru bunuri și servicii (cum ar fi indicele prețurilor de consum);
 - (b) o rată a dobânzii; sau
 - (c) un preț al unui activ.
- 5.99. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă sunt de obicei clasificate ca titluri de natura datoriei pe termen lung, cu excepția cazului în care au o scadență inițială de un an sau mai puțin.
- 5.100. Titlurile de natura datoriei corelate cu inflația și cele corelate cu prețul unui activ includ titlurile de natura datoriei emise ca obligațiuni corelate cu inflația și ca obligațiuni corelate cu mărfuri. Cupoanele și/sau valoarea de răscumpărare a unei obligațiuni corelate cu o marfă sunt corelate cu prețul unei mărfi. Titlurile de natura datoriei a căror dobândă este corelată cu evaluarea riscului de credit al unui alt împrumutat sunt clasificate ca titluri de natura datoriei corelate cu un indice, deoarece evaluările riscului de credit nu se modifică într-un mod continuu ca răspuns la condițiile de piață.
- 5.101. Pentru titlurile de natura datoriei corelate cu rata dobânzii, dobânda contractuală nominală și/sau valoarea de răscumpărare sunt variabile în termeni de monedă națională. La data emiterii, emitentul nu poate cunoaște valoarea dobânzii și rambursările principalului.

Titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă

- 5.102. Titlurile de natura datoriei cu rată a dobânzii mixtă au o rată a cuponului atât fixă, cât și variabilă pe durata lor de viață și sunt clasificate ca titluri de natura datoriei cu rată a dobânzii variabilă. Ele cuprind titluri de natura datoriei care au:
- (a) un cupon fix și un cupon variabil simultan;
 - (b) un cupon fix sau variabil până la un punct de referință și apoi un cupon variabil sau fix de la acel punct de referință până la data scadenței; sau

- (c) plăți ale cupoanelor care sunt prefixate pe durata de viață a titlurilor de natura datoriei, dar care nu sunt constante în timp. Ele sunt denumite titluri de natura datoriei etapizate.

Plasamente private

- 5.103. Titlurile de natura datoriei includ și plasamentele private. Plasamentele private implică vânzarea de către un emitent a titlurilor de natura datoriei direct către un număr mic de investitori. Bonitatea emitenților acestor titluri de natura datoriei nu este, în mod obișnuit, evaluată de agențiile de rating de credit, iar, în general, titlurile de valoare nu sunt revândute sau prețul lor nu este stabilit din nou, astfel încât piața secundară este nesemnificativă. Cu toate acestea, cele mai multe plasamente private îndeplinesc criteriul de negociabilitate și sunt clasificate ca titluri de natura datoriei.

Securitzarea

- 5.104. *Definiție:* securitzarea este emiterea de titluri de natura datoriei pentru care plățile aferente cuponului sau principalului sunt garantate de active specificate sau de fluxuri viitoare de venituri. O varietate de active sau fluxuri viitoare de venituri pot fi securizate, incluzând, printre altele, credite ipotecare rezidențiale și comerciale; împrumuturi către consumatori; împrumuturi către societăți, administrații publice; contracte de asigurări; instrumente derivate de credit și venituri viitoare.
- 5.105. Securitzarea activelor sau a fluxurilor viitoare de venituri este o inovație financiară importantă care a condus la crearea și utilizarea pe scară largă a unor noi societăți financiare pentru a facilita crearea, comercializarea și emiterea de titluri de natura datoriei. Securitzarea a fost determinată de multiple considerente. În cazul societăților, ele includ: finanțare mai ieftină decât cea disponibilă prin intermediul băncilor; reducerea cerințelor reglementative privind capitalul; transferul de diferite tipuri de risc, cum ar fi riscul de credit sau riscul de asigurare, precum și diversificarea surselor de finanțare.
- 5.106. Sistemele de securizare variază în interiorul unei piețe și între piețele titlurilor de natura datoriei. Aceste sisteme pot fi grupate în două mari tipuri:
- (a) o societate financiară angajată în securitzarea activelor și un transfer de active care oferă garanții din partea deținătorului original, cunoscută ca vânzare reală; și
- (b) sisteme de securizare care implică o societate financiară angajată în securitzarea activelor și un transfer doar al riscului de credit, utilizând swapuri de risc de incapacitate de rambursare a unui credit (*credit default swaps* – CDS) – proprietarul inițial păstrează activele, dar transmite riscul de credit. Aceasta este cunoscută ca securizare sintetică.
- 5.107. În cazul sistemului de securizare menționat la punctul 5.106 litera (a), se înființează o societate de securizare care păstrează activele securizate sau alte active care au fost securizate de către proprietarul inițial și care emite titluri de natura datoriei garantate cu respectivele active.
- 5.108. Este esențial să se stabilească, în special, dacă societatea financiară angajată în securitzarea activelor administrează în mod activ portofoliul său prin emiterea de titluri de natura datoriei sau acționează doar ca un trust care administrează activele într-un mod pasiv sau deține titluri de natura datoriei. În cazul în care societatea financiară este proprietarul legal al unui portofoliu de active, emite titluri de natura datoriei care sunt de interes pentru portofoliu și are un set complet de conturi, ea acționează ca un intermediar financiar clasificat la alți intermediari financiari. Societățile financiare angajate în securitzarea activelor se disting de entitățile care sunt create numai pentru a deține portofolii specifice de active și pasive financiare. Acestea din urmă sunt combinate cu societatea lor mamă, dacă sunt rezidente în aceeași țară ca societatea mamă. Cu toate acestea, fiind entități nerezidente, sunt tratate ca unități instituționale distincte și sunt clasificate ca instituții financiare captive.
- 5.109. În cazul sistemului de securizare menționat la punctul 5.106 litera (b), proprietarul inițial al activelor, sau cumpărătorul de protecție, prin intermediul swapurilor pe riscul de nerambursare a unui credit (*credit default swaps* – CDS) transferă riscul de credit aferent unui grup de active de referință diversificate la o societate de securizare, dar păstrează activele. Încasările din emisiunea de titluri de natura datoriei sunt plasate într-un depozit sau într-o altă investiție sigură, de exemplu obligațiuni AAA, iar dobânda acumulată aferentă depozitului, împreună cu prima aferentă CDS, finanțează dobânda aferentă titlurilor de natura datoriei emise. În caz de incapacitate de plată, principalul datorat deținătorilor de ABS este redus – tranșele de rang inferior fiind primele luate în considerare etc. Plățile cuponului și principalului pot fi și ele redirecționate către proprietarul inițial al garanției de la investitorii în titluri de natura datoriei, pentru a acoperi pierderile generate de incapacitatea de plată.
- 5.110. Un titlu de valoare garantat cu active (*asset-backed security* – ABS) este un titlu de natura datoriei ale cărui principal și/sau dobândă sunt plățibile doar din fluxul de numerar produs de către un grup specificat de active financiare sau nefinanciare.

Obligațiuni garantate

- 5.111. *Definiție:* obligațiunile garantate sunt titluri de natura datoriei emise de o societate financiară sau garantate în întregime de o societate financiară. În caz de incapacitate de plată a societății financiare emitente sau a celei garante, deținătorii de obligațiuni au o creanță prioritară asupra garanției, în plus față de creanța lor uzuală asupra societății financiare.

Credite (F.4)

5.112. *Definiție:* creditele sunt create atunci când creditorii împrumută fonduri debitorilor.

Principalele trăsături ale creditelor

5.113. Creditele se caracterizează prin următoarele trăsături:

- (a) condițiile aferente unui credit fie sunt fixate de către societatea financiară care îl acordă, fie sunt convenite de împrumutător și împrumutat, direct sau prin intermediul unui broker;
- (b) inițiativa de a lua un credit îi aparține, de obicei, împrumutatului; și
- (c) un credit este o datorie necondiționată către creditor care trebuie rambursată la scadență și care este purtătoare de dobândă.

5.114. Creditele pot fi active sau pasive financiare ale tuturor sectoarelor rezidente și ale restului lumii. Societățile care acceptă depozite înregistrează, în mod normal, pasivele pe termen scurt ca fiind depozite, și nu credite.

Clasificarea creditelor în funcție de scadența inițială, de valută și de scopul creditării

5.115. Operațiunile cu credite pot fi împărțite în două tipuri în funcție de scadența inițială:

- (a) credite pe termen scurt (F.41), cu o scadență inițială pe termen scurt, care includ creditele rambursabile la cerere; și
- (b) credite pe termen lung (F.42), cu o scadență inițială pe termen lung.

5.116. Creditele pot fi subîmpărțite din punct de vedere analitic după cum urmează:

- (a) credite exprimate în monedă națională; și
- (b) credite exprimate în monedă străină.

Pentru gospodăriile populației, o subîmpărțire utilă este după cum urmează:

- (a) credite pentru consum;
- (b) credite pentru achiziționarea de locuințe; și
- (c) alte credite.

Distincția între operațiunile cu credite și operațiunile cu depozite

5.117. Distincția între operațiunile cu credite (F.4) și operațiunile cu depozite (F.22) este aceea că un debitor oferă un contract nenegociabil standardizat în cazul unui credit, dar nu și în cazul unui depozit.

5.118. Creditele pe termen scurt acordate societăților care acceptă depozite sunt clasificate ca depozite transferabile sau ca alte depozite, iar creditele pe termen scurt acceptate de către unitățile instituționale altele decât societățile care acceptă depozite sunt clasificate ca fiind credite pe termen scurt.

5.119. Plasamentele de fonduri dintre societățile care acceptă depozite sunt înregistrate întotdeauna ca depozite.

Distincția dintre operațiunile cu credite și operațiunile cu titluri de natura datoriei

5.120. Deosebirea dintre operațiunile cu credite (F.4) și operațiunile cu titluri de natura datoriei (F.3) este faptul că creditele sunt instrumente financiare nenegociabile, în timp ce titlurile de natura datoriei sunt instrumente financiare negociabile.

5.121. În cele mai multe cazuri, creditele se evidențiază printr-un singur document, iar operațiunile cu credite se efectuează între un creditor și un debitor. Prin contrast, emisiunile de titluri de natura datoriei constau într-un număr mare de documente identice, fiecare evidențiind o sumă rotundă, care împreună constituie totalul sumei luate cu împrumut.

5.122. Există o piață secundară a creditelor. În cazurile în care creditele devin negociabile pe o piață organizată, ele se reclasifică din credite în titluri de natura datoriei, cu condiția să existe dovezi de tranzacționare pe piața secundară, incluzând existența formatorilor de piață, precum și cotarea frecventă a activului financiar, după cum se poate constata din diferența dintre prețul oferit la cumpărare și cel oferit la vânzare. În mod normal este implicată o conversie explicită a creditului inițial.

- 5.123. Creditele standardizate sunt oferite, în majoritatea cazurilor, de către societăți financiare și sunt adesea acordate gospodăriilor populației. Societățile financiare determină condițiile, iar gospodăriile populației pot doar să accepte sau să refuze. Condițiile aferente creditelor nestandardizate sunt, de obicei, rezultatul negocierilor dintre creditor și debitor. Acesta este un criteriu important care facilitează distincția dintre creditele nestandardizate și titlurile de natura datoriei. În cazul emisiunilor de titluri de valoare accesibile publicului, condițiile de emiteră sunt determinate de împrumutat, posibil după o consultare a băncii care dirijează operațiunea. Totuși, în cazul emisiunilor de titluri de valoare destinate clienților privați, creditorul și debitorul negociază condițiile de emiteră.

Distincția dintre operațiunile cu credite, creditele comerciale și efectele de comerț

- 5.124. Creditul comercial este creditul acordat direct de către furnizorii de bunuri și servicii în beneficiul clienților lor. Creditul comercial survine atunci când plata pentru bunuri și servicii nu se face în același timp cu schimbarea de proprietate asupra unui bun sau cu prestarea unui serviciu.
- 5.125. Creditul comercial se deosebește de creditele prin care se finanțează comerțul, care sunt clasificate ca fiind credite. Efectele de comerț emise către un client de către furnizorul de bunuri și servicii, care ulterior sunt vândute la un preț mai redus de către furnizor unei societăți financiare, devin o creanță a unui terț asupra clientului.

Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare și acordurile de răscumpărare

- 5.126. *Definiție:* acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare reprezintă un transfer temporar de titluri de valoare de la împrumutător la împrumutat. Împrumutatului cu titluri de valoare i se poate cere să ofere împrumutătorului active drept garanție pentru titlurile de valoare, sub formă de bani sau titluri de valoare. Titlul juridic trece de ambele părți ale operațiunii, astfel încât titlurile de valoare luate cu împrumut și garanția pot fi vândute sau date cu împrumut mai departe.
- 5.127. *Definiție:* un acord de răscumpărare de titluri de valoare este un acord care implică oferirea de titluri de valoare, de exemplu titluri de natura datoriei sau acțiuni, în schimbul numerarului sau al altor mijloace de plată, existând un angajament de a răscumpăra aceleași titluri de valoare sau unele similare la un preț fixat. Acordul de răscumpărare poate implica fie o dată viitoare specificată, fie o scadență „deschisă”.
- 5.128. Acordarea sub formă de împrumut a titlurilor de valoare cu garanții în numerar și acordurile de răscumpărare (repouri) sunt termeni diferiți pentru acorduri financiare care au aceleași efecte economice, mai precis: cele ale unui credit garantat, întrucât ambele implică furnizarea de titluri de valoare ca garanție pentru un credit sau un depozit, în cazul în care o societate care acceptă depozite vinde titlurile de valoare în temeiul unui astfel de acord financiar. Diferențele caracteristice ale celor două modalități sunt prezentate în tabelul 5.2.

Tabelul 5.2 – Caracteristicile principale ale acordării cu împrumut a titlurilor de valoare și ale acordurilor de răscumpărare

Trăsătură	Acordarea titlurilor de valoare cu împrumut		Acorduri de răscumpărare	
	Garanție în numerar	Fără garanție în numerar	Titluri de valoare specifice	Garanții generale
Metodă formală de tranzacționare	Acordarea titlurilor de valoare sub formă de împrumut, existând un acord din partea împrumutatului să le înapoieze împrumutătorului		Vânzarea titlurilor de valoare și angajamentul de a le răscumpăra în conformitate cu termenii acordului-cadru	
Forma de tranzacționare	Titluri de valoare contra numerar	Titluri de valoare contra alte garanții (dacă există vreuna)	Titluri de valoare contra numerar	Numerar contra titluri de valoare
Câștigul este plătit furnizorului de	Garanție în numerar (împrumutatul cu titlurile de valoare)	Titluri de valoare (nu cele cu care se garantează) (împrumutătorul titlurilor de valoare)	Numerar	Numerar
Câștig rambursat ca	Comision	Comision	Rata repoului	Rata repoului

- 5.129. Titlurile de valoare furnizate în temeiul acordurilor de acordare cu titlu de împrumut și de răscumpărare a titlurilor de valoare sunt tratate ca și cum proprietatea economică nu s-ar fi transferat, deoarece împrumutătorul este încă beneficiarul venitului generat de titlurile de valoare și cel care poartă riscul sau primește beneficiile în caz de modificare a prețului titlurilor de valoare.
- 5.130. Furnizarea și primirea de fonduri în temeiul unui acord de răscumpărare a titlurilor de valoare sau al acordării de titluri de valoare cu împrumut garantate cu numerar nu implică nicio emisiune nouă de titluri de natura datoriei. O astfel de furnizare de fonduri către unități instituționale altele decât instituțiile financiare monetare este tratată ca fiind credit; în cazul societăților care acceptă depozite este tratată ca depozite.

- 5.131. Dacă o acordare de titluri de valoare cu împrumut nu implică furnizarea de numerar, adică dacă există un schimb de titlu de valoare pentru un altul sau dacă una dintre părți furnizează un titlu de valoare fără garanții, nu există nicio operațiune cu credite, depozite sau titluri de valoare.
- 5.132. Solicitățile de recapitalizare în numerar a contului în marjă în cadrul unui repo sunt clasificate ca fiind credite.
- 5.133. Swapurile cu aur sunt similare cu acordurile de răscumpărare a titlurilor de valoare, cu excepția faptului că garanția este reprezentată de aur. Ele implică un schimb de aur cu un depozit în valută, existând un acord prin care operațiunea va fi inversată la o dată ulterioară convenită și la un preț convenit al aurului. Operațiunea este înregistrată ca un împrumut garantat sau ca o constituire a unui depozit.

Leasinguri financiare

- 5.134. *Definiție:* un leasing financiar este un contract prin care locatorul, în calitate de proprietar legal al unui activ, transmite locatarului riscurile și beneficiile proprietății asupra activului. În temeiul unui contract de leasing financiar, locatorul acordă locatarului un împrumut prin intermediul căruia locatarul achiziționează activul. Din acel moment, activul care face obiectul leasingului apare în contul de patrimoniu al locatarului, și nu al locatorului; împrumutul corespunzător este un activ pentru locator și un pasiv pentru locatar.
- 5.135. Leasingurile financiare pot fi deosebite de alte tipuri de leasing deoarece riscurile și beneficiile deținerii în proprietate sunt transferate de la proprietarul legal al bunului la utilizatorul bunului. Alte tipuri de leasing sunt (i) leasingul operațional; (ii) concesiunea de resurse. Și alte contracte, contracte de leasing și licențe, astfel cum sunt definite în capitolul 15, pot fi considerate ca leasinguri.

Alte tipuri de credite

- 5.136. Categoria creditelor include următoarele:
- (a) descoperirea de cont în conturile de depozite transferabile, caz în care suma descoperită nu este tratată ca un depozit transferabil negativ;
 - (b) descoperirile de cont în alte conturi curente, de exemplu solduri intragrup între societăți nefinanciare și filialele lor, dar excluzând soldurile care reprezintă pasive ale instituțiilor financiare monetare clasificate în subcategoriile de depozite;
 - (c) creanțele financiare ale angajaților, rezultate din participarea acestora la profitul societății;
 - (d) cotele rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate, care reprezintă pasive ale unităților instituționale altele decât instituțiile financiare monetare;
 - (e) creditele care reprezintă contrapartea acceptărilor bancare;
 - (f) creditele ipotecare;
 - (g) creditele de consum;
 - (h) creditele revolving;
 - (i) creditele eşalonate;
 - (j) împrumuturile plătite ca garanție pentru îndeplinirea anumitor obligații;
 - (k) garanțiile la depozite pe post de creanțe financiare ale societăților de reasigurare asupra societăților cedente;
 - (l) creanțele financiare asupra FMI evidențiate prin împrumuturi în Contul de resurse generale, incluzând acordarea de împrumuturi în temeiul Acordurilor generale de împrumut (GAB) și al Noilor acorduri de împrumut (NAB); și
 - (m) creanțele către FMI evidențiate în creditele FMI sau în împrumuturile acordate în cadrul Instrumentului de reducere a sărăciei și de creștere (*Poverty Reduction and Growth Facility* – PRGF).
- 5.137. Cazul special al creditelor neperformante este discutat în capitolul 7.

Active financiare excluse din categoria creditelor

- 5.138. Categoria creditelor nu include:
- (a) alte conturi de primit/de plătit (AF.8), incluzând creditele comerciale și avansurile (AF.81); și

- (b) activele sau pasivele financiare care rezultă din deținerea proprietății asupra unor active imobile, cum ar fi terenuri sau construcții, de către nerezidenți. Ele sunt clasificate la alte participații (AF.519).

Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.5)

- 5.139. *Definiție:* participațiile și acțiunile/unitățile fondurilor de investiții sunt creanțe reziduale asupra activelor unităților instituționale care au emis acțiunile sau unitățile.
- 5.140. Participațiile și acțiunile fondurilor de investiții sunt împărțite în două subcategorii:
- (a) participații (F.51); și
 - (b) acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.52).

Participații (F.51)

- 5.141. *Definiție:* participația este un activ financiar care este o creanță asupra valorii reziduale a unei societăți, după ce toate celelalte creanțe au fost plătite.
- 5.142. Deținerea în proprietate a unor participații în entități juridice este, de obicei, evidențiată prin acțiuni, stocuri de acțiuni, certificate de depozit, titluri de participare sau documente similare. Acțiunile și stocurile de acțiuni au același înțeles.

Certificate de depozit

- 5.143. *Definiție:* certificatele de depozit reprezintă proprietatea asupra unor titluri de valoare cotate în alte economii; proprietatea asupra certificatelor de depozit este tratată ca proprietate directă asupra titlurilor de valoare suport. Un depozitar emite certificate cotate la o bursă, care reprezintă proprietatea asupra unor titluri de valoare cotate la o altă bursă. Certificatele de depozit facilitează operațiunile cu titluri de valoare cotate în alte economii decât în cea autohtonă. Titlurile de valoare suport pot fi acțiuni sau titluri de natura datoriei.
- 5.144. Participațiile sunt subîmpărțite în următoarele:
- (a) acțiuni cotate (F.511);
 - (b) acțiuni necotate (F.512); și
 - (c) alte participații (F. 519).
- 5.145. Atât acțiunile cotate, cât și cele necotate sunt negociabile și descrise ca titluri de valoare de tip participație.

Acțiuni cotate (F.511)

- 5.146. *Definiție:* acțiunile cotate sunt titluri de valoare de tip participație cotate la o bursă. O astfel de bursă poate fi o bursă recunoscută sau orice altă formă de piață secundară. Acțiunile cotate sunt, de asemenea, denumite acțiuni listate. Existența unor cotări de prețuri ale unor acțiuni cotate la o bursă înseamnă că prețurile de piață curente sunt, de regulă, imediat disponibile.

Acțiuni necotate (F.512)

- 5.147. *Definiție:* acțiunile necotate sunt titluri de valoare de tip participație necotate la o bursă.
- 5.148. Titlurile de valoare de tip participație includ acțiunile emise de societățile cu răspundere limitată necotate, după cum urmează:
- (a) acțiuni de capital, care conferă deținătorilor calitatea de asociați și le dă dreptul la o parte din profiturile totale distribuite și la o parte din activele nete în caz de lichidare;
 - (b) acțiuni răscumpărate, al căror capital a fost rambursat, dar care sunt în posesia deținătorilor, care continuă să fie asociați și să aibă dreptul să dispună de o parte din profitul rămas după plata dividendelor aferente capitalului social rămas, precum și din eventualul surplus care poate rămâne în caz de lichidare, adică activele nete minus capitalul social rămas;
 - (c) acțiuni de dividend, denumite uneori acțiuni ale fondatorilor, acțiuni purtătoare de profit și acțiuni purtătoare de dividend, care nu fac parte din capitalul social. Acțiunile de dividend nu conferă deținătorilor calitatea de asociați – prin urmare, deținătorii nu au dreptul la o parte din rambursarea capitalului social, dreptul la profitul corespunzător din acest capital, dreptul de votă în adunarea acționarilor etc. Cu toate acestea, ele conferă deținătorilor dreptul la un procent din profitul rămas după plata dividendelor aferente capitalului social și la un procent din surplusul rămas după lichidare, dacă este cazul;

- (d) acțiuni sau stocuri de acțiuni preferențiale participative, care dau deținătorilor dreptul să participe la distribuirea valorii reziduale a unei societăți în caz de dizolvare. Deținătorii au, de asemenea, dreptul de a participa la, sau de a primi, dividende suplimentare față de procentul fix oferit ca dividend. Dividendele suplimentare sunt, de obicei, plătite proporțional cu dividendele obișnuite declarate. În caz de lichidare, acționarii care dețin acțiuni preferențiale participative au dreptul la o parte din încasările eventual rămase pe care le primesc acționarii obișnuiți și primesc înapoi sumele plătite pentru acțiunile lor.

Oferta publică inițială, listarea, delistarea și răscumpărarea acțiunilor

- 5.149. Oferta publică inițială (*initial public offering* – IPO), denumită simplu și „ofertă” sau „flotație”, reprezintă emiterea de către o societate, pentru prima oară, a unor titluri de valoare de tip participație, către public. Astfel de titluri de valoare de tip participație sunt adesea emise de către societăți mici, recent înființate, din motive de finanțare, sau de către întreprinderi mari, pentru a deveni tranzacționate public. Într-o IPO, emitentul poate obține asistență din partea unei entități de subscriere, care ajută la determinarea tipului de titlu de valoare de tip participație de emis, a celui mai bun preț inițial și a celui mai bun moment de lansare pe piață.
- 5.150. Listarea se referă la prezența acțiunilor societății în lista de acțiuni care sunt tranzacționate în mod oficial la o bursă de valori. În mod normal, societatea emitentă este cea care solicită listarea, dar, în unele țări, bursa poate lista o societate, de exemplu, pentru că este deja tranzacționată activ în mod neoficial. Cerințele inițiale de listare includ, de obicei, existența de câțiva ani a situațiilor financiare, punerea la dispoziția publicului general a unei cantități suficiente, atât în termeni absoluți, cât și ca procent din stocul total de acțiuni, și existența unui prospect aprobat, care include, de obicei, avizele unor evaluatori independenți. Delistarea se referă la practica eliminării acțiunilor unei societăți de la o bursă de valori. Aceasta se întâmplă atunci când o societate își încetează activitatea, declară faliment, nu mai îndeplinește cerințele de listare ale unei burse de valori sau a devenit o cvasisocietate sau o întreprindere neconstituită în societate, adesea ca urmare a unei fuziuni sau a unei achiziții. Listarea este înregistrată ca o emisiune de acțiuni cotate și o răscumpărare de acțiuni necotate, în timp ce delistarea este înregistrată ca o răscumpărare de acțiuni cotate și o emisiune de acțiuni necotate, dacă este cazul.
- 5.151. Societățile pot răscumpăra propria lor participație printr-o operațiune de răscumpărare de acțiuni, denumită și răscumpărarea de stocuri de acțiuni sau răscumpărare de acțiuni. O răscumpărare de acțiuni este înregistrată ca o operațiune financiară care furnizează bani acționarilor existenți în schimbul unei părți din stocul de participații al societății, adică se oferă bani în schimbul unor acțiuni existente, ceea ce reduce numărul acestora. Societatea fie retrage acțiunile, fie le păstrează ca „acțiuni teaurizate”, disponibile pentru reemitere.

Active financiare excluse din titluri de valoare de tip participație

- 5.152. Titlurile de valoare de tip participație nu includ:
- (a) acțiunile oferite la vânzare, dar care nu sunt cumpărate în momentul emiterii. Acestea nu sunt înregistrate;
 - (b) obligațiunile negarantate și creditele convertibile în acțiuni. Acestea sunt clasificate ca titluri de natura datoriei (AF.3) până în momentul în care sunt convertite în acțiuni;
 - (c) participațiile asociaților cu răspundere nelimitată în societăți în comandită. Acestea sunt clasificate ca alte participații;
 - (d) participațiile administrației publice la capitalul organizațiilor internaționale constituite juridic în societăți pe acțiuni. Acestea sunt clasificate ca alte participații (AF.519);
 - (e) emisiunile de acțiuni gratuite, de exemplu emisiunea fără plată de noi acțiuni pentru acționari, proporțional cu deținerile lor. O astfel de emisiune, care nu modifică nici pasivele societății vizavi de acționari, nici procentul de active pe care îl deține fiecare acționar în societate, nu reprezintă o operațiune financiară. De asemenea, emisiunile de acțiuni divizate nu se înregistrează.

Alte participații (F. 519)

- 5.153. Definiție: alte participații cuprind toate formele de participații altele decât cele clasificate la subcategoriile acțiuni cotate (AF.511) și acțiuni necotate (AF.512).

- 5.154. Alte participații includ:

- (a) toate formele de participație care nu sunt acțiuni în societăți, incluzând următoarele:
 1. participațiile în societățile în comandită pe acțiuni subscrise de către asociații comandați;
 2. participațiile în societățile cu răspundere limitată, ale căror proprietari sunt parteneri, și nu acționari;

3. capitalul investit în societăți în nume colectiv sau în comandită simplă recunoscute ca entități juridice independente;
 4. capitalul investit în societățile cooperative recunoscute ca entități juridice independente;
- (b) investițiile administrațiilor publice în societățile publice al căror capital nu este împărțit în acțiuni, care, în virtutea unei legislații speciale, sunt recunoscute ca entități juridice independente;
- (c) investițiile administrațiilor publice în capitalul băncii centrale;
- (d) participațiile administrației publice la capitalul organizațiilor internaționale și supranaționale, cu excepția FMI, chiar dacă ele sunt juridic constituite ca societăți pe acțiuni (de exemplu, Banca Europeană de Investiții);
- (e) resursele financiare ale BCE provenind din contribuțiile băncilor centrale naționale;
- (f) capitalul investit în cvasisocietăți financiare și nefinanciare. Valoarea unor astfel de investiții corespunde valorii investițiilor noi în bani sau în natură, minus retragerile de capital;
- (g) creanțele financiare pe care le dețin unitățile nerezidente asupra unităților rezidente fictive și viceversa.

Evaluarea operațiunilor cu participatii

- 5.155. Acțiunile noi sunt înregistrate la prețul de emisiune, care corespunde valorii nominale plus prima de emisiune.
- 5.156. Operațiunile cu acțiuni în circulație se înregistrează la valoarea lor de tranzacționare. În cazul în care valoarea de tranzacționare nu este cunoscută, ea este aproximată prin cotația la bursa de valori sau prețul de piață pentru acțiunile cotate și prin valoarea de piață echivalentă pentru acțiunile necotate.
- 5.157. Acțiunile acordate ca dividende sunt acțiuni evaluate la prețul corespunzător propunerii emitentului de acordare a dividendelor.
- 5.158. Emisiunile de acțiuni gratuite nu se înregistrează. Cu toate acestea, dacă emisiunea de acțiuni gratuite implică modificări ale valorii totale de piață a acțiunilor unei societăți, aceste modificări se înregistrează în contul de reevaluare.
- 5.159. Valoarea de tranzacționare a categoriei participatii (F.51) este egală cu totalul fondurilor transferate de către proprietari către societăți sau cvasisocietăți. În unele cazuri, fondurile pot fi transferate prin preluarea datoriilor unei societăți sau cvasisocietăți.

Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (F.52)

- 5.160. *Definiție:* acțiunile fondurilor de investiții sunt acțiuni ale unui fond de investiții dacă fondul este structurat ca o societate. Ele sunt cunoscute ca unități dacă fondul este un trust. Fondurile de investiții sunt organisme de plasament colectiv prin intermediul cărora investitorii pun în comun fonduri pentru investiții în active financiare și/sau nefinanciare.
- 5.161. Fondurile de investiții sunt denumite și fonduri mutuale, societăți de investiții, trusturi de investiții și organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM); ele pot fi fonduri deschise, semideschise sau închise.
- 5.162. Acțiunile fondurilor de investiții pot fi cotate sau necotate. Când sunt necotate, sunt de regulă rambursabile la cerere, la o valoare corespunzătoare ponderii lor în fondurile proprii ale societății financiare. Aceste fonduri proprii sunt reevaluate în mod regulat, pe baza prețurilor de piață ale diferitelor lor componente.
- 5.163. Acțiunile fondurilor de investiții sunt împărțite în:
- acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (F.521); și
- acțiuni /unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară (F.522).

Acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (F.521)

- 5.164. *Definiție:* acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (FPM) sunt acțiuni emise de FPM. Acțiunile sau unitățile FPM pot fi transferabile și sunt adesea considerate drept substitute pentru depozite.

Ațiuni /unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară (F.522)

- 5.165. *Definiție:* alte acțiuni ale fondurilor de investiții sau alte unități decât unitățile sau acțiunile de piață monetară reprezintă o creanță asupra unei părți din valoarea unui fond de investiții altul decât un FPM. Astfel de acțiuni sau unități sunt emise de către fondurile de investiții.
- 5.166. Alte acțiuni sau unități necotate ale fondurilor de investiții altele decât cele de piață monetară sunt, de regulă, rambursabile la cerere, la o valoare corespunzătoare ponderii lor în fondurile proprii ale societății financiare. Aceste fonduri proprii sunt reevaluate în mod regulat, pe baza prețurilor de piață ale diferitelor lor componente.

Evaluarea operațiunilor cu acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții

- 5.167. Operațiunile cu acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții includ valoarea contribuțiilor nete la un fond.

Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (F.6)

- 5.168. Sistemele de asigurări, de pensii și schemele de garanții standardizate sunt împărțite în șase subcategorii:

- (a) provizioane tehnice de asigurări generale (F.61);
- (b) drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (F.62);
- (c) drepturi de pensie (F.63);
- (d) drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64);
- (e) drepturi la prestații, altele decât pensiile (F.65); și
- (f) provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (F.66).

Provizioane tehnice de asigurări generale (F.61)

- 5.169. *Definiție:* provizioanele tehnice de asigurări generale sunt creanțe financiare pe care titularii de polițe de asigurări generale le au asupra societăților de asigurări generale în ceea ce privește primele neîncasate și indemnizațiile de plătit.
- 5.170. Operațiunile cu provizioane tehnice de asigurări generale privind primele neîncasate și indemnizațiile de plătit se referă la riscuri cum ar fi accidente, boală sau incendiu, precum și la reasigurare.
- 5.171. Primele neîncasate sunt primele plătite, dar încă neîncasate. Primele sunt de obicei plătite la începutul perioadei vizate de poliță. Pe baza dreptului constat, primele sunt încasate pe tot parcursul perioadei vizate de poliță, astfel încât plata inițială implică o plată anticipată sau în avans.
- 5.172. Indemnizațiile exigibile sunt indemnizații datorate, dar încă neplătite, incluzând cazurile în care suma este în litigiu sau în care evenimentul care a generat dauna a survenit, dar nu a fost încă raportat. Indemnizațiile datorate, dar încă neplătite corespund provizioanelor pentru daunele exigibile, care sunt sume identificate de societățile de asigurare necesare pentru a acoperi plățile care se preconizează a se efectua ca urmare a unor evenimente care au avut loc, dar pentru care indemnizațiile de asigurare nu au fost încă plătite.
- 5.173. Alte provizioane tehnice, cum ar fi provizioanele de egalizare, pot fi identificate de către asigurători. Totuși, acestea sunt recunoscute ca pasive și active în contraparte doar atunci când există un eveniment care generează o datorie. În alte situații, provizioanele de egalizare sunt înregistrări contabile interne efectuate de asigurător reprezentând economii destinate acoperirii costurilor generate de evenimente ocazionale și nu reprezintă indemnizații existente de plătit titularilor de polițe.

Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (F.62)

- 5.174. *Definiție:* drepturile asupra asigurărilor de viață și a rentelor reprezintă creanțe financiare pe care titularii de polițe de asigurare de viață și beneficiarii de rente le au în raport cu societățile care oferă asigurări de viață.
- 5.175. Drepturile asupra asigurărilor de viață și a rentelor sunt utilizate pentru a furniza prestații titularilor de polițe la expirarea poliței sau pentru a compensa beneficiarii în cazul decesului titularilor de polițe, astfel încât sunt păstrate separat de fondurile acționarilor. Provizioanele sub formă de rente sunt bazate pe calcularea actuarială a valorii actualizate a obligațiilor de plată a unui venit viitor până la decesul beneficiarilor.
- 5.176. Operațiunile cu drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor sunt reprezentate de acumulări minus reduceri.

- 5.177. Acumulările, în terminologia operațiunilor financiare, constau în:
- (a) primele efective încasate în cursul perioadei contabile actuale; și
 - (b) primele suplimentare, care corespund veniturilor obținute din investirea drepturilor atribuite titularilor de polițe după deducerea comisioanelor pentru servicii.
- 5.178. Reducerile constau în:
- (a) sumele datorate deținătorilor de polițe la împlinirea unei anumite vârste și de polițe de asigurare similare; și
 - (b) plățile datorate aferente polițelor la care se renunță înainte de scadență.
- 5.179. În cazul unei asigurări în grup achiziționată de o societate în beneficiul angajaților săi, aceștia, și nu angajatorul, sunt considerați a fi beneficiarii, întrucât se consideră că ei sunt titularii poliței.

Drepturi de pensie (F.63)

- 5.180. *Definiție:* drepturile de pensie cuprind creanțele financiare pe care angajații actuali și foștii angajați le dețin în raport cu:
- (a) angajatorii lor;
 - (b) un sistem desemnat de către angajator pentru plata pensiilor, ca parte a unui acord de compensare între angajator și angajat; sau
 - (c) un asigurător.
- 5.181. Operațiunile cu drepturi de pensie constau în acumulări minus reduceri, care trebuie deosebite de câștigurile sau pierderile nominale generate de fondurile investite de fondurile de pensii.
- 5.182. Acumulările, în ceea ce privește tranzacțiile financiare, constau în:
- (a) contribuțiile efective la sisteme de pensii datorate de către angajați, angajatori, persoanele care desfășoară activități independente sau alte unități instituționale în numele persoanelor fizice sau ale gospodăriilor populației deținând creanțe asupra sistemului de pensii și încasate în cursul perioadei contabile actuale; și
 - (b) contribuțiile suplimentare corespunzătoare veniturilor încasate din investirea drepturilor de pensie ale sistemului de pensii atribuite gospodăriilor populației participante, după deducerea comisioanelor pentru servicii în timpul perioadei de administrare a sistemului.
- 5.183. Reducerile constau în:
- (a) prestații sociale egale cu sumele de plătit pensionarilor sau celor aflați în întreținerea lor sub formă de plăți regulate sau de alte prestații; și
 - (b) prestații sociale care constau în orice sume forfetare de plătit beneficiarilor în momentul în care se pensionează.

Drepturi de pensie contingente

- 5.184. Categoria drepturi de pensie nu include drepturile de pensie contingente constituite de către unitățile instituționale clasificate ca sisteme publice de pensii ale angajatorilor, cu prestații definite, fără capitalizare sau ca fonduri de pensii de securitate socială. Operațiunile cu acestea nu sunt înregistrate complet, iar celelalte fluxuri și stocuri ale lor nu sunt înregistrate în conturile principale, ci în tabelul suplimentar privind drepturile de pensii acumulate la zi în asigurări sociale. Drepturile de pensie contingente nu sunt pasive ale administrației centrale, ale administrațiilor regionale, ale administrației locale sau ale subsectoarelor administrațiilor de securitate socială și nu sunt active financiare ale beneficiarilor potențiali.

Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (F.64)

- 5.185. Un angajator poate delega prin contract un terț care să administreze fondurile de pensii în beneficiul angajaților săi. În cazul în care angajatorul continuă să dețină puterea de decizie în cadrul sistemelor de pensii și este responsabil de orice deficit de finanțare, precum și dreptul de a reține orice surplus de finanțare, angajatorul este descris ca managerul fondului de pensii, iar unitatea care lucrează sub conducerea managerului fondului de pensii este descrisă ca administratorul fondului de pensii. În cazul în care acordul încheiat între angajator și terț este astfel încât angajatorul transmite riscurile și responsabilitățile pentru orice deficit de finanțare acestuia în schimbul dreptului terțului de a reține orice surplus, terțul devine atât managerul fondului de pensii, cât și administratorul acestuia.

- 5.186. În cazul în care managerul fondului de pensii este o unitate diferită de administrator, iar suma acumulată în fondurile de pensii este mai mică decât creșterea drepturilor, se înregistrează o creanță a fondului de pensii asupra managerului fondului de pensii. În cazul în care suma acumulată în fondul de pensii depășește majorarea drepturilor de plată, fondul de pensii are o sumă de plătit managerului fondului de pensii.

Drepturi convenite, altele decât pensiile (F.65)

- 5.187. Excedentul de contribuții nete peste prestații reprezintă o creștere a obligațiilor sistemului de asigurări față de beneficiari. Acest element este prezentat ca o ajustare a contului de utilizare a veniturilor. De asemenea, este prezentat în pasivul contului financiar ca o creștere. Acest element apare rareori și, din motive pragmatice, modificările acestor drepturi convenite, altele decât pensiile, pot fi incluse în aceeași categorie cu pensiile.

Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (F.66)

- 5.188. *Definiție:* provizioanele pentru executarea garanțiilor standardizate sunt creanțe financiare pe care deținătorii de garanții standardizate le dețin asupra unităților instituționale care le oferă.
- 5.189. Provizioanele pentru executarea garanțiilor standardizate reprezintă plăți în avans ale comisioanelor nete și provizioane destinate să satisfacă executările exigibile de garanții standardizate. La fel ca provizioanele și rezervele pentru primele pentru asigurările generale, provizioanele pentru executarea garanțiilor standardizate includ comisioanele neincasate (primele) și creanțele încă neplătite.
- 5.190. Garanțiile standard sunt garanții care sunt emise în număr mare, de obicei pentru sume destul de mici și în aceleași condiții. Există trei părți implicate în aceste acorduri: împrumutatul, împrumutătorul și garantul. Și împrumutatul, și împrumutătorul pot intra în relație contractuală cu garantul pentru a rambursa suma împrumutătorului dacă împrumutatul intră în incapacitate de plată. Exemple sunt garanțiile pentru creditele de export și garanțiile pentru împrumuturile către studenți.
- 5.191. Deși nu este posibil să se stabilească probabilitatea ca un anumit împrumutat să intre în incapacitate de plată, frecvent se fac studii prin care se estimează numărul de împrumutați din aceeași categorie care vor intra în incapacitate de plată. La fel ca în cazul unui asigurător din sfera asigurărilor generale, un garant care activează în domeniul comercial preconizează că toate comisioanele plătite, plus veniturile din proprietate încasate din comisioane și orice alte rezerve, acoperă pierderile în urma situațiilor de incapacitate de plată probabile și costurile asociate acestora, rămânând și cu un profit. Prin urmare, garanțiilor standardizate li se aplică un tratament similar cu cel aplicat asigurărilor generale.
- 5.192. Garanțiile standardizate acoperă garanțiile pentru diverse instrumente financiare cum ar fi depozite, titluri de natura datoriei, împrumuturi și credite comerciale. Acestea sunt furnizate, de obicei, de o instituție financiară, inclusiv de societățile de asigurare, dar și de administrațiile publice.
- 5.193. Atunci când o unitate instituțională oferă garanții standardizate, ea percepe comisioane și contractează obligații pentru a putea satisface cerințele de executare a garanției. Valoarea obligațiilor în conturile garantului este egală cu valoarea actuală a executărilor preconizate ale garanțiilor existente, minus orice recuperare pe care garantul preconizează să le primească de la debitorii aflați în incapacitate de plată. Obligația se numește provizion pentru executarea garanțiilor standardizate.
- 5.194. O garanție se poate întinde pe o perioadă multianuală. Este posibil să se plătească un comision, anual sau în avans. În principiu, comisionul reprezintă taxele încasate în fiecare an de deținere a garanției, obligațiile reducându-se pe măsură ce perioada se scurtează (presupunând că împrumutatul rambursează în rate). Acest mod de înregistrare este similar celui al anuităților cu comisionul plătit pe măsură ce obligația viitoare scade.
- 5.195. Caracteristic unui sistem de garanții standardizate este faptul că există mai multe garanții de același tip, deși nu toate se emit pentru exact aceeași perioadă de timp și nu toate încep și se încheie la aceleași date.
- 5.196. Comisioanele nete sunt calculate ca suma comisioanelor de încasat și a comisioanelor adiționale (egale cu veniturile din proprietate atribuite unității care plătește comisionul pentru garanție), din care se scad costurile de administrare etc. Aceste comisioane nete pot fi plătibile de către orice sector al economiei și sunt înregistrate în sectorul în care garantul este clasificat. Executările în cadrul schemelor de garanții standardizate sunt plătibile de către garant și sunt de primit de către împrumutătorul instrumentului financiar aflat sub incidența garanției, indiferent dacă comisionul a fost plătit de către împrumutător sau de către împrumutat. Operațiunile financiare se referă la diferența dintre plata comisioanelor pentru garanțiile noi și executările garanțiilor existente.

Garanții standardizate și garanții unice

- 5.197. Garanțiile standardizate se deosebesc de garanțiile unice prin două criterii:
- (a) garanțiile standardizate sunt caracterizate prin operațiuni repetate frecvent având caracteristici similare și riscuri comasate; și
 - (b) garanții sunt capabili să estimeze pierderea medie pe baza datelor statistice disponibile.

Garanțiile unice sunt individuale, iar garanții nu pot efectua o estimare fiabilă a riscului executărilor. O garanție unică se acordă în cazuri de urgență și nu se înregistrează. Excepțiile sunt reprezentate de anumite garanții oferite de către administrația publică și descrise în capitolul 20.

Instrumente financiare derivate și opțiunile pe acțiuni ale angajaților (F.7)

5.198. Instrumentele financiare derivate și opțiunile pe acțiuni ale angajaților se împart în două subcategorii:

- (a) instrumente financiare derivate (F.71); precum și
- (b) opțiunile pe acțiunile ale angajaților (F.72).

Instrumente financiare derivate (F.71)

5.199. *Definiție:* instrumentele financiare derivate sunt instrumente financiare corelate cu un instrument financiar specificat sau cu un indice sau cu o marfă, prin intermediul cărora, pe piețele financiare, se pot tranzacționa în contul lor riscuri financiare specifice. Instrumentele financiare derivate îndeplinesc următoarele condiții:

- (a) sunt legate de un activ financiar sau nefinanciar, de un grup de active sau de un indice;
- (b) fie sunt negociabile, fie pot fi compensate pe piață; și
- (c) nu se avansează niciun principal pentru a fi rambursat.

5.200. Instrumentele financiare derivate sunt utilizate pentru o serie de scopuri precum gestionarea riscurilor, hedgingul, arbitrajul între piețe, speculațiile și remunerarea angajaților. Instrumentele financiare derivate permit părților să facă tranzacții cu instrumente financiare specifice precum riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul aferent participațiilor și prețurilor mărfurilor, precum și riscul de credit, cu alte entități care sunt dispuse să-și asume aceste riscuri, de obicei fără să tranzacționeze activul principal. Prin urmare, instrumentele financiare derivate reprezintă active secundare.

5.201. Valoarea unui instrument financiar derivat rezultă din prețul activului suport: prețul de referință. Prețul de referință se poate asocia cu un activ financiar sau nefinanciar, o rată a dobânzii, o rată de schimb, un alt instrument derivat sau marja dintre două prețuri. Contractul derivat se poate referi, de asemenea, la un indice, un coș de prețuri sau la alte elemente, precum comercializarea certificatelor de emisii sau condițiile meteorologice.

5.202. Instrumentele financiare derivate pot fi împărțite în funcție de tipul de instrument, cum ar fi opțiuni, contracte forward și instrumente derivate de credit, sau în funcție de riscul de piață, ca swapuri pe valută, swapuri pe rata dobânzii etc.

Opțiuni

5.203. *Definiție:* opțiunile sunt contracte care conferă titularului opțiunii dreptul, dar nu și obligația de a cumpăra de la emitentul opțiunii sau de a-i vinde acestuia un activ la un preț prestabilit într-un interval de timp dat sau la o anumită dată.

Dreptul de a cumpăra se numește opțiune de cumpărare (*call option*), iar dreptul de a vinde se numește opțiune de vânzare (*put option*).

5.204. Cumpărătorul opțiunii plătește o primă (prețul opțiunii) în schimbul angajamentului emitentului opțiunii de a vinde sau cumpăra cantitatea specificată din activul suport la prețul convenit. Prima este un activ financiar al deținătorului opțiunii și un pasiv al emitentului opțiunii. Prima poate fi considerată, teoretic, că include o plată pentru un serviciu, care se înregistrează separat. Cu toate acestea, ar trebui evitat, pe cât mai mult posibil, să se recurgă la presupuneri pentru a identifica componenta reprezentând serviciul.

5.205. Warranturile sunt o formă de opțiuni. Ele dau deținătorului dreptul, dar nu și obligația de a cumpăra de la emitentul warrantului un anumit număr de acțiuni sau obligațiuni în condiții specificate, pentru o perioadă de timp specificată. Există, de asemenea, warranturi pe valută bazate pe cantitatea dintr-o valută necesară pentru a cumpăra o altă și warranturi multivalutare legate de valute terțe, precum și warranturi bazate pe un indice, un coș de elemente și pe mărfuri.

5.206. Warrantul poate fi detașabil și comercializat separat de titlul de natura datoriei. Ca urmare, în principiu se înregistrează două instrumente financiare separate, warrantul ca instrument financiar derivat și obligațiunea ca titlu de natura datoriei. Warranturile cu instrumente financiare derivate încorporate se clasifică în funcție de caracteristicile lor principale.

Contracte la termen

5.207. *Definiție:* contractele la termen tip forward sunt instrumente financiare în temeiul cărora cele două părți convin să schimbe o cantitate specificată dintr-un activ suport la un preț convenit (prețul de exercitare) la o dată specificată.

- 5.208. Contractele la termen tip futures sunt contracte forward tranzacționate în cadrul unor burse organizate. Tranzacțiile aferente contractelor la termen tip futures și forward se definitivează, de obicei, dar nu întotdeauna, prin plată în numerar sau prin furnizarea altor active financiare în locul livrării activului suport și, prin urmare, sunt evaluate și comercializate separat de elementul suport. Contractele la termen de tip forward cele mai frecvente sunt swapuri și contractele forward pe rata dobânzii (*forward rate agreements - FRA*).

Opțiuni vizavi de contractele la termen de tip forward

- 5.209. Opțiunile pot fi deosebite de contractele la termen de tip forward prin aceea că:
- (a) la început, nu există, de obicei, nicio plată în avans pentru un contract forward, iar contractul instrumentului financiar derivat începe cu valoarea zero; în cazul unei opțiuni, se plătește o primă la momentul stabilirii contractului, iar la început contractul este evaluat la valoarea primei;
 - (b) deoarece prețurile pieței, ratele dobânzii sau ratele de schimb se modifică pe durata de viață a unui contract forward, contractul poate avea o valoare pozitivă pentru o parte (ca activ) și o valoare negativă corespunzătoare (ca pasiv) pentru cealaltă parte. Aceste poziții se pot schimba între părți, în funcție de evoluția pieței activului suport în raport cu prețul de exercitare din contract. Această caracteristică face dificilă în practică identificarea separată a operațiunilor cu active de cele cu pasive. Spre deosebire de alte instrumente financiare, operațiunile cu contracte la termen de tip forward sunt, prin urmare, raportate în mod normal la valoarea netă a activelor și pasivelor. În cazul unei opțiuni, cumpărătorul este întotdeauna creditorul, iar emitentul întotdeauna debitorul;
 - (c) la scadență, răscumpărarea este necondițională pentru un contract al termen de tip forward, în timp ce pentru o opțiune este determinată de către cumpărătorul acesteia. Unele opțiuni sunt răscumpărate în mod automat atunci când sunt pozitive la scadență.

Swapuri

- 5.210. *Definiție:* swapurile sunt acorduri contractuale între două părți care convin să schimbe, în cursul unei perioade de timp și conform unor reguli prestabilite, fluxuri de plăți aferente unor valori fictive convenite ale principalului. Cele mai frecvente tipuri sunt swapurile pe rata dobânzii, swapurile pe cursul de schimb și swapurile valutare.
- 5.211. Swapurile pe rata dobânzii sunt un schimb de plăți ale unor dobânzi de natură diferită aferente unei valori fictive a principalului, care nu este niciodată tranzacționat. Exemple de tipuri de rată a dobânzii care face obiectul unui swap sunt rata fixă, rata variabilă și ratele exprimate într-o valută. Definitivarea tranzacțiilor de face adesea prin intermediul plăților nete în numerar echivalente cu diferența actuală dintre două rate ale dobânzilor stipulate în contract aplicate valorilor fictive convenite ale principalului.
- 5.212. Swapurile pe cursul de schimb sunt tranzacții cu monede străine la un curs de schimb stabilit în contract.
- 5.213. Swapurile valutare implică un schimb de fluxuri de numerar aferente plăților de dobândă și de principal la un curs de schimb convenit la sfârșitul contractului.

Contracte forward pe rata dobânzii (forward rate agreements – FRA)

- 5.214. *Definiție:* FRA sunt acorduri contractuale prin care două părți, pentru a se proteja de variațiile ratelor dobânzilor, convin asupra unei dobânzi de plătit, la o dată de definitivare a tranzacției specificată, aferentă unei valori fictive a principalului care nu este niciodată tranzacționat. Tranzacțiile aferente FRA se încheie prin plățile nete în numerar, asemănător swapurilor pe rata dobânzii. Plățile reprezintă diferența dintre rata specificată în contractul forward pe rata dobânzii și rata predominantă de pe piață la momentul încheierii tranzacției.

Instrumente derivate de credit

- 5.215. *Definiție:* instrumentele derivate de credit sunt instrumente financiare derivate al căror scop principal este de a tranzacționa riscul de credit.

Instrumentele derivate de credit sunt concepute pentru tranzacționarea riscurilor de incapacitate de plată aferente împrumuturilor și titlurilor de valoare. Instrumentele derivate de credit pot lua forma contractelor de tip forward sau de tip opțiune și, asemănător altor instrumente financiare derivate, sunt adesea elaborate în baza unor acorduri juridice standard care facilitează evaluarea lor pe piață. Riscul de credit este transferat de la vânzătorul de risc, care cumpără protecție față de riscul de credit, la cumpărătorul de risc, care vinde protecție față de riscul de credit, în schimbul unei prime.

- 5.216. În caz de incapacitate de plată, cumpărătorul de risc plătește în numerar vânzătorului de risc. Tranzacțiile aferente instrumentelor derivate de credit se pot încheia și prin cedarea titlurilor de natura datoriei de către unitatea care a intrat în incapacitate de plată.
- 5.217. Tipurile de instrumente derivate de credit sunt opțiunile pe riscul de nerambursare a unui credit, swapurile pe riscul de nerambursare a unui credit (*credit default swap – CDS*) și swapurile pe riscul aferent randamentului total. Un indice al CDS, ca indice de instrumente derivate de credit tranzacționate, reflectă dezvoltarea primelor aferente CDS.

Swapuri pe riscul de nerambursare a unui credit

- 5.218. *Definiție:* swapurile pe riscul de nerambursare a unui credit (*credit default swaps – CDS*) sunt contracte de asigurare a creditelor. Ele sunt destinate să acopere pierderile creditorului (cumpărătorului de CDS) în situația în care:
- (a) un eveniment de credit survine în raport cu o unitate de referință și nu este asociat cu un anumit titlu de natura datoriei sau cu un împrumut. Un eveniment de credit care afectează entitatea de referință în cauză poate reprezenta o incapacitate de plată, dar și neefectuarea unei plăți cu privire la orice obligație de plată care a devenit scadentă, de exemplu în cazul restructurării datoriilor, al încălcării acordurilor și altele;
 - (b) un anumit instrument de datorie, de obicei un titlu de natura datoriei sau un împrumut, intră în incapacitatea de a fi plătit. La fel ca în cazul contractelor swap, cumpărătorul unui CDS (în calitatea de vânzător de risc) face o serie de plăți sub formă de prime către vânzătorul de CDS (în calitatea de cumpărător de risc).
- 5.219. În cazul în care nu intervine incapacitatea de plată a unității asociate sau a instrumentului de datorie, vânzătorul de risc continuă plata primelor până la sfârșitul contractului. Dacă apare incapacitatea de plată, cumpărătorul de risc acoperă pierderea vânzătorului de risc, iar vânzătorul de risc încetează să plătească prime.

Instrumente financiare care nu sunt incluse în instrumentele financiare derivate

- 5.220. Instrumentele financiare derivate nu includ:
- (a) instrumentul suport pe care se bazează instrumentul financiar derivat;
 - (b) titlurile de natura datoriei structurate, care combină un titlu de natura datoriei sau un coș de titluri de natura datoriei cu un instrument financiar derivat sau un coș de instrumente financiare derivate, în care instrumentele financiare derivate sunt inseparabile de titlul de natura datoriei, iar principalul inițial investit este mare în raport cu randamentul potențial al instrumentelor financiare derivate încorporate. Instrumentele financiare în cazul cărora sunt investite principaluri mici în raport cu randamentul potențial și care au un risc considerabil sunt clasificate ca instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare în care componenta reprezentată de titlul de natura datoriei și cea reprezentată de instrumentul financiar derivat sunt separabile una de cealaltă sunt clasificate în consecință;
 - (c) cotele rambursabile referitoare la instrumentele financiare derivate sunt clasificate ca alte depozite sau credite, în funcție de unitățile instituționale implicate. Cu toate acestea, cotele nerambursabile, care reduc sau elimină pozițiile de activ/pasiv care pot apărea pe durata contractului, sunt tratate ca definitivări de tranzacții în temeiul contractului și sunt clasificate ca tranzacții cu instrumente financiare derivate;
 - (d) instrumentele secundare, care nu sunt negociabile și nu pot fi compensate pe piață; și
 - (e) swapurile pe aur, care sunt de aceeași natură cu acordurile de răscumpărare a unor titluri de valoare.

Opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.72)

- 5.221. *Definiție:* opțiunile pe acțiuni ale angajaților sunt acorduri încheiate la o anumită dată în cadrul cărora un angajat are dreptul de a achiziționa un anumit număr de acțiuni din stocul angajatorului la un preț stabilit, fie la un moment fixat, fie în decursul unei perioade imediat următoare datei de intrare în drepturi.

Se utilizează următoarea terminologie:

Data acordului este „data acordării”.

Prețul de cumpărare convenit este „prețul de exercitare”.

Prima dată de cumpărare convenită este „data intrării în drepturi”.

Perioada după data intrării în drepturi în care se poate efectua cumpărarea este „perioada de exercitare”.

- 5.222. Operațiunile cu opțiuni pe acțiuni ale angajaților sunt înregistrate în contul financiar ca operațiuni în contraparte la elementul de remunerare a angajaților reprezentat de valoarea opțiunii pe acțiuni. Valoarea opțiunii este repartizată de-a lungul perioadei cuprinse între data acordării și data intrării în drepturi; dacă lipsesc informații detaliate, opțiunile se înregistrează ca data intrării în drepturi. Ulterior, operațiunile sunt înregistrate la data exercitării sau, în cazul în care sunt tranzacționabile și tranzacționate în fapt, între data intrării în drepturi și sfârșitul perioadei de exercitare.

Evaluarea operațiunilor cu instrumente financiare derivate și cu opțiuni pe acțiuni ale angajaților

- 5.223. Tranzacționarea pe piețe secundare sau lichidarea opțiunilor înainte de scadență implică operațiuni financiare. Dacă o opțiune ajunge la scadență, ea poate sau nu să fie exercitată. În cazurile în care opțiunea este exercitată, poate exista o plată de la cumpărătorul opțiunii către vânzător egală cu diferența dintre prețul de piață predominant al activului suport și prețul de exercitare sau, ca alternativă, poate surveni achiziționarea sau vânzarea activului financiar sau nefinanciar suport înregistrat la prețul de piață predominant și o plată în contoparte între vânzătorul și cumpărătorul opțiunii egală cu prețul de exercitare. Diferența dintre prețul de piață predominant al activului suport și prețul de exercitare este, în ambele cazuri, egal cu valoarea de lichidare a opțiunii, adică prețul opțiunii la data scadenței. În cazurile în care opțiunea nu este exercitată, nu are loc nicio operațiune. Cu toate acestea, cumpărătorul (emitentul) opțiunii realizează un câștig din deținere, iar vânzătorul (deținătorul) opțiunii realizează o pierdere din deținere (în ambele cazuri egală cu prima plătită la încheierea contractului), care se înregistrează în contul de reevaluare.
- 5.224. Operațiunile înregistrate cu instrumente financiare derivate includ orice tranzacționare de contracte derivate, precum și valoarea netă a definitivărilor efectuate. De asemenea, poate fi necesară înregistrarea operațiunilor legate de încheierea contractelor aferente instrumentelor derivate. Cu toate acestea, în multe cazuri, cele două părți vor intra în raporturi contractuale în cadrul unui contract aferent unui instrument derivat fără a se face nicio plată; în aceste cazuri, valoarea operațiunii la încheierea contractului este nulă, iar în contul financiar nu se înregistrează nimic.
- 5.225. Orice comision explicit plătit sau primit de la brokeri sau de la alți intermediari pentru intermedierea opțiunilor, a contractelor futures, a swapurilor sau altor contracte aferente unor instrumente derivate sunt tratate, în conturile corespunzătoare, ca plăți pentru servicii. Participanții la un swap nu se consideră că își furnizează un serviciu reciproc, ci orice plată făcută unei terțe părți pentru intermedierea swapului este tratată ca o plată pentru un serviciu. În cadrul unui acord swap, în cazul în care are loc un schimb de principal, fluxurile corespunzătoare se înregistrează ca operațiuni cu instrumentul suport; fluxurile de alte plăți se înregistrează la categoria instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.7). Deși, teoretic, se poate considera că prima plătită vânzătorului unei opțiuni include plata pentru serviciu, în practică, de cele mai multe ori, serviciul respectiv nu poate fi separat. Prin urmare, prețul întreg se înregistrează ca achiziție de activ financiar de către cumpărător și ca angajament de către vânzător.
- 5.226. În cazul în care contractele nu implică schimbul de principal, nu se înregistrează nicio operațiune la intrarea în vigoare a contractului. Implicit, în ambele cazuri, la momentul respectiv se creează un instrument financiar derivat cu valoare inițială zero. Ulterior, valoarea unui swap va fi egală cu una dintre următoarele:
- (a) pentru sumele corespunzătoare principalului, valoarea curentă de piață a diferenței dintre valorile de piață viitoare preconizate pentru sumele ce urmează a fi schimbate din nou și sumele specificate în contract; și
 - (b) pentru alte plăți, valoarea curentă de piață a fluxurilor viitoare specificate în contract.
- 5.227. Variațiile în timp ale valorii instrumentului financiar derivat sunt înregistrate în contul de reevaluare.
- 5.228. Schimburile ulterioare de principal se vor face în termenii și condițiile prevăzute în contractul swap și vor putea implica un schimb de active financiare la un preț diferit de prețul de piață predominant pentru astfel de active. Plata în contoparte între părțile la contractul swap va fi cea specificată în contract. Diferența dintre prețul de piață și cel din contract este, prin urmare, egală cu valoarea de lichidare a activului/pasivului la data scadenței și se înregistrează ca o operațiune cu instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (F.7). În ansamblu, operațiunile cu instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților trebuie să corespundă câștigului sau pierderii totale din reevaluare realizate de-a lungul duratei contractului swap. Acest tratament este analog celui prevăzut pentru opțiunile care ajung la exercitare.
- 5.229. Pentru o unitate instituțională, un contract swap sau un contract forward pe rata dobânzii se înregistrează ca instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților în partea activelor, unde are o valoare de activ netă. În cazul în care contractul swap are o valoare de pasiv netă, el se înregistrează, de asemenea, în partea activelor prin convenție, pentru a se evita pendularea între partea activelor și cea a pasivelor. În consecință, plățile nete negative cresc valoarea netă.

Alte conturi de primit/de plătit (F.8)

- 5.230. *Definiție:* alte conturi de primit/de plătit sunt active și pasive financiare create ca elemente de contoparte la operațiunile în cazul cărora există o diferență de timp între aceste operațiuni și plățile aferente.
- 5.231. Alte conturi de primit/de plătit includ operațiuni cu creanțe financiare care rezultă din plăți anticipate sau cu întârziere pentru operațiuni cu bunuri sau servicii, operațiuni de repartiție sau operațiuni financiare pe piețe secundare.

5.232. Operațiunile financiare în alte conturi de primit/de plătit cuprind:

(a) credite comerciale și avansuri (F.81); și

(b) alte conturi de primit/de plătit, excluzând creditele comerciale și avansuri (F.89).

Credite comerciale și avansuri (F.81)

5.233. *Definiție:* creditele comerciale și avansurile sunt creanțe financiare care rezultă din acordarea directă a creditului de către furnizorii de bunuri și servicii către clienții lor, precum și avansuri pentru producția în curs de realizare sau neîncepută, sub formă de plăți în avans efectuate de clienți pentru bunuri încă nelivrate și servicii încă neprestate.

5.234. Creditele comerciale și avansurile survin atunci când plata pentru bunuri sau servicii nu se face în același timp cu transferul de proprietate asupra unui bun sau cu prestarea unui serviciu. În cazul în care o plată se efectuează înaintea transferului de proprietate, ea reprezintă un avans.

5.235. SIFIM convenite, dar încă neplătite se includ în instrumentul financiar corespunzător, de obicei dobânda, iar plata în avans a primelor de asigurare se include în provizioanele tehnice de asigurări (F.61); în niciunul dintre cazuri nu există vreo înregistrare la credite comerciale și avansuri.

5.236. Subcategoria credite comerciale și avansuri include:

(a) creanțele financiare aferente livrării de bunuri sau prestării de servicii pentru care plata nu s-a efectuat încă;

(b) creditele comerciale acceptate de societățile producătoare, cu excepția cazului când ele sunt considerate împrumuturi;

(c) venitul din închirierea clădirilor acumulat în timp; și

(d) arieratele privind plata pentru bunuri și servicii, în situația în care nu se evidențiază printr-un împrumut.

5.237. Creditele comerciale trebuie deosebite de finanțarea activităților comerciale sub forma bonurilor comerciale și de creditele furnizate de către terți pentru a finanța activități comerciale.

5.238. Creditele comerciale și avansurile nu includ împrumuturile destinate finanțării creditelor comerciale. Ele sunt clasificate ca împrumuturi.

5.239. Creditele comerciale și avansurile pot fi împărțite, în funcție de scadența inițială, în credite comerciale pe termen scurt și pe termen lung și avansuri.

Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri (F.89)

5.240. *Definiție:* alte conturi de primit/de plătit sunt creanțe financiare care rezultă din decalajul temporal dintre operațiunile de distribuire sau operațiunile financiare pe piața secundară și plățile aferente.

5.241. Alte conturi de primit/de plătit includ creanțe financiare create ca urmare a diferențelor temporale între operațiunile angajate și plățile efectuate pentru, de exemplu:

(a) remunerații și salarii;

(b) impozite și contribuții sociale;

(c) dividende;

(d) chirie; și

(e) cumpărarea și vânzarea de titluri de valoare.

5.242. Dobânda acumulată și arieratele se înregistrează împreună cu activul sau pasivul financiar aferent, și nu la alte conturi de primit/de plătit. Dacă dobânda acumulată nu este înregistrată ca fiind reinvestită în activul financiar, ea este clasificată la alte conturi de primit/de plătit.

5.243. Pentru comisioanele aferente acordării de împrumuturi în titluri de valoare și în aur care sunt tratate ca dobândă, înregistrările corespunzătoare sunt incluse la alte conturi de primit/de plătit, și nu împreună cu instrumentul corespunzător.

5.244. Alte conturi de primit/de plătit nu includ:

- (a) discrepanțele statistice altele decât cele temporale dintre operațiunile cu bunuri și servicii, operațiunile de distribuire sau operațiunile financiare și plățile aferente;
- (b) plata anticipată sau cu întârziere în cazul creării de active financiare sau al stingerii datorilor altele decât cele clasificate la alte conturi de primit/de plătit. Aceste plăți anticipate sau cu întârziere se clasifică în categoria instrumentului relevant;
- (c) sumele reprezentând impozitele și contribuțiile sociale de plătit către administrațiile publice care se includ la alte conturi de primit/de plătit omit partea din aceste impozite și contribuții sociale a cărei colectare este improbabilă și care, prin urmare, reprezintă o creanță a administrațiilor publice care nu are valoare.

ANEXA 5.1

CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR FINANCIARE

5.A1.01. Operațiunile financiare pot fi clasificate în funcție de diferite criterii – tip de instrument financiar, posibilitatea de a fi negociate, tip de venit, scadență, valută și tip de dobândă.

Clasificarea operațiunilor financiare pe categorii

5.A1.02. Operațiunile financiare se clasifică în categorii și subcategorii, astfel cum reiese din tabelul 5.3. Clasificarea operațiunilor cu active și pasive financiare corespunde clasificării activelor și pasivelor financiare.

Tabelul 5.3 – Clasificarea operațiunilor financiare

Categorie	Cod		
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	F.1		
Aur monetar		F.11	
Drepturi speciale de tragere (DST)		F.12	
Numerar și depozite	F.2		
Numerar		F.21	
Depozite transferabile		F.22	
Alte depozite		F.29	
Titluri de natura datoriei	F.3		
Pe termen scurt		F.31	
Pe termen lung		F.32	
Credite	F.4		
Pe termen scurt		F.41	
Pe termen lung		F.42	
Participații și acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții	F.5		
Participații		F.51	
Acțiuni cotate			F.511
Acțiuni necotate			F.512
Alte participații			F.519
Acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții		F.52	

Categorie	Cod		
Acțiuni sau unități ale fondurilor de piață monetară (FPM)			F.521
Acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară			F.522
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	F.6		
Provizioane tehnice de asigurări generale		F.61	
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor		F.62	
Drepturi de pensie		F.63	
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii		F.64	
Drepturi la prestații, altele decât pensiile		F.65	
Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate		F.66	
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	F.7		
Instrumente financiare derivate altele decât opțiuni pe acțiuni ale angajaților		F.71	
Opțiuni pe acțiuni ale angajaților		F.72	
Alte conturi de primit/de plătit	F.8		
Credite comerciale și avansuri		F.81	
Alte conturi de primit/de plătit, excluzând creditele comerciale și avansurile		F.89	

5.A1.03. Clasificarea operațiunilor financiare și a activelor și pasivelor financiare se bazează în primul rând pe gradul de lichiditate, pe negociabilitate și pe caracteristicile juridice ale instrumentelor financiare. Definițiile categoriilor sunt, în general, independente de clasificarea unităților instituționale. Clasificarea activelor și pasivelor financiare poate fi detaliată și mai mult prin clasificarea în funcție de unitățile instituționale. Un exemplu este clasificarea ca poziții interbancare a depozitelor transferabile între societățile care acceptă depozite altele decât banca centrală.

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de posibilitatea de a fi negociate

5.A1.04. Creanțele financiare se deosebesc prin posibilitatea de a fi sau nu negociabile. O creanță este negociabilă în cazul în care proprietatea asupra ei poate fi ușor transferată de la o unitate la alta prin livrare sau andosare sau poate fi ușor compensată în cazul instrumentelor financiare derivate. În timp ce orice instrument financiar poate fi tranzacționat, instrumentele negociabile sunt concepute pentru a fi tranzacționate în cadrul unei burse organizate sau extrabursier, deși tranzacționarea efectivă nu este o condiție necesară pentru negociabilitate. Condițiile necesare pentru negociabilitate sunt:

- (a) transferabilitatea sau compensabilitatea în cazul instrumentelor financiare derivate;
- (b) standardizarea evidențiată adesea prin fungibilitatea și eligibilitatea unui cod ISIN; și
- (c) faptul că deținătorul unui activ nu păstrează dreptul de recurs față de deținătorii precedenți.

5.A1.05. Titlurile de valoare, instrumentele financiare derivate și opțiunile pe acțiuni ale angajaților (AF.7) sunt creanțe financiare negociabile. Titlurile de valoare includ titlurile de natura datoriei (AF.3), acțiunile cotate (AF.511), acțiunile necotate (AF.512) și acțiunile fondurilor de investiții (AF.52). Instrumentele financiare derivate și opțiunile pe acțiuni ale angajaților nu sunt clasificate ca titluri de valoare, chiar dacă sunt instrumente financiare negociabile. Ele sunt corelate cu active sau indicatori financiare sau nefinancieri prin intermediul cărora riscurile financiare pot fi tranzacționate pe piețele financiare în contul lor.

5.A1.06. Aurul monetar și DST (AF.1), numerarul și depozitele (AF.2), creditele (AF.4), alte participații (AF.519), sistemele de asigurări, de pensii și schemele de garanții standardizate (AF.6) și alte conturi de primit/de plătit (AF.8) nu sunt negociabile.

Titluri de valoare structurate

5.A1.07. Titlurile de valoare structurate combină, în mod obișnuit, un titlu de valoare sau un coș de titluri de valoare cu un instrument financiar derivat sau cu un coș de instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare care nu reprezintă titluri de valoare structurate sunt, de exemplu, depozite structurate care combină caracteristicile depozitelor și cele ale instrumentelor financiare derivate. În timp ce titlurile de natura datoriei implică, în mod obișnuit, o plată inițială aferentă unui principal de rambursat, instrumentele financiare derivate nu implică acest aspect.

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de tipul de venit

5.A1.08. Operațiunile financiare se clasifică în funcție de tipurile de venit pe care le generează. Corelarea veniturilor cu activele și pasivele financiare corespunzătoare facilitează calcularea ratelor de rentabilitate. Tabelul 5.4 prezintă clasificarea detaliată în funcție de operațiune și de tipul de venit. În timp ce aurul monetar și DST, depozitele, titlurile de natura datoriei, împrumuturile și alte conturi de primit/de plătit generează dobândă, participațiile generează, în principal, dividende, beneficii reinvestite sau retrageri din veniturile cvasisocietăților. Veniturile din investiții sunt atribuibile deținătorilor de acțiuni ale fondurilor de investiții și de provizioane tehnice de asigurare. Remunerarea ocazională de deținerea unui instrument financiar derivat nu se înregistrează ca venit deoarece nu este implicată nicio plată de principal.

Tabelul 5.4 – Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de tipul de venit

Operațiuni financiare	Cod	Tip de venit	Cod
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	Dobânzi	D.41
Numerar	F.21	Niciunul	
Depozite transferabile	F.22	Dobânzi	D.41
Alte depozite	F.29	Dobânzi	D.41
Titluri de natura datoriei	F.3	Dobânzi	D.41
Credite	F.4	Dobânzi	D.41
Participații	F.51	Venituri distribuite ale societăților	D.42
		Beneficii reinvestite	D.43
Acțiuni cotate și necotate	F.511	Dividende	D.421
	F.512	Beneficii reinvestite	D.43
Alte participații	F.519	Retrageri din veniturile cvasisocietăților	D.422
		Beneficii reinvestite	D.43
		Dividende	D.421
Acțiuni sau unități ale fondurilor de investiții	F.52	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții	D.443
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	F.6	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurare	D.441
		Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	D.442
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	F.7	Niciunul	
Alte conturi de primit/de plătit	F.8	Dobânzi	D.41

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de tipul de dobândă

5.A1.09. Activele și pasivele financiare care generează dobânzi pot fi clasificate în funcție de tipul de dobândă în active sau pasive cu rată a dobânzii fixă, variabilă și mixtă.

- 5.A1.10. Pentru instrumentele financiare cu rată a dobânzii fixă, plățile dobânzilor la valoarea nominală contractuală sunt fixe în ceea ce privește exprimarea în valută pe toată durata de viață a instrumentului financiar sau pentru un anumit număr de ani. La data începerii relației contractuale, din perspectiva debitorului, momentul și valoarea plăților dobânzii și rambursarea principalului sunt cunoscute.
- 5.A1.11. Pentru instrumentele financiare cu rată a dobânzii variabilă, plățile dobânzii și ale principalului sunt corelate cu o rată a dobânzii, un indice general al prețurilor bunurilor și serviciilor sau cu prețul unui activ. Valoarea de referință fluctuează în funcție de condițiile de piață.
- 5.A1.12. Instrumentele financiare cu rată a dobânzii mixtă au o rată a dobânzii atât fixă, cât și variabilă pe durata lor de viață și sunt clasificate ca instrumente financiare cu rată a dobânzii variabilă.

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de scadență

- 5.A1.13. Pentru analiza ratelor dobânzilor, a randamentului activelor, a lichidității sau a capacității de rambursare a unei datorii poate fi necesară o clasificare a activelor și pasivelor financiare în funcție de o serie de scadențe.

Scadența cu termen scurt și cu termen lung

- 5.A1.14. *Definiție:* un activ sau un pasiv financiar cu scadență cu termen scurt este rambursabil la cerere în urma unei solicitări din partea creditorului sau într-un an sau mai puțin. Un activ sau un pasiv financiar cu scadență cu termen lung este rambursabil la o anumită dată după trecerea unui an sau nu are scadență specificată.

Scadența inițială și scadența restantă

- 5.A1.15. *Definiție:* scadența inițială a activelor sau pasivelor financiare este definită ca fiind perioada de la data emiterii până la data plății finale programate. Scadența restantă a activelor sau pasivelor financiare este definită ca fiind perioada de la data de referință până la data plății finale programate.
- 5.A1.16. Conceptul de scadență inițială este de ajutor în înțelegerea activităților de emisie de titluri de natura datoriei. Prin urmare, titlurile de natura datoriei și creditele sunt împărțite în funcție de scadența inițială în titluri de natura datoriei și credite cu termen scurt și cu termen lung.
- 5.A1.17. Scadența restantă este mai relevantă pentru a analiza pozițiile care cuprind datorii și capacitatea de rambursare a datoriilor.

Clasificarea operațiunilor financiare în funcție de valută

- 5.A1.18. Multe dintre categoriile, subcategoriile și subpozițiile care cuprind active și pasive financiare pot fi clasificate în funcție de valuta în care sunt exprimate.
- 5.A1.19. Activele sau pasivele financiare exprimate în monedă străină includ activele sau pasivele financiare exprimate într-un coș de valute, de exemplu DST și active sau pasive financiare exprimate în aur. O distincție între moneda națională și monedele străine este în mod special utilă pentru categoriile numerar și depozite (AF.2), titluri de natura datoriei (AF.3) și credite (AF.4).
- 5.A1.20. Moneda în care se definitivează tranzacțiile poate fi diferită de moneda în care sunt exprimate. Moneda în care se definitivează tranzacțiile înseamnă moneda în care valoarea pozițiilor și fluxurilor de instrumente financiare, cum ar fi titlurile de valoare, este convertită de fiecare dată când se definitivează o tranzacție.

Agregate monetare

- 5.A1.21. Analiza politicii monetare poate necesita identificarea de agregate monetare, precum M1, M2, și M3, în contul financiar. Agregatele monetare nu sunt definite în SEC 2010.

CAPITOLUL 6

ALTE FLUXURI

INTRODUCERE

- 6.01. Alte fluxuri reprezintă modificări ale valorii activelor și pasivelor care nu rezultă din operațiuni. Motivul pentru care aceste fluxuri nu constituie operațiuni este legat de faptul că nu prezintă una sau mai multe dintre caracteristicile operațiilor; de exemplu, la fel ca în cazul unei confiscări de active fără compensație, unitățile instituționale în cauză pot să nu acționeze prin acord comun, sau modificarea poate fi cauzată de un fenomen natural, cum ar fi un cutremur de pământ, și nu de un fenomen pur economic. De asemenea, valoarea unui activ exprimată în monedă străină se poate modifica în urma modificării cursului de schimb.

ALTE MODIFICĂRI DE ACTIVE ȘI PASIVE

- 6.02. *Definiție:* alte modificări de active și de pasive sunt fluxuri economice, altele decât cele realizate prin operațiunile înregistrate în contul de capital și în conturile financiare, care modifică valoarea activelor și pasivelor.

Se pot identifica două categorii de modificări. Prima categorie este reprezentată de modificările ale volumului activelor și pasivelor, iar a doua categorie este reprezentată de beneficiile și pierderile nominale din deținere.

Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor (K.1-K.6)

- 6.03. În contul de capital, activele produse și cele neproduse pot intra și ieși dintr-un sector prin achizițiile și cedările de active, consumul de capital fix sau prin intrările, ieșirile și pierderile repetate din stocuri. În contul financiar, activele și pasivele financiare intră în sistem atunci când un debitor acceptă o obligație viitoare de a plăti unui creditor și ies din sistem atunci când această obligație a fost îndeplinită.
- 6.04. Alte modificări ale volumului de active și pasive includ fluxurile care permit intrarea sau ieșirea activelor și pasivelor din conturi, altele decât operațiunile – de exemplu, intrările și ieșirile care rezultă din descoperirea, epuizarea și degradarea activelor naturale.

Alte modificări ale volumului de active și pasive includ deopotrivă efectul evenimentelor externe excepționale neanticipate care nu sunt de natură economică și modificările care rezultă din reclasificarea sau restructurarea unităților instituționale sau a activelor și pasivelor.

- 6.05. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor vizează șase categorii:

- (a) apariția economică a activelor (K.1);
- (b) dispariția economică a activelor neproduse (K.2);
- (c) distrugerii de active cauzate de catastrofe (K.3);
- (d) confiscări fără compensație (K.4);
- (e) alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5); și
- (f) modificări de clasificare (K.6).

Apariția economică a activelor (K.1)

- 6.06. Apariția economică a activelor corespunde creșterii în volum a activelor produse și a celor neproduse care nu sunt rezultatul procesului de producție. Această categorie cuprinde:

- (a) monumente istorice, cum ar fi acele structuri sau situri de importanță arheologică, istorică sau culturală specială, atunci când valoarea lor este prima dată recunoscută în contul de patrimoniu;
- (b) obiecte de valoare, cum ar fi pietrele prețioase, operele de artă și antichitățile, din momentul în care le este recunoscută prima dată valoarea sau calitatea artistică deosebită și care n-au fost încă înregistrate în contul de patrimoniu;
- (c) descoperiri de zăcăminte subterane exploatabile, cum ar fi resurse dovedite de cărbune, petrol, gaze naturale, minerale metalice sau nemetalice. Se include, de asemenea, reestimarea în sensul creșterii a valorii zăcămintelor a căror exploatare devine rentabilă din punct de vedere economic la un moment dat, ca urmare a progresului tehnologiei sau a variației prețurilor relative;

- (d) creșterea naturală a resurselor biologice necultivate, cum ar fi pădurile naturale și stocurile de pește, atunci când creșterea acestor active economice nu se află sub controlul, responsabilitatea sau gestionarea directă a unei unități instituționale și, prin urmare, nu este considerată producție;
- (e) transferul altor resurse naturale către activități economice: resursele naturale care își modifică statutul pentru a fi considerate active economice. Printre exemple se numără prima exploatare a pădurilor virgine, transferul de terenuri dintr-o stare sălbatică sau poluată în terenuri care pot fi folosite în scopuri economice, recuperarea de terenuri și introducerea unei taxe inițiale pentru extragerea apei. Resursele naturale pot, de asemenea, dobândi valoare prin activitățile economice care se desfășoară în vecinătate; de exemplu, terenul poate fi considerat valoros datorită unei dezvoltări imobiliare în proximitate sau creării unui drum de acces. Costul îmbunătățirilor funciare este înregistrat drept formare brută de capital fix, însă orice excedent de creștere a valorii terenului peste valoarea îmbunătățirilor funciare este înregistrat drept apariție economică;
- (f) modificarea calității activelor naturale datorată schimbării destinației economice. Modificarea calității este înregistrată ca modificare de volum. Modificarea calității înregistrată la acest punct reprezintă contrapartea modificării destinației economice care este prezentată ca modificare de clasificare (a se vedea punctul 6.21). De exemplu, transformarea terenurilor agricole în terenuri destinate construcțiilor poate avea drept rezultat o creștere a valorii, precum și o modificare a clasificării. În acest caz, activul face parte deja din sfera activelor, iar modificarea calității activului datorată schimbării destinației economice este considerată drept apariție de active. Un alt exemplu este creșterea valorii efectivului de vaci de lapte atunci când sunt trimise spre sacrificare mai devreme decât se preconiza;
- (g) apariția inițială de valoare rezultată din acordarea de contracte, leasinguri, licențe sau autorizații transferabile. Valoarea acestor contracte, leasinguri, licențe sau autorizații reprezintă un activ atunci când valoarea dreptului pe care îl conferă depășește suma taxelor de plătit, iar titularul poate obține această valoare prin transferarea lor către terți; și
- (h) modificări ale valorii fondurilor comerciale și ale activelor comerciale, care se materializează atunci când unitățile instituționale sunt vândute la prețuri care depășesc propriile lor fonduri (a se vedea punctul 7.07). Diferența dintre prețul de cumpărare și propriile lor fonduri reprezintă fond comercial și active comerciale achiziționate. Un fond comercial care nu este materializat printr-o operațiune de vânzare/cumpărare nu este considerat activ economic.

Dispariția economică a activelor neproduse (K.2)

6.07. Dispariția economică a activelor nefinanciare neproduse (K.2) include:

- (a) epuizarea resurselor naturale, care include reducerea valorii zăcămintelor, și epuizarea resurselor biologice necultivate incluse în sfera activelor [a se vedea punctul 6.06 litera (e)], ca rezultat al recoltării, al defrișărilor sau al exploatării peste limitele viabile de extracție. Multe dintre intrările posibile de la acest punct reprezintă opusul intrărilor descrise la punctul 6.06 literele (c)-(f);
- (b) alte dispariții economice de active neproduse, care includ:
 - (i) diminuarea valorii fondurilor comerciale și a activelor comerciale achiziționate; și
 - (ii) expirarea avantajelor conferite prin contracte, leasinguri, licențe și autorizații transferabile.

Distrugerile de active cauzate de catastrofe (K.3)

6.08. Distrugerile de active cauzate de catastrofe înregistrate drept alte modificări de volum sunt rezultatul unor fenomene cu caracter excepțional, de mare amploare și identificabile, care distrug activele economice.

6.09. Aceste fenomene sunt cutremurele de pământ de mare intensitate, erupțiile vulcanice, valurile produse de flux, uraganele foarte violente, seceta și alte catastrofe naturale, războaiele, insurecțiile și alte evenimente politice, precum și accidente tehnologice cu emanații masive de gaze toxice sau de particule radioactive în atmosferă. Printre exemplele de astfel de evenimente se numără:

- (a) deteriorarea calității terenurilor ca urmare a inundațiilor sau furtunilor de o amploare neobișnuită;
- (b) distrugerea activelor cultivate din cauza secetei sau a epidemiilor;
- (c) distrugerea clădirilor, a echipamentelor sau obiectelor de valoare ca urmare a incendiilor de pădure sau cutremurelor de pământ; și
- (d) distrugerea accidentală de numerar sau de titluri la purtător ca urmare a catastrofelor naturale sau a evenimentelor politice sau distrugerea titlurilor de proprietate.

Confiscări fără compensație (K.4)

- 6.10. Există confiscări fără compensație atunci când administrațiile publice sau alte unități instituționale iau în posesie, fără compensație deplină, activele aparținând altor unități instituționale, inclusiv nerezidente, din alte motive decât achitarea impozitelor, a taxelor sau a prelevărilor similare. Confiscarea proprietății în urma unei activități infracționale este considerată amendă. Partea necompensată a confiscărilor unilaterale de acest tip este înregistrată drept altă modificare de volum.
- 6.11. Executarea silită și deposedarea de active de către creditori nu sunt înregistrate drept confiscări fără compensație întrucât, fie în mod explicit, fie prin consens general, acordul dintre părți prevede acest tip de măsuri.

Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte (K.5)

- 6.12. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte (K.5) sunt efectele evenimentelor neprevăzute asupra valorii economice a activelor.
- 6.13. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor nefinanciare includ:
- (a) uzura morală neprevăzută. Ipotezele utilizate pentru calcularea consumului de capital fix nu acoperă uzura morală neprevăzută a activelor fixe. Suma înregistrată aferentă uzurii lor morale prevăzute poate să fie mai mică decât valoarea uzurii morale reale. De exemplu, în cazul progresului tehnic, este necesar, prin urmare, să se creeze intrări pentru diminuarea corespunzătoare a valorii activelor fixe;
 - (b) diferența constatată între sumele contabilizate în consumul de capital fix drept pagube normale și pierderile efectiv suferite. Consumul de capital fix nu include pagubele neprevăzute și este posibil ca sumele estimate pentru pagubele normale prevăzute să fie mai mici sau mai mari decât valoarea reală a pagubelor. Prin urmare, trebuie făcute corecțiile necesare pentru a ține cont de scăderea sau creșterea neprevăzută a valorii activelor fixe cauzată de aceste evenimente. Pierderile astfel ajustate nu sunt îndeajuns de mari pentru a fi considerate distrugerii de active cauzate de catastrofe;
 - (c) degradarea unor active fixe neluate în calcul în consumul de capital fix. Aceasta include diminuarea valorii unor active fixe cauzată, de exemplu, de efectele neprevăzute ale ploii acide sau ale acidității aerului asupra clădirilor sau vehiculelor;
 - (d) abandonarea echipamentelor de producție înainte de a fi terminate sau puse în funcțiune;
 - (e) pierderi excepționale din stocuri (cum ar fi daunele provocate de incendii, furturi sau infestarea cu dăunători a silozurilor) care nu sunt considerate distrugerii de active cauzate de catastrofe.

- 6.14. Exemplele de modificări de volum neclasificate în altă parte ale activelor și pasivelor financiare includ:

- (a) pierderile de numerar sau de titluri la purtător din motive (cum ar fi daunele provocate de incendii sau furturile) care nu sunt considerate ca fiind catastrofe, precum și retragerile din circulație de numerar care nu mai este convertibil, cu excepția sumelor care au fost reclasificate în obiecte de valoare;
- (b) modificările creanțelor financiare rezultate din scoaterea din evidențele contabile. Acestea sunt excluse din contul financiar, întrucât nu există un acord reciproc între părți. În mod particular, un creditor poate decide ca o creanță financiară să nu mai fie colectată, de exemplu din motive de faliment sau lichidare, și scoate creanța respectivă din contul său de patrimoniu. Recunoașterea de către creditor a faptului că respectiva creanță nu mai poate fi colectată se înregistrează ca alte modificări în volumul activelor. Pasivul aferent trebuie deopotrivă scos din contul de patrimoniu al debitorului pentru a menține echilibrul dintre conturile economiei totale. O excepție de la acest principiu general se aplică în cazul impozitelor și contribuțiilor sociale care trebuie plătite administrațiilor publice [a se vedea punctul 6.15 litera (d)];
- (c) modificările drepturilor asupra asigurărilor de viață, ale rentelor și ale drepturilor de pensie generate de modificările survenite privind ipotezele demografice;
- (d) provizioanele pentru executarea unor scheme de garanții standardizate atunci când executările prevăzute depășesc încasările și recuperările prevăzute.

- 6.15. Alte modificări de volum neclasificate în altă parte exclud următoarele:

- (a) modificările creanțelor financiare rezultate din reducerea valorii contabile care reflectă valoarea de piață efectivă a creanțelor financiare tranzacționabile: aceste modificări sunt înregistrate în contul de reevaluare;

- (b) stingerea unei datorii stabilită de comun acord de către debitor și creditor (anularea datoriei sau ștergerea datoriei): aceasta este înregistrată ca tranzacție între creditor și debitor [a se vedea punctul 4.165 litera (f)];
- (c) refuzul plății datoriei: nu se recunoaște anularea unilaterală a pasivului de către debitor;
- (d) impozite și contribuții sociale care trebuie plătite administrației publice pe care administrația publică le recunoaște în mod unilateral ca puțin probabil să fie colectate (a se vedea punctele 1.57, 4.27 și 4.82).

Modificări de clasificare (K.6)

6.16. Modificările de clasificare includ modificările de clasificare sectorială și de structură ale unităților instituționale, precum și modificările de clasificare a activelor și pasivelor.

Modificări de clasificare sectorială și de structură ale unităților instituționale (K.61)

- 6.17. Reclasificarea unei unități instituționale de la un sector la altul atrage după sine transferul în totalitate al contului său de patrimoniu. Astfel, o unitate instituțională din sectorul gospodăriilor populației care devine distinctă, din punct de vedere financiar, de proprietarul ei poate fi considerată o cvasisocietate și poate fi reclasificată în sectorul societăților nefinanciare.
- 6.18. Modificările de clasificare sectorială atrag după sine transferul în totalitate al contului de patrimoniu de la un sector sau subsector la altul. Transferul poate fi duce la o consolidare sau deconsolidare a activelor și pasivelor, care este deopotrivă inclusă în această categorie.
- 6.19. Modificările în structura unităților instituționale acoperă apariția și dispariția unor active și pasive financiare rezultate din operațiuni de restructurare a societăților. Când o societate dispăre ca entitate juridică distinctă pentru că a fost absorbită de una sau mai multe societăți, toate activele și pasivele financiare, inclusiv acțiunile și alte participații, care au existat între această societate și cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistem. Cu toate acestea, cumpărarea de acțiuni și alte participații ale unei societăți în cadrul unei operațiuni de fuzionare se înregistrează ca o operațiune financiară între societatea care le-a achiziționat și proprietarii cedenți. Înlocuirea acțiunilor societății absorbite prin acțiunile societății absorbante sau ale noii societăți se înregistrează ca rambursarea acțiunilor existente însoțită de emisiunea de noi acțiuni. Activele și pasivele financiare care existau între societatea absorbită și terți rămân neschimbate și sunt transferate societății absorbante.
- 6.20. În același mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unități instituționale, apariția activelor și pasivelor financiare este înregistrată ca modificări de clasificare sectorială și de structură.

Modificări de clasificare a activelor și pasivelor (K.62)

- 6.21. Modificările de clasificare a activelor și pasivelor au loc atunci când activele și pasivele apar într-o categorie în contul de patrimoniu de deschidere și în alta în contul de patrimoniu de închidere. Printre exemple se numără modificările referitoare la utilizarea terenurilor și la transformarea clădirilor de locuințe în clădiri cu scop comercial sau invers. În cazul terenurilor, două intrări echivalente (una negativă pentru categoria veche, una pozitivă pentru cea nouă) trebuie efectuate cu aceeași valoare. Orice modificare a valorii terenului care rezultă din această modificare a utilizării se înregistrează ca modificare a volumului, și nu ca reevaluare și, prin urmare, ca o apariție economică de active sau dispariție economică de active neproduse.
- 6.22. Apariția sau dispariția aurului fizic de investiții nu poate rezulta în urma unei operațiuni financiare, ci intră sau iese din sistem prin alte modificări ale volumului activelor.
- 6.23. Un caz special de modificare a clasificării apare pentru aurul fizic de investiții. Aurul fizic de investiții poate fi un activ financiar cunoscut drept aur monetar sau un obiect de valoare cunoscut drept aur nemonetar, în funcție de deținător și de motivația pentru deținere. Monetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiții din aur nemonetar în aur monetar. Demonetizarea este modificarea clasificării aurului fizic de investiții din aur monetar în aur nemonetar.
- 6.24. Operațiunile referitoare la aurul fizic de investiții sunt înregistrate după cum urmează:
 - (a) atunci când o autoritate monetară vinde aur fizic de investiții care reprezintă un activ de rezervă unei unități instituționale nerezidente care nu este o autoritate monetară sau unei unități instituționale rezidente, se înregistrează o operațiune în aur nemonetar. Demonetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiții din aur monetar în aur nemonetar se produce imediat înainte de operațiune și se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorității monetare;

- (b) atunci când o autoritate monetară cumpără aur fizic de investiții de la o unitate instituțională nerezidentă sau rezidentă pentru activele sale de rezervă, iar aurul nu este deja un activ de rezervă, se înregistrează o operațiune în aur nemonetar. Monetizarea aurului ca modificare a clasificării aurului fizic de investiții din aur nemonetar în aur monetar se produce imediat după operațiune și se înregistrează ca alte modificări ale volumului de active ale autorității monetare;
- (c) atunci când atât vânzătorul, cât și cumpărătorul sunt autorități monetare din economii diferite și ambii dețin aur fizic de investiții ca parte a activelor lor de rezervă, are loc o operațiune cu aur fizic de investiții, care se înregistrează în contul financiar;
- (d) în celelalte cazuri, aurul fizic de investiții este nemonetar în orice moment și se înregistrează operațiuni cu aur nemonetar.

Cazurile prezentate anterior referitoare la o autoritate monetară se aplică, de asemenea, în cazul unei organizații financiare internaționale.

- 6.25. Modificările de clasificare a activelor și pasivelor nu includ transformarea titlurilor de natura datoriei în acțiuni, care se înregistrează ca două operațiuni financiare.

Câștiguri și pierderi nominale din deținere (K.7)

- 6.26. Contul de reevaluare înregistrează câștigurile și pierderile nominale din deținere acumulate în decursul unei perioade contabile de către deținătorii de active și pasive și reflectă modificările în ceea ce privește nivelul și structura prețurilor acestora. Câștigurile și pierderile nominale din deținere (K.7) cuprind câștigurile și pierderile neutre din deținere (K.71) și câștigurile și pierderile reale din deținere (K.72).
- 6.27. *Definiție:* câștigurile și pierderile nominale din deținere (K.7) care se referă la un activ sunt creșterea sau descreșterea valorii activului acumulată de deținătorul său economic, ca rezultat al creșterii sau descreșterii prețului activului. Câștigurile și pierderile nominale din deținere care se referă la un pasiv financiar sunt descreșterea sau creșterea valorizării pasivului, ca rezultat al descreșterii sau creșterii prețului său.
- 6.28. Se obține un câștig din deținere în urma creșterii valorii unui activ sau în urma descreșterii valorii unui pasiv. Se înregistrează o pierdere din deținere în urma descreșterii valorii unui activ sau în urma creșterii valorii unui pasiv.
- 6.29. Câștigurile și pierderile nominale din deținere înregistrate în contul de reevaluare sunt cele care se acumulează pentru active sau pasive, fie că sunt realizate sau nu. Un câștig din deținere este considerat realizat când activul este vândut, restituit, consumat sau altfel folosit sau când pasivul este restituit. Un câștig nerealizat este un câștig care se acumulează pentru un activ încă deținut sau un pasiv încă restant la sfârșitul perioadei contabile. Printr-un câștig realizat se înțelege, în general, un câștig realizat pe parcursul întregii perioade în care activul este încă deținut sau pasivul este încă restant, indiferent dacă această perioadă coincide sau nu cu perioada contabilă. Totuși, cum sistemul contabilizează câștigurile și pierderile din deținere pe bază de angajament, distincția dintre câștigurile și pierderile realizate și cele nerealizate, deși utilă în anumite situații, nu apare în clasificări și conturi.
- 6.30. Câștigurile și pierderile din deținere includ câștigurile și pierderile pentru toate tipurile de active nefinanciare, active financiare și pasive. Sunt deci, în egală măsură, acoperite câștigurile și pierderile din deținere pentru toate stocurile de bunuri de orice tip deținute de producători, inclusiv producția neterminată.
- 6.31. Câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot acumula pentru active deținute sau pasive contractate pentru orice perioadă în timpul perioadei contabile, și nu numai pentru activele sau pasivele care apar în contul de patrimoniu de deschidere și/sau de închidere. Câștigurile și pierderile nominale din deținere care se acumulează pentru deținătorul unui activ sau pasiv, sau al unei anumite cantități dintr-un tip specific de active sau pasive, între două momente, sunt definite ca „valoarea curentă a activului sau pasivului la cel de-al doilea moment din care se scade valoarea curentă a activului sau pasivului respectiv la momentul inițial”, presupunând că activul sau pasivul nu cunoaște variații, calitative sau cantitative, în timpul perioadei de referință.
- 6.32. Câștigul nominal din deținere (C) acumulat pentru o cantitate q a unui activ dat, între momentele o și t , poate fi exprimat după cum urmează: $G = (p_t - p_o) \times q$,
- unde p_o și p_t reprezintă prețul activului la momentele o și, respectiv, t . Pentru activele și pasivele financiare a căror valoare curentă în monedă națională este fixă, p_o și p_t sunt egale prin definiție, iar câștigurile nominale din deținere sunt totdeauna nule.
- 6.33. Pentru calculul câștigurilor și pierderilor nominale din deținere, este indispensabil, pe de o parte, ca achizițiile și cedările de active să fie evaluate în același mod ca în contul de capital și contul financiar și, pe de altă parte, ca stocurile de active să fie evaluate în același mod ca în contul de patrimoniu. Pentru activele fixe, valoarea unei achiziții o reprezintă suma plătită de cumpărător producătorului sau vânzătorului plus costurile legate de transferul de proprietate suportate de cumpărător. Valoarea unei cedări a unui activ fix existent este egală cu suma primită de vânzător de la cumpărător minus costurile legate de transferul de proprietate suportate de vânzător.

- 6.34. O excepție de la cazul prezentat la punctul 6.33 este atunci când prețul plătit diferă de valoarea de piață a activului. În acest caz, un transfer de capital se impută pentru diferența dintre prețul plătit și valoarea de piață, iar achiziția se înregistrează la valoarea de piață. Această situație vizează cu precădere operațiunile care implică sectoare nefinanciare.
- 6.35. Se disting patru situații diferite care determină câștiguri și pierderi nominale din deținere:
- un activ deținut pe toată perioada contabilă: câștigul nominal din deținere acumulat în cursul acestei perioade contabile este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Aceste valori sunt valori estimate ale activului, dacă acesta ar trebui achiziționat în momentul întocmirii contului de patrimoniu. Câștigul nominal este nerealizat;
 - un activ deținut la începutul perioadei contabile este vândut pe parcursul acesteia: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea soldului de deschidere minus orice consum de capital fix din perioada contabilă care are loc înainte de vânzare. Câștigul nominal este realizat;
 - un activ achiziționat în timpul perioadei contabile și încă deținut la sfârșitul acesteia: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea înregistrată în contul de patrimoniu de închidere minus valoarea în momentul achiziției minus orice consum de capital fix din perioada contabilă. Câștigul nominal este nerealizat; și
 - un activ achiziționat și cedat în cursul perioadei contabile: câștigul nominal din deținere acumulat este egal cu valoarea în momentul cedării minus valoarea în momentul achiziției minus orice consum de capital fix din perioada contabilă între momentul achiziției și momentul cedării. Câștigul nominal este realizat.
- 6.36. Câștigurile și pierderile nominale din deținere contabilizate sunt cele care se acumulează pentru active și pasive, indiferent dacă sunt realizate sau nu. Ele sunt înregistrate în contul de reevaluare al diferitelor sectoare implicate, al economiei totale și al restului lumii.

Câștiguri și pierderi neutre din deținere (K.71)

- 6.37. *Definiție:* câștigurile și pierderile neutre din deținere (K.71) se referă la active și pasive și reprezintă valoarea câștigurilor și pierderilor din deținere care se acumulează dacă prețul activului sau pasivului urmărește evoluția nivelului general al prețurilor.
- 6.38. Câștigurile și pierderile neutre din deținere sunt identificate pentru a simplifica calcularea câștigurilor și pierderilor reale din deținere care permit redistribuirea puterii reale de cumpărare între sectoare.
- 6.39. Fie r indicele general al prețurilor. Câștigul neutru din deținere (CN) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentul o și momentul t , este dat de formula următoare: $NG = p_o \times q (r_t/r_o - 1)$,
- unde $p_o \times q$ corespunde valorii curente a activului la momentul o și r_t/r_o este raportul variației indicelui general al prețurilor între momentele o și t . Raportul r_t/r_o este aplicat la toate activele și pasivele.
- 6.40. Indicele general al prețurilor care se aplică pentru calcularea câștigurilor și pierderilor neutre din deținere este un indice de prețuri pentru cheltuielile finale.
- 6.41. Câștigurile și pierderile neutre din deținere sunt înregistrate în contul de câștiguri/pierderi neutre din deținere, care este, de fapt, un subcont al contului de reevaluare al sectoarelor, al economiei totale și al restului lumii.

Câștiguri și pierderi reale din deținere (K.72)

- 6.42. *Definiție:* câștigurile și pierderile reale din deținere (K.72) se referă la un activ sau la un pasiv și reprezintă diferența dintre câștigurile și pierderile nominale din deținere și câștigurile și pierderile neutre din deținere realizate pentru acest activ.
- 6.43. Câștigul real din deținere (CR) pentru o cantitate q dintr-un activ, între momentele o și t , este egal cu:

$$CR = C - CN$$

$$\text{sau } CR = (p_t/p_o - r_t/r_o) \times p_o \times q$$

- 6.44. Valoarea câștigurilor și pierderilor reale din deținere pentru active și pasive depinde, deci, de fluctuațiile de preț ale acestora din perioada respectivă, în raport cu fluctuațiile medii ale altor prețuri exprimate prin indicele general al prețurilor.
- 6.45. Câștigurile și pierderile reale din deținere se înregistrează în contul de câștiguri și pierderi reale din deținere, care este un subcont al contului de reevaluare.

Câștiguri și pierderi din deținere în funcție de tipurile de active și pasive financiare

Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST) (AF.1)

- 6.46. Întrucât prețul aurului monetar este în mod obișnuit exprimat în dolari SUA, valoarea aurului monetar face obiectul câștigurilor și pierderilor nominale din deținere pe baza variațiilor cursului de schimb, precum și ale prețului aurului însuși.
- 6.47. Având în vedere că DST reprezintă un coș de monede, valoarea lor exprimată în monedă națională și, prin urmare, valoarea câștigurilor și pierderilor din deținere variază în funcție de cursurile de schimb ale monedelor din coș raportate la moneda națională.

Numerar și depozite (AF.2)

- 6.48. Valorile curente ale numerarului și depozitelor exprimate în monedă națională rămân constante în timp. „Prețul” unui activ de acest tip este totdeauna egal cu unitatea, în timp ce cantitatea corespunde cu numărul de unități monetare în care este exprimat. Câștigurile și pierderile nominale din deținerea unor astfel de active sunt totdeauna nule. Din acest motiv, diferența dintre valoarea stocurilor de la începutul și cea de la sfârșitul perioadei pentru aceste active este în întregime inclusă în valoarea operațiunilor care le implică, cu excepția altor modificări ale volumului activelor. Acesta este un caz rar în care este posibil, în mod normal, să se calculeze valoarea operațiunilor plecând de la modificările cifrelor din contul de patrimoniu.
- 6.49. Dobânzile care se acumulează aferente depozitelor sunt înregistrate în contul financiar ca și când ar fi reinvestite simultan sub formă de depozite.
- 6.50. Deținerile în monedă străină și depozitele exprimate în alte monede se vor înregistra drept câștiguri și pierderi nominale din deținere cauzate de variațiile cursului de schimb.
- 6.51. Pentru calculul câștigurilor și pierderilor neutre și reale din deținere pentru active cu valoare curentă fixă, trebuie să fie disponibile informații asupra datei și valorii operațiunilor efectuate, precum și valorile înregistrate în conturile de patrimoniu de deschidere și de închidere. Să presupunem, de exemplu, că un depozit este constituit și închis în cursul unei perioade contabile în care nivelul general al prețurilor este în creștere. Câștigul neutru pentru depozit este pozitiv, iar câștigul real negativ, valoarea depinzând de durata pentru care depozitul este constituit și de rata inflației. Este imposibil să se înregistreze aceste pierderi reale în absența informațiilor asupra valorii operațiunilor realizate în cursul perioadei contabile și asupra datelor la care aceste operațiuni au fost realizate.
- 6.52. În general, se poate presupune că, dacă valoarea absolută totală a operațiunilor pozitive și negative este importantă comparativ cu valorile înscrise în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere, estimarea câștigurilor și pierderilor neutre și reale din deținere pentru activele și pasivele financiare la valoarea curentă fixă care este bazată numai pe informațiile din contul de patrimoniu nu poate fi foarte satisfăcătoare. Chiar dacă valorile operațiunilor financiare ar fi înregistrate pe bază brută, adică dacă s-ar înregistra depozitele constituite și închise într-un mod independent de valoarea totală a depozitelor minus închiderile, o astfel de metodă ar putea să nu fie suficientă fără informații asupra datelor de constituire și de închidere a depozitelor.

Titluri de natura datoriei (AF.3)

- 6.53. În cazul în care o emisiune de titluri de natura datoriei pe termen lung, cum ar fi o obligațiune, este însoțită de o primă sau un scont, inclusiv obligațiunile cu discount mare sau cu cupon zero, diferența dintre prețul de emisiune și valoarea nominală sau de rambursare la scadență măsoară dobânda pe care emitentul trebuie să o plătească pe durata existenței titlului de natura datoriei. Aceste dobânzi sunt înregistrate ca venituri din proprietate plătite de emitentul titlului de natura datoriei pe termen lung și încasate de deținătorul titlului de natura datoriei în plus față de cupoanele deja vărsate de emitent la intervale fixe, pe timpul duratei de viață a titlului de natura datoriei.
- 6.54. Dobânzile care se acumulează sunt înregistrate în contul financiar ca și când ar fi reinvestite simultan în titluri de natura datoriei de către deținătorul lor. Ele sunt, prin urmare, înregistrate în contul financiar ca achiziție de activ care se adaugă la activul existent. Astfel, creșterea treptată a valorii de piață a unui titlu de natura datoriei pe termen lung care se datorează acumulării dobânzilor reinvestite corespunde unei creșteri a valorii de intrare, adică a mărimii activului. De fapt, este, în principal, o creștere cantitativă sau de volum, și nu o creștere de prețuri. Ea nu determină nici un câștig din deținere pentru deținătorul titlului de natura datoriei pe termen lung, nici o pierdere din deținere pentru emitentul său. Titlurile de natura datoriei suportă modificări de calitate în timp, pe măsură ce li se apropie scadența, și este esențial să recunoaștem că o creștere a valorii lor care rezultă din creșterea dobânzii acumulate nu constituie o variație de preț și nu generează câștiguri din deținere.

6.55. Prețul titlurilor de natura datoriei cu rată fixă și pe termen lung poate să varieze totuși în cazul fluctuațiilor pe piață a ratei dobânzii, variația prețului fiind în acest caz invers proporțională cu variația ratei dobânzii. Efectul variației ratei dobânzii asupra prețului unui titlu de natura datoriei pe termen lung descrește pe măsură ce scadența acestuia se apropie. Variațiile prețului titlului de natura datoriei care se datorează evoluției pe piață a ratei dobânzii constituie variații de preț, și nu de volum. Ele atrag, prin urmare, câștiguri sau pierderi nominale din deținere atât pentru emitenți, cât și pentru deținătorii de titluri de natura datoriei. O creștere a ratei dobânzii generează un câștig nominal din deținere pentru emitentul titlului de natura datoriei și o pierdere nominală din deținere în valoare echivalentă pentru deținătorul său și invers în cazul unei scăderi a ratei dobânzii.

6.56. Pentru titlurile de natura datoriei cu o rată a dobânzii variabilă, plățile cuponului sau ale valorii de intrare depind de un indice general al prețurilor pentru bunuri și servicii, cum ar fi indicele prețurilor de consum, de o rată a dobânzii, cum ar fi EURIBOR, LIBOR sau un randament al obligațiunii sau de un preț al activelor.

Atunci când sumele aferente plăților cupoanelor și/sau valorii de intrare curente depind de indicele general sau global al prețurilor, variația valorii de intrare curente dintre începutul și sfârșitul unei perioade contabile, cauzată de variația indicelui utilizat, este considerată ca fiind dobânda acumulată în perioada respectivă și se adaugă la dobânzile datorate în acea perioadă.

Atunci când indexarea sumelor datorate la scadență este cauzată, printre altele, de câștigurile din deținere, adică, în mod obișnuit, o indexare bazată pe un element unic a cărui definiție este incertă, orice abatere a indicelui considerat de la evoluția preconizată inițial duce la câștiguri sau pierderi din deținere care, în mod normal, nu se vor anula pe durata de viață a instrumentului.

6.57. Câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot acumula pentru titluri de natura datoriei pe termen scurt, în același mod ca pentru titlurile de natura datoriei pe termen lung. Cu toate acestea, având în vedere că titlurile de natura datoriei pe termen scurt ajung la scadență mult mai repede, câștigurile din deținere atribuite fluctuațiilor ratei dobânzii sunt, în general, mai puțin importante comparativ cu cele ale titlurilor de natura datoriei cu aceeași valoare la vedere.

Credite (AF.4)

6.58. În cazul creditelor care nu sunt comercializabile există aceeași situație ca pentru numerar și depozite. Totuși, atunci când un credit existent este vândut unei alte unități instituționale, scăderea valorii contabile a creditului, și anume diferența dintre prețul de rambursare și prețul de tranzacționare, se înregistrează în conturile de reevaluare ale vânzătorului și ale cumpărătorului în momentul efectuării operațiunii.

Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)

6.59. Atribuirea de acțiuni gratuite crește numărul de acțiuni și valoarea nominală a acțiunilor emise, însă nu modifică valoarea de piață a totalității acțiunilor. Aceasta se aplică, de asemenea, dividendelor pe acțiuni care sunt o distribuție pro-rata a acțiunilor suplimentare dintr-un stoc de acțiuni al unei societăți către proprietarii stocului comun de acțiuni. Acțiunile gratuite și dividendele pe acțiuni nu intră în conturi. Cu toate acestea, aceste emisiuni având ca scop creșterea lichidității acțiunilor pe piață ar putea genera, prin urmare, o apreciere a valorii totale de piață a acțiunilor emise care va trebui contabilizată ca un câștig nominal din deținere.

Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)

6.60. Atunci când rezervele și drepturile asupra sistemelor de asigurări, de pensii și asupra schemelor de garanții standardizate sunt exprimate în monedă națională, nu există câștiguri și pierderi nominale din deținere, așa cum nu există nici în cazul numerarului sau al depozitelor și al împrumuturilor. Activele utilizate de instituțiile financiare pentru a îndeplini angajamentele fac obiectul câștigurilor și pierderilor nominale.

6.61. Pasivele aferente titularilor de polițe și beneficiarilor variază în urma operațiunilor, a altor modificări de volum și a reevaluărilor. Reevaluările se datorează modificărilor ipotezelor principale ale modelelor din calculele actuariale. Aceste ipoteze sunt rata de actualizare, rata salarială și rata inflației.

Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)

6.62. Valoarea instrumentelor financiare derivate poate oscila în funcție de variația valorii instrumentelor subiacente, de volatilitatea prețurilor acestor instrumente sau de apropierea datei scadenței sau a lichidării. Toate aceste variații ale valorii instrumentelor financiare derivate și ale opțiunilor pe acțiuni ale angajaților sunt considerate ca variații ale prețului și se înregistrează ca reevaluare.

Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)

6.63. Considerațiile formulate pentru numerarul intern, depozite și împrumuturi se aplică în mod similar altor conturi de primit/de plătit care nu sunt tranzacționate. Totuși, atunci când un credit comercial existent este vândut unei alte unități instituționale, diferența dintre prețul de răscumpărare și prețul de tranzacționare este înregistrată ca reevaluare la momentul operațiunii. Cu toate acestea, întrucât creditul comercial este, în general, pe termen scurt, vânzarea unui credit comercial ar putea implica crearea unui nou instrument financiar.

Active financiare în monedă străină

- 6.64. Valoarea activelor și pasivelor în monedă străină este măsurată prin valoarea lor de piață curentă în monedă străină, în monedă națională, pe baza cursului de schimb curent. Prin urmare, câștigurile și pierderile nominale din deținere se pot realiza pe baza atât a modificărilor prețului activului, cât și ale cursului de schimb. Valoarea totală a câștigurilor și pierderilor nominale din deținere acumulate în cursul perioadei contabile se calculează scăzând valoarea operațiunilor și a altor modificări de volum din diferența dintre valorile înregistrate în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere. În acest scop, valoarea operațiunilor asupra activelor și pasivelor în monedă străină se convertește în monedă națională folosindu-se cursul de schimb în vigoare la data la care ele au avut loc, în timp ce valorile figurând în contul de patrimoniu de deschidere și în cel de închidere se convertesc pe baza cursului de schimb în vigoare la datele de elaborare a conturilor de patrimoniu. Aceasta înseamnă că valoarea totală a operațiunilor ca achiziții nete – achiziții minus cedări – exprimată în monedă străină este, de fapt, convertită cu ajutorul unui curs de schimb mediu ponderat, ponderile corespunzând valorilor operațiunilor efectuate la diferite date.
-

CAPITOLUL 7

CONTURILE DE PATRIMONIU

- 7.01. *Definiție:* un cont de patrimoniu este o situație contabilă a valorii activelor deținute economic și a pasivelor neachitate ale unei unități instituționale sau ale unui grup de unități, întocmită pentru un anumit moment dat.
- 7.02. Soldul unui cont de patrimoniu se numește valoare netă (B.90). Stocul de active și de pasive înregistrate în contul de patrimoniu este evaluat la prețuri adecvate, care, de regulă, sunt prețurile pieței în vigoare la data la care se referă contul de patrimoniu, dar, pentru unele categorii, la valorile lor nominale. Un cont de patrimoniu se întocmește pentru sectoarele și subsectoarele instituționale rezidente, pentru economia națională totală și pentru restul lumii.
- 7.03. Contul de patrimoniu completează secvența de conturi, prezentând efectul final, asupra rezervelor de bogăție ale unei economii, al intrărilor în conturile de producție, distribuire și utilizare a venitului și în conturile operațiunilor de acumulare.
- 7.04. Pentru sectoarele instituționale, soldul contului de patrimoniu este valoarea netă.
- 7.05. Atunci când se referă la economia totală națională, soldul contabil este adesea denumit bogăția națională, adică valoarea totală a activelor nefinanciare și a activelor financiare nete asupra restului lumii.
- 7.06. Contul de patrimoniu al restului lumii este întocmit în mod similar cu cel al conturilor de patrimoniu ale sectoarelor și subsectoarelor instituționale rezidente și este alcătuit în întregime din poziții corespunzătoare activelor și pasivelor financiare ale nerezidenților în raport cu rezidenții. În MBP6, contul de patrimoniu corespundător întocmit din perspectiva rezidenților în raport cu nerezidenții se numește poziție investițională internațională (PII).
- 7.07. Fondurile proprii sunt definite ca sumă a valorii nete (B.90) plus valoarea participațiilor și acțiunilor fondurilor de investiții (AF.5) care figurează ca pasive în contul de patrimoniu.
- 7.08. Pentru sectoarele și subsectoarele societăților nefinanciare și societăților financiare, fondurile proprii desemnează un indicator analitic important, similar valorii nete.
- 7.09. Valoarea netă a societăților este, de regulă, diferită de valoarea acțiunilor lor și de alte participații emise. În cazul cvasisocietăților, valoarea netă este nulă, întrucât se consideră că valoarea aportului proprietarului este egală cu diferența dintre activele și pasivele sale, altele decât cele din capitalul propriu. Prin urmare, valoarea netă a întreprinderilor de investiții directe rezidente care sunt filiale ale unor întreprinderi nerezidente și tratate drept cvasisocietăți este nulă.
- 7.10. Soldul contabil dintre activele și pasivele financiare se numește valoarea financiară netă (BF.90).
- 7.11. Un cont de patrimoniu se referă la valoarea activelor și pasivelor la un moment dat. Conturile de patrimoniu sunt întocmite la începutul și la sfârșitul fiecărei perioade contabile; contul soldul de deschidere la începutul perioadei este același cu soldul de închidere înregistrat la sfârșitul perioadei precedente.
- 7.12. O identitate contabilă de bază face legătura între valoarea stocului unui tip specific de activ, astfel cum apare în contul de patrimoniu de deschidere, și contul de patrimoniu de închidere, după cum urmează:

Valoarea stocului unui tip specific de activ în contul de patrimoniu de deschidere

<i>plus</i>	operațiuni	valoarea totală a activului achiziționat în operațiuni realizate pe parcursul perioadei contabile
<i>minus</i>		valoarea totală a activului cedat în operațiuni realizate pe parcursul perioadei contabile
<i>minus</i>		consumul de capital fix (dacă este cazul)
<i>plus</i>	alte modificări ale volumului activelor	alte modificări pozitive ale volumului care afectează activele
<i>minus</i>		alte modificări negative ale volumului care afectează activele

<i>plus</i>	reevaluări	valoarea câștigurilor nominale din deținere acumulată în cursul perioadei ca urmare a modificării prețului activului în cauză
<i>minus</i>		valoarea pierderilor nominale din deținere acumulată în cursul perioadei ca urmare a modificării prețului activului în cauză

este egală cu valoarea stocului acestui activ în contul de patrimoniu de închidere.

De asemenea, se poate elabora un tabel care corelează valoarea stocului unui tip specific de pasiv din contul de patrimoniu de deschidere cu cea din contul de patrimoniu de închidere.

- 7.13. Legăturile contabile dintre contul de patrimoniu de deschidere și contul de patrimoniu de închidere, asigurate prin intermediul operațiunilor, alte modificări ale volumului de active și pasive și câștigurile și pierderile din deținere sunt prezentate schematic în anexa 7.2.

TIPURI DE ACTIVE ȘI PASIVE

Definirea unui activ

- 7.14. Activele înregistrate în contul de patrimoniu sunt active economice.
- 7.15. *Definiție:* un activ economic este o rezervă de valoare care reprezintă beneficiile realizate de proprietarul economic prin deținerea sau utilizarea lui de-a lungul unei anumite perioade. Este un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta.
- 7.16. Beneficiile economice constau în venituri de bază, cum ar fi excedentul de exploatare, atunci când proprietarul economic utilizează activul, sau venitul din proprietate, atunci când proprietarul economic permite terților să-l folosească. Beneficiile decurg din utilizarea activului și din valoarea care se realizează prin cedarea activului sau lichidarea lui, inclusiv câștigurile și pierderile din deținere.
- 7.17. Proprietarul economic al unui activ nu este neapărat proprietarul legal. Proprietarul economic este unitatea instituțională îndreptățită să revendice beneficiile asociate utilizării activului prin faptul că a acceptat riscurile asociate utilizării.
- 7.18. O prezentare generală a clasificării și sferei de cuprindere a activelor economice figurează în tabelul 7.1. Fiecare categorie de active este definită în detaliu în anexa 7.1.

ELEMENTE EXCLUSE DIN SFERA ACTIVELOR ȘI PASIVELOR

- 7.19. Elementele excluse din sfera activelor și pasivelor sunt următoarele:

- (a) capitalul uman;
- (b) activele naturale care nu sunt considerate active economice (de exemplu, aerul, apa râurilor);
- (c) bunurile de consum de folosință îndelungată; și
- (d) activele și pasivele contingente care nu sunt active și pasive financiare (a se vedea punctul 7.31).

CATEGORII DE ACTIVE ȘI PASIVE

- 7.20. Se disting două categorii principale de intrări în conturile de patrimoniu: active nefinanciare (codurile AN) și active și pasive financiare (codurile AF).
- 7.21. Activele nefinanciare se împart în active nefinanciare produse (codurile AN.1) și active nefinanciare neproduse (codurile AN.2).

Active nefinanciare produse (AN.1)

- 7.22. *Definiție:* activele nefinanciare produse (AN.1) sunt rezultate ale procesului de producție.
- 7.23. Clasificarea activelor nefinanciare produse (AN.1) este menită să deosebească activele în funcție de rolul lor în procesul de producție. Acestea constau în: active fixe, care sunt utilizate în mod repetat sau continuu în procesul de producție pe o perioadă mai mare de un an, stocurile care sunt consumate în procesul de producție sub formă de consum intermediar, care sunt vândute sau care sunt cedate în alt mod, și bunurile de valoare. Bunurile de valoare nu au drept utilizare primară producția sau consumul, ci sunt achiziționate și deținute în principal pentru a servi ca rezerve de valoare.

Active nefinanciare neproduse (AN.2)

- 7.24. *Definiție:* activele nefinanciare neproduse (AN.2) se referă la activele economice care nu sunt rezultate ale procesului de producție. Ele constau în active naturale, contracte, contracte de leasing, licențe, permise și fonduri comerciale și active comerciale.
- 7.25. Clasificarea activelor neproduse este menită să deosebească activele în funcție de originea lor. Unele dintre ele sunt de origine naturală, în timp ce altele, care reprezintă concepte artificiale, sunt consecința acțiunilor de natură juridică sau contabilă.
- 7.26. Alegerea activelor naturale de introdus în contul de patrimoniu depinde, conform definiției generale a unui activ economic, de îndeplinirea criteriului potrivit căruia activele fac obiectul unei proprietăți economice efective și pot aduce beneficii economice proprietarilor lor, ținând seamă de tehnologie, de cunoștințele științifice, de oportunitățile economice, de resursele disponibile și de ansamblul de prețuri relative existente. Sunt excluse activele naturale asupra cărora nu au fost stabilite drepturi de proprietate, cum ar fi largul mării sau aerul.
- 7.27. Contractele, contractele de leasing, licențele și permisele sunt considerate active nefinanciare numai în cazul în care, printr-un acord juridic, se conferă titularului beneficii economice mai mari decât sumele de plătit în virtutea acordului și, din punct de vedere juridic și practic, titularul poate realiza aceste beneficii prin transferul lor către terți.

Active și pasive financiare (AF)

- 7.28. *Definiție:* activele financiare (AF) sunt active economice care includ toate creanțele financiare, participațiile și componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri (punctul 5.03). Pasivele sunt stabilite atunci când debitorii au obligația de a face o plată sau o serie de plăți către creditor (punctul 5.06).
- 7.29. Activele financiare sunt rezerve de valoare care reprezintă un beneficiu sau o serie de beneficii care se realizează pentru proprietarul economic prin deținerea sau utilizarea activelor în cursul unei perioade de timp. Ele reprezintă un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta. Schimbul de beneficii se realizează, în mod obișnuit, prin plăți (punctul 5.04).
- 7.30. Fiecare activ financiar, cu excepția componentei fizice a aurului monetar reprezentate de lingouri, care este clasificat în categoria „Aur monetar și drepturi speciale de tragere” (AF.1), are un pasiv în contraparte.
- 7.31. Activele contingente și pasivele contingente sunt acorduri prin care o parte se obligă să efectueze o plată sau o serie de plăți către o altă unitate, numai în cazul în care anumite condiții specifice sunt îndeplinite (punctul 5.08). Ele nu sunt active și pasive financiare.
- 7.32. Clasificarea activelor și pasivelor financiare corespunde clasificării operațiunilor financiare (punctul 5.14). Definițiile categoriilor și ale subcategoriilor de active și pasive financiare și explicațiile suplimentare se regăsesc în capitolul 5 și nu se reiau aici. Anexa 7.1 cuprinde însă o sinteză a tuturor activelor și pasivelor definite în sistem.

Tabelul 7.1 – Clasificarea activelor

AN.	ACTIVE NEFINANCIARE (AN.1 + AN.2)
AN.1	Active nefinanciare produse
AN.11	Active fixe ⁽¹⁾
AN.111	Locuințe
AN.112	Alte clădiri și construcții civile
AN.1121	Clădiri, altele decât locuințe
AN.1122	Alte construcții civile
AN.1123	Îmbunătățiri funciare
AN.113	Mașini și echipamente
AN.1131	Mijloace de transport

AN.	ACTIVE NEFINANCIARE (AN.1 + AN.2)
AN.1132	Echipamente TIC
AN.1139	Alte mașini și echipamente
AN.114	Sisteme de armament
AN.115	Resurse biologice cultivate
AN.1151	Resurse animale cu producție repetitivă
AN.1152	Pomi, culturi și plante cu producție repetitivă
AN.117	Drepturi de proprietate intelectuală
AN.1171	Cercetare și dezvoltare
AN.1172	Prospecțiuni și evaluări miniere și petroliere
AN.1173	Software și baze de date
AN.11731	Software
AN.11732	Baze de date
AN.1174	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale
AN.1179	Alte drepturi de proprietate intelectuală
AN.12	Stocuri
AN.121	Materii prime și semifabricate
AN.122	Producția neterminată
AN.1221	Producția neterminată de active biologice cultivate
AN.1222	Producția neterminată de alte produse
AN.123	Produse finite
AN.124	Stocuri militare
AN.125	Bunuri destinate revânzării
AN.13	Obiecte de valoare
AN.131	Pietre și metale prețioase
AN.132	Antichități și alte obiecte de artă
AN.133	Alte obiecte de valoare
AN.2	Active nefinanciare neproduse
AN.21	Resurse naturale
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcții și lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri și suprafețe de apă pentru recreere
AN.2119	Alte terenuri și suprafețe de apă

AN.	ACTIVE NEFINANCIARE (AN.1 + AN.2)
AN.212	Rezerve de minereuri și resurse energetice
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.215	Alte resurse naturale
AN.2151	Spectrul de frecvențe radio
AN.2159	Altele
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
AN.221	Contracte de leasing operațional comercializabile
AN.222	Permise de utilizare a resurselor naturale
AN.223	Permise de exercitare a unor activități specifice
AN.224	Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale

(¹) Postul *pro memoria* AN.m: bunuri de consum de folosință îndelungată.

AF	ACTIVE FINANCIARE (¹) (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
AF.11	Aur monetar
AF.12	Drepturi speciale de tragere (DST)
AF.2	Numerar și depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF.3	Titluri de natura datoriei
AF.31	Pe termen scurt
AF.32	Pe termen lung
AF.4	Credite
AF.41	Pe termen scurt
AF.42	Pe termen lung
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
AF.51	Participații
AF.511	Acțiuni cotate
AF.512	Acțiuni necotate
AF.519	Alte participații

AF	ACTIVE FINANCIARE ⁽¹⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7 + AF.8)
AF.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
AF.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară
AF.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
AF.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor
AF.63	Drepturi de pensie
AF.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
AF.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile
AF.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standardizate
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
AF.71	Instrumente financiare derivate
AF.72	Opțiuni pe acțiuni ale angajaților
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
AF.81	Credite comerciale și avansuri
AF.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri

⁽¹⁾ Posturi *pro memoria* AF.m1: investiții străine directe; AF.m2: credite neperformante.

EVALUAREA ÎNREGISTRĂRILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU

Principii generale de evaluare

- 7.33. Fiecare post din contul de patrimoniu este evaluat ca și cum ar fi achiziționat la momentul de referință al contului de patrimoniu. Activele și pasivele sunt evaluate la prețurile de piață la momentul de referință al contului de patrimoniu.
- 7.34. Valorile înregistrate ar trebui să reflecte prețurile observabile pe piață la momentul de referință al contului de patrimoniu. Dacă nu există prețuri observabile pe piață, situație care ar putea fi prezentă în cazul în care există o piață pe care nu s-au vândut însă recent active, ar trebui făcute estimări privind prețul eventual dacă activele ar fi achiziționate pe piață la momentul de referință al contului de patrimoniu.
- 7.35. În general, prețurile de piață sunt observabile pentru un număr mare de active și pasive financiare și pentru bunurile imobiliare existente (clădiri, alte lucrări civile și terenurile pe care sunt construite), pentru mijloacele de transport existente, recolte și șeptel și, de asemenea, pentru active fixe nou produse și stocuri.
- 7.36. Activele nefinanciare produse pe cont propriu trebuie evaluate la prețurile de bază sau, dacă nu sunt disponibile prețurile de bază, la prețurile de bază ale bunurilor similare sau, dacă acest lucru nu este posibil, la costul lor.
- 7.37. Pe lângă prețurile observate pe piață, estimările bazate pe prețurile observate sau pe costurile suportate, valorile activelor nefinanciare pot fi estimate prin:
- reevaluarea și acumularea achizițiilor minus cedările de-a lungul duratei de existență a activelor; sau
 - valoarea curentă, adică valoarea actualizată, a beneficiilor economice viitoare.

- 7.38. Evaluarea la prețurile pieței este principiul fundamental de evaluare a pozițiilor (și operațiunilor) pentru instrumentele financiare. Instrumentele financiare sunt identice creanțelor financiare. Ele sunt active financiare care au pasive corespunzătoare. Valoarea de piață este valoarea la care părțile interesate achiziționează sau cedează activele financiare, pe baza exclusiv a considerațiilor de ordin comercial, excluzând comisioanele, onorariile și taxele. Atunci când stabilesc valorile de piață, partenerii comerciali țin, de asemenea, cont de dobânda acumulată.
- 7.39. Valoarea nominală reflectă suma fondurilor avansate inițial, la care se adaugă orice fonduri avansate ulterior, minus eventuale rambursări, plus dobânda acumulată. Valoarea nominală nu este aceeași cu valoarea la vedere.
- (a) Valoarea nominală în monedă națională a unui instrument financiar, atunci când este exprimată în monedă străină, include deopotrivă câștigurile sau pierderile din deținere generate de variațiile cursului de schimb.
- Valoarea instrumentelor financiare exprimată în monedă străină ar trebui convertită în monedă națională pe baza cursului de schimb al pieței în vigoare la momentul de referință al contului de patrimoniu. Cursul ar trebui stabilit pe baza unui curs mediu între cursurile de vânzare și de cumpărare la vedere ale operațiunilor valutare.
- (b) În cazul instrumentelor financiare precum titlurile de valoare asociate unui indice limitat, valoarea nominală poate deopotrivă să includă câștigurile sau pierderile din deținere rezultate din variațiile indicelui.
- (c) La orice moment specific, valoarea de piață a unui instrument financiar poate fi diferită de valoarea lui nominală din cauza reevaluărilor rezultate din variațiile prețurilor de piață. Variațiile prețurilor de piață sunt generate de condiții generale ale pieței, cum ar fi variațiile ratei dobânzii de pe piață, circumstanțe specifice, de exemplu variații ale percepției privind bonitatea emitentului unui titlu de natura datoriei și variații ale lichidității generale a pieței, precum și ale lichidității pieței specifice respectivului titlu de natura datoriei.
- (d) Prin urmare, următoarea ecuație de bază se aplică pozițiilor:
- valoarea de piață = valoarea nominală + reevaluările care decurg din variații ale prețurilor de piață.
- 7.40. Pentru anumite active nefinanciare, costurile de achiziție inițiale reevaluate sunt reduse la zero pe parcursul duratei lor de viață preconizate. Valoarea unui astfel de activ, la un moment dat, este egală cu prețul său de achiziție curent minus valoarea cumulată a acestor reduceri.
- 7.41. Majoritatea activelor fixe pot fi înregistrate în conturile de patrimoniu la prețurile curente de achiziționare din care se scade consumul cumulată de capital fix. Această valoare este cunoscută sub denumirea de „costul de înlocuire contabilă”. Suma valorilor reduse ale tuturor activelor fixe încă în utilizare se numește „stoc net de capital”. Stocul brut de capital include valorile aferente consumului cumulată de capital fix.

ACTIVE NEFINANCIARE (AN)

Active nefinanciare produse (AN.1)

Active fixe (AN.11)

- 7.42. Activele fixe se înregistrează la prețurile de piață (sau la prețurile de bază în cazul activelor nou produse în cont propriu) sau, dacă acest lucru nu este posibil, la prețurile de achiziție din care se scade consumul cumulată de capital fix. Costurile de achiziție corespunzătoare transferului de proprietate pentru activele fixe, diminuate corespunzător cu consumul de capital fix pentru perioada în care cumpărătorul se așteaptă să dețină activele economice, se includ în valoarea contului de patrimoniu.

Drepturi de proprietate intelectuală (AN.117)

- 7.43. Prospekțiunile și evaluările miniere și petroliere (categoria AN.1172) sunt evaluate fie pe baza sumelor cumulate plătite altor unități instituționale care realizează prospekțiunile și evaluările, fie pe baza costurilor suportate, dacă activitatea este întreprinsă în cont propriu. Partea de lucrări de prospekțiuni realizată în trecut care nu este încă complet amortizată ar trebui reevaluată la prețurile și costurile perioadei curente.
- 7.44. Bunurile de proprietate intelectuală în original, precum software și produsele de divertisment, opere literare sau artistice, trebuie evaluate la prețul de achiziție din momentul comercializării pe piațe. Valoarea inițială se estimează prin însumarea costurilor lor de producție, reevaluate în mod adecvat la prețurile perioadei curente. Dacă este imposibil să se stabilească valoarea prin această metodă, se estimează valoarea actualizată a veniturilor viitoare preconizate care rezultă din utilizarea activelor.

Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor nefinanciare neproduse (AN.116)

- 7.45. Costurile aferente transferului proprietății asupra activelor neproduse, altele decât terenurile, sunt prezentate separat în contul de capital și considerate drept formare brută de capital fix; însă, în conturile de patrimoniu, aceste costuri sunt incluse în valoarea activului la care se referă, chiar dacă activul este neprodus. Prin urmare, în conturile de patrimoniu, costurile aferente transferului de proprietate nu sunt prezentate separat. Costurile aferente transferului de proprietate asupra activelor financiare sunt considerate drept consum intermediar atunci când activele sunt achiziționate de societăți sau de administrațiile publice, drept consum final atunci când activele sunt achiziționate de gospodăriile populației și drept exporturi de servicii atunci când activele sunt achiziționate de nerezidenți.

Stocuri (AN.12)

- 7.46. Stocurile trebuie evaluate la prețurile în vigoare la momentul de referință al contului de patrimoniu, și nu la prețurile la care produsele au fost evaluate în momentul intrării lor în stoc.
- 7.47. Stocurile de materii prime și echipamente sunt evaluate la prețurile de achiziție, iar stocurile de produse finite și producție în curs de execuție la prețurile de bază. Stocurile de bunuri destinate revânzării, fără prelucrare suplimentară de către distribuitori, sunt evaluate la prețurile în vigoare la momentul de referință al contului de patrimoniu, excluzând costurile de transport suportate de comercianții cu ridicata sau cu amănuntul. În cazul stocului de producție în curs de execuție, valoarea contului de patrimoniu de închidere este estimată aplicând raportul dintre costul total de producție înregistrat la sfârșitul perioadei și prețul de bază al unui produs finit similar la momentul de referință al contului de patrimoniu. Dacă prețul de bază al produselor finite nu este disponibil, el este estimat pe baza costului de producție majorat cu excedentul net de exploatare estimat sau cu venitul mixt net estimat.
- 7.48. Culturile de producție unică (cu excepția lemnului) și animalele destinate sacrificării pot fi evaluate pe baza prețurilor acestor produse pe piață. Metoda de evaluare a lemnului pe picior constă în a aduce la prețurile curente veniturile viitoare rezultate din vânzarea lemnului, după deducerea cheltuielilor efectuate pentru aducerea lemnului la maturitate, a cheltuielilor pentru tăierea arborilor etc.

Obiecte de valoare (AN.13)

- 7.49. Obiectele de valoare, cum ar fi operele de artă, antichitățile, bijuteriile, pietrele prețioase, aurul nemonetar și alte metale prețioase, se evaluează la prețurile curente. Dacă există piețe organizate pentru aceste active, ele ar trebui evaluate la prețurile reale sau estimate care s-ar obține, excluzând onorariile sau comisioanele agenților, în cazul în care sunt vândute pe piață la momentul de referință al contului de patrimoniu. În caz contrar, ele ar trebui evaluate la prețurile de achiziție reevaluate la nivelul prețurilor curente.

Active nefinanciare neproduse (AN.2)**Resurse naturale (AN.21)***Terenuri (AN.211)*

- 7.50. În contul de patrimoniu, terenul este evaluat la prețul lui actual pe piață. Cheltuielile aferente îmbunătățirilor funciare se înregistrează ca formare brută de capital fix, iar valoarea adițională pe care o aduc este exclusă din valoarea terenului indicată în contul de patrimoniu, fiind precizată în schimb într-o categorie separată de active pentru îmbunătățiri funciare (AN.1123).
- 7.51. Terenul este evaluat la prețul estimat care ar fi obținut dacă s-ar vinde pe piață, excluzând costurile aferente transferului de proprietate pentru o vânzare viitoare. Atunci când are loc un transfer, se înregistrează, în mod convențional, ca formare brută de capital fix, iar costurile sunt excluse din valoarea terenului de la AN.211 înregistrată în contul de patrimoniu și sunt înregistrate în schimb ca activ AN.1123. Acest post se reduce la zero prin consumul de capital fix în decursul perioadei în care noul proprietar preconizează să utilizeze terenul.
- 7.52. În cazul în care valoarea terenului nu poate fi separată de cea a clădirilor sau a altor lucrări civile situate pe el, activele combinate sunt clasificate împreună în categoria activului a cărui valoare este cea mai mare.

Rezerve de minereuri și resurse energetice (AN.212)

- 7.53. Rezervele de minerale, de suprafață sau subterane care sunt exploatabile din punct de vedere economic ținând seama de cunoștințele tehnologice și de prețurile relative curente sunt evaluate pe baza valorii actualizate a câștigurilor nete scontate rezultate în urma exploatarea comercială a acestor active.

Alte active naturale (AN.213, AN.214 și AN.215)

- 7.54. Este puțin probabil ca prețurile de piață observate pentru resurse biologice necultivate (AN.213), resurse de apă (AN.214) și alte resurse naturale (AN.215) să fie disponibile; prin urmare, acestea sunt de obicei evaluate la valoarea actualizată a câștigurilor viitoare preconizate.

Contracte, contracte de leasing și licențe (AN.22)

7.55. *Definiție:* contractele, contractele de leasing și licențele se înregistrează ca active atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) termenii contractului, ai contractului de leasing sau ai licenței prevăd un preț pentru utilizarea unui activ sau pentru prestarea unui serviciu care diferă de prețul curent de piață; și
- (b) una dintre părțile la contract poate realiza diferența de preț.

Contractele, contractele de leasing și licențele pot fi evaluate cu ajutorul informațiilor de piață rezultate din transferurile de instrumente care conferă drepturi sau pot fi estimate ca valoare actualizată a veniturilor viitoare scontate la data contului de patrimoniu, în raport cu situația din momentul de debut al contractului.

7.56. Categoria vizează active care pot proveni din contracte de leasing operațional comercializabil, licențe de utilizare a resurselor naturale, permise de exercitare a unor activități specifice și drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare.

7.57. Valoarea activelor este egală cu valoarea actualizată netă a excedentului prețului în vigoare față de prețul fixat în contract. În cazul în care celelalte condiții nu se modifică, valoarea scade pe măsură ce perioada acordului se apropie de sfârșit. Variațiile valorii activului determinate de variațiile prețului curent se înregistrează drept câștiguri și pierderi nominale din deținere.

7.58. Activele aferente contractelor de leasing operațional comercializabil sunt înregistrate ca active numai atunci când utilizatorul își exercită dreptul de a realiza diferența de preț.

Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale (AN.23)

7.59. Valoarea contabilă a fondurilor comerciale și a activelor comerciale reprezintă surplusul de preț plătit la momentul vânzării unei unități instituționale față de valoarea înregistrată în fondurile sale proprii, reevaluată în cazul unor eventuale reduceri ulterioare generate de amortizarea valorii inițiale ca o dispariție economică a activelor neproduse (K.2). Nivelul de amortizare este conform standardelor contabile comerciale.

7.60. Activele comerciale constau în elemente precum denumirile de mărci, titluri de publicații, mărci de comerț, logouri și numele de domenii.

ACTIVE ȘI PASIVE FINANCIARE (AF)

7.61. Activele și pasivele financiare în calitate de instrumente financiare negociabile, cum ar fi titlurile de natura datoriei, participațiile, acțiunile sau unitățile pentru fondurile de investiții și derivatele financiare, sunt evaluate la valoarea de piață. Instrumentele financiare care nu sunt negociabile sunt evaluate la valoarea nominală (a se vedea punctele 7.38 și 7.39). Activele și pasivele financiare în contraparte au aceleași valori în contul de patrimoniu. Valorile exclud comisioanele, onorariile și taxele. Comisioanele, onorariile și taxele sunt înregistrate drept servicii prestate pentru realizarea operațiunilor.

Aur monetar și DST (AF.1)

7.62. Aurul monetar (AF.11) trebuie să fie evaluat la prețul stabilit pe piețele organizate ale aurului.

7.63. Valoarea DST (AF.12) este fixată zilnic de FMI, iar paritatea în raport cu monedele naționale se obține pe piețele de schimb valutar.

Numerar și depozite (AF.2)

7.64. Pentru numerar (bancnote și monede – AF.21), evaluarea este bazată pe valoarea lui nominală.

7.65. Pentru depozite (AF.22, AF.29), valorile înregistrate în contul de patrimoniu sunt valorile nominale.

7.66. Numerarul și depozitele în valută sunt transformate în monedă națională la valoarea medie a cursurilor de schimb, la vânzare și la cumpărare, în vigoare la data contului de patrimoniu.

Titluri de natura datoriei (AF.3)

7.67. Titlurile de natura datoriei sunt înregistrate la valoarea de piață.

7.68. Titlurile de natura datoriei pe termen scurt (AF.31) sunt evaluate la valoarea de piață. În cazul în care aceasta nu este disponibilă, ea poate fi aproximată, exceptând în perioadele de inflație ridicată sau în condiții de niveluri ridicate ale dobânzilor nominale, cu ajutorul valorii nominale pentru următoarele:

- (a) titluri de natura datoriei pe termen scurt emise la paritate; și
- (b) titluri de natura datoriei actualizate și pe termen scurt.

7.69. Titlurile de natura datoriei pe termen lung (AF.32) sunt evaluate la valoarea lor de piață, indiferent dacă sunt obligațiuni care dau naștere unui vărsământ regulat de dobânzi, obligațiuni cu primă de emisiune mare sau obligațiuni cu coupon zero cu dobândă mică sau fără dobândă.

Credite (AF.4)

7.70. Valorile care se înregistrează atât în conturile de patrimoniu ale creditorilor, cât și în cele ale debitorilor sunt valorile nominale, indiferent dacă creditele sunt performante sau neperformante.

Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)

7.71. Acțiunile cotate (AF.511) sunt evaluate la valorile lor de piață. Aceeași valoare este folosită și pentru partea de active, și pentru partea de pasive, deși, din punct de vedere juridic, acțiunile și celelalte participații nu constituie un pasiv al emitentului, ci un drept de proprietate asupra unei părți din valoarea de lichidare a unei societăți, în cazul în care valoarea de lichidare nu este cunoscută în avans.

7.72. Acțiunile cotate sunt evaluate la preț mediu reprezentativ observat la bursă sau pe alte piețe financiare organizate.

7.73. Valoarea acțiunilor necotate (AF.512), care nu sunt comercializate pe piețele organizate, ar trebui estimate în relație cu:

- (a) valorile acțiunilor cotate, dacă este cazul;
- (b) valoarea propriilor fonduri; sau
- (c) profiturile previzionate actualizate, prin aplicarea unui raport adecvat preț de piață-beneficii la beneficiile recente, ajustate prin tehnici de „netezire”, ale unității instituționale.

Cu toate acestea, aceste estimări trebuie să țină cont de diferențele care există între acțiunile cotate și cele necotate, în special din punctul de vedere al lichidității lor, și să ia în considerare valoarea netă acumulată de către societate de-a lungul perioadei de existență și ramura de activitate în care aceasta se încadrează.

7.74. Metoda de estimare aplicată depinde de datele statistice de bază disponibile. De exemplu, se poate ține cont de datele privind acțiunile de fuziune care implică acțiuni necotate. Dacă valoarea fondurilor proprii ale societăților necotate evoluează similar, în medie și în proporție cu capitalul lor nominal, valorii societăților similare cu acțiuni cotate, atunci valoarea contului de patrimoniu poate fi calculată folosindu-se un raport. Acest raport compară valoarea fondurilor proprii ale societăților necotate cu aceea a societăților cotate:

valoarea acțiunilor necotate = prețul de piață al acțiunilor cotate similare × (fondurile proprii ale societăților necotate)/(fondurile proprii ale societăților cotate similare).

7.75. Raportul dintre prețul acțiunilor și fondurile proprii poate varia în funcție de ramura de activitate. Este preferabil să se calculeze prețul curent al acțiunilor necotate pe fiecare ramură. Pot exista și alte diferențe între societățile cotate și cele necotate, care pot avea un impact asupra metodei de estimare.

7.76. Alte participații (AF.519) sunt participațiile care nu sunt sub forma titlurilor de valoare. Acestea pot include participații în cvasisocietăți (precum filialele, fondurile, societățile cu răspundere limitată și alte parteneriate), în societăți cu capital public, în fonduri neconstituite și unități teoretice (inclusiv unități rezidente teoretice constituite pentru a reflecta proprietatea nerezidentă asupra valorilor imobiliare și resurselor naturale). Proprietatea organizațiilor internaționale, alta decât sub formă de acțiuni, este clasificată drept alte participații.

7.77. Celelalte participații ale cvasisocietăților sunt evaluate în funcție de propriile lor fonduri, întrucât valoarea lor netă este, în mod convențional, egală cu zero. În ceea ce privește celelalte unități, trebuie folosită cea mai adecvată metodă de evaluare dintre metodele utilizate pentru acțiunile necotate.

- 7.78. Societățile care emit acțiuni sau unități pot, în plus, să aibă alte participații.
- 7.79. Acțiunile sau unitățile fondurilor de investiții (AF.52) sunt evaluate la prețul pieții, dacă sunt cotate. Dacă sunt necotate, valoarea de piață poate fi evaluată după cum se prezintă pentru acțiunile necotate. Dacă sunt rambursabile de același fond, ele sunt evaluate la valoarea de rambursare.

Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)

- 7.80. Sumele înregistrate pentru provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61) includ primele plătite, dar neîn-casate, plus sumele rezervate pentru a răspunde indemnizațiilor încă neplătite. Acestea din urmă reprezintă valoarea actualizată a sumelor preconizate să fie vărsate cu ocazia reglării indemnizațiilor, inclusiv indemnizațiile care fac obiectul unui litigiu și un provizion pentru indemnizațiile care acoperă incidentele care au avut loc, dar care nu au fost încă semnlate.
- 7.81. Sumele înregistrate pentru drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (AF.62) reprezintă rezervele necesare pentru soluționarea tuturor indemnizațiilor viitoare preconizate.
- 7.82. Sumele înregistrate pentru drepturile de pensie (AF.63) depind de tipul de sistem de pensie.
- 7.83. Într-un sistem de pensii cu contribuții definite, nivelul prestațiilor de pensii promise angajaților contribuabili este stabilit printr-o formulă convenită în prealabil. Pasivul unui sistem de acest tip este egal cu valoarea actualizată a prestațiilor promise.
- 7.84. Într-un sistem cu contribuții definite, prestațiile plătite depind de performanța activelor achiziționate de sistemul de pensii. Pasivul unui astfel de sistem este egal cu valoarea de piață curentă a activelor fondurilor. Valoarea netă a fondurilor este întotdeauna nulă.
- 7.85. Valoarea înregistrată pentru provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (AF.66) este nivelul preconizat de indemnizații minus valoarea eventualelor recuperări preconizate.

Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)

- 7.86. Instrumentele financiare derivate (AF.71) trebuie incluse în conturile de patrimoniu la valoarea lor de piață. Dacă nu sunt disponibile date privind prețurile de piață, de exemplu pentru opțiunile cu instrumente derivate negociate în afara piețelor reglementate, ele trebuie evaluate fie pe baza valorii de răscumpărare sau de compensare a contractului, fie pe baza valorii primei de plătit.
- 7.87. În ceea ce privește opțiunile, se consideră că emitentul opțiunii a contractat un pasiv în contraparte care reprezintă costul răscumpărării drepturilor deținătorului opțiunii.
- 7.88. Valoarea de piață a opțiunilor și a contractelor la termen poate varia între poziții pozitive (active) și poziții negative (pasive), în funcție de evoluția prețurilor elementelor suport, și, prin urmare, ele pot varia între a fi active și pasive pentru emitenți, cât și pentru deținători. Unele opțiuni și contracte la termen funcționează pe baza plăților în marjă, pentru care profiturile sau pierderile sunt stabilite zilnic, în aceste cazuri valoarea contului de patrimoniu fiind zero.
- 7.89. Opțiunile pe acțiuni ale angajaților (AF.72) se evaluează prin referire la valoarea justă a capitalurilor proprii atribuite. Valoarea justă se măsoară la data cedării, folosindu-se valoarea de piață a opțiunilor comercializate echivalente sau, dacă aceasta nu este disponibilă, un model de stabilire a prețului opțiunilor.

Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)

- 7.90. Creditele comerciale și avansurile (AF.81) și alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri (AF.89), care sunt generate de diferențele de timp între operațiunile de repartiție, precum impozite, contribuții sociale, dividende, rente, salarii și operațiuni financiare, sunt evaluate, atât pentru creditori, cât și pentru debitori, la valoarea nominală. Sumele corespunzătoare impozitelor și contribuțiilor sociale de plătit, de la postul AF.89, nu trebuie să includă sumele a căror colectare este puțin probabilă, întrucât acestea reprezintă o creanță a administrațiilor publice care nu posedă valoare.

CONTURILE DE PATRIMONIUL FINANCIAR

- 7.91. Contul de patrimoniu financiar prezintă, în partea stângă, activele financiare și, în dreapta, pasivele. Soldul contului de patrimoniu financiar este valoarea financiară netă (BF.90).

- 7.92. Contul de patrimoniu financiar al unui sector sau subsector rezident poate fi consolidat sau neconsolidat. Contul de patrimoniu financiar neconsolidat prezintă toate activele și pasivele financiare ale unităților instituționale clasificate în sector sau subsector, inclusiv cele în care activul sau pasivul aferent este deținut în cadrul sectorului sau subsectorului respectiv. Contul de patrimoniu financiar consolidat elimină activele și pasivele financiare care au elemente în contraparte în același sector sau subsector. Contul de patrimoniu financiar al restului lumii este consolidat prin definiție. De regulă, intrările contabile în sistem nu sunt consolidate. Prin urmare, contul de patrimoniu financiar al unui sector sau subsector rezident trebuie prezentat pe o bază neconsolidată.
- 7.93. Contul de patrimoniu financiar „de-la-cine-cui” (contul de patrimoniu în funcție de debitor/creditor) este o extindere a contului de patrimoniu financiar care prezintă în plus o defalcare a activelor financiare pe sectoare debitoare și o defalcare a pasivelor pe sectoare creditoare. El furnizează, prin urmare, informații despre relațiile între debitori și creditori și este coerent cu contul financiar pe debitor/creditor.

POSTURI PRO MEMORIA

- 7.94. Pentru a evidenția elementele care prezintă un interes specific din punctul de vedere al analizei pentru anumite sectoare, trebuie incluse în conturile de patrimoniu trei posturi *pro memoria* ca elemente de sprijin, și anume:
- (a) bunuri de consum de folosință îndelungată (AN.m);
 - (b) investiții străine directe (AF.m1);
 - (c) credite neperformante (AF.m2).

Bunuri de consum de folosință îndelungată (AN.m)

- 7.95. *Definiție:* bunurile de consum de folosință îndelungată sunt bunuri durabile utilizate de gospodăriile populației pentru consumul final pe o durată mai mare de un an. În contul de patrimoniu, ele sunt incluse ca posturi *pro memoria*. Ele sunt excluse din contul de patrimoniu principal, întrucât sunt înregistrate ca utilizări în contul de utilizare a venitului de către sectorul gospodăriilor populației, ca fiind consumate în perioada de referință, și nu în mod treptat.
- 7.96. Stocurile de bunuri de consum de folosință îndelungată deținute de gospodăriile populației în calitate de consumatori finali – mijloace de transport (AN.1131) și alte mașini și echipamente (AN.1139) – sunt evaluate la prețurile de piață în postul *pro memoria*, minus plățile cumulate echivalente pentru consumul de capital fix. În capitolul 23 se află o listă completă a subgrupelor și a elementelor de bunuri de consum de folosință îndelungată.
- 7.97. Bunurile de folosință îndelungată, cum ar fi autovehiculele, se clasifică în active fixe sau în bunuri de consum durabile, în funcție de sectorul de clasificare a proprietarului și de scopul utilizării lor. De exemplu, un vehicul poate fi utilizat parțial de o cvasisocietate pentru producție și parțial de o gospodărie pentru consumul final. Valorile indicate în contul de patrimoniu pentru sectorul societăților nefinanciare (S.11) trebuie să reflecte cota de utilizare care este atribuită cvasisocietăților. Un exemplu similar există pentru subsectorul angajatorilor (inclusiv pentru lucrătorii independenți) (S.141 + S.142). Cota atribuită sectorului gospodăriilor populației (S.14) în calitate de consumatori finali trebuie înregistrată în postul *pro memoria*, minus plățile cumulate echivalente pentru consumul de capital fix.

Investiții străine directe (AF.m1)

- 7.98. Activele și pasivele financiare care reprezintă investiții directe se înregistrează în funcție de natura investiției în categoriile de credite (AF.4), în participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5) sau în alte conturi de primit/de plătit (AF.8). Suma investițiilor directe incluse în fiecare dintre aceste categorii se înregistrează într-un post *pro memoria* separat.

Credite neperformante (AF.m2)

- 7.99. Creditele se înregistrează în contul de patrimoniu la valoarea nominală.
- 7.100. Unele credite care nu au făcut obiectul niciunei rambursări de o anumită perioadă se includ ca post *pro memoria* în contul de patrimoniu al creditorului. Aceste credite sunt denumite credite neperformante.
- 7.101. *Definiție:* un credit este neperformant atunci când: (a) plățile aferente dobânzii sau principalului sunt întârziate cu 90 de zile sau mai mult peste data scadenței; (b) dobânda plătită la 90 de zile sau mai mult a fost capitalizată, refinanțată sau întârziată pe bază de acord; sau (c) plățile sunt întârziate cu mai puțin de 90 de zile peste scadență, însă există alte motive întemeiate (cum ar fi declararea oficială a falimentului de către debitor) pentru a considera că plățile nu vor fi făcute integral.
- 7.102. Această definiție a unui credit neperformant trebuie interpretată ținând cont de convențiile naționale referitoare la situația în care un credit este considerat ca fiind neperformant. Odată ce un credit este clasificat drept neperformant, el (sau orice credite de substituție) trebuie să rămână clasificat ca atare până în momentul în care plățile sunt primite sau principalul aferent acestui credit sau unor credite ulterioare care substituie creditul inițial se amortizează.

7.103. Două posturi *pro memoria* sunt necesare pentru creditele neperformante:

- (a) valoarea nominală a acestor credite, astfel cum se înregistrează în contul de patrimoniu principal; și
- (b) valoarea echivalentă de piață a acestor credite.

7.104. Cea mai apropiată aproximare a valorii echivalente de piață este valoarea justă, care reprezintă „valoarea care se aproximează la valoarea care ar rezulta dintr-o operațiune de piață între două părți”. Valoarea justă poate fi stabilită prin folosirea operațiunilor cu instrumente comparabile sau prin folosirea valorii actualizate curente a fluxurilor de numerar, care poate fi disponibilă din contul de patrimoniu al creditorului. În absența datelor privind valoarea justă, va trebui să se recurgă la a doua metodă optimă, indicându-se în postul *pro memoria* valoarea nominală minus pierderile preconizate din credite.

Înregistrarea creditelor neperformante

7.105. Creditele neperformante ale sectorului administrațiilor publice și ale sectorului societăților financiare trebuie înregistrate ca posturi *pro memoria*, alături de celelalte sectoare care dețin sume semnificative. Dacă sunt importante, creditele acordate sau obținute de la restul lumii se înregistrează deopotrivă ca posturi *pro memoria*.

7.106. Tabelul următor prezintă pozițiile și fluxurile care sunt înregistrate pentru creditele neperformante pentru a reda o imagine completă privind stocurile, operațiunile, reclasificările și amortizările.

7.107. Exemplul arată o sumă importantă de credite cu valoarea nominală de 1 000 la t-1, dintre care 500 sunt performante și 500 sunt neperformante. Cea mai mare parte a creditelor neperformante, și anume 400, sunt acoperite de provizioanele pentru pierderile din credite, în timp ce 100 nu sunt acoperite. A doua parte a tabelului furnizează informații suplimentare detaliate cu privire la valoarea echivalentă de piață a creditelor neperformante, care se calculează ca diferența dintre valoarea nominală și provizioanele pentru pierderile din credite. La t-1, se presupune că aceasta este 375. În cursul perioadei de la t-1 până la t, unele părți din credite se reclasifică din credite performante sau neacoperite încă, în credite neperformante sau vice versa sau se amortizează. Fluxurile sunt prezentate în coloanele corespunzătoare ale tabelului. De asemenea, pentru provizioanele pentru pierderi din credite sunt prezentate valoarea nominală și valoarea echivalentă de piață.

7.108. Evaluările privind provizioanele pentru pierderile din credite trebuie realizate în conformitate cu standardele de contabilitate, statutul juridic și regulile de impozitare aplicabile unităților, ceea ce ar putea duce la rezultate mai degrabă eterogene în ceea ce privește sumele și durata provizioanelor pentru pierderile din credite. Acest lucru face dificilă înregistrarea creditelor neperformante în conturile principale și duce la înregistrarea lor ca post *pro memoria*. Se preferă, în schimb, prezentarea valorilor echivalente de piață ca posturi *pro memoria* în plus față de valorile nominale ale creditelor, atât ale celor performante, cât și ale celor neperformante.

Înregistrarea creditelor neperformante

Poziții	Stoc	Operațiuni	Reclasificare	Scoateri din evidențele contabile	Stoc
	t-1	perioada de la t-1 până la t			t
Valoare nominală					
Credite	1 000	200	0	- 90	1 110
Credite performante	500	200	- 50		650
Credite neperformante	500		50	- 90	460
Acoperite de provizioanele pentru pierderi din credite	400		70	- 90	380
Încă neacoperite de provizioanele pentru pierderile din credite	100		- 20		80
Valoarea echivalentă de piață					
Credite neperformante	375		24	- 51	348
= Valoarea nominală	500		50	- 90	460
- Provizioanele pentru pierderile din credite	125		26	- 39	112
încă neacoperite altfel	100		- 20		80

ANEXA 7.1

CUPRINSUL FIECĂREI CATEGORII DE ACTIVE

Clasificarea activelor	Cuprins
Active nefinanciare (AN)	Elementele nefinanciare asupra cărora dreptul de proprietate este exercitat de unități instituționale, în mod individual sau colectiv, și din care proprietarii lor pot deriva beneficii economice prin deținere, utilizare sau încredințarea spre utilizare către terți, în decursul unei perioade. Includ activele fixe, stocurile, bunurile de valoare, concepte artificiale și produse de proprietate intelectuală.
Active nefinanciare produse (AN.1)	Activele nefinanciare produse sunt rezultatele procesului de producție. Activele nefinanciare produse includ activele fixe, stocurile și bunurile de valoare, definite mai jos.
Active fixe (AN.11)	Activele nefinanciare produse care sunt utilizate în mod repetat sau continuu în procesele de producție pe o perioadă mai mare de un an. Activele fixe constau în locuințe, alte clădiri și construcții civile, mașini și echipamente, sisteme de armament, resurse biologice cultivate și produse de proprietate intelectuală, definite mai jos.
Locuințe (AN.111)	<p>Clădirile utilizate exclusiv sau în principal pentru locuit, inclusiv construcțiile anexe precum garajele, precum și toate echipamentele permanente instalate de obicei în clădirile de acest tip. Sunt incluse, de asemenea, vasele-locuință, șlepurile, rulotele rezidențiale și mobile folosite ca locuință principală de către gospodăriile populației, precum și monumentele publice (a se vedea AN.1121) a căror funcție principală este aceea de locuință. Costurile de curățenie și de amenajare a locului sunt, de asemenea, incluse.</p> <p>Exemplele includ clădirile de locuit, precum casele cu unul sau două apartamente și celelalte imobile de locuit destinate a fi ocupate în mod permanent.</p> <p>Locuințele neterminate sunt incluse dacă se consideră că utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcție pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Sunt incluse locuințele destinate personalului militar, deoarece sunt utilizate la fel ca cele achiziționate de către unitățile civile, pentru producerea de servicii de locuință.</p> <p>Valoarea locuințelor este valoarea netă a terenului pe care sunt amplasate locuințele, care este inclusă în rubrica terenuri (AN.211) dacă se clasifică separat.</p>
Alte clădiri și construcții civile (AN.112)	<p>Alte clădiri și construcții civile includ clădiri, altele decât locuințele, alte construcții civile și îmbunătățiri funciare, definite mai jos.</p> <p>Clădirile și construcțiile civile neterminate sunt incluse dacă se consideră ca utilizatorul final a dobândit dreptul de proprietate, fie pentru că este o construcție pentru sine, fie pentru că există un contract de vânzare-cumpărare. Sunt incluse clădirile și construcțiile achiziționate în scop militar.</p> <p>Valoarea altor clădiri și construcții civile reprezintă valoarea netă a terenului pe care sunt amplasate clădirile, care este inclusă în rubrica terenuri (AN.211) dacă se clasifică separat.</p>
Clădiri, altele decât locuințe (AN.1121)	<p>Clădirile care nu sunt destinate a fi locuite, inclusiv instalațiile, facilitățile și echipamentele care fac parte integrantă din construcțiile asociate, precum și costurile de curățenie și amenajare a locului. Monumentele publice (a se vedea AN.1122) a căror funcție principală nu este aceea de locuință sunt, de asemenea, incluse.</p> <p>Monumentele publice se identifică prin importanța deosebită istorică, națională, regională, religioasă, locală sau simbolică. Ele sunt descrise ca fiind publice întrucât sunt accesibile publicului larg, și nu datorită faptului că sunt în proprietatea sectorului public. Intrarea vizitatorilor la acestea este adesea pe bază de plată. Consumul de capital fix pentru noile monumente sau pentru îmbunătățirile majore aduse monumentelor existente ar trebui calculat pe baza ipotezei unor durate de utilizare adecvat de lungi.</p> <p>Alte exemple de clădiri, altele decât locuințele, includ depozitele și clădirile industriale, imobilele cu destinație comercială, clădirile pentru spectacole, hotelurile și restaurantele, clădirile unităților de învățământ, clădirile cu destinație medicală.</p>

Clasificarea activelor	Cuprins
Alte construcții civile (AN.1122)	<p>Construcțiile, altele decât construcțiile cu scop rezidențial, inclusiv cheltuielile pentru drumuri, pentru canalizare, curățarea și amenajarea locului. De asemenea, sunt incluse monumente publice care nu sunt clasificate drept locuințe sau clădiri, altele decât locuințele; puțurile, tunelurile și alte lucrări legate de exploatarea zăcămintelor minerale și de rezervele energetice; și construirea de diguri maritime, diguri și diguri de apărare împotriva inundațiilor, destinate să îmbunătățească terenul, adiacente, dar nu integrate în acesta.</p> <p>Printre exemple se numără autostrăzi, străzi, drumuri, căi ferate și piste de aeroport; poduri, șosele supraînălțate, tuneluri și pasaje subterane; căi navigabile, porturi, baraje și alte lucrări hidrografice; conducte de mare distanță, linii de comunicații și de tensiune; conducte și cabluri ale rețelelor locale și instalațiilor auxiliare; lucrări de construcție destinate mineritului și sectorului productiv; și lucrări de construcție destinate sporturilor și recreerii.</p>
Îmbunătățiri funciare (AN.1123)	<p>Valoarea acțiunilor care au dus la îmbunătățiri în ceea ce privește cantitatea, calitatea sau productivitatea terenurilor sau care împiedică deteriorarea lor.</p> <p>Exemplele includ creșterea valorii acțiunilor care decurge din despădurirea terenurilor, trasarea în teren a curbilor de nivel, forarea de puțuri și formarea de iazuri.</p> <p>De asemenea, sunt incluse cheltuielile cu transferul proprietății terenului, care nu au fost încă amortizate.</p>
Mașini și echipamente (AN.113)	<p>Echipamente de transport, echipamente pentru tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC) și alte mașini și echipamente, definite mai jos, altele decât cele achiziționate de către gospodăriile populației pentru consumul final.</p> <p>Pot fi excluse uneltele relativ ieftine și cumpărate la intervale relativ regulate, precum uneltele de mână. De asemenea, sunt excluse mașinile și echipamentele integrate în clădiri: acestea sunt incluse în categoria locuințelor și clădirilor nerezidențiale.</p> <p>Mașinile și echipamentele neterminale sunt excluse, cu excepția celor produse pentru utilizare proprie, deoarece se consideră că utilizatorul final intră în posesia lor numai în momentul livrării activului respectiv. Sunt incluse mașinile și echipamentele, altele decât sistemele de armament achiziționate în scopuri militare.</p> <p>Mașinile și echipamentele, cum ar fi vehiculele, mobila, echipamentele de bucătărie, calculatoarele, echipamentele de comunicații etc., care sunt achiziționate de gospodăriile populației pentru consum final nu sunt considerate drept active. În schimb, ele sunt clasificate în postul <i>pro memoria</i> „Bunuri de consum de folosință îndelungată” în contul de patrimoniu pentru gospodăriile populației. Vapoarele-locuință, șlepurile, rulotele rezidențiale și mobile utilizate de gospodăriile populației cu titlu de reședință principală fac parte din locuințe.</p>
Mijloace de transport (AN.1131)	<p>Materialele destinate transportului de persoane sau de obiecte. Exemplele includ produse, altele decât piesele de schimb incluse în Clasificarea produselor asociate activităților (CPA 2008) diviziunea 29: autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci, și diviziunea 30: alte mijloace de transport.</p>
Echipamente TIC (AN.1132)	<p>Echipamente pentru tehnologii ale informației și comunicațiilor (TIC): dispozitive care folosesc controale electronice și componente electronice folosite în aceste dispozitive. Exemple de acest gen sunt produsele din grupele 261 (CPA 2008): componente electronice și 262: calculatoare și echipamente periferice.</p>
Alte mașini și echipamente (AN.1139)	<p>Mașinile și echipamentele neclasificate în altă parte. Exemplele includ produse, cu excepția pieselor de schimb, serviciile de instalare, reparare și întreținere, incluse în CPA 2008 diviziunea 26: calculatoare și produse electronice și optice (cu excepția grupelor 261 și 262), diviziunea 27: echipamente electrice, diviziunea 28: mașini, utilaje și echipamente n.c.a., diviziunea 31: mobilă și diviziunea 32: alte activități industriale.</p>
Sisteme de armament (AN.114)	<p>Vehicule și alte echipamente, cum ar fi nave de război, submarine, avioane militare, tancuri, purtătoare și lansatoare de proiectile etc. Majoritatea armelor cu utilizare unică pe care acestea le transportă sunt înregistrate ca stocuri militare (a se vedea AN.124), dar altele, cum ar fi proiectile balistice cu o capacitate ridicată de distrugere, care sunt considerate drept elemente de descurajare continuă a agresorilor, sunt clasificate ca active fixe.</p>

Clasificarea activelor	Cuprins
Resurse biologice cultivate (AN.115)	<p>Animalele de prăsilă, animalele de lapte, animalele de povară etc., precum și podgoriile, livezile și alte plantații de pomi care fructifică anual, definite mai jos, care se află sub controlul, responsabilitatea și administrarea directe ale unităților instituționale.</p> <p>Activele cultivate care nu au ajuns încă la maturitate sunt excluse, cu excepția celor produse pentru uz propriu.</p>
Resurse animale cu producție repetitivă (AN.1151)	<p>Animale a căror creștere naturală și regenerare se află sub controlul, responsabilitatea și administrarea directe ale unităților instituționale. Acestea includ șeptelul de prăsilă (inclusiv peștii și păsările), vacile de lapte, animalele de povară, oile și alte animale crescute pentru producția de lână și animale utilizate pentru transport, curse sau recreere.</p>
Pomi, culturi și plante cu producție repetitivă (AN.1152)	<p>Arborii (inclusiv vița-de-vie și arbuștii) cultivați pentru producția anuală, inclusiv cei cultivați pentru fructe și nuci, sevă, rășină, scoarță și frunze, ale căror creștere naturală și regenerare se află sub controlul, responsabilitatea și administrarea directe ale unităților instituționale.</p>
Drepturi de proprietate intelectuală (AN.117)	<p>Activele fixe care constau în rezultatele cercetării și dezvoltării, prospecțiuni miniere și petroliere, software pentru calculatoare și baze de date, lucrări recreative, literare sau artistice originale și alte active fixe necorporale, astfel cum sunt definite mai jos, care sunt destinate să fie utilizate pe o perioadă mai mare de un an.</p>
Cercetare și dezvoltare (AN.1171)	<p>Reprezintă valoarea cheltuielilor legate de munca creativă depusă sistematic în scopul sporirii bagajului de cunoștințe, inclusiv cunoștințe despre om, cultură și societate, și utilizarea acestui bagaj de cunoștințe pentru crearea de noi aplicații.</p> <p>Valoarea este stabilită pe baza beneficiilor economice scontate în viitor. Cu excepția cazului în care valoarea poate fi estimată rezonabil, în mod convențional, aceasta se determină ca suma cheltuielilor, inclusiv a celor care decurg din activitățile fără rezultate de cercetare și dezvoltare. Cercetarea și dezvoltarea care nu furnizează un beneficiu proprietarului nu se clasifică ca activ, ci se înregistrează drept consum intermediar.</p>
Prospecțiuni și evaluări miniere și petroliere (AN.1172)	<p>Valoarea cheltuielilor efectuate pentru prospectarea de zăcăminte petroliere, gaze naturale și minereuri și evaluarea ulterioară a descoperirilor făcute. Aceste cheltuieli includ costurile preliminare obținerii licențelor, costurile de licență și de achiziție, costul studiilor de fezabilitate, costul sondărilor și forărilor efective de testare, precum și costul antenelor și al altor prospecțiuni, cheltuielile de transport etc. și alte cheltuieli angajate pentru realizarea testelor.</p>
Software (AN.11731)	<p>Programe de calculator, descrierile și documentația, atât pentru programele de exploatare, cât și pentru aplicații. Sunt incluse dezvoltarea inițială și extinderile ulterioare de software, precum și achizițiile de copii care sunt clasificate drept active din rubrica AN.11731.</p>
Baze de date (AN.11732)	<p>Fișierele de date organizate pentru a permite accesul și utilizarea datelor în mod eficient din punctul de vedere al resurselor. Pentru bazele de date create exclusiv pentru uz propriu, evaluarea se face pe baza cheltuielilor, din care ar trebui să se excludă cele aferente sistemului de administrare a bazei de date și cele aferente achiziției de date.</p>
Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale (AN.1174)	<p>Pelicle, benzi magnetice, manuscrise, machete sau alte suporturi originale pe care sunt înregistrate sau care conțin înregistrări ale reprezentațiilor teatrale, ale programelor de radio și televiziune, ale lucrărilor muzicale, ale evenimentelor sportive, ale lucrărilor literare sau artistice etc. Sunt incluse lucrările produse pentru folosință proprie. În unele cazuri, precum filmele, pot exista mai multe originale.</p>
Alte drepturi de proprietate intelectuală (AN.1179)	<p>Informații noi, cunoștințe specializate etc., neclasificate în altă parte, a căror utilizare în scopuri productive este rezervată unităților care dețin dreptul de proprietate asupra lor sau unităților autorizate de acestea.</p>

Clasificarea activelor	Cuprins
Stocuri (AN.12)	<p>Active produse care constau în bunuri și servicii apărute pe parcursul perioadei curente sau al unei perioade anterioare și care sunt păstrate în vederea vânzării sau utilizării în producție sau în alte scopuri la o dată ulterioară. Stocurile cuprind materiile prime și semifabricatele, producția neterminată, produsele finite și bunurile destinate revânzării, definite mai jos.</p> <p>Sunt incluse toate stocurile deținute de administrațiile publice, inclusiv, dar nu numai, stocurile de materii prime strategice, cereale și alte bunuri cu o importanță deosebită pentru națiune.</p>
Materii prime și semifabricate (AN.121)	Bunurile pe care proprietarii nu au intenția să le revândă, ci să le utilizeze ca intrări intermediare în procesele lor de producție.
Producția neterminată (AN.122)	<p>Bunurile și serviciile care sunt parțial terminate, dar care nu pot, în mod normal, fi puse la dispoziția altor unități fără prelucrări suplimentare sau care nu au ajuns încă la maturitate și deci al căror proces de producție va fi continuat pe parcursul unei perioade ulterioare, de către același producător. Sunt excluse lucrările de construcții civile parțial terminate pentru care se consideră că proprietarul final a intrat în posesie, fie pentru că este vorba de o producție pentru uzul său, fie pentru că există un contract de vânzare/cumpărare.</p> <p>Categoria AN.122 cuprinde producția neterminată de active cultivate și alte lucrări în curs, definite mai jos.</p>
Producția neterminată de active biologice cultivate (AN.1221)	Animalele de sacrificiu, inclusiv păsările și peștii crescuți în scop comercial, arborii și alte vegetale care furnizează o producție unică la tăiere; activele cultivate cu producție repetată care nu au ajuns încă la maturitate.
Producția neterminată de alte produse (AN.1222)	Alte bunuri în afara activelor cultivate și a serviciilor a căror producție, transformare sau asamblare de către producător este parțial terminată, dar care sunt de obicei vândute, expediate sau predate altor unități numai după ce au fost supuse unor prelucrări ulterioare.
Produse finite (AN.123)	Bunurile care sunt gata de a fi vândute sau expediate de către producător.
Stocuri militare (AN.124)	Muniție, proiectile, rachete și bombe și alte articole militare cu utilizare unică, lansate de arme sau de sisteme de armament. Sunt excluse unele tipuri de misile cu o capacitate distructivă ridicată (a se vedea AN.114).
Bunuri destinate revânzării (AN.125)	Bunurile achiziționate de întreprinderi, de exemplu cu ridicata sau cu amănuntul, și destinate a fi revândute fără prelucrare suplimentară (adică fără alte transformări decât cele necesare pentru a face produsele atractive pentru clienți).
Obiecte de valoare (AN.13)	Active produse a căror utilizare principală nu este producția sau consumul, a căror valoare se preconizează că va crește în timp sau cel puțin nu va scădea în termeni reali, care, în condiții normale, nu se deteriorează în timp și sunt achiziționate sau deținute, în primul rând, cu titlu de rezervă de valoare. Obiectele de valoare constau în pietre și metale prețioase, antichități și alte obiecte de artă, precum și alte obiecte de valoare, definite mai jos.
Pietre și metale prețioase (AN.131)	Pietrele și metalele prețioase care nu sunt deținute de întreprinderi în scopul utilizării în procesul de producție.
Antichități și alte obiecte de artă (AN.132)	Picturi, sculpturi etc. recunoscute ca obiecte de artă sau antichități.
Alte obiecte de valoare (AN.133)	Obiecte de valoare neclasificate în altă parte, cum ar fi colecțiile sau bijuteriile de valoare ridicată fabricate din pietre și metale prețioase.
Active nefinanciare neproduse (AN.2)	Active nefinanciare care nu sunt rezultatul procesului de producție. Activele neproduse constau în resurse naturale, contracte, contracte de leasing și licențe, fonduri comerciale și active comerciale, definite mai jos.

Clasificarea activelor	Cuprins
Resurse naturale (AN.21)	Active neproduse de origine naturală asupra cărora pot fi exercitate și transferate drepturile de proprietate. Elementele de patrimoniu natural asupra cărora drepturile de proprietate nu sunt sau nu pot fi exercitate – aerul sau largul mărilor, de exemplu – sunt excluse. Constau în terenuri, rezerve de minereuri și resurse energetice, resurse biologice necultivate, rezerve de apă și alte resurse naturale, definite mai jos.
Terenuri (AN.211)	Pământul, inclusiv solul și apele de suprafață asupra cărora se exercită drepturile de proprietate. Sunt excluse clădirile sau alte structuri situate pe aceste terenuri sau care trec prin ele; culturi, arbori și animale; zăcăminte; resurse biologice necultivate și rezerve de apă subterane.
Rezerve de minereuri și resurse energetice (AN.212)	Rezervele descoperite de minerale, atât de suprafață, cât și subterane, care sunt exploatabile economic, ținând cont de tehnologia actuală și de nivelul relativ al prețurilor. În general, drepturile de proprietate asupra zăcămintelor sunt separate de cele asupra terenurilor în sine. Categoria AN.212 constă în rezerve descoperite de cărbune, petrol, gaze sau de alți combustibili, minereuri metalifere și nemetalifere.
Resurse biologice necultivate (AN.213)	Animalele, arborii, culturile vegetale de producție unică sau repetată asupra cărora se exercită drepturile de proprietate, dar a căror creștere naturală și/sau regenerare nu se află sub controlul direct, responsabilitatea și în administrarea unităților instituționale. De exemplu, pădurile virgine și resursele piscicole care fac parte din teritoriul național. Nu trebuie incluse decât resursele care sunt exploatare, în prezent, în scop economic sau sunt susceptibile de a fi exploatare economic într-un viitor apropiat.
Rezerve de apă (AN.214)	Întinderi de apă și alte rezerve subterane de apă, în măsura în care raritatea lor conduce la exercitarea dreptului de proprietate și/sau de folosință, primesc o valoare de piață și justifică diverse măsuri de control economic.
Alte resurse naturale (AN.215)	Acestea includ spectrul electromagnetic de frecvențe radio (AN.2151) și alte resurse naturale (AN.2159) neclasificate în altă parte.
Spectrul de frecvențe radio (AN.2151)	Spectrul electromagnetic. Contractele de leasing sau licențele pentru utilizarea spectrului sunt clasificate în altă parte (AN.222) dacă corespund definiției de activ.
Altele (AN.2159)	Alte resurse naturale neclasificate în altă parte.
Contracte, contracte de leasing și licențe (AN.22)	Acorduri contractuale de exercitare a unor activități, în cadrul cărora acordul conferă beneficii economice deținătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deținătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal și practic. Activele înregistrate la categoria AN.22 reprezintă valoarea câștigului de deținere potențial care este realizabil atunci când prețul pieței aferent utilizării unui activ sau prestării unui serviciu depășește prețul în vigoare în contract, în contractul de leasing sau în licență sau prețul care ar fi obținut în absența unui contract, a unui contract de leasing sau a unei licențe. Contractele, contractele de leasing și licențele constau în active care pot proveni din leasinguri operaționale comercializabile, permise de utilizare a resurselor naturale, permise de exercitare a unor activități specifice și drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare.
Contracte de leasing operațional comercializabile (AN.221)	Drepturile de proprietate ale terților legate de activele nefinanciare, altele decât resursele naturale, în cadrul cărora contractul de leasing conferă beneficii economice deținătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deținătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal și practic, prin transferul drepturilor. Activul înregistrat la categoria AN.221 reprezintă valoarea care revine deținătorului din transferul drepturilor de utilizare a activului subiacent, de exemplu prețul de transfer care este realizabil în plus față de suma de plătit emitentului permisului. Printre exemple se numără cazul în care un locatar dintr-o clădire are o chirie fixă, însă nivelul chiriilor pe piață este mai mare. Dacă locatarul reușește să obțină diferența de preț prin subînchiriere, atunci drepturile de obținere a valorii reprezintă un activ de leasing operațional comercializabil.

Clasificarea activelor	Cuprins
Permise de utilizare a resurselor naturale (AN.222)	<p>Licențele, permisele și contractele de concesiune pentru utilizarea pentru o perioadă limitată a resurselor naturale, care nu epuizează în întregime valoarea economică a activului, atunci când acordul conferă beneficii economice deținătorului mai mari decât onorariile de plătit, iar deținătorul poate realiza aceste beneficii în mod legal și practic, prin transferul drepturilor.</p> <p>Resursele naturale sunt înregistrate în continuare în contul de patrimoniu al proprietarului, iar un activ separat, care reprezintă valoarea pentru deținător din transferul drepturilor de utilizare a resursei, este considerat ca fiind un permis de utilizare a resurselor naturale. Activul înregistrat reprezintă valoarea care revine deținătorului din transferul drepturilor de utilizare, de exemplu excedentul de preț de transfer față de suma de plătit emitentului permisului.</p> <p>Printre exemple se numără cazul în care un locatar al unui teren are o chirie fixă, însă nivelul chiriilor pe piață este mai mare. Dacă locatarul reușește să obțină diferența de preț prin subînchiriere, atunci drepturile de obținere a valorii reprezintă un activ.</p>
Permise de exercitare a unor activități specifice (AN.223)	<p>Permise transferabile, altele decât cele de utilizare a resurselor naturale sau de utilizare a unui activ care aparține emitentului permisului, care restricționează numărul de unități implicate într-o activitate și îi autorizează pe deținători să obțină profituri în regim de cvasimonopol.</p> <p>Activul înregistrat reprezintă valoarea care revine deținătorului din transferul drepturilor de utilizare, de exemplu excedentul de preț de transfer față de suma de plătit emitentului permisului. Deținătorul permisului trebuie să fie în măsură, în mod legal și efectiv, să transfere drepturile de permis unui terț.</p>
Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare (AN.224)	<p>Drepturi contractuale transferabile pentru utilizarea exclusivă a bunurilor sau serviciilor.</p> <p>O parte are un contract de achiziționare a unor bunuri sau servicii, la un preț fix, de la o a doua parte și este în măsură, în mod legal și efectiv, să transfere obligația care incumbă celei de a doua părți către o parte terță.</p> <p>Printre exemple se numără valoarea transferabilă a unui jucător de fotbal în cadrul unui contract cu un club de fotbal și valoarea transferabilă a drepturilor exclusive de publicare a operelor literare sau a lucrărilor muzicale.</p> <p>Activul înregistrat la AN.224 reprezintă valoarea care revine deținătorului dreptului de transfer.</p>
Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale (AN.23)	<p>Diferența între suma plătită pentru o unitate instituțională în activitate și suma activelor sale minus suma pasivelor sale, pentru fiecare element care a fost identificat și evaluat separat. Valoarea fondului comercial include, așadar, pe de o parte, un ansamblu de elemente care, pe termen lung, creează un beneficiu, dar care nu sunt contabilizate separat ca active și, pe de altă parte, valoarea datorată faptului că grupul de active este utilizat împreună și nu reprezintă o simplă colecție de active izolate. Categoria AN.23 include, de asemenea, active comerciale identificate, cum ar fi denumiri de mărci, titluri de publicații, mărci comerciale, logouri și nume de domenii, atunci când sunt vândute individual și separat de o societate în ansamblul ei.</p>
Active și pasive financiare (AF)	<p>Activele financiare sunt active economice și includ creanțe financiare și componenta fizică a aurului monetar reprezentată de lingouri. Activele financiare sunt rezerve de valoare și reprezintă beneficii pentru proprietarul economic, prin deținerea lor pentru o perioadă de timp. Ele reprezintă un mijloc de transfer al valorii de la o perioadă contabilă la alta. Beneficiile sau seriile de beneficii sunt schimbate prin mijloace de plată.</p> <p>Mijloacele de plată includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, numerarul și depozitele transferabile.</p> <p>Creanțele financiare, denumite, de asemenea, instrumente financiare, sunt active financiare care au în contraparte pasive.</p> <p>Pasivele se constituie atunci când debitorii au obligația de a face o plată sau o serie de plăți către creditori.</p>

Clasificarea activelor	Cuprins
Aur monetar și DST (AF.1)	Activele financiare clasificate în această categorie au pasive în contraparte în sistem, cu excepția componentei fizice a aurului monetar reprezentate de lingouri.
Aur monetar (AF.11)	Aur pentru care autoritățile monetare, sau altele care sunt supuse controlului efectiv al autorităților monetare, dețin dreptul de proprietate și care este deținut ca activ de rezervă. El include lingourile de aur (inclusiv aur monetar păstrat în conturi de aur alocate) și conturile de aur nealocate ale nerezidenților care conferă dreptul de a solicita remiterea de aur.
Drepturi speciale de tragere (DST) (AF.12)	Active internaționale de rezervă create de Fondul Monetar Internațional (FMI), pe care le alocă membrilor săi pentru a permite creșterea activelor de rezervă existente.
Numerar și depozite (AF.2)	Numerar în circulație și depozite, atât în monedă națională, cât și în valută.
Numerar (AF.21)	Numerarul este reprezentat de bancnotele și monedele care sunt emise sau autorizate de către autoritățile monetare.
Depozite transferabile (AF.22)	Depozite care se pot schimba în monedă, la cerere, la paritate, și care sunt direct utilizabile pentru efectuarea de plăți prin cec, ordin de plată, giro, debitare/creditare directă sau printr-o altă formă de plată directă, fără penalități sau restricții.
Poziții interbancare (AF.221)	Depozite transferabile între bănci.
Alte depozite transferabile (AF.229)	Depozite transferabile, altele decât pozițiile interbancare.
Alte depozite (AF.29)	Alte depozite reprezintă depozite altele decât depozitele transferabile. Alte depozite nu pot fi utilizate pentru efectuarea de plăți, exceptând la scadență sau după o notificare cu termen convenit, și nu se pot schimba în numerar sau în depozite transferabile fără restricții sau penalități semnificative.
Titluri de natura datoriei (AF.3)	Instrumente financiare negociabile care servesc drept dovadă a existenței datoriei. Caracterul negociabil se referă la faptul că proprietatea legală poate fi transferată imediat de la un proprietar la altul prin remitere sau acord. Pentru a se califica ca negociabil, un titlu de natura datoriei trebuie să fie conceput pentru tranzacționarea potențială pe o piață de schimb organizată sau pe o piață secundară, însă nu este necesar să se demonstreze tranzacționarea efectivă.
Titluri de natura datoriei pe termen scurt (AF.31)	Titluri de natura datoriei a căror scadență inițială este de un an sau mai puțin și titluri de natura datoriei rambursabile, la cerere, creditorului.
Titluri de natura datoriei pe termen lung (AF.32)	Titluri de natura datoriei a căror scadență inițială este mai mare de un an sau nu este precizată.
Credite (AF.4)	Active financiare care sunt create atunci când creditorii împrumută fonduri debitorilor, direct sau prin intermediul unui mijlocitor, și care sunt materializate prin documente care nu se negociază sau care nu sunt materializate prin niciun document.
Credite pe termen scurt (AF.41)	Credite a căror scadență inițială este de un an sau mai puțin și credite rambursabile, la cerere, creditorului.
Credite pe termen lung (AF.42)	Credite a căror scadență inițială este mai mare de un an sau nu este precizată.
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.5)	Active financiare care reprezintă drepturi de proprietate asupra societăților sau cvasisocietăților. Aceste active financiare permit, în general, deținătorilor lor să participe la distribuirea profitului și a activelor nete în caz de lichidare a societății sau a cvasisocietății.
Participații (AF.51)	Active financiare care recunosc drepturile asupra valorii reziduale a unei societăți sau cvasisocietăți, după ce drepturile tuturor creditorilor au fost satisfăcute.

Clasificarea activelor	Cuprins
Acțiuni cotate (AF.511)	Participații cotate la o bursă. Bursa poate fi o bursă recunoscută sau orice altă formă de piață secundară. Acțiunile cotate sunt, de asemenea, denumite acțiuni listate. Existența prețurilor corespunzătoare acțiunilor cotate pe o bursă înseamnă că prețurile de piață curente sunt, de regulă, imediat disponibile.
Acțiuni necotate (AF.512)	Participații ale căror prețuri nu sunt cotate la o bursă recunoscută sau pe o altă formă de piață secundară.
Alte participații (AF.519)	Toate formele de participații, altele decât cele clasificate la subcategoriile AF.511 și AF.512.
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții (AF.52)	Acțiuni, dacă se folosește o structură de tip societate, sau unități, dacă se folosește o structură de tip fond. Ele sunt emise de fonduri de investiții, care sunt întreprinderi colective de investiții prin intermediul cărora investitorii adună fonduri pentru investiții în active financiare și/sau nefinanciare.
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară (AF.521)	Acțiunile/unitățile fondurilor de piață monetară sunt emise de fonduri de piață monetară care sunt fonduri de investiții care investesc exclusiv sau în principal în titluri de creanță pe termen scurt, cum ar fi bonurile de trezorerie, certificate de depozit, efecte de comerț, precum și în titluri de natura datoriei pe termen lung cu scadență reziduală pe termen scurt. Acțiunile/unitățile fondurilor de piață monetară pot fi transferabile și sunt adesea considerate substituiți ai depozitelor.
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară (AF.522)	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară, reprezintă o creanță asupra unei părți din valoarea unui fond de investiții, altul decât un fond de piață monetară. Acțiunile/unitățile fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară, sunt emise de fonduri de investiții care investesc într-o serie de active, inclusiv titluri de natura datoriei, participații, investiții legate de prețurile produselor de bază, bunuri imobiliare, acțiuni în alte fonduri de investiții și active structurate.
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate (AF.6)	Active financiare ale asiguraților sau ale beneficiarilor și pasive ale asiguraților, fondurilor de pensii sau ale emitenților de garanții standard.
Provizioane tehnice de asigurări generale (AF.61)	Active financiare care reprezintă indemnizații de asigurare-daune ale asiguraților asupra societăților de asigurări generale, sub formă de prime plătite și neîncasate și de indemnizații de plătit.
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor (AF.62)	Active financiare care reprezintă drepturi ale deținătorilor de asigurări și de rente asupra provizioanelor tehnice ale societăților care furnizează asigurări de viață.
Drepturi de pensie (AF.63)	Active financiare pe care atât pensionarii actuali, cât și cei viitori le au pe lângă administratorii fondurilor de pensii, cum ar fi angajatorul (angajatorii) lor, sau pe lângă un fond de plată a pensiilor desemnat de angajator (angajatori), ca parte dintr-un acord de remunerare încheiat între angajator, pe de o parte, și angajat, pe de altă parte, sau pe lângă un asigurator de asigurări de viață (sau de asigurări generale).
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii (AF.64)	Active financiare care reprezintă drepturile fondurilor de pensii asupra administratorilor sistemelor de pensii pentru eventuale deficite și activele financiare care reprezintă drepturile administratorilor sistemelor de pensii asupra fondurilor de pensii pentru orice excedent, cum ar fi cazul în care venitul din investiții depășește creșterea aferentă drepturilor, iar diferența trebuie vărsată administratorului fondului de pensii.
Drepturi la prestații, altele decât pensiile (AF.65)	Excedentul de contribuții nete asupra beneficiilor, reprezentând o creștere a pasivului sistemului de asigurări față de beneficiari.
Provizioane pentru executarea garanțiilor standardizate (AF.66)	Active financiare pe care deținătorii de garanții standardizate le au la societățile care furnizează garanții standardizate.
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.7)	Active financiare legate de un activ financiar, de un activ nefinanciar sau de un indice, pe baza cărora se pot tranzacționa riscuri financiare specifice pe piețele financiare, în nume propriu.

Clasificarea activelor	Cuprins
Instrumente financiare derivate (AF.71)	<p>Active financiare cum ar fi opțiunile, contractele la termen și instrumentele derivate de credit.</p> <p>Opțiunile (AF.711), atât cele bursiere, cât și cele extrabursiere, sunt contracte care îi conferă deținătorului dreptul, dar nu obligația, de a cumpăra (în cazul opțiunii de apel sau „call”) de la emitentul opțiunii (vanzătorul opțiunii) sau de a vinde acestuia (în cazul opțiunii de vânzare sau „put”) active financiare sau active nefinanciare (instrument suport), la un preț predeterminat (prețul de exercițiu), pe o perioadă determinată (opțiune americană) sau la o dată specificată (opțiune europeană). Pe baza acestor strategii fundamentale, au fost elaborate numeroase strategii combinate, cum ar fi <i>bear call/put spreads</i>, <i>bull call/put spreads</i> sau <i>butterfly options spreads</i>. Din aceste tipuri de opțiuni au fost derivate opțiuni exotice cu structuri complexe de plată.</p> <p>Contractele la termen (AF.711) sunt contracte financiare necondiționale, în temeiul cărora două părți convin să schimbe o cantitate stabilită dintr-un activ suport (financiar sau nefinanciar), la un preț convenit în contract (prețul de exercițiu), la o dată fixată.</p> <p>Instrumentele derivate de credit iau forma unor contracte de tipul celor la termen și de tipul celor de opțiuni, obiectivul lor principal fiind tranzacționarea riscului de credit. Ele sunt concepute pentru tranzacționarea riscurilor legate de neplata creditelor și a garanțiilor. În mod similar altor instrumente financiare derivate, ele sunt frecvent stabilite în cadrul unor contracte standard și implică proceduri de garantare și de marjă, ceea ce permite oferirea unui mijloc de evaluare a pieței. Transferul riscurilor de credit are loc între vânzătorul riscului (cumpărătorul garanției) și cumpărătorul riscului (vanzătorul garanției), pe baza unei prime. În caz de risc de nerambursare a creditului, cumpărătorul riscului plătește în numerar vânzătorului riscului.</p>
Opțiuni pe acțiuni ale angajaților (AF.72)	Active financiare sub formă de acorduri încheiate la o anumită dată (data „cedării”) în temeiul cărora un angajat poate achiziționa un anumit număr de acțiuni din stocul angajatorului, la un preț stabilit (prețul de „exercițiu”), fie la un moment fixat (data de „intrare în drepturi”), fie în decursul unei perioade (perioada de „exercițiu”), imediat următoare datei de intrare în drepturi.
Alte conturi de primit/de plătit (AF.8)	Active financiare care servesc drept contraparte a operațiunilor financiare sau nefinanciare, în cazurile în care există un decalaj între momentul realizării acestei operațiuni și cel al plății corespunzătoare.
Credite comerciale și avansuri (AF.81)	Active financiare rezultate din acordarea directă de credite de către furnizorii clienților lor în cadrul operațiunilor cu bunuri și servicii, precum și avansurile pentru lucrările în curs sau comandate, sub formă de preplăți acordate de clienți pentru bunuri nefurnizate și servicii neprestate încă.
Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri (AF.89)	Active financiare rezultate din decalajul dintre momentul realizării operațiunilor de repartiție sau al operațiunilor financiare pe piața secundară și cel al plății corespunzătoare.
Posturi <i>pro memoria</i>	Sistemul are trei posturi <i>pro memoria</i> destinate înregistrării activelor care nu sunt prezentate separat în cadrul general, dar care prezintă un interes particular din punct de vedere al analizei.
Bunuri de consum de folosință îndelungată (AN.m)	Bunurile de folosință îndelungată achiziționate de gospodăriile populației pentru consumul final (de exemplu, bunurile care nu sunt utilizate de gospodăriile populației ca rezerve de valoare sau de către întreprinderile care nu sunt constituite în societăți, aparținând gospodăriilor populației în vederea producției).
Investiții străine directe (AF.m1)	O investiție străină directă implică o relație pe termen lung care arată un interes de durată al unei unități instituționale rezidente dintr-o economie (denumită în continuare „investitor direct”) pentru o unitate instituțională rezidentă dintr-o altă economie. Obiectivul investitorului direct este de a exercita o influență semnificativă asupra administrării unității în care a investit.
Credite neperformante (AF.m2)	Un credit este neperformant atunci când plățile dobânzii sau ale principalului sunt întârziate cu cel puțin 90 de zile peste scadență sau plățile dobânzilor la 90 de zile sau mai mult au fost capitalizate, refinanțate sau amânate pe baza unui acord sau plățile sunt întârziate cu mai puțin de 90 de zile peste scadență, însă există alte temeri justificate (cum ar fi declararea falimentului de către debitor) că plățile nu vor fi făcute integral.

ANEXA 7.2

O IMAGINE A RUBRICILOR DE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE DESCHIDERE LA CONTUL DE PATRIMONIU DE ÎNCHIDERE

Anexa 7.2 prezintă o imagine cuprinzând contul de patrimoniu de deschidere și contul de patrimoniu de închidere, care prezintă în detaliu, pentru fiecare categorie de active, diferitele moduri în care valoarea contului de patrimoniu variază: prin intermediul operațiunilor, al altor modificări ale volumului activelor și al câștigurilor și pierderilor din deținere.

Clasificarea activelor, a pasivelor și a valorii nete	IV.1 Contul de patrimoniu de deschidere	III.1 și III.2 Operațiuni	III.3.1 Alte modificări de volum	III.3.2 Câștiguri și pierderi din deținere		IV.3 Contul de patrimoniu de închidere
				III.3.2.1 Câștiguri și pierderi neutre din deținere	III.3.2.2 Câștiguri și pierderi reale din deținere	
Active nefinanciare	AN.	P.5, NP	K.1, K.2, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.
Active nefinanciare produse	AN.1	P.5	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.1
Active fixe ⁽¹⁾	AN.11	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.11
Locuințe	AN.111	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.111
Alte clădiri și construcții civile	AN.112	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.112
Mașini și echipamente	AN.113	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.113
Sisteme de armament	AN.114	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.114
Resurse biologice cultivate	AN.115	P.51g, P.51c	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.115
Drepturi de proprietate intelectuală	AN.117	P.51g, P.51c	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.117
Stocuri, pe tipuri de stocuri	AN.12	P.52	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.12
Obiecte de valoare	AN.13	P.53	K.1, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.13
Active nefinanciare neproduse	AN.2	NP	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2
Resurse naturale	AN.21	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.21
Terenuri	AN.211	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.211
Rezerve de minereuri și resurse energetice	AN.212	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.212

Clasificarea activelor, a pasivelor și a valorii nete	IV.1 Contul de patrimoniu de deschidere	III.1 și III.2 Operațiuni	III.3.1 Alte modificări de volum	III.3.2 Câștiguri și pierderi din deținere		IV.3 Contul de patrimoniu de închidere
				III.3.2.1 Câștiguri și pierderi neutre din deținere	III.3.2.2 Câștiguri și pierderi reale din deținere	
Resurse biologice necultivate	AN.213	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.213
Rezerve de apă	AN.214	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.214
Alte resurse naturale	AN.215	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.215
Spectrul de frecvențe radio	AN.2151	NP.1	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2151
Altele	AN.2159	NP.1	K.1, K.21, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.2159
Contracte, contracte de leasing și licențe	AN.22	NP.2	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.22
Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	AN.23	NP.3	K.1, K.22, K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AN.23
Active/pasive financiare ⁽²⁾	AF	F	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF
Aur monetar și DST	AF.1	F.1	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.1
Numerar și depozite	AF.2	F.2	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.2
Titluri de natura datoriei	AF.3	F.3	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.3
Credite	AF.4	F.4	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.4
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	AF.5	F.5	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.5
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	AF.6	F.6	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.6
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	AF.7	F.7	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.7
Alte conturi de primit/de plătit	AF.8	F.8	K.3, K.4, K.5, K.61, K.62	K.71	K.72	AF.8
Valoarea netă	B.90	B.101	B.102	B.1031	B.1032	B.90

(¹) Postul *pro memoria*: AN.m: bunuri de consum de folosință îndelungată.

(²) Posturi *pro memoria*: AF.m1: investiții străine directe; AF.m2: credite neperformante.

Soldurile contabile

B.10	Variații totale ale valorii nete
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor
B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere
B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere
B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere
B.90	Valoarea netă

Operațiuni cu active și pasive financiare

F.	Operațiuni cu active și pasive financiare
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
F.2	Numerar și depozite
F.3	Titluri de natura datoriei
F.4	Credite
F.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
F.8	Alte conturi de primit/de plătit

Operațiuni cu bunuri și servicii

P.5	Formarea brută de capital
P.51g	Formarea brută de capital fix
P.51c	Consumul de capital fix (-)
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe
P.5111	Achiziții de active fixe noi
P.5112	Achiziții de active fixe existente
P.5113	Cedări de active fixe existente
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse
P.52	Variația stocurilor
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare

Alte intrări în conturile operațiunilor de acumulare	
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
K.1	Apariția economică a activelor
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse
K.21	Epuizarea activelor naturale
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe
K.4	Confiscări fără compensație
K.5	Alte modificări de volum neclasificate în altă parte
K.6	Modificări de clasificare
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor
K.7	Câștiguri și pierderi nominale din deținere
K.71	Câștiguri și pierderi neutre din deținere
K.72	Câștiguri și pierderi reale din deținere

CAPITOLUL 8

SECVENȚA DE CONTURI

INTRODUCERE

- 8.01. Acest capitol prezintă informații privind conturile și conturile de patrimoniu aferente secvenței de conturi din conturile naționale. De asemenea, capitolul prezintă interacțiunile dintre economia națională și restul lumii, în aceeași secvență. De asemenea, este descris contul de bunuri și servicii care reflectă identitatea contabilă care stă la baza resurselor și utilizărilor de bunuri și servicii. Capitolul prezintă setul integrat de conturi economice, în care fiecare sector este prezentat în același cont sub o formă agregată a intrărilor în cont.

Secvența conturilor

- 8.02. Sistemul European de Conturi (SEC) înregistrează fluxurile și stocurile într-un set ordonat de conturi, descriind un ciclu economic de la producția și formarea venitului, trecând prin distribuția și redistribuirea acestuia și mergând până la utilizarea sa pentru consumul final. SEC înregistrează utilizarea a ceea ce rămâne sub formă de economii pentru a permite acumularea de active, atât nefinanciare, cât și financiare.

- 8.03. Fiecare dintre conturi prezintă resursele și utilizările, care sunt echilibrate prin introducerea unui sold contabil, de regulă, în partea de „utilizări” a contului. Soldul contabil este preluat în următorul cont ca prima intrare din partea de „resurse”.

Înregistrarea structurată a operațiunilor în conturi, realizată după o analiză logică a vieții economice, furnizează agregatele necesare pentru studierea unui sector sau subsector instituțional sau a economiei totale. Structurarea conturilor urmărește să evidențieze cele mai semnificative informații economice, iar soldul fiecărui cont este un element-cheie pentru informațiile evidențiate.

- 8.04. Conturile se grupează în trei categorii:
- (a) conturile operațiunilor curente tratează producția și formarea conexă, distribuția și redistribuirea venitului asociat producției, precum și utilizarea venitului sub formă de consum final. Venitul care nu este utilizat direct pentru consumul final este evidențiat în soldul contabil „economii” care este transferat mai departe în conturile operațiunilor de acumulare ca primă intrare din partea de resurse a contului de capital;
 - (b) conturile operațiunilor de acumulare analizează modificările aferente activelor și pasivelor unităților și permit înregistrarea modificărilor valorii nete (diferența dintre active și pasive);
 - (c) conturile de patrimoniu prezintă totalul activelor și pasivelor, la începutul și la sfârșitul perioadei contabile, împreună cu valoarea netă. Pentru fiecare activ și pasiv, fluxurile înregistrate în conturile operațiunilor de acumulare se regăsesc în contul de variație a patrimoniului.
- 8.05. Secvența de conturi se aplică unităților instituționale, sectoarelor și subsectoarelor instituționale și economiei totale.
- 8.06. Soldurile contabile sunt stabilite atât brut, cât și net. Ele sunt brute dacă sunt calculate înaintea deducerii consumului de capital fix și nete dacă sunt calculate după această deducere. Este mai important să se exprime soldurile contabile de venit în valoare netă, întrucât consumul de capital indică o necesitate de venit disponibil care trebuie să fie acoperită pentru menținerea stocului de capital al economiei.
- 8.07. Conturile sunt prezentate în două moduri:
- (a) sub forma conturilor economice integrate, regrupând într-un singur tabel conturile tuturor sectoarelor instituționale, ale economiei totale și ale restului lumii;
 - (b) sub forma unei secvențe de conturi, furnizând informații la un nivel mai detaliat. Tabelele de prezentare a fiecărui cont sunt incluse în partea denumită „Secvența de conturi” a prezentului capitol.
- 8.08. Tabelul 8.1 oferă o prezentare sinoptică a conturilor, a soldurilor contabile și a principalelor agregate. Codul pentru principalele agregate nu este prezentat în tabel, dar este același ca și codul pentru elementele de echilibru, cu adăugarea unui asterisc după număr. De exemplu, pentru „Soldul veniturilor primare”, codul este B.5g, iar codul echivalent al agregatului principal „Venitul național brut” este B.5*g.
- 8.09. Soldurile contabile sunt prezentate în tabel în valoare brută și sunt indicate ca atare prin utilizarea literei „g” în cod. Fiecărui cod de acest tip îi corespunde o valoare netă, în cazul în care estimarea pentru consumul de capital a fost dedusă. De exemplu, pentru valoarea adăugată, forma brută are codul B.1g, iar echivalentul net (valoarea adăugată netă) obținut prin deducerea consumului de capital are codul B.1n.

Tabelul 8.1 — Prezentarea sinoptică a conturilor, a soldurilor contabile și a principalelor agregate

Conturi								Soldurile contabile		Principalele agregate	
Secvența completă a conturilor pentru sectoarele instituționale											
Conturile operațiunilor curente	I.	Contul de producție	I.	Contul de producție					B.1g	Valoarea adăugată brută	Produsul intern brut (PIB)
	II.	Conturile de distribuire și de utilizare a venitului	II.1	Conturile de distribuire primară a venitului	II.1.1	Contul de exploatare			B.2g B.3g	Excedentul din exploatare brut Venitul mixt brut	
					II.1.2	Contul de alocare a veniturilor primare	II.1.2.1	Contul de venit al întreprinderii	B.4g	Venitul întreprinderii, brut	
							II.1.2.2	Contul de alocare a altor venituri primare	B.5g	Soldul veniturilor primare, brut	Venitul național brut (VNB)
			II.2	Contul de distribuire secundară a venitului					B.6g	Venitul disponibil brut	Venitul național disponibil brut
			II.3	Contul de redistribuire a venitului în natură					B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	
			II.4	Contul de utilizare a venitului	II.4.1	Contul de utilizare a venitului disponibil			B.8g	Economia brută	Economia națională brută
					II.4.2	Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat					
Conturile de acumulare	III.	Conturi ale operațiunilor de acumulare	III.1	Contul de capital	III.1.1	Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital			B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	
					III.1.2	Contul achizițiilor de active nefinanciare			B.9	Capacitatea/necesarul net de finanțare	
			III.2	Contul financiar					B.9	Capacitatea/necesarul net de finanțare	

Conturi								Soldurile contabile		Principalele agregate
			III.3	Contul altor modificări de active	III.3.1	Alte modificări ale volumului conturilor de active		B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	
					III.3.2	Conturi de reevaluare		B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	
							III.3.2.1	B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	
							III.3.2.2	B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	
Conturile de patrimoniu	IV.	Conturile de patrimoniu	IV.1	Contul de patrimoniu de deschidere				B.90	Valoarea netă	Valoarea patrimoniului național
			IV.2	Contul de variație a patrimoniului				B.10	Variații totale ale valorii nete	Variația valorii patrimoniului național
			IV.3	Contul de patrimoniu de închidere				B.90	Valoarea netă	Valoarea patrimoniului național

Tabelul 8.1 — Prezentarea sinoptică a conturilor, a soldurilor contabile și a principalelor agregate

Conturi								Soldurile contabile		Principalele agregate
Contul de operațiuni										
	0.	Contul de bunuri și servicii								
Contul restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul)										
Contul operațiunilor curente	V.	Contul restului lumii	V.I	Contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii				B.11	Soldul schimburilor externe cu bunuri și servicii	Soldul schimburilor externe cu bunuri și servicii
			V.II	Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente				B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul
Conturi de acumulare			V.III	Conturile externe ale operațiunilor de acumulare	V.III.1	Contul de capital	V.III.1.1	B.101	Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital	

Conturi							Soldurile contabile		Principalele agregate	
						V.III.1.2	Contul achizițiilor de active nefinanciare	B.9	Capacitatea/necesarul net de finanțare	
				V.III.2	Contul financiar			B.9	Capacitatea/necesarul net de finanțare	Capacitatea/necesarul net de finanțare
				V.III.3	Contul altor modificări de active	V.III.3.1	Alte modificări ale volumului conturilor de active	B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	
						V.III.3.2	Conturi de reevaluare	B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	
Conturile de patrimoniu			V.IV	Contul de active și pasive exterioare	V.IV.1	Contul de patrimoniu de deschidere		B.90	Valoarea netă	Poziția financiară exterioară netă
					V.IV.2	Contul de variație a patrimoniului		B.10	Variații totale ale valorii nete	
					V.IV.3	Contul de patrimoniu de închidere		B.90	Valoarea netă	Poziția financiară exterioară netă

SECVENȚA DE CONTURI**Conturile operațiunilor curente****Contul de producție (I)**

- 8.10. Contul de producție (I) înregistrează operațiunile legate de procesul de producție. Acesta se calculează pentru sectoarele instituționale și ramurile de activitate. El include în resurse producția și în utilizări consumul intermediar.
- 8.11. Contul de producție evidențiază unul dintre principalele solduri contabile ale sistemului – valoarea adăugată, care este valoarea creată de către orice unitate angajată într-o activitate de producție – și un agregat esențial: produsul intern brut. Valoarea adăugată are semnificație economică atât pentru sectoarele instituționale, cât și pentru ramurile de activitate.
- 8.12. Valoarea adăugată (soldul contabil al contului) poate fi calculată înainte sau după consumul de capital fix, și anume în formă brută sau netă. Având în vedere că producția este evaluată la prețurile de bază, iar consumul intermediar la prețurile de achiziție, valoarea adăugată nu include impozitele pe produse minus subvențiile pe produse.
- 8.13. Contul de producție la nivelul economiei totale conține la partea de resurse, pe lângă producția de bunuri și servicii, impozitele minus subvențiile pe produse. Contul de producție permite astfel ca produsul intern brut (la prețurile pieței) să fie obținut ca un sold contabil. Codul pentru acest post-cheie agregat de echilibrare, valoarea adăugată la nivelul întregii economii ajustată pentru evaluare la prețurile pieței, este B.1*g, iar acesta este PIB la prețurile pieței. Codul produsului intern net (PIN) este B.1*n.
- 8.14. Serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) sunt alocate utilizatorilor sub formă de costuri. Acest lucru necesită ca o parte din plățile dobânzilor către intermediarii financiari să fie reclasificate ca plăți pentru servicii și imputate ca producție a producătorilor de intermediere financiară. O valoare echivalentă este identificată sub forma consumului utilizatorilor. Măsurarea valorii PIB este afectată de valoarea SIFIM repartizată consumului final, exporturilor și importurilor.

Tabelul 8.2 — Contul I: Contul de producție

Utilizări										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
3 604	3 604								P.1	Producția
3 077	3 077								P.11	Producția de piață
147	147								P.12	Producția pentru consumul final propriu
380	380								P.13	Producția non-piață
1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Consumul intermediar
133	133								D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse
1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut
222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Consumul de capital fix
1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net

Resurse										
		Intrări corespunzătoare din		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	
	Operațiuni și solduri contabile	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Total
P.1	Producția			2 808	146	348	270	32	3 604	3 604
P.11	Producția de piață			2 808	146	0	123	0	3 077	3 077
P.12	Producția pentru consumul final propriu			0	0	0	147	0	147	147
P.13	Producția non-piață					348		32	380	380
P.2	Consumul intermediar									1 883
D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse								133	133
B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut									
P.51c	Consumul de capital fix									
B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net									

Conturile de distribuire și utilizare a de venutului (II)

- 8.15. Distribuirea și utilizarea venutului sunt analizate în patru etape: distribuirea primară, distribuirea secundară, redistribuirea în natură și utilizarea venutului.

Prima etapă se referă la formarea venuturilor rezultate direct din procesul de producție și repartizarea lor între factorii de producție (forță de muncă, capital) și administrațiile publice (prin impozitele pe producție și importuri și subvenții). Această etapă permite determinarea excedentului de exploatare (sau a venutului mixt în cazul gospodăriilor populației) și a venutului primar.

A doua etapă trasează redistribuirea venutului prin transferuri, altele decât transferurile sociale în natură și transferurile de capital. Aceasta permite obținerea venutului disponibil ca sold contabil.

Pentru a treia etapă, serviciile individuale furnizate societății de către administrațiile publice și de IFSLSGP sunt tratate ca făcând parte din consumul final al gospodăriilor populației și se impută un venit corespunzător gospodăriilor. Acest lucru se realizează prin două conturi cu elemente ajustate. Se introduce un cont denumit contul de redistribuire a venutului în natură, care prezintă în partea de resurse venitul excedentar imputat gospodăriilor populației și o utilizare corespunzătoare pentru administrațiile publice și IFSLSGP ca transfer imputat aferent acestor sectoare. Se obține un sold contabil denumit venitul disponibil ajustat, care este identic cu venitul disponibil de la nivelul întregii economii, însă este diferit pentru sectoarele gospodăriile populației, administrații publice și IFSLSGP.

În cea de-a patra etapă, venitul disponibil este transferat mai departe în următorul cont, contul de utilizare a venutului disponibil, iar acesta prezintă modul în care venitul este consumat, având economiile drept sold contabil. Atunci când serviciile individuale sunt recunoscute drept consum de către gospodăriile populației prin contul de redistribuire a venutului în natură, contul de utilizare a venutului disponibil ajustat arată modul în care această valoare aferentă venutului disponibil ajustat este cheltuită de gospodăriile populației cu privire la transferurile sociale în natură primite din partea administrațiilor publice și a IFSLSGP, prin adăugarea valorii transferurilor sociale în natură la consumul final al gospodăriilor populației în vederea obținerii unei valori denumite consumul final efectiv. Consumul pentru administrații publice și IFSLSGP este redus cu o sumă egală și opusă, astfel încât, atunci când se calculează economiile pentru sectoarele administrațiilor publice, IFSLSGP-urilor și gospodăriilor populației, tratamentul ajustat să permită obținerea aceleiași sold contabil aferent economiilor pentru fiecare sector ca tratament standard.

Conturile de distribuire primară a venutului (II.1)**Contul de exploatare (II.1.1)**

Formatul contului de exploatare pe sectoare instituționale este prezentat în tabelul 8.3.

- 8.16. Contul de exploatare este prezentat, de asemenea, pe ramuri de activitate, în coloanele tabelelor de resurse și utilizări.
- 8.17. Contul de exploatare prezintă operațiunile aferente venuturilor primare din perspectiva sectoarelor care constituie resurse, și nu din perspectiva sectoarelor de destinație.
- 8.18. Se prezintă modul în care valoarea adăugată acoperă remunerarea angajaților și alte impozite (mai puțin subvenții) pe producție. Soldul contabil este excedentul de exploatare, care este excedentul (sau deficitul) din activitatea de producție înainte de a se lua în considerare dobânzile, rentele sau impozitele pe care unitatea productivă trebuie:
- (a) să le plătească pentru activele financiare sau resursele naturale pe care ea le-a luat cu împrumut sau le-a închiriat;
 - (b) să le primească pentru activele financiare sau resursele naturale care se află în proprietatea sa.
- 8.19. În cazul întreprinderilor neconstituite în societăți care aparțin sectorului gospodăriilor populației, soldul contului de exploatare conține implicit un element care corespunde remunerării pentru munca efectuată de proprietar sau de membrii familiei sale. Aceste venituri din activități independente prezintă caracteristicile salariilor și indemnizațiilor, precum și caracteristicile profitului rezultat din munca efectuată în calitate de întreprinzător. Nefiind în sens strict, nici salariu, nici profit ca atare, aceste venituri sunt denumite „venit mixt”.
- 8.20. În cazul producției efectuate pentru sine de servicii de locuință de către gospodăriile proprietarilor ocupanți, soldul contului de exploatare este un excedent de exploatare (și nu un venit mixt).

Tabelul 8.3 — Contul II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
									B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută/produsul intern brut
									B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/produsul intern net
1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Remunerarea angajaților
950			950	6	11	63	29	841	D.11	Salarii și indemnizații
200			200	5	0	55	5	145	D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor
181			181	4	0	51	4	132	D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
168			168	4	0	48	4	122	D.1211	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
13			13	0	0	3	0	10	D.1212	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
19			19	1	0	4	1	13	D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
18			18	1	0	4	1	12	D.1221	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
1			1	0	0	0	0	1	D.1222	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
235		0	235						D.2	Impozite pe producție și importuri
141		0	141						D.21	Impozite pe produse
121		0	121						D.211	Taxe de tip TVA
17		0	17						D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
17		0	17						D.2121	Drepturi asupra importurilor
0		0	0						D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor
3		0	3						D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri
94		0	94	1	0	1	4	88	D.29	Alte impozite pe producție
- 44		0	- 44						D.3	Subvenții
- 8		0	- 8						D.31	Subvenții pentru produse

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
D.1211	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor									
D.1212	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor									
D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor									
D.1221	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor									
D.1222	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor									
D.2	Impozite pe producție și importuri								0	
D.21	Impozite pe produse								0	
D.211	Taxe de tip TVA								0	
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA								0	
D.2121	Drepturi asupra importurilor								0	
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor								0	
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri								0	
D.29	Alte impozite pe producție								0	
D.3	Subvenții								0	
D.31	Subvenții pentru produse								0	
D.311	Subvenții pentru importuri								0	
D.319	Alte subvenții pe produse								0	
D.39	Alte subvenții pentru producție								0	
B.2g	Excedentul brut de exploatare									
B.3g	Venitul mixt brut									
B.2n	Excedent net de exploatare									
B.3n	Venitul mixt net									

Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2)

- 8.21. Spre deosebire de contul de exploatare, contul de alocare a veniturilor primare tratează unitățile și sectoarele instituționale rezidente în calitate de beneficiari ai veniturilor primare, și nu în calitate de producători ale căror activități generează venituri primare.
- 8.22. Prin venituri primare se înțeleg veniturile de care dispun unitățile rezidente datorită participării lor directe la procesele de producție și veniturile pe care le primește proprietarul unui activ financiar sau al unei resurse naturale pentru că a furnizat fonduri unei alte unități instituționale sau pentru că a pus la dispoziția unei astfel de unități resursa naturală respectivă.
- 8.23. În ceea ce privește sectorul gospodăriilor populației, remunerarea angajaților (D.1), ca resursă în contul de alocare a veniturilor primare, nu este aceeași ca intrarea D.1 ca utilizare în contul de exploatare. În contul de exploatare aferent gospodăriilor populației, la intrarea din partea de utilizare se arată cât de mult se plătește personalului angajat în activitățile economice ale gospodăriilor. În contul de alocare primară a veniturilor gospodăriilor populației, intrarea în partea de resurse prezintă toate remunerațiile forței de muncă obținute de sectorul gospodăriilor populației ai cărui reprezentanți lucrează ca angajați în întreprinderi, administrații publice etc. Prin urmare, intrarea din contul de distribuție pentru gospodăriile populației este mult mai mare decât intrarea din contul de exploatare aferent sectorului gospodăriilor populației.
- 8.24. Contul de alocare a veniturilor primare (II.1.2.) nu poate fi calculat decât pentru sectoare și subsectoare instituționale deoarece, în cazul ramurilor de activitate, defalcarea anumitor fluxuri legate de finanțare (împrumuturi de capital) și de active este imposibilă.
- 8.25. Contul de alocare a veniturilor primare se împarte într-un cont de venit al întreprinderii (II.1.2.1.) și un cont de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2.).

Tabelul 8.4 — Contul II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare

Utilizări											
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile	
										B.2g	Excedentul brut de exploatare
										B.3g	Venitul mixt brut
										B.2n	Excedent net de exploatare
										B.3n	Venitul mixt net
6		6								D.1	Remunerarea angajaților
6		6								D.11	Salarii și indemnizații
0		0								D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor
0		0								D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
0		0								D.1211	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
0		0								D.1212	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
0		0								D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
0		0								D.1221	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
0		0								D.1222	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
0										D.2	Impozite pe producție și importuri
0										D.21	Impozite pe produse
0										D.211	Taxe de tip TVA
0										D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
0										D.2121	Drepturi asupra importurilor
0										D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor

Utilizări										
Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare	Operațiuni și solduri contabile	
0									D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri
0									D.29	Alte impozite pe producție
0									D.3	Subvenții
0									D.31	Subvenții pentru produse
0									D.311	Subvenții pentru importuri
0									D.319	Alte subvenții pentru produse
0									D.39	Alte subvenții pentru producție
435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Venituri din proprietate
230		13	217	6	14	35	106	56	D.41	Dobânzi
79		17	62	0			15	47	D.42	Venituri distribuite ale societăților
67		13	54				15	39	D.421	Dividende
12		4	8				0	8	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților
14		14	0				0	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe
47		0	47				47		D.44	Alte venituri din investiții
25		0	25				25		D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări
8		0	8				8		D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie

Utilizări										
	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
14		0	14				14		D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
6		0	6				6		D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
8		0	8				8		D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
653			65	0	27	7	0	31	D.45	Rente
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net

Tabelul 8.4 — Contul II.1.2: Contul de alocare a veniturilor primare (continuare)

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Venitul mixt brut				61		61			61
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Venitul mixt net				53		53			53
D.1	Remunerarea angajaților				1 154		1 154	2		1 156

Resurse										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Economia totală	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
D.11	Salarii și indemnizații				954		954	2		956
D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor				200		200	0		200
D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor				181		181	0		181
D.1211	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor				168		168	0		168
D.1212	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor				13		13	0		13
D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor				19		19	0		19
D.1221	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor				18		18	0		18
D.1222	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor				1		1	0		1
D.2	Impozite pe producție și importuri			235			235			235
D.21	Impozite pe produse			141			141			141
D.211	Taxe de tip TVA			121			121			121
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA			17			17			17
D.2121	Drepturi asupra importurilor			17			17			17
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor			0			0			0
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri			3			3			3
D.29	Alte impozite pe producție			94			94			94
D.3	Subvenții			- 44			- 44			- 44
D.31	Subvenții pentru produse			- 8			- 8			- 8
D.311	Subvenții pentru importuri			0			0			0

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
D.319	Alte subvenții pe produse			- 8			- 8			- 8
D.39	Alte subvenții pentru producție			- 36			- 36			- 36
D.4	Venituri din proprietate	96	149	22	123	7	397	38		435
D.41	Dobânzi	33	106	14	49	7	209	21		230
D.42	Venituri distribuite ale societăților	10	25	7	20	0	62	17		79
D.421	Dividende	10	25	5	13	0	53	14		67
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților			2	7		9	3		12
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	4	7	0	3	0	14	0		14
D.44	Alte venituri din investiții	8	8	1	30	0	47	0		47
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	5	0	0	20	0	25	0		25
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie				8		8	0		8
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții	3	8	1	2	0	14	0		14
D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții	1	3	0	2	0	6	0		6
D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții	2	5	1	0	0	8	0		8
D.45	Rente	41	3	0	21	0	65			65
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut									
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net									

Contul de venit al întreprinderii (II.1.2.1)

- 8.26. Contul de venit al întreprinderii are ca obiect determinarea unui sold contabil corespunzător conceptului de profit curent înaintea distribuirii și impozitării venitului, așa cum este utilizat de obicei în contabilitatea de întreprindere.
- 8.27. Pentru administrațiile publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, acest cont se referă numai la activitățile lor de piață.
- 8.28. Venitul întreprinderii corespunde excedentului de exploatare sau venitului mixt (în partea de resurse a contului):
- plus* veniturile din proprietate de primit în legătură cu activele financiare și alte active aparținând întreprinderii (în partea de resurse a contului);
- minus* dobânzile de plătit de către întreprindere, alte venituri din investiții de plătit, precum și rentele de plătit pentru terenuri și alte resurse naturale închiriate de întreprindere (în partea de utilizări a contului).
- Nu sunt deduse din venitul întreprinderii veniturile din proprietate de plătit sub formă de dividende, retragerile din veniturile cvasisocietăților sau beneficiile reinvestite din investiții străine directe.

Contul de alocare a altor venituri primare (II.1.2.2)

- 8.29. Contul de alocare a altor venituri primare are ca obiect trecerea de la conceptul de venit al întreprinderii la conceptul de venit primar. El conține deci elementele venitului primar care nu sunt incluse în contul de venit al întreprinderii:
- (a) pentru societăți, dividendele distribuite, retragerile din venitul cvasisocietăților și beneficii reinvestite din investiții străine directe (în partea de utilizări a contului);
- (b) pentru gospodăriile populației:
1. veniturile din proprietate de plătit, în afară de rentele și dobânzile de plătit în legătură cu activitatea întreprinderii (în partea de utilizări a contului);
 2. remunerarea angajaților (în partea de resurse a contului);
 3. veniturile din proprietate de primit, în afară de cele primite în legătură cu activitatea întreprinderii (în partea de resurse a contului);
- (c) pentru administrațiile publice:
1. veniturile din proprietate de plătit, în afară de cele legate de activitățile de piață (în partea de utilizări a contului);
 2. impozitele fără subvenții pentru producție și importuri (în partea de resurse a contului);
 3. veniturile din proprietate de primit, în afară de cele legate de activitățile de piață (în partea de resurse a contului).

Tabelul 8.5 — Contul II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări											
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile	
										B.2g	Excedentul brut de exploatare
										B.3g	Venitul mixt brut
										B.2n	Excedent net de exploatare
										B.3n	Venitul mixt net
240			240				153	87	D.4	D.4	Venituri din proprietate
162			162				106	56	D.41	D.41	Dobânzi
									D.42	D.42	Venituri distribuite ale societăților
									D.421	D.421	Dividende
									D.422	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților
									D.43	D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe
47			47				47		D.44	D.44	Alte venituri din investiții
25			25				25		D.441	D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări
8			8				8		D.442	D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie
14			14				14		D.443	D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
31			31				0	31	D.45	D.45	Rente
343			343				42	301	B.4g	B.4g	Venitul brut al întreprinderii
174			174				30	144	B.4n	B.4n	Venitul net al întreprinderii

Tabelul 8.5 — Contul II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii (continuare)

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452			452
B.3g	Venitul mixt brut				61		61			61
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238			238
B.3n	Venitul mixt net				53		53			53
D.4	Venituri din proprietate	96	149				245			245
D.41	Dobânzi	33	106				139			139
D.42	Venituri distribuite ale societăților	10	25				35			35
D.421	Dividende	10	25				35			35
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților						0			0
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	4	7				11			11
D.44	Alte venituri din investiții	8	8				16			16
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	5					5			5
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie						0			0
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții	3	8				11			11
D.45	Rente	41	3				44			44
B.4g	Venitul brut al întreprinderii									
B.4n	Venitul net al întreprinderii									

Tabelul 8.5 — Contul II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări											
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile	
										B.4g	Venitul brut al întreprinderii
										B.4n	Venitul net al întreprinderii
6		6								D.1	Remunerarea angajaților
6		6								D.11	Salarii și indemnizații
										D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor
										D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
										D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
										D.2	Impozite pe producție și importuri
										D.21	Impozite pe produse
										D.211	Taxe de tip TVA
										D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
										D.2121	Drepturi asupra importurilor
										D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor
										D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri
										D.29	Alte impozite pe producție
										D.3	Subvenții
										D.31	Subvenții pentru produse
										D.311	Subvenții pentru importuri

Utilizări										
Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare	Operațiuni și solduri contabile	
									D.319	Alte subvenții pe produse
									D.39	Alte subvenții pentru producție
214		63	151	6	41	42	15	47	D.4	Venituri din proprietate
68		13	55	6	14	35			D.41	Dobânzi
98		36	62				15	47	D.42	Venituri distribuite ale societăților
54		0	54				15	39	D.421	Dividende
44		36	8					8	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților
14		14	0						D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe
									D.44	Alte venituri din investiții
									D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări
									D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie
									D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
34			34	0	27	7			D.45	Rente
1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut
1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net

Tabelul 8.5 — Contul II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare (continuare)

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	301	42				343			343
B.4n	Venitul net al întreprinderii	144	30				174			174
D.1	Remunerarea angajaților				1 154		1 154	2		1 156
D.11	Salarii și indemnizații				954		954	2		956
D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor				200		200			200
D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor				181		181			181
D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor				19		19			19
D.2	Impozite pe producție și importuri			235			235			235
D.21	Impozite pe produse			141			141			141
D.211	Taxe de tip TVA			121			121			121
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA			17			17			17
D.2121	Drepturi asupra importurilor			17			17			17
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor			0			0			0
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri			3			3			3
D.29	Alte impozite pe producție			94			94			94
D.3	Subvenții			- 44			- 44			- 44
D.31	Subvenții pentru produse			- 8			- 8			- 8

Resurse										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Economia totală	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
D.311	Subvenții pentru importuri			0			0			0
D.319	Alte subvenții pe produse			- 8			- 8			- 8
D.39	Alte subvenții pentru producție			- 36			- 36			- 36
D.4	Venituri din proprietate			22	123	7	152	38		190
D.41	Dobânzi			14	49	7	70	21		91
D.42	Venituri distribuite ale societăților			7	20	0	27	17		44
D.421	Dividende			5	13	0	18	14		32
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților			2	7	0	9	3		12
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe			0	3	0	3	0		3
D.44	Alte venituri din investiții			1	30	0	31	0		31
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări			0	20	0	20	0		20
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie			0	8	0	8	0		8
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții			1	2	0	3	0		3
D.45	Rente			0	21	0	21			21
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut									
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net									

Contul de distribuire secundară a venitului (II.2)

- 8.30. Contul de distribuire secundară a venitului arată modul în care soldul veniturilor primare ale unui sector instituțional este afectat prin redistribuiri: impozite curente pe venit, patrimoniu etc., contribuții și prestații sociale (în afară de transferurile sociale în natură) și alte transferuri curente.
- 8.31. Soldul contului este venitul disponibil, care reflectă operațiunile curente și care reprezintă suma disponibilă pentru consumul final sau pentru economii.
- 8.32. Contribuțiile sociale sunt înregistrate în partea de utilizări a contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populației și în partea de resurse a contului de distribuire secundară a venitului sectoarelor instituționale care gestionează asigurările sociale. Atunci când contribuțiile sociale în sarcina angajatorilor sunt de plătit în beneficiul angajaților lor, ele sunt mai întâi incluse în remunerarea angajaților, în partea de utilizări a contului de exploatare al angajatorului, deoarece sunt un element de cost salarial; ele sunt, de asemenea, înregistrate, ca remunerare a angajaților, în partea de resurse a contului de alocare primară a veniturilor gospodăriilor populației, pentru că corespund prestațiilor acordate gospodăriilor.

Contribuțiile sociale care figurează în partea de utilizări a contului de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populației sunt fără tarife aferente serviciilor fondurilor de pensii și ale altor societăți de asigurare, ale căror resurse sunt constituite – în totalitate sau în parte – din contribuțiile sociale efective.

Un post de ajustare este prezentat în tabelul referitor la plățile pentru serviciile prestate de sistemele de asigurări sociale. Contribuțiile sociale nete (D.61) sunt înregistrate fără aceste plăți, însă, având în vedere că este dificilă repartizarea lor la componentele rubricii D.61, contribuțiile sociale nete sunt prezentate în tabel incluzând aceste plăți. Prin urmare, D.61 este suma componentelor sale minus acest post de ajustare.

Contul de redistribuire a venitului în natură (II.3)

- 8.33. Contul de redistribuire a venitului în natură prezintă o imagine mai amplă a venitului gospodăriilor populației prin includerea fluxurilor care corespund utilizării bunurilor și serviciilor individuale de care aceste gospodării beneficiază cu titlu gratuit din partea administrațiilor publice și a IFSLSGP, și anume transferurile sociale în natură. Această metodă permite comparațiile în timp atunci când condițiile economice și sociale diferă sau se modifică și completează analiza rolului jucat de administrațiile publice în redistribuirea venitului.
- 8.34. Transferurile sociale în natură sunt înregistrate în partea de resurse a contului de redistribuire a venitului în natură pentru gospodăriile populației și în partea de utilizări pentru administrațiile publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.
- 8.35. Soldul contului de redistribuire a venitului în natură este venitul disponibil ajustat, iar acesta este prima intrare în partea de resurse a contului de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2).

Tabelul 8.6 — Contul II.2.: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări										
Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare	Operațiuni și solduri contabile	
									B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut
									B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net
1 229		17	1 212	7	582	248	277	98		Transferuri curente
213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
204		1	203	0	176	0	7	20	D.51	Impozite pe venit
9			9	0	2	0	3	4	D.59	Alte impozite curente
333		0	333		333				D.61	Contribuții sociale nete
181		0	181		181				D.611	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
168		0	168		168				D.6111	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
13		0	13		13				D.6112	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor
19		0	19		19				D.612	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
18		0	18		18				D.6121	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
1		0	1		1				D.6122	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor
129		0	129		129				D.613	Contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
115		0	115		115				D.6131	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației
14		0	14		14				D.6132	Alte contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
10		0	10		10				D.614	Contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației
8		0	8		8				D.6141	Contribuții suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației

Utilizări										
	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
2		0	2		2				D.6142	Alte contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației
- 6		0	- 6		- 6				D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale
384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură
53		0	53			53			D.621	Prestații de securitate socială în bani
45		0	45			45			D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani
8		0	8			8			D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani
279		0	279	5	0	7	205	62	D.622	Alte prestații de asigurări sociale
250		0	250	3	0	5	193	49	D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii
29		0	29	2	0	2	12	13	D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, exclusiv de pensii
52			52			52			D.623	Prestații de asistență socială în bani
299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Alte transferuri curente
58		2	56	0	31	4	13	8	D.71	Prime nete de asigurare generală
44		1	43	0	31	4	0	8	D.711	Prime nete de asigurare directă generală
14		1	13				13		D.712	Prime nete de reasigurare generală
60		12	48				48		D.72	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor generale
45		0	45				45		D.721	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor directe generale
15		12	3				3		D.722	Indemnizații de asigurare – aferente reasigurărilor generale
96		0	96			96			D.73	Transferuri curente între administrațiile publice
23		1	22			22			D.74	Cooperare internațională curentă

Utilizări										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
53		1	52	2	40	5	1	4	D.75	Transferuri curente diverse
36		0	36	0	29	5	1	1	D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
8		1	7		7				D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației
9		0	9	2	4	0	0	3	D.759	Alte transferuri curente diverse
9			9			9			D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB
1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Venitul disponibil brut
1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Venitul disponibil net

Tabelul 8.6 — Contul II.2.: Contul de distribuire secundară a veniturii (continuare)

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
Operațiuni și solduri contabile		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642
	Transferuri curente	72	275	367	420	40	1 174	55		1 229
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.			213			213	0		213
D.51	Impozite pe venit			204			204	0		204
D.59	Alte impozite curente			9			9			9
D.61	Contribuții sociale nete	66	212	50	0	5	333	0		333

Resurse										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
D.611	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	31	109	38	0	3	181	0		181
D.6111	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	27	104	35	0	2	168	0		168
D.6112	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	4	5	3	0	1	13	0		13
D.612	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	12	2	4	0	1	19	0		19
D.6121	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12	1	4	0	1	18	0		18
D.6122	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	1	0	0	0	1	0		1
D.613	Contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	25	94	9	0	1	129	0		129
D.6131	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	19	90	6	0	0	115	0		115
D.6132	Alte contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	6	4	3	0	1	14	0		14
D.614	Contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației		10				10	0		10
D.6141	Contribuții suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației		8				8	0		8
D.6142	Alte contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației		2				2	0		2
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	2	3		1		6	0		6
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură				384		384	0		384
D.621	Prestații de securitate socială în bani				53		53	0		53
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani				45		45	0		45
D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani				8		8	0		8
D.622	Alte prestații de asigurări sociale				279		279	0		279

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală			
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii				250		250	0		250
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, exclusiv de pensii				29		29	0		29
D.623	Prestații de asistență socială în bani				52		52	0		52
D.7	Alte transferuri curente	6	62	104	36	36	244	55		299
D.71	Prime nete de asigurare generală		47				47	11		58
D.711	Prime nete de asigurare directă generală		44				44			44
D.712	Prime nete de reasigurare generală		3				3	11		14
D.72	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor generale	6	15	1	35	0	57	3		60
D.721	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor directe generale	6		1	35		42	3		45
D.722	Indemnizații de asigurare – daune aferente reasigurărilor generale		15				15	0		15
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice			96			96	0		96
D.74	Cooperare internațională curentă			1			1	22		23
D.75	Transferuri curente diverse	0	0	6	1	36	43	10		53
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației					36	36			36
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației				1		1	7		8
D.759	Alte transferuri curente diverse			6			6	3		9
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB							9		9
B.6g	Venitul disponibil brut									
B.6n	Venitul disponibil net									

Tabelul 8.7 — Contul II.3: Contul de redistribuire a venitului în natură

Utilizări											
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile	
										B.6g	Venitul disponibil brut
										B.6n	Venitul disponibil net
215			215	31		184				D.63	Transferuri sociale în natură
211			211	31		180				D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață
4			4			4				D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată
1 826			1 826	6	1 434	133	25	228		B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
1 604			1 604	3	1 411	106	13	71		B.7n	Venitul disponibil ajustat net

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
Operațiuni și solduri contabile		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604
D.63	Transferuri sociale în natură				215		215			215
D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață				211		211			211
D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată				4		4			4
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut									
B.7n	Venitul disponibil ajustat net									

Contul de utilizare a venitului (II.4)

- 8.36. Pentru sectoarele instituționale care au un consum final, contul de utilizare a venitului arată modul în care venitul disponibil (sau venitul disponibil ajustat) este repartizat între cheltuiala pentru consum final (sau consum final efectiv) și economii.
- 8.37. În sistem, numai administrațiile publice, instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor și gospodăriile populației au un consum final. În plus, contul de utilizare a venitului include, pentru gospodăriile populației și fondurile de pensii, un post de ajustare (D.8 – Ajustare pentru variația drepturilor de pensie), care se reflectă în modul în care sunt înregistrate operațiunile între gospodăriile populației și fondurile de pensii. Acesta este explicat în capitolul privind operațiunile de repartiție, punctul 4.141.

Contul de utilizare a venitului disponibil (II.4.1)

- 8.38. Contul de utilizare a venitului disponibil include noțiunea de cheltuială pentru consumul final finanțată de diferitele sectoare implicate: gospodăriile populației, administrațiile publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.
- 8.39. Soldul contului de utilizare a venitului disponibil este reprezentat de economii.

Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat (II.4.2)

- 8.40. Acest cont este legat de contul de redistribuire a venitului în natură (II.3). Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat include noțiunea de consum final efectiv care corespunde valorii bunurilor și serviciilor de care dispun efectiv gospodăriile populației pentru consumul lor final, chiar dacă achiziția lor este finanțată de administrațiile publice sau de instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor.

În consecință, consumul final efectiv al administrațiilor publice și al IFSLSGP corespunde numai consumului final colectiv.

- 8.41. La nivelul economiei totale, cheltuiala pentru consum final și consumul final efectiv sunt egale; diferă numai repartiția între sectoarele instituționale. Același lucru este valabil și pentru venitul disponibil și pentru venitul disponibil ajustat.
- 8.42. Economiiile reprezintă soldul contabil în ambele versiuni ale contului de utilizare a venitului. Valoarea acestora este identică pentru toate sectoarele, indiferent dacă se obține scăzând cheltuiala pentru consumul final din venitul disponibil sau scăzând consumul final efectiv din venitul disponibil ajustat.
- 8.43. Economiiile reprezintă suma (pozitivă sau negativă) rezultată din operațiunile curente, care fac legătura cu acumularea. Dacă economiiile sunt pozitive, venitul necheltuit este destinat achiziției de active sau reducerii pasivelor. Dacă economiiile sunt negative, unele active sunt lichidate sau unele pasive cresc.

Tabelul 8.8 — Contul II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări											
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile	
										B.6g	Venitul disponibil brut
										B.6n	Venitul disponibil net
1 399			1 399	32	1 015	352				P.3	cheltuiala pentru consum final
1 230			1 230	31	1 015	184				P.31	Cheltuiala pentru consum individual
169			169	1		168				P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv
11		0	11	0		0	11	0		D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie
427			427	5	215	- 35	14	228		B.8g	Economia brută
205			205	2	192	- 62	2	71		B.8n	Economia netă
- 13		- 13								B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul

Resurse										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
Operațiuni și solduri contabile		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604
P.3	Cheltuiala pentru consum final								1 399	1 399
P.31	Cheltuiala pentru consum individual								1 230	1 230
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv								169	169
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie				11		11	0		11
B.8g	Economia brută									
B.8n	Economia netă									
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul									

Tabelul 8.9 — Contul II.4.2: Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat

Utilizări										
	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
									B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
									B.7n	Venitul disponibil ajustat net
1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Consumul final efectiv
1 230			1 230		1 230				P.41	Consumul individual efectiv
169			169	1		168			P.42	Consumul colectiv efectiv
11		0	11	0		0	11	0	D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie
427			427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Economia brută
205			205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Economia netă
- 13		- 13							B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul

Resurse											
			S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut		228	25	133	1 434	6	1 826			1 826
B.7n	Venitul disponibil ajustat net		71	13	106	1 411	3	1 604			1 604
P.4	Consumul final efectiv									1 399	1 399
P.41	Consumul individual efectiv									1 230	1 230
P.42	Consumul colectiv efectiv									169	169
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie					11		11	0		11
B.8g	Economia brută										
B.8n	Economia netă										
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul										

Conturile operațiunilor de acumulare (III)

- 8.44. Conturile operațiunilor de acumulare sunt conturi de flux. Ele înregistrează diferitele cauze ale variațiilor activelor și pasivelor unităților, precum și variația valorii lor nete.
- 8.45. Variațiile activelor sunt înregistrate în partea stângă a conturilor (cu semn pozitiv sau negativ), variațiile pasivelor și valorii nete în partea dreaptă (cu semn pozitiv sau negativ).

Contul de capital (III.1)

- 8.46. Contul de capital înregistrează achizițiile minus cedările de active nefinanciare de către unitățile rezidente și măsoară variațiile valorii nete datorate economiei (soldul final al conturilor operațiunilor curente) și transferurilor de capital.
- 8.47. Contul de capital permite să se determine măsura în care achizițiile minus cedările de active nefinanciare au fost finanțate din economiile realizate și transferuri de capital. Aceasta arată fie o capacitate de finanțare netă, care corespunde sumei de care dispune o unitate sau un sector pentru a finanța, în mod direct sau indirect, alte unități sau sectoare, fie un necesar de finanțare care corespunde sumei pe care o unitate sau un sector trebuie să o împrumute de la alte unități sau sectoare.

Contul variației valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital (III.1.1)

- 8.48. Acest cont permite calculul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital, care corespund economiilor nete majorate cu transferurile de capital de primit și diminuate cu transferurile de capital de plătit.

Contul achizițiilor de active nefinanciare (III.1.2)

- 8.49. Acest cont înregistrează achizițiile minus cedările de active nefinanciare pentru a trece de la conceptul de variație a valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital la cel de capacitate de finanțare sau de necesar net de finanțare.

Contul financiar (III.2)

- 8.50. Contul financiar înregistrează, pe tipuri de instrumente financiare, variațiile activelor financiare și ale pasivelor care alcătuiesc capacitatea sau necesarul net de finanțare. Întrucât acestea trebuie să corespundă soldurilor de excedent sau deficit de financiar al contului de capital, transferate mai departe la acest cont ca primă intrare în partea de variații ale pasivelor și valorii nete, nu există un sold contabil în acest cont.
- 8.51. Clasificarea activelor și pasivelor utilizate în contul financiar este identică cu cea utilizată în conturile de patrimoniu.

Tabelul 8.10 — Contul III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor										
Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
									B.8n	Economia netă
									B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul
									D.9r	Transferuri de capital de primit
									D.91r	Impozite pe capital de primit
									D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit
									D.99r	Alte transferuri de capital de primit
									D.9p	Transferuri de capital de plătit
									D.91p	Impozite pe capital de plătit
									D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit
									D.99p	Alte transferuri de capital de plătit
192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale pasivelor și valorii nete											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din			
Operațiuni și solduri contabile		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total	
B.8n	Economia netă	71	2	- 62	192	2	205			205	
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul							- 13		- 13	
D.9r	Transferuri de capital de primit	33	0	6	23	0	62	4		66	

Variații ale pasivelor și valorii nete										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
D.91r	Impozite pe capital de primit			2			2			2
D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	23	0	0	0	0	23	4		27
D.99r	Alte transferuri de capital de primit	10		4	23		37			37
D.9p	Transferuri de capital de plătit	-16	-7	-34	-5	-3	-65	-1		-66
D.91p	Impozite pe capital de plătit	0	0	0	-2	0	-2	0		-2
D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit			-27			-27			-27
D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	-16	-7	-7	-3	-3	-36	-1		-37
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	-5	-90	210	-1	202	-10		192

Tabelul 8.11 — Contul III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor										
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	B.101	Operațiuni și solduri contabile
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		
										Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
414			414	5	55	38	8	308	P.5g	Formarea brută de capital
192			192	2	32	11	-4	151	P.5n	Formarea netă de capital
376			376	5	48	35	8	280	P.51g	Formarea brută de capital fix
359			359	5	48	35	8	263	P.511	Achiziții minus cedări de active fixe
358			358	5	45	38	8	262	P.5111	Achiziții de active fixe noi
9			9	1	3	0	0	5	P.5112	Achiziții de active fixe existente
-8			-8	-1	0	-3		-4	P.5113	Cedări de active fixe existente
17			17					17	P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse

Variații ale activelor										
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		Operațiuni și solduri contabile
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		
- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Consumul de capital fix
28			28	0	2	0	0	26	P.52	Variația stocurilor
10			10	0	5	3	0	2	P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare
0			0	1	4	2	0	- 7	NP	Achiziții minus cedări de active neproduse
0			0	1	3	2	0	- 6	NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale
0		0	0	0	1	0	0	- 1	NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe
0		0	0				0	0	NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare

Tabelul 8.11 — Contul III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare (continuare)

Variații ale pasivelor și valorii nete										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
								Societăți nefinanciare	Societăți financiare	
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192
P.5g	formarea brută de capital								414	414
P.5n	Formarea netă de capital								192	192
P.51g	Formarea brută de capital fix								376	376
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe								359	359

Variații ale pasivelor și valorii nete										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală			
P.5111	Achiziții de active fixe noi								358	358
P.5112	Achiziții de active fixe existente								9	9
P.5113	Cedări de active fixe existente								- 8	- 8
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse								17	17
P.51c	Consumul de capital fix								- 222	- 222
P.52	Variația stocurilor								28	28
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare								10	10
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse								0	0
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale								0	0
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe									
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare									

Tabelul 8.12 — Contul III.2: Contul financiar

Variații ale activelor										
	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii								
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
									B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare
483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Achiziții nete de active financiare

Variații ale activelor

	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
0		1	- 1				- 1		F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
0		1	- 1				- 1		F.11	Aur monetar
0		0	0				0		F.12	DST
100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Numerar și depozite
36		3	33	1	10	2	15	5	F.21	Numerar
28		2	26	1	27	- 27	- 5	30	F.22	Depozite transferabile
- 5			- 5				- 5		F.221	Poziții interbancare
33		2	31	1	27	- 27	0	30	F.229	Alte depozite transferabile
36		6	30	0	27	- 1	0	4	F.29	Alte depozite
95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Titluri de natura datoriei
29		2	27	0	3	1	13	10	F.31	Pe termen scurt
66		7	59	- 1	7	3	53	- 3	F.32	Pe termen lung
82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Credite
25		3	22	0	3	1	4	14	F.41	Pe termen scurt
57		1	56	0	0	2	49	5	F.42	Pe termen lung
119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții
103		12	91	0	53	3	25	10	F.51	Participații
87		10	77	0	48	1	23	5	F.511	Acțiuni cotate
9		2	7	0	2	1	1	3	F.512	Acțiuni necotate
7		0	7	0	3	1	1	2	F.519	Alte participații

Variații ale activelor										
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11		
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Operațiuni și solduri contabile
16		0	16	0	13	0	3	0	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
7		0	7	0	5	0	2	0	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară
9		0	9	0	8	0	1	0	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară
48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
7		0	7	0	4	0	2	1	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
22		0	22	0	22	0	0	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor
11		0	11		11				F.63	Drepturi de pensie
3		0	3				3		F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
2		0	2		2				F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile
3		0	3	0	0	1	2	0	F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standardizate
14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
12		0	12	0	1	0	8	3	F.71	Instrumente financiare derivate
5		0	5	0	1	0	3	1	F.711	Opțiuni
7		0	7	0	0	0	5	2	F.712	Contracte la termen
2			2		2			0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale angajaților
25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit
15		8	7		3	1		3	F.81	Credite comerciale și avansuri
10		2	8	1	1	4	1	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri

Tabelul 8.12 — Contul III.2: Contul financiar (continuare)

Variații ale pasivelor și valorii nete										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Operațiuni și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0
F	Creșteri nete de pasive	139	173	93	15	6	426	57		483
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)									
F.11	Aur monetar									
F.12	DST							0		0
F.2	Numerar și depozite		65	37			102	- 2		100
F.21	Numerar			35			35	1		36
F.22	Depozite transferabile		26	2			28	0		28
F.221	Poziții interbancare		- 5				- 5			- 5
F.229	Alte depozite transferabile		31	2			33			33
F.29	Alte depozite		39				39	- 3		36
F.3	Titluri de natura datoriei	6	30	38	0	0	74	21		95
F.31	Pe termen scurt	2	18	4	0	0	24	5		29
F.32	Pe termen lung	4	12	34	0	0	50	16		66
F.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35		82
F.41	Pe termen scurt	4	0	3	2	2	11	14		25
F.42	Pe termen lung	17	0	6	9	4	36	21		57
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	83	22				105	14		119
F.51	Participații	83	11				94	9		103
F.511	Acțiuni cotate	77	7				84	3		87

Variații ale pasivelor și valorii nete										
	Operațiuni și solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
F.512	Acțiuni necotate	3	4				7	2		9
F.519	Alte participații	3					3	4		7
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții		11				11	5		16
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară		5				5	2		7
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară		6				6	3		9
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		48	0			48	0		48
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale		7				7	0		7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor		22				22	0		22
F.63	Drepturi de pensie		11				11	0		11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii		3				3	0		3
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile		2				2	0		2
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standardizate		3	0			3	0		3
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3	8	0	0	0	11	3		14
F.71	Instrumente financiare derivate	2	7	0	0	0	9	3		12
F.711	Opțiuni	2	2	0	0	0	4	1		5
F.712	Contracte la termen	0	5	0	0	0	5	2		7
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale angajaților	1	1				2			2
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26		9	4		39	-14		25
F.81	Credite comerciale și avansuri	6	0	6	4	0	16	-1		15
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri	20	0	3	0	0	23	-13		10

Contul altor modificări de active (III.3)

8.52. Contul altor modificări de active înregistrează variațiile activelor și pasivelor unităților, altele decât cele legate de economiile și transferurile voluntare de bogăție, acestea din urmă fiind înregistrate în contul de capital și în conturile financiare. Contul altor modificări de active se împarte în două: contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1) și contul de reevaluare (III.3.2).

Contul altor modificări ale volumului activelor (III.3.1)

8.53. Mișcările înregistrate în contul altor modificări ale volumului activelor afectează valoarea netă a conturilor de patrimoniu ale unităților, sectoarelor și subsectoarelor respective. Această modificare, denumită „variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor” constituie soldul contului.

Contul de reevaluare (III.3.2)

8.54. Contul de reevaluare înregistrează modificările valorii activelor și pasivelor datorate variațiilor prețurilor lor.

Pentru un anumit element de activ sau de pasiv, această variație este măsurată:

- (a) fie prin diferența între valoarea la sfârșitul perioadei și valoarea la începutul perioadei sau în momentul primei sale intrări în patrimoniu;
- (b) fie prin diferența între valoarea la momentul ieșirii din patrimoniu și valoarea la începutul perioadei sau la momentul primei sale intrări în patrimoniu.

Această diferență este denumită „câștig (sau pierdere) nominală din deținere”.

Un câștig nominal din deținere corespunde unei reevaluări pozitive pentru un activ sau unei reevaluări negative pentru un pasiv (financiar).

O pierdere nominală din deținere corespunde unei reevaluări negative pentru un activ sau unei reevaluări pozitive pentru un pasiv (financiar).

8.55. Fluxurile înregistrate în contul de reevaluare modifică valoarea netă a conturilor de patrimoniu ale unităților respective. Această modificare, denumită „variații ale valorii nete datorate câștigurilor și pierderilor nominale din deținere” constituie soldul contului. Ea este înregistrată alături de variațiile pasivelor și ale valorii nete.

8.56. Contul de reevaluare se împarte la rândul lui în două subconturi: contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere (III.3.2.1) și contul câștigurilor și pierderilor reale din deținere (III.3.2.2).

Contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere (III.3.2.1)

8.57. Contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere înregistrează modificările de valoare ale activelor și pasivelor proporțional cu variația nivelului general al prețurilor. Aceste modificări corespund reevaluării necesare menținerii puterii de cumpărare generală a activelor și pasivelor. Indicele general al prețurilor utilizat pentru acest calcul este indicele prețurilor utilizărilor naționale finale, cu excepția variației stocurilor.

Contul câștigurilor și pierderilor reale din deținere (III.3.2.2)

8.58. Câștigurile și pierderile reale din deținere măsoară diferența dintre câștigurile și pierderile nominale din deținere și câștigurile și pierderile neutre din deținere.

8.59. Dacă, pentru un activ dat, câștigurile nominale din deținere fără pierderile nominale din deținere depășesc câștigurile neutre din deținere fără pierderile neutre din deținere, există un câștig real din deținere pentru acest activ pentru unitatea deținătoare. Acest câștig reflectă faptul că prețul efectiv al activului a crescut, în medie, mai repede decât nivelul general al prețurilor. Invers, o scădere a prețului relativ al activului determină, pentru unitatea deținătoare, o pierdere reală din deținere pentru activul respectiv.

În același fel, o creștere a prețului relativ al unui pasiv determină o pierdere reală din deținere pentru acest pasiv, în timp ce o scădere a prețului relativ al unui pasiv determină un câștig real din deținere pentru acest pasiv.

Tabelul 8.13 — Contul III.3.1: Alte modificări ale volumului conturilor de active

Variații ale activelor								
Total	S.1 Ansamblul economiei	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Alte fluxuri
33	33	0	0	7	0	26	K.1	Apariția economică a activelor
3	3			3			AN.1	Active nefinanciare produse
30	30	0	0	4	0	26	AN.2	Active nefinanciare neproduse
26	26			4		22	AN.21	Resurse naturale
4	4					4	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
0	0						AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
- 11	- 11	0	0	- 2	0	- 9	K.2	Dispariția economică a activelor neproduse
- 8	- 8	0	0	- 2	0	- 6	K.21	Epuizarea activelor naturale
- 8	- 8			- 2		- 6	AN.21	Resurse naturale
- 3	- 3	0	0	0	0	- 3	K.22	Alte dispariții economice de active neproduse
0	0						AN.21	Resurse naturale
- 1	- 1					- 1	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
- 2	- 2					- 2	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
- 11	- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe
- 9	- 9			- 4		- 5	AN.1	Active nefinanciare produse
- 2	- 2			- 2			AN.2	Active nefinanciare neproduse
0	0						AF	Active/pasive financiare
0	0	0	0	5	0	- 5	K.4	Confiscări fără compensație
0	0			1		- 1	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			4		- 4	AN.2	Active nefinanciare neproduse

Variații ale activelor								
Total	S.1 Ansamblul economiei	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Alte fluxuri
0	0				—		AF	Active financiare
2	2	0	0	0	1	1	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte
1	1					1	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0						AN.2	Active nefinanciare neproduse
1	1				1		AF	Active/pasive financiare
0	0	0	0	-4	-2	6	K.6	Modificări de clasificare
2	2	0	0	-4	0	6	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
0	0			-3		3	AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			-1		1	AN.2	Active nefinanciare neproduse
2	2					2	AF	Active/pasive financiare
-2	-2	0	0	0	-2	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor
-2	-2				-2		AN.1	Active nefinanciare produse
0	0			0	0	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse
0	0			0	0	0	AF	Active/pasive financiare
13	13	0	0	0	-1	14		Totalul altor modificări ale volumului
-7	-7	0	0	-3	-2	-2	AN.1	Active nefinanciare produse
-2	-2			-3		1	AN.11	Active fixe
-3	-3					-3	AN.12	Stocuri
-2	-2				-2		AN.13	Obiecte de valoare
17	17	0	0	3	0	14	AN.2	Active nefinanciare neproduse
9	9	0	0	1	-2	10	AN.21	Resurse naturale
6	6			2		4	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe

Variații ale activelor								
Total	S.1 Ansamblul economiei	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Alte fluxuri
0	0					0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
3	3	0	0	0	1	2	AF	Active financiare
0	0				0	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
0	0				0	0	AF.2	Numerar și depozite
0	0				0	0	AF.3	Titluri de natura datoriei
					0	0	AF.4	Credite
2	2					2	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
1	1				1		AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
0	0						AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
0	0						AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
							B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor

Tabelul 8.13 — Contul III.3.1: Contul altor modificări ale volumului activelor (continuare)

Variații ale pasivelor și valorii nete								
	Alte fluxuri	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Ansamblul economiei	Total
K.1	Apariția economică a activelor							
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AN.21	Resurse naturale							
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe							

Variații ale pasivelor și valorii nete

	Alte fluxuri	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Ansamblul economiei	Total
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale							
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse							
K.21	Epuizarea activelor naturale							
AN.21	Resurse naturale							
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse							
AN.21	Resurse naturale							
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe							
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale							
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe							
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AF	Active/pasive financiare							
K.4	Confiscări fără compensație							
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AF	Active financiare							
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	0	0	1	0	1	1
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AF	Active/pasive financiare	0	0	0	1	0	1	1
K.6	Modificări de clasificare	0	0	2	0	0	2	2

Variații ale pasivelor și valorii nete

	Alte fluxuri	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Ansamblul economiei	Total
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2	0	2	0	0	2	2
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AF	Active/pasive financiare	0	0	2	0	0	2	2
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	0	0	0	0	0	0
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AF	Active/pasive financiare	0	0	0	0	0	0	0
	Totalul altor modificări ale volumului	0	0	2	1	0	3	3
AN.1	Active nefinanciare produse							
AN.11	Active fixe							
AN.12	Stocuri							
AN.13	Obiecte de valoare							
AN.2	Active nefinanciare neproduse							
AN.21	Resurse naturale							
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe							
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale							
AF	Active financiare	0	0	2	1	0	3	3
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)							
AF.2	Numerar și depozite							
AF.3	Titluri de natura datoriei							
AF.4	Credite						0	0

Variații ale pasivelor și valorii nete

	Alte fluxuri	S.11 Societăți nefinanciare	S.12 Societăți financiare	S.13 Administrații publice	S.14 Gospodăriile populației	S.15 IFSLSGP	S.1 Ansamblul economiei	Total
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții			2			2	2
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				1		1	1
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților							
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit							
B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10	10

Tabelul 8.14 — Contul III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor

Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Alte fluxuri	
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		
									K.7	Câștiguri și pierderi nominale din deținere
280			280	8	80	44	4	144	AN	Active nefinanciare
126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Active nefinanciare produse
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe
7			7		2	1		4	AN.12	Stocuri
8			8		5	2		1	AN.13	Obiecte de valoare
154			154	3	45	23	2	81	AN.2	Active nefinanciare neproduse
152			152	3	45	23	1	80	AN.21	Resurse naturale
2			2				1	1	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
									AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale

Variații ale pasivelor și valorii nete

	Alte fluxuri	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
AN.11	Active fixe									
AN.12	Stocuri									
AN.13	Obiecte de valoare									
AN.2	Active nefinanciare neproduse									
AN.21	Resurse naturale									
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe									
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
AF	Active/pasive financiare	18	51	7	0	0	76	15		91
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)							12		12
AF.2	Numerar și depozite									
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	34	7			42	2		44
AF.4	Credite									
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	17	17				34	1		35
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate									
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților									
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit									
B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	134	10	38	96	10	288	4		292

Tabelul 8.14 — Contul III.3.2.1: Contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Alte fluxuri și solduri contabile
									K.71	Câștiguri și pierderi neutre din deținere
198			198	6	56	32	3	101	AN	Active nefinanciare
121			121	5	34	20	2	60	AN.1	Active nefinanciare produse
111			111	5	28	18	2	58	AN.11	Active fixe
4			4		2	1		1	AN.12	Stocuri
6			6		4	1		1	AN.13	Obiecte de valoare
77			77	1	22	12	1	41	AN.2	Active nefinanciare neproduse
76			76	1	22	12	1	40	AN.21	Resurse naturale
1			1					1	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
									AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
148		12	136	3	36	8	71	18	AF	Active/pasive financiare
16			16			2	14		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
32		2	30	2	17	3		8	AF.2	Numerar și depozite
28		3	25	1	4		18	2	AF.3	Titluri de natura datoriei
29		1	28			3	24	1	AF.4	Credite
28		2	26		9		14	3	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
8		1	7		5		1	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
0			0						AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților

Variații ale activelor										
		Intrări corespunzătoare din								
		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare	Alte fluxuri și solduri contabile	
7		3	4		1			3	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
									B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere

Tabelul 8.14 — Contul III.3.2.1: Contul câștigurilor și pierderilor neutre din deținere (continuare)

Variații ale pasivelor și valorii nete											
		Intrări corespunzătoare din									
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
Cod	Alte fluxuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total	
K.71	Câștiguri și pierderi neutre din deținere										
AN	Active nefinanciare										
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.11	Active fixe										
AN.12	Stocuri										
AN.13	Obiecte de valoare										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AN.21	Resurse naturale										
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe										
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale										
AF	Active/pasive financiare	37	68	13	5	3	126	22		148	
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)							16		16	
AF.2	Numerar și depozite	1	26	2		1	30	2		32	

Variații ale pasivelor și valorii nete										
Cod	Alte fluxuri și solduri contabile	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
		Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	21	4			26	2		28
AF.4	Credite	18		7	3	1	29			29
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	14	14				28			28
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		7				7	1		8
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților									
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3			2	1	6	1		7
B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	82	6	27	87	6	208	6		214

Tabelul 8.14 — Contul III.3.2.2: Contul câștigurilor și pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor										
Total	Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	K.72	Alte fluxuri și solduri contabile
	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		
										Câștiguri și pierderi reale din deținere
82			82	2	24	12	1	43	AN	Active nefinanciare
5			5	0	1	1	0	3	AN.1	Active nefinanciare produse
				0	0	0	0	0	AN.11	Active fixe
3			3	0	0	0	0	3	AN.12	Stocuri
2			2	0	1	1	0	0	AN.13	Obiecte de valoare
77			77	2	23	11	1	40	AN.2	Active nefinanciare neproduse
76			76	2	23	11	0	40	AN.21	Resurse naturale

Variații ale pasivelor și valorii nete										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
	Alte fluxuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală			
AN.1	Active nefinanciare produse									
AN.11	Active fixe									
AN.12	Stocuri									
AN.13	Obiecte de valoare									
AN.2	Active nefinanciare neproduse									
AN.21	Resurse naturale									
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe									
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
AF	Active/pasive financiare	- 19	- 17	- 6	- 5	- 3	- 50	- 7		- 57
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0	0	0	0	0	0	- 4		- 4
AF.2	Numerar și depozite	- 1	- 26	- 2	0	- 1	- 30	- 2		- 32
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	13	3	0	0	16	0		16
AF.4	Credite	- 18	0	- 7	- 3	- 1	- 29	0		- 29
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	3	3	0	0	0	6	1		7
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		- 7				- 7	- 1		- 8
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0	0	0	0	0	0	0		0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3	0	0	- 2	- 1	- 6	- 1		- 7
B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	52	4	11	9	4	80	- 2		78

Conturile de patrimoniu (IV)

8.60. Obiectul conturilor de patrimoniu este de a descrie activele, pasivele și valoarea netă a unităților la începutul și sfârșitul exercițiului contabil, precum și a modificărilor survenite între conturi de patrimoniu diferite. Secvența lor se descompune în modul următor:

- (a) contul de patrimoniu de deschidere (IV.1);
- (b) contul de variație a patrimoniului (IV.2);
- (c) contul de patrimoniu de închidere (IV.3).

Contul de patrimoniu de deschidere (IV.1)

8.61. Contul de patrimoniu de deschidere înregistrează valoarea activelor și pasivelor deținute de unități la începutul exercițiului contabil.

Activele și pasivele sunt împărțite în categorii pe baza clasificării lor.

Ele sunt evaluate la prețurile curente de la începutul exercițiului contabil. Diferența dintre active și pasive – care constituie soldul contului – reprezintă valoarea netă la începutul perioadei contabile.

Contul de variație a patrimoniului (IV.2)

8.62. Contul de variație a patrimoniului înregistrează modificările valorii activelor și pasivelor în cursul perioadei contabile și calculează agregatele sumelor înregistrate în diversele conturi ale operațiunilor de acumulare, și anume variațiile valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital, variațiile valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor și variațiile valorii nete datorate câștigurilor și pierderilor nominale din deținere.

Contul de patrimoniu de închidere (IV.3)

8.63. Contul de patrimoniu de închidere înregistrează valoarea activelor și pasivelor deținute de unități la sfârșitul perioadei contabile. Activele și pasivele sunt clasificate conform clasificării utilizate pentru contul de patrimoniu de deschidere și sunt evaluate la prețurile curente la sfârșitul perioadei contabile.

Diferența dintre active și pasive este valoarea netă la sfârșitul perioadei contabile.

8.64. Valoarea unui activ sau pasiv în contul de patrimoniu de închidere este egală cu suma valorii sale din contul de patrimoniu de deschidere și a sumei înregistrate pentru același activ sau pasiv în contul de variație a patrimoniului.

Tabelul 8.15 — Contul IV.1: Conturi de patrimoniu – contul de patrimoniu de deschidere

Active										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Stocuri și variații ale activelor
4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Active nefinanciare
2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Active nefinanciare produse
2 579			2 579	121	713	467	52	1 226	AN.11	Active fixe
114			114	1	48	22		43	AN.12	Stocuri
125			125	2	95	8	15	5	AN.13	Obiecte de valoare
1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Active nefinanciare neproduse
1 781			1 781	35	573	286	23	864	AN.21	Resurse naturale
22			22			6	3	13	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
0			0					3	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Active/pasive financiare
770			770			80	690		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
1 587		105	1 482	110	840	150		382	AF.2	Numerar și depozite
1 388		125	1 263	25	198		950	90	AF.3	Titluri de natura datoriei
1 454		70	1 384	8	24	115	1 187	50	AF.4	Credite
2 959		345	2 614	22	1 749	12	551	280	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
496		26	470	4	391	20	30	25	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
21		0	21	0	3	0	13	5	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
361		134	227	3	55	19		150	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
									B.90	Valoarea netă

Tabelul 8.15 — Contul IV.1: Conturi de patrimoniu — contul de patrimoniu de deschidere (continuare)

Pasive și valoare netă										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Stocuri și variații ale pasivelor	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
AN	Active nefinanciare									
AN.1	Active nefinanciare produse									
AN.11	Active fixe									
AN.12	Stocuri									
AN.13	Obiecte de valoare									
AN.2	Active nefinanciare neproduse									
AN.21	Resurse naturale									
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe									
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
AF	Active/pasive financiare	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)						0	770		770
AF.2	Numerar și depozite	40	1 281	102	10	38	1 471	116		1 587
AF.3	Titluri de natura datoriei	44	1 053	212	2		1 311	77		1 388
AF.4	Credite	897		328	169	43	1 437	17		1 454
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	1 987	765	4			2 756	203		2 959
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	12	435	19		5	471	25		496
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	4	10				14	7		21
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	237		22	8	35	302	59		361
B.90	Valoarea netă	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621

Tabelul 8.15 — Contul IV.2: Conturi de patrimoniu — contul de variație a patrimoniului

Variații ale activelor										
		Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Stocuri și variații ale activelor
482			482	11	115	57	- 4	301	AN	Active nefinanciare
294			294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Active nefinanciare produse
246			246	7	53	23	- 2	165	AN.11	Active fixe
32			32	0	4	1	0	27	AN.12	Stocuri
16			16	0	10	5	- 2	3	AN.13	Obiecte de valoare
186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Active nefinanciare neproduse
178			178	4	48	26	- 1	101	AN.21	Resurse naturale
8			8	0	0	2	1	5	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
0			0	0	0	0	0	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
577		54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Active/pasive financiare
12		1	11	0	0	1	10	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
100		11	89	2	64	- 26	10	39	AF.2	Numerar și depozite
139		13	126	0	16	4	96	10	AF.3	Titluri de natura datoriei
82		4	78	0	3	3	53	19	AF.4	Credite
156		15	141	1	76	3	44	17	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
49		0	49	0	39	1	8	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
14		0	14	0	3	0	8	3	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților

Variații ale pasivelor și valorii nete										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		
	Stocuri și variații ale pasivelor	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	Total
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe									
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
AF	Active/pasive financiare	157	224	102	16	6	505	72		577
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)							12		12
AF.2	Numerar și depozite	0	65	37	0	0	102	-2		100
AF.3	Titluri de natura datoriei	7	64	45	0	0	116	23		139
AF.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35		82
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	100	39	2	0	0	141	15		156
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0	48	0	1	0	49	0		49
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3	8	0	0	0	11	3		14
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	26	0	9	4	0	39	-14		25
B.10	Variații totale ale valorii nete	237	2	-54	304	9	500	-6		494
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	-5	90	210	-1	202	-10		192
B.102	Alte modificări ale volumului activelor	14	-1	-2	-1	0	10			10
B.103	Câștiguri și pierderi nominale din deținere	134	10	38	96	10	288	4		292
B.1031	Câștigurile/pierderile neutre din deținere	82	6	27	87	6	208	6		214
B.1032	Câștigurile/pierderile reale din deținere	52	4	11	9	4	80	-2		78

Tabelul 8.15 — Contul IV.3: Conturi de patrimoniu — contul de patrimoniu de închidere

Active										
Intrări corespunzătoare din		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11			
Total	Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia totală	IFSLSGP	Gospodăriile populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinanciare		Stocuri și variații ale activelor
5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Active nefinanciare
3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Active nefinanciare produse
2 825			2 825	128	766	490	50	1 391	AN.11	Active fixe
146			146	1	52	23	0	70	AN.12	Stocuri
141			141	2	105	13	13	8	AN.13	Obiecte de valoare
1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Active nefinanciare neproduse
1 959			1 959	39	621	312	22	965	AN.21	Resurse naturale
30			30	0	0	8	4	18	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
3			0	0	0	0	0	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale
9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Active/pasive financiare
782		1	781	0	0	81	700	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
1 687		116	1 571	112	904	124	10	421	AF.2	Numerar și depozite
1 527		138	1 389	25	214	4	1 046	100	AF.3	Titluri de natura datoriei
1 536		74	1 462	8	27	118	1 240	69	AF.4	Credite
3 115		360	2 755	23	1 825	15	595	297	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
545		26	519	4	430	21	38	26	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
35			35	0	6	0	21	8	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
386		144	242	4	59	24	1	154	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
									B.90	Valoarea netă

Tabelul 8.15 — Contul IV.3: Conturi de patrimoniu — contul de patrimoniu de închidere (continuare)

Pasive și valoare netă										
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Intrări corespunzătoare din		Total
								Contul restului lumii	Contul de bunuri și servicii	
	Alte fluxuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală			
AN	Active nefinanciare									
AN.1	Active nefinanciare produse									
AN.11	Active fixe									
AN.12	Stocuri									
AN.13	Obiecte de valoare									
AN.2	Active nefinanciare neproduse									
AN.21	Resurse naturale									
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe									
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale									
AF	Active/pasive financiare	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)							782		782
AF.2	Numerar și depozite	40	1 346	139	10	38	1 573	114		1 687
AF.3	Titluri de natura datoriei	51	1 117	257	2	0	1 427	100		1 527
AF.4	Credite	918	0	337	180	49	1 484	52		1 536
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	2 087	804	6	0	0	2 897	218		3 115
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	12	483	19	1	5	520	25		545
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	7	18	0	0	0	25	10		35
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	263	0	31	12	35	341	45		386
B.90	Valoarea netă	149	- 28	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115

CONTURILE RESTULUI LUMII (V)

- 8.65. Conturile restului lumii înregistrează operațiunile între unitățile rezidente și unitățile nerezidente. Restul lumii nu constituie un sector instituțional propriu-zis, dar joacă un rol similar în structura sistemului.
- 8.66. Secvența de conturi a restului lumii urmează aceeași schemă generală ca cea a conturilor sectoarelor instituționale, și anume:
- (a) conturile operațiunilor curente;
 - (b) conturi ale operațiunilor de acumulare;
 - (c) conturi de patrimoniu.
- 8.67. Conturi menționate la punctul 8.66 literele (a)-(c) sunt stabilite din punctul de vedere al restului lumii. Astfel, o resursă pentru restul lumii este o utilizare pentru economia totală (națională) și invers. De asemenea, un activ financiar deținut de restul lumii este un pasiv pentru economia totală și invers. O excepție o reprezintă aurul fizic de investiții deținut ca active de rezervă care, în ciuda faptului că nu are un pasiv în contraparte, este înregistrat în contul financiar, având în vedere rolul său în plățile internaționale.

Conturile operațiunilor curente**Contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii (V.I)**

- 8.68. În partea de resurse a contului se înregistrează importurile de bunuri și de servicii, iar în partea de utilizări, exporturile de bunuri și servicii. Diferența dintre resurse și utilizări reprezintă soldul contului, denumit „soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii”. Dacă soldul este pozitiv, există un excedent pentru restul lumii și un deficit pentru economia totală, și invers dacă soldul este negativ.
- 8.69. Importurile și exporturile sunt evaluate la punctul vamal de frontiera al țării exportatoare. În ceea ce privește exporturile, se colectează valorile aferente prețurilor care sunt franco la bord (FOB). Valorile importurilor se colectează la prețuri care includ transportul, asigurarea și navlul [carriage, insurance and freight (CIF)], suportate între țara de origine și țara importatoare, adică pe baza CIF. În vederea obținerii valorii la import pe bază de franco la bord care să indice valoarea la frontiera țării de origine, elementul CIF trebuie dedus din valoarea bunurilor măsurată la punctul de intrare al țării importatoare. Prin urmare, elementul CIF este alocat activităților de servicii corespunzătoare, fie ca importuri, în cazul unităților nerezidente, fie ca produs intern, în cazul unităților rezidente prestatoare de servicii de acest tip.

Atunci când serviciile de transport și de asigurare incluse în valoarea FOB a importurilor de bunuri (între fabrică și frontiera țării exportatoare) sunt prestate de unități rezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea exporturilor de servicii ale economiei țării importatoare a bunurilor respective. Invers, când serviciile de transport și asigurare incluse în valoarea FOB a exporturilor de bunuri sunt prestate de unități nerezidente, ele trebuie să fie incluse în valoarea importurilor de servicii ale economiei țării exportatoare a bunurilor respective.

Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente (V.II)

- 8.70. Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente are ca obiectiv determinarea soldului operațiunilor curente cu exteriorul care joacă, în structura sistemului, un rol echivalent cu cel al economiilor pentru sectoarele instituționale. Acest cont este o versiune concentrată a secvenței acoperind, pentru un sector instituțional, de la contul de alocare a veniturilor primare până la contul de utilizare a venitului.
- 8.71. Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente prezintă, la resurse, soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii. El mai înregistrează, în resurse sau în utilizări, toate operațiunile de repartitie care pot implica restul lumii, în afară de transferurile de capital.

Conturile exterioare ale operațiunilor de acumulare (V.III)**Contul de capital (V.III.1)**

- 8.72. Contul de capital al restului lumii înregistrează achizițiile minus cedările de active neproduse de către unitățile nerezidente și măsoară variația valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital.
- 8.73. Soldul contului de capital reprezintă capacitatea sau necesarul net de finanțare al restului lumii. El este egal, dar cu semn opus, cu suma capacității sau necesarului net de finanțare a sectoarelor instituționale rezidente.

Contul financiar (V.III.2)

8.74. Structura contului financiar al restului lumii este identică cu cea a contului financiar al sectoarelor instituționale.

Contul altor modificări de active (V.III.3)

8.75. La fel ca în cazul sectoarelor instituționale, se determină în mod succesiv variațiile valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor și datorate câștigurilor și pierderilor nominale din deținere, acestea din urmă fiind defalcate în câștiguri și pierderi neutre și reale din deținere.

8.76. Absența activelor produse în conturile operațiunilor de acumulare și conturile de patrimoniu ale restului lumii se datorează convenției conform căreia este creată o unitate instituțională teoretică, considerându-se că restul lumii a dobândit un activ financiar, și invers pentru activele deținute în alte economii de unitățile rezidente.

Conturile de patrimoniu (V.IV)

8.77. Conturile de patrimoniu ale restului lumii conțin active și pasive financiare. Ele înregistrează, la active, totalul achizițiilor minus cedările de aur monetar și DST între unitățile nerezidente și cele rezidente.

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul)

V.I: Contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii

Utilizări			Resurse		
P.6	Exporturi de bunuri și servicii	540	P.7	Importuri de bunuri și servicii	499
P.61	Exporturi de bunuri	462	P.71	Importuri de bunuri	392
P.62	Exporturi de servicii	78	P.72	Importuri de servicii	107
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii	- 41			

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.II: Contul exterior al veniturilor primare și transferurilor curente

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea angajaților	6	B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii	- 41
D.11	Salarii și indemnizații	6			
			D.1	Remunerarea angajaților	2
D.2	Impozite pe producție și importuri	0	D.11	Salarii și indemnizații	2
D.21	Impozite pe produse	0	D.12	Contribuții sociale în sarcina angajatorilor	0
D.211	Taxe de tip TVA	0	D.121	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0	D.122	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.2121	Drepturi asupra importurilor	0			
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor	0	D.2	Impozite pe producție și importuri	
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri		D.21	Impozite pe produse	0
D.29	Alte impozite pe producție	0	D.211	Taxe de tip TVA	0

Utilizări			Resurse		
			D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	0
D.3	Subvenții	0	D.2121	Drepturi asupra importurilor	0
D.31	Subvenții pentru produse	0	D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor	0
D.311	Subvenții pentru importuri	0	D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri	0
D.319	Alte subvenții pe produse	0			
D.39	Alte subvenții pentru producție	0	D.29	Alte impozite pe producție	0
D.4	Venituri din proprietate	44	D.3	Subvenții	0
D.41	Dobânzi	13	D.31	Subvenții pentru produse	0
D.42	Venituri distribuite ale societăților	17	D.311	Subvenții pentru importuri	0
D.421	Dividende	13	D.319	Alte subvenții pe produse	0
D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților	4	D.39	Alte subvenții pentru producție	0
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	14			
D.44	Alte venituri din investiții	0	D.4	Venituri din proprietate	38
			D.41	Dobânzi	21
	Transferuri curente	17	D.42	Venituri distribuite ale societăților	17
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	1	D.421	Dividende	14
D.51	Impozite pe venit	1	D.422	Retrageri din veniturile cvasisocietăților	3
D.59	Alte impozite curente	0	D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0
D.61	Contribuții sociale nete	0	D.44	Alte venituri din investiții	0
D.611	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	0			
D.6111	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0		Transferuri curente	55
D.6112	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	0	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0
D.612	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	D.51	Impozite pe venit	0
D.6121	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0	D.59	Alte impozite curente	
D.6122	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0	D.61	Contribuții sociale nete	0
D.613	Contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0	D.611	Contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	0

Utilizări			Resurse		
D.6131	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0	D.6111	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6132	Alte contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0	D.6112	Alte contribuții sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.614	Contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0	D.612	Contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6141	Contribuții suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0	D.6121	Contribuții imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6142	Alte contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0	D.6122	Alte contribuții sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	0	D.613	Contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.6131	Contribuții efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0
D.621	Prestații de securitate socială în bani	0	D.6132	Alte contribuții sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	0	D.614	Contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	0	D.6141	Contribuții suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	0	D.6142	Alte contribuții sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	0	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	0
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, exclusiv de pensii	0	D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0
D.623	Prestații de asistență socială în bani		D.621	Prestații de securitate socială în bani	0
D.7	Alte transferuri curente	16	D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	0
D.71	Prime nete de asigurare generală	2	D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	0
D.711	Prime nete de asigurare directă generală	1	D.622	Alte prestații de asigurări sociale	0
D.712	Prime nete de reasigurare generală	1	D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	0
D.72	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor generale	12	D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, exclusiv de pensii	0
D.721	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor directe generale	0	D.623	Prestații de asistență socială în bani	0
D.722	Indemnizații de asigurare – daune aferente reasigurărilor generale	12	D.7	Alte transferuri curente	55
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	0	D.71	Prime nete aferente asigurărilor generale	11
D.74	Cooperare internațională curentă	1	D.711	Prime nete aferente asigurărilor directe generale	0

Utilizări			Resurse		
D.75	Transferuri curente diverse	1	D.712	Prime nete aferente reasigurărilor generale	11
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	0	D.72	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor generale	3
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	1	D.721	Indemnizații de asigurare – daune aferente asigurărilor directe generale	3
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.722	Indemnizații de asigurare – daune aferente reasigurărilor generale	0
			D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	0
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0	D.74	Cooperare internațională curentă	22
			D.75	Transferuri curente diverse	10
			D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	0
			D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	7
			D.759	Alte transferuri curente diverse	3
			D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB	9
			D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	- 13			

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

V.III.1: Conturi de capital

V.III.1.1: Variații ale valorii nete datorate contului soldului operațiunilor curente cu exteriorul și al transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
			B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	- 13
			D.9r	Transferuri de capital de primit	4
			D.91r	Impozite pe capital de primit	
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	4
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	
			D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 1
			D.91p	Impozite pe capital de plătit	
			D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit	
			D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 1
B.101	Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital	- 10			

V.III.1.2: Contul de achiziții de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	0	B.101	Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital	- 10
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	0			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	0			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0			
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 10			

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.III.2: Contul financiar

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F	Achiziții nete de active financiare	47	F	Achiziții nete de active financiare	57
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	1	F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
F.11	Aur monetar	1	F.11	Aur monetar	
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar și depozite	11	F.2	Numerar și depozite	- 2
F.21	Numerar	3	F.21	Numerar	1
F.22	Depozite transferabile	2	F.22	Depozite transferabile	0
F.221	Poziții interbancare		F.221	Poziții interbancare	
F.229	Alte depozite transferabile	2	F.229	Alte depozite transferabile	
F.29	Alte depozite	6	F.29	Alte depozite	- 3
F.3	Titluri de natura datoriei	9	F.3	Titluri de natura datoriei	21
F.31	Pe termen scurt	2	F.31	Pe termen scurt	5
F.32	Pe termen lung	7	F.32	Pe termen lung	16
F.4	Credite	4	F.4	Credite	35
F.41	Pe termen scurt	3	F.41	Pe termen scurt	14
F.42	Pe termen lung	1	F.42	Pe termen lung	21
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	12	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	14
F.51	Participații	12	F.51	Participații	9
F.511	Acțiuni cotate	10	F.511	Acțiuni cotate	3
F.512	Acțiuni necotate	2	F.512	Acțiuni necotate	2

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.519	Alte participații	0	F.519	Alte participații	4
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	5
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	0	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	2
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	0	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	3
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0
F.63	Drepturi de pensie	0	F.63	Drepturi de pensie	0
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	0	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	0
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	0	F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	0
F.66	Provizioane pentru executarea garanțiilor standard	0	F.66	Provizioane pentru executarea garanțiilor standard	0
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3
F.71	Instrumente financiare derivate	0	F.71	Instrumente financiare derivate	3
F.711	Opțiuni	0	F.711	Opțiuni	1
F.712	Contracte la termen	0	F.712	Contracte la termen	2
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale angajaților		F.72	Opțiuni pe acțiuni ale angajaților	
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	10	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 14
F.81	Credite comerciale și avansuri	8	F.81	Credite comerciale și avansuri	- 1
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri	2	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri	- 13

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.III.3: Contul altor modificări de active

V.III.3.1: Alte modificări ale volumului conturilor de active

Alte fluxuri					
K.1	Apariția economică a activelor	0	K.1	Apariția economică a activelor	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0

AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	0	K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	K.21	Epuizarea activelor naturale	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0	K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	0	K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.4	Confiscări fără compensație	0	K.4	Confiscări fără compensație	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active financiare	0	AF	Active financiare	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.6	Modificări de clasificare	0	K.6	Modificări de clasificare	0
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0

AF	Active/pasive financiare	0	AF	Active/pasive financiare	0
	Totalul altor modificări ale volumului	0		Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.11	Active fixe	0	AN.11	Active fixe	0
AN.12	Stocuri	0	AN.12	Stocuri	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.21	Resurse naturale	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0
AF	Active financiare	0	AF	Active financiare	0
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AF.2	Numerar și depozite	0	AF.2	Numerar și depozite	0
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AF.4	Credite	0	AF.4	Credite	0
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	0		Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	0

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.III.3: Contul altor modificări de active

V.III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Câștiguri (+)/pierderi (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (+)/pierderi (-) nominale din deținere	
AN.2	Active nefinanciare neproduse		AF	Active/pasive financiare	15
AN.21	Resurse naturale		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe		AF.2	Numerar și depozite	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.3	Titluri de natura datoriei	2

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF	Active financiare	7	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	1
AF.2	Numerar și depozite		AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AF.3	Titluri de natura datoriei	4	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0
AF.4	Credite	0	AF.8	Alte conturi de plătit	0
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	3			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme e garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	4

V.III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) și pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (+) și pierderi (-) neutre din deținere	
AN.2	Active nefinanciare neproduse		AF	Active financiare	22
AN.21	Resurse naturale		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	16
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe		AF.2	Numerar și depozite	2
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AF	Active financiare	12	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)		AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0
AF.2	Numerar și depozite	2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1
AF.3	Titluri de natura datoriei	3	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0
AF.4	Credite	1	AF.8	Alte conturi de plătit	1
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	2			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit	3			
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	6

V.III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+) și pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (+) și pierderi (-) reale din deținere	
AN.2	Active nefinanciare neproduse		AF	Active financiare	- 7
AN.21	Resurse naturale		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 4
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe		AF.2	Numerar și depozite	- 2
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AF	Active financiare	- 5	AF.4	Credite	0
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0	AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	1
AF.2	Numerar și depozite	- 2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 1
AF.3	Titluri de natura datoriei	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0
AF.4	Credite	- 1	AF.8	Alte conturi de plătit	- 1
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților				
AF.8	Alte conturi de primit	- 3			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	- 2

Tabelul 8.16 — Secvența completă a conturilor restului lumii (contul operațiunilor cu exteriorul) (continuare)

V.IV: Contul de active și pasive exterioare

V.IV.1: Contul de patrimoniu de deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	0	AF	Pasive financiare	1 274
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	770

Active			Pasive și valoare netă		
AN.21	Resurse naturale	0	AF.2	Numerar și depozite	116
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	77
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.4	Credite	17
			AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	203
AF	Active financiare	805	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	25
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)		AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	7
AF.2	Numerar și depozite	105	AF.8	Alte conturi de plătit	59
AF.3	Titluri de natura datoriei	125			
AF.4	Credite	70			
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	345			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	26			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit	134			
			B.90	Valoarea netă	- 469

V.IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN	Active nefinanciare		AF	Pasive financiare	72
AN.2	Active nefinanciare neproduse		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	12
AN.21	Resurse naturale		AF.2	Numerar și depozite	- 2
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe		AF.3	Titluri de natura datoriei	23
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.4	Credite	35
			AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	15
AF	Active financiare	54	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3
AF.2	Numerar și depozite	11	AF.8	Alte conturi de plătit	- 14
AF.3	Titluri de natura datoriei	13			
AF.4	Credite	4			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	15			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit	10			
			B.10	Variații totale ale valorii nete Generate de:	- 6
			B.101	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul și transferurile de capital	- 10
			B.102	Alte modificări ale volumului activelor	0
			B.103	Câștiguri/pierderi nominale din deținere	4
			B.1031	Câștiguri/pierderi neutre din deținere	6
			B.1032	Câștiguri/pierderi reale din deținere	- 2

V.IV.3: Contul de patrimoniu de închidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare		AF	Pasive financiare	1 346
AN.2	Active nefinanciare neproduse		AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	782
AN.21	Resurse naturale		AF.2	Numerar și depozite	114
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe		AF.3	Titluri de natura datoriei	100
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.4	Credite	52
			AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	218
AF	Active financiare	859	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	25
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	10
AF.2	Numerar și depozite	116	AF.8	Alte conturi de plătit	45
AF.3	Titluri de natura datoriei	138			
AF.4	Credite	74			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	360			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	26			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților				
AF.8	Alte conturi de primit	144			
			B.90	Valoarea netă	- 475

CONTUL DE BUNURI ȘI SERVICII (0)

- 8.78. Obiectivul contului de bunuri și servicii este să evidențieze modul de utilizare a disponibilităților de produse, atât pe grupe de produse, cât și pentru economia totală. Contul nu face parte din secvența de conturi, având mai degrabă un rol de legătură fundamentală între resursele și utilizările produselor din economie. Contul de bunuri și servicii reprezintă, la nivel agregat, corespondența dintre resursele și utilizările produselor, în rândurile tabelelor de resurse și utilizări.
- 8.79. Contul de bunuri și servicii pune deci în evidență, pe grupe de produse și pentru economia totală, resursele (producție și importuri) și utilizările de bunuri și servicii (consum intermediar, consum final, formarea brută de capital fix, variația stocurilor, achiziții minus cedări de obiecte de valoare și exporturi).
- 8.80. Dat fiind modul de evaluare a producției la prețuri de bază și a utilizărilor la prețuri de achiziție, la resursele contului trebuie să se adauge impozitele și să se scadă subvențiile pe produse.
- 8.81. Utilizările sunt înregistrate în partea dreaptă a contului de bunuri și servicii, iar resursele în partea stângă, adică în partea opusă celei utilizate în conturile operațiunilor curente ale sectoarelor instituționale, deoarece fluxurile de produse sunt contrapartea fluxurilor monetare.
- 8.82. Contul de bunuri și servicii este, prin definiție, echilibrat și deci nu are nici un sold.

Tabelul 8.17 — Contul 0: Contul de bunuri și servicii

Resurse			Utilizări		
P.1	Producția	3 604	P.2	Consumul intermediar	1 883
P.11	Producția de piață	3 077	P.3	cheltuiala pentru consum final	1 399
P.12	Producția pentru consumul final propriu	147	P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230
P.13	Producția non-piață	380	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169
D.21	Impozite pe produse	141	P.5g	formarea brută de capital	414
D.31	Subvenții pentru produse	- 8	P.511	Achiziții minus cedări de active existente	359
P.7	Importuri de bunuri și servicii	499	P.5111	Achiziții de active fixe noi	358
P.71	Importuri de bunuri	392	P.5112	Achiziții de active fixe existente	9
P.72	Importuri de servicii	107	P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8
			P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17
			P.52	Variația stocurilor	28
			P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	10
			P.6	Exporturi de bunuri și servicii	540
			P.61	Exporturi de bunuri	462
			P.62	Exporturi de servicii	78

CONTURILE ECONOMICE INTEGRATE

- 8.83. Conturile economice integrate oferă o viziune sintetică asupra conturilor unei economii, respectiv: conturile operațiunilor curente, conturile operațiunilor de acumulare și conturile de patrimoniu.

- Ele concentrează în același tabel conturile tuturor sectoarelor instituționale, ale economiei totale și ale restului lumii și prezintă echilibrul tuturor fluxurilor și tuturor activelor și pasivelor. Ele permit, de asemenea, o examinare directă a agregatelor.
- 8.84. În tabelul conturilor economice integrate, utilizările, activele și variațiile activelor sunt înregistrate în partea stângă, iar resursele, pasivele, variațiile pasivelor și ale valorii nete în partea dreaptă.
- 8.85. Pentru a face tabelul mai ușor de citit și pentru a evidenția în același timp ansamblul proceselor economice, nivelurile de agregare utilizate sunt cele mai ridicate care sunt compatibile cu înțelegerea structurii sistemului.
- 8.86. Coloanele din tabel reprezintă sectoarele instituționale, și anume: societăți nefinanciare, societăți financiare, administrații publice, instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, precum și gospodăriile populației. Există, de asemenea, o coloană pentru economia totală, una pentru restul lumii și una care asigură echilibrul dintre resursele și utilizările de bunuri și servicii.
- 8.87. Rândurile tabelului reprezintă diferite categorii de operațiuni, de active și de pasive, solduri contabile și anumite agregate.

Tabelul 8.18 — Conturile economice integrate

Conturile operațiunilor curente

Conturi	Utilizări									Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	
	Total	Bunuri și servicii (resurse)	Restul lumii	S.1 Economia totală	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		
1. Producția/ contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii	499	499								P.7	Importuri de bunuri și servicii
	540		540							P.6	Exporturi de bunuri și servicii
	3 604	3 604								P.1	Producția
	1 883			1 883	17	115	222	52	1 477	P.2	Consumul intermediar
	133	133								D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse
	1 854			1 854	15	155	126	94	1 331	B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută / Produsul intern brut
	222			222	3	23	27	12	157	P.51c	Consumul de capital fix
	1 632			1 632	12	132	99	82	1 174	B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net
	- 41		- 41							B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii
II.1.1. Contul de exploatare	1 150			1 150	11	11	98	44	986	D.1	Remunerarea angajaților
	191		0	191						D.2-D.3	Impozite minus subvenții pe producție și importuri
	133		0	133						D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse
	58		0	58	1	- 1	1	4	53	D.29-D.39	Alte impozite minus subvenții pentru producție
	452			452	3	84	27	46	292	B.2g	Excedentul brut de exploatare
	61			61		61				B.3g	Venitul mixt brut
	238			238	0	69	0	34	135	B.2n	Excedent net de exploatare
	53			53		53				B.3n	Venitul mixt net

Conturi	Utilizări										Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile
	Total	Bunuri și servicii (resurse)	Restul lumii	S.1 Economia totală	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		
II 1.2. Contul de alocare a veniturilor primare	435		44	391	6	41	42	168	134	D.4	Venituri din proprietate
	1 864			1 864	4	1 381	198	27	254	B.5g/B.5*g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut
	1 642			1 642	1	1 358	171	15	97	B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net
II.2. Contul de distribuire secundară a venitului	213		1	212	0	178	0	10	24	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
	333		0	333		333				D.61	Contribuții sociale nete
	384		0	384	5	0	112	205	62	D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură
	299		16	283	2	71	136	62	12	D.7	Alte transferuri curente
	1 826			1 826	37	1 219	317	25	228	B.6g	Venitul disponibil brut
	1 604			1 604	34	1 196	290	13	71	B.6n	Venitul disponibil net
II.3. Contul de redistribuire a venitului în natură	215			215	31		184			D.63	Transferuri sociale în natură
	1 826			1 826	6	1 434	133	25	228	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
	1 604			1 604	3	1 411	106	13	71	B.7n	Venitul disponibil ajustat net
II.4. Contul de utilizare a venitului										B.6g	Venitul disponibil brut
										B.6n	Venitul disponibil net
	1 399			1 399	1	1 230	168			P.4	Consumul final efectiv
	1 399			1 399	32	1 015	352			P.3	cheltuiala pentru consum final
	11		0	11	0		0	11	0	D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie
	427			427	5	215	- 35	14	228	B.8g	Economia brută
	205			205	2	192	- 62	2	71	B.8n	Economia netă
	- 13		- 13							B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul

Resurse											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri și servicii (utilizări)	Total	Conturi
P.7	Importuri de bunuri și servicii							499		499	I. Producția/ contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii
P.6	Exporturi de bunuri și servicii								540	540	
P.1	Producția	2 808	146	348	270	32	3 604			3 604	
P.2	Consumul intermediar								1 883	1 883	
D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse						133			133	
B.1g/B.1*g	Valoarea adăugată brută / Produsul intern brut	1 331	94	126	155	15	1 854			1 854	II.1.1. Contul de exploatare
P.51c	Consumul de capital fix	157	12	27	23	3	222			222	II.1.2. Contul de alocare a veniturilor primare
B.1n/B.1*n	Valoarea adăugată netă/Produsul intern net	1 174	82	99	132	12	1 632			1 632	
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii							- 41		- 41	
D.1	Remunerarea angajaților				1 154		1 154	2		1 156	
D.2-D.3	Impozite minus subvenții pe producție și importuri			191			191	0		191	
D.21-D.31	Impozite minus subvenții pe produse			133			133	0		133	
D.29-D.39	Alte impozite minus subvenții pentru producție			58			58	0		58	
B.2g	Excedentul brut de exploatare	292	46	27	84	3	452			452	
B.3g	Venitul mixt brut				61		61			61	
B.2n	Excedent net de exploatare	135	34	0	69	0	238			238	
B.3n	Venitul mixt net				53		53			53	
D.4	Venituri din proprietate	96	149	22	123	7	397	38		435	

Resurse											
		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri și servicii (utilizări)	Total	Conturi
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul național brut	254	27	198	1 381	4	1 864			1 864	II.2 Contul de distribuire secundară a veniturii
B.5n/B.5*n	Soldul net al veniturilor primare / Venitul național net	97	15	171	1 358	1	1 642			1 642	
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.			213			213	0		213	
D.61	Contribuții sociale nete	66	213	50	0	4	333	0		333	
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură				384		384	0		384	
D.7	Alte transferuri curente	6	62	104	36	36	244	55		299	
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
D.63	Transferuri sociale în natură				215		215			215	
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	228	25	133	1 434	6	1 826			1 826	II.4 Contul de utilizare a veniturii
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	71	13	106	1 411	3	1 604			1 604	
B.6g	Venitul disponibil brut	228	25	317	1 219	37	1 826			1 826	
B.6n	Venitul disponibil net	71	13	290	1 196	34	1 604			1 604	
P.4	Consumul final efectiv								1 399	1 399	
P.3	cheltuiala pentru consum final								1 399	1 399	
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie				11		11	0		11	
B.8g	Economia brută										
B.8n	Economia netă										
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul										

Tabelul 8.18 — Conturile economice integrate

Conturi ale operațiunilor de acumulare

Variații ale activelor											
Conturi	Total	Bunuri și servicii (resurse)	Restul lumii	S.1 Economia totală	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile
III.1.1. Contul variației valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital										B.8n	Economia netă
										B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul
										D.9r	Transferuri de capital de primit
										D.9p	Transferuri de capital, de plătit (-)
	192		- 29	221	20	236	- 81	- 16	62	B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
III.1.2. Contul achizițiilor de active nefinanciare	414			414	5	55	38	8	308	P.5g	formarea brută de capital
	- 222			- 222	- 3	- 23	- 27	- 12	- 157	P.51c	Consumul de capital fix (-)
	28			28	0	2	0	0	26	P.52	Variația stocurilor
	10			10	0	5	3	0	2	P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare
	0		0	0	1	4	2	0	- 7	NP	Achiziții minus cedări de active neproduse
	0		- 10	10	- 4	174	- 103	- 1	- 56	B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare
III.2. Contul financiar	483		47	436	2	189	- 10	172	83	F	Achiziții nete de active financiare
	0		1	- 1			0	- 1		F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
	100		11	89	2	64	- 26	10	39	F.2	Numerar și depozite
	95		9	86	- 1	10	4	66	7	F.3	Titluri de natura datoriei
	82		4	78	0	3	3	53	19	F.4	Credite
	119		12	107	0	66	3	28	10	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții
	48		0	48	0	39	1	7	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
	14		0	14	0	3	0	8	3	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
	25		10	15	1	4	5	1	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit

Variații ale activelor												
Conturi	Total	Bunuri și servicii (resurse)	Restul lumii	S.1 Economia totală	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	
III.3.1. Contul altor modificări ale volumului activelor	33			33	0	0	7	0	26	K.1	Apariția economică a activelor	
	- 11			- 11	0	0	- 2		- 9	K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	
	- 11			- 11	0	0	- 6	0	- 5	K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	
	0			0	0	0	5	0	- 5	K.4	Confiscări fără compensație	
	2			2	0	2	0	1	1	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	
	0			0	0	0	- 4	- 2	6	K.6	Modificări de clasificare	
	13			13	0	0	0	- 1	14		Totalul altor modificări de volum	
												din care:
	- 7			- 7	0	0	- 3	- 2	- 2	AN.1	Active nefinanciare produse	
	17			17	0	0	3	0	14	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
3			3	0	0	0	1	2	AF	Active/pasive financiare		
										B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	
III.3.2. Contul de reevaluare										K.7	Câștiguri și pierderi nominale din deținere	
	280			280	8	80	44	4	144	AN	Active nefinanciare	
	126			126	5	35	21	2	63	AN.1	Active nefinanciare produse	
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
	91		7	84	2	16	1	57	8	AF	Active/pasive financiare	
											B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere

Variații ale pasivelor și valorii nete

	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1					
	Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri și servicii (utilizări)	Total	Conturi
B.8n	Economia netă	71	2	- 62	192	2	205			205	II.1.1 Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul							- 13		- 13	
D.9r	Transferuri de capital de primit	33	0	6	23	0	62	4		66	
D.9p	Transferuri de capital, de plătit (-)	- 16	- 7	- 34	- 5	- 3	- 65	- 1		- 66	
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	II.1.2 Contul achizițiilor de active nefinanciare
P.5g	Formarea brută de capital								414	414	
P.51c	Consumul de capital fix (-)								- 222		
P.52	Variația stocurilor								28	28	
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare								10	10	
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse								0		
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 56	- 1	- 103	174	- 4	10	- 10		0	III.2 Contul financiar
F	Creșterea netă de pasive	139	173	93	15	6	426	57		483	
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)										
F.2	Numerar și depozite		65	37			102	- 2		100	
F.3	Titluri de natura datoriei	6	30	38	0	0	74	21		95	
F.4	Credite	21	0	9	11	6	47	35		82	
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	83	22				105	14		119	
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		48	0			48	0		48	
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3	8	0	0	0	11	3		14	
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26		9	4		39	- 14		25	

Variații ale pasivelor și valorii nete

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri și servicii (utilizări)	Total	Conturi
K.1	Apariția economică a activelor										II.3.1 Alte modificări ale volumului conturilor de active
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse										
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe										
K.4	Confiscări fără compensație										
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	0	0	1	0	1			1	
K.6	Modificări de clasificare	0	0	2	0	0	2			2	
	Totalul altor modificări ale volumului	0	0	2	1	0	3			3	
	din care:										
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AF	Active/pasive financiare	0	0	2	1	0	3			3	
B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări ale volumului activelor	14	-1	-2	-1	0	10			10	
K.7	Câștiguri și pierderi nominale din deținere										III.3.2 Contul de reevaluare
AN	Active nefinanciare										
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AF	Active/pasive financiare	18	51	7	0	0	76	15		91	
B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	134	10	38	96	10	288	4		292	

Tabelul 8.18 — Conturile economice integrate

Conturile de patrimoniu
Active

Conturi	Total	Bunuri și servicii (resurse)	Restul lumii	S.1 Economia totală	S.15 IFSLSGP	S.14 Gospodăriile populației	S.13 Administrații publice	S.12 Societăți financiare	S.11 Societăți nefinanciare		Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile
IV.1. Contul de patrimoniu de deschidere	4 621			4 621	159	1 429	789	93	2 151	AN	Active nefinanciare
	2 818			2 818	124	856	497	67	1 274	AN.1	Active nefinanciare produse
	1 803			1 803	35	573	292	26	877	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	9 036		805	8 231	172	3 260	396	3 421	982	AF	Active/pasive financiare
										B.90	Valoarea netă
IV.2. Contul de variație a patrimoniului											Variații totale ale activelor
	480			480	11	115	57	- 4	301	AN	Active nefinanciare
	294			294	7	67	29	- 4	195	AN.1	Active nefinanciare produse
	186			186	4	48	28	0	106	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	577		54	523	4	205	- 9	230	93	AF	Active/pasive financiare
										B.10	Variații totale ale valorii nete
										B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
										B.102	Alte modificări ale volumului activelor
									B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	
IV.3. Contul de patrimoniu de închidere	5 101			5 101	170	1 544	846	89	2 452	AN	Active nefinanciare
	3 112			3 112	131	923	526	63	1 469	AN.1	Active nefinanciare produse
	1 989			1 989	39	621	320	26	983	AN.2	Active nefinanciare neproduse
	9 613		859	8 754	176	3 465	387	3 651	1 075	AF	Active/pasive financiare
										B.90	Valoarea netă

Pasive și valoare netă

		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1				
	Operațiuni, alte fluxuri, stocuri și solduri contabile	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăriile populației	IFSLSGP	Economia totală	Restul lumii	Contul de bunuri și servicii (utilizări)	Total	Conturi
AN	Active nefinanciare										IV.1 Contul de patrimoniu de deschidere
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AF	Active/pasive financiare	3 221	3 544	687	189	121	7 762	1 274		9 036	
B.90	Valoarea netă	- 88	- 30	498	4 500	210	5 090	- 469		4 621	
	Variații totale ale activelor										IV.2 Contul de variație a patrimoniului
AN	Active nefinanciare										
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AF	Active/pasive financiare	157	224	102	16	6	505	72		577	
B.10	Variații totale ale valorii nete	237	4	- 54	304	9	500	- 6		494	
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	- 5	- 90	210	- 1	202	- 10		192	
B.102	Alte modificări ale volumului activelor	14	- 1	- 2	- 1	0	10			10	
B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	134	10	38	96	10	288	4		292	
AN	Active nefinanciare										IV.3 Contul de patrimoniu de închidere
AN.1	Active nefinanciare produse										
AN.2	Active nefinanciare neproduse										
AF	Active/pasive financiare	3 378	3 768	789	205	127	8 267	1 346		9 613	
B.90	Valoarea netă	149	- 26	444	4 804	219	5 590	- 475		5 115	

AGREGATE

8.88. Agregatele sunt indicatori sintetici care măsoară rezultatul activității pe ansamblul economiei. Ele sunt mărimi de referință esențiale pentru analiza macroeconomică și pentru comparațiile în timp și spațiu.

Produsul intern brut la prețuri de piață (PIB)

8.89. Produsul intern brut la prețuri de piață reprezintă rezultatul final al activității de producție a unităților producătoare rezidente. El poate fi definit în trei moduri:

- (a) metoda producției: PIB este egal cu suma valorilor adăugate brute ale diferitelor sectoare instituționale sau ale diferitelor ramuri de activitate, la care se adaugă impozitele și din care se scad subvențiile pe produse (care nu sunt repartizate pe sectoare și ramuri de activitate). De asemenea, acesta reprezintă soldul contului de producție al economiei totale.
- (b) metoda cheltuielilor: PIB este egal cu suma utilizărilor finale de bunuri și servicii ale unităților instituționale rezidente (consum final și formarea brută de capital), plus exporturile minus importurile de bunuri și servicii.
- (c) metoda veniturilor: PIB este egal cu suma utilizărilor contului de exploatare al economiei totale (remunerarea angajaților, impozitele pe producție și importuri minus subvențiile, excedentul brut de exploatare și venitul mixt al economiei totale).

8.90. Scăzând consumul de capital fix din PIB, se obține produsul intern net (PIN) la prețul pieței.

Excedentul de exploatare al economiei totale

8.91. Excedentul brut (sau net) de exploatare al economiei totale este egal cu suma excedentelor brute (sau nete) de exploatare ale diferitelor ramuri de activitate sau ale diferitelor sectoare instituționale.

Venitul mixt al economiei totale

8.92. Venitul mixt brut (sau net) al economiei totale este identic cu venitul mixt brut (sau net) al sectorului gospodăriilor populației.

Venitul întreprinderilor din economia totală

8.93. Venitul întreprinderilor brut (sau net) din economia totală este egal cu suma veniturilor brute (sau nete) ale întreprinderilor din diferite sectoare.

Venitul național (la prețuri de piață)

8.94. Venitul național brut (sau net) (la prețuri de piață) reprezintă ansamblul veniturilor primare de primit de către unitățile instituționale rezidente: remunerarea angajaților, impozitele pe producție și importuri minus subvențiile, veniturile din proprietate (cele de primit minus cele de plătit), excedentul de exploatare (brut sau net) și venitul mixt (brut sau net).

Venitul național brut (la prețuri de piață) este egal cu PIB minus veniturile primare de plătit de unitățile instituționale rezidente către unități instituționale nerezidente plus veniturile primare de primit de la restul lumii de către unitățile instituționale rezidente.

Venitul național nu este un concept referitor la producție, ci un concept referitor la venit, care este mai semnificativ dacă este exprimat în valoare netă, adică după scăderea consumului de capital fix.

Venitul național disponibil

8.95. Venitul național disponibil brut (sau net) este egal cu suma veniturilor disponibile brute (sau nete) ale sectoarelor instituționale. Venitul național disponibil brut (sau net) este egal cu venitul național brut (sau net) (la prețuri de piață) minus transferurile curente (impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc., contribuții sociale, prestații sociale, alte transferuri curente) de plătit unităților nerezidente plus transferurile curente de primit de la restul lumii de către unitățile rezidente.

Economia

8.96. Acest agregat măsoară partea de venit național disponibil care nu este folosită pentru cheltuielile pentru consumul final. Economia națională brută (sau netă) este egală cu suma economiei brute (sau nete) a diferitelor sectoare instituționale.

Soldul operațiunilor curente cu exteriorul

8.97. Soldul contului exterior al veniturilor primare și al transferurilor curente reprezintă excedentul (dacă este negativ) sau deficitul (dacă este pozitiv) economiei totale aferent operațiunilor sale curente (schimburi cu bunuri și servicii, venituri primare, transferuri curente) cu restul lumii.

Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare al economiei totale

8.98. Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanțare al economiei totale este egal cu suma capacității sau necesarului net de finanțare al sectoarelor instituționale. Ea reprezintă valoarea netă a resurselor pe care economia totală le pune la dispoziția restului lumii (dacă este pozitivă) sau pe care le primește de la restul lumii (dacă este negativă). Capacitatea (+) sau necesarul (-) net de finanțare al economiei totale este egal, dar de semn opus, cu necesarul (-) sau capacitatea (+) netă de finanțare a restului lumii.

Valoarea netă a economiei totale

8.99. Valoarea netă a economiei totale este egală cu suma valorilor nete ale sectoarelor instituționale. Ea reprezintă valoarea activelor nefinanciare ale economiei totale, din care se scade soldul dintre activele și pasivele financiare ale restului lumii.

Cheltuielile și veniturile administrațiilor publice

Cheltuielile și veniturile administrațiilor publice se definesc prin referire la o listă de categorii SEC.

8.100. Cheltuielile administrațiilor publice cuprind următoarele categorii SEC, înregistrate în partea de utilizări a conturilor administrațiilor publice, cu excepția lui D.3, care se înregistrează la rubrica de resurse a conturilor administrațiilor publice:

P.2. Consumul intermediar

P.5. Formarea brută de capital

D.1. Remunerarea angajaților

D.29. Alte impozite pe producție, de plătit

D.3. Subvenții, de plătit

D.4. Venituri din proprietate, de plătit

D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.

D.62. Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură

D.632. Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată

D.7. Alte transferuri curente

D.8. Ajustare pentru variația drepturilor de pensie

D.9p. Transferuri de capital de plătit

NP. Achiziții minus cedări de active neproduse

Veniturile administrațiilor publice cuprind următoarele categorii SEC, înregistrate în partea de resurse a conturilor administrațiilor publice, cu excepția lui D.39, care se înregistrează la rubrica de utilizare a conturilor administrațiilor publice:

- P.11. Producția de piață
- P.12. Producția pentru consumul final propriu
- P.131. Plăți pentru producția non-piață
- D.2. Impozite pe producție și importuri, de primit
- D.39. Alte subvenții pentru producție, de primit
- D.4. Venituri din proprietate, de primit
- D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
- D.61. Contribuții sociale nete
- D.7. Alte transferuri curente
- D.9r. Transferuri de capital de primit

Prin definiție, diferența dintre veniturile și cheltuielile administrațiilor publice este capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare al sectorului administrațiilor publice.

Operațiunile D.41 (dobânzi), D.73 (transferuri curente între administrațiile publice), D.92 (ajutoare pentru investiții) și D.99 (alte transferuri de capital) sunt consolidate. Celelalte operațiuni nu sunt consolidate.

CAPITOLUL 9

TABELELE RESURSELOR ȘI UTILIZĂRILOR ȘI SISTEMUL INTRĂRI-IEȘIRI

INTRODUCERE

9.01. Scopul prezentului capitol este de a prezenta o trecere în revistă a tabelelor resurselor și utilizărilor și a sistemului intrări-ieșiri.

9.02. Partea centrală a sistemului intrări-ieșiri o reprezintă tablele resurselor și utilizărilor în prețuri curente și în prețurile anului precedent. Sistemul este completat de tablele simetrice intrări-ieșiri, care se obțin pe baza tabelelor resurselor și utilizărilor prin folosirea de ipoteze sau date suplimentare.

Tabelele resurselor și utilizărilor și tablele simetrice intrări-ieșiri pot fi extinse și modificate în scopuri specifice, de exemplu pentru conturile productivității, conturile forței de muncă, conturile trimestriale, conturile regionale și conturile de mediu, în termeni monetari sau fizici.

9.03. Tabelele resurselor și utilizărilor sunt matrice care descriu valoarea operațiunilor pe produse pentru economia națională, clasificate pe tipuri de produse și pe ramuri de activitate. Aceste table prezintă:

- (a) structura costurilor de producție și venitul generat de procesul de producție;
- (b) fluxurile de bunuri și servicii produse în cadrul economiei naționale;
- (c) fluxurile de bunuri și servicii dintre economia națională și restul lumii. În scopul analizei în context european, este necesar să se facă distincția dintre fluxurile intra-UE și fluxurile cu țări din afara UE.

9.04. Un tabel al resurselor prezintă resursele de bunuri și servicii pe produse și pe ramuri de activitate producătoare și distinge între resursele din ramurile de activitate naționale și cele din importuri. O prezentare schematică a unui tabel al resurselor este oferită în tabelul 9.1.

Tabelul 9.1. – Prezentare schematică a unui tabel al resurselor

Resurse	Ramuri de activitate producătoare	Restul lumii	Totaluri
Produse	Valori ale producției	Valori ale importurilor	Total resurse pe produs
Totaluri	Totalul producției ramurii de activitate	Totalul importurilor	Totalul resurselor

9.05. Un tabel al utilizărilor prezintă utilizarea bunurilor și serviciilor, pe categorii de produse și pe tipuri de utilizări. Utilizările menționate pe coloane sunt următoarele:

- (a) consumul intermediar, pe ramuri de activitate;
- (b) cheltuiala pentru consum final: gospodării ale populației, administrații publice și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației;
- (c) formarea brută de capital; și
- (d) exporturile.

Pe coloanele aferente consumului intermediar pe ramuri de activitate, tabelul prezintă componentele valorii adăugate, după cum urmează:

- (a) remunerarea salariaților;
- (b) alte impozite minus subvențiile pe producție;
- (c) venitul mixt net, excedentul net de exploatare și consumul de capital fix.

O prezentare schematică a unui tabel al utilizărilor este oferită în tabelul 9.2 de mai jos.

Tabelul 9.2. – Prezentare schematică a unui tabel al utilizărilor

Utilizări	Ramuri de activitate	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produce					
Total	Consum intermediar	Consum final	Formarea brută de capital	Exporturi	Totalul utilizărilor
Componente ale valorii adăugate	Remunerarea salariaților Alte impozite minus subvenții Excedentul net de exploatare Consumul de capital fix				

9.06. În tabelele resurselor și utilizărilor se aplică următoarele identități:

- (a) pentru fiecare ramură de activitate, producția este egală cu consumul intermediar plus valoarea adăugată brută;
- (b) pentru fiecare produs, resursele sunt egale cu suma tuturor utilizărilor, prezentate pe rânduri echilibrate în cadrul resurselor și utilizărilor.

Această identitate este valabilă numai dacă resursele și utilizările sunt evaluate pe aceeași bază, și anume, atunci când ambele sunt evaluate fie la preț de cumpărare, fie la preț de bază (a se vedea punctele 9.30-9.33).

Prin urmare, pentru fiecare produs:

$$\begin{aligned}
 &\text{Resursele la preț de cumpărare} = \\
 &\quad \text{Producția produsului la preț de bază} \\
 &\quad \text{plus importurile la preț de bază} \\
 &\quad \text{plus marja de comerț și de transport} \\
 &\quad \text{plus impozite minus subvenții pe produse} \\
 &= \text{utilizările produsului la preț de cumpărare, care sunt egale cu} \\
 &\quad \text{Cererea intermediară pentru produsul în cauză} \\
 &\quad \text{plus cheltuiala pentru consum final} \\
 &\quad \text{plus formarea de capital brut} \\
 &\quad \text{plus exporturile}
 \end{aligned}$$

La nivelul economiei totale, cererea intermediară totală este egală cu consumul intermediar total, iar marjele de comerț și de transport sunt egale cu zero pentru ansamblul economiei, deoarece sunt compensate de producția ramurilor de activitate care produc aceste marje; această identitate poate așadar fi exprimată sub forma:

$$\text{producția} + \text{importurile} + \text{impozitele pe produse minus subvențiile pe produse} = \text{consumul intermediar} + \text{consumul final} + \text{formarea de capital brut} + \text{exporturile}$$

prin urmare

$$\text{producția} - \text{consumul intermediar} + \text{impozitele pe produse minus subvențiile pe produse}$$

$$= \text{consumul final} + \text{formarea de capital brut} + \text{exporturile minus importurile}$$

cea ce demonstrează echivalența metodelor de măsurare a PIB, respectiv prin măsurarea producției sau a cheltuielilor;

(c) valoarea adăugată brută reprezintă diferența dintre producție și consumul intermediar pe ramură de activitate. Aceasta este egală cu suma veniturilor generate. Astfel, valoarea adăugată brută este egală cu suma dintre remunerarea salariaților, consumul de capital fix, excedentul net de exploatare/venitul mixt și alte impozite minus subvențiile pe producție. Aceasta permite verificarea coerenței măsurării PIB prin abordarea bazată pe venituri cu măsurarea PIB prin abordarea bazată pe producție.

9.07. Tabelele resurselor și utilizărilor reprezintă cadrul central pentru analizele pe ramuri de activitate precum analizele privind producția, valoarea adăugată, remunerarea salariaților, forța de muncă, excedentul de exploatare/venitul mixt, impozitele (minus subvențiile) pe producție, formarea brută de capital fix, consumul de capital fix și stocul de capital.

9.08. Tabelele resurselor și utilizărilor conțin fluxurile înregistrate în următoarele conturi:

(a) contul de bunuri și servicii;

(b) contul de producție;

(c) contul de exploatare.

Aceste conturi prezintă generarea veniturilor, precum și resursele și utilizările de bunuri și servicii, pe sectoare instituționale. Tabelele resurselor și utilizărilor pot completa aceste informații prin prezentarea unei clasificări pe ramuri de activitate și prin prezentarea variației volumului și a prețurilor. Informațiile prezentate pe sectoare instituționale din conturile sectoriale și informațiile prezentate pe ramuri de activitate din tabelele resurselor și utilizărilor pot fi conectate printr-un tabel de clasificare încrucișată, precum exemplul din tabelul 9.3 de mai jos.

Tabelul 9.3. – Tabel de legătură între tabelul resurselor și utilizărilor și conturile sectoriale

	Ramuri de activitate (NACE)	Total
Sector		
S.11. Societăți nefinanciare		
Consumul intermediar		
Valoarea adăugată brută		
Remunerarea salariaților		
Alte impozite minus subvenții pentru producție		
Consumul de capital fix		
Excedentul net de exploatare/venitul mixt net		
Producția		
Formarea brută de capital fix		
Stocul de active fixe		
Forța de muncă		
S.12. Societăți financiare		
Consumul intermediar		
...		
Forța de muncă		
S.13. Administrații publice		
S.14. Gospodăriile populației		

	Ramuri de activitate (NACE)	Total
S.142. Lucrători pe cont propriu		
Servicii prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți		
S.15. IFSLSGP		
Totaluri pe sector		
Consumul intermediar		
....		
Forța de muncă		

9.09. În tabelul 9.4 este prezentat un tabel simetric intrări-ieșiri, acesta fiind o matrice care arată modul în care resursele corespund utilizărilor, prin folosirea unei clasificări a producției „produs x produs” sau „ramură de activitate x ramură de activitate” și care prezintă detaliat operațiunile de consum intermediar și utilizările finale. Există o diferență conceptuală majoră între un tabel simetric intrări-ieșiri și un tabel al utilizărilor: în tabelul utilizărilor, rubricile arată modul în care produsele sunt utilizate pe ramuri de activitate în consumul intermediar, în timp ce într-un tabel simetric intrări-ieșiri se utilizează două prezentări alternative:

- (a) rubricile indică modul în care sunt utilizate produsele drept consum intermediar pentru a fabrica alte produse; sau
- (b) rubricile indică modul în care producția ramurilor de activitate este utilizată în consumul intermediar al altor ramuri de activitate pentru a crea producția ramurilor.

Prin urmare, într-un tabel simetric intrări-ieșiri se utilizează atât pe rânduri, cât și pe coloane fie o clasificare a produselor, fie o clasificare a ramurilor de activitate.

Tabelul 9.4. – Prezentare schematică a unui tabel simetric intrări-ieșiri pentru produse

	Produse fabricate	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produse utilizate	Consumul intermediar	Consumul final al gospodăriilor populației, al IFSLSGP și al administrațiilor publice	Formarea brută de capital	Exporturile	
Totaluri					
Componente ale valorii adăugate brute					
Restul lumii					
Total					

9.10. Majoritatea informațiilor statistice care pot fi obținute de la unitățile producătoare indică tipurile de produse care au fost fabricate și vândute de acestea și, de obicei într-un mod mai puțin detaliat, informații referitoare la tipurile de produse care au fost cumpărate și utilizate de unitățile respective. Formatul tabelor resurselor și utilizărilor a fost construit special pentru acest tip de informații statistice (și anume „produsele utilizate x ramură de activitate”).

9.11. Spre deosebire de acestea, informațiile de tip „produs x produs” sau „ramură de activitate x ramură de activitate” necesare pentru tabelul simetric intrări-ieșiri nu sunt, deseori, disponibile. De exemplu, anchetele realizate în ramurile de activitate furnizează, de regulă, informații despre tipurile de produse utilizate în producție și despre produsele care se fabrică și care se vând. Nu sunt disponibile, de regulă, informații despre intrările utilizate la fabricarea anumitor produse.

9.12. Informațiile disponibile sub formă de tabele ale resurselor și utilizărilor constituie punctul de plecare pentru construirea tabelor simetrice intrări-ieșiri, care sunt mai analitice. Informațiile de tip „ramură de activitate x produs” din tabelele resurselor și utilizărilor pot fi convertite în tabele simetrice prin adăugarea unor informații suplimentare privind structura intrărilor sau pornind de la presupunerea că structura intrărilor sau cota de piață sunt identice pe produs sau pe ramură de activitate.

9.13. Tabelele resurselor și utilizărilor și sistemul intrări-ieșiri îndeplinesc trei roluri diferite:

- descriere;
- instrument statistic;
- instrument pentru analiză.

DESCRIERE

9.14. Tabelele resurselor și utilizărilor oferă o descriere sistematică a generării veniturilor, precum și a resurselor de produse și a utilizărilor pe ramură de activitate. Evoluția intrărilor și a ieșirilor activităților de producție ale diverselor ramuri de activitate este prezentată în contextul economiei naționale, mai precis în legătură cu activitățile de producție ale altor ramuri de activitate naționale și ale restului lumii și cu cheltuiala pentru consum final.

Un rol important al tabelor resurselor și utilizărilor este de a prezenta schimbările survenite în structura economiei, de exemplu schimbările privind importanța diverselor ramuri de activitate, schimbările privind intrările utilizate și producțiile realizate sau variațiile compoziției cheltuielii pentru consum final, a formării brute de capital, a importurilor și exporturilor. Astfel de schimbări pot reflecta evoluții precum globalizarea, externalizarea, inovarea și variațiile costului mâinii de lucru, ale impozitelor, prețului petrolului și ale cursurilor de schimb valutare.

Tabelele resurselor și utilizărilor în prețurile anului precedent sunt utile pentru realizarea de statistici privind creșterea de volum a PIB, precum și pentru a descrie evoluțiile structurii economice în termeni nominali sau în termeni de volum. Acestea oferă, de asemenea, un cadru care permite prezentarea variațiilor de preț la nivel național și ale costului mâinii de lucru.

INSTRUMENT STATISTIC

9.15. Prin utilizarea informațiilor privind producția, cheltuielile și veniturile necesare pentru realizarea tabelor resurselor și utilizărilor și prin reconcilierea unor estimări care nu sunt coerente, se obține un set fiabil și echilibrat de conturi naționale, inclusiv estimări ale agregatelor-cheie precum PIB în prețuri curente și în prețurile anului precedent.

9.16. Pentru măsurarea PIB la prețurile pieței, se pot utiliza trei metode de bază: cea bazată pe producție, cea bazată pe cheltuieli și cea bazată pe venituri. Aceste trei metode diferite sunt utilizate la realizarea tabelor resurselor și utilizărilor după cum urmează:

- (a) conform metodei bazate pe producție, PIB la prețurile pieței este egal cu producția la prețuri de bază minus consumul intermediar la prețuri de cumpărare, plus impozite (minus subvenții) pe produse;
- (b) conform metodei bazate pe cheltuieli, PIB la prețurile pieței este egal cu suma categoriilor de utilizări finale minus importurile: cheltuiala pentru consum final + formarea brută de capital + exporturi - importuri;
- (c) conform abordării bazate pe venituri, PIB la prețurile pieței este egal cu suma dintre remunerarea salariaților, consumul de capital fix și alte impozite, minus subvențiile pe producție și excedentul net de exploatare/venitul mixt, plus impozite minus subvenții pe produse.

Atunci când tabelele resurselor și utilizărilor sunt echilibrate, se calculează o singură estimare a PIB la prețurile pieței.

9.17. Tabelele resurselor și utilizărilor sunt deosebit de utile pentru estimarea PIB la prețurile pieței conform metodei bazate pe producție și celei bazate pe cheltuieli. Principalele surse de date în acest scop sunt anchetele efectuate în întreprinderi și datele administrative precum înregistrările privind TVA și accizele. Tabelele resurselor și utilizărilor sunt folosite pentru a combina informațiile obținute prin metoda bazată pe producție și cea bazată pe cheltuieli prin calcularea și echilibrarea resurselor și utilizărilor la nivelul produselor. Prin această metodă, resursele unui produs anume sunt calculate și alocate unor utilizări diverse, cum ar fi cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației, consumul intermediar și exporturile. Metoda bazată pe venituri nu asigură același exercițiu de echilibrare solid deoarece excedentul de exploatare și venitul mixt se estimează, de regulă, în mod rezidual, pe baza informațiilor obținute prin celelalte două metode. Totuși, metoda bazată pe venituri îmbunătățește echilibrarea tabelor resurselor și utilizărilor atunci când structura componentelor venitului factorului poate fi estimată. Coerența tabelor resurselor și utilizărilor cu conturile sectoriale poate fi verificată prin tabele de legătură, astfel cum se prezintă în tabelul 9.3. Această confruntare poate ajuta la estimarea PIB la prețurile pieței, prin compararea informațiilor obținute din conturile de profit și pierderi ale societăților cu estimări ale ramurilor de activitate echivalente.

9.18. Tabelele resurselor și utilizărilor servesc pentru o gamă largă de obiective statistice;

- (a) identificarea lacunelor și incoerențelor de la nivelul surselor de date;

- (b) obținerea de estimări în mod rezidual, de exemplu estimarea consumului final de anumite produse drept element rezidual obținut după alocarea celorlalte utilizări ale produselor;
- (c) obținerea de estimări prin extrapolarea cifrelor pornind de la o perioadă de bază către perioade ulterioare pentru care sunt disponibile informații mai puțin fiabile. De exemplu, cifrele anuale pot fi estimate pe baza datelor detaliate privind resursele și utilizările dintr-un an de referință, iar apoi se pot estima cifre trimestriale prin extrapolare pe baza perioadei de referință;
- (d) verificarea și ameliorarea coerenței, plauzibilității și exhaustivității cifrelor conținute în tabelele resurselor și utilizărilor și ale cifrelor derivate (cum ar fi cele din conturile de producție). În acest scop, procesul de echilibrare a conturilor nu se limitează doar la tabelele resurselor și utilizărilor în prețuri curente:
1. cu ajutorul unor tabele precum tabelul 9.3 care ilustrează legătura cu conturile sectoriale, este posibil să se compare direct estimările producției, cheltuielilor și veniturilor obținute în cadrul sistemului resurselor și utilizărilor cu cele provenite din surse independente utilizate în conturile sectoriale. În această etapă, reconcilierea garantează faptul că, odată terminat procesul de echilibrare a resurselor și utilizărilor, se obține o coerență între tabelele resurselor și utilizărilor și conturile sectoriale;
 2. procesul de elaborare a tabelor simetrice intrări-ieșiri pornind de la tabelele resurselor și utilizărilor poate dezvălui incoerențele și punctele slabe ale acestora din urmă;
 3. prin realizarea tabelor resurselor și utilizărilor în prețuri curente și în termeni de volum pentru doi sau mai mulți ani, este posibil să se echilibreze simultan variațiile de volum, de valoare și de preț: în comparație cu realizarea și echilibrarea, în mod separat, a tabelor resurselor și utilizărilor pentru un singur an și numai în prețuri curente, acesta reprezintă un progres major în ceea ce privește eficiența cadrului resurselor și utilizărilor;
- (e) ponderarea și calcularea de indici și măsuri ale prețurilor și volumelor, de exemplu a PIB, prin deflatarea utilizărilor finale pe produs sau prin aplicarea metodei dublei deflatare pe ramură de activitate. Deflatarea se efectuează la nivelul cel mai scăzut de agregare a operațiunilor, în conformitate cu estimările fiabile ale variației prețurilor, din următoarele motive:
1. în general, indicatorii de preț și de volum sunt mai reprezentativi la un nivel mai scăzut de agregare;
 2. variația calității se poate măsura mai bine la un nivel mai scăzut de agregare, de exemplu, pot fi luate în calcul modificările privind compoziția resurselor sau utilizărilor unui grup de produse;
 3. indicii de preț disponibili pornind de la statisticile privind prețurile sunt, adesea, indici de tip Laspeyres. Problemele care apar din utilizarea acestora în locul unor indici de tip Paasche, care sunt, teoretic, mai adecvați, sunt mai puțin grave dacă sunt utilizați la un nivel scăzut de agregare.

Echilibrarea resurselor și utilizărilor unui produs este mai simplă atunci când numărul de produse între care se face distincție este mai mare și când sunt disponibile date de bază la acest nivel de detaliere. Calitatea rezultatelor echilibrate va fi mai bună, în special atunci când datele sunt incomplete.

INSTRUMENT PENTRU ANALIZĂ

9.19. Din punct de vedere analitic, unul dintre principalele puncte forte ale tabelor intrări-ieșiri este faptul că permit măsurarea nu numai a efectelor de prim ordin (de exemplu, efectele cauzate de variația prețului energiei sau a costului mării de lucru), ci și a efectelor de ordin secundar și a efectelor indirecte. De exemplu, o creștere semnificativă a prețului energiei va afecta nu numai ramurile de activitate energointensive, ci și pe acelea care utilizează producția acestora. Astfel de efecte indirecte pot fi foarte relevante deoarece sunt, uneori, mai importante decât efectele directe.

TABELE MAI DETALIALE ALE RESURSELOR ȘI UTILIZĂRILOR

Clasificări

9.20. Clasificarea utilizată pentru ramurile de activitate în tabelele resurselor și utilizărilor și în tabelele intrări-ieșiri este clasificarea NACE, în timp ce clasificarea utilizată pentru produse este CPA; aceste două clasificări sunt perfect coerente: la fiecare nivel de agregare, CPA prezintă principalele produse ale ramurilor de activitate din NACE.

- 9.21. În tabelele resurselor și utilizărilor, clasificarea produselor este cel puțin la fel de detaliată ca și cea a ramurilor de activitate, de exemplu, la nivelul de trei cifre din CPA și la nivelul de două cifre din NACE.
- 9.22. Clasificările ramurilor de activitate și ale produselor se pot baza pe trei tipuri diferite de criterii: criterii privind oferta, criterii privind cererea și criterii privind dimensiunile. Pentru analiza productivității, produsele și producătorii acestora sunt clasificați, în principiu, în funcție de tipul de activitate de producție. Pentru analiza cererii, produsele sunt clasificate în funcție de asemănarea destinației acestora (de exemplu, produsele de lux sunt grupate împreună) sau de asemănarea relațiilor comerciale (cum ar fi tipul de punct de vânzare). Pentru analiza intrării-ieșiri, se utilizează pentru cerere și ofertă aceeași clasificare a produselor sau a ramurilor de activitate. Clasificarea este definită astfel încât dimensiunea fiecărei clase să nu reprezinte o parte prea mică sau prea mare a economiei naționale. Pentru clasificările internaționale, aceasta înseamnă că importanța cantitativă a majorității claselor este mare în multe țări.
- 9.23. Clasificările ramurilor de activitate și produselor din conturile naționale sunt, în mod obligatoriu, bazate pe o combinație între aceste criterii și au origini istorice. Acestea sunt definite, în principal, din perspectiva producătorilor și sunt, prin urmare, mai puțin potrivite pentru analiza cererii și a ofertei. Statisticienii și utilizatorii datelor din conturile naționale privind ramurile de activitate și produsele trebuie să cunoască bine ce este inclus și ce este exclus din fiecare grup și implicațiile aferente. De exemplu, ramura activităților imobiliare include serviciile prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți, iar ramura asigurărilor exclude fondurile de securitate socială.
- 9.24. UAE locale din cadrul unei ramuri de activitate pot avea diverse procese de producție. Aceasta poate duce la diferențe substanțiale în privința integrării verticale, cu activități auxiliare subcontractate precum serviciile de curățenie, transport, administrare și cantină, închirierea de echipamente, mâna de lucru angajată prin intermediul agențiilor de plasare a forței de muncă temporară și marketingul. Aceasta poate reflecta, de asemenea, divergențe între producătorii legali și cei ilegali sau între producătorii din regiuni diferite.
- 9.25. Datorită importanței economice variabile a diverselor ramuri de activitate și a diverselor produse, precum și datorită modificării proceselor de producție și apariției de noi produse, clasificările ramurilor de activitate și ale produselor sunt actualizate în mod regulat. Cu toate acestea, trebuie să existe un echilibru între necesitatea de a rămâne la curent cu evoluțiile economiei și nevoia de a asigura comparabilitatea datelor în timp, având în vedere și costurile implicate de astfel de schimbări majore pentru producătorii și utilizatorii datelor.
- 9.26. Clasificarea produselor din tabelele resurselor și utilizărilor este, în general, mai detaliată decât clasificarea ramurilor de activitate. Există patru motive principale în acest sens:
- (a) datele disponibile cu privire la produse sunt, adesea, mult mai detaliate decât cele privind ramurile de activitate;
 - (b) producția caracteristică a unei ramuri de activitate poate face obiectul unor regimuri fiscale și al unor prețuri foarte diferite, de exemplu în cazul discriminării prin preț. Distanța dintre diverse produse este avantajoasă pentru calcule și analiză;
 - (c) pentru a asigura o calitate ridicată a deflării și pentru a permite estimarea măsurărilor în termeni de volum, grupurile de produse sunt omogene și sunt corelate corespunzător cu deflatorii de preț disponibili;
 - (d) pentru a asigura transparența calculelor, sunt necesare produse separate pentru a evidenția anumite convenții specifice importante de la nivelul conturilor naționale, referitoare, de exemplu, la serviciile prestate de către gospodăriile proprietarilor ocupanți, asigurările și producția de piață și cea nonpiață a unităților administrației publice.
- 9.27. Distanța între producția de piață, producția pentru consumul final propriu și producția nonpiață nu se face decât pentru producția totală a ramurii de activitate, aceasta nefiind necesară pentru fiecare grup de produse în parte.
- 9.28. Distanța între producătorii de piață, producătorii pentru consumul final propriu și producătorii nonpiață este utilizată pentru o ramură de activitate atunci când sunt prezente astfel de tipuri diferite de producători. Prin urmare, această distincție este utilizată, în general, numai pentru un număr foarte restrâns de ramuri de activitate, cum ar fi serviciile de sănătate sau cele de învățământ.
- 9.29. În scopul analizării economiei statelor membre din perspectiva europeană sau pentru a realiza tabele ale resurselor și utilizărilor pentru întreaga UE, importurile și exporturile se subdivid în:
- (a) fluxuri intra-UE, făcându-se distincția între fluxurile din cadrul uniunii monetare europene și fluxurile cu alte state membre;
 - (b) importuri și exporturi cu țări care nu sunt membre ale UE.

Principiile evaluării

9.30. Fluxurile de bunuri și servicii sunt evaluate la prețuri de bază în tabelul resurselor și la prețuri de cumpărare în cel al utilizărilor. Pentru a obține o evaluare coerentă pentru tabelele resurselor și utilizărilor, tabelul 9.5 ilustrează tranziția de la resurse la prețuri de bază către resurse la prețuri de cumpărare. Având în vedere că, pentru produse, resursele sunt egale cu utilizările, se verifică astfel două identități:

(a) resursele la prețuri de cumpărare = utilizările la prețuri de cumpărare;

(b) resursele la prețuri de bază = utilizările la prețuri de bază.

9.31. Valoarea adăugată brută este înregistrată la prețuri de bază. Aceasta este definită drept producția evaluată la prețuri de bază minus consumul intermediar la prețuri de cumpărare.

9.32. În SEC nu se utilizează conceptul de valoare adăugată brută la costul factorilor. Acest agregat poate fi obținut prin scăderea din valoarea adăugată la prețuri de bază a altor impozite (minus subvențiile) pentru producție.

9.33. Pentru trecerea de la tabelele resurselor în prețuri de bază la tabele în prețuri de cumpărare este necesară:

(a) realocarea marjelor comerciale;

(b) realocarea marjelor de transport;

(c) adăugarea impozitelor pe produse (cu excepția TVA-ului deductibil);

(d) scăderea subvențiilor pe produse.

O tranziție similară este aplicabilă în cazul transformării utilizărilor la prețuri de cumpărare în utilizări la prețuri de bază; totuși, aceasta implică deducerea impozitelor pe produse și adăugarea subvențiilor pe produse. Tabelele 9.8 și 9.9 prezintă mai multe detalii privind această tranziție. Tabelele respective pot servi și unor scopuri analitice, cum ar fi analiza prețurilor și analiza efectelor variațiilor cotelor impozitelor pe produse.

9.34. Astfel, prin echilibrarea resurselor și a utilizărilor se obțin următoarele tabele:

(a) tabelele resurselor și utilizărilor 9.5 și 9.6, care prezintă, defalcat pe produse, rezultatul final al echilibrării totalului resurselor și a totalului utilizărilor la prețuri de cumpărare;

(b) tabelul marjelor de comerț și de transport (tabelul 9.7) și cel al impozitelor (minus subvențiile) pe produse (tabelul 9.8).

Tabelul 9.5. – Tabelul resurselor la prețuri de bază și transformarea acestora în prețuri de cumpărare

Resurse	Ramuri de activitate (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Restul lumii	Total resurse la prețuri de bază	Marjă de comerț și de transport	Impozite minus subvenții pe produse	Total resurse la prețuri de cumpărare
Produse (CPA)	Producția, pe produs și pe ramură de activitate	Impor- turile pe produs (CIF)	Total resurse pe produs			
1						
2						
3						
4						
Total	Producție totală pe ramură de activitate			0		
Producția de piață				0		
Producția pentru consumul final propriu		0		0		
Producția nonpiață		0		0		

Tabelul 9.6. – Tabelul utilizărilor la prețuri de cumpărare

Utilizări	Ramuri de activitate (NACE) 1 - 2 - 3 - 4 - ...	Consum final	Formarea brută de capital	Restul lumii	Total
Produse (CPA) 1 2 3 4 ...	Consumul intermediar de produse pe ramură de activitate	Cheltuiala pentru consum final pe produs și pe: (a) gospodăriile populației; (b) IFSLSGP; (c) administrații publice	Formarea brută de capital pe produs și pe: (a) formarea brută de capital fix; (b) variația obiectelor de valoare; (c) variația stocurilor	Exporturile pe produs (FOB)	Total utilizări pe produs
Total	Consum intermediar total pe ramură de activitate	Consum final total	Total formare brută de capital	Total exporturi	Total utilizări ale produselor
Remunerarea salariaților Alte impozite minus subvenții pentru producție Consumul de capital fix Excedentul net de exploatare Venitul mixt	Componentele valorii adăugate brute pe ramură de activitate				
Total	Total intrări pe ramură de activitate				
Informații suplimentare Formarea brută de capital fix Stocul de capital fix Forța de muncă					

Marja de comerț și de transport

Tabelul 9.7. – Marja de comerț și de transport – resurse

	Marja de comerț și de transport la resursele produselor			Marja de comerț și de transport
	Comerț cu ridicata	Comerț cu amănuntul	Transport	
Produse (CPA) 1 2 3 4				Marja de comerț și de transport la totalul resurselor pe produs
Total	Total comerț cu ridicata	Total comerț cu amănuntul	Total transport	Marje totale la resurse pe produs

Tabelul 9.7. – (continuare) – Marja de comerț și de transport – utilizări

Marja de comerț și de transport la utilizările de produse						
		Ramuri de activitate (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 – ...	Consum final	Formarea brută de capital	Exporturi	Marja de comerț și de transport
Produse (CPA)		Marja de comerț și de transport pentru consumul intermediar pe produs și pe ramură de activitate	Marja de comerț și de transport la cheltuiala pentru consum final pe produs și pe:	Marja de comerț și de transport la formarea brută de capital pe produs și pe:	Marja de comerț și de transport la exporturi	Marja de comerț și de transport la totalul utilizărilor pe produs
1			(a) gospodăriile populației;	(a) formarea brută de capital fix;		
2			(b) IFSLSGP;	(b) variația obiectelor de valoare;		
3			(c) administrații publice	(c) variația stocurilor		
4						
Total		Marja de comerț și de transport la consumul intermediar, totalul pe ramură de activitate	Marja de comerț și de transport total la consumul final	Marja de comerț și de transport total la formarea brută de capital	Marja de comerț și de transport total la exporturi	Marja totală la utilizări pe produs

9.35. Una dintre etapele tranziției de la prețuri de bază la prețuri de cumpărare în cazul tabelelor resurselor și, respectiv, de la prețuri de cumpărare la prețuri de bază în cazul tabelelor utilizărilor, constă în realocarea marjelor de comerț: în cazul evaluării la prețuri de bază, marjele de comerț sunt înregistrate în procesul de comercializare a produselor, în timp ce în cazul evaluării la prețuri de cumpărare, ele sunt repartizate produselor la care se raportează. Același principiu se aplică și în cazul marjei de transport.

9.36. Totalul marjelor de comerț pe produs este egal cu totalul marjelor de comerț realizate de ramurile de activitate comerciale, plus marjele de comerț ale celorlalte ramuri de activitate. Aceeași identitate este valabilă și în cazul marjelor de transport.

9.37. Marjele de transport cuprind toate cheltuielile de transport achitate separat de cumpărător și incluse în utilizările produselor la prețuri de cumpărare, dar nu în prețurile de bază ale producției unui fabricant sau în marjele de comerț ale unui comerciant cu ridicata sau amănuntul. Ele cuprind, mai ales:

(a) costul transportului bunurilor de la locul unde se fabrică la locul de livrare către cumpărător, în cazul în care fabricantul plătește unei părți terțe pentru efectuarea acestui transport, cu condiția ca suma respectivă să fie facturată separat cumpărătorului;

(b) costul transportului de bunuri organizat de fabricant sau de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul, astfel încât cumpărătorul achită separat cheltuielile de transport, chiar dacă transportul este efectuat de fabricant, de comerciantul cu ridicata sau cu amănuntul.

9.38. Toate celelalte cheltuieli de transport ale bunurilor nu sunt înregistrate drept marje de transport. Astfel:

(a) dacă fabricantul transportă bunurile el însuși, costul transportului este inclus în prețul de bază al producției sale; un astfel de transport constituie o activitate auxiliară, al cărei cost specific nu poate fi identificat drept cost de transport;

(b) dacă fabricantul aranjează transportul bunurilor fără ca serviciile de transport să fie facturate separat, cheltuielile de transport se includ în prețurile de bază ale producției fabricantului; ele sunt identificabile ca atare și se înregistrează în consumul său intermediar;

(c) atunci când comerciantul cu ridicata și comerciantul cu amănuntul aranjează transportul de bunuri între locul în care acestea le sunt livrate și locul în care le livrează altui cumpărător, costurile aferente acestui transport vor fi incluse în marja de comerț cu condiția ca ele să nu fie facturate separat cumpărătorului. Ca și în cazul fabricantului, aceste costuri reprezintă o activitate auxiliară a comercianților cu ridicata sau cu amănuntul sau reprezintă cumpărarea unui serviciu intermediar, făcând astfel parte din marja de comerț și nu din cea de transport;

(d) dacă o gospodărie a populației cumpără bunuri pentru consumul său final și le transportă apelând la serviciile unei terțe părți, cheltuielile de transport corespunzătoare sunt contabilizate ca o cheltuială de consum final pentru un serviciu de transport și nu sunt incluse în marja de comerț sau de transport.

9.39. Tabelul 9.7 oferă o imagine oarecum simplificată a matricei marjei de comerț și de transport, deoarece:

- (a) pentru transformarea utilizărilor trebuie să se facă o distincție între comerțul cu ridicata și comerțul cu amănuntul, cu scopul de a ține seama de diferențele dintre prețurile acestora. La elaborarea tabelelor ar trebui să se țină seama de faptul că comercianții cu ridicata vând direct către gospodăriile populației și către ramuri de activitate (de exemplu, mobilă), iar comercianții cu amănuntul vând atât către ramuri de activitate, precum cafenele și restaurante, cât și către gospodăriile populației;
- (b) pentru calculul și analiza marjelor de comerț la produsele intrate în cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației, se pot distinge, pentru fiecare grupă de produse principale, canalele de distribuție cele mai importante, pentru a se ține cont de diferențele în prețurile practicate. Distincția între comerțul cu ridicata și comerțul cu amănuntul nu este suficient de precisă. Astfel, de exemplu, o gospodărie își poate procura aceleași bunuri și servicii de la supermarket, de la băcănie, de la florărie, de la un magazin universal ori din străinătate sau poate să le primească cu titlu de remunerare în natură. În cazul anumitor produse, sunt importante vânzările secundare, precum vânzarea de țigări în cafenele, restaurante sau benzinării. Vânzările efectuate de comercianții cu amănuntul sunt ajustate pentru a obține valoarea vânzărilor către gospodăriile populației, de exemplu prin scăderea vânzărilor efectuate către întreprinderi, administrații publice și turiști. Desigur, introducerea unor astfel de distincții nu este posibilă decât dacă se dispune de informații suficiente pentru a estima importanța fiecărui canal de distribuție. Chiar și pentru un singur comerciant sau transportator, diferite produse au, în general, marje diferite. Datele privind marjele pe tip de produs sunt cele mai adecvate și sunt utilizate atunci când sunt disponibile;
- (c) pentru calculul marjei de transport, este utilă o distincție pe tipuri de transport (de exemplu, feroviar, aerian, maritim și fluvial, rutier).

Impozite minus subvenții pe producție și importuri

9.40. Impozitele pe producție și importuri se compun din:

- (a) impozite pe produse (D.21):
1. taxe de tip TVA (D.211);
 2. impozite și taxe la importuri, cu excepția TVA-ului (D.212);
 3. impozite pe produse, cu excepția TVA-ului și a impozitelor pe importuri (D.214);
- (b) alte impozite pe producție (D.29).

Categoriile similare sunt prevăzute pentru subvenții.

9.41. Resursele la preț de bază includ alte impozite minus subvențiile pentru producție. Pentru a face tranziția de la prețuri de bază la prețuri de cumpărare, se adaugă diversele impozite pe produse și se scad subvențiile pe produse.

Tabelul 9.8. – Impozite minus subvenții pe produse

Impozite minus subvenții pe resurse

	Impozite minus subvenții pe resursele produselor						Total impozite minus subvenții pe produse
	TVA	Impozite pe importuri		Alte impozite pe produse	Subvenții pe importuri	Alte subvenții pe produse	
Produse (CPA)							Impozite minus subvenții pe resursele totale pe produs și pe utilizare
1							
2							
3							
4							
Totaluri							

Tabelul 9.8. – Impozite minus subvenții pe produse (continuare)

Impozite minus subvenții pe utilizări

	Total impozite minus subvenții pe produse	Impozite minus subvenții pe utilizările produselor
		Ramuri de activitate (NACE) 1 – 2 – 3 – 4 –
Produse (CPA)	Impozite minus subvenții pe produse destinate utilizărilor finale:	Impozite minus subvenții pe consum intermediar de produse pe ramură de activitate
1	Consum final	
2	(a) gospodăriile populației;	
3	(b) IFSLSGP;	
4	(c) administrații publice;	
	Formarea brută de capital:	
	(d) formarea brută de capital fix;	
	(e) variația obiectelor de valoare;	
	(f) variația stocurilor;	
	Exporturi	

9.42. Tabelul 9.8 referitor la impozite minus subvenții pe produse este simplificat după cum urmează:

- (a) pentru utilizarea produselor, nu se face nicio distincție între diferitele tipuri de impozite pe produse, iar subvențiile pe produse nu sunt prezentate separat; pentru resursele produselor, se face distincție doar între trei tipuri de impozite pe produse și, respectiv, între două tipuri de subvenții. În general, este util să se prezinte separat fiecare tip major de impozite sau subvenții pe produse și să se aloce ulterior totalul către diverse grupuri de produse;
- (b) cotele de impozite și subvențiile pot varia în funcție de canalele de distribuție; prin urmare, atunci când există informații pertinente și suficiente, ar trebui să se facă distincție și între canalele de distribuție.

9.43. Impozitele și subvențiile pe produse corespund sumelor datorate numai atunci când sunt materializate prin estimarea impozitelor, declarații etc. sau sumelor efectiv vărsate. La elaborarea tabelelor resurselor și utilizărilor, impozitele și subvențiile pe produse sunt, în general, estimate pe produs, aplicând diverselor fluxuri de cerere ratele de impozitare și de subvenționare oficiale. În continuare, ar trebui să se evalueze diferențele constatate în raport cu evaluările impozitelor sau cu sumele plătite efectiv:

- (a) unele dintre aceste diferențe indică faptul că estimarea inițială a impozitelor pe produse din tabelele resurselor și utilizărilor nu este conformă cu definițiile SEC:
1. în caz de scutire de impozit, se micșorează estimarea inițială a impozitelor pe produse;
 2. în caz de activități economice nedeclarate sau de evaziune a plății impozitelor pe produse (de exemplu, atunci când plata impozitului este obligatorie, dar nu există nicio evaluare de impozit), se micșorează estimarea inițială a impozitelor pe produse;
- (b) în anumite cazuri, diferențele constatate pot să indice o eroare în estimarea inițială a impozitelor și subvențiilor pe produse, de exemplu, ca urmare a subestimării producției unui anumit produs. Într-o astfel de situație, se poate realiza o modificare a estimărilor fluxurilor de bunuri și servicii.

9.44. TVA-ul poate fi deductibil, nedeductibil sau să nu se aplice:

- (a) TVA deductibil se aplică majorității consumului intermediar, majorității formării brute de capital fix și unei părți din variația stocurilor;
- (b) TVA nedeductibil se aplică, adesea, cheltuielii pentru consum final a gospodăriilor populației, unei părți a formării brute de capital fix (cum ar fi locuințele noi ocupate de proprietari), unei părți a variației stocurilor și unei părți a consumului intermediar, de exemplu consumului intermediar al unităților administrației publice și societăților financiare;

(c) TVA-ul nu se aplică, în general, la:

1. exporturile către țări din afara UE;
 2. vânzarea de bunuri sau servicii supuse unei rate zero a TVA-ului, indiferent de utilizarea lor; cu toate acestea, o rată zero a TVA-ului presupune că TVA-ul plătit pentru bunurile sau serviciile cumpărate poate încă să fie recuperat; prin urmare, consumul intermediar și formarea brută de capital pentru acești producători sunt corectate în funcție de suma TVA-ului recuperat;
 3. producătorii scutiți de înscrierea în registrul TVA – cum ar fi micile întreprinderi și organizațiile religioase; în această situație, dreptul de recuperare a TVA-ului pentru bunurile sau serviciile cumpărate este în general restricționat.
- 9.45. TVA-ul este înregistrat net: toate resursele sunt evaluate la prețuri de bază, mai precis prin excluderea TVA-ului facturat; utilizările intermediare și finale sunt înregistrate la prețuri de cumpărare, mai precis excluzând TVA-ul deductibil.

Alte concepte de bază

- 9.46. În tabelele resurselor și utilizărilor se utilizează două posturi de ajustare pentru reconcilierea evaluării importurilor din tabelele resurselor și utilizărilor și a evaluării din conturile sectoriale instituționale.

În tabelul resurselor, pentru a obține o evaluare comparabilă cu producția internă în același grup de produse, importurile de bunuri sunt evaluate la valoarea CIF. Valoarea CIF include serviciile de transport și de asigurare furnizate de rezidenți, cum ar fi transportul pe cont propriu sau transportul efectuat de transportatori specializați rezidenți. Pentru a obține o evaluare coerentă între importuri și exporturi, exporturile de servicii ar trebui să includă această valoare.

În conturile sectoriale instituționale, importurile de bunuri sunt evaluate la valoarea FOB, mai precis în conformitate cu evaluarea exporturilor de bunuri. Cu toate acestea, în cazul evaluării FOB, valoarea serviciilor de transport și asigurare furnizate de rezidenți, care este inclusă în exportul de servicii, va fi mai mică, deoarece acoperă numai serviciile furnizate în interiorul țării exportatoare. Recurgerea la mai multe metode de evaluare are ca rezultat faptul că totalurile nete ale importurilor sunt identice, dar atât totalurile importurilor, cât și totalul exporturilor sunt mai mari în cazul evaluării CIF.

Aceste două metode de evaluare pot fi reconciliate prin introducerea în tabelele resurselor și utilizărilor a unor posturi de ajustare pentru importuri și exporturi. Aceste posturi de ajustare ar trebui să fie egale cu valoarea serviciilor de transport și asigurare furnizate de rezidenți, care sunt încorporate în valoarea CIF, dar nu și în valoarea FOB, adică cele care se referă la transportul și asigurarea dintre frontiera țării exportatoare și cea a țării importatoare. Odată încorporate în tabelele resurselor și utilizărilor, aceste posturi de ajustare nu necesită niciun tratament special în cadrul calculelor intrări-ieșiri.

- 9.47. Transferul de bunuri existente este înregistrat în tabelul utilizărilor ca o cheltuială negativă pentru vânzător și o cheltuială pozitivă pentru cumpărător. Pentru grupa respectivă de produse, transferul unui bun existent corespunde unei reclassificări în interiorul utilizărilor. Doar costurile operațiunii nu constituie o reclassificare: ele sunt înregistrate drept utilizare de servicii, cum ar fi serviciile întreprinderilor sau cele profesionale. În scopul descrierii și analizei, poate fi util pentru anumite grupe de produse să se indice separat dimensiunea relativă a transferurilor de bunuri existente – de exemplu, ponderea vehiculelor de ocazie de pe piață față de vehiculele noi sau ponderea hârtiei reciclate în cadrul furnizării de produse de hârtie.
- 9.48. Pentru o înțelegere corectă a tabelelor resurselor și utilizărilor, este util să se reamintească o serie de convenții de înregistrare contabilă utilizate în cadrul SEC:

- (a) ramurile de activitate cuprind un grup de unități cu activitate economică locale (UAE) care exercită o activitate economică identică sau similară. O caracteristică importantă a tabelelor resurselor și utilizărilor este faptul că acestea înregistrează în mod separat activitățile secundare. Aceasta presupune că nu este absolut necesar ca UAE să desfășoare activități de producție omogene. Conceptul de UAE este explicat în mod mai detaliat în capitolul 2. O unitate de producție complet omogenă este utilizată într-un tabel intrări-ieșiri simetric realizat „produs x produs”;
- (b) în cazul în care o unitate care desfășoară activități pur auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, și anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producția pe care aceasta o realizează sau dacă unitatea se situează într-o zonă geografică diferită de unitățile pe care le deserveste, aceasta se înregistrează drept unitate separată și este alocată ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naționale, cât și în cele regionale. În absența unor date de bază adecvate, producția activității auxiliare poate fi estimată prin însumarea costurilor.

În cazul în care nu este îndeplinită niciuna dintre aceste două condiții, toate intrările consumate de către o activitate auxiliară, precum materiale, mână de lucru și consum de capital fix, sunt considerate drept intrări ale activității principale sau secundare pe care acestea o susțin;

- (c) bunurile și serviciile produse și consumate în cursul aceleiași perioade contabile de către aceeași UAE locală nu sunt identificate separat. Prin urmare, ele nu sunt înregistrate nici ca parte din producție, nici drept consum intermediar al acestei UAE locale;
- (d) lucrările minore de transformare, întreținere sau reparații efectuate în contul altor UAE locale trebuie înregistrate pe o bază netă, adică excluzând valoarea bunurilor respective;
- (e) importurile și exporturile apar atunci când se produce o schimbare a proprietății între rezidenți și nerezidenți. Deplasarea fizică a bunurilor peste frontierele naționale nu implică, în sine, importul sau exportul bunurilor respective. Bunurile trimise în străinătate în scopul transformării nu se înregistrează drept exporturi și importuri. Dimpotrivă, achiziția și revânzarea de bunuri de către nerezidenți, fără ca bunurile să intre în economia comerciantului, se înregistrează ca exporturi și importuri în conturile producătorului și ale cumpărătorului final, iar un export net de bunuri în cadrul activităților de achiziție și revânzare pe plan internațional („merchandising”) figurează în conturile economiei care realizează activitățile respective;
- (f) bunurile de folosință îndelungată pot fi închiriate sau pot face obiectul leasingului operațional. În astfel de situații, bunurile respective se înregistrează drept formare de capital fix și stoc de capital fix în ramura de activitate a proprietarului lor, iar consumul intermediar pe suma plătită aferentă chiriei se înregistrează în ramura de activitate a utilizatorului bunurilor respective;
- (g) persoanele recrutate prin agenții de plasare a forței de muncă temporară sunt înregistrate ca persoane angajate în ramura de activitate în care se încadrează agențiile respective și nu în ramura de activitate în care aceste persoane muncesc efectiv. În consecință, comisioanele plătite agențiilor pentru serviciul de furnizare a mâinii de lucru sunt înregistrate la consumul intermediar, și nu la remunerarea salariaților din ramurile în care muncesc persoanele în cauză. Forța de muncă angajată prin subcontractare este asimilată serviciilor furnizate;
- (h) ocuparea forței de muncă și remunerarea salariaților sunt concepte cuprinzătoare:
1. ocuparea forței de muncă acoperă și locurile de muncă create în scopuri sociale, cum ar fi, de exemplu, locurile de muncă pentru persoane cu handicap, proiecte de angajare pentru șomeri de lungă durată și programe de angajare care îi vizează pe tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă. În consecință, beneficiarii sunt salariați și primesc o remunerare salarială și nu transferuri sociale, chiar dacă productivitatea lor poate fi mai scăzută comparativ cu a celorlalți salariați;
 2. ocuparea forței de muncă acoperă, de asemenea, cazurile în care, de fapt, persoanele implicate nu muncesc, de exemplu persoanele care au fost concediate, dar continuă să primească diverse plăți din partea fostului angajator pentru o anumită perioadă. Această convenție nu are, cu toate acestea, drept efect denaturarea datelor referitoare la forța de muncă în privința orelor lucrate, deoarece în aceste cazuri nu este lucrată efectiv nicio oră.

Informații suplimentare

9.49. Tabelul utilizărilor 9.6 conține informații suplimentare: formarea brută de capital fix, stocurile de active fixe și forța de muncă pe ramuri de activitate. O defalcare în funcție de salariați și lucrătorii pe cont propriu prezintă informații suplimentare importante. Informațiile referitoare la formarea brută de capital fix și stocurile de active fixe pe ramuri de activitate sunt necesare pentru a obține consumul de capital fix pe ramuri de activitate și pentru a înregistra TVA-ul nedeductibil pe formarea brută de capital fix. Prezentarea forței de muncă pe ramuri de activitate este importantă în scopul calculării:

- cifrele referitoare la forța de muncă sunt utilizate, adesea, pentru a extrapola valorile producției, remunerării salariaților, consumului intermediar și venitului mixt;
- raporturile-cheie precum producția, remunerarea salariaților și venitul mixt pe unitate de muncă – de exemplu, orele lucrate – pot fi comparate în timp și între diverse ramuri de activitate pentru a verifica plauzibilitatea estimărilor;
- aceasta contribuie la asigurarea coerenței valorilor pe ramuri de activitate și a datelor privind forța de muncă pe ramuri de activitate. De exemplu, fără o legătură explicită cu datele referitoare la forța de muncă, procesul de echilibrare poate duce la modificarea valorilor pe ramuri de activitate, fără ca cifrele corespunzătoare privind forța de muncă să fie modificate în consecință.

Adăugarea de informații privind forța de muncă pe ramuri de activitate este utilă, de asemenea, în scopul analizei forței de muncă și a productivității.

SURSELE DE DATE ȘI ECHILIBRAREA DATELOR

9.50. Pentru calcularea producției pe ramuri de activitate și pe produse, principalele surse de date sunt, de obicei, anchetele economice în întreprinderi, anchetele privind producția și rapoartele anuale sau conturile marilor întreprinderi. Anchetele sunt, în general, exhaustive pentru societățile mari, în timp ce în cazul societăților mici se efectuează anchete selective. Pentru unele activități specifice pot fi relevante surse de date diferite, de exemplu pentru organismele de supraveghere sunt relevante conturile administrațiilor publice locale și centrale sau ale fondurilor de securitate socială.

9.51. Aceste date sunt exploatate cu scopul de a pregăti un prim set incomplet de tabele ale resurselor și utilizărilor. Acestea sunt echilibrate în mai multe etape. Echilibrarea manuală la un nivel scăzut de agregare permite efectuarea unor controale importante privind erorile conținute de sursele de date și erorile de sistem, precum și efectuarea, în același timp, de modificări ale datelor de bază cu scopul de a corecta diferențele conceptuale și unitățile lipsă. Dacă reconcilierea are loc la un nivel mai ridicat de agregare prin utilizarea unei proceduri automate de echilibrare sau a unui proces de echilibrare secvențială foarte strict, majoritatea acestor controale nu sunt efectuate, deoarece erorile se anulează, iar cauzele erorilor nu pot fi depistate.

INSTRUMENTUL DE ANALIZĂ ȘI EXTINDERE

9.52. În scopul analizei se pot utiliza trei tipuri de tabele:

- tabele ale resurselor și utilizărilor;
- tabele simetrice intrări-ieșiri realizate ramură de activitate x ramură de activitate;
- tabele simetrice intrări-ieșiri realizate produs x produs.

Tabelele simetrice intrări-ieșiri pot fi derivate din tabelele resurselor și utilizărilor, în prețuri curente, precum și în prețurile anilor precedenți.

9.53. Tabelul utilizărilor 9.6 nu indică în ce măsură bunurile și serviciile utilizate au fost produse intern sau importate. Această informație este necesară pentru analizele pentru care legătura dintre resursele și utilizările de bunuri și servicii în economia națională joacă un rol important. Un exemplu în acest sens îl reprezintă analiza impactului variației exporturilor sau a cheltuielii pentru consum final asupra importurilor, asupra producției interne și asupra diverselor variabile asociate, cum ar fi forța de muncă. Prin urmare, pentru sistemul intrări-ieșiri ar fi util să existe tabele separate ale utilizărilor pentru produsele importate și respectiv pentru bunurile și serviciile produse la nivel intern.

9.54. Tabelul utilizărilor pentru produsele importate se realizează utilizând toate informațiile disponibile în acest domeniu; de exemplu, este posibil să se cunoască principalele întreprinderi care importă anumite produse sau volumul importurilor efectuate de unii producători. Cu toate acestea, în general, există puține informații statistice directe referitoare la utilizările importurilor. Prin urmare, de regulă, aceste informații trebuie completate cu ipoteze formulate pentru alocarea pe utilizări a fiecărui grup de produse.

9.55. Tabelul utilizărilor bunurilor și serviciilor din producția internă poate fi astfel obținut prin extragerea din tabelul utilizărilor pentru întreaga economie a tabelului utilizărilor produselor importate.

9.56. Teoretic, există patru modele de bază pentru transformarea unui tabel al resurselor și utilizărilor într-un tabel simetric intrări-ieșiri. Aceste modele sunt bazate fie pe ipoteze referitoare la tehnologie, fie pe ipoteze privind structura fixă de vânzări. Cel mai adesea se utilizează ipoteza tehnologiei specifice produsului: fiecare produs este fabricat într-un mod specific, indiferent de ramura de activitate în care acesta este produs. Această ipoteză este utilizată adesea pentru a obține un tabel intrări-ieșiri realizat produs x produs. Cel de-al doilea model utilizat cel mai adesea utilizează ipoteza unei structuri fixe a vânzărilor pe produs (ipoteză bazată pe cotele de piață): fiecare produs are propria sa structură a vânzărilor, indiferent de ramura de activitate în care este fabricat; această ipoteză este utilizată adesea pentru a obține un tabel intrări-ieșiri realizat ramură de activitate x ramură de activitate. Se pot realiza modele hibrid care combină aceste ipoteze. Modelele bazate fie pe ipoteza unei tehnologii pe ramură de activitate, fie pe ipoteza unei structuri fixe a vânzărilor pe ramură de activitate prezintă o relevanță practică mai redusă, având în vedere probabilitatea scăzută ca acestea să fie întâlnite în practică. Capitolul 11 din Manualul Eurostat din 2008 privind tabelele resurselor și utilizărilor și tabelele intrări-ieșiri, *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 edition)*⁽¹⁾, conține o analiză a modelelor și proceselor de transformare alternative.

9.57. Nu este ușor de ales cea mai bună ipoteză care poate fi aplicată în fiecare caz. Alegerea depinde de structura ramurilor de activitate naționale, de exemplu, de gradul de specializare și de omogenitatea tehnologiilor naționale folosite pentru fabricarea de produse din cadrul aceluiași grup de produse și, nu în ultimul rând, de nivelul de detaliere a datelor de bază.

Simpla aplicare a ipotezei unei tehnologii unice pe produs conduce la rezultate inacceptabile, în măsura în care coeficienții intrări-ieșiri obținuți uneori sunt improbabili, dacă nu imposibili, luând forma unor coeficienți negativi. Acești coeficienți improbabili se pot datora unor erori de măsurare și caracterului eterogen al gamei de produse a ramurii de activitate pentru care produsul transferat constituie producția principală. Această dificultate poate fi depășită prin efectuarea unor ajustări, fie pe baza unor informații suplimentare, fie prin exploatarea, într-o măsură cât mai mare, a raționamentelor bazate pe informații. O altă soluție este aplicarea ipotezei alternative privind structura fixă a vânzărilor pe produs. În practică, recurgerea la ipotezele tehnologice mixte, combinate cu informații suplimentare, s-a dovedit o metodă utilă pentru realizarea tabelelor simetrice intrări-ieșiri.

⁽¹⁾ Eurostat, *Eurostat Manual of Supply, Use and Input-output Tables (2008 edition)*, 2008 (disponibil la: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

9.58. Un tabel simetric intrări-ieșiri poate fi divizat în două tabele:

- (a) o matrice care prezintă utilizările importurilor; formatul acestui tabel este identic cu cel al tabelului importurilor care însoțește tabelele resurselor și utilizărilor, cu excepția faptului că se utilizează o structură simetrică cu aceeași clasificare pe ambele axe;
- (b) un tabel simetric intrări-ieșiri pentru producția internă.

Acest ultim tabel ar trebui să fie utilizat pentru calculul coeficienților cumulați, și anume matricea inversă a lui Leontief. Matricea inversă a lui Leontief reprezintă inversul matricei obținute prin diferența dintre matricea unitară I și matricea coeficienților intrărilor tehnice obținută pe baza matricei producției interne utilizată drept consum intermediar. Matricea inversă a lui Leontief poate fi obținută, de asemenea, pentru importuri. În acest caz se pornește de la ipoteza că importurile au fost produse în același mod ca și produsele interne cu care acestea intră în concurență.

9.59. Tabelele resurselor și utilizărilor și tabelele simetrice intrări-ieșiri pot fi utilizate drept instrumente pentru analiza economică. Ambele tipuri de tabele prezintă avantaje diferite. Tabelele simetrice intrări-ieșiri sunt disponibile rapid pentru calcularea nu numai a efectelor directe, ci și a efectelor indirecte și cumulative. Acestea pot fi, de asemenea, de bună calitate atunci când cunoștințele specialiștilor și diverse tipuri de informații statistice au fost utilizate pentru realizarea tabelelor derivate din tabelele resurselor și utilizărilor.

9.60. Tabelele realizate ramură de activitate x ramură de activitate sunt utile pentru realizarea unor analize legate de ramurile de activitate, de exemplu, privind reforma fiscală, analiza de impact, politica bugetară și politica monetară; acestea sunt, de asemenea, mai apropiate de diverse surse de date statistice. Tabelele realizate produs x produs sunt potrivite pentru analize referitoare la unitățile de producție omogenă, de exemplu, privind productivitatea, comparația structurii costurilor, consecințele asupra ocupării forței de muncă, politica energetică și politica de mediu.

9.61. Cu toate acestea, proprietățile analitice ale tabelelor produs x produs și ale tabelelor ramură de activitate x ramură de activitate nu diferă semnificativ. Diferențele dintre tabelele produs x produs și tabelele ramură de activitate x ramură de activitate sunt cauzate de existența unei producții secundare în general limitate. În practică, utilizările analitice ale tabelelor intrări-ieșiri presupun implicit asumarea ipotezei unei tehnologii unice pe ramură de activitate, indiferent de modul în care tabelele au fost inițial elaborate. În plus, în practică, orice tabel produs x produs este, de fapt, un tabel ramură de activitate x ramură de activitate transformat, întrucât conține încă toate caracteristicile UAE instituționale și ale întreprinderilor din tabelele resurselor și utilizărilor.

9.62. În general, numeroase tipuri de analize specifice fac apel la tabelele resurselor și utilizărilor și la tabelele simetrice intrări-ieșiri, de exemplu:

- (a) analiza producției, a structurii costurilor și a productivității;
- (b) analiza prețurilor;
- (c) analiza forței de muncă;
- (d) analiza structurii formării de capital, a consumului final, a exporturilor etc.;
- (e) descompunerea creșterii economice prin utilizarea cotelor de costuri cumulate pentru a aloca importurile la diferitele utilizări finale;
- (f) analiza contribuției la creșterea economică și la ocuparea forței de muncă a exporturilor către alte (grupuri de) țări;
- (g) analiza importurilor de energie necesare;
- (h) analiza impactului noilor tehnologii;
- (i) analiza efectelor variației ratelor de impozitare (de exemplu, TVA) sau ale introducerii unui salariu minim la nivel național;
- (j) analiza relațiilor dintre producția internă și mediu – de exemplu, o analiză axată pe utilizarea anumitor produse, precum combustibilii, hârtia sau sticla sau pe emisiile de substanțe poluante.

Un macro-model poate, de asemenea, să includă numai cotele de costuri cumulate calculate din tabelele intrări-ieșiri. În acest fel, informațiile din tabelul intrări-ieșiri privind efectele directe și indirecte, de exemplu, importanța costurilor forței de muncă sau a importurilor de energie pentru consumul privat sau exporturi, sunt încorporate în macro-model și pot fi folosite pentru analiză și previziuni.

9.63. Pentru scopuri mai specifice, tabelele resurselor și utilizărilor și tabelele simetrice intrări-ieșiri pot fi modificate prin recurgerea la clasificări suplimentare sau alternative. Cele mai importante exemple în acest sens sunt următoarele:

- (a) clasificări mai detaliate pe produse și pe ramuri de activitate, bazate pe clasificările naționale sau permițând să se ia în considerare nevoi specifice (de exemplu, analiza rolului cercetării și dezvoltării în economia națională);
- (b) o repartizare geografică mai detaliată a importurilor și exporturilor, de exemplu comerțul intra-UE poate fi repartizat pe țări, în timp ce comerțul cu țările din afara UE poate fi clasificat în funcție de regiuni economice și de anumite state mari – de exemplu, SUA, China, India și Japonia;
- (c) o clasificare a importurilor în:
 - 1. importuri de produse care sunt fabricate și la nivel intern („importuri concurențiale”);
 - 2. importuri de produse care nu sunt fabricate în țară („importuri complementare”).

Se poate presupune că ambele categorii de importuri au o relație diferită cu economia națională și un rol diferit pentru aceasta. Deoarece se pot substitui producției interne, importurile concurențiale pot face obiectul analizelor specifice și al politicii economice; prin urmare, acestea pot fi incorporate într-o categorie distinctă de utilizări finale potențiale din tabelul utilizărilor. Pentru importurile complementare, de exemplu, în cazul unei creșteri bruște a prețurilor energiei electrice, analizele se vor concentra în principal asupra impactului variației prețurilor lor asupra economiei naționale;

- (d) o clasificare a remunerației salariaților pe baza unor criterii precum nivelul studiilor, lucru cu fracțiune de normă/normă întreagă, vârsta și sexul. Această clasificare s-ar putea aplica apoi și informațiilor suplimentare referitoare la forța de muncă. În acest mod, tabelele resurselor și utilizărilor pot fi utilizate și pentru analize ale pieței forței de muncă;
- (e) o împărțire a remunerării salariaților în:
 - 1. salarii și indemnizații, inclusiv cotizațiile sociale în sarcina salariaților;
 - 2. cotizații sociale în sarcina angajatorilor.

Această distincție permite să se analizeze influența cotizațiilor sociale asupra costului forței de muncă și deplasarea acestor cotizații către excedentul brut de exploatare;

- (f) clasificarea consumului final în funcție de scop (COICOP pentru gospodăriile populației, COPNI pentru IFSLSGP și, respectiv, COFOG pentru administrațiile publice). Clasificarea funcțională a acestor cheltuieli permite evaluarea impactului fiecărei funcții asupra restului economiei. Astfel, se poate evalua, de exemplu, importanța cheltuielilor publice și a celor private destinate sectoarelor: sănătate, transporturi și învățământ.

CAPITOLUL 10

MĂSURAREA PREȚURILOR ȘI A VOLUMELOR

- 10.01. Într-un sistem de conturi economice, toate fluxurile și stocurile sunt exprimate în unități monetare. Unitatea monetară este singurul numitor comun care poate servi la evaluarea operațiunilor extrem de diverse care sunt înregistrate în conturi și la calcularea unor solduri contabile semnificative.

Problema care apare în cazul utilizării unității monetare drept unitate de măsură este că această unitate nu este nici un etalon stabil și nici unul internațional. Una dintre preocupările esențiale ale analizei economice constă în a măsura creșterea economică în termeni de volum între diverse perioade. Apoi trebuie făcută distincția, în privința variației valorii anumitor agregate economice, între variațiile care rezultă din simpla variație a prețurilor și celelalte variații, numite „variații de volum”.

Analiza economică se ocupă, de asemenea, cu efectuarea de comparații în spațiu, cu alte cuvinte între diferite economii naționale. Aceasta înseamnă efectuarea de comparații internaționale ale nivelului de producție și ale venitului în termeni de volum, nivelul prețurilor prezentând, de asemenea, interes. Prin urmare, diferențele de valori observate între agregatele economice ale unui grup de două sau mai multe țări trebuie descompuse astfel încât să reflecte în mod separat diferențele de volum și de preț.

- 10.02. În ceea ce privește comparațiile de fluxuri și de stocuri în timp, trebuie să se acorde o importanță egală determinării corecte a variațiilor prețurilor și variațiilor de volum. Pe termen scurt, observarea variațiilor de preț nu prezintă un interes mai scăzut decât măsurarea volumului cererii și ofertei. Pe termen lung, studiul dezvoltării economice trebuie să țină cont de evoluția prețurilor relative ale diferitelor categorii de bunuri și servicii.

Obiectivul principal nu constă doar în simpla realizare a măsurării complete a variațiilor de preț și de volum pentru principalele agregate din sistem, ci și în asamblarea unui set de măsuri interdependente care permit analize sistematice și detaliate ale inflației și ale creșterii economice, precum și ale fluctuațiilor acestora.

- 10.03. Regula generală pentru comparațiile în spațiu impune măsurări precise atât pentru componentele de volum, cât și cele de preț ale agregatelor economice. Având în vedere faptul că diferența dintre formulele Laspeyres și Paasche este adeseori importantă în cazul acestui tip de comparație în spațiu, singura care poate fi acceptabilă în acest scop este formula indicelui Fischer.

- 10.04. Conturile economice au avantajul de a furniza un cadru potrivit construirii unui sistem de indici de volum și de preț și de a asigura coerența datelor statistice. Avantajele unei metode contabile se pot rezuma în felul următor:

- (a) pe plan conceptual, utilizarea unui cadru contabil care să acopere ansamblul sistemului economic impune o specificare coerentă a prețurilor și a unităților fizice pentru diferite produse și fluxuri ale sistemului economic. Într-un astfel de cadru, conceptele de preț și de volum pentru un grup de produse date sunt definite în mod identic, atât în resurse, cât și în utilizări;
- (b) pe plan statistic, utilizarea cadrului conturilor economice impune constrângeri contabile care trebuie respectate atât în prețuri curente, cât și în termeni de volum și în mod normal sunt necesare ajustări pentru asigurarea unei coerențe între datele de prețuri și de volum;
- (c) în plus, elaborarea unui sistem integrat de indici de preț și de volum în cadrul sistemului de conturi economice oferă contabilului național o posibilitate suplimentară de control. Presupunând existența unui ansamblu echilibrat al tabelelor resurselor și utilizărilor în prețuri curente, construirea unor astfel de tabele în termeni de volum permite automat deducerea unui sistem de indici de prețuri impliciți. Un control al verosimilității acestor indici poate conduce la revizuirea și corectarea datelor în termeni de volum și, dacă este cazul, a valorilor în prețuri curente;
- (d) metoda contabilă permite măsurarea evoluției prețurilor și a volumului pentru anumite solduri contabile, acestea fiind, prin definiție, obținute plecând de la alte elemente ale conturilor.

- 10.05. În ciuda avantajelor unui sistem integrat bazat pe echilibrul – global și pe ramuri – al operațiunilor cu bunuri și servicii, trebuie recunoscut că indicii de preț și de volum astfel obținuți nu satisfac toate necesitățile și nici nu răspund la toate întrebările care pot apărea în privința evoluției prețurilor sau a volumelor. Constrângerile contabile și alegerea formulelor de indici de preț și volum, cu toate că sunt indispensabile construirii unui sistem coerent, pot deveni uneori un impediment. Este necesar, de asemenea, să se dispună de informații pentru perioade mai scurte – lună sau trimestru. În astfel de cazuri, se pot dovedi utile alte tipuri de indici de preț și de volum.

SFERA DE APLICARE A INDICILOR DE PREȚ ȘI DE VOLUM ÎN CONTURILE NAȚIONALE

10.06. Printre fluxurile care apar în conturile economice la prețuri curente există unele – referitoare, în principal, la produse – pentru care distincția dintre variațiile de preț și variațiile de volum este similară cu cea efectuată la nivel microeconomic. Pentru multe alte fluxuri din sistem, această distincție este mult mai puțin evidentă.

În cazul în care fluxurile din conturi acoperă un ansamblu de operațiuni elementare cu bunuri și servicii, valoarea fiecăreia fiind egală cu produsul dintre un anumit număr de unități fizice și prețul lor unitar respectiv, este suficient să se cunoască descompunerea fluxului în componentele sale pentru a determina variația acestuia în preț și în volum de-a lungul timpului.

În cazul în care fluxul cuprinde operațiuni de repartitie și de intermediere financiară, precum și unele solduri contabile, cum ar fi valoarea adăugată, este dificil, chiar imposibil, să se descompună direct valorile curente în componentele lor de preț și volum și de aceea trebuie adoptate soluții specifice.

În același timp, apare necesitatea măsurării puterii de cumpărare reale a unor agregate precum remunerarea salariaților, venitul disponibil al gospodăriilor populației sau venitul național. Aceasta se poate realiza, de exemplu, prin deflatarea agregatelor printr-un indice de preț al bunurilor și serviciilor care pot fi cumpărate cu aceste venituri.

10.07. Obiectivul și metoda de calcul ale puterii reale de cumpărare a estimărilor veniturii diferă de cele aplicate deflării bunurilor și serviciilor, precum și soldurilor contabile. Pentru fluxurile de bunuri și servicii se poate stabili un sistem integrat de indici de preț și volum care oferă un cadru coerent pentru măsurarea creșterii economice. Evaluarea în termeni reali a fluxurilor veniturii utilizează indici de preț care nu sunt legați în mod strict de fluxul veniturii. Prin urmare, alegerea tipului de preț pentru determinarea creșterii veniturii poate să difere în funcție de obiectivul analizei: nu se poate identifica un preț unic în cadrul unui sistem integrat de indici de preț și de volum.

Sistemul integrat de indici de preț și de volum

10.08. Împărțirea sistematică a variației valorilor curente în componentele sale „variația de preț” și „variația de volum” se limitează la fluxurile care reprezintă operațiunile înregistrate în conturile de bunuri și servicii și în cadrul de bază al resurselor și utilizărilor. Departajarea este efectuată atât pentru datele pe ramuri și pe produse, cât și pentru cele referitoare la economia totală. Fluxurile care reprezintă solduri contabile, cum ar fi valoarea adăugată, nu pot fi direct transformate în componente de preț și volum; această transformare nu poate fi efectuată decât indirect, pornind de la fluxurile operațiunilor corespunzătoare.

Utilizarea unui cadru contabil impune o dublă constrângere în privința procesului de elaborare a datelor:

- (a) echilibrul contului de bunuri și servicii trebuie, pentru fiecare perioadă de doi ani consecutivi, să fie realizat atât la prețuri curente, cât și în termeni de volum;
- (b) fiecare flux referitor la economia totală trebuie să fie egal cu suma fluxurilor corespunzătoare pentru diferitele ramuri.

A treia constrângere, care nu este inerentă utilizării unui cadru contabil, ci decurge dintr-o alegere deliberată, presupune ca fiecare variație de valoare a operațiunilor să fie atribuită fie unei variații de preț, fie unei variații de volum sau combinației dintre cele două.

Dacă aceste trei condiții sunt îndeplinite, evaluarea conturilor de bunuri și servicii și a conturilor de producție în termeni de volum permite obținerea unui ansamblu integrat de indici de preț și volum.

10.09. Elementele care trebuie luate în considerare pentru construirea unui astfel de ansamblu integrat sunt următoarele:

Operațiuni pe produse

Producția	P.1
Producția de piață	P.11
Producția pentru consumul final propriu	P.12
Producția non-piață	P.13
Consumul intermediar	P.2

Cheltuiala pentru consum final	P.3
Cheltuiala pentru consum individual	P.31
Cheltuiala pentru consum colectiv	P.32
Consumul final efectiv	P.4
Consumul final individual efectiv	P.41
Consumul final colectiv efectiv	P.42
Formarea brută de capital	P.5
Formarea brută de capital fix	P.51
Varia ia stocurilor	P.52
Achiz ii minus cedări de obiecte de valoare	P.53
Exporturi de bunuri i servicii	P.6
Exporturi de bunuri	P.61
Exporturi de servicii	P.62
Importuri de bunuri i servicii	P.7
Importuri de bunuri	P.71
Importuri de servicii	P.72
Impozite i subven ii pe produse	
Impozite pe produse, exclusiv TVA	D.212 i D.214
Subven ii pe produse	D.31
TVA pe produse	D.211
Solduri contabile	
Valoarea adăugată	B.1
Produsul intern brut	B.1*g

Alți indici de preț și de volum

10.10. În afara măsurării prețului și a volumelor analizată mai sus, următoarele agregate pot fi, de asemenea, împărțite în propriile lor componente de preț și de volum. Obiectivele unei astfel de măsurări sunt diverse.

Stocurile de la începutul și de la sfârșitul fiecărei perioade trebuie uneori să fie evaluate în termeni de volum, pentru a obține agregatele bilanțului. Stocul de active fixe produse trebuie calculat în termeni de volum pentru a estima raporturile capital/producție, precum și pentru a obține o bază pentru estimarea consumului de capital fix în termeni de volum. Remunerarea salariaților poate fi calculată în termeni de volum pentru a putea măsura productivitatea; este, de asemenea, cazul și când producția a fost estimată utilizând datele referitoare la intrările exprimate în termeni de volum. Consumul de capital fix, alte impozite pe producție și alte subvenții pentru producție trebuie să fie, de asemenea, estimate în termeni de volum pentru a calcula costurile în termeni de volum.

10.11. Remunerarea salariaților constituie un element de venit. În scopul evaluării puterii de cumpărare, ea poate fi evaluată în termeni reali, prin deflatare, cu ajutorul unui indice care reflectă prețurile produselor achiziționate de către salariați. Alte tipuri de venit, cum ar fi venitul disponibil al gospodăriilor populației și venitul național, pot fi, de asemenea, măsurate în termeni reali, prin aceeași metodă generală.

PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A INDICILOR DE PREȚ ȘI VOLUM

Definiția prețurilor și a volumelor produselor de piață

10.12. Indicii de volum și de preț pot fi obținuți numai pentru variabilele care au elemente de cantitate și de preț. Noțiunile de preț și cantitate sunt strâns legate de noțiunea de produse omogene, și anume, produse pentru care este posibil să se definească unități care sunt toate considerate echivalente și care pot fi astfel schimbate pentru aceeași valoare monetară. Prin urmare, prețul unui produs omogen poate fi definit ca suma de bani pentru care fiecare unitate de produs poate fi schimbată.

Pentru fiecare flux de produse omogene, de exemplu, producția, este, așadar, posibil să se definească un preț (p), o cantitate (q) corespunzătoare numărului de unități și o valoare (v) definită de ecuația:

$$v = p \times q$$

Calitate, preț și produse omogene

10.13. Un alt mod de a defini un produs omogen este să se considere că acesta este alcătuit din unități de aceeași calitate.

Produsele omogene joacă un rol esențial în conturile naționale. Într-adevăr, producția este evaluată la prețul de bază determinat de piață la momentul la care are loc, mai precis, adesea înainte de vânzare. Unitățile produse trebuie, prin urmare, să fie evaluate nu la prețul la care acestea vor fi vândute efectiv, ci la prețul la care unitățile echivalente sunt vândute în momentul în care sunt produse unitățile respective. Aceasta se poate realiza în mod riguros numai pentru produsele omogene.

10.14. În practică, însă, două unități ale unui produs cu caracteristici fizice identice pot fi vândute la prețuri diferite din două motive diferite:

(a) Două unități cu caracteristici fizice identice pot fi considerate ca nefiind echivalente atunci când acestea sunt vândute în locuri diferite, în perioade diferite sau în condiții diferite. În acest caz, trebuie să se considere că unitățile corespund unor produse omogene diferite.

(b) Două unități cu caracteristici fizice identice pot fi vândute la prețuri diferite, fie din cauza lipsei de informații, fie din pricina restricțiilor în calea libertății de cumpărare, sau a existenței unor piețe paralele. În acest caz, trebuie să se considere că unitățile aparțin aceluiași produs omogen.

Un produs omogen poate așadar să fie definit, de asemenea, ca un produs ale cărui unități vor fi vândute toate la același preț în condiții de concurență perfectă. În lipsa unor condiții de concurență perfectă, prețul produsului omogen este definit de prețul mediu al unităților sale. Prin urmare, în conturile naționale, pentru fiecare produs omogen există un singur preț, ceea ce permite aplicarea unor reguli generale de evaluare a produselor.

10.15. Lipsa de informații poate consta în informarea necorespunzătoare a cumpărătorilor cu privire la diferențele de preț în vigoare, aceștia riscând să achiziționeze un bun sau un serviciu la un preț superior celui pe care l-ar putea obține din alt loc. Această situație – sau situația inversă – poate în egală măsură să aibă loc atunci când prețul face obiectul unei negocieri sau al unei tocmeți între cumpărătorii și vânzătorii individuali. Pe de altă parte, diferența observată între prețul mediu al unui bun cumpărat într-o piață sau un bazar – unde astfel de tocmeți sunt adesea întâlnite – și prețul aceluiași bun vândut într-un alt tip de comerț, cum ar fi un magazin, ar trebui în mod normal să fie tratată ca o reflectare a diferenței de calitate atribuită condițiilor diferite de vânzare.

10.16. Discriminarea prin preț înseamnă că vânzătorii se găsesc într-o situație care le permite să solicite prețuri diferite unor categorii diferite de cumpărători, pentru bunuri și servicii identice, vândute în aceleași condiții. Libertatea de alegere a unui cumpărător aparținând unei anumite categorii este, în acest caz, limitată, chiar inexistentă. Principiul adoptat aici constă în a considera aceste variații de preț ca o discriminare prin preț, și anume atunci când prețuri diferite sunt solicitate pentru unități identice vândute în exact aceleași condiții, pe o piață clar delimitată, cu alte cuvinte atunci când pentru același produs omogen se solicită prețuri diferite. Variațiile de preț cauzate de astfel de discriminări nu constituie diferențe de volum.

Posibilitatea revinderii bunurilor pe o piață dată implică faptul că discriminarea prin preț pentru aceste tipuri de produse poate adesea să fie considerată ca nesemnificativă. Eventualele diferențe de preț ale produselor pot, în general, să fie considerate ca a fi cauzate de lipsa de informații sau a existenței piețelor paralele.

În ramurile de servicii, de exemplu în sectorul transporturilor, producătorii pot să acorde avantaje tarifare grupurilor de persoane ale căror venituri sunt de obicei inferioare mediei, cum ar fi pensionarii sau studenții. Dacă astfel de persoane sunt libere să călătorească în orice moment doresc, acest lucru trebuie considerat drept o discriminare prin preț. Cu toate acestea, dacă ele beneficiază de tarife reduse cu condiția de a nu călători decât în anumite perioade, de obicei în afara perioadelor de vârf, se estimează atunci că le este propusă o calitate mai slabă de transport, deoarece transportul condiționat și transportul necondiționat pot fi considerate drept produse omogene diferite.

10.17. Diverse motive explică existența piețelor paralele: cumpărătorii pot să nu fie în măsură să cumpere atât cât doresc la un preț avantajos din cauza disponibilităților insuficiente la prețul respectiv; dar poate să existe o piață secundară, paralelă, unde prețurile sunt mai mari. Este posibilă, de asemenea, existența unei piețe paralele, în care vânzătorii pot percepe prețuri inferioare pentru a evita în acest fel anumite impozite.

10.18. Astfel, în cazul în care calitatea este definită prin toate caracteristicile comune tuturor unităților unui produs omogen, diferențele de calitate se reflectă în următorii factori:

(a) caracteristici fizice;

- (b) locuri de livrare diferite;
- (c) momente de livrare diferite – în timpul zilei sau al anului;
- (d) diferențe privind condițiile de vânzare, circumstanțele sau cadrul în care bunurile sau serviciile sunt furnizate.

Prețuri și volum

- 10.19. Introducerea noțiunii de volum în conturile naționale se bazează pe dorința de a elimina efectul variației prețurilor din evoluția valorilor exprimate în unități monetare și apare, astfel, ca o utilizare extinsă a noțiunii de cantitate pe grupe de produse. De fapt, pentru un produs omogen dat, ecuația $v = p \times q$ permite ca variația unei valori în timp să fie descompusă în variația prețului și variația cantității. În practică, însă, există prea multe produse omogene pentru ca acestea să poată fi tratate individual, contabilii naționali trebuind, în consecință, să lucreze la un nivel mai agregat. La acest nivel agregat, totuși, ecuația $v = p \times q$ nu mai este utilă, deoarece, deși valorile pot fi agregate, nu are sens să se agrege cantitățile pentru a se calcula prețurile.
- 10.20. Există, totuși, o metodă simplă de a descompune variația valorii unui set de produse omogene între două perioade, una dintre acestea fiind considerată perioada de bază, iar cealaltă perioada curentă. Efectul de variație a prețului poate fi compensat prin calcularea valorii setului de produse care ar fi fost obținută dacă nu ar fi existat o variație a prețurilor, adică prin aplicarea prețurilor perioadei de bază la cantitățile din perioada curentă. Această valoare în prețurile perioadei de bază definește noțiunea de volum.

În acest fel, valoarea unui set de produse în perioada curentă poate fi scrisă sub forma:

$$v^1 = \sum_i p_i^1 \times q_i^1$$

Unde exponentul 1 se referă la perioada curentă și indicele i la un produs omogen anume. Volumul setului de produse pentru perioada curentă este, așadar, definit în raport cu perioada de bază prin formula:

$$\text{Volume} = \sum_i p_i^0 \times q_i^1$$

Unde exponentul 0 se referă la perioada de bază. Prin compararea volumului setului de produse pentru perioada curentă și a valorii lor totale pentru perioada de bază este posibil să se măsoare o variație care nu este afectată de nicio variație de preț. Un indice de volum poate fi, astfel, calculat prin formula:

$$IVol^1 = \frac{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^0}$$

Indicele de volum definit astfel este un indice Laspeyres al cantităților în care fiecare indice de bază este ponderat în funcție de proporția produsului de bază în valoarea totală a perioadei de bază.

Odată ce noțiunea de volum a fost definită, se poate defini prin analogie cu ecuația $v = p \times q$ nu un preț, ci un indice de preț. Indicele de preț este definit, astfel, de raportul dintre valoarea corespunzătoare perioadei curente și volum, adică prin formula:

$$IP^1 = \frac{\sum_i p_i^1 \times q_i^1}{\sum_i p_i^0 \times q_i^1}$$

Acest indice este un indice de preț Paasche, în care fiecare indice al prețului de bază este ponderat în funcție de proporția produsului de bază în valoarea totală a perioadei curente.

Indicii de volum și de preț definiți în acest mod confirmă ecuația:

Indicele de valoare = indicele de preț \times indicele de volum

Această ecuație este o versiune mai generală a ecuației $v = p \times q$ și permite ca orice variație a valorii unui set de produse să fie descompusă într-o variație de volum și o variație de preț.

La calcularea volumului, cantitățile sunt ponderate prin prețurile perioadei de bază, astfel încât rezultatul depinde de structura prețurilor. Foarte probabil, variațiile structurii prețurilor sunt mai puțin importante pe perioade scurte decât variațiile pe perioade îndelungate. Prin urmare, calcularea volumului se efectuează numai pentru doi ani succesivi, mai precis volumul se calculează la prețurile anului precedent.

Pentru comparații pe perioade mai îndelungate de timp, se calculează mai întâi indicii de volum Laspeyres și indicii de preț Paasche pentru anul precedent și apoi se determină indicii înălțuți.

- 10.21. Principalele avantaje ale folosirii indicilor de preț Paasche și a indicilor de volum Laspeyres sunt simplitatea interpretării și a calculării, precum și proprietatea de aditivitate în echilibre între resurse și utilizări.
- 10.22. Indicii înlănțuiți prezintă neajunsul de a conduce la obținerea de volume care nu prezintă proprietatea de aditivitate, astfel încât acestea nu pot fi folosite în cadrul procedurilor de echilibrare a produselor pe baza tabelelor resurselor și utilizărilor.
- 10.23. Datele privind volumul care nu sunt aditive și care au fost calculate cu ajutorul indicilor înlănțuiți trebuie să fie publicate fără nicio ajustare. Această metodă asigură transparența și indică utilizatorilor dimensiunea problemei. Acest mod de a proceda nu exclude posibilitatea ca, în anumite circumstanțe, responsabilii cu elaborarea datelor să considere că este preferabil să se elimine discrepanțele pentru a ameliora coerența globală a datelor. Atunci când valorile unui an de referință sunt extrapolate cu ajutorul indicilor de volum înlănțuiți, trebuie dată o explicație utilizatorilor privind absența aditivității în cadrul tabelelor.
- 10.24. În practică, deoarece este imposibil de măsurat prețurile și cantitățile pentru toate produsele omogene ale unei economii, indicii de volum sau de preț se calculează pe baza eșantioanelor de produse omogene reprezentative, ideea de bază fiind că volumele sau prețurile produselor care nu sunt incluse în eșantion variază în același mod ca media eșantionului. Prin urmare, este necesar să se utilizeze o clasificare a produselor care să fie cât mai detaliată posibil, astfel încât fiecare produs identificat să prezinte o omogenitate maximă, indiferent de nivelul de detaliere utilizat în prezentarea rezultatelor.
- 10.25. Având în vedere ecuația care leagă indicii de valoare, de preț și de volum, doar doi indici trebuie să fie calculați. De obicei, indicele valorii este obținut direct prin simpla comparare a valorilor generale pentru perioada curentă și a celor pentru perioada de bază. Apoi trebuie să se aleagă între calcularea unui indice de preț sau a unui indice de volum. În cele mai multe cazuri, ipoteza variației paralele care stă la baza metodei este dovedită mai curând prin prețuri decât prin volume, deoarece prețurile diferitelor produse sunt adesea influențate în mod semnificativ de anumiți factori comuni precum costul materiilor prime și salariile. În acest caz, indicele de preț se calculează prin utilizarea unui eșantion de produse de o calitate constantă în timp, calitatea fiind determinată nu numai de caracteristicile fizice ale produsului, ci și de condițiile de vânzare, astfel cum s-a explicat anterior. În acest fel, toate variațiile valorii totale cauzate de schimbări structurale ale diferitelor produse vor apărea ca variații de volum și nu de preț.

În unele cazuri, totuși, va fi mai ușor să se calculeze un indice de volum care să fie folosit pentru a se obține un indice de preț. Ocazional, poate fi chiar preferabil să se calculeze indicele valorii pe baza unui indice de preț și a unui indice de volum.

Produse noi

- 10.26. Metoda de calculare a indicilor de preț și de volum menționată mai sus presupune că produsele există în ambii ani succesivi. În realitate, totuși, multe produse apar și dispar de la un an la altul, iar indicii de volum și de preț trebuie să țină cont de acest lucru. În cazul în care volumul este definit folosind prețurile din anul precedent, nu există nicio dificultate specială în privința produselor care au existat în anul anterior, dar care nu mai există în anul curent, deoarece acestea corespund pur și simplu unei cantități zero pentru anul curent. Problema este mai complicată în cazul produselor noi, întrucât pentru anul precedent nu este posibil să se măsoare prețul unui produs care nu există.

Există două tipuri de abordări aplicabile în acest caz pentru estimarea prețului din anul precedent: prima presupune că prețul produsului nou variază la fel ca prețul produselor similare, în timp ce a doua încearcă să calculeze direct care ar fi fost prețul produsului nou dacă ar fi existat în perioada de bază. Prima abordare constă în simpla utilizare a unui indice de preț calculat pe baza unui eșantion de produse omogene existente în cei doi ani consecutivi, și, în practică, aceasta este metoda utilizată pentru majoritatea produselor noi, deoarece produsele noi sunt, în general, prea numeroase pentru a fi evidențiate în mod explicit, în special în cazul în care se aplică strict definiția produselor omogene. Cu cea de-a doua abordare, metodele care sunt cel mai frecvent utilizate sunt metoda hedonică, care constă în determinarea prețului unui produs pe baza caracteristicilor sale principale, și metoda bazată pe intrări, care utilizează costul unui produs pentru a calcula prețul acestuia.

Problema produselor noi are o importanță deosebită în anumite domenii. Numeroase bunuri de capital sunt produse într-un singur exemplar și apar, astfel, ca produse noi. Acesta este și cazul mai multor servicii care nu sunt niciodată furnizate exact în același fel, de exemplu serviciile de cercetare și dezvoltare.

- 10.27. În cazul operațiunilor cu servicii, este adesea mai dificil de cunoscut caracteristicile care determină unitățile fizice și astfel pot apărea divergențe asupra criteriilor care pot fi aplicate. Această dificultate se poate referi la ramuri importante, cum ar fi serviciile de intermediere financiară, comerțul cu ridicata și amănuntul, serviciile prestate în folosul întreprinderilor, învățământul, cercetarea și dezvoltarea, sănătatea sau activitățile de recreere. Alegerea unităților fizice pentru aceste activități este prezentată în *Manualul privind măsurarea prețurilor și a volumelor în conturile naționale* ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Eurostat *Manualul privind măsurarea prețurilor și a volumelor în conturile naționale*, 2001 (disponibil la <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

Principii aplicabile serviciilor non-piață

10.28. Constituirea unui sistem cuprinzător de indici de preț și de volum care să acopere toate resursele și utilizările de bunuri și servicii este dificilă în special atunci când trebuie determinată producția de servicii non-piață. Aceste servicii diferă de serviciile de piață prin faptul că nu sunt vândute la prețul pieței și că valoarea lor la prețuri curente este calculată drept sumă a costurilor suportate. Aceste costuri sunt consumul intermediar, remunerarea salariaților, alte impozite mai puțin subvențiile pentru producție și consumul de capital fix.

10.29. În absența unui preț de piață unitar, costul unitar al unui serviciu non-piață poate fi considerat drept echivalent al prețului său. De fapt, prețul unui produs de piață corespunde cheltuielilor pe care cumpărătorul trebuie să le suporte pentru a intra în posesia acestuia, în timp ce costul unitar al unui serviciu non-piață corespunde cheltuielilor pe care societatea trebuie să le suporte pentru a face uz de acesta. Astfel, atunci când se pot defini unități cantitative pentru servicii non-piață, se pot, de asemenea, aplica principiile generale care sunt specificate mai sus pentru calcularea indicilor de volum și de preț.

În general, este posibil să se definească unități cantitative pentru serviciile non-piață care sunt consumate individual, cum ar fi serviciile de educație și de sănătate, ceea ce înseamnă că principiile generale trebuie să se aplice cu titlu de regulă în cazul unor astfel de servicii.

Metoda care constă în calcularea volumului prin aplicarea costurilor unitare din anul precedent la cantitățile din anul curent se numește metoda bazată pe producție.

10.30. Este totuși dificil să se definească unități cantitative pentru serviciile colective non-piață, cum ar fi, de exemplu, serviciile legate de administrațiile publice, justiție sau apărare. În acest caz, prin urmare, trebuie să se utilizeze alte metode prin analogie cu metoda generală. Această metodă definește volumul pe baza prețurilor din anul precedent, adică definește volumul drept cheltuielile pe care cumpărătorii le-ar fi suportat dacă prețurile nu s-ar fi schimbat. Această definiție poate fi utilizată atunci când nu este posibil să se definească o unitate cantitativă cu condiția ca aceasta să se aplice nu unei unități de produs, ci tuturor cheltuielilor. Având în vedere că valoarea unui serviciu non-piață este determinată de costurile implicate, este deci posibil să se calculeze volumul pe baza valorii costurilor în prețurile perioadei de bază, adică utilizând valoarea în prețurile perioadei de bază a consumului intermediar, remunerării salariaților, altor impozite nete de subvenții pentru producție și a consumului de capital fix. Această metodă este cunoscută sub numele de metoda bazată pe intrări. Calcularea în termeni de volum a remunerării salariaților, a consumului de capital fix, a impozitelor și subvențiilor pentru producție este prezentată în paragrafele care urmează.

Chiar și în cazul cel mai favorabil pentru serviciile non-piață consumate individual, cum ar fi cele de învățământ și de sănătate, nu este întotdeauna ușor să se distingă produsele omogene. Într-adevăr, caracteristicile acestor servicii sunt rareori definite într-un mod suficient de precis pentru a se putea stabili cu certitudine dacă două unități diferite de servicii pot fi considerate sau nu echivalente, și anume, dacă acestea trebuie considerate drept corespunzătoare unui singur produs omogen sau la două produse distincte. Două criterii de echivalență pot fi reținute de către contabilii naționali:

- (a) criteriul costului unitar: două unități de servicii non-piață sunt considerate echivalente dacă au același cost unitar. Acest criteriu se bazează pe ideea că, în mod colectiv, cei care beneficiază de serviciile publice sunt, de asemenea, cei care decid și care plătesc pentru acestea. De exemplu, cetățenii decid asupra serviciilor publice prin intermediul reprezentanților lor și le plătesc prin impozite. În aceste condiții, nu se poate cere ca cetățenii să plătească prețuri diferite pentru unități de servicii pe care le consideră echivalente. Astfel, potrivit acestui criteriu, două unități de servicii cu costuri diferite trebuie să fie considerate drept corespunzătoare unor produse diferite, iar un produs omogen non-piață se caracterizează prin unicitatea costului său unitar:
- (b) criteriul bazat pe rezultat: două unități de servicii non-piață sunt considerate echivalente dacă au același rezultat. Acest criteriu se bazează pe ideea că două unități de servicii considerate echivalente de către cetățeni pot fi totuși produse cu costuri diferite, deoarece cetățenii nu verifică în totalitate procesul de producție a acestor servicii. În acest caz, criteriul costului unitar nu mai este relevant și trebuie să fie înlocuit cu un criteriu care să corespundă utilității serviciilor non-piață pentru societate.

Deoarece, adeseori, criteriul bazat pe rezultat pare a fi mai relevant, au fost realizate numeroase lucrări în scopul de a elabora metode bazate pe acest criteriu, iar cercetările pentru îmbunătățirea acestor metode continuă. În practică, aceste metode au adesea ca rezultat introducerea în calculul volumului a coeficienților de corecție aplicați cantităților; în cazurile respective, aceste metode sunt denumite metode de corecție explicită pentru calitate.

Dificultatea principală a punerii în aplicare a acestor metode este legată de definirea și măsurarea rezultatelor. Într-adevăr, măsurarea rezultatului presupune să se dispună de obiective definite, ceea ce nu este atât de simplu în domeniul serviciilor non-piață. De exemplu, care sunt obiectivele serviciului de sănătate publică: îmbunătățirea stării de sănătate publică sau prelungirea duratei vieții? Desigur, ambele sunt obiective, dar în acest caz cum se

ponderează diversele obiective atunci când acestea nu sunt echivalente? De exemplu, care este cel mai bun tratament: cel care te ajută să trăiești un an în plus în stare bună de sănătate sau cel care te ajută să trăiești doi ani în plus în stare proastă de sănătate? În plus, estimările rezultatelor sunt adesea controversate, prin urmare, în numeroase țări, controversele cu privire la îmbunătățirea sau deteriorarea performanței predării în școli sunt recurente.

La nivelul Uniunii Europene, având în vedere dificultățile conceptuale și absența unui consens privind metodele bazate pe producție ajustate pentru calitate (pe baza rezultatelor), aceste metode sunt excluse din cadrul central cu scopul de a păstra comparabilitatea rezultatelor. Aceste metode sunt utilizate în mod opțional pentru tablele suplimentare, iar între timp se continuă cercetările. Astfel, în domeniul serviciilor non-piață de sănătate și învățământ, estimările producției și consumului în termeni de volum trebuie să fie calculate pe baza măsurării directe a producției – fără ajustare pentru calitate – prin ponderarea cantităților produse cu costurile unitare din anul precedent ale acestor servicii, fără a le aplica nicio corecție care ține seama de calitate. Aceste metode trebuie să se aplice la un nivel suficient de detalieri, nivelul minim fiind definit de *Manualul Eurostat privind măsurarea prețurilor și a volumelor în conturile naționale*.

Deși utilizarea de metode bazate pe intrări trebuie să fie, în general, evitată, este posibil, în domeniul sănătății, să se aplice metoda bazată pe intrări atunci când varietatea de servicii este atât de mare încât este practic imposibil să se determine produse omogene. În plus, informații explicative trebuie să însoțească estimările din conturile naționale, care să atragă atenția utilizatorilor asupra metodelor de măsurare.

Principii de evaluare a valorii adăugate și a produsului intern brut

- 10.31. Valoarea adăugată, care constituie soldul contabil al contului de producție, este singurul sold contabil care face parte din sistemul integrat de indici de preț și de volum. Caracteristicile foarte particulare ale acestui element trebuie, cu toate acestea, să fie evidențiate, la fel ca și importanța indicilor săi de preț și de volum.

Contrar diverselor fluxuri de bunuri și de servicii, valoarea adăugată nu reprezintă o categorie de operațiuni singulară. Prin urmare nu poate fi descompusă în mod direct într-o componentă de preț și o componentă de volum.

- 10.32. *Definiție:* valoarea adăugată în termeni de volum se definește ca diferența dintre producția în termeni de volum și consumul intermediar în termeni de volum.

$$VA = \sum P(0) Q(1) - \sum p(0) q(1)$$

unde P și Q corespund prețurilor și cantităților pentru producție, iar p și q sunt prețurile și cantitățile pentru consumul intermediar. Metoda corectă din punct de vedere teoretic pentru calcularea valorii adăugate în termeni de volum constă în a proceda la o dublă deflatare, adică la deflatarea separată a celor două fluxuri din contul de producție (producția și consumul intermediar) și de a calcula soldul acestor două fluxuri reevaluate.

- 10.33. În anumite cazuri, atunci când datele statistice sunt incomplete sau insuficient de fiabile, se poate dovedi necesară recurgerea la un indicator unic. Dacă se dispune de date statistice satisfăcătoare cu privire la valoarea adăugată la prețuri curente, în loc de a proceda la o dublă deflatare este posibilă deflatarea directă a valorii adăugate curente printr-un indice de preț al producției. Acest lucru presupune stabilirea drept ipoteză a faptului că prețurile consumului intermediar variază cu aceeași rată ca și prețurile producției. O altă metodă posibilă constă în extrapolarea valorii adăugate a anului de bază printr-un indice de volum al producției. Acest indice de volum poate fi calculat fie direct, plecând de la date cantitative, fie deflatând valoarea curentă a producției printr-un indice de preț corespunzător. Această metodă pleacă de fapt de la ipoteza că variațiile de volum sunt identice pentru producție și pentru consumul intermediar.

Pentru anumite ramuri de servicii de piață și non-piață, cum ar fi serviciile financiare, serviciile pentru întreprinderi sau apărare, poate fi imposibil să se obțină estimări satisfăcătoare ale variațiilor de preț sau de volum ale producției. În acest caz, variațiile valorii adăugate în termeni de volum pot fi estimate în funcție de variația remunerării salariaților, la ratele salariilor din anul anterior și consumul de capital fix în termeni de volum. Este posibil ca persoanele responsabile cu elaborarea datelor să fie constrânse să adopte astfel de metode, chiar dacă nu există niciun motiv întemeiat pentru a presupune că productivitatea muncii rămâne neschimbată pe termen scurt sau lung.

- 10.34. Astfel, prin însăși natura lor, indicii de volum și de preț utilizați pentru estimarea valorii adăugate sunt diferiți de indicii corespunzători utilizați pentru fluxurile de bunuri și servicii.

Același lucru este valabil și pentru indicii de preț și de volum ai soldurilor contabile agregate, cum este produsul intern brut. Valoarea acestuia corespunde sumei tuturor valorilor adăugate ale tuturor ramurilor de activitate, adică sumei soldurilor contabile, la care se adaugă toate impozitele, minus subvențiile pentru produse; din alt punct de vedere, produsul intern brut poate fi considerat ca reprezentând soldul dintre totalul utilizărilor finale și importuri.

DIFICULTĂȚI SPECIFICE PRIVIND APLICAREA PRINCIPIILOR GENERALE

10.35. Deși limitat, în principal, la operațiunile cu bunuri și servicii, sistemul integrat al indicilor de preț și de volum nu exclude posibilitatea de calcul al mărimii variațiilor de preț și de volum pentru anumite alte operațiuni.

Impozite și subvenții pe produse și importuri

10.36. Posibilitatea menționată mai sus există, mai ales, în cazul impozitelor și al subvențiilor direct legate de cantitatea sau valoarea bunurilor și a serviciilor care fac obiectul anumitor operațiuni. Valorile impozitelor și subvențiilor respective sunt reluate în mod explicit în tabelele resurselor și utilizărilor. Aplicând regulile descrise mai jos este posibilă obținerea măsurării prețurilor și a volumelor pentru categoriile de impozite și subvenții înregistrate în conturile de bunuri și servicii, adică:

(a) impozite pe produse, cu excluderea TVA-ului (D.212 și D.214);

(b) subvenții pe produse (D.31);

(c) TVA pe produse (D.211).

10.37. Cazul cel mai simplu este cel al impozitelor care reprezintă o sumă fixă pe unitatea de cantitate a produsului care face obiectul operațiunii. Valoarea venitului obținut dintr-un astfel de impozit depinde de:

(a) cantitatea produselor care au făcut obiectul operațiunii;

(b) suma prelevată pe unitate, adică prețul de impozitare.

Descompunerea variației valorii în cele două componente ale sale nu ridică practic nicio dificultate. Variația volumului este determinată de modificarea cantităților de produse impozitate; variația prețului corespunde variației valorii prelevate pe unitate, adică modificării prețului de impozitare.

10.38. Un caz mai frecvent este acela în care impozitul reprezintă un anumit procent din valoarea operațiunii. Valoarea veniturilor dintr-un astfel de impozit depinde, prin urmare, de:

(a) cantitatea produselor care au făcut obiectul operațiunii;

(b) prețul produselor care au făcut obiectul operațiunii;

(c) cota de impozitare (exprimată în procente).

Prețul impozitării este apoi obținut aplicând cota de impozitare la prețul produsului. Variația în valoare a venitului obținut dintr-un astfel de impozit poate fi, de asemenea, descompusă într-o variație de volum, determinată de evoluția cantităților produselor impozitate, și într-o variație de preț corespunzătoare evoluției prețului impozitării ($b \times c$).

10.39. Valoarea impozitelor pe produse – cu excepția TVA – (D.212 și D.214) este măsurată în termeni de volum aplicând la cantitățile de produse fabricate sau importate prețurile de impozitare ale anului de bază sau aplicând la valoarea producției sau a importurilor, reevaluate la prețurile anului de bază, cotele de impozitare ale anului de bază. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că prețul de impozitare poate fi diferit în funcție de utilizări. Acest aspect este luat în considerare la alcătuirea tabelelor resurselor și utilizărilor.

10.40. La fel, valoarea subvențiilor pe produse (D.31) este măsurată în termeni de volum aplicând la cantitățile de produse fabricate sau importate „prețurile de subvenție” ale anului de bază sau aplicând la valoarea producției sau a importurilor, reevaluate la prețurile anului de bază, cotele de subvenție ale anului de bază, ținând cont de existența unor prețuri de subvenție diferite în funcție de utilizări.

10.41. TVA-ul pe produse (D.211) este calculat pe o bază netă, atât pentru ansamblul economiei, cât și la nivelul diferitelor ramuri de activitate și al altor utilizatori și nu vizează decât TVA-ul nedeductibil. Acesta se definește ca diferența dintre TVA-ul facturat pe produse și TVA-ul deductibil de către utilizatorii acestor produse. Este, de asemenea, posibil ca TVA-ul pe produse să fie calculat ca sumă a tuturor valorilor nedeductibile care trebuie plătite de utilizatori.

TVA-ul nedeductibil în termeni de volum poate fi calculat aplicând cotele de TVA în vigoare în anul precedent la fluxurile exprimate în prețurile anului precedent. Orice variație a cotei de TVA intervenită în cursul anului curent se va reflecta deci în indicele de preț și nu în indicele de volum al TVA-ului nedeductibil.

Partea de TVA deductibil din TVA-ul facturat, și în consecință TVA-ul nedeductibil, pot varia din următoarele motive:

- (a) fie ca urmare a unei modificări a dreptului de a deduce TVA-ul rezultând din modificări aduse legislației sau reglementărilor fiscale, cu efect imediat sau nu;
- (b) fie ca urmare a unor modificări ale structurii utilizărilor de produse (de exemplu, în cazul unei creșteri a utilizărilor pentru care TVA-ul poate fi dedus).

O schimbare în valoarea TVA-ului deductibil ca urmare a modificării drepturilor de deductibilitate, trebuie să fie tratată, conform metodei prezentate, ca o variație a prețului de impozitare, la fel ca și variația cotei de TVA facturată.

În schimb, o variație a valorii TVA-ului deductibil ca urmare a unei modificări a modalităților de utilizare a produsului reprezintă o variație de volum a TVA-ului deductibil, care va trebui să fie reflectată prin indicele de volum al TVA-ului pe produse.

Alte impozite și subvenții pentru producție

10.42. Abordarea altor impozite (D.29) și subvenții (D.39) pentru producție prezintă un grad deosebit de dificultate în măsura în care, prin definiție, nu este posibil ca acestea să fie alocate direct unităților care sunt produse. În cazul serviciilor non-piață, această dificultate rezultă din faptul că acestea sunt utilizate numai în cazul în care este imposibil să se definească unități cantitative. Cu toate acestea, este posibil, în general, să se facă abstracție de această dificultate prin definirea altor impozite și subvenții pentru producție în termeni de volum prin suma la care acestea s-ar fi ridicat dacă nu ar fi existat nicio variație a regulilor de impozitare și a prețurilor în ansamblul lor, în comparație cu anul precedent. De exemplu, impozitele pe proprietate sau utilizarea unui activ se pot evalua în termeni de volum prin aplicarea la perioada curentă a reglementărilor și a prețurilor activelor din anul precedent.

Consumul de capital fix

10.43. Stabilirea măsurilor de volum pentru consumul de capital fix ridică puține probleme atât timp cât se dispune de informații corecte asupra componenței stocului bunurilor ce formează capitalul fix. Metoda inventarului permanent, utilizată în majoritatea țărilor, implică deja, pentru estimarea consumului de capital fix la prețuri curente, necesitatea calculării mai întâi a stocurilor de bunuri de capital fix în termeni de volum. Pentru a trece de la evaluarea la costul istoric la o evaluare la preț de înlocuire, este necesar să se aducă mai întâi valoarea bunurilor de capital achiziționate în cursul diferitelor perioade la un mod de evaluare omogen, adică la prețurile unui an de bază. Indicii de preț și de volum obținuți în acest fel vor putea, deci, să servească la calcularea valorii consumului de capital fix în termeni de volum și a indicelui de preț corespunzător.

În cazul lipsei inventarului permanent al stocului de bunuri de capital fix, variația consumului de capital fix în termeni de volum poate fi obținută prin deflatarea datelor la prețuri curente cu indicii de preț derivați din datele privind formarea brută de capital fix pe produs. În acest scop, trebuie să se țină seama de structura vechimii bunurilor de capital achiziționate.

Remunerarea salariaților

10.44. În scopul măsurării volumului intrărilor de muncă salariată, unitatea cantitativă a remunerării salariaților poate fi considerată ca fiind echivalentă cu o oră de muncă pentru un tip și un nivel de calificare date. Ca și în cazul bunurilor și serviciilor, trebuie să se țină cont de existența diferitelor calități de muncă, iar cantitățile relative trebuie să fie calculate pentru fiecare tip de muncă. Prețul asociat fiecărui tip de muncă corespunde remunerării unei ore de muncă, care, evident, poate varia în funcție de tipurile de muncă. O măsurare de volum a muncii prestate poate fi calculată ca medie ponderată a cantităților relative corespunzătoare diferitelor tipuri de muncă, coeficienții de ponderare fiind constituiți din valoarea remunerației salariaților din anul precedent sau din anul de bază fixat. Alternativ, poate fi calculat un indice al ratei salariului sub forma unei medii ponderate a variațiilor intervenite în rata orară a remunerării pentru diferitele tipuri de muncă, utilizând din nou remunerarea salariaților drept coeficienți de ponderare. Dacă un indice de volum de tipul Laspeyres este calculat indirect deflând variațiile remunerației salariaților în valoarea curentă cu un indice de variație medie a salariului orar, acest din urmă indice trebuie să fie de tip Paasche.

Stocurile de active fixe produse și variația stocurilor

10.45. Fie că este vorba de evaluarea stării stocurilor de active fixe produse, fie de variația stocurilor, este necesar să se dispună de volume la prețurile anului precedent. Pentru stocurile de active fixe produse, prin utilizarea metodei inventarului permanent se obțin datele necesare calculului coeficienților de capital (raportul dintre mărimea capitalului și producția obținută cu acest capital). În celelalte cazuri, informațiile referitoare la valorile stocurilor de active pot fi obținute de la producători, deflatarea fiind efectuată prin intermediul indicilor de preț utilizați pentru formarea de capital fix, ținând cont de structura vechimii stocurilor.

Variația stocurilor este măsurată ca valoare a intrărilor în stocuri, diminuată cu valoarea ieșirilor din stocuri, precum și cu valoarea pierderilor curente de bunuri stocate în cursul unei perioade date. Volumele la prețurile anului precedent pot fi derivate prin deflatarea acestor componente. În practică, totuși, se întâmplă rar să se cunoască intrările și ieșirile din stocuri și, adesea, singurele informații disponibile sunt valoarea stocurilor de la începutul și de la sfârșitul perioadei. În acest caz, este adesea necesar să se presupună că pe parcursul perioadei curente se produc regulat intrări și ieșiri, astfel încât prețul mediu pentru perioada respectivă să poată fi considerat relevant atât pentru intrări, cât și pentru ieșiri. În aceste condiții, calcularea variației stocurilor prin diferența dintre valorile intrărilor și ieșirilor devine echivalentă cu calcularea diferenței dintre valorile stocurilor inițiale și finale. Variația stocurilor în termeni de volum se poate calcula apoi prin deflatarea stocurilor inițiale și finale pentru a le alinia cu prețul mediu al perioadei de bază. Atunci când variațiile stocurilor sunt cunoscute în termeni cantitativi, este posibil, tot pe baza presupunerii regularității intrărilor și ieșirilor, să se calculeze volumul variației stocurilor prin aplicarea prețului mediu din perioada de bază la variația stocurilor în termeni cantitativi.

MĂSURAREA VENITULUI REAL DIN ECONOMIA TOTALĂ

- 10.46. În general, nu este posibilă descompunerea fluxurilor de venituri într-o componentă de preț și o componentă de cantitate; din acest motiv, măsurarea prețurilor și a volumelor nu poate fi definită în același mod ca fluxurile și stocurile de produse. Fluxurile de venituri pot fi măsurate în termeni reali numai dacă se alege un coș determinat de bunuri și servicii pentru achiziționarea cărora se cheltuie de obicei venitul, indicele de preț pentru acest coș constituind deflatorul veniturilor curente. O asemenea alegere este întotdeauna arbitrară, în sensul că venitul este rareori cheltuit exclusiv pentru achiziții în cursul perioadei respective. O parte poate fi economisită pentru achiziții ulterioare, iar achizițiile din timpul perioadei de referință pot fi, în parte, achitate din economii anterioare.
- 10.47. Produsul intern brut în prețurile anului precedent măsoară ansamblul producției (mai puțin consumul intermediar) din economia totală în termeni de volum. Venitul real total al rezidenților este influențat nu numai de volumul producției, dar și de cursul la care exporturile pot fi schimbate cu importuri din restul lumii. Dacă termenii comerțului se ameliorează, atunci un volum mai mic de exporturi va fi necesar pentru a plăti un anumit volum de importuri, permițând ca la un anumit nivel al producției interne o parte din bunuri și servicii să fie scoase din exporturi și dirijate spre consum sau formare de capital.

Venitul intern brut real poate fi obținut prin însumarea excedentului comercial și a cifrelor în volum ale produsului intern brut. Excedentul – sau eventual deficitul – comercial se definește în felul următor:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

adică este egal cu soldul curent al exporturilor minus importurile, deflatat cu un indice de preț P, minus diferența dintre valoarea deflatată a exporturilor și valoarea deflatată a importurilor. Alegerea unui deflator P cât mai adecvat pentru balanța comercială curentă ar trebui realizată de autoritățile statistice naționale, acestea luând în considerare caracteristicile specifice țării respective. Atunci când există incertitudini cu privire la alegerea acestui deflator, media indicilor de preț a importurilor și a exporturilor ar putea să constituie un deflator adecvat.

Diverse agregate ale venitului real sunt astfel identificate și definite:

Produsul intern brut în termeni de volum

plus excedentul sau deficitul comercial rezultat din variațiile termenilor de schimb

egal venitul intern brut real

plus veniturile reale primare de primit din restul lumii

minus veniturile reale primare de plătit restului lumii

egal venitul național brut real

plus transferuri curente reale de primit din restul lumii

minus transferuri curente reale de plătit restului lumii

egal venitul național brut disponibil real

minus consumul de capital fix în termeni de volum

egal venitul național net disponibil real.

Pentru a putea exprima diversele agregate ale venitului național în termeni reali, este indicată deflatarea veniturilor primare și a transferurilor de primit din restul lumii și de plătit restului lumii cu un indice al cheltuielii finale interne brute. Venitul național disponibil real trebuie exprimat într-o bază netă, prin deducerea din valoarea sa brută a consumului de capital fix în termeni de volum.

INDICI DE PREȚ ȘI DE VOLUM COMPARABILI LA NIVEL INTERNAȚIONAL

- 10.48. Faptul că țările au diferite niveluri de preț și monede diferite constituie o provocare pentru comparația la nivel internațional a prețurilor și a volumelor. Cursul de schimb nominal nu este un factor de conversie adecvat în astfel de comparații, deoarece nu reflectă în mod adecvat diferențele de preț și nu este suficient de stabil în timp.
- 10.49. În schimb, sunt aplicate paritățile puterii de cumpărare (PPC). O PPC este definită drept numărul de unități ale monedei naționale a țării B care este necesar în țara B pentru a cumpăra aceeași cantitate de bunuri și servicii pe care o unitate din moneda națională a țării A o poate achiziționa în țara A. PPC poate fi interpretată, astfel, drept curs de schimb al unei monede artificiale, denumită în mod obișnuit standard al puterii de cumpărare (SPC). În cazul în care cheltuielile țărilor A și B exprimate în moneda națională sunt convertite în SPC, cifrele care rezultă sunt exprimate la același nivel de preț și în aceeași monedă, permițând o comparație corectă a volumelor.
- 10.50. SPC pentru bunuri și servicii de piață se bazează pe anchete internaționale privind prețurile. Aceste anchete privind prețurile sunt efectuate simultan în toate țările participante, pe baza unui eșantion comun de produse. Elementele din eșantion sunt definite clar în funcție de caracteristicile lor tehnice, precum și alte variabile care se presupune că influențează prețul, cum ar fi costurile de instalare și condițiile de vânzare. Cu toate că se acordă prioritate comparabilității elementelor din eșantion, acestea trebuie totuși să fie ponderate în funcție de reprezentativitatea lor pe piețele naționale. Eșantionul obținut ar trebui să fie, în mod ideal, la fel de reprezentativ în toate țările participante.
- 10.51. Pentru serviciile non-piață, comparațiile la nivel internațional se confruntă cu aceeași problemă ca și comparațiile în timp, deoarece nu există prețuri de piață în niciuna dintre cele două dimensiuni. În mod tradițional, s-a aplicat o abordare bazată pe intrări (sau o metodă bazată pe costul intrărilor), cu ipoteza că producția este egală cu suma intrărilor. Această abordare, care implică comparații directe sau indirecte ale volumelor intrărilor, nu reușește să ia în considerare diferențele de productivitate. Din acest motiv, ca și pentru comparațiile în timp, sunt preferate metodele care se axează fie pe măsurarea directă a producției, fie pe prețurile de producție care ulterior sunt utilizate pentru a deflata cheltuielile, cel puțin pentru serviciile individuale, cum ar fi învățământul și sănătatea.
- 10.52. La calcularea PPC, aceleași formule bazate pe indici sunt aplicate în calculul indicilor temporali. Într-un context bilateral care implică două țări, A și B, fiecare dintre cele două țări poate fi folosită pentru a obține ponderile. Privit din perspectiva țării A, se poate calcula un indice de tip Laspeyres cu ponderi din țara A, precum și un indice de tip Paasche pe baza ponderilor din țara B. Cu toate acestea, dacă cele două economii sunt diferite din punct de vedere structural, ecartul dintre acești doi indici poate fi destul de mare, iar rezultatul final va fi puternic influențat de alegerea indicelui. Prin urmare, în comparații binare este de preferat să se aplice media celor doi, cu alte cuvinte, un indice Fisher.
- 10.53. De obicei, nu sunt disponibile ponderi numerice explicite la nivelul elementelor individuale din eșantion. Prin urmare, se aplică un tip de ponderare implicită în funcție de aprecierea țărilor cu privire la un anumit element ca fiind reprezentativ pentru modelul național de consum. Cel mai scăzut nivel de agregare pentru care sunt disponibile ponderi numerice este numit nivelul grupei primare (GP).
- 10.54. Tranzitivitatea presupune că PPC directă între țările A și C este egală cu PPC indirectă obținută prin înmulțirea PPC directă între țările A și B (sau orice altă țară terță) cu PPC directă între țările B și C. PPC Fisher la nivelul GP nu sunt tranzitive, dar pe baza lor se poate obține un set de PPC tranzitive, asemănătoare cu indicii Fisher originali, folosind în acest scop criteriul celor mai mici pătrate. Aplicarea așa-numitei formule Éltető-Köves-Szulc (EKS) minimizează abaterile între indicii Fisher originali și produce un set complet de PPC tranzitive la nivel GP.
- 10.55. Setul de PPC tranzitive corespunzătoare tuturor țărilor și tuturor GP este agregat până la nivelul PIB-ului total, folosindu-se ca ponderi cheltuielile din conturile naționale. PPC agregate la nivel de PIB sau orice altă categorie pot fi aplicate, de exemplu, la calcularea cheltuielilor reale și a indicilor de volum spațiali. O PPC împărțită la cursul de schimb nominal între două țări produce un indice al nivelului prețului (INP), care poate fi utilizat în analizele comparative ale nivelurilor de preț ale țărilor.
- 10.56. Comisia Europeană (Eurostat) este responsabilă pentru calcularea PPC pentru statele membre, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1445/2007 ⁽¹⁾. În practică, calcularea PPC face parte dintr-un program mai larg referitor la PPC, coordonat în comun de către Eurostat și OCDE. Metodele detaliate folosite în cadrul programului sunt descrise în „Manualul metodologic Eurostat – OCDE privind paritățile puterii de cumpărare” ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1445/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2007 de stabilire a unor norme comune pentru furnizarea de informații de bază privind paritățile puterii de cumpărare și pentru calculul și diseminarea acestora (JO L 336, 20.12.2007, p. 1).

⁽²⁾ Eurostat-OECD, *Manualul metodologic Eurostat – OCDE privind paritățile puterii de cumpărare*, 2006 (disponibil la: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>).

CAPITOLUL 11

POPULAȚIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ OCUPATĂ

- 11.01. Comparațiile între țări sau între ramuri de activitate sau sectoare ale aceleiași economii sunt mai utile pentru unele scopuri atunci când agregatele din conturile naționale (de exemplu, produsul intern brut, consumul final al gospodăriilor populației, valoarea adăugată a unei ramuri de activitate, remunerația salariaților) sunt raportate la numărul de locuitori și la variabilele reprezentative ale forței de muncă ocupate. În aceste cazuri, definițiile termenilor „populație” și „forță de muncă ocupată” trebuie să corespundă conceptelor utilizate în conturile naționale și să reflecte limitele producției din conturile naționale.
- 11.02. Prezentul capitol își propune să descrie cadrul și măsurile statisticilor referitoare la populație și la ocuparea forței de muncă, precum și să ofere orientări privind gradul de corespondență dintre acest cadru și sistemul conturilor naționale.
- 11.03. Forța de muncă ocupată este clasificată pe baza aceluiași unități statistice care sunt utilizate și pentru analiza producției, și anume unitatea cu activitate economică locală și unitatea instituțională.
- 11.04. Agregatele la care se raportează cifrele privind populația și forța de muncă ocupată reprezintă adesea totaluri anuale. În acest caz, trebuie să se utilizeze valorile medii ale populației și forței de muncă ocupate în cursul anului. În cazul anchetelor efectuate în mai multe etape în cursul anului, se reține media rezultatelor obținute la diverse date de referință. Atunci când se efectuează o anchetă de-a lungul unei perioade dintr-un an, perioada utilizată trebuie să fie reprezentativă. Pentru a estima datele privind întregul an, trebuie să se utilizeze ultimele informații disponibile asupra variațiilor observate în cursul anului. De exemplu, pentru estimarea forței de muncă ocupate medii, trebuie ținut cont de faptul că anumite persoane nu muncesc pe tot parcursul anului, de exemplu lucrătorii ocazionali și sezonieri.

POPULAȚIA TOTALĂ

- 11.05. *Definiție:* la o anumită dată, populația totală a unei țări cuprinde totalitatea persoanelor având cetățenia țării sau cetățenie străină, stabilite în mod definitiv pe teritoriul economic al țării, chiar dacă sunt temporar absente. Media anuală a numărului de locuitori poate servi ca bază adecvată pentru estimarea variabilelor contabilității naționale sau pentru comparații.
- 11.06. În conturile naționale, populația totală este definită potrivit conceptului de rezidență, astfel cum este prezentat în capitolul 2. Prin persoană stabilită definitiv se înțelege orice persoană care se găsește sau are intenția de a se afla pe teritoriul economic al unei țări pentru o perioadă de cel puțin un an. Prin persoană temporar absentă se înțelege orice persoană stabilită definitiv într-o țară, dar care stă sau are intenția să stea în restul lumii pentru o perioadă de mai puțin de un an. Toate persoanele care aparțin aceleiași gospodării sunt rezidente acolo unde gospodăria are centrul său de interes economic predominant, adică acolo unde gospodăria posedă o locuință sau o serie de locuințe pe care membrii săi le tratează și le utilizează ca rezidență principală. Un membru al unei gospodării rezidente continuă să fie rezident chiar dacă efectuează frecvent călătorii în afara teritoriului economic, pentru că centrul său de interes economic predominant continuă să se situeze pe teritoriul economic unde se află gospodăria.
- 11.07. Populația totală a unei țări cuprinde:
- cetățenii proprii stabiliți în țară;
 - persoanele civile, cetățeni proprii, aflate în străinătate pentru o perioadă mai mică de un an, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri, lucrătorii sezonieri și turiștii;
 - persoanele civile străine stabilite în țară pentru o perioadă de cel puțin un an (inclusiv personalul instituțiilor Uniunii Europene și al organizațiilor internaționale civile situate pe teritoriul geografic al țării și membrii din gospodăriile lor care îi însoțesc);
 - personalul militar străin activând în cadrul organizațiilor militare internaționale situate pe teritoriul geografic al țării;
 - personalul străin de asistență tehnică, aflat în misiune de lungă durată în respectiva țară de peste un an și care este considerat ca fiind angajat de guvernul-gazdă în numele guvernului sau al organizației internaționale care finanțează activitatea sa.

Populația totală cuprinde, de asemenea, indiferent de durata șederii în afara țării:

- studenții proprii, indiferent de durata studiilor lor în străinătate;

- (b) membrii forțelor armate naționale staționați în restul lumii;
 - (c) cetățenii proprii care lucrează la bazele științifice naționale situate în afara teritoriului geografic al țării;
 - (d) cetățenii proprii care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
 - (e) cetățenii proprii care sunt membri ai echipajelor navelor de pescuit, ai altor nave, aeronave și platforme plutitoare activând în afara teritoriului economic;
 - (f) persoane care urmează un tratament medical în străinătate.
- 11.08. Pe de altă parte, din populația totală a unei țări se exclude:
- (a) civilii străini aflați în țară pentru o perioadă mai mică de un an, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri, lucrătorii sezonieri, turiștii, persoanele care urmează un tratament;
 - (b) persoanele civile, cetățeni proprii, aflate în străinătate pentru o perioadă mai mare de un an;
 - (c) personalul militar național activând în cadrul organizațiilor internaționale situate în restul lumii;
 - (d) personalul național de asistență tehnică aflat în misiune de lungă durată în străinătate și care este considerat ca angajat de guvernul-gazdă în numele guvernului sau al organizației internaționale care finanțează activitatea sa;
 - (e) studenții străini, indiferent de durata studiilor lor în țară;
 - (f) membrii forțelor armate ale unei țări străine, staționați în țară;
 - (g) personalul străin al bazelor științifice străine stabilite pe teritoriul geografic al țării;
 - (h) membrii misiunilor diplomatice străine aflate la post în țara respectivă.
- 11.09. Populația definită mai sus se diferențiază de populația prezentă (sau de facto) care corespunde persoanelor efectiv prezente pe teritoriul geografic al unei țări, la o anumită dată. De asemenea, diferă de populația înregistrată.

POPULAȚIA ACTIVĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

- 11.10. *Definiție:* populația activă din punct de vedere economic include toate persoanele care furnizează sau sunt disponibile să furnizeze forță de muncă pentru activitățile de producție care se înscriu în limitele producției din conturile naționale. Ea cuprinde toate persoanele care îndeplinesc cerințele de încadrare în câmpul muncii sau în rândul șomerilor, după cum sunt definite ulterior.

Organizația Internațională a Muncii (OIM) gestionează standardele relevante referitoare la statisticile privind forța de muncă. Standardele OIM sunt incluse în „rezoluții” care sunt adoptate cu ocazia sesiunilor Conferinței Internaționale a Statisticienilor din Domeniul Muncii (CISM). Dintre acestea, cea mai relevantă pentru colectarea și elaborarea datelor referitoare la forța de muncă este Rezoluția privind statisticile populației active din punct de vedere economic, ale ocupării, neocupării și subocupării forței de muncă ⁽¹⁾. Această rezoluție a fost adoptată de cea de a 13-a Conferință Internațională a Statisticienilor din Domeniul Muncii din octombrie 1982 și modificată prin rezoluția celei de a 18-a CISM din decembrie 2008. Forța de muncă este definită în această rezoluție ca fiind reprezentată de indivizii angajați într-o activitate înscrisă în limitele producției din conturile naționale.

POPULAȚIA OCUPATĂ

- 11.11. *Definiție:* populația ocupată include toate persoanele angajate în activități de producție care se înscriu în limitele producției din conturile naționale.

Prin persoane care au un loc de muncă se înțeleg salariații sau lucrătorii care desfășoară o activitate independentă. Persoanele care au mai multe locuri de muncă sunt clasificate ca salariați sau lucrători care desfășoară o activitate independentă, în funcție de locul lor de muncă principal.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_087481/lang-en/index.htm

Salariații

11.12. *Definiție:* prin salariați se înțelege toate persoanele care muncesc, pe baza unui contract, pentru o unitate instituțională rezidentă și primesc o remunerație înregistrată ca remunerare a salariaților.

Noțiunea de „salariați” corespunde celei de „forță de muncă plătită”, astfel cum este definită de OIM. O relație angajator-salariat intervine atunci când există un contract formal sau informal între o întreprindere și o persoană, încheiat pe bază voluntară de ambele părți, în temeiul căruia persoana muncește pentru întreprindere în schimbul unei remunerații în bani sau în natură.

Persoanele care au un loc de muncă salariat și care desfășoară totodată o activitate independentă sunt clasificate ca salariați dacă locul de muncă salariat reprezintă activitatea lor principală din punctul de vedere al venitului. Dacă nu sunt disponibile date privind venitul, atunci orele lucrate se folosesc ca substitut.

11.13. Sunt incluse următoarele categorii de salariați:

- (a) persoane angajate de un angajator pe baza unui contract de angajare, cum ar fi lucrătorii manuali și nemanuali, personalul de conducere, personalul gospodăresc, persoanele exercitând o activitate productivă remunerată în cadrul programelor de ocupare a forței de muncă;
- (b) funcționarii publici și alți salariați guvernamentali în cazul cărora condițiile de angajare sunt stipulate printr-un statut de drept public;
- (c) forțele armate, constând din cei înrolați voluntar pe termen lung și scurt și recruții, inclusiv recruții care prestează o activitate în scopuri civile;
- (d) preoții, dacă sunt direct retribuiți de administrațiile publice sau de instituții fără scop lucrativ;
- (e) proprietarii societăților și cvasisocietăților, dacă lucrează în aceste întreprinderi;
- (f) studenții care sunt angajați în mod formal pentru a contribui la procesele de producție ale unei întreprinderi, în schimbul unei remunerații în bani sau în natură, precum servicii de formare;
- (g) lucrătorii la domiciliu, cu condiția încheierii unui acord explicit în baza căruia să fie plătiți pe baza muncii efectuate, adică a cantității de muncă reprezentând contribuția lor la un anumit proces de producție; un lucrător la domiciliu este salariat dacă contractul său cu angajatorul urmărește în primul rând prestarea unei activități;
- (h) persoanele angajate de agențiile de muncă temporară, care trebuie să fie incluse în ramura de activitate a agenției care le angajează și nu în aceea a întreprinderii pentru care lucrează efectiv.

11.14. În egală măsură, sunt considerate salariați persoanele care absentează temporar de la locul lor de muncă, cu condiția ca ele să aibă un angajament formal. Acest angajament formal trebuie să fie determinat în raport cu unul sau cu mai multe dintre criteriile următoare:

- (a) plata neîntreruptă a salariului sau indemnizației;
- (b) o asigurare de revenire la locul de muncă la sfârșitul situației de excepție sau un acord cu privire la data revenirii.

Sunt incluse aici persoanele care absentează temporar de la muncă din motive de boală, accident, concediu de odihnă sau vacanță, grevă a salariaților sau grevă patronală, concedii de studii sau de pregătire profesională, concedii de maternitate sau parentale, reducere a activității economice, dezorganizare sau suspendare provizorie a muncii din cauza intemperiilor, defecțiunilor mecanice sau electrice sau lipsei de materii prime sau combustibil sau orice altă absență temporară, cu sau fără învoire.

Lucrătorii care desfășoară o activitate independentă

11.15. *Definiție:* prin lucrători care desfășoară o activitate independentă se înțelege persoanele care sunt singurii proprietari sau coproprietari ai întreprinderilor neconstituite în societăți în care muncesc, cu excepția întreprinderilor neconstituite în societăți clasificate drept cvasisocietăți. Persoanele care au un loc de muncă salariat și care desfășoară totodată o activitate independentă sunt clasificate la acest punct, dacă activitatea independentă reprezintă activitatea lor principală din punctul de vedere al venitului.

Dacă nu sunt imediat disponibile date privind venitul, atunci orele lucrate se folosesc ca substitut.

Persoanele care desfășoară activități independente pot să nu lucreze temporar în cursul perioadei de referință. Remunerația primită de lucrătorii care desfășoară o activitate independentă constituie un venit mixt.

11.16. Lucrătorii care desfășoară o activitate independentă includ următoarele categorii de persoane:

- (a) lucrătorii familiali neremunerați, inclusiv aceia care lucrează în întreprinderi neconstituite în societăți angajate în producția de piață;
- (b) lucrătorii la domiciliu, al căror venit depinde de valoarea produselor rezultate din procesul de producție pentru care sunt responsabili. Contractul acestor lucrători la domiciliu prevede furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii pentru partea care le-a comandat;
- (c) lucrătorii care exercită, atât individual, cât și colectiv, activități de producție exclusiv pentru consumul final propriu sau formarea de capital propriu. Aceste activități de producție trebuie să constituie o parte semnificativă a consumului lor final pentru a fi înregistrate.

De asemenea, din categoria lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă fac parte lucrătorii voluntari neremunerați, dacă activitățile lor pe bază de voluntariat sunt producătoare de bunuri, de exemplu, construcția unei locuințe, a unui edificiu de cult sau a altei clădiri. În cazul în care activitățile lor voluntare conduc la o prestare de servicii, de exemplu, îngrijirea persoanelor, administrarea bunurilor sau servicii de curățenie, realizate fără remunerație, lucrătorii respectivi nu sunt incluși în rândul populației ocupate, pentru că aceste servicii voluntare nu constituie producție.

Deși serviciile pe care le prestează membrii gospodăriilor pentru ei înșiși, în calitate de proprietari ai locuințelor, se înscriu în limitele producției din conturile naționale, nu există un aport de forță de muncă în producerea acestor servicii. Proprietarii-ocupanți ai locuințelor lor nu sunt considerați persoane care desfășoară o activitate independentă.

Populația ocupată și rezidența

11.17. Rezultatul activității unităților producătoare corespunde, în ceea ce privește sfera acoperită, populației ocupate, dacă aceasta din urmă cuprinde atât rezidenții, cât și nerezidenții care lucrează pentru unitățile producătoare rezidente.

În consecință, populația ocupată include în egală măsură următoarele categorii:

- (a) lucrătorii transfrontalieri nerezidenți, adică persoanele care traversează zilnic frontiera pentru a veni să muncească pe teritoriul economic;
- (b) lucrătorii sezonieri nerezidenți, adică persoanele care se instalează pe teritoriul economic pentru a exercita, pentru o perioadă mai mică de un an, o activitate în cadrul ramurilor de activitate în care este necesar periodic un supliment de forță de muncă;
- (c) membrii forțelor armate naționale staționați în restul lumii;
- (d) cetățenii proprii care lucrează la bazele științifice naționale situate în afara teritoriului geografic al țării;
- (e) cetățenii proprii care fac parte din personalul misiunilor diplomatice din străinătate;
- (f) membrii echipajelor navelor de pescuit, altor nave, aeronave, platforme plutitoare exploatate de unitățile rezidente;
- (g) salariații locali ai organelor administrațiilor publice situate în afara teritoriului economic.

11.18. Următoarele categorii sunt excluse din rândul populației ocupate:

- (a) lucrătorii transfrontalieri sau sezonieri rezidenți, adică cei care lucrează pe un alt teritoriu economic;
- (b) cetățenii proprii care fac parte din echipajele navelor de pescuit, altor nave, aeronave și platforme plutitoare exploatate de unități nerezidente;
- (c) salariații locali ai agențiilor guvernamentale străine situate pe teritoriul geografic al țării;
- (d) personalul instituțiilor Uniunii Europene și al organizațiilor internaționale civile situate pe teritoriul geografic al țării (inclusiv salariații locali recrutați direct);
- (e) membrii forțelor armate care lucrează în cadrul organizațiilor militare internaționale situate pe teritoriul geografic al țării;
- (f) cetățenii proprii care lucrează la bazele științifice străine constituite pe teritoriul economic.

11.19. Pentru a permite trecerea la conceptele utilizate în general în statisticile privind forța de muncă (populația ocupată la scară națională), SEC prevede în mod special evidențierea separată a următoarelor categorii:

- (a) persoanele încorporate pentru serviciul militar (necuprinse în statisticile privind forța de muncă, însă incluse în SEC la serviciile administrațiilor publice);
- (b) rezidenții care lucrează la unități producătoare nerezidente (cuprinși în statisticile privind forța de muncă, însă neinclusi în populația ocupată după cum se definește în SEC);
- (c) nerezidenții care lucrează la unități producătoare rezidente (necuprinși în statisticile privind forța de muncă, însă incluși în populația ocupată după cum se definește în SEC);
- (d) lucrătorii rezidenți care locuiesc permanent în cadrul unei instituții;
- (e) lucrătorii rezidenți care nu au atins vârsta specificată pentru a fi recenzați în statisticile privind forța de muncă.

ȘOMAJUL

11.20. *Definiție:* în conformitate cu orientările stabilite de Organizația Internațională a Muncii (a 13-a Conferință Internațională a Statisticienilor din Domeniul Muncii), prevăzute, în contextul Uniunii Europene, de Regulamentul (CE) 1897/2000 al Comisiei ⁽¹⁾, conceptul de șomaj include toate persoanele cu o vârstă mai mare decât o vârstă specificată, care, în cursul perioadei de referință, au fost:

- (a) „fără ocupație”, adică fără un loc de muncă remunerat sau fără să desfășoare o activitate independentă;
- (b) „disponibili pentru a munci”, adică erau disponibili pentru a ocupa un loc de muncă remunerat sau pentru a desfășura o activitate independentă în perioada de referință; precum și
- (c) „în căutarea unui loc de muncă”, adică au întreprins demersurile specifice într-o perioadă recentă determinată pentru a căuta un loc de muncă remunerat sau pentru a desfășura o activitate independentă.

11.21. Demersurile specifice pot include: înregistrarea la un birou public sau privat de plasare; cereri de angajare; solicitarea de informații privind posibilitatea angajării în cadrul unor spații de lucru, ferme sau la poarta uzinelor, în piețe sau în alte locuri unde se recrutează în mod obișnuit lucrătorii; publicarea de anunțuri în ziare sau răspunsul la acestea; căutările prin relații personale; căutarea de terenuri, de imobile, de mașini sau echipamente pentru crearea de întreprinderi proprii; demersurile pentru obținerea permiselor, a licențelor sau a resurselor financiare etc.

LOCURI DE MUNCĂ

11.22. *Definiție:* un loc de muncă este un contract explicit sau implicit încheiat între o persoană și o unitate instituțională rezidentă pentru prestarea unei munci în schimbul unei remunerații pentru o durată determinată sau nedeterminată.

Această definiție cuprinde următorii termeni:

- (a) contractul explicit sau implicit se referă la aportul de forță de muncă și nu la furnizarea unui bun sau prestarea unui serviciu;
- (b) prin „muncă” se înțelege o activitate care contribuie la producția de bunuri și servicii în limitele producției. Legalitatea prestării muncii și vârsta lucrătorului sunt irelevante;
- (c) remunerarea trebuie interpretată aici în sens larg, incluzând venitul mixt al lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă.

Această definiție cuprinde atât locurile de muncă ale salariaților (persoanele la care se face referire aparțin unei alte unități instituționale decât cea din care face parte angajatorul), cât și cele ale lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă (persoanele la care se face referire aparțin aceleiași unități instituționale ca și angajatorul).

11.23. Conceptul de loc de muncă diferă de cel de populație ocupată, definită mai sus, în sensul că:

- (a) include al doilea, al treilea etc. loc de muncă deținut de aceeași persoană, care pot fi exercitate fie unul în continuarea celuilalt în cursul unei perioade de referință (în mod obișnuit o săptămână), fie în paralel, când o persoană are, de exemplu, o slujbă ziua și o alta seara;

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1897/2000 al Comisiei din 7 septembrie 2000 de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 577/98 al Consiliului privind organizarea unei anchete prin sondaj asupra forței de muncă din Comunitate cu privire la definiția operațională a șomajului (JO L 228, 8.9.2000, p. 18)

- (b) pe de altă parte, exclude persoanele care temporar nu sunt la locul de muncă, dar care au o „legătură formală cu locul lor de muncă” sub forma, de exemplu, a unei „asigurări de revenire la muncă sau a unui acord privind data revenirii”. Asemenea acorduri încheiate între un angajator și o persoană în șomaj temporar sau plecată din unitate în vederea pregătirii profesionale nu sunt luate în calculul numărului de locuri de muncă din cadrul sistemului.

Locuri de muncă și rezidență

- 11.24. Un loc de muncă pe teritoriul economic al țării reprezintă un contract explicit sau implicit încheiat între o persoană (care poate fi rezidentă pe un alt teritoriu economic) și o unitate instituțională cu locul de rezidență în țară.

Pentru a măsura forța de muncă ocupată în economia națională, se ține cont numai de rezidența unității instituționale a producătorului, deoarece numai producătorii rezidenți contribuie la formarea produsului intern brut.

- 11.25. Mai mult:

- (a) locurile de muncă sunt incluse în calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic atunci când salariații unui producător rezident lucrează temporar pe un alt teritoriu economic și când natura și durata activității nu justifică tratarea acesteia drept unitate rezidentă fictivă a celui alt teritoriu;
- (b) locurile de muncă sunt excluse din calculul locurilor de muncă existente pe teritoriul economic când munca se prestează pentru unități instituționale nerezidente, adică unități care au centrul de interes în altă țară și nu au intenția de a exercita o activitate pe teritoriul național pe parcursul unei perioade de cel puțin un an;
- (c) locurile de muncă ale personalului organizațiilor internaționale și ale personalului recrutat local care lucrează în serviciul ambasadelor străine sunt excluse din calcul, întrucât unitățile angajatoare nu sunt rezidente.

ECONOMIA NEOBSERVATĂ

- 11.26. Activitățile de producție care nu sunt direct observate se înscriu, în principiu, în limitele producției din conturile naționale. Prin urmare, sunt incluse următoarele trei tipuri de activități:

- (a) activități ilegale în care părțile sunt parteneri care își dau consimțământul într-o operațiune economică;
- (b) activități ascunse și subterane în care operațiunile ca atare nu contravin legii, însă nu sunt declarate pentru a se evita controlul din partea autorităților;
- (c) activități descrise ca „informale” – sunt în mod obișnuit cele referitor la care nu se țin evidențe.

În principiu, remunerația acestor lucrători este inclusă în remunerația salariaților sau în venitul mixt. Această ajustare trebuie luată în considerare în datele referitoare la locurile de muncă remunerate și la activitățile independente atunci când se calculează rapoartele și alte statistici.

Activitățile ilegale la care una dintre părți nu participă pe baza propriului consimțământ (cum ar fi furturile) nu reprezintă operațiuni economice și, în consecință, nu se înscriu în limitele producției.

TOTALUL ORELOR LUCRATE

- 11.27. *Definiție:* totalul orelor lucrate reprezintă suma orelor efectiv lucrate în calitate de salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă în cursul perioadei contabile, în cadrul limitelor producției.

Având în vedere că se dă o definiție largă a salariaților, incluzând lucrătorii care temporar nu sunt prezenți la lucru, dar au o legătură formală cu acesta, precum și salariații cu fracțiune de normă, măsura potrivită de calcul al productivității este numărul total de ore lucrate și nu numărul de persoane.

În conturile naționale, totalul orelor lucrate reprezintă cea mai potrivită măsură a forței de muncă ocupate.

Definiția orelor efectiv lucrate

- 11.28. Totalul orelor lucrate reprezintă acele ore de muncă având o contribuție la producție și putând fi definite în raport cu limitele producției din conturile naționale. Standardul OIM cuprins în „Rezoluția privind măsurarea timpului de

lucru”, adoptată în cadrul celei de a 18-a CISM din decembrie 2008 ⁽¹⁾, definește orele efectiv lucrate ca timpul pe care persoanele îl petrec în realizarea unor activități care contribuie la producerea de bunuri și la prestarea de servicii în cursul unei perioade de referință specificate. Rezoluția definește orele lucrate după cum urmează:

1. orele efectiv lucrate se realizează în toate tipurile de locuri de muncă, potrivit unor modalități de lucru și de remunerare variabile, plătite sau neplătite, și în toate tipurile de locații.
2. orele efectiv lucrate nu sunt legate de concepte administrative sau juridice și, prin urmare, se aplică tuturor lucrătorilor și pot fi realizate în timpul orelor de lucru normale sau contractuale sau ca ore suplimentare.
3. statisticile orelor efectiv lucrate includ următoarele:
 - (a) orele efectiv lucrate în timpul perioadelor normale de muncă și care contribuie în mod direct la producție;
 - (b) timpul remunerat petrecut în scopul formării;
 - (c) timpul lucrat în plus față de orele lucrate în timpul perioadelor normale de muncă, denumit ore suplimentare. Se menționează faptul că orele suplimentare lucrate se iau în considerare, chiar dacă nu sunt plătite;
 - (d) timpul de lucru afectat unor sarcini precum: pregătirea locului de muncă, lucrări de reparații și întreținere, pregătirea și curățarea instrumentelor, precum și întocmirea chitanțelor, a fișelor privind orele lucrate și a altor rapoarte;
 - (e) timpul petrecut la locul de muncă în așteptare sau ca timp mort în cursul întreruperilor de scurtă durată din cursul zilei de lucru, de exemplu din cauza lipsei ocazionale de lucru, a defectării mașinilor sau a accidentelor sau timpul petrecut la locul de muncă fără a se presta nicio muncă, dar care se remunerează în baza unui contract de muncă garantat;
 - (f) timpul care corespunde perioadelor scurte de odihnă din timpul zilei de lucru, inclusiv pauzele de cafea;
 - (g) orele de gardă sau permanență. Atunci când acestea sunt efectuate în afara locului de muncă, de exemplu la domiciliu, timpul este inclus în orele efectiv lucrate în funcție de gradul de restricționare a activităților neprofesionale și a libertății de mișcare a persoanei respective;
 - (h) orele lucrate de personalul forțelor armate, inclusiv recruți, sunt luate în considerare, chiar dacă nu se înscriu în domeniul unei anchete referitoare la forța de muncă a țării respective;
4. statisticile orelor efectiv lucrate exclud următoarele:
 - (a) orele plătite dar nelucrate, cum ar fi concediile anuale plătite, vacanțele publice plătite, concediile medicale plătite, concediile parentale, grevele, „absențele de scurtă durată” pentru vizite medicale etc., suspendarea muncii din cauza intemperiilor;
 - (b) pauzele de masă;
 - (c) timpul de deplasare de la domiciliu la locul de muncă, chiar dacă activitățile efectuate în timpul navetei sunt luate în considerare;
 - (d) activități de formare, altele decât formarea profesională.

Definiții mai exhaustive ale acestor criterii pot fi găsite în „Rezoluția privind măsurarea timpului de lucru”, adoptată în cadrul celei de a 18-a CISM din decembrie 2008 ⁽²⁾.

11.29. Totalul orelor lucrate corespunde sumei orelor efectiv lucrate în timpul perioadei contabile de către salariații și lucrătorii care desfășoară o activitate independentă de pe teritoriul economic:

- (a) inclusiv munca prestată în afara teritoriului economic în contul unităților instituționale angajatoare rezidente care nu au niciun centru de interes economic predominant în străinătate;
- (b) excluzând munca prestată pentru unități instituționale angajatoare străine care nu au niciun centru de interes economic predominant în cadrul teritoriului economic.

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

⁽²⁾ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/resolutions-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_112455/lang-en/index.htm

- 11.30. Numeroase anchete efectuate în cadrul întreprinderilor înregistrează orele remunerate și nu orele lucrate. În aceste cazuri, orele lucrate trebuie să fie evaluate pentru fiecare grupă de locuri de muncă, utilizând toate informațiile disponibile privind concediile plătite etc.
- 11.31. Pentru analiza unui ciclu economic, poate fi utilă ajustarea totalului orelor lucrate prin adoptarea unui număr standard de zile de lucru pe an.

ECHIVALENT NORMĂ ÎNTREAGĂ

- 11.32. *Definiție:* ocuparea forței de muncă în echivalent normă întreagă, care este egală cu numărul de locuri de muncă echivalent normă întreagă, se definește ca numărul total de ore lucrate împărțite la media anuală a orelor lucrate în locuri de muncă cu normă întreagă pe teritoriul economic.
- 11.33. Această definiție nu descrie neapărat modul în care conceptul este evaluat. Întrucât durata programului de lucru cu normă întreagă a evoluat de-a lungul timpului și diferă de la o ramură de activitate la alta, se folosesc metode care să stabilească, pentru fiecare grupă de activitate, proporția medie și numărul mediu de ore lucrate în alte activități decât cele care utilizează forța de muncă cu normă întreagă. În primul rând, trebuie evaluată o săptămână normală cu normă întreagă, pe fiecare grupă de activitate. O grupă de activitate poate fi definită, în cadrul unei ramuri de activitate, în funcție de sex și de tipul de muncă efectuat. Numărul de ore convenit contractual constituie pentru activitățile salariate criteriul adecvat pentru stabilirea acestor cifre. Echivalentul normă întreagă se calculează separat pentru fiecare grupă de activitate, iar ulterior este totalizat.
- 11.34. Totalul orelor lucrate reprezintă cea mai bună măsură pentru forța de muncă ocupată, însă, atunci când aceste informații lipsesc, echivalentul normă întreagă poate fi cel mai bun substitut disponibil. El poate fi estimat cu mai multă ușurință și permite realizarea unor comparații internaționale cu țări care nu pot estima ocuparea forței de muncă decât în echivalent normă întreagă.

VOLUMUL MUNCII SALARIMATE CU REMUNERARE CONSTANTĂ

- 11.35. *Definiție:* în ceea ce privește forța de muncă ocupată având tipuri și calificări similare în perioada de bază, volumul muncii salariate cu remunerare constantă măsoară forța de muncă curentă evaluată la nivelul de remunerare a locurilor de muncă salariate în vigoare în cursul perioadei de bază selectate.
- 11.36. Remunerarea salariaților la prețuri curente divizată cu volumul de muncă salariată cu remunerare constantă dă un indice implicit al costului salarial comparabil cu indicele implicit al prețurilor consumului final.
- 11.37. Conceptul volumului de muncă salariată cu remunerare constantă servește la prezentarea schimbărilor intervenite în cadrul forței de muncă (de exemplu, mișcarea de la lucrătorii cu salarii mici către lucrătorii cu salarii mai mari). Pentru a fi eficientă și utilă, analiza trebuie să fie realizată pe ramuri de activitate.

MĂSURAREA PRODUCTIVITĂȚII

- 11.38. *Definiție:* productivitatea este o măsură a producției rezultate în urma unui proces de producție, exprimată pe unitate de factori folosiți. De exemplu, productivitatea muncii se măsoară în mod obișnuit ca raport între producție și orele lucrate. Prin urmare, este esențial ca indicatorii privind forța de muncă utilizați în studii în care producția este bazată pe indicatorii din conturile naționale să corespundă conceptual și ca sferă de acoperire conturilor naționale.

CAPITOLUL 12

CONTURILE NAȚIONALE TRIMESTRIALE

INTRODUCERE

- 12.01. Prezentul capitol descrie principiile și caracteristicile majore ale conturilor naționale trimestriale.
- 12.02. Conturile naționale trimestriale sunt conturi naționale pentru care perioada de referință este trimestrul. Ele constituie un sistem de indicatori trimestriali integrați. Conturile naționale trimestriale oferă un sistem contabil cuprinzător în care datele economice pot fi calculate și prezentate într-o formă adecvată pentru efectuarea analizelor economice, luarea deciziilor și elaborarea politicilor pe bază trimestrială.
- 12.03. Conturile naționale trimestriale adoptă aceleași principii, definiții și structură ca și conturile naționale anuale. Conturile naționale trimestriale utilizează conceptele conturilor naționale anuale, cu excepția situațiilor în care în prezentul capitol se indică altfel.
- 12.04. Conturile naționale trimestriale cuprind întreaga secvență de conturi și conturi de patrimoniu. În practică, constrângerile care țin de disponibilitatea datelor, a timpului și a resurselor fac ca ele să fie mai puțin complete în raport cu conturile naționale anuale.

În comparație cu conturile naționale anuale, conturile naționale trimestriale sunt mai limitate în ceea ce privește sfera de cuprindere. Ele se concentrează pe măsurarea PIB, pe măsurarea resurselor și utilizărilor bunurilor și serviciilor și pe generarea veniturilor. Detalierea activității ramurilor și a operațiunilor specifice este limitată. Aceasta reflectă un compromis între oportunitatea temporală și sfera de cuprindere, nivelul de detaliu și fiabilitate.

- 12.05. Spre deosebire de conturile naționale anuale, conturile naționale trimestriale sunt elaborate și date publicității mai frecvent. Ele oferă o privire de ansamblu timpurie asupra evoluțiilor economice și pot fi utilizate pentru a obține estimări timpurii ale conturilor naționale anuale.
- 12.06. Seriile de timp ale statisticilor conturilor naționale trimestriale, ca urmare a frecvenței lor trimestriale, prezintă un aspect sezonier și sunt afectate de efectul calendaristic. Aspectul sezonier este atenuat prin intermediul procedurilor de ajustare sezonieră și calendaristică.
- 12.07. Conturile naționale trimestriale se bazează pe surse mai limitate de date decât conturile naționale anuale, iar elaborarea lor necesită o utilizare mai amplă a tehnicilor statistice și econometrice. Există două metode pentru elaborarea conturilor naționale trimestriale: metoda directă și cea indirectă.
- 12.08. Metoda directă se bazează pe disponibilitatea la intervale trimestriale a unor surse de date similare cu cele utilizate pentru elaborarea conturilor anuale; în baza acestei abordări se aplică metode similare de calcul. Metoda indirectă folosește tehnici statistice și econometrice de estimare care utilizează informațiile din conturile anuale și indicatori pe termen scurt pentru a interpola și extrapola estimările anuale. Alegerea între respectivele metode depinde de necesitatea ca informațiile utilizate în producerea conturilor anuale să fie disponibile rapid la nivel trimestrial, în aceeași formă.
- 12.09. Scopul conturilor naționale trimestriale este diferit de cel al conturilor naționale anuale. Conturile naționale trimestriale se concentrează asupra evoluțiilor pe termen scurt ale economiei și oferă o măsură coerentă cu privire la astfel de evoluții în cadrul conturilor naționale. Accentul este pus pe ratele de creștere și pe caracteristicile acestora de-a lungul timpului, cum ar fi accelerarea, decelerarea sau schimbarea de semn. Conturile naționale anuale pun accent pe nivelurile și pe structura economiei, precum și pe ratele de creștere.

Conturile naționale anuale sunt mai puțin adecvate decât conturile naționale trimestriale pentru analizarea ciclurilor activităților economice, deoarece datele anuale maschează evoluțiile economice pe termen scurt.

- 12.10. Conturile naționale trimestriale pot fi utilizate la elaborarea conturilor naționale anuale. Ele ameliorează fiabilitatea și oportunitatea temporală a conturilor naționale anuale, iar în unele țări, conturile naționale anuale sunt derivate în mod direct din agregarea pe un an a conturilor naționale trimestriale. Aceste roluri diferite reflectă diferențe privind disponibilitatea datelor și procesele de estimare.
- 12.11. La elaborarea conturilor naționale trimestriale se utilizează o serie de date, cum ar fi datele statistice pe termen scurt privind producția, prețurile, ocuparea forței de muncă și comerțul exterior, indicatori de încredere pentru societăți comerciale și consumatori, precum și date administrative cum ar fi veniturile din TVA. Față de astfel de indicatori, conturile naționale trimestriale oferă:

- (a) un domeniu de aplicare mai larg;

- (b) exhaustivitate;
 - (c) un cadru coerent pentru conturile naționale;
 - (d) coerență cu conceptele și datele din conturile naționale;
 - (e) comparabilitate internațională bazată pe un cadru metodologic internațional – SCN 2008.
- 12.12. Sfera de cuprindere a conturilor naționale trimestriale corespunde sferei de cuprindere a conturilor naționale anuale, cuprinzând întreaga secvență de conturi și agregatele corespunzătoare, precum și cadrul resurselor și utilizărilor. Cu toate acestea, disponibilitatea redusă a informațiilor și frecvența trimestrială a întocmirii determină, de obicei, o reducere a sferei de cuprindere a conturilor naționale trimestriale.

Cadrul conturilor trimestriale cuprinde următoarele:

- (a) agregatele principale, inclusiv ocuparea forței de muncă și populația;
- (b) conturile financiare și nefinanciare pe sectoare instituționale;
- (c) defalcări cu un grad limitat de detaliere ale agregatelor-cheie cum ar fi valoarea adăugată brută, cheltuielile pentru consumul final, formarea brută de capital fix, importurile și exporturile de bunuri și servicii, ocuparea forței de muncă; precum și
- (d) o secvență simplificată a conturilor.

Aceste elemente sunt completate în scopul îmbunătățirii estimărilor de un cadru resurse-utilizări simplificat.

ASPECTE SPECIFICE CONTURILOR NAȚIONALE TRIMESTRIALE

- 12.13. Caracteristicile procesului de calculare care sunt deosebit de importante pentru conturile naționale trimestriale sunt descrise în următoarele paragrafe și sunt următoarele:
- (a) momentul înregistrării;
 - (b) estimările-semnal;
 - (c) echilibrarea și aplicarea bazei de referință;
 - (d) măsurări înlănțuite ale volumului; precum și
 - (e) ajustările sezoniere și calendaristice.

Momentul înregistrării

- 12.14. Normele privind momentul înregistrării care se aplică conturilor naționale trimestriale sunt similare cu cele pentru conturile naționale anuale. Totuși, în ceea ce privește momentul înregistrării, apar probleme specifice de măsurare ca urmare a perioadei de înregistrare mai scurte. Aceasta afectează în special indicatorii privind:
- (a) producția în curs de execuție;
 - (b) activitățile din perioade specifice ale unui an; precum și
 - (c) plățile cu frecvență redusă.

- 12.15. Pentru conturile naționale trimestriale, înregistrarea activităților și a fluxurilor concentrate în perioade specifice ale unui an este importantă. Amploarea acestor activități în fiecare trimestru, cum ar fi producția din agricultură, construcții și turism, depinde de factori externi cum ar fi condițiile meteorologice și sezonul oficial de vacanță. Plata salariilor, a impozitelor, a prestațiilor sociale și a dividendelor poate face obiectul unor efecte trimestriale temporare cum ar fi primele anuale plătite într-o anumită lună. Erorile în determinarea plasării în timp și a amplitudinii unor astfel de evenimente duc la erori în măsurarea creșterii trimestriale.

Producția în curs de execuție

- 12.16. Producția în curs de execuție este producția nefinalizată care nu este gata pentru livrare. Ea survine atunci când producția durează mai mult decât o perioadă. Ciclurile de producție lungi intervin în activități cum ar fi agricultura, construcțiile, fabricarea de aparatură, automobile și vapoare, precum și în prestarea de servicii cum ar fi crearea de software, servicii de arhitectură, producerea unui film sau evenimentele sportive de anvergură. Astfel de procese de producție lungi sunt adesea însoțite de plăți etapizate, care se practică în special în cazul unor activități precum construcția de vapoare, de avioane, producția de vin sau în publicitate.

Măsurarea unei astfel de producții necesită ca un singur proces să fie divizat în mai multe perioade. Această operațiune este mai dificilă în cazul conturilor naționale trimestriale decât în cazul conturilor anuale. Totuși, aceleași principii se aplică măsurării producției în curs de execuție pe bază trimestrială sau anuală.

Activități concentrate în perioade specifice ale unui an

12.17. Alocarea producției pe baza costurilor suportate de-a lungul timpului este modalitatea normală de alocare a producției eventuale la perioade pe baza contabilității dreptului constatat, dar nu se aplică întotdeauna în totalitate. Nu se alocă producție perioadelor în care nu există procese de producție în curs de desfășurare, chiar dacă există costuri continue. Aceasta se aplică costului utilizării capitalului, de exemplu plățile reprezentând chiria pentru utilizarea mașinilor. Această situație se poate aplica în agricultură, caz în care poate să nu existe producție în unele perioade. Un alt exemplu de perioade fără producție poate fi reprezentat de industriile de prelucrare a alimentelor care sunt dependente de recolte.

Plățile cu frecvență redusă

12.18. Pentru o activitate care se desfășoară pe tot parcursul anului, plățile cu frecvență redusă sunt plățile făcute o dată pe an sau ratele rare de-a lungul unui an. Exemple de astfel de plăți sunt reprezentate de dividende, dobânzi, impozite, subvenții și prime pentru angajați, de exemplu primele de la final de an și primele pentru vacanță. Toate aceste operațiuni de distribuire sunt înregistrate pe baza contabilității dreptului constatat, adică atunci când a apărut obligația de plată și nu atunci când plata a fost efectuată. Problema momentului înregistrării apare și în cazul conturilor naționale anuale, caz în care plățile se pot referi parțial la un alt an contabil.

12.19. Pentru a aborda chestiunea alegerii momentului înregistrării, se disting două categorii de plăți:

- (a) plățile cu caracter ad hoc pur se înregistrează în perioada în care sunt efectiv efectuate. Dividendele, de exemplu, sunt de obicei stabilite doar după ce contabilitatea este finalizată pentru un an fiscal și pot să nu fie în relație cu profiturile societății din anul respectiv.
- (b) plățile care sunt în relație fixă cu o anumită perioadă (de exemplu obligațiile de plată acumulate într-o perioadă precedentă sau angajate de-a lungul mai multor perioade contabile) se alocă perioadelor în care obligațiile au fost acumulate. Exemple sunt impozitele pe venit și produse, care pot fi colectate într-o perioadă ulterioară.

12.20. Aplicarea principiilor contabilității dreptului constatat la datele trimestriale în astfel de cazuri poate fi extrem de dificilă, fiind necesare metode alternative, cum ar fi contabilizarea pe baza ajustării plății efective sau alocarea plăților acumulate la perioade astfel încât să existe o minimă distorsiune a caracteristicilor seriilor de timp.

Estimările-semnal

12.21. Conturile naționale trimestriale oferă o imagine de ansamblu asupra stării economiei cu o ușoară întârziere față de sfârșitul trimestrului de referință. Posibilitatea de a dispune de aceste informații la momentul oportun ajută la identificarea și interpretarea tendințelor economice. Din acest motiv, autoritățile din domeniul statisticii calculează mai des estimările-semnal ale agregatelor macroeconomice principale, incluzând creșterea PIB și indicatorii conturilor naționale trimestriale

12.22. O estimare-semnal este o estimare timpurie a unei variabile economice pentru perioada de referință cea mai recentă. Estimarea-semnal este calculată în mod normal pe baza unor date incomplete, dar utilizând același model statistic sau econometric ca și în cazul estimărilor normale. Calcularea estimărilor-semnal încorporează cât mai multe date posibil. Diferențele dintre estimările-semnal și cele tradiționale sunt următoarele:

- (a) oportunitatea temporală: estimările-semnal sunt disponibile mai timpuriu decât cele tradiționale.
- (b) precizia: există un compromis între oportunitatea temporală și precizie. Estimările-semnal sunt în general mai pasibile de a fi revizuite decât cele tradiționale.
- (c) sfera de cuprindere: numărul de variabile implicate în cazul estimărilor-semnal este mai limitat decât în cazul estimărilor tradiționale.
- (d) informațiile: estimările-semnal se bazează pe informații mai puține. Adesea, informațiile pentru estimările tradiționale nu sunt disponibile în totalitate.
- (e) metoda de estimare: ca urmare a lipsei datelor, estimările-semnal se bazează într-o mai mare măsură pe metode și ipoteze econometrice.

Echilibrarea și aplicarea bazei de referință în conturile naționale trimestriale

12.23. Conturile naționale trimestriale reprezintă un set coerent de conturi elaborate trimestrial. Ele fac parte integrantă din cadrul conturilor naționale și sunt coerente cu conturile naționale.

- 12.24. Coerența internă a conturilor trimestriale este obținută prin reconcilierea estimărilor privind resursele și utilizările în conturi, pe bază trimestrială. Coerența în raport cu conturile anuale este asigurată fie prin utilizarea drept referință a conturilor anuale pentru conturile trimestriale, fie prin obținerea conturilor anuale din cele trimestriale.

Echilibrarea

- 12.25. Procesul de echilibrare sau de reconciliere reprezintă o parte integrantă a procesului de elaborare a conturilor naționale. Acesta utilizează în mod optim diversele surse de informații care stau la baza diferiților indicatori din conturi. În termeni generali, echilibrarea are drept scop să alinieze datele statistice fundamentale care stau la baza diverselor metode de calculare a PIB și a celorlalte părți ale conturilor într-un cadru resurse-utilizări, utilizând astfel toate informațiile disponibile într-o manieră eficientă.

- 12.26. Principiile și procedurile procesului de echilibrare aplicat conturilor anuale se aplică și conturilor trimestriale, existând proceduri suplimentare care reflectă frecvența trimestrială a calculelor. Aceste proceduri suplimentare reflectă următoarele caracteristici ale conturilor trimestriale:

- (a) menținerea coerenței între datele ajustate sezonier și cele neajustate;
- (b) asigurarea coerenței între prețul curent și estimările în volum;
- (c) reconcilierea valorilor rezultate din diferite metode de calculare a PIB.

Un cadru resurse-utilizări trimestrial simplificat va ajuta la echilibrarea conturilor naționale trimestriale. În situația în care tabelele anuale ale resurselor și utilizărilor sunt elaborate cu regularitate, informațiile din tabelele trimestriale ale resurselor și utilizărilor pot fi legate în mod explicit de primele, ca parte a procesului de echilibrare și aplicare a bazei de referință.

Coerența dintre conturile trimestriale și cele anuale – aplicarea bazei de referință

- 12.27. Procesul de aliniere a conturilor trimestriale la cele anuale poate fi abordat în două moduri:

- (a) alinierea conturilor trimestriale la cele anuale, cunoscută și sub denumirea de aplicare a bazei de referință;
- (b) derivarea conturilor anuale din cele trimestriale.

- 12.28. Discrepanțele dintre conturile trimestriale și cele anuale sunt datorate mai ales diferențelor în ceea ce privește sursele, precum și disponibilității informațiilor din surse comune.

- 12.29. Pentru reconcilierea agregatelor trimestriale cu cele anuale corespunzătoare se pot utiliza diverse metode.

Metoda ideală constă în identificarea cauzele diferențelor și derivarea noilor agregate trimestriale și anuale reconciliate utilizând toate informațiile disponibile.

Tehnicile de aplicare a bazei de referință asigură coerența între cele două seturi de agregate prin considerarea unuia ca standard și adaptarea celuilalt astfel încât să fie în concordanță cu primul, utilizând o serie de metode care variază de la ajustări matematice simple la proceduri statistice și econometrice complexe. Tehnicile de aplicare a bazei de referință urmăresc să asigure coerența contabilă a celor două seturi de agregate în termeni de conservare a mișcărilor sau de alte criterii bine definite.

Aplicarea bazei de referință face parte integrantă din procesul de estimare și, în principiu, ar trebui să fie efectuată la cel mai detaliat nivel de calcul. În practică, aceasta poate însemna aplicarea bazei de referință diferitelor serii, în mod progresiv de-a lungul timpului, astfel încât datele pentru unele serii cărora le-a fost aplicată deja baza de referință sunt utilizate pentru a estima alte serii, urmate de o a doua sau a treia rundă de aplicare a bazei de referință.

- 12.30. Când agregatele trimestriale sunt considerate drept referință, agregatele anuale sunt derivate prin adăugarea cifrelor trimestriale corespunzătoare. În acest mod, coerența este asigurată.

- 12.31. Foarte des, reconcilierea între agregatele trimestriale și cele anuale rezultă dintr-o combinație de metode de aplicare a bazei de referință: de exemplu, estimările anuale preliminare pot fi derivate prin agregarea cifrelor trimestriale, iar în momentul în care informațiile anuale devin disponibile și agregatele anuale sunt revizuite, se aplică baza de referință anuală pentru a se revizui cifrele trimestriale corespunzătoare.

Măsurarea înălțurii a variațiilor de preț și volum

- 12.32. În cazul conturilor naționale anuale, măsurarea variațiilor de preț și volum se face, în principiu, prin intermediul unui indice înălțurii anual. Pentru a realiza coerența, este necesar ca măsurările trimestriale ale variațiilor de preț și volum să corespundă măsurărilor anuale înălțurite.

- 12.33. Coerența între măsurările de preț și volum aferente conturilor trimestriale și anuale necesită fie ca măsurările anuale să fie derivate din măsurările trimestriale, fie ca datele trimestriale să corespundă celor anuale prin utilizarea tehnicilor de aplicare a bazei de referință. Acest lucru este valabil chiar dacă este îndeplinită cerința de bază ca măsurările trimestriale și anuale să fie bazate pe aceleași metode de calcul și prezentare, de exemplu folosind aceeași formulă de indici, același an de bază și aceeași perioadă de referință. Coerența strictă nu este posibilă deoarece indicii trimestriali nu vor reflecta în mod normal exact aceeași creștere ca și indicii anuali corespunzători, datorită formulei matematice a indicelui.
- 12.34. În timp ce măsurările trimestriale înlănțuite ale volumului s-ar putea baza pe frecvența trimestrială a înlănțuirilor, înlănțuirea se realizează, în principiu, anual. Măsurările trimestriale ale volumului sunt înlănțuite anual.
- 12.35. Serii înlănțuite ale volumului din conturile naționale trimestriale sunt variații trimestriale ale volumului obținute prin utilizarea mediilor anuale ale prețurilor din anul precedent. Se pot utiliza trei metode pentru înlănțuirea anuală a indicilor trimestriali de volum:
- (a) suprapunerea anuală;
 - (b) suprapunerea pe un trimestru;
 - (c) metoda trecerii peste an.
- Crearea unei serii de timp prin aplicarea uneia dintre cele trei tehnici de înlănțuire induce în mod normal rupturi structurale în seriile înlănțuite rezultate, al căror impact este determinat de metoda de înlănțuire aleasă și de modificarea structurii prețurilor în timp.
- 12.36. Metoda suprapunerii anuale utilizează valorile medii anuale ale anului precedent respectiv în prețurile anului respectiv. Aceasta generează agregate anuale ale măsurărilor trimestriale ale volumului identice cu seriile înlănțuite din conturile naționale anuale obținute independent. În plus, ratele de variație de la trimestru la trimestru din același an calendaristic între Q1 și Q4 nu sunt afectate de rupturi. Totuși, seriile de volum sunt afectate de rupturi ce survin începând între al patrulea trimestru al unui an față de primul trimestru al anului următor, care apar și în rata de variație respectivă de la trimestru la trimestru.
- 12.37. Prin contrast, metoda suprapunerii pe un trimestru conduce, în general, la rate de variație de la trimestru la trimestru nedistorsionate pentru toate trimestrele anului, deoarece înlănțuirile se referă la cantități corespunzătoare trimestrului patru al anului precedent respectiv, evaluate la prețurile medii ale anului respectiv. Totuși, spre deosebire de metoda suprapunerii anuale, metoda suprapunerii pe un trimestru conduce la serii înlănțuite trimestrial care nu sunt coerente cu seriile înlănțuite din conturile naționale anuale obținute independent.
- 12.38. Metoda trecerii peste de an pentru înlănțuire conduce la rate de creștere de la an la an nedistorsionate pentru toate trimestrele, deoarece înlănțuirile se referă la volumele aceluiași trimestru din anul precedent respectiv, evaluate la prețurile medii din anul respectiv. Totuși, această metodă conduce la rezultate care sunt afectate de rupturi structurale în fiecare trimestru, astfel încât fiecare rată de variație de la trimestru la trimestru este afectată de o ruptură. Prin urmare, metoda trecerii peste an are cel mai mare impact asupra profilului intraanual al unei serii.
- 12.39. Ținând cont că efectele de substituire (modificări ale volumelor datorate variațiilor în structura prețurilor) în cursul unui an sunt mici, cele trei metode de înlănțuire trimestrială a volumelor conduc la rezultate foarte similare.
- Pe baza unor considerații de ordin practic cum ar fi menținerea coerenței dintre creșterea trimestrială și creșterea înlănțuită anuală, precum și simplitatea și transparența calculelor, metoda recomandată este metoda suprapunerii anuale.

Ajustări sezoniere și calendaristice

- 12.40. Sezonalitatea reprezintă orice aspect care se repetă cu regularitate în aceeași perioadă a fiecărui an.

Un exemplu este vânzarea de înghețată în cursul verii. Evenimentele repetate cu regularitate sunt atenuate de-a lungul unui an prin ajustarea pentru sezonalitate, în timp ce impactul evenimentelor neregulate rămâne neschimbat. Ajustarea pentru sezonalitate are în vedere duratele diferite ale lunilor și trimestrelor. Rezultatele ajustate sezonier reflectă evenimente „normale” și repetitive pe parcursul întregului an în care ele apar. Seriile ajustate sezonier evidențiază mai clar decât seriile neajustate sezonier următoarele caracteristici:

- (a) modificările tendințelor; precum și
- (b) punctele de inflexiune în ciclul activității economice.

- 12.41. Efectul calendaristic reprezintă impactul asupra seriilor de timp al următoarelor:

- (a) numărul și compoziția zilelor lucrătoare și comerciale;
- (b) existența vacanțelor fixe și a celor cu date variabile;
- (c) anii bisecți și alte fenomene calendaristice, de exemplu zilele de legătură.

- 12.42. Prezența efectelor sezoniere și calendaristice în seriile de timp ale conturilor naționale trimestriale împiedică aprecierea corectă a tendințelor de creștere a agregatelor conturilor naționale trimestriale. Astfel, ajustările pentru efectele sezoniere și calendaristice permit să se tragă concluzii referitoare la tendințele care reies din conturile naționale trimestriale; în plus, ajustarea sezonieră scoate la iveală impactul efectelor sau evenimentelor neregulate majore, facilitând înțelegerea evoluțiilor economice prin intermediul statisticilor conturilor naționale trimestriale.
- 12.43. Variațiile sezoniere sunt adesea efectul unor variații ale utilizării energiei, activității turistice, condițiilor meteorologice, care afectează activitatea desfășurată în exterior cum ar fi cea din construcții, primele salariale și vacanțele fixe, precum și diverse tipuri de practici instituționale sau administrative. Variațiile sezoniere la nivelul conturilor naționale trimestriale depind și de sursele de date și de metodele de calcul utilizate.
- 12.44. Pentru o estimare fiabilă a factorilor sezonieri, seriile de timp pot fi supuse unui tratament prealabil. Astfel se evită ca valorile aberante, de exemplu valorile aberante sporadice, modificările tranzitorii și schimbările de nivel, efectele calendaristice și vacanțele naționale să afecteze calitatea estimărilor sezoniere. Cu toate acestea, valorile aberante ar trebui să rămână vizibile în datele ajustate sezonier, cu excepția cazului în care sunt cauzate de erori, deoarece ele pot reflecta evenimente specifice, cum ar fi greve, dezastre naturale etc. Prin urmare, valorile aberante ar trebui reintroduse în seriile de timp după ce s-au estimat componentele sezoniere.

Secvența de calcul a măsurărilor înlănțuite de volum ajustate sezonier

- 12.45. Calculul măsurărilor înlănțuite de volum din conturile naționale trimestriale ajustate sezonier și calendaristic este rezultatul unei secvențe de operații incluzând ajustări sezoniere și calendaristice, înlănțuire, aplicarea bazei de referință și echilibrare, la care sunt supuse informațiile de bază sau agregate.
- 12.46. Ordinea aplicării diferitelor etape ale procesului de calcul a măsurărilor înlănțuite de volum ale conturilor naționale trimestriale ajustate sezonier depinde de specificitățile procesului de producție și de nivelul de agregare la care este aplicat.

Ideal, seriile de volum înlănțuite ajustate sezonier se obțin prin ajustarea sezonieră a seriilor înlănțuite, urmată de aplicarea bazei de referință la seriile înlănțuite ajustate.

- 12.47. Există sisteme de calcul al conturilor naționale trimestriale în care datele ajustate sezonier sunt produse la un nivel foarte detaliat, inclusiv la un nivel la care nu se aplică deloc înlănțuirea, de exemplu în situația în care se produc conturi naționale trimestriale pe baza tabelor trimestriale de resurse și utilizări. Ordinea aplicată în acest caz este ajustarea sezonieră, urmată de echilibrare, înlănțuire și aplicarea bazei de referință. La nivel neagregat, estimările componente sezoniere pot să nu fie la fel de fiabile comparativ cu nivelele superioare ale conturilor naționale trimestriale. Astfel, ar trebui să se acorde o atenție deosebită revizuirilor componente sezoniere. În plus, echilibrarea și înlănțuirea datelor ajustate sezonier nu trebuie să aibă ca rezultat un aspect sezonier care a fost introdus în serii.
- 12.48. Măsurările de volum din conturile naționale trimestriale în prețuri medii ale anului precedent pot fi înlănțuite prin utilizarea suprapunerii pe un trimestru, a suprapunerii anuale sau a metodei trecerii peste an. Din perspectiva ajustării sezoniere a măsurărilor de volum din conturile naționale trimestriale, sunt preferate suprapunerea pe un trimestru și cea anuală. Metoda trecerii peste an nu este recomandată deoarece poate introduce rupturi în fiecare evoluție de la trimestru la trimestru a seriilor.
- 12.49. Măsurările înlănțuite de volum trimestriale ajustate sezonier sunt determinate de datele anuale înlănțuite neajustate sezonier prin utilizarea tehnicilor de aplicare a bazei de referință și restricționare care minimizează impactul asupra variațiilor seriilor de la trimestru la trimestru. Aplicarea bazei de referință este necesară din motive pur practice, de exemplu coerența ratelor de creștere medii anuale. Aplicarea bazei de referință nu trebuie să aibă ca rezultat introducerea unui aspect sezonier în serii. Referința ar trebui să fie seriile anuale înlănțuite obținute independent în formă neajustată doar pentru conturile naționale trimestriale ajustate sezonier. Excepțiile de la coerența în timp vizată sunt acceptabile dacă variațiile sezoniere sunt rapide.
- 12.50. Efectul calendaristic poate fi divizat într-o componentă sezonieră și una nesezonieră. Prima corespunde situației calendaristice medii care se repetă în fiecare an în același sezon; cea din urmă corespunde devierii variabilelor calendaristice, cum ar fi numărul de zile comerciale/lucrătoare, vacanțe cu date mobile și zile din ani bisecți, din media specifică lunară sau trimestrială.
- 12.51. Ajustarea calendaristică elimină din serii acele componente calendaristice nesezoniere pentru care există evidențe statistice și o explicație economică. Efectele calendaristice față de care o serie este ajustată ar trebui să fie identificabile și suficient de stabile în timp sau, ca alternativă, ar trebui să fie posibil ca impactul lor variabil în timp să fie modelat în mod corespunzător.

CAPITOLUL 13

CONTURILE REGIONALE

INTRODUCERE

- 13.01. Prezentul capitol descrie conturile regionale în general și clarifică scopurile și principiile conceptuale majore, precum și problemele de elaborare tipice conturilor regionale.
- 13.02. *Definiție:* conturile regionale reprezintă o detaliere la nivel regional a conturilor economiei naționale. Conturile regionale oferă o defalcare la nivel regional a agregatelor majore precum valoarea adăugată brută pe ramuri de activitate și venitul gospodăriilor populației.
- 13.03. Conturile regionale utilizează conceptele folosite pentru conturile naționale, sub rezerva unor specificații contrare din prezentul capitol.

Totalurile naționale estompează diferențele existente în materie de condiții și performanțe economice regionale. Populația și activitățile economice sunt, în general, distribuite în mod inegal între regiuni. Regiunile urbane sunt, în general, specializate în servicii, în timp ce activitățile agricole, miniere și industriale au tendința de a fi localizate în regiunile neurbane. Provocările majore precum globalizarea, inovarea, îmbătrânirea populației, fiscalitatea, sărăcia, șomajul și protecția mediului înconjurător au, adesea, o dimensiune economică regională. Conturile regionale sunt, prin urmare, o completare importantă a conturilor naționale.

- 13.04. Conturile regionale includ același set de conturi ca și conturile naționale, în sensul că evidențiază structurile, evoluțiile și diferențele economice regionale. Problemele conceptuale și de măsurare au drept consecință obținerea unui set de conturi pentru regiuni care sunt mai limitate în privința gradului de acoperire și de detaliere decât conturile naționale.

Tabelele referitoare la activitățile regionale de producție pe ramuri de activitate evidențiază:

- (a) dimensiunile și dinamica producției și a ocupării forței de muncă pe regiuni;
- (b) contribuția regiunilor la agregatele naționale;
- (c) specializarea fiecărei regiuni;
- (d) rolul diverselor regiuni pentru fiecare ramură de activitate.

Conturile regionale referitoare la venitul gospodăriilor populației prezintă venitul primar și cel disponibil al gospodăriilor populației, pe regiuni, precum și sursele de venit și distribuția acestuia între regiuni.

- 13.05. În mai multe state membre, regiunile dispun, la diverse niveluri, de un grad ridicat de autonomie decizională. Conturile regionale care corespund unor astfel de regiuni sunt importante pentru politica națională și cea regională.
- 13.06. Conturile regionale deserveșc, de asemenea, scopuri administrative specifice importante, precum:
- (a) alocarea veniturilor provenite dintr-o anumită taxă națională către administrațiile regionale;
 - (b) alocarea de fonduri în cadrul politicii europene de coeziune.
- 13.07. Conturile regionale pot fi utilizate în mod flexibil la diverse niveluri de agregare. Acestea nu corespund numai regiunilor geografice. Regiunile geografice se pot regrupa, de asemenea, în funcție de structura loc economică, de amplasare și de relațiile economice cu alte regiuni (învecinate). Acest fapt este deosebit de util pentru analiza structurilor și a evoluțiilor economice naționale și europene.
- 13.08. Conturile regionale sunt elaborate pe baza datelor regionale colectate direct și a datelor naționale cu defalcări regionale bazate pe ipoteze. Cu cât mai complete sunt datele colectate direct, cu atât mai puțin se va recurge la ipoteze. Lipsa de informații regionale suficient de complete, actuale și fiabile impune recurgerea la ipoteze pentru elaborarea conturilor regionale. Prin urmare, unele diferențe existente între regiuni nu se reflectă neapărat în conturile regionale.

TERITORIUL REGIONAL

- 13.09. O economie regională a unei țări face parte din economia sa totală. Economia totală este definită din punctul de vedere al unităților și sectoarelor instituționale. Aceasta cuprinde toate unitățile instituționale al căror centru de interes economic predominant se situează pe teritoriul economic al unei țări (a se vedea punctul 2.04). Teritoriul economic nu coincide perfect cu teritoriul geografic (a se vedea punctul 2.05). Teritoriul economic al unei țări este împărțit în mai multe teritorii regionale și un teritoriu extraregional.
- 13.10. Teritoriul regional constă în acea parte de teritoriu economic al unei țări care este atribuită direct unei regiuni, inclusiv zonele libere, antrepozitele vamale și fabricile.
- 13.11. Teritoriul extraregional este constituit din părți ale teritoriului economic al unei țări care nu pot fi atribuite unei singure regiuni. Aceasta constă în:
- (a) spațiul aerian național, apele teritoriale și platforma continentală situată în apele internaționale asupra cărora țara dispune de drepturi exclusive;
 - (b) exclavele teritoriale, și anume teritoriile geografice situate în restul lumii și utilizate, în virtutea unor tratate internaționale sau acorduri între state, de către administrațiile publice ale țării (ambasade, consulate, baze militare, baze de cercetare științifică etc.);
 - (c) zăcămintele de petrol, gaze naturale etc. situate în apele internaționale, în afara platformei continentale a țării, care sunt exploatate de către unități rezidente.
- 13.12. Nomenclatorul NUTS furnizează o defalcare unică și uniformă a teritoriului economic al Uniunii Europene. Din motive relevante pentru nivelul național, conturile regionale se pot elabora deopotrivă la un nivel regional mai detaliat.

UNITĂȚILE ȘI CONTURILE REGIONALE

- 13.13. Pentru economia națională se disting două tipuri de unități. În primul rând, datele înregistrate referitoare la unitatea instituțională reflectă fluxurile care afectează veniturile, capitalul, operațiunile financiare, alte fluxuri și conturi de patrimoniu. În al doilea rând, datele înregistrate referitoare la unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) prezintă fluxurile care intervin în procesele de producție și în utilizarea bunurilor și serviciilor.

Unități instituționale

- 13.14. Pentru conturile regionale, în funcție de nivelul regional, se pot distinge două tipuri de unități instituționale:
- (a) Unități uniregionale, al căror centru de interes economic predominant se află într-o singură regiune. Exemple de unități uniregionale sunt gospodăriile populației, societățile ale căror UAE locale sunt toate situate în aceeași regiune, majoritatea administrațiilor regionale și locale, o parte din administrațiile sistemelor de securitate socială și IFSLSGP.
 - (b) Unitățile pluriregionale sunt unități al căror centru de interes economic predominant se află în mai multe regiuni. Anumite societăți și IFSLSGP sunt exemple de unități care acoperă mai multe regiuni. Alte exemple sunt unitățile instituționale ale căror activități se desfășoară pe întreg teritoriul țării, cum ar fi administrația centrală și un mic număr de societăți care exercită monopoluri sau cvasimonopoluri.
- 13.15. Toate operațiunile unităților instituționale uniregionale sunt repartizate regiunii în care acestea își au centrul de interes economic predominant. Pentru gospodăriile populației, centrul de interes economic predominant se află în regiunea în care cetățenii sunt rezidenți și nu în regiunea în care aceștia lucrează. Alte unități uniregionale își au centrul de interes economic predominant în regiunea în care sunt situate.
- 13.16. Anumite operațiuni ale unităților pluriregionale nu pot fi repartizate pe regiuni. Este cazul, în cea mai mare parte, al operațiunilor de repartiție și al celor financiare. Prin urmare, soldurile contabile ale unităților pluriregionale, precum economiile și capacitatea netă de finanțare, nu sunt înregistrate la nivel regional pentru unitățile pluriregionale.

Unitățile cu activitate economică locale și activitățile regionale de producție, pe ramuri de activitate

- 13.17. Întreprinderile pot exercita activități de producție în unul sau mai multe locuri, iar pentru conturile regionale este necesară repartizarea geografică a activităților. Sunt denumite „unități locale” părțile unei întreprinderi care rezultă din subdivizarea acesteia în funcție de localizarea geografică a părților respective.
- 13.18. Unitățile instituționale pot fi clasificate în funcție de activitățile economice pentru a descrie activitățile de producție ale economiei, pe ramuri de activitate. Rezultatul este obținerea unor ramuri de activitate eterogene, deoarece numeroase întreprinderi au activități secundare importante care sunt diferite de activitatea lor principală. De asemenea, se obțin unele ramuri de activitate pentru care produsul principal al activității reprezintă un procent mic din producția totală. Pentru a se obține grupe de producători cu activități mai omogene în ceea ce privește producția, structura costurilor și tehnologia de producție, întreprinderile sunt divizate în unități mai mici și mai omogene. Acestea sunt denumite unități cu activitate economică.
- 13.19. Unitatea cu activitate economică locală (UAE locală) este o parte dintr-o unitate cu activitate economică (UAE) care corespunde unei unități locale. Atunci când o UAE exercită activități de producție în mai multe regiuni, informațiile referitoare la UAE sunt divizate pentru a se obține conturile regionale. În scopul acestei divizări, sunt necesare informații privind remunerarea salariaților sau, dacă acestea nu sunt disponibile, informații privind forța de muncă și privind formarea brută de capital fix. Pentru întreprinderile situate într-un singur loc și a căror activitate principală aduce cea mai mare valoare adăugată, UAE locală corespunde întreprinderii.
- 13.20. O ramură de activitate pentru o regiune cuprinde un grup de unități cu activitate economică locale care exercită o activitate omogenă identică sau similară.
- 13.21. Când se definește o UAE locală, trebuie avute în vedere următoarele trei situații diferite:
- o activitate de producție care necesită un volum semnificativ de mână de lucru, realizată într-un loc bine stabilit. În acest context, prin „volum semnificativ de mână de lucru” se înțelege cel puțin echivalentul anual al unei persoane care lucrează în mod regulat cu jumătate de normă;
 - o activitate de producție care nu necesită un volum semnificativ de mână de lucru și care este exercitată într-un loc bine stabilit, nu este considerată, în general, drept UAE locală distinctă, iar producția corespunzătoare ar trebui să fie repartizată unității locale responsabile cu gestionarea acestei producții. Cu toate acestea, există unele excepții de la această regulă, de exemplu în cazul centralelor eoliene, al extracției de petrol și gaze naturale, al huburilor internet și al stațiilor de benzină complet automatizate. Astfel de activități de producție pot fi situate într-o regiune și pot fi administrate integral într-o altă regiune. Producția unor astfel de activități nu se înregistrează în regiunea în care sunt gestionate aceste activități, deoarece producția este realizată într-o altă regiune. Formarea brută de capital fix ar trebui înregistrată în aceeași regiune ca și producția și valoarea adăugată aferente;
 - pentru o activitate de producție care nu se derulează într-un loc fix, se aplică la nivel național conceptul de rezidență (a se vedea punctul 2.04). De exemplu, proiectele majore de construcții întreprinse de contractanți din alte regiuni sunt înregistrate sub forma unei UAE locală distinctă. Exemple de proiecte majore de construcții sunt construirea de poduri, diguri și centrale electrice, care necesită un an sau mai mulți ani pentru a se finaliza și care sunt administrate printr-un oficiu local. Pentru proiectele de construcții cu durată mai mică de un an, rezidența societății-mamă de construcții este utilizată pentru a repartiza producția pe regiuni.
- 13.22. Se înregistrează operațiunile de producție desfășurate între UAE locale, care aparțin de aceeași unitate instituțională și care sunt situate în regiuni diferite. Cu toate acestea, nu se înregistrează livrarea de producție auxiliară între UAE locale, cu excepția cazului în care aceasta poate fi urmărită (a se vedea punctul 1.31). Aceasta înseamnă că se înregistrează numai livrările de producție principală sau secundară transferate între UAE locale, în măsura în care aceste înregistrări fac obiectul conturilor naționale.
- 13.23. În cazul în care o unitate care desfășoară numai activități auxiliare poate fi urmărită din punct de vedere statistic, și anume dacă sunt disponibile conturi separate pentru producția pe care o obține sau dacă aceasta se situează într-o zonă geografică diferită față de unitățile pe care le deservește, aceasta este înregistrată drept unitate separată și se repartizează ramurii de activitate în care se încadrează principala sa activitate, atât în conturile naționale, cât și în cele regionale. În absența unor date de bază adecvate, producția activității auxiliare este estimată prin însumarea costurilor.

METODE DE REGIONALIZARE

- 13.24. Conturile regionale se rezumă la operațiunile unităților care sunt rezidente pe un teritoriu regional. În general, conturile regionale sunt elaborate prin utilizarea metodelor următoare:
- metode ascendente („de jos în sus”);

- (b) metode descendente („de sus în jos”); sau
- (c) o combinație între metodele ascendente și cele descendente.

13.25. Metoda ascendentă („de jos în sus”) de estimare a unui agregat regional constă în colectarea datelor în mod direct pentru unitățile rezidente și elaborarea de estimări regionale prin intermediul agregării.

O abordare pseudo-ascendentă este acceptabilă atunci când nu sunt disponibile date pentru UAE locale. Datele referitoare la UAE locale se pot estima pe baza datelor obținute de la întreprinderi, UAE sau unități locale, utilizându-se modele de distribuție. Estimările sunt agregate pentru a obține totaluri regionale precum în metoda ascendentă.

În a doua etapă a procesului de elaborare, estimările ascendente sunt armonizate cu totalurile obținute din conturile naționale.

13.26. Atunci când informațiile sunt disponibile numai la nivelul unităților care conțin mai multe UAE locale care desfășoară diverse activități în diverse regiuni, indicatori precum remunerarea salariaților și forța de muncă pe regiuni sunt utilizați pentru a realiza defalcări regionale pe ramuri de activitate.

13.27. Metoda descendentă constă în distribuirea pe regiuni a totalului național, fără a se încerca să se facă distincție între unitățile rezidente în funcție de regiuni. Cifra obținută la nivel național se distribuie prin utilizarea unui indicator care este distribuit între regiuni în același mod ca și variabila care trebuie estimată.

Noțiunea de unitate rezidentă clasificată pe regiuni este necesară pentru a garanta o acoperire regională corectă a indicatorului utilizat pentru a obține repartizarea regională a variabilei cerute.

13.28. Metodele ascendente pot fi aplicate ca atare numai în rare cazuri. Metodele mixte sunt de asemenea acceptabile. De exemplu, estimările regionale ale unei variabile sau ale unui ansamblu agregat de variabile pot fi realizate numai prin intermediul metodei ascendente la nivel macroregional. Pentru estimările la nivel regional mai detaliat, se aplică apoi o metodă descendentă.

13.29. Măsurarea directă a valorilor regionale este preferabilă față de măsurarea indirectă. În cazul în care la nivelul UAE locale sunt disponibile microdate complete și fiabile, valorile regionale care corespund, din punct de vedere conceptual, valorilor naționale se estimează prin metoda ascendentă. Pentru a asigura coerența cu totalurile din conturile naționale, aceste estimări ale conturilor regionale sunt armonizate apoi cu agregatele conturilor naționale.

13.30. Măsurarea indirectă pe baza agregatelor naționale și a unui indicator care este corelat cu variabila care trebuie măsurată este supusă erorilor de măsurare. De exemplu, cifrele naționale privind valoarea adăugată brută pe ramuri de activitate pot fi repartizate regiunilor care utilizează statistici regionale privind forța de muncă, pe baza unei ipoteze conform căreia pentru fiecare ramură de activitate valoarea adăugată brută pe salariat este aceeași în toate regiunile. Compilarea la un nivel detaliat de defalcare a ramurilor de activitate îmbunătățește calculele bazate pe metoda descendentă.

13.31. Agregatele de producție sunt repartizate regiunii în care este rezidentă unitatea care desfășoară operațiunile relevante. Locul de rezidență a UAE locale este un criteriu esențial pentru repartizarea acestor agregate unei anumite regiuni. Conceptul de rezidență este preferabil unei abordări teritoriale în care activitățile de producție sunt repartizate în funcție de localizarea acestora.

13.32. Pentru anumite ramuri de activitate precum construcțiile, producția și distribuția de energie, rețelele de comunicare, transporturile și intermedierea financiară și pentru unele operațiuni referitoare la conturile gospodăriilor populației, precum veniturile din proprietate, există probleme specifice privind repartizarea pe regiuni. În scopul comparabilității internaționale a conturilor regionale se utilizează aceleași metode de elaborare sau metode care dau rezultate similare.

13.33. Formarea brută de capital fix este repartizată pe regiuni în funcție de criteriul proprietății. Activele fixe care aparțin unei unități pluriregionale sunt repartizate către UAE locale care le utilizează. Activele fixe utilizate în temeiul unui contract de leasing operațional se înregistrează în regiunea proprietarului activelor, iar cele care sunt utilizate în temeiul unui leasing financiar se înregistrează în regiunea utilizatorului.

AGREGATE PENTRU ACTIVITĂȚILE DE PRODUCȚIE

Valoarea adăugată brută și produsul intern brut, pe regiuni

- 13.34. Pentru estimarea produsului intern brut regional se pot utiliza trei abordări: abordarea bazată pe producție, cea bazată pe venit și cea bazată pe cheltuieli.
- 13.35. Abordarea bazată pe producție calculează produsul intern brut la nivel regional la prețurile pieței drept suma între valoarea adăugată brută la prețuri de bază și impozitele, minus subvențiile pe produse. Valoarea adăugată brută la prețuri de bază este calculată drept diferența dintre producția la prețuri de bază și consumul intermediar la prețuri de achiziție.
- 13.36. Abordarea bazată pe venit calculează produsul intern brut la nivel regional la prețurile pieței prin măsurarea și agregarea diverselor utilizări din partea regională a contului de exploatare al economiei totale: remunerarea salariaților, excedentul brut de exploatare și impozitele minus subvențiile pe producție. Informațiile pe ramură de activitate privind remunerarea salariaților și forța de muncă sunt adesea disponibile la nivel regional. Aceste informații sunt utilizate pentru estimarea valorii adăugate brute pe ramuri de activitate în mod direct sau prin intermediul abordării bazate pe producție. Abordarea bazată pe venit pentru produsul intern brut la nivel regional coincide cu abordarea bazată pe producție.
- 13.37. Informațiile privind excedentul brut de exploatare nu sunt, în general, disponibile pe ramuri de activitate și pe regiuni. Informațiile privind excedentul brut de exploatare al producătorilor de pe piață se pot deduce din registrele contabile ale întreprinderilor. Adesea nu sunt disponibile defalcările pe sectoare instituționale și pe regiuni. Acest lucru reprezintă o barieră pentru utilizarea abordării bazate pe venit pentru estimarea produsului intern brut la nivel regional.
- 13.38. Impozitele (minus subvenții) pe produse constau în impozite (minus subvenții) pe produse și alte impozite (minus subvenții) pe producție. Alocarea impozitelor (minus subvenții) pe produse este prezentată la punctul 13.43. Pentru celelalte impozite (minus subvenții) pe producție, se pot obține informații pe ramuri de activitate, de exemplu, din anchetele în întreprinderi sau prin deduceri bazate pe tipul specific de impozit sau de subvenție a ramurii de activitate în cauză. Aceste elemente pot servi, apoi, drept indicator pentru repartizarea pe regiuni a valorii adăugate brute.
- 13.39. Pentru măsurarea produsului intern brut la nivel regional nu se utilizează abordarea bazată pe cheltuieli din pricina lipsei de informații. Alte exemple în care se remarcă lipsa datelor sunt informațiile directe privind vânzările și achizițiile interregionale și defalcarea exporturilor și a importurilor pe regiuni.

Alocarea SIFIM către întreprinderile utilizatoare

- 13.40. Serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) sunt tratate în conturile regionale în același fel ca în conturile naționale. Repartizarea consumului intermediar al SIFIM pe ramuri de activitate utilizatoare și pe regiuni este problematică deoarece estimările stocurilor de credite și depozite nu sunt, de obicei, disponibile pe regiuni. În aceste cazuri, repartizarea SIFIM către ramurile de activitate utilizatoare este efectuată cu ajutorul unei a doua metode în ordinea preferințelor: se utilizează ca indicatori de repartizare producția brută regională sau valoarea adăugată brută, pe ramuri de activitate.

Forța de muncă

- 13.41. Măsurările producției regionale sunt coerente cu estimările forței de muncă într-o regiune atunci când forța de muncă include atât rezidenții, cât și nerezidenții care lucrează pentru unități de producție regionale. Forța de muncă la nivel regional este definită în conformitate cu principiile care guvernează forța de muncă și rezidența stabilite pentru economia națională (a se vedea punctul 11.17).

Remunerarea salariaților

- 13.42. Pentru producători, remunerarea salariaților se repartizează către UAE locale în care este angajat respectivul personal. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, remunerarea salariaților se repartizează, pe baza celei de a doua metode în ordinea preferințelor, pe baza orelor lucrate. În cazul în care nu sunt disponibile nici date privind remunerarea salariaților, nici date privind orele lucrate, se utilizează numărul salariaților pe UAE locală. Remunerarea salariaților în conturile gospodăriilor populației se repartizează pe regiuni în funcție de rezidență.

Tranziția de la VAB regională la PIB regional

- 13.43. Pentru calcularea PIB la prețurile pieței pentru regiuni, impozitele și subvențiile pe produse sunt repartizate pe regiuni. Prin convenție, aceste impozite și subvenții supraregionale se repartizează pe baza importanței relative a valorii adăugate brute a tuturor ramurilor de activitate din regiune, măsurată în prețuri de bază. Metode alternative de alocare se pot aplica, de la caz la caz, pentru teritoriile cu sisteme fiscale specifice, acestea având drept rezultat rate foarte diferite de impozitare și subvenționare a produselor pe teritoriul unei țări.

13.44. Cifrele pe cap de locuitor se pot calcula pentru PIB-ul tuturor regiunilor. Aceste cifre nu sunt calculate pentru măsurările extraregionale.

13.45. Produsul intern brut la nivel regional pe cap de locuitor poate fi influențat considerabil de fluxul navetiștilor între regiuni. Fluxul net de navetiști către regiuni crește producția peste nivelul care ar fi realizat de populația activă rezidentă. PIB pe cap de locuitor pare a fi destul de ridicat în regiunile de destinație a fluxurilor nete de navetiști și, respectiv, destul de scăzut în regiunile de origine a fluxurilor nete de navetiști.

Ratele de creștere a volumului pentru VAB regională

13.46. În scopul măsurării variațiilor de preț și de volum, principiile aplicate pentru economia națională se aplică și în cazul regiunilor. Cu toate acestea, există probleme legate de datele regionale care îngreunează aplicarea acestor principii la nivelul regiunilor. Exemple de dificultăți sunt următoarele:

- (a) informațiile privind variația prețurilor la nivel regional sunt adesea indisponibile;
 - (b) în cazul în care valoarea adăugată la prețuri curente la nivel regional se estimează direct și nu prin estimarea consumului intermediar pe baza producției, atunci nu este posibilă deflatarea dublă a valorii adăugate la nivel regional;
 - (c) în absența tabelelor resurselor și utilizărilor pe regiuni, variațiile de preț și volum nu pot fi măsurate și evaluate într-un astfel de cadru.
- 13.47. O abordare utilizată des este, prin urmare, deflatarea pe ramuri de activitate a valorii adăugate la nivel regional, pe baza variațiilor de preț la nivel național, pe ramuri de activitate. Această abordare se aplică la nivelul cel mai detaliat la care este disponibilă valoarea adăugată brută la prețuri curente. Se iau în considerare diferențele dintre variațiile de preț la nivel național și la nivel regional datorate diferențelor de structură economică pe ramuri de activitate. Cu toate acestea, această soluție este încă vulnerabilă în privința diferențelor majore dintre variațiile de preț la nivel național și la nivel regional. Exemple de asemenea diferențe sunt:
- (a) diferențe privind structura costurilor și compoziția producției existente în cadrul unei ramuri de activitate între producătorii din diverse regiuni. Pot exista variații semnificative între regiuni în privința modificărilor de prețuri din cadrul unei singure ramuri de activitate;
 - (b) diferențele existente la nivel regional în privința modificărilor de preț ale factorilor importanți de producție, de exemplu modificările de preț din domeniul forței de muncă, cel funciar și cel al închirierii de spații destinate birourilor. Existența unor acorduri salariale naționale fără diferențieri regionale presupune că diferențele regionale în privința modificării ratei salariale sunt mici.

13.48. Valoarea adăugată regională se deflatază prin utilizarea:

- (a) deflatorilor regionali, atunci când sunt disponibili și când sunt de o calitate satisfăcătoare, utilizându-se variația prețurilor produselor, mai curând decât variația prețurilor factorilor de producție. În unele cazuri, deflatorii regionali se pot obține în mod indirect prin combinarea informațiilor privind modificările de valoare și modificările de volum. În cazul în care se folosesc prețurile regionale (eventual în combinație cu deflatorii naționali pe ramuri de activitate), ratele regionale de creștere economică se calculează astfel încât să fie coerente cu ratele naționale de creștere economică;
- (b) deflatații duble, atunci când acest lucru este posibil. Aceasta este relevantă în special în cazurile în care modificarea de preț a consumului intermediar se abate de la cea a producției și în care consumul intermediar este destul de însemnat.

CONTURILE REGIONALE REFERITOARE LA VENITURILE GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI

13.49. Distribuirea și redistribuirea veniturilor determină solduri contabile precum veniturile primare și veniturile disponibile. În conturile regionale, aceste măsurări ale venitului se limitează la gospodăriile populației.

13.50. Conturile regionale ale gospodăriilor populației reprezintă varianta regională a conturilor existente la nivelul național. În scopul măsurării, conturile se limitează la:

- (a) contul de alocare primară a veniturilor;
- (b) contul de distribuire secundară a venitului.

Aceste conturi înregistrează venitul primar și venitul disponibil al gospodăriilor populației rezidente într-o regiune dată (a se vedea tabelul 13.1).

Tabelul 13.1 — Conturile regionale ale gospodăriilor populației

		Regiune				Corecție pentru a ține seama de fluxurile regionale, fără contrapartidă națională	Total național
		a	b		Nivel extra regional		
Alocarea primară a veniturilor							
<i>Resurse</i>	B.2/B.3. Excedentul net de exploatare/venitul mixt						
	D.1. Remunerarea salariaților						
	D.4. Venituri din proprietate, de primit					Minus venitul din proprietate intraregional legat de B.2/B.3	
<i>Utilizări</i>	D.4. Venituri din proprietate, de plătit					Minus venitul din proprietate intraregional legat de B.2/B.3	
	B.5. Venituri primare (sold contabil)						
Contul de distribuire secundară a veniturii gospodăriilor populației							
<i>Resurse</i>	B.5. Venituri primare						
	D.62. Prestații sociale, altele decât prestațiile sociale în natură						
	D.7. Alte transferuri curente de primit						
<i>Utilizări</i>	D.5. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.						
	D.61. Cotizații sociale						
	D.7. Alte transferuri curente de plătit						
	B.6. Venitul disponibil (sold contabil)						
	Informații suplimentare						
	Populația (numărul de locuitori)						
	Venituri primare pe cap de locuitor						
	Venitul disponibil pe cap de locuitor						

- 13.51. Conturile regionale ale gospodăriilor populației vizează gospodăriile populației rezidente pe un teritoriu regional determinat. Suma membrilor gospodăriilor populației rezidente dintr-o regiune corespunde populației totale rezidente a regiunii.
- 13.52. Regulile aplicabile pentru determinarea rezidenței gospodăriilor populației la nivel național se aplică și conturilor regionale ale gospodăriilor populației. Prin excepție, în cazul în care regiunea-gazdă se află în aceeași țară ca și regiunea de rezidență, elevii, studenții și pacienții pe termen lung sunt considerați rezidenți ai regiunii-gazdă, cu condiția ca șederea acestora pe teritoriul regiunii respective să depășească un an.
- 13.53. Conturile gospodăriilor populației pot fi extinse prin utilizarea conturilor de venituri. Aceasta necesită repartizarea pe regiuni a statisticilor referitoare la conturile naționale privind cheltuielile pentru consum final defalcate pe gospodării ale populației și ajustarea acestora pentru a ține cont de variația participației nete a gospodăriilor la rezervele fondurilor de pensii. Economii la nivel regional pe gospodării ale populației constituie soldul contabil.
- 13.54. Repartizarea pe regiuni a cheltuielilor pentru consum final defalcate pe gospodării ale populației necesită informații regionale fiabile provenite, de exemplu, dintr-o anchetă extinsă privind bugetul gospodăriilor populației. Cu toate acestea, deseori, o astfel de repartizare regională nu este disponibilă, iar în conturile naționale cheltuielile pentru consum final defalcate pe gospodării ale populației se estimează, adesea, pe baza altor informații. În aceste condiții, realizarea unei defalcări pe regiuni este mai dificilă.
- 13.55. Administrațiile publice pot juca un rol important în furnizarea către gospodăriile populației a serviciilor de învățământ, sănătate și asistență socială, prin intermediul transferurilor sociale în natură. Rolul unor astfel de transferuri sociale în natură diferă substanțial de la o țară la alta și poate suferi fluctuații majore de-a lungul timpului. Repartizarea pe regiuni a unor astfel de transferuri sociale în natură presupune că se pot obține date regionale privind consumul final efectiv defalcate pe gospodării ale populației și venitul disponibil ajustat defalcate pe gospodării ale populației. Având în vedere rolul important pe care îl dețin în unele state membre transferurile sociale în natură, comparația între statele membre a consumului final efectiv și a venitului disponibil efectiv defalcate pe gospodării ale populației poate oferi o imagine diferită de cea pe care o oferă o comparație bazată pe cheltuielile pentru consum final și venitul disponibil defalcate pe gospodării ale populației.
-

CAPITOLUL 14

SERVICII DE INTERMEDIERE FINANCIARĂ INDIRECT MĂSURATE (SIFIM)

CONCEPTUL DE SIFIM ȘI IMPACTUL ALOCĂRII LOR LA SECTOARELE UTILIZATOARE ASUPRA AGREGATELOR PRINCIPALE

- 14.01. O modalitate tradițională de furnizare a serviciilor financiare este reprezentată de intermedierea financiară. Acesta este procesul prin care o instituție financiară, cum ar fi o bancă, acceptă depozite de la unități care doresc să primească dobândă pentru fonduri și le oferă ca împrumut unităților ale căror fonduri proprii sunt insuficiente pentru a le satisface necesitățile. Astfel, banca pune la dispoziție un mecanism prin care prima entitate oferă un împrumut celei de a doua. Unitățile care pun la dispoziție fondurile oferite ca împrumut acceptă o rată a dobânzii mai mică decât cea plătită de către împrumutat. Rata dobânzii „de referință” este rata la care atât creditorul, cât și împrumutatul, ar fi dispuși să realizeze un acord. Diferența dintre rata de referință și rata efectiv plătită depunătorilor și percepută împrumutaților reprezintă un comision pentru un serviciu de intermediere financiară indirect măsurat (SIFIM). Totalul SIFIM corespunde sumei celor două comisioane implicite plătite de către împrumutat și creditor.
- 14.02. Totuși, se întâmplă rar ca valoarea fondurilor oferite drept credit de către o instituție financiară să corespundă exact valorii fondurilor depuse la aceasta. O parte a sumelor bănești ar putea fi depuse, dar nu încă oferite drept credit; unele credite ar putea fi finanțate din fondurile proprii ale băncilor și nu din fonduri luate cu împrumut. Totuși, depunătorul fondurilor primește aceeași valoare a dobânzii și a serviciului de intermediere indiferent dacă fondurile sale sunt oferite sau nu ca împrumut, iar împrumutatul plătește aceeași rată a dobânzii și primește același serviciu de intermediere indiferent dacă fondurile sale sunt obținute din fonduri intermediare sau din fondurile proprii ale băncii. Din acest motiv SIFIM sunt estimate pentru toate creditele și depozitele oferite de către o instituție financiară, indiferent de sursa fondurilor. Sumele înregistrate corespunzătoare dobânzilor sunt calculate ca rata de referință înmulțită cu valoarea creditului sau a depozitului în cauză. Diferența dintre sumele respective și sumele efectiv plătite sau încasate de instituția financiară sunt înregistrate drept comisioane pentru servicii indirecte plătite de împrumutat sau de depunător instituției financiare. Sumele înregistrate în sistem ca dobânzi sunt descrise ca „dobândă SEC”, iar sumele totale efectiv plătite către sau de către instituția financiară sunt descrise ca „dobândă bancară”. Comisionul pentru serviciul implicit total este reprezentat de suma dintre dobânda bancară aferentă creditelor minus dobânda SEC aferentă aceluiași credite plus dobânda SEC aferentă depozitelor minus dobânda bancară aferentă aceluiași depozite.
- 14.03. SIFIM se aplică numai creditelor și depozitelor furnizate de sau depuse la instituții financiare. Nu este necesar ca instituțiile financiare în cauză să fie rezidente și nici clienții instituției financiare nu trebuie să fie rezidenți. Există importuri și exporturi de SIFIM. Nu este necesar ca instituțiile financiare să ofere și posibilitatea constituirii de depozite și să acorde credite. Filialele financiare ale comercianților cu amănuntul sunt exemple de instituții financiare care oferă credite fără să accepte depozite. O instituție care acordă bani cu împrumut și care are conturi suficient de detaliate pentru a fi tratată ca o societate sau ca o cvasisocietate poate primi SIFIM.
- 14.04. Pentru a evalua impactul alocării SIFIM asupra PIB-ului și a venitului național, față de situația în care SIFIM nu ar fi alocate, trebuie luate în considerare cinci cazuri:
- (a) creditele sunt oferite și depozitele sunt acceptate de intermediari financiari rezidenți (IF) pentru consumul intermediar al producătorilor de piață (incluzând gospodăriile populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți și de locuințe):
- Producția de SIFIM a IF este contrabalansată de consumul intermediar al producătorilor de piață. Prin urmare, nu există impact asupra PIB și asupra venitului național;
- (b) creditele sunt oferite și depozitele sunt acceptate de IF rezidenți pentru consumul intermediar al producătorilor non-piață și pentru consumul final al gospodăriilor populației:
- În cazul în care SIFIM sunt consumate de către producătorii non-piață, sub formă de consum intermediar, producția aferentă unor astfel de producători crește cu aceeași valoare deoarece consumul intermediar este parte a sumei costurilor lor, iar fluxul de contrapartidă este o creștere a cheltuielii cu consumul final. Prin urmare, PIB-ul și venitul național cresc cu valoarea corespunzătoare SIFIM alocate.
- De asemenea, în cazul în care SIFIM sunt consumate de gospodăriile populației în calitatea lor de consumatori finali, PIB-ul și venitul național cresc cu valoarea corespunzătoare SIFIM alocate;
- (c) creditele sunt oferite și depozitele sunt acceptate de IF rezidenți pentru non-IF nerezidenți (exporturi de SIFIM):
- Exporturile de SIFIM sunt înregistrate, crescând PIB-ul. Dar în tranziția de la PIB la venitul național, această creștere este contrabalansată de o scădere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt deduse din dobânda de primit din credite și adunate la dobânda de plătit pentru depozite). Prin urmare, exporturile de SIFIM nu au un impact asupra venitului național;
- (d) creditele sunt oferite și depozitele sunt acceptate de IF nerezidenți pentru consumul intermediar al producătorilor de piață, incluzând gospodăriile populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți și de locuințe (importuri de SIFIM):

PIB-ul scade cu valoarea corespunzătoare acestei categorii de importuri de SIFIM, deoarece elementul lor corespunzător este consumul intermediar. Dar în tranziția de la PIB la venitul național, această scădere este contrabalansată de o creștere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt adunate la dobânda de primit la depozite și deduse din dobânda de plătit pentru credite). Prin urmare, această categorie de importuri nu are impact asupra venitului național;

- (e) creditele sunt oferite și depozitele sunt acceptate de IF nerezidenți pentru consumul intermediar al producătorilor non-piață și pentru consumul final al gospodăriilor populației (importuri de SIFIM);

Importurile de SIFIM efectuate de producători non-piață corespund consumului intermediar. Producția unor astfel de producători este crescută cu aceeași valoare deoarece consumul intermediar este o parte a sumei costurilor, iar fluxul de contrapartidă este o creștere a cheltuielilor cu consumul final. Când PIB-ul se măsoară luând în calcul producția, creșterea consumului intermediar este compensată de creșterea producției, lăsând valoarea adăugată neschimbată. Când PIB-ul se măsoară luând în calcul cheltuielile, creșterea cheltuielilor pentru consumul final este neutralizată de creșterea importurilor de servicii. Dar în tranziția de la PIB la venitul național, există o creștere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii (deoarece SIFIM sunt adunate la dobânda de primit la depozite și deduse din dobânda de plătit pentru credite). Prin urmare, venitul național crește cu valoarea acestei categorii de importuri de SIFIM.

De asemenea, în cazul în care SIFIM sunt importate de gospodăriile populației în calitatea lor de consumatori finali, nu există niciun impact asupra PIB-ului, iar venitul național crește deoarece există o creștere a dobânzii de primit minus cea de plătit restului lumii.

Prin convenție, SIFIM nu se calculează pentru creditele și depozitele interbancare între IF rezidenți, nici între IF rezidenți și cei nerezidenți. Dar creditele și depozitele interbancare sunt utilizate la calcularea ratelor de referință.

14.05. Dintre cele cinci cazuri prezentate la punctul 14.04, impactul alocării SIFIM asupra PIB-ului și asupra venitului național poate fi rezumat după cum urmează:

- (a) PIB-ul crește cu valoarea SIFIM prestate de IF rezidenți și alocate sectoarelor S.13 (administrații publice), S.14 (gospodăriile populației în calitatea lor de consumatori), S.15 (IFSLSGP) și S.2 (restul lumii);
- (b) PIB-ul scade cu valoarea SIFIM importate alocate la S.11 (societăți nefinanciare), S.12 (societăți financiare), excluzând S.121 (banca centrală), S.122 (societăți care acceptă depozite, cu excepția băncii centrale) și S.125 (alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii) și S.14 (gospodăriile populației în calitatea lor de proprietari de locuințe și de întreprinderi neconstituite în societăți);
- (c) venitul național crește cu valoarea SIFIM (prestate de IF rezidenți sau importate) alocate sectoarelor S.13 (administrații publice), S.14 (gospodăriile populației în calitatea lor de consumatori) și S.15 (IFSLSGP).

CALCULAREA PRODUCȚIEI DE SIFIM PENTRU SECTOARELE S.122 ȘI S.125

14.06. SIFIM sunt prestate de IF: banca centrală (S.121); societăți care acceptă depozite, cu excepția băncii centrale (S.122); și alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii (S.125).

Calculule privind SIFIM se concentrează asupra subsectoarelor S.122 și S.125; prin convenție, SIFIM nu sunt calculate pentru banca centrală (a se vedea partea VI).

Datele statistice necesare

14.07. Pentru fiecare dintre subsectoarele S.122 și S.125, sunt necesare date sub formă de tabel de stocuri de credite și depozite, clasificate pe sectoare de utilizatori și cu mediile calculate pentru o perioadă de patru trimestre, precum și dobânda acumulată corespunzătoare. Dobânda este calculată după realocarea la beneficiari a subvențiilor pentru rata dobânzii.

Ratele de referință

14.08. În bilanțurile intermediarilor financiari incluse în subsectoarele S.122 și S.125, creditele și depozitele unităților rezidente trebuie defalcate pentru a se diferenția între credite și depozite:

- care sunt interbancare (și anume, în cadrul unităților instituționale care furnizează SIFIM incluse în subsectoarele S.122 și S.125);
- care sunt realizate cu sectoarele instituționale utilizatoare (S.11 – alte subsectoare S. 12 – S.13 – S.14 – S.15) (cu excepția băncilor centrale).

În plus, creditele și depozitele restului lumii (S.2) sunt defalcate în credite și depozite ale intermediarilor financiari nerezidenți și credite și depozite ale altor nerezidenți.

Rata de referință internă

14.09. Pentru a obține producția de SIFIM a IF rezidenți defalcate pe sectoare instituționale utilizatoare rezidente, rata internă de referință se calculează ca raportul dintre dobânda de primit din credite în și între subsectoarele S.122 și S.125 și stocurile de credite în și între subsectoarele S.122 și S.125, după cum urmează:

$$\frac{\text{dobânda de primit din credite în și între subsectoarele S.122 și S.125}}{\text{stocurile de credite în și între subsectoarele S.122 și S.125}}$$

În teorie, rata de referință internă este aceeași în situația în care se utilizează date referitoare la depozite în loc de date referitoare la credite. Din cauza unor incoerențe ale datelor, estimarea rezultată prin utilizarea datelor referitoare la depozite va fi diferită de estimarea rezultată prin utilizarea datelor referitoare la credite.

Când datele referitoare la depozite sunt mai fiabile, rata de referință internă ar trebui calculată pentru depozitele interbancare ca raportul dintre:

$$\frac{\text{dobânda de plătit la depozite în și între subsectoarele S.122 și S.125}}{\text{stocuri de depozite în și între subsectoarele S.122 și S.125}}$$

În cazul în care datele referitoare la credite și depozite sunt la fel de fiabile, rata de referință internă ar trebui să fie calculată pentru creditele și depozitele interbancare ca raportul dintre dobânda de primit în cazul creditelor contractate plus dobânda de plătit pentru depozitele deținute între IF, și stocul de împrumuturi plus stocul de depozite deținute de IF în numele altor IF.

În cazurile în care IF rezidenți, pentru clienții lor rezidenți, oferă credite și acceptă depozite exprimate în monedă străină, se calculează mai multe rate de referință interne în funcție de fiecare monedă sau grupuri de monede dacă acest calcul îmbunătățește semnificativ estimările. Aceasta ar necesita defalcarea pe monede sau pe grupuri de monede atât a calculării ratelor de referință interne, precum și a creditelor și depozitelor IF rezidenți în raport cu fiecare sector utilizator rezident.

Ratele de referință externe

14.10. Pentru a determina importurile și exporturile de SIFIM, rata de referință utilizată este rata medie interbancară ponderată în funcție de nivelurile stocurilor din rubricile „credite între IF rezidenți, pe de o parte, și IF nerezidenți, pe de altă parte” și „depozite între IF rezidenți, pe de o parte, și IF nerezidenți, pe de altă parte”, care sunt incluse în bilanțurile IF. Deci rata de referință externă se calculează ca raportul dintre dobânda aferentă creditelor plus dobânda aferentă depozitelor între IF rezidenți și IF nerezidenți și stocul de credite plus stocul de depozite între IF rezidenți și IF nerezidenți.

Se calculează mai multe rate de referință externă pentru diferite monede sau grupuri de monede, în cazul în care datele sunt disponibile pentru fiecare monedă sau grup de monede pentru următoarele categorii, dacă acest calcul îmbunătățește semnificativ estimările:

(a) credite și depozite aferente IF nerezidenți în raport cu fiecare sector utilizator

(b) credite și depozite aferente IF rezidenți în raport cu utilizatori nerezidenți.

Defalcare detaliată a SIFIM pe sectoare instituționale

14.11. Prin convenție, SIFIM interbancare nu se calculează între IF rezidenți, nici între IF rezidenți și cei nerezidenți. SIFIM se calculează doar în cazul sectoarelor instituționale utilizatoare nebancare.

Pentru fiecare sector instituțional non-IF este necesar să existe date conform următorului tabel cu credite acordate și depozite acceptate de IF rezidenți:

	Stocuri	Dobânda de primit de către IF rezidenți	Stocuri	Dobânda de plătit de către IF rezidenți
Credite acordate de IF rezidenți (S.122 și S.125)			Depozite la IF rezidenți (S.122 și S.125)	

Totalul SIFIM pe sectoare instituționale se obține ca suma dintre SIFIM aferente creditelor acordate sectorului instituțional și SIFIM aferente depozitelor sectorului instituțional.

SIFIM aferente creditelor acordate sectorului instituțional sunt estimate ca dobânda de primit pentru credite minus (stocuri de credite înmulțite cu rata de referință internă).

SIFIM aferente depozitelor sectorului instituțional sunt estimate ca (stocuri de depozite înmulțite cu rata de referință internă) minus dobânda de plătit pentru depozite.

O parte din producție este exportată; pe baza bilanțurilor IF se observă:

	Stocuri	Dobânda de primit de către IF rezidenți		Stocuri	Dobânda de plătit de către IF rezidenți
Credite către nerezidenți nebankari			Depozite la nerezidenți nebankari		

Exporturile de SIFIM sunt estimate utilizând rata de referință externă interbancară, pentru credite acordate nerezidenților (excluzând IF), ca dobândă de primit minus (stocuri de credite înmulțite cu rata de referință externă).

Exporturile de SIFIM aferente depozitelor nerezidenților (excluzând IF) sunt estimate ca (stocuri de depozite înmulțite cu rata de referință externă) minus dobânda de plătit.

În cazul în care mai multe rate de referință sunt utilizate pentru diferite monede sau grupuri de monede, creditele și depozitele sunt împărțite atât în funcție de sectoarele instituționale utilizatoare, cât și de monedele (sau grupurile de monede) în care sunt exprimate.

Defalcarea în consum intermediar și final al SIFIM alocate gospodăriilor populației

14.12. SIFIM atribuibile gospodăriilor populației sunt defalcate în următoarele categorii:

- (a) consumul intermediar al gospodăriilor populației în calitatea lor de proprietari de locuințe;
- (b) consumul intermediar al gospodăriilor populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți; și
- (c) consumul final al gospodăriilor populației.

Metoda de estimare necesită o defalcare a creditelor acordate gospodăriilor populației (stocuri și dobânzi) în următoarele categorii corespunzătoare:

- (i) credite pentru locuință;
- (ii) credite acordate gospodăriilor populației în calitate de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți; și
- (iii) alte credite acordate gospodăriilor populației.

Creditele acordate gospodăriilor populației în calitatea lor proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți și creditele pentru locuință figurează, în general, separat în diversele defalcări ale împrumuturilor din statisticile financiare și monetare. Alte credite acordate gospodăriilor populației se obțin ca element rezidual prin scăderea celor două categorii de credite menționate anterior din total. SIFIM pentru creditele acordate gospodăriilor populației ar trebui distribuite între cele trei categorii pe baza informațiilor cu privire la stocuri și dobânzi pentru fiecare dintre cele trei grupuri. Creditele pentru locuință nu sunt identice cu creditele ipotecare, deoarece creditele ipotecare pot avea alte scopuri.

Depozitele gospodăriilor populației sunt defalcate în:

- 1. depozite ale gospodăriilor populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți; și
- 2. depozite ale gospodăriilor populației în calitatea lor de consumatori.

În absența datelor statistice cu privire la depozitele gospodăriilor populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți, stocurile de depozite se calculează printr-una dintre următoarele metode:

Metoda 1

Stocurile de depozite se calculează pornind de la ipoteza că raportul dintre stocurile de depozite și valoarea adăugată constatată pentru cele mai mici întreprinderi se aplică întreprinderilor neconstituite în societăți.

Metoda 2

Stocurile de depozite se calculează pornind de la ipoteza că raportul dintre stocurile de depozite și cifra de afaceri constatată pentru cele mai mici întreprinderi se aplică întreprinderilor neconstituite în societăți.

SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populației trebuie distribuite între SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populației în calitatea lor de proprietari de întreprinderi neconstituite în societăți și SIFIM aferente depozitelor gospodăriilor populației în calitatea lor de consumatori pe baza stocurilor medii ale acestor două categorii, pentru care, în cazul lipsei informațiilor suplimentare, se poate folosi aceeași rată a dobânzii.

Ca alternativă, în cazul în care nu există informații detaliate privind creditele și depozitele gospodăriilor populației, SIFIM aferente gospodăriilor populației se alocă consumului intermediar și consumului final, pornind de la ipoteza că toate creditele sunt atribuibile gospodăriilor populației în calitatea lor de producători sau de proprietari de locuințe și că toate depozitele sunt atribuibile gospodăriilor populației în calitatea lor de consumatori.

CALCULAREA IMPORTURILOR DE SIFIM

14.13. IF nerezidenți acordă credite rezidenților și acceptă depozite de la rezidenți. Pentru fiecare sector instituțional sunt necesare date conform următorului tabel.

	Stocuri	dobânzi de primit de către IF nerezidenți și de plătit de către utilizatori rezidenți		Stocuri	dobândă de plătit de către IF nerezidenți și de primit de către utilizatori rezidenți
Credite acordate de IF nerezidenți				Depozite la IF nerezidenți	

Importurile de SIFIM pentru fiecare sector instituțional sunt calculate în modul următor:

Importurile de SIFIM în cazul creditelor sunt estimate ca dobânda de primit de către IF nerezidenți minus (stocurile de credite *înmulțite* cu rata de referință externă).

Importurile de SIFIM în cazul depozitelor sunt estimate ca (stocurile de depozite *înmulțite* cu rata de referință externă) minus dobânda de plătit de către IF nerezidenți

Se recomandă să se utilizeze mai multe rate de referință externă pentru fiecare monedă sau pentru grupuri de monede (a se vedea punctul 14.10).

SIFIM ÎN TERMENI DE VOLUM

14.14. Estimările volumului pentru SIFIM sunt calculate utilizând stocurile de credite și depozite deflate la prețurile perioadei de bază, utilizându-se un indice general de preț, cum ar fi deflatorul implicit de preț pentru cererea internă finală.

Prețul SIFIM are două componente: prima este diferența dintre rata dobânzii bancare și rata de referință (sau inversul în cazul depozitelor) care reprezintă marja câștigată de intermediarul financiar; a doua este indicele de preț utilizat pentru a deflata stocurile de credite și depozite la prețurile perioadei de bază.

SIFIM în termeni de volum se calculează în modul următor:

$$\text{SIFIM în termeni de volum} \\ \text{aferele creditelor acordate} \\ \text{sectorului instituțional} = \frac{\text{SIFIM aferente creditelor acordate} \\ \text{sectorului instituțional}}{\text{indice de preț}} \times \frac{\text{marja perioadei de bază}}{\text{marja efectivă}}$$

$$\text{SIFIM în termeni de volum} \\ \text{aferele depozitelor sectorului} \\ \text{instituțional} = \frac{\text{SIFIM aferente depozitelor} \\ \text{sectorului instituțional}}{\text{indice de preț}} \times \frac{\text{marja perioadei de bază}}{\text{marja efectivă}}$$

Marja perioadei de bază aferentă creditelor este *egală cu* rata efectivă a dobânzii aferentă creditelor *minus* rata de referință.

Marja perioadei de bază aferentă depozitelor este *egală cu* rata de referință *minus* rata efectivă a dobânzii aferentă depozitelor.

În termeni nominali, marja efectivă este egală cu raportul dintre SIFIM și stocuri, astfel încât înlocuirea marjei efective prin această expresie în cele două formule de mai sus determină următoarele:

$$\text{SIFIM în termeni de volum} \\ \text{aferele creditelor acordate} \\ \text{sectorului instituțional} = \frac{\text{stocuri de credite acordate} \\ \text{sectorului instituțional}}{\text{indice de preț}} \times \text{marja perioadei de bază}$$

$$\text{SIFIM în termeni de volum} \\ \text{aferele depozitelor sectorului} \\ \text{instituțional} = \frac{\text{stocuri de depozite ale sectorului} \\ \text{instituțional}}{\text{indice de preț}} \times \text{marja perioadei de bază}$$

CALCULAREA SIFIM PE RAMURI DE ACTIVITATE

14.15. Alocarea SIFIM între ramurile de activitate utilizatoare se bazează pe stocurile de credite și depozite pentru fiecare ramură de activitate și, dacă aceste informații nu sunt fiabile, pe producția fiecărei ramuri de activitate.

PRODUCȚIA BĂNCII CENTRALE

14.16. Producția băncii centrale se măsoară, prin convenție, ca suma costurilor, și anume consumul ei intermediar, remunerarea salariaților, consumul de capital fix și alte impozite minus subvențiile pentru producție. Nu este necesar ca SIFIM să fie calculate pentru banca centrală.

Comisioanele și onorariile pentru serviciile măsurate direct facturate de banca centrală, atât în cazul unităților rezidente, cât și în cazul celor nerezidente, ar trebui alocate acestor unități.

Doar partea din producția totală a băncii centrale (suma costurilor minus comisioane și onorarii) care nu este vândută trebuie să fie, prin convenție, alocată consumului intermediar al altor IF: subsectoarele S.122 (societăți care acceptă depozite, cu excepția băncii centrale) și S.125 (alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii) – proporțional cu valoarea adăugată respectivă a fiecăruia dintre aceste subsectoare.

Pentru echilibrarea conturilor subsectoarelor S.122 și S.125, valoarea consumului lor intermediar respectiv de servicii prestate de banca centrală se contrabalansează printr-un transfer curent (clasificat la D.759 – „alte transferuri curente diverse”) primit de la banca centrală, de aceeași valoare.

CAPITOLUL 15

CONTRACTE, CONTRACTE DE LEASING ȘI LICENȚE**INTRODUCERE**

- 15.01. Contractele sunt acorduri privind condițiile în care bunurile, serviciile și activele sunt furnizate clientului. Contractele care reprezintă vânzări directe de bunuri, servicii sau active determină valoarea și momentul de înregistrare a operațiunii care, în cazul bunurilor, este schimbarea proprietății. Diferența dintre momentul efectuării plății și momentul înregistrării este reflectat în înregistrările în alte conturi de primit sau de plătit din contul financiar.
- 15.02. Leasingurile, licențele și permisele sunt contracte care stabilesc clasificarea plăților și proprietatea economică asupra activelor; Unele dintre contracte constituie un tip distinct de active nefinanciare.
- 15.03. În prezentul capitol, înregistrarea diverselor grupe de contracte complexe și ale fluxurilor și stocurilor lor subiacente sunt analizate în șapte secțiuni:
- (a) distincția dintre leasingurile operaționale, leasingurile de resurse și leasingurile financiare;
 - (b) permise de utilizare a resurselor naturale;
 - (c) permise de desfășurare a unor activități specifice;
 - (d) parteneriate public-privat;
 - (e) contracte de concesiune a serviciilor;
 - (f) contracte de leasing operațional comercializabile;
 - (g) drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare.

DISTINCȚIA DINTRE LEASINGURILE OPERAȚIONALE, LEASINGURILE DE RESURSE ȘI LEASINGURILE FINANCIARE

15.04. Se disting trei tipuri de leasinguri de active nefinanciare (a se vedea tabelul 15.1):

- (a) leasingul operațional;
- (b) leasingul de resurse;
- (c) leasingul financiar.

Fiecare dintre aceste leasinguri este legat de utilizarea unui activ nefinanciar:

- în cazul leasingurilor operaționale și al leasingurilor de resurse, nu are loc o schimbare a proprietății economice și proprietarul legal este în continuare proprietarul economic. Leasingurile de resurse sunt utilizate pentru resursele naturale, cum ar fi terenurile și spectrul de frecvențe radio. Leasingurile operaționale sunt folosite pentru toate celelalte active nefinanciare;
- în cazul leasingurilor financiare, are loc o schimbare a proprietății economice asupra activului, iar proprietarul legal al activului nu este considerat ca fiind proprietarul economic. Leasingurile financiare se pot aplica tuturor activelor nefinanciare, inclusiv, în unele situații, resurselor naturale.

15.05. Fiecare entitate, cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar are atât un proprietar legal, cât și un proprietar economic. În numeroase cazuri, proprietarul economic este același cu proprietarul legal. În cazul în care sunt diferiți, proprietarul legal a transferat proprietarului economic, alături de beneficiile conexe, responsabilitatea pentru riscul aferent utilizării entității în cadrul unei activități economice. În schimb, proprietarul legal acceptă de la proprietarul economic plățile corespunzătoare unui alt ansamblu de riscuri și beneficii.

Tabelul 15.1 — Înregistrarea a trei tipuri diferite de leasing

Tip de leasing	Metoda de înregistrare a utilizatorului
Leasing operațional (nu se aplică în cazul resurselor naturale)	Utilizatorul nu este proprietarul economic al activului nefinanciar. Chiriile sunt înregistrate ca plăți pentru un serviciu, și anume cheltuieli pentru consum intermediar sau consum final ale administrațiilor publice, ale gospodăriilor populației și ale IFSLSGP.
Leasing de resurse (numai în cazul resurselor naturale)	Utilizatorul nu este proprietarul economic al resursei naturale. Plățile sunt chirii (venituri din proprietate).
Leasing financiar	Utilizatorul este proprietarul economic al unui activ nefinanciar, care este finanțat printr-un credit acordat de locator. Plățile sunt, în majoritate, rambursarea principalului și plăți ale dobânzii aferente creditului. O parte din plățile dobânzilor poate fi înregistrată ca SIFIM, atunci când creditorul este un intermediar financiar. Această plată este clasificată drept cheltuieli pentru consumul intermediar sau consumul final ale administrațiilor publice, ale gospodăriilor populației și ale IFSLSGP.

Tabelul 15.2 — Înregistrarea a trei tipuri diferite de leasing, în funcție de tipul operațiunii

Tip de operațiune	Tip de utilizare și active implicate
Consumul intermediar	Leasing operațional al activelor produse, de exemplu mașini și drepturi de proprietate intelectuală Servicii SIFIM pentru un leasing financiar
Consumul de capital fix	Numai pentru active produse și numai pentru proprietarul economic
Cheltuiala pentru consum final	Leasing operațional pentru bunuri de consum de folosință îndelungată Achiziții de bunuri de consum de folosință îndelungată (inclusiv atunci când sunt finanțate printr-un leasing financiar sau sunt cumpărate cu plata în rate) Servicii SIFIM pentru un leasing financiar acordat consumatorilor finali
Achiziții de active nefinanciare	
Formare de capital fix	Achiziții de active produse (inclusiv atunci când sunt finanțate printr-un leasing financiar)
Achiziții de resurse naturale	Achiziții de resurse naturale, inclusiv dreptul de utilizare până la epuizarea resursei
Achiziții de alte active neproduse	Achiziționarea dreptului de a utiliza o resursă naturală pentru o perioadă îndelungată, de exemplu o cotă de pescuit
Plăți reprezentând venituri din proprietate	
Chirii	Leasing de resurse, de exemplu plata pentru utilizarea unei resurse naturale
Dobânzi	Leasing financiar, de exemplu achiziționarea unui activ nefinanciar finanțat simultan printr-un credit
Operațiuni financiare: credit	Leasing financiar, de exemplu achiziționarea unui activ nefinanciar finanțat simultan printr-un credit

15.06. *Definiție:* proprietarul economic al entităților cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar, este unitatea instituțională îndreptățită să pretindă beneficii asociate utilizării entităților în cursul unei activități economice în temeiul acceptării riscurilor asociate.

15.07. *Definiție:* proprietarul legal al entităților cum ar fi un bun, un serviciu, o resursă naturală, un activ sau un pasiv financiar, este unitatea instituțională îndreptățită prin lege și care în temeiul legii poate pretinde beneficiile asociate acestor entități.

Leasinguri operaționale

- 15.08. *Definiție:* un leasing operațional este un acord prin care proprietarul legal este și proprietarul economic și acceptă riscurile operaționale și primește beneficiile economice aferente activului, prin impunerea de plăți pentru utilizarea activului în cadrul unei activități productive.
- 15.09. Un indicator al leasingului operațional este acela că proprietarului legal îi revine responsabilitatea de a repara sau a întreține activul.
- 15.10. În cadrul unui leasing operațional, activul rămâne în bilanțul locatorului.
- 15.11. Plățile efectuate pentru activele produse în cadrul unui leasing operațional sunt denumite chirii și sunt înregistrate ca plăți pentru un serviciu (vezi tabelul 15.2). Caracterul unui leasing operațional este cel mai bine descris în legătură cu echipamentele, întrucât leasingurile operaționale sunt adesea pentru vehicule, macarale, sonde de foraj etc. Totuși, orice tip de activ nefinanciar poate face obiectul unui leasing operațional. Serviciul prestat de locator înseamnă mai mult decât simpla punere la dispoziție a activului. El include alte elemente, cum ar fi confortul și siguranța utilizării. În cazul echipamentelor, locatorul sau proprietarul echipamentului menține în mod obișnuit un stoc de echipamente în bună stare de funcționare, care pot fi închiriate la cerere sau în urma unei notificări în termen scurt. Locatorul trebuie, în mod normal, să fie specialist în exploatarea echipamentului. Acest lucru este important în cazul echipamentelor de o complexitate ridicată, cum ar fi computerele, pentru care locatorul nu ar avea cunoștințele tehnice necesare sau facilitățile pentru a întreține echipamentul în mod corespunzător. Locatorul poate, de asemenea, să se angajeze să înlocuiască echipamentul în cazul unei defecțiuni grave sau de durată. În cazul unei clădiri, locatorul este responsabil de integritatea structurală a clădirii și de înlocuire, în cazul daunelor produse, de exemplu, de un dezastru natural și, în general, răspunde de asigurarea bunei funcționări a ascensoarelor și a sistemelor de încălzire și de ventilație
- 15.12. La origine, leasingul operațional a fost creat pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor care solicită anumite tipuri de echipamente numai la intervale periodice. Numeroase leasinguri operaționale sunt pe perioade scurte, chiar dacă locatorul poate reînnoi contractul de leasing la expirarea perioadei și același utilizator poate folosi același echipament în mai multe rânduri. Totuși, odată cu evoluția unor tipuri din ce în ce mai complexe de echipamente, cu precădere în domeniul electronic, serviciile de întreținere și de back-up oferite de locator reprezintă factori importanți care pot influența un utilizator în sensul de a lua în leasing echipamente în loc de a le achiziționa. Alți factori care pot convinge utilizatorii să prefere leasingul pe perioade îndelungate în loc de achiziționare sunt consecințele pentru bilanțul întreprinderii, pentru fluxul de numerar sau pentru obligațiile fiscale.

Leasinguri financiare

- 15.13. *Definiție:* un leasing financiar este un acord prin care locatorul este proprietarul legal al unui activ, iar locatorul este proprietarul economic, întrucât acesta din urmă suportă riscurile de exploatare și primește beneficiile economice care rezultă din utilizarea activului într-o activitate de producție. În schimb, locatorul acceptă un alt ansamblu de riscuri și de beneficii din partea locatorului, sub formă de rambursări asociate unui credit. Este frecvent cazul în care locatorul, chiar dacă este proprietarul legal al activului, nu intră niciodată în posesia fizică a activului, ci consimte ca activul să fie livrat direct locatorului. Un indicator al leasingului financiar este acela că proprietarului economic îi revine responsabilitatea de a efectua orice reparație sau întreținere necesară a activului.
- 15.14. În temeiul unui contract de leasing financiar, proprietarul legal este prezentat ca partea care acordă locatorului un credit pe care locatorul îl utilizează pentru a achiziționa activul. Din acel moment, activul apare în bilanțul locatorului și nu al locatorului; creditul corespunzător este un activ pentru locator și un pasiv pentru locator. Plățile din cadrul unui leasing financiar sunt considerate plăți ale dobânzii și rambursări ale principalului aferent creditului imputat, și nu chirii. Dacă locatorul este un intermediar financiar, o parte din plată este, de asemenea, considerată drept comision pentru servicii prestate (SIFIM).
- 15.15. Natura activului care face obiectul leasingului financiar poate fi, foarte adesea, distinctă de activele utilizate de locator în activitatea sa de producție, de exemplu o aeronavă comercială al cărei proprietar legal este o bancă, dar oferită în leasing unei companii aeriene. Din punct de vedere economic, nu are sens să se înregistreze fie aeronava, fie consumul ei de capital fix în conturile băncii sau să se omită acestea din conturile companiei aeriene. Leasingul financiar permite evitarea acestei forme indesezirabile de înregistrare a proprietății asupra aeronavei și a scăderii valorii acesteia, păstrând în același timp valoarea netă corectă pentru ambele părți pe toată durata leasingului.
- 15.16. Este un lucru obișnuit ca perioada leasingului financiar să corespundă duratei totale de viață economică a activului. Într-un astfel de caz, valoarea creditului imputat corespunde valorii actualizate a plăților care trebuie efectuate în cadrul contractului de leasing. Această valoare acoperă costul activului și adesea include totodată un comision perceput de locator, care se acumulează pe perioada leasingului. Plățile efectuate periodic către locator pot fi înregistrate ca patru componente: plățile dobânzii, rambursările principalului aferent creditului imputat, comisionul locatorului și SIFIM (dacă locatorul este un intermediar financiar). Dacă termenii contractului nu specifică modul în care se identifică primele trei elemente, rambursarea principalului trebuie să corespundă scăderii în valoare a activului (consumul de capital fix), dobânda care se plătește trebuie să corespundă câștigurilor din capitalul aferent activului și comisionul pentru serviciile prestate trebuie să corespundă diferenței dintre totalul sumei de plătit și aceste două elemente.

15.17. Un leasing financiar poate, de asemenea, exista atunci când perioada de leasing este mai mică decât durata de viață economică a activului. Și în acest caz, valoarea creditului imputat acoperă costul activului și onorariul perceput de locator plus valoarea comisioanelor pentru serviciile care trebuie prestate potrivit termenilor leasingului. Plățile efectuate periodic către locator se înregistrează ca plăți ale dobânzii și rambursări ale principalului corespunzător creditului imputat, comision al locatorului și SIFIM (dacă locatorul este un intermediar financiar). Pot fi, de asemenea, incluse plățile anticipate care finanțează reachiziționarea activului la sfârșitul perioadei de leasing. La sfârșitul perioadei de leasing, activul poate fi transferat în bilanțul locatarului, în funcție de termenii contractuali. Valoarea creditului rezidual este egală cu valoarea de piață preconizată a activului la sfârșitul perioadei de leasing, astfel cum a fost stabilită la începutul leasingului. În acest moment, activul ar putea fi returnat locatorului, locatarul poate să opteze pentru achiziționarea activului pentru a deveni proprietarul legal al acestuia sau se poate stabili un nou acord de leasing.

Un leasing financiar impune locatarului să suporte riscurile și să primească beneficiile asociate utilizării activului. Prin urmare, orice câștiguri sau pierderi din deținere asupra valorii preconizate a activului la sfârșitul perioadei de leasing sunt suportate de locatar. În acest caz, dacă activul este achiziționat de locatar pentru a deveni proprietarul legal al acestuia la sfârșitul perioadei de leasing, plățile în bani sunt înregistrate ca rambursări ale creditului, întrucât activul figurează deja în bilanțul locatarului.

Dacă activul este restituit locatorului, atunci se înregistrează o operațiune care reprezintă achiziționarea activului la valoarea curentă de piață a activului. Încasările sunt utilizate pentru a rambursa valoarea creditului rezidual și orice diferență între valorile respective este înregistrată ca un transfer de capital. Plățile de-a lungul perioadei de leasing includ adesea plăți anticipate pentru achiziționarea activului, astfel încât operațiunea are loc fără o contrapartidă în bani, întrucât creditul este rambursat integral la acel moment.

Dacă se negociază o perioadă de leasing suplimentară, atunci noul contract trebuie analizat pentru a vedea dacă acesta reprezintă o continuare a unui leasing financiar sau un leasing operațional.

15.18. Deși un leasing financiar durează în mod obișnuit câțiva ani, durata leasingului nu determină dacă leasingul trebuie considerat ca fiind un leasing operațional sau un leasing financiar. În unele cazuri, activul poate fi acordat în sistem de leasing pentru o perioadă scurtă, de exemplu numai câte un an, însă contractul include condiția potrivit căreia locatarului îi revine întreaga responsabilitate pentru activ, inclusiv întreținerea și acoperirea pentru daunele cu caracter excepțional. Chiar dacă perioada leasingului este scurtă și chiar dacă locatorul nu este o instituție financiară, dacă locatarul acceptă majoritatea riscurilor asociate cu utilizarea activului în procesul de producție, precum și beneficiile, leasingul se înregistrează ca leasing financiar și nu operațional. Cu toate acestea, în practică, este dificilă abaterea de la înregistrarea efectuată în conturile întreprinderii, aceasta respectând standardele internaționale de contabilitate a întreprinderii, potrivit cărora leasingurile financiare se limitează la leasinguri care acoperă cea mai mare parte din durata de viață economică a activului.

15.19. Orice societate care se specializează în leasing financiar, chiar dacă este vorba de o societate imobiliară sau de o societate de leasing de avioane, este clasificată ca intermediar financiar care oferă credite unităților care primesc în leasing active de la aceasta. Dacă locatorul nu este un intermediar financiar, plățile asociate cu creditul imputat sunt divizate numai în rambursări ale principalului și dobânzi; dacă locatorul este o societate financiară, este inclusă o altă componentă care reprezintă comisionul pentru serviciile prestate (SIFIM).

15.20. Contractul de achiziționare cu plata în rate este un tip de leasing financiar.

Definiție: un acord de achiziționare cu plata în rate există atunci când un bun de folosință îndelungată este vândut unui cumpărător în schimbul unui anumit număr de plăți viitoare convenite. Cumpărătorul intră imediat în posesia bunului, deși, din punct de vedere juridic, acesta rămâne în proprietatea locatorului, cu titlu garanție, până la efectuarea de către locatar a tuturor plăților convenite.

15.21. Acordul de achiziționare cu plata în rate se limitează, în general, la bunuri de consum de folosință îndelungată, majoritatea cumpărătorilor fiind din sectorul gospodăriilor populației. Unitățile care operează contracte de achiziționare cu plata în rate sunt, de regulă, unități instituționale distincte care lucrează în strânsă cooperare cu vânzătorii de bunuri de consum de folosință îndelungată.

15.22. În cazul contractului de achiziționare cu plata în rate, bunul de folosință îndelungată este înregistrat ca și cum ar fi achiziționat de cumpărător în ziua în care acesta intră în posesia activului, la prețul de piață care ar fi fost realizat în cadrul unei operațiuni echivalente. Cumpărătorul primește un credit imputat cu valoare echivalentă. Plățile efectuate de cumpărător către finanțator sunt înregistrate ca rambursări ale principalului și plăți ale dobânzii, aplicându-se aceeași metodă ca și în cazul contractului de leasing financiar. Activitatea de producție exercitată de unitățile care propun contracte de achiziționare cu plata în rate este intermedierea financiară. Întrucât ei nu percep, în general, onorarii directe pentru serviciile prestate, producția lor totală este considerată SIFIM, calculată ca venit din proprietate de primit minus dobânzile de plătit. Ca și în cazul contractului de leasing financiar convențional, poate fi dificil de observat suma dobânzilor de plătit și, prin urmare, ea trebuie estimată.

Leasinguri de resurse

15.23. *Definiție:* un leasing de resurse este un acord prin care proprietarul unei resurse naturale o pune la dispoziția locatarului, în schimbul unei plăți înregistrate drept rentă.

- 15.24. Într-un leasing de resurse, activul resursă rămâne în bilanțul locatorului, chiar dacă este utilizat de locatar. Orice reducere a valorii unei resurse naturale este înregistrată ca dispariție economică a activelor neproduse (la rubrica K.21 - „Epuizarea resurselor naturale”). Aceasta nu este înregistrată ca o operațiune similară consumului de capital fix, întrucât nu există capital fix de consumat. Plățile datorate în cadrul unui leasing de resurse, și exclusiv astfel de plăți, sunt înregistrate drept rente.
- 15.25. Cazul clasic al unui activ care face obiectul unui leasing de resurse este terenul. Cu toate acestea, utilizarea altor resurse naturale este înregistrată în mod similar, și anume: lemnul, peștele, apa, resursele minerale și spectrul de frecvențe radio.

Permise de utilizare a resurselor naturale

- 15.26. Permisele de utilizare a unei resurse naturale pot fi eliberate de administrațiile publice, dar și de proprietari privați, cum ar fi fermierii și întreprinderile.
- 15.27. Atunci când permisele sunt eliberate pentru utilizarea unei resurse naturale, se pot distinge trei opțiuni de înregistrare (a se vedea tabelul 15.3):
- proprietarul poate prelungi sau păstra permisul de utilizare continuu a activului de la o perioadă de leasing la alta.
 - proprietarul poate permite utilizarea activului resursă pentru o perioadă îndelungată, în așa fel încât utilizatorul controlează efectiv utilizarea resursei respective de-a lungul acestei perioade, cu o intervenție minoră sau fără intervenția proprietarului.
 - proprietarul permite utilizarea până la epuizare a activului resursă.

Prima opțiune este înregistrată drept leasing de resurse și ar trebui înregistrată sub formă de rentă.

A doua opțiune poate nu numai să ducă la înregistrarea unei rente, ci și la crearea unui activ pentru utilizator, distinct de resursa ca atare, dar în care valoarea activului resursă și activul care permite utilizarea acesteia sunt legate.

Acest activ (categoria AN.222) este recunoscut numai dacă valoarea beneficiilor pe care le conferă titularului și care depășesc valoarea care revine emitentului este realizabilă prin transferul activului. Astfel de permise sunt prima dată observate prin apariția economică a activelor (categoria K.1, a se vedea punctul 6.06 subpunctul g). Dacă valoarea activului nu este realizată, ea va tinde treptat spre zero către sfârșitul perioadei de leasing.

A treia opțiune are ca rezultat vânzarea (sau posibil o expropriere) resursei naturale înseși.

Tabelul 15.3 — Înregistrarea a trei tipuri diferite de permise de utilizare a resurselor naturale

Tip de utilizare	Metodă de înregistrare
Permis pentru utilizare temporară, posibil pentru o perioadă îndelungată	Leasing de resurse: rentă (venituri din proprietate)
Controlul efectuat de utilizator în cursul unei perioade îndelungate, riscuri suportate și beneficii obținute de utilizator, transferabilitatea permisului la o valoare realizabilă	Rentă și crearea unui nou activ pentru dreptul de utilizare a resursei naturale
Utilizarea până la epuizare; utilizare permanentă (toate riscurile și beneficiile revin utilizatorului)	Vânzarea resursei naturale

- 15.28. În vederea diferențierii între rentă, crearea unui activ nou și vânzarea de resurse naturale, criteriul major este transferul de riscuri și beneficii. Resursa naturală este vândută dacă toate riscurile și beneficiile au fost transferate. Un nou activ este creat dacă transferul de riscuri și beneficii are drept rezultat un permis distinct și transferabil, cu o valoare realizabilă. Recurgerea la alte criterii, cum ar fi acordurile prealabile privind plățile, plățile inițiale, durata permisului și tratamentul în conturile întreprinderii, poate fi înșelătoare, întrucât aceste elemente nu reflectă neapărat transferul de riscuri și beneficii.
- 15.29. Resursele naturale, cum ar fi resursele funciare și minerale, pot fi achiziționate de nerezidenți. Cu toate acestea, vânzarea resurselor naturale nu se înregistrează ca vânzare către o unitate nerezidentă. În astfel de cazuri, se creează o unitate rezidentă fictivă care deține titlul de proprietate asupra resursei naturale și, prin urmare, unitatea nerezidentă deține capitalul unității rezidente fictive. O înregistrare similară se aplică în cazul achiziției de către rezidenți a resurselor naturale din restul lumii.

15.30. Veniturile administrațiilor publice provenind dintr-un tip specific de resurse naturale (de exemplu, veniturile din petrol și gaze naturale) pot consta într-o serie amplă de operațiuni. Exemple:

- (a) rente în cazul leasingului de resurse;
- (b) punerea la dispoziție a activelor neproduse, cum ar fi vânzarea resurselor naturale sau vânzarea de licențe pentru exploatare pe parcursul unei perioade îndelungate;
- (c) dividende din partea unei societăți publice care exploatează resursele naturale;
- (d) impozite pe societăți plătite de societățile care exploatează resursele naturale.

Permise de exercitare a unor activități specifice

15.31. Pe lângă licențele și leasingurile de utilizare a unui activ, se poate acorda un permis de exercitare a unei activități specifice, în mod independent de alte active utilizate în activitatea respectivă. Permisele nu depind de criterii de eligibilitate (cum ar fi reușita la un examen pentru a obține un permis de conducere), ci sunt concepute pentru a limita numărul de unități individuale care au dreptul să exercite activitatea în cauză. Aceste permise pot fi eliberate de administrațiile publice sau de unitățile instituționale private și în cele două cazuri se aplică tratamente diferite.

Tabelul 15.4 — Înregistrarea utilizării și achiziționării de active nefinanciare, în funcție de tipul de operațiune și de flux

Tip de operațiune	Tip de utilizare/achiziționare, tip de activ și tip de plată
Consumul intermediar	Leasing operațional al activelor produse, de exemplu mașini și drepturi de proprietate intelectuală Plăți periodice efectuate de către societăți pentru distribuția apei Servicii SIFIM legate de acordarea unui leasing financiar
Consumul de capital fix	Numai pentru active produse și pentru proprietarul economic
Cheltuiala pentru consum final	Leasing operațional pentru bunuri de consum de folosință îndelungată Achiziția de bunuri de consum de folosință îndelungată, inclusiv atunci când sunt finanțate printr-un leasing financiar sau printr-un contract de achiziționare cu plata în rate
Achiziții de active nefinanciare	
Formare brută de capital fix	Achiziții de active produse (inclusiv atunci când sunt finanțate printr-un leasing financiar)
Achiziții de resurse naturale	Achiziționarea unei resurse naturale, inclusiv dreptul de utilizare până la epuizarea resursei Achiziționarea dreptului de a utiliza o resursă naturală pentru o perioadă îndelungată, de exemplu o cotă de pescuit
Achiziții de alte active neproduse	Contracte transferabile de multiproprietate în regim de timp partajat Achiziționarea unui contract transferabil către un terț Contracte pentru producția viitoare, cum ar fi contractele cu fotbaliști sau scriitori
Plăți ca venituri din proprietate	
Chirii	Leasing de resurse, de exemplu plata pentru utilizarea pe termen scurt a unei resurse naturale Plăți periodice pentru dreptul de a extrage apă Leasing financiar, de exemplu achiziționarea unui activ nefinanciar finanțat simultan printr-un credit
Transfer de venituri	Permise eliberate de administrațiile publice pentru exercitarea unei activități care este independentă de criteriile de eligibilitate sau pentru care se percepe o plată disproporționată în comparație cu costurile de administrare a sistemului permiselor
Alte impozite pe producție	Permise de emisii eliberate de administrațiile publice pentru a controla emisiile totale
Operațiuni financiare: credit	Leasing financiar, de exemplu achiziționarea unui activ nefinanciar finanțat simultan printr-un credit
Alte variații de volum ale activelor	Utilizarea până la epuizare a resurselor naturale de către proprietar Defrișări, pescuit sau vânat ilegal (confiscare fără compensație a activelor cultivate sau a resurselor naturale)
Variații ale prețului activelor	Expirarea contractelor, a licențelor și a permiselor înregistrate ca active

- 15.32. Atunci când administrațiile publice restrâng numărul de automobile autorizate să funcționeze ca taxiuri sau limitează numărul cazinourilor, de exemplu, prin eliberarea de permise, ele creează, de fapt, profituri de monopol pentru operatorii autorizați și recuperează o parte din profituri sub formă de comisioane. Astfel de comisioane sunt înregistrate ca alte taxe. Principiul se aplică în toate cazurile în care administrațiile publice eliberează permise pentru a limita numărul de unități care operează într-un anumit domeniu, limita fiind stabilită arbitrar și nefiind dependentă numai de criteriile de eligibilitate.
- 15.33. În principiu, dacă permisul este valabil mai mulți ani, plata se înregistrează pe baza principiilor contabilității dreptului constat printr-o înregistrare într-un alt cont de primit sau de plătit, pentru valoarea comisionului aferent permisului pentru anii viitori.
- 15.34. Elementul care încurajează achiziționarea unui astfel de permis este convingerea titularului permisului că va dobândi, în consecință, dreptul de a realiza profituri de monopol pe baza veniturilor viitoare care vor fi superioare plăților pentru dobândirea drepturilor corespunzătoare. Beneficiul pentru titular care depășește valoarea care revine emitentului este tratat ca un activ dacă titularul permisului poate realiza acest beneficiu prin transferarea activului. Tipul activului este descris ca permis de exercitare a unor activități specifice (AN.223).
- 15.35. Permisul de exercitare a unor activități specifice apare pentru prima dată ca activ în contul altor variații de volum ale activelor. Modificările de volum, atât în sens crescător, cât și descrescător sunt înregistrate în contul de reevaluare.
- 15.36. Valoarea permisului ca activ este determinată de valoarea la care poate fi vândut sau, dacă această cifră nu este disponibilă, este estimată ca fiind valoarea actuală a fluxului viitor de profituri de monopol. Dacă permisul este vândut mai departe, noul proprietar își asumă dreptul de a primi o rambursare din partea administrațiilor publice dacă permisul este anulat, precum și dreptul de a obține profituri de monopol.
- 15.37. Un permis eliberat de administrațiile publice pentru exercitarea unei activități specifice este tratat ca activ numai atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții:
- activitatea în cauză nu utilizează un activ care aparține administrațiilor publice; în cazul în care se folosește un astfel de activ, permisul pentru utilizarea activului este tratat ca leasing operațional, leasing financiar, leasing de resurse sau, eventual, ca achiziție a unui activ care reprezintă permisul de utilizare a activului la discreția titularului permisului pentru o perioadă îndelungată;
 - permisul nu este eliberat sub rezerva unui criteriu de eligibilitate; permisele de acest tip sunt tratate fie ca taxe, fie ca plăți pentru servicii;
 - numărul de permise este limitat și astfel permite titularului să obțină profituri de monopol atunci când exercită activitatea în cauză;
 - titularul permisului trebuie să fie în măsură să vândă permisul unui terț.

Dacă oricare dintre condiții nu este îndeplinită, plățile sunt tratate ca impozite sau ca plăți pentru servicii.

- 15.38. Pentru alte unități decât administrațiile publice, este mult mai puțin obișnuit să fie în măsură să limiteze participarea la o anumită activitate. Un exemplu este cazul în care apartenența la o organizație profesională este fie obligatorie, fie dezirabilă și există un număr strict limitat de participanți. Un exemplu este cazul în care deținătorul unei proprietăți limitează numărul de unități care operează pe proprietatea sa, și anume un hotel care are o politică conform căreia numai o singură societate de taxiuri este autorizată să preia clienții. În aceste cazuri, permisele sunt tratate ca plăți pentru servicii. În principiu, plata se înregistrează pe baza principiilor contabilității dreptului constat de-a lungul întregii perioade pentru care permisul este valabil. În principiu, nu există niciun motiv pentru care aceste permise să nu poată fi tratate ca active dacă sunt comercializabile, deși această situație nu se întâlnește frecvent.
- 15.39. Un permis eliberat de o unitate, alta decât administrațiile publice, pentru exercitarea unei activități specifice este tratat ca activ numai atunci când sunt îndeplinite toate condițiile următoare:
- activitatea în cauză nu utilizează un activ care aparține emitentului permisului; în caz contrar, permisul de utilizare a activului este tratat ca leasing operațional, leasing financiar sau leasing de resurse;
 - numărul de permise este limitat și astfel permite titularului să obțină profituri de monopol atunci când exercită activitatea în cauză;
 - titularul permisului trebuie să fie, din punct de vedere juridic și practic, în măsură să vândă permisul unui terț.

Dacă oricare dintre aceste condiții nu este îndeplinită, plățile sunt înregistrate ca plăți pentru un serviciu.

15.40. Administrațiile publice eliberează permise de emisii pentru a controla emisiile totale. Astfel de permise nu implică utilizarea unui activ natural, întrucât nicio valoare nu este atribuită atmosferei, prin urmare nu este un activ economic, iar comisioanele pentru permise sunt, în consecință, clasificate drept impozite. Permisele sunt comercializabile și există o piață activă pentru acestea. Prin urmare, permisele constituie active și sunt evaluate la prețul de piață la care pot fi vândute.

Parteneriatele public-privat (PPP)

15.41. Parteneriatele public-privat (PPP) sunt contracte pe termen lung între două unități, prin care o unitate dobândește sau produce un activ sau o serie de active, îl exploatează pentru o perioadă și ulterior transferă activul unei alte unități. Contractele de acest tip se încheie de obicei între o întreprindere privată și administrațiile publice, însă sunt posibile și alte combinații, în care o societate publică reprezintă una dintre cele două părți sau în care o IFSL privată reprezintă a doua parte.

Administrațiile publice se angajează în PPP dintr-o serie de motive, incluzând speranța că administrarea privată va duce la un proces de producție mai eficient și că se poate obține acces la o gamă mai largă de surse financiare, precum și din dorința de a reduce datoriile publice.

În perioada contractuală, contractantul PPP deține proprietatea legală. La încheierea perioadei contractuale, administrațiile publice dețin atât proprietatea economică, cât și cea legală.

Mai multe informații despre PPP se găsesc în capitolul 20 (conturile administrațiilor publice).

Contracte de concesiune a serviciilor

15.42. Contractele de concesiune a serviciilor oferă unei societăți dreptul exclusiv de a presta anumite servicii. De exemplu, în cazul unei concesiuni de servicii publice, o societate privată încheie un contract cu administrațiile publice pentru a deține dreptul exclusiv de a exploata, menține și realiza o investiție într-o utilitate publică (cum ar fi sistemul de alimentare cu apă sau o autostradă cu taxă) pentru un anumit număr de ani. Contractele de concesiune de servicii nu se înregistrează ca active atunci când nu sunt transferabile sau nu se poate realiza nicio valoare din transferul lor.

Contracte de leasing operațional comercializabile (AN.221)

15.43. Leasingurile operaționale comercializabile sunt drepturi de proprietate ale terților referitoare la active nefinanciare, altele decât resursele naturale. Leasingul trebuie să îi confere titularului beneficii economice superioare față de comisioanele care trebuie plătite, iar titularul ar trebui să poată realiza beneficiile respective prin transferarea lor. Valoarea leasingului este valoarea aferentă beneficiului titularului care depășește valoarea care revine emitentului. Leasingurile operaționale comercializabile pot include toate tipurile de contracte de închiriere și de leasing operațional. De exemplu, un locatar poate subînchiria un apartament unui terț.

Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare (AN.224)

15.44. Contractele pentru producția viitoare pot, de asemenea, să genereze active reprezentând drepturi de proprietate asupra unor terți. Valoarea unor astfel de contracte este valoarea beneficiului titularului care depășește valoarea care revine emitentului. Exemple:

- (a) drepturi exclusive pentru ca o altă persoană să lucreze pentru emitent (de exemplu, jucătorii de fotbal) sau să publice opere literare sau interpretări muzicale. Valoarea unor astfel de drepturi este profitul care poate fi realizat la transferarea drepturilor și care depășește costurile de anulare ale contractului existent;
- (b) contracte de multiproprietate în regim de timp partajat. Numai o parte din contractele de multiproprietate trebuie privite ca achiziție de activ:
 1. dacă proprietarul are un spațiu desemnat, disponibil în mod continuu, dacă este eligibil pentru a ocupa un loc în comitetul de administrare a sistemului, sau dacă poate vinde sau lăsa moștenire dreptul său după cum dorește, atunci este foarte probabil ca respectivul contract să fie un activ de același tip ca și o locuință;
 2. dacă proprietarul are un contract fix în baza căruia are la dispoziție un anumit tip de cazare la un moment stabilit pentru o perioadă definită, este probabil ca acesta să reprezinte un leasing plătit în avans, de exemplu cheltuieli pentru consum final achitate în avans de gospodării;
 3. acest leasing plătit în avans poate fi subînchiriat ocazional sau vândut pentru restul perioadei de leasing, ca leasing operațional transferabil;
 4. un participant la un sistem bazat pe puncte poate avea un cont primitiv numai prin intermediul unui activ.

CAPITOLUL 16

ASIGURĂRI

INTRODUCERE

- 16.01. Asigurările reprezintă o activitate în care unități instituționale sau grupuri de unități se protejează împotriva consecințelor financiare negative ale unor evenimente incerte specifice. Pot fi distinse două tipuri de asigurări: asigurări sociale și alte asigurări.
- 16.02. Asigurările sociale sunt sisteme care acoperă riscurile și nevoile sociale. Frecvent ele sunt organizate colectiv pentru un grup; participarea la sistem este în general obligatorie sau încurajată de o parte terță. Asigurările sociale cuprind: sistemele de securitate socială impuse, controlate și finanțate de administrația publică; sistemele legate de încadrarea în muncă furnizate sau administrate de angajatori în numele salariaților lor. Asigurările sociale sunt descrise în capitolul 17.
- 16.03. Asigurările altele decât asigurările sociale oferă acoperire împotriva unor evenimente precum decesul, supraviețuirea, incendiile, catastrofele naturale, inundațiile, accidente rutiere etc. Asigurările în caz de deces și de supraviețuire sunt cunoscute sub numele de asigurări de viață, iar asigurările împotriva tuturor celorlalte evenimente sunt cunoscute sub numele de asigurări generale.
- 16.04. Prezentul capitol tratează asigurările de viață și asigurările generale. El descrie modul în care activitățile de asigurare sunt înregistrate în conturi.
- 16.05. Drepturile și obligațiile legate de o asigurare sunt definite de polița de asigurare. Polița reprezintă un acord între un asigurător și o altă unitate instituțională, numită titularul poliței. În temeiul acordului, titularul poliței efectuează o plată numită primă către asigurător și, atunci când se produce un anumit eveniment, asigurătorul efectuează o plată numită indemnizație către titularul poliței sau către o persoană desemnată. În acest mod, titularul poliței se protejează împotriva anumitor forme de risc; prin mutualizarea riscurilor, asigurătorul urmărește ca primele încasate să depășească sumele pe care trebuie să le plătească în calitate de indemnizații.
- 16.06. Polița de asigurare definește rolurile părților implicate, care sunt următoarele:
- (a) asigurătorul care oferă acoperirea;
 - (b) titularul poliței care este responsabil pentru plata primelor;
 - (c) beneficiarul care primește indemnizația;
 - (d) persoana asigurată sau obiectul riscului.
- În practică, titularul poliței, beneficiarul și persoana asigurată pot fi aceeași persoană. Polița enumeră rolurile respective și specifică persoana care corespunde fiecărui rol.
- 16.07. Cea mai frecventă formă de asigurare se numește asigurare directă, în cazul căreia unitățile instituționale încheie o asigurare cu un asigurător pentru a acoperi consecințele financiare ale unor riscuri specifice. Asigurătorii direcți se pot asigura la rândul lor, asigurând o parte a riscurilor asigurate direct prin intermediul altor asigurători. Această se numește reasigurare, iar furnizorii ei se numesc reasigurători.

Asigurare directă

- 16.08. Există două tipuri de sisteme de asigurare directă: asigurări de viață și asigurări generale.
- 16.09. *Definiție:* asigurările de viață reprezintă o activitate în care titularul unei polițe efectuează plăți regulate către un asigurător, iar în schimbul acestor plăți asigurătorul se angajează să plătească beneficiarului o sumă convenită sau o rentă, la o dată convenită sau mai devreme, dacă persoana asigurată decedează înainte de data respectivă. O poliță de viață poate acorda prestații ca urmare a unei serii de riscuri. De exemplu, o poliță de asigurare de viață pentru vârstă înaintată poate acorda o prestație atunci când persoana asigurată împlinește 65 de ani, iar după decesul persoanei asigurate poate acorda o prestație soțului/soției persoanei asigurate pe toată durata vieții.
- 16.10. Asigurarea de viață acoperă și asigurările suplimentare împotriva vătămărilor corporale, inclusiv incapacitatea de muncă, asigurarea împotriva decesului ca urmare a unui accident și asigurarea împotriva invalidității ca urmare a unui accident sau a unei boli.
- 16.11. Unele categorii de asigurări de viață oferă indemnizații dacă evenimentul asigurat se produce, de exemplu o asigurare care este legată de un credit ipotecar și care plătește o prestație numai pentru a recupera ipoteca dacă persoana care realizează veniturile decedează înainte de scadența creditului corespunzător. Majoritatea acestor categorii conțin un element de economie semnificativ combinat cu un element de acoperire a riscurilor. Având în vedere elementul de economie important, asigurarea de viață este considerată o formă de economie, iar operațiunile corespunzătoare sunt înregistrate în contul financiar.

- 16.12. *Definiție:* asigurările generale reprezintă o activitate în care titularul unei polițe efectuează plăți regulate către un asigurător, iar în schimbul acestor plăți asigurătorul se angajează să plătească beneficiarului o sumă convenită în cazul producerii unui eveniment altul decât decesul unei persoane. Printre exemplele de astfel de evenimente se numără: accidentele, boala, incendiile etc. Asigurările împotriva accidentelor care acoperă riscuri legate de viață sunt clasificate ca asigurări generale în majoritatea țărilor europene.
- 16.13. O poliță de asigurare de viață care acordă o prestație în cazul unui deces survenit într-un anumit termen, dar nu și în alte circumstanțe, numită de obicei asigurare la termen, este tratată în conturile naționale ca asigurare generală, deoarece indemnizația este plătită numai dacă se produce un eveniment specificat, și nu în alte cazuri. Ca urmare a modului în care unitățile de asigurare își țin contabilitatea, s-ar putea ca în practică să nu fie mereu posibil să se facă distincție între asigurările la termen și asigurările de viață. În astfel de situații, asigurarea la termen poate fi tratată în același mod ca asigurarea de viață.
- 16.14. Atât asigurările de viață, cât și asigurările generale implică o dispersie a riscurilor. În general, asigurătorii încasează plăți regulate ale unor prime cu valoare mică de la titularii polițelor și plătesc sume mai mari beneficiarilor atunci când survin evenimentele acoperite de poliță. Pentru asigurările generale, riscurile sunt dispersate asupra întregii populații care încheie polițe de asigurare. Un asigurător stabilește valoarea primelor practicate pentru a furniza un serviciu de asigurări dintr-un anumit an în funcție de numărul de indemnizații pe care estimează că le va plăti în anul respectiv. În general, numărul beneficiarilor este mult mai mic decât cel al titularilor polițelor de asigurare. Pentru titularul unei polițe individuale de asigurare generală, nu există nicio relație între primele plătite și indemnizațiile primite, chiar și pe termen lung, dar asigurătorul stabilește o astfel de relație pentru fiecare categorie de asigurări generale în fiecare an. Pentru asigurările de viață, existența unei relații între prime și indemnizații de-a lungul timpului este importantă atât pentru titularii polițelor, cât și pentru asigurător. Pentru o persoană care încheie o poliță de asigurare de viață, se preconizează ca prestațiile de primit să fie cel puțin la fel de mari ca primele plătite până în momentul în care prestația este datorată, iar asigurarea de viață este o formă de economie. Asigurătorul trebuie să combine acest aspect al poliței cu calculele actuariale privind speranța de viață a populației asigurate, inclusiv riscul de accidente mortale, pentru a determina relația dintre nivelul primelor și cel al prestațiilor. În plus, în intervalul de timp dintre primirea primelor și plata prestațiilor, asigurătorul realizează venituri din investirea unei părți a primelor primite. Acest venit influențează și nivelurile primelor și ale prestațiilor stabilite de asigurători.
- 16.15. Există diferențe semnificative între asigurările de viață și asigurările generale, care determină tipuri diferite de intrări în conturi. Asigurările generale realizează o redistribuire în perioada curentă între toți titularii polițelor și un număr mic de beneficiari. Asigurările de viață redistribuie în principal primele plătite în cursul unei perioade de timp, sub formă de prestații plătite mai târziu aceluiași titular al unei polițe.

Reasigurare

- 16.16. *Definiție:* un asigurător poate oferi protecție pentru un număr neașteptat de mare de indemnizații, sau pentru indemnizații neobișnuit de mari, prin încheierea unei polițe de reasigurare cu un reasigurător. Societățile de reasigurare sunt concentrate într-un număr limitat de centre financiare, și astfel multe dintre fluxurile de reasigurare constituie operațiuni cu restul lumii. Se întâmplă frecvent ca reasigurătorii să încheie polițe de reasigurare cu alți reasigurători pentru a-și dispersa riscurile mai departe. Această reasigurare extinsă se numește retrocesiune.
- 16.17. Limitarea riscurilor se poate realiza și dacă un grup de asigurători, numiți coasigurători, acceptă concomitent riscurile asociate cu o singură poliță. Fiecare asigurător individual este responsabil pentru propria parte a poliței, primește partea corespunzătoare a primei și plătește aceeași parte în cazul plății unei indemnizații sau unei prestații. Polița este administrată fie de managerul principal, fie de brokerul de asigurare. Lloyds of London reprezintă un exemplu de piață de asigurări în care riscurile directe și indirecte sunt dispersate între un număr mare de coasigurători.
- 16.18. Asigurătorul direct are mai multe opțiuni pentru a organiza acoperirea indirectă împotriva riscurilor acceptate de acesta. Se pot identifica următoarele categorii de reasigurare:
- Reasigurarea proporțională, atunci când titularul poliței cedează unui reasigurător un procent stabilit de comun acord al tuturor riscurilor sau al tuturor riscurilor unui portofoliu specificat de polițe de asigurare directă. Aceasta înseamnă că asigurătorul direct transferă procentul corespunzător al primelor către reasigurător, care va plăti aceeași proporție a indemnizațiilor când acestea vor fi de plătit. În aceste cazuri, orice comision de reasigurare plătit de reasigurător titularului poliței este tratat ca o reducere a primelor de reasigurare emise.
 - Reasigurarea neproporțională cunoscută sub numele de reasigurare excedent de daună, în cadrul căreia reasigurătorul este expus riscului numai dacă valoarea indemnizației directe depășește un prag convenit. Dacă nu există indemnizații directe care depășesc pragul sau cele care depășesc pragul sunt puține, reasigurătorul poate transfera o parte din profiturile sale asigurătorului direct. Împărțirea profitului este tratată în conturi ca transfer curent de la reasigurător către asigurătorul direct, în mod similar cu plata indemnizațiilor.

Unitățile implicate

- 16.19. Unitățile instituționale implicate în asigurările directe și în reasigurări sunt în special asigurători. Este posibil ca alte tipuri de întreprinderi să realizeze asigurări ca activitate secundară, dar în general reglementările juridice legate de asigurări prevăd obligația de a dispune de o contabilitate separată care să acopere toate aspectele activității de asigurări și, prin urmare, se poate identifica o unitate instituțională separată, clasificată în cadrul subsectoarelor societăți de asigurare (S.128) și fonduri de pensii (S.129). Administrația publică poate desfășura alte activități de asigurări, dar și în acest caz este probabil să poată fi identificată o unitate separată. Deși s-a menționat că pot fi implicate alte sectoare, în cele ce urmează se presupune că asigurătorii, rezidenți sau nerezidenți, realizează toate asigurările.
- 16.20. Unitățile care exercită, în principal, activități strâns legate de asigurare, dar care nu își asumă ele însele riscuri, sunt auxiliari de asigurări. Astfel de unități sunt clasificate în subsectorul auxiliari financiari (S.126) și includ, de exemplu, următoarele:
- (a) brokerii de asigurare;
 - (b) instituțiile private fără scop lucrativ în serviciul întreprinderilor de asigurare și al fondurilor de pensii;
 - (c) unitățile a căror activitate principală de a acționa ca autorități de supraveghere a societăților de asigurare, a fondurilor de pensii și a piețelor de asigurare.

PRODUCȚIA ASIGURĂRILOR DIRECTE

- 16.21. Societatea de asigurări acceptă o primă de la un client și o păstrează până la plata unei indemnizații sau până când perioada de asigurare expiră. În timp, societatea de asigurare investește prima, iar venitul din investiții reprezintă o sursă suplimentară de fonduri din care să acopere orice indemnizație datorată. Societatea de asigurare stabilește valoarea primelor astfel încât suma primelor plus venitul din investirea acestora minus valoarea preconizată a indemnizațiilor să permită existența unei marje pe care societatea de asigurare să o poată păstra; această marjă reprezintă producția societății de asigurări. Măsurarea producției ramurii asigurărilor reflectă politicile asigurătorilor privind stabilirea primelor. În acest scop, este necesar să se definească patru aspecte separate, și anume:

- (a) primele încasate;
- (b) primele suplimentare;
- (c) indemnizațiile de plătit sau prestațiile datorate;
- (d) provizioanele tehnice de asigurare.

Fiecare dintre aceste aspecte este discutat pe rând înainte de a discuta măsurarea producției pentru asigurările generale directe, pentru asigurările de viață directe și pentru reasigurări.

Primele încasate

- 16.22. *Definiție:* primele încasate reprezintă proporția primelor emise care a fost încasată în perioada contabilă. Primele emise acoperă perioada contractată în polița de asigurare. Diferența dintre primele emise și primele încasate reprezintă sume constituite și incluse în provizioanele pentru prime neîncasate. Astfel de sume sunt tratate ca active ale titularilor polițelor. Conceptul de primă încasată în contabilitatea asigurărilor este coerent cu principiul contabilității dreptului constatat care caracterizează conturile naționale.
- 16.23. Prima de asigurare este fie o primă periodică plătită lunar sau anual, fie o primă unică plătită în general la începutul perioadei asigurate. Primele unice sunt frecvente pentru asigurarea riscurilor asociate cu evenimente de mari proporții, precum construcția unor clădiri sau utilaje mari și transportul rutier, feroviar, maritim sau aerian de mărfuri.
- 16.24. Primele încasate în anul în cauză au următoarea formă:

primele emise

plus provizioanele pentru primele neîncasate la începutul anului contabil

minus provizioanele pentru primele neîncasate la sfârșitul anului contabil.

Sau, prezentate în alt mod, ele au următoarea formă:

primele emise

minus modificarea (minus creșterea sau plus descreșterea) provizioanelor pentru primele neîncasate.

- 16.25. Provizioanele pentru primele neîncasate și alte provizioane sunt incluse în provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61) și în provizioanele tehnice de asigurări de viață (AF.62). Provizioanele tehnice de asigurare sunt descrise la punctele 16.43-16.45.
- 16.26. Frecvent, titularii polițelor trebuie să plătească o taxă separată pentru plata primelor de asigurare. În multe țări, primele de asigurare de viață sunt excluse de la plata acestei taxe de asigurare. Deoarece asigurătorii trebuie să transfere această taxă către administrația publică, sumele relevante nu intră în conturile anuale ale asigurătorilor. Numai o sumă relativ mică – suma reziduală relativă la anul în curs care urmează să fie transferată către administrația publică – ar putea intra în bilanțul asigurătorilor în cadrul creditelor comerciale. Plățile de taxe nu sunt înregistrate ca atare în conturile asigurătorilor. În conturile naționale o astfel de taxă este tratată ca taxă pe produse. Se consideră că titularii polițelor plătesc astfel de sume direct în conturile autorităților fiscale.

Prime suplimentare

- 16.27. *Definiție:* primele suplimentare sunt venitul realizat din investițiile provizioanelor tehnice de asigurare ale asigurătorilor, care reprezintă pasive față de titularii polițelor.
- 16.28. În special pentru asigurările de viață, dar și, într-o măsură mai mică, pentru asigurările generale, suma totală a prestațiilor datorate sau a indemnizațiilor de plătit într-o anumită perioadă depășește frecvent primele încasate. De obicei primele sunt plătite regulat, frecvent de la începutul perioadei de asigurare, în timp ce indemnizațiile se plătesc mai târziu, iar în cazul asigurărilor de viață prestațiile sunt adesea plătite cu mulți ani mai târziu. În intervalul de timp dintre plata primei și momentul în care indemnizația este de plătit, suma în cauză este la dispoziția asigurătorului, care poate să o investească, realizând venituri. Astfel de sume se numesc provizioane tehnice de asigurare. Venitul realizat din provizioane permite asigurătorilor să practice prime mai mici decât dacă nu ar dispune de venitul respectiv. Măsurarea serviciului furnizat ține cont de valoarea acestui venit, precum și de quantumul relativ al primelor și al indemnizațiilor.
- 16.29. Pentru asigurările generale, chiar dacă este posibil să existe o primă de plătit la începutul unei perioade de acoperire, primele sunt încasate numai în mod continuu, în cursul perioadei în cauză. În orice moment înainte de sfârșitul acoperirii, asigurătorul dispune de o sumă datorată titularului poliței legată de serviciile și indemnizațiile posibile de furnizat în viitor. Aceasta reprezintă un tip de credit acordat asigurătorului de către titularul poliței, descris ca prime neîncasate. În mod similar, deși indemnizațiile devin de plătit de către asigurător din momentul în care evenimentul specificat în poliță se produce, este posibil ca ele să fie plătite mai târziu, frecvent din cauza negocierilor privind sumele datorate. Aceasta reprezintă o altă formă similară de credit, denumită provizioane pentru cereri de despăgubiri.
- 16.30. Pentru asigurările de viață există provizioane similare, dar în acest caz se adaugă alte două elemente de provizioane de asigurări: provizioanele actuariale pentru asigurările de viață și provizioanele pentru participarea asiguraților la beneficii. Ele reprezintă sume constituite pentru plata prestațiilor viitoare. Provizioanele sunt investite în general în active financiare, iar venitul se prezintă sub forma venitului din investiții. Ele pot fi utilizate pentru a finanța activități economice precum tranzacțiile imobiliare, pentru a genera un excedent net de exploatare, fie în cadrul unei unități separate, fie ca activitate secundară.
- 16.31. Întregul venit din investiții atribuit titularilor polițelor este prezentat ca de plătit titularilor polițelor în contul de alocare primară a veniturilor. Pentru asigurările generale, se plătește apoi o sumă identică asigurătorului ca prime suplimentare, în contul de distribuire secundară a venitului. Pentru asigurările de viață, primele și primele suplimentare sunt prezentate în contul financiar.

Indemnizațiile ajustate de plătit și prestațiile datorate

- 16.32. *Definiție:* indemnizațiile de plătit și prestațiile datorate sunt obligațiile financiare ale asigurătorilor față de beneficiari în legătură cu riscul ca evenimentul să se producă în perioada în cauză, definită în poliță.
- 16.33. Conceptele de indemnizații de plătit în asigurările generale și de prestații datorate în asigurările de viață sunt coerente cu măsurarea pe baza contabilității dreptului constatată din conturile naționale.

Indemnizații ajustate de asigurări generale de plătit

- 16.34. Indemnizațiile se pot împărți în indemnizații plătite și indemnizații de plătit. Indemnizațiile de plătit se referă la sumele datorate ca urmare a riscurilor asigurate care s-au produs în cursul anului. Este irelevant dacă titularul poliței a comunicat producerea evenimentului corespunzător. O parte a indemnizațiilor va fi plătită în cursul anului următor sau chiar mai târziu. Pe de altă parte, în anul curent sunt plătite indemnizații rezultând din evenimente care s-au produs în anii trecuți. Partea neplătită a indemnizațiilor de plătit se adaugă la provizioanele pentru cereri de despăgubiri.
- 16.35. Indemnizațiile de asigurare generală de plătit în cursul anului calendaristic au următoarea formă:

indemnizațiile plătite

minus provizioanele pentru cereri de despăgubiri la începutul anului contabil

plus provizioanele pentru cereri de despăgubiri la sfârșitul anului contabil.

Sau, prezentate diferit, ele au următoarea formă:

indemnizațiile plătite

plus modificarea (plus creșterea sau minus descreșterea) provizioanelor pentru cereri de despăgubiri.

- 16.36. Orice costuri legate de indemnizații suportate de asigurător, fie externe, fie interne, nu sunt incluse în indemnizațiile de plătit. Astfel de costuri pot fi costuri de achiziționare, de administrare a polițelor, de administrare a investițiilor și de tratare a indemnizațiilor. Este posibil ca unele costuri să nu fie identificabile separat în datele-sursă utilizate în contabilitate. Costurile externe includ cheltuielile pentru activități pe care asigurătorul le-a comisionat unei alte unități, înregistrate prin urmare în conturi drept consum intermediar. Costurile interne includ cheltuielile pentru activități realizate de proprii salariați ai asigurătorilor, prin urmare sunt înregistrate în conturi drept costuri cu forța de muncă.
- 16.37. În cazul unor catastrofe, pierderile suferite nu afectează valoarea indemnizațiilor. Distrugerile de active cauzate de catastrofe se înregistrează drept transfer de capital de la asigurător la titularul poliței. Avantajul unor astfel de înregistrări este că venitul disponibil al titularului poliței nu crește în mod contraintuitiv, așa cum s-ar întâmpla dacă indemnizațiile ar fi înregistrate altfel (a se vedea punctele 16.92 și 16.93).
- 16.38. Producția serviciilor de asigurări este un proces continuu; ea nu se realizează numai atunci când se produce riscul. Cu toate acestea, nivelul indemnizațiilor de plătit titularilor polițelor de asigurări generale variază de la an la an, și pot exista evenimente care cauzează un nivel deosebit de ridicat al indemnizațiilor. Nici volumul, nici prețul serviciilor de asigurare nu sunt direct afectate de volatilitatea indemnizațiilor. Asigurătorii stabilesc nivelul primelor pe baza propriilor estimări privind probabilitatea de a plăti indemnizații. Din acest motiv, formula utilizată pentru calculul producției utilizează indemnizațiile de plătit ajustate, care sunt estimări corectate în funcție de volatilitatea indemnizațiilor.
- 16.39. Estimarea pentru indemnizațiile de plătit ajustate poate fi derivată statistic printr-o metodă bazată pe probabilități, în funcție de experiențele anterioare privind nivelul indemnizațiilor. Cu toate acestea, analizând indemnizațiile de plătit din trecut, trebuie ținut cont de proporția indemnizațiilor respective care este plătită conform condițiilor poliței de reasigurare a asigurătorului direct. De exemplu, dacă asigurătorul direct are o reasigurare excedent de daună, cunoscută sub numele de reasigurare neproportională, nivelul primelor este stabilit astfel încât să se acopere pierderile până la valoarea maximă acoperită de polița sa de reasigurare, plus prima de reasigurare pe care trebuie să o plătească. Pentru o poliță de reasigurare proporțională, primele sunt stabilite astfel încât să se acopere proporția de indemnizații care trebuie plătite, plus prima de reasigurare.
- 16.40. O metodă alternativă de ajustare a indemnizațiilor de plătit pentru a ține cont de volatilitatea lor este utilizarea datelor contabile privind variația propriilor fonduri și a provizioanelor pentru egalizare. Provizioanele pentru egalizare sunt sume pe care asigurătorii le constituie, în conformitate cu cerințele juridice sau administrative, în scopul de a acoperi în viitor indemnizații excepționale sau neașteptat de mari. Astfel de sume sunt incluse în cadrul provizioanelor tehnice de asigurări generale (AF.61).

Prestații de asigurări de viață datorate

- 16.41. Prestațiile de asigurări de viață datorate sunt sumele de plătit în temeiul unei polițe în perioada contabilă în cauză. În cazul asigurărilor de viață, nu sunt necesare ajustări pentru volatilitate neașteptată.
- 16.42. Orice costuri legate de prestații nu se includ în prestațiile datorate, ci se înregistrează drept consum intermediar și costuri cu forța de muncă.

Provizioane tehnice de asigurare

- 16.43. *Definiție:* provizioanele tehnice de asigurare sunt sumele constituite de asigurători. Provizioanele reprezintă active pentru titularii polițelor și pasive pentru asigurători. Provizioanele tehnice sunt distincte pentru asigurările generale și, respectiv, asigurările de viață și rente.
- 16.44. În conformitate cu Directiva nr. 91/674/CEE a Consiliului⁽¹⁾, se disting șapte tipuri de provizioane tehnice. În fiecare caz, în bilanț figurează suma incluzând reasigurarea, suma cedată reasigurătorilor și suma netă. Cele șapte categorii sunt următoarele:

- (a) provizioanele pentru prime neincasate – diferența dintre primele emise și primele încasate. Aceste provizioane pot, în funcție de legislația națională, să includă un element separat legat de riscurile în curs;

⁽¹⁾ Directiva nr. 91/674/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1991 privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare (JO L 374, 31.12.1991, p. 7).

- (b) provizioanele pentru asigurări de viață - astfel de provizioane reflectă valoarea actuală a prestațiilor viitoare preconizate (inclusiv, dar nu numai, participațiile la beneficii declarate) minus valoarea actuală a primelor viitoare. Autoritățile de supraveghere pot fixa un plafon pentru rata de actualizare utilizată în calculul valorii actuale;
- (c) provizioanele pentru despăgubiri – diferența dintre indemnizațiile de plătit și cele plătite. Ele sunt egale cu costul final total estimat pentru o societate de asigurări pentru acoperirea tuturor indemnizațiilor rezultate în urma unor evenimente, declarate sau nu, care s-au petrecut până la sfârșitul anului contabil, din care se scad sumele deja plătite din aceste indemnizații;
- (d) provizioanele pentru participații la beneficii (dividende, tantieme) și risturne pcu condiția să nu fie înscrise în categoria menționată la litera (b)] – care cuprind sumele destinate titularilor polițelor sau beneficiarilor contractelor sub formă de participații la beneficii și risturne, în măsura în care aceste sume nu au fost deja acordate titularilor polițelor sau beneficiarilor contractelor;
- (e) provizioanele pentru egalizare cuprind sumele constituite în conformitate cu cerințele legale sau administrative pentru a egaliza fluctuațiile ratelor de pierderi din anii viitori sau pentru acoperirea riscurilor speciale. Este posibil ca autoritățile naționale să nu permită acest tip de provizioane;
- (f) alte provizioane tehnice cuprind, printre altele, provizioanele pentru riscurile în curs, dacă acestea nu sunt incluse în categoria menționată la litera (a). Acest element poate include și provizioanele pentru înaintarea în vârstă, ținând cont de efectul înaintării în vârstă asupra valorii indemnizațiilor, de ex. în cazul asigurărilor de sănătate;
- (g) provizioanele tehnice pentru polițele de asigurare de viață în cazul în care riscul de investiție este asumat de titularii polițelor. Acest element cuprinde provizioanele tehnice constituite pentru a acoperi pasivele față de titularii polițelor, în contextul polițelor de asigurări de viață în cazul cărora valoarea profitului este determinată în raport cu investițiile pentru care riscurile sunt asumate de titularul poliței, sau în funcție de un indice, precum în cazul asigurării de viață raportate la un indice. Acest element include și provizioanele tehnice ale tontinelor.

16.45. Atunci când se derivă variațiile provizioanelor tehnice de asigurare (F.61 și F.62) utilizate în calculul producției, câștigurile și pierderile din deținere, realizate sau nerealizate, nu sunt incluse.

Definirea producției asigurărilor

- 16.46. Asigurătorii furnizează un serviciu de asigurări clienților lor, dar nu există tarife explicite pentru serviciul lor.
- 16.47. Asigurătorul colectează primele și plătește indemnizațiile sau prestațiile atunci când un eveniment asigurat se produce. Indemnizațiile sau prestațiile compensează beneficiarul pentru consecințele financiare ale evenimentului asigurat.
- 16.48. Provizioanele tehnice de asigurare sunt fondurile pe care asigurătorii le folosesc pentru a investi și a realiza venituri. Astfel de fonduri și venitul din investiții corespunzător (primele suplimentare) sunt un pasiv față de beneficiari.
- 16.49. Această secțiune descrie informațiile necesare pentru calculul producției serviciilor de asigurări directe și de reasigurări.

Asigurarea generală

- 16.50. Producția asigurătorului este serviciul furnizat beneficiarilor.
- 16.51. Dacă se utilizează metoda probabilităților, formula de calcul al producției este următoarea:

primele încasate

plus primele suplimentare

minus indemnizațiile de plătit ajustate;

unde indemnizațiile de plătit ajustate sunt corectate pentru a se ține cont de volatilitatea indemnizațiilor utilizând date istorice sau date contabile privind modificările provizioanelor pentru egalizare și ale fondurilor proprii. Primele suplimentare sunt mai puțin volatile decât indemnizațiile și nu este necesară nicio ajustare pentru volatilitate. Pentru estimarea indemnizațiilor ajustate, informațiile sunt repartizate în funcție de produs, de exemplu asigurări de vehicule, asigurări de clădiri etc.

Dacă datele contabile necesare nu sunt disponibile și datele statistice istorice nu sunt suficiente pentru a permite estimări medii rezonabile privind producția viitoare, producția asigurărilor generale poate fi estimată ca suma costurilor (inclusiv costurile intermediare, costurile cu forța de muncă și costurile de investiție) plus o sumă corespunzând „profitului normal”.

Asigurarea de viață

16.52. Producția asigurărilor de viață directe se calculează separat ca:

primele încasate;

plus primele suplimentare;

minus prestațiile datorate;

minus creșterile (plus descreșterile) provizioanelor tehnice și ale participării asiguraților la beneficii.

16.53. Dacă nu sunt disponibile date adecvate pentru a calcula producția asigurărilor de viață conform acestei formule, se utilizează o metodă bazată pe suma costurilor, asemănătoare cu cea descrisă pentru asigurările generale. Ca și pentru asigurările generale, se include o sumă corespunzând profitului normal.

16.54. Câștigurile și pierderile din deținere nu trebuie incluse în calculul producției.

Reasigurare

16.55. Formula de calcul al producției serviciilor de reasigurare este analogă celei utilizate pentru asigurările directe. Cu toate acestea, întrucât motivația fundamentală a reasigurării este aceea de a limita expunerea la risc a asiguratorului direct, reasiguratorul tratează indemnizațiile excepțional de mari ca activitate normală. Din acest motiv și pentru că piața reasigurărilor este concentrată într-un număr relativ restrâns de mari societăți din întreaga lume, apariția unei pierderi neașteptat de mari este mai puțin probabilă în cazul reasiguratorului decât în cazul asiguratorului direct, în special pentru reasigurarea excedent de daună.

16.56. Producția de reasigurare este măsurată la fel ca producția asigurărilor generale directe. Cu toate acestea, există unele plăți specifice reasigurărilor. Astfel de plăți sunt comisioanele de plătit asiguratorului direct pentru reasigurarea proporțională și participarea la profit pentru reasigurarea excedent de daună. După ce acestea sunt luate în calcul, producția reasigurărilor este calculată după cum urmează:

Primele încasate minus comisioanele de plătit;

plus primele suplimentare;

minus indemnizațiile ajustate de plătit și participarea la profit.

OPERAȚIUNI ASOCIATE CU ASIGURĂRILE GENERALE

16.57. Această secțiune descrie setul de intrări care înregistrează implicațiile unei polițe de asigurări generale. Polițele pot fi încheiate de întreprinderi, de gospodării ca persoane și de unități din restul lumii. Cu toate acestea, când o poliță încheiată de un membru al unei gospodării se califică drept asigurare socială, intrările necesare sunt cele descrise în capitolul 17.

Alocarea producției asigurărilor între utilizatori

16.58. Producția asiguratorilor din domeniul asigurărilor generale este descrisă la punctul 16.51. Valoarea producției asiguratorilor este înregistrată ca utilizare după cum urmează:

(a) consum intermediar al întreprinderilor, inclusiv al următoarelor sectoare: societăți nefinanciare (S.11), societăți financiare (S.12), administrații publice (S.13), gospodării ale populației ca angajatori (S.141) și lucrători pe cont propriu (S.142), sau instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (S.15);

(b) cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației ca persoane (S.143 și S.144); or

(c) exporturi către titularii de polițe nerezidenți (S.2).

16.59. Valoarea producției este alocată utilizatorilor în funcție de tipul de asigurare.

16.60. Alternativ, valoarea producției este alocată ca utilizări pentru titularii polițelor proporțional cu primele lor de plătit efective.

16.61. Alocarea producției la consumul intermediar este clasificată pe ramuri.

Serviciile de asigurare furnizate restului lumii și serviciile de asigurare furnizate de restul lumii

16.62. Asiguratorii rezidenți pot furniza asigurare gospodăriilor și întreprinderilor din restul lumii, iar gospodăriile și întreprinderile rezidente pot cumpăra asigurare de la asiguratorii din restul lumii. Venitul din investiții atribuit de asiguratorii rezidenți titularilor polițelor include o alocare către deținătorii de polițe din restul lumii. Astfel de titulari de polițe nerezidenți plătesc apoi prime suplimentare asiguratorului rezident.

16.63. Considerații similare se aplică tratamentului întreprinderilor și gospodăriilor rezidente care încheie polițe cu asigurători nerezidenți. Titularii de polițe rezidenți primesc venituri din investiții imputate din străinătate și plătesc prime și suplimente în străinătate. Este dificil de estimat dimensiunea unor astfel de fluxuri, în special atunci când nu există un asigurător rezident care să poată fi utilizat pentru comparație. Pot fi utilizate date echivalente pentru a realiza estimări pentru economia națională. Este necesar să se cunoască nivelul operațiunilor efectuate de rezidenți, iar raportul dintre primele suplimentare și primele efective din economia care furnizează serviciile poate fi utilizat pentru a estima venitul din investiții de primit și primele suplimentare de plătit.

Înregistrările contabile

16.64. În total se înregistrează șase perechi de operațiuni pentru asigurările generale care nu fac parte din asigurările sociale; două perechi se referă la măsurarea producției și a consumului serviciului de asigurare, trei perechi se referă la repartiție, iar una la contul financiar. În circumstanțe excepționale, o a șaptea operațiune legată de repartiție se poate înregistra în contul de capital. Valoarea producției activității, venitul din investiții de atribuit titularilor polițelor și comisionul pentru servicii sunt calculate specific pentru asigurările generale în modul descris mai jos.

16.65. Operațiunile de producție și consum sunt următoarele:

- (a) întrucât toate activitățile de acest fel realizate de unități instituționale rezidente sunt realizate de asigurători, producția (P.1) este înregistrată în contul de producție al asigurătorilor;
- (b) serviciul poate fi consumat de oricare dintre sectoarele economiei sau de restul lumii; valoarea serviciului este de plătit asigurătorilor. Plățile efectuate de întreprinderi reprezintă consum intermediar (P.2), înregistrat în contul lor de producție. Plățile de asigurare efectuate de gospodării ca persoane sunt cheltuieli pentru consum final (P.3), înregistrată în contul utilizării veniturii. Plățile efectuate de restul lumii sunt înregistrate ca exporturi de servicii (P.62) în contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii.

16.66. Operațiunile de repartiție sunt veniturile din investiții atribuite titularilor polițelor în legătură cu asigurările generale, primele nete de asigurări generale și indemnizațiile de asigurare:

- (a) venitul din investiții rezultând din investirea provizioanelor tehnice de asigurări generale se atribuie titularilor polițelor (D.441). Prin urmare, el se înregistrează ca fiind de plătit de asigurători și de primit de către toate sectoarele și de către restul lumii. Venitul din investiții se alocă între titularii polițelor proporțional cu provizioanele tehnice de asigurări generale ale acestora, sau, alternativ, proporțional cu prima efectivă emisă (de plătit). Atât sumele de plătit, cât și sumele de primit se înregistrează în contul de alocare primară a veniturilor;
- (b) primele nete de asigurare directă generală (D.711) sunt sumele reprezentând primele și veniturile din investiții utilizate pentru a finanța cheltuielile asigurătorilor. Astfel de prime se calculează ca prime încasate plus prime suplimentare minus valoarea producției asigurătorilor. Primele nete respective se înregistrează ca fiind de plătit de către toate sectoarele economiei sau de către restul lumii și ca de primit de către asigurători. Alocarea primelor nete între sectoare se realizează conform alocării producției;
- (c) indemnizațiile de asigurare directă generală (D.721) sunt sume pentru care asigurătorii sunt obligați să plătească titularului poliței atunci când se produce un anumit eveniment. Indemnizațiile de asigurare se înregistrează ca de primit de către toate sectoarele economiei sau de către restul lumii și ca de plătit de către asigurători. Atât primele nete, cât și indemnizațiile se înregistrează în contul de distribuție secundară a veniturii. Anumite indemnizații apar în urma daunelor sau vătămărilor pe care titularii polițelor le cauzează unor proprietăți sau persoane terțe. În astfel de cazuri, indemnizațiile admise sunt înregistrate ca sumă de plătit direct de asigurător părților lezate și nu ca sume de plătit indirect, prin intermediul titularului poliței;
- (d) indemnizațiile pentru distrugerii de active cauzate de catastrofe reprezintă alte transferuri de capital (D.99), și nu transferuri curente, ele înregistrându-se în contul de capital ca fiind de plătit titularilor polițelor de către asigurători;
- (e) bilanțul financiar înregistrează provizioanele tehnice de asigurări generale (AF.61). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale asigurătorilor și ca active ale tuturor sectoarelor și ale restului lumii. Provizioanele constau în plăți anticipate ale primelor și în plăți ale indemnizațiilor. Nu este necesară descompunerea acestei categorii, deși ambele componente sunt necesare pentru a calcula primele încasate și indemnizațiile de plătit.

16.67 Tabelul 16.1 prezintă un exemplu de înregistrări contabile ale acestor fluxuri.

Tabelul 16.1 Asigurări generale

	Utilizări						Resurse										
	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1					
	Intrări cores- punzătoare în Contul de bunuri și servicii	Contul restului lumii	Economia Totală	IFSLSGF	Gospodăria populației	Administrații publice	Societăți financiare	Societăți nefinan- ciare	Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	Gospodăria popula- ției	IFSLSGF	Economia Totală	Contul restului lumii	Intrări cores- punzătoare în Contul de bunuri și servicii	Total
Operațiuni și solduri contabile																	
<i>Contul exterior</i>																	
Exporturi de servicii	0	0														0	0
Importuri de servicii	0	0													0	0	0
<i>Contul producției</i>																	
Producție	6	6	4	0	3	0	0	1		6				6	4	6	6
Consum intermediar	4	0	4	0	0	0	0	0								4	4
<i>Contul de alocare a veniturilor primare</i>																	
Venit din proprietate atribuit titu- larilor de asigurare	6	6	6				6							6	0	6	6
<i>Contul de distribuire secundară a venitului</i>																	
Prime nete de asigurare generală	44	1	43	0	31	4	0	8		44				44	3	44	44
Indemnizații-daune de asigurare generală	45	0	45	0	45	45	45			6		1	35	42	3	45	45
<i>Contul de utilizare a venitului disponibil</i>																	
Cheltuiala pentru consum final	2	2	2	2	2											2	2
<i>Contul de patrimoniu financiar (de deschidere)</i>																	
Provizioane tehnice de asigurări generale	74	0	74	0	40	0	9	25		74				74		74	74
<i>Contul de patrimoniu financiar (de închidere)</i>																	
Provizioane tehnice de asigurări generale	81	0	81	0	44	0	11	25		81				81		81	81
<i>Operațiune financiară</i>																	
Provizioane tehnice de asigurări generale	7	0	7	0	4	0	2	1		7				7		7	7
<i>Cont de reevaluare</i>																	
Provizioane tehnice de asigurări generale	0	0	0	0	0	0	0	0		0				0		0	0

OPERAȚIUNI DE ASIGURĂRI DE VIAȚĂ

- 16.68. Această secțiune descrie diferențele dintre înregistrările pentru asigurările de viață și înregistrările pentru asigurările generale. Pentru o poliță de asigurare de viață, prestațiile rezultând din poliță sunt tratate ca modificări ale patrimoniului, înregistrate în contul financiar. Pentru o poliță considerată ca fiind de asigurări sociale, prestațiile sub forma pensiilor sunt înregistrate ca venit în contul de distribuire secundară a venitului. Motivul pentru care există un tratament diferit este că o poliță care nu reprezintă o asigurare socială este încheiată exclusiv la inițiativa titularului poliței. Polițele considerate polițe de asigurări sociale reflectă intervenția unei părți terțe, în general administrația publică sau angajatorul, care încurajează sau obligă titularul poliței să constituie rezerve pentru venitul după pensionare. Asigurările sociale sunt descrise în capitolul 17.
- 16.69. Titularul unei polițe de asigurare de viață este o persoană clasificată în sectorul gospodăriilor populației (S.143 sau S.144). Dacă o societate încheie o poliță de asigurare pe viața unui salariat, aceasta este asigurare la termen, nu asigurare de viață. Prin urmare, operațiunile de asigurări de viață au loc doar între asigurători (clasificați în subsectorul societăților de asigurare - S.128) și gospodăriile populației rezidente ca persoane (S.143 și S.144), cu condiția ca acestea să nu fie exportate către gospodării ale populației nerezidente (clasificate în sectorul S.2 - restul lumii). Valoarea producției asigurărilor de viață este echivalentă cu valoarea cheltuielii pentru consumul final al gospodăriilor și a exportului de servicii, conform aceleiași metode ca pentru asigurările generale. Venitul din investiții atribuit titularilor polițelor este tratat ca prime suplimentare. Cu toate acestea, primele și indemnizațiile nu sunt prezentate separat în cazul asigurărilor de viață și nu sunt tratate ca transferuri curente. Ele constituie mai degrabă componente ale unei operațiuni nete înregistrate în contul financiar, activele financiare implicate fiind asigurările de viață și drepturile asupra rentelor.
- 16.70. În conturi se înregistrează patru perechi de operațiuni; două perechi se referă la producția și consumul serviciului de asigurări, o pereche prezintă atribuirea venitului din investiții către titularii polițelor, iar o altă pereche prezintă variația drepturilor asupra asigurărilor de viață și a rentelor:
- (a) producția (P.1) asigurărilor de viață se înregistrează în contul de producție al asigurătorilor;
 - (b) valoarea serviciilor consumate se înregistrează drept cheltuielă pentru consum final (P.3) efectuată de gospodării în contul de utilizare a venitului disponibil sau drept sumă de plătit de restul lumii, tratată ca exporturi de servicii (P.62) către gospodăriile populației nerezidente. Plățile efectuate de gospodării către asigurătorii nerezidenți sunt importuri de servicii (P.72);
 - (c) venitul din investiții câștigat din investirea provizioanelor tehnice de asigurări de viață atribuite titularilor polițelor (D.441) se înregistrează în contul de alocare primară a veniturilor. Participațiile la beneficii declarate în legătură cu polițele de viață sunt tratate ca fiind repartizate titularilor polițelor chiar dacă ele depășesc venitul din investiții realizat de instituția care declară participația la beneficii. Venitul din investiții este înregistrat ca fiind de plătit de către asigurători și de primit de către gospodăriile populației rezidente sau de către gospodăriile populației nerezidente din restul lumii. Venitul din investiții se alocă titularilor polițelor proporțional cu provizioanele tehnice de asigurări de viață ale acestora, sau, dacă aceste informații nu sunt disponibile, proporțional cu primele emise;
 - (d) bilanțul financiar conține intrări pentru provizioanele tehnice de asigurări de viață și drepturile asupra rentelor (AF.62). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale asigurătorilor și ca active ale gospodăriilor populației și ale restului lumii. Sumele respective reflectă caracterul de economie al polițelor de asigurări de viață. Aceasta include plata anticipată a primelor și plata prestațiilor. Nu este necesară descompunerea acestei categorii, deși ambele componente sunt necesare pentru a calcula primele încasate și prestațiile datorate.
- 16.71. Provizioanele tehnice de asigurări de viață și drepturile asupra rentelor reflectă polițele caracterizate de plata unei sume paușale la o anumită dată. Suma paușală poate fi utilizată pentru a cumpăra o rentă care transformă o sumă paușală într-o serie de plăți. Drepturile condiționale ale titularilor de polițe individuale – suma de primit la scadență sau după scadență ca plată a unei sume paușale sau ca rentă – nu se cumulează cu valoarea obligațiilor asigurătorului. Diferența rezultă din condiționalitate și din calculul valorii actuale. Suma de raportat în cadrul drepturilor asupra asigurărilor de viață și a rentelor este definită în conformitate cu principiile contabile ale asigurătorilor.
- 16.72. Tabelul 16.2 prezintă un exemplu de astfel de fluxuri.

Tabelul 16.2 Asigurări de viață

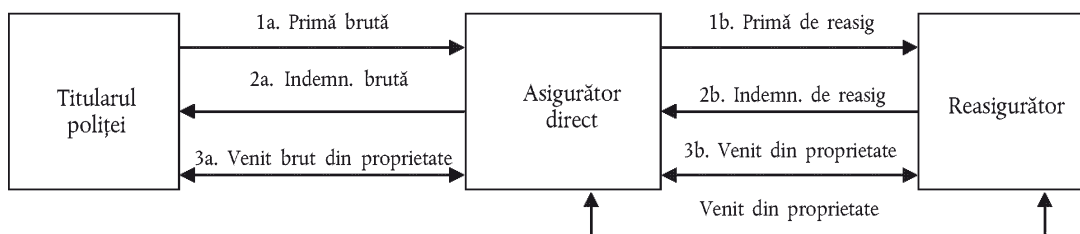
	Utilizări sau active						Resurse sau pasive					
	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intrări corespunzătoare în												
Contul de bunuri și servicii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Contul restului lumii	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Economia totală	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
IFLSLGF												
Gospodăriile populației												
Administrații publice												
Societăți financiare					7					7		7
Societăți nefinanciare												
Operțiuni și solduri contabile												
Contul exterior												
Exporturi de servicii						P.62						
Importuri de servicii						P.72						
Contul producției						P.1						
Produce												
Contul de alocare a veniturilor primare												
Venit din proprietate atribuit titularilor de						D.441						
polite de asigurare												
Contul de utilizare a venitului disponibil												
Cheltuiala pentru consum final						P.3						
Contul de patrimoniu financiar (de deschidere)												
Provizioane tehnice de asigurări generale	221	0	221	221		AF.62				221		221
Contul de patrimoniu financiar (de închidere)												
Provizioane tehnice de asigurări generale	243	0	243	243		AF.62				243		243
Operațiune financiară												
Provizioane tehnice de asigurări generale	22	0	22	22		F.62				22		22
Cont de reevaluare												
Provizioane tehnice de asigurări generale	0	0	0	0		AF.62				0		0

OPERAȚIUNI ASOCIATE CU REASIGURAREA

- 16.73. Conturile reasigurătorilor sunt în mare măsură identice cu cele ale asigurătorilor direcți. Singura diferență este faptul că operațiunile de asigurări directe, realizate cu titulari de polițe care nu sunt ei înșiși furnizori de asigurări, sunt înlocuite de operațiunile de asigurări între reasigurători și asigurători direcți.
- 16.74. Operațiunile de asigurare sunt înregistrate incluzând reasigurarea. Primele sunt plătibile mai întâi asigurătorului direct care, apoi, plătește o proporție a primei reasigurătorului (cesiune), care ar putea plăti apoi o sumă mai mică unui alt reasigurător, și așa mai departe (retrocesiune). Aceasta se aplică, în mod analog, indemnizațiilor sau prestațiilor. Tratarea ca sumă brută este conformă cu punctul de vedere al titularului poliței inițiale. În general, titularul poliței inițiale nu este la curent cu nicio sumă cedată de asigurătorul direct unui reasigurător și, în cazul în care reasigurătorul dă faliment, asigurătorul direct rămâne responsabil pentru plata întregii valori a indemnizațiilor corespunzătoare riscurilor cedate.
- 16.75. Producția asigurărilor directe se calculează incluzând reasigurarea. Calculul alternativ net de reasigurare ar trebui să arate că o parte a primelor titularilor polițelor directe este plătită asigurătorului direct și că altă parte este plătită reasigurătorului, dar acest mod de înregistrare, denumit „înregistrare a valorii nete”, nu este permis.

Figura 1 de mai jos ilustrează acest proces.

Figura 1 — Fluxuri între titularii polițelor, asigurători direcți și reasigurătorilor

16.76. Figura 1 sintetizează următoarele fluxuri:

- titularul poliței efectuează plata primei care include reasigurarea către asigurătorul direct (1a), din care partea corespunzătoare reasigurării din prima brută este cedată reasigurătorului (1b);
 - în mod similar, plata indemnizației se înregistrează, dar în direcții opuse. Indemnizația este plătită de reasigurător asigurătorului direct (2b). Asigurătorul direct adaugă la această sumă indemnizația pe care trebuie să o plătească la rândul lui titularului poliței (2a);
 - atât asigurătorul direct, cât și reasigurătorul au realizat venituri din proprietate ca urmare a investiției provizioanelor lor tehnice. Veniturile din proprietate sunt transferate de la reasigurător la asigurătorul direct (3b), care adaugă apoi această sumă la propriul venit din proprietate realizat și apoi transferă suma către titularul poliței (3a).
- 16.77. Toate fluxurile brute între titularul poliței și asigurătorul direct includ sumele corespunzătoare ale fluxurilor între asigurătorul direct și reasigurător; din acest motiv, în figură săgețile corespunzătoare au fost îngroșate.
- 16.78. Ca și în cazul asigurărilor directe, de exemplu în urma unei catastrofe, o parte din indemnizațiile de reasigurare sunt înregistrate ca transferuri de capital și nu ca transferuri curente.
- 16.79. Întreaga producție a reasigurătorului constituie consum intermediar al asigurătorului direct care deține polița de reasigurare. Astfel cum se arată mai sus, multe polițe de reasigurare se încheie între asigurători rezidenți din cadrul unor economii diferite. Din acest motiv, producția în astfel de cazuri reprezintă importurile asigurătorului care încheie polița de reasigurare și exporturile reasigurătorului.
- 16.80. Înregistrarea fluxurilor asociate cu reasigurarea este similară cu înregistrările pentru asigurările generale, cu excepția faptului că deținătorul unei polițe de reasigurare este mereu un alt asigurător.
- 16.81. Operațiunile de producție și consum sunt următoarele:

- producția (P.1) este înregistrată în contul de producție al reasigurătorilor. Serviciile de reasigurare sunt frecvent furnizate de reasigurători nerezidenți și în astfel de cazuri sunt înregistrate ca importuri de servicii (P.72);

- (b) serviciile reasiguratorului pot fi consumate numai de un asigurator direct sau de alt reasigurator. Dacă titularul poliței este rezident, utilizarea serviciului de reasigurări este înregistrată drept consum intermediar (P.2) al unității titulare a poliței. Dacă titularul poliței este nerezident, utilizarea este înregistrată ca exporturi de servicii (P.62).
- 16.82. Operațiunile de repartitie acoperă venitul din investiții atribuit titularilor polițelor în ceea ce privește reasigurarile, primele nete de reasigurare și indemnizațiile de reasigurare:
- (a) venitul din investiții (D.441) realizat de reasiguratorii din investirea provizioanelor tehnice de reasigurare este de plătit titularilor polițelor, care pot fi asiguratorii direcți sau reasiguratorii. Atât reasiguratorii, cât și asiguratorii direcți pot fi rezidenți sau nerezidenți;
- (b) primele nete de reasigurare generală (D.712) sunt de plătit titularilor polițelor și de primit de reasiguratorii. Atât unitatea care efectuează plata, cât și cea care o primește pot fi nerezidente;
- (c) indemnizațiile de reasigurare generală (D.722) sunt de plătit de către reasiguratorii și de primit de către titularii polițelor, fie rezidenți, fie nerezidenți. Atât primele nete, cât și indemnizațiile se înregistrează în contul de distribuire secundară a venitului;
- (d) bilanțul financiar cuprinde înregistrări care reflectă provizioanele tehnice de reasigurare (la rubrica AF.61 – „provizioane tehnice de asigurări generale”). Astfel de provizioane sunt înregistrate ca pasive ale reasiguratorilor și ca active ale titularilor polițelor. Astfel de titulari de polițe pot fi asiguratorii sau reasiguratorii direcți.
- 16.83. Comisiunile de plătit de către reasiguratorii asiguratorului în calitate de titular al poliței de reasigurare sunt tratate ca reduceri ale primelor de plătit reasiguratorilor. Împărțirea profitului de plătit de către reasigurator asiguratorului direct se înregistrează ca transfer curent. Deși sunt înregistrate în mod diferit, atât comisiunile de plătit, cât și împărțirea profitului reduc producția reasiguratorului.
- 16.84. Dacă indemnizațiile de asigurări directe sunt tratate drept transfer de capital și nu drept transferuri curente, indemnizațiile de reasigurare pentru același eveniment sunt, de asemenea, tratate ca alte transferuri de capital (D.99).

OPERAȚIUNI ASOCIATE CU AUXILIARII DE ASIGURARE

- 16.85. Producția serviciilor de asigurare auxiliare este evaluată pe baza onorariilor sau a comisioanelor aplicate. În cazul instituțiilor fără scop lucrativ care activează ca asociații comerciale pentru societățile de asigurare și fondurile de pensii, producția este evaluată pe baza valorii cotizațiilor plătite de membrii asociațiilor. Această producție este utilizată drept consum intermediar de către membrii asociațiilor.

RENTE

- 16.86. Cel mai simplu caz de poliță de asigurare de viață este cazul în care titularul poliței efectuează de-a lungul timpului o serie de plăți către asigurator, în schimbul unei plăți unice primite ca indemnizație într-un anumit moment din viitor. Cu cea mai simplă formă de rentă, echivalentul titularului poliței, numit beneficiarul rentei, plătește o sumă pausală asiguratorului și primește în schimb o serie de plăți pentru o perioadă specificată, fie pentru restul vieții beneficiarului rentei, fie pentru restul vieții beneficiarului rentei și a unei alte persoane specificate.
- 16.87. Rentele sunt organizate de asiguratorii și sunt o modalitate de administrare a riscurilor. Beneficiarul rentei evită riscul acceptând o serie de plăți cunoscută, fie în termeni absoluți, fie care face obiectul unei formule, ca în cazul plăților indexate, în schimbul unei plăți unice. Asiguratorul își asumă riscul de a produce mai mult din investirea unei sume primite ca urmare a unei plăți unice decât ceea ce se plătește beneficiarului rentei ca serie de plăți. Pentru a stabili fluxul de plăți se ține cont de speranța de viață.
- 16.88. Când se inițiază o rentă, există un transfer de fonduri de la gospodărie la asigurator. Cu toate acestea, în multe cazuri, acestea pot fi doar o transformare dintr-o sumă pausală de plătit de asigurator în cauză sau de alt asigurator la scadența unei polițe normale de asigurare de viață într-o rentă. Într-un astfel de caz, nu este necesar să se înregistreze plata sumei paușale și achiziționarea rentei; va exista doar o schimbare de la provizioanele de asigurare de viață la provizioanele de rentă în subsectorul asiguratorului și al fondului de pensii. Dacă se cumpără o rentă independent de scadența unei polițe de asigurare de viață, aceasta se înregistrează ca o pereche de operațiuni financiare între gospodărie și asigurator. Gospodăria efectuează o plată către asigurator și primește în schimb un activ rezultând din condițiile rentei. Asiguratorul primește un activ financiar de la gospodărie și angajează un pasiv față de aceasta.

16.89. Rentele se termină în momentul decesului, când orice provizioane corespunzătoare beneficiarului rentei sunt transferate către asigurător. Cu toate acestea, presupunând că asigurătorul a estimat corect speranța de viață pentru grupul de beneficiari ai rentelor în ansamblu, fondurile medii rămase în momentul decesului vor fi zero. Dacă speranța de viață se modifică, trebuie efectuate revizuirii ale provizioanelor. Pentru rentele în curs, o prelungire a speranței de viață va reduce suma de care dispune asigurătorul drept comision pentru servicii, care ar putea deveni chiar negativă. Într-un astfel de caz, asigurătorul va trebui să utilizeze fondurile proprii și să speră că în viitor va acumula din nou fondurile respective stabilind comisioane pentru servicii mai mari pentru rentele noi.

ÎNREGISTRAREA INDEMNIZAȚIILOR DE ASIGURĂRI GENERALE

Tratarea indemnizațiilor ajustate

16.90. Momentul de înregistrare a indemnizațiilor de plătit este în general momentul în care evenimentul asigurat se produce. Principiul se aplică și dacă, în cazul indemnizațiilor care fac obiectul unui litigiu, soluționarea are loc după câțiva ani de la evenimentul în cauză. Se face o excepție în cazurile în care posibilitatea de a solicita o indemnizație este recunoscută doar cu mult timp după producerea evenimentului. De exemplu, o serie importantă de indemnizații a fost admisă numai atunci când s-a stabilit că expunerea la azbest reprezintă o cauză de boală gravă și când s-a hotărât că ea determina dreptul la indemnizații în temeiul unei polițe de asigurare valabile în momentul expunerii. În astfel de cazuri, indemnizația se înregistrează în momentul în care societatea de asigurări acceptă răspunderea. Este posibil ca acest moment să fie diferit de momentul în care se stabilește de comun acord cuantumul indemnizației sau de momentul în care ea va fi plătită.

16.91. Având în vedere faptul că formula producției utilizează indemnizațiile ajustate și nu indemnizațiile efective, primele și indemnizațiile nete dintr-o anumită perioadă vor fi egale numai în cazul în care indemnizațiile efective vor avea același cuantum ca indemnizațiile estimate. Cu toate acestea, ele ar trebui să fie aproximativ egale pentru un interval de mai mulți ani, excluzând anii în care s-au produs catastrofe.

Tratarea distrugerilor de active cauzate de catastrofe

16.92. Indemnizațiile se înregistrează ca transferuri curente de plătit de către asigurător titularului poliței. Există un caz în care indemnizațiile sunt înregistrate ca alte transferuri de capital (D.99), și nu ca transferuri curente, și anume după producerea unei catastrofe. Criteriile pentru a decide dacă efectele unei catastrofe ar trebui tratate în acest fel trebuie stabilite în funcție de circumstanțele la nivel național, dar ele se pot referi la numărul titularilor de polițe afectați și la valoarea daunelor suferite. Justificarea pentru înregistrarea indemnizațiilor ca transferuri de capital în acest caz rezultă din faptul că multe indemnizații sunt legate de distrugerii sau de deteriorări grave ale unor active precum locuințe, clădiri și structuri.

16.93. În urma unei catastrofe, valoarea totală a indemnizațiilor care depășesc valoarea primelor se înregistrează ca transfer de capital de la asigurător la titularul poliței. Informațiile privind nivelul indemnizațiilor de acoperit în temeiul polițelor de asigurare se obțin de la ramura asigurărilor. Dacă ramura asigurărilor nu poate furniza aceste informații, o metodă pentru a estima nivelul indemnizațiilor legate de catastrofă este utilizarea diferenței dintre indemnizațiile ajustate și indemnizațiile efective din perioada în care s-a produs catastrofa.

CAPITOLUL 17

ASIGURĂRILE SOCIALE INCLUSIV PENSIILE

INTRODUCERE

- 17.01. *Definiție:* sistemele de asigurări sociale sunt sisteme în care participanții sunt obligați sau încurajați de către o parte terță să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale sau circumstanțe care pot afecta bunăstarea lor sau a persoanelor pe care le au în întreținere. În cadrul acestor sisteme, cotizațiile sociale sunt plătite fie de salariați sau de alte categorii, fie de angajatori în numele salariaților, pentru a asigura dreptul la prestațiile de asigurări sociale al salariaților sau al altor cotizanți, al persoanelor aflate în întreținerea acestora sau al urmașilor lor, pentru perioada curentă sau pentru perioade ulterioare. Cotizațiile la sistemele de asigurări sociale pot fi plătite și de către sau în numele persoanelor care desfășoară activități independente sau al persoanelor fără loc de muncă.
- 17.02. Există două tipuri de sisteme de asigurări sociale:
- (a) primul tip constă în sisteme de securitate socială care acoperă întreaga comunitate sau părți importante ale acesteia, care sunt impuse, controlate și finanțate de unitățile administrației publice. Pensiile de plătit în cadrul acestor sisteme pot sau nu să fie legate de nivelul salariului beneficiarului sau de vechimea în muncă. Prestațiile altele decât pensiile sunt mai rar legate de nivelul salariului;
 - (b) cel de-al doilea tip constă în alte sisteme aferente încadrării în muncă. Astfel de sisteme derivă dintr-o relație angajator-salariaț în acordarea pensiei și, posibil, a altor drepturi care fac parte din condițiile de angajare și în cazul cărora responsabilitatea acordării prestațiilor nu revine administrațiilor publice în temeiul dispozițiilor privind securitatea socială.
- 17.03. Domeniul de aplicare a sistemelor de asigurare socială variază de la o țară la alta, precum și de la un sistem la altul în cadrul aceiași țări. Exemple ale unor astfel de sisteme sunt:
- (a) administrațiile publice obligă toți salariații să participe la un sistem de securitate socială;
 - (b) angajatorii impun drept condiție de angajare obligația ca salariații să participe la un sistem de asigurări specificat de angajator;
 - (c) un angajator își încurajează salariații să participe la un sistem prin plata cotizațiilor în numele salariatului;
 - (d) un sindicat oferă o asigurare avantajoasă disponibilă numai pentru membrii sindicatului respectiv; sau
 - (e) alte sisteme decât securitatea socială pot fi negociate împreună cu o societate de asigurare ca poliță de grup sau o serie de polițe sau pot fi administrate contra cost de o societate de asigurări. Alternativ, sistemele pot fi administrate direct de un angajator sau în numele acestuia sau de către angajatori în numele salariaților și al persoanelor aflate în întreținerea lor sau de către alte entități în numele unui grup specificat.

Tabelul 17.1 — Sisteme de asigurări sociale

Tip de asigurare	Caracteristici	Forma de organizare	Sector/Subsector
Securitate socială	Participanții sunt obligați de administrațiile publice să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Organizate de administrațiile publice prin intermediul fondurilor de securitate socială	Administrațiile de securitate socială (S.1314)
Sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă, altele decât securitatea socială	Angajatorii pot impune ca o condiție a angajării faptul ca salariații să se asigure împotriva anumitor riscuri sociale.	Organizate de angajatori în numele salariaților lor și al persoanelor aflate în întreținerea acestora sau de alte entități în numele unui grup specificat	Sectorul sau subsectorul angajatorului, societăților de asigurări, fondurilor de pensii sau instituției fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

Sistemele de asigurări sociale, asistența socială și polițele de asigurare individuală

- 17.04. Asistența socială nu face parte din asigurările sociale. Prestațiile de asistență socială sunt de plătit în mod independent de participarea la un sistem de asigurări sociale, și anume chiar și în absența plății cotizațiilor necesare pentru participarea la un sistem de asigurări sociale.

- 17.05. Asistența socială se distinge de securitatea socială prin dreptul de a primi prestații de asistență socială din partea administrațiilor publice și nu depinde de alegerea de a participa demonstrată de plata cotizațiilor. De regulă, toți membrii gospodăriilor populației rezidente au dreptul de a solicita asistență socială, dar condițiile în care aceasta se acordă sunt deseori restrictive. Frecvent există o evaluare a veniturilor disponibile, incluzând prestațiile de asigurări sociale, în relație cu necesitățile percepute ale unei gospodării a populației. Numai gospodăriile populației care se află sub un anumit prag pot avea dreptul la acest tip de asistență socială.
- 17.06. Polițele de asigurare individuală se încadrează în sistemele de asigurări sociale dacă acoperă riscuri și nevoi sociale precum boala și bătrânețea. Pentru ca o poliță individuală să fie tratată ca făcând parte dintr-un sistem de asigurări sociale, evenimentele sau situațiile pentru care sunt asigurați participanții corespund riscurilor sau nevoilor menționate la punctul 4.84; în plus, trebuie să fie îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiții:
- (a) participarea la sistem este obligatorie fie în temeiul legii, fie în temeiul termenilor și condițiilor de angajare a unui salariat sau a unui grup de salariați;
 - (b) sistemul este colectiv și este administrat în beneficiul unui anumit grup de lucrători, fie salariați, lucrători independenți sau persoane fără loc de muncă, participarea fiind limitată la membrii grupului respectiv;
 - (c) angajatorul plătește o cotizație (efectivă sau imputată) sistemului în numele salariatului, indiferent dacă salariatul plătește sau nu la rândul lui o cotizație.
- 17.07. Indemnizațiile de asigurare plătite conform polițelor contractate cu unicul scop de a obține o reducere, chiar dacă aceste polițe decurg dintr-o convenție colectivă, nu fac parte din asigurările sociale. Astfel de polițe individuale de asigurare sunt înregistrate ca asigurări de viață și asigurări generale. Indemnizațiile de asigurare plătite conform polițelor contractate doar din propria inițiativă a asiguratului, independent de angajatorul său sau de administrațiile publice, sunt de asemenea excluse din asigurările sociale.

Prestații sociale

- 17.08. Prestațiile sociale sunt de plătit atunci când se produc anumite evenimente sau când există anumite condiții care pot afecta bunăstarea gospodăriilor în cauză fie prin impunerea unor cheltuieli suplimentare din resursele lor, fie prin reducerea veniturilor lor. Prestațiile sociale se acordă în bani sau în natură. Prestațiile sociale sunt de plătit într-o serie de circumstanțe:
- (a) beneficiarii sau persoanele aflate în întreținerea lor au nevoie de tratamente medicale, stomatologice sau de alt tip sau de îngrijiri spitalicești, de convalescență sau de îngrijiri pe termen lung, ca urmare a unei boli, a unor vătămări, a maternității, a invalidității cronice, a bătrâneții etc. Prestațiile sociale se pot acorda în natură, sub forma tratamentelor sau a îngrijirilor furnizate gratuit sau la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic sau prin rambursarea cheltuielilor suportate de gospodăriile populației. Prestațiile sociale în bani pot fi de asemenea plătite beneficiarilor care au nevoie de îngrijiri medicale;
 - (b) există diferite categorii de persoane aflate în întreținerea beneficiarilor: soți/soții, copii, rude în vârstă, invalizi etc. Prestațiile sociale se plătesc în general în bani, sub forma unor alocații pentru persoanele aflate în întreținere sau alocații familiale, plătite periodic;
 - (c) beneficiarii se confruntă cu o reducere a veniturilor ca urmare a incapacității de a lucra cu normă întreagă sau a incapacității de a lucra. Prestațiile sociale se acordă de obicei prin plăți periodice, în numerar, pe durata situației. În anumite condiții se poate acorda o sumă fixă în plus față de plățile periodice sau în locul acestora. Printre motivele pentru care persoanele se pot afla în incapacitatea de a lucra se numără:
 - 1. pensionarea voluntară sau obligatorie;
 - 2. șomajul involuntar, inclusiv concedierile temporare și programul redus de muncă;
 - 3. boala, vătămrile în urma unor accidente, nașterea unui copil etc., atunci când aceste evenimente împiedică o persoană să lucreze sau să lucreze cu normă întreagă;
 - (d) beneficiarii primesc plăți care să compenseze reducerea veniturilor cu care se confruntă ca urmare a decesului persoanei care aducea venitul principal;
 - (e) beneficiarilor li se acordă o locuință fie gratuit, fie la prețuri nesemnificative din punct de vedere economic, fie prin rambursarea cheltuielilor suportate de gospodăriile populației. Acestea sunt prestații sociale în natură;

- (f) beneficiarilor li se acordă alocații care să acopere cheltuielile pentru educație suportate pentru ei înșiși sau pentru persoanele aflate în întreținerea lor. Este posibilă furnizarea de servicii în domeniul educației ca prestații sociale în natură.

Prestațiile sociale furnizate de administrațiile publice

- 17.09. Administrațiile publice furnizează prestații sociale ca plăți de securitate socială, de asistență socială sau ca transferuri sociale în natură.
- 17.10. Securitatea socială se referă la sistemele de asigurări sociale gestionate de administrațiile publice.
- 17.11. Definiția prestațiilor sociale include furnizarea unor servicii de sănătate și de educație. În general, administrațiile publice pun aceste servicii la dispoziția tuturor membrilor comunității, fără a fi necesară participarea la un sistem sau îndeplinirea unor cerințe de eligibilitate. Serviciile sunt tratate ca transferuri sociale în natură și nu ca parte a securității sociale sau a asistenței sociale. În plus față de serviciile de sănătate și educație furnizate de administrațiile publice, aceste servicii pot fi de asemenea furnizate persoanelor de către instituții fără scop lucrativ care deservește gospodăriile populației. Și astfel de servicii sunt tratate ca transferuri sociale în natură și nu ca parte a sistemelor de asigurări sociale.

Prestațiile sociale furnizate de alte unități instituționale

- 17.12. Prestațiile sociale pot fi furnizate de angajatori salariaților lor și persoanelor aflate în întreținerea lor sau pot fi furnizate de alte unități precum sindicatele. Toate prestațiile sociale furnizate de alte unități decât administrațiile publice sunt realizate în cadrul unui sistem de asigurări sociale.

Pensiile și alte tipuri de prestații

- 17.13. Prestațiile de asigurări sociale și cotizațiile corespunzătoare se împart în cele care țin de pensii și cele care țin de toate celelalte forme de prestații. Cea mai importantă prestație de pensii acoperită de sistemele de asigurări sociale este venitul după pensionare, dar există și alte forme. De exemplu, există pensii de plătit văduvelor sau văduvilor sau persoanelor care suferă un accident de muncă și care nu mai pot lucra. Dacă persoana care aducea venitul principal nu mai aduce acest venit, ca urmare a decesului sau a incapacității de muncă, se acordă plăți înregistrate ca pensii.
- 17.14. Toate celelalte prestații sunt clasificate ca prestații altele decât pensiile. Distanța între prestații de pensii și prestații altele decât pensiile este importantă pentru că pasivele aferente pensiilor se înregistrează indiferent dacă există efectiv sau nu active constituite pentru a acoperi drepturile, în timp ce rezervele sunt înregistrate pentru alte prestații decât pensiile numai dacă rezervele există efectiv.

PRESTAȚIILE DE ASIGURĂRI SOCIALE, ALTELE DECÂT PENSIILE

- 17.15. *Definiție:* alte prestații de asigurări sociale sau prestațiile altele decât pensiile sunt prestații pe care beneficiarii le primesc, direct sau indirect, ca urmare a unor evenimente specifice și, în general, în temeiul unor dispoziții juridice sau contractuale prestabilite.

Cu excepția venitului după pensionare, ele pot acoperi o serie de alte evenimente, precum cele acoperite de prestațiile de asigurări de sănătate, de prestațiile de asigurări de șomaj și de prestațiile de asigurări pentru îngrijirea pe termen lung.

- 17.16. Alte prestații de asigurări sociale sunt furnizate beneficiarilor în cadrul unor sisteme de securitate socială și al unor sisteme legate de forța de muncă diferite de securitatea socială.

Sistemele de securitate socială, altele decât sistemele de pensii

- 17.17. *Definiție:* sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii sunt sisteme de asigurări contractuale ale căror beneficiari, ca participanți la un sistem de asigurări sociale, sunt obligați de administrațiile publice să se asigure împotriva unor evenimente altele decât bătrânețea și riscurile legate de vârstă. Prestațiile de securitate socială altele decât prestațiile de pensii, cunoscute sub numele de prestații altele decât pensiile, sunt furnizate beneficiarilor de administrațiile publice.
- 17.18. În general, beneficiarii plătesc cotizații obligatorii la un sistem de securitate socială altul decât un sistem de pensii de securitate socială, care este frecvent finanțat pe bază de redistribuire. Cotizațiile pe bază de redistribuire dintr-o perioadă sunt utilizate pentru finanțarea prestațiilor din aceeași perioadă. Nu este implicat niciun element de economie, nici pentru administrațiile publice, nici pentru angajatorul care administrează sistemul, nici pentru beneficiarii care participă la sistem. Prin urmare, în general nu se pune problema apariției unui excedent și, dacă intervine un deficit de resurse, administrațiile publice au competența de a modifica angajamentele nu numai în ceea ce privește forța de muncă din viitor, ci și în mod retroactiv. Cu toate acestea, în unele țări, sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii pot acumula rezerve, cunoscute sub numele de fonduri-tampon.

- 17.19. Drepturile de securitate socială altele decât drepturile de pensie, ca sume în așteptare din cadrul unui sistem de securitate socială, nu sunt recunoscute în conturile naționale de bază ale SEC. Estimările sumelor în așteptare ale drepturilor din cadrul sistemelor de securitate socială altele decât pensiile, precum și al oricăror sisteme legate de forța de muncă altele decât pensiile, furnizate de administrațiile publice, nu sunt incluse în conturile de bază și nu sunt înregistrate în tabelul 17.5.

Alte sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă

- 17.20. *Definiție:* alte sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă sunt sistemele de asigurări contractuale, fie obligatorii prin lege, fie încurajate de o parte terță. În cadrul altor sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă, angajatorii pot impune ca o condiție a angajării faptul ca salariații, beneficiarii, să participe la un sistem de asigurări sociale specificat de angajator, pentru a se asigura împotriva unor riscuri altele decât bătrânețea și riscurile legate de vârstă. Astfel de sisteme legate de forța de muncă sunt furnizate beneficiarilor fie de angajator, fie de alte unități în numele angajatorului.
- 17.21. Alte sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă sunt considerate, precum sistemele de pensii corelate, ca fiind o parte a pachetului de remunerare, iar negocierile între salariați și angajatori se pot axa pe condițiile de serviciu și pe grilele de salarizare existente. Frecvent, prestațiile de asigurări sociale altele decât pensiile sunt furnizate de angajatorii privați din sisteme pe care le controlează ei înșiși sau pentru care încheie un contract cu o parte terță, de exemplu o societate de asigurare care furnizează prestații sociale precum asigurare medicală privată.

Înregistrarea stocurilor și a fluxurilor pe tip de sistem de asigurări sociale altele decât pensiile

Sistemele de securitate socială

- 17.22. Ca o recunoaștere a faptului că securitatea socială este în general finanțată pe bază de redistribuire, drepturile acumulate în cadrul securității sociale, precum prestațiile sociale inclusiv pensiile, nu apar în conturile naționale de bază.
- 17.23. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială sunt incluse în tabelul suplimentar pentru drepturi de pensie acumulate la zi în asigurări sociale, dar acest lucru nu este valabil pentru drepturile rezultând din sistemele de securitate socială altele decât sistemele de pensii.
- 17.24. Înregistrarea fluxurilor pentru sistemele de securitate socială altele decât pensiile se referă la cotizațiile plătite de angajator și de salariați și la prestațiile de securitate socială.
- 17.25. Orice cotizație plătită de angajator este tratată ca parte a remunerării salariaților. Ea se înregistrează ca operațiune de repartitie care se plătește de către angajator și este primită de salariat. Ulterior, salariatul plătește o sumă egală cu ceea ce primește de la angajator, împreună cu orice cotizație proprie la fondul de securitate socială. Suma este înregistrată ca utilizare pentru gospodăriile populației și ca resursă pentru administrații.
- 17.26. Orice cotizații plătite de persoanele care desfășoară activități independente sau de persoanele fără loc de muncă sunt, de asemenea, incluse în cotizațiile plătite administrațiilor publice de gospodăriile populației.
- 17.27. Prestațiile de securitate socială sunt înregistrate ca operațiuni de repartitie, de la administrațiile publice la gospodăriile populației.
- 17.28. Tabelul 17.2 prezintă operațiunile legate de un sistem de pensii de securitate socială. Acestea sunt identice cu operațiunile legate de sistemele de securitate socială exclusiv pensiile.

Sisteme de asigurări sociale legate de forța de muncă altele decât pensiile

- 17.29. Pentru sistemele de asigurări sociale legate de forța de muncă altele decât pensiile, drepturile participanților sunt de obicei înregistrate pe măsură ce se acumulează. Veniturile din investiții realizate din drepturile existente se înregistrează ca fiind distribuite beneficiarilor și reinvestite de aceștia în sistem.
- 17.30. Cotizația socială plătită de un angajator la un sistem de asigurare în numele salariatului este tratată ca parte a remunerării salariaților.
- 17.31. Veniturile din investiții realizate din drepturi acumulate se înregistrează ca fiind distribuite de sistem gospodăriilor populației. Veniturile din investiții includ dobânzile și dividendele plus, dacă unitatea instituțională deține acțiuni ale acestora, veniturile distribuite ale sistemelor colective de plasament. Este posibil ca sistemul să dețină proprietăți și să genereze astfel un excedent net de exploatare, acesta fiind inclus în veniturile din investiții distribuite beneficiarilor. În cazul respectiv, expresia „venituri din investiții” se interpretează astfel încât să includă sursa de venituri respectivă. Câștigurile și pierderile din deținere generate de investirea drepturilor cumulate nu sunt incluse în veniturile din investiții, ci sunt înregistrate ca alte variații datorate reevaluărilor.

- 17.32. O parte a venitului distribuit gospodăriilor populației este utilizată pentru a acoperi costurile administrării sistemului. Aceste costuri sunt prezentate ca producție a sistemului și cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populației. Partea restantă a veniturilor distribuite este tratată drept cotizații suplimentare plătite înapoi sistemului de gospodăriile populației.
- 17.33. Cotizațiile sociale sunt prezentate ca fiind plătite sistemului de gospodăriile populației. Suma totală a cotizațiilor sociale este formată din cotizațiile efective plătite de angajatori ca parte a remunerării salariaților, din cotizațiile efective ale salariaților și ale persoanelor care au participat în trecut la un sistem, ale persoanelor care desfășoară activități independente, ale persoanelor fără loc de muncă și ale pensionarilor, precum și din cotizațiile suplimentare specificate la punctul 17.32.
- 17.34. Persoanele, altele decât salariații, care participă la un sistem de asigurări sociale pot fi persoane care desfășoară activități independente sau persoane fără un loc de muncă, ele participând în virtutea profesiei lor sau a fostului lor statut profesional.
- 17.35. Prestațiile sociale plătite gospodăriilor populației de către administratorul sistemului sunt prezentate ca operațiuni de repartiție în cadrul altor prestații de asigurări sociale.
- 17.36. Plata serviciului furnizat de administratorul sistemului, egală cu valoarea producției sistemului, este înregistrată drept cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populației.
- 17.37. O creștere a drepturilor cauzată de un exces al cotizațiilor în raport cu prestațiile este indicată ca fiind plătită de sistemul de asigurări sociale gospodăriilor populației. Justificarea este că întrucât creșterea drepturilor afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populației, ea ar trebui inclusă în economiile sectorului gospodăriilor populației.
- 17.38. Ajustarea pentru variația drepturilor plătite de sistem gospodăriilor populației este înregistrată ca un drept al gospodăriilor populației față de sistem.
- 17.39. Tabelul 17.3 prezintă operațiunile pentru un sistem de pensii legate de forța de muncă. Acestea sunt identice cu operațiunile legate de sistemele de asigurări sociale altele decât sistemele de pensii.

PENSIILE

- 17.40. *Definiție:* pensiile de asigurări sociale sunt prestații pe care beneficiarii le primesc când intră la pensie, de obicei în temeiul unor dispoziții juridice sau contractuale prestabilite și în general sub forma unei rente garantate.

Cea mai importantă prestație de pensii a sistemelor de asigurări sociale este venitul după pensionare, dar pot exista și alte forme. De exemplu, există pensii de plătit văduvelor sau văduvilor sau persoanelor care suferă un accident de muncă și care nu mai pot lucra. Toate evenimentele care determină plăți pentru că persoana care primește un venit nu mai poate, ca urmare a decesului sau a incapacității, să obțină un venit pentru ea și pentru persoanele aflate în întreținerea sa sunt tratate ca pensii.

Tipuri de sisteme de pensii

- 17.41. Pensiile furnizate beneficiarilor pot avea următoarele forme:

- (a) sisteme de pensii de asigurări sociale;
- (b) asistență socială; și
- (c) polițe de asigurare individuală legate de pensii.

Ele sunt în general furnizate de fondurile de securitate socială, de alte entități ale administrațiilor publice, de societățile de asigurare și de fondurile de pensii sau de unități instituționale precum angajatorii. Pot fi însă implicate și alte instituții, în funcție de contextul național. Utilizarea termenului „fonduri de securitate socială” nu înseamnă că există întotdeauna un fond de active efectiv creat în cadrul sistemului. Termenii „fonduri de securitate socială” și „sisteme de securitate socială” sunt sinonimi.

- 17.42. Beneficiarii primesc pensii de asigurări sociale în calitate de participanți la sisteme de asigurări sociale. Partea furnizată de administrațiile publice este reprezentată de pensiile de securitate socială, inclusiv fondurile de securitate socială, iar partea furnizată de alte unități este reprezentată de alte pensii legate de forța de muncă. Repartizarea între pensiile furnizate de securitatea socială și cele furnizate de alte sisteme legate de forța de muncă variază considerabil de la o țară la alta, având drept consecință faptul că acoperirea și, prin urmare, percepțiile la nivel național asupra termenului „securitate socială” variază considerabil.

Sisteme de pensii de securitate socială

- 17.43. *Definiție:* sistemele de pensii de securitate socială sunt sisteme de asigurări contractuale ale căror beneficiari, în calitate de participanți la un sistem de asigurări sociale, sunt obligați de administrațiile publice să se asigure împotriva bătrâneții și a altor riscuri legate de bătrânețe, precum incapacitatea, sănătatea etc. Pensile de securitate socială sunt furnizate beneficiarilor de administrațiile publice.
- 17.44. Atunci când administrațiile publice își asumă responsabilitatea de a furniza pensii unor sectoare ample ale comunității, funcția de securitate socială îndeplinește de fapt rolul unui sistem multipatronal.
- 17.45. În general, beneficiarii plătesc cotizații obligatorii la un sistem de pensii de securitate socială, care este frecvent finanțat pe bază de redistribuire. Cotizațiile dintr-o perioadă sunt utilizate pentru finanțarea prestațiilor din aceeași perioadă. Nu este implicat niciun element de economii, fie pentru administrațiile publice sau pentru angajatorul care administrează sistemul sau pentru beneficiarii care participă la sistem. Prin urmare, într-un astfel de sistem nu va exista un excedent și, dacă intervine un deficit de resurse, administrațiile publice au competența de a modifica angajamentele nu numai în ceea ce privește forța de muncă din viitor, ci și în mod retroactiv. Cu toate acestea, în unele țări, sistemele de pensii de securitate socială pot acumula rezerve, cunoscute sub numele de fonduri-tampon.
- 17.46. Cea mai limitată formă de pensie de securitate socială este elementară. Nivelul poate fi fixat independent de valoarea cotizațiilor, dar nu și independent de faptul că au fost plătite cotizații pentru o anumită perioadă de timp sau în anumite condiții. Dreptul la pensie al unui salariat în temeiul securității sociale este frecvent transferabil de la un angajator la altul.
- 17.47. În schimb, în unele țări furnizarea majorității sau tuturor pensiilor se poate face prin securitatea socială. În acest caz, administrațiile publice joacă rolul de intermediar pentru angajatori, astfel încât, după ce administrațiile publice primesc cotizațiile la sistem plătite de angajator și de gospodăriile populației, ele își asumă riscul de a efectua plățile finale. Administrațiile publice scutesc angajatorul de riscul ca costul pensiilor să fie prea mare pentru a fi acoperit de întreprinderea sa și garantează populației că pensiile vor fi plătite, dar este posibil ca ele să-și rezerve capacitatea de a modifica valoarea pensiilor datorate, chiar și retroactiv.
- 17.48. Drepturile de pensie ca sume în așteptare din cadrul unui sistem de pensii de securitate socială nu sunt recunoscute în conturile naționale de bază ale SEC. Estimările sumelor în așteptare ale drepturilor din cadrul sistemelor de pensii de securitate socială, precum și ale oricărui alt sistem de pensii legat de forța de muncă furnizate de administrațiile publice, nu sunt incluse în conturile naționale de bază, dar sunt înregistrate în tabelul suplimentar pentru drepturile de pensie acumulate la zi ilustrat de tabelul 17.5.

Alte sisteme de pensii legate de forța de muncă

- 17.49. *Definiție:* alte sisteme de pensii legate de forța de muncă sunt sistemele de asigurare contractuală, fie obligatorii prin lege, fie încurajate de administrațiile publice, fie în cazurile în care angajatorii impun, ca o condiție obligatorie pentru angajare, participarea salariaților (beneficiarii) la un sistem de asigurări sociale specificat de angajator, pentru a se asigura împotriva bătrâneții și a altor riscuri legate de vârstă. Aceste pensii legate de forța de muncă se furnizează beneficiarilor fie de angajator, fie de alte unități în numele angajatorului.
- 17.50. În general, sistemele de pensii administrate de angajatori privați nu fac obiectul unor ajustări retroactive, cu excepția cazului în care există un acord între angajatori și beneficiari în legătură cu modificarea sumelor de plătit. Există însă riscul ca angajatorul să nu mai poată plăti pentru că și-a încetat activitatea. Din ce în ce mai frecvent, drepturile de pensie ale persoanelor sunt protejate. Este posibil ca drepturile de pensie acumulate lucrând pentru un angajator să nu fie transferabile către un nou angajator. Din ce în ce mai frecvent, în cadrul sistemelor angajatorilor există rezerve constituite. Chiar dacă nu există rezerve, convențiile de înregistrare contabilă pot cere ca sistemele să recunoască, în cadrul conturilor lor, drepturile de pensie ale actualilor și foștilor salariați.
- 17.51. Celelalte pensii legate de forța de muncă sunt considerate ca fiind o parte a pachetului de remunerare, iar negocierile între salariați și angajatori se pot axa pe condițiile de serviciu actuale, pe grilele de salarizare și pe drepturile de pensie. Frecvent, pensiile sunt furnizate de angajatorii privați din sisteme pe care angajatorii le controlează sau pentru care încheie un contract cu o parte terță precum o societate de asigurări. Uneori este posibil ca o unitate specializată să accepte să preia responsabilitatea de a plăti pensii unui număr de angajați în schimbul asumării riscului de a garanta disponibilitatea unei finanțări adecvate pentru plata pensiilor promise. Un astfel de acord se numește sistem de pensii multipatronal.
- 17.52. Salariații actuali și foștii salariați, care reprezintă beneficiarii, pot plăti cotizații la sistem și se presupune că vor primi de la acesta venituri din proprietate. Aceste venituri din proprietate sunt prin urmare tratate ca fiind cotizații suplimentare de plătit de către aceștia.

- 17.53. Sistemele de pensii se împart, în funcție de natura lor, în sisteme de cotizații predefinite și sisteme de prestații predefinite.

Sisteme de cotizații predefinite

- 17.54. *Definiție:* un sistem de cotizații predefinite este un sistem de pensii în cadrul căruia prestațiile sunt definite exclusiv în funcție de nivelul fondului acumulat prin cotizațiile plătite în cursul vieții profesionale a salariatului și de creșterile de valoare care rezultă din investirea unor astfel de fonduri de către managerul sistemului de pensii.
- 17.55. Întregul risc al unui sistem de cotizații predefinite în ceea ce privește furnizarea unui venit adecvat la pensie este suportat de salariat.
- 17.56. Furnizarea informațiilor privind sistemele de cotizații predefinite este relativ simplă, deoarece trebuie să se pună la dispoziție conturi complete și nu este implicată nicio evaluare actuarială. Majoritatea sistemelor respective se regăsesc în sectoarele societăților (coloana A din tabelul 17.5), dar este posibil ca în unele cazuri administrațiile publice să aibă rolul de manager al sistemului. Drepturile de pensie ale tuturor sistemelor de pensii cu cotizații predefinite sunt incluse în conturile naționale de bază.

Sisteme de prestații predefinite

- 17.57. *Definiție:* un sistem de prestații predefinite este un sistem de pensii în care prestațiile de plătit salariatului după pensionare se calculează prin utilizarea unei formule, fie separat, fie în combinație cu o sumă minimă garantată de plătit.
- 17.58. Riscul unui sistem de prestații predefinite în ceea ce privește furnizarea unui venit adecvat la pensie este suportat de angajator sau de o unitate care acționează în numele său.

Sisteme fictive de cotizații predefinite și sisteme hibride

- 17.59. Sistemele fictive de cotizații predefinite și sistemele hibride sunt clasificate ca sisteme de prestații predefinite.
- 17.60. *Definiție:* un sistem fictiv de cotizații predefinite este asemănător cu un sistem de cotizații predefinite, însă există o sumă minimă garantată de plătit.
- 17.61. În cadrul unui sistem fictiv de cotizații predefinite, cotizațiile (plătite atât de salariat, cât și de angajator) sunt creditate și acumulate în conturi individuale. Conturile individuale respective sunt fictive, în sensul în care cotizațiile la sisteme sunt utilizate pentru a plăti prestațiile de pensii pensionarilor actuali. La pensionare, soldul acumulat este transformat într-o rentă, utilizând o formulă bazată, printre alți factori, pe măsurarea speranței de viață, și este revizuit anual pentru a se adapta la o măsură a nivelului de trai.
- 17.62. Sistemele hibride sunt acele sisteme care au atât un element de prestații predefinite, cât și de cotizații predefinite. Un sistem este clasificat drept „hibrid” fie pentru că sunt prezente atât sisteme de prestații predefinite, cât și sisteme de cotizații predefinite, fie pentru că include un sistem național fictiv de cotizații predefinite și, în același timp, un sistem de prestații predefinite sau de cotizații predefinite. Aceste sisteme pot fi combinate pentru un singur beneficiar sau diferențiate în funcție de grupuri de beneficiari pe tip de contract, de pensie furnizată etc.
- 17.63. Riscul privind furnizarea unui venit adecvat la pensionare este împărțit între angajator și salariat în cadrul unui sistem fictiv de cotizații și în cadrul unui sistem hibrid.
- 17.64. În anumite cazuri, riscul angajatorului poate fi preluat de sistemul multipatronal care administrează sistemul de pensii cu prestații predefinite în numele angajatorului.

Comparație între sistemele cu prestații predefinite și sistemele cu cotizații predefinite

- 17.65. Diferența fundamentală, în ceea ce privește contabilitatea, dintre un sistem de pensii cu prestații predefinite și un sistem de pensii cu cotizații predefinite este că, pentru un sistem de pensii cu prestații predefinite, prestația pentru salariat în perioada curentă este determinată în funcție de angajamentele făcute de angajator în legătură cu nivelul pensiei, în timp ce în sistemul de pensii cu cotizații predefinite prestația pentru salariat în perioada curentă este determinată de cotizațiile la sistem, precum și de veniturile din investiții și de câștigurile și pierderile din deținere pentru aceste cotizații și pentru cotizațiile din trecut. Prin urmare, în timp ce, în principiu, în sistemul de pensii cu cotizații predefinite sunt disponibile informații complete privind prestațiile pentru participant, într-un sistem de pensii cu prestații predefinite, prestațiile pentru participanți sunt calculate prin evaluare actuarială.

- 17.66. Există patru surse de variație ale drepturilor de pensie într-un sistem de pensii cu prestații predefinite. Prima dintre acestea, creșterea datorată serviciului curent, este creșterea dreptului asociat cu salariile și indemnizațiile primite în perioada curentă. A doua sursă, creșterea datorată serviciului anterior, este creșterea valorii drepturilor ca urmare a faptului că pentru toți participanții la sistem pensionarea (și decesul) sunt cu un an mai aproape. A treia modificare a nivelului drepturilor este o descreștere ca urmare a plății de prestații către pensionarii sistemului. A patra sursă de variații este determinată de alți factori, care sunt reflectați în contul altor modificări de active.
- 17.67. Ca și în cazul unui sistem de pensii cu cotizații predefinite, angajatorul și/sau salariatul pot plăti cotizații efective la sistem în perioada curentă. Cu toate acestea, este posibil ca astfel de plăți să nu fie suficiente pentru a acoperi creșterea prestațiilor acumulate de forța de muncă din anul curent. O cotizație suplimentară din partea angajatorului este, prin urmare, imputată pentru a obține egalitatea între cotizații (efective și imputate) și creșterea drepturilor serviciului curent. Astfel de cotizații imputate sunt de obicei pozitive, dar este posibil ca ele să fie negative, dacă suma cotizațiilor primite depășește creșterea drepturilor serviciului curent.
- 17.68. La sfârșitul unei perioade contabile, nivelul drepturilor de pensie datorate foștilor și actualilor salariați se poate calcula estimând valoarea actualizată a sumelor de plătit la pensionare, utilizând calcule actuariale. Un factor al creșterii acestei sume de la an la an este faptul că valoarea actualizată a drepturilor existente la începutul anului și încă datorate la sfârșitul anului a crescut pentru că viitorul este mai aproape cu un an și, prin urmare, trebuie utilizat cu un coeficient de actualizare mai puțin pentru a calcula valoarea actualizată. Această modificare în timp a reducerii reflectă creșterea datorată serviciului anterior în ceea ce privește drepturile.
- 17.69. Altă diferență de bază între un sistem de pensii cu prestații predefinite și un sistem de pensii cu cotizații predefinite se referă la plata costului administrării sistemului de pensii. În cadrul unui sistem de pensii cu cotizații predefinite, întregul risc este suportat de beneficiari. Sistemul de pensii este administrat în numele lor, iar ei plătesc costul administrării. Deoarece sistemul poate fi administrat de altă unitate decât angajatorul, este oportun să se trateze costul de administrare ca o parte a venitului din investiții care este reținută de sistem pentru a-și acoperi costurile și a genera un profit. În conformitate cu contabilitatea pentru asigurări, venitul din investiții este tratat ca fiind atribuit în totalitate beneficiarilor, o parte fiind utilizată pentru a acoperi costurile, iar restul fiind reinvestit în sistem.
- 17.70. Pentru un sistem de pensii cu prestații predefinite, situația este diferită. Riscul ca fondul să fie insuficient pentru a acoperi drepturile de pensie este suportat parțial sau total de angajator sau de o unitate care acționează în numele acestuia, și nu exclusiv de beneficiari. Sistemul poate fi controlat direct de angajator și poate constitui o parte a aceleiași unități instituționale sau poate fi strict fictiv. Chiar și în acest caz, există costuri asociate cu administrarea sistemului. Chiar dacă astfel de costuri sunt suportate inițial de angajator, este oportun să fie considerate o formă de venit în natură furnizat salariaților și, din rațiuni practice, ele pot fi incluse în cotizațiile salariaților. Aceasta presupune că toate costurile sunt suportate de salariații actuali, și niciun cost nu este suportat de pensionari. Se presupune și că atribuirea care trebuie făcută în cazul sistemelor fictive poate fi aplicată în alte circumstanțe.
- 17.71. Pentru un sistem cu prestații predefinite, este puțin probabil ca persoanele care desfășoară activități independente și persoanele fără loc de muncă să plătească cotizații curente, deși acest lucru este posibil dacă persoanele respective au fost angajate în trecut, determinând o prestație de pensie predefinită, și au dreptul de a continua să participe. Persoanele angajate în trecut, indiferent dacă primesc sau nu o pensie în prezent, primesc venituri din proprietate și plătesc cotizații suplimentare.

Administratorul fondului de pensii, managerul fondului de pensii, fondul de pensii și sistemul multipatronal de pensii

- 17.72. Sistemele de asigurări sociale pot fi organizate de angajatori sau de administrațiile publice, de societăți de asigurări în numele salariaților sau pot fi instituite unități instituționale separate care să dețină și să gestioneze activele de utilizat pentru a acoperi și a distribui pensiile. Subsectorul fondurilor de pensii constă numai în acele fonduri de pensii de asigurări sociale care sunt unități instituționale separate de unitățile care le creează.
- 17.73. Un angajator poate încheia un contract cu o altă unitate, pentru ca aceasta să administreze sistemul de pensii și să organizeze distribuirea către beneficiari. Acest lucru poate fi realizat în mai multe moduri.
- 17.74. În primul rând, operatorul sistemului de pensii, administratorul fondului de pensii, acționează numai ca agent al angajatorului, realizând administrarea de zi cu zi a sistemului de pensii, iar responsabilitatea pentru orice deficit al sistemului sau beneficiul oricărui excedent revine angajatorului.
- 17.75. În al doilea rând, managerul fondului de pensii este responsabil de asemenea pentru stabilirea condițiilor unui alt sistem de pensii legate de forța de muncă și lui îi revine responsabilitatea ultimă pentru drepturile de pensie. Managerului fondului de pensii îi revine și o mare parte a responsabilității pentru politica pe termen lung a

investițiilor în active, inclusiv selecția opțiunilor privind investițiile și structura furnizorilor administrativi. Deși frecvent aceeași unitate poate desfășura ambele funcții, atât de manager al fondului de pensii, cât și de administrator al fondului de pensii, în unele cazuri acestea țin de responsabilitatea unor unități diferite.

- 17.76. În al treilea rând, nu este neobișnuit ca o singură unitate să încheie contracte cu mai mulți angajatori pentru a administra sistemele de pensii ale acestora ca sistem de pensii multipatronal. Acordurile sunt de așa natură încât sistemul de pensii multipatronal acceptă responsabilitatea pentru orice deficit al fondurilor pentru a acoperi drepturile, în schimbul dreptului de a păstra orice excedent de fonduri. Prin cumularea riscurilor mai multor angajatori, sistemul multipatronal preconizează echilibrarea deficitului și a excedentului de fonduri, astfel încât să rezulte un excedent în raport cu toate sistemele în ansamblu, în același mod în care o societate de asigurări regroupează riscurile pentru un număr mare de clienți. În acest caz, sistemul multipatronal de pensii reprezintă managerul fondului de pensii.
- 17.77. Atunci când administrațiile publice își asumă responsabilitatea de a furniza prestații unor sectoare ample ale comunității, funcția de securitate socială îndeplinește rolul unui sistem multipatronal. Precum societatea de asigurări, administrațiile preiau responsabilitatea pentru orice deficit al fondurilor pentru a acoperi pasivele asociate pensiilor, sau pot avea dreptul de a păstra orice excedent generat. Totuși, se întâmplă frecvent ca securitatea socială să fie finanțată pe bază de redistribuire și, prin urmare, nu se pune problema apariției unui excedent, iar dacă intervine un deficit de resurse, administrațiile publice pot avea competența de a modifica drepturile nu numai în ceea ce privește forța de muncă din viitor, ci și în mod retroactiv.
- 17.78. Responsabilitatea managerului fondului de pensii pentru orice deficit de finanțare sau beneficiul oricărui excedent de finanțare al unui sistem de pensii este înregistrat ca relație pasive/active cu administratorul fondului de pensii. Variația pasivelor între managerul și administratorul fondului de pensii se înregistrează pentru fiecare perioadă. Ceea ce se înregistrează ca pasive ale managerului fondului de pensii nu sunt drepturile de pensie din cadrul sistemului, ci diferența dintre drepturile de pensie și activele deținute de sistem. Dacă activele deținute de sistem sunt mai mari decât drepturile de pensie, situație descrisă ca excedent de finanțare, se va înregistra o relație pasive/active pentru managerul fondului de pensii atunci când există certitudinea că în cazul lichidării sistemului orice excedent de finanțare ar deveni proprietatea managerului fondului de pensii.
- 17.79. Orice câștiguri și pierderi din deținere pentru activele administrate de administratorul fondului de pensii sunt atribuite managerului fondului de pensii, astfel încât valoarea netă a fondului de pensii să fie exact zero în orice moment.

Înregistrarea stocurilor și a fluxurilor pe tip de sistem de pensii în cadrul asigurărilor sociale

Operațiuni pentru sistemele de pensii de securitate socială

- 17.80. Ca o recunoaștere a faptului că securitatea socială este în general finanțată pe bază de redistribuire, drepturile de pensie acumulate în temeiul securității sociale nu sunt prezentate în conturile naționale de bază. Dacă toate țările ar avea prestații asemănătoare furnizate în cadrul sistemelor de securitate socială și al sistemelor de asigurări sociale, comparațiile la nivel internațional ar fi simplu de realizat. Însă lucrurile nu stau așa, iar percepțiile naționale în legătură cu ceea ce este acoperit de securitatea socială variază considerabil.
- 17.81. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială nu sunt incluse în conturile naționale de bază. Diversitatea acestor sisteme și a sistemelor angajatorilor variază de la un stat membru la altul. Drepturile de pensie rezultând din sistemele de securitate socială sunt incluse în tabelul suplimentar pentru drepturile de pensie acumulate la zi în asigurări sociale (tabelul 17.5), pentru a permite compararea datelor naționale.
- 17.82. Înregistrarea fluxurilor pentru sistemele de pensii de securitate socială se referă la cotizațiile plătite de angajator și de salariați și la prestațiile de securitate socială.
- 17.83. Orice cotizație plătită de angajator este tratată ca parte a remunerării salariaților. Ea se înregistrează ca operațiune de repartitie de la angajator către salariat. Ulterior, salariatul plătește ceea ce primește de la angajator, împreună cu orice cotizație pe care o plătește în propriul său nume, fondului de securitate socială. Această sumă este înregistrată ca fiind plătită administrațiilor publice de gospodăriile populației.
- 17.84. Orice cotizații plătite de persoanele care desfășoară activități independente sau de persoanele fără loc de muncă sunt, de asemenea, incluse în cotizațiile plătite administrațiilor de gospodăriile populației.
- 17.85. Prestațiile de securitate socială sunt înregistrate ca operațiuni de repartitie de la administrațiile publice către gospodăriile populației.
- 17.86. Tabelul 17.2 prezintă operațiunile unui sistem de pensii de securitate socială.

Tabelul 17.2 — Conturi pentru cotizațiile sociale și prestațiile de pensii plătite prin securitatea socială

Utilizări					Tip de cont și operațiune	Resurse				
Angajator	Fond de securitate socială	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de securitate socială	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală
Cont de exploatare										
139,0				139,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)					
Contul de alocare primară a veniturilor										
					Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)			139,0		139,0
Contul de alocare secundară a veniturilor										
		226,0		226,0	Cotizații de securitate socială (pensii)		226,0			226,0
		139,0		139,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)		139,0			139,0
		87,0		87,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației (D.6131)		87,0			87,0
	210,0			210,0	Prestații de pensii de securitate socială în numerar (D.6211)			210,0		210,0

Operațiuni pentru alte sisteme de pensii legate de forța de muncă

- 17.87. Pentru alte sisteme legate de forța de muncă, drepturile de pensie ale participanților sunt de obicei înregistrate pe măsură ce se acumulează. Veniturile din investiții realizate din drepturile de pensie existente se înregistrează ca fiind distribuite beneficiarilor și reinvestite de aceștia în sistemul de pensii.
- 17.88. Înregistrarea operațiunilor pentru un sistem de cotizații predefinite este mai puțin complicată decât înregistrarea operațiunilor unui sistem de prestații predefinite.
- 17.89. Pentru ambele tipuri de sisteme, se presupune că există un fond de pensii. Pentru un sistem de pensii cu cotizații predefinite, trebuie să existe un fond real. Pentru un sistem de pensii cu prestații predefinite, fondul poate exista efectiv sau poate fi un fond fictiv. Dacă fondul există, el poate face parte din aceeași unitate instituțională ca angajatorul, poate fi o unitate instituțională separată cu un sistem de pensii autonom sau poate face parte din altă instituție financiară, fie o societate de asigurări, fie un sistem de pensii multipatronal.

Operațiuni pentru sistemele de pensii cu cotizații predefinite

- 17.90. Cotizația plătită de un angajator unui sistem de pensii cu cotizații predefinite în numele unui salariat este tratată ca remunerare a angajaților.
- 17.91. Veniturile din investiții realizate din drepturile de pensie acumulate se înregistrează, de asemenea, ca fiind distribuite gospodăriilor populației din fondul de pensii. Veniturile din investiții includ dobânzile și dividendele plus veniturile distribuite ale sistemelor colective de plasament dacă fondul de pensii deține acțiuni ale acestora. Este posibil ca fondul de pensii să dețină proprietăți și să genereze un excedent net de exploatare, care este inclus în veniturile din investiții ca fiind distribuit beneficiarilor pensiilor. În acest caz, termenul „venit din investiții” include această sursă de venituri, dacă ea există. Câștigurile și pierderile din deținere generate de investirea drepturilor de pensie cumulate nu sunt incluse în veniturile din investiții, ci sunt înregistrate ca alte variații ca urmare a reevaluărilor.
- 17.92. O parte a venitului distribuit gospodăriilor populației este utilizată pentru a acoperi costurile administrării fondului de pensii. Acest cost este înregistrat ca producție a fondului de pensii și cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populației. Partea restantă a veniturilor distribuite este tratată drept cotizații suplimentare la fondul de pensii plătite înapoi fondului de pensii de către gospodăriile populației.

- 17.93. Cotizațiile sociale sunt înregistrate ca fiind plătite fondului de pensii de către gospodăriile populației. Suma totală a cotizațiilor sociale este formată din cotizațiile efective plătite de angajatori ca parte a remunerării salariaților, din cotizațiile efective ale salariaților și, posibil, ale altor persoane, precum persoanele care au participat în trecut la un sistem, persoanele care desfășoară activități independente și persoanele fără un loc de muncă și pensionarii, precum și din cotizațiile suplimentare specificate la punctul 17.92. Pentru claritate și pentru a facilita comparația cu sistemele de prestații predefinite, suplimentele sunt prezentate la valoarea totală. Cotizațiile totale plătite de gospodăriile populației la fondul de pensii sunt nete, în același mod în care primele de asigurare sunt nete, ceea ce înseamnă că ele reprezintă suma totală a tuturor cotizațiilor plătite, minus comisioanele pentru servicii.
- 17.94. Persoanele, altele decât salariații, care contribuie la un sistem de pensii cu cotizații predefinite pot fi persoane care desfășoară activități independente și care participă la un sistem de pensii cu cotizații predefinite sau persoane fără loc de muncă și care participă la un sistem de pensii cu cotizații predefinite în virtutea profesiei sau a fostului lor statut profesional.
- 17.95. Prestațiile de pensie către gospodăriile populației din fondul de pensii sunt înregistrate ca operațiuni de repartitie în cadrul altor prestații de pensii de asigurări sociale (D. 6221).
- 17.96. Există, de asemenea, o operațiune pentru serviciul furnizat de fondul de pensii (egal cu valoarea producției fondului de pensii), înregistrată drept cheltuieli pentru consum final ale gospodăriilor populației.
- 17.97. Creșterea drepturilor de pensie cauzată de un excedent al cotizațiilor în raport cu prestațiile se înregistrează ca plătită de fondul de pensii gospodăriilor populației. În mod similar, reducerea drepturilor de pensie cauzată de un deficit al cotizațiilor în raport cu prestațiile se înregistrează ca plată de la gospodăriile populației către fondul de pensii. Variația drepturilor de pensie afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populației și, astfel, economiile din sectorul gospodăriilor populației. Având în vedere că o mare parte din creșterea drepturilor de pensie ale participanților la un sistem de pensii cu cotizații predefinite și astfel, în cele din urmă, din finanțarea prestațiilor, provine din câștigurile din deținere care nu sunt incluse în cotizațiile suplimentare ale participanților la sistemele de pensii cu cotizații predefinite, ajustarea pentru variația drepturilor de pensie pentru astfel de persoane va fi frecvent negativă.
- 17.98. Ajustarea pentru variația drepturilor de pensie plătite de fondul de pensii gospodăriilor populației este înregistrată ca un drept al gospodăriilor populației asupra fondului de pensii.
- 17.99. Tabelul 17.3 prezintă intrările necesare pentru a înregistra operațiunile în legătură cu un sistem de cotizații predefinite. El este mai simplu decât tabelul corespunzător pentru un sistem de prestații predefinite, ca urmare a absenței oricăror operațiuni imputate.

Tabelul 17.3 — Conturi pentru prestațiile de pensie de plătit în cadrul unui sistem de cotizații predefinite

Utilizări					Tip de cont și operațiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală
Contul producției										
					Producția (P.1)		1,4			1,4
Cont de exploatare										
11,0				11,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)					
Alocare primară a veniturilor										
					Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)			11,0		11,0
			3,0	3,0	Venituri din proprietate (D.4)		3,0			3,0
	16,2			16,2	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (D.442)			16,2		16,2

Utilizări					Tip de cont și operațiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală
Contul de alocare secundară a venitului										
		37,3		37,3	Cotizații totale la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației		37,3			37,3
		11,0		11,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)		11,0			11,0
		11,5		11,5	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației (D.6131)		11,5			11,5
		16,2		16,2	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației (D.6141)		16,2			16,2
		-1,4		-1,4	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC)		-1,4			-1,4
	26,0			26,0	Alte prestații de pensii de asigurări sociale (D.6221)			26,0		26,0
Contul de utilizare a veniturilor										
		1,4		1,4	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)					
	11,3			11,3	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie (D.8)			11,3		11,3
-11,0	-11,8	25,8	-3,0	0	Economie					
Modificări de active					Cont financiar	Modificări de pasive				
					Capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9)	-11,0	-11,8	25,8	-3,0	0,0
		11,3		11,3	Drepturi de pensie (F.63)		11,3			11,3
-11,0	-0,5	14,5	-3,0	0,0	Alte active financiare					

Alte fluxuri legate de sistemele de pensii cu cotizații predefinite

17.100. Cealți factori care afectează modificarea înregistrării în bilanț pentru variația drepturilor de pensie sunt prezentați în conturile pentru alte modificări de active. Mai precis, drepturile beneficiarilor sistemului prezintă câștigurile și pierderile din deținere în contul de reevaluare corespunzând exact celor pentru activele deținute de fondul de pensii în scopul de a îndeplini astfel de obligații.

17.101. Investirea drepturilor din cadrul sistemelor de pensii cu cotizații predefinite determină câștiguri sau pierderi din deținere. Astfel de câștiguri sau pierderi se produc ca urmare a variației valorii activelor deținute de fondul de pensii, iar o sumă perfect egală cu câștigurile și pierderile din deținere este atribuită drept creștere a drepturilor de pensie ale beneficiarilor. Ele se înregistrează în contul de reevaluare.

Operațiuni pentru sistemele de pensii cu prestații predefinite

- 17.102. Pentru sistemele de pensii cu prestații predefinite, angajatorul păstrează responsabilitatea pentru acoperirea plății pensiilor. Alternativele care implică utilizarea unui sistem multipatronal sau în care administrațiile publice își asumă responsabilitatea în numele angajatorului se conformează definițiilor de la punctele 17.76. și 17.77.
- 17.103. Cotizațiile totale plătite de un angajator unui sistem de pensii cu prestații predefinite în numele salariatului său trebuie să fie suficiente pentru ca, împreună cu orice cotizație efectivă plătită de salariat și excluzând costul administrării sistemului, ele să corespundă creșterii datorate serviciului curent a drepturilor de pensie ale salariatului. Cotizația plătită de angajator include o parte efectivă și o parte imputată, aceasta din urmă fiind calculată astfel încât să realizeze o corespondență perfectă între toate cotizațiile la fond care determină creșterea drepturilor salariatului și costul curent al serviciilor pentru aceste drepturi.
- 17.104. Cotizația plătită de angajator este calculată în raport cu dreptul de pensie câștigat într-o perioadă, indiferent de orice venit din investiții câștigat de sistem în aceeași perioadă sau de orice excedent de finanțare al sistemului. Dreptul pentru perioada curentă face parte din remunerația salariaților, iar faptul de a nu include valoarea totală a cotizației angajatorului va determina subestimarea remunerației salariaților și supraestimarea excedentului de exploatare al angajatorului. Este important să se continue înregistrarea cotizațiilor chiar și în cazul unei suspendări a cotizațiilor, atunci când angajatorul nu plătește cotizații efective, beneficiul angajatorului fiind considerat o variație a pasivelor între fondul de pensii și angajator. Astfel, valoarea netă a ambilor rămâne aceeași ca atunci când cotizațiile nu sunt înregistrate în cursul unei suspendări a cotizațiilor, fără a reduce artificial remunerația salariaților.
- 17.105. În sistemele de prestații predefinite, este posibil să existe o perioadă de calificare necesară pentru ca un salariat să devină eligibil pentru primirea unei pensii la pensionare. Chiar dacă există o perioadă de calificare, atât cotizațiile, cât și drepturile trebuie înregistrate de la începutul raportului de muncă, ajustându-se în funcție de un factor care reflectă probabilitatea ca salariatul să satisfacă perioada de calificare.
- 17.106. Suma cotizațiilor efective și imputate în sarcina angajatorilor este tratată ca remunerare a salariaților. Ea este înregistrată ca utilizare a angajatorului în contul de exploatare și ca resursă a salariatului în contul de alocare a veniturilor primare.
- 17.107. Creșterea valorii actualizate a drepturilor salariaților care continuă să contribuie și ale celor care nu mai contribuie, dar rămân eligibili pentru pensii în viitor, reprezintă venitul din investiții distribuit către salariați. Nu se efectuează scăderi pentru nicio sumă care ar putea fi finanțată din câștiguri din deținere sau care nu este acoperită efectiv de fondurile existente. Venitul din investiții distribuit către salariați acoperă suma care este datorată în mod neechivoc salariatului în temeiul acordurilor în vigoare; mijloacele prin care angajatorul va acoperi în cele din urmă această obligație nu sunt relevante pentru înregistrarea sumei ca venit din investiții, la fel cum mijloacele prin care dobânzile sau dividendele sunt finanțate efectiv nu afectează înregistrarea lor ca venit din investiții. Venitul din investiții este înregistrat ca utilizare pentru fondul de pensii și ca resursă pentru gospodăriile populației. El este reinvestit imediat de gospodăriile populației în fond și inclus în cotizațiile suplimentare la fondul de pensii.
- 17.108. În contul de distribuire secundară a venitului, cotizațiile sociale sunt prezentate ca utilizare a gospodăriilor populației și ca resursă a fondului de pensii. Suma totală a cotizațiilor sociale de plătit este formată din cotizațiile efective și imputate ale angajatorilor ca parte a remunerației salariaților, excluzând valoarea costurilor de administrare a sistemului de pensii, plus cotizațiile efective ale salariaților și cotizațiile suplimentare specificate la punctul 17.107. Așa cum se explică la punctele 17.54 - 17.56 cu privire la sistemele de cotizații predefinite, conturile prezintă valoarea totală a cotizațiilor și a cotizațiilor suplimentare, cu un element de compensare reprezentând comisionul pentru servicii de plătit. Suma plătită efectiv este o cifră corespunzătoare cotizațiilor nete.
- 17.109. Prestațiile de pensii pentru gospodăriile populației din fondul de pensii sunt înregistrate în contul de distribuire secundară a venitului. Dacă prestațiile se primesc sub forma unei rente, aici se prezintă plățile rentei, și nu sumele forfetare de plătit la pensionare.
- 17.110. În contul de utilizare a veniturilor, există o intrare pentru plata serviciului furnizat de fondul de pensii, egală cu valoarea producției fondului de pensii plus producția întreprinderilor care administrează rentele cumpărate cu drepturile de pensie. Intrarea respectivă este prezentată ca o utilizare pentru gospodăriile populației și o resursă pentru fondul de pensii.
- 17.111. Tot în contul de utilizare a veniturilor, există o intrare care prezintă creșterea drepturilor de pensie ca urmare a acordării altor drepturi de pensie de către angajator pe de o parte, minus descreșterea ca urmare a prestațiilor de primit, pe de altă parte. Această sumă este prezentată ca resursă pentru gospodăriile populației și ca utilizare pentru fondul de pensii. Justificarea este că, întrucât această variație a drepturilor de pensie afectează direct valoarea netă a gospodăriilor populației, ea ar trebui inclusă în economiile sectorului gospodăriilor populației.

- 17.112. Suma din contul de utilizare a veniturilor plătită de fondul de pensii gospodăriilor populației este prezentată în contul financiar ca variație a activelor gospodăriilor populației față de fondul de pensii.
- 17.113. Alte organizații, precum sindicatele, pot administra un sistem de prestații predefinite pentru membrii lor, care este analog din toate punctele de vedere cu sistemul de pensii cu prestații predefinite al unui angajator. Se respectă exact aceleași înregistrări, cu excepția faptului că trimiterile la angajator se citesc ca trimiteri la managerul fondului de pensii și trimiterile la salariat se citesc ca trimiteri la participantul la sistem.
- 17.114. Pentru a ilustra înregistrarea operațiunilor legate de un sistem de pensii cu prestații predefinite, tabelul 17.4 arată un exemplu numeric. Cifrele imputate sunt evidențiate prin caractere aldine; cele care rezultă din redirecționare sunt evidențiate prin caractere cursive.

Tabelul 17.4 — Conturi pentru prestațiile de pensie de plătit în cadrul unui sistem de prestații predefinite

Utilizări					Tip de cont și operațiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală
Contul producției										
					Producția (P.1)		0,6			0,6
Cont de exploatare										
10,0				10,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)					
4,1				4,1	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)					
Contul de alocare primară a veniturilor										
					Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1211)			10,0		10,0
					Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.1221)			4,1		4,1
			2,2	2,2	Venituri din proprietate (D.4)		2,2			2,2
	4,0			4,0	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (D.442)			4,0		4,0
Contul de alocare secundară a venitului										
		19,0		19,0	Cotizații totale la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației		19,0			19,0
		10,0		10,0	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6111)		10,0			10,0
		4,1		4,1	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor (D.6121)		4,1			4,1
		1,5		1,5	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației (D.6131)		1,5			1,5
		4,0		4,0	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației (D.6141)		4,0			4,0

Utilizări					Tip de cont și operațiuni	Resurse				
Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală		Angajator	Fond de pensii	Gospodăriile populației	Alte sectoare	Economie totală
		-0,6		-0,6	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (D.61SC)		-0,6			-0,6
	16,0			16,0	Alte prestații de pensii de asigurări sociale (D.6221)			16,0		16,0
Contul de utilizare a veniturilor										
		0,6		0,6	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)					
	3			3	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie (D.8)			3		3
-14,1	-1,2	17,5	-2,2	0	Economii					
Modificări de active					Cont financiar	Modificări de pasive				
					Capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9)	-14,1	-1,2	17,5	-2,2	0
		3		3	Drepturi de pensie (F.63)		3			3
	4,1			4,1	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra managerilor fondurilor de pensii (F.64)	4,1				4,1
-10,0	-2,3	14,5	-2,2	0	Alte active financiare					

- 17.115. Calculele actuariale arată că mărirea drepturilor de pensie rezultând din serviciul curent, cu alte cuvinte valoarea netă a drepturilor de pensie ulterioare „câștigate” în anul respectiv, este 15. Gospodăriile populației (deținătorii de polițe/salariații) cotizează 1,5. Prin urmare, angajatorul este obligat să furnizeze 13,5. În plus, costul administrării sistemului este estimat la 0,6. Prin urmare, în total, angajatorul trebuie să furnizeze 14,1. Angajatorul cotizează efectiv 10 și, prin urmare, restul de 4,1 este o cotizație imputată. Producția de 0,6 este prezentată în contul de producție; consumul acestui serviciu este raportat în „contul de utilizare a veniturilor”. Cotizațiile angajatorului sunt prezentate ca utilizare pentru angajator în contul de exploatare și ca resursă pentru gospodăriile populației în contul de alocare primară a veniturilor.
- 17.116. În conturile de alocare primară a veniturilor se prezintă veniturile din proprietate. Creșterea drepturilor de pensie rezultând din serviciul anterior, ca urmare a modificării în timp a coeficientului de actualizare pentru că pensionarea este cu un an mai aproape, este 4. Aceasta se prezintă ca un flux imputat de venituri din proprietate din fondul de pensii către gospodăriile populației. În același timp, fondul de pensii câștigă efectiv 2,2 din veniturile din investiții ale fondurilor administrate. Prin urmare, în acest stadiu există o scădere de 1,8 a resurselor fondului de pensii, dar ea nu este arătată în conturile curente.
- 17.117. În conturile de distribuire secundară a venitului sunt prezentate plățile gospodăriilor populației către fondul de pensii. Acestea pot fi prezentate în unul din următoarele două moduri. Suma cotizațiilor plătite de gospodăriile populației ar trebui să fie egală cu creșterea drepturilor provenind din serviciul curent (15) plus a celor provenind din veniturile din drepturile din trecut (4), deci 19 în total. Sumele plătite efectiv sunt 10 primite drept cotizații efective în sarcina angajatorilor, 4,1 drept cotizații imputate, 1,5 drept cotizații proprii în sarcina gospodăriilor populației, cotizații suplimentare cu o valoare de 4 minus comisionul pentru serviciu de 0,6; în total, tot 19.
- 17.118. În contul de utilizare a veniturilor, la fel ca și comisionul pentru cumpărarea serviciului ca parte a cheltuielilor pentru consum final ale gospodăriilor populației, variația drepturilor de pensie este prezentată ca utilizare pentru fondul de pensii și ca resursă pentru gospodăriile populației. În acest exemplu, valoarea de 19 a cotizațiilor gospodăriilor populației este raportată la prestațiile de pensii de 16. Rezultă astfel o creștere a drepturilor de pensie de 3 datorată gospodăriilor populației.

Relații	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naționale principale								Nu este inclus în conturile naționale principale	Total sistem-e de pensii	Date echivalente: drepturi de pensie ale gospodăriilor populației nerezidente - ⁽⁴⁾
		Managerul fondului de pensii	Administrații altele decât publice			Administrații publice							
		Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite și alte ⁽¹⁾ sisteme de cotizații nedefinite	Total	Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite pentru salariații administrațiilor publice ⁽²⁾			Sisteme de pensii de securitate socială				
						Clasificate ca societăți financiare	Clasificate ca administrații publice ⁽³⁾	Clasificate ca administrații publice					
Numărul coloanei	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J			
	7	Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a modificărilor negociate ale structurii sistemului											
Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri													
	8	Variații ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor ⁽⁶⁾											
	9	Variații ale drepturilor ca urmare a altor modificări de volum ⁽⁶⁾											
Contul de patrimoniu de închidere													
1+ de la 5 la 9	10	Drepturi de pensie											
Indicatori asociați													
	11	Producție											

⁽¹⁾ Astfel de alte sisteme de cotizații nedefinite, frecvent descrise ca sisteme hibride, au atât un element de prestație predefinită, cât și un element de cotizație predefinită.

⁽²⁾ Sisteme organizate de administrațiile publice pentru actualii și foștii lor salariați.

⁽³⁾ Acestea sunt sisteme neautonome de prestații predefinite ale căror drepturi de pensie sunt înregistrate în conturile naționale principale.

⁽⁴⁾ Datele echivalente pentru gospodăriile populației nerezidente vor fi prezentate separat numai dacă relațiile referitoare la pensii cu restul lumii sunt semnificative.

⁽⁵⁾ Aceste cotizații suplimentare reprezintă câștigul din drepturile membrilor asupra sistemelor de pensii, atât prin venit din investirea activelor sistemelor de cotizații predefinite, cât și, pentru sistemele de prestații predefinite, prin modificarea în timp a ratei de actualizare aplicate.

⁽⁶⁾ O defalcare mai detaliată a acestor poziții trebuie realizată pentru coloanele G și H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru aceste sisteme. Căsuțele evidențiate cu nu se aplică; căsuțele evidențiate cu vor conține date diferite din conturile naționale principale

Coloanele tabelului

17.125. Coloanele tabelului se referă la cele trei grupări de sisteme de pensii, și anume:

- în funcție de tipul de înregistrare, sisteme de pensii înregistrate integral în conturile naționale de bază (coloanele de la A la F) și cele ale căror drepturi sunt înregistrate numai în tabelul suplimentar (coloanele G și H);
- în funcție de tipul de manager al fondului de pensii, sisteme de pensii care nu sunt gestionate de administrații publice (coloanele de la A la C) și sisteme de pensii ale administrațiilor publice (coloanele de la D la H); sistemele de pensii care includ securitatea socială clasificate în cadrul administrațiilor publice sunt prezentate în coloanele D, F, G și H; precum și

3. în funcție de tipul de sistem de pensii, sisteme de cotizații predefinite (coloanele A și D) și sisteme de prestații predefinite (coloanele B și de la E la G).
- 17.126. În cea mai mare parte, beneficiarii sistemelor de pensii sunt gospodăriile populației rezidente. În unele țări, numărul gospodăriilor populației nerezidente care primește prestații de pensie poate fi semnificativ. Pentru aceste cazuri, se adaugă coloana J pentru a prezenta totalul pentru gospodăriile populației nerezidente.
- 17.127. Decizia ca drepturile de pensie ale unui sistem de pensii fără capitalizare cu prestații predefinite legate de forța de muncă în care administrațiile publice sunt managerul fondului de pensii să fie înregistrate în cadrul conturilor naționale standard sau numai în tabelul suplimentar depinde de natura sistemului de prestații predefinite. Principiul director pentru includerea în conturile naționale este măsura în care sistemul se apropie de sistemul național de pensii de securitate socială.
- 17.128. În UE există o mare varietate de sisteme, iar includerea tuturor sistemelor ar determina incoerențe în ceea ce privește înregistrarea. Astfel, drepturile în temeiul sistemelor fără capitalizare de prestații predefinite legate de forța de muncă în care administrațiile publice sunt managerul fondului de pensii sunt înregistrate numai în tabelul suplimentar. Aceasta afectează metoda de calcul în cadrul conturilor naționale de bază a cotizațiilor sociale imputate în sarcina angajatorului pentru aceste sisteme.
- 17.129. Sistemele de pensii sunt clasificate, de asemenea, în funcție de managerul fondului de pensii, și anume manageri ai fondului de pensii din cadrul administrațiilor publice sau din afara administrațiilor publice. Managerul unui fond de pensii este prezentat la punctul 17.75.
- 17.130. Unele sisteme de pensii ale angajatorilor au o participare mixtă, de exemplu incluzând atât salariați ai administrațiilor publice, cât și salariați ai unor societăți publice, iar multe sisteme de pensii blochează participarea persoanelor care și-au schimbat angajatorul. Chiar dacă un sistem are o mică parte a salariilor din afara administrațiilor publice, este posibil ca el să fie descris ca având un manager al fondului de pensii din administrația publică.
- 17.131. Sistemele publice de prestații predefinite cu capitalizare destinate angajaților administrațiilor publice sunt prezentate în coloanele E și F. Coloana E prezintă sistemele administrate de o un fond de pensii sau de o societate de asigurări, iar coloana F prezintă sistemele administrate de administrațiile publice ca atare. Sistemele administrațiilor publice destinate propriilor angajați ale căror drepturi de pensie nu apar în conturile naționale de bază sunt prezentate în coloana G. Prin urmare, suma coloanelor E, F și G arată responsabilitatea totală a administrațiilor publice pentru drepturile de pensie ale propriilor salariați.
- 17.132. Sistemele de pensii sunt clasificate, în funcție de tipul de sistem, ca sisteme de pensii cu cotizații predefinite (coloanele A și D) și sisteme de pensii cu prestații predefinite (coloanele B, E, F și G). Coloana H se referă la sistemele de pensii de securitate socială.

Rândurile tabelului

- 17.133. Rândurile tabelului se referă la poziții ale bilanțului, operațiuni și alte fluxuri asociate cu drepturile de pensie ale sistemelor incluse în tabelul suplimentar; acestea sunt prezentate separat în tabelul 17.6. Se realizează o reconciliere între stocul inițial al drepturilor de pensie ale acestor sisteme de la începutul unei perioade și stocul final al drepturilor de pensie de la sfârșitul unei perioade, ținând cont de toate operațiunile și de alte fluxuri din cursul perioadei. Pentru sistemele înregistrate în coloanele G și H, stocurile drepturilor de pensie nu sunt înregistrate în conturile naționale de bază, dar multe dintre operațiuni sunt înregistrate în conturile naționale principale.

Tabelul 17.6 — Rândurile tabelului suplimentar privind drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale

Rând nr.	
	Bilanț de deschidere
1	Drepturi de pensie
	Variații ale drepturilor de pensie datorate operațiunilor
2	Creștere a drepturilor de pensie ca urmare a cotizațiilor sociale
2.1	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
2.2	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor

Rând nr.	
2.3	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
2.4	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației ⁽¹⁾
2.5	Minus: Comisioane pentru serviciile prestate de sistemul de pensii
3	Alte creșteri (actuariale) ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială
4	Reducerea drepturilor de pensie ca urmare a plății prestațiilor de pensii
5	Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a cotizațiilor sociale și a prestațiilor de pensii
6	Transferuri de drepturi de pensie între sisteme
7	Variația drepturilor de pensie ca urmare a modificărilor negociate ale structurii sistemului
	Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice
8	Variații ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor ⁽²⁾
9	Variații ale drepturilor ca urmare a altor modificări de volum ⁽²⁾
	Bilanț de închidere
10	Drepturi de pensie
	Indicatori asociați
11	Producție

⁽¹⁾ Astfel de cotizații suplimentare reprezintă câștigul din creanțele membrilor asupra sistemelor de pensii, atât prin venit din investirea activelor sistemelor de cotizații predefinite, cât și, pentru sistemele de prestații predefinite, prin modificarea în timp a coeficientului de actualizare aplicat.

⁽²⁾ O defalcare mai detaliată a acestor poziții trebuie realizată pentru coloanele G și H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru sistemele respective (a se vedea punctele 17.158-17.160).

Bilanțuri de deschidere și de închidere

17.134. Rândul 1 prezintă stocul inițial al drepturilor de pensie, care este perfect echivalent cu stocul final al perioadei contabile anterioare. Rândul 10 prezintă stocul final corespunzător al drepturilor de pensie la sfârșitul perioadei contabile.

Variații ale drepturilor de pensie datorate operațiunilor

17.135. Cotizațiile sociale efective în sarcina angajatorilor și a salariaților sunt înregistrate pe rândurile 2.1 și 2.3, la fel ca în conturile naționale de bază. În cazul anumitor sisteme de pensii, în special al sistemelor de pensii de securitate socială, trebuie făcută distincția între cotizațiile sociale efective legate de pensii și cotizațiile sociale legate de alte riscuri sociale, precum șomajul.

17.136. Pentru sistemele de pensii cu prestații predefinite, cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor se măsoară în general ca sold contabil – orice variații ale drepturilor în cursul anului neincluse pe alte rânduri ale tabelului sunt incluse pe rândul 2.2. Acest rând acoperă „efectele experienței”, atunci când rezultatul observat al ipotezelor de modelare privind pensiile (rata de creștere a salariilor, rata inflației și rata de actualizare) diferă de nivelurile estimate. În acest rând, pentru sistemele de cotizații predefinite se introduce cifra zero.

17.137. Rândul 2.4 prezintă veniturile din proprietate câștigate sau imputate în cadrul sistemelor, care sunt direcționate prin sectorul gospodăriilor populației sau prin sectorul restul lumii. Trebuie precizat că pentru toate sistemele de prestații predefinite, inclusiv pentru securitatea socială, atât cu capitalizare, cât și fără capitalizare, aceste venituri din proprietate sunt echivalente cu evoluția în timp a ratei de actualizare. Cu alte cuvinte, valoarea este egală cu rata de actualizare înmulțită cu drepturile de pensie la începutul perioadei de contabilitate.

17.138. Unele dintre intrările din rândurile coloanelor G și H, și anume cotizațiile efective plătite atât de angajatori, cât și de salariați, sunt prezentate în conturile naționale de bază, chiar dacă drepturile și variațiile drepturilor nu figurează. Alte intrări din coloanele G și H prezentate numai în tabelul suplimentar sunt hașurate în tabel și explicate mai jos.

- 17.139. Cotizația imputată în sarcina angajatorilor pentru acele sisteme ale administrațiilor publice pentru care drepturile sunt prezentate în coloana G dar nu apar în conturile naționale de bază necesită o atenție deosebită. În conturile naționale de bază, cotizațiile imputate trebuie estimate pe baza calculelor actuariale. În cazul în care calculele actuariale nu pot obține un nivel suficient de fiabilitate, și numai în astfel de cazuri, sunt posibile alte două metode pentru estimarea cotizațiilor pentru pensii imputate în sarcina angajatorilor din administrația publică, după cum urmează:
1. pe baza unui procent rezonabil din salariile și indemnizațiile plătite salariaților actuali; sau
 2. ca echivalent al diferenței dintre prestațiile actuale de plătit și cotizațiile actuale de plătit (atât de salariați, cât și de administrația publică în calitate de angajator).
- Elementele pentru cotizațiile sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației și celelalte variații ale drepturilor sunt prezentate pe aceeași bază ca pentru sistemele private.
- 17.140. Un element calculat pe aceeași bază actuarială ca securitatea socială este prezentat pe rândul 3 ca „alte acumulări (actuariale) ale drepturilor de pensie în fonduri de securitate socială”. Astfel, el se diferențiază de cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor.
- 17.141. Dat fiind că tabelul suplimentar furnizează o defalcare completă a variațiilor drepturilor de pensie în cursul perioadei contabile, este necesar să se introducă un rând specific pentru a trata cazul în care cotizațiile sociale efective la sistemul de pensii de securitate socială nu sunt bazate pe calcule actuariale, și, prin urmare, există o cotizație imputată, care nu este de responsabilitatea niciunui angajator. Astfel de operațiuni imputate ale sistemelor de securitate socială sunt prezentate pe rândul 3, ca alte mărimi actuariale ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială. Intrările din acest rând pot fi pozitive sau negative – cazurile negative apar în cadrul unui sistem de pensii de securitate socială în care rata de actualizare este mai mare decât rata internă de rentabilitate a sistemului. Rata internă de rentabilitate a unui sistem de pensii este rata de actualizare care face ca valoarea actuală a cotizațiilor efective plătite și valoarea actualizată a drepturilor de pensie acumulate prin aceste cotizații să fie egale. Intrările negative apar, de exemplu, atunci când cotizațiile au devenit mai mari decât nivelul actuarial cerut pentru a finanța un deficit de bani pe termen scurt.
- 17.142. Rândul 3 nu reprezintă transferurile de bani din veniturile din impozite și se înregistrează în conturile standard ca transferuri curente între unități ale administrațiilor publice dacă nu au niciun impact asupra drepturilor de pensie. În unele state membre, administrațiile publice efectuează transferuri către sistemele de pensii, care determină creșterea drepturilor de pensie (de exemplu, dacă transferurile sunt efectuate pentru categorii sociale specifice care nu pot contribui direct), ceea ce ar indica necesitatea ca sumele respective să fie incluse implicit în cifra din acest rând, calculate prin scădere.
- 17.143. Diferențele din perioada contabilă dintre creșterea estimată și cea actuală a salariilor (care reprezintă partea privind creșterea salariilor a „efectelor experienței” sau „efectelor actuariale” atunci când se realizează modele) trebuie să fie reflectate în tranzacții (cotizațiile sociale imputate în sarcina angajatorilor), împreună cu toate celelalte efecte ale experienței.
- 17.144. Rândul 3 acoperă toate „efectele experienței” constatate pentru sistemele de pensii de securitate socială atunci când rezultatul observat al ipotezelor de modelare privind pensiile (rata de creștere a salariilor, rata inflației și rata de actualizare) din orice perioadă de un an diferă de nivelurile estimate.
- 17.145. Rândul 4 prezintă prestațiile de pensie care sunt plătite în cursul perioadei de contabilitate. Plata prestațiilor de pensie are efectul de a „stabiliza” unele dintre drepturile de pensie incluse în stocul inițial de pe rândul 1.
- 17.146. Rândul 5 prezintă variațiile drepturilor de pensie ca urmare a cotizațiilor și a prestațiilor. El rezultă din rândul 2 plus rândul 3 minus rândul 4. Acest sold măsurat pe baza conturilor nefinanciare este echivalent cu cel măsurat pe baza conturilor financiare.
- 17.147. O caracteristică a mediului în schimbare al pensiilor este posibilitatea din ce în ce mai mare de a avea „pensii transferabile”, și anume o persoană care își schimbă locul de muncă își poate transfera dreptul de pensie de la fostul la noul angajator. Atunci când se întâmplă acest lucru, dreptul de pensie al gospodăriei în cauză nu este afectat, dar se efectuează un transfer între două sisteme de pensii, deoarece noul sistem asumă pasivele sistemului anterior. În plus, va exista o operațiune în contrapartidă cu anumite active pentru a acoperi pasivele respective.
- 17.148. Dacă administrațiile publice preiau responsabilitatea furnizării pensiilor salariaților unei unități din afara administrațiilor publice printr-o operațiune explicită, orice plată efectuată de unitatea din afara administrațiilor publice trebuie înregistrată drept cotizații sociale plătite în avans (F.89). Acest tip de acord este discutat mai pe larg la punctele 20.272-20.275.

- 17.149. Dacă o unitate preia responsabilitatea drepturilor de pensie ale altei unități, pe rândul 6 se înregistrează două operațiuni. În primul rând, există un transfer al drepturilor de pensie de la sistemul de pensii inițial către noul sistem de pensii. În al doilea rând, poate exista un transfer de bani sau de alte active financiare pentru a compensa noul sistem de pensii. Este posibil ca valoarea transferului de active financiare să nu fie perfect egală cu valoarea drepturilor de pensie transferate. În acest caz, este necesară o a treia intrare pentru operațiunile de transfer de capital, pentru a reflecta în mod corect variațiile valorii nete a celor două unități implicate.
- 17.150. Angajatorii realizează din ce în ce mai multe reforme ale sistemelor de pensii pe care le administrează pentru a răspunde factorilor demografici și altor factori. Reformele se pot realiza prin modificarea formulei de calcul al prestațiilor, prin modificarea vârstei de pensionare sau prin modificarea altor dispoziții ale sistemului.
- 17.151. Doar reformele adoptate ale pensiilor determină înregistrarea în conturile naționale, în estimările drepturilor de pensie din anul în care reforma este adoptată și, ulterior, în fluxurile observate. Anunțarea de către un angajator a intenției de a realiza o reformă a pensiilor nu constituie o bază suficientă pentru a introduce efectele reformei în datele conturilor naționale.
- 17.152. În cazul anumitor reforme, angajatorul decide să lase neschimbate drepturile legitime ale membrilor existenți și să aplice dispozițiile care fac obiectul reformei doar în ceea ce privește acumularea de drepturi din viitor. Nu ar exista niciun impact imediat asupra prestațiilor de pensii actuale. Impactul ar fi observat în măsurările viitoare ale prestațiilor de pensie, în conformitate cu abordarea privind acumularea până la o anumită dată.
- 17.153. Cu toate acestea, în unele cazuri angajatorul decide să aplice reforme care afectează drepturile acumulate până la o anumită dată de membrii existenți; de exemplu, mărirea vârstei de pensionare pentru toți membrii. Astfel de tipuri de reformă modifică stocurile drepturilor de pensie în cursul anului în care sunt adoptate. Acest efect trebuie înregistrat ca flux. El poate fi foarte mare, deoarece afectează drepturile de pensie curente și viitoare.
- 17.154. Variațiile drepturilor de pensie sunt înregistrate ca tranzacții după cum urmează:
- (a) dacă drepturile unui sistem de pensii sunt incluse în conturile naționale de bază, iar angajatorul acceptă să introducă o modificare a condițiilor drepturilor de pensie prin negociere cu salariații afectați, această modificare este înregistrată ca operațiune în conturile naționale de bază (în cadrul cotizațiilor sociale imputate în sarcina angajatorului);
 - (b) dacă drepturile unui sistem de pensii nu sunt înregistrate în conturile naționale de bază, iar angajatorul acceptă să introducă o modificare a condițiilor drepturilor de pensie prin negociere cu salariații afectați, această modificare este înregistrată ca operațiune în tabelul suplimentar;
 - (c) în cazul securității sociale, dacă modificările drepturilor de pensie sunt aprobate de autoritățile parlamentare, ele sunt înregistrate în tabelul suplimentar ca și cum ar fi fost negociate.
- 17.155. Variațiile drepturilor de pensie care sunt impuse fără negociere sunt înregistrate ca alte modificări ale volumului activelor.
- 17.156. Variațiile drepturilor acumulate până la o anumită dată rezultând din serviciul anterior sunt înregistrate ca transferuri de capital.
- 17.157. Rândul 7 prezintă impactul reformelor structurilor sistemelor de pensii asupra drepturilor legate de serviciul anterior.
- Variații ale drepturilor de pensie ca urmare a altor fluxuri economice*
- 17.158. Rândurile 8 și 9 prezintă celelalte fluxuri ca reevaluări și alte modificări de volum asociate cu sistemele de pensii în cadrul asigurărilor sociale. Tabelul 17.7 ilustrează alte fluxuri, împărțite în reevaluări și alte modificări de volum.
- 17.159. Reevaluările se datorează modificărilor ipotezelor principale ale modelelor din calculele actuariale. Aceste ipoteze sunt rata de actualizare, rata salarială și rata inflației. Efectele experienței nu sunt incluse aici, cu excepția cazurilor în care nu este posibil ca ele să fie identificate separat. Pentru alte modificări ale evaluărilor actuariale, este mai probabilă înregistrarea lor ca alte modificări ale volumului activelor. Efectele modificărilor de prețuri ca urmare a investiții drepturilor sunt înregistrate ca reevaluări, figurând în contul de reevaluare.
- 17.160. Atunci când ipotezele demografice utilizate în calculele actuariale se modifică, ele sunt înregistrate ca alte modificări ale volumului activelor.

Tabelul 17.7 — Alte fluxuri ca reevaluări și alte modificări ale volumului activelor

<u>Reevaluări</u>
Modificări ale ratei de actualizare estimate
Modificări ale evoluției estimate a salariilor
Modificări ale evoluției estimate a prețurilor
<u>Alte modificări ale volumului activelor</u>
Modificări ale ipotezelor demografice
Alte modificări

Indicatori asociați

17.161. Serviciile financiare produse de toate sistemele de pensii sunt înregistrate ca fiind plătite de membrii sistemului și, prin urmare, costurile sistemelor de pensii nu sunt înregistrate drept consum intermediar al angajatorului care administrează sistemul. În consecință, în tabelul 17.1 serviciile financiare sunt prezentate separat de cotizațiile sociale. Prezentarea serviciilor financiare în acest fel înseamnă că cifrele care apar drept cotizații primite de salariați de la angajatorii lor sunt identice cu acea parte a cotizațiilor plătite de salariați sistemului de pensii. În plus, nu este necesar să se indice care element al cotizațiilor sociale acoperă costul serviciului. Pentru un sistem de cotizații predefinite costul serviciului este acoperit de cotizațiile suplimentare în sarcina gospodăriilor populației, iar pentru un sistem de prestații predefinite, costul serviciului este acoperit fie de cotizația în sarcina angajatorilor, fie de cotizația în sarcina gospodăriilor populației.

Dat fiind că producția este înregistrată pentru toate sistemele de pensii ale angajatorilor și că ea este consumată de membrii sistemului, rândul 11 indică producția pe tip de sistem.

Tabelul 17.1 — Drepturile de pensie și variațiile lor

	Cotizații (efective, imputate din care: venituri din proprietate) (rândurile 2 și 3)	Prestații de pensie (rândul 4)	
	Alte fluxuri (reevaluări, alte modificări de volum (rândurile 8 și 9))	Servicii financiare	
		Variații ale drepturilor de pensie (datorate operațiunilor și altor fluxuri economice)	
Drepturi de pensie la începutul perioadei (rândul 1)			Drepturi de pensie la sfârșitul perioadei (rândul 10)
Stoc la t_0	Operațiuni și alte fluxuri între t_0 și t_1		Stoc la t_1

Acest tabel este pur ilustrativ; nu trebuie să se atribuie niciun înțeles specific mărimii diferitelor căsuțe.

Ipoteze actuariale

Drepturi acumulate până la o anumită dată

- 17.162. Drepturile de pensie din conturile naționale sunt măsurate pe bază brută. Activele și cotizațiile sociale acumulate nu sunt luate în considerare pentru calculul niciunui tip de drepturi nete. Numai drepturile de pensie ca urmare a prestațiilor curente și viitoare sunt acoperite.
- 17.163. Conceptul de pasive acumulate până la o anumită dată este adecvat în scopurile conturilor naționale. El include valoarea actualizată a drepturilor de pensie rezultând din drepturi de pensie deja acumulate. De exemplu, el acoperă drepturile de pensie acumulate de salariații actuali, inclusiv drepturile de pensie reportate, și drepturile de pensie rămase ale pensionarilor existenți.
- 17.164. Ca pentru toate datele conturilor naționale, datele sunt măsurate *ex-post*, pentru că includ numai valorile actualizate ale drepturilor rezultând din drepturile de pensie acumulate la data bilanțului. Metoda se bazează pe evenimente și operațiuni anterioare observabile, precum participarea la sistemul de pensii și cotizațiile plătite. Cu toate acestea, astfel de măsuri *ex-post* se bazează și pe o serie de ipoteze din cadrul procesului de modelare. Se realizează estimări privind probabilitatea ca actualii cotizanți să decedeze sau să devină invalizi înainte de a atinge vârsta de pensionare. Măsurile reflectă și variațiile viitoare ale fluxului de plăți ca urmare a oricăror acte normative adoptate înainte de anul în care se vor calcula drepturile de pensie. În plus, metoda implică anumite ipoteze importante cu privire la evoluțiile viitoare, în special cu privire la rata de actualizare pentru distribuirea pensiilor din viitor.

Rata de actualizare

- 17.165. Rata de actualizare care se aplică estimărilor privind prestațiile de pensii din viitor în cazul drepturilor acumulate până la o anumită dată reprezintă una dintre cele mai importante ipoteze care trebuie realizate în cadrul modelării sistemelor de pensii, deoarece impactul său acumulat pe parcursul a mai multe decenii poate fi foarte mare. Rata de actualizare pentru o abordare selecționată poate varia în timp, ceea ce ar duce la reevaluarea conturilor.
- 17.166. Rata de actualizare poate fi considerată echivalentă cu rata profitului fără risc estimat din activele deținute de un sistem de pensii. În cazul drepturilor de pensie de plătit în viitor, rata de actualizare poate fi totodată prezentată drept costul capitalului, în sensul că plățile viitoare trebuie să fie finanțate de administrațiile publice, din sursele obișnuite:

- (a) achiziții nete de pasive, precum credite și titluri de natura datoriei;
- (b) vânzări nete de active; precum și
- (c) venitul administrațiilor publice.

O rată de actualizare poate fi derivată din acest cost al finanțării.

- 17.167. Rata de actualizare ar trebui să fie o rată fără risc. Se enumeră în continuare unele criterii de identificare a ratelor adecvate. Rata de actualizare pentru obligațiunile de stat și obligațiunile corporative de înaltă calitate, de exemplu având calificativul „AAA”, oferă o referință adecvată. Randamentul obligațiunilor corporative de înaltă calitate se utilizează numai dacă piețele sunt importante. Obligațiunile trebuie să aibă o scadență reziduală de același ordin ca drepturile de pensie. Se recomandă utilizarea unei rate de actualizare bazate pe o scadență pe termen lung, dacă prin termen lung se înțelege o perioadă de cel puțin 10 ani. O durată medie de șapte ani a ratei de actualizare, legată de durata ciclului economic, se poate aplica pentru a „netezi” seria temporală a ratei de actualizare. Ipoteza privind rata de actualizare și evoluția viitoare a salariilor trebuie să fie coerentă. Statelor membre li se cere să furnizeze elemente care să demonstreze validitatea ratei de actualizare utilizate pentru drepturile de pensie în contextul diferitelor criterii menționate mai sus.
- 17.168. Este necesar să se utilizeze aceeași rată de actualizare pentru toate sistemele de pensii în care administrațiile publice sunt managerul fondului de pensii (inclusiv sistemele de pensii de securitate socială) la orice nivel al administrațiilor, întrucât rezultatul dorit ar trebui să fie apropiat de profitul fără risc.

Creșterea salariilor

- 17.169. Pentru a stabili nivelul de pensii, sistemele de pensii cu prestații predefinite aplică frecvent o formulă salariului participantului, care poate fi salariul final, media pentru mai mulți ani sau venitul realizat pe toată durata vieții profesionale. Pensiile finale plătite sunt afectate de creșterea medie a salariilor participanților, în special ca urmare a promovării și a evoluției carierei.
- 17.170. Prin urmare, este adecvat să se analizeze care sunt ipotezele utilizate privind evoluția salariilor în viitor. Evoluția ipotetică pe termen lung a salariilor ar trebui să corespundă ratei de actualizare observate. Pe termen lung, ambele variabile sunt interdependente.

- 17.171. În contabilitate se utilizează două metode actuariale pentru a măsura impactul creșterilor salariale. Metoda prestațiilor obligatorii acumulate – ABO („the accrued benefit obligation”) înregistrează numai prestațiile acumulate până la o anumită dată. ABO reprezintă suma pe care ar primi-o salariatul dacă ar părăsi întreprinderea mâine și poate constitui baza de calcul pentru a evalua venitul net al unei persoane, de exemplu în caz de divorț.
- 17.172. Metoda prestațiilor obligatorii proiectate – PBO („projected benefit obligation”) reprezintă o măsurare mai prudentă a nivelului final al drepturilor. PBO emite ipoteze în legătură cu promovările viitoare pe care este probabil că le va obține o anumită persoană și calculează salariul final al acesteia în consecință. În continuare, dacă persoana respectivă a lucrat în realitate numai 20 din cei 40 de ani estimați, se reduce cu jumătate salariul final și se calculează drepturile de pensie ale persoanei ca și cum valoarea obținută ar fi salariul său actual. În timp ce ABO pentru o persoană crește în trepte pe măsură ce persoana este promovată, PBO crește în mod uniform de-a lungul timpului. Pentru o persoană, PBO este întotdeauna mai ridicat decât ABO până în momentul pensionării, când ABO devine echivalent cu PBO.
- 17.173. Impactul creșterii salariului trebuie să se reflecte în operațiuni, pentru că acordarea unei mărimi de salariu este o decizie economică conștientă luată de angajator. În plus, în teorie, abordările ABO și PBO conduc pe termen lung la înregistrarea acelorași operațiuni, chiar dacă înregistrarea în timp a acestor operațiuni diferă în funcție de caracteristicile demografice ale sistemului.
- 17.174. Modificările ipotezelor privind variațiile viitoare ale salariilor, care au loc în general o dată la câțiva ani ca răspuns la o revizuire generală a ipotezelor de modelare privind pensiile sau ca urmare a unei restructurări importante a forței de muncă, sunt înregistrate ca alte fluxuri (reevaluări).
- 17.175. În practică se observă o serie de variante posibile ale aplicării metodelor ABO și PBO, în funcție de modul în care sunt tratate efectele prețurilor și ale salariilor.
- 17.176. Un factor important este tratarea mecanismelor de indexare a pensiilor, dacă pensia care urmează să fie plătită va crește în conformitate cu creșterea salariului nominal după pensionare.
- 17.177. Dată fiind importanța efectelor salariilor, se recomandă ca alegerea între abordările ABO și PBO să depindă de formula pe baza căreia se calculează prestațiile utilizată de sistemul de pensii. Dacă această formulă include implicit sau explicit un factor pentru creșterile salariale (înainte sau după pensionare), atunci se urmează o abordare PBO. Dacă un astfel de factor nu este prezent, se utilizează o abordare ABO.

Ipoteze demografice

- 17.178. Plățile pensiilor din viitor sunt influențate de efectele demografice, în ceea ce privește structura pe sexe și grupe de vârstă a participanților și longevitatea acestora. Utilizarea de tabele demografice este consacrată pentru modelarea sistemelor de pensie și de asigurări de viață.
- 17.179. În cazul sistemelor de pensii legate de forța de muncă, participarea la sistem este bine definită și, prin urmare, datele ar trebui să fie disponibile. În cazul sistemelor de securitate socială, se utilizează date generale privind populația dacă nu sunt disponibile date specifice privind participanții la securitatea socială.
- 17.180. În contextul utilizării tabelor de longevitate, cunoscute și sub numele de tabele de mortalitate, se preferă utilizarea unor tabele specifice în ceea ce privește sexul participanților și grupele de salariați. Grupul participanților care primesc o pensie de invaliditate ar trebui modelat în funcție de ipoteze de longevitate diferite, dacă este posibil.
- 17.181. Ipotezele de longevitate ar trebui să includă creșterea longevității de-a lungul timpului.
- 17.182. Modelarea sistemelor de pensii ar putea implica utilizarea altor ipoteze demografice decât longevitatea, de exemplu ratele de fertilitate viitoare, ratele de ocupare a forței de muncă sau ratele de migrație, în cazurile în care prestațiile de pensie sau formula de indexare se bazează pe o „rată de dependență” sau pe o abordare similară.
- 17.183. Dacă pensionarea anticipată din cadrul unui sistem este neutră din punct de vedere actuarial, modelarea nu este afectată. Pensionările anticipate care nu sunt neutre din punct de vedere actuarial au un efect, iar acesta este un caz comun, având în vedere că pentru pensionările anticipate se aplică frecvent rate ale dobânzii diferite. Prin urmare, modelarea corespunzătoare a comportamentului în ceea ce privește pensionarea anticipată este importantă, în special în cazul în care o reformă mărește vârsta de pensionare viitoare.

CAPITOLUL 18

CONTURILE RESTULUI LUMII

INTRODUCERE

18.01. Conturile sectoarelor instituționale rezidente prezintă activitatea economică: producția; generarea, distribuția și redistribuirea veniturilor; consumul; și acumularea de active și pasive. Aceste conturi înregistrează operațiunile dintre unitățile rezidente, precum și operațiunile unităților rezidente cu unitățile nerezidente care formează restul lumii.

18.02. SEC este un sistem închis, în sensul că ambele părți ale fiecărei operațiuni sunt înregistrate în conturi ca utilizare și resursă. Pentru unitățile rezidente, acest lucru permite stabilirea unui set articulat și coerent de conturi și includerea tuturor activităților economice ale fiecărei unități instituționale în secvența de conturi. Acest lucru nu este valabil pentru unitățile nerezidente. Unitățile nerezidente pot fi observate numai pe baza interacțiunii lor cu unitățile rezidente din economia care face obiectul evaluării și, prin urmare, numai operațiunile lor cu unitățile rezidente pot fi înregistrate. Aceasta se realizează prin crearea unui sector denumit „restul lumii” și prin calculul unui set special de conturi cu intrări limitate care prezintă, pentru unitățile nerezidente, numai operațiuni cu unitățile rezidente.

18.03. Secvența de conturi pentru sectorul restul lumii este următoarea:

- (a) contul exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii (V.I) care include importurile și exporturile de bunuri și servicii;
- (b) contul exterior al veniturilor primare și secundare (V.II) care include remunerarea salariaților, veniturile din proprietăți și investiții și transferurile curente, cum ar fi transferurile personale (inclusiv sumele transferate de lucrători) și ajutorul internațional;
- (c) conturile exterioare de acumulare (V.III) cuprind:
 - 1. contul de capital (V.III.1) care prezintă transferurile de capital și achizițiile minus cedările de active nefinanciare neproduse;
 - 2. contul financiar (V.III.2) care prezintă operațiunile cu active și pasive financiare;
 - 3. contul altor modificări de volum ale activelor (V.III.3.1) care prezintă confiscările fără compensație etc.;
 - 4. contul de reevaluare (V.III.3.2) care prezintă câștigurile și pierderile nominale din deținere;
- (d) contul activelor și pasivelor exterioare (V.IV) care prezintă conturile de patrimoniu de deschidere și de închidere și variațiile valorii activelor și pasivelor între contul de patrimoniu de deschidere și cel de închidere.

Întreaga secvență este prezentată în capitolul 8, iar numerele conturilor incluse în parantezele de mai sus fac referire la numerele conturilor din capitolul respectiv.

18.04. Întrucât conturile sunt elaborate din punctul de vedere al sectorului restul lumii, importurile în economia națională sunt prezentate ca resurse, iar exporturile din economia națională sunt prezentate ca utilizare a contului exterior al operațiunilor cu bunuri și servicii. O inversare similară se produce în toate conturile restului lumii. Dacă un sold este pozitiv, aceasta înseamnă un excedent pentru restul lumii și un deficit pentru economia națională totală. În mod similar, un sold negativ indică un deficit pentru restul lumii și un excedent pentru economia națională. Un activ financiar deținut de restul lumii este un pasiv pentru economia națională, iar un pasiv deținut de restul lumii este un activ național.

18.05. Cadru standard pentru statisticile referitoare la operațiunile și pozițiile dintre o economie și restul lumii este prezentat în *Manualul privind balanța de plăți și poziția investițională internațională din 2008 (ediția a șasea) (MBP6)* ⁽¹⁾. Manualul respectiv este armonizat cu Sistemul de conturi naționale 2008, însă prezintă interacțiunile dintre economia națională și restul lumii într-un set de conturi și bilanțuri care arată informațiile într-un mod diferit. Prezentul capitol descrie conturile sectorului restul lumii din SEC 2010 și relația lor cu conturile internaționale din MBP6.

⁽¹⁾ Fondul Monetar Internațional, *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, ediția a șasea (BPM6), 2009, ISBN 978-1-58906-812-4 (disponibilă la <http://www.imf.org>).

TERITORIUL ECONOMIC

18.06. Conceptul cel mai frecvent utilizat pentru a face referire la un teritoriu economic este aria care se află sub controlul economic efectiv al unei singure administrații publice. Totuși, se pot folosi conceptele de uniuni monetare sau economice, regiuni sau lumea în ansamblu, întrucât acestea pot face, de asemenea, obiectul politicii sau al analizei macroeconomice. Definiția completă se regăsește în capitolul 2 (punctele 2.04–2.06).

18.07. Pentru a se stabili dacă o entitate este rezidentă într-un anumit teritoriu economic, trebuie să se stabilească:

1. dacă entitatea se califică drept unitate instituțională și, în caz afirmativ;
2. dacă entitatea îndeplinește criteriile prezentate în capitolul 2 pentru a stabili „rezidența”.

Rezidența

18.08. Rezidența fiecărei unități instituționale este teritoriul economic cu care are cea mai puternică legătură, reprezentând centrul său de interes economic predominant. Conceptele sunt identice în SEC, SCN 2008 și MBP6. Introducerea termenului „centru de interes economic predominant” nu înseamnă că entitățile cu activități substanțiale în două sau mai multe teritorii nu mai trebuie subdivizate (a se vedea punctul 18.12) sau că unitățile instituționale fără o prezență fizică semnificativă pot fi ignorate (a se vedea punctele 18.10 și 18.15). Conceptul de rezidență, în general, și pentru gospodăriile populației, întreprinderi și alte entități în special, este prezentat integral în capitolul 2.

UNITĂȚI INSTITUȚIONALE

18.09. Conceptul de „unitate instituțională” este același în SEC, SCN 2008 și în MBP6. Definiția generală se află în capitolul 2, punctele 2.12-2.16. Având în vedere concentrarea pe economia națională, există moduri de tratare specifică a unităților care operează transfrontalier. În unele cazuri, entitățile juridice sunt combinate într-o singură unitate instituțională dacă sunt rezidente în aceeași economie, însă nu sunt combinate dacă sunt rezidente în economii diferite. În mod similar, o entitate juridică unică poate fi divizată atunci când are activități substanțiale în două sau mai multe economii. Ca rezultat al acestor abordări, rezidența unităților astfel rezultate devine mai clară, iar conceptul de teritoriu economic este consolidat.

18.10. Utilizarea de către societăți și administrații publice a entităților cu scop special (ESS) este necesară în mod normal pentru a obține finanțare. În cazul în care ESS este rezidentă în aceeași economie ca entitatea-mamă, atunci modul de tratare este simplu. ESS nu va avea în mod normal niciunul dintre atributele care i-ar conferi un statut de entitate separată de entitatea-mamă, iar activele și pasivele acumulate de ESS figurează în conturile societății-mamă. În cazul în care ESS nu este rezidentă, conform criteriilor pentru sectorul restul lumii, trebuie să fie recunoscută ca o entitate separată. În acest caz, activele și pasivele acumulate de ESS figurează în sectorul restul lumii și nu în sectorul economiei naționale. Modul de tratare al ESS nerezidente care aparțin administrațiilor publice este definit la punctul 2.14.

18.11. Toți membrii unei gospodării a populației trebuie să fie rezidenți ai aceleiași economii. Dacă o persoană este rezidentă într-o altă economie decât economia în care sunt rezidenți ceilalți membri ai gospodăriei, respectiva persoană nu este considerată ca membru al gospodăriei în cauză, chiar dacă membrii împart veniturile și cheltuielile sau dacă dețin împreună active.

SUCURSALELE ÎN CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE BALANȚEI DE PLĂȚI

18.12. O sucursală este o întreprindere neconstituită în societate care aparține unei unități nerezidente, cunoscută sub denumirea de unitate-mamă. Ea este tratată ca rezidentă și cvasisocietate pe teritoriul pe care se situează. Pentru a identifica sucursalele ca unități instituționale distincte, trebuie să existe indicii privind o serie de activități importante care pot fi separate de restul entității. O sucursală este recunoscută în următoarele cazuri:

- (a) fie există un set complet de conturi, inclusiv un bilanț, pentru sucursală,
- (b) fie este posibil și semnificativ, din punct de vedere economic și juridic, să se elaboreze aceste conturi, dacă este necesar. Existența înregistrărilor contabile separate arată că există o unitate reală și facilitează elaborarea statisticilor.

În plus, tind să fie prezenți unul sau mai mulți dintre următorii factori:

- (a) sucursala desfășoară sau intenționează să desfășoare activități de producție la scară semnificativă într-un alt teritoriu decât cel al sediului său social, timp de cel puțin un an:
 - (i) dacă procesul de producție implică prezența fizică, atunci activitățile ar trebui să fie localizate fizic pe teritoriul respectiv;

- (ii) dacă producția nu implică prezența fizică, precum în unele cazuri aferente sectorului bancar, al asigurărilor, altor servicii financiare, proprietății de brevete, mărcilor de comerț sau drepturilor de autor, achizițiilor și revânzărilor internaționale („merchanting”) și „fabricării virtuale”, atunci activitățile ar trebui recunoscute ca fiind pe teritoriul respectiv în temeiul înregistrării sau al domiciliului legal a acestor activități pe teritoriul în cauză;
- (b) sucursala este recunoscută ca fiind supusă unui eventual sistem de impozitare a veniturilor al economiei în care este localizată, chiar dacă poate beneficia de o scutire de impozite.

18.13. Identificarea sucursalelor are implicații pentru raportarea statistică atât a societății-mame, cât și a sucursalei. Activitățile sucursalei sunt excluse din cele ale unității instituționale a sediului său social și distincția dintre societatea-mamă și sucursală trebuie făcută coerent în cele două economii vizate. Se poate identifica o sucursală pentru proiectele de construcții sau activitățile mobile, cum ar fi transportul, pescuitul sau serviciile de consiliere. Totuși, dacă operațiunile nu sunt îndeajuns de importante pentru a se identifica o sucursală, ele sunt tratate ca export de bunuri sau servicii de la sediul social.

18.14. În unele cazuri, activitățile preliminare referitoare la un proiect viitor de investiții directe anterior constituirii unei societăți reprezintă o dovadă suficientă pentru stabilirea rezidenței, astfel încât o cvasisocietate să fie constituită. De exemplu, cheltuielile juridice și pentru licențe pentru un proiect sunt indicate ca fiind efectuate de o cvasisocietate și fac parte din fluxurile de investiții directe în unitatea respectivă și nu sunt înregistrate ca vânzări de licențe nerezidenților sau, respectiv, exporturi de servicii către sediul social.

UNITĂȚI REZIDENTE FICTIVE

18.15. Atunci când terenul localizat într-un teritoriu este proprietatea unei entități nerezidente, se identifică, în scopuri statistice, ca proprietară a terenului o unitate fictivă care este tratată ca rezidentă. Această unitate rezidentă fictivă este o cvasisocietate. Tratarea ca unitate rezidentă fictivă este aplicată totodată clădirilor și structurilor asociate și altor îmbunătățiri de pe terenul respectiv, concesionărilor de terenuri pe perioade lungi și proprietății asupra resurselor naturale, altele decât terenul. Ca rezultat al acestui mod de tratare, nerezidentul este proprietarul unității rezidente fictive și nu al terenului în mod direct; astfel, există un pasiv sub formă de participație față de nerezident, dar terenul și celelalte resurse naturale sunt întotdeauna active ale economiei în care sunt localizate. Unitatea rezidentă fictivă prestează de obicei servicii pentru proprietarul ei, de exemplu cazare în cazul caselor de vacanță.

18.16. În general, dacă o unitate nerezidentă are un contract de leasing pe termen lung asupra unui activ imobil, cum ar fi o clădire, acest lucru este asociat cu exercitarea de activități de producție în economia în care este localizat activul. În cazul în care, din orice motiv, nu există o activitate de producție asociată, se creează, de asemenea, o unitate rezidentă fictivă pentru a acoperi contractul de leasing. Prin urmare, unitatea nerezidentă este tratată ca fiind proprietara unității rezidente fictive și nu a clădirii, care este proprietatea economiei în care este localizată.

ÎNTRERINDERI MULTITERITORIALE

18.17. Câteva întreprinderi desfășoară o operațiune compactă pe mai multe teritorii economice, situație tipică pentru activitățile transfrontaliere cum ar fi liniile aeriene, liniile navale, instalațiile hidroelectrice pe râurile de frontieră, conductele, podurile, tunelurile și cablurile submarine. Trebuie identificate sucursale distincte, cu excepția cazului în care entitatea este administrată ca având o singură activitate, fără conturi separate sau putere decizională pentru fiecare teritoriu în care își desfășoară activitatea. În astfel de cazuri, având în vedere concentrarea pe obținerea de date pentru fiecare economie națională, este necesar să se împartă activitățile între economii. Activitățile sunt ulterior împărțite pe baza aplicării pro rata în funcție de un indicator adecvat, specific întreprinderii, corespunzător părții de activități desfășurate în fiecare teritoriu. Modul de tratare prin aplicarea pro rata poate fi deopotrivă adoptat pentru întreprinderi din zonele care fac obiectul administrării în comun de către două sau mai multe administrații publice.

ÎMPĂRȚIREA GEOGRAFICĂ

18.18. În scopul elaborării conturilor Uniunii Europene, sectorul restului lumii (S.2) este subdivizat în:

(a) state membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene (S.21):

1. state membre ale Uniunii Europene (S.211):

(i) state membre din zona euro (S.2111);

(ii) state membre din afara zonei euro (S.2112);

2. instituții și organisme ale Uniunii Europene (S.212):

(i) Banca Centrală Europeană (BCE) (S.2121);

(ii) instituții și organisme europene, cu excepția BCE (S.2122);

(b) țări care nu sunt membre ale UE și organizații internaționale care nu sunt rezidente în UE (S.22).

18.19. În scopul elaborării conturilor din zona euro, subsectoarele de mai sus pot fi grupate după cum urmează:

state membre din zona euro și Banca Centrală Europeană
(S.2I = S.2111 + S.2121):

țări și organizații internaționale care nu sunt rezidente în zona euro:
(S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22)

Capitolul 19 – include o descriere a conturilor europene.

CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE BALANȚEI DE PLĂȚI

18.20. Conturile naționale sunt diferite de conturile internaționale prezentate în MBP6. Conturile internaționale prezintă operațiunile dintre o economie și străinătate, din punctul de vedere al economiei naționale. Prin urmare, importurile sunt prezentate ca utilizare (debit) și exporturile ca resursă (credit).

O formă sintetizată a conturilor internaționale, astfel cum sunt prezentate în MBP6, figurează în tabelul 18.1.

18.21. O a doua diferență majoră între conturile internaționale ale balanței de plăți și conturile sectorului restul lumii din SEC este utilizarea categoriilor funcționale din conturile internaționale în locul instrumentelor, utilizate în clasificările operațiunilor financiare din SEC. Acest aspect este analizat mai în detaliu la punctele 18.57 și 18.58.

SOLDURILE DIN CONTURILE CURENTE ALE CONTURILOR INTERNAȚIONALE

18.22. Structura soldurilor contabile din balanța de plăți este întrucâtva diferită de cea din conturile naționale, în măsura în care fiecare cont din conturile internaționale are propriul sold contabil și un altul reluat în contul următor. Pentru a ilustra acest fapt, contul de venituri primare are propriul sold contabil (soldul veniturilor primare) și un sold cumulativ (soldul bunurilor, serviciilor și veniturilor primare). Soldul exterior al veniturilor primare corespunde soldului veniturilor primare și este postul inclus în VNB. Soldul exterior curent corespunde economiei efectuate de către restul lumii în raport cu economia națională. Soldurile contabile din structura MBP6 a conturilor sunt prezentate în tabelul 18.1.

Tabelul 18.1 — Conturile de fluxuri internaționale din balanța de plăți

Balanța de plăți			
Conturile operațiunilor curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri și servicii			
Bunuri	462	392	70
Servicii	78	107	- 29
Bunuri și servicii	540	499	41
Contul veniturilor primare			
Remunerarea salariaților	6	2	
Dobânzi	13	21	
Venituri distribuite ale societăților	36	17	
Profit reinvestit	14	0	
Venituri primare	69	40	29
Bunuri, servicii și venituri primare	609	539	70

Balanța de plăți			
Contul veniturilor secundare	Credit	Debit	Sold
Impozite pe venit, pe patrimoniu	1	0	
Prime nete de asigurare generală	2	11	
Indemnizații de asigurare generală	12	3	
Transferuri curente internaționale	1	31	
Transferuri curente diverse	1	10	
Venituri secundare	17	55	- 38
Soldul contului curent			32

Contul de capital

Achiziții/cedări de active neproduse	0		
Transferuri de capital	1	- 4	
Soldul contului de capital			- 3
Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare			29
Contul financiar (pe categorii funcționale)	Variația activelor	Variația pasivelor	Sold
Investiții directe	- 4	8	
Investiții de portofoliu	17	7	
Instrumente financiare derivate etc.	3	0	
Alte investiții	42	22	
Active de rezervă	8	—	
Variații totale ale activelor/pasivelor	66	37	
Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare (cont financiar)			29
Erori și omisiuni nete			0

CONTURILE SECTORULUI RESTUL LUMII ȘI RELAȚIA LOR CU CONTURILE INTERNAȚIONALE DIN BALANȚA DE PLĂȚI**Contul exterior de operațiuni cu bunuri și servicii**

18.23. Contul de bunuri și servicii include numai importurile și exporturile de bunuri și servicii, întrucât acestea sunt unicele operațiuni cu bunuri și servicii care au un caracter transfrontalier. Bunurile și serviciile sunt înregistrate atunci când are loc o modificare a proprietății economice de la o unitate dintr-o economie către o unitate dintr-o altă țară. Deși, în mod obișnuit, are loc un transfer fizic de bunuri atunci când se produce o modificare de proprietate, acesta nu este neapărat necesar. În cazul achiziției și revânzării internaționale, proprietatea asupra bunurilor se poate schimba, însă nu și localizarea acestora, până în momentul în care sunt revândute unui terț.

Tabelele 18.2 și 18.3 prezintă un exemplu de înregistrare a veniturilor primare și secundare în SEC și în MBP6.

Tabelul 18.2 — Contul exterior de operațiuni cu bunuri și servicii (SEC V.1)

Utilizări			Resurse		
P.6	Exporturi de bunuri și servicii	540	P.7	Importuri de bunuri și servicii	499
P.61	Exporturi de bunuri	462	P.71	Importuri de bunuri	392
P.62	Exporturi de servicii	78	P.72	Importuri de servicii	107
B.11	Soldul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii	- 41			

Tabelul 18.3 — Contul de bunuri și servicii din MBP6

Conturile operațiunilor curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri și servicii			
Bunuri	462	392	70
Servicii	78	107	- 29
Bunuri și servicii	540	499	41

18.24. Bunurile care trec de pe teritoriul unei economii pe teritoriul alteia, însă a căror proprietate economică nu se modifică, nu figurează la rubrica importuri și exporturi. Astfel, bunurile trimise în străinătate pentru prelucrare sau returnate după prelucrare nu figurează ca importuri și exporturi de bunuri; numai comisionul convenit pentru prelucrare figurează drept serviciu.

18.25. Balanța de plăți evidențiază distincția dintre bunuri și servicii. Distincția reflectă interesele din sfera politicilor, în sensul că există tratate internaționale separate referitoare la bunuri și la servicii. De asemenea, aceasta reflectă aspecte legate de date, și anume faptul că datele privind bunurile sunt de obicei obținute de la surse vamale, în timp ce datele privind serviciile sunt de obicei obținute din registrele de plată sau din anchete.

18.26. Statisticile comerțului internațional cu bunuri sunt principala sursă de date privind bunurile. Standardele internaționale sunt prezentate în Statistica comerțului internațional cu bunuri: concepte și definiții Rev. 2 ⁽¹⁾ (SCIB) ale ONU. MBP6 identifică unele surse posibile de diferență între valoarea bunurilor înregistrate în statistica comerțului internațional cu bunuri și cea din balanța de plăți. De asemenea, recomandă un tabel standard de reconciliere pentru a ajuta utilizatorii să înțeleagă aceste diferențe. O sursă majoră de diferențe este aceea că standardele pentru SCIB utilizează o evaluare de tip CIF (cost, asigurare și transport) pentru importuri, în timp ce balanța de plăți utilizează o evaluare uniformă de tip FOB (valoarea la frontiera vamală a economiei exportatoare, adică, franco la frontieră) atât pentru exporturi, cât și pentru importuri. Prin urmare, este necesar să se excludă costurile legate de transport și de asigurare, efectuate între frontiera vamală a exportatorului și frontiera vamală a importatorului. Din cauza variațiilor dintre evaluarea de tip FOB și acordurile contractuale efective, unele costuri legate de transport și de asigurare trebuie retratate.

Principiile de evaluare sunt aceleași în SEC și în balanța de plăți. Prin urmare, evaluarea de tip FOB se aplică pentru înregistrarea exporturilor și importurilor de bunuri (a se vedea punctul 18.32).

18.27. Utilizarea criteriului schimbării proprietății în balanța de plăți înseamnă că momentul de înregistrare a bunurilor corespunde fluxurilor financiare aferente. În MBP6 nu mai există excepții de la principiul schimbării proprietății. Pe de altă parte, SCIB urmărește momentul în care are loc vămuirea. Deși acest moment este adesea o aproximare acceptabilă, în unele cazuri pot fi necesare ajustări, cum ar fi în cazul trimerii bunurilor în consignație. În cazul bunurilor trimise în străinătate pentru prelucrare, fără modificarea proprietății, valorile aferente circulației bunurilor sunt incluse în SCIB, însă schimbările de proprietate sunt criteriul principal pentru balanța de plăți și, prin urmare, balanța de plăți va indica numai comisioanele legate de „serviciile de prelucrare a factorilor de producție fizici deținută de terți”; cu toate acestea, se recomandă înregistrarea valorilor aferente circulației bunurilor ca posturi suplimentare pentru a înțelege natura acestor operațiuni. Mai multe informații referitoare la înregistrarea acestor operațiuni de prelucrare sunt prezentate mai departe în prezentul capitol. Alte ajustări asupra SCIB pot fi necesare pentru a corela estimările cu criteriul schimbării proprietății economice asupra bunurilor, fie în mod general, fie din cauza acoperirii specifice a fiecărei țări. Printre exemplele posibile se numără: achizițiile și revânzările internaționale, aurul nemonetar, bunuri care intră sau care părăsesc teritoriul în mod ilegal și bunuri achiziționate în porturi de transportatori.

⁽¹⁾ Statistica comerțului internațional cu bunuri: concepte și definiții, Organizația Națiunilor Unite, 1998, ISBN 92-1-161410-4 (disponibil la <http://unstats.un.org>).

18.28. Reexporturile reprezintă bunuri străine (bunuri produse în alte economii și importate în prealabil, a căror proprietate economică a fost schimbată) care sunt exportate fără a suferi o prelucrare substanțială din starea în care au fost importate în prealabil. Întrucât bunurile reexportate nu sunt produse în economia respectivă, ele au mai puține legături cu aceasta decât alte exporturi. Economii care sunt centre majore de transbordare și de localizare a angroșiștilor au adesea valori importante ale reexporturilor. Reexporturile măresc atât cifrele corespunzătoare importurilor, cât și ale exporturilor, iar atunci când reexporturile sunt semnificative, ponderea importurilor și a exporturilor în agregatele economice este, de asemenea, crescută. Prin urmare, este util să se prezinte reexporturile separat. Bunurile care au fost importate și care așteaptă să fie reexportate sunt înregistrate în stocurile proprietarului economic rezident.

Comerțul de tranzit desemnează o situație în care bunurile traversează o țară în drumul lor spre destinația finală și, din punctul de vedere al țării tranzitate, acestea sunt în general excluse din statisticile comerțului exterior, din statisticile balanței de plăți și ale conturilor naționale.

Comerțul de cvasi-tranzit desemnează o situație în care bunurile sunt importate într-o țară, vămuite pentru libera circulație în UE și apoi expediate într-o țară terță din UE. Entitatea folosită pentru vămuire nu este în mod obișnuit o unitate instituțională astfel cum este definită în capitolul 2, și, în consecință, nu dobândește proprietate asupra bunurilor. În acest caz, importul este înregistrat în conturile naționale ca import direct către destinația finală, la fel ca în cazul comerțului simplu de tranzit. Valoarea corespunzătoare este cea înregistrată atunci când bunurile intră în țara de destinație finală.

18.29. Bunurile sunt prezentate la nivel agregat în balanța de plăți. O defalcare mai detaliată a bunurilor poate fi obținută din datele SCIB.

18.30. În balanța de plăți, sunt furnizate detalii privind următoarele douăsprezece componente standard ale serviciilor:

- (a) servicii de prelucrare a factorilor de producție fizici deținuți de terți;
- (b) servicii de întreținere și de reparare, neincluse în altă parte;
- (c) transport;
- (d) călătorii;
- (e) construcții;
- (f) servicii de asigurare și de pensie;
- (g) servicii financiare;
- (h) plăți pentru utilizarea proprietății intelectuale, neincluse în altă parte;
- (i) servicii de telecomunicații, servicii informatice și de informare;
- (j) alte servicii comerciale;
- (k) servicii personale, culturale și recreative; și
- (l) bunuri și servicii ale administrațiilor publice, neincluse în altă parte.

18.31. Trei dintre componentele standard de mai sus ale balanței de plăți sunt posturi bazate pe operator, și anume, sunt legate de cumpărător sau de furnizor și nu de produs ca atare. Aceste categorii sunt: călătoriile, construcțiile, bunurile și serviciile administrațiilor publice, neincluse în altă parte.

- (a) Călătoriile acoperă toate bunurile și serviciile achiziționate de nerezidenți pe parcursul vizitelor, fie pentru uzul propriu fie pentru a le ceda. Călătoriile includ bunuri, transportul local, cazarea, mesele și alte servicii.
- (b) Construcțiile acoperă valoarea totală a produsului livrat de contractor, inclusiv orice materiale cumpărate local și, prin urmare, nu sunt înregistrate în importurile și exporturile de bunuri.
- (c) Bunurile și serviciile administrațiilor publice neincluse în altă parte acoperă o serie de elemente care nu pot fi alocate unor rubrici mai specifice.

Cu excepția acestor trei posturi bazate pe operator, celelalte componente se bazează pe produs și sunt elaborate pe baza claselor mai detaliate ale CPA Rev. 2. Standardele suplimentare pentru comerțul cu servicii sunt prezentate în *Manualul privind statistica comerțului internațional cu servicii* ⁽¹⁾ (MSCIS), care este armonizat cu conturile internaționale.

Evaluare

18.32. Principiile evaluării sunt aceleași în SEC și în conturile internaționale. În ambele cazuri se folosesc valorile de piață, valorile nominale fiind utilizate pentru unele poziții de instrumente atunci când prețurile lor de piață nu sunt observabile. În conturile internaționale, evaluarea exporturilor și importurilor de bunuri este un caz special în care se folosește un tip de evaluare uniform, și anume valoarea la frontiera vamală a economiei exportatoare – evaluarea de tip FOB (franco la frontieră). Această metodă asigură o evaluare coerentă între exportator și importator și oferă o bază omogenă de măsurare în circumstanțe în care părțile pot avea o varietate de prevederi contractuale diferite, de la „franco fabrică” (importatorul este responsabil de organizarea transportului și de asigurarea riscurilor), la „franco destinație” (exportatorul este responsabil de organizarea transportului, asigurarea riscurilor și de achitarea oricăror taxe de import).

Bunuri destinate prelucrării

18.33. Între SEC 95 și SEC 2010, a fost efectuată o modificare fundamentală în ceea ce privește modul de tratare a bunurilor trimise în străinătate pentru prelucrare, fără ca proprietatea să se modifice. În SEC 95, aceste bunuri erau prezentate ca exporturi în momentul trimerii în străinătate și, ulterior, la întoarcerea în țara de origine, înregistrate ca importuri, cu valori mai ridicate în urma prelucrării. Această metodă era cunoscută sub denumirea de metoda de înregistrare a valorii brute și imputa efectiv o modificare a proprietății, astfel încât cifrele aferente comerțului internațional reprezentau o estimare a valorii bunurilor comercializate. În SCN 2008, MBP6 și SEC 2010 nu se mai impută un schimb de proprietate, ci se prezintă numai o înregistrare – un import al serviciului de prelucrare. Acesta ar fi un export de serviciu pentru țara în care are loc prelucrarea. Această înregistrare este mai coerentă cu înregistrările instituționale și cu operațiunile financiare asociate. Totuși, ea generează o inconsecvență față de statisticile comerțului internațional cu bunuri (SCIB). SCIB continuă să indice valoarea brută a exporturilor pentru prelucrare și returnarea în țara de origine a bunurilor importate prelucrate.

18.34. Pentru a evita o inconsecvență de acest tip în conturile naționale, valoarea bunurilor exportate poate fi înregistrată în paralel cu cea a bunurilor importate, ca posturi suplimentare, valorile fiind cele înregistrate în SCIB. Acest lucru va permite calculul serviciului net de prelucrare ca fiind valoarea bunurilor prelucrate exportate minus valoarea bunurilor neprelucrate importate. Acest serviciu este cel înregistrat în conturile naționale. În ceea ce privește țara ale cărei bunuri sunt prelucrate în străinătate, exporturile sunt evidențiate în paralel cu bunurile prelucrate importate, ca posturi suplimentare în contul exterior de operațiuni cu bunuri și servicii. Aceasta va permite reconcilierea înregistrărilor SCIB cu cifrele nete ale importurilor de servicii care reflectă costurile de prelucrare.

18.35. Un exemplu legat de modul de tratare a bunurilor destinate prelucrării din tabelele de resurse și utilizări permite ilustrarea modificării efectuate. Se consideră cazul în care o societate din industria alimentară recoltează și prelucrează legume, ulterior externalizează ambalarea efectivă în conserve a legumelor unei filiale din străinătate pe care o deține integral, urmând ca apoi să preia conservele de legume și să le vândă.

18.36. În tabelul 18.4 întocmit conform SEC 95, cifrele aferente importurilor și exporturilor trebuie să corespundă înregistrărilor din statistica comerțului internațional cu bunuri (SCIB). Exporturile de bunuri către filiala din străinătate responsabilă de ambalarea în conserve au o valoare de 50, iar ulterior conservele de legume care sunt returnate ca importuri au o valoare de 90.

Tabelul 18.4 — Tratarea bunurilor destinate prelucrării în cadrul comerțului internațional – SEC 95

	Achiziții	Cerere finală		Total
		Cheltuieli ale gospodăriilor populației	exporturi	
Vânzări	Industria alimentară			
Alimente		90	50	140
Importuri de alimente în conserve	90			90
Valoare adăugată	50		PIB (E) =	50
Total producție	140			

⁽¹⁾ *Manualul privind statistica comerțului internațional cu servicii* al ONU, Eurostat, OECD, FMI, OMC, 2011 (disponibil la <http://unstats.un.org>).

Tabelul 18.5 — Tratarea bunurilor destinate prelucrării în cadrul comerțului internațional – SEC 2010

Vânzări	Achiziții	Cerere finală		Total
	Industria alimentară	Cheltuieli ale gospodăriilor populației	exporturi	
Alimente		90	0	90
Importuri de alimente în conserve	40			40
Valoare adăugată	50		PIB (E) =	50
Total producție	90			

18.37. Potrivit SEC 2010, tabelul 18.5 prezintă modul de tratare a bunurilor destinate prelucrării, având la bază valoarea netă: numai comerțul cu servicii este reflectat în SEC și nu există nicio corespondență cu circulația bunurilor înregistrată în SCIB. Valoarea netă, și anume exporturi minus importuri, este prezentată în conturile internaționale ale balanței de plăți și în conturile corespunzătoare ale sectorului restul lumii. MBP6 recomandă ca, atunci când este cunoscut faptul că importurile și exporturile din statisticile SCIB reflectă o situație în care nu există o schimbare a proprietății, acestea să fie înregistrate unele lângă altele în cifrele balanței de plăți, astfel încât să se poată imediat calcula elementul servicii. Astfel, pentru industria alimentară, legumele trimise în străinătate pentru a fi ambalate în conserve ar fi prezentate ca un export cu o valoare de 50, iar conservele de legume reimportate ar fi prezentate ca un import cu o valoare de 90. Aceste cifre pot fi puse una lângă alta în statisticile conturilor internaționale ca posturi suplimentare, exporturile fiind înregistrate ca importuri negative, ceea ce permite calcularea valorii importului minus serviciile de ambalare în conserve cu o valoare de 40.

Înregistrarea acestui exemplu în MBP6 este prezentată în tabelul 18.6.

Tabelul 18.6 — Înregistrarea prelucrării în MBP6

Conturile curente	Credit	Debit	Sold
Contul de bunuri și servicii			- 40
Servicii (componente standard)			
„Servicii de prelucrare a factorilor de producție fizici deținuți de terți”		40	- 40
Posturi suplimentare			
Bunuri destinate prelucrării în străinătate	50	90	- 40

Achizițiile și revânzările internaționale („merchandising”)

Bunuri care fac obiectul achizițiilor și revânzărilor internaționale

18.38. Bunuri care fac obiectul achizițiilor și revânzărilor internaționale Achizițiile și revânzările internaționale („merchandising”) sunt definite ca achiziția de bunuri de către un rezident (al economiei raportoare) de la un nerezident, combinată cu revânzarea ulterioară a aceluiași bunuri către un alt nerezident, fără ca bunurile respective să intre pe teritoriul economiei raportoare. Achizițiile și revânzările internaționale au loc în cazul operațiunilor care implică bunuri a căror deținere fizică de către proprietar nu este necesară. Această definiție și clarificările următoare referitoare la achizițiile și revânzările internaționale urmăresc punctele aferente din MBP6 (§§ 10.41-10.48).

18.39. Achizițiile și revânzările internaționale au loc atât în cazul comerțului cu ridicata, cât și al comerțului cu amănuntul. Totodată, ele sunt folosite în afacerile cu bunuri și pentru administrarea și finanțarea proceselor de prelucrare la nivel global. De exemplu, o întreprindere poate contracta asamblarea unui bun recurgând la unul sau mai mulți contractori, astfel încât bunurile sunt achiziționate de întreprinderea respectivă și revândute fără ca ele să traverseze teritoriul proprietarului. În cazul în care forma fizică a bunurilor este modificată pe parcursul

perioade de deținere a acestora, ca rezultat al serviciilor de prelucrare realizate de alte entități, atunci tranzacțiile cu bunuri se înregistrează în cadrul rubricii bunuri generale și nu în cea corespunzătoare achizițiilor și revânzărilor internaționale. În alte cazuri, în care forma bunurilor nu suferă modificări, bunurile sunt incluse în cadrul achizițiilor și revânzărilor internaționale, iar prețul lor de vânzare reflectă costuri minore de prelucrare, precum și marja de comerț la vânzarea cu ridicata. În cazurile în care comerciantul este organizatorul unui proces global de prelucrare, prețul de vânzare poate include, de asemenea, elemente cum ar fi planificare, management, brevete și alte elemente de know-how, marketing și finanțare. În special pentru produsele de înaltă tehnologie, aceste contribuții fără caracter fizic pot fi importante în ceea ce privește valoarea materialelor și asamblarea.

- 18.40. Bunurile care fac obiectul achizițiilor și revânzărilor internaționale sunt înregistrate în conturile proprietarului în mod similar oricăror altor bunuri pe care acesta le deține. Totuși, bunurile sunt descrise în mod specific în statisticile conturilor internaționale ale economiei comerciantului, întrucât ele însele prezintă interes și nu fac obiectul sistemului vamal al respectivei economii.

Achizițiile și revânzările internaționale sunt tratate în următorul mod:

- (a) achiziționarea de bunuri de către comercianți este prezentată la postul bunuri, ca export negativ al economiei comerciantului;
 - (b) vânzarea de bunuri este prezentată la postul bunuri vândute în cadrul achizițiilor și revânzărilor internaționale, ca export pozitiv al economiei comerciantului;
 - (c) diferența dintre vânzările și cumpărările de bunuri în scopul revânzării internaționale este înregistrată la postul „exporturi nete de bunuri în cadrul achizițiilor și revânzărilor internaționale”. Postul include marjele de comerț ale comercianților, câștigurile și pierderile din deținere și variațiile stocurilor de bunuri tranzacționate. În urma pierderilor sau creșterilor de stocuri, exporturile nete de bunuri din cadrul achizițiilor și revânzărilor internaționale pot fi negative în unele cazuri; precum și
 - (d) înregistrările aferente achizițiilor și revânzărilor internaționale sunt evaluate la prețurile de tranzacționare convenite de părți, și nu FOB.
- 18.41. Posturile aferente achizițiilor și revânzărilor internaționale apar numai ca exporturi în conturile economiei teritoriului comerciantului. În economiile exportatoare și importatoare corespunzătoare, vânzările la export către comercianți și achizițiile la import de la comercianți sunt incluse la bunuri generale.

- 18.42. Comerțul cu ridicata, comerțul cu amănuntul, distribuirea de bunuri și administrarea activității de prelucrare pot fi, de asemenea, realizate în cadrul unor acorduri care prevăd prezența bunurilor în economia proprietarului, situație în care ele sunt înregistrate la rubrica bunuri generale și nu la rubrica achiziții și revânzări internaționale. În cazurile în care bunurile nu trec prin economia proprietarului, însă forma fizică a bunurilor se modifică întrucât sunt prelucrate într-o altă economie, operațiunile internaționale se înregistrează la rubrica bunuri generale și nu la rubrica achiziții și revânzări internaționale (comisionul de prelucrare se înregistrează ca serviciu de prelucrare plătit de proprietar).

- 18.43. Atunci când un comerciant revinde bunuri către un rezident care aparține aceleiași economii, această operațiune nu corespunde definiției achizițiilor și revânzării internaționale. Prin urmare, achiziționarea de bunuri este prezentată ca importuri de bunuri generale către respectiva economie. Dacă entitatea care a achiziționat bunurile de la un comerciant care aparține aceleiași economii le revinde ulterior unui rezident dintr-o altă economie, indiferent dacă bunurile intră sau nu pe teritoriul economiei comerciantului, vânzarea bunurilor este înregistrată la rubrica exporturi de bunuri generale din economia comerciantului. Deși acest caz este foarte similar achizițiilor și revânzării internaționale, el nu corespunde definiției prezentate mai sus. În plus, nu este rezonabil pentru primul comerciant să înregistreze achizițiile la rubrica achiziții și revânzări internaționale, întrucât comerciantul nu poate ști dacă al doilea comerciant va introduce sau nu bunurile în economia sa.

Importuri și exporturi de SIFIM

- 18.44. Dobânda efectivă la credite plătite și încasate include un element de venit și o plată pentru serviciu. Instituțiile de credit operează prin oferirea de rate de dobândă mai scăzute depunătorilor lor decât ratele pe care le percep de la debitorii lor. Marjele de dobândă care rezultă sunt folosite de societățile financiare pentru a-și acoperi cheltuielile și pentru a avea un excedent de exploatare. Marjele de dobândă sunt o alternativă la taxarea explicită a clienților pentru serviciile financiare prestate. SEC prevede imputarea unui comision pentru aceste „servicii de intermediere financiară indirect măsurate” (SIFIM). Conceptul de SIFIM și precizările metodologice pentru estimarea valorii SIFIM sunt prezentate în capitolul 14.
- 18.45. Instituțiile financiare care obțin în mod implicit SIFIM nu sunt neapărat rezidente și nu au clienți care trebuie să fie rezidenți. Astfel, sunt posibile importuri și exporturi pentru acest tip de servicii financiare. Punctul 14.10 oferă precizări metodologice privind calcularea importurilor și exporturilor de SIFIM.

Contul exterior al veniturilor primare și secundare

Tabelele 18.7 și 18.8 prezintă un exemplu de înregistrare a veniturilor primare și secundare în SEC și în MBP6.

Tabelul 18.7 — Contul exterior al veniturilor primare și secundare (SEC V.II)

Utilizări			Resurse		
			B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii	- 41
D.1	Remunerarea salariaților	6	D.1	Remunerarea salariaților	2
D.2	Impozite pe producție și importuri	0	D.2	Impozite pe producție și importuri	0
D.3	Subvenții	0	D.3	Subvenții	0
D.4	Venituri din proprietate	63	D.4	Venituri din proprietate	38
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu	1	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu	0
D.6	Cotizații și prestații sociale	0	D.6	Cotizații și prestații sociale	0
D.7	Alte transferuri curente	16	D.7	Alte transferuri curente	55
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0	D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	- 32			

Tabelul 18.8 — Contul veniturilor primare și contul veniturilor secundare din MBP6

	Cod SEC	Credit	Debit	Sold
Din bunuri și servicii				41
Contul veniturilor primare				
Remunerarea salariaților	D.1	6	2	
Dobânzi	D.4	13	21	
Venituri distribuite ale societăților		36	17	
Profit reinvestit		14	0	
Impozite pe producție și importuri	D.2	0	0	
Subvenții	D.3	0	0	
Venituri primare		69	40	29
Bunuri, servicii și venituri primare		609	539	70
Contul veniturilor secundare				
Impozite pe venit, pe patrimoniu	D.5	1	0	
Prime nete de asigurare generală	D.6, D.7, D.8	2	11	
Indemnizații de asigurare generală		12	3	
Transferuri curente internaționale		1	31	
Transferuri curente diverse		1	10	
Venituri secundare		17	55	- 38
Soldul contului curent				32

Contul veniturilor primare

18.46. În bilanța de plăți, înregistrările din contul veniturilor primare includ remunerarea salariaților și veniturile din proprietate, exact ca și contul de alocare primară a veniturilor din SEC. Plățile impozitelor pe producție efectuate de către rezidenți și încasările de subvenții acordate rezidenților de către administrațiile publice naționale sunt înregistrate în contul de exploatare, cont care nu face parte din bilanța de plăți. Orice plată a impozitelor pe producție care trebuie efectuată de un rezident către alte administrații publice, precum și orice subvenție pe care o primește un rezident din partea altor administrații publice sunt înregistrate în contul de venituri primare al bilanței de plăți. Înregistrările corespondente pentru administrațiile naționale sunt prezentate în contul de alocare primară a veniturilor, iar pentru administrațiile străine în coloana aferentă restului lumii a contului menționat anterior și în contul de venituri primare din bilanța de plăți.

18.47. Plata chiriilor poate interveni în context transfrontalier – însă un astfel de caz este rar, întrucât toate terenurile sunt considerate ca fiind proprietatea rezidenților – dacă este necesar, prin crearea unei unități rezidente fictive. Dacă aceste unități rezidente fictive sunt proprietatea nerezidenților, atunci venitul realizat de aceste unități este clasificat drept venit din investiții directe și nu chirie. Un exemplu în care chiriile sunt înregistrate în conturile internaționale sunt drepturile de pescuit pe termen scurt în apele teritoriale, acordate flotelor de pescuit străine. În conturile internaționale se obișnuiește să se folosească termenul de „venituri din investiții” care înseamnă „venituri din proprietate, cu excepția chiriilor”. Veniturile din investiții reflectă veniturile care rezultă din proprietatea asupra activelor financiare, iar dezagregarea venitului din investiții corespunde dezagregării activelor și pasivelor financiare, astfel încât se pot calcula ratele de rentabilitate.

Veniturile din investiții directe

18.48. Rolul investițiilor directe este deosebit de important și se reflectă în fluxurile și pozițiile din conturile internaționale. În cazul unei investiții directe, se presupune că o parte din veniturile nedistribuite ale întreprinderii este distribuită investitorului direct sub formă de venit din investiții. Partea corespunde participației investitorilor direcți în întreprindere.

18.49. Veniturile nedistribuite sunt egale cu excedentul net de exploatare al întreprinderii plus toate veniturile din proprietate încasate minus toate veniturile din proprietate de plătit (înainte de calcularea profitului reinvestit) plus transferurile curente de primit minus transferurile curente de plătit și fără poziția de ajustare pentru variația drepturilor de pensie. Profitul reinvestit realizat din orice filiale directe este inclus în veniturile din proprietate de primit de către întreprinderea care a realizat investiții directe.

18.50. Profitul reinvestit poate fi negativ, de exemplu dacă întreprinderea înregistrează o pierdere sau dacă dividendele sunt distribuite din câștiguri din deținere sau într-un trimestru în cursul căruia se plătesc dividendele anuale. În același mod în care profitul reinvestit pozitiv este tratat ca fiind o injecție de capital de către investitorul direct în întreprinderea care a realizat investiții directe, profitul reinvestit negativ este tratat ca o retragere de capital.

În cazul unei întreprinderi care a realizat investiții directe și care este deținută în proporție de 100 % de un nerezident, profitul reinvestit este echivalent cu veniturile nedistribuite, iar soldul veniturilor primare ale întreprinderii este exact zero.

Contul veniturilor secundare (transferuri curente) din MBP6

18.51. Contul veniturilor secundare prezintă transferurile curente dintre rezidenți și nerezidenți. Seria de înregistrări de transferuri curente corespunde exact înregistrărilor din contul de alocare secundară a veniturilor. Mai multe dintre acestea sunt deosebit de importante în conturile internaționale, în special cooperarea internațională curentă și transferurile de bani spre țările de origine de către persoanele care lucrează în străinătate.

18.52. Transferurile personale transfrontaliere sunt transferuri între gospodăriile populației și prezintă interes întrucât sunt o sursă importantă de finanțare internațională pentru unele țări care furnizează un număr mare de lucrători pe termen lung în străinătate. Transferurile personale includ transferurile de sume de bani efectuate de lucrătorii pe termen lung, adică cei care își schimbă economia de rezidență.

18.53. Alți lucrători, cum ar fi lucrătorii transfrontalieri și sezonieri, nu își schimbă economia de rezidență în raport cu economia de origine. Spre deosebire de transferuri, operațiunile internaționale ale acestor lucrători includ remunerarea salariaților, impozitele și cheltuielile cu transportul. În bilanța de plăți, o prezentare suplimentară a transferurilor de sume de bani personale ale lucrătorilor reunește transferurile personale și aceste poziții conexe. Transferurile de sume de bani personale ale lucrătorilor includ transferurile personale, remunerarea salariaților minus impozitele și cheltuielile cu transportul, precum și transferurile de capital între gospodăriile populației.

18.54. Fluxurile de asigurare, cu precădere fluxurile legate de reasigurare, pot fi importante la nivel internațional. Operațiunile între asigurătorii direcți și reasigurătorii sunt înregistrate ca un set de operațiuni complet separat și nu se efectuează nicio consolidare între operațiunile asigurătorului direct în calitate de emitent al polițelor către clienții săi, pe de o parte, și titularul unei polițe de reasigurare, pe de altă parte.

Contul de capital exterior

18.55. Elementele contului de capital care fac obiectul tranzacțiilor internaționale sunt mai limitate decât cele incluse în sectoarele naționale. Înregistrările din contul de capital includ numai achizițiile și cedările de active nefinanciare neproduse, și transferurile de capital. Nu se înregistrează operațiuni ca formarea de capital de active produse, întrucât utilizarea finală a exporturilor și importurilor de bunuri nu este cunoscută la momentul înregistrării. Nici achizițiile și nici cedările de terenuri nu sunt incluse.

18.56. Capacitatea sau necesarul net de finanțare este soldul contabil corespunzător sumei conturilor operațiunilor curente și contului de capital, fiind corespunzător și contului financiar. El vizează toate instrumentele folosite pentru acordarea sau obținerea de fonduri, nu numai acordarea și luarea de împrumuturi. În teorie, potrivit MBP6, capacitatea sau necesarul net de finanțare are aceeași valoare ca postul corespondent din conturile naționale pentru totalul economiei, precum și ca postul din conturile naționale pentru restul lumii, însă de semn opus. Tabelele 18.9, 18.10 și 18.11 prezintă înregistrarea elementelor contului operațiunilor curente și ale contului de capital și soldul care rezultă, atât în SEC, cât și în MBP6.

Tabelul 18.9 — Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital (SEC V.III.1.1) ⁽¹⁾

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și ale valorii nete		
			B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul	- 32
			D.9	Transferuri de capital de primit	4
			D.9	Transferuri de capital de plătit	- 1
B.101	Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital	- 29			

⁽¹⁾ Pentru restul lumii, aceasta se referă la variația valorii nete datorată soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital.

Tabelul 18.10 — Contul achizițiilor de active nefinanciare (SEC V.III.1.2)

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și ale valorii nete		
			B.101	Variații ale valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital	- 29
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	0			
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 29			

Tabelul 18.11 — Contul de capital din MBP6

	Credit	Debit	Sold
Soldul contului curent			32
Contul de capital			
Achiziții/cedări de active neproduse	0		
Transferuri de capital	1	4	
Soldul contului de capital			- 3
Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare			29

Contul financiar exterior și poziția investițională internațională (PII)

18.57. Contul financiar al balanței de plăți și PII prezintă o importanță deosebită, întrucât ele oferă o mai bună înțelegere a finanțării internaționale, precum și a lichidității și vulnerabilității internaționale. În comparație cu clasificarea instrumentelor financiare folosită în SEC, clasificarea instrumentelor financiare în balanța de plăți se bazează pe categorii funcționale (a se vedea punctul 18.21), cu date suplimentare privind instrumentele și sectoarele instituționale. Tabelele 18.12 și 18.13 prezintă contul financiar potrivit SEC și, respectiv, potrivit MBP6.

Tabelul 18.12 — Contul financiar (SEC V.III.2)

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și ale valorii nete		
F	Achiziții nete de active financiare	37	F	Acumularea netă de pasive	66
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	1	F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.2	Numerar și depozite	11	F.2	Numerar și depozite	- 2
F.3	Titluri de natura datoriei	9	F.3	Titluri de natura datoriei	20
F.4	Credite	4	F.4	Credite	45
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	14
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	3
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	10	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 14
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 29

Tabelul 18.13 — Contul financiar din MBP6

Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare (conturi curente și de capital)			29
Contul financiar (pe categorii funcționale)	Modificări de active	Variația pasivelor	Sold
Investiții directe	- 4	8	
Investiții de portofoliu	17	7	
Instrumente financiare derivate etc.	3	0	
Alte investiții	42	22	
Active de rezervă	8	—	
Variații totale ale activelor/pasivelor	66	37	
Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare (contul financiar)			29
Erori și omisiuni nete			0

18.58. Categoriile funcționale ale MBP6 oferă informații despre motivația și relațiile dintre părți, care sunt de un interes deosebit pentru analiza economică internațională. Datele repartizate pe categorii funcționale sunt în continuare împărțite pe instrumente și sectoare instituționale, ceea ce permite corelarea lor cu elementele corespunzătoare din SEC și cu elementele statistice monetare și financiare. Clasificarea sectorială instituțională din MBP6 este identică cu cea din SEC, deși este, în mod obișnuit, mai puțin detaliată (la cinci sectoare pentru componentele standard). În plus, pentru autoritățile monetare se folosește un subsector suplimentar, care este un subsector funcțional corelat cu activele de rezervă. El include banca centrală și orice parte din administrațiile publice sau societăți financiare, altele decât banca centrală, care dețin active de rezervă, și, prin urmare, este relevant pentru țările în care activele de rezervă sunt deținute, parțial sau integral, în afara băncii centrale.

18.59. Principalele legături dintre categoriile de instrumente financiare ale conturilor naționale și categoriile funcționale ale conturilor internaționale sunt prezentate în tabelul 18.14. Categoriile funcționale sunt folosite atât în partea de active, cât și în partea de pasive a contului financiar din MBP6. Legăturile relativ rar întâlnite nu sunt prezentate.

Tabelul 18.14 — Legături între categoriile funcționale ale MBP6 și categoriile de instrumente financiare ale SEC

Instrumente SEC	Categoriile funcționale ale conturilor internaționale				
	Investiții directe	Investiții de portofoliu	Instrumente financiare derivate	Alte investiții	Active de rezervă
Aur monetar					X
Drepturi speciale de tragere (DST)				X	X
Numerar și depozite					
Numerar				X	X
Poziții interbancare				X	X
Alte depozite transferabile	X			X	X
Alte depozite	X			X	X
Titluri de natura datoriei	X	X			X
Credite	X			X	X
Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții					
Participații:					
Acțiuni cotate	X	X			X
Acțiuni necotate	X	X			X
Alte participații	X			X	
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții:					
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	X	X			X
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	X	X		X	X
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate					
Provizioane tehnice de asigurări generale	X			X	
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	X			X	
Drepturi de pensie				X	
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra managerilor fondurilor de pensii	X			X	
Drepturi la prestații, altele decât pensiile				X	
Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standardizate	X			X	
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților					
Instrumente financiare derivate			X		X

Instrumente SEC	Categorii funcționale ale conturilor internaționale				
	Investiții directe	Investiții de portofoliu	Instrumente financiare derivate	Alte investiții	Active de rezervă
Opțiuni pe acțiuni ale angajaților			X		
Alte conturi de primit/de plătit					
Credite comerciale și avansuri	X			X	
Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	X			X	

CONTURILE DE PATRIMONIU PENTRU SECTORUL RESTUL LUMII

18.60. Partea din contul de patrimoniu inclusă în conturile internaționale se numește poziție investițională internațională (PII). Această terminologie evidențiază componentele specifice ale conturilor de patrimoniu naționale care sunt incluse. PII cuprinde numai activele și pasivele financiare. În cazul în care, într-o țară, o unitate nerezidentă deține în mod direct un bun imobiliar, se consideră că proprietarul respectivului bun imobiliar este o unitate rezidentă fictivă, care se află, în schimb, în proprietatea unității nerezidente, sub forma unui activ financiar (a se vedea, de asemenea, punctul 18.16). În cazul creanțelor financiare, elementul transfrontalier apare atunci când o parte este rezidentă și cealaltă parte este nerezidentă. În plus, deși lingourile de aur constituie active care nu au un pasiv în contrapartidă, ele sunt incluse în PII atunci când sunt deținute ca activ de rezervă, având în vedere rolul lor în plățile internaționale. Cu toate acestea, activele nefinanciare sunt excluse, întrucât nu au un pasiv în contrapartidă sau alt caracter internațional.

18.61. Soldul contabil al PII este PII netă. PII netă plus activele nefinanciare din contul de patrimoniu național corespunde valorii nete naționale, întrucât valoarea netă a creanțelor financiare de la rezident la rezident este egală cu zero în contul de patrimoniu național. Tabelul 18.15 prezintă un exemplu de cont de patrimoniu pentru sectorul restul lumii, iar tabelul 18.16 prezintă un exemplu de PII.

18.62. Aceleași categorii generale sunt folosite pentru veniturile din investiții și PII. În consecință, se pot calcula ratele medii de rentabilitate. Rata de rentabilitate poate fi comparată în timp și pentru instrumente și scadențe diferite. De exemplu, se pot analiza tendințele rentabilității investițiilor directe sau se poate compara rentabilitatea cu alte instrumente.

Tabelul 18.15 — Contul de patrimoniu pentru sectorul restul lumii (SEC)

		Contul de patrimoniu de deschidere	Variații datorate operațiunilor	Alte variații de volum	Reevaluare	Contul de patrimoniu de închidere
Active						
Active nefinanciare						
Active financiare		805	37	0	7	849
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0	1	0	0	1
AF.2	Numerar și depozite	105	11	0	0	116
AF.3	Titluri de natura datoriei	125	9	0	4	138
AF.4	Credite	70	4	0	0	74
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	345	2	0	3	350
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	26	0	0	0	26
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0	0	0	0	0

		Contul de patrimoniu de deschidere	Variații datorate operațiunilor	Alte variații de volum	Reevaluare	Contul de patrimoniu de închidere
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	134	10	0	0	144
Pasive		1 074	66	0	3	1 143
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	770	0	0	0	770
AF.2	Numerar și depozite	116	- 2	0	0	114
AF.3	Titluri de natura datoriei	77	20	0	2	99
AF.4	Credite	17	45	0	0	62
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3	14	0	1	18
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	25	0	0	0	25
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	7	3	0	0	10
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	59	- 14	0	0	45
	Valoarea netă	269				265

Tabelul 18.16 — Situația integrată din MBP6 referitoare la poziția investițională internațională

Poziția investițională internațională (PII)	Poziție de deschidere	Operațiuni	Alte variații de volum	Reevaluare	Poziție de închidere
Active					
Investiții directe	42	- 4	0	1	39
Investiții de portofoliu	40	17	0	2	59
Instrumente financiare derivate	0	3	0	0	3
Alte investiții	152	42	0	0	194
Active de rezervă	63	8	0	0	71
Total active	297	66	0	3	366
Pasive					
Investiții directe	132	8	0	2	142
Investiții de portofoliu	180	7	0	5	192
Instrumente financiare derivate	0	0	0	0	0
Alte investiții	261	22	0	0	283
Total pasive	573	37	0	7	617
Poziția investițională internațională netă (PII netă)	- 276	29	0	- 4	- 251

CAPITOLUL 19

CONTURILE EUROPENE

INTRODUCERE

- 19.01. Procesul integrării europene a făcut necesară elaborarea unei serii complete de conturi care reflectă economia europeană în ansamblu și care permit îmbunătățirea analizei și elaborării de politici la nivel european. Conturile europene acoperă aceeași serie de conturi și sunt bazate pe aceleași concepte ca și conturile naționale ale statelor membre.
- 19.02. Prezentul capitol descrie caracteristicile proprii ale conturilor europene, și anume ale conturilor Uniunii Europene și ale zonei euro. Conturile europene necesită acordarea unei atenții deosebite definiției unităților rezidente, conturilor restului lumii și consolidării operațiunilor economice intraeuropene (fluxuri) și conturilor de patrimoniu financiar (stocuri).
- 19.03. Teritoriul economic al Uniunii Europene constă în:
- (a) teritoriile economice ale statelor membre ale Uniunii Europene; precum și
 - (b) teritoriile economice ale instituțiilor europene.
- 19.04. Teritoriul economic al zonei euro constă în:
- (a) teritoriile economice ale statelor membre ale zonei euro; și
 - (b) teritoriul economic al Băncii Centrale Europene.

DE LA CONTURILE NAȚIONALE LA CONTURILE EUROPENE

19.05. Conturile europene nu sunt egale, din punct de vedere conceptual, cu suma conturilor naționale ale statelor membre după conversia într-o monedă comună. Trebuie să se adauge conturile instituțiilor europene rezidente. Domeniul de aplicare al conceptului de rezidență se modifică atunci când se trece de la conturile naționale ale statelor membre la conturile europene. În acest context, modul de tratare a beneficiilor reinvestite ale întreprinderilor de investiții străine directe sau ale entităților cu scop special este un bun exemplu în acest sens. În conturile naționale ale statelor membre, o întreprindere de investiții străine directe poate avea investitori care sunt rezidenți într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro. Beneficiile reinvestite corespunzătoare nu sunt înregistrate ca atare în conturile europene. În plus, entitățile cu scop special pot necesita o reclasificare în același sector instituțional ca cel al societății mamă atunci când aceasta din urmă este rezidentă în alt stat membru. În final, trebuie reclasificate fluxurile economice transfrontaliere și stocurile financiare dintre țările europene. Aceste diferențe sunt prezentate în diagramele 19.1 și 19.2, în care, din motive legate de simplitate, se presupune că există o zonă europeană compusă din numai două state membre: A și B. Fluxurile și stocurile care vizează unitățile rezidente și cele nerezidente sunt prezentate schematic cu ajutorul săgeților.

Diagrama 19.1 — Agregarea conturilor naționale ale statelor membre

Atunci când conturile naționale ale țărilor A și B sunt agregate, conturile agregate ale restului lumii înregistrează fluxurile interne dintre țările A și B, precum și fluxurile cu alte țări și instituții europene.

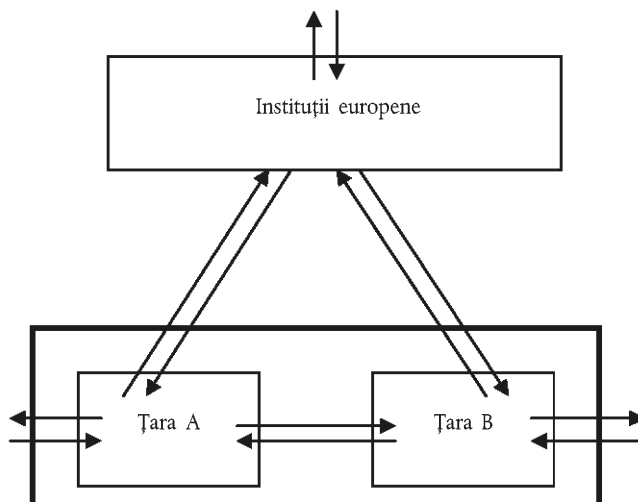
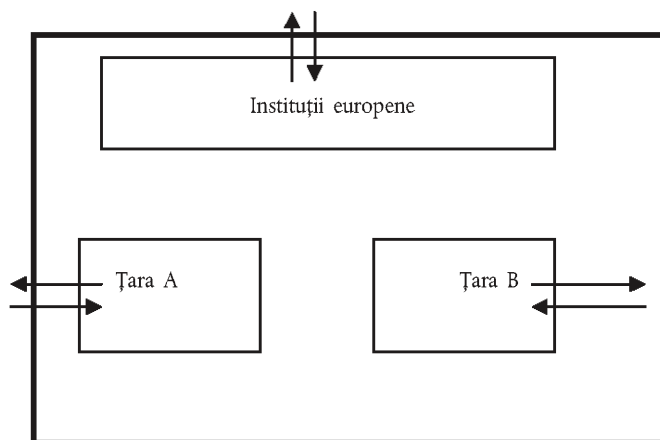

Diagrama 19.2 — Conturi europene

Uniunea Europeană/zona euro este considerată drept entitate unică: sunt incluse conturile instituțiilor europene/Băncii Centrale Europene și numai operațiunile unităților rezidente cu țări terțe se înregistrează în conturile restului lumii.

Conversia datelor în monede diferite

19.06. În conturile europene, fluxurile economice și stocurile de active și pasive trebuie exprimate într-o monedă unică. În acest sens, datele înregistrate în monede naționale diferite sunt convertite în euro printr-una din metodele următoare:

- (a) prin folosirea cursurilor de schimb de pe piață (sau o medie a acestora) în vigoare în perioada în care sunt elaborate conturile;

sau

- (b) prin folosirea cursurilor de schimb fixe de-a lungul întregii perioade. Cursul fix poate fi cel în vigoare la sfârșitul perioadei, la începutul acesteia sau poate fi o medie a cursurilor de schimb de-a lungul întregii perioade. Cursul de schimb folosit afectează coeficientul de ponderare (fix) al unui anumit stat membru în agregatele europene;

sau

- (c) prin calcularea unui indice între perioade consecutive ca medie ponderată a indicilor de creștere ai datelor corespunzătoare fiecărui stat membru, exprimate în monedă națională. Coeficienții de ponderare corespund părții fiecărui stat membru convertită pe baza cursului de schimb din timpul primei perioade de comparație. După ce se alege o perioadă de referință, acestea i se aplică indicele înălțuit pentru a genera niveluri pentru alte perioade de observație.

Prin folosirea metodei menționate la litera (a), coeficienții de ponderare ai statelor membre din agregatele europene sunt actualizați în funcție de paritățile monedelor lor respective. Prin urmare, nivelurile agregatelor europene sunt actualizate, în orice moment, însă mișcările lor pot fi afectate de fluctuațiile cursului de schimb. În cazul fracțiilor, impactul fluctuațiilor cursului de schimb asupra număratorului și numitorului poate fi anulat în mare parte.

Prin folosirea metodei menționate la litera (b), coeficienții de ponderare ai statelor membre nu sunt actualizați, ceea ce evită ca mișcările agregatelor europene să fie influențate de fluctuațiile cursului de schimb. Totuși, nivelurile agregatelor europene pot fi influențate de alegerea cursurilor de schimb (fixe) care reflectă paritățile monedelor statelor membre la un moment dat.

Prin folosirea metodei menționate la litera (c) se evită influențarea mișcărilor agregatelor europene de fluctuațiile cursului de schimb, întrucât nivelurile agregatelor europene reflectă în mare parte paritățile în vigoare pentru fiecare perioadă, în ciuda aditivității și a altor constrângeri contabile. Dacă este cazul, acestea trebuie restabilite într-o ultimă etapă.

19.07. De asemenea, conturile europene se pot calcula prin convertirea datelor înregistrate în monede naționale diferite în putere standard de cumpărare (PSC). Metodele menționate la punctul 19.06 literele (a), (b) sau (c) pot fi utilizate în acest sens, înlocuind cursurile de schimb cu paritățile puterii de cumpărare (PPC) corespunzătoare.

Instituții europene

19.08. În SEC, instituțiile europene includ următoarele entități:

- (a) instituții nefinanciare europene: Parlamentul European, Consiliul European, Consiliul, Comisia Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea de Conturi Europeană;

- (b) organismele nefinanciare europene, inclusiv entitățile acoperite de bugetul general al Uniunii Europene (de exemplu Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor, agențiile europene etc.) și Fondul european de dezvoltare; precum și
- (c) instituții și organisme financiare europene, și anume: Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții și Fondul european de investiții.

Se observă că, în categoria (b), agențiile europene nu includ agențiile de reglementare a pieței agricole, a căror activitate principală constă în cumpărarea și vânzarea de produse agricole în vederea stabilizării prețurilor. Aceste agenții sunt considerate rezidente ale statului membru în care își desfășoară activitățile.

- 19.09. Instituțiile și organismele nefinanciare europene acoperite de bugetul general al Uniunii Europene alcătuiesc o singură unitate instituțională care prestează în principal servicii administrative necomerciale, în beneficiul Uniunii Europene. Aceasta este astfel clasificată în subsectorul „Instituții și organisme europene” (S.1315) ⁽¹⁾ din sectorul „Administrații publice” (S.13).
- 19.10. Atâta timp cât bugetul său nu este adoptat ca fiind parte din bugetul general al Uniunii Europene, Fondul european de dezvoltare formează o unitate instituțională distinctă, clasificată în subsectorul „Instituții și organisme europene” (S.1315) din sectorul „Administrații publice” (S.13).
- 19.11. Banca Centrală Europeană este o unitate instituțională clasificată la subsectorul „Banca centrală” (S.121) din sectorul „Societăți financiare” (S.12).
- 19.12. Banca Europeană de Investiții și Fondul european de investiții sunt unități instituționale distincte, clasificate la subsectorul „Alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii” (S.125) din sectorul „Societăți financiare” (S.12).
- 19.13. Teritoriul economic al instituțiilor europene include enclavele teritoriale care sunt localizate în statele membre ale Uniunii Europene sau în țări terțe, cum ar fi reprezentanțele, delegațiile, birourile etc.
- 19.14. Principalele operațiuni ale instituțiilor europene sunt înregistrate la resurse și utilizări, după cum se prezintă în anexă.

Contul restului lumii

- 19.15. În conturile europene, conturile restului lumii înregistrează fluxurile economice și stocurile financiare de active și pasive dintre unitățile rezidente ale Uniunii Europene/zonei euro și unitățile nerezidente. Prin urmare, conturile europene ale restului lumii exclud operațiunile care au loc în interiorul Uniunii Europene/zonei euro. Fluxurile care au loc în interiorul UE/zonei euro sunt denumite „fluxuri interne”, iar pozițiile financiare dintre rezidenții UE/zonei euro sunt denumite „stocuri interne”.
- 19.16. Importurile și exporturile de bunuri includ comerțul de cvasitransit, și anume:
 - (a) bunuri importate din țări terțe într-un stat membru al Uniunii Europene/zonei euro de către o entitate care nu este considerată unitate instituțională și ulterior expedit într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro; precum și
 - (b) bunuri care provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene/zonei euro care sunt ulterior exportate către țări terțe de o entitate care nu este considerată unitate instituțională.

Exporturile de bunuri sunt evaluate FOB la frontiera cu Uniunea Europeană/zona euro.

În ceea ce privește bunurile în cvasitransit care urmează să fie exportate, costurile legate de transport și distribuție în Uniunea Europeană/zona euro sunt considerate ca producție de servicii de transport în cazul în care transportatorul este rezident al Uniunii Europene/zonei euro și ca importuri de servicii de transport dacă nu este rezident al Uniunii Europene/zonei euro.

- 19.17. În conturile europene, operațiunile de merchanting includ numai achizițiile de bunuri de către un rezident din Uniunea Europeană/zona euro de la un nerezident pentru a le revinde ulterior unui nerezident fără ca bunurile să fie fizic prezente în Uniunea Europeană/zona euro. Această operațiune este mai întâi înregistrată ca export negativ de bunuri și ulterior ca export pozitiv de bunuri, iar eventualele diferențe de timp între achiziție și vânzare sunt înregistrate ca variații ale stocurilor (a se vedea punctele 18.41 și 18.60).

Atunci când un comerciant care este rezident în Uniunea Europeană/zona euro cumpără bunuri de la un nerezident și ulterior le vinde unui rezident al altui stat membru, achiziția se înregistrează ca export negativ în conturile naționale ale statului membru al comerciantului, însă ca import în conturile europene.

⁽¹⁾ Acest cod este specific conturilor europene. Nu este menționat în capitolul 23 „Clasificări”, întrucât capitolul 23 prezintă codurile care se utilizează în conturile naționale ale statelor membre, în timp ce instituțiile europene sunt înregistrate în sectorul restului lumii.

19.18. O întreprindere de investiții străine directe este o unitate rezidentă a Uniunii Europene/zonei euro în care un investitor care nu este rezident deține cel puțin 10 % din acțiunile curente sau din acțiunile cu drept de vot (pentru o întreprindere constituită în societate) sau o participare echivalentă (pentru o întreprindere neconstituită în societate).

În conturile naționale ale statelor membre, o întreprindere de investiții străine directe poate avea investitori care sunt rezidenți într-un alt stat membru al Uniunii Europene/zonei euro. Beneficiile reinvestite corespunzătoare nu sunt înregistrate ca atare în conturile europene.

Echilibrarea operațiunilor

19.19. O metodă de elaborare a conturilor europene ale restului lumii constă în retragerea fluxurilor intraeuropene, atât din partea resurse, cât și utilizări din conturile restului lumii ale statelor membre. Deși aceste fluxuri în oglindă ar trebui să se echilibreze în teorie, în practică nu se întâmplă acest lucru, în general, din cauza înregistrării asimetrice a aceleași operațiuni în conturile naționale ale contrapartidelor.

19.20. Asimetriile creează o neconcordanță în conturile europene între economia totală și conturile restului lumii. Elaborarea conturilor europene necesită, prin urmare, reconcilierea conturilor. Acest lucru se realizează prin metode de reconciliere, cum ar fi cele mai mici pătrate sau alocarea proporțională. În cazul bunurilor, statisticile comerțului intern al Uniunii pot fi folosite pentru a repartiza asimetriile pe categorii de cheltuieli.

19.21. Suprimarea asimetriilor și echilibrarea ulterioară a conturilor cauzează alte diferențe între agregatele europene și suma conturilor naționale ale statelor membre.

Măsurarea prețurilor și a volumelor

19.22. Conturile europene nefinanciare la prețurile din anul precedent pot fi elaborate, pentru operațiunile cu bunuri și servicii, folosindu-se o metodologie similară cu cea pentru conturile europene la prețuri curente. Într-o primă etapă, conturile statelor membre și ale instituțiilor europene/Băncii Centrale Europene, elaborate la prețurile din anul precedent, sunt agregate. În a doua etapă, operațiunile transfrontaliere dintre statele membre, evaluate la prețurile din anul precedent, sunt eliminate din conturile restului lumii. În a treia etapă, discrepanțele care rezultă între resurse și utilizări sunt eliminate prin folosirea metodei alese să echilibreze operațiunile europene la prețuri curente.

19.23. Conturile europene la prețurile anului precedent permit calcularea indicilor de volum dintre perioada curentă și anul precedent. După ce se alege o perioadă de referință, indicii de volum pot fi înlănțuiți și ulterior aplicați conturilor europene la prețurile curente ale anului de referință. Astfel se generează conturi europene în volum pentru orice perioadă de observație. Seriile obținute în acest mod nu sunt aditive. Dacă aditivitatea și alte constrângeri contabile sunt necesare pentru a efectua măsurări în termen de volum în scopuri specifice, acestea trebuie restabilite ca ultimă etapă pentru a obține serii ajustate în funcție de aditivi.

Conturi de patrimoniu

19.24. În conturile europene, conturile de patrimoniu pot fi elaborate folosindu-se o metodă similară cu cea din cazul operațiunilor:

- (a) conturile de patrimoniu ale statelor membre sunt completate de stocuri de active deținute și de pasive subscrise de instituțiile europene care sunt rezidente în Uniunea Europeană/zona euro;
- (b) stocurile de active financiare ale unui rezident în Uniunea Europeană/zona euro deținute de alt rezident (stocuri interne) sunt retrase din conturile naționale ale restului lumii; precum și
- (c) dezechilibrele create de neconcordanța între stocurile interne ale activelor financiare și pasivele corespunzătoare sunt repartizate între diferite sectoare prin echilibrare.

19.25. În conturile europene, conturile de patrimoniu nefinanciar pot fi elaborate ca sumă a conturilor de patrimoniu nefinanciar ale statelor membre ale Uniunii Europene/zonei euro.

Matricele „de la cine cui”

19.26. Matricele „de la cine cui” prezintă operațiunile economice (respectiv activele financiare deținute) dintre sectoarele instituționale. În conturile naționale ale statelor membre, aceste matrice prezintă în detaliu operațiunile/activele financiare dintre sectoarele de origine/creditoare și sectoarele de destinație/debitoare, precum și dintre sectoarele naționale și restul lumii.

19.27. În conturile europene, matricele „de la cine cui” pot fi elaborate prin agregarea matricelor naționale și reclasificarea fluxurilor și stocurilor intraeuropene ca fluxuri și stocuri rezidente. În acest sens, trebuie să se facă o distincție în cadrul acestor matrice naționale între operațiuni și activele financiare deținute, pe de o parte aferente unităților rezidente din Uniunea Europeană/zona euro și, pe de altă parte, cele aferente nerezidenților din contul restului lumii. În plus, fluxurile și stocurile unităților rezidente din Uniunea Europeană/zona euro trebuie să fie diferențiate și pe sectoare în contrapartidă.

ANEXA 19.1

CONTURILE INSTITUȚIILOR EUROPENE

Resurse

- 19.28. Principalele resurse ale instituțiilor și organismelor nefinanciare europene includ următoarele:
- (a) taxe vamale și taxe agricole;
 - (b) taxe la producție pentru producătorii de zahăr, izoglucoză și sirop de inulină;
 - (c) resurse fondate pe taxa pe valoare adăugată; precum și
 - (d) resurse fondate pe venitul național brut (VNB).
- 19.29. În conturile instituțiilor europene, aceste fluxuri sunt înregistrate ca resurse ale subsectorului „Instituții și organisme europene” (S.1315) și ca utilizări ale restului lumii (S.211).
- 19.30. Taxele vamale și taxele agricole sunt prelevate la frontierele exterioare ale Uniunii Europene, conform tarifului vamal comun. Acestea sunt clasificate ca „Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA” (D.212) și includ costurile de colectare.
- 19.31. Taxele pe producție sunt prelevate pe cotele de zahăr, de izoglucoză și de sirop de inulină deținute de producători. Acestea sunt clasificate ca „Impozite pe produse, cu excepția TVA și a impozitelor pe importuri” (D.214) și includ costurile de colectare.
- 19.32. Statele membre rețin, drept costuri de colectare, un procent fix din sumele colectate în conformitate cu punctul 19A1.01 literele (a) și (b). Acest procent era de 25 % în 2009. În conturile instituțiilor europene, aceste costuri de colectare sunt înregistrate, în partea utilizări, drept „Consum intermediar” (P.2) al subsectorului „Instituții și organisme europene” (S.1315). În partea resurse, acestea sunt înregistrate ca „Importuri de servicii” (P.72) în conturile restului lumii (S.211).
- 19.33. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată este calculată prin aplicarea unui procent fix, cunoscut drept rată a resursei TVA, la baza de calcul armonizată a TVA a fiecărui stat membru. Baza TVA este plafonată în raport cu venitul național brut. Plafonarea bazei TVA are drept rezultat că, în cazul în care baza TVA a unui stat membru depășește un anumit procent din baza de calcul al VNB aferent statului membru respectiv, atunci rata resursei bazate pe TVA nu se aplică bazei TVA, ci procentului menționat din baza de calcul al VNB. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată include plățile pentru anul curent, precum și soldurile pentru anii precedenți, corespunzătoare revizuirilor bazelor TVA anterioare, în momentul în care trebuie plătite. Resursa bazată pe taxa pe valoare adăugată este clasificată drept „Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB” (D.76).
- 19.34. Resursa bazată pe venitul național brut este o contribuție reziduală la bugetul instituțiilor europene care este calculată pe baza nivelului venitului național brut al fiecărui stat membru. Este clasificată ca „Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB” (D.76) și include rambursări, precum și soldurile de plătit pentru anii precedenți. Corectarea dezechilibrelor bugetare plătită de alte state membre țărilor în cauză este, de asemenea, înregistrată la D.76 ca resurse și utilizări ale restului lumii (S.211).
- 19.35. Contribuțiile statelor membre la Fondul european de dezvoltare sunt clasificate drept „Cooperare internațională curentă” (D.74).
- 19.36. Subscrierile statelor membre la capitalul subscris și vărsat al Băncii Europene de Investiții, al Fondului european de investiții și al Băncii Centrale Europene sunt înregistrate în conturile financiare drept „Alte participații” (F.519). Acestea sunt înregistrate ca modificări de active ale restului lumii (S.211) și ca modificări de pasive ale subsectorului „Alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii” (S.125)/„Banca centrală” (S.121).
- 19.37. Dobânzile plătite la creditele acordate de Banca Europeană de Investiții, după deducerea serviciilor de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM), sunt clasificate drept „Dobânzi” (D.41). În conturile instituțiilor europene, ele sunt înregistrate ca utilizări ale restului lumii (S.2) și resurse ale „Altora intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii” (S.125).
- 19.38. Dobânzile de plătit la creditele acordate de Banca Centrală Europeană sunt clasificate drept „Dobânzi” (D.41). În conturile instituțiilor europene, acestea sunt înregistrate ca utilizări ale restului lumii (S.211) și resurse ale subsectorului „Banca centrală” (S.121).

Utilizări

19.39. Plățile efectuate de instituțiile și organismele nefinanciare europene constau în următoarele:

- (a) operațiuni legate de activitățile lor ca producători non-piață, în primul rând: „Consumul intermediar” (P.2), „Formarea brută de capital fix” (P.51) și „Remunerarea salariaților” (D.1);
- (b) operațiuni de repartitie legate de transferurile de la instituțiile europene către statele membre. Acestea sunt în principal sub formă de: „Subvenții pe produse” (D.31), „Alte subvenții pentru producție” (D.39), „Cooperare internațională curentă” (D.74), „Alte transferuri curente diverse” (D.759), „Ajutoare pentru investiții” (D.92) și „Alte transferuri de capital” (D.99); precum și
- (c) plăți ale Fondului european de dezvoltare către țări terțe, care sunt clasificate drept „Cooperare internațională curentă”(D.74).

19.40. Conturile instituțiilor europene înregistrează plățile efectuate de instituțiile și organismele nefinanciare europene ca utilizări ale subsectorului „Instituții și organisme europene” (S.1315) și ca resurse ale restului lumii (S.211 sau S.22).

19.41. Plățile efectuate de instituțiile și organismele nefinanciare europene sunt, în general, înregistrate pe baza declarațiilor de cheltuieli furnizate de statele membre. Plățile ex-ante și ex-post sunt înregistrate în conturile financiare ale instituțiilor europene ca „Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și avansurilor” (F.89).

19.42. Plățile efectuate de instituțiile și organismele financiare europene constau în următoarele:

- (a) operațiuni legate de activitățile lor ca producători de piață de servicii financiare, în primul rând de: „Consumul intermediar” (P.2), „Formarea brută de capital fix” (P.51) și „Remunerarea salariaților” (D.1);
- (b) plățile aferente dobânzilor (D.41).

Întrucât subscrierile statelor membre la capitalul Băncii Europene de Investiții nu sunt considerate drept investiții străine directe, nu trebuie să se înregistreze fluxuri imputate de beneficii reinvestite (D.43) în conturile acestora.

19.43. Conturile instituțiilor europene înregistrează plățile efectuate de instituțiile și organismele nefinanciare europene ca utilizări ale subsectorului „Alte intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii” (S.125) și ca resurse ale restului lumii (S.211 sau S.22).

Consolidarea

19.44. În conturile europene, fluxurile dintre statele membre și instituțiile europene nu sunt în mod normal consolidate, între resurse și utilizări, în cadrul sectorului „Administrații publice” (S.13). Totuși, în cazul „Cooperării internaționale curente” (D.74), plățile efectuate de statele membre către instituțiile europene pentru finanțarea, de exemplu, a Fondului european de dezvoltare, sunt consolidate și înregistrate, în conturile europene, ca utilizări ale „Administrației centrale (cu excepția administrațiilor de securitate socială)” naționale (S.1311) și a resurselor restului lumii (S.22).

CAPITOLUL 20

CONTURILE ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE

INTRODUCERE

- 20.01. Activitățile administrațiilor publice sunt prezentate separat de cele ale restului economiei deoarece puterile, motivația și funcțiile administrațiilor publice sunt diferite de cele ale altor sectoare. Acest capitol prezintă conturile sectorului administrațiilor publice precum și statisticile finanțelor publice (SFP) care oferă o imagine integrată a activităților economice ale administrațiilor publice: venituri, cheltuieli, deficit/excedent, finanțare, alte fluxuri economice și conturi de patrimoniu.
- 20.02. Administrațiile publice au puterea de a colecta impozite și alte taxe obligatorii și de a elabora legi care afectează comportamentul unităților economice. Principalele funcții economice ale administrațiilor publice sunt următoarele:
- (a) furnizarea de bunuri și servicii către comunitate, fie pentru consum colectiv cum ar fi serviciile publice, apărarea națională și asigurarea respectării legii, fie pentru consum individual cum ar fi învățământul, sănătatea, serviciile recreative și culturale, precum și finanțarea prin sistemul de impozite sau din alte venituri;
 - (b) redistribuirea venitului și bogăției prin intermediul transferurilor, cum ar fi impozitele și prestațiile sociale;
 - (c) angajarea în alte tipuri de producție non-piață.
- 20.03. SFP prezintă activitățile economice ale administrațiilor publice prin secvența uzuală de conturi într-o manieră care este mai mult accesibilă pentru analiștii finanțelor publice și pentru factorii de decizie. SFP utilizează agregate și solduri contabile definite prin prisma conceptelor, definițiilor, clasificărilor și normelor contabile ale SEC, astfel încât acestea sunt măsurate în concordanță cu alte variabile macroeconomice și cu aceiași indicatori din alte țări. Elemente cum ar fi economiile și capacitatea/necesarul net de finanțare sunt deja disponibile în secvența de conturi. Alte elemente, cum ar fi venitul total, cheltuielile totale, sarcina fiscală și datoria totală, nu sunt prezentate explicit.
- 20.04. În secțiunea „Aspecte contabile care privesc administrațiile publice” sunt prezentate norme suplimentare cu privire la aspecte mai dificile ale clasificării și măsurării efectuate în cazul sectorului administrațiilor publice.

DEFINIREA SECTORULUI ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE

- 20.05. Sectorul administrației publice (S.13) cuprinde toate unitățile administrației publice și toate instituțiile fără scop lucrativ (IFSL) non-piață care sunt controlate de unități ale administrației publice. Acesta cuprinde și alți producători non-piață, astfel cum sunt descriși la punctele 20.18-20.39.
- 20.06. Unitățile administrației publice sunt entități juridice constituite în urma unor procese politice, care au autoritate legislativă, judiciară sau executivă asupra altor unități instituționale într-un anumit domeniu. Funcția lor principală este de a furniza bunuri și servicii pentru comunitate și pentru gospodăriile populației pe o bază non-piață și de a redistribui venitul și bogăția națională.
- 20.07. O unitate a administrației publice are, de obicei, autoritatea de a colecta capital prin transferuri obligatorii de la alte unități instituționale. Pentru a satisface cerințele de bază ale unei unități instituționale, o unitate a administrației publice trebuie să dispună de fonduri proprii colectate sub formă de venituri de la alte unități sau primite ca transferuri de la alte unități ale administrației publice și trebuie să aibă autoritatea să cheltuiască astfel de fonduri în scopul îndeplinirii obiectivelor politicilor sale. Aceasta trebuie, de asemenea, să fie capabilă să se împrumute în nume propriu.

Identificarea unităților administrației publice

Unitățile administrației publice

- 20.08. În toate țările, există o entitate fundamentală în interiorul administrației centrale care exercită puteri naționale în domeniul executiv, legislativ și judecătoresc. Veniturile și cheltuielile acesteia sunt reglementate și controlate în mod direct de un minister al finanțelor sau de un echivalent al acestuia, prin intermediul unui buget general aprobat de legislativ. În pofida dimensiunii și diversității sale, această entitate este, de obicei, o singură unitate instituțională. Departamentele ministeriale, agențiile, comitetele, comisiile, autoritățile judiciare și organismele legislative fac parte din această unitate a administrației centrale. Ministerele separate din componența ei nu sunt recunoscute ca unități instituționale separate deoarece acestea nu au autoritatea de a deține active, de a subscrie angajamente sau de a se angaja în operațiuni în nume propriu.

- 20.09. Subsectoarele administrațiilor publice, cum ar fi administrațiile statelor federale și administrațiile locale, pot include astfel de unități ale administrațiilor publice de bază primare, astfel cum este descris la punctul 20.08, fiecare referindu-se la un anumit nivel al administrațiilor publice și la o anumită zonă geografică.
- 20.10. Pe lângă această unitate primară, există entități ale administrațiilor publice care au identitate juridică separată și autonomie substanțială, incluzând autonomie în privința volumului și structurii cheltuielilor lor, precum și o sursă directă de venit, cum ar fi alocarea impozitelor. Astfel de entități sunt adesea constituite pentru a îndeplini funcții specifice, cum ar fi construcția de drumuri sau producția non-piață de servicii de sănătate, învățământ sau cercetare. Aceste entități sunt considerate unități separate ale administrațiilor publice în cazul în care dispun de o contabilitate completă, de bunuri proprii sau de active în nume propriu, se angajează în activități non-piață pentru care sunt răspunzătoare din punct de vedere juridic și sunt capabile să contracteze datorii și să intre în relații contractuale. Astfel de entități (împreună cu instituțiile fără scop lucrativ controlate de administrațiile publice) sunt cunoscute sub denumirea de „unități extra-bugetare” deoarece au bugete separate, primesc transferuri substanțiale de la bugetul principal, iar sursele lor primare de finanțare sunt suplimentate cu surse proprii de venit care nu fac parte din bugetul principal. Aceste unități extra-bugetare sunt clasificate la sectorul administrațiilor publice, cu excepția situației în care ele sunt în principal producători de piață controlați de o altă unitate a administrațiilor publice.
- 20.11. Bugetul general de la orice nivel al administrațiilor publice poate include întreprinderi neconstituite în societăți care sunt producători de piață și cvasisocietăți. În cazul în care se califică drept unități instituționale, astfel de întreprinderi nu sunt considerate ca făcând parte din sectorul administrațiilor publice, ci sunt clasificate în sectorul societăților nefinanciare sau financiare.
- 20.12. Administrațiile de securitate socială sunt unități ale administrațiilor publice dedicate funcționării sistemelor de securitate socială. Sistemele de securitate socială sunt sisteme de asigurări sociale care vizează toată comunitatea în ansamblul ei sau o mare parte a acesteia, care sunt impuse și controlate de administrațiile publice. Administrația de securitate socială este o unitate instituțională dacă este organizată separat de celelalte activități ale unităților administrațiilor publice, dacă își păstrează separat activele și pasivele și dacă se angajează în operațiuni financiare în nume propriu.

IFSL clasificate în sectorul administrațiilor publice

- 20.13. Instituțiile fără scop lucrativ (IFSL) care sunt producători non-piață și sunt controlate de unități ale administrațiilor publice sunt unități ale sectorului administrațiilor publice.
- 20.14. Administrațiile publice pot alege să utilizeze unele IFSL, și nu agenții ale administrațiilor publice, pentru a pune în aplicare politicile administrațiilor publice, deoarece aceste IFSL sunt privite ca fiind mai detașate, mai obiective și mai puțin supuse presiunilor politice. De exemplu, cercetarea și dezvoltarea, precum și stabilirea și menținerea standardelor în domenii precum sănătatea, siguranța, mediul și învățământul sunt sectoare în care IFSL pot fi mai eficiente decât agențiile guvernamentale.
- 20.15. Controlul unei IFSL este definit drept capacitatea de a determina politica sau programul IFSL. Intervenția publică sub forma normelor generale aplicabile tuturor unităților care au același obiect de activitate nu este relevantă atunci când se decide dacă administrațiile publice dețin controlul asupra unei unități individuale. Pentru a determina dacă o IFSL este controlată de administrațiile publice, trebuie luați în considerare următorii cinci indicatori de control:
- (a) numirea funcționarilor;
 - (b) alte prevederi din actul de înființare, cum ar fi obligațiile din statutul IFSL;
 - (c) acorduri contractuale;
 - (d) gradul de finanțare;
 - (e) expunerea la risc.

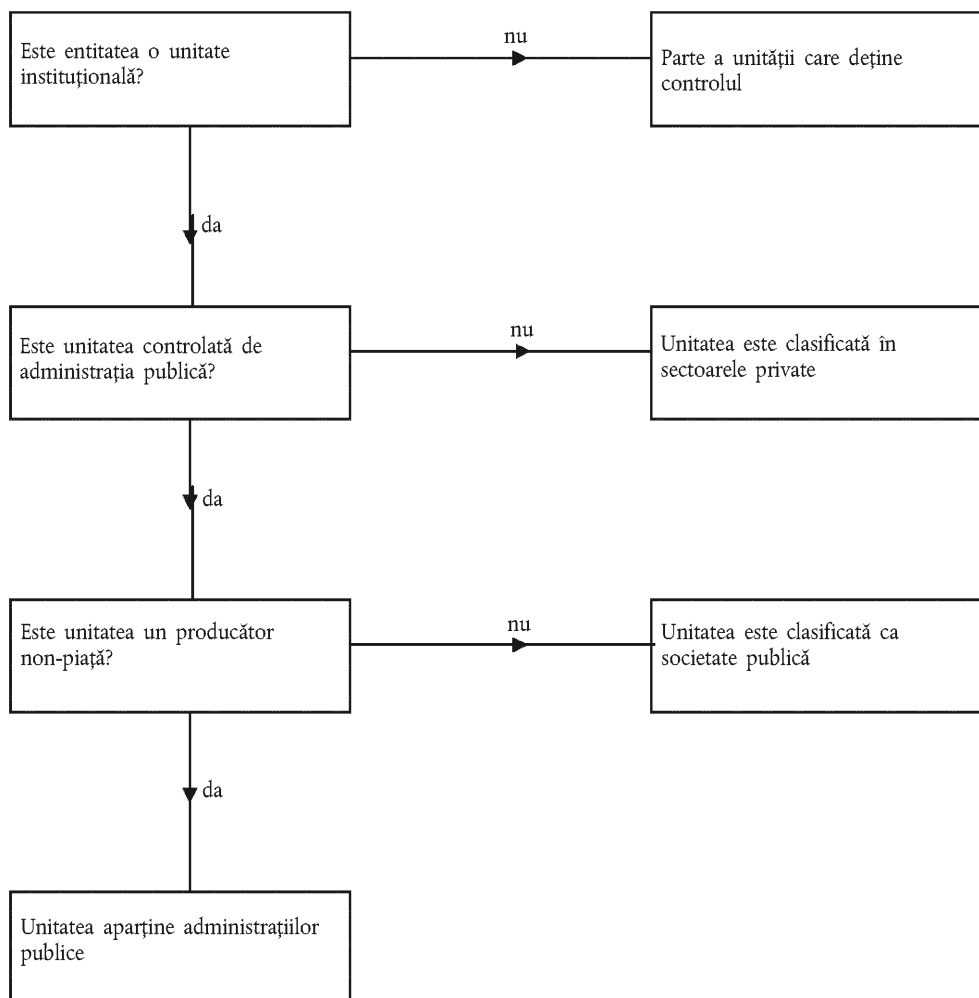
Un singur indicator poate fi suficient pentru a stabili deținerea controlului. Cu toate acestea, dacă o IFSL care este finanțată în principal de administrația publică rămâne capabilă să își determine politica sau programul în măsură semnificativă în acord cu ceilalți indicatori, atunci aceasta nu ar fi considerată ca fiind controlată de administrația publică. În cele mai multe cazuri, o serie de indicatori vor indica în mod colectiv deținerea controlului. O decizie bazată pe acești indicatori va fi una rațională.

- 20.16. Caracteristica non-piață a unei IFSL este determinată în același mod ca și pentru alte unități ale administrațiilor publice.

Alte unități ale administrațiilor publice

- 20.17. Poate fi dificil de decis cu privire la clasificarea producătorilor de bunuri și servicii care își desfășoară activitatea sub influența unităților administrației publice. Alternativele sunt clasificarea lor ca administrații publice sau, dacă sunt unități instituționale, ca societăți publice. Pentru aceste cazuri, se utilizează următorul arbore decizional.

Diagrama 20.1 — Arbore decizional

Controlul public

20.18. Controlul asupra unei entități este definit drept capacitatea de a determina politica sau programul general al entității respective. Pentru a determina existența unui control din partea administrației publice, criteriile utilizate sunt cele pentru societăți susceptibile de a fi societăți publice, astfel cum este prevăzut la punctul 2.32.

Delimitarea piață/non-piață

Noțiunea de prețuri semnificative din punct de vedere economic

20.19. Producătorii non-piață pun la dispoziția altora întreaga producție sau o mare parte din aceasta gratuit sau la prețuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Prețurile semnificative din punct de vedere economic sunt prețuri care au o influență substanțială asupra cantităților de produse pe care producătorii sunt dispuși să le ofere și asupra cantităților de produse pe care cumpărătorii doresc să le cumpere. Acesta este criteriul utilizat pentru a clasifica producția și producătorii ca fiind de tip piață sau non-piață, stabilindu-se astfel dacă o unitate instituțională în care administrația publică deține controlul poate fi desemnată ca producător non-piață – clasificându-se astfel în sectorul administrațiilor publice – sau ca producător de piață – clasificându-se astfel ca societate publică.

20.20. În timp ce stabilirea faptului că un preț este semnificativ sau nu din punct de vedere economic este efectuată la nivelul fiecărei producții individuale, criteriul determinant pentru caracterul piață/non-piață al unei unități se aplică la nivelul unității.

20.21. În cazul în care producătorii sunt societăți private, se poate presupune că prețurile sunt semnificative din punct de vedere economic. Prin contrast, în situația în care există control public, prețurile unității pot fi stabilite sau modificate în interesul politicilor publice, ceea ce poate cauza dificultăți în a stabili dacă prețurile sunt semnificative din punct de vedere economic. Societățile publice sunt adesea înființate de administrația publică pentru a oferi bunuri și servicii pe care piața nu le-ar produce în cantități sau la prețuri care să răspundă politicii administrației publice. Pentru astfel de unități publice care se bucură de sprijin din partea administrației publice, vânzările pot acoperi o mare parte din costurile lor, dar acestea vor răspunde la forțele pieței în mod diferit față de societățile private.

- 20.22. Pentru a analiza diferența dintre un producător de piață și unul non-piață, în raport cu schimbările în condițiile de piață, este util să se precizeze care unități sunt consumatorii bunurilor și serviciilor în cauză și dacă producătorul concurează efectiv pe piață sau este unicul furnizor.

Criteriile cumpărătorului producției unui producător public

Producția este vândută în principal societăților și gospodăriilor populației

- 20.23. Prețurile semnificative din punct de vedere economic rezultă în cazul în care se îndeplinesc două condiții majore:
1. producătorul are interesul să ajusteze oferta, fie cu scopul de a realiza un profit pe termen lung sau, cel puțin, pentru a-și acoperi prin vânzări costurile de capital și alte costuri de producție, incluzând consumul de capital fix, și
 2. consumatorii sunt liberi să aleagă pe baza prețurilor practicate.

Producția este vândută doar administrațiilor publice

- 20.24. Anumite servicii sunt tratate cel mai adesea ca servicii auxiliare. Acestea includ activități precum transportul, serviciile financiare și de investiții, cumpărarea, vânzarea, comercializarea, serviciile informatice, comunicațiile, curățenia și întreținerea. O unitate care oferă acest tip de servicii exclusiv unității sale mamă sau altor unități din același grup de unități este o unitate auxiliară. Nu este o unitate instituțională distinctă și se clasifică împreună cu unitatea ei mamă. Unitățile auxiliare oferă întreaga lor producție proprietarilor lor pentru consumul intermediar sau pentru formarea de capital fix brut.
- 20.25. În cazul în care un producător public vinde doar administrațiilor publice și este singurul furnizor al serviciilor sale, se presupune că este un producător non-piață cu excepția cazului în care concurează cu un producător privat. Un caz tipic este participarea la o cerere de oferte lansată de administrațiile publice în condiții comerciale, plățile administrațiilor publice fiind astfel doar pentru serviciile prestate.
- 20.26. Dacă un producător public face parte dintr-o serie de furnizori către administrațiile publice, el este considerat producător de piață în cazul în care concurează cu alți producători de pe piață și dacă prețurile sale satisfac criteriile generale ale prețurilor semnificative din punct de vedere economic, astfel cum sunt definite la punctele 20.19 – 20.22.

Producția este vândută administrațiilor publice și altora

- 20.27. Dacă un producător public este singurul furnizor al serviciilor sale, se presupune acesta este un producător de piață dacă vânzările sale către unități care nu aparțin administrațiilor publice reprezintă mai mult de jumătate din producția sa totală sau dacă vânzările sale către administrațiile publice satisfac condiția privind cererile de oferte de la punctul 20.25.
- 20.28. Dacă există mai mulți furnizori, un producător public este un producător de piață în cazul în care concurează cu alți producători prin participare la cerere de oferte în vederea obținerii unui contract cu administrațiile publice.

Testul piață/non-piață

- 20.29. Clasificarea sectorială a principalelor unități ale administrației publice angajate în furnizarea de bunuri și servicii în condiții non-piață și/sau în redistribuirea venitului și a bogăției naționale este clarificată.

Pentru alți producători care operează sub controlul administrațiilor publice este necesară o evaluare a activității și resurselor lor. Pentru a decide dacă sunt unități de piață și practică prețuri semnificative din punct de vedere economic, se verifică criteriile menționate la punctele 20.19-20.28. În rezumat, aceste condiții sunt după cum urmează:

- (a) producătorul este o unitate instituțională (o condiție necesară; a se vedea, de asemenea, arborele decizional de la punctul 20.17);
- (b) producătorul nu este un furnizor dedicat de servicii auxiliare;
- (c) producătorul nu este singurul furnizor de bunuri și servicii pentru administrațiile publice sau, dacă este, are competitori; precum și
- (d) producătorul are un interes să ajusteze oferta pentru a desfășura o activitate viabilă generatoare de profit, să fie capabil să opereze în condiții de piață și să-și îndeplinească obligațiile financiare.

Capacitatea de a desfășura o activitate în condiții de piață va fi verificată îndeosebi prin intermediul uzualului criteriu cantitativ (criteriul 50 %), utilizând raportul dintre vânzări și costuri de producție (astfel cum sunt definite la punctele 20.30 și 20.31). Pentru a fi un producător de piață, unitatea publică își va acoperi cel puțin 50 % din costuri de-a lungul unei perioade continue de mai mulți ani.

- 20.30. Pentru testul piață/non-piață, vânzările de bunuri și servicii corespund încasărilor din vânzări, cu alte cuvinte producția de piață (P.11) la care se adaugă plățile pentru altă producție non-piață (P.131), dacă există astfel de plăți. Producția pentru consum propriu nu este considerată parte din vânzări în acest context. Vânzările exclud, de asemenea, toate plățile primite de la administrațiile publice, cu excepția situației în care acestea sunt efectuate către alți producători care desfășoară aceeași activitate.
- 20.31. Costurile de producție reprezintă suma dintre consumul intermediar, remunerarea salariaților, consumul de capital fix și alte impozite pe producție. În scopul efectuării testului piață/non-piață, costurile de producție sunt crescute cu dobânda netă și diminuate cu valoarea oricărei producții imputate, în special producția pentru folos propriu. Subvențiile acordate pentru producție nu sunt deduse.

Intermedierea financiară și limitele administrațiilor publice

- 20.32. Cazul unităților angajate în activități financiare necesită considerații speciale. Intermedierea financiară este activitatea prin care unitățile achiziționează active financiare și, în același timp, subscriu angajamente pe cont propriu prin intermediul operațiunilor financiare.
- 20.33. Un intermediar financiar își asumă riscuri prin subscrierea de angajamente pe cont propriu. De exemplu, dacă o unitate financiară publică administrează active, dar nu își asumă riscuri prin subscrierea de angajamente pe cont propriu, aceasta nu va fi considerată un intermediar financiar, iar unitatea se clasifică în sectorul administrațiilor publice și cel al societăților financiare.
- 20.34. Aplicarea criteriului cantitativ al testului piață/non-piață societăților publice implicate în intermediere financiară sau în administrarea de active este, în general, irelevantă deoarece câștigurile lor provin atât din venituri din proprietate, cât și din câștiguri din deținere.

Cazuri limită

Sediile centrale ale societăților publice

- 20.35. Sediile centrale ale societăților publice sunt entități a căror funcție principală este aceea de a controla și conduce un grup de filiale aflate sub controlul unei unități a administrației publice. Se disting două cazuri:
- (a) în măsura în care sediul central este o unitate instituțională și este angajat în administrarea producătorilor de piață, acesta se clasifică în funcție de activitatea principală a grupului în sectorul S.11 dacă activitatea principală este reprezentată de producția de bunuri și servicii nefinanciare sau în sectorul S.12 dacă prestează în principal servicii financiare (a se vedea de asemenea punctele 2.23 și 2.59).
 - (b) în cazul în care sediul central public nu este o unitate instituțională, cunoscut uneori sub denumirea de „carcasă”, sau acționează ca un agent al administrațiilor publice pentru scopuri de politică publică, cum ar fi direcționarea fondurilor între filiale și organizarea unor procese de privatizare sau de anulare a datoriilor, acesta este clasificat în sectorul administrațiilor publice.
- 20.36. Termenul „sediul central public” utilizat aici cuprinde unități sunt cunoscute și sub denumirea de „societăți publice de tip holding”.
- 20.37. Filialele care fac parte din grup, angajate în activități de producție și dispunând de contabilitate completă sunt considerate a fi unități instituționale chiar dacă o parte din autonomia lor de decizie revine organismului central (a se vedea punctul 2.13) Testul piață/non-piață se aplică unităților individuale. Astfel, se poate întâmpla ca una dintre filiale, dar nu toate, să fie recunoscută ca fiind non-piață și clasificată în sectorul administrațiilor publice.

Fondurile de pensii

- 20.38. Sistemele de pensii ale angajatorilor sunt acorduri înființate pentru a oferi participanților prestații aferente pensionării pe baza unei relații contractuale angajator-salarizat. Acestea includ sisteme finanțate, nefinanțate și parțial finanțate.
- 20.39. Un sistem finanțat cu cotizație predefinită, stabilit de o unitate a administrației publice, nu este tratat ca un sistem de securitate socială, în cazul în care nu beneficiază de garanții guvernamentale cu privire la valoarea pensiei datorate, valoarea pensiei fiind incertă deoarece depinde de performanța activelor. Prin urmare, unitatea care administrează sistemul – precum și fondul însuși, dacă este o unitate instituțională separată – este considerată societate financiară, clasificată în subsectorul societăți de asigurare și fonduri de pensii.

Cvasisocietățile

- 20.40. Cvasisocietățile sunt întreprinderi neconstituite în societăți care funcționează ca și cum ar fi societăți. Cvasisocietățile sunt tratate ca societăți: adică, drept unități instituționale distincte de unitățile de care aparțin, recunoscându-se astfel comportamentul lor economic și financiar distinct. Astfel, unitățile de piață controlate de unitățile administrației publice și recunoscute ca fiind cvasisocietăți sunt grupate cu societățile în sectoarele societăților financiare sau nefinanciare.

- 20.41. O unitate a administrației publice sau un grup de unități angajate în același tip de producție sub aceeași conducere, sunt tratate drept cvasisocietăți publice dacă:
- (a) practică prețuri semnificative din punct de vedere economic pentru producțiile lor;
 - (b) se consideră că au autonomie de decizie; precum și
 - (c) există o contabilitate completă care permite identificarea și măsurarea distinctă a conturilor de exploatare, a economiilor, a activelor și pasivelor sau este posibil să se constituie o contabilitate completă.
- 20.42. Valoarea venitului retras dintr-o cvasisocietate în cursul unei anumite perioade contabile este decisă de proprietar. O astfel de retragere este echivalentă cu plata unui dividend de către o societate către acționarii ei. Având în vedere valoarea venitului retras, se determină valoarea câștigurilor reținute în cvasisocietate. Proprietarul poate investi mai mult capital în întreprindere sau poate retrage capital din aceasta prin vânzarea unor active, iar astfel de fluxuri de capital se identifică în contabilitate indiferent de momentul în care apar. Fluxurile de investiții și de venituri din proprietate ale cvasisocietății sunt înregistrate în același mod cu fluxurile similare ale societăților. Mai exact, ajutoarele pentru investiții sunt înregistrate ca transferuri de capital.
- 20.43. Entitățile producătoare care nu sunt tratate ca fiind cvasisocietăți rămân integrate în unitățile administrației publice care le dețin. În timp ce unitățile administrației publice constau în mare parte din producători non-piață, într-o unitate a administrației publice pot exista unități de piață. Vânzările acestor unități de piață sunt suplimentare vânzărilor ocazionale, care reprezintă producție secundară vândută de către unitățile non-piață la prețuri semnificative din punct de vedere economic. Prin urmare, un excedent net din exploatare diferit de zero este posibil pentru o unitate a administrației publice: excedentul net din exploatare generat de unitățile de piață.

Agențiile de restructurare

- 20.44. Unele unități publice sunt implicate în restructurarea societăților. Astfel de societăți pot să fie sau să nu fie controlate de administrațiile publice. Aceste agenții de restructurare pot fi unități publice active de mult timp sau agenții create pentru acest obiectiv special. Administrațiile publice finanțează restructurarea în mai multe moduri, fie direct prin infuzie de capital, cum ar fi transferuri de capital, acordare de împrumut sau achiziționare de participații, fie indirect prin acordare de garanții. Criteriile majore pentru determinarea clasificării în sectoare a agențiilor de restructurare sunt dacă astfel de entități sunt intermediari financiari, caracterul de piață al domeniului principal de activitate și gradul de risc asumat de către agenția publică. În multe cazuri, gradul de risc asumat de agenția de restructurare este mic datorită faptului că ea acționează în condițiile unui sprijin financiar public și în numele administrațiilor publice. Agențiile de restructurare se pot ocupa de procese de privatizare sau de anulare a datoriilor.

Agențiile de privatizare

- 20.45. Primul tip de agenție de restructurare administrează privatizarea unităților din sectorul public. Există două cazuri:
- (a) unitatea de restructurare, indiferent de statutul juridic al acesteia, acționează ca un agent direct al administrațiilor publice sau are o durată de funcționare limitată. Funcția ei principală este aceea de a redistribui venitul național și bogăția națională, direcționând fonduri de la o unitate la alta. Unitatea de restructurare este clasificată în cadrul sectorului administrațiilor publice;
 - (b) unitatea de restructurare este o societate holding care controlează și administrează un grup de filiale, doar o parte a activității ei fiind dedicată desfășurării privatizării și direcționării de fonduri de la o filială la alta în numele administrațiilor publice și în scopul realizării politicilor publice. Unitatea este clasificată ca societate, iar orice operațiune efectuată în numele administrațiilor publice ar trebui redirecționată prin intermediul administrațiilor publice.

Structurile de anulare a datoriilor

- 20.46. Al doilea tip de agenții de restructurare are ca obiect de activitate activele depreciate și poate fi înființat în cursul unei crize bancare sau al unei alte crize financiare. Astfel de agenții sunt uneori denumite structuri de anulare a datoriilor sau „bănci rele”. O agenție de restructurare se clasifică în funcție de gradul de risc pe care și-l asumă, luând în considerare gradul de sprijin financiar din partea administrațiilor publice.

Cel mai adesea, agenția de restructurare cumpără active la prețuri mai mari decât prețul pieței cu sprijin financiar direct sau indirect din partea administrațiilor publice. Activitățile sale determină redistribuirea venitului național și a bogăției naționale. Dacă structura de anulare nu își asumă riscuri, aceasta este clasificată în sectorul administrațiilor publice.

Entitățile cu scop special

- 20.47. Entitățile cu scop special (ESS), denumite și vehicule cu scop special (VSS), pot fi înființate de către administrațiile publice sau de către entități private pentru a satisface necesități financiare. ESS pot fi implicate în operațiuni fiscale, incluzând securitizarea de active, contractarea de împrumuturi în numele administrațiilor publice etc. Astfel de ESS nu sunt unități instituționale distincte în cazul în care sunt rezidente. Aceste entități sunt clasificate în funcție de activitatea principală a proprietarului, iar ESS care efectuează operațiuni fiscale sunt clasificate în sectorul administrațiilor publice.
- 20.48. ESS nerezidente sunt recunoscute ca unități instituționale distincte. Toate fluxurile și stocurile dintre administrațiile publice și ESS nerezidente sunt înregistrate în conturile administrațiilor publice și în cele ale ESS. În plus, în cazul în care astfel de ESS nerezidente contractează împrumuturi sau angajează cheltuieli în străinătate în contul administrațiilor publice chiar dacă nu există fluxuri înregistrate între administrațiile publice și ESS în raport cu respectivele activități fiscale, operațiunile sunt imputate atât în conturile administrațiilor publice, cât și în cele ale entității nerezidente, pentru a reflecta activitățile fiscale ale administrațiilor publice. Dacă o ESS nerezidentă se angajează într-o operațiune de securitizare fără o vânzare de active, operațiunea este considerată ca fiind o operațiune de contractare de împrumut de către administrațiile publice. Substanța economică a acestei operațiuni este contabilizată prin imputarea împrumutului efectuat de administrațiile publice de la ESS nerezidentă cu aceeași valoare și în același moment cu cel în care ESS angajează o datorie față de creditorul străin.

Asociații în participațiune

- 20.49. Multe unități publice intră în acorduri cu entități private sau cu alte unități publice pentru a desfășura o varietate de activități în comun. Activitățile pot avea ca rezultat o producție de piață sau non-piață. Operațiunile în comun pot fi structurate în linii mari în trei tipuri: unități controlate în comun, denumite asociații în participațiune; operațiuni controlate în comun; și active controlate în comun.
- 20.50. O asociație în participațiune necesită înființarea unei societăți, a unui parteneriat sau a altei unități instituționale în care fiecare parte contribuie la controlul activităților unității. În calitate de unitate instituțională, asociația în participațiune poate intra în relații contractuale în nume propriu și poate atrage fonduri pentru a-și îndeplini obiectivele. O asociație în participațiune deține propriile registre contabile.
- 20.51. În mod normal, procentul de participațiune va fi suficient pentru a determina controlul. Dacă fiecare deținător are un procent egal din asociația în participațiune, trebuie luați în considerare ceilalți indicatori ai deținerii controlului.
- 20.52. Unitățile publice pot, de asemenea, să intre în acorduri de exploatare în comun care nu sunt derulate de unități instituționale distincte. În acest caz, nu există unități care să necesite a fi clasificate, dar trebuie manifestată atenție pentru a se asigura că proprietatea asupra activelor este înregistrată corect, iar acordurile de partajare a veniturilor și cheltuielilor sunt realizate în conformitate cu prevederile contractului între părți. De exemplu, două unități pot conveni să fie responsabile de diferite stadii ale unui proces comun de producție sau o unitate poate deține un activ sau un complex de active înrudite, în schimb ambele unități convin să partajeze veniturile și costurile.

Agențiile de reglementare a pieței

- 20.53. Agențiile publice care activează în domeniul agriculturii se angajează în două tipuri de activități:

- (a) fie cumpără, dețin și vând produse agricole și alte produse alimentare pe piață,
- (b) fie distribuie exclusiv sau în principal subvenții sau alte transferuri la producători.

În primul caz, dat fiind că acționează în calitate de producător de piață, unitatea instituțională este clasificată în sectorul societăți nefinanciare (S.11). În al doilea caz, unitatea instituțională este clasificată în sectorul administrații publice (S.13).

- 20.54. În cazul în care agenția de reglementare a pieței desfășoară ambele activități descrise la punctul 20.53, agenția se împarte în două unități instituționale, în funcție de activitatea principală, una fiind clasificată în sectorul societăți nefinanciare (S.11), iar cealaltă în sectorul administrații publice (S.13). În cazul în care ar fi dificil de împărțit agenția în acest mod, convenția este aceea de a adapta testul clasificării sectoriale uzuale prin aplicarea criteriului „activității principale” pe baza costurilor. În cazul în care costurile unității sunt foarte semnificativ legate de activitatea de gestionare a pieței, unitatea este clasificată în sectorul societăților nefinanciare. Se recomandă utilizarea unui prag al raportului costuri/vânzări de 80 %. Dacă raportul costuri/vânzări aferent activității de reglementare este mai mic decât acest prag, unitatea este clasificată în sectorul administrații publice (S.13).

Autoritățile supranaționale

20.55. Unele țări sunt parte la un acord instituțional în virtutea căruia fac parte dintr-o autoritate supranațională. În mod normal, un astfel de acord implică transferuri monetare de la țările membre către autoritatea supranațională și invers. Autoritatea supranațională se va angaja și în activități de producție non-piață. În conturile naționale ale țărilor membre, autoritățile supranaționale sunt unități instituționale nerezidente, care sunt clasificate într-un subsector specific al restului lumii.

Subsectoarele administrațiilor publice

20.56. În funcție de dispozițiile administrative și juridice, într-o țară există, în general, mai multe niveluri ale administrațiilor publice. În capitolul 2, sunt precizate trei niveluri ale administrațiilor publice: centrală, a statelor federale (sau regională) și locală, fiecare corespunzându-i un subsector. În plus față de aceste niveluri ale administrației, existența și dimensiunea securității sociale și rolul acesteia în politica fiscală necesită ca datele statistice pentru toate unitățile de securitate socială să fie calculate separat ca un al patrulea subsector distinct al administrațiilor publice. Nu toate țările au toate nivelurile; unele pot avea doar o administrație centrală, altele o administrație centrală și încă un nivel inferior. În țările care au mai mult de trei niveluri, diversele unități ar trebui toate clasificate într-unul din nivelurile de mai sus.

Administrația centrală

20.57. Subsectorul administrația centrală (cu excepția administrațiilor de securitate socială) (S.1311) cuprinde toate unitățile administrației publice a căror sferă de competență se extinde la nivel național, cu excepția unităților de securitate socială. Autoritatea politică a administrației centrale a unei țări se extinde la nivelul întregului teritoriu al țării. Administrația centrală poate impune impozite asupra tuturor unităților instituționale rezidente și asupra unităților nerezidente angajate în activități economice pe teritoriul unei țări. Administrația centrală este în mod tipic responsabilă de furnizarea de servicii colective în beneficiul întregii comunități, cum ar fi apărarea națională, relațiile cu alte țări, ordinea și siguranța publică, precum și de reglementarea sistemului economic și social al țării. În plus, aceasta poate să suporte cheltuieli cu prestarea serviciilor, cum ar fi învățământul și sănătatea, în primul rând în beneficiul gospodăriilor populației și poate efectua transferuri către alte unități instituționale, inclusiv către alte niveluri ale administrațiilor publice.

20.58. Elaborarea statisticilor pentru administrația centrală este importantă din cauza rolului special pe care îl joacă în analiza politicii economice. În cadrul economiei, politica fiscală a administrației centrale joacă rolul principal în exercitarea unei presiuni inflaționiste sau deflaționiste. Organismele de decizie care formulează și pun în aplicare politici care influențează obiectivele economice naționale fac parte, în general, din administrația centrală.

20.59. Subsectorul administrației centrale este un subsector mare și complex în cele mai multe țări. Acesta este alcătuit, în general, dintr-un grup central de departamente și ministere care formează o singură unitate instituțională și din alte organisme diverse care funcționează sub controlul administrației centrale având un statut juridic distinct și suficientă autonomie pentru a forma noi unități ale administrației centrale.

20.60. Grupul central principal sau administrația centrală principală este uneori denumită administrația centrală bugetară, pentru a se evidenția faptul că un element esențial raportat de aceasta este „bugetul”. Aceasta sugerează că bugetul oferă o delimitare implicită a acestei unități instituționale fundamentale a administrației centrale. Această unitate, denumită uneori „statul”, nu ar trebui confundată cu noțiunea de administrații ale statelor federale cum ar fi provincii, landuri, cantoane, republici, prefecturi sau regiuni administrative dintr-un sistem federal de administrație publică. La întocmirea secvenței complete de conturi a administrației centrale bugetare, este adesea adecvat să se includă activitățile fondurilor extrabugetare, atunci când acestea nu sunt unități instituționale și, în general, toate operațiunile de trezorerie care nu au fost raportate în buget.

20.61. Cealaltă componentă a administrației centrale cuprinde alte organisme ale administrației centrale, denumite și unități extrabugetare, care includ agenții sau entități extrabugetare care se califică pentru a fi considerate unități instituționale, întreprinderi publice non-piață cu statut juridic și IFSL non-piață controlate de administrațiile publice.

20.62. Administrația centrală se poate împărți în două componente: administrația centrală bugetară și alte organisme ale administrației centrale. Această împărțire este o chestiune de apreciere și poate fi influențată de considerente practice. Un criteriu important este acoperirea instituțională a „bugetului”. Totuși, structura exactă ar trebui cunoscută cu exactitate și convenită între specialiști la nivel național, pentru a consolida coerența surselor de date. Posibilitatea de a întocmi o secvență completă de conturi pentru aceste două „subsectoare” ale administrației centrale este importantă în evaluarea calității datelor.

Administrațiile statelor federale

20.63. Subsectorul administrațiile statelor federale (cu excepția administrațiilor de securitate socială) (S.1312) se compune din toate unitățile administrațiilor publice dintr-un sistem federal de administrații publice care au o sferă de competență la nivelul unui stat federal sau al unei regiuni, cu posibila excepție a unităților de securitate socială. Un stat este cea mai mare zonă geografică în care țara în întregul ei este divizată din rațiuni politice sau administrative. Astfel de zone sunt cunoscute prin termeni cum ar fi provincii, landuri, cantoane, republici sau regiuni administrative. Toate se bucură de un nivel suficient de putere necesar într-un sistem federal de administrare publică. Autoritatea legislativă, judiciară și executivă a administrațiilor statelor federale se extinde asupra

întregii zone a unui stat individual, care, în general, include numeroase localități, dar nu se extinde asupra altor state federale. În multe țări, administrațiile statelor federale nu există. În țările federale, administrațiile statelor federale pot dispune de puteri și responsabilități considerabile, iar identificarea unui subsector al administrațiilor statelor federale este adecvată în asemenea cazuri.

- 20.64. Administrațiile statelor federale au, de obicei, autoritatea fiscală de a colecta impozite de la unitățile instituționale rezidente în statul respectiv sau care desfășoară activități economice în sfera sa de competență. Pentru a fi recunoscută ca unitate a administrației publice, entitatea trebuie să fie capabilă să dețină active, să atragă fonduri și să subscrie angajamente în nume propriu și, de asemenea, trebuie să fie îndreptățită să cheltuiască sau să aloce cel puțin o parte din impozitele sau din celelalte venituri pe care le încasează în conformitate cu propriile politici. Entitatea poate, totuși, să primească transferuri de la administrația centrală care sunt destinate anumitor obiective specifice. Administrațiile statelor federale pot să angajeze funcționari independenți de un control administrativ extern. Dacă o entitate a administrației publice care funcționează într-un stat federal este în întregime dependentă de fonduri de la administrația centrală și dacă administrația centrală dictează și modul în care respectivele fonduri se cheltuie, atunci entitatea este o agenție a administrației centrale.

Administrațiile locale

- 20.65. Subsectorul administrațiilor locale (cu excepția administrațiilor de securitate socială) (S.1313) se compune din unități ale administrației publice care au o sferă de competență locală (cu posibila excepție a unităților de securitate socială). Administrațiile locale oferă în mod tipic o gamă largă de servicii rezidenților locali, dintre care unele pot fi finanțate din ajutoare nerambursabile provenite de la administrații publice de rang mai înalt. Datele statistice referitoare la administrațiile locale provin de la o mare diversitate de unități ale administrației publice, cum ar fi județe, municipalități, orașe mari, orașe mici, subdiviziuni ale județelor, orașe autonome, districte școlare și districte hidrologice și sanitare. Adesea, unitățile administrației locale cu responsabilități funcționale diverse au autoritate asupra aceleiași regiuni geografice. De exemplu, unități ale administrației publice distincte reprezentând un oraș, un județ și un district școlar au autoritate asupra aceleiași zone. În plus, două sau mai multe administrații locale învecinate pot organiza o unitate a administrației publice cu autoritate regională, care este în subordinea administrațiilor locale. Astfel de unități sunt clasificate în cadrul subsectorului administrațiilor locale.
- 20.66. Autoritatea legislativă, judiciară și executivă a unităților administrațiilor locale este restrânsă la cea mai mică zonă geografică delimitată în scopuri administrative și politice. Sfera de autoritate a administrațiilor locale este în general mult mai mică decât cea a administrației centrale sau a administrațiilor statelor federale, iar astfel de autorități publice pot sau nu să fie autorizate să colecteze impozite de la unitățile instituționale sau asupra activităților economice care se desfășoară în zonele lor. Acestea sunt adesea dependente de ajutoare nerambursabile din partea administrațiilor publice de rang mai înalt și acționează, într-o oarecare măsură, ca un agent al administrației centrale sau al statelor federale. Totuși, pentru a fi tratate ca unități instituționale acestea trebuie să fie autorizate să dețină active, să atragă fonduri și să contracteze datorii prin împrumuturi în nume propriu. De asemenea, acestea trebuie să dispună de autonomie în privința modului în care aceste fonduri sunt cheltuite și ar trebui să fie capabile să desemneze proprii lor funcționari independenți de un control administrativ extern.

Fonduri de securitate socială

- 20.67. Subsectorul fondurilor de securitate socială (S.1314) cuprinde toate unitățile de securitate socială, indiferent de nivelul administrațiilor publice care operează sau administrează sistemul. Dacă un sistem de securitate socială nu îndeplinește cerințele pentru a fi o unitate instituțională, acesta ar fi clasificat împreună cu unitatea mamă în cadrul dintre celelalte subsectoare ale sectorului administrațiilor publice. Dacă spitalele publice oferă servicii non-piață comunității în ansamblul ei și dacă sunt controlate de sisteme de securitate socială, acestea sunt clasificate în subsectorul fondurilor de securitate socială.

PREZENTAREA DATELOR STATISTICE FINANCIARE ALE ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE

Cadrul

- 20.68. Experiența a demonstrat că pentru administrațiile publice, o prezentare alternativă la secvența de conturi SEC în cadrul central este mai potrivită pentru anumite cerințe analitice. Această alternativă este numită statistica finanțelor publice (SFP). Ea oferă o imagine diferită, dar totuși integrată, a conturilor administrațiilor publice, cu privire la următorii indicatori ai activității economice a administrațiilor publice: venituri, cheltuieli, deficit/excedent, finanțare, alte fluxuri economice și conturi de patrimoniu.
- 20.69. Prezentarea statisticii finanțelor publice bazată pe SFP constă în operațiuni înregistrate în diverse conturi curente ale SEC, în contul de capital și în contul financiar, rearanjate astfel încât operațiunile nefinanciare să apară într-o singură prezentare a conturilor, mai adecvată analizării din punct de vedere fiscal.
- 20.70. În sistemul SFP, veniturile sunt definite ca agregatul tuturor operațiunilor înregistrate ca resurse pozitive conform cadrului general al SEC și al subvențiilor de primit în conturile curente, precum și al transferurilor de capital de primit înregistrate în contul de capital. Cheltuielile reprezintă un agregat al tuturor operațiunilor înregistrate în cadrul utilizărilor pozitive și în cadrul subvențiilor de plătit în conturile curente, precum și cheltuielile de capital – formarea brută de capital plus transferurile de capital de plătit – înregistrate în contul de capital. Acești indicatori pentru venituri și cheltuieli sunt specifici pentru statistica finanțelor publice, dar operațiunile aferente sunt cele din SFP.

20.71. Diferența dintre venituri și cheltuieli, echivalentă cu excedentul/deficitul, este capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9). Finanțarea excedentului/deficitului este indicată în contul financiar, în care sunt înregistrate achizițiile nete de active financiare și creșterile nete de pasive. Înregistrările reprezentând venituri și cheltuieli au înregistrări în contrapartidă în contul financiar. Operațiunile financiare pot determina, de asemenea, două înregistrări în contul financiar. Aceasta reflectă principiul înregistrării duble, prin care fiecare operațiune are o operațiune în contrapartidă contul financiar. În principiu, capacitatea/necesarul net de finanțare poate fi derivat și din operațiunile cu active și pasive financiare.

20.72. Structura SFP este prezentată mai jos:

Structura statisticii finanțelor publice	
	Venituri
	Impozite
	Cotizații sociale
	Vânzări de bunuri și servicii
	Alte venituri curente
	Venituri din transfer de capital
<i>minus</i>	Cheltuieli
	Consum intermediar
	Remunerarea salariaților
	Dobânzi
	Subvenții
	Prestații sociale
	Alte cheltuieli curente
	Cheltuieli cu transferul de capital
	Cheltuieli cu investițiile
<i>egal</i>	Capacitatea/necesarul net de finanțare
<i>egal</i>	Operațiuni financiare nete

20.73. Conturi suplimentare în sistemul SFP sunt dedicate altor fluxuri economice și conturilor de patrimoniu, în acord cu secvența de conturi SEC. Aceste conturi permit o reconciliere deplină a modificării contului de patrimoniu și fluxurilor care se desfășoară în perioada contabilă. Pentru fiecare activ sau pasiv, este valabilă următoarea identitate:

	Sold de deschidere
<i>plus</i>	operațiuni
<i>plus</i>	reevaluări
<i>plus</i>	alte modificări de volum
<i>egal</i>	Sold de închidere

20.74. Contul de patrimoniu arată nivelul total de active – nefinanciare și financiare – precum și stocurile de pasive aflate în stoc care permit derivarea următoarelor: valoarea netă ca total active minus total pasive și valoarea financiară netă ca total active financiare minus total pasive.

20.75. Statistica finanțelor publice prezintă performanța financiară a administrațiilor publice și a subsectoarelor acestora sau a oricărui grupări de unități ale administrației publice și, de asemenea, a unităților instituționale individuale, cum ar fi administrația centrală bugetară.

Veniturile

20.76. Veniturile sunt operațiuni care cresc valoarea netă și au un impact pozitiv asupra capacității (+)/necesarului (-) net de finanțare. Veniturile administrațiilor publice sunt de obicei formate din taxe obligatorii impuse de administrațiile publice sub formă de impozite și cotizații sociale. Pentru unele niveluri ale administrațiilor publice, transferurile de la alte unități ale administrației publice și donațiile provenite de la organizațiile internaționale reprezintă o sursă majoră de venituri. Alte categorii generale de venituri includ veniturile din proprietate, vânzarea de bunuri și servicii și diverse transferuri altele decât donații. Veniturile totale ale administrațiilor publice într-o perioadă contabilă se calculează prin însumarea operațiunilor care sunt de primit, după cum urmează:

Venituri totale	=	Total impozite	D.2 + D.5 + D.91
		+ Total cotizații sociale	D.61
		+ Total vânzări de bunuri și servicii	P.11 + P.12 + P.131
		+ Alte venituri curente	D.39 + D.4 + D.7
		+ Alte venituri de capital	D.92 + D.99

Impozitele și cotizațiile sociale

20.77. Totalul impozitelor cuprinde impozite pe producție și pe importuri (D.2), impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D.5) și impozite pe capital (D.91). Totalul cotizațiilor sociale cuprinde cotizațiile sociale efective (D.611) și cotizațiile sociale imputate (D.612).

20.78. Estimarea impozitelor și a cotizațiilor sociale poate fi dificilă. Problemele întâlnite și soluțiile recomandate sunt descrise în secțiunea „Aspecte contabile care privesc administrațiile publice” din prezentul capitol. În timp ce impozitele sunt înregistrate în mai multe conturi ale cadrului central al SEC, în structura statisticilor finanțelor publice toate impozitele sunt prezentate ca o singură categorie de venituri, cu subclasificări în funcție de baza folosită pentru prelevarea impozitului. În structura statisticilor finanțelor publice, impozitele pe capital sunt prezentate ca impozit pe venituri.

20.79. Datele reprezentând veniturile din impozite și cotizații sociale⁽¹⁾ sunt utilizate pentru a calcula raporturi privind impozitele totale sau sarcina fiscală, cum ar fi raportul dintre total impozite și PIB, utilizat în comparații internaționale. În acest context, cotizațiile sociale obligatorii sunt prezentate simultan cu datele statistice privind impozitele și sunt incluse în indicatorii sarcinii fiscale sau ai taxelor obligatorii.

Vânzările

20.80. Totalul vânzărilor de bunuri și servicii cuprinde producția de piață (P.11) și plățile pentru altă producție non-piață (P.131). Acestea includ – cu excepția cazului când sunt utilizate pentru testul piață/non-piață (a se vedea punctul 20.30) – și producția pentru consumul final propriu (P.12). Cea mai mare parte a producției realizate de administrațiile publice cuprinde bunuri și servicii care nu sunt vândute sau care sunt vândute la prețuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Distribuția unei producții non-piață nu este în acord cu conceptul de venit. Pentru bunuri și servicii, doar vânzările efective și unele vânzări imputate specifice sunt incluse în venit.

20.81. Producția de piață (P.11) a administrațiilor publice include:

- (a) producția de piață a unităților de piață incluse în administrațiile publice, cum ar fi fabricile de armament care sunt parte a ministerului apărării sau cantinele înființate de unitățile administrației publice pentru proprii salariați, care practică prețuri semnificative din punct de vedere economic;
- (b) produsele de piață secundare vândute de unități non-piață, uneori denumite „vânzări ocazionale”, cum ar fi cele care rezultă din contracte de cercetare și dezvoltare între universități publice și societăți sau publicațiile vândute de unități ale administrațiilor publice la prețuri semnificative din punct de vedere economic.

20.82. Mai sus-menționatele „vânzări ocazionale” sunt distincte de taxele de intrare la muzeu plătite de vizitatori, care reprezintă de obicei plăți parțiale pentru altă producție non-piață (P.131). Alte plăți parțiale semnificative includ plăți către spitale sau școli, în cazul în care acestea sunt non-piață.

20.83. Valoarea formării de capital pentru nevoi proprii este considerată venit conform statisticilor finanțelor publice bazate pe SEC și inclusă în secțiunea vânzări. Vânzările includ și valoarea bunurilor și serviciilor produse și oferite drept avantaje în natură salariaților sau ca alte plăți în natură.

⁽¹⁾ Indicatorul venituri totale din impozite și cotizații sociale bazat pe SEC este în acord cel din documentul OCDE „Date statistice privind veniturile”, cu excepția înregistrării creditelor fiscale de plătit și a cotizațiilor sociale imputate. Înregistrarea în SEC a impozitelor și a cotizațiilor sociale este armonizată și cu prezentarea statisticilor finanțelor publice de către FMI, existând unele diferențe în defalcări.

20.84. În statistica finanțelor publice bazată pe SEC veniturile din vânzări sunt prezentate din perspectiva producției: acestea nu diferă de producție, în timp ce vânzările efective către clienți diferă în funcție de variația stocurilor. Totuși, este posibil ca variația stocurilor să fie mică pentru unități ale administrației publice și pentru alți producători non-piață, angajați mai degrabă în producția de servicii decât în producția de bunuri. Vânzările sunt evaluate la prețurile de bază.

Caseta 20.1 — Trecerea de la cadrul central al SEC la operațiunile și agregatele SFP

Resurse SEC		Venituri SFP SEC
P.1	Producție, din care:	
	Producția de piață (P.11)	Vânzări de bunuri și servicii
	Producția pentru consumul final propriu (P.12)	Vânzări de bunuri și servicii
	Producția non-piață (P.13), din care:	
	— Plăți pentru producția non-piață (P.131)	Vânzări de bunuri și servicii
	— Altă producție non-piață (P.132)	Necontabilizată în Total venituri
D.2	Impozite pe producție și importuri (de primit)	Total impozite
D.3	Subvenții (de primit)	Alte venituri curente
D.4	Venituri din proprietate	Alte venituri curente
D.5	Impozite curente pe venit și patrimoniu	Total impozite
D.61	Cotizații sociale	Total cotizații sociale
D.7	Alte transferuri curente	Alte venituri curente
D.91r	Impozite pe capital (de primit)	Total impozite
D.92r	Ajutoare pentru investiții (de primit)	Alte venituri de capital
D.99r	Alte transferuri de capital (de primit)	Alte venituri de capital
Utilizările SEC și operațiunile de capital		Cheltuieli SFP SEC
P.2	Consumul intermediar	Consumul intermediar
D.1	Remunerarea salariaților	Remunerarea salariaților
D.2	Impozite pe producție și importuri (de plătit)	Alte cheltuieli curente
D.3	Subvenții (de plătit)	Subvenții
D.41	Dobânzi	Dobânzi
D.4	Venituri din proprietate (excluzând D.41)	Alte cheltuieli curente
D.5	Impozite curente pe venit	Alte cheltuieli curente
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	Prestații sociale altele decât TS în natură
D.632	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piață	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piață
D.7	Alte transferuri curente	Alte cheltuieli curente
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	Alte cheltuieli curente
P.31	Cheltuiala pentru consumul individual aferentă producției de piață	Transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piață

Utilizările SEC și operațiunile de capital		Cheltuieli SFP SEC
P.31	Cheltuiala pentru consumul individual aferentă producției non-piață	Necontabilizate în Total cheltuieli
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	Necontabilizate în Total cheltuieli
P.5	Formarea brută de capital	Cheltuielile de capital
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	Cheltuielile de capital
D.92p	Ajutoare pentru investiții (de plătit)	Cheltuielile de capital
D.99p	Alte transferuri de capital (de plătit)	Cheltuielile de capital

În cadrul central al SEC, capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9) este soldul contabil al contului de capital. Soldul contabil al administrațiilor publice conform SFP SEC este identic cu capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9). Această casetă explică de ce.

Cadrul central al SEC

Primul cont este contul de producție și, prin urmare, prima resursă a unui sector instituțional în SEC este producția sa. Deoarece majoritatea serviciilor oferite de administrațiile publice nu sunt vândute la prețuri semnificative din punct de vedere economic, fiind astfel servicii non-piață, producția administrațiilor publice este măsurată prin convenție ca suma costurilor de producție.

În mod similar, cheltuielile finale pentru consumul colectiv, reprezentat de servicii oferite comunității de către administrațiile publice, cum ar fi servicii generale, de apărare, de siguranță și ordine publică, sunt măsurate ca suma costurilor de producție. Tot prin convenție, cheltuiala pentru consum colectiv (P.32) este egală cu consumul final efectiv (P.4) al administrațiilor publice.

Cheltuielile pentru consumul individual final al gospodăriilor populației furnizate direct de către administrațiile publice pe bază non-piață sunt măsurate tot prin costurile lor de producție.

Prin urmare, două tipuri de fluxuri sunt „imputate” în conturile administrațiilor publice ale SEC:

1. pe partea de resurse, altă producție non-piață (P.132) înregistrată în contul de producție;
2. pe partea de utilizări, consumul final efectiv (P.4) și transferurile sociale în natură – producția non-piață (D.631). Acestea sunt înregistrate în contul redistribuirii venitului în natură și în contul de utilizare a venitului disponibil ajustat.

Fiecare flux imputat este egal cu suma fluxurilor efective: costurile de producție. Aceste două tipuri de fluxuri imputate, pe partea resurselor și pe partea utilizărilor, se echilibrează în secvența de conturi SEC.

Prezentarea SFP SEC

Aceleași categorii de operațiuni de bază sunt utilizate în prezentarea SFP SEC, dar mai ales pe baza fluxurilor monetare efective, pentru a obține veniturile totale și cheltuielile totale ale administrațiilor publice. Doar o selecție de fluxuri imputate este luată în considerare: cotizațiile sociale imputate și transferurile de capital în natură.

Eliminând din partea de resurse altă producție non-piață (P.132) pentru a obține veniturile totale și eliminând din partea de utilizări consumul final efectiv (P.4 = P.32) și transferurile sociale în natură – producția non-piață (D.631) pentru a obține cheltuielile totale, rezultă același sold contabil: capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9).

Unicele transferuri sociale în natură care sunt contabilizate în agregatul SFP privind cheltuielile totale ale administrațiilor publice sunt transferurile sociale în natură oferite gospodăriilor populației prin intermediul producătorilor de piață (D.632), deoarece aceștia fac obiectul unor plăți reale din partea unităților administrațiilor publice. Aceste operațiuni sunt, de asemenea, cele care se adaugă la suma costurilor de producție (egală cu altă producție non-piață, P.132) pentru a obține cheltuiala pentru consumul final al administrațiilor publice.

$$P.3 = P.132 + D.632$$

Alte venituri

- 20.85. Alte venituri curente cuprind venituri din proprietate (D.4), alte subvenții pentru producție (D.39) și alte transferuri curente (D.7).
- 20.86. Veniturile din proprietate cuprind dobânzi (D.41), venituri distribuite ale societăților (dividende și prelevări pe veniturile cvasisocietăților) (D.42) și, mai puțin importante, beneficii reinvestite din investiții străine directe ale administrațiilor publice (D.43), alte venituri din investiții (D.44) și chirii (D.45).
- 20.87. Alte transferuri curente (D.7) includ în principal transferuri între administrații publice. Acestea se consolidează în momentul în care se întocmesc conturile sectorului ca întreg.
- 20.88. Alte venituri de capital cuprind ajutoare pentru investiții (D.92) și alte transferuri de capital (D.99) primite de la alte unități, predominant de la alte unități ale administrației publice (cu toate că procesul de consolidare efectuat cu ocazia prezentării datelor statistice poate să reducă dimensiunea lor aparentă) și de la instituții ale UE, dar și de la diverse unități, reflectând operațiuni cum ar fi rambursarea de către un debitor ca urmare a activării unei garanții.
- 20.89. Donațiile, care uneori sunt definite în alte sisteme statistice ca transferuri altele decât subvențiile primite de către o unitate a administrațiilor publice de la o altă unitate a administrațiilor publice sau de la o organizație internațională, nu reprezintă o categorie SEC. Valoarea lor ar trebui să fie echivalentă cu suma următoarelor venituri din transfer: D.73 + D.74 + D.92, împreună cu D.75 + D.99 în anumite cazuri.
- 20.90. Subvențiile primite de unitățile administrației publice cuprind doar alte subvenții pentru producție. În cazul în care sunt primite de entitățile producătoare aparținând administrațiilor publice, subvențiile pe produse sunt incluse în stabilirea valorii producției și vânzărilor la prețuri de bază.

Cheltuielile

- 20.91. Cheltuielile sunt operațiuni care au un impact negativ asupra capacității (+)/necesarului (-) net de finanțare. Totalul cheltuielilor cuprinde cheltuielile curente și cheltuielile de capital. Cheltuielile curente includ cheltuielile aferente producției (remunerarea salariaților și consumul intermediar); venituri din proprietate de plătit (care în principal reprezintă dobândă); și plăți de transfer (cum ar fi prestații sociale, donațiile curente către alte administrații publice, precum și alte transferuri curente).
- 20.92. Cheltuielile totale ale administrațiilor publice pentru o perioadă contabilă se calculează cu ajutorul următoarei ecuații, însumând operațiuni care reprezintă sume de plătit:

Cheltuieli totale	=	consumul intermediar	P.2
	+	remunerarea salariaților	D.1
	+	dobânzi	D.41
	+	prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	D.62
	+	transferuri sociale în natură prin intermediul producătorilor de piață	D.632
	+	subvenții	D.3
	+	alte cheltuieli curente	D.29 + (D.4 - D.41) + D.5 + D.7 + D.8
	+	cheltuieli de capital	P.5 + NP + D.92 + D.99

Remunerarea salariaților și consumul intermediar

- 20.93. Remunerarea salariaților și consumul intermediar sunt costuri de producție pentru unitățile administrațiilor publice.
- 20.94. Remunerarea salariaților (D.1) include salarii și indemnizații (D.11) plătite, precum și cotizații sociale în sarcina angajatorilor (D.12), incluzând cotizațiile sociale imputate, care în SEC sunt tratate drept utilizări ale gospodăriilor populației și ca resurse ale administrațiilor publice și nu pot fi consolidate. Remunerarea este înregistrată pe baza principiului dreptului constat, la momentul în care are loc activitatea și nu la momentul în care salariul are termen de plată sau este plătit efectiv. Salariile includ prime, bonusuri și alte sume forfetare (datorită arieratelor sau reînnoirii contractului) vărsate, deci momentul înregistrării poate fi dificil de determinat: când se referă la perioade lungi de angajare, este adesea momentul când se determină bonusul și nu perioada pe care bonusul o vizează efectiv.

- 20.95. Consumul intermediar (P.2) cuprinde bunurile și serviciile consumate în cursul perioadei contabile în procesul de producție. Acesta diferă conceptual de cumpărări și de alte tipuri posibile de achiziții: orice achiziție intră în componența stocurilor înainte de a ieși sub formă de consum. Bunurile și serviciile pot fi achiziționate de unități de piață, precum și de unități non-piață ale administrațiilor publice.
- 20.96. Conceptual, momentul înregistrării consumului intermediar este clar: în momentul în care produsul este utilizat în procesul de producție. Momentul înregistrării cumpărărilor și al altor achiziții este, din punct de vedere conceptual, livrarea, cu toate că pot exista cazuri când livrarea poate fi dificil de stabilit cu certitudine.

Cheltuielile cu prestațiile sociale

- 20.97. Cheltuielile cu prestațiile sociale cuprind prestațiile sociale, altele decât transferurile sociale în natură (D.62), care sunt compuse în principal din plăți în bani și din transferuri sociale în natură furnizate gospodăriilor populației prin intermediul producătorilor de piață (D.632). Transferurile sociale în natură acordate prin intermediul producătorilor de piață reprezintă cheltuieli ale administrațiilor publice pentru finanțarea bunurilor și serviciilor oferite gospodăriilor populației de către producătorii de piață. Exemple tipice sunt reprezentate de asistența medicală și de bunurile și serviciile oferite de doctori și farmaciști, finanțate de unități ale administrațiilor publice, prin sistemele de securitate socială sau programele de asistență socială.
- 20.98. Cheltuielile cu prestațiile sociale exclud transferurile sociale în natură oferite gospodăriilor populației de către producătorii non-piață ai administrațiilor publice. Administrațiile publice produc adesea servicii și bunuri pe care apoi le distribuie gratuit sau la prețuri care nu sunt semnificative din punct de vedere economic. Pentru a se evita dubla înregistrare, în prezentarea statisticilor finanțelor publice, costurile de producție relevante aferente acestor bunuri și servicii sunt înregistrate drept cheltuieli doar o singură dată – consum intermediar, remunerarea salariaților, alte impozite pe producție – și ca venituri – alte subvenții pentru producție. În secvența de conturi SEC, aceste costuri sunt echilibrate în resurse în producția non-piață și înregistrate încă o dată ca utilizare în cadrul cheltuielii pentru consum final (P.3) care urmează a fi distribuită sub formă de transferuri sociale în natură. În scopuri analitice, poate fi relevantă calcularea unui agregat mai cuprinzător de transferuri sociale care să le includă pe cele din urmă: prestații sociale în bani (D.62) plus transferuri sociale în natură (D.63).
- 20.99. În SEC, chiar și în cazul în care prestațiile aferente pensionării plătite salariaților administrațiilor publice sunt considerate lichidarea unui pasiv al administrațiilor publice (a se vedea secțiunea „Aspecte contabile care privesc administrațiile publice”), acestea sunt înregistrate și ca o plată din categoria cheltuielilor curente, iar cotizațiile corespunzătoare sunt incluse ca venituri. Cu toate acestea, când se constituie rezerve, aceste cotizații și prestații corespund unei finanțări și, astfel, la cheltuieli se adaugă o ajustare pentru variația drepturilor de pensie (D.8); este echivalent cu cotizațiile sociale primite sub formă de pensii sau de alte prestații aferente pensionării minus prestațiile sociale cu rol de pensie sau alte prestații aferente pensionării în cazul acelor sisteme în care obligațiile sunt recunoscute drept pasive.

Dobânzi

- 20.100. Cheltuielile cu dobânzile includ plățile aferente costurilor generate de contractare de datorii, în special pentru împrumuturi, bilete, titluri și obligațiuni, dar și depozite sau alte instrumente care reprezintă pasive ale administrațiilor publice. Dobânda se înregistrează pe baza principiului dreptului constatat (a se vedea secțiunea „Aspecte contabile care privesc administrațiile publice”).
- 20.101. Cheltuielile cu dobânzile sunt ajustate în raport cu SIFIM în statisticile finanțelor publice bazate pe SEC. Dobânzile plătite instituțiilor financiare pentru împrumuturi și depozite se divid într-o componentă aferentă serviciilor, înregistrată drept consum intermediar, și o componentă aferentă veniturilor din proprietate, înregistrată ca dobânzi plătite. Aceeași ajustare se aplică și veniturilor din dobânzi ale administrațiilor publice plătite de instituțiile financiare pentru depozite sau împrumuturi.

Alte cheltuieli curente

- 20.102. Alte cheltuieli curente cuprind alte impozite pe producție (D.29), veniturile din proprietate altele decât dobânzile (D.4-D.41), impozitele curente pe venit, pe patrimoniu etc. (D.5), alte transferuri curente (D.7) și ajustarea pentru variația drepturilor de pensie (D.8).
- 20.103. În timp ce alte impozite pe producție plătite de unitățile administrației publice sunt înregistrate drept cheltuieli ale administrațiilor publice, impozitele pe produse nu sunt prezentate separat drept cheltuieli ale administrațiilor publice. Aceasta deoarece, pe de o parte, aceste impozite nefiind o resursă pentru producătorii de piață ai administrațiilor publice, a căror producție este evaluată la prețuri de bază, ele nu apar în cadrul utilizării lor și, pe de altă parte, impozitele pe produsele care intră în componența consumului intermediar al administrațiilor publice sunt incluse în evaluarea sa la prețurile de achiziție.

Cheltuielile de capital

- 20.104. Cheltuielile de capital cuprind transferuri de capital, sub forma ajutoarelor pentru investiții (D.92) și alte transferuri de capital (D.99), precum și cheltuieli de investiții: formarea brută de capital (P.5, care cuprinde formarea brută de capital fix – P.51g, plus variația stocurilor – P.52 și achizițiile minus cedările de obiecte de valoare – P.53); și achizițiile minus cedările de active nefinanciare neproduse (NP). Cedările de active nefinanciare, cum ar fi clădirile, nu sunt înregistrate ca venituri, ci ca cheltuieli de capital negative, cu impact pozitiv asupra capacității/necesarului net de finanțare (B.9).

Legătura cu cheltuiala pentru consumul final al administrațiilor publice (P.3)

- 20.105. Pentru utilizatorii de statistici fiscale și de alte statistici macroeconomice este important să se facă legătura între cheltuielile totale ale administrațiilor publice, componentele acestora și cheltuiala pentru consumul final al administrațiilor publice (P.3).
- 20.106. Cheltuielile pentru consumul final al administrațiilor publice sunt egale cu totalul producției lor (P.1), plus cheltuielile pentru produsele furnizate gospodăriilor populației prin intermediul producătorilor de piață (adică transferurile sociale în natură - D.632), minus vânzările de bunuri și servicii (P.11+P.12+P.131).
- 20.107. Producția administrațiilor publice – producția de piață, formarea de capital pentru nevoi proprii și producția non-piață – este egală cu suma costurilor sale de producție (remunerarea salariaților, consumul intermediar, consumul de capital fix, iar impozitele pe producție plătite minus subvențiile pe producție primite), plus excedentul net de exploatare (B.2n) generat de unitățile de piață ale sectorului administrațiilor publice.
- 20.108. Astfel, următorul calcul redă cheltuielile pentru consumul final utilizând elemente selectate ale cheltuielilor și veniturilor publice, precum și excedentul net de exploatare (B.2n):

	Remunerarea salariaților (D.1)
plus	Consumul intermediar (P.2)
plus	Consumul de capital fix (P.51c1)
plus	Alte impozite pe producție, de plătit (D.29 U)
minus	Alte subvenții pentru producție, de primit (D.39 R)
plus	Excedentul net de exploatare (B.2n)
egal	Producția (P.1)

și din:

	Producția
minus	Vânzările de bunuri și servicii (P.11+P.12+P.131)
plus	Transferurile sociale în natură prin intermediul producătorilor de piață (D.632)
egal	Cheltuiala pentru consum final (P. 3)

Cheltuielile administrațiilor publice conform funcției (CFAP)

- 20.109. O clasificare a operațiunilor reprezentând cheltuieli utilizând Clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (CFAP) este parte integrantă din statistica finanțelor publice: este un instrument major de analiză a cheltuielilor publice, util mai ales în vederea efectuării comparațiilor internaționale. Această clasificare propune o repartizare detaliată a operațiunilor cu cheltuieli pe funcții. Aceste funcții pot să difere în cadrul unităților administrațiilor publice, de exemplu, o unitate administrativă responsabilă pentru serviciile de sănătate poate desfășura activități cu scop educativ, cum ar fi perfecționarea personalului medical. Este necesară o prezentare cuprinzătoare a operațiunilor administrațiilor publice în funcție de natura economică (clasificare obișnuită SEC) și de funcții.
- 20.110. Clasificarea CFAP descrie cheltuielile publice pe baza a zece funcții majore redate mai jos și în funcție de două niveluri suplimentare de defalcare mai detaliată, care nu sunt prezentate aici. Ca exemplu, al doilea nivel este necesar pentru a oferi informații cu privire la cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea, precum și pentru a oferi informații cu privire la cheltuielile publice dedicate riscurilor și nevoilor în materie de protecție socială.
- 20.111. Clasificarea CFAP este consecventă cu distincția dintre serviciile non-piață colective și serviciile non-piață individuale oferite de administrațiile publice: primele șase funcții corespund serviciilor colective, precum și unor părți limitate ale celorlalte servicii. Acestea permit calcularea cheltuielilor pentru consumul final colectiv al administrațiilor publice. Cheltuielile totale și defalcarea cheltuielilor pe funcție sunt în acord cu cele din statistica finanțelor publice conform SEC. Prin urmare, acestea nu includ transferurile sociale în natură – producție non-piață (D.631), deoarece sunt deja contabilizate în costurile de producție ale administrațiilor publice.

Tabelul 20.1 — CFAP, cele zece funcții ale administrațiilor publice

Cod	Destinație	Tip de serviciu
01	Servicii generale ale administrațiilor publice	Colectiv
02	Apărare	Colectiv
03	Ordine și siguranță publică	Colectiv
04	Afaceri economice	Colectiv
05	Protecția mediului	Colectiv
06	Facilități pentru locuințe și comunitate	Colectiv
07	Sănătate	În principal individual
08	Recreere, cultură și religie	În principal colectiv
09	Învățământ	În principal individual
10	Protecție socială	În principal individual

Soldurile contabile**Capacitatea/necesarul net de finanțare (B.9)**

- 20.112. Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare al administrațiilor publice (B.9) corespunde diferenței dintre veniturile totale și cheltuielile totale. Acest sold este egal cu soldul contabil al contului de capital (B.9N) din secvența conturilor SEC. El reprezintă suma pe care administrațiile publice o pot da cu împrumut sau pe care trebuie să o ia cu împrumut pentru a-și finanța operațiunile nefinanciare.
- 20.113. Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare este și soldul contabil al contului financiar (B.9F în cadrul central). Teoretic, este același cu soldul contabil al contului de capital, cu toate că în practică, poate să apară o discrepanță statistică.
- 20.114. Termenul de „capacitate/necesar net de finanțare” este un fel de termen prescurtat. În situația în care variabila este pozitivă (însemnând că indică o capacitate de finanțare), aceasta ar trebui să fie denumită capacitate netă de finanțare (+); în situația în care este negativă (însemnând că indică o nevoie de finanțare), aceasta ar trebui să fie denumită necesar net de finanțare (-).

Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital (B.101)

- 20.115. Diferența dintre toate operațiunile care afectează valoarea netă în cursul unei perioade contabile este soldul contabil: variațiile valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital (B.101)
- 20.116. Variațiile valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital reprezintă un indicator util al conturilor și al politicilor administrațiilor publice, deoarece acestea reprezintă resursele achiziționate sau consumate în cadrul operațiunilor curente ale administrațiilor publice.
- 20.117. Variațiile valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital sunt egale cu capacitatea/necesarul net de finanțare plus achizițiile nete de active nefinanciare (P.5+NP) minus consumul de capital fix (P.51c1).

	Economia netă plus transferurile de capital (B.101)
<i>minus</i>	Achiziții minus cedări de active nefinanciare (P.5 + NP)
<i>plus</i>	Consumul de capital fix (P.51c1)
<i>egal</i>	Capacitatea /necesarul net de finanțare (B.9)
<i>egal</i>	Operațiuni cu active financiare minus pasive (Finanțare)

Finanțarea

- 20.118. Contul financiar al administrațiilor publice din SFP înregistrează operațiunile cu active și pasive financiare, astfel cum se descrie la capitolul 5.

Operațiunile cu active

- 20.119. Numerarul și depozitele (F.2) reflectă în principal mișcările depozitelor administrațiilor publice în bănci, în special în băncile centrale, care pot fluctua substanțial de la o perioadă la alta, în special în cazul operațiunilor de trezorerie. Alte unități ale administrațiilor publice, cum ar fi administrațiile locale și administrațiile de securitate socială, dețin, de asemenea, depozite substanțiale în conturi bancare.
- 20.120. Titlurile de natura datoriei (F.3) reflectă în principal achizițiile nete de bilete, titluri sau obligațiuni emise de bănci, societăți nefinanciare sau de către nerezidenți, inclusiv de către administrațiile publice străine, predominant prin intermediul unor administrații de securitate socială bogate în active sau al altor fonduri de rezervă. Cumpărarea de către administrațiile publice a obligațiunilor emise de alte unități ale administrațiilor publice rezidente sunt raportate în această rubrică într-o formă de prezentare neconsolidată, dar sunt excluse din această rubrică într-o prezentare consolidată, fiind în schimb raportate ca rambursare a datoriei.
- 20.121. Creditele (F.4) includ, în plus față de împrumuturi acordate altor unități ale administrației publice, împrumuturi către administrații publice străine, societăți publice și studenți. Ștergerile de împrumuturi sunt de asemenea reflectate aici, având o înregistrare în contrapartidă la nivelul cheltuielilor cu transferurile de capital. Împrumuturile acordate de administrațiile publice care au un risc semnificativ de a nu fi rambursate se înregistrează în SEC ca transfer de capital și nu sunt raportate în această rubrică.
- 20.122. Participațiile și acțiunile fondurilor de investiții (F.5) surprind achizițiile minus cedările de participații în societăți de către unități ale administrației publice. Acestea pot reflecta infuziile de capital în societăți publice sau în portofolii de investiții, sume rezultate din privatizare sau superdividende. Ele constau în principal în următoarele:
- (a) infuziile de capital (în general sub formă de numerar) în societăți publice specifice în care administrațiile publice acționează ca investitori care preconizează un profit de pe urma fondurilor investite. În conturile naționale, aceste infuzii nu sunt considerate cheltuieli ale administrațiilor publice;
 - (b) investiții de portofoliu, cum ar fi cele sub formă de cumpărări de acțiuni cotate pe piață efectuate de unități ale administrației publice, cum ar fi administrațiile de securitate socială bogate în active, sau alte operațiuni de investiții de portofoliu;
 - (c) investiții nete în fonduri mutuale, care reprezintă vehicule alternative de investiții. În special, plasamentele în fonduri mutuale monetare se raportează în această rubrică, și nu la rubrica numerar și depozite, în pofida faptului că sunt înlocuitori foarte apropiați pentru depozitele bancare;
 - (d) privatizări efectuate de agenții speciale de privatizare, deoarece aceste entități sunt clasificate în cadrul administrațiilor publice;
 - (e) distribuiri efectuate de către societățile publice către acționarii lor ale excedentului care depășește profitul de exploatare, excluzând câștigurile/pierderile din dețineri, înregistrate ca operațiuni financiare reprezentând retragere de participații, fiind similare unei lichidări parțiale a întreprinderii, și nu ca venituri ale administrațiilor publice.
- 20.123. Operațiunile în alte conturi de primit (F.8) surprind impactul principiului dreptului constatat aplicabil în SEC, conform căruia înregistrarea operațiunii se face în momentul când apare obligația de plată și nu în momentul în care se face efectiv plata, chiar dacă înregistrările bugetare sau conturile publice au fost mult timp bazate pe încasări în cele mai multe țări. Impactul asupra necesarului de finanțare al administrațiilor publice nu ia naștere în mod direct din deficit, deoarece veniturile administrațiilor publice pot fi încasate sau cheltuielile administrațiilor publice pot fi achitate în perioade contabile diferite de cele în care au loc operațiunile economice propriu-zise. Alte creanțe includ creanțele reprezentând impozite și cotizații sociale, precum și sume referitoare la operațiuni UE (sume plătite de administrațiile publice în numele UE, dar încă nerambursate de UE), credite comerciale sau avansuri pentru cheltuieli, cum ar fi echipament militar sau rare ocazii de retribuții sau prestații plătite cu o lună în avans etc. În timp ce, din punct de vedere teoretic, respectivele active sunt temporare și în mod necesar dispar individual după scurgerea unei perioade de timp, fluxul raportat pentru un sector, cum ar fi administrațiile publice, capătă frecvent o valoare medie peste zero chiar și pentru o perioadă de timp mai lungă, deoarece stocurile de creanțe tind să crească în concordanță cu restul economiei.
- 20.124. În majoritatea țărilor, aurul monetar și DST sunt administrate de banca centrală. În situația în care sunt administrate de administrațiile publice, acestea sunt înregistrate în conturile financiare ale administrațiilor publice.
- 20.125. Operațiunile financiare se înregistrează la valoarea de tranzacționare, adică la acea valoare exprimată în moneda națională la care activele și/sau pasivele financiare implicate sunt create, lichidate, schimbate sau preluate între unități instituționale, pe bază de considerente pur comerciale.

- 20.126. Valoarea tranzacției se referă la o operațiune financiară specifică și la operațiunea sa în contrapartidă. În teorie, valoarea de tranzacționare este diferită de o valoare bazată pe prețul practicat pe piață, pe un preț de piață just sau pe orice alt preț care este menit să exprime generalitatea prețurilor practicate pentru o categorie de active și/sau pasive financiare similare sau identice. Valoarea de raportat în conturile financiare pentru un împrumut vândut pe piața secundară este valoarea la care a fost vândut împrumutul și nu valoarea nominală, iar concordanța cu soldul se înregistrează în conturile altor modificări ale activelor.
- 20.127. Cu toate acestea, în cazurile în care operațiunea în contrapartidă corespunzătoare unei operațiuni financiare este, de exemplu, un transfer și deci operațiunea financiară nu are la bază considerente pur comerciale, valoarea de tranzacționare se identifică prin intermediul valorii curente de piață a activelor și/sau pasivelor financiare implicate. Astfel, un credit cumpărat de administrațiile publice la valoarea sa nominală, și nu la valoarea sa justă sau la valoarea sa contabilă, este împărțit între o înregistrare reprezentând un credit în conturile financiare la valoarea justă și un transfer de capital, recunoscându-se transferul de bogăție de către administrațiile publice.
- 20.128. Valoarea tranzacției nu include plățile pentru servicii, onorariile, comisioanele și nici alte plăți similare pentru serviciile prestate în cadrul executării operațiunii; acestea se înregistrează ca plăți pentru servicii. Impozitele pe operațiuni financiare sunt, de asemenea, excluse, acestea fiind tratate ca impozite pe servicii în cadrul impozitelor pe produse. Atunci când o operațiune financiară implică o nouă emisiune de pasive, valoarea de tranzacționare este egală cu suma pasivelor angajate excluzând orice dobândă plătită în avans. Similar, atunci când un pasiv este lichidat, valoarea tranzacției trebuie să fie egală, atât pentru creditor, cât și pentru debitor, cu valoarea de reducere a pasivului.

Operațiunile cu pasive

- 20.129. Operațiunile cu pasive sunt înregistrate la valoarea la care aceste pasive sunt emise sau răscumpărate. Este posibil ca această valoare să nu fie valoarea nominală. O operațiune cu pasive include impactul dobânzii produse.
- 20.130. Răscumpărarea de către o unitate a unui pasiv este înregistrată ca rambursare de pasive și nu ca achiziție de active. În același mod, la nivel sectorial sau subsectorial, cumpărarea de către o unitate a administrațiilor publice a unui pasiv emis de o altă unitate a subsectorului în cauză va fi prezentată, în prezentarea consolidată, ca rambursare a pasivului de către subsectorul respectiv.
- 20.131. Contractele de leasing financiar și cele aferente parteneriatelor public-privat (PPP) în cazul în care activul se află în contul de patrimoniu al administrațiilor publice, implică recunoașterea unei datorii a utilizatorului sau a concedentului. Plățile pentru astfel de operațiuni de leasing sau pentru contracte PPP nu reprezintă în întregime cheltuieli, ci plăți pentru serviciul datoriei: rambursarea unui împrumut și cheltuieli cu dobânzile.
- 20.132. Finanțarea prezentată drept credite comerciale pe termen lung sau drept acorduri privind conturi de primit/de plătit se clasifică drept împrumuturi, deoarece acestea implică oferirea de finanțare pe termen lung în beneficiul părții împrumutate care este diferită de o facilitare de trezorerie prin care vânzătorii oferă în mod obișnuit cumpărătorilor credite comerciale pe termen scurt. Prin extinderea considerabilă a perioadei de maturitate a obligației de plată, constructorul își asumă un rol financiar care este separat de celelalte activități de producător pe care le desfășoară.
- 20.133. Sumele forfetare schimbate la început pe piața extrabursieră a swapurilor sunt clasificate drept credite (AF.4) în cazul în care suma forfetară este încasată de administrațiile publice. Swapurile extrabursiere se împart în contul de patrimoniu într-o componentă de credit și o componentă swap normală, „la paritate”.
- 20.134. Similar creanțelor, operațiunile în alte conturi de plătit reflectă impactul temporal al principiului contabilității de angajament, dar pe partea pasivelor: în momentul în care cheltuielile au fost efectuate dar încă neplătite sau în situația în care plățile au fost efectuate în avans față de înregistrarea venitului. În plus față de creditele comerciale pe termen scurt, sumele de plătit includ sumele primite de la UE dar încă neplătite de administrațiile publice beneficiarului final, plățile în avans ale impozitelor sau restituirile de impozite încă neplătite.

Alte fluxuri economice

- 20.135. Atât contul altor modificări de volum al activelor, cât și contul de reevaluare ale SFP SEC sunt identice cu conturile descrise la capitolul 6. Toate modificările activelor și pasivelor care iau naștere ca urmare a unor evenimente care nu reprezintă operațiuni economice sunt înregistrate într-unul dintre aceste conturi.

Contul de reevaluare

- 20.136. Reevaluările sunt aceleași cu cele descrise în capitolul 6. Informații relevante suplimentare precum posturile pro memoria, de exemplu, reevaluări ale participațiilor societăților publice deținute de unități ale administrației publice, se pot dovedi deosebit de importante și, în același timp, dificil de măsurat deoarece este puțin probabil că vor exista prețuri de piață.

20.137. În SEC, înregistrările în contul de patrimoniu sunt, la modul ideal, la valoarea de piață, cu excepția unuia sau a două instrumente specifice, iar modificările ratelor dobânzilor reflectate în indicatorii bursieri determină modificări notabile ale valorii stocurilor, precum și în valoarea netă a unităților instituționale. Astfel de modificări nu se consideră venituri în SEC, prin urmare nu reprezintă venituri sau cheltuieli ale administrațiilor publice și nu au impact asupra deficitului/excedentului administrațiilor publice. Modificările sunt înregistrate în contul de reevaluare, ceea ce duce la variații ale valorii nete datorită câștigurilor/pierderilor nominale din deținere (B.103). Modificările valorii financiare nete a administrațiilor publice în cursul unei perioade contabile sunt influențate substanțial de reevaluări. Principalele surse de reevaluări cu impact asupra valorii financiare nete sunt, pe lângă impactul pe care îl au activele și pasivele exprimate în valută străină, după cum urmează:

- (a) activele imobiliare ale administrațiilor publice;
- (b) participațiile administrațiilor publice;
- (c) pasivele sub formă de titluri de valoare.

20.138. În situația în care o infuzie de capital din partea administrațiilor publice este considerată un transfer de capital, evaluarea participațiilor deținute de administrațiile publice în societatea beneficiară va crește în general, înregistrările făcându-se în contul de reevaluare și nu în cel financiar.

20.139. În situația în care un împrumut sau un credit comercial existent este vândut unei alte unități instituționale, diferența între prețul de rambursare și prețul de tranzacționare este înregistrată în contul de reevaluare al vânzătorului și în cel al cumpărătorului în momentul efectuării operațiunii.

Alte modificări de volum al conturilor de active

20.140. Contul altor modificări de volum al activelor include fluxuri care nu sunt nici operațiuni economice, nici reevaluări. De exemplu, acesta surprinde impactul unei modificări în clasificarea sectorială a unităților.

20.141. Scoaterea din evidențele contabile a împrumuturilor care nu reflectă o anulare de datorie printr-un acord bilateral, explicit sau implicit, nu reprezintă o operațiune și se înregistrează în contul altor modificări de volum al activelor, fără a avea impact asupra capacității/necesarului net de finanțare.

Conturile de patrimoniu

20.142. În conturile SFP ale administrațiilor publice se utilizează aceeași definiție pentru active ca și cea de la capitolul 7. Clasificarea și valoarea activelor și pasivelor sunt identice în SEC și în SFP bazate pe SEC.

20.143. Suma pasivelor poate fi considerată un stoc de datorii. Totuși, definiția datoriei publice în contextul supravegherii fiscale este diferită de stocul total de pasive din SEC și din SFP, atât din punct de vedere al sferei de cuprindere a pasivelor luate în considerare, cât și al valorii.

20.144. Unele active sunt mai specifice administrațiilor publice: activele de patrimoniu, precum monumentele istorice; active din categoria infrastructurilor, cum ar fi drumuri și facilități de comunicare; și participațiile deținute în societăți publice care nu au echivalent privat.

20.145. Pe partea pasivelor, pasivele sub formă de participații (AF.5) nu vor fi înregistrate, în mod normal, pentru unitățile administrațiilor publice. Totuși, la un nivel mai agregat al subsectoarelor administrațiilor publice pot apărea pasive sub formă de participații dacă entitățile au fost clasificate în cadrul sectorului administrațiilor publice, ca rezultat al testului piață/non-piață.

20.146. Valoarea netă (B.90) este soldul contabil al contului de patrimoniu:

Valoarea netă	=	Total active	
		minus	Total pasive

20.147. Fondurile proprii sunt reprezentate de suma dintre valoarea netă (B.90) și participațiile (AF.5) emise. Astfel, în SEC, fondurile proprii ale unităților sunt definite drept active minus pasive, excluzând pasivele sub formă de participații, în timp ce valoarea netă este definită drept activele minus pasivele, incluzând pasivele sub formă de participații. Valoarea netă SEC nu este aceeași cu participațiile acționarilor sau valoarea netă din contabilitatea întreprinderilor. Valoarea netă din contabilitatea întreprinderilor este mai apropiată în teorie de fondurile proprii din SEC.

- 20.148. În cazul în care valoarea netă (B.90) a sectorului administrațiilor publice nu poate fi calculată – datorită lipsei de informații necesare pentru evaluarea stocurilor de active nefinanciare, se indică valoarea financiară netă (BF.90), care arată diferența dintre activele financiare totale și pasivele totale.
- 20.149. În SEC, contul de patrimoniu este întocmit la valorile de piață, cu excepția a trei instrumente specifice: numerar și depozite (AF.2), credite (AF.4) și alte conturi de primit/de plătit (AF.8). Pentru aceste trei instrumente, valorile înregistrate în conturile de patrimoniu ale creditorilor și debitorilor sunt sumele principalului pe care debitorii sunt obligați prin contract să-l ramburseze creditorilor, chiar și în cazurile în care creditul a fost comercializat cu o reducere sau cu o primă, incluzând dobânda produsă.
- 20.150. Pasivele sub formă de titluri de valoare sunt evaluate la valoarea de piață. Cu toate că debitorul are obligații doar în privința principalului, valoarea de piață este semnificativă deoarece debitorul este obligat să plătească un șir de fluxuri de numerar viitoare, a căror valoare actualizată variază în funcție de câștigul de la nivelul pieței, iar valoarea de piață reflectă prețul pe care administrațiile publice ar trebui să-l plătească dacă ar fi rambursat instrumentul prin răscumpărare de pe piață.
- 20.151. Participațiile cotate sunt evaluate utilizând cel mai recent preț cotelat în momentul întocmirii contului de patrimoniu. Participațiile necotate pot fi evaluate comparând raporturi cum ar fi fonduri proprii la valoarea contabilă față de valoarea de piață a participațiilor, în clase similare de societăți cotate. Alte metode pot fi utilizate pentru evaluarea participațiilor necotate, cum ar fi utilizarea fondurilor proprii ale societății, stabilind astfel valoarea netă la zero. Această metodă poate fi utilizată pentru societățile publice care desfășoară activități unice, cum ar fi situația în care administrațiile publice dețin participații în bănci centrale. Totuși, nu se recomandă să se utilizeze fondurile proprii la valoarea contabilă fără ajustări, nu mai mult decât utilizarea valorii nominale a participațiilor emise.

Consolidarea

- 20.152. Consolidarea este o metodă de prezentare a conturilor unui set de unități ca și cum acestea ar constitui o singură entitate (unitate, sector sau subsector). Consolidarea implică eliminarea operațiunilor și a pozițiilor de stoc reciproce și a altor fluxuri economice asociate pentru unitățile supuse consolidării.
- 20.153. Consolidarea este importantă pentru sectorul administrațiilor publice și subsectoarele sale. De exemplu, evaluarea impactului general al operațiunilor administrațiilor publice asupra economiei totale sau asupra sustenabilității operațiunilor administrațiilor publice este mai eficace în cazul în care indicatorul operațiunilor administrațiilor publice este un set de date statistice consolidate. Pentru a corela agregatele administrațiilor publice cu economia totală, ca de exemplu în cazul raporturilor dintre venituri sau cheltuieli și PIB, este mai adecvat să se elimine transferurile interne ale fondurilor și să se includă doar acele operațiuni care traversează efectiv limitele cu alte sectoare naționale și cu sectorul restul lumii. Aceasta are relevanță deosebită în cazul următoarelor operațiuni:
- (a) venit din proprietate cum ar fi dobânda;
 - (b) transferuri curente și de capital;
 - (c) operațiuni cu active și pasive financiare.
- 20.154. Consolidarea nu afectează soldurile contabile deoarece elementele consolidate apar simetric în fiecare cont. De exemplu, un ajutor nerambursabil din partea administrației centrale către o unitate a administrației locale este consolidată prin eliminarea cheltuielilor administrației centrale și a venitului administrației locale, lăsând astfel neschimbată capacitatea/necesarul net de finanțare al administrațiilor publice.
- 20.155. Din punct de vedere conceptual, scopul consolidării este acela de a elimina toate fluxurile dintre unitățile consolidate, dar aspectul practic ar trebui luat în considerare. În principiu, operațiunile în contul de producție, cum ar fi vânzările și achizițiile de bunuri și servicii, pot sau nu să fie consolidate. Decizia cu privire la nivelul de detaliere utilizat în consolidare ar trebui bazată pe utilitatea pentru politici a datelor consolidate și pe importanța relativă a variatelor tipuri de operațiuni sau stocuri.
- 20.156. În momentul întocmirii conturilor consolidate ale administrațiilor publice, SEC impune consolidarea următoarelor operațiuni majore (în ordinea importanței):
- (a) transferuri curente și de capital, cum ar fi ajutoarele nerambursabile ale administrației centrale către niveluri inferioare ale administrațiilor publice;
 - (b) dobânda rezultată din deținerea de active și pasive financiare între administrațiile publice;
 - (c) operațiunile, alte fluxuri economice și stocurile de active și pasive financiare, cum ar fi împrumuturile către alte administrații publice sau achizițiile de titluri de stat de către unitățile de securitate socială.

- 20.157. Cumpărările/vânzările de bunuri și servicii între unitățile administrațiilor publice nu sunt consolidate în SEC. Aceasta se datorează faptului că, în conturi, vânzările sunt prezentate ca producție și nu ca cedări, astfel încât este dificil să se decidă care este operațiunea în contrapartidă pentru producția respectivă. În plus, consumul intermediar și producția se bazează pe două reguli diferite de evaluare, prețurile de bază și prețurile de achiziție, ceea ce creează dificultăți suplimentare.
- 20.158. Impozitele sau subvențiile plătite de către o unitate a administrației publice sau de către o entitate către o alta nu se consolidează. Cu toate acestea, impozitele sau subvențiile pe produse nu pot fi consolidate în sistem deoarece, în SEC, nu există vreo operațiune în contrapartidă aferentă vreunui sector pentru aceste operațiuni: sumele relevante nu sunt recunoscute separat ca fiind cheltuieli și venituri (respectiv), în schimb sunt incluse sau excluse din valoarea consumului intermediar sau a vânzărilor.
- 20.159. Achizițiile/cedările de active nefinanciare, incluzând operațiunile cu terenuri, clădiri și echipamente între administrațiile publice nu sunt consolidate, deoarece acestea apar deja în cont, în formă netă: achiziții minus cedări. Conturile consolidate și neconsolidate arată întotdeauna sume egale pentru elementele respective.
- 20.160. Unele tipuri de operațiuni care par să aibă loc între două unități ale administrației publice nu sunt niciodată consolidate deoarece sunt redirecționate în sistem către alte unități. De exemplu: cotizațiile sociale în sarcina angajatorului, fie că sunt plătite către securitatea socială, fie către fondurile de pensii ale administrațiilor publice, sunt tratate ca fiind plătite salariatului ca parte a remunerării și apoi plătite de salariat fondului. Impozitele reținute de către unități ale administrației publice din remunerarea salariaților lor, cum ar fi impozitele reținute la sursă și plătite altor subsectoare ale administrațiilor publice sunt tratate ca fiind plătite direct de către salariați. În acest caz, angajatorul administrație publică este pur și simplu agent de colectare pentru a doua unitate a administrației publice.
- 20.161. În procesul de consolidare apar dificultăți practice. De exemplu, atunci când o operațiune de consolidat este identificată în evidențele unei unități, este de așteptat ca operațiunea corespunzătoare să fie găsită în conturile unității în contrapartidă; dar poate să nu apară acolo, precum poate să fie înregistrată într-o perioadă diferită, poate avea o valoare diferită sau poate fi clasificată ca un alt tip de operațiune datorită unor practici de contabilitate diferite. Aceste dificultăți sunt inerente în sistemul cvadruplu de înregistrare utilizat în SEC, dar ele pot fi mai evidente în cazul operațiunilor dintre administrațiile publice.

ASPECTE CONTABILE CARE PRIVESC ADMINISTRAȚIILE PUBLICE

- 20.162. Principiile conturilor naționale se aplică sectorului administrațiilor publice în același mod în care se aplică altor sectoare ale economiei. Totuși, din cauza naturii economice a activităților unităților administrației publice sau din cauza unor aspecte de ordin practic, în această secțiune sunt prezentate reguli suplimentare.
- 20.163. În mod similar, principiile conturilor naționale se aplică în același mod determinării veniturilor și cheltuielilor administrațiilor publice. Totuși, aceste principii, incluzând mai ales principiul dreptului constat, sunt aplicate ținând seama de faptul că există constrângeri în materie de solvabilitate și lichiditate ale administrațiilor publice, care sunt fundamental diferite în raport cu alți indicatori. În cazul în care cheltuielile sunt înregistrate în conturile administrațiilor publice în momentul în care sunt efectuate de către fiecare unitate a administrației publice, indiferent de întârzierile lungi de plată, veniturile ar trebui să fie înregistrate în conturi numai atunci când există o probabilitate mare și suficientă certitudine că fluxurile de numerar respective vor avea loc efectiv.
- 20.164. În momentul clasificării unei operațiuni, contabilii naționali nu sunt constrânși de denumirea operațiunii din conturile publice ale administrațiilor publice sau din contabilitatea unei societăți. Ca exemplu, o plată de valoare mare către administrațiile publice efectuată din rezervele societății sau din vânzarea de active și denumită „dividend” în conturile publice este categorisită ca superdividend și înregistrată în conturile naționale ca operațiune financiară – este vorba de o retragere de participatie. Raportarea realității economice în cazul în care este diferită de forma juridică este un principiu de contabilitate fundamental, menit a asigura coerența, precum și faptul că operațiunile similare vor produce efecte similare asupra conturilor macroeconomice, indiferent de dispozițiile juridice. Acest fapt este de o importanță deosebită pentru operațiunile care implică administrațiile publice.

Veniturile din impozite

Caracterul veniturilor din impozite

- 20.165. Impozitele sunt plăți obligatorii fără contrapartidă, în numerar sau în natură, efectuate de unități instituționale către administrațiile publice sau către organisme supranaționale care își exercită suveranitatea sau alte puteri. Acestea constituie, de obicei, cea mai mare parte a veniturilor publice. Impozitele sunt privite în sistem ca operațiuni, deoarece sunt considerate a fi interacțiuni între unități efectuate de comun acord. Impozitele sunt descrise ca fiind fără contrapartidă deoarece administrațiile publice nu prevăd nimic proporțional în schimbul plății pentru unitatea individuală care efectuează plata.

- 20.166. Cu toate acestea, există cazuri în care administrațiile publice oferă ceva unității individuale în schimbul plății, sub formă de acordare directă a unui permis sau a unei autorizații. În acest caz, plata este parte a unui proces obligatoriu care asigură recunoașterea adecvată a proprietății și desfășurarea adecvată a activităților, în concordanță cu legea. Categorisirea unor astfel de plăți ca impozite sau ca vânzare a unui serviciu sau ca vânzare a unui activ de către administrațiile publice necesită reguli suplimentare. Regulile suplimentare sunt prezentate în capitolul 4.

Creditele fiscale

- 20.167. Îlesnirile fiscale pot lua forma unei reduceri fiscale, scutiri sau deduceri – care se scade din baza de impozitare – sau a unui credit fiscal – care se scade direct din obligațiile fiscale datorate de către gospodăria sau societatea beneficiară. Creditele fiscale pot fi de plătit, în sensul că orice sumă din credit care depășește obligațiile fiscale va fi plătită beneficiarului. Prin contrast, unele credite fiscale nu sunt de plătit și sunt descrise ca „nerecuperabile”. Acestea sunt limitate la dimensiunea obligației fiscale.
- 20.168. În conturile naționale, o îlesnire fiscală care este încorporată în sistemul fiscal este înregistrată ca o reducere a obligațiilor fiscale și, prin urmare, ca o reducere a veniturilor fiscale ale administrațiilor publice. Acesta este cazul reducerilor fiscale, scutirilor și deducerilor, deoarece ele intră direct în calculul obligațiilor fiscale. Acesta va fi și cazul creditelor fiscale care nu sunt de plătit, deoarece valoarea lor pentru contribuabil este limitată la dimensiunea obligațiilor lor fiscale. Prin contrast, acesta nu este cazul creditelor fiscale de plătit, care, prin definiție, pot afecta atât necontribuabilii, cât și contribuabilii. Deoarece sunt exigibile, creditele fiscale de plătit sunt clasificate ca cheltuieli și înregistrate ca atare, la valoarea lor totală. Veniturile din impozite ale administrațiilor publice vor fi, prin urmare, respectivele obligații, fără să existe reduceri pentru creditele fiscale de plătit acordate, iar cheltuielile administrațiilor publice vor include toate creditele fiscale de plătit acordate. Aceasta nu are niciun impact asupra capacității/necesarului net de finanțare al administrațiilor publice, dar are un impact atât asupra sarcinii fiscale, cât și asupra cheltuielilor administrațiilor publice și asupra raporturilor corespunzătoare care au ca numitor PIB-ul. Prezentarea datelor statistice permite calculul creditelor fiscale pe bază netă.

Sumele de înregistrat

- 20.169. Înregistrarea corectă a veniturilor fiscale este esențială pentru măsurarea activităților și performanței administrațiilor publice. Sumele de înregistrat ar trebui să corespundă sumelor pentru care există o mare probabilitate de a fi efectiv colectate de către administrațiile publice: aceasta implică faptul că sumele declarate dar considerate necollectabile nu ar trebui să fie înregistrate ca venituri.

Sumele necollectabile

- 20.170. În toate cazurile, ar trebui să fie înregistrate doar sumele cu privire la care administrațiile publice consideră în mod realist că vor fi colectate. Impozitele necollectabile nu ar trebui să fie contabilizate în capacitatea/necesarul net de finanțare al administrațiilor publice și, în general, nu în veniturile totale. Prin urmare, impactul impozitelor și al cotizațiilor sociale înregistrate în sistem în conformitate cu principiul dreptului constatat asupra capacității/necesarului net de finanțare al administrațiilor publice este echivalent, pentru o perioadă de timp rezonabilă, cu sumele corespunzătoare încasate efectiv. Normele de înregistrare a impozitelor și a cotizațiilor sociale sunt explicate în capitolul 4.

Momentul înregistrării

Înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constatat

- 20.171. În cazul principiului dreptului constatat, fluxurile se înregistrează în momentul în care valoarea economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau lichidată. Este diferită de înregistrarea în funcție de momentul plății efective și, în principiu, de înregistrarea în funcție de scadență, definită ca momentul cel mai târziu în care se pot face plățile fără comisioane/majorări sau penalități suplimentare. Orice perioadă de timp între momentul în care o plată este exigibilă și momentul în care este efectiv efectuată este contabilizată prin înregistrarea unei sume de încasat sau a unei sume de plătit în conturile financiare. Înregistrarea în SEC se face în conformitate cu principiul dreptului constatat. Pentru unele operațiuni, cum ar fi plata dividendelor sau unele transferuri specifice, se utilizează scadența.

Înregistrarea impozitelor în conformitate cu principiul dreptului constatat

- 20.172. Pentru administrațiile publice, înregistrarea veniturilor și a creanțelor concomitent cu evenimentul determinant este deosebit de dificilă deoarece, adesea, înregistrările administrațiilor publice, de exemplu cele privind impozitele, se bazează pe încasări. Atunci când impozitele exigibile sunt calculate utilizând evaluările de impozite datorate, există un risc de supraînregistrare a veniturilor fiscale, care reprezintă un agregat esențial al finanțelor publice.
- 20.173. Perioada de timp dintre momentul în care o operațiune este înregistrată ca angajament în conturile nefinanciare și momentul în care se face efectiv plata este acoperită prin înregistrarea unui cont de primit în contul financiar din conturile unei părți și a unui cont de plătit în conturile celeilalte părți. În cazurile în care se efectuează o plată în avans către administrațiile publice, care acoperă două sau mai multe perioade contabile, în contul financiar al administrațiilor publice se înregistrează un cont de plătit, care reprezintă o formă de acordare de împrumut, corespunzând sumelor datorate în perioadele viitoare. Acest pasiv se lichidează atunci când se înregistrează sumele datorate corespunzătoare operațiunii în perioadele viitoare. Cu toate acestea, înregistrarea unui astfel de pasiv se efectuează numai atunci când administrațiile publice au, în mod legal sau printr-o obligație implicită, obligația de a efectua o rambursare către plătitor corespunzătoare sumelor plătite în avans, dacă evenimentul impozabil nu survine.

20.174. În conformitate cu înregistrarea în conformitate cu principiul dreptului constat, impozitele ar trebui să fie înregistrate în momentul în care au loc activitățile, operațiunile sau celelalte evenimente care generează obligația de a plăti impozite – cu alte cuvinte, atunci când se petrec evenimentele impozabile – și nu atunci când plățile sunt scadente sau când sunt realizate efectiv. Acest moment este, de obicei, atunci când venitul este obținut sau atunci când are loc o operațiune (cum ar fi achiziționarea de bunuri și servicii) care generează obligația, în măsura în care obligația fiscală poate fi măsurată în mod fiabil. Diversele măsuri instituționale instituite în vederea impozitării (existența sau absența evaluărilor, de exemplu registrele fiscale) poate duce, în practică, la utilizarea de metode diferite de înregistrare, în funcție de caracteristica impozitului. Astfel, în special atunci când nu sunt disponibile evaluări fiabile sau atunci când sumele care este puțin probabil să fie colectate nu pot fi estimate cu precizie, metoda înregistrării pe baza încasărilor ajustate în funcție de timp este considerată un substitut acceptabil pentru înregistrarea pe baza drepturilor constatate.

20.175. În practică, în situația în care impozitele sunt întemeiate pe evaluări, este permisă o anumită flexibilitate în ceea ce privește momentul înregistrării în cazul în care măsurarea nu se poate efectua într-un mod fiabil înainte de momentul evaluării. În special, pentru impozitele pe venit, sistemele de impozitare pot necesita crearea unui registru fiscal sau a unei alte forme de calcul fiscal înainte ca sumele reprezentând impozitele datorate să fie cunoscute într-un mod fiabil, luând în considerare modificările ratelor de impozitare și rectificările finale. Acest moment, care ar putea fi cel în care comportamentul economic al gospodăriilor populației este afectat, este un moment acceptabil pentru înregistrare. Acesta nu este reprezentat neapărat de perioada contabilă în care este primită plata.

Dobânzi

20.176. Dobânda este o cheltuială efectuate de un debitor pentru utilizarea fondurilor altei unități. În temeiul condițiilor instrumentului financiar convenit între părți, dobânzile (D.41) reprezintă suma pe care debitorul are obligația să o achite creditorului într-o perioadă dată fără a reduce suma reprezentând principalul exigibil.

20.177. Dobânda se clasifică în cadrul veniturilor din proprietate (D.4). Spre deosebire de dividende (D.421), dobânzile (D.41) îndreptățesc deținătorul/imprumutătorul la un venit fix și predeterminat (sau în conformitate cu o referință convenită în cazul unei rate fluctuante a dobânzii). Dobânda este, de obicei, un element de cost major al administrațiilor publice, deoarece, pe piață, administrațiile publice reprezintă adesea împrumutați structurali.

20.178. În cadrul sistemului, dobânzile sunt înregistrate pe baza principiului dreptului constat, adică dobânzile se înregistrează ca acumulându-se în mod continuu în timp către creditor, calculate la valoarea principalului exigibil.

20.179. Există două metode prin care valoarea unui titlu de valoare emis la o valoare mai mică decât cea nominală poate fi determinată în timpul vieții sale, în cazul în care rata în vigoare a dobânzii este diferită de rata în vigoare la momentul emisiunii. Metoda debitorului este din perspectiva unității care a emis titlul de valoare, iar metoda creditorului este din perspectiva unității care deține titlul de valoare. Conform metodei debitorului, rata dobânzii convenite la început este utilizată pe toată durata de viață a titlului de valoare. Conform metodei creditorului, rata actuală a dobânzii este utilizată pentru a evalua dobânda corespunzătoare între două momente oarecare din durata de viață a titlului de valoare.

20.180. Dobânda produsă este înregistrată conform metodei debitorului, adică: pe baza ratei sau a randamentului care prevalează în momentul creării instrumentului financiar. Astfel, cheltuielile cu dobânzile care se înregistrează pentru titlurile de natura datoriei cu dobândă fixă nu variază în timp în concordanță cu fluctuațiile pieței, în pofida faptului că valoarea de piață a titlurilor de valoare fluctuează și că, în consecință, costurile de oportunitate pentru menținerea acestei datorii variază. În acest mod, cheltuielile cu dobânzile evită volatilitatea pe care metoda creditorului ar genera-o. Răscumpărarea titlurilor de valoare de pe piață, cu o primă sau cu o reducere față de principalul exigibil, nu determină nicio înregistrare în venituri sau cheltuieli la momentul cumpărării sau mai târziu. În schimb, orice valoare de răscumpărare cu o primă sau cu o reducere reflectă definitivarea, înregistrată în conturile financiare, a unui câștig sau a unei pierderi din deținere care a fost angajată în trecut și care a fost înregistrată în conturile de reevaluare la momentul respectiv.

20.181. Înregistrarea dobânzii ca acumulare continuă are drept consecință, de exemplu pentru un titlu de valoare, faptul că impozitul pe dobânda produsă se înregistrează începând cu momentul în care titlu de valoare a fost emis și nu se așteaptă momentul plății primului cupon (adesea în anul următor, în cazul clasic al unui titlu de valoare cu o plată a cuponului anuală). Aceasta înseamnă, de asemenea, că dobânda produsă aferentă titlurilor de valoare începe să apară ca pasiv de îndată ce dobânda emisă este reinvestită în activul financiar aferent. Ca urmare, stocul de dobândă produsă exigibilă este întotdeauna de adăugat la valoarea principalului instrumentului aferent și, ulterior, orice plăți de dobânzi reduc pasivele debitorului. Acest principiu de bază vizează toate instrumentele financiare purtătoare de dobândă.

20.182. În multe țări, obligațiunile sau titlurile de stat sunt emise în tranșe fungibile, pe o perioadă de câțiva ani, în aceleași condiții de rată nominală a dobânzii. Deoarece randamentul pieței la momentul vânzării ulterioare a tranșelor variază, fiecare tranșă este vândută efectiv cu o primă sau cu o reducere. Astfel, rata dobânzii convenite la momentul emiterii obligațiunilor este utilizată pentru calcularea dobânzii, care va fi diferită pentru fiecare tranșă, reflectând amortizări diferite pentru prima sau reducerea în cauză, într-un mod similar cu amortizarea reducerilor pentru obligațiunile cu cupon zero.

20.183. Prețul de emisiune al obligațiunilor și titlurilor emise în tranșe fungibile și purtătoare de cupoane include o sumă pentru cupoane angajate până la data respectivă, care sunt efectiv „vândute” la emiterea lor. Aceste cupoane vândute nu reprezintă nici venituri ale administrațiilor publice la momentul vânzării, nici nu sunt tratate ca primă. În schimb, ele sunt privite ca avans financiar:

Obligațiunile cu discount și obligațiunile cu coupon zero

20.184. Obligațiunile cu coupon zero sunt instrumente prin care debitorul nu are nicio obligație de a face vreo plată către creditor până la rambursarea obligațiunii. Valoarea principalului împrumutat este mai mică decât valoarea obligațiunii care va fi rambursată de către debitor. În fapt, pasivul debitorului este descărcat printr-o plată unică la scadență care acoperă atât valoarea principalului, cât și dobânda produsă pe durata de viață a instrumentului. Diferența dintre suma rambursată la sfârșitul contractului și suma inițială luată cu împrumut este dobânda și este repartizată de-a lungul perioadelor contabile dintre începutul și sfârșitul contractului. Dobânda produsă în fiecare perioadă este tratată ca și cum ar fi plătită de către debitor și apoi reinvestită ca sumă suplimentară aferentă aceluiași pasiv. Cheltuielile cu dobânzile și creșterile pasivului sunt apoi înregistrate simultan în fiecare perioadă.

20.185. Creșterea treptată a valorii de piață a unei obligațiuni atribuibilă cumulului dobânzilor produse și reinvestite reflectă o creștere a principalului exigibil, adică a valorii activului.

20.186. Același principiu se aplică obligațiunilor reduse sau obligațiunilor emise cu o primă. În acest caz, cheltuielile cu dobânzile care se înregistrează reprezintă suma dobânzilor produse aferente couponului, astfel cum se specifică în contract, plus suma produsă în fiecare perioadă atribuibilă diferenței dintre prețul de rambursare și prețul de emisiune.

Titlurile de valoare indexate

20.187. Titlurile de valoare indexate sunt instrumente financiare, de obicei obligațiuni pe termen lung, pentru care sumele corespunzând plăților periodice și/sau principalului sunt indexate în funcție de un indice de preț sau de un alt indice. Orice plăți suplimentare către creditori efectuate din cauza variațiilor indicelui sunt considerate dobândă, inclusiv majorarea principalului, care trebuie înregistrate ca acumulându-se în mod continuu. Atunci când valoarea principalului este corelată cu un indice, diferența dintre prețul final de rambursare și prețul de emisiune este tratată ca dobândă angajată pe durata de viață a activului, în plus față de orice dobândă datorată în perioada respectivă.

Instrumente financiare derivate

20.188. În SEC, definitivarea operațiunilor swap nu se consideră că generează venit din proprietate. Definitivările aferente instrumentelor financiare derivate sunt operațiuni financiare care se înregistrează în momentul schimbului efectiv de instrumente financiare.

Deciziile judecătorești

20.189. În situația în care o instanță judecătorească hotărăște că trebuie plătită o despăgubire sau că o operațiune trebuie anulată, rezultând din sau legată de evenimente din trecut, momentul înregistrării cheltuielilor sau a veniturilor este cel în care solicitanții au un drept automat și incontestabil asupra unei anumite sume care poate să fie determinată individual și în care este improbabil ca solicitanții să nu solicite ceea ce li se cuvine. În cazul în care instanța judecătorească stabilește doar un principiu de despăgubire sau în cazul în care creanțele trebuie să fie revizuite în sensul eligibilității și al determinării sumei de către serviciile administrative, cheltuielile sau veniturile se înregistrează de îndată ce valoarea obligației este determinată în mod fiabil.

Cheltuielile militare

20.190. Sistemele militare de armament, care cuprind vehicule și alte echipamente precum nave de război, submarine, avioane militare, tancuri, purtătoare și lansatoare de rachete etc. sunt utilizate continuu în producția de servicii de apărare. Acestea reprezintă active fixe, precum cele utilizate continuu mai mult de un an în producția civilă. Achiziționarea lor este înregistrată ca formare de capital fix brut, adică sub formă de cheltuieli de capital. Produsele cu utilizare unică, cum ar fi muniția, proiectilele, rachetele și bombele sunt tratate ca stocuri militare. Cu toate acestea, unele tipuri de rachete balistice sunt considerate ca oferind un serviciu continuu de descurajare și, prin urmare, îndeplinesc criteriile generale de clasificare ca active fixe.

20.191. Momentul înregistrării achiziționării activului este momentul transferului dreptului de proprietate asupra activului. În cazul contractelor pe termen lung care implică sisteme complexe, momentul înregistrării transferului de active ar trebui să fie la livrarea efectivă a activelor, nu în momentul încasării. Dacă unele contracte pe termen lung cuprind suplimentar furnizarea de servicii, cheltuielile administrațiilor publice ar trebui înregistrate în momentul prestării serviciilor, înregistrate separat de transferul activelor.

20.192. Dacă echipamentul militar este oferit în leasing, operațiunea este înregistrată invariabil ca un leasing financiar și nu ca un leasing operațional. Aceasta implică faptul că înregistrarea unei achiziții de active militare are drept contrapartidă angajarea unui împrumut imputat de către administrațiile publice utilizatoare. Prin urmare, plățile efectuate de către administrațiile publice sunt înregistrate ca plăți pentru serviciul datoriei, o parte ca rambursare a împrumutului, iar o altă parte ca dobândă.

Relațiile administrațiilor publice cu societățile publice

Investițiile de tip participații în societăți publice și distribuirea câștigurilor

20.193. Unitățile administrației publice au o relație strânsă cu societățile publice și cu cvasisocietățile pe care le dețin. În pofida acestei relații strânse, fluxurile dintre o unitate a administrațiilor publice și societatea sau cvasisocietatea pe care o controlează, aferente investițiilor de participații sunt tratate în același mod cu fluxurile dintre orice societate și proprietarii săi: investiții de tip participații de la investitor în unitatea în care s-a investit; distribuirea câștigurilor de către unitatea în care s-a investit către investitor.

Investițiile de tip participații

20.194. O investiție de participații are loc atunci când agenții economici plasează fonduri la dispoziția societăților în schimbul promisiunii obținerii în viitor de dividende sau de alte tipuri de câștiguri. Suma investită este denumită capitalul propriu și este o parte din fondurile proprii ale societății care dispune de un grad ridicat de libertate în modul de utilizare a acestora. În schimb, deținătorii primesc acțiuni sau alte forme de participații. Acestea reprezintă drepturi de proprietate asupra societăților și cvasisocietăților și îndreptățesc deținătorii la:

- (a) o parte din orice dividende (sau retrageri de venituri din cvasisocietăți) plătite la alegerea societății, dar nu în raport cu un venit fix și predeterminat; precum și
- (b) o parte din activele nete ale societății în caz de lichidare a acesteia

din acest motiv, acțiunile fiind active financiare.

20.195. Este important să se facă distincție între retragerea de participații de către societate în beneficiul proprietarului acesteia și rentabilitatea investițiilor de participații, în special veniturile câștigate sub formă de dividende. Numai distribuțiile regulate din venitul întreprinderii sunt înregistrate ca dividende de către societăți sau ca retrageri de venituri în cazul cvasisocietăților. Plățile cu valoare mare și neregulate către deținător sunt înregistrate ca retragere de participații.

20.196. Este necesar să se determine dacă plățile efectuate de administrațiile publice către societățile publice reprezintă cheltuieli ale administrațiilor publice sau achiziționare a unui activ, reprezentând astfel o operațiune financiară, și invers, dacă distribuțiile către administrațiile publice de către societăți publice sunt venituri ale administrațiilor publice sau o operațiune financiară.

Infuziile de capital

Subvențiile și infuziile de capital

20.197. Subvențiile sunt transferuri curente, de obicei făcute în mod regulat, de la administrațiile publice sau, ocazional, de la restul lumii, către producătorii care influențează nivelurile lor de producție, prețurile la care producțiile lor sunt vândute sau remunerarea factorilor de producție.

20.198. Plățile cu valoare mare și neregulate către societăți publice, denumite adesea „infuzii de capital”, nu sunt subvenții. Acestea reprezintă evenimente care vizează capitalizarea sau recapitalizarea societății beneficiare, fiind puse la dispoziția acesteia din urmă pe termen lung. Potrivit „testului infuziei de capital”, astfel de infuzii de capital sunt fie transferuri de capital, fie achiziții de participații, fie o combinație a acestora. Cele două cazuri sunt după cum urmează:

- (a) o plată care urmărește să acopere pierderi acumulate, excepționale sau viitoare sau care este efectuată pentru a pune în aplicare politici publice este înregistrată ca un transfer de capital. Pierderile excepționale sunt pierderi mari înregistrate într-o singură perioadă contabilă în conturile unei întreprinderi, care de obicei provin din reevaluarea la valori inferioare a activelor din contul de patrimoniu, astfel încât societatea este amenințată de dificultăți financiare (fonduri proprii negative, risc de insolvență ...).
- (b) o plată prin care administrațiile publice acționează în calitate de acționar, în sensul că preconizează în mod justificat că vor beneficia de o rată suficientă de recuperare a investiției sub formă de dividende sau de câștiguri din deținere reprezintă achiziționare de participații. Societatea trebuie să beneficieze de un grad mare de libertate în modul de a utiliza fondurile puse la dispoziție. În situația în care investitorii privați participă la infuzia de capital, iar condițiile pentru investitorii privați și publici sunt similare, aceasta este o dovadă că plata este probabil să reprezinte o achiziționare de participații.

- 20.199. În multe cazuri, plățile efectuate de unități ale administrațiilor publice către societăți publice sunt destinate să compenseze pierderile din trecut sau din viitor. Plățile efectuate de administrațiile publice sunt tratate ca achiziții de participații numai în cazul în care există dovezi suficiente cu privire la rentabilitatea viitoare a societății și la capacitatea sa de a plăti dividende.
- 20.200. Având în vedere că infuziile de capital cresc fondurile proprii ale unității în care s-a investit, este probabil să ducă și la o creștere a participației investitorului în unitatea în care s-a investit. Acesta este în mod automat cazul acelor societăți cu capital 100 % public a căror participație este reprezentată de valoarea fondurilor proprii. O astfel de creștere a participației nu este utilizată ca un criteriu pentru a judeca natura infuziei de capital; în schimb, aceasta conduce la o înregistrare în contul de reevaluare atunci când infuzia se înregistrează ca transfer de capital, precum și la o înregistrare în conturile financiare atunci când infuzia se înregistrează ca majorare de participație.

Normele aplicabile în circumstanțe speciale

- 20.201. Infuziile de capital efectuate în contextul privatizării, atunci când privatizarea este de așteptat să se petreacă în termen mai mic de un an, sunt înregistrate ca o operațiune cu participații corespunzând sumei care nu depășește veniturile din privatizare, restul fiind supus testului infuziei de capital. Veniturile din privatizare sunt apoi utilizate pentru a rambursa infuzia de capital.
- 20.202. Infuziile de capital pot fi efectuate prin anulare de datorii sau prin preluare de datorii. Normele contabile aplicabile respectivelor evenimente determină faptul că plata reprezintă un transfer de capital, cu excepția cazurilor de privatizare în care reprezintă achiziționare de participații, a căror valoare se încadrează în suma încasată din privatizare.
- 20.203. Infuziile de capital în natură, prin furnizarea de active nefinanciare, sunt fără impact asupra capacității/necesarului net de finanțare. Când se preconizează că infuzia generează o rată suficientă de recuperare a investiției, aceasta este tratată ca modificări de clasificare sectorială sau de structură (K.61), activul furnizat intrând în contul de patrimoniu al societății prin cealaltă modificare a volumului conturilor de active. Când se preconizează că infuzia nu generează o rată suficientă de recuperare a investiției, se înregistrează un transfer de capital (ajutoare pentru investiții, D.92) împreună cu o înregistrare în contrapartidă în cedarea de active nefinanciare (P.5 sau NP).

Operațiunile fiscale

- 20.204. Operațiunile fiscale sunt efectuate de către administrațiile publice și sunt finanțate din buget în conformitate cu procedurile bugetare uzuale. Cu toate acestea, unele operațiuni provenind de la unități ale administrațiilor publice pot implica intervenția entităților care nu sunt administrate conform cadrului juridic al administrațiilor publice, incluzând societăți publice. Deși acestea nu vor fi raportate în buget și ar putea scăpa procedurilor de control uzuale, este adecvat să fie înregistrate ca venituri și cheltuieli ale administrațiilor publice. Aceasta deoarece SEC recunoaște situația în care administrațiile publice reprezintă partea principală într-o operațiune, iar societatea publică acționează ca un agent.

Distribuirile societăților publice

Dividende versus retrageri de participații

- 20.205. Câștigurile din investiții de tip participații în societăți publice pot fi înregistrate ca o operațiune de distribuire, de obicei dividende, sau ca o operațiune financiară. Dividendele sunt venituri din proprietate. Resursele disponibile pentru distribuirea de dividende sunt reprezentate de venitul întreprinderii. Astfel, resursele din care se plătesc dividendele nu ar include nici încasările obținute din vânzări de active, nici distribuirile de câștiguri din reevaluare. Dividende finanțate din, sau bazate pe, astfel de surse sunt înregistrate ca retragere de participații. Aceleași principii de bază se aplică și retragerilor din veniturile cvasisocietăților.
- 20.206. Plățile cu valoare mare și neregulate sau plățile care depășesc venitul anual al întreprinderii sunt denumite superdividende. Acesta sunt finanțate din rezerve acumulate sau din vânzarea de active și sunt înregistrate ca retragere de participații egală cu diferența dintre plată și venitul întreprinderii corespunzător perioadei contabile relevante. În absența unui indicator al venitului întreprinderii, este utilizat ca substitut profitul din exploatare din conturile întreprinderii.
- 20.207. Dividendele intermediare sunt înregistrate ca venit din proprietate (D.42) în măsura în care acestea pot fi corelate cu veniturile acumulate ale societății. În practică, trebuie îndeplinite două condiții:
- societatea care efectuează această plată întocmește conturi aferente unor perioade scurte disponibile publicului, iar plata se bazează pe cel puțin două trimestre;
 - plata intermediară ar trebui să fie proporțională cu dividendele plătite în anii precedenți, în concordanță cu rata uzuală de recuperare a investiției de către acționari și cu tendința de creștere a societății.

Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, plata intermediară se înregistrează ca avans financiar, clasificată în alte conturi de primit/de plătit (F.8), până când se determină rezultatul anual, având în vedere necesitatea de a efectua testul privind superdividendul, mai exact compararea dividendelor intermediare cu venitul întreprinderii în anul respectiv.

Impozite versus retrageri de participații

- 20.208. Impozitele au o bază juridică și se află sub controlul unei proceduri legislative. Aceste operațiuni, care survin prin acord comun, constituie principalele venituri ale administrațiilor publice.
- 20.209. Cu toate acestea, se poate întâmpla uneori ca o operațiune descrisă ca impozit în documentele juridice să nu fie înregistrată ca atare în SEC. Un exemplu este cazul unei privatizări indirecte. În cazul în care o societate publică de tip holding vinde participația sa într-o altă societate publică și remite o parte din încasări administrațiilor publice sub forma unui impozit, sau este datoare cu un impozit generat de evenimentul de privatizare și de câștigurile realizate în consecință, încadrate ca impozit pe câștigurile de capital, plata se înregistrează ca o operațiune financiară.

Privatizarea și naționalizarea

Privatizarea

- 20.210. Privatizarea implică în mod obișnuit vânzarea de către administrațiile publice a unor acțiuni sau a altor forme de participație într-o societate publică. Veniturile din privatizare nu sunt venituri ale administrațiilor publice, ci o operațiune financiară înregistrată în contul financiar, fără nici un impact asupra deficitului/excedentului administrațiilor publice, deoarece acest eveniment este neutru din punct de vedere al valorii nete, fiind o reclasificare a activelor (AF.5 în raport cu AF.2) în contul de patrimoniu al administrațiilor publice. O vânzare directă de active nefinanciare, cum ar fi mai degrabă clădiri și terenuri decât o întreagă societate, se înregistrează în contul de capital ca cedare de active fixe sau de active neproduse nefinanciare, cu excepția situației în care este efectuată în contextul restructurării societății.
- 20.211. Orice cumpărare de servicii pentru a îndeplini acest proces ar trebui, totuși, să fie înregistrată ca un consum intermediar al administrațiilor publice și nu ar trebui eliminată din calcularea veniturilor nete obținute din privatizare. Astfel, veniturile din privatizare se înregistrează la valoarea brută în conturile financiare.

Privatizările indirecte

- 20.212. Privatizarea se poate efectua în cadrul unor acorduri instituționale mai complicate. De exemplu, activele unei societăți publice pot fi vândute de către o societate publică holding sau de către o altă societate publică, controlate de administrațiile publice, încasările revenind, total sau parțial, administrațiilor publice. În toate cazurile, plata către administrațiile publice a încasărilor rezultate din vânzarea de active în acest mod se înregistrează ca o operațiune financiară, indiferent de modul în care este prezentată în contabilitatea administrațiilor publice sau a filialei sale, cu o scădere simultană a numărului de acțiuni și a altor participații corespunzând lichidării parțiale a activelor societății holding. Orice venituri din privatizare reținute de societatea holding sunt încasări din privatizare ale administrațiilor publice reinvestite prin intermediul unei infuzii de capital, care în continuare sunt supuse testului infuziei de capital pentru a determina natura plății.
- 20.213. De asemenea, poate exista situația în care societatea publică de tip holding sau altă societate publică acționează ca o „agenție de restructurare”. Într-un astfel de context, încasările din vânzare pot să nu fie plătite administrațiilor publice, ci păstrate de către agenția de restructurare pentru a infuza capital în alte întreprinderi. În cazul în care unitatea de restructurare, indiferent de statutul ei juridic, acționează ca un agent direct al administrațiilor publice, funcția ei principală este de a restructura și de a modifica statutul de proprietate al societăților publice și de a direcționa fonduri de la o unitate la alta. Clasificarea unității va fi în mod normal în cadrul sectorului administrațiilor publice. Totuși, atunci când unitatea de restructurare este o societate holding care controlează un grup de filiale, doar o mică parte a activității sale fiind dedicată direcționării de fonduri în modul descris mai sus, în numele administrațiilor publice și pentru scopuri din sfera politicilor publice, societatea publică de tip holding este clasificată într-unul dintre sectoarele societăților în funcție de activitatea lor principală, iar operațiunile efectuate în numele administrațiilor publice trebuie să fie reclasate în sectorul administrațiilor publice.

Naționalizarea

- 20.214. Naționalizare înseamnă trecerea sub controlul administrațiilor publice a unor active specifice sau a unei întregi societăți, de obicei prin achiziționarea majorității sau a totalității participațiilor în societate.
- 20.215. Naționalizarea ia de obicei forma unei achiziționări de acțiuni: administrațiile publice cumpără toate sau o parte din acțiunile societății la prețul de piață – sau la un preț suficient de apropiat, având în vedere practicile de piață uzuale în raport cu evaluarea societăților având același obiect de activitate. Operațiunea se face prin acord comun, chiar dacă precedentul proprietar poate avea puține șanse să refuze oferta sau să negocieze prețul. Achiziționarea de acțiuni este o operațiune financiară care se înregistrează în contul financiar.
- 20.216. În mod excepțional, administrațiile publice pot dobândi dreptul de proprietate asupra unei societăți prin intermediul unei alocări de fonduri sau al unei confiscări: schimbarea dreptului de proprietate asupra activelor nu este rezultatul unei operațiuni efectuate de comun acord. Nu există nicio plată către proprietari sau o astfel de plată efectuată nu reflectă valoarea justă a activelor. Diferența dintre valoarea de piață a activelor achiziționate și orice despăgubire prevăzută este înregistrată ca o confiscare necompensată în contul altor modificări de volum al activelor.

Operațiunile cu banca centrală

20.217. În practică se observă două tipuri de plăți efectuate de banca centrală către administrațiile publice:

- (a) plățile efectuate în mod regulat, de obicei sub formă de dividende, bazate pe activitatea curentă a băncii centrale (cum ar fi gestionarea rezervelor de valută străină). Aceste plăți sunt înregistrate ca dividende atâta timp cât nu sunt mai mari decât un indicator al venitului net din exploatare, constituit din venitul net din proprietate, minus costuri și orice alt transfer. Sumele în excedent față de această sumă se înregistrează ca o reducere de participație;
- (b) plăți excepționale în urma vânzării sau reevaluării activelor de rezervă. Aceste plăți sunt înregistrate ca retragere de participații. Justificarea este aceea că valoarea acestor active afectează valoarea pasivelor sub formă de participații ale băncii centrale, precum și activele sub formă de participații ale administrațiilor publice. Astfel, câștigurile din deținere aferente activelor de rezervă ale băncii centrale au drept contrapartidă activele sub formă de participație ale administrațiilor publice prin intermediul pasivelor sub forma de participație ale băncii centrale.

Plățile efectuate de administrația centrală către banca centrală se înregistrează într-un mod similar celui pentru alte societăți publice. În speță, plățile cu valoare mare sunt supuse „testului infuziei de capital” pentru a determina caracterul plăților.

Restructurările, fuziunile, și reclasificările

20.218. Când o societate publică este restructurată, activele și pasivele financiare pot apărea sau dispărea, ceea ce reflectă relații financiare noi. Aceste modificări sunt înregistrate ca modificări de clasificare sectorială sau de structură în contul altor modificări de volum al activelor. Un exemplu de astfel de restructurare este cel în care o societate este împărțită în două sau mai multe unități instituționale, rezultând active și pasive financiare noi.

20.219. Pe de altă parte, cumpărarea de acțiuni și de alte participații într-o societate ca parte a unei fuziuni se înregistrează ca operațiune financiară între societatea cumpărătoare și proprietarul precedent.

20.220. Orice modificare în clasificarea activelor și pasivelor care nu este legată de restructurare sau de modificări de clasificare sectorială, cum ar fi monetizarea sau demonetizarea aurului, este înregistrată ca o modificare în clasificarea activelor sau pasivelor în contul altor modificări de volum al activelor.

Operațiunile cu datorii

20.221. Operațiunile cu datorii pot fi deosebit de importante pentru sectorul administrațiilor publice, deoarece acestea reprezintă adesea o modalitate a administrațiilor publice de a oferi ajutor economic altor unități. Înregistrarea acestor operațiuni este tratată în capitolul 5. Principiul general pentru orice ștergere sau preluare de datorii ale unei unități de către o altă unitate, efectuate de comun acord, este de a se recunoaște faptul că există un transfer voluntar de patrimoniu între cele două unități. Aceasta înseamnă că operațiunea în contrapartidă corespunzătoare pasivului preluat sau creanței șterse este un transfer de capital. De obicei nu are loc un flux monetar, iar acest fapt poate fi caracterizat ca un transfer de capital în natură.

Preluarea de datorii, anularea de datorii și scoaterea din evidențele contabile a datoriilor

Preluarea și anularea de datorii

20.222. Preluarea de datorii înseamnă asumarea de către o unitate a responsabilității pentru pasivele aflate în stoc ale altei unități către un creditor. Aceasta se întâmplă frecvent în situația în care administrațiile publice au garantat o datorie a altei unități, iar garanția este executată sau activată.

20.223. În situația în care administrațiile publice preiau o datorie, operațiunea în contrapartidă a noului pasiv al administrațiilor publice este un transfer de capital în favoarea debitorului intrat în incapacitate de plată. Cazul în care un activ financiar este înregistrat în contrapartidă trebuie examinat cu grijă. Există două contexte diferite:

- (a) un activ efectiv preexistent este achiziționat în raport cu un terț, la fel ca în cazul asigurărilor garantate ale exporturilor. Astfel, administrațiile publice înregistrează, ca operațiune în contrapartidă pentru noul pasiv, achiziționarea unui activ financiar egal cu valoarea actuală a sumei preconizată a fi primită. Dacă această sumă este egală cu datoria preluată, nu sunt necesare înregistrări suplimentare. Dacă suma preconizată a fi recuperată este mai mică decât datoria preluată, administrațiile publice înregistrează un transfer de capital în contul diferenței dintre pasivul angajat și valoarea activului dobândit.
- (b) administrațiile publice înregistrează pur și simplu o creanță în raport cu societatea beneficiară, care, în cele mai multe cazuri, este o societate publică în dificultate. În general, datorită valorii foarte ipotetice a acestei creanțe, nu se înregistrează nicio astfel de creanță. Posibilele rambursări viitoare din partea beneficiarului vor fi înregistrate de administrațiile publice ca venit.

- 20.224. Plățile datoriilor în numele altora sunt similare cu preluările de datorii, dar unitatea care efectuează plățile nu preia întreaga datorie. Operațiunile înregistrate sunt similare.
- 20.225. Anularea de datorii (sau iertarea de datorii) reprezintă lichidarea sau reducerea unei creanțe printr-un acord între creditor și debitor. Creditorul înregistrează un transfer de capital de plătit în valoare egală cu suma anulată, iar cealaltă unitate înregistrează un transfer de capital de primit. Acordul comun este adesea presupus, chiar dacă nu este instituit în mod formal, în cazul creanțelor forfetare ale administrațiilor publice, cum ar fi împrumuturile către studenți și fermieri.
- 20.226. Preluările de datorii și anulările de datorii de care beneficiază o entitate controlată rezultă într-o creștere a valorii participației în unitatea în care s-a investit, care este reflectată în conturile de reevaluare. În cazul în care o administrație publică are o datorie preluată de către o altă administrație publică, ea înregistrează un venit din transfer de capital, o datorie nouă către unitatea care a preluat datoria sau ambele.
- 20.227. Preluările de datorii și anulările de datorii efectuate în contextul privatizării sunt înregistrate ca operațiuni cu participații corespunzătoare sumei care nu depășește încasările din privatizare, restul fiind un transfer de capital, în scopul de a asigura neutralitatea contabilă a modului de desfășurare a privatizării. Privatizarea trebuie să fie efectuată în decurs de un an.
- 20.228. În situația în care administrațiile publice debitoare se oferă să ramburseze datoria în avans la o valoare sub valoarea principalului care include dobânzi la arierate, evenimentul determină o înregistrare în contul de capital, având un impact asupra capacității/necesarului net de finanțare al administrațiilor publice, deoarece se presupune că există un ajutor nerambursabil din partea creditorului. În situația în care rambursarea anticipată determină plata unei penalități sau a unui comision în favoarea creditorului, astfel cum este prevăzut în contract, suma respectivă se înregistrează ca venit al creditorului. În cazul titlurilor de valoare, o răscumpărare de pe piață determină o înregistrare în conturile de reevaluare, cu excepția situației în care rambursarea anticipată este impusă deținătorului de titluri de valoare.
- 20.229. Diferența de valoare în caz de vânzare către un terț a creanțelor administrațiilor publice asupra altor administrații publice determină o înregistrare a unui transfer de capital în conturile de capital, având un impact asupra deficitului public, deoarece natura creanței implică o intenție inițială de a transmite un beneficiu, iar vânzarea este o modalitate de a efectua restructurarea datoriei.
- 20.230. Prin urmare, cheltuielile cu transferul de capital ale administrațiilor publice reprezintă un venit al debitorului, ca o recunoaștere a faptului că acesta este beneficiarul autentic al operațiunii, înregistrarea în contul restului lumii corespunzând cheltuielilor administrațiilor publice creditoare. Pentru vânzător, valoarea de tranzacționare a creanței eliminate este valoarea principalului. Valoarea creanței intră în noile conturi ale creditorului și debitorului, adică, respectiv, în contul de patrimoniu bancar și în conturile restului lumii – pentru poziția investițională internațională, la valoarea sa redusă.
- 20.231. În cazuri mai rare, când reducerea negociată cu partea terță sau cu un debitor care se oferă să răscumpere datoria sa reflectă numai modificările ratelor dobânzii de pe piață și nu o modificare a solvabilității, se poate presupune că administrațiile publice creditoare acționează ca investitori normali. Diferența, excluzând orice penalizare sau comision, este înregistrată în conturile de reevaluare. Un test este cel prin care se stabilește dacă suma rambursată ar fi putut depăși valoarea principalului.

Preluarea de datorii care implică un transfer de active nefinanciare

- 20.232. Dacă administrațiile publice doresc să diminueze povara datoriei unei societăți publice, acestea pot, în plus față de datoriile preluate de către o unitate a administrației publice, să preia active nefinanciare, cum ar fi infrastructura de transport public. Această preluare de datorii, implicând un transfer de active nefinanciare către unitatea administrației publice, este considerată a fi efectuată de comun acord și are exact același impact ca preluarea de datorii asupra capacității/necesarului net de finanțare al administrațiilor publice: suma reprezentând transferul de capital care se înregistrează în favoarea societății este egală cu valoarea datoriei preluate. O achiziție de active nefinanciare are un efect negativ asupra capacității (+)/necesarului (-) net de finanțare.

Scoaterea din evidențele contabile sau diminuarea valorii contabile a datoriilor

- 20.233. Scoaterea din evidențele contabile a datoriilor înseamnă reducerea de către un creditor, în contul său de patrimoniu, a unei sume care îi este datorată, de obicei atunci când un creditor ajunge la concluzia că datoria are valoare mică sau zero, deoarece datoria nu va fi plătită: debitorul este în stare de faliment, a dispărut sau nu poate fi urmărit în mod realist pentru recuperări care ar justifica diferitele costuri implicate. Diminuarea valorii contabile a datoriilor înseamnă reducerea de către un creditor, în contul său de patrimoniu, a valorii contabile a unui activ.
- 20.234. Diminuarea valorii contabile și scoaterea din evidențele contabile reprezintă acțiuni contabile interne efectuate de creditor, care adesea nu sunt recunoscute ca operațiuni deoarece nu sunt efectuate de comun acord. Cu toate acestea, diminuarea valorii contabile și scoaterea din evidențele contabile nu înseamnă dispariția creanței asupra debitorului și, prin urmare, adesea pot exista reveniri asupra diminuării valorii contabile și, mai rar, asupra scoaterii din evidențele contabile.

20.235. Diminuarea valorii contabile a unei datorii nu determină prin ea însăși înregistrări în contul de patrimoniu al creditorului deoarece valoarea contabilă a datoriei reflectă deja valoarea de piață a instrumentului sau este la valoarea nominală în cazul împrumuturilor, cu excepția situației în care valoarea de piață este înlocuită cu valoarea contabilă redusă (în cazul în care valoarea contabilă redusă intră în conturile de reevaluare). În schimb, scoaterea din evidențele contabile a unei datorii determină eliminarea activului din contul de patrimoniu al creditorului prin intermediul unei alte modificări a volumului reprezentată de suma scoasă – valoarea principalului pentru un împrumut, o valoare de piață pentru titlurile de valoare, cu excepția cazului în care scoaterea din evidențele contabile reflectă un eveniment care reprezintă o anulare de datorii. Astfel, spre deosebire de preluarea de datorii sau de anularea de datorii, scoaterea din evidențele contabile a datoriilor și diminuarea valorii contabile a datoriilor nu au niciun efect asupra capacității/necesarului net de finanțare.

Alte modalități de restructurare a datoriei

20.236. Restructurarea datoriei este un acord de a modifica termenii și condițiile plăților în serviciul unei datorii existente, de obicei în termeni mai favorabili pentru debitor. Instrumentul de datorie care este restructurat este considerat a fi lichidat și înlocuit cu un nou instrument de datorie, având noi termeni și condiții. Dacă există o diferență de valoare între instrumentul de datorie lichidat și noul instrument de datorie, operațiunea este un tip de anulare de datorii, iar pentru a contabiliza diferența este necesar un transfer de capital.

20.237. Un swap de datorii contra participații are loc atunci când un creditor este de acord să înlocuiască o datorie pe care o deține cu un titlu de valoare de tip participație. De exemplu, administrațiile publice pot conveni cu o întreprindere publică deținută să accepte o creștere a participației administrațiilor publice în întreprinderea publică în schimbul unui împrumut existent. Într-o astfel de situație, evenimentul ar trebui să fie supus testului infuziei de capital. Orice diferență între valoarea instrumentului de datorie lichidat și a participației recunoscute reprezintă un transfer de capital, generând o înregistrare în conturile de reevaluare.

20.238. Arieratele de datorii apar în situația în care un debitor nu plătește dobânda sau principalul la scadență. În mod normal, instrumentul de datorie nu se va modifica, dar cunoașterea valorii datoriilor arierate poate furniza informații importante.

Cumpărarea de datorie la o valoare mai mare decât cea de piață

20.239. Achiziționarea unei datorii la o valoare mai mare decât cea de piață este denumită la început acordare de împrumut concesional, iar mai târziu anulare de datorie. Ambele intenționează să transmită un beneficiu, fiind astfel necesară înregistrarea unei cheltuieli cum ar fi un transfer de capital.

20.240. Anularea de datorie apare atunci când un debitor realizează o corespondență între instrumente de datorie și active financiare care au fluxuri de plăți în serviciul datoriei identice sau mai mari. Chiar și atunci când instrumentele anulate au fost transferate la o entitate separată, poziția brută ar trebui să fie totuși înregistrată prin tratarea noii entități ca o unitate auxiliară și consolidarea acesteia cu unitatea cu efectuează anularea. În cazul în care unitatea auxiliară este nerezidentă, aceasta este tratată ca o entitate cu scop special, iar operațiunile administrațiilor publice cu această unitate ar trebui să fie tratate astfel cum este descris în secțiunea „Prezentarea datelor statistice financiare ale administrațiilor publice”.

20.241. Datoria emisă în termeni preferențiali sau concesionali. Nu există o definiție precisă a împrumuturilor concesionale, dar este general acceptat că acestea apar atunci când unități din sectorul administrațiilor publice acordă împrumuturi altor unități astfel încât rata dobânzii contractuale este intenționat situată sub rata dobânzii de pe piață aplicabilă în condiții normale. Gradul de concesionalitate poate fi crescut cu ajutorul perioadelor de grație, al frecvențelor plăților și al perioadei de maturitate favorabile debitorului. Deoarece termenii unui împrumut concesional sunt mai favorabili debitorului decât ar permite condițiile de piață, împrumuturile concesionale includ efectiv un transfer de la creditor la debitor.

20.242. Împrumuturile preferențiale sau concesionale sunt înregistrate la valoarea lor nominală la fel ca alte împrumuturi, dar un transfer de capital este înregistrat ca un element neinclus în bilanț la punctul de origine al împrumutului egal cu diferența dintre valoarea contractuală a datoriei și valoarea sa actuală, utilizând o rată de actualizare de piață relevantă. Nu există nicio rată a dobânzii de pe piață care ar trebui să fie utilizată pentru a măsura transferul de capital. Rata de referință a dobânzii comerciale, publicată de OCDE, poate fi aplicabilă în situația în care împrumutul este acordat de unul dintre statele membre.

Operațiuni de anulare și de salvare

20.243. Salvare (bailout) dintr-o iminență de insolvență înseamnă un plan de salvare dintr-o situație financiară dificilă. Este adesea folosit atunci când o unitate a administrației publice oferă asistență financiară pe termen scurt unei societăți pentru a o ajuta să supraviețuiască unei perioade de dificultăți financiare sau o infuzie de resurse financiare cu caracter mai permanent pentru a ajuta la recapitalizarea societății. Acțiunea de salvare a instituțiilor financiare este adesea denumită anulare financiară. Salvarea dintr-o iminență de insolvență implică adesea operațiuni unice, foarte mediatizate, de valoare mare care, prin urmare, sunt ușor de identificat.

20.244. Intervenția administrațiilor publice poate lua forme diverse. Exemple sunt următoarele:

- (a) o administrație publică poate garanta anumite pasive ale întreprinderii care are nevoie de asistență.

- (b) o administrație publică poate participa la capitalul social în condiții excepționale favorabile.
- (c) o administrație publică poate cumpăra active de la întreprinderea care are nevoie de asistență la prețuri mai mari decât valoarea lor reală de piață.
- (d) o administrație publică poate crea o entitate cu scop special sau un alt tip de organism public pentru a finanța și/sau administra vânzarea activelor sau pasivelor întreprinderii care are nevoie de asistență.
- 20.245. Garanțiile oferite de administrațiile publice în cadrul unei acțiuni de salvare sunt tratate ca garanții unice cu risc incert acordate entităților aflate în dificultăți financiare. Un exemplu este cazul în care entitatea nu este capabilă sau are dificultăți mari în a-și îndeplini obligațiile, deoarece capacitatea sa de a realiza încasări este limitată sau capacitatea sa de a-și comercializa activele este sever limitată din cauza unor evenimente excepționale. Acest fapt va genera în mod normal o înregistrare a unui transfer de capital la momentul inițial, ca și cum garanția ar fi fost executată, în valoare egală cu totalul garanțiilor acordate sau, în situația în care este disponibilă o estimare fiabilă, în valoare egală cu suma preconizată a fi executată, care reprezintă pierderea preconizată a administrațiilor publice. A se vedea, de asemenea, punctul 20.256.
- 20.246. Dacă administrațiile publice cumpără active de la întreprinderea care are nevoie de asistență, suma plătită va fi în mod normal mai mare decât cea corespunzătoare prețului real de piață al activelor. Cumpărarea este înregistrată la valoarea corespunzătoare prețului real de piață și se înregistrează un transfer de capital în valoare egală cu diferența dintre prețul de piață și suma totală plătită.
- 20.247. În cadrul unei acțiuni de salvare, administrațiile publice cumpără adesea împrumuturi de la instituțiile financiare la valoarea lor nominală și nu la valoarea lor de piață. Chiar dacă împrumuturile sunt înregistrate la prețuri nominale, operațiunea este împărțită prin înregistrarea unui transfer de capital și a unei rubrici în conturile de reevaluare. Dacă există informații fiabile potrivit cărora unele împrumuturi sunt nerecuperabile, în întregime sau aproape în întregime, sau în cazul în care nu există informații fiabile cu privire la pierderea preconizată, aceste împrumuturi se contabilizează cu valoarea zero și se înregistrează un transfer de capital la valoarea lor nominală anterioară.
- 20.248. Dacă o unitate instituțională publică este creată de administrațiile publice având ca unică sarcină asumarea gestionării acțiunilor de salvare, unitatea ar trebui să fie clasificată în sectorul administrațiilor publice. În cazul în care noua unitate este destinată să asigure un rol permanent, iar acțiunea de salvare reprezintă o atribuție temporară, clasificarea ei ca unitate a administrației publice sau ca societate publică se face conform regulilor generale, astfel cum este descris în secțiunea de mai sus privind agențiile de restructurare. Unitățile care cumpără active financiare de la societățile financiare aflate în dificultate cu scopul de a le vinde într-o manieră ordonată nu pot fi considerate intermediari financiari deoarece nu se expun vreunui risc. Acestea sunt clasificate în sectorul administrațiilor publice.

Garanțiile pentru datorii

- 20.249. O garanție pentru o datorie este un acord prin care un garant este de acord să plătească un creditor dacă debitorul intră în incapacitate de plată. În cazul administrațiilor publice, oferirea unei garanții este o modalitate de a sprijini activități economice fără a exista nevoia recurgerii la cheltuieli de trezorerie directe. Garanțiile au un impact semnificativ asupra comportamentului agenților economici prin modificarea condițiilor de acordare și de luare de împrumuturi la nivelul piețelor financiare.
- 20.250. Pentru fiecare garanție, există trei părți implicate: împrumutătorul, împrumutatul și garantul. Inițial, stocurile și fluxurile din cadrul relației de creditare sunt înregistrate între împrumutător și împrumutat, în timp ce, după executarea garanției, stocurile și fluxurile aferente relației de garantare sunt înregistrate între împrumutător și garant. Astfel, activarea garanțiilor implică înregistrarea fluxurilor și modificărilor în conturile de patrimoniu ale împrumutatului, împrumutătorului și garantului.
- 20.251. Există trei tipuri principale de garanții:
- (i) garanții care corespund definiției unui instrument financiar derivat;
 - (ii) garanții standard; precum și
 - (iii) garanții unice (cu risc incert).

Garanțiile din categoria instrumentelor financiare derivate

- 20.252. Garanțiile care corespund definiției unui instrument financiar derivat sunt cele care sunt tranzacționate activ pe piețele financiare, cum ar fi swapurile pe riscul de credit. Instrumentul financiar derivat este bazat pe riscul de neplată aferent unui instrument de referință și, în general, nu este efectiv legat de un împrumut individual sau de o obligațiune individuală.

20.253. În situația în care o astfel de garanție este inițiată, cumpărătorul efectuează o plată către instituția financiară care a creat instrumentul financiar derivat. Aceasta este înregistrată ca o operațiune cu instrumente financiare derivate. Modificările valorii instrumentului financiar derivat sunt înregistrate ca reevaluări. În cazul în care instrumentul de referință ajunge în situație nerespectare a obligațiilor de plată, garantul plătește cumpărătorului o sumă egală cu pierderea sa teoretică aferentă obligațiunii de referință. Aceasta este de asemenea înregistrată ca o operațiune cu instrumente financiare derivate.

Garanțiile standard

20.254. Garanțiile standard vizează tipuri similare de risc de credit într-un număr mare de cazuri. Nu este posibil să se estimeze cu precizie riscul unui anumit împrumut de a intra în incapacitate de a fi rambursat, dar este posibil să se estimeze cât de multe, dintr-un mare număr de astfel de împrumuturi, vor intra în incapacitate de a fi rambursate. Tratamentul aplicat garanțiilor standard este explicat în capitolul 5.

Garanțiile unice (cu risc incert)

20.255. Garanțiile unice (cu risc incert) există în cazul în care condițiile aferente unui împrumut sau unui titlu de valoare sunt atât de speciale încât este imposibil să se calculeze cu precizie gradul de risc asociat împrumutului. În general, acordarea unei garanții unice (cu risc incert) este considerată o contingență și nu este înregistrată ca un activ/pasiv financiar în contul de patrimoniu al garantului.

20.256. În cazuri excepționale, unele garanții unice (cu risc incert) acordate de administrațiile publice în favoarea societăților în anumite situații financiare dificile bine definite (de exemplu, în cazul în care societatea dispune de fonduri proprii negative), ceea ce implică o probabilitate foarte mare să fie executate, sunt tratate ca și cum aceste garanții au fost executate la început (a se vedea, de asemenea, punctul 20.245).

20.257. Activarea unei garanții unice (cu risc incert) este tratată în același mod cu o preluare de datorii. Datoria inițială este lichidată și se creează o nouă datorie între garant și creditor. Preluarea unei datorii implică înregistrarea unui transfer de capital în favoarea debitorului care nu își respectă obligațiile de plată. Transferul de capital este compensat printr-o operațiune financiară, pasivul financiar fiind transferat de la societate la administrațiile publice.

20.258. Activarea unei garanții poate sau nu să necesite rambursarea imediată a datoriei. Principiul luării în considerare a momentului angajamentului ca moment al înregistrării sugerează că valoarea totală a datoriilor preluate ar trebui să fie înregistrată în momentul în care garanția este activată și datoria este preluată. Garantul este noul debitor, iar rambursările principalului de către garant și acumulările de dobândă aferente datoriei preluate ar trebui să fie înregistrate în momentul în care apar aceste fluxuri. Astfel, atunci când executările de garanții implică exclusiv achitarea plăților în serviciul datoriei în cursul perioadei contabile, precum în cazul executărilor în bani, în contul sumelor achitate se înregistrează un transfer de capital. Cu toate acestea, atunci când se observă un model de executare parțială, cum ar fi de trei ori succesiv, preconizându-se să continue, este adecvată înregistrarea unei preluări de datorie.

20.259. În situația în care debitorul inițial rambursează garantul în condițiile în care s-a înregistrat o cheltuială aferentă executărilor de garanții din trecut, venitul este înregistrat de garant. Cu toate acestea, acest venit ar trebui să fie testat prin intermediul testului superdividendului în situația în care debitorul este controlat de garant; orice surplus rambursat peste venitul întreprinderii este înregistrat ca retragere de participație.

Securitzarea

Definiție

20.260. Securitzarea constă în emiterea de titluri de valoare pe baza fluxurilor de numerar care se preconizează că vor fi generate de active sau a altor fluxuri de venit. Titlurile de valoare care depind de fluxurile de numerar generate de active sunt denumite „titluri de valoare bazate pe active” (asset backed securities – ABS).

20.261. În procesul de securitzare, emitentul transmite dreptul de proprietate asupra activelor sau dreptul de a primi fluxuri viitoare specifice, unei unități de securitzare, care în schimb plătește o sumă emitentului din propria sa sursă de finanțare. O astfel de unitate de securitzare este adesea cunoscută sub denumirea de entitate cu scop special. Unitatea de securitzare obține propria sa finanțare prin emiterea de titluri de valoare utilizând activele sau drepturile la fluxuri viitoare transferate de către emitent ca garanție colaterală. Problema-cheie pentru înregistrarea plății de către unitatea de securitzare către emitent este de a determina dacă transferul activului reprezintă o vânzare a unui activ existent către unitatea de securitzare sau o modalitate de a obține un împrumut folosind fluxuri de venit viitoare ca garanție.

Criteriile de recunoaștere a vânzării

20.262. Pentru ca securitzarea să fie tratată ca vânzare, un activ comercializabil trebuie să existe în contul de patrimoniu al administrațiilor publice și trebuie să existe un transfer deplin de proprietate în favoarea unității de securitzare, după cum reiese din transferul riscurilor și beneficiilor aferente activului.

20.263. Astfel, securitzarea fluxurilor viitoare de venituri nerecunoscute ca beneficii de pe urma unor active economice, cum ar fi redevențe viitoare aferente petrolului, reprezintă împrumut de la emitent.

- 20.264. Atunci când o securitizare implică fluxuri asociate cu un activ financiar sau nefinanciar, pentru a se înregistra o vânzare reală trebuie să fie transferate riscurile și beneficiile asociate cu deținerea activelor.
- 20.265. Dacă administrațiile publice păstrează un interes generator de beneficii în securitizare, prin metoda păstrării unui preț de cumpărare plătit cu întârziere, care este dreptul la unele fluxuri suplimentare peste valoarea de securitizare originală sau dreptul de a deține ultima tranșă emisă de unitatea de securitizare sau prin altă metodă, nu se consideră că a avut loc o vânzare, iar evenimentul reprezintă luarea unui împrumut de către emitent.
- 20.266. Dacă administrațiile publice, în calitate de emitent, garantează rambursarea oricărei datorii angajate de unitatea de securitizare aferentă activului, se consideră că riscurile asociate activului nu au fost transferate. Nu se consideră că a avut loc o vânzare, iar evenimentul reprezintă luarea unui împrumut de către emitent. Garanțiile pot lua diverse forme, cum ar fi contracte de asigurare, instrumente financiare derivate sau clauze de înlocuire a activelor.
- 20.267. În cazul în care se stabilește că un contract de securitizare implică vânzarea reală a unui activ comercializabil, trebuie examinată clasificarea sectorială a unității de securitizare. Pentru a stabili dacă unitatea de securitizare este o unitate instituțională și dacă are o funcție de intermediere financiară, criteriile aplicabile sunt menționate în secțiunea „Definirea sectorului administrațiilor publice”. Dacă unitatea de securitizare este clasificată în sectorul administrațiilor publice, securitizarea reprezintă împrumut luat de către administrațiile publice. În cazul în care unitatea de securitizare este clasificată ca alt intermediar financiar (S.125), securitizarea va fi raportată ca vânzare de active: fără a avea impact direct asupra datoriei publice și cu un impact asupra deficitului public în cazul în care fluxurile sunt securitizate pe baza unui activ nefinanciar.
- 20.268. În cazul în care administrațiile publice oferă despăgubiri, sub formă de bani după eveniment, sau prin alte mijloace cum ar fi garanțiile, eliminând astfel transferul de risc, o securitizare inițial văzută ca o vânzare este clasificată din acel moment ca împrumut, cu următoarele operațiuni: contractarea unei datorii și achiziționarea de active cu o cheltuială de transfer de capital în cazul în care valoarea datoriei o depășește pe cea a activului.

Înregistrarea fluxurilor

- 20.269. Atunci când o operațiune de securitizare se înregistrează ca luare de împrumut, fluxurile de numerar transferate la unitatea de securitizare sunt înregistrate mai întâi în conturile administrațiilor publice și, concomitent, ca rambursare a datoriei, atât a dobânzii, cât și a principalului.
- 20.270. Atunci când fluxurile de numerar încetează înainte de amortizarea datoriei contractate, pasivul restant este eliminat din contul de patrimoniu al administrațiilor publice printr-o altă modificare de volum.
- 20.271. După lichidarea completă a datoriei contractate, orice fluxuri de numerar restante transferate la unitatea de securitizare în conformitate cu contractul de securitizare sunt înregistrate drept cheltuieli ale emitentului.

Alte aspecte

Obligațiile privind pensiile

- 20.272. Tratatamentul aplicat sistemelor de pensii este descris în capitolul 17, incluzând un tabel suplimentar față de conturile naționale principale ale SEC, în care toate obligațiile aferente sistemelor de pensii trebuie să fie contabilizate, inclusiv obligațiile privind pensiile care decurg din sistemele de securitate socială. Drepturile de pensie ale sistemelor cu prestație definită pentru salariați, fără constituire de rezerve, plătite de administrațiile publice, se înregistrează numai în aceste conturi suplimentare.

Plățile forfetare

- 20.273. Ocazional, unitățile pot efectua plăți forfetare către administrațiile publice în schimbul preluării unora dintre obligațiile lor în materie de pensii. Astfel de operațiuni cu valoare mare efectuate într-o singură tranșă au loc între o administrație publică și o altă unitate, de obicei o societate publică, adesea ocazionate de schimbarea statutului societății sau de privatizarea acesteia. Administrațiile publice își asumă, de obicei, obligațiile în cauză, în schimbul unei încasări care să vizeze deficitul preconizat rezultat din transfer.
- 20.274. În teorie, fiind în situația unui schimb egal de bani pentru contractarea unei obligații care este un pasiv, operațiunea nu ar trebui să afecteze indicatorii valoare netă și valoarea financiară netă, nici nu ar trebui să modifice capacitatea/necesarul net de finanțare al administrațiilor publice. Cu toate acestea, obligația în materie de pensii poate să nu apară ca un pasiv în contul de patrimoniu al niciuneia dintre unitățile care transferă sau își asumă obligațiile. De exemplu, după ce au fost transferate administrațiilor publice, obligațiile în materie de pensii pot fi fuzionate cu un sistem de securitate socială pentru care nu se recunoaște niciun pasiv.

20.275. În acest context, o astfel de plată forfetară ar trebui să fie privită ca o plată în avans a cotizațiilor sociale. Luând în considerare diferitele sisteme observate în practică și pentru a evita orice denaturare în calcularea unor agregate, cum ar fi costurile cu forța de muncă și taxele obligatorii, suma forfetară este înregistrată ca avans financiar (F.8), o plată în avans de transferuri curente diverse (D.75), care vor fi înregistrate în viitor proporțional cu plățile aferente pensiilor. Ca urmare, plata forfetară nu are niciun impact asupra capacității/necesarului net de finanțare al administrațiilor publice în anul transferului de obligații.

Parteneriatele public-privat

Sfera de cuprindere a PPP

20.276. Parteneriatele public-privat (PPP) sunt contracte complexe, pe termen lung, între două unități, dintre care una este, în mod normal, o societate (sau un grup de societăți, private sau publice) denumită operator sau partener, iar cealaltă este, în mod normal, o unitate a administrației publice denumită concedent. PPP implică cheltuieli de capital semnificative pentru a crea sau renova active fixe ale societății, care exploatează și administrează activele pentru a produce și presta servicii, fie către unitatea publică, fie către publicul general, în numele unității publice.

20.277. La finalul contractului, concedentul, de obicei, achiziționează proprietatea juridică asupra activelor fixe. Activele fixe sunt, în cele mai multe cazuri, caracteristici ale unor servicii publice fundamentale cum ar fi școli sau universități, spitale și închisori. Acestea pot fi, de asemenea, active din categoria infrastructurilor deoarece multe din proiectele mari realizate prin intermediul PPP implică oferirea de servicii de transport, comunicații, utilități sau altele, descrise în mod tipic ca servicii de infrastructură.

20.278. O descriere generală care include cele mai frecvente probleme de contabilitate este următoarea: o societate este de acord să achiziționeze un complex de active fixe și apoi să folosească activele respective, împreună cu alți factori de producție, pentru a presta servicii. Serviciile respective pot fi prestate în favoarea administrațiilor publice, fie pentru a fi utilizate ca aport la producția proprie, cum ar fi servicii de întreținere ale vehiculelor motorizate, fie pentru a fi puse la dispoziția publicului fără plată, cum ar fi serviciile de învățământ, caz în care administrațiile publice vor face plăți periodice în cursul perioadei contractuale, iar societatea preconizează să își recupereze costurile și să beneficieze de o rată adecvată de rentabilitate a investiției sale de pe urma acestor plăți.

20.279. Contractele PPP, în sensul acestei definiții, implică plata de la concedent către operator a unor comisioane pentru „disponibilitate” sau „cerere” și, ca atare, constituie un acord de achiziții publice. Spre deosebire de alte contracte de servicii pe termen lung, se creează un activ dedicat. Astfel, un contract PPP implică achiziționarea de către administrațiile publice a unui serviciu produs de către un partener prin intermediul creării unui activ. Contractele de PPP pot include mai multe variante în ceea ce privește punerea la dispoziție a activelor la sfârșitul contractului, exploatarea și întreținerea necesare activelor în timpul contractului, prețul, calitatea și volumul de servicii produse etc.

20.280. În cazul în care societatea vinde servicii direct către public prin intermediul, de exemplu, al unei taxe de drum, contractul este considerat o concesiune și nu un PPP. Prețul este reglementat de regulă de către administrațiile publice și stabilit la un nivel la care societatea preconizează că își poate recupera costurile și poate beneficia de o rată adecvată de rentabilitate a investiției sale. La sfârșitul perioadei de contract, administrațiile publice pot obține proprietatea juridică și controlul exploatării activelor, eventual fără plată.

20.281. În cadrul unui contract PPP, societatea achiziționează activele fixe și este proprietarul de drept al activelor în timpul perioadei de contract, în unele cazuri cu sprijinul administrațiilor publice. Contractul necesită adesea ca activele să respecte condițiile de design, calitate și capacitate specificate de administrațiile publice, să fie utilizate în maniera specificată de către administrațiile publice pentru a presta serviciile solicitate prin contract și să fie întreținute în conformitate cu standardele definite de administrațiile publice.

20.282. În plus, activele au de obicei o durată de utilizare prevăzută mult mai lungă decât perioada contractului, astfel că administrațiile publice pot controla activele, suporta riscurile și primi beneficiile pe parcursul unei mari părți din durata de utilizare a activelor. Astfel, este adesea dificil să se stabilească dacă societatea sau administrația publică este cea care poartă cea mai mare parte a riscurilor și are cele mai mari beneficii.

Proprietatea economică și alocarea activului

20.283. La fel ca în cazul contractelor de leasing, proprietarul economic al activelor unui PPP este determinat prin stabilirea unității care poartă cea mai mare parte a riscurilor și a unității care este de așteptat să aibă cele mai mari beneficii de pe urma activelor. Activul va fi alocat acestei unități și, în consecință, și formarea brută de capital fix. Principalele elemente de risc și beneficiu de evaluat sunt:

- (a) riscul de construcție, care include depășiri de costuri, posibilitatea existenței unor costuri suplimentare care rezultă din finalizarea cu întârziere a construcției, nerespectarea specificațiilor sau a normelor minime de securitate în construcții, precum și riscuri de mediu și alte riscuri care necesită plăți către părți terțe.

- (b) riscul de disponibilitate, care include posibilitatea existenței unor costuri suplimentare cum ar fi de întreținere și de finanțare, precum și a unor penalități datorate faptului că volumul sau calitatea serviciilor nu respectă standardele specificate în contract.
 - (c) riscul de cerere, care include posibilitatea ca cererea pentru servicii să fie mai mare sau mai mică decât cea preconizată.
 - (d) riscul aferent valorii reziduale și riscul de perimare, care includ riscul ca, la sfârșitul contractului, activul să aibă o valoare mai mică decât cea preconizată, precum și măsura în care administrațiile publice au posibilitatea de a achiziționa activele.
 - (e) existența de finanțare sau garanții din partea concedentului sau de clauze avantajoase de reziliere, în special cu privire la evenimente care determină rezilierea la inițiativa operatorului.
- 20.284. Riscurile și beneficiile revin operatorului în cazul în care riscul de construcție și riscul de cerere sau de disponibilitate au fost transferate efectiv. Finanțarea majoritară, garanțiile care acoperă cea mai mare parte a fondurilor luate cu împrumut sau clauzele de reziliere care prevăd o rambursare preponderentă a finanțatorului în caz de evenimente care determină reziliere la inițiativa operatorului determină absența transferului efectiv al unuia dintre aceste riscuri.
- 20.285. În plus, având în vedere specificitatea contractelor PPP, care implică active complexe și în situația în care evaluarea riscurilor și a beneficiilor nu este concludentă, întrebările pertinente sunt care unitate are o influență decisivă asupra naturii activului și cum sunt determinați termenii și condițiile serviciilor produse cu ajutorul activului, în special:
- (a) gradul în care administrațiile publice determină designul, calitatea, dimensiunea și întreținerea activelor;
 - (b) gradul în care administrațiile publice sunt capabile să determine serviciile produse, unitățile la care sunt furnizate serviciile, precum și prețurile serviciilor produse.
- 20.286. Dispozițiile fiecărui contract PPP se evaluează pentru a decide care unitate este proprietarul economic. Din cauza complexității și diversității PPP, ar trebui să fie luate în considerare toate faptele și circumstanțele fiecărui contract și, în continuare, ar trebui selectat tratamentul contabil care reflectă cel mai bine relațiile economice subiacente.

Aspecte de contabilitate

- 20.287. În cazul în care societatea este considerată proprietarul economic și dacă – astfel cum se întâmplă de obicei – administrațiile publice obțin proprietatea juridică și economică la sfârșitul contractului fără o plată explicită, se înregistrează o operațiune care să reflecte achiziționarea activelor de către administrațiile publice. O metodă generală este cea prin care administrațiile publice acumulează treptat o creanță financiară, iar societatea acumulează treptat o datorie corespunzătoare, astfel încât valoarea ambelor va fi egală cu valoarea reziduală preconizată a activelor la sfârșitul perioadei de contract. Punerea în aplicare a acestei metode necesită reconsiderarea operațiunilor monetare existente sau efectuarea unor operațiuni noi, folosind estimări cu privire la valorile preconizate ale activelor și ale ratelor dobânzilor. Aceasta presupune împărțirea plăților PPP, atunci când activul PPP este în afara contului de patrimoniu al administrațiilor publice, într-o componentă care reprezintă achiziționarea unui activ financiar.
- 20.288. O metodă alternativă este de a înregistra schimbarea proprietății juridice și economice la final, sub forma unui transfer de capital în natură. Metoda transferului de capital nu reflectă la fel de bine realitatea economică aferentă, dar limitările datelor, incertitudinea cu privire la valoarea reziduală preconizată a activelor, precum și prevederile contractuale care permit ca diferite opțiuni să fie exercitate de ambele părți fac ca utilizarea metodei transferului de capital să fie cea mai prudentă.
- 20.289. O altă problemă semnificativă apare atunci când administrațiile publice sunt considerate proprietarul economic al activelor, dar nu fac nicio plată explicită la începutul contractului. O operațiune trebuie efectuată pentru a realiza achiziționarea. Sugestia cea mai frecventă este ca achiziția să fie efectuată cu un leasing financiar imputat din cauza similitudinii cu leasingul financiar efectiv. Totuși, punerea în aplicare a respectivei opțiuni depinde de prevederi contractuale specifice, de modul în care sunt interpretate și, posibil, de alți factori. De exemplu, un împrumut ar putea fi imputat, iar plățile efective ale administrațiilor publice către societate, în cazul în care acestea există, ar putea fi reconsiderate astfel încât o parte din fiecare plată să reprezinte rambursare a împrumutului. În cazul în care nu există plăți efective ale administrațiilor publice, pentru plățile împrumutului ar putea fi efectuate operațiuni nemonetare. Alte mijloace de plată a activului de către administrațiile publice ar putea fi o plată în avans pentru un leasing operațional dacă se impută un leasing operațional sau o imobilizare necorporală pentru dreptul societății de a accesa activele în vederea producției de servicii.

20.290. O altă problemă importantă este măsurarea producției. Oricare ar fi deciziile luate cu privire la care unitate este proprietarul economic al activelor în cursul perioadei contractuale și modul în care administrațiile publice le achiziționează în cele din urmă, ar trebui acordată atenție corectitudinii măsurării producției. Există opțiuni, iar dezirabilitatea lor variază în funcție de situația exactă și de disponibilitatea datelor. Dificultatea apare atunci când administrațiile publice sunt considerate proprietarul economic al activelor, dar activele sunt utilizate de către societate pentru a produce servicii. Este de dorit să se indice valoarea serviciilor de capital ca un cost de producție al societății, dar aceasta ar putea necesita imputarea unui leasing operațional, care, la rândul său, poate necesita o reconsiderare a operațiunilor efective sau o efectuare de operațiuni nemonetare pentru a identifica plățile aferente leasingului. O alternativă este aceea de a indica costul serviciilor de capital în contul de producție din sectorul administrațiilor publice, dar cu condiția de a clasifica producția administrațiilor publice în același mod ca și clasificarea producției societății, astfel încât producția totală în economie să fie corect clasificată.

Operațiunile cu organizații internaționale și supranaționale

20.291. Între unități rezidente și organizații internaționale sau supranaționale clasificate în sectorul restul lumii au loc operațiuni.

20.292. Un exemplu de astfel de operațiuni este cel dintre rezidenți care nu aparțin administrațiilor publice și instituții ale Uniunii Europene, caz în care acestea sunt considerate drept principalele părți implicate în operațiune, chiar dacă unitățile administrației publice joacă un rol de agent intermediar în direcționarea fondurilor. Înregistrarea operațiunilor principale se face direct între cele două părți și nu are impact asupra sectorului administrațiilor publice. Rolul administrațiilor publice este înregistrat ca o operațiune financiară (F.89).

20.293. Înregistrarea operațiunilor specifice între rezidenți naționali și instituții ale Uniunii Europene sunt menționate mai jos pentru diverse categorii:

- (a) impozite: unele impozite pe produse, cum ar fi taxele vamale la import și accizele, sunt de plătit instituțiilor Uniunii Europene sau altor organizații supranaționale. Acestea formează trei categorii:
 - 1. cele de plătit direct, cum ar fi fosta taxă a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului pe minerit și pe entitățile producătoare de fier și oțel care sunt înregistrate în mod direct;
 - 2. cele colectabile de către administrațiile publice naționale în calitate de agenți ai instituțiilor Uniunii Europene sau ai altor organizații supranaționale, caz în care impozitul este considerat de plătit direct de către producătorii rezidenți. Exemple sunt taxele pe produse agricole importate, sume monetare compensatorii aplicate exporturilor și importurilor, taxe pe producția de zahăr și taxa pe izoglucoză, taxe de responsabilitate comună pe lapte și cereale și taxe vamale percepute pe baza tarifului integrat al Comunităților Europene. Acestea sunt înregistrate direct de la producători la organizația supranațională, rolul de intermediar al administrațiilor publice fiind înregistrat ca o operațiune financiară.
 - 3. creanțe de taxă pe valoarea adăugată în fiecare stat membru. Acestea sunt înregistrate sub formă de creanțe de către administrațiile publice naționale, sumele pe care statele membre le pun la dispoziția Uniunii Europene fiind înregistrate ca un transfer curent (D.76). Momentul înregistrării transferului de la administrațiile publice este termenul de plată;
- (b) subvenții: orice subvenții de plătit direct de către organizațiile supranaționale către producătorii rezidenți sunt înregistrate ca fiind de plătit direct de către organizațiile supranaționale și nu de către o unitate rezidentă a administrațiilor publice. Subvențiile de plătit producătorilor rezidenți și direcționate prin unități ale administrațiilor publice în calitate de intermediari sunt înregistrate în mod similar direct între părțile principale, însă acestea generează înregistrări și în alte conturi de primit/de plătit (F.89) din conturile financiare ale administrațiilor publice;
- (c) transferuri curente diverse: contribuții la bugetul Uniunii Europene din partea statelor membre pentru tipurile trei și patru de plată destinate să pună la dispoziția Uniunii Europene propriile ei resurse. A treia resursă se calculează prin aplicarea unei rate forfetare la baza TVA a fiecărui stat membru. A patra resursă se bazează pe venitul național brut al fiecărui stat membru. Aceste plăți sunt considerate a fi transferuri obligatorii de la administrațiile publice la Uniunea Europeană. Ele sunt clasificate ca transferuri curente diverse și se înregistrează la momentul termenului de plată;
- (d) cooperare internațională curentă: majoritatea celorlalte transferuri curente, în bani sau în natură, între administrațiile publice și unități nerezidente, incluzând organizații internaționale, sunt clasificate în cadrul cooperării internaționale curente. Aceasta include ajutor curent pentru țările în curs de dezvoltare, salarii de plătit profesorilor, consilierilor și altor agenți ai administrațiilor publice care activează în străinătate etc. O caracteristică a cooperării internaționale curente este aceea că este alcătuită din transferuri efectuate pe bază de voluntariat;

- (e) transferuri de capital: ajutoare pentru investiții, în bani sau în natură, precum și alte transferuri de capital, în special ca operațiune în contrapartidă corespunzătoare anulării de datorii sau preluării de datorii, pot fi de plătit către o organizație internațională sau supranațională sau de primit de la aceasta;
- (f) operațiuni financiare: unele operațiuni financiare, de obicei împrumuturi, pot fi înregistrate atunci când sunt acordate de către organizații internaționale cum ar fi Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional. Participațiile administrațiilor publice la capitalul organizațiilor internaționale și supranaționale, exceptând Fondul Monetar Internațional, sunt clasificate ca alte participații (F.519), cu excepția situației în care nu există posibilitatea de rambursare, caz în care acestea sunt clasificate în cadrul cooperării internaționale curente.
- 20.294. Instituțiile Uniunii Europene efectuează transferuri curente și transferuri de capital semnificative prin intermediul fondurilor structurale, cum ar fi Fondul social european, Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune. Beneficiarii finali ai acestor transferuri pot fi unități ale administrațiilor publice sau unități care nu fac parte din administrațiile publice.
- 20.295. Ajutoarele nerambursabile plătite din fondurile structurale implică adesea cofinanțare, caz în care Uniunea Europeană finanțează în comun o investiție realizată de administrațiile publice. Se pot combina plăți în avans, plăți intermediare și plăți finale, care pot fi direcționate prin cel puțin o unitate a administrației publice. Unitățile administrației publice rezidente pot face, de asemenea, plăți în avans din încasările preconizate de la Uniunea Europeană.
- 20.296. În situația în care beneficiarii sunt unități care nu fac parte din administrațiile publice, orice plăți efectuate de administrațiile publice în avans față de încasările de la Uniunea Europeană se înregistrează ca operațiuni financiare în alte conturi de primit/de plătit. Contrapartida la operațiunea financiară este Uniunea Europeană în cazul în care momentul angajamentului aferent operațiunii nefinanciare a survenit, în caz contrar contrapartida este beneficiarul. Pozițiile din conturile de primit/de plătit se închid în momentul în care se realizează încasarea.
- 20.297. Momentul de înregistrare a transferurilor de cheltuieli cofinanțate de administrațiile publice este momentul în care se acordă autorizația din partea Uniunii Europene.
- 20.298. Pot exista circumstanțe în care plățile în avans ale administrațiilor publice depășesc valoarea admisibilă odată ce aceasta este determinată în cadrul procesului de autorizare. În cazul în care beneficiarul este în măsură să ramburseze excedentul, acest fapt încheie alte conturi de plătit pe care le are în raport cu administrațiile publice. În cazul în care beneficiarul nu poate rambursa, se înregistrează un transfer de capital de la administrațiile publice care anulează alte conturi de plătit.
- 20.299. În situația în care unitățile administrațiilor publice sunt beneficiarii, veniturile administrațiilor publice se avansează pentru a corespunde momentului efectuării cheltuielilor, ceea ce reprezintă o abatere de la normele generale privind momentul înregistrării unor astfel de transferuri. Dacă există un decalaj considerabil între momentul efectuării cheltuielilor administrațiilor publice și momentul încasării, veniturile pot fi înregistrate în momentul în care se prezintă solicitarea către Uniunea Europeană; aceasta se aplică doar în cazul în care: nu sunt disponibile informații fiabile cu privire la momentul efectuării cheltuielilor; sau sumele sunt mari; sau decalajul dintre cheltuieli și transmiterea solicitării este mic.
- 20.300. Toate plățile în avans efectuate de Uniunea Europeană către unitățile administrațiilor publice în calitatea lor de beneficiari finali la începutul unor programe multianuale sunt înregistrate ca asistență financiară acordată în avans.

Asistența pentru dezvoltare

- 20.301. Administrațiile publice oferă asistență altor țări prin oferirea cu titlu de împrumut a unor fonduri cu o rată a dobânzii care este în mod intenționat mai mică decât rata dobânzii de pe piață pentru un împrumut cu risc comparabil (împrumuturi concesionale descrise în secțiunea „Aspecte contabile care privesc administrațiile publice”, „Operațiunile cu datorii”) sau a unor subvenții în bani și în natură.
- 20.302. Înregistrarea asistenței internaționale acordată ca donații în natură, cum ar fi livrările de stocuri de alimente, creează adesea dificultăți. Prețurile bunurilor sau serviciilor furnizate în natură, cum ar fi stocurile de alimente, în țara de destinație ar putea fi destul de diferite de prețurile din țara donatoare. Ca principiu general, valoarea donației către beneficiar ar trebui să fie considerată ca fiind egală cu costul oferirii de asistență beneficiarului. Rezultă că prețurile din țara donatoare ar trebui să fie utilizate ca bază pentru calcularea valorii donației. În plus față de bunurile sau serviciile înseși, ar trebui să fie incluse toate costurile suplimentare identificabile ca fiind aferente livrării de bunuri sau servicii, cum ar fi transportul până la țara străină, livrarea în interiorul țării respective, remunerarea salariaților administrațiilor publice din țara donatoare pentru pregătirea sau supravegherea transportului, asigurarea și așa mai departe.

SECTORUL PUBLIC

20.303. Sectorul public este format din administrațiile publice și din societățile publice. Elementele care compun sectorul public sunt deja prezente în structura sectoarelor principale ale sistemului și pot fi rearanjate pentru a elabora conturile sectorului public. Aceasta se realizează prin regruparea subsectoarelor sectorului administrațiilor publice și a subsectoarelor publice ale societăților nefinanciare și financiare.

Societăți nefinanciare	Societăți financiare	Administrații publice	IFSLSGP	Gospodăriile populației
Sector public	Sector public	Sector public	Sector privat	Sector privat
Sector privat	Sector privat			

20.304. Societățile financiare publice pot fi, la rândul lor, împărțite în banca centrală și alte societăți financiare publice, care pot fi împărțite în continuare în subsectoare ale societăților financiare, dacă este cazul.

Tabelul 20.2 — Sectorul public și subsectoarele sale

Administrații publice				Societăți publice		
Administrația centrală	Administrațiile statelor federale	Administrațiile locale	Securitate socială	Societăți nefinanciare publice	Societăți financiare publice	
					Banca centrală	Alte societăți financiare publice

20.305. Conturile sectorului public pot fi elaborate în conformitate cu cadrul SEC și cu secvența de conturi și, în principiu, atât versiunile consolidate, cât și cele neconsolidate, sunt utile din punct de vedere analitic. Prezentările alternative, cum ar fi echivalentele consolidate și neconsolidate conform prezentării statisticii finanțelor publice descrise anterior în acest capitol, sunt, de asemenea, utile.

20.306. Toate unitățile instituționale incluse în sectorul public sunt unități rezidente controlate de administrațiile publice, fie direct, fie indirect prin intermediul unităților sectorului public în ansamblu. Controlul asupra unei entități este definit ca abilitatea de a determina politica generală a respectivei entități. Acest aspect este descris mai detaliat în continuare.

20.307. Distincția între o unitate din sectorul public care face parte din administrațiile publice sau dintr-o societate publică este determinată de testul piață/non-piață, astfel cum este descris în capitolul 3 și mai sus. Unitățile non-piață din sectorul public sunt clasificate în cadrul administrațiilor publice, iar unitățile de piață din sectorul public sunt clasificate ca societăți publice. Singura excepție de la această regulă generală este cazul anumitor instituții financiare care fie supraveghează, fie deservește sectorul financiar și care sunt clasificate ca societăți financiare publice indiferent dacă ele sunt de piață sau non-piață.

20.308. Forma juridică a unui organism nu reprezintă un indiciu pentru clasificarea sa sectorială. De exemplu, unele societăți din sectorul public legal constituite pot să fie unități non-piață și, prin urmare, clasificate în cadrul administrațiilor publice și nu ca societăți publice.

Deținerea controlului în sectorul public

20.309. Deținerea controlului asupra unei unități rezidente din sectorul public este definită ca abilitatea de a determina politica generală a unității. Acesta se poate exercita prin drepturi directe ale unei singure unități din sectorul public sau prin drepturi colective ale mai multora. În vederea stabilirii deținerii controlului se iau în considerare următorii indicatori:

- (a) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite majoritatea funcționarilor, consiliul de administrație etc. Dreptul de a numi, de a demite, de a aproba sau de a exercita dreptul de veto în raport cu o majoritate a consiliului de conducere a unei entități este suficient pentru a deține controlul. Aceste drepturi pot fi deținute direct de o unitate din sectorul public sau indirect de unități din sectorul public în ansamblu. Dacă primul set de numiri este controlat de către sectorul public, dar înlocuirile ulterioare nu sunt supuse respectivului control, atunci entitatea rămâne în sectorul public până în momentul în care majoritatea directorilor sunt numiți fără a se exercita controlul respectiv;

- (b) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite personal-cheie. În cazul în care deținerea controlului asupra politicii generale este determinată efectiv de membri influenți din consiliul de administrație, cum ar fi directorul executiv, președintele și directorul financiar, puterile de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a revoca acest personal au o importanță mai mare;
- (c) dreptul de a numi, de a exercita dreptul de veto sau de a demite majoritatea numirilor pentru comisiile-cheie ale entității. În cazul în care elemente-cheie ale politicii generale, cum ar fi remunerarea personalului de rang înalt și strategia de afaceri, sunt delegate unor subcomisii, dreptul acestora de a numi, de a demite sau de a exercita dreptul de veto cu privire la directorii acestor subcomisii este un factor determinant al deținerii controlului;
- (d) deținerea majorității puterii de vot. Aceasta va determina în mod normal deținerea controlului în cazul în care deciziile sunt luate conform parității o acțiune-un vot. Acțiunile pot fi deținute direct sau indirect, acțiunile deținute de toate unitățile din sectorul public fiind agregate. În cazul în care deciziile nu sunt luate conform parității o acțiune-un vot, situația ar trebui să fie analizată pentru a se constata dacă sectorul public are o putere de vot majoritară;
- (e) drepturile care decurg din deținerea de acțiuni și opțiuni speciale. Aceste acțiuni preferențiale sau speciale au fost cândva frecvent utilizate în societățile privatizate și, de asemenea, au fost utilizate în anumite entități cu scop special. În unele cazuri ele conferă entităților din sectorul public unele drepturi reziduale pentru a proteja interesele; astfel de drepturi pot fi permanente sau limitate în timp. Existența unor astfel de acțiuni nu reprezintă în sine un indicator al deținerii controlului, dar necesită o analizare atentă, în special a condițiilor în care se pot invoca puteri. În cazul în care puterile influențează politica generală actuală a entității, acestea vor fi importante pentru deciziile de clasificare. În alte cazuri, ele vor fi puteri de rezervă care pot conferi dreptul de a exercita controlul asupra politicii generale în situații de urgență etc. Aceste puteri sunt considerate ca fiind irelevante dacă nu influențează politicile existente, cu toate că, în cazul în care sunt utilizate vor declanșa, în mod normal, o reclasificare imediată. Existența unei opțiuni de cumpărare de acțiuni pentru entități din sectorul public în anumite circumstanțe este o situație similară, fiind necesară o apreciere cu privire la posibilitatea ca deținerea puterii de a pune în aplicare opțiunea să influențeze politica generală a entității;
- (f) dreptul de a exercita controlul prin intermediul acordurilor contractuale. Dacă toate vânzările unei entități se realizează către o singură entitate din sectorul public sau către un grup de entități din sectorul public, există posibilitatea unei influențe dominante care poate fi considerată deținere a controlului. Prezența altor clienți sau potențialul de a avea alți clienți indică faptul că entitatea nu este controlată de unități din sectorul public. În cazul în care entitatea este supusă unor restricții de a avea relații cu clienți care nu aparțin sectorului public din cauza influenței sectorului public, acest fapt este un indicator al deținerii controlului de către sectorul public;
- (g) dreptul de a deține controlul care decurge din acorduri/permisiunea de a contracta împrumuturi. Împrumutătorii impun adesea deținerea controlului ca o condiție de a acorda împrumuturi. În cazul în care sectorul public impune deținerea controlului prin acordarea de împrumuturi sau pentru a-și proteja expunerea la risc aferentă unei garanții, condiții care sunt mai severe decât cele pe care o entitate din sectorul privat ar trebui să le îndeplinească în relație cu o bancă, acest fapt este un indicator al deținerii controlului. Dacă o entitate necesită permisiunea din partea sectorului public de a contracta împrumuturi, acest fapt este un indicator al deținerii controlului;
- (h) deținerea controlului prin intermediul unei reglementări excesive. Când reglementarea este atât de strictă încât dictează efectiv politica generală a întreprinderii, aceasta este o formă de exercitare a controlului. Autoritățile publice pot, în unele cazuri, să se implice puternic în reglementare, în special în domenii cum ar fi monopolurile și utilitățile privatizate în care există un element de serviciu public. Este posibil să existe implicare în reglementare în domenii importante, cum ar fi stabilirea prețurilor, fără ca o entitate să cedeze controlul asupra politicii generale. Alegerea de a intra într-un mediu foarte reglementat sau de opera în acesta este, de asemenea, un indicator că entitatea nu este supusă exercitării controlului;
- (i) altele. Deținerea controlului poate să decurgă, de asemenea, din puteri sau drepturi statutare cuprinse în statutul unei entități, de exemplu, limitarea activităților, obiectivelor și aspectelor legate de funcționare, aprobarea bugetelor sau împiedicarea schimbării de către entitate a statutului, autodizolvării, aprobării acordării dividendelor sau încheierii relației sale cu sectorul public. O entitate care este în întregime sau aproape în întregime finanțată de sectorul public este considerată controlată în cazul în care controlul asupra fluxului de finanțare respectiv este suficient de restrictiv pentru a dicta politica generală în domeniul respectiv.

20.310. Fiecare caz de clasificare trebuie să fie evaluat pe baza aspectelor proprii și nu toți acești indicatori pot fi relevanți în cazul individual respectiv. Unii indicatori, cum ar fi cei menționați la punctul 20.309 literele (a), (c) și (d), sunt suficienți prin ei înșiși pentru a stabili existența deținerii controlului. În alte cazuri, deținerea controlului ar putea fi indicată în ansamblu de o serie de indicatori separați.

Băncile centrale

20.311. În general, băncile centrale sunt considerate a fi societăți financiare publice, chiar și în cazul în care proprietarii lor juridici unici sau majoritari nu sunt administrațiile publice. Acestea sunt considerate ca fiind societăți publice prin intermediul administrațiilor publice care dețin proprietatea economică sau care exercită controlul prin alte mijloace.

- 20.312. O bancă centrală este un intermediar financiar, a cărui activitate este supusă unor dispoziții juridice specifice și asupra căruia se exercită control general din partea administrațiilor publice, reprezentând interesul național, deși banca centrală se bucură de un grad mare de autonomie sau de independență în ceea ce privește exercitarea activității sale principale (și anume politica monetară). Aspectul esențial în această situație este recunoașterea funcției și activității principale a băncii centrale – administrarea activelor de rezervă ale națiunii, emiterea monedei naționale și realizarea politicii monetare – și nu statutul său juridic. Administrațiile publice au adesea un drept formal asupra încasărilor rezultate din lichidare.
- 20.313. Datorită existenței unui astfel de interes benefic sau a rolului administrațiilor publice, dreptul de proprietate al administrațiilor publice asupra participațiilor băncii centrale – sau, cel puțin, asupra activelor de rezervă administrate de banca centrală – este recunoscut în conturile naționale ca proprietate economică chiar și în condițiile în care nu are drept de proprietate.

Cvasisocietățile publice

- 20.314. Cvasisocietățile publice nu au caracteristicile juridice ale societăților independente, dar au un comportament suficient de diferit față de proprietarii lor, mai degrabă ca entități din sectoarele societăților nefinanciare sau financiare, pentru a fi recunoscute ca unități instituționale.
- 20.315. Activitățile cvasisocietăților trebuie să fie restricționate, fiind necesare informații suficient de numeroase pentru a se putea elabora un set complet de conturi [a se vedea punctul 2.13 litera (f)] și trebuie să fie unități de piață.

Entitățile cu scop special și nerezidenții

- 20.316. Entități din sectorul public pot înființa sau folosi entități cu scop special (ESS) sau vehicule cu scop special. Adesea, astfel de unități nu au salariați sau active nefinanciare, iar prezența fizică se rezumă la puțin mai mult decât o „căsuță poștală” care confirmă locul lor de înregistrare. Acestea pot fi rezidente într-un teritoriu diferit.
- 20.317. ESS înființate de către sectorul public trebuie să fie analizate pentru a stabili dacă au puterea de a acționa în mod independent, dacă sunt restricționate în activitățile lor și dacă își asumă riscurile și beneficiile asociate cu activele și pasivele pe care le dețin. În cazul în care nu îndeplinesc aceste criterii, ele nu sunt recunoscute ca unități instituționale distincte și, dacă sunt rezidente, sunt consolidate în cadrul unității din sectorul public care le-a creat. Dacă sunt nerezidente, ele sunt recunoscute ca parte a restului lumii și orice operațiuni pe care le efectuează sunt redirecționate prin intermediul unității din sectorul public care le-a creat.
- 20.318. Asocierile în participație internaționale nerezidente constituite între administrațiile publice, în cazul cărora nici o parte nu deține controlul entității, sunt repartizate administrațiilor publice ca unități rezidente teoretice.

Asocierile în participație

- 20.319. Unitățile din sectorul public și privat pot intra într-o asociație în participație prin care se înființează o unitate instituțională. Unitatea respectivă poate intra în relații contractuale în nume propriu și poate colecta fonduri pentru folosință proprie. Această unitate este alocată sectoarelor public sau privat, în funcție de care parte deține controlul.
- 20.320. În practică, în cele mai multe asociații în participație controlul este deținut în comun. În cazul în care unitatea este clasificată ca non-piață, aceasta este clasificată prin convenție în cadrul sectorului administrațiilor publice deoarece comportamentul ei este cel al unei unități a administrațiilor publice. În cazul în care unitatea este clasificată ca producător de piață și controlul este deținut în mod egal, unitatea este împărțită în jumătăți, o jumătate alocată sectorului public, iar cealaltă sectorului privat.

CAPITOLUL 21

LEGĂTURILE DINTRE CONTABILITATEA ÎNTREPRINDERILOR ȘI CONTURILE NAȚIONALE ȘI MĂSURAREA ACTIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR

21.01. Contabilitatea întreprinderilor reprezintă, alături de anchetele realizate în cadrul întreprinderilor, o sursă majoră de informare pentru conturile naționale în ceea ce privește activitatea întreprinderilor. Contabilitatea națională și contabilitatea întreprinderilor au în comun o serie de caracteristici, cele mai importante fiind următoarele:

- (a) înregistrarea operațiunilor în conturi, cum ar fi în tabele cu două coloane;
- (b) evaluare monetară;
- (c) utilizarea soldurilor contabile;
- (d) înregistrarea operațiunilor atunci când au loc; precum și
- (e) coerența internă a sistemului de conturi.

Totuși, contabilitatea națională diferă în ceea ce privește un număr de aspecte, întrucât obiectivul acesteia este diferit: contabilitatea națională vizează să prezinte într-un cadru coerent toate activitățile dintr-o țară și nu doar pe acelea ale unei întreprinderi sau grup de întreprinderi. Acest obiectiv de a prezenta o imagine coerentă a tuturor entităților dintr-o economie și a relației lor cu restul lumii impune constrângeri care nu afectează contabilitatea întreprinderilor.

21.02. Pentru contabilitatea națională există standarde internaționale comune tuturor țărilor din lume. Dezvoltarea și punerea în aplicare a contabilității întreprinderilor diferă în funcție de țări. Cu toate acestea, contabilitatea întreprinderilor se îndreaptă din ce în ce mai mult către aplicarea unor standarde internaționale comune. Armonizarea la nivel mondial a început la 29 iunie 1973, odată cu înființarea Comitetului pentru Standardele Internaționale de Contabilitate (IASB), a cărui misiune a fost să elaboreze standarde de contabilitate de bază, denumite IAS (Standarde internaționale de contabilitate) și, ulterior, denumite IFRS (Standarde internaționale de raportare financiară), care puteau fi aplicate în întreaga lume. În Uniunea Europeană, din 2005, conturile consolidate ale societăților cotate la bursă în UE sunt elaborate conform cadrului de referință IFRS.

21.03. Precizări metodologice detaliate referitoare la conținutul contabilității întreprinderilor și la modalitatea de crea o legătură între contabilitatea întreprinderilor și conturile naționale se regăsesc în manuale specializate. Prezentul capitol oferă răspunsuri la cele mai frecvente întrebări care apar atunci când se elaborează conturile naționale pe baza contabilității întreprinderilor și tratează aspecte specifice ale măsurării activității întreprinderilor.

REGULI ȘI METODE SPECIFICE ALE CONTABILITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR

21.04. În vederea extragerii de informații din contabilitatea întreprinderilor, conturile naționale ar trebui să înțeleagă standardele internaționale de contabilitate aplicabile societăților private și administrațiilor publice. Standardele pentru societățile private sunt elaborate și gestionate de Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB), iar cele pentru administrațiile publice, de Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSASB). Punctele următoare prezintă principii generale ale contabilității întreprinderilor.

Momentul înregistrării

21.05. Contabilitatea întreprinderilor înregistrează operațiunile atunci când au loc, dând naștere la drepturi și obligații, independent de plată. Aceasta reprezintă înregistrarea pe bază de angajament și este opusă contabilității de casă. Conturile naționale sunt, de asemenea, întocmite pe bază de angajament.

Contabilitate pe principiul intrărilor duble și cvadruple

21.06. În contabilitatea întreprinderilor, fiecare operațiune a întreprinderii este înregistrată în cel puțin două conturi diferite – o dată la debite și o dată la credite pentru aceeași sumă. Acest sistem bazat pe principiul intrărilor duble permite o verificare a coerenței conturilor.

În conturile naționale, un sistem bazat pe intrări cvadruple poate fi, de asemenea, utilizat pentru majoritatea operațiunilor. O operațiune este reflectată de două ori de fiecare dintre unitățile instituționale implicate, de exemplu o dată ca operațiune nefinanciară în conturile de producție, venit și capital, iar o dată ca operațiune financiară asociată cu modificarea activelor și pasivelor financiare.

Evaluare

21.07. În contabilitatea întreprinderilor și în conturile naționale, operațiunile sunt înregistrate la prețul convenit de părțile participante la operațiune.

Activele și pasivele sunt, în general, evaluate la costul lor inițial sau istoric din situațiile financiare ale întreprinderilor, combinate eventual cu alte prețuri, cum ar fi prețurile de piață pentru stocuri. Instrumentele financiare ar trebui evaluate la valoarea lor justă, care să reflecte prețurile observate pe piețe. Dacă este necesar, se utilizează tehnici specifice de evaluare.

În conturile naționale, activele și pasivele sunt înregistrate la valorile lor în vigoare la momentul la care face referire contul de patrimoniu și nu la valoarea lor inițială.

Contul de profit și pierdere și bilanțul

- 21.08. Pentru contabilitatea întreprinderilor, se elaborează două situații financiare: contul de profit și pierdere și bilanțul. Contul de profit și pierdere regroupează operațiunile generatoare de venituri și de costuri și stocurile de active și de pasive din bilanț. Aceste situații arată soldurile conturilor și operațiunile la un nivel agregat. Ele sunt prezentate sub formă de conturi. Cele două situații sunt strâns legate una de cealaltă. Soldul contului de profit și pierdere corespunde unui profit sau unei pierderi a întreprinderii. Profitul sau pierderea se includ deopotrivă în bilanț.
- 21.09. Conturile operațiunilor al căror sold este inclus în contul de profit și pierdere sunt conturi de flux. Scopul lor este să prezinte totalul veniturilor și cheltuielilor din cursul exercițiului financiar.
- 21.10. Bilanțurile sunt conturi de stocuri. Acestea prezintă valoarea activelor și pasivelor la sfârșitul exercițiului financiar.

CONTURILE NAȚIONALE ȘI CONTABILITATEA ÎNTEPRINDERILOR: ASPECTE PRACTICE

- 21.11. Pentru ca contabilii naționali să poată utiliza contabilitatea întreprinderilor la scară largă, și nu doar în cazuri izolate, trebuie îndeplinite o serie de condiții.

Prima este accesul la conturile întreprinderilor. În mod obișnuit, publicarea conturilor este obligatorie pentru marile întreprinderi. Organisme private sau publice întocmesc baze de date cu aceste conturi și este important să se permită accesul contabililor naționali la aceste baze de date. În cazul marilor întreprinderi, este, în general, posibil să se obțină conturile direct de la acestea.

A doua condiție este un grad minim de standardizare a documentelor contabile publicate de întreprinderi, întrucât aceasta reprezintă o condiție necesară pentru prelucrarea computerizată. Un nivel ridicat de standardizare este adesea asociat cu existența unui organism care colectează conturile de la întreprinderi, în această formă standardizată. Colectarea poate fi organizată în mod voluntar, cum este cazul atunci când organismul administrează un centru pentru situațiile financiare care realizează analize pentru membrii săi sau poate fi obligatorie prin lege, cum este cazul atunci când organismul colector este autoritatea fiscală. În ambele cazuri, contabilii naționali trebuie să solicite acces la bazele de date, respectând regulile de confidențialitate în vigoare.

- 21.12. Contabilitatea întreprinderilor poate fi folosită atunci când conturile nu sunt elaborate pe o bază standardizată. În numeroase țări, sectoarele economiei sunt dominate de un număr redus de mari întreprinderi, iar conturile acestor întreprinderi pot fi folosite pentru conturile naționale. Informații utile se găsesc, de asemenea, în anexele la aceste conturi, cum ar fi mai multe detalii sau orientări cu privire la modalitatea de interpretare a intrărilor din conturile respective.
- 21.13. Pentru conturile naționale, anchetele în cadrul întreprinderilor reprezintă cealaltă sursă majoră de date referitoare la activitățile întreprinderilor. Aceste anchete oferă rezultate satisfăcătoare dacă întrebările formulate sunt compatibile cu intrările și conceptele din contabilitatea întreprinderilor. O întreprindere nu furnizează nicio informație fiabilă care să nu se bazeze pe sistemul său de informare intern. Anchetele în cadrul întreprinderilor sunt, în general, necesare, chiar și în cel mai bun caz în care este permis accesul contabililor naționali la bazele de date contabile, întrucât informațiile incluse în aceste baze de date sunt arareori destul de detaliate pentru a răspunde tuturor nevoilor contabililor naționali.
- 21.14. Globalizarea complică utilizarea contabilității întreprinderilor în elaborarea conturilor naționale. Contabilitatea întreprinderilor trebuie întocmită pe o bază națională pentru a fi utilă și acesta nu este cazul atunci când întreprinderile au filiale în străinătate. Atunci când activitatea întreprinderii se extinde dincolo de teritoriul național, sunt necesare ajustări pentru a reda situația națională pe baza contabilității întreprinderilor. Întreprinderile trebuie să furnizeze pentru baza de date a conturilor întreprinderilor fie conturi elaborate pe bază națională, fie ajustări necesare pentru a prezenta conturile întreprinderii pe o bază națională. Când autoritatea fiscală colectează conturile de la întreprinderi, aceasta cere, în general, ca datele să fie furnizate pe o bază națională pentru a putea calcula impozitul pe profit, iar acesta reprezintă cazul cel mai favorabil pentru utilizare în vederea nevoilor contabilității naționale.
- 21.15. O altă condiție practică este ca exercițiul financiar să corespundă cu perioada de referință a conturilor naționale. În ceea ce privește conturile naționale, perioada de referință este, în general, anul calendaristic și, prin urmare, este de dorit, în vederea utilizării optime a contabilității întreprinderilor, ca majoritatea acestor întreprinderi să înceapă exercițiul financiar la 1 ianuarie. Întreprinderile pot alege alte date de debut al exercițiului financiar. Pentru operațiunile care corespund fluxurilor din conturile naționale, este adesea acceptabil să se reconstituie conturile pe baza anului calendaristic, prin combinarea proporțiilor corespunzătoare a două exerciții financiare consecutive. În schimb, pentru bilanțuri această metodă dă rezultate mai puțin satisfăcătoare, în special pentru posturile care fac obiectul unor fluctuații rapide de-a lungul anului. Marile întreprinderi elaborează adesea conturi trimestriale, însă acestea sunt arareori colectate în mod sistematic.

TRANZIȚIA DE LA CONTABILITATEA ÎNTRERINDERILOR LA CONTURILE NAȚIONALE: EXEMPLUL ÎNTRERINDERILOR NEFINANCIARE

21.16. Utilizarea datelor provenind din contabilitatea întreprinderilor nefinanciare în vederea pregătirii conturilor naționale necesită mai multe ajustări. Acestea pot fi repartizate în trei categorii: ajustări conceptuale, ajustări pentru a permite coerența cu conturile altor sectoare și ajustări pentru exhaustivitate.

Ajustări conceptuale

21.17. Ajustările conceptuale sunt necesare întrucât contabilitatea întreprinderilor nu este bazată exact pe aceleași concepte precum conturile naționale și întrucât metodele de evaluare pot fi diferite, atunci când aceste concepte sunt apropiate unul de celălalt. Exemple de ajustări conceptuale pentru calculul producției sunt următoarele:

- (a) ajustare pentru tranziția către prețul de bază. Cifra de afaceri a întreprinderilor este în general fără TVA, însă include adesea impozitele pe produse. În schimb, subvențiile pe produse sunt arareori incluse în cifra de afaceri. Prin urmare, este necesar să se facă o ajustare la datele din contabilitatea întreprinderilor prin deducerea acestor impozite pe produse și prin adăugarea acestor subvenții pe produse pentru a se ajunge la o estimare a producției la prețuri de bază;
- (b) prime de asigurare. Primele de asigurare plătite de întreprinderi fac parte din cheltuielile lor, însă conturile naționale impun ca acestea să fie defalcate în trei elemente: prime nete, serviciul de asigurare și prime suplimentare. Numai partea care corespunde serviciului este consum intermediar și se face o corecție prin deducerea primelor nete și a suplimentelor de prime din plata brută.

Ajustări pentru realizarea coerenței cu conturile altor sectoare

21.18. Conturile naționale impun o coerență între conturile întreprinderilor și cele ale altor întreprinderi și unități din alte sectoare instituționale. În acest mod, impozitele și subvențiile evaluate pe baza conturilor întreprinderilor trebuie să fie coerente cu acelea primite sau plătite de administrațiile publice. În practică, acest lucru nu este realizat și este nevoie de o regulă pentru realizarea coerenței. În mod normal, informațiile care provin de la administrațiile publice sunt mai fiabile decât cele de la întreprinderi, iar datele din contabilitatea întreprinderilor sunt ajustate.

Exemple de ajustări în scopul exhaustivității

21.19. În ceea ce privește datele contabile ale întreprinderilor, exemple de ajustări în scopul exhaustivității sunt: absența din fișierele statistice, scutirea de impozite și declarațiile sociale și evaziunea.

Exemple de ajustări specifice sunt următoarele:

- (a) evaziune privind producția vândută și vânzarea de bunuri destinate revânzării. Întreprinderile pot subestima valoarea vânzărilor pentru a evita plățile de impozite și se operează o ajustare pentru această subdeclarație bazată pe informațiile furnizate de serviciile fiscale;
- (b) venitul în natură este remunerarea salariaților cu bunuri și servicii furnizate gratuit. Atunci când această producție și aceste venituri nu sunt înregistrate în contabilitatea întreprinderilor, valorile înregistrate sunt ajustate în scopul utilizării în conturile naționale. Atunci când salariații sunt cazați gratuit, se include în producția și în veniturile salariaților o estimare a chiriilor locative corespunzătoare dacă acestea sunt deja incluse în contabilitatea întreprinderii;
- (c) bacșișuri. Atunci când salariații primesc bacșișuri de la clienții întreprinderii, acestea trebuie considerate drept parte din cifra de afaceri și, prin urmare, din producție. Bacșișurile neînregistrate ca producție și venituri ale salariaților în contabilitatea întreprinderii sunt estimate, iar producția și venitul sunt ajustate în conturile naționale.

ASPECTE SPECIFICE

Câștiguri/pierderi din deținere

21.20. Câștigurile și pierderile din deținere reprezintă una dintre principalele dificultăți în tranziția de la contabilitatea întreprinderilor la contabilitatea națională, în primul rând din cauza naturii informațiilor disponibile în contabilitatea întreprinderilor. De exemplu, consumul intermediar de materii prime nu poate fi o achiziție directă, ci o ieșire din stoc. În conturile naționale, ieșirea din stoc este evaluată la prețul curent al pieții, în timp ce în contabilitatea întreprinderilor, ieșirea din stoc este evaluată la costul istoric, și anume la prețul bunurilor în momentul achiziționării. Diferența dintre cele două prețuri este un câștig sau o pierdere din deținere în conturile naționale.

21.21. Eliminarea câștigurilor sau pierderilor din deținere asupra stocurilor nu este ușoară, întrucât necesită colectarea a numeroase informații contabile suplimentare, precum și utilizarea a numeroase ipoteze. Informațiile colectate trebuie să se refere atât la natura produselor stocate, cât și la modificările prețurilor în cursul anului. Întrucât informațiile disponibile privind natura produselor se referă în mod obișnuit la vânzări și la achiziționări și nu la stocurile în sine, este necesar ca estimările să se bazeze pe modele a căror relevanță este dificil de verificat. Însă, în ciuda lipsei sale de precizie, acest exercițiu este prețul de plătit pentru a putea utiliza datele care provin din contabilitatea întreprinderilor.

- 21.22. Evaluările activelor la valoarea justă oferă o mai bună imagine a bilanțului decât evaluările în funcție de costul istoric, însă aceasta generează, de asemenea, mai multe date referitoare la câștigurile sau pierderile din deținere.

Globalizarea

- 21.23. Globalizarea îngreunează utilizarea contabilității întreprinderilor atunci când întreprinderile au unități în străinătate. Activitatea realizată în afara frontierelor naționale trebuie să fie exclusă din conturi pentru ca acestea să fi utilizate în contabilitatea națională. Această excludere este dificilă, cu excepția cazului celui mai favorabil în care reglementările fiscale impun întreprinderilor să publice conturile aferente activității lor exclusiv pe teritoriul național. Existența grupurilor multinaționale pune probleme în materie de evaluare, întrucât schimburile între filiale se pot face pe baza unor prețuri neobservate pe piața liberă, însă stabilite pentru a minimiza sarcina fiscală globală. Contabilii naționali fac ajustări pentru a corela prețurile operațiunilor intragrupuri cu prețurile pieței. În practică, acest lucru este extrem de dificil din cauza lipsei de informații și a absenței unei piețe libere comparabile pentru produse foarte specializate. Se pot realiza ajustări numai în cazuri excepționale, pe baza unei analize care este acceptată de experții din domeniul în cauză.
- 21.24. Globalizarea a sprijinit reintroducerea înregistrării importurilor și exporturilor pe criteriul schimbării proprietății asupra bunurilor și nu pe baza schimbării locației fizice. Astfel, contabilitatea întreprinderilor este mai adaptată pentru conturile naționale, întrucât contabilitatea întreprinderilor este, de asemenea, bazată pe criteriul schimbării proprietății asupra bunurilor și nu pe schimbarea locației fizice. Atunci când o întreprindere încredințează activitățile de prelucrare unei întreprinderi stabilite în afara teritoriului economic național, contabilitatea întreprinderii se află pe o bază adecvată pentru a servi drept sursă de date pentru conturile naționale. Deși acest lucru este util, rămân încă numeroase probleme legate de măsurare în estimarea întreprinderilor multinaționale în conturile naționale.

Fuziuni și achiziții

- 21.25. Restructurarea societăților generează apariția și dispariția de active și de pasive financiare. Atunci când o societate dispare ca entitate juridică distinctă întrucât a fost absorbită de una sau mai multe alte societăți, toate activele și pasivele, inclusiv acțiunile și alte participații, care au existat între această societate și cea (cele) care a (au) absorbit-o, dispar din sistemul conturilor naționale. Această dispariție este înregistrată ca modificări de clasificare sectorială și de structură în contul altor modificări de volum al activelor.
- 21.26. Cu toate acestea, cumpărarea de acțiuni și de alte participații ale unei societăți în cadrul unei operațiuni de fuzionare se înregistrează ca o operațiune financiară între societatea care le-a achiziționat și proprietarul cedent. Înlocuirea acțiunilor societății absorbite prin acțiunile societății absorbante sau ale noii societăți se înregistrează ca rambursare a acțiunilor existente însoțită de o emisiune de noi acțiuni. Legăturile financiare (active și pasive) care există între societatea absorbită și terți rămân neschimbate și sunt transferate societății (societăților) absorbante.
- 21.27. În același mod, când o societate este scindată din punct de vedere juridic în două sau mai multe unități instituționale, activele și pasivele financiare noi (apariția activelor financiare) sunt înregistrate ca modificări de clasificare sectorială și de structură.

CAPITOLUL 22

CONTURILE SATELIT

INTRODUCERE

- 22.01. Prezentul capitol oferă o introducere generală pentru conturile satelit. Acesta descrie și analizează modul în care cadrul central poate fi utilizat drept sistem de bază pentru a satisface mai multe necesități importante de date specifice.
- 22.02. Conturile satelit elaborează sau modifică tabelele și conturile din cadrul central cu scopul de a satisface cereri de date specifice.
- 22.03. Cadrul central constă în:
- (a) conturile economice integrate (conturile sectorului instituțional) care oferă o imagine generală a tuturor fluxurilor și stocurilor economice;
 - (b) sistemul intrări-ieșiri care oferă o imagine generală a resurselor și utilizărilor de bunuri și servicii la prețuri curente și în termeni de volum;
 - (c) tabele care realizează legătura între informațiile clasificate pe ramuri de activitate din sistemul intrări-ieșiri și conturile sectorului instituțional;
 - (d) tabele privind cheltuielile defalcate pe sectorul administrațiilor publice, cel al gospodăriilor populației și cel al societăților;
 - (e) tabele privind populația și ocuparea forței de muncă.
- Aceste conturi și tabele pot fi realizate anual sau trimestrial și la nivel național sau regional.
- 22.04. Conturile satelit pot satisface cerințe de date specifice oferind un grad mai mare de detaliere, rearanjând concepte din cadrul central sau oferind informații suplimentare, de exemplu privind fluxuri și stocuri nemonetare. Acestea se pot abate de la conceptele principale. Modificarea conceptelor poate îmbunătăți legătura cu unele concepte economice teoretice precum cheltuielile cu protecția socială sau cele cu operațiunile, concepte administrative precum venitul sau profitul impozabil din contabilitatea întreprinderilor sau concepte relevante pentru politici cum ar fi ramuri de activitate strategice, economia bazată pe cunoaștere sau investițiile întreprinderilor, utilizate în politica economică națională sau europeană. În astfel de cazuri, sistemul de conturi satelit va conține un tabel în care se prezintă legăturile între principalele agregate din contul satelit și agregatele din cadrul central.
- 22.05. Conturile satelit pot varia de la simple tabele și până la un set extins de conturi și pot fi elaborate și publicate anual sau trimestrial. Pentru unele conturi satelit, este adecvată elaborarea acestora la intervale mai lungi, de exemplu o dată la cinci ani.
- 22.06. Conturile satelit pot avea diverse caracteristici:
- (a) sunt legate de funcții, cum se întâmplă în cazul conturilor satelit funcționale;
 - (b) sunt legate de ramuri de activitate sau produse, acesta fiind un tip de conturi ale sectoarelor speciale;
 - (c) sunt legate de sectoare instituționale, acesta fiind un alt tip de conturi ale sectoarelor speciale;
 - (d) creează o extensie cu date fizice sau alte date nemonetare;
 - (e) oferă detalii suplimentare;
 - (f) utilizează concepte suplimentare;
 - (g) modifică unele concepte de bază;
 - (h) utilizează modele sau includ rezultate experimentale.

Pentru un cont satelit dat sunt aplicabile una sau mai multe dintre caracteristicile menționate anterior, astfel cum se ilustrează în tabelul 22.1.

Tabelul 22.1 — Prezentare generală a conturilor satelit și a caracteristicilor principale ale acestora

	Opt caracteristici ale conturilor satelit								
	Conturile sectoarelor speciale								
	Conturi funcționale	Legate de ramuri de activitate sau produse	Legate de sectoare instituționale	Includerea de date nemonetare	Detalii suplimentare	Concepte suplimentare	Concepte de bază diferite	Rezultate experimentale și o utilizare mai frecventă a modelelor	Fac parte din programul UE de transmitere a datelor
<i>1. Conturile satelit descrise în prezentul capitol</i>									
Agricultură		X			X	X			X
Mediu	X	X		X	X	X	X	X	X
Sănătate	X	X		X	X		X		X
Producția gospodăriilor populației			X	X	X		X	X	
Forța de muncă și MCS		X	X	X	X				
Productivitate și creștere		X		X	X	X	X	X	X
Cercetare și dezvoltare	X	X		X	X		X	X	
Protecție socială	X			X	X				X
Turism	X	X		X	X	X			
<i>2. Conturile satelit descrise în alte capitole</i>									
Balanța de plăți			X		X				X
Finanțe publice			X		X	X			X
Statistici monetare și financiare și fluxul de fonduri			X		X	X			X
Tabelul pensiilor suplimentare			X		X	X	X	X	X
<i>3. Exemple de alte conturi satelit care fac obiectul unor metodologii internaționale sau care sunt incluse în programul UE de transmitere a datelor</i>									
Activitatea întreprinderilor			X		X				
Sectorul informal					X			X	
Instituțiile fără scop lucrativ			X		X			X	
Sectorul public			X		X				
Tabelele veniturii din impozite			X		X				X

22.07. În prezentul capitol, se vor discuta caracteristicile conturilor satelit și se vor descrie, pe scurt, următoarele nouă conturi satelit diferite:

- (a) conturile în domeniul agriculturii;
- (b) conturile de mediu;
- (c) conturile în domeniul sănătății;

- (d) conturile de producție a gospodăriilor populației;
- (e) conturile în domeniul forței de muncă și matricele de contabilitate socială;
- (f) conturile în domeniul productivității și creșterii;
- (g) conturile în domeniul cercetării și dezvoltării;
- (h) conturile în domeniul protecției sociale;
- (i) conturile în domeniul turismului.

Alte capitole conțin descrieri ale altor conturi satelit, de exemplu balanța de plăți, statisticile finanțelor publice, statisticile monetare și financiare și tabelul pensiilor suplimentare.

În SCN 2008 sunt descrise pe larg unele conturi satelit care sunt prezentate mai succint în SEC 2010, de exemplu:

- (a) capitolul 21 al SCN 2008: Conturile privind activitatea întreprinderilor;
- (b) capitolul 22 al SCN 2008: Conturile sectorului public;
- (c) capitolul 23 al SCN 2008: Conturile instituțiilor fără scop lucrativ; precum și
- (d) capitolul 25 al SCN 2008: Conturile sectorului informal.

Pentru comparația la nivel internațional a nivelului și compoziției impozitelor, statisticile naționale referitoare la venitul din impozite sunt raportate către OCDE, FMI și Eurostat. Conceptele și datele sunt complet armonizate cu cele din conturile naționale. Statisticile referitoare la venitul din impozite sunt un exemplu de cont satelit al conturilor naționale.

Aceste exemple se referă la conturi satelit consacrate, deoarece acestea fac obiectul unor metodologii internaționale sau fac deja parte din programul internațional de transmitere a datelor. Conturile satelit elaborate în diverse țări ilustrează importanța și utilitatea conturilor satelit, exemple în acest sens fiind:

- (a) conturile sectoarelor cultural și creativ, care ilustrează importanța economică a sectoarelor respective;
- (b) conturile în domeniul învățământului, care arată importanța economică pe care o prezintă resursele, utilizările și finanțarea învățământului;
- (c) conturile în domeniul energiei, care arată importanța economică a diverselor tipuri de energie și legătura acestora cu importurile, exporturile și impozitele și subvențiile de stat;
- (d) conturile sectoarelor pescuitului și silviculturii, care arată importanța economică a acestor sectoare la nivel național și regional;
- (e) conturile în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), care arată resursele și utilizările principalelor produse TIC și ale principalilor producători ai acestora;
- (f) redistribuirea în funcție de contul cheltuielilor publice, care arată care categorii de venit beneficiază de cheltuieli publice pentru învățământ, asistență medicală, cultură și locuințe;
- (g) conturile pentru clădirile rezidențiale, care arată importanța economică a clădirilor rezidențiale la nivel național și regional;
- (h) conturile în domeniul siguranței, care prezintă cheltuielile publice și private cu siguranța;
- (i) conturile în domeniul sportului, care arată importanța economică a sportului;
- (j) conturile referitoare la apă, care arată interacțiunea dintre sistemul fizic de distribuție a apei și economia la nivel național și la nivel de bazin hidrografic.

22.08. Multe conturi satelit au o abordare funcțională. Diversele clasificări funcționale sunt descrise în prezentul capitol.

22.09. Gama largă de conturi satelit ilustrează faptul că, pentru diverse statistici, conturile naționale sunt un cadru de referință. De asemenea, aceasta ilustrează punctele forte și limitele cadrului central. Prin aplicarea conceptelor, a clasificărilor și a prezentărilor cum ar fi tabelele resurselor și utilizărilor din cadrul central la o gamă mai largă de domenii, este demonstrată flexibilitatea și relevanța abordării bazate pe conturile satelit pentru aceste teme. În același timp, adăugirile, reorganizările și modificările conceptuale ilustrează limitele cadrului central pentru studierea acestor teme. De exemplu, conturile de mediu extind cadrul central pentru a ține seama de factorii externi legați de mediu, iar conturile privind producția gospodăriilor populației extind limitele producției pentru a include serviciile casnice neremunerate. Astfel, aceste conturi demonstrează faptul că produsul, venitul și consumul, concepte ale cadrului central, nu sunt singurele elemente necesare pentru măsurarea bunăstării.

22.10. Printre avantajele principale ale conturilor satelit se numără următoarele:

- (a) acestea se bazează pe un set de definiții clare.
- (b) aplicarea unei metodologii contabile sistematice. Exemple în acest sens sunt defalcarea unei sume totale pe diferite dimensiuni, de exemplu resursele și utilizările bunurilor și serviciilor pe produse și pe ramuri de activitate; cine produce, cine plătește și cine beneficiază de un serviciu; contabilitate sistematică stoc-flux și contabilitate consecventă în termeni monetari și nemonetari. Această metodologie contabilă asigură consecvența și coerența. De asemenea, aceasta permite analize contabile bazate pe descompunere, unde variația totalului se explică prin variația părților, variația valorii se explică prin variația volumului și a prețului, iar variația stocurilor se explică prin fluxurile aferente și raporturi constante utilizate în analiza intrări-ieșiri. Aceste analize contabile se pot completa cu utilizarea de modele în care se ține cont de comportamentul economic.
- (c) legătura cu conceptele de bază din contabilitatea națională. Exemple în acest sens sunt conceptele de stocuri și fluxuri specifice precum producția, remunerarea salariaților, impozite, prestații sociale și formarea de capital, conceptele din clasificarea pe ramuri de activitate și pe sectoare instituționale, cum ar fi ramurile de activitate agricolă și industria prelucrătoare sau sectorul administrațiilor publice, și soldurile contabile principale precum valoarea adăugată, produsul intern, venitul disponibil și valoarea netă. Aceste concepte de bază ale conturilor naționale sunt consacrate în întreaga lume, sunt stabile în timp, iar măsurarea acestora este, în mare măsură, neinfluențată de presiunile politice.
- (d) legătura cu statisticile conturilor naționale; acestea sunt disponibile cu promptitudine, sunt comparabile în timp, sunt realizate conform unor standarde internaționale comune și plasează măsurile conturilor satelit în contextul economiei naționale și al componentelor principale ale acesteia, de exemplu relația cu creșterea economică și cu finanțele publice.

Clasificările funcționale

22.11. Clasificările funcționale clasifică cheltuielile pe sectoare și în funcție de destinația cheltuielii. Acestea ilustrează comportamentul consumatorilor, al administrațiilor publice, al instituțiilor fără scop lucrativ și al producătorilor.

22.12. Cele patru clasificări funcționale diferite existente în SEC sunt următoarele:

- (a) Clasificarea consumului individual pe destinații (COICOP);
- (b) Clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (COFOG);
- (c) Clasificarea funcțiilor instituțiilor fără scop lucrativ (COPNI);
- (d) Clasificarea cheltuielilor producătorilor pe destinații (COPP).

22.13. În COICOP se disting 14 categorii principale:

- (a) Alimente și băuturi nealcoolice;
- (b) Băuturi alcoolice, tutun și narcotice;
- (c) Îmbrăcăminte și încălțăminte;

- (d) Locuințe, apă, electricitate, gaz și alți combustibili;
- (e) Mobilier, articole de menaj și întreținere curentă a locuinței;
- (f) Sănătate;
- (g) Transport;
- (h) Comunicații;
- (i) Recreere și cultură;
- (j) Învățământ;
- (k) Restaurante și hoteluri;
- (l) Diverse bunuri și servicii;
- (m) Cheltuiala pentru consum individual a instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației; precum și
- (n) Cheltuiala pentru consum individual a administrațiilor publice.

Suma primelor 12 categorii reprezintă cheltuiala totală pentru consum individual a gospodăriilor populației. Ultimele două identifică cheltuiala pentru consum individual a sectorului instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP) și a sectorului administrațiilor publice, și anume transferurile sociale în natură ale acestora. Împreună, cele 14 elemente reprezintă consumul final efectiv al gospodăriilor populației.

- 22.14. Cheltuiala pentru consum individual a IFSLSGP și a administrațiilor publice sunt defalcate pe cinci subcategorii principale care reflectă domenii majore din cadrul politicilor: locuințe, sănătate, recreere și cultură, învățământ și protecție socială. Acestea sunt și funcții COICOP pentru cheltuiala pentru consum individual a gospodăriilor populației; protecția socială este o subcategorie a funcției 12 *diverse bunuri și servicii*. Prin urmare, COICOP prezintă, de asemenea, pentru fiecare dintre aceste cinci subcategorii principale rolul gospodăriilor private, al administrațiilor publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației. De exemplu, aceasta poate descrie rolul administrațiilor publice în punerea la dispoziție a locuințelor, a serviciilor de sănătate și învățământ.
- 22.15. COICOP este folosit și în alte scopuri importante precum utilizarea subcategoriilor pentru a evidenția cheltuielile cu bunurile de consum de folosință îndelungată ale gospodăriilor populației. Anchetele privind bugetul gospodăriilor populației utilizează adesea o clasificare bazată pe COICOP în scopul colectării informațiilor privind cheltuielile gospodăriilor populației. Ulterior, acestea pot fi alocate produselor pentru a obține un tabel al resurselor și utilizărilor.
- 22.16. Clasificarea cheltuielilor conform funcțiilor administrațiilor publice (COFOG) este un instrument major pentru descrierea și analiza finanțelor administrațiilor publice. Cele zece categorii principale sunt:
- (a) Servicii publice generale;
 - (b) Apărare;
 - (c) Ordine și siguranță publică;
 - (d) Afaceri economice;
 - (e) Protecția mediului;
 - (f) Facilități pentru locuințe și comunitate;
 - (g) Sănătate;
 - (h) Recreere, cultură și religie;
 - (i) Învățământ; precum și
 - (j) Protecție socială.

Clasificarea poate fi utilizată pentru a clasifica cheltuielile pentru consum individual și colectiv ale administrațiilor publice. Cu toate acestea, clasificarea poate fi utilizată și pentru a ilustra rolul altor tipuri de cheltuieli, de exemplu subvenții, ajutoare pentru investiții și asistență socială în bani, cu scopul de a realiza obiective ale politicilor.

22.17. COPNI este utilizată pentru a descrie și a analiza cheltuielile instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației. Cele nouă categorii principale ale acesteia sunt:

- (a) Locuințe;
- (b) Sănătate;
- (c) Recreere și cultură;
- (d) Învățământ;
- (e) Protecție socială;
- (f) Religie;
- (g) Partide politice, organizații muncitorești și profesionale;
- (h) Protecția mediului; precum și
- (i) Servicii n.c.a.

22.18. Pentru descrierea și analizarea comportamentului producătorilor se poate utiliza COPP. Se disting șase categorii principale:

- (a) Cheltuieli cu infrastructura;
- (b) Cheltuieli cu cercetarea și dezvoltarea;
- (c) Cheltuieli cu protecția mediului;
- (d) Cheltuieli cu activitățile de marketing;
- (e) Cheltuieli cu dezvoltarea resurselor umane;
- (f) Cheltuieli cu programele de producție curente, administrarea și managementul.

În combinație cu informațiile defalcate pe operațiuni, COPP poate furniza informații privind „externalizarea” serviciilor prestate întreprinderilor, de exemplu substituirea activităților auxiliare cu achizițiile de servicii corespunzătoare de la alți producători cum ar fi, de exemplu, serviciile de curățenie, livrare de preparate alimentare (catering), transport și cercetare.

22.19. COFOG și COPP indică cheltuielile cu protecția mediului ale administrațiilor publice și ale producătorilor. Aceste informații sunt utilizate pentru descrierea și analiza interacțiunii dintre creșterea economică și mediu.

22.20. Unele cheltuieli, precum cheltuiala pentru consum final și consum intermediar se pot clasifica pe funcții și pe grupe de produse. Clasificarea pe produse arată care sunt produsele implicate și descrie diversele procese de producție și legăturile acestora cu resursele și utilizările produselor. Aceasta prezintă un contrast cu clasificările funcționale, după cum urmează:

- (a) cheltuielile efectuate pentru diverse produse pot fi utilizate pentru o singură funcție;
- (b) cheltuielile efectuate pentru un produs pot fi utilizate pentru diverse funcții;
- (c) unele cheltuieli nu sunt operațiuni cu produse, dar pot avea un rol foarte important pentru o clasificare funcțională, de exemplu subvențiile și prestațiile de securitate socială în numerar pentru clasificarea cheltuielilor administrațiilor publice.

PRINCIPALE CARACTERISTICI ALE CONTURILOR SATELIT**Conturile satelit funcționale**

- 22.21. Conturile satelit funcționale se axează pe descrierea și analizarea economiei pentru o funcție precum mediul, sănătatea și cercetarea și dezvoltarea. Pentru fiecare funcție, acestea prezintă un cadru contabil sistematic. Conturile satelit funcționale nu prezintă o imagine generală a întregii economii naționale, ci se axează pe ceea ce este relevant pentru funcția respectivă. În acest scop, acestea prezintă detalii care nu sunt vizibile în cadrul central agregat, reorganizează și adaugă informații privind fluxurile și stocurile nemonetare, fac abstracție de ceea ce nu este relevant pentru o anumită funcție și definesc agregate funcționale drept concepte-cheie.
- 22.22. Cadrul central este, în principal, de natură instituțională. Un cont satelit funcțional poate combina o metodă funcțională cu o analiză pe activități și pe produse. O astfel de abordare combinată este utilă în multe domenii precum cultura, sportul, învățământul, sănătatea, protecția socială, turismul, protecția mediului, cercetarea și dezvoltarea, ajutoarele pentru dezvoltare, transportul, siguranța și locuințele. Majoritatea acestor domenii se referă la servicii; acestea cuprind, în general, mai multe activități și corespund în multe cazuri unor teme legate de probleme de creștere economică sau sociale.
- 22.23. Un concept-cheie pentru conturile satelit funcționale îl reprezintă cheltuielile naționale pentru o anumită funcție, conform tabelului 22.2. Acest concept-cheie este util, de asemenea, pentru definirea sferei de cuprindere a contului satelit funcțional.
- 22.24. Pentru a analiza utilizările pentru o funcție, se pun întrebări de genul „câte resurse sunt alocate pentru învățământ, transport, turism, protecția mediului și prelucrarea datelor?”. Pentru a răspunde la astfel de întrebări, trebuie să se ia decizii privind:
- (a) produsele relevante în domeniul respectiv. Cheltuielile naționale includ toate utilizările curente și formarea de capital în astfel de produse;
 - (b) activitățile pentru care se va înregistra capitalul;
 - (c) transferurile care sunt relevante în acest domeniu.

Tabelul 22.2 — Cheltuielile naționale pentru o anumită funcție sau un anumit produs

	Serii de date anuale
Consumul final efectiv al produselor alese	
Produse de piață	
Produse non-piață	
Individual	
Colectiv	
Consumul intermediar	
Efectiv	
Intern	
Formarea brută de capital	
Pentru produsele alese	
Altele	
Transferuri curente alese	
Transferuri de capital alese	
Utilizări ale unităților rezidente finanțate de restul lumii	
Cheltuiiala națională	

Tabelul 22.3 — Furnizarea de produse caracteristice și produse conexe

	Producția pe ramuri de activitate				Alți producători			Total	Import- uri	Total resurse la prețuri de bază	Marjă comercială și de transport	Impozite pe produse	Subvenții pe produse	Total resurse în prețuri de achiziție
	Produs prin- cipal	Produs secundar	Auxiliar	Total	Principal	Secundar	Auxiliar							
Produse caracteristice														
1.														
2.														
...														
Produse conexe														
1.														
2.														
....														
Alte produse														
Total														

Tabelul 22.4 — Furnizarea de produse caracteristice și produse conexe

	Costurile de producție pe ramuri de activitate				Alți producători			Total	Expor- turile	Consum final			Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în prețuri de achiziție
	Producători caracteristici				Alți producători					Gospo- dăriile populației	Adminis- trație publică	IFSLSGP			
	Produs principal	Produs secundar	Auxiliar	Total	Principal	Secundar	Auxiliare								
Produse caracteristice															
1.															
2.															
...															
Produse conexe															
1.															
2.															
....															
Alte produse															
Total															
Remunerarea salariaților															
Alte impozite minus subvenții pentru producție															
Consumul de capital fix															
Produse specifice (caracteristice sau conexe)															
Altele															
Excedent net de exploatare															
Total															
Informații suplimentare															
Intrări forța de muncă ocupată															
Formarea brută de capital fix															
Produse specifice															
Altele															
Stocul de capital fix, net															
Produse specifice															
Altele															

- 22.25. În funcție de domeniu, elaborarea unui cont satelit va pune accent pe următoarele:
- (a) analiza detaliată a producției și utilizărilor de bunuri și servicii specifice, de exemplu în domeniul cercetării și dezvoltării, TIC sau în domeniul transporturilor;
 - (b) analiza detaliată a transferurilor, de exemplu pentru protecția socială;
 - (c) producția, utilizările și transferurile, în mod egal, de exemplu pentru învățământ și sănătate;
 - (d) utilizările ca atare, în domenii precum turismul și protecția mediului;
 - (e) finanțarea de către administrațiile publice și de instituțiile fără scop lucrativ a protecției sociale și a sănătății.
- 22.26. Se pot distinge două tipuri de produse: produse caracteristice și produse conexe. În prima categorie se înscriu produsele care sunt tipice pentru domeniul studiat. Pentru astfel de produse, contul satelit poate arăta modul în care produsele sunt realizate, ce fel de producători sunt implicați, ce tip de forță de muncă și capital fix se utilizează și eficiența procesului de producție. De exemplu, pentru sănătate, produse caracteristice sunt serviciile de sănătate, serviciile de administrație publică și serviciile de învățământ și de cercetare și dezvoltare în domeniul sănătății.
- 22.27. Produsele conexe sunt relevante pentru o funcție, fără a fi tipice, fie prin natura lor, fie deoarece sunt clasificate în categorii mai largi de produse. De exemplu, pentru sănătate, transportul pacienților este un serviciu conex. Alte exemple de produse conexe sunt produsele farmaceutice și alte produse medicale precum ochelarii. Pentru astfel de produse, contul satelit nu prezintă caracteristicile producției. Granița exactă dintre produsele caracteristice și cele conexe depinde de organizarea economică a unei țări și de scopul unui cont satelit.
- 22.28. Unele servicii pot figura în două sau mai multe conturi satelit. De exemplu, cercetarea în domeniul serviciilor de sănătate în instituțiile de învățământ superior este un produs relevant pentru conturile satelit din domeniul cercetării și dezvoltării, precum și al învățământului și al sănătății. Aceasta implică, de asemenea, posibilitatea ca cheltuielile naționale pentru diverse funcții să se suprapună parțial; simpla agregare a unor astfel de cheltuieli pentru a obține un total exprimat sub forma unui procent din PIB poate duce la o dublă contabilizare.
- 22.29. Conceptele din contul satelit pot devia de la cele din cadrul central. De exemplu, munca de voluntariat poate fi inclusă în conturile de satelit din domeniul învățământului și cel al sănătății. Pentru un cont satelit în domeniul transportului, serviciile auxiliare de transport pot fi prezentate separat. Pentru un cont satelit în domeniul ajutorului pentru dezvoltare, creditele care sunt acordate în condiții preferențiale sunt contabilizate. Beneficiile sau costurile care rezultă din aplicarea unor rate ale dobânzii mai mici decât cele de pe piață sunt înregistrate drept transferuri implicite.
- 22.30. Pentru conturile satelit privind protecția socială și ajutorul pentru dezvoltare, transferurile specifice sunt cele mai importante componente ale cheltuielilor naționale. În alte domenii, cum ar fi învățământul și sănătatea, cea mai mare parte a transferurilor, care sunt, în marea lor majoritate în natură, sunt mijloace de finanțare a achizițiilor de către utilizatori. Aceasta implică faptul că transferurile respective sunt deja incluse în cheltuielile pentru consum final, în consumul intermediar și în formarea de capital și nu ar trebui să fie înregistrate de două ori. Cu toate acestea, acest aspect nu se aplică tuturor transferurilor, de exemplu bursele pentru studenți pot servi pentru a finanța diverse cheltuieli în plus față de taxe de școlarizare sau manualele școlare; această parte reziduală ar trebui să fie apoi înregistrată ca operațiune în contul satelit.
- 22.31. Contul satelit funcțional poate oferi o imagine de ansamblu asupra utilizatorilor sau beneficiarilor. Clasificarea utilizatorilor și beneficiarilor se poate baza pe clasificarea sectoarelor instituționale și a tipurilor de producători, de exemplu, producătorii de piață, producătorii non-piață, administrațiile publice în calitate de consumator colectiv, gospodăriile populației în calitate de consumatori și restul lumii. Se pot distinge subcategoriile diferite, de exemplu, pe ramuri de activitate și pe subsectoare instituționale.
- 22.32. În cazul multor conturi satelit, gospodăriile populației sau persoanele fizice sunt cel mai important tip de utilizatori și beneficiari. În scopul utilității pentru politica și analiza socială, este necesară o defalcare suplimentară a gospodăriilor populației. Diverse criterii pot fi utilizate în funcție de diverse scopuri, cum ar fi venitul, vârsta, sexul, locația etc. Pentru politică și analiză, cunoașterea numărului de persoane în cauză, în fiecare categorie, este necesară în scopul de a calcula consumul sau transferul mediu sau numărul de persoane care nu sunt beneficiare.

Conturile sectoarelor speciale

- 22.33. Conturile sectoarelor speciale oferă o imagine de ansamblu axată pe o ramură de activitate sau un produs, o regrupare de diferite ramuri de activitate sau produse, un subsector sau o regrupare de subsectoare diverse. Se pot distinge trei tipuri de conturi ale sectoarelor speciale:
- (a) cele legate de ramuri de activitate sau produse;
 - (b) cele legate de sectoare instituționale;

(c) cele care combină ambele abordări.

Exemple de conturi ale sectoarelor speciale legate de ramuri de activitate sau produse sunt conturile pentru agricultură, silvicultură și pescuit, conturile în domeniul turismului, conturile TIC, conturile în domeniul energiei, cele în domeniul transportului, conturile pentru clădirile rezidențiale și conturile pentru sectorul creativ.

Exemple de conturi ale sectoarelor speciale legate de sectoare instituționale sunt statisticile finanțelor publice, statisticile monetare și financiare, balanța de plăți, conturile din sectorul public, conturile pentru instituțiile fără scop lucrativ, conturile gospodăriilor populației și conturile activităților societăților. Statisticile referitoare la veniturile din impozite pot fi considerate ca tabele suplimentare pentru statisticile finanțelor publice.

- 22.34. Conturile sectoarelor speciale se pot axa, de asemenea, pe o analiză integrată a activităților economice dintr-unul sau mai multe sectoare instituționale. De exemplu, conturile pentru subsectoare ale societăților nefinanciare pot fi stabilite prin gruparea în funcție de activitatea economică principală a acestora. Analiza poate acoperi întregul proces economic, de la producție la acumulare. Acest fapt poate fi realizat în mod sistematic, la un nivel destul de agregat de clasificare standard a ramurilor de activitate. De asemenea, se poate realiza pentru ramuri de activitate selectate care prezintă un interes special pentru o anumită țară. Analize similare se pot realiza pentru activitățile de producție ale gospodăriilor populației, cel puțin până la punctul în care se calculează venitul întreprinderii. Acestea pot fi, de asemenea, utile pentru a evidenția activități care joacă un rol predominant în operațiunile economiei cu exteriorul. Printre aceste activități-cheie se pot număra sectorul petrolier, bancar, activitățile extractive, activitățile legate de culturi specifice, produse alimentare și băuturi (de exemplu, cafea, flori, vin și whiskey) și turism. Acestea pot juca un rol vital în economia națională, reprezentând o parte importantă a exporturilor, ocupării forței de muncă, activelor reprezentate de valuta străină și resurselor publice. Printre sectoarele-cheie se pot număra, de asemenea, sectoare care merită o atenție specială din punct de vedere al politicii economico-sociale. Exemple în acest sens sunt activitățile agricole care beneficiază de subvenții și alte transferuri de la administrațiile publice centrale, locale sau europene sau care sunt protejate de drepturi substanțiale asupra importurilor.
- 22.35. Primul pas în elaborarea conturilor sectoarelor speciale este definirea activităților-cheie și a produselor aferente acestora. În acest scop, poate fi necesară gruparea elementelor din Clasificarea internațională standard, pe industrie, a tuturor activităților economice (ISIC) sau din clasificarea națională echivalentă. Extinderea sectoarelor-cheie depinde de circumstanțele economice și de cerințele în materie de politică și analiză.
- 22.36. Un cont de bunuri și servicii pentru produsele-cheie este elaborat prin indicarea resurselor și a utilizărilor acestor produse. Se elaborează un cont de producție și un cont de exploatare pentru ramurile de activitate cheie. Pentru ramurile de activitate și produsele-cheie, sunt folosite clasificări detaliate pentru a înțelege pe deplin procesul economic și procedurile aferente de evaluare în acest domeniu. În general, se practică o combinație de prețuri de piață și prețuri administrate și un sistem complex de impozite și subvenții.
- 22.37. Produsele-cheie și ramurile de activitate cheie pot fi analizate într-un tabel al resurselor și utilizărilor, astfel cum reiese din tabelele 22.5 și 22.6. Ramurile de activitate cheie sunt prezentate în detaliu pe coloane, iar alte ramuri de activitate pot fi agregate. Pe rânduri, produsele-cheie sunt prezentate în detaliu în mod similar, iar alte produse sunt agregate. În partea de jos a tabelului utilizărilor, rândurile arată aportul de forță de muncă, formarea brută de capital fix și stocurile de active fixe. Când activitatea-cheie este efectuată de tipuri foarte eterogene de producători, cum ar fi fermierii mici și marile plantații deținute și exploatare de către societăți, se disting cele două grupuri de producători, deoarece acestea au structuri diferite de costuri și comportamente diferite.
- 22.38. Pentru sectorul-cheie se elaborează un set de conturi. În acest scop, sectorul-cheie trebuie să fie delimitat. În cazul activităților de extracție a petrolului și a minereurilor, sectorul-cheie, în general, constă într-un număr limitat de societăți mari. Sunt incluse toate operațiunile societăților mari, chiar și atunci când acestea efectuează activități secundare. Distincția între societăți publice, sub control străin și private poate fi, de asemenea, fundamentală atunci când este vorba despre un sector-cheie. Conturile întreprinderilor trebuie să fie atent studiate, separat, pentru fiecare societate mare implicată, cu scopul de a se efectua o analiză integrată. O parte a activităților extractive poate fi efectuată de către societăți mici sau de întreprinderi neconstituite în societăți. Aceste unități trebuie să fie incluse în sectorul-cheie, chiar dacă este necesar să se utilizeze ca bază informații parțiale provenind din anchete statistice sau date administrative.
- 22.39. În multe cazuri, administrațiile publice joacă un rol important în legătură cu activitățile cheie, fie prin impozite și încasări din venituri din proprietăți, fie prin activitatea de reglementare și subvenții. În consecință, studiul detaliat al operațiunilor între sectorul-cheie și cel al administrațiilor publice este important. Clasificarea operațiunilor poate fi extinsă pentru a identifica acele fluxuri legate de activitatea-cheie, inclusiv impozitele relevante pe produse. Astfel de fluxuri sunt permise, în plus față de bugetul de stat în sine, de diverse agenții ale administrației publice precum ministerele pentru scopuri speciale, universități, fonduri și conturi speciale. În scopul analizei, poate fi foarte util să se indice pentru ce utilizări sunt folosite astfel de fonduri de către administrațiile publice. Acest aspect necesită o analiză în funcție de destinație a acestei părți a cheltuielilor administrațiilor publice.

Tabelul 22.5 — Un tabel al resurselor pentru ramurile de activitate și produsele cheie

	Producția pe ramuri de activitate			Alți producători	Total	Importuri	Total resurse la prețuri de bază	Adaos comercial și pentru transport	Impozite pe produse	Subvenții pe produse (-)	Total resurse la prețuri de cumpărare
	Ramuri de activitate cheie										
	1	2...	Total								
Produse cheie											
1.											
2.											
...											
Alte produse											
Total											

Tabelul 22.6 — Un tabel al utilizărilor pentru produsele-cheie și ramurile de activitate cheie

	Costurile de producție pe ramuri de activitate				Alți producători	Total	Exporturi	Consum final			Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în prețuri de achiziție
	Ramuri de activitate cheie							Gospodăriile populației	Administrație publică	IFSLSGP			
	1	2	...	Total									
Produse caracteristice													
1.													
2.													
...													
Alte produse													
Total													
Remunerarea salariaților													
Alte impozite nete minus subvenții pentru producție													
Consumul de capital fix													
Excedent net de exploatare													
Total													
Informații suplimentare													
Aportul de mână de lucru													
Formarea brută de capital fix													
Stocul de capital fix, net													

- 22.40. În cazul în care activitățile-cheie sunt bazate pe resurse naturale neregenerabile, cum ar fi resursele subsolului, conturile sectoarelor-cheie înregistrează modificările acestor resurse prin descoperirea de noi surse și epuizarea resurselor, în contul altor modificări de volum ale activelor, iar câștigurile și pierderile din deținerea acestora în contul de reevaluare. Aceste date sunt esențiale pentru evaluarea performanțelor economice ale economiei. Mai pe larg, conturile sectoarelor-cheie pot fi extinse la conturile de mediu.
- 22.41. Conturile sectoarelor cheie pot fi prezentate în cadrul conturilor economice integrate. O coloană sau un grup de coloane se introduc pentru sectoarele-cheie, iar alte coloane sunt redenumite, după caz, „alte societăți nefinanciare” sau „alte gospodării ale populației”. Astfel, este posibil să se vizualizeze cotele respective ale sectoarelor-cheie și ale altor sectoare în privința operațiunilor și a soldurilor contabile. Formatul exact al unui astfel de tabel depinde de obiectivele urmărite. Un pas în plus poate consta în prezentarea în tabele suplimentare a relației „de la cine cui” dintre sectorul-cheie și alte sectoare, inclusiv restul lumii.

Includerea de date nemonetare

- 22.42. O caracteristică importantă a multor conturi satelit este includerea de date nemonetare, cum ar fi datele privind emisiile de CO₂ pe ramuri de activitate în conturile de mediu sau numărul de tratamente pe tipuri de servicii de asistență medicală în conturile din domeniul sănătății. Combinarea acestor date nemonetare cu datele monetare poate permite obținerea unor cifre-cheie, de exemplu, emisiile de CO₂ pe valoare adăugată exprimată în miliarde de euro sau costurile per tratament. Tabelul 22.7 oferă o gamă largă de exemple în acest sens.

Detalii și concepte suplimentare

- 22.43. Alte două caracteristici majore ale conturilor satelit sunt oferirea de detalii și concepte suplimentare. Tabelele 22.8 și 22.9 oferă o gamă largă de exemple în acest sens.

Tabelul 22.7 — Exemple de date nemonetare din conturile satelit

Cont satelit	Exemplu de date nemonetare	Raportul între datele monetare și cele nemonetare?
Conturile în domeniul învățământului	Numărul de elevi și studenți	Costuri și taxe, pe elev/student
	Numărul de profesori	Remunerarea salariaților, pe profesor
Conturile de mediu	Tone de petrol	Prețul petrolului, pe baril
	Emisii CO ₂ pe ramuri de activitate	Emisiile CO ₂ pe ramuri de activitate, pe miliard EUR de valoare adăugată
Finanțe publice	Forța de muncă în sectorul administrațiilor publice	Remunerarea salariaților, pe salariat
	Numărul de prestații sociale	Prestația socială medie
Conturile în domeniul sănătății	Numărul de tratamente/pacienți, pe tip de asistență medicală	Costul pe tratament/pacient
Conturile de producție a gospodăriilor populației	Utilizarea timpului în producția gospodăriilor populației	Costul de oportunitate al utilizării timpului
Conturile în domeniul forței de muncă	Forța de muncă (ore lucrate/echivalent normă întreagă) pe ramuri de activitate	Remunerarea salariaților pe oră lucrată/echivalent normă întreagă
	Numărul de locuri de muncă	
Conturile privind productivitatea și creșterea	Intrările pentru forța de muncă, pe ramuri de activitate	Productivitatea muncii, pe ramuri de activitate
Conturile în domeniul cercetării și dezvoltării	Numărul de brevete acordate	
	Forța de muncă în domeniul cercetării și al dezvoltării	Remunerarea salariaților, pe salariat
Conturile privind siguranța	Numărul de deținuți	Costuri, pe deținut
Conturile în domeniul protecției sociale	Numărul de prestații sociale, de ex. beneficiarii de pensii	Prestația socială medie, pe (tip de) sistem de protecție socială
Conturile în domeniul turismului	Numărul de turiști	Cheltuieli, pe turist

Tabelul 22.8 — Exemple de detalii suplimentare din diverse conturi satelit

Contul satelit	Detalii suplimentare
Conturile în domeniul agriculturii	Mai multe detalii privind producția diverselor produse agricole
Conturile de mediu	Mult mai multe detalii privind valorile stocurilor și fluxurilor de resurse naturale Mai multe detalii privind cheltuielile cu protecția mediului
Conturile în domeniul sănătății	Defalcarea detaliată a serviciilor de asistență medicală
Conturile de producție a gospodăriilor populației	Producția gospodăriilor populației defalcată pe funcții principale (de ex. locuințe, alimentație, îngrijire)
Conturile venitului și averii personale	Informații privind distribuția venitului și averii personale
Conturile în domeniul forței de muncă și MCS	Remunerarea salariaților și forța de muncă, pe vârste, sexe și nivel de educație
Conturile în domeniul protecției sociale	Venitul și cheltuielile, pe sistem de protecție socială individual și pe grupuri de sisteme
Tabelurile privind venitul din impozite	Venitul din impozite defalcate într-o clasificare mult mai detaliată

Tabelul 22.9 — Exemple de concepte suplimentare din diverse conturi satelit

Contul satelit	Concepte suplimentare
Conturile în domeniul agriculturii	Trei indicatori ai venitului din agricultură
Conturile de mediu	Eco-taxe
Finanțe publice	Veniturile și cheltuielile administrațiilor publice
Conturile sectorului informal	Sectorul informal
Conturile privind productivitatea și creșterea	Productivitatea totală a factorilor
Conturile în domeniul protecției sociale	Totalul cheltuielilor cu prestațiile pentru limită de vârstă
Tabele privind venitul din impozite	Totalul veniturilor din impozite în funcție de diverse definiții alternative

Concepte de bază diferite

22.44. Utilizarea de concepte de bază diferite este mai puțin frecventă în conturile satelit. O variație relativ minoră constă în faptul că, pentru diverse conturi satelit, unele servicii nu sunt tratate drept auxiliare, de exemplu, pentru un cont satelit în domeniul transportului, serviciul de transport nu este tratat drept auxiliar. Cu toate acestea, pentru unele conturi satelit, pot fi necesare schimbări majore în privința conceptelor de bază, de exemplu în contul de mediu produsul intern ar putea fi ajustat în funcție de epuizarea resurselor naturale. Câteva exemple sunt prevăzute în tabelul 22.10.

Utilizarea modelelor sau includerea de rezultate experimentale

22.45. Unele conturi satelit pot fi caracterizate de includerea de rezultate experimentale sau de utilizarea de modele; cifrele din contul satelit sunt mai puțin fiabile decât cele din conturile principale. Cu toate acestea, elaborarea conturilor principale presupune de asemenea utilizarea de modele economice sau matematice și includerea de rezultate experimentale. Prin urmare, aceasta nu este o diferență fundamentală între cadrul conturilor principale și conturile satelit. Aceste aspecte sunt ilustrate de exemplele din tabelul 22.11.

Tabelul 22.10 — Exemple de diverse concepte de bază din conturile satelit

Contul satelit	Diverse concepte de bază
Conturile de mediu	Ajustarea produsului intern în funcție de epuizarea resurselor, cheltuielile cu apărarea ale administrațiilor publice și cheltuielile cauzate de degradare
Conturile în domeniul sănătății	Asistența medicală pentru boli profesionale nu constituie un serviciu auxiliar

Contul satelit	Diverse concepte de bază
Conturile de producție a gospodăriilor populației	Serviciile casnice neremunerate și serviciile bazate pe voluntariat sunt incluse în producție
Conturile extinse	Conturile care conțin concepte mult mai extinse privind producția și formarea de capital (de ex. capitalul uman și bunurile de consum de folosință îndelungată)
Tabelul pensiilor suplimentare	Prestațiile de pensii definite nefinanțate sunt tratate drept pasive și active
Conturile în domeniul transportului	Serviciile de transport nu constituie un serviciu auxiliar

Tabelul 22.11 — Exemple de utilizări ale modelelor econometrice sau matematice pentru elaborarea cadrului central și a conturilor satelit

Cadrul central	<p>Estimarea valorii activelor financiare sau neproduse drept valoarea netă actualizată a veniturilor viitoare și a cheltuielilor preconizate</p> <p>Ajustarea datelor din anchetele realizate în gospodăriile populației, în funcție de nonrăspunsuri și folosind analiza regresivă</p> <p>Estimarea stocului net de capital fix și a consumului de capital fix prin utilizarea metodei inventarului permanent, duratelor de viață economică preconizate și funcțiilor matematice de depreciere</p> <p>Estimarea valorii serviciilor locative furnizate de proprietarii-ocupanți prin folosirea datelor din stoc referitoare la locuințe, chiriiile de pe piață și analize regresive</p> <p>Estimarea corecțiilor sezoniere prin utilizarea unui model matematic</p> <p>Estimarea variației prețului hedonic prin utilizarea unui model matematic</p>
Conturi satelit	
Conturile de mediu	Estimarea valorii degradării și a epuizării resurselor
Conturile de producție a gospodăriilor populației	Estimarea valorii serviciilor neremunerate furnizate de gospodăriile populației
Conturile sectorului informal	Estimări experimentale ale valorii tuturor tipurilor de activități informale
Conturile privind productivitatea și creșterea	Estimarea volumului investițiilor de capital prin utilizarea, pentru fiecare tip de activ, a funcțiilor bazate pe raportul vârstă - eficiență
Tabelul pensiilor suplimentare	Estimarea drepturilor de pensie prin utilizarea tuturor tipurilor de ipoteze actuariale în materie de demografie, rate de actualizare și creștere a salariilor
Tabel cu rezultate experimentale privind tratarea cheltuielilor cu cercetarea și dezvoltarea drept formare de capital	

Conceperea și elaborarea conturilor satelit

22.46. Conceperea și elaborarea unui cont satelit implică patru etape:

- (a) definirea scopurilor, utilizărilor și cerințelor;
- (b) selectarea părților relevante din conturile naționale;
- (c) selectarea informațiilor suplimentare relevante, de exemplu din diverse statistici specifice sau surse de date administrative;
- (d) combinarea ambelor seturi de concepte și cifre într-un set de tabele și conturi.

22.47. Conceperea și elaborarea conturilor satelit pentru prima oară duce, adesea, la obținerea de rezultate neașteptate pe parcursul celor patru etape. Prin urmare, realizarea conturilor satelit este o activitate în curs de desfășurare. Numai după acumularea de experiență în elaborarea și utilizarea contului satelit și efectuarea modificărilor, după caz, se poate trece de la un set experimental de tabele la un produs statistic finit.

22.48. În selectarea părților relevante din conturile naționale, se pot distinge trei aspecte: conceptele internaționale privind conturile naționale, conceptele operaționale utilizate în statisticile privind conturile naționale ale unei țări și fiabilitatea statisticilor privind conturile naționale.

- 22.49. În procesul de concepere și elaborare a unui cont satelit, aplicarea conceptelor cadrului central într-un anumit scop duce adesea la descoperirea unor caracteristici. Din punct de vedere al scopului, aceste caracteristici pot reprezenta elemente utile, dar pot reprezenta și limitări care nu fuseseră preconizate. De exemplu, la conceperea și elaborarea pentru prima oară a unui cont în domeniul cercetării și dezvoltării, pot fi descoperite probleme precum suprapunerea cu domeniul cercetării și al dezvoltării în privința programelor software și a serviciilor de asistență medicală sau a rolului societăților multinaționale în importul și exportul de servicii de cercetare și dezvoltare.
- 22.50. Un proces similar se aplică în cazul conceptelor operaționale utilizate la elaborarea statisticilor privind conturile naționale. Se poate constata absența unor detalii esențiale din cauza unui nivel prea agregat de elaborare sau de publicare sau neaplicarea strictă a conceptelor universale. De exemplu, activitățile de cercetare și dezvoltare efectuate de anumite societăți multinaționale majore pot fi incluse în ramura de activitate în care se încadrează activitățile lor principale și nu printre serviciile ramurii de activitate cercetare și dezvoltare.
- 22.51. Fiabilitatea unor părți din statisticile conturilor naționale poate fi problematică. Statisticile privind conturile naționale au fost elaborate și publicate fără a se ține cont de scopul conturilor satelit. Simpla selectare a cifrelor relevante din statisticile oficiale privind conturile naționale arată, adesea, că dimensiunea, componența sau dezvoltarea în timp a statisticilor respective nu este plauzibilă pentru acest scop. Prin urmare, sursele de date actuale și metodele de elaborare trebuie să fie verificate și consolidate cu surse de date suplimentare sau trebuie îmbunătățite metodele de elaborare.
- 22.52. Selectarea de informații relevante din alte surse decât conturile naționale cum ar fi alte statistici sau surse de date administrative oficiale, va genera probleme similare în privința conceptelor și a cifrelor: conceptele utilizate oficial pot descoperi deficiențe neașteptate din punct de vedere al scopului specific al contului satelit, conceptele utilizate efectiv pot fi diferite de conceptele oficiale iar fiabilitatea, gradul de detaliere, calendarul și frecvența pot pune probleme. Toate aceste probleme ar trebui abordate, fie prin estimări suplimentare menite să neutralizeze diferențele dintre concepte sau prin clasificarea fluxurilor în termeni nemonetari pe ramuri de activitate sau pe sectoare, fie prin ajustarea conceptelor utilizate în contul satelit.
- 22.53. Combinarea informațiilor din conturile naționale cu celelalte informații într-un singur set de tabele sau conturi necesită activități suplimentare: omisiunile, suprapunerile și neconcordanțele de ordin numeric ar trebui să fie eliminate și ar trebui să se evalueze plauzibilitatea rezultatelor. Preferabil, se va obține astfel un set complet echilibrat de tabele. Cu toate acestea, se poate dovedi necesar să se evidențieze discrepanțele dintre sursele de date și metodele alternative.
- 22.54. Transformarea unui cont satelit consecvent într-un produs destinat utilizatorilor de date poate presupune etape suplimentare. Se poate introduce un tabel general cu indicatori-cheie pe câțiva ani. Acești indicatori-cheie ar putea să se centreze pe descrierea dimensiunii, a componentelor și a dezvoltării aspectului specific implicat, sau pot evidenția legăturile cu economia națională și cu componentele majore ale acesteia. Se pot adăuga detalii sau clasificări suplimentare relevante în scop politic și analitic. Se poate renunța la detaliile cu valoare adăugată scăzută sau a căror compilare presupune costuri destul de ridicate. De asemenea, eforturile s-ar putea concentra pe reducerea complexității tabelelor, creșterea gradului de simplitate și de transparență pentru utilizatorii de date și includerea într-un tabel separat a unor defalcări contabile standard.

NOUĂ CONTURI SATELIT SPECIFICE

22.55. În restul prezentului capitol se prezintă, pe scurt, următoarele conturi satelit:

- (a) conturile în domeniul agriculturii;
- (b) conturile de mediu;
- (c) conturile în domeniul sănătății;
- (d) conturile de producție a gospodăriilor populației;
- (e) conturile în domeniul forței de muncă și MCS;
- (f) conturile în domeniul productivității și creșterii;
- (g) conturile în domeniul cercetării și dezvoltării;
- (h) conturile în domeniul protecției sociale;
- (i) conturile satelit în domeniul turismului.

Conturile în domeniul agriculturii

- 22.56. Un exemplu de cont specific domeniului agriculturii este reprezentat de conturile economice pentru agricultură (CEA) ⁽¹⁾. Scopul acestora este de a descrie producția agricolă și evoluția venitului din agricultură. Aceste informații sunt utilizate la analizarea situației economice a agriculturii dintr-un stat membru și la monitorizarea și evaluarea politicii agricole comune în Uniune.
- 22.57. CEA constau într-un cont de producție, un cont de exploatare, un cont al întreprinderilor și un cont de capital pentru producția agricolă. Contul de producție conține o defalcare detaliată care arată producția pentru o gamă de produse agricole, precum și activități secundare non-agricole; pentru consumul intermediar și formarea de capital se prezintă detalii substanțiale. Datele pentru contul de producție și formarea brută de capital fix sunt transmise atât la prețuri curente, cât și în termeni de volum. În plus, sunt prezentați trei indicatori ai venitului din agricultură, după cum urmează:
- (a) indicele venitului real al factorilor din agricultură pe unitate de lucru anuală, exprimat ca echivalent normă întreagă;
 - (b) indicele venitului net real al întreprinderilor din agricultură pe unitate de lucru anuală nesalarială, exprimat ca echivalent normă întreagă;
 - (c) venitul net al întreprinderilor din agricultură.

Indicii și variațiile valorii în termeni reali ai indicatorilor de venit sunt obținuți prin deflatarea datelor nominale corespunzătoare indicelui implicit al prețului produsului intern brut.

- 22.58. Ramura de activitate a agriculturii din cadrul CEA se aseamănă foarte mult cu ramura de activitate a agriculturii din cadrul central. Cu toate acestea, există unele diferențe. De exemplu, sunt excluse unitățile implicate în producția de semințe în scopul cercetării sau al certificării sau unitățile pentru care activitatea agricolă reprezintă numai o activitate de petrecere a timpului liber. Dar majoritatea activităților agricole ale unităților a căror activitate principală nu este de natură agricolă sunt incluse în ramura de activitate a agriculturii.
- 22.59. CEA se concentrează pe procesul de producție și pe venitul derivat din acesta. Cu toate acestea, în principiu, un cont satelit în domeniul agriculturii nu trebuie să corespundă în totalitate cu CEA. Conturile în domeniul agriculturii ar putea include, de asemenea, un tabel al resurselor și utilizărilor care să ofere o imagine de ansamblu sistematică a resurselor și utilizărilor de produse agricole. Acest lucru ar oferi informații cu privire la rolul importurilor, inclusiv rolul taxelor la import, precum și evoluțiile cererii de produse agricole cum ar fi exporturile și consumul final pe gospodării ale populației și rolul impozitelor și subvențiilor conexe. Conturile în domeniul agriculturii ar putea fi, de asemenea, extinse prin includerea activităților secundare non-agricole, cum ar fi activitățile în scopul petrecerii timpului liber. Acest lucru poate dezvălui tendințe și mecanisme de substituție importante. Interacțiunea cu administrațiile publice poate fi evidențiată prin adăugarea unui tabel care indică toate veniturile și transferurile de capital efectuate de administrațiile publice locale, centrale sau europene către ramura de activitate a agriculturii; aceasta poate include, de asemenea, tratamente speciale în sistemul fiscal. Conturile în domeniul agriculturii ar putea fi, de asemenea, concepute ca un cont sectorial special și includ o secvență completă de conturi, inclusiv conturile de patrimoniu și conturile financiare, pentru agricultori și societățile care desfășoară activități în agricultură.

Conturile de mediu

- 22.60. În orientările internaționale cu privire la conturile de mediu (Sistemul conturilor integrate de mediu și economice, SEEA 2003) ⁽²⁾, se prezintă un cadru contabil elaborat pentru descrierea și analiza mediului și a interacțiunilor sale cu economia. Conturile de mediu sunt un cont satelit al conturilor naționale. Aceasta presupune că sunt utilizate aceleași clasificări și concepte; sunt introduse modificări numai în cazul în care acest lucru este necesar pentru scopul specific al conturilor de mediu.
- 22.61. Setul integrat de conturi pentru informații economice și privind mediul permite o analiză a contribuției mediului la economie și a impactului economiei asupra mediului. Acesta satisface cerințele factorilor de decizie în materie de politici prin furnizarea de indicatori și statistici descriptive pentru a monitoriza interacțiunea dintre mediu și economie. Acesta poate servi, de asemenea, ca un instrument de planificare strategică și de analiză politică pentru a identifica mai multe căi de dezvoltare durabilă. De exemplu, factorii de decizie în materie de politici care sunt implicați în dezvoltarea industriilor care utilizează în mare măsură resursele de mediu, fie ca resurse, fie ca rezervoare, trebuie să fie conștienți de efectele pe termen lung asupra mediului. Factorii de decizie politică care stabilesc standardele de mediu trebuie, de asemenea, să fie conștienți de consecințele posibile pentru economie, de exemplu, care sunt ramurile de activitate care se preconizează că vor fi afectate și care sunt consecințele pentru ocuparea forței de muncă și puterea de cumpărare. Strategiile de mediu alternative pot fi comparate luând în considerare consecințele economice.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 138/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 decembrie 2003 privind conturile economice pentru agricultură în cadrul Comunității (JO L 33, 5.2.2004, p. 1).

⁽²⁾ Manualul este publicat sub responsabilitatea comună a Organizației Națiunilor Unite, a Comisiei Europene, a Fondului Monetar Internațional, a OCDE și a Băncii Mondiale.

- 22.62. În cadrul central, au fost luate în considerare diverse aspecte ale contabilității de mediu. În special, multe elemente de cost și privind capitalul ale contabilității pentru resurse naturale, sunt identificate separat în clasificările și conturile referitoare la stocuri și alte modificări de volum ale activelor. De exemplu, clasificarea activelor neproduse prezintă elemente separate pentru zăcăminte precum rezervele de petrol, rezervele de minereuri, resurse biologice necultivate și resurse de apă. Aceste funcții facilitează utilizarea cadrului central ca punct de plecare pentru contabilitatea de mediu. Cu toate acestea, mai multe elemente din cadrul central, în special cele din contul altor modificări de volum, sunt defalcate în continuare și reclasificate în contul satelit și se adaugă elemente suplimentare.
- 22.63. Din punct de vedere al mediului, există două dezavantaje majore în privința cadrului central și a agregatelor sale cheie precum PIB, formarea de capital și economia. În primul rând, epuizarea și penuria de resurse naturale au acoperire limitată, iar acești factori pot pune în pericol productivitatea susținută a economiei. În al doilea rând, cadrul central nu acoperă degradarea calității mediului și consecințele pentru sănătatea umană și pentru bunăstare.
- 22.64. În cadrul central, numai activele produse sunt luate în considerare la calcularea valorii adăugate nete. Costurile de utilizare a acestora se reflectă în consumul intermediar și în consumul de capital fix. Activele naturale neproduse - precum terenurile, rezervele minerale și pădurile - sunt incluse în limita activelor în măsura în care se află sub controlul efectiv al unităților instituționale. Cu toate acestea, utilizarea acestora nu este luată în considerare în costul de producție. Aceasta înseamnă fie că prețul produselor nu reflectă un astfel de cost, fie - în cazul unor costuri cu epuizarea resurselor - că un astfel de cost este inclus, împreună cu alte elemente neidentificate, în derivarea reziduală a excedentului de exploatare. Conturile de mediu permit recunoașterea și estimarea explicită a unor astfel de costuri.
- 22.65. Cadrul contabil de mediu SEEA 2003 cuprinde cinci categorii:
- (a) conturile de flux fizice și hibride;
 - (b) conturile economice pentru operațiunile de mediu;
 - (c) conturile activelor de mediu în termeni fizici și monetari;
 - (d) conturile pentru cheltuieli cu apărarea și cu epuizarea resurselor;
 - (e) modificarea agregatelor din cadrul central pentru a ține cont de degradare.
- 22.66. Conturile de flux fizice și hibride înregistrează patru tipuri diferite de fluxuri:
- (a) resurse naturale: minerale, resursele de energie, apă, sol și resurse biologice. În momentul în care sunt vândute pe piață, acestea intră în sfera economică și pot să fie caracterizate ca produse;
 - (b) resurse ale ecosistemului: oxigen necesar pentru ardere și apă din precipitații sau cursuri de apă naturale și alte resurse naturale, precum nutrienți și dioxid de carbon necesare pentru creșterea plantelor; sunt excluse apa, nutrienții sau oxigenul furnizate ca produse de către economie;
 - (c) produse: bunuri și servicii produse în sfera economică și utilizate în cadrul acesteia, inclusiv fluxurile de bunuri și servicii între economia națională și restul lumii. Acestea includ activele biologice cultivate, resursele naturale vândute sau cumpărate, de exemplu petrol, lemn și apă și deșeuri cu o valoare economică;
 - (d) reziduuri: produse accidentale și nedorite rezultate din economie care au valoare zero sau o valoare negativă pentru unitatea care le generează. Reziduurile includ deșeurile solide, lichide și gazoase. Acestea pot fi reciclate sau reutilizate, sau evacuate în mediul înconjurător. Reziduurile pot avea o valoare pozitivă pentru o altă unitate decât cea care le generează. De exemplu, deșeurile menajere colectate pentru reciclare nu au nicio valoare pentru gospodărie, dar pot avea o valoare pentru reciclator. Resturile materiale care au o valoare realizabilă de unitatea care le generează, ca de exemplu echipamentele casate, sunt tratate drept produse, și nu drept reziduuri.
- 22.67. Fluxurile fizice sunt măsurate în unități cantitative care reflectă caracteristicile fizice ale materialului, energiei sau reziduurilor în cauză. Un flux fizic poate fi măsurat în unități alternative în funcție de caracteristica fizică luată în considerare. Caracterul oportun al unei unități date depinde de scopul și utilizarea prevăzută a contului de flux. Pentru contabilitatea fluxurilor fizice, greutatea și volumul sunt caracteristicile fizice cele mai frecvent utilizate. În cazul fluxurilor de energie, joulii sau tonele echivalent petrol sunt unitățile cele mai des utilizate. Unitățile

cantitative din conturile de flux fizice diferă față de volumele utilizate în cadrul central. De exemplu, în cadrul central, volumul unui calculator nu reprezintă greutatea acestuia, ci o combinație ponderată a caracteristicilor dorite de utilizator, cum ar fi viteza de calcul.

- 22.68. Conturile fluxurilor fizice pot fi prezentate sub formă de tabele ale resurselor și utilizărilor, astfel cum se prezintă în tabelele 22.12 și 22.13.
- 22.69. Conturile de flux hibride sunt o prezentare sub forma unei singure matrice care conține atât conturile naționale în termeni monetari, cât și conturile fluxurilor fizice. Un tip important de conturi hibride sunt tabele hibride ale resurselor și utilizărilor; acestea combină informațiile din tabelele fizice ale resurselor și utilizărilor cu cele din tabelele resurselor și utilizărilor în termeni monetari.
- 22.70. Informațiile din conturile de flux hibride pot fi legate de teme care abordează probleme speciale de mediu, cum ar fi efectul de seră, epuizarea stratului de ozon și creșterea gradului de aciditate. Sunt necesari factori de conversie pentru a transpune cifrele pentru anumite substanțe în indicatori agregați pentru teme de mediu. Aceasta poate avea apoi drept rezultat un tabel general care arată contribuția consumului și a producției din diferite ramuri de activitate la diverse teme de mediu și la PIB, astfel cum reiese din tabelul 22.14.

Tabelul 22.12 — Tabelul resurselor și utilizărilor fizice

Tabelul resurselor fizice

(Milioane de tone)

			Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total resurse materiale
			Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Importuri de produse	Resurse naturale și resurse ale ecosistemului furnizate de rezidenții teritoriului național	Reziduuri produse de rezidenți în restul lumii	Fluxuri transfrontaliere provenite din restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător	E	
Produce	P1	Produce de origine animală și vegetală	66,000	49,000	1,000	116,000										132,000
	P2	Pietre, pietriș și materiale pentru construcții	112,000	163,000		275,000										288,000
	P3	Energie	65,000	59,000		124,000										219,000
	P4	Metale, mașinării		10,000		10,000										20,000
	P5	Plastic și produse din mase plastice		2,000		2,000										4,000
	P6	Lemn, hârtie	7,000	7,000		14,000										15,000
	P7	Alte bunuri de consum		9,000	1,000	10,000										23,000
		Toate produsele	250,000	299,000	2,000	551,000					150,000					701,000

			Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total resurse materiale
			Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Importuri de produse	Resurse naturale și resurse ale ecosistemului furnizate de rezidenții teritoriului național	Reziduuri produse de rezidenți în restul lumii	Fluxuri transfrontaliere provenite din restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător	E	
Reziduuri	Reziduuri eliminate pe teritoriul național															
	R1	CO ₂	19,020	111,398	29,930	160,348	16,908	25,080	41,988	0,990		4,172			207,498	
	R2	N ₂ O	0,007	0,042	0,012	0,061	0,003	0,004	0,007			0,001			0,069	
	R3	CH ₄	0,073	0,452	0,125	0,650	0,004	0,020	0,024	0,477		0,001			1,152	
	R4	NO _x	0,061	0,275	0,151	0,487	0,084	0,026	0,110			0,025	0,117		0,739	
	R5	SO ₂	0,023	0,139	0,030	0,192	0,003	0,001	0,004			0,001	0,087		0,284	
	R6	NH ₃	0,020	0,123	0,038	0,181		0,007	0,007				0,019		0,207	
	R7	Alte reziduuri eliminate în aer	0,010	0,061	0,015	0,086		0,012	0,012				0,002		0,100	
	R8	P	0,070	0,020	0,004	0,094		0,011	0,011	0,003		0,001	0,014		0,123	
	R9	N	0,590	0,210	0,098	0,898		0,117	0,117	0,024		0,006	0,323		1,368	
	R10	Alte reziduuri eliminate în apă	0,030	0,021	0,006	0,057		0,021	0,021	0,001		0,001	0,003		0,083	
	R11	Deșeuri ale industriei extractive	7,233	2,320		9,553									9,553	
R12	Alte deșeuri solide	8,103	71,619	22,929	102,651	0,100	5,060	5,160	71,100		1,548	7,656		188,115		

		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total resurse materiale
		Agricultură, pescuit și industria extractivă Industria prelucrătoare, electricitate și construcții Servicii Total ramuri de activitate				Transport pentru uzul propriu Alt consum Consum total			Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Importuri de produse Resurse naturale și resurse ale ecosistemului furnizate de rezidenții teritoriului național Reziduuri produse de rezidenți în restul lumii Fluxuri transfrontaliere provenite din restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător				E	
	Total reziduuri eliminate pe teritoriul național	35,240	186,680	53,338	275,258	17,102	30,359	47,461	72,595			5,756	8,221		409,291
	Total reziduuri eliminate pe teritoriul restului lumii														
	Reziduuri eliminate în aer														
R1	CO ₂			4,569	4,569	0,739		0,739							5,308
R4	NO _x			0,010	0,010	0,004		0,004							0,014
R5	SO ₂			0,008	0,008	0,002		0,002							0,010
	Total reziduuri pe teritoriul restului lumii			4,587	4,587	0,745		0,745							5,332
	Total reziduuri	35,240	186,680	57,925	279,845	17,847	30,359	48,206	72,595			5,756	8,221		414,623
Total resurse materiale		285,240	485,680	59,925	830,845	17,847	30,359	48,206	72,595	150,000		5,756	8,221		1 115,623
Acumulare netă a tuturor materialelor (utilizare minus resurse)						Creșterea netă pe consum (bunuri de consum de folosință îndelungată)		Creșterea netă de capital		Exportul net de produse	Extracții nete pe rezidenți	Reziduuri nete produse de rezidenți ai restului lumii	Fluxul transfrontalier net de ieșire a reziduurilor pe categorii de mediu	Acumularea netă de reziduuri în mediul național	Balanța netă
						1,153	15,641	16,794	72,215	- 49,000	3,000	- 0,424	- 4,302	372,717	411,000

Sursă: set de date SEEAland.

Tabelul 22.13 — Tabelul fizic al resurselor și utilizărilor (continuare)

Tabelul fizic al utilizărilor

(Milioane de tone)

		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total utilizare	
		Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Exporturile	Resurse și resurse ale ecosistemului utilizate de rezidenți pe teritoriul național	Reziduuri produse de rezidenți ai restului lumii	Fluxuri transfrontaliere către restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător	E		
																I1
Produce	P1	Produse de origine animală și vegetală	23,000	60,000	4,000	87,000		16,000	16,000	3,000	26,000					132,000
	P2	Pietre, pietriș și materiale pentru construcții	12,000	148,000	2,000	162,000		2,000	2,000	114,000	10,000					288,000
	P3	Energie	34,000	101,000	20,000	155,000	7,000	10,000	17,000		47,000					219,000
	P4	Metale, mașinării		11,000		11,000	1,000		1,000	1,000	7,000					20,000
	P5	Plastic și produse din mase plastice		2,000		2,000					2,000					4,000
	P6	Lemn, hârtie		7,000	4,000	11,000		1,000	1,000		3,000					15,000
	P7	Alte bunuri de consum	5,000	8,000	1,000	14,000		2,000	2,000	1,000	6,000					23,000
		Toate produsele	74,000	337,000	31,000	442,000	8,000	31,000	39,000	119,000	101,000					701,000

	Ramuri de activitate	Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total utilizare					
		Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Exporturile		Resurse și resurse ale ecosistemului utilizate de rezidenți pe teritoriul național	Reziduuri produse de rezidenți ai restului lumii	Fluxuri transfrontaliere către restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător		
															C1	C2
Resurse naturale	Resurse naturale naționale															
	N1	Petrol	38,000		38,000											38,000
	N2	Gaze naturale	27,000		27,000											27,000
	N3	Altele	118,000	55,000	173,000											173,000
	N4	Lemn	7,000	1,000	8,000		1,000	1,000								9,000
	N5	Pește	1,000		1,000						1,000					2,000
	N6	Altele		2,000	2,000											2,000
	N7	Apă	1,000	6,000	7,000											7,000
		Total resurse naturale naționale	192,000	64,000	256,000		1,000	1,000			1,000					258,000
		Resurse naturale ale restului lumii														
	N5	Pește	4,000		4,000											4,000
	N7	Apă		1,000	1,000		1,000	1,000								2,000
		Total resurse naturale ale restului lumii	4,000	1,000	5,000		1,000	1,000								6,000
	Total resurse naturale	196,000	65,000	261,000		2,000	2,000			1,000					264,000	

		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total utilizare	
		Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Exporturile	Resurse și resurse ale ecosistemului utilizate de rezidenți pe teritoriul național	Reziduuri produse de rezidenți ai restului lumii	Fluxuri transfrontaliere către restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător	E		
																I1
Resurse ale ecosistemului:	Intrări ale ecosistemului la nivel național	15,000	81,000	22,000	118,000	10,000	13,000	23,000			2,000				143,000	
	Intrări ale ecosistemului la nivelul restului lumii			3,000	3,000	1,000		1,000							4,000	
	Total intrări ale ecosistemului	15,000	81,000	25,000	121,000	11,000	13,000	24,000			2,000				147,000	
Reziduuri	Reziduuri provenite de pe teritoriul național															
	R1 CO ₂													207,498	207,498	
	R2 N ₂ O													0,069	0,069	
	R3 CH ₄													1,152	1,152	
	R4 NO _x												0,669	0,070	0,739	
	R5 SO ₂												0,196	0,088	0,284	
	R6 NH ₃												0,099	0,108	0,207	
	R7 Alte reziduuri din aer													0,002	0,098	0,100
	R8 P			0,020	0,020									0,010	0,093	0,123
	R9 N			0,115	0,115									0,543	0,710	1,368
	R10 Alte reziduuri din apă			0,010	0,010									0,002	0,071	0,083
	R11 Deșeuri ale industriei extractive													9,553	9,553	
R12 Alte deșeuri solide	0,240	2,680	3,780	6,700				25,810				2,398	153,207	188,115		

(Milioane de tone)

		Ramuri de activitate				Consum			Capital	Restul lumii				Mediul național	Total utilizare
		Agricultură, pescuit și industria extractivă	Industria prelucrătoare, electricitate și construcții	Servicii	Total ramuri de activitate	Transport pentru uzul propriu	Alt consum	Consum total	Formarea de capital, variația stocurilor, depozitarea deșeurilor	Exporturile	Resurse și resurse ale ecosistemului utilizate de rezidenți pe teritoriul național	Reziduuri produse de rezidenți ai restului lumii	Fluxuri transfrontaliere către restul lumii, pe elemente ale mediului înconjurător	E	
	Total reziduuri provenite de pe teritoriul național	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810				3,919	372,717	409,291
	Total reziduuri provenite de pe teritoriul restului lumii														
R1	CO ₂											5,308			5,308
R4	NO _x											0,014			0,014
R5	SO ₂											0,010			0,010
	Total reziduuri provenite de pe teritoriul restului lumii											5,332			5,332
	Total	0,240	2,680	3,925	6,845				25,810			5,332	3,919	372,717	414,623
	Total utilizare	285,240	485,680	59,925	830,845	19,000	46,000	65,000	144,810	101,000	3,000	5,332	3,919	372,717	1 526,623

Tabelul 22.14 — Contribuția netă a consumului și producției la PIB și la șase teme de mediu în Țările de Jos, 1993

Procentaj						
	Economie	Mediu				
		Efectul de seră	Epuizarea stratului de ozon	Acidifierea	Eutrofizarea	Deșeuri solide
Total		100	100	100	100	100
Consum		19	2	15	9	31
Industrie		79	97	85	91	66
Capital și alte surse		2	1	—	—	3
Consum	100	100	100	100	100	100
Transport pentru uzul propriu	8	38	—	88	21	1
Alt consum	92	62	100	12	79	99
Producție	100	100	100	100	100	100
Agricultură, vânătoare, silvicultură, pescuit	3	15	2	47	91	7
Produse ale industriei extractive	3	2	—	1	—	1
Industria prelucrătoare						
Industria petrolieră	1	7	—	11	—	
Industria chimică	2	14	27	6	2	16
Produse din metal și industria producătoare de mașini și utilaje	3	2	9	1	—	2
Alte activități industriale	12	12	20	7	6	25
Servicii publice	2	26	—	9	1	2
Servicii de transport și depozitare	6	8	6	12	1	5
Alte servicii	68	14	36	6	-1	42

Sursă: de Haan (1997).

Notă: O liniuță (—) indică faptul că suma este zero.

- 22.71. Conturile economice pentru operațiunile din domeniul mediului constau în conturile de protecție a mediului și conturile pentru alte operațiuni legate de mediu, de exemplu, impozite, subvenții, ajutoare pentru investiții, venituri din proprietate și achiziționarea de drepturi de emisie și de proprietate.
- 22.72. Pentru a descrie protecția mediului, este foarte utilă o abordare funcțională combinată cu o analiză a tipului de activitate și a produselor. Protecția mediului înconjurător acoperă o gamă largă de activități economice și produse. Exemple în acest sens sunt investițiile în tehnologii ecologice, restaurarea mediului după ce a fost poluat, reciclarea, producția de bunuri și servicii de mediu, conservarea și gestionarea activelor și a resurselor naturale. Se poate defini un agregat național al cheltuielilor cu protecția mediului care să includă activități auxiliare și produse conexe.
- 22.73. În conturile activelor de mediu, se disting trei tipuri diferite de active de mediu: resursele naturale; apa subterană și de suprafață și ecosistemele. Mai multe dintre aceste active de mediu nu sunt înregistrate în cadrul central. Aceasta se aplică activelor de mediu asupra cărora dreptul de proprietate nu poate fi stabilit. Printre acestea se numără elemente de mediu, cum ar fi aerul, întinderile majore de apă și ecosistemele, care sunt atât de vaste sau incontrollabile încât drepturile de proprietate efectivă nu pot fi asigurate. De asemenea, resursele a căror existență nu a fost clar stabilită prin explorare și dezvoltare cum ar fi, de exemplu, zăcămintele de petrol utilizate în scop speculativ, sau care sunt în prezent inaccesibile precum, de exemplu, pădurile din zone izolate, nu sunt considerate active în cadrul central. Aceleași aspecte sunt valabile și pentru resursele care au fost localizate geologic sau sunt ușor accesibile, dar care nu aduc niciun beneficiu economic actual, deoarece acestea nu pot încă să fie exploatate în mod profitabil.

- 22.74. Conturile activelor de mediu în termeni fizici și monetari descriu situația stocurilor diverselor active de mediu și evoluția lor. În timp ce un astfel de cont ar putea fi elaborat în termeni monetari pentru unele active, pentru altele se pot construi doar conturi fizice. Pentru activele reprezentate de ecosisteme, este puțin probabil să există suficiente informații pentru a construi stocuri sau a stabili modificări pe parcursul unui an, în același fel ca pentru alte active de mediu. Pentru aceste active, este mai util să se pună accent pe măsurarea schimbărilor în privința calității, majoritatea acestora referindu-se la degradare, de exemplu, acidifierea terenurilor și a apei și decojirea copacilor.
- 22.75. Agregatele din cadrul central pot fi modificate pentru a ține cont mai bine de aspectele legate de mediu. Trei tipuri de ajustări sunt recomandate de obicei: pentru epuizarea resurselor, pentru cheltuielile cu apărarea ale administrațiilor publice și pentru degradare.
- 22.76. Din punct de vedere al mediului înconjurător, ar trebui să fie efectuată ajustarea în funcție de epuizarea resurselor, deoarece PIB și rata de creștere a acestuia nu țin seama de epuizarea diverselor active de mediu, cum ar fi petrolul, peștii din mediul natural și pădurile necultivate de om. Nu este simplu să se contabilizeze epuizarea resurselor, mai multe opțiuni fiind disponibile în acest sens. O opțiune extremă este aceea de a considera toate utilizările acestor active naturale neproduse drept epuizare a resurselor și, prin urmare, nu drept venituri obținute din producție. Cealaltă opțiune extremă este să se considere toate veniturile din vânzarea acestor active drept venituri care contribuie la produsul intern. Toate celelalte opțiuni împart utilizarea acestor active într-o componentă de epuizare a resurselor și o componentă de venituri. Diferite principii și ipoteze privind durata de viață și ratele de actualizare au drept rezultat cifre diferite pentru ajustarea în funcție de epuizarea resurselor.
- 22.77. Cheltuielile cu apărarea în domeniul mediului nu sunt numai cheltuielile cu protecția mediului. Se poate dovedi necesar ca organele de administrare să stabilească și să monitorizeze cotele de pescuit sau cheltuielile cu sănătatea legate de poluarea atmosferică sau de un dezastru nuclear. Ajustarea în funcție de cheltuielile cu apărarea ale administrațiilor publice este recomandată pentru a evita creșterea PIB din pricina acestora: aceste cheltuieli sunt destinate să atenueze sau să anuleze efectele externe negative asupra mediului ale producției sau consumului care nu sunt înregistrate în PIB. În ceea ce privește produsul intern net, o soluție poate fi înregistrarea tuturor cheltuielilor cu apărarea ale administrațiilor publice drept formare de capital și consum de capital, în același timp. Cu toate acestea, în privința PIB, indicator care este utilizat mai frecvent, această înregistrare nu are niciun efect.
- 22.78. Produsul intern, economiile și alte agregate-cheie pot fi ajustate în funcție de degradare, de exemplu, în funcție de impactul poluării aerului și a apei. Cu toate acestea, incorporarea efectelor degradării este mai dificilă, mai puțin sigură și mai controversată decât realizarea unor ajustări ale conturilor fie în funcție de epuizarea resurselor, fie în funcție de cheltuielile cu apărarea. De exemplu, cum să se țină seama de efectele nocive asupra sănătății umane sau asupra plantelor sau animalelor care cresc mai lent, se reproduc mai puțin și mor mai prematur din cauza poluării mediului? Ar trebui să se înregistreze dezastrele naturale ca fiind rezultatul activității economice umane și, prin urmare, să fie deduse din PIB?

Conturile în domeniul sănătății

- 22.79. Conturile în domeniul sănătății (a se vedea OCDE, 2000, *Un sistem de conturi în domeniul sănătății*) sunt un cadru internațional de date în domeniul sănătății menite să servească unor cerințe de analiză și de politică, atât la nivel național, cât și european și internațional. Cadrul este conceput pentru țările cu o gamă largă de modele diferite de organizare a sistemelor lor naționale de sănătate. Cadrul este un instrument important pentru monitorizarea schimbărilor rapide și a complexității din ce în ce mai mari a sistemelor de sănătate. Acesta măsoară și prezintă schimbările structurale, cum ar fi trecerea de la îngrijirea pacienților în spital la îngrijirea ambulatorie și apariția furnizorilor multifuncționali.
- 22.80. Conturile de sănătate oferă răspunsuri la trei întrebări de bază:
- (a) ce fel de servicii și bunuri sunt achiziționate în scopuri legate de sănătate?
 - (b) cine este furnizorul acestor servicii și bunuri?
 - (c) care sunt sursele de finanțare?
- 22.81. Bunurile și serviciile în domeniul sănătății sunt divizate pe funcții. Se disting trei categorii: servicii și bunuri de asistență medicală personală, servicii de sănătate colective și funcții conexe domeniului sănătății.
- 22.82. Principalele tipuri de servicii și bunuri de asistență medicală personală sunt: servicii de îngrijire curativă, servicii de reabilitare, servicii de îngrijire medicală pe termen lung, servicii auxiliare serviciilor de sănătate și produse medicale distribuite pacienților în ambulatoriu. Pentru aceste servicii personale, este foarte utilă o subdivizare pe moduri de producție: asistență medicală acordată în spital, centre de îngrijire cu program de zi, asistență medicală ambulatorie și asistență medicală la domiciliu. De asemenea, multe alte dimensiuni pentru clasificarea asistenței medicale personale sunt importante, de exemplu, clasificarea în funcție de vârstă, sex și nivelul veniturilor pentru categorii majore de asistență medicală sau pe grupe majore de boli, acestea fiind utile pentru studiile privind costul implicat de boli.

	% PIB			% variația valorii			% variația volumului			% variația prețului		
	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2	anul t	anul t+1	anul t+2
Total												
creșterea populației												
cheltuieli pe cap de locuitor												
Surse de finanțare												
Administrațiile publice și securitatea socială												
Asigurări de sănătate private												
Altele												
Total												
PIB	100	100	100									
creșterea populației												
PIB pe cap de locuitor												
				% din totalul național					% variația volumului			% variația ratei de salarizare
Forța de muncă în ramurile de activitate n domeniul asistenței medicale												

Conturile de producție a gospodăriilor populației

22.89. În cadrul central, activitățile gospodăriilor populației precum serviciile de locuință prestate de către proprietarii ocupanți, producția de produse agricole pentru consumul propriu și construcția pe cont propriu de locuințe sunt înregistrate ca producție. Cu toate acestea, două tipuri majore de producție a gospodăriilor populației, și anume serviciile neremunerate furnizate de membrii gospodăriei și consumate în cadrul aceleiași gospodării și servicii bazate pe voluntariat, nu sunt înregistrate ca producție. Chiar și în contextul unui cont satelit, aspectele legate de serviciile neremunerate și cele bazate pe voluntariat furnizate de gospodăriile populației ridică probleme conceptuale și de măsurare grave. Acestea constituie un subiect în curs de cercetare. Scopul unui cont satelit pentru producția gospodăriilor populației⁽¹⁾ este de a oferi o imagine completă a producției gospodăriilor populației, de a evidenția veniturile, consumul și economiile pentru diferite tipuri de gospodării ale populației și interacțiunile cu restul economiei.

Principalele întrebări sunt:

- care sunt serviciile furnizate?
- cine furnizează aceste servicii?
- care este valoarea acestor servicii?
- care sunt investițiile de capital și ce se întâmplă cu productivitatea?
- care sunt implicațiile pentru dimensiunea și distribuția venitului, pentru consum și economii pentru diferite tipuri de gospodării și pe parcursul ciclului de viață?
- există schimburi între serviciile remunerate și cele neremunerate furnizate de gospodăriile populației ca urmare a evoluțiilor structurale economice și sociale, a efectelor ciclului de activitate sau a politicii guvernamentale, de exemplu, probleme legate de impozite sau subvenții pentru îngrijirea remunerată a copiilor?

⁽¹⁾ A se vedea, de exemplu, Eurostat, 2003, *Household Production and Consumption; Proposal for a Methodology of Household Satellite Accounts* (Producția și consumul gospodăriilor populației, propunere de metodologie a conturilor satelit pentru gospodăriile populației); J. Varjonen și K. Aalto, 2006, *Household Production and Consumption in Finland, Household Satellite Account* (Producția și consumul gospodăriilor populației în Finlanda, contul satelit pentru gospodăriile populației), Statistics Finland & Centrul național de cercetare pentru consumatori; S. Holloway, S. Short, S. Tamplin, 2002, *Household Satellite Account* (Contul satelit pentru gospodăriile populației), ONS Londra; S.J. Landefeld și S.H. McCulla, 2000, *Accounting for nonmarket household production within a national accounts framework*, Review of Income and Wealth (Contabilitatea pentru producția non-piață a gospodăriilor populației în cadrul național de conturi, revizuire a veniturilor și a patrimoniului).

- 22.90. Conturile de producție a gospodăriilor populației pot prezenta un interes deosebit pentru analiza evoluțiilor economice pe termen lung și pentru compararea internațională a nivelurilor de producție, venit și consum. Sursele principale de date utilizate pentru elaborarea conturilor de producție a gospodăriilor populației sunt anchetele privind bugetul gospodăriilor populației și anchetele privind utilizarea timpului, iar agregatele anuale provenite din aceste surse sunt distorsionate de erori de eșantionare, fapt care împiedică calcularea unor rate precise de creștere anuală. Prin urmare, conturile de producție ale gospodăriilor populației sunt elaborate la intervale regulate dar nu anual, ci de exemplu o dată la cinci ani și sunt legate de o anchetă extinsă privind utilizarea timpului.
- 22.91. Producția gospodăriilor populației include numai servicii care pot fi delegate altor persoane decât cea care beneficiază de aceasta, procedura fiind cunoscută sub denumirea de „principiul părții terțe”. Prin urmare, îngrijirea personală, studiul, somnul și activitățile de petrecere a timpului liber sunt excluse.
- 22.92. Pentru producția gospodăriilor populației, se pot distinge diferite funcții principale: locuințe, alimentație, îmbrăcăminte, îngrijirea copiilor, adulților și a animalelor de companie și muncă voluntară de care, prin definiție, beneficiază o altă gospodărie a populației. Pentru fiecare dintre aceste funcții principale, se pot defini activități principale sau caracteristice. Aceasta permite alocarea cheltuielilor sau utilizarea timpului pentru aceste activități în raport cu aceste funcții principale. Cu toate acestea, unele activități precum cumpărăturile, călătoriile și activitățile de gestionare a gospodăriei se raportează la funcții diferite. Prin urmare, cheltuielile sau utilizarea timpului pentru aceste activități sunt împărțite între aceste funcții.
- 22.93. În cadrul central, cheltuielile cu bunurile de consum de folosință îndelungată sunt o parte din cheltuielile cu consumul final. Cu toate acestea, în conturile de producție a gospodăriilor populației, cheltuieli precum cheltuielile pentru achiziționarea de vehicule, frigidere și echipamente pentru construcții și reparații se înregistrează ca formare de capital. Serviciile de capital pentru aceste active reprezintă intrări pentru producția gospodăriilor populației.
- 22.94. Producția și valoarea adăugată a producției gospodăriilor populației pot fi evaluate folosind o metodă bazată pe intrări sau pe ieșiri. Metoda bazată pe ieșiri presupune că producția gospodăriilor populației este evaluată la prețul pieței, adică la prețul constat pentru servicii similare vândute pe piață. Pentru metoda bazată pe intrări, care evaluează producția drept sumă a costurilor, este crucială alegerea metodei de evaluare a intrărilor privind forța de muncă. Printre opțiunile existente se numără evaluarea salariilor, incluzând sau excluzând cotizațiile de asigurări sociale, și diverse opțiuni privind grupurile de referință - salariul mediu al tuturor lucrătorilor, salariul lucrătorilor calificați sau salariul personalului casnic.
- 22.95. O problemă majoră pentru conturile de producție a gospodăriilor populației este dimensiunea și compoziția producției gospodăriilor populației și legăturile cu cadrul central. Această problemă este evidențiată într-un tabel al utilizărilor, astfel cum este prezentat în tabelul 22.16.

Tabelul 22.16 — Tabel al utilizărilor pentru producția gospodăriilor populației

	Costuri de producție							Alți producători	Total	Exporturile	Consum final		Total	Formarea brută de capital	Total utilizări în prețuri de achiziție
	Producția gospodăriilor populației pe funcții										Gospodăriile populației	Administrație Publică			
	Locuință	Alimentație	Îmbrăcă-minte	Îngrijire, copii	Îngrijire, adulți	Îngrijire, altele	Voluntariat								
Produse															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Total															
Remunerarea angajaților															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Alte impozite nete pe producție															
Consumul de capital fix															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Excedent net de exploatare															
Total															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Informații suplimentare															
Intrări forță de muncă															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Formarea brută de capital fix															
SCN															
Diferențe conceptuale															
Stocul de capital fix, net															
SCN															
Diferențe conceptuale															

Conturile în domeniul forței de muncă și MCS

22.96. În multe țări, se colectează o gamă largă de date privind piața muncii. Recensămintele populației și ale unităților, anchetele care vizează gospodăriile populației și anchetele efectuate în întreprinderi privind forța de muncă, orele de lucru, câștigurile și cheltuielile cu forța de muncă, precum și registrele populației, impozitele și securitatea socială furnizează în mod regulat date pentru monitorizarea și analiza evoluției pieței forței de muncă. În pofida disponibilității unei mari cantități de informații statistice de acest tip, ele nu oferă o imagine completă și fiabilă a pieței forței de muncă. Principalele probleme de măsurare sunt următoarele:

- (a) rezultate contradictorii între diferite surse de date;
- (b) multe concepte diferite, fără o legătură clară;
- (c) acoperire incompletă;
- (d) limitări în privința descrierii dinamicii pieței forței de muncă;
- (e) lipsa de legături între statisticile pieței muncii și conturile naționale, datele demografice și alte statistici economice și sociale, de exemplu, în domeniul învățământului și cel al securității sociale.

Un sistem de conturi în domeniul muncii poate rezolva aceste probleme prin combinarea tuturor informațiilor privind piața forței de muncă și prin evidențierea legăturilor cu concepte și clasificări majore privind piața forței de muncă care sunt utilizate în conturile naționale, de exemplu, conceptul remunerării angajaților și clasificarea pe ramuri de activitate. O legătură puternică cu conturile naționale îmbunătățește calitatea elaborării conturilor naționale și a conturilor forței de muncă și este utilă pentru a descrie relația dintre piața forței de muncă și restul economiei.

22.97. Un sistem simplu de conturi ale forței de muncă este prezentat în tabelul 22.17. Acesta utilizează identități contabile între remunerarea angajaților, ore lucrate, numărul de locuri de muncă, persoane angajate și forța de muncă activă și potențială. Este un sistem simplu datorită faptului că prezintă o defalcare limitată pe caracteristici socioeconomice precum sexul, dar nu și în funcție de vârstă sau nivelul de educație și o defalcare simplă pe doar trei ramuri de activitate, fără a include lucrătorii transfrontalieri

22.98. O matrice de contabilitate socială (MCS) este o prezentare matricială care evidențiază legăturile între tabelul resurselor și utilizărilor și conturile sectoarelor instituționale. O MCS furnizează, în general, informații suplimentare referitoare la nivelul și structura forței de muncă, prin defalcarea remunerării angajaților și venitului mixt pe categorii de persoane salariate. Această defalcare se aplică atât pentru utilizarea mâinii de lucru pe ramuri de activitate, așa cum rezultă din tabelul utilizărilor, cât și pentru repartizarea forței de muncă pe subgrupe socioeconomice, astfel cum reiese din contul de alocare primară a veniturilor pe subsectoare ale gospodăriilor populației. În acest mod, resursele și utilizările diferitelor categorii de mână de lucru remunerată sunt prezentate într-un mod sistematic. O MCS poate fi considerată drept un sistem extins de conturi în domeniul muncii sub formă de matrice. Ca și conturile forței de muncă și conturile naționale, o MCS prezintă agregate și permite analiza doar în funcție de agregate și medii. Prin urmare, pentru multe analize socioeconomice, modelele preferate utilizează o bază extinsă de microdate, cu informații despre tipurile de caracteristici socioeconomice pe persoană și gospodărie a populației.

Tabelul 22.17 — Un sistem simplu de conturi în domeniul forței de muncă

	Ore lucrate, pe ramuri de activitate				Ore pe loc de muncă (5)	Locuri de muncă, persoane salariate și forța de muncă						
	Agricultură (1)	Industria prelucrătoare (2)	Servicii (3)	Total ore lucrate (4) = 1 + 2 + 3		Număr de locuri de muncă (6) = 4/5	Număr de locuri de muncă secundare (7)	Persoane salariate (8) = 6 - 7	Persoane nesalariate (9)	Forța de muncă activă (10) = 8 + 9	Forța de muncă inactivă (11)	Forța de muncă potențială (12) = 10 + 11
Salariați												
Bărbați												
Femei												
Lucrători pe cont propriu												
Bărbați												
Femei												
Total												
	Remunerarea salariaților/venit mix											
Salariați												
Bărbați												
Femei												
Lucrători pe cont propriu												
Bărbați												
Femei												
Total												
	Remunerare pe oră lucrată											
Salariați												
Bărbați												
Femei												
Lucrători pe cont propriu												
Bărbați												
Femei												
Total												

Conturile în domeniul productivității și creșterii

- 22.99. O utilizare majoră a conturilor naționale este pentru a descrie, monitoriza și analiza creșterea productivității (pentru o imagine de ansamblu extinsă asupra analizei productivității, a se vedea OCDE, 2001, *Manualul OCDE privind măsurarea productivității: măsurarea creșterii productivității agregate și la nivel de ramură de activitate*). Măsurarea și analizarea creșterii productivității sunt utilizate pentru înțelegerea schimbărilor majore în structura ramurilor de activitate și creșterea nivelului de trai în cursul secolului trecut, în multe țări. Măsurarea și analiza creșterii productivității sunt, de asemenea, utilizate în elaborarea de politici care să stimuleze creșterea productivității și a prosperității, luând în considerare în același timp alte considerente de politică precum, de exemplu, aspecte referitoare la echitate și la mediul înconjurător.
- 22.100. Creșterea economică, din punctul de vedere al conturilor naționale, este creșterea volumului PIB, care se poate defalca în componente precum variația productivității muncii, productivitatea pe unitate de forță de muncă și variația volumului forței de muncă. Aceeași defalcare se poate face pe ramuri de activitate pentru variația volumului valorii adăugate. Această metodă simplă oferă un cadru pentru monitorizarea și analiza creșterii economice pe ramuri de activitate. Cifre mai omogene cu privire la mâna de lucru, obținute prin utilizarea nu doar a numărului de salariați, ci și a echivalentului în normă întreagă sau a orelor lucrate și distincția între diferitele calități ale muncii, permit obținerea de cifre mai detaliate privind productivitatea muncii.
- 22.101. Această metodă simplă face abstracție de rolul altor factori, cum ar fi serviciile de capital și produsele intermediare, ceea ce poate induce în eroare. De exemplu, productivitatea muncii poate, în aparență, crește semnificativ datorită intensității mult mai mari a capitalului, dar poate crește și datorită eficienței sporite, utilizându-se aceeași sumă de capital. Luându-se în considerare și alte intrări, se măsoară productivitatea multifactorială, iar sursele de creștere a productivității pot fi mai bine înțelese. Măsurarea productivității multifactoriale constă în descompunerea variației volumului de producție în variațiile diverselor volume ale tuturor intrărilor, plus o valoare reziduală: creșterea productivității multifactoriale. Creșterea productivității multifactoriale reflectă tot ceea ce nu se explică prin diversele intrări, și anume rolul altor intrări. Cu toate acestea, aceasta poate reflecta, de asemenea, erori de măsurare a ieșirilor sau intrărilor.
- 22.102. Volumul investițiilor de capital din stocul de capital fix poate fi măsurat în diverse moduri, existând trei opțiuni principale:
- sub forma funcției vârstă-eficiență sau vârstă-preț pentru fiecare tip de activ, opțiunile cele mai frecvente fiind: în linie dreaptă, geometrică sau hiperbolică;
 - natura ponderilor care sunt folosite pentru agregare pentru diferite tipuri de active, și anume ponderile costului pe utilizator sau prețurile de piață;
 - formula indicelui prin care are loc această agregare. Opțiunile sunt un indice cu pondere fixă precum Laspeyres sau un indice cu pondere mixtă precum Fisher și Törnqvist.
- 22.103. Măsurarea multifactorială a productivității contribuie la identificarea contribuțiilor directe la creștere ale forței de muncă, capitalului, consumului intermediar și variației multifactoriale a productivității. Aceasta este utilizată pentru revizuirea modelelor anterioare de creștere și pentru evaluarea potențialului de creștere economică viitoare. Cu toate acestea, în scopuri de analiză și politici, pentru interpretarea măsurării productivității multifactoriale, trebuie să se țină cont de următoarele:
- nu toate schimbările tehnologice se interpretează drept creștere a productivității multifactoriale. Schimbările tehnologice concretizate pot fi luate în calcul prin intrările privind volumele de capital și intrările intermediare. Schimbările tehnologice concretizate reprezintă progrese realizate în proiectarea și calitatea noilor colectări de capital și intrări intermediare, iar efectele sale sunt atribuite factorilor respectivi, în măsura în care factorul este remunerat în consecință. În schimb, schimbările tehnologice neconcretizate sunt considerate a fi „fără costuri”, de exemplu sub forma de cunoștințe generale, planuri, efectele de rețea sau surplus generat de alți factori de producție, inclusiv o mai bună gestionare și de schimbări de organizare. Astfel de schimbări tehnologice sunt clasificate, de regulă, în creșterea reziduală, și anume creșterea productivității multifactoriale;
 - creșterea productivității multifactoriale nu este neapărat cauzată de schimbările tehnologice: alți factori non-tehnologici vor fi, de asemenea, incluși în creșterea reziduală. Printre aceștia se numără costurile de ajustare, efectele de scară, efectele ciclului de activitate, modificări pure ale eficienței și erori de măsurare.
 - creșterea productivității multifactoriale este o măsură statică și nu reușește să măsoare în mod explicit efectele de feedback dintre variația productivității și capital, de exemplu, producția suplimentară pe persoană ar putea duce la economii și investiții suplimentare și la o creștere a raportului capital - muncă. Prin urmare, aceasta tinde să subestimeze importanța finală a variației productivității în stimularea creșterii producției;

- (d) măsurarea productivității multifactoriale contribuie la identificarea importanței relative a diferitelor surse ale creșterii productivității. Cu toate acestea, măsurarea trebuie să fie completată cu studii instituționale, istorice și studii de caz, pentru a se analiza cauzele care stau la baza creșterii, inovării și variației productivității.

22.104. Pentru o mai bună măsurare, analizare și monitorizare a creșterii și a productivității, au fost elaborate în întreaga lume conturile KLEMS privind creșterea economică și productivitatea. Un obiectiv-cheie este de a coborî sub nivelul economiei globale și de a analiza performanța productivității ramurilor de activitate în parte și contribuția acestora la creșterea economică. Pentru a evidenția diferențele mari existente între diversele ramuri de activitate din punct de vedere al producției și al creșterii productivității, se face distincție între numeroase ramuri de activitate diferite, iar în Uniune conturile KLEMS-UE disting șaptezeci și două de ramuri de activitate. Conturile includ cantitățile și prețurile pentru producția și intrările de capital (K), muncă (L), energie (E), materiale (M) și servicii (S), la nivel de ramură de activitate. Se furnizează măsurări ale producției și productivității în termeni de rate de creștere și niveluri relative. Sunt în curs de elaborare măsuri suplimentare privind crearea de cunoștințe precum cercetarea și dezvoltarea, brevete, schimbări tehnologice concretizate, alte activități de inovare și cooperare. Aceste măsuri sunt elaborate pentru diferite state membre în parte și sunt conectate cu bazele de date KLEMS din restul lumii.

22.105. Conturile constau în trei module interdependente: un modul analitic și două module statistice.

22.106. Modulul analitic oferă o bază de date de cercetare pentru utilizarea în mediul academic și de către factorii de decizie. Acesta folosește „cele mai bune practici” în domeniul contabilității creșterii, se concentrează asupra comparabilității internaționale și vizează o acoperire completă în privința numărului de țări, ramuri de activitate și variabile. Modulul poate, de asemenea, să adopte ipoteze alternative sau de pionierat în ceea ce privește convențiile statistice, de exemplu, modul de tratare a bunurilor TIC, a serviciilor non-piață sau măsurarea serviciilor de capital.

22.107. Modulele statistice ale bazei de date sunt elaborate în paralel cu modulul analitic. Acestea cuprind datele care sunt, în general, consecvente cu cele publicate de către institutele naționale de statistică. Metodele sale corespund celor din cadrul central al conturilor naționale, de exemplu, tabelele resurselor și utilizărilor sunt utilizate drept cadru de coordonare pentru analiza productivității și sunt aplicați indici înălțuși. Modulul statistic include nu numai date din conturile naționale, ci și diverse informații suplimentare, de exemplu, statistici în domeniul ocupării forței de muncă privind cantitatea (persoane și ore de muncă) și calitatea (distribuția cantităților în funcție de vârstă, sex și nivel de educație) factorului muncă pe ramuri de activitate.

Conturile în domeniul cercetării și dezvoltării

22.108. În cadrul central, cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea sunt tratate drept consum intermediar, și anume drept cheltuieli curente în beneficiul producției numai pentru perioada curentă. Aceasta este în contradicție cu natura domeniului cercetării și dezvoltării, al cărui scop este de a îmbunătăți producția pentru perioadele viitoare. Pentru a rezolva problemele conceptuale și practice de înregistrare a cercetării și dezvoltării ca formare de capital, tabelele conturilor satelit în domeniul cercetării și dezvoltării care recunosc cercetarea și dezvoltarea drept formare de capital vor fi elaborate de către statele membre. Aceasta va permite statelor membre să elaboreze metode și estimări solide și comparabile. Într-o a doua etapă, după ce s-a atins un nivel suficient de ridicat de fiabilitate și comparabilitate, cercetarea și dezvoltarea vor fi capitalizate în conturile principale ale statelor membre.

22.109. În plus față de un astfel de tabel suplimentar experimental, se poate realiza un set de conturi în domeniul cercetării și dezvoltării. Scopul acestor conturi în domeniul cercetării și dezvoltării este de a arăta rolul de cercetării și dezvoltării în economia națională. Printre întrebările cărora li se oferă un răspuns se numără următoarele:

- (a) cine realizează cercetarea și dezvoltarea?
- (b) cine finanțează cercetarea și dezvoltarea?
- (c) cine utilizează cercetarea și dezvoltarea?
- (d) care este valoarea activelor din domeniul cercetării și dezvoltării în comparație cu diverse alte active?
- (e) care sunt consecințele pentru productivitate și creșterea economică?

Un tabel al resurselor și utilizărilor oferă o imagine de ansamblu asupra producătorilor și utilizatorilor de cercetare și dezvoltare, astfel cum se prezintă în tabelele 22.18 și 22.19.

Tabelul 22.18 — Resurse în domeniul cercetării și al dezvoltării (C&D)

	Fabricarea de produse chimice	Fabricarea de echipamente TIC	Ramura de activitate C&D	Învățământ universitar	Administrații publice	Alte ramuri de activitate	Total	Importuri	Total resurse la prețuri de bază	Adaos comercial și pt. transport	Impozite pe produse	Subvenții pe produse (-)	Total resurse la prețuri de cumpărare
C&D de piață													
C&D pe cont propriu													
C&D non-piață													
Alte produse													
Total													

Tabelul 22.19 — Utilizările cercetării și dezvoltării (C&D)

	Costul producției pe ramuri de activitate							Exporturi	Formarea de capital	Total utilizări la preț de cumpărare
	Fabricarea de produse chimice	Fabricarea de echipamente TIC	Ramura de activitate C&D	Învățământ universitar	Administrații publice	Alte ramuri de activitate	Total			
C&D de piață										
C&D pe cont propriu										
C&D non-piață										
Alte produse										
Total										
Remunerarea salariaților										
Alte impozite nete pe producție										
Consumul de capital fix										
C&D										
Altele										
Excedentul net de exploatare										
Total										
Informații suplimentare										
Intrări pentru forța de muncă										
Formarea brută de capital (fix)										
C&D										
Altele										
Stocul net de capital (fix)										
C&D										
Altele										

Conturile în domeniul protecției sociale

- 22.110. Protecția socială și interacțiunea acesteia cu aspecte precum îmbătrânirea, asistența medicală și excludiunea socială reprezintă o problemă majoră pentru politica socială și economică la nivel național și european. Pentru monitorizarea, prognoza, analiza și discutarea aspectelor legate de protecția socială, sunt necesare informații detaliate, comparabile și actualizate privind organizarea, situația actuală și evoluția protecției sociale în statele membre și în afara granițelor acestora.
- 22.111. Prestațiile în domeniul protecției sociale sunt transferuri către gospodării sau persoane fizice, în bani sau în natură, menite a le proteja de anumite riscuri sau a răspunde unor necesități. Riscurile sau necesitățile în materie de protecție socială se referă la funcțiile: handicap, boală/asistență medicală, bătrânețe, urmași, familie/copii, șomaj, locuințe și excludiune socială neclasificate în altă parte. În principiu, învățământul nu este inclus ca risc sau ca necesitate, decât dacă constituie un sprijin pentru familiile nevoiașe cu copii.
- 22.112. Prestațiile în domeniul protecției sociale sunt realizate prin intermediul sistemelor de protecție socială. Acestea sunt administrate și organizate de către organisme publice sau private, cum ar fi fondurile de securitate socială, agenții guvernamentale, societăți de asigurare, angajatori publici sau privați, instituții private de protecție și asistență socială. Sistemele nu fac neapărat trimitere la anumite instituții, regulamente sau legi, cu toate că așa se întâmplă în multe cazuri. Toate sistemele care se bazează doar pe acorduri individuale sau în care există acorduri de reciprocitate simultane nu sunt considerate drept protecție socială.
- 22.113. În cazul în care acordurile reciproce din partea angajaților nu sunt simultane, cheltuielile sunt clasificate ca fiind de protecție socială. Aceasta se aplică în cazul pensiilor de vârstă și de urmaș plătite de angajator și în cazul locuințelor gratuite oferite angajaților pensionați. Continuarea plății salariilor și indemnizațiilor pe parcursul perioadelor în care un angajat nu este în măsură să își desfășoare activitatea din motive de boală, maternitate, handicap, concediere și așa mai departe este considerată drept prestații de protecție socială oferite de către angajator.
- 22.114. Sistemele controlate de administrațiile publice sunt cele în care administrațiile publice iau toate deciziile principale cu privire la nivelul prestațiilor, condițiile în care acestea sunt plătite și modalitățile în care este finanțat sistemul. Protecția socială aflată sub controlul administrațiilor publice face, de obicei, obiectul unei legi sau al unui regulament. Aceasta include sistemele care oferă servicii de protecție socială pentru funcționarii publici în aceleași condiții ca și serviciile furnizate populației prin sistemele controlate de administrațiile publice. Totuși, aceasta exclude sistemele care pot fi instituite de administrațiile publice în calitate de angajator și care nu au corespondente controlate de administrațiile publice în sectorul privat.
- 22.115. Exemple de sisteme controlate de administrațiile publice sunt următoarele:
- (a) sistemele cu caracter necontributiv instituite de administrațiile publice pentru a-și onora responsabilitățile lor generale în domeniul social, cum ar fi un sistem de ajutor pentru venit destinat oamenilor nevoiași sau un sistem de ajutor pentru plata chiriei;
 - (b) sistemele administrate de către fondurile de securitate socială;
 - (c) schemele instituite inițial în sectorul privat și pentru care statul și-a asumat responsabilitatea mai târziu.
- 22.116. Exemple de sisteme care nu sunt controlate de administrațiile publice sunt următoarele:
- (a) sistemele administrate de către instituții non-profit, cum ar fi societățile mutuale, societățile de întraajutorare și instituțiile coadministrare de către parteneri sociali;
 - (b) sistemele administrate de societățile comerciale de asigurări;
 - (c) sistemele neautonome gestionate de angajatori; aceasta include atât sistemele finanțate, în cazul cărora există rezerve separate în contul de patrimoniu destinate să acopere angajamentele de a plăti prestații în viitor, cât și sistemele nefinanțate, care nu dispun de astfel de rezerve separate.
- 22.117. Pe baza informațiilor privind sistemele individuale specifice, conturile pentru protecția socială oferă o perspectivă multidimensională a protecției sociale, conform descrierii din „Sistemul european de statistici integrate și de protecție socială”, ESSPROS, Eurostat, 2008. Conturile descriu dimensiunea și compoziția prestațiilor de protecție socială, finanțarea acestora și costurile administrative implicate. Prestațiile de protecție socială sunt clasificate pe funcții precum, de exemplu, pentru boală și bătrânețe, sau pe tipuri, de exemplu, în bani și în natură și în funcție de acordarea sau nu a acestora în măsura disponibilității resurselor dedicate prestațiilor sociale. Sistemele subiacente sunt clasificate în funcție de criteriul controlului de către administrațiile publice sau se face diferența între sisteme de bază și sisteme suplimentare.

- 22.118. Pentru fiecare sistem individual de protecție socială, informațiile sunt furnizate pe venituri și cheltuieli și o gamă întreagă de informații calitative, de exemplu, domeniul de aplicare, finanțarea, evoluția și modificări majore suferite de-a lungul timpului.
- 22.119. Informațiile standard cu privire la diferitele sisteme individuale de protecție socială sunt cunoscute sub denumirea de „sistem de protecție socială de bază” și sunt completate de module diferite. Exemple de module pot fi următoarele:
- (a) un modul care acoperă numărul de beneficiari de pensii;
 - (b) un modul privind prestațiile de protecție socială nete. Acesta se referă la influența impozitelor și cotizațiilor sociale plătite de beneficiari pentru prestații și la măsura în care prestațiile sociale sunt furnizate sub formă de reduceri fiscale sau reduceri de impozit.
- 22.120. Conceptele și clasificările din conturile în domeniul protecției sociale sunt strâns corelate cu cele din cadrul central. Diferența majoră dintre prestațiile de protecție socială și prestațiile sociale din cadrul central este că acestea din urmă cuprind și cheltuielile legate de educație; o altă diferență constă în faptul că prestațiile de protecție socială pot include transferurile de capital efectuate în scop social. Un tabel general simplu precum tabelul 22.20 evidențiază aceste legături și oferă, în același timp, o imagine de ansamblu asupra dimensiunii și compoziției prestațiilor sociale de protecție socială dintr-o țară.

Tabelul 22.20 — Imagine generală privind prestațiile sociale (de protecție socială), pe riscuri/necesități sociale și pe operațiuni

	Boală	Handicap	Vârstă	Urmași	Copii/ familie	Ocuparea forței de muncă/ șomaj	Locuințe	Excluziune socială n.c.a.	Total prestații de protecție socială	Învățământ	Total conturi naționale prestații sociale
Sisteme controlate de administrațiile publice											
Prestații de securitate socială											
în bani											
în natură											
Prestații de asistență socială											
în bani											
în natură, prin intermediul producătorilor de piață											
în natură, drept altă producție non-piață											
Alte prestații de protecție socială (de ex. transferurile de capital de către administrațiile publice)											
Total prestații de protecție socială controlate de administrațiile publice											Gol, prin definiție
Sisteme care nu sunt controlate de administrațiile publice											
Prestații acordate în cadrul sistemului de pensii (finanțate)											
Alte prestații de asigurări sociale private											
Prestații sociale nefinanțate ale salariaților (inclusiv cele din partea administrațiilor publice)											
Prestații de asistență socială în natură din partea IFSLSGP											
Alte prestații de protecție socială											
Total alte prestații de protecție socială											Gol, prin definiție
Total prestații de protecție socială											

- 22.121. Legătura strânsă dintre statisticile standard privind conturile naționale și statisticile în domeniul protecției sociale este benefică pentru ambele tipuri de statistici. Din punct de vedere al statisticilor în domeniul protecției sociale, acestea pot fi legate de statisticile oficiale privind economia națională, de exemplu, privind creșterea economică și finanțele publice. Defalcarea statisticilor privind conturile naționale pe sisteme de protecție socială poate servi, de asemenea, pentru verificarea caracterului complet și a fiabilității statisticilor în domeniul protecției sociale. Procesele de elaborare a ambelor tipuri de statistici pot fi, de asemenea, combinate, permițând astfel reducerea costurilor de elaborare, creșterea fiabilității și oferirea de noi oportunități, de exemplu, pentru a face ca statisticile în domeniul protecției sociale să fie la fel de punctuale ca statisticile privind conturile naționale⁽¹⁾. Avantaje similare pot fi obținute pentru conturile naționale. Conturile în domeniul protecției sociale sunt relativ ușor de obținut pe baza conturilor sectoarelor și a tabelului cheltuielilor administrațiilor publice pe funcții COFOG și sunt folosite pentru elaborarea politicii economice și sociale. În plus, acestea pot fi utilizate pentru verificarea fiabilității și caracterului complet al datelor standard din conturile naționale, de exemplu, în domeniul prestațiilor și cotizațiilor sociale.
- 22.122. OCDE publică, de asemenea, date privind cheltuielile sociale, defalcate pe sisteme individuale, în Baza de date privind cheltuielile sociale, SOCX. OCDE colectează date pentru țările din afara UE, în timp ce Eurostat furnizează OCDE datele referitoare la cheltuielile cu protecția socială pentru statele membre. O trăsătură specifică a activității OCDE privind cheltuielile sociale este faptul că se axează pe compararea la scară internațională a cheltuielilor sociale nete; este inclusă o ajustare în funcție de impactul avut asupra consumului gospodăriilor populației de diferențele în materie de impozitare pe producție și importuri.

Conturile satelit în domeniul turismului

- 22.123. Contul satelit în domeniul turismului⁽²⁾ oferă o privire de ansamblu asupra resurselor și utilizărilor de bunuri și servicii pentru diferitele tipuri de turism și a importanței acestora pentru ocuparea forței de muncă interne, balanța de plăți, finanțele publice și veniturile personale și ale întreprinderilor.
- 22.124. „Turismul” cuprinde activitățile persoanelor care călătoresc și rămân în locuri din afara mediului lor obișnuit timp de mai puțin de un an și pentru un alt scop principal decât de a fi angajați de către o entitate rezidentă din locul vizitat. Aceste activități cuprind toate activitățile pe care vizitatorii le întreprind în scopul unei excursii sau pe parcursul acesteia. „Turismul” nu se limitează la activități de turism tipice cum ar fi excursiile, mersul la plajă și vizitarea de obiective turistice. Călătoria în scopul afacerilor și pentru educație și formare profesională poate fi, de asemenea, inclusă în turism.
- 22.125. Cererea generată de turism acoperă o gamă variată de bunuri și servicii, în care transportul, serviciile de cazare și alimentație joacă un rol important. Pentru a obține comparabilitatea la nivel internațional, produsele caracteristice turismului sunt definite drept produse care, în lipsa vizitatorilor, în majoritatea țărilor, probabil, nu ar mai exista în cantități semnificative sau pentru care nivelul consumului ar fi redus în mod semnificativ și pentru care este posibil să se obțină informații statistice. Produsele din domeniul turismului sunt o categorie reziduală, inclusiv cele care au fost identificate ca specifice turismului dintr-o anumită țară, dar pentru care acest atribut nu a fost recunoscut la nivel mondial.
- 22.126. Unele dintre serviciile în scopuri turistice, cum ar fi cazarea în reședințe secundare sau transportul cu autovehicule individuale pot fi produse în cantități semnificative pe cont propriu. Cu toate acestea, în cadrul central, spre deosebire de serviciile de locuință pe cont propriu, serviciile de transport produse în gospodăriile populației pentru uzul propriu nu sunt considerate drept producție. Se recomandă să se respecte această convenție în contul satelit în domeniul turismului. Însă pentru țările în care serviciile de transport pe cont propriu sunt semnificative, acestea pot figura separat în contul satelit în domeniul turismului.
- 22.127. Măsura principală utilizată în scopul descrierii cererii în domeniul turismului este consumul vizitatorilor defalcat pe gospodării ale populației, administrații publice, instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației și întreprinderi. Acesta cuprinde următoarele componente:
- cheltuielile vizitatorilor pentru consumul final în bani;
 - cheltuielile vizitatorilor pentru consumul final în natură, de exemplu servicii de locuință pe cont propriu;
 - transferuri sociale în natură în domeniul turismului, de exemplu servicii individuale non-piață consumate de vizitatori, inclusiv serviciile de sănătate oferite de un centru balnear și serviciile non-piață oferite de un muzeu;
 - cheltuieli cu turismul ale întreprinderilor. Acestea includ cheltuielile cu turismul clasificate drept consum intermediar și nu includ alte cheltuieli efectuate de angajați în cursul călătoriilor de afaceri plătite de întreprinderi, cum ar fi plățile pentru mese considerate drept remunerație în natură. Prin urmare, cheltuielile în domeniul turismului efectuate de întreprinderi nu reprezintă consumul total al vizitatorilor aflați în călătorie de afaceri;

⁽¹⁾ Tabelul de diseminare SESPROS este definit în Regulamentul (CE) nr. 458/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 aprilie 2007 privind Sistemul european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS) (OJ L 113, 30.4.2007, p. 3).

⁽²⁾ A se vedea Contul satelit în domeniul turismului: cadru metodologic recomandat, 2008, publicat sub responsabilitatea comună a Comisiei Europene, Eurostat, OCDE, Organizației Mondiale a Turismului și a departamentului de statistică al Organizației Națiunilor Unite.

- (e) în plus, pentru a sublinia importanța economică a acțiunilor întreprinse de autoritățile publice cu scopul de a crea un mediu favorabil pentru dezvoltarea turismului, se sugerează măsurarea specifică a valorii agregate a consumului colectiv de servicii turistice. Aceasta se referă la activități precum, de exemplu, promovarea turismului de către o unitate a administrației publice, menținerea ordinii și securității și întreținerea spațiului public.
- 22.128. Furnizarea și utilizarea de bunuri și servicii în scopuri turistice, precum și valoarea adăugată și locurile de muncă generate de turism, pot fi prezentate într-un tabel al resurselor și utilizărilor care să facă distincție între produsele și ramurile de activitate caracteristice turismului, pe de o parte, și produsele din domeniul turismului, pe de altă parte.
- 22.129. În contul lor satelit în domeniul turismului, țările pot să continue dezagregarea și tipizarea piețele lor, în funcție de durata șederii, scopul vizitei, caracteristicile vizitatorilor - de exemplu, dacă aceștia sunt din țară sau din străinătate.
-

CAPITOLUL 23

CLASIFICĂRI

INTRODUCERE

- 23.01. Clasificările din SEC corespund în totalitate noilor codificări din SCN 2008, NACE Rev. 2, CPA 2008 (la nivelurile de agregare utilizate în programul de transmitere), COFOG, Coicop, COPNI și COPP. S-a introdus doar un număr limitat de coduri suplimentare.
- 23.02. Conturile sunt realizate pe baza unui număr limitat de concepte, în special sectoare, operațiuni și clasificări ale elementelor care fac obiectul operațiunilor și altor fluxuri, în special active și pasive. Pentru fiecare dintre aceste concepte există o clasificare ierarhică. Conturile pot fi calculate la un nivel mai mare sau mai mic de detaliere prin utilizarea nivelului mai detaliat sau mai restrâns al clasificărilor ierarhice.
- 23.03. Intrările din conturi sunt structurate pe tipuri, desemnate prin una sau două litere, după cum urmează:
- (a) coduri S pentru sectoare;
 - (b) coduri P pentru operațiuni pe produse;
 - (c) coduri NP pentru operațiuni cu active neproduse nefinanciare;
 - (d) coduri D pentru operațiuni de repartitie;
 - (e) coduri F pentru operațiuni cu active și pasive financiare;
 - (f) coduri K pentru alte modificări de active;
 - (g) coduri B pentru soldurile contabile și valoarea netă;
 - (h) coduri L pentru înregistrările în conturile de patrimoniu;
 - (i) coduri AN pentru active nefinanciare (atât produse, cât și neproduse);
 - (j) coduri AF pentru stocurile de active și pasive financiare.
- 23.04. În contextul calculării PIB prin metoda producției, al întocmirii tabelor pe ramuri de activitate și al sistemului intrări-ieșiri, se utilizează două clasificări europene: NACE Rev. 2 pentru activitățile economice și CPA 2008 pentru produsele asociate activităților economice. NACE Rev. 2 este versiunea europeană a ISIC Rev. 4. De asemenea, pentru calcularea PIB prin metoda cheltuielilor, se utilizează CPA 2008, COFOG (clasificarea cheltuielilor pe destinații: clasificarea funcțiilor administrațiilor publice) și Coicop (clasificarea consumului individual pe destinații); ultimele două clasificări sunt stabilite de ONU.
- 23.05. Clasificările funcționale nu includ numai COFOG și Coicop, ci și COPNI (clasificarea funcțiilor instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației) și COPP (clasificarea cheltuielilor producătorilor pe destinații). Aceste clasificări sunt utilizate pentru analiza funcțională a cheltuielilor atribuite societăților, administrațiilor publice, gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, precum și pentru conturile satelit funcționale.

CLASIFICAREA SECTOARELOR INSTITUȚIONALE (S)

S.1	Economie totală ⁽¹⁾
S.11	Societăți nefinanciare
S.11001	Societăți nefinanciare publice
S.11002	Societăți nefinanciare private naționale
S.11003	Societăți nefinanciare sub control străin
S.12	Societăți financiare
S.121	Banca centrală ⁽²⁾ (public)

S.122	Societăți care acceptă depozite, cu excepția băncii centrale ⁽²⁾
S.12201	Publice
S.12202	Private naționale
S.12203	Sub control străin
S.123	Fonduri de piață monetară
S.12301	Publice
S.12302	Private naționale
S.12303	Sub control străin
S.124	Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară
S.12401	Publice
S.12402	Private naționale
S.12403	Sub control străin
S.125	Alți intermediari financiari, cu excepția societăților de asigurare și a fondurilor de pensii
S.12501	Publice
S.12502	Private naționale
S.12503	Sub control străin
S.126	Auxiliari financiari
S.12601	Publice
S.12602	Private naționale
S.12603	Sub control străin
S.127	Instituții financiare captive și alte entități creditoare
S.12701	Publice
S.12702	Private naționale
S.12703	Sub control străin
S.128	Societăți de asigurare ⁽³⁾
S.12801	Publice
S.12802	Private naționale
S.12803	Sub control străin
S.129	Fonduri de pensii ⁽³⁾
S.12901	Publice
S.12902	Private naționale
S.12903	Sub control străin
S.121 + S.122 + S.123	Instituții financiare monetare
S.13	Administrații publice

S.1311	Administrația centrală (cu excepția fondurilor de securitate socială)
S.1312	Administrațiile statelor federate (cu excepția fondurilor de securitate socială)
S.1313	Administrațiile locale (cu excepția fondurilor de securitate socială)
S.1314	Fonduri de securitate socială
S.14	Gospodăriile populației
S.141	Angajatori
S.142	Lucrători pe cont propriu
S.143	Angajați
S.144	Beneficiari de venituri din proprietate și din transferuri
S.1441	Beneficiari de venituri din proprietate
S.1442	Beneficiari de pensii
S.1443	Beneficiari de alte venituri din transferuri
S.15	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
S.15002	Private naționale
S.15003	Sub control străin
S.2	Restul lumii
S.21	State membre și instituții și organisme ale Uniunii Europene
S.211	State membre ale Uniunii Europene
S.2111	State membre ale zonei euro
S.2112	State membre din afara zonei euro
S.212	Instituții și organisme ale Uniunii Europene
S.2121	Banca Centrală Europeană (BCE)
S.2122	Instituții și organisme europene, cu excepția BCE
S.22	State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană

(¹) Pentru toate codurile din sectoarele S.11 și S.12, cea de a cincea cifră 1/2/3 indică dacă sectorul respectiv este public/privat național/cu capital străin.

(²) Banca centrală (S.121) plus societățile care acceptă depozite, cu excepția băncii centrale (S.122) corespund sectorului S.12B.

(³) Societățile de asigurare (S.128) plus fondurile de pensii (S.129) corespund sectorului S.12I.

CLASIFICAREA OPERAȚIUNILOR ȘI ALTOR FLUXURI

Operațiuni pe produse (P)

P.1	Producția
P.11	Producția de piață
P.119	Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)
P.12	Producția pentru consumul final propriu
P.13	Producția non-piață

P.2	Consumul intermediar
P.3	Cheltuiala pentru consum final
P.31	Cheltuiala pentru consum individual
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv
P.4	Consumul final efectiv
P.41	Consumul individual efectiv
P.42	Consumul colectiv efectiv
P.5	Formarea brută de capital / P.5n Formarea netă de capital
P.51g	Formarea brută de capital fix
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe
P.5111	Achiziții de active fixe noi
P.5112	Achiziții de active fixe existente
P.5113	Cedări de active fixe existente
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse
P.51c	Consumul de capital fix (-)
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare (-)
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut (-)
P.51n	Formarea netă de capital fix
P.52	Variația stocurilor
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare
P.6	Exporturi de bunuri și servicii
P.61	Exporturi de bunuri
P.62	Exporturi de servicii
P.7	Importuri de bunuri și servicii
P.71	Importuri de bunuri
P.72	Importuri de servicii

Operațiuni cu active nefinanciare neproduse (coduri NP)

Codurile utilizate pentru operațiunile cu active nefinanciare neproduse se pot defalca și mai mult, dacă se dorește acest lucru, prin adăugarea clasificării activelor nefinanciare neproduse, AN2.

NP	Achiziții minus cedări de active neproduse
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale

Operațiuni de repartiție (D)

D.1	Remunerarea angajaților
D.11	Salarii și indemnizații
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.2	Impozite pe producție și importuri
D.21	Impozite pe produse
D.211	Taxe de tip TVA
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA
D.2121	Drepturi asupra importurilor
D.2122	Impozite pe importuri, cu excepția TVA și a drepturilor asupra importurilor
D.214	Impozite pe produse, cu excepția TVA și impozitelor pe importuri
D.29	Alte impozite pe producție
D.3	Subvenții
D.31	Subvenții pe produse
D.311	Subvenții pe importuri
D.319	Alte subvenții pe produse
D.39	Alte subvenții pentru producție
D.4	Venituri din proprietate
D.41	Dobânzi
D.42	Venituri distribuite ale societăților
D.421	Dividende
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe
D.44	Alte venituri din investiții
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții

D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
D.4432	Venituri nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții
D.45	Rente

Transferuri curente în bani și în natură (D.5-D.8)

D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.51	Impozite pe venit
D.59	Alte impozite curente
D.6	Cotizații și prestații sociale
D.61	Cotizații sociale nete
D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.6112	Alte cotizații sociale în sarcina angajatorilor, cu excepția pensiilor
D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor
D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației
D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
D.614	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației
D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației
D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (-) (!)
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.621	Prestații de securitate socială în bani
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani
D.6212	Prestații de securitate socială în bani, cu excepția pensiilor
D.622	Alte prestații de asigurări sociale
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția pensiilor
D.623	Prestații de asistență socială în bani
D.63	Transferuri sociale în natură
D.631	Transferuri sociale în natură - producția non-piață
D.632	Transferuri sociale în natură - producția de piață cumpărată

D.7	Alte transferuri curente
D.71	Prime nete de asigurare generală – daune
D.711	Prime nete de asigurare directă generală – daune
D.712	Prime nete de reasigurare generală – daune
D.72	Indemnizații de asigurare generală – daune
D.721	Indemnizații de asigurare directă generală – daune
D.722	Indemnizații de reasigurare generală – daune
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice
D.74	Cooperare internațională curentă
D.75	Transferuri curente diverse
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației
D.759	Alte transferuri curente diverse
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie
D.9	Transferuri de capital
D.9r	Transferuri de capital de primit
D.91r	Impozite pe capital de primit
D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit
D.99r	Alte transferuri de capital de primit
D.9p	Transferuri de capital de plătit
D.91p	Impozite pe capital de plătit
D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit
D.99p	Alte transferuri de capital de plătit

(¹) Cotizațiile în sarcina angajatorilor figurează atât în contul de exploatare, cât și în contul de alocare a veniturilor primare drept cotizații de plătit de către angajator și de primit de către angajat. În contul de distribuire secundară a venitului, aceste sume sunt de plată de către gospodăriile populației și de primit de către persoanele care gestionează sisteme de asigurări sociale. Pentru a se înregistra în fiecare caz aceeași sumă, în contul de distribuire secundară a venitului se include o rubrică separată în care se deduce serviciul aferent unei părți a producției acestor sisteme de asigurări sociale și consumul final al gospodăriilor beneficiare. Elementul „Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale” (D.61SC) este, astfel, doar un element de ajustare și nu reprezintă, în sine, o operațiune de repartiție.

Operațiuni cu active și pasive financiare (F)

(Achiziții nete de active financiare/creșteri nete de pasive)

F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
F.11	Aur monetar
F.12	DST
F.2	Numerar și depozite
F.21	Numerar

F.22	Depozite transferabile
F.221	Poziții interbancare
F.229	Alte depozite transferabile
F.29	Alte depozite
F.3	Titluri de natura datoriei
F.31	Pe termen scurt
F.32	Pe termen lung
F.4	Credite ⁽¹⁾
F.41	Pe termen scurt
F.42	Pe termen lung
F.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
F.51	Participații
F.511	Acțiuni cotate
F.512	Acțiuni necotate
F.519	Alte participații
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
F.61	Provizioane tehnice de asigurare generală
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor
F.63	Drepturi de pensie
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților
F.71	Instrumente financiare derivate
F.711	Opțiuni
F.712	Contracte la termen
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților
F.8	Alte conturi de primit/de plătit
F.81	Credite comerciale și avansuri
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor

(¹) Cu titlu informativ: investiții străine directe (a se adăuga codul ISD)

Alte modificări de active (K)

K.1-5	Totalul modificărilor de volum
K.1	Apariția economică a activelor
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse
K.21	Epuizarea activelor naturale
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe
K.4	Confiscări fără compensație
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte
K.6	Modificări de clasificare
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor
K.7	Câștiguri și pierderi nominale din deținere
K.71	Câștiguri și pierderi neutre din deținere
K.72	Câștiguri și pierderi reale din deținere

CLASIFICAREA SOLDURILOR CONTABILE ȘI A VALORII NETE (B) ⁽¹⁾

B.1g	Valoarea adăugată brută/Produsul intern brut
B.2g	Excedentul brut de exploatare
B.3g	Venitul mixt brut
B.4g	Venitul brut al întreprinderii
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/Venitul național brut
B.6g	Venitul disponibil brut
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut
B.8g	Economia brută
B.9	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare
B.9N	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare a conturilor nefinanciare
B.9F	Capacitatea (+)/necesarul (-) net de finanțare a conturilor financiare
B.10	Variații totale ale valorii nete
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital ⁽²⁾ ⁽³⁾
B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor
B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere

B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere
B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul
B.90	Valoarea netă
BF. 90	Valoarea financiară netă

(¹) Toate soldurile contabile pot fi calculate cu sau fără consumul de capital fix. Codul pentru soldul contabil brut este format din codul soldului respectiv urmat de litera „g”. În același fel, litera „n” adăugată unui cod indică o valoare netă.

(²) Acesta nu este un sold contabil în structura sistemului contabil. Reprezintă totalul laturii din dreapta a contului de capital. Cu toate acestea, deoarece reprezintă o componentă importantă a variației valorii nete, este codificat împreună cu celelalte componente ale acesteia din urmă.

(³) Pentru restul lumii, aceasta se referă la variația valorii nete datorate soldului operațiunilor curente cu exteriorul și transferurilor de capital.

CLASIFICAREA ÎNREGISTRĂRIILOR ÎN CONTURILE DE PATRIMONIU (L)

Similar contului financiar, singurele coduri necesare pentru un cont de patrimoniu sunt cele utilizate pentru defalcarea activelor în funcție de tipul acestora (codurile AN și AF). Cu toate acestea, se poate stabili un cont pentru a evidenția nivelul stocurilor la începutul unei perioade contabile (LS) și la sfârșitul acesteia (LE) precum și variațiile totale dintre acestea (LX). Toate cele trei coduri trebuie să fie clasate pe tipuri de active. Înregistrările LX reprezintă suma înregistrărilor codurilor P.5, NP, F și K aferente activelor în cauză pentru perioada vizată.

Pe baza înregistrărilor în soldul de deschidere se poate calcula o valoare netă (B.90). Diferența dintre aceasta și valoarea B.90 din soldul de închidere trebuie să fie egală cu soldul tuturor codurilor LX, care trebuie, la rândul său, să fie egal cu valoarea B.10.

LS	Sold de deschidere
LX	Contul de variație a patrimoniului
LE	Sold de închidere

CLASIFICAREA ACTIVELOR (A)

Active nefinanciare (AN)

AN.1	Active nefinanciare produse
AN.11	Active fixe, pe tipuri de active
AN.111	Locuințe
AN.112	Alte clădiri și construcții civile
AN.1121	Clădiri, altele decât locuințe
AN.1122	Alte construcții civile
AN.1123	Îmbunătățiri funciare
AN.113	Mașini și echipamente
AN.1131	Mijloace de transport
AN.1132	Echipamente TIC
AN.1139	Alte mașini și echipamente
AN.114	Sisteme de armament
AN.115	Resurse biologice cultivate
AN.1151	Resurse animale cu producție repetitivă

AN.1152	Pomi, culturi și plante cu producție repetitivă
(AN.116)	(Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse) ⁽¹⁾
AN.117	Drepturi de proprietate intelectuală
AN.1171	Cercetare și dezvoltare
AN.1172	Prospecțiuni și evaluări miniere și petroliere
AN.1173	Software și baze de date
AN.11731	Software
AN.11732	Baze de date
AN.1174	Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale
AN.1179	Alte drepturi de proprietate intelectuală
AN.12	Stocuri, pe tipuri de stocuri
AN.121	Materii prime și semifabricate
AN.122	Producția neterminată
AN.1221	Producția neterminată de active biologice cultivate
AN.1222	Producția neterminată de alte produse
AN.123	Produse finite
AN.124	Stocuri militare
AN.125	Bunuri destinate revânzării
AN.13	Obiecte de valoare
AN.131	Pietre și metale prețioase
AN.132	Antichități și alte obiecte de artă
AN.133	Alte obiecte de valoare
AN.2	Active nefinanciare neproduse
AN.21	Resurse naturale
AN.211	Terenuri
AN.2111	Terenuri pe care sunt amplasate construcții și lucrări civile
AN.2112	Terenuri cultivate
AN.2113	Terenuri și suprafețe de apă pentru recreere
AN.2119	Alte terenuri și suprafețe de apă
AN.212	Rezerve de minereuri și resurse energetice
AN.213	Resurse biologice necultivate
AN.214	Rezerve de apă
AN.215	Alte resurse naturale
AN.2151	Spectrul de frecvențe radio

AN.2159	Altele
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe
AN.221	Contracte de leasing operațional comercializabile
AN.222	Permise de utilizare a resurselor naturale
AN.223	Permise de exercitare a unor activități specifice
AN.224	Drepturi de exclusivitate asupra unor bunuri și servicii viitoare
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale

(¹) Costurile legate de transferul proprietății asupra activelor neproduse (AN.116) sunt tratate ca parte integrantă a formării capitalului fix și anume drept achiziție de active fixe. Cu toate acestea, atunci când nivelurile stocului sunt defalcate pe categorii, valoarea acestor costuri aferente transferului proprietății este inclusă în valoarea activelor neproduse la care se referă și, prin urmare, nu figurează într-o rubrică separată din AN.11. În cazul transferului unui teren, costurile aferente transferului proprietății asupra întregului teren sunt incluse cu îmbunătățirile terenului (AN.1123). Acest post este inclus în lista completă de mai jos, doar cu titlu informativ.

Active financiare (AF)

Pentru aceleași active și pasive există, teoretic, o corespondență perfectă între codurile atribuite pentru operațiunile cu active și pasive financiare (codurile F) și codurile atribuite pentru nivelul sau poziția stocului (codurile AF). Cu toate acestea, în practică, este posibil ca datele referitoare la conturile de patrimoniu să fie mai puțin detaliate și să figureze numai pentru primul nivel de detaliere, conform tabelului de mai jos. După caz, codurile AF pot fi defalcate în funcție de gradul de detaliere al codurilor F, după cum urmează:

AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
AF.11	Aur monetar
AF.12	DST
AF.2	Numerar și depozite
AF.21	Numerar
AF.22	Depozite transferabile
AF.221	Poziții interbancare
AF.229	Alte depozite transferabile
AF.29	Alte depozite
AF.3	Titluri de natura datoriei
AF.31	Pe termen scurt
AF.32	Pe termen lung
AF.4	Credite (¹)
AF.41	Pe termen scurt
AF.42	Pe termen lung
AF.5	Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
AF.51	Participații
AF.511	Acțiuni cotate

AF.512	Acțiuni necotate
AF.519	Alte participații
AF.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
AF.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară
AF.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale
AF.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor
AF.63	Drepturi de pensie
AF.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii
AF.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile
AF.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților
AF.71	Instrumente financiare derivate
AF.711	Opțiuni
AF.712	Contracte la termen
AF.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
AF.81	Credite comerciale și avansuri
AF.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor

(¹) Cu titlu informativ: investiții străine directe (a se adăuga codul ISD).

CLASIFICAREA RUBRICILOR SUPLIMENTARE

Prin convenție, un cod suplimentar începe cu litera X și se adaugă la codul unui element standard prin alipirea la codul elementului respectiv.

Credite neperformante

Codurile de mai jos se aplică stocurilor și fluxurilor de credite neperformante. Deoarece codurile pentru credite sunt AF.4 și F.4, codurile suplimentare încep cu XAF4 pentru stocuri și, respectiv, XF4 pentru fluxuri.

Codurile pentru stocuri sunt următoarele:

XAF4_NNP	Credite: neperformante, valoare nominală
XAF4_MNP	Credite: neperformante, valoare de piață

iar pentru fluxurile asociate

XF4_NNP	Credite: neperformante, valoare nominală
XF4_MNP	Credite: neperformante, valoare de piață

În ambele seturi de coduri, liniuța de subliniere ține locul, după caz, codurilor detaliate pentru credite, de exemplu din contul de patrimoniu:

XAF41NNP	Credite pe termen scurt: neperformante, valoare nominală
XAF42MNP	Credite pe termen lung: neperformante, valoare de piață

Servicii de capital

Codurile de mai jos se aplică serviciilor de capital:

XCS	Servicii de capital
XCSC	Servicii de capital – societăți
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare
XRC	Câștiguri din capital – societăți
XOC	Alte costuri de capital – societăți
XCSU	Servicii de capital – întreprinderi neconstituite în societăți
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut
XRU	Rentabilitatea capitalului – întreprinderi neconstituite în societăți
XOU	Alte costuri de capital – întreprinderi neconstituite în societăți

Tabel privind pensiile

Codurile de mai jos se aplică tabelului suplimentar menționat la capitolul privind pensiile. Se propun diferite coduri pentru coloanele și rândurile din tabel.

Coloane

În descrierea coloanei, litera „W” corespunde entităților „din afara administrațiilor publice”, iar cifrele din aceste coduri se referă la sectoarele instituționale corespunzătoare.

(a) Pasivele înregistrate în secvența principală a conturilor

Sisteme a căror concepere și punere în aplicare sunt responsabilitatea entităților din afara administrațiilor publice

XPC1W	Sisteme de cotizații definite
XPB1W	Sisteme de prestații definite
XPCB1W	Total

Sisteme a căror concepere și punere în aplicare sunt responsabilitatea administrațiilor publice

XPCG	Sisteme de cotizații definite
------	-------------------------------

Sisteme de prestații definite pentru salariații administrațiilor publice

XPBG12	În sectorul societăților financiare
XPBG13	În sectorul administrațiilor publice

(b) Pasivele neînregistrate în secvența principală a conturilor

XPBOUT13	În sectorul administrațiilor publice
XP1314	Sisteme de pensii de securitate socială
XPTOT	Total sisteme de pensii
XPTOTNRH	din care: gospodăriile populației nerezidente

Pe rânduri

(a) Sold de deschidere

XAF63LS	Drepturi de pensie
---------	--------------------

(b) Tranzacții

XD61p	Cotizații speciale legate de sistemele de pensii
XD6111	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
XD6121	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
XD6131	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
XD6141	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației
XD619	Alte acumulări (actuariale) de drepturi de pensie în fonduri de securitate socială
XD62p	Prestații acordate în cadrul sistemului de pensii
XD8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie
XD81	Variația drepturilor de pensie datorată transferului de drepturi
XD82	Variația drepturilor de pensie datorată modificărilor negociate ale structurii sistemului

(c) Alte fluxuri economice

XK7	Reevaluări
XK5	Alte modificări de volum

(d) Soldul de închidere

XAF63LE	Drepturi de pensie
---------	--------------------

(e) Indicatori asociați

XP1	Producția
XAFN	Active deținute de sistemele de pensii la sfârșitul anului

Bunuri de consum de folosință îndelungată

Bunurile de consum de folosință îndelungată se codifică utilizând litera „X” ca prefix, plus „DHHCE” („durable household consumption expenditure” – cheltuieli de consum ale gospodăriilor populației cu bunurile de consum de folosință îndelungată) plus o cifră pentru subgrupe și două cifre pentru elemente. Se indică, de asemenea, codurile Coicop aferente.

Coicop	Coduri SCN	
	XDHHCE1	Mobilă și aparate de uz casnic
05.1.1	XDHHCE11	Mobilă și articole de mobilier
05.1.2	XDHHCE12	Covoare și produse similare
05.3.1	XDHHCE13	Aparate de uz casnic mari, electrice sau nu
05.5.1	XDHHCE14	Unelte mari și echipamente pentru casă și grădină
	XDHHCE2	Echipamente de transport personal
07.1.1	XDHHCE21	Automobile
07.1.2	XDHHCE22	Motociclete
07.1.3	XDHHCE23	Biciclete
07.1.4	XDHHCE24	Vehicule cu tracțiune animală
	XDHHCE3	Bunuri recreative și de petrecere a timpului liber
08.2.0	XDHHCE31	Echipamente de telefonie și telefax
09.1.1	XDHHCE32	Aparate de recepție, înregistrare și reproducere a sunetului și a imaginii
09.1.2	XDHHCE33	Echipamente fotografice și cinematografice și instrumente optice
09.1.3	XDHHCE34	Echipamente informatice
09.2.1	XDHHCE35	Bunuri de folosință îndelungată de mari dimensiuni pentru activități recreative în exterior
09.2.2	XDHHCE36	Instrumente muzicale și bunuri de folosință îndelungată de mari dimensiuni pentru activități recreative în interior
	XDHHCE4	Alte bunuri de folosință îndelungată
12.3.1	XDHHCE41	Bijuterii și ceasuri
06.1.3	XDHHCE42	Aparate și echipamente medicale terapeutice

Investiții străine directe

Rubricile suplimentare referitoare la investițiile străine directe (ISD) se pot codifica prin utilizarea literei „X” ca prefix, plus codul „F” sau „AF”, plus sufixul „ISD”, de exemplu:

XF42FDI	Operațiuni de investiții străine directe sub formă de credite pe termen lung
---------	--

Poziții contingente

Codurile suplimentare pentru pozițiile contingente cuprind litera „X” ca prefix, plus codul „AF”, plus sufixul „CP”, de exemplu:

XAF11CP	atunci când utilizarea aurului monetar drept garanție poate afecta utilizarea acestuia drept activ de rezervă
---------	---

Numerar și depozite

Rubricile suplimentare pentru clasificarea bancnotelor, a monedelor și depozitelor exprimate în moneda națională sau în monedă străină se codifică prin utilizarea literei „X” ca prefix, plus codul „F” sau „AF”, plus sufixul „NC” pentru bancnotele, monedele și depozitele exprimate în moneda națională, sau sufixul „FC” plus codul internațional al monedei pentru bancnotele, monedele și depozitele exprimate în monedă străină, de exemplu:

Pentru operațiuni

XF21NC	Monede și bancnote în moneda locală
XF22FC	Depozite în monedă străină

Pentru stocuri

XAF21NC	Monede și bancnote în moneda locală
XAF22FC	Depozite în monedă străină

Clasificarea titlurilor de natura datoriei în funcție de scadență

Se sugerează să se clasifice titlurile de natura datoriei în funcție de scadență. Această clasificare se poate realiza prin utilizarea prefixului „X”, plus codul „AF”, plus un sufix care să indice termenul de scadență, de exemplu:

XAF32Y20	Titluri de natura datoriei cu scadență în anul 2020
----------	---

Titluri de natura datoriei cotate și necotate

Codurile suplimentare pentru pozițiile contingente cuprind litera „X” ca prefix, plus codul „F” sau „AF”, plus cifra „1” pentru titlurile cotate și „2” pentru titlurile necotate, de exemplu:

Pentru operațiuni

XF321	Operațiuni cu titluri pe termen lung de natura datoriei, cotate
XF322	Operațiuni cu titluri pe termen lung de natura datoriei, necotate

Pentru stocuri

XAF321	Stocuri de titluri pe termen lung de natura datoriei, cotate
XAF322	Stocuri de titluri pe termen lung de natura datoriei, necotate

Credite pe termen lung cu scadență sub un an și credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Creditele pe termen lung cu scadență sub un an și creditele pe termen lung garantate prin ipotecă se codifică prin utilizarea literei „X” ca prefix, plus codul „F” sau „AF”, plus sufixul „L1” care indică o scadență sub un an, sau sufixul „LM” care se referă la creditele garantate prin ipotecă, de exemplu:

Pentru operațiuni

XF42L1	Credite pe termen lung cu scadență sub un an
XF42LM	Credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Pentru stocuri

XAF42L1	Credite pe termen lung cu scadență sub un an
XAF42LM	Credite pe termen lung garantate prin ipotecă

Acțiuni cotate și necotate ale fondurilor de investiții

Acțiunile cotate și necotate ale fondurilor de investiții se codifică prin utilizarea literei „X” ca prefix, plus codul „F” sau „AF”, plus cifra „1” pentru acțiunile cotate, sau cifra „2” pentru acțiunile necotate, de exemplu:

Pentru operațiuni

XF5221	Operațiuni cu acțiuni cotate ale fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară
XF5222	Operațiuni cu acțiuni necotate ale fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară

Pentru stocuri

XAF5221	Stocuri de acțiuni cotate ale fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară
XAF5222	Stocuri de acțiuni necotate ale fondurilor de investiții, altele decât fondurile de piață monetară

Arierate de dobânzi și de rambursare a creditelor

Arieratele de dobânzi și de rambursare a creditelor se codifică utilizând litera „X” ca prefix, plus codul „AF”, plus sufixul „IA” pentru arierate de dobânzi, sau sufixul „PA” pentru arierate de rambursare a creditelor, de exemplu:

XAF42IA	Pentru arierate de dobânzi la creditele pe termen lung; precum și
XAF42PA	Pentru arierate de rambursare a creditelor pe termen lung

Sume individuale și totale transferate de lucrători

Sumele individuale și totale transferate de lucrători între gospodăriile populației rezidente și gospodăriile populației nerezidente se codifică utilizând litera „X” ca prefix, plus codul transferului curent, plus sufixul „PR” pentru sume individuale transferate, sau sufixul „TR” pentru sume totale transferate, după cum urmează:

XD5452PR	Sume individuale transferate de lucrători între gospodăriile populației rezidente și gospodăriile populației nerezidente
XD5452TR	Sume totale transferate de lucrători între gospodăriile populației rezidente și gospodăriile populației nerezidente

REGROUPAREA ȘI CODIFICAREA RAMURILOR DE ACTIVITATE (A) ȘI A PRODUSELOR (P)

Nomenclatoarele activităților și produselor care trebuie utilizate sunt NACE Rev. 2 și CPA 2008. Agregările corespunzătoare programului de transmitere SEC sunt: A*3, A*10, A*21, A*38 și A*64 pentru activitățile economice și P*3, P*10, P*21, P*38 și P*64 pentru produse. Cu toate că nu sunt utilizate în programul de transmitere SEC, nivelurile de agregare A*88 (NACE Rev. 2) și P*88 (CPA) sunt de asemenea prezentate în capitolul de față.

În continuare sunt prezentate noile agregări.

A*3

Cod nr.	Secțiuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	Agricultură, silvicultură și pescuit
2	B, C, D, E și F	Produse ale industriei extractive; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; construcții
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T și U	Servicii

A*10

Cod nr.	Secțiuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	Agricultură, silvicultură și pescuit
2	B, C, D și E	Produse ale industriei extractive; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
2a	C	din care: industria prelucrătoare
3	F	Construcții
4	G, H și I	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante
5	J	Informații și comunicații
6	K	Intermedieri financiare și asigurări
7	L	Tranzacții imobiliare
8	M și N	Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport
9	O, P, și Q	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială
10	R, S, T și U	Activități de spectacole, culturale și recreative; alte activități de servicii; activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități nediferențiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu; activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale

A*21

Cod nr.	Secțiuni NACE Rev. 2	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	A	01-03	Agricultură, silvicultură și pescuit
2	B	05-09	Produse ale industriei extractive
3	C	10-33	Industria prelucrătoare
4	D	35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
5	E	36-39	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
6	F	41-43	Construcții
7	G	45-47	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
8	H	49-53	Transport și depozitare
9	I	55-56	Hoteluri și restaurante
10	J	58-63	Informații și comunicații
11	K	64-66	Intermedieri financiare și asigurări
12	L	68	Tranzacții imobiliare
13	M	69-75	Activități profesionale, științifice și tehnice
14	N	77-82	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
15	O	84	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public

Cod nr.	Secțiuni NACE Rev. 2	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
16	P	85	Învățământ
17	Q	86-88	Sănătate și asistență socială
18	R	90-93	Activități de spectacole, culturale și recreative
19	S	94-96	Alte activități de servicii
20	T	97-98	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; activități nediferențiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu
21	U	99	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale

A*38

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01-03	Agricultură, silvicultură și pescuit
2	05-09	Produse ale industriei extractive
3	10-12	Industria alimentară, fabricarea băuturilor și a produselor din tutun
4	13-15	Fabricarea produselor textile, a articolelor de îmbrăcăminte și a produselor din piele
5	16-18	Fabricarea produselor din lemn și din hârtie; tipărirea
6	19	Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute prin prelucrarea țiteiului
7	20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice
8	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice
9	22-23	Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice și a altor produse din minerale nemetalice
10	24-25	Prelucrarea metalelor primare, produselor metalurgice, cu excepția mașinilor și a echipamentelor
11	26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
12	27	Fabricarea echipamentelor electrice
13	28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
14	29-30	Fabricarea mijloacelor de transport
15	31-33	Fabricarea mobilei; alte activități industriale; repararea și instalarea mașinilor și echipamentelor
16	35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
17	36-39	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
18	41-43	Construcții
19	45-47	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
20	49-53	Transport și depozitare
21	55- 6	Hoteluri și restaurante
22	58-60	Activități de editare, audiovizuale și de difuzare și transmitere de programe
23	61	Telecomunicații

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
24	62-63	Activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice
25	64-66	Intermedieri financiare și asigurări
26	68	Tranzacții imobiliare
26a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari
27	69-71	Activități juridice și de contabilitate; activități ale direcțiilor; activități de management și de consultanță în management; activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică
28	72	Cercetare – dezvoltare științifică
29	73-75	Publicitate și activități de studiere a pieței; alte activități profesionale, științifice și tehnice; activități veterinare
30	77-82	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
31	84	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public
32	85	Învățământ
33	86	Activități referitoare la sănătatea umană
34	87-88	Activități de asistență socială
35	90-93	Activități de spectacole, culturale și recreative
36	94-96	Alte activități de servicii
37	97-98	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic și activități nediferențiate ale gospodăriilor de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu
38	99	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale

A*64

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01	Agricultură, vânătoare și servicii conexe
2	02	Silvicultură și exploatare forestieră
3	03	Pescuit și acvacultură
4	05-09	Produse ale industriei extractive
5	10-12	Industria alimentară, fabricarea băuturilor și a produselor din tutun
6	13-15	Fabricarea produselor textile, a articolelor de îmbrăcăminte și a produselor din piele
7	16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite
8	17	Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie
9	18	Tipărire și reproducerea pe suport și înregistrările
10	19	Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute prin prelucrarea țițeiului
11	20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice
12	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice
13	22	Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
14	23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
15	24	Industria metalurgică
16	25	Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, cu excepția mașinilor, a utilajelor și a instalațiilor
17	26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
18	27	Fabricarea echipamentelor electrice
19	28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
20	29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
21	30	Fabricarea altor mijloace de transport
22	31-32	Fabricarea mobilei; alte activități industriale n.c.a.
23	33	Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor
24	35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
25	36	Captarea, tratarea și distribuția apei
26	37-39	Colectarea și epurarea apelor uzate; colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile; activități de decontaminare și alte servicii de gestionare a deșeurilor
27	41-43	Construcții
28	45	Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor
29	46	Comerț cu ridicata, cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete
30	47	Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
31	49	Transporturi terestre și transporturi prin conducte
32	50	Transporturi pe apă
33	51	Transporturi aeriene
34	52	Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi
35	53	Activități de poștă și curierat
36	55-56	Hoteluri și alte facilități de cazare; restaurante și alte activități de servicii de alimentație
37	58	Activități de editare
38	59-60	Activități de producție cinematografică, video, înregistrări audio și activități de editare muzicală; activități de difuzare și transmitere de programe
39	61	Telecomunicații
40	62-63	Activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice
41	64	Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii
42	65	Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale
43	66	Activități auxiliare pentru intermedieri financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii
44	68	Tranzacții imobiliare
44a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari
45	69-70	Activități juridice și de contabilitate; activități ale direcțiilor; activități de management și de consultanță în management

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
46	71	Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică
47	72	Cercetare – dezvoltare științifică
48	73	Publicitate și activități de studiere a pieței
49	74-75	Alte activități profesionale, științifice și tehnice; activități veterinare
50	77	Activități de închiriere și leasing
51	78	Activități de servicii privind forța de muncă
52	79	Activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică
53	80-82	Activități de investigații și protecție; activități de peisagistică și servicii pentru clădiri; activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor
54	84	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public
55	85	Învățământ
56	86	Activități referitoare la sănătatea umană
57	87-88	Activități de asistență socială
58	90-92	Activități de creație și interpretare artistică; activități ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor și alte activități culturale; activități de jocuri de noroc și pariuri
59	93	Activități sportive, recreative și distractive
60	94	Activități asociative diverse
61	95	Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc
62	96	Alte activități de servicii
63	97-98	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic și activități nediferențiate ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu
64	99	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale

A*88

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
1	01	Agricultură, vânătoare și servicii conexe
2	02	Silvicultură și exploatare forestieră
3	03	Pescuit și acvacultură
4	05	Extracția cărbunelui superior și inferior
5	06	Extracția petrolului brut și a gazelor naturale
6	07	Extracția minereurilor metalifere
7	08	Alte activități extractive
8	09	Activități de servicii anexe extracției
9	10	Industria alimentară
10	11	Fabricarea băuturilor

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
11	12	Fabricarea produselor din tutun
12	13	Fabricarea produselor textile
13	14	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
14	15	Fabricarea produselor din piele și a articolelor conexe
15	16	Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite
16	17	Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie
17	18	Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor
18	19	Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute prin prelucrarea țițeiului
19	20	Fabricarea substanțelor și a produselor chimice
20	21	Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice
21	22	Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice
22	23	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
23	24	Industria metalurgică
24	25	Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, cu excepția mașinilor, a utilajelor și a instalațiilor
25	26	Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
26	27	Fabricarea echipamentelor electrice
27	28	Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
28	29	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
29	30	Fabricarea altor mijloace de transport
30	31	Fabricarea de mobilă
31	32	Alte activități industriale
32	33	Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor
33	35	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
34	36	Captarea, tratarea și distribuția apei
35	37	Colectarea și epurarea apelor uzate
36	38	Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile
37	39	Activități și servicii de decontaminare
38	41	Construcții de clădiri
39	42	Lucrări de geniu civil
40	43	Lucrări speciale de construcții
41	45	Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor
42	46	Comerț cu ridicata, cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete
43	47	Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
44	49	Transporturi terestre și transporturi prin conducte
45	50	Transporturi pe apă
46	51	Transporturi aeriene
47	52	Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi
48	53	Activități de poștă și curierat
49	55	Hoteluri și alte facilități de cazare
50	56	Restaurante și alte activități de servicii de alimentație
51	58	Activități de editare
52	59	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală
53	60	Activități de difuzare și transmitere de programe
54	61	Telecomunicații
55	62	Activități de servicii în tehnologia informației
56	63	Activități de servicii informatice
57	64	Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii
58	65	Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale
59	66	Activități auxiliare pentru intermedieri financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii
60	68	Tranzacții imobiliare
60a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari
61	69	Activități juridice și de contabilitate
62	70	Activități ale direcțiilor; activități de management și de consultanță în management
63	71	Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică
64	72	Cercetare-dezvoltare științifică
65	73	Publicitate și activități de studiere a pieței
66	74	Alte activități profesionale, științifice și tehnice
67	75	Activități veterinare
68	77	Activități de închiriere și leasing
69	78	Activități ale agențiilor de plasare a forței de muncă
70	79	Activități ale agențiilor turistice și a tur-operatorilor; alte servicii de rezervare și asistență turistică
71	80	Activități de investigații și protecție
72	81	Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri
73	82	Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor
74	84	Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public
75	85	Învățământ
76	86	Activități referitoare la sănătatea umană

Cod nr.	Diviziuni NACE Rev. 2	Descriere
77	87	Servicii combinate de îngrijire medicală și asistență socială, cu cazare
78	88	Activități de asistență socială, fără cazare
79	90	Activități de creație și interpretare artistică
80	91	Activități ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor și alte activități culturale
81	92	Activități de jocuri de noroc și pariuri
82	93	Activități sportive, recreative și distractive
83	94	Activități asociative diverse
84	95	Reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc
85	96	Alte activități de servicii
86	97	Activități ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic
87	98	Activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu
88	99	Activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale

P*3

Cod nr.	Secțiuni CPA 2008	Descriere
1	A	Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului
2	B, C, D, E și F	Produse ale industriei extractive; produse ale industriei prelucrătoare; energie electrică, gaz, distribuția apei și gestionarea deșeurilor; construcții și lucrări de construcții
3	G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T și U	Servicii

P*10

Cod nr.	Secțiuni CPA 2008	Descriere
1	A	Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului
2	B, C, D și E.	Produse ale industriei extractive; produse ale industriei prelucrătoare; energie electrică, gaz, distribuția apei și gestionarea deșeurilor
2a	C	din care: produse ale industriei prelucrătoare
3	F	Construcții și lucrări de construcții
4	G, H și I	Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul; servicii de reparare a autovehiculelor și motocicletelor; servicii de transport și depozitare; servicii hoteliere și de alimentație
5	J	Servicii informaționale și de comunicații
6	K	Servicii financiare și de asigurări
7	L	Servicii imobiliare
8	M și N	Servicii profesionale, științifice și tehnice; servicii administrative
9	O, P, și Q	Servicii de administrație publică și apărare; servicii de asigurări sociale din sistemul public; învățământ; servicii de sănătate și asistență socială
10	R, S, T și U	Servicii de spectacole, culturale și recreative, servicii de reparare a bunurilor personale și gospodărești și alte servicii

P*21

Cod nr.	Secțiuni CPA 2008	Diviziunea CPA 2008	Descriere
1	A	01-03	Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului
2	B	05-09	Produse ale industriei extractive
3	C	10-33	Produse ale industriei prelucrătoare
4	D	35	Energie electrică, gaz, abur și aer condiționat
5	E	36-39	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor și servicii de decontaminare
6	F	41-43	Construcții și lucrări de construcții
7	G	45-47	Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul; servicii de reparații a autovehiculelor și a motocicletelor.
8	H	49-53	Servicii de transport și depozitare
9	I	55-56	Servicii hoteliere și de alimentație
10	J	58-63	Servicii de informații și de comunicații
11	K	64-66	Servicii financiare și de asigurări
12	L	68	Servicii imobiliare
13	M	69-75	Servicii profesionale, științifice și tehnice
14	N	77-82	Servicii administrative și de asistență
15	O	84	Servicii de administrație publică și apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
16	P	85	Servicii de învățământ
17	Q	86-88	Servicii de sănătate și asistență socială
18	R	90-93	Servicii artistice, de artă scenică și recreative
19	S	94-96	Alte servicii
20	T	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; bunuri și servicii nediferențiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu
21	U	99	Servicii realizate de organisme și organizațiile extrateritoriale

P*38

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01-03	Produse ale agriculturii, silviculturii și pescuitului
2	05-09	Produse ale industriei extractive
3	10-12	Produse ale industriei alimentare, băuturi și produse din tutun
4	13-15	Produse textile, articole de îmbrăcăminte și produse din piele
5	16-18	Produse din lemn și din hârtie, servicii de tipărire
6	19	Produse de cocserie și produse obținute prin prelucrarea țigăii
7	20	Substanțe și produse chimice

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
8	21	Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice
9	22-23	Produse din cauciuc și mase plastice și alte produse din minerale nemetalice
10	24-25	Produse ale industriei metalurgice și ale industriei construcțiilor metalice și produselor din metal, cu excepția mașinilor, a utilajelor și a echipamentelor)
11	26	Calculatoare, produse electronice și optice
12	27	Echipamente electrice
13	28	Mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
14	29-30	Mijloace de transport
15	31-33	Mobilier; alte bunuri industriale; servicii de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor
16	35	Energie electrică, gaz, abur și aer condiționat
17	36-39	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor și servicii de decontaminare
18	41-43	Construcții și lucrări de construcții
19	45-47	Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul; servicii de reparații a autovehiculelor și a motocicletelor.
20	49-53	Servicii de transport și depozitare
21	55-56	Servicii hoteliere și de alimentație
22	58-60	Servicii de editare, audiovizuale și de difuzare și transmitere de programe
23	61	Servicii de telecomunicații
24	62-63	Servicii în tehnologia informației, servicii de consultanță și servicii conexe; servicii informatice
25	64-66	Servicii financiare și de asigurări
26	68	Servicii imobiliare
26a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari
27	69-71	Servicii juridice și de contabilitate; servicii ale direcțiilor; servicii de consultanță în management; servicii de inginerie și arhitectură; analize și testări tehnice
28	72	Servicii de cercetare și dezvoltare științifică
29	73-75	Servicii de publicitate și de studiere a pieței; alte servicii profesionale, științifice și tehnice; servicii veterinare
30	77-82	Servicii administrative și de asistență
31	84	Servicii de administrație publică și apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
32	85	Servicii de învățământ
33	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
34	87-88	Servicii de asistență socială
35	90-93	Servicii de spectacole, culturale și recreative
36	94-96	Alte servicii
37	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic; bunuri și servicii nediferențiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu
38	99	Servicii realizate de organisme și organizațiile extrateritoriale

P*64

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01	Produse din agricultură, vânătoare și servicii conexe
2	02	Produse din silvicultură, exploatare forestiere și servicii conexe
3	03	Pește și alte produse de pescuit; produse ale acvaculturii; servicii auxiliare pescuitului
4	05-09	Produse ale industriei extractive
5	10-12	Produse ale industriei alimentare; băuturi; produse din tutun
6	13-15	Produse textile; articole de îmbrăcăminte; piele și produse din piele
7	16	Lemn și produse din lemn și plută, cu excepția mobilei; articole din paie și materiale împletite
8	17	Hârtie și produse din hârtie
9	18	Servicii de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor
10	19	Produse de cocserie și produse obținute prin prelucrarea țigărilor
11	20	Produse ale industriei chimice
12	21	Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice
13	22	Produse din cauciuc și mase plastice
14	23	Alte produse din minerale nemetalice
15	24	Produse ale industriei metalurgice
16	25	Produse ale industriei construcțiilor metalice și produselor din metal, cu excepția mașinilor, a utilajelor și a echipamentelor
17	26	Calculatoare, produse electronice și optice
18	27	Echipamente electrice
19	28	Mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
20	29	Autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci
21	30	Alte mijloace de transport
22	31-32	Mobilier; alte bunuri ale industriei prelucrătoare
23	33	Servicii de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor
24	35	Energie electrică, gaz, abur și aer condiționat
25	36	Apă naturală; servicii de tratare și distribuție a apei
26	37-39	Servicii de colectare și epurare a apelor uzate; nămoluri de epurare; colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile; servicii de decontaminare și alte servicii de gestionare a deșeurilor
27	41-43	Construcții și lucrări de construcții
28	45	Servicii de vânzare cu ridicata și amănuntul și servicii de reparare a autovehiculelor și motocicletelor
29	46	Servicii de vânzare cu ridicata, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
30	47	Servicii de vânzare cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
31	49	Servicii de transport terestru și servicii de transport prin conducte

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
32	50	Servicii de transport pe apă
33	51	Servicii de transport aerian
34	52	Servicii de depozitare și servicii auxiliare pentru transporturi
35	53	Servicii de poștă și de curierat
36	55-56	Servicii hoteliere și de alimentație
37	58	Servicii de editare
38	59-60	Servicii de producție cinematografică, a programelor de televiziune și video; înregistrări audio și editare de muzicală; servicii de difuzare și transmitere de programe
39	61	Servicii de telecomunicații
40	62-63	Servicii în tehnologia informației, servicii de consultanță și servicii conexe; servicii informatice
41	64	Servicii financiare, cu excepția asigurărilor și a fondurilor de pensii
42	65	Servicii de asigurare, reasigurare și fonduri de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale
43	66	Servicii auxiliare intermediarilor financiare și asigurărilor
44	68	Servicii imobiliare
44a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari
45	69-70	Servicii juridice și de contabilitate; servicii de management al sediilor direcțiilor; servicii de consultanță în management
46	71	Servicii de arhitectură și inginerie; testări și analiză tehnică
47	72	Servicii de cercetare și dezvoltare științifică
48	73	Servicii de publicitate și de studiere a pieței
49	74-75	Alte servicii profesionale, științifice și tehnice; servicii veterinare
50	77	Servicii de închiriere și leasing
51	78	Servicii privind forța de muncă
52	79	Servicii ale agențiilor de turism, tur-operatorilor și alte servicii de rezervare și servicii conexe
53	80-82	Servicii de securitate și investigație; servicii de peisagistică și servicii pentru clădiri; servicii de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor
54	84	Servicii de administrație publică și apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
55	85	Servicii de învățământ
56	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
57	87-88	Servicii de îngrijire medicală și asistență socială, cu cazare; servicii de asistență socială, fără cazare
58	90-92	Servicii de creație, artistice și recreative; servicii ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, alte servicii culturale; servicii de jocuri de noroc și pariuri
59	93	Servicii pentru activități sportive, recreative și distractive
60	94	Servicii furnizate de organizații asociative
61	95	Servicii de reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc
62	96	Alte servicii personale

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
63	97-98	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic și bunuri și servicii nediferențiate realizate de gospodării private destinate consumului propriu
64	99	Servicii realizate de organismele și organizațiile extrateritoriale

P*88

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
1	01	Produse din agricultură, vânătoare și servicii conexe
2	02	Produse din silvicultură, exploatare forestieră și servicii conexe
3	03	Pește și alte produse de pescuit; produse ale acvaculturii; servicii auxiliare ale pescuitului
4	05	Cărbune superior și lignit
5	06	Petrol brut și gaze naturale
6	07	Minereuri metalifere
7	08	Alte produse ale industriei extractive
8	09	Servicii anexe extracției
9	10	Produse ale industriei alimentare
10	11	Băuturi
11	12	Produse din tutun
12	13	Produse textile
13	14	Articole de îmbrăcăminte
14	15	Piele și produse din piele
15	16	Lemn și produse din lemn și plută, cu excepția mobilei; articole din paie și materiale împletite
16	17	Hârtie și produse din hârtie
17	18	Servicii de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor
18	19	Produse de cocserie și produse obținute prin prelucrarea țigăiului
19	20	Produse ale industriei chimice
20	21	Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice
21	22	Produse din cauciuc și mase plastice
22	23	Alte produse din minerale nemetalice
23	24	Produse ale industriei metalurgice
24	25	Produse ale industriei construcțiilor metalice și produselor din metal, cu excepția mașinilor, a utilajelor și a echipamentelor
25	26	Calculatoare, produse electronice și optice
26	27	Echipamente electrice
27	28	Mașini, utilaje și echipamente n.c.a.
28	29	Autovehicule de transport rutier, remorci și semiremorci

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
29	30	Alte mijloace de transport
30	31	Mobilier
31	32	Alte bunuri industriale
32	33	Servicii de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor
33	35	Energie electrică, gaz, abur și aer condiționat
34	36	Apă potabilă și nepotabilă; servicii de tratare și distribuție a apei
35	37	Servicii de colectare și epurare a apelor uzate; nămoluri de epurare
36	38	Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile
37	39	Servicii de decontaminare și alte servicii de gestionare a deșeurilor
38	41	Construcții și lucrări de construcții
39	42	Construcții și lucrări de geniu civil
40	43	Lucrări speciale de construcții
41	45	Servicii de comerț cu ridicata și amănuntul și servicii de reparare a autovehiculelor și motocicletelor
42	46	Servicii de comerț cu ridicata, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
43	47	Servicii de comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor
44	49	Servicii de transport terestru și servicii de transport prin conducte
45	50	Servicii de transport pe apă
46	51	Servicii de transport aerian
47	52	Servicii de depozitare și servicii auxiliare pentru transporturi
48	53	Servicii de poștă și de curierat
49	55	Servicii de cazare
50	56	Servicii de servire a alimentelor și băuturilor
51	58	Servicii de editare
52	59	Servicii de producție cinematografică, a programelor de televiziune și video, înregistrări audio și editare muzicală
53	60	Servicii de difuzare și transmitere de programe
54	61	Servicii de telecomunicații
55	62	Servicii în tehnologia informației, servicii de consultanță și servicii conexe
56	63	Servicii informatice
57	64	Servicii financiare, cu excepția asigurărilor și a fondurilor de pensii
58	65	Servicii de asigurare, reasigurare și fonduri de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale
59	66	Servicii auxiliare intermediarilor financiare și asigurărilor
60	68	Servicii imobiliare
60a		din care: chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari

Cod nr.	Diviziuni CPA 2008	Descriere
61	69	Servicii juridice și de contabilitate
62	70	Servicii de management al direcțiilor; servicii de consultanță în management
63	71	Servicii de inginerie și arhitectură; testări și analiză tehnică
64	72	Servicii de cercetare și dezvoltare științifică
65	73	Servicii de publicitate și de studiere a pieței
66	74	Alte servicii profesionale, științifice și tehnice
67	75	Servicii veterinare
68	77	Servicii de închiriere și leasing
69	78	Servicii privind forța de muncă
70	79	Servicii ale agențiilor de turism, tur-operatorilor și alte servicii de rezervare și servicii conexe
71	80	Servicii de securitate și investigație
72	81	Servicii de peisagistică și servicii pentru clădiri
73	82	Alte servicii de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor
74	84	Servicii de administrație publică și apărare; servicii de asigurări sociale obligatorii
75	85	Servicii de învățământ
76	86	Servicii referitoare la sănătatea umană
77	87	Servicii de îngrijire medicală și asistență socială, cu cazare
78	88	Servicii de asistență socială, fără cazare
79	90	Servicii de creație, artistice și recreative
80	91	Servicii ale bibliotecilor, arhivelor, muzeelor și alte servicii culturale
81	92	Servicii de jocuri de noroc și pariuri
82	93	Servicii pentru activități sportive, recreative și distractive
83	94	Servicii furnizate de organizații asociative
84	95	Servicii de reparații de calculatoare, de articole personale și de uz gospodăresc
85	96	Alte servicii personale
86	97	Servicii ale gospodăriilor private în calitate de angajator de personal casnic
87	98	Produse și servicii nediferențiate realizate în gospodării private destinate consumului propriu
88	99	Servicii realizate de organisme și organizațiile extrateritoriale

CLASIFICAREA FUNCȚIILOR ADMINISTRAȚIILOR PUBLICE (COFOG)

01	Servicii generale ale administrațiilor publice
01.1	Organe executive și legislative, activități financiare și fiscale, afaceri externe
01.2	Ajutor economic extern
01.3	Servicii generale

01.4	Cercetare fundamentală
01.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul serviciilor generale ale administrațiilor publice
01.6	Servicii generale ale administrațiilor publice n.c.a.
01.7	Operațiuni legate de datoria publică
01.8	Transferuri generale între diferite niveluri ale administrațiilor publice
02	Apărare
02.1	Apărare militară
02.2	Apărare civilă
02.3	Ajutor militar acordat altor țări
02.4	Cercetare și dezvoltare în domeniul apărării
02.5	Apărare n.c.a.
03	Ordine și siguranță publică
03.1	Servicii de poliție
03.2	Servicii de pompieri
03.3	Instanțe de judecată
03.4	Închisori
03.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul ordinii și siguranței publice
03.6	Ordine și siguranță publică n.c.a.
04	Afaceri economice
04.1	Afaceri generale economice, comerciale și de forță de muncă
04.2	Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare
04.3	Combustibil și energie
04.4	Minerit, industrie prelucrătoare și construcții
04.5	Transport
04.6	Comunicații
04.7	Alte industrii
04.8	Cercetare și dezvoltare în domeniul afacerilor economice
04.9	Afaceri economice n.c.a.
05	Protecția mediului
05.1	Gestionarea deșeurilor
05.2	Gestionarea apelor reziduale
05.3	Combaterea poluării
05.4	Protecția biodiversității și a peisajelor
05.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul protecției mediului

05.6	Protecția mediului n.c.a.
06	Facilități pentru locuințe și comunitate
06.1	Construcția de locuințe
06.2	Dezvoltare comunitară
06.3	Alimentare cu apă
06.4	Iluminare stradală
06.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul facilităților pentru locuințe și comunitate
06.6	Facilități pentru locuințe și comunitate n.c.a.
07	Sănătate
07.1	Produse, aparate și echipamente medicale
07.2	Servicii de tratament ambulatoriu
07.3	Servicii spitalicești
07.4	Servicii de sănătate publică
07.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul sănătății
07.6	Sănătate n.c.a.
08	Recreere, cultură și religie
08.1	Servicii recreative și sportive
08.2	Servicii culturale
08.3	Servicii de radiodifuziune și edituri
08.4	Servicii religioase și alte servicii comunitare
08.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul recreerii, al culturii și religiei
08.6	Recreere, cultură și religie n.c.a.
09	Învățământ
09.1	Învățământ preșcolar și primar
09.2	Învățământ secundar
09.3	Învățământ postsecundar neterțiar
09.4	Învățământ terțiar
09.5	Învățământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
09.6	Servicii conexe educației
09.7	Cercetare și dezvoltare în domeniul învățământului
09.8	Învățământ n.c.a.
10	Protecție socială
10.1	Boală și infirmitate
10.2	Vârsta a treia

10.3	Urmași
10.4	Familie și copii
10.5	Șomaj
10.6	Locuințe
10.7	Excluziune socială n.c.a.
10.8	Cercetare și dezvoltare în domeniul protecției sociale
10.9	Protecție socială n.c.a.

CLASIFICAREA CONSUMULUI INDIVIDUAL PE DESTINAȚII (Coicop)

01-12 Cheltuieli aferente consumului individual al gospodăriilor populației

01	Alimente și băuturi nealcoolice
01.1	Alimente
01.2	Băuturi nealcoolice
02	Băuturi alcoolice, tutun și narcotice
02.1	Băuturi alcoolice
02.2	Tutun
02.3	Narcotice
03	Îmbrăcăminte și încălțăminte
03.1	Îmbrăcăminte
03.2	Încălțăminte
04	Locuințe, apă, electricitate, gaz și alți combustibili
04.1	Chirii efective pentru locuință
04.2	Chirii imputate pentru locuință
04.3	Întreținerea și repararea locuinței
04.4	Alimentarea cu apă și alte servicii aferente locuinței
04.5	Electricitate, gaz și alți combustibili
05	Mobilier, articole de menaj și întreținere curentă a locuinței
05.1	Mobilă, articole de mobilier, covoare și alte produse similare
05.2	Articole de menaj din material textil
05.3	Electrocasnice
05.4	Sticlărie, veselă și ustensile de menaj
05.5	Unelte pentru casă și grădină
05.6	Bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a locuinței
06	Sănătate

06.1	Produse, aparate și echipamente medicale
06.2	Servicii de tratament ambulatoriu
06.3	Servicii spitalicești
07	Transport
07.1	Achiziționarea de vehicule
07.2	Utilizarea vehiculelor personale
07.3	Servicii de transport
08	Comunicații
08.1	Servicii poștale
08.2	Echipamente de telefonie și telefax
08.3	Servicii de telefonie și telefax
09	Recreere și cultură
09.1	Echipamente audiovizuale, fotografice și de prelucrare a informațiilor
09.2	Alte bunuri de folosință îndelungată pentru recreere și cultură
09.3	Alte articole și echipamente pentru activități recreative, grădini și animale de companie
09.4	Servicii recreative și culturale
09.5	Ziare, cărți și papetărie
09.6	Pachete de servicii pentru vacanță
10	Învățământ
10.1	Învățământ preșcolar și primar
10.2	Învățământ secundar
10.3	Învățământ postsecundar neterțiar
10.4	Învățământ terțiar
10.5	Învățământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
11	Restaurante și hoteluri
11.1	Servicii de alimentație publică
11.2	Servicii de cazare
12	Diverse bunuri și servicii
12.1	Îngrijire personală
12.2	Prostituție
12.3	Efecte personale n.c.a.
12.4	Protecție socială
12.5	Asigurări
12.6	Servicii financiare n.c.a.

12.7	Alte servicii neclasificate în altă parte
13	Cheltuieli de consum individual ale instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (IFSLSGP)
13.1	Locuințe
13.2	Sănătate
13.3	Recreere și cultură
13.4	Învățământ
13.5	Protecție socială
13.6	Alte servicii
14	Cheltuieli de consum individual ale administrațiilor publice
14.1	Locuințe
14.2	Sănătate
14.3	Recreere și cultură
14.4	Învățământ
14.5	Protecție socială

CLASIFICAREA FUNCȚIILOR INSTITUȚIILOR FĂRĂ SCOP LUCRATIV ÎN SERVICIUL GOSPODĂRIILOR POPULAȚIEI (COPNI)

01	Locuințe
02.	Sănătate
02.1	Produse, aparate și echipamente medicale
02.2	Servicii de tratament ambulatoriu
02.3	Servicii spitalicești
02.4	Servicii de sănătate publică
02.5	Cercetare și dezvoltare în domeniul sănătății
02.6	Alte servicii de sănătate
03	Recreere și cultură
03.1	Servicii recreative și sportive
03.2	Servicii culturale
04	Învățământ
04.1	Învățământ preșcolar și primar
04.2	Învățământ secundar
04.3	Învățământ postsecundar neterțiar
04.4	Învățământ terțiar
04.5	Învățământ neîncadrat la niciun nivel de studiu
04.6	Cercetare și dezvoltare în domeniul învățământului

04.7	Alte servicii educaționale
05	Protecție socială
05.1	Servicii de protecție socială
05.2	Cercetare și dezvoltare în domeniul protecției sociale
06	Religie
07	Partide politice, sindicate și organizații profesionale
07.1	Servicii ale partidelor politice
07.2	Servicii sindicale
07.3	Servicii ale organizațiilor profesionale
08	Protecția mediului
08.1	Servicii de protecția mediului
08.2	Cercetare și dezvoltare în domeniul protecției mediului
09	Servicii n.c.a.
09.1	Servicii n.c.a. (cu excepția serviciilor de cercetare și dezvoltare)
09.2	Servicii de cercetare și dezvoltare n.c.a.

CLASIFICAREA CHELTUIELILOR PRODUCĂTORILOR PE DESTINAȚII (COPP)

01	Cheltuieli cu infrastructura
01.1	Cheltuieli cu construcția de drumuri și îmbunătățiri funciare
01.2	Cheltuieli cu lucrări de inginerie și alte lucrări conexe
01.3	Cheltuieli cu managementul informației
02	Cheltuieli cu cercetarea și dezvoltarea
02.1	Cheltuieli cu activități de cercetare și dezvoltare experimentală în domeniul științelor naturale și al ingineriei
02.2	Cheltuieli cu cercetarea și dezvoltarea experimentală în domeniul științelor sociale și umaniste
03	Cheltuieli cu protecția mediului
03.1	Cheltuieli cu protecția aerului și a climei
03.2	Cheltuieli cu gestionarea apelor uzate
03.3	Cheltuieli cu gestionarea deșeurilor
03.4	Cheltuieli cu protecția solului și a apei subterane
03.5	Cheltuieli cu reducerea zgomotului și a vibrațiilor
03.6	Cheltuieli cu protecția biodiversității și a peisajelor
03.7	Cheltuieli cu protecția mediului n.c.a.
04	Cheltuieli cu activitățile de marketing
04.1	Cheltuieli cu activitățile de vânzări directe

04.2	Cheltuieli cu publicitatea
04.3	Cheltuieli cu activitățile de marketing n.c.a.
05	Cheltuieli cu dezvoltarea resurselor umane
05.1	Cheltuieli cu învățământul și formarea profesională
05.2	Cheltuieli cu sănătatea
05.3	Cheltuieli cu asistența socială
06	Cheltuieli cu programele de producție curente, administrarea și managementul
06.1	Cheltuieli cu programele de producție curente
06.2	Cheltuieli cu transportul extern
06.3	Cheltuieli cu siguranța și securitatea
06.4	Cheltuieli cu managementul și administrarea

CAPITOLUL 24

CONTURILE

Tabelul 24.1 — Contul 0: Contul de bunuri și servicii

Resurse			Utilizări		
P.1	Producția	3 604	P.2	Consumul intermediar	1 883
P.11	Producția de piață	3 077	P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 399
P.12	Producția pentru consumul final propriu	147	P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230
P.13	Producția non-piață	380	P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169
D.21	Impozite pe produse	141	P.5g	Formarea brută de capital	414
D.31	Subvenții pe produse	- 8	P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	359
P.7	Importuri de bunuri și servicii	499	P.5111	Achiziții de active fixe noi	358
P.71	Importuri de bunuri	392	P.5112	Achiziții de active fixe existente	9
P.72	Importuri de servicii	107	P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8
			P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17
			P.52	Variația stocurilor	28
			P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	10
			P.6	Exporturi de bunuri și servicii	540
			P.61	Exporturi de bunuri	462
			P.62	Exporturi de servicii	78

Tabelul 24.2 — Secvența completă a conturilor pentru economia totală

I: Contul de producție

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	1 883	P.1	Producția	3 604
			P.11	Producția de piață	3 077
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	147
			P.13	Producția non-piață	380
			D.21 - D.31	Impozite minus subvenții pe produse	133
B.1*g	Produsul intern brut	1 854			
P.51c	Consumul de capital fix	222			
B.1*n	Produsul intern net	1 632			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a venitului*II.1: Contul de distribuire primară a venitului*

II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	1 150	B.1*g	Produsul intern brut	1 854
D.11	Salarii brute și indemnizații brute	950	B.1*n	Produsul intern net	1 632
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	200			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	181			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	13			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	19			
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18			
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1			
D.2	Impozite pe producție și importuri	235			
D.21	Impozite pe produse	141			
D.211	Taxe de tip TVA	121			
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA	17			
D.2121	Drepturi asupra importurilor	17			
D.2122	Impozite pe importuri, cu excepția TVA și a drepturilor asupra importurilor	0			
D.214	Impozite pe produse, cu excepția TVA și a impozitelor pe importuri	3			
D.29	Alte impozite pe producție	94			
D.3	Subvenții	- 44			
D.31	Subvenții pe produse	- 8			
D.311	Subvenții pe importuri	0			
D.319	Alte subvenții pe produse	- 8			
D.39	Alte subvenții pe producție	- 36			

Utilizări			Resurse		
B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	452			
B.3g	<i>Venitul mixt brut</i>	61			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	214			
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut	8			
B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	238			
B.3n	<i>Venitul mixt net</i>	53			

II.1.2: Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	391	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	452
D.41	Dobânzi	217	B.3g	<i>Venitul mixt brut</i>	61
D.42	Venituri distribuite ale societăților	62	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	238
D.421	Dividende	54	B.3n	<i>Venitul mixt net</i>	53
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	8			
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0	D.1	Remunerarea salariaților	1 154
D.44	Alte venituri din investiții	47	D.11	Salarii brute și indemnizații brute	954
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	25	D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	200
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8	D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	181
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	14	D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168
D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	6	D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	13
D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	8	D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
			D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18
			D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
			D.2	Impozite pe producție și importuri	235
			D.21	Impozite pe produse	141

Utilizări			Resurse		
D.45	Chirii	65	D.211	Taxe de tip TVA	121
			D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA	17
			D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
			D.2122	Impozite pe importuri, cu excepția TVA și a drepturilor asupra importurilor	0
			D.214	Impozite pe produse, cu excepția TVA și a impozitelor pe importuri	3
			D.29	Alte impozite pe producție	94
			D.3	Subvenții	- 44
			D.31	Subvenții pe produse	- 8
			D.311	Subvenții pe importuri	0
			D.319	Alte subvenții pe produse	- 8
			D.39	Alte subvenții pentru producție	- 36
			D.4	Venituri din proprietate	397
			D.41	Dobânzi	209
			D.42	Venituri distribuite ale societăților	62
			D.421	Dividende	53
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	9
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	14
			D.44	Alte venituri din investiții	47
			D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	25
			D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8
			D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	14
			D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	6
			D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	8
			D.45	Chirii	65
B0.5*g	Venitul național brut	1 864			
B0.5*n	Venitul național net	1 642			

II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	240	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	452
D.41	Dobânzi	162	B.3g	<i>Venitul mixt brut</i>	61
D.44	Alte venituri din investiții	47	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	238
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	25	B.3n	<i>Venitul mixt net</i>	53
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8			
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	14	D.4	Venituri din proprietate	245
D.45	Chirii	31	D.41	Dobânzi	139
			D.42	Venituri distribuite ale societăților	35
			D.421	Dividende	35
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	0
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	11
			D.44	Alte venituri din investiții	16
			D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	5
			D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	0
			D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	11
			D.45	Chirii	44
B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	343			
B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	174			

II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	151	B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	343
D.41	Dobânzi	55	B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	174
D.42	Venituri distribuite ale societăților	62			
D.421	Dividende	54	D.1	Remunerarea salariaților	1 154

Utilizări			Resurse		
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	8	D.11	Salarii brute și indemnizații brute	954
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0	D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	200
D.44	Alte venituri din investiții		D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	181
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări		D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	19
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie		D.2	Impozite pe producție și importuri	235
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor colective de investiții		D.21	Impozite pe produse	141
D.45	Chirii	34	D.211	Taxe de tip TVA	121
			D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA	17
			D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
			D.2122	Impozite pe importuri, cu excepția TVA și a drepturilor asupra importurilor	0
			D.214	Impozite pe produse, cu excepția TVA și a impozitelor pe importuri	3
			D.29	Alte impozite pe producție	94
			D.3	Subvenții	- 44
			D.31	Subvenții pe produse	- 8
			D.311	Subvenții pe importuri	0
			D.319	Alte subvenții pe produse	- 8
			D.39	Alte subvenții pentru producție	- 36
			D.4	Venituri din proprietate	152
			D.41	Dobânzi	70
			D.42	Venituri distribuite ale societăților	27
			D.421	Dividende	18
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	9
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	3
			D.44	Alte venituri din investiții	31

Utilizări		Resurse		
		D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	20
		D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8
		D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	3
		D.45	Chirii	21
B0.5*g	Venitul național brut			1 864
B0.5*n	Venitul național net			1 642

II.2: Contul de distribuire secundară a veniturii

Utilizări		Resurse			
	Transferuri curente	B0.5*g	Venitul național brut	1 212	1 864
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B0.5*n	Venitul național net	212	1 642
D.51	Impozite pe venit			203	
D.59	Alte impozite curente		Transferuri curente	9	1 174
D.61	Cotizații sociale nete	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	333	213
D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	D.51	Impozite pe venit	181	204
D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	D.59	Alte impozite curente	168	9
D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	D.61	Cotizații sociale nete	13	333
D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	19	181
D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18	168
D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	1	13
D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	129	19
D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	115	18

Utilizări			Resurse		
D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	14	D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.614	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	10	D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	129
D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	8	D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	115
D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	2	D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	14
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	- 6	D.614	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	10
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384	D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	8
D.621	Prestații de securitate socială în bani	53	D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	2
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	45	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	6
D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	8	D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	279	D.621	Prestații de securitate socială în bani	53
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	250	D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	45
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	29	D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	8
D.623	Prestații de asistență socială în bani	52	D.622	Alte prestații de asigurări sociale	279
D.7	Alte transferuri curente	283	D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	250
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	56	D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	29
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	43	D.623	Prestații de asistență socială în bani	52
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	13	D.7	Alte transferuri curente	244

Utilizări			Resurse		
D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	48	D.71	Prime nete de asigurare generală	47
D.721	Indemnizații-daune de asigurare directă generală - daune	45	D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	44
D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune	3	D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	3
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	96	D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	57
D.74	Cooperare internațională curentă	22	D.721	Indemnizații de asigurare directă generală - daune	42
D.75	Transferuri curente diverse	52	D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune	15
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	36	D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	96
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	7	D.74	Cooperare internațională curentă	1
D.759	Alte transferuri curente diverse	9	D.75	Transferuri curente diverse	43
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB	9	D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	36
			D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	1
			D.759	Alte transferuri curente diverse	6
B.6*g	Venitul disponibil național brut	1 826			
B0.6*n	Venitul disponibil național net	1 604			

II.3: Contul de redistribuire a veniturii în natură

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	215	B.6*g	Venitul disponibil național brut	1 826
D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață	211	B.6*n	Venitul disponibil național net	1 604
D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	4			
			D.63	Transferuri sociale în natură	215
			D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață	211
			D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	4
B.7*g	Venitul disponibil național ajustat brut	1 826			
B.7*n	Venitul disponibil național ajustat net	1 604			

II.4: Contul de utilizare a veniturii

II.4.1: Contul de utilizare a veniturii disponibil

Utilizări			Resurse		
			B.6*g	Venitul național disponibil, brut	1 826
P.3	Cheltuiala pentru consum final	1 399	B.6*n	Venitul național disponibil, net	1 604
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	1 230			
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	169	D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11			
B.8*g	Economii la nivel național, brut	427			
B.8*n	Economii la nivel național, net	205			

II.4.2: Contul de utilizare a veniturii disponibil ajustat

Utilizări			Resurse		
			B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	1 826
P.4	Consumul final efectiv	1 399	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	1 604
P.41	Consumul individual efectiv	1 230			
P.42	Consumul colectiv efectiv	169	D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11			
B.8*g	Economii la nivel național, brut	427			
B.8*n	Economii la nivel național, net	205			

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	202	B.8*n	Economii la nivel național, net	205
			D.9r	Transferuri de capital de primit	62
			D.91r	Impozite pe capital de primit	2
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	23
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	37

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete	
		D.9p	Transferuri de capital de plătit - 65
		D.91p	Impozite pe capital de plătit - 2
		D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit - 27
		D.99p	Alte transferuri de capital de plătit - 36

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete	
P.5g	Formarea brută de capital	414	B.101 <i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital</i> 202
P.5n	Formarea netă de capital	192	
P.51g	Formarea brută de capital fix	376	
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	359	
P.5111	Achiziții de active fixe noi	358	
P.5112	Achiziții de active fixe existente	9	
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 8	
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17	
P.51c	Consumul de capital fix	- 222	
P.52	Variația stocurilor	28	
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	10	
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	0	
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	0	
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	0	
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente	0	
B.9	<i>Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare</i>	10	

III.2: Contul financiar

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete	
		B.9	<i>Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare</i> 10
F	Achiziții nete de active financiare	436	F Acumularea netă de pasive 426

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.11	Aur monetar	- 1	F.11	Aur monetar	
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar și depozite	89	F.2	Numerar și depozite	102
F.21	Numerar	33	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	26	F.22	Depozite transferabile	28
F.221	Poziții interbancare	- 5	F.221	Poziții interbancare	- 5
F.229	Alte depozite transferabile	31	F.229	Alte depozite transferabile	33
F.29	Alte depozite	30	F.29	Alte depozite	39
F.3	Titluri de natura datoriei	86	F.3	Titluri de natura datoriei	74
F.31	Pe termen scurt	27	F.31	Pe termen scurt	24
F.32	Pe termen lung	59	F.32	Pe termen lung	50
F.4	Credite	78	F.4	Credite	47
F.41	Pe termen scurt	22	F.41	Pe termen scurt	11
F.42	Pe termen lung	56	F.42	Pe termen lung	36
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	107	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	105
F.51	Participații	91	F.51	Participații	94
F.511	Acțiuni cotate	77	F.511	Acțiuni cotate	84
F.512	Acțiuni necotate	7	F.512	Acțiuni necotate	7
F.519	Alte participații	7	F.519	Alte participații	3
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	16	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	11
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	7	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	5
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	9	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	6
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	48	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	48
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	22	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	22
F.63	Drepturi de pensie	11	F.63	Drepturi de pensie	11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	2	F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	2
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	3	F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	3
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	14	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	11
F.71	Instrumente financiare derivate	12	F.71	Instrumente financiare derivate	9
F.711	Opțiuni	5	F.711	Opțiuni	4
F.712	Contracte la termen	7	F.712	Contracte la termen	5
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	2	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	2
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	15	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	39
F.81	Credite comerciale și avansuri	7	F.81	Credite comerciale și avansuri	16
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	8	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	23

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	33	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	30	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.21	Resurse naturale	26	AF	Active/pasive financiare	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	4	K.6	Modificări de clasificare	2
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	- 11	AN.1	Active nefinanciare produse	
K.21	Epuizarea activelor naturale	- 8	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.21	Resurse naturale	- 8	AF	Active/pasive financiare	2
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	- 3	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	- 2	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugeri de active cauzate de catastrofe	- 11		Totalul altor modificări ale volumului	3
AN.1	Active nefinanciare produse	- 9	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 2	AN.11	Active fixe	
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	
K.4	Confiscări fără compensație	0	AN.13	Obiecte de valoare	
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	2	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF	Active financiare	3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AF	Active/pasive financiare	1	AF.2	Numerar și depozite	
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1
AF	Active/pasive financiare	2	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	- 2	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AF	Active/pasive financiare	0			
	Totalul altor modificări ale volumului	13			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.1	Active nefinanciare produse	- 7			
AN.11	Active fixe	- 2			
AN.12	Stocuri	- 3			
AN.13	Obiecte de valoare	- 2			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	17			
AN.21	Resurse naturale	9			
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	6			
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0			
AF	Active financiare	3			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0			
AF.2	Numerar și depozite	0			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite				
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	10

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere	
AN	Active nefinanciare	280	AF	Pasive	76
AN.1	Active nefinanciare produse	126	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	111	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	7	AF.3	Titluri de natura datoriei	42
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	154	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	34
AN.21	Resurse naturale	152	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	2	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	84			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	12			
AF.2	Numerar și depozite	0			
AF.3	Titluri de natura datoriei	40			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	32			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	288

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) și pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	198	AF	Pasive	126
AN.1	Active nefinanciare produse	121	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	111	AF.2	Numerar și depozite	30
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	26
AN.13	Obiecte de valoare	6	AF.4	Credite	29
AN.2	Active nefinanciare neproduse	77	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	28
AN.21	Resurse naturale	76	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	7

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	6
AF	Active financiare	136			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	16			
AF.2	Numerar și depozite	30			
AF.3	Titluri de natura datoriei	25			
AF.4	Credite	28			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	26			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	7			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	208

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+) și pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	82	AF	Pasive	- 50
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	- 30
AN.12	Stocuri	3	AF.3	Titluri de natura datoriei	16
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	- 29
AN.2	Active nefinanciare neproduse	77	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	6
AN.21	Resurse naturale	76	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 7
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 6

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF	Active financiare	- 52			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 4			
AF.2	Numerar și depozite	- 30			
AF.3	Titluri de natura datoriei	15			
AF.4	Credite	- 28			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	6			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 7			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 4			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	80

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	4 621	AF	Pasive	7 762
AN.1	Active nefinanciare produse	2 818	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	2 579	AF.2	Numerar și depozite	1 471
AN.12	Stocuri	114	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 311
AN.13	Obiecte de valoare	125	AF.4	Credite	1 437
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1 803	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 756
AN.21	Resurse naturale	1 781	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	471
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	22	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	14
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	302
AF	Active financiare	8 231			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	770			
AF.2	Numerar și depozite	1 482			
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 263			

Active			Pasive și valoare netă		
AF.4	Credite	1 384			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 614			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	470			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	21			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	227			
			B.90	Valoarea netă	5 090

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	482	AF	Pasive	505
AN.1	Active nefinanciare produse	294	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	246	AF.2	Numerar și depozite	102
AN.12	Stocuri	32	AF.3	Titluri de natura datoriei	116
AN.13	Obiecte de valoare	16	AF.4	Credite	47
AN.2	Active nefinanciare neproduse	186	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	141
AN.21	Resurse naturale	178	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	49
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	8	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	11
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	39
AF	Active financiare	523			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	11			
AF.2	Numerar și depozite	89			
AF.3	Titluri de natura datoriei	126			
AF.4	Credite	78			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	141			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	49			

Active			Pasive și valoare netă		
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	14			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	15			
			B.10	Variații totale ale valorii nete	500
			B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	202
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	10
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	288
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	208
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	80

IV.3: Soldul de închidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	5 101	AF	Pasive	8 267
AN.1	Active nefinanciare produse	3 112	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	2 825	AF.2	Numerar și depozite	1 573
AN.12	Stocuri	146	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 427
AN.13	Obiecte de valoare	141	AF.4	Credite	1 484
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1 989	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 897
AN.21	Resurse naturale	1 959	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	520
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	30	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	25
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	341
AF	Active financiare	8 754			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	781			
AF.2	Numerar și depozite	1 571			

Active			Pasive și valoare netă		
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 389			
AF.4	Credite	1 462			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 755			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	519			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	35			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	242			
			B.90	Valoarea netă	5 590

Tablelul 24.3 — Secvența completă a conturilor societăților nefinanciare

I: Contul de producție

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	1 477	P.1	Producția	2 808
			P.11	Producția de piață	2 808
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	0
B.1g	Valoarea adăugată brută	1 331			
P.51c	Consumul de capital fix	157			
B.ln	Valoarea adăugată netă	1 174			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a veniturii

II.1: Contul de distribuire primară a veniturii

II.1.1.1: Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	986	B.1g	Valoarea adăugată brută	1 331
D.11	Salarii brute și indemnizații brute	841	B.ln	Valoarea adăugată netă	1 174
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	145			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	132			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	122			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	10			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	13			

Utilizări		Resurse
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.29	Alte impozite pe producție	88
D.39	Alte subvenții pentru producție	- 35
B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	292
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	157
B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	135

II.1.2: Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări		Resurse	
D.4	Venituri din proprietate	134	B.2g <i>Excedentul brut de exploatare</i> 292
D.41	Dobânzi	56	B.2n <i>Excedent net de exploatare</i> 135
D.42	Venituri distribuite ale societăților	47	
D.421	Dividende	39	D.4 Venituri din proprietate 96
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	8	D.41 Dobânzi 33
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0	D.42 Venituri distribuite ale societăților 10
D.45	Chirii	31	D.421 Dividende 10
			D.422 Prelevări pe veniturile cvasisocietăților
			D.43 Beneficii reinvestite din investiții străine directe 4
			D.44 Alte venituri din investiții 8
			D.441 Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări 5
			D.442 Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie
			D.443 Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții 3
			D.4431 Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții 1

Utilizări			Resurse		
			D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	2
			D.45	Chirii	41
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	254			
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	97			

II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	87	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	292
D.41	Dobânzi	56	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	135
D.45	Chirii	31			
			D.4	Venituri din proprietate	96
			D.41	Dobânzi	33
			D.42	Venituri distribuite ale societăților	10
			D.421	Dividende	10
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	4
			D.44	Alte venituri din investiții	8
			D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	5
			D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	3
			D.45	Chirii	41
B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	301			
B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	144			

II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	47	B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	301
D.42	Venituri distribuite ale societăților	47	B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	144
D.421	Dividende	39			
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	8			
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0			
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	254			
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	97			

II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări		Resurse			
	Transferuri curente	B.5g	Soldul brut al veniturilor primare	98	254
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B.5n	Soldul net al veniturilor primare	24	97
D.51	Impozite pe venit		Transferuri curente	20	72
D.59	Alte impozite curente	D.61	Cotizații sociale nete	4	66
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	62	31
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	62	27
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	49	4
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	13	12
D.7	Alte transferuri curente	D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	12	12
D.71	Prime nete de asigurare - daune	D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	8	0
D.711	Prime nete de asigurare directă - daune	D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	8	25
D.75	Transferuri curente diverse	D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	4	19
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	1	6
D.759	Alte transferuri curente diverse	D.613C	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	3	2
B.6g	Venitul disponibil brut	D.7	Alte transferuri curente	228	6
B.6n	Venitul disponibil net	D.72	Indemnizații-de asigurare generală - daune	71	6
		D.721	Indemnizații de asigurare directă generală - daune		6
		D.75	Transferuri curente diverse		0

II.4: Contul de utilizare a veniturii

II.4.1: Contul de utilizare a veniturii disponibil

Utilizări			Resurse		
			B.6g	Venitul disponibil brut	228
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0	B.6n	Venitul disponibil net	71
B.8g	Economia brută	228			
B.8n	Economia netă	71			

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88	B.8n	Economia netă	71
			D.9r	Transferuri de capital de primit	33
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	23
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	10
			D.9p	Transferuri de capital de plătit	-16
			D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
			D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	-16

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	308	B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88
P.5n	Formarea netă de capital	151			
P.51g	Formarea brută de capital fix	280			
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	263			
P.5111	Achiziții de active fixe noi	262			
P.5112	Achiziții de active fixe existente	5			
P.5113	Cedări de active fixe existente	-4			
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	17			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.51c	Consumul de capital fix	- 157			
P.52	Variația stocurilor	26			
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	2			
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	- 7			
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	- 6			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	- 1			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente	0			
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 56			

III.2: Contul financiar

Modificări de active			Modificări de pasive și variații ale valorii nete		
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 56
F	Achiziții nete de active financiare	83	F	Creșterea netă de pasive	139
F.2	Numerar și depozite	39	F.2	Numerar și depozite	
F.21	Numerar	5	F.21	Numerar	
F.22	Depozite transferabile	30	F.22	Depozite transferabile	
F.229	Alte depozite transferabile	30	F.229	Alte depozite transferabile	
F.29	Alte depozite	4	F.29	Alte depozite	
F.3	Titluri de natura datoriei	7	F.3	Titluri de natura datoriei	6
F.31	Pe termen scurt	10	F.31	Pe termen scurt	2
F.32	Pe termen lung	- 3	F.32	Pe termen lung	4
F.4	Credite	19	F.4	Credite	21
F.41	Pe termen scurt	14	F.41	Pe termen scurt	4
F.42	Pe termen lung	5	F.42	Pe termen lung	17
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	10	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	83
F.51	Participații	10	F.51	Participații	83
F.511	Acțiuni cotate	5	F.511	Acțiuni cotate	77
F.512	Acțiuni necotate	3	F.512	Acțiuni necotate	3
F.519	Alte participații	2	F.519	Alte participații	3

Modificări de active			Modificări de pasive și variații ale valorii nete		
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	0	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	0	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
F.61	Rezerve tehnice de asigurări generale	1	F.61	Rezerve tehnice de asigurări generale	
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	0	F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3
F.71	Instrumente financiare derivate	3	F.71	Instrumente financiare derivate	2
F.711	Opțiuni	1	F.711	Opțiuni	2
F.712	Contracte la termen	2	F.712	Contracte la termen	0
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	1
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	26
F.81	Credite comerciale și avansuri	3	F.81	Credite comerciale și avansuri	6
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	20

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	26	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.21	Resurse naturale	22	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	4	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	- 9	AN.1	Active nefinanciare produse	
K.21	Epuizarea resurselor naturale	- 6	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.21	Resurse naturale	- 6	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	- 3	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	- 2	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	- 5		Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	- 5	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	
K.4	Confiscări fără compensație	- 5	AN.13	Obiecte de valoare	
AN.1	Active nefinanciare produse	- 1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 4	AN.21	Resurse naturale	
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar și depozite	
K.6	Modificări de clasificare	6	AF.3	Titluri de natura datoriei	
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	6	AF.4	Credite	
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete	
AF	Active/pasive financiare	2	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
AN.1	Active nefinanciare produse	0		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0		
AF	Active/pasive financiare	0		
	Totalul altor modificări ale volumului	14		
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2		
AN.11	Active fixe	1		
AN.12	Stocuri	- 3		
AN.13	Obiecte de valoare	0		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	14		
AN.21	Resurse naturale	10		
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	4		
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0		
AF	Active financiare	2		
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0		
AF.2	Numerar și depozite	0		
AF.3	Titluri de natura datoriei	0		
AF.4	Credite	0		
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2		
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0		
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0		
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere	
AN	Active nefinanciare	144	AF	Pasive	18
AN.1	Active nefinanciare produse	63	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	58	AF.2	Numerar și depozite	
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	1
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	81	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	17
AN.21	Resurse naturale	80	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	8			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei	3			
AF.4	Credite				
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	5			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	134

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) și pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	101	AF	Pasive	37
AN.1	Active nefinanciare produse	60	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.11	Active fixe	58	AF.2	Numerar și depozite	1
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	1
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	18
AN.2	Active nefinanciare neproduse	41	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	14
AN.21	Resurse naturale	40	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3
AF	Active financiare	18			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	8			
AF.3	Titluri de natura datoriei	2			
AF.4	Credite	1			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	82

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+)/ pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	43	AF	Pasive	- 19
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	- 1
AN.12	Stocuri	3	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	- 18
AN.2	Active nefinanciare neproduse	40	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.21	Resurse naturale	40	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3
AF	Active financiare	- 10			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	- 8			
AF.3	Titluri de natura datoriei	1			
AF.4	Credite	- 1			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 3			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	52

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold de deshidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	2 151	AF	Pasive	3 221
AN.1	Active nefinanciare produse	1 274	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	1 226	AF.2	Numerar și depozite	40
AN.12	Stocuri	43	AF.3	Titluri de natura datoriei	44
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	897
AN.2	Active nefinanciare neproduse	877	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 987
AN.21	Resurse naturale	864	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	13	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	4
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	237
AF	Active financiare	982			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				

Active			Pasive și valoare netă		
AF.2	Numerar și depozite	382			
AF.3	Titluri de natura datoriei	90			
AF.4	Credite	50			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	280			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	25			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	5			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	150			
			B.90	Valoarea netă	- 88

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	301	AF	Pasive	157
AN.1	Active nefinanciare produse	195	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	165	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	27	AF.3	Titluri de natura datoriei	7
AN.13	Obiecte de valoare	3	AF.4	Credite	21
AN.2	Active nefinanciare neproduse	106	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	100
AN.21	Resurse naturale	101	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	5	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	26
AF	Active financiare	93			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	39			
AF.3	Titluri de natura datoriei	10			
AF.4	Credite	19			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	17			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			

Active		Pasive și valoare netă		
		B.10	Variații totale ale valorii nete	237
		B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	88
		B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	14
		B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	134
		B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	82
		B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	52

IV: Conturile de patrimoniu

IV.3: Soldul de închidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	2 452	AF	Pasive	3 378
AN.1	Active nefinanciare produse	1 469	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	1 391	AF.2	Numerar și depozite	40
AN.12	Stocuri	70	AF.3	Titluri de natura datoriei	51
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	918
AN.2	Active nefinanciare neproduse	983	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 087
AN.21	Resurse naturale	965	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	12
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	18	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	7
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	263
AF	Active financiare	1 075			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	421			
AF.3	Titluri de natura datoriei	100			
AF.4	Credite	69			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	297			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	26			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	8			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	154			
			B.90	Valoarea netă	149

Tabelul 24.4 — Secvența completă a conturilor societăților financiare

I: Contul de producție

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	52	P.1	Producția	146
			P.11	Producția de piață	146
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	0
B.1g	Valoarea adăugată brută	94			
P.51c	Consumul de capital fix	12			
B.ln	Valoarea adăugată netă	82			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a veniturii

II.1: Contul de distribuire primară a veniturii

II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	44	B.1g	Valoarea adăugată brută	94
D.11	Salarii și indemnizații	29	B.ln	Valoarea adăugată netă	82
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	5			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	4			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1			
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1			
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0			
D.29	Alte impozite pe producție	4			
D.39	Alte subvenții pe producție	0			
B.2g	Excedentul brut de exploatare	46			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	12			
B.2n	Excedent net de exploatare	34			

II.1.2: Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	168	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	46
D.41	Dobânzi	106	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	34
D.42	Venituri distribuite ale societăților	15			
D.421	Dividende	15	D.4	Venituri din proprietate	149
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	0	D.41	Dobânzi	106
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0	D.42	Venituri distribuite ale societăților	25
D.44	Alte venituri din investiții	47	D.421	Dividende	25
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	25	D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	0
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8	D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	7
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	14	D.44	Alte venituri din investiții	8
D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	6	D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	0
D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	8	D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	8
D.45	Chirii	0	D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	3
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	27	D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	5
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	15	D.45	Chirii	3

II.1.2.1: Contul de venit al întreprinderii

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	153	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	46
D.41	Dobânzi	106	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	34
D.44	Alte venituri din investiții	47			
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	25	D.4	Venituri din proprietate	149
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8	D.41	Dobânzi	106
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	14	D.42	Venituri distribuite ale societăților	25
D.45	Chirii	0	D.421	Dividende	25
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	0
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	7
			D.44	Alte venituri din investiții	8
			D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	0
			D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	
			D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	8
			D.45	Chirii	3
B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	42			
B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	30			

II.1.2.2: Contul de alocare a altor venituri primare

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	15	B.4g	<i>Venitul brut al întreprinderii</i>	42
D.42	Venituri distribuite ale societăților	15	B.4n	<i>Venitul net al întreprinderii</i>	30
D.421	Dividende	15			
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	0			
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0			
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	27			
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	15			

II.2: Contul de distribuire secundară a venitului

Utilizări		Resurse	
	Transferuri curente	277	
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	10	B.5g Soldul brut al veniturilor primare 27
D.51	Impozite pe venit	7	B.5n Soldul net al veniturilor primare 15
D.59	Alte impozite curente	3	
			Transferuri curente 275
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	205	D.61 Cotizații sociale nete 212
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	205	D.611 Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor 109
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	193	D.6111 Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor 104
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	12	D.6112 Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor 5
			D.612 Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor 2
D.7	Alte transferuri curente	62	D.6121 Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor 1
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	13	D.6122 Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor 1
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	0	D.613 Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației 94
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	13	D.6131 Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației 90
D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	48	D.6132 Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației 4
D.721	Indemnizații-de asigurare directă generală - daune	45	D.614 Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației 10
D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune	3	D.6141 Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației 8
D.75	Transferuri curente diverse	1	D.6142 Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației 2
			D.615C Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale 3

Utilizări			Resurse		
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	1			
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.7	Alte transferuri curente	62
			D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	47
			D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	44
			D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	3
			D.72	Indemnizații de asigurare generală-daune	15
			D.722	Indemnizații de reasigurare generală- daune	15
			D.75	Transferuri curente diverse	0
B.6g	Venitul disponibil brut	25			
B.6n	Venitul disponibil net	13			

II.4: Contul de utilizare a venitului

II.4.1: Contul de utilizare a venitului disponibil

Utilizări			Resurse		
			B.6g	Venitul disponibil brut	25
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11	B.6n	Venitul disponibil net	13
B.8g	Economia brută	14			
B.8n	Economia netă	2			

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	- 5	B.8n	Economia netă	2
			D.9r	Transferuri de capital de primit	0
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	0
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	
			D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 7
			D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
			D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 7

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	8	B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	- 5
P.5n	Formarea netă de capital	- 4			
P.51g	Formarea brută de capital fix	8			
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	8			
P.5111	Achiziții de active fixe noi	8			
P.5112	Achiziții de active fixe existente	0			
P.5113	Cedări de active fixe existente	0			
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0			
P.51c	Consumul de capital fix	- 12			
P.52	Variația stocurilor	0			
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	0			
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	0			
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	0			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	0			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente	0			
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 1			

III.2: Contul financiar

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 1
F	Achiziții nete de active financiare	172	F	Creșterea netă de pasive	173
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 1	F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
F.11	Aur monetar	- 1	F.11	Aur monetar	0
F.12	DST	0	F.12	DST	0
F.2	Numerar și depozite	10	F.2	Numerar și depozite	65

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.21	Numerar	15	F.21	Numerar	
F.22	Depozite transferabile	- 5	F.22	Depozite transferabile	26
F.221	Poziții interbancare	- 5	F.221	Poziții interbancare	- 5
F.229	Alte depozite transferabile	0	F.229	Alte depozite transferabile	31
F.29	Alte depozite	0	F.29	Alte depozite	39
F.3	Titluri de natura datoriei	66	F.3	Titluri de natura datoriei	30
F.31	Pe termen scurt	13	F.31	Pe termen scurt	18
F.32	Pe termen lung	53	F.32	Pe termen lung	12
F.4	Credite	53	F.4	Credite	0
F.41	Pe termen scurt	4	F.41	Pe termen scurt	0
F.42	Pe termen lung	49	F.42	Pe termen lung	0
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	28	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	22
F.51	Participații	25	F.51	Participații	11
F.511	Acțiuni cotate	23	F.511	Acțiuni cotate	7
F.512	Acțiuni necotate	1	F.512	Acțiuni necotate	4
F.519	Alte participații	1	F.519	Alte participații	0
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	3	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	11
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	2	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	5
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	1	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	6
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	7	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	48
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	2	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	7
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	22
F.63	Drepturi de pensie		F.63	Drepturi de pensie	11
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3	F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	3
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile		F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	2
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	2	F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	3

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	8	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	8
F.71	Instrumente financiare derivate	8	F.71	Instrumente financiare derivate	7
F.711	Opțiuni	3	F.711	Opțiuni	2
F.712	Contracte la termen	5	F.712	Contracte la termen	5
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	1
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	1	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
F.81	Credite comerciale și avansuri		F.81	Credite comerciale și avansuri	0
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	1	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	0

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea resurselor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	0	Totalul altor modificări ale volumului		0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	
K.4	Confiscări fără compensație	0	AN.13	Obiecte de valoare	
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AF	Active/pasive financiare	1	AF.2	Numerar și depozite	
K.6	Modificări de clasificare	- 2	AF.3	Titluri de natura datoriei	
K.61	Modificări de clasificare sectorială și de structură	0	AF.4	Credite	
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	- 2	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AF	Active/pasive financiare	0			
	Totalul altor modificări ale volumului	- 1			
AN.1	Active nefinanciare produse	- 2			
AN.11	Active fixe	0			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.12	Stocuri	0			
AN.13	Obiecte de valoare	- 2			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AN.21	Resurse naturale	- 2			
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0			
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0			
AF	Active financiare	1			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0			
AF.2	Numerar și depozite	0			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere	
AN	Active nefinanciare	4	AF	Pasive	51
AN.1	Active nefinanciare produse	2	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	2	AF.2	Numerar și depozite	
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	34
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	2	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	17
AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	57			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	11			
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei	30			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	16			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	10

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) și pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	3	AF	Pasive	68
AN.1	Active nefinanciare produse	2	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	2	AF.2	Numerar și depozite	26
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	21
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	14
AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	7
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF	Active financiare	71			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	14			
AF.2	Numerar și depozite	0			
AF.3	Titluri de natura datoriei	18			
AF.4	Credite	24			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	14			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	6

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+)/ pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	1	AF	Pasive	- 17
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	- 26
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	13
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3
AN.21	Resurse naturale	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 7
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	- 14			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 3			
AF.2	Numerar și depozite	0			
AF.3	Titluri de natura datoriei	12			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF.4	Credite	- 24			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 1			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.1032	<i>Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere</i>	4

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold de deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	93	AF	Pasive	3 544
AN.1	Active nefinanciare produse	67	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	52	AF.2	Numerar și depozite	1 281
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 053
AN.13	Obiecte de valoare	15	AF.4	Credite	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	765
AN.21	Resurse naturale	23	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	435
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	3	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	10
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	3 421			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	690			
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei	950			
AF.4	Credite	1 187			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	551			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	30			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	13			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.90	Valoarea netă	- 30

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
	Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive	
AN	Active nefinanciare	- 4	AF	Pasive	224
AN.1	Active nefinanciare produse	- 4	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	- 2	AF.2	Numerar și depozite	65

Active			Pasive și valoare netă		
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	64
AN.13	Obiecte de valoare	- 2	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	39
AN.21	Resurse naturale	- 1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	48
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	1	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	8
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	230			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	10			
AF.2	Numerar și depozite	10			
AF.3	Titluri de natura datoriei	96			
AF.4	Credite	53			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	44			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	8			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	8			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1			
			B.10	<i>Variații totale ale valorii nete</i>	2
			B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	- 5
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	- 1
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	10
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	6
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	4

IV: **Conturile de patrimoniu**IV.3: *Soldul de închidere*

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	89	AF	Pasive	3 768
AN.1	Active nefinanciare produse	63	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	50	AF.2	Numerar și depozite	1 346
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	1 117
AN.13	Obiecte de valoare	13	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	26	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	804
AN.21	Resurse naturale	22	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	483
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	4	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	18
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	3 651			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	700			
AF.2	Numerar și depozite	10			
AF.3	Titluri de natura datoriei	1 046			
AF.4	Credite	1 240			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	595			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	38			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	21			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1			
			B.90	Valoarea netă	- 28

Tabelul 24.5 — Secvența completă a conturilor administrațiilor publice

I: **Contul de producție**

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	222	P.1	Producția	348
			P.11	Producția de piață	0
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	0

Utilizări			Resurse		
			P.13	Producția non-piață	348
B.1g	Valoarea adăugată brută	126			
P.51c	Consumul de capital fix	27			
B.ln	Valoarea adăugată netă	99			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a veniturii

II.1: Contul de distribuire primară a veniturii

II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	98	B.1g	Valoarea adăugată brută	126
D.11	Salarii brute și indemnizații brute	63	B.ln	Valoarea adăugată netă	99
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	55			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	51			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	48			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	3			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	4			
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4			
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0			
D.29	Alte impozite pe producție	1			
D.39	Alte subvenții pentru producție	0			
B.2g	Excedentul brut de exploatare	27			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	27			
B.2n	Excedent net de exploatare	0			

II.1.2: Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	42	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	27
D.41	Dobânzi	35	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	0
D.45	Chirii	7			
			D.2	Impozite pe producție și importuri	235
			D.21	Impozite pe produse	141
			D.211	Taxe de tip TVA	121
			D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, cu excepția TVA	17
			D.2121	Drepturi asupra importurilor	17
			D.2122	Impozite pe importuri, cu excepția TVA și a drepturilor asupra importurilor	0
			D.214	Impozite pe produse, cu excepția TVA și a impozitelor pe importuri	3
			D.29	Alte impozite pe producție	94
			D.3	Subvenții	- 44
			D.31	Subvenții pe produse	- 8
			D.311	Subvenții pe importuri	0
			D.319	Alte subvenții pe produse	- 8
			D.39	Alte subvenții pe producție	- 36
			D.4	Venituri din proprietate	22
			D.41	Dobânzi	14
			D.42	Venituri distribuite ale societăților	7
			D.421	Dividende	5
			D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	2
			D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0
			D.44	Alte venituri din investiții	1
			D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	0
			D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	

Utilizări			Resurse		
			D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	1
			D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	0
			D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	1
			D.45	Chirii	0
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	198			
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	171			

II.2: Contul de distribuire secundară a veniturii

Utilizări			Resurse		
	Transferuri curente	248	B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	198
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	0	B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	171
D.51	Impozite pe venit	0			
D.59	Alte impozite curente	0		Transferuri curente	367
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	112	D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	213
D.621	Prestații de securitate socială în bani	53	D.51	Impozite pe venit	204
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	45	D.59	Alte impozite curente	9
D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	8	D.61	Cotizații sociale nete	50
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	7	D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	38
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	5	D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	35
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	2	D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	3

Utilizări			Resurse		
D.623	Prestații de asistență socială în bani	52	D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	4
D.7	Alte transferuri curente	136	D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	4	D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	4	D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	9
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune		D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	6
D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune		D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	3
D.721	Indemnizații de asigurare directă generală daune		D.7	Alte transferuri curente	104
D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune		D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	96	D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	
D.74	Cooperare internațională curentă	22	D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune	
D.75	Transferuri curente diverse	5	D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	1
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	5	D.721	Indemnizații de asigurare directă generală - daune	1
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației		D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune	
D.759	Alte transferuri curente diverse	0	D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	96
D.76	Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB	9	D.74	Cooperare internațională curentă	1
B.6g	Venitul disponibil brut	317	D.75	Transferuri curente diverse	6
B.6n	Venitul disponibil net	290	D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	
			D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	
			D.759	Alte transferuri curente diverse	6

II.3: *Contul de redistribuire a venitului în natură*

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	184	B.6g	Venitul disponibil brut	317
D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață	180	B.6n	Venitul disponibil net	290
D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	4			
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	133			
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	106			

II.4: *Contul de utilizare a venitului*II.4.1: *Contul de utilizare a venitului disponibil*

Utilizări			Resurse		
P.3	Cheltuiala pentru consum final	352	B.6g	Venitul disponibil brut	317
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	184	B.6n	Venitul disponibil net	290
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	168			
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0			
B.8g	Economia brută	- 35			
B.8n	Economia netă	- 62			

II.4.2: *Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat*

Utilizări			Resurse		
P.4	Consumul final efectiv	168	B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	133
P.41	Consumul individual efectiv		B.7n	Venitul disponibil ajustat net	106
P.42	Consumul colectiv efectiv	168			
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0			
B.8g	Economia brută	- 35			
B.8n	Economia netă	- 62			

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	<i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital</i>	- 90	B.8n	<i>Economia netă</i>	- 62
			D.9r	Transferuri de capital de primit	6
			D.91r	Impozite pe capital de primit	2
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	0
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	4
			D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 34
			D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
			D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit	- 27
			D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 7

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	38	B.101	<i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital</i>	- 90
P.5n	Formarea netă de capital	11			
P.51g	Formarea brută de capital fix	35			
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	35			
P.5111	Achiziții de active fixe noi	38			
P.5112	Achiziții de active fixe existente	0			
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 3			
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse				
P.51c	Consumul de capital fix	- 27			
P.52	Variația stocurilor	0			
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	3			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	2			
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	2			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	0			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente				
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 103			

III.2: Contul financiar

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 103
F	Achiziții nete de active financiare	- 10	F	Creșterea netă de pasive	93
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)		F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
F.11	Aur monetar		F.11	Aur monetar	
F.12	DST		F.12	DST	
F.2	Numerar și depozite	- 26	F.2	Numerar și depozite	37
F.21	Numerar	2	F.21	Numerar	35
F.22	Depozite transferabile	- 27	F.22	Depozite transferabile	2
F.221	Poziții interbancare		F.221	Poziții interbancare	
F.229	Alte depozite transferabile	- 27	F.229	Alte depozite transferabile	2
F.29	Alte depozite	- 1	F.29	Alte depozite	0
F.3	Titluri de natura datoriei	4	F.3	Titluri de natura datoriei	38
F.31	Pe termen scurt	1	F.31	Pe termen scurt	4
F.32	Pe termen lung	3	F.32	Pe termen lung	34
F.4	Credite	3	F.4	Credite	9
F.41	Pe termen scurt	1	F.41	Pe termen scurt	3
F.42	Pe termen lung	2	F.42	Pe termen lung	6
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	3	F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
F.51	Participații	3	F.51	Participații	
F.511	Acțiuni cotate	1	F.511	Acțiuni cotate	
F.512	Acțiuni necotate	1	F.512	Acțiuni necotate	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.519	Alte participații	1	F.519	Alte participații	
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0	F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	0	F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	0	F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1	F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0	F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0	F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	
F.63	Drepturi de pensie		F.63	Drepturi de pensie	
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii		F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii	
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile		F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	1	F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	0
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
F.71	Instrumente financiare derivate	0	F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.711	Opțiuni	0	F.711	Opțiuni	0
F.712	Contracte la termen	0	F.712	Contracte la termen	0
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	5	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	9
F.81	Credite comerciale și avansuri	1	F.81	Credite comerciale și avansuri	6
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	4	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	3

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	7	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	3	AN.1	Active nefinanciare produse	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.21	Resurse naturale	4	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	K.6	Modificări de clasificare	2
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	2
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	- 2	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	- 2	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	- 2	AF	Active/pasive financiare	2
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	- 6		Totalul altor modificări ale volumului	2
AN.1	Active nefinanciare produse	- 4	AN.1	Active nefinanciare produse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 2	AN.11	Active fixe	
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	
K.4	Confiscări fără compensație	5	AN.13	Obiecte de valoare	
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AN.2	Active nefinanciare neproduse	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AN.21	Resurse naturale	
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar și depozite	
K.6	Modificări de clasificare	- 4	AF.3	Titluri de natura datoriei	
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	- 4	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	- 3	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2
AN.2	Active nefinanciare neproduse	- 1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	
AN.1	Active nefinanciare produse	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AF	Active/pasive financiare	0			
	Totalul altor modificări ale volumului	0			
AN.1	Active nefinanciare produse	- 3			
AN.11	Active fixe	- 3			
AN.12	Stocuri	0			
AN.13	Obiecte de valoare	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	3			
AN.21	Resurse naturale	1			
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	2			
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale				
AF	Active financiare	0			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei				
AF.4	Credite				
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții				

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete	
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	
		B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor
			- 2

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete	
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deținere	K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere
AN	Active nefinanciare	44	
AN.1	Active nefinanciare produse	21	
AN.11	Active fixe	18	
AN.12	Stocuri	1	
AN.13	Obiecte de valoare	2	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	23	
AN.21	Resurse naturale	23	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	
AF	Active financiare	1	
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	1	
AF.2	Numerar și depozite	0	
AF.3	Titluri de natura datoriei	0	
AF.4	Credite	0	
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0	
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0	
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0	
		B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere
			38

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+)/ pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	32	AF	Pasive	13
AN.1	Active nefinanciare produse	20	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	18	AF.2	Numerar și depozite	2
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	4
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	7
AN.2	Active nefinanciare neproduse	12	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	12	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	8			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	2			
AF.2	Numerar și depozite	3			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	3			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	27

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+)/ pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	12	AF	Pasive	- 6
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	- 2
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	3
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	- 7
AN.2	Active nefinanciare neproduse	11	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	11	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	- 7			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	- 1			
AF.2	Numerar și depozite	- 3			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	- 3			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	11

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold de deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	789	AF	Pasive	687
AN.1	Active nefinanciare produse	497	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AN.11	Active fixe	467	AF.2	Numerar și depozite	102
AN.12	Stocuri	22	AF.3	Titluri de natura datoriei	212
AN.13	Obiecte de valoare	8	AF.4	Credite	328
AN.2	Active nefinanciare neproduse	292	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	4

Active			Pasive și valoare netă		
AN.21	Resurse naturale	286	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	19
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	6	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale		AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	22
AF	Active financiare	396			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de trageră (DST)	80			
AF.2	Numerar și depozite	150			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	115			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	12			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	20			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	19			
			B.90	Valoarea netă	498

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	57	AF	Pasive	102
AN.1	Active nefinanciare produse	29	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de trageră (DST)	0
AN.11	Active fixe	23	AF.2	Numerar și depozite	37
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	45
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	9
AN.2	Active nefinanciare neproduse	28	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	2
AN.21	Resurse naturale	26	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	2	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0

Active		Pasive și valoare netă	
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit
			9
AF	Active financiare		
			- 9
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)		1
AF.2	Numerar și depozite		- 26
AF.3	Titluri de natura datoriei		4
AF.4	Credite		3
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții		3
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate		1
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților		0
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit		5
		B.10	<i>Variații totale ale valorii nete</i>
			- 54
		B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital
			90
		B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor
			- 2
		B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere
			38
		B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere
			27
		B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere
			11

IV: Conturile de patrimoniu

IV.3: Soldul de închidere

Active		Pasive și valoare netă	
AN	Active nefinanciare	AF	Pasive
			789
AN.1	Active nefinanciare produse	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
			0
AN.11	Active fixe	AF.2	Numerar și depozite
			139

Active			Pasive și valoare netă		
AN.12	Stocuri	23	AF.3	Titluri de natura datoriei	257
AN.13	Obiecte de valoare	13	AF.4	Credite	337
AN.2	Active nefinanciare neproduse	320	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	6
AN.21	Resurse naturale	312	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	19
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	8	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	31
AF	Active financiare	387			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	81			
AF.2	Numerar și depozite	124			
AF.3	Titluri de natura datoriei	4			
AF.4	Credite	118			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	15			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	21			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	24			
			B.90	Valoarea netă	444

Tabelul 24.6 — Secvența completă a conturilor gospodăriilor populației

I: Contul de producție

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	115	P.1	Producția	270
			P.11	Producția de piață	123
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	147
B.1g	Valoarea adăugată brută	155			
P.51c	Consumul de capital fix	23			
B.1n	Valoarea adăugată netă	132			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a venituriiII.1: *Contul de distribuire primară a veniturii*II.1.1: *Contul de exploatare*

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	11	B.1g	Valoarea adăugată brută	155
D.11	Salarii și indemnizații	11	B.ln	Valoarea adăugată netă	132
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	0			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0			
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0			
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0			
D.29	Alte impozite pe producție	0			
D.39	Alte subvenții pentru producție	- 1			
B.2g	Excedentul brut de exploatare	84			
B.3g	Venitul mixt brut	61			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	15			
P.51c2	Consumul de capital fix inclus în venitul mixt brut	8			
B.2n	Excedent net de exploatare	69			
B.3n	Venitul mixt net	53			

II.1.2: *Contul de alocare primară a veniturilor*

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	41	B.2g	Excedentul brut de exploatare	84
D.41	Dobânzi	14	B.3g	Venitul mixt brut	61

Utilizări		Resurse	
D.45	Chirii	27	
B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	69	
B.3n	<i>Venitul mixt net</i>	53	
D.1	Remunerarea salariaților	1 154	
D.11	Salarii și indemnizații	954	
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	200	
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	181	
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	168	
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	13	
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	19	
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	18	
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1	
D.4	Venituri din proprietate	123	
D.41	Dobânzi	49	
D.42	Venituri distribuite ale societăților	20	
D.421	Dividende	13	
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	7	
D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	3	
D.44	Alte venituri din investiții	30	
D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	20	
D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	8	
D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	2	

Utilizări		Resurse		
		D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	2
		D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	0
		D.45	Chirii	21
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>			1 381
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>			1 358

II.2: *Contul de distribuire secundară a venitului*

Utilizări		Resurse		
	Transferuri curente		420	
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	1 381
D.51	Impozite pe venit	B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	1 358
D.59	Alte impozite curente			
D.61	Cotizații sociale nete	D.61	Cotizații sociale nete	0
D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0
D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	0
D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	0
D.614	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	D.614	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0
D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0

Utilizări			Resurse		
D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	2	D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației	0
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	- 6	D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale	1
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	0	D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	384
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	0	D.621	Prestații de securitate socială în bani	53
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	0	D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	45
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	0	D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani	8
			D.622	Alte prestații de asigurări sociale	279
D.7	Alte transferuri curente	71	D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	250
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	31	D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	29
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	31	D.623	Prestații de asistență socială în bani	52
D.75	Transferuri curente diverse	40	D.7	Alte transferuri curente	36
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	29	D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	35
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	7	D.721	Indemnizații-de asigurare directă generală - daune	35
D.759	Alte transferuri curente diverse	4	D.75	Transferuri curente diverse	1
B.6g	Venitul disponibil brut	1 219	D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	0
B.6n	Venitul disponibil net	1 196	D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	1
			D.759	Alte transferuri curente diverse	0

II.3: Contul de redistribuire a veniturii în natură

Utilizări		Resurse	
B.6g	Venitul disponibil brut	1 219	
B.6n	Venitul disponibil net	1 196	
D.63	Transferuri sociale în natură	215	

Utilizări		Resurse		
		D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață	211
		D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	4
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut			1 434
B.7n	Venitul disponibil ajustat net			1 411

II.4: Contul de utilizare a veniturii

II.4.1: Contul de utilizare a veniturii disponibil

Utilizări		Resurse		
		B.6g	Venitul disponibil brut	1 219
P.3	Cheltuiala pentru consum final	B.6n	Venitul disponibil net	1 196
P.31	Cheltuiala pentru consum individual			
		D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11
B.8g	Economia brută			215
B.8n	Economia netă			192

II.4.2: Contul de utilizare a veniturii disponibil ajustat

Utilizări		Resurse		
		B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	1 434
P.4	Consumul final efectiv	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	1 411
P.41	Consumul individual efectiv			
		D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	11
B.8g	Economia brută			215
B.8n	Economia netă			192

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	B.8n	Economia netă	192
		D.9r	Transferuri de capital de primit	23

Variații ale activelor		Variații ale pasivelor și valorii nete		
		D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	0
		D.99r	Alte transferuri de capital de primit	23
		D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 5
		D.91p	Impozite pe capital de plătit	- 2
		D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit	
		D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 3

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	55	B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	210
P.5n	Formarea netă de capital	32			
P.51g	Formarea brută de capital fix	48			
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	48			
P.5111	Achiziții de active fixe noi	45			
P.5112	Achiziții de active fixe existente	3			
P.5113	Cedări de active fixe existente	0			
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0			
P.51c	Consumul de capital fix	- 23			
P.52	Variația stocurilor	2			
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	5			
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	4			
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	3			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	1			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente				
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	174			

III.2: Contul financiar

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	174
F	Achiziții nete de active financiare	189	F	Creșterea netă de pasive	15
F.2	Numerar și depozite	64	F.3	Titluri de natura datoriei	0
F.21	Numerar	10	F.31	Pe termen scurt	0
F.22	Depozite transferabile	27	F.32	Pe termen lung	0
F.229	Alte depozite transferabile	27			
F.29	Alte depozite	27	F.4	Credite	11
			F.41	Pe termen scurt	2
F.3	Titluri de natura datoriei	10	F.42	Pe termen lung	9
F.31	Pe termen scurt	3			
F.32	Pe termen lung	7	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
			F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.4	Credite	3	F.711	Opțiuni	0
F.41	Pe termen scurt	3	F.712	Contracte la termen	0
F.42	Pe termen lung	0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	66	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4
F.51	Participații	53	F.81	Credite comerciale și avansuri	4
F.511	Acțiuni cotate	48	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	0
F.512	Acțiuni necotate	2			
F.519	Alte participații	3			
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	13			
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	5			
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	8			
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	39			
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	4			
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	22			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.63	Drepturi de pensie	11			
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii				
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile	2			
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	0			
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3			
F.71	Instrumente financiare derivate	1			
F.711	Opțiuni	1			
F.712	Contracte la termen	0			
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	2			
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			
F.81	Credite comerciale și avansuri	3			
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	1			

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	1
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	0		Totalul altor modificări ale volumului	1
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	0
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	0
K.4	Confiscări fără compensație	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	0
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar și depozite	
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AF	Active/pasive financiare	0			
	Totalul altor modificări ale volumului	0			
AN.1	Active nefinanciare produse	0			
AN.11	Active fixe	0			
AN.12	Stocuri	0			
AN.13	Obiecte de valoare	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AN.21	Resurse naturale	0			
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0			
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0			
AF	Active financiare	0			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei				
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/pierderilor (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere	
AN	Active nefinanciare	80	AF	Pasive	0
AN.1	Active nefinanciare produse	35	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	28	AF.2	Numerar și depozite	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.12	Stocuri	2	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	5	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	45	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	45	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	16			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei	6			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	10			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	<i>Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere</i>	96

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) / pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	56	AF	Pasive	5
AN.1	Active nefinanciare produse	34	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	28	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	2	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	4	AF.4	Credite	3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	22	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.21	Resurse naturale	22	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	2
AF	Active financiare	36			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	17			
AF.3	Titluri de natura datoriei	4			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	9			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	5			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1			
			B.1031	<i>Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere</i>	87

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+) / pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	24	AF	Pasive	- 5
AN.1	Active nefinanciare produse	1	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	1	AF.4	Credite	- 3
AN.2	Active nefinanciare neproduse	23	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	23	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 2
AF	Active financiare	- 20			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	- 17			
AF.3	Titluri de natura datoriei	2			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	- 5			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 1			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	9

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold de deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	1 429	AF	Pasive	189
AN.1	Active nefinanciare produse	856	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	713	AF.2	Numerar și depozite	10
AN.12	Stocuri	48	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AN.13	Obiecte de valoare	95	AF.4	Credite	169
AN.2	Active nefinanciare neproduse	573	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
AN.21	Resurse naturale	573	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	8

Active			Pasive și valoare netă		
AF	Active financiare	3 260			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	840			
AF.3	Titluri de natura datoriei	198			
AF.4	Credite	24			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 749			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	391			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	55			
			B.90	Valoarea netă	4 500

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	115	AF	Pasive	16
AN.1	Active nefinanciare produse	67	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	53	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	4	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	10	AF.4	Credite	11
AN.2	Active nefinanciare neproduse	48	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	48	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4
AF	Active financiare	205			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	64			
AF.3	Titluri de natura datoriei	16			

Active			Pasive și valoare netă		
AF.4	Credite	3			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	76			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	39			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	3			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			
			B.10	<i>Variații totale ale valorii nete</i>	304
			B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	210
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	- 1
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	96
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	87
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	9

IV: Conturile de patrimoniu

IV.3: Soldul de închidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	1 544	AF	Pasive	205
AN.1	Active nefinanciare produse	923	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	766	AF.2	Numerar și depozite	10
AN.12	Stocuri	52	AF.3	Titluri de natura datoriei	2
AN.13	Obiecte de valoare	105	AF.4	Credite	180
AN.2	Active nefinanciare neproduse	621	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	621	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	1
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0

Active			Pasive și valoare netă		
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	12
AF	Active financiare	3 465			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	904			
AF.3	Titluri de natura datoriei	214			
AF.4	Credite	27			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 825			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	430			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	6			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	59			
			B.90	Valoarea netă	4 804

Tabelul 24.7 — Secvența completă a conturilor instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

I: Contul de producție

Utilizări			Resurse		
P.2	Consumul intermediar	17	P.1	Producția	32
			P.11	Producția de piață	0
			P.12	Producția pentru consumul final propriu	0
			P.13	Producția non-piață	32
B.1g	Valoarea adăugată brută	15			
P.51c	Consumul de capital fix	3			
B.ln	Valoarea adăugată netă	12			

II: Conturile de distribuire și de utilizare a venitului

II.1: Contul de distribuire primară a venitului

II.1.1: Contul de exploatare

Utilizări			Resurse		
D.1	Remunerarea salariaților	11	B.1g	Valoarea adăugată brută	15
D.11	Salarii și indemnizații	6	B.ln	Valoarea adăugată netă	12

Utilizări			Resurse		
D.12	Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	5			
D.121	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	4			
D.1211	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	4			
D.1212	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	0			
D.122	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1			
D.1221	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1			
D.1222	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0			
D.29	Alte impozite pe producție	1			
D.39	Alte subvenții pentru producție	0			
B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	3			
P.51c1	Consumul de capital fix inclus în excedentul brut de exploatare	3			
B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	0			

II.1.2: Contul de alocare primară a veniturilor

Utilizări			Resurse		
D.4	Venituri din proprietate	6	B.2g	<i>Excedentul brut de exploatare</i>	3
D.41	Dobânzi	6	B.3g	<i>Venitul mixt brut</i>	
D.45	Chirii	0	B.2n	<i>Excedent net de exploatare</i>	0
			B.3n	<i>Venitul mixt net</i>	
D.4	Venituri din proprietate	7			
D.41	Dobânzi	7			
D.42	Venituri distribuite ale societăților	0			
D.421	Dividende	0			
D.422	Prelevări pe veniturile cvasisocietăților				

Utilizări		Resurse		
		D.43	Beneficii reinvestite din investiții străine directe	0
		D.44	Alte venituri din investiții	0
		D.441	Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări	0
		D.442	Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie	
		D.443	Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor de investiții	0
		D.4431	Dividende atribuite acționarilor fondurilor de investiții	0
		D.4432	Beneficii nedistribuite atribuite acționarilor fondurilor de investiții	0
		D.45	Chirii	0
B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>			4
B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>			1

II.2: *Contul de distribuire secundară a venitului*

Utilizări		Resurse		
	Transferuri curente	B.5g	<i>Soldul brut al veniturilor primare</i>	4
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B.5n	<i>Soldul net al veniturilor primare</i>	1
D.51	Impozite pe venit			
D.59	Alte impozite curente		Transferuri curente	40
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	D.61	Cotizații sociale nete	5
D.621	Prestații de securitate socială în bani	D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	3
D.6211	Prestații de securitate socială de pensii în bani	D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	2
		D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	1

Utilizări			Resurse		
D.6212	Alte prestații de securitate socială în bani		D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	1
D.622	Alte prestații de asigurări sociale	5	D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor	1
D.6221	Alte prestații de asigurări sociale de pensii	3	D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor	0
D.6222	Alte prestații de asigurări sociale, cu excepția celor de pensii	2	D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	1
D.623	Prestații de asistență socială în bani		D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației	0
			D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	1
D.7	Alte transferuri curente	2	D.7	Alte transferuri curente	36
D.71	Prime nete de asigurare generală - daune	0	D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune	0
D.711	Prime nete de asigurare directă generală - daune	0	D.721	Indemnizații de asigurare directă generală - daune	0
D.712	Prime nete de reasigurare generală - daune		D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune	
D.72	Indemnizații de asigurare generală - daune		D.73	Transferuri curente între administrațiile publice	
D.721	Indemnizații de asigurare directă generală - daune		D.74	Cooperare internațională curentă	
D.722	Indemnizații de reasigurare generală - daune		D.75	Transferuri curente diverse	36
D.73	Transferuri curente între administrațiile publice		D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	36
D.74	Cooperare internațională curentă		D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației	
D.75	Transferuri curente diverse	2	D.759	Alte transferuri curente diverse	0
D.751	Transferuri curente către instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	0			
D.752	Transferuri curente între gospodăriile populației				
D.759	Alte transferuri curente diverse	2			
B.6g	Venitul disponibil brut	37			
B.6n	Venitul disponibil net	34			

II.3: *Contul de redistribuire a venitului în natură*

Utilizări			Resurse		
D.63	Transferuri sociale în natură	31	B.6g	Venitul disponibil brut	37
D.631	Transferuri sociale în natură – producția non-piață	31	B.6n	Venitul disponibil net	34
D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	0			
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	6			
B.7n	Venitul disponibil ajustat net	3			

II.4: *Contul de utilizare a venitului*II.4.1: *Contul de utilizare a venitului disponibil*

Utilizări			Resurse		
			B.6g	Venitul disponibil brut	37
P.3	Cheltuiala pentru consum final	32	B.6n	Venitul disponibil net	34
P.31	Cheltuiala pentru consum individual	31			
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv	1			
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0			
B.8g	Economia brută	5			
B.8n	Economia netă	2			

II.4.2: *Contul de utilizare a venitului disponibil ajustat*

Utilizări			Resurse		
			B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	6
P.4	Consumul final efectiv	1	B.7n	Venitul disponibil ajustat net	3
P.41	Consumul individual efectiv				
P.42	Consumul colectiv efectiv	1			
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	0			
B.8g	Economia brută	5			
B.8n	Economia netă	2			

III: Conturi ale operațiunilor de acumulare

III.1: Contul de capital

III.1.1: Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
B.101	<i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital</i>	- 1	B.8n	<i>Economia netă</i>	2
			D.9r	Transferuri de capital de primit	0
			D.92r	Ajutoare pentru investiții de primit	0
			D.99r	Alte transferuri de capital de primit	0
			D.9p	Transferuri de capital de plătit	- 3
			D.91p	Impozite pe capital de plătit	0
			D.92p	Ajutoare pentru investiții de plătit	
			D.99p	Alte transferuri de capital de plătit	- 3

III.1.2: Contul achizițiilor de active nefinanciare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
P.5g	Formarea brută de capital	5	B.101	<i>Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital</i>	- 1
P.5n	Formarea netă de capital	2			
P.51g	Formarea brută de capital fix	5			
P.511	Achiziții minus cedări de active fixe	5			
P.5111	Achiziții de active fixe noi	5			
P.5112	Achiziții de active fixe existente	1			
P.5113	Cedări de active fixe existente	- 1			
P.512	Costuri legate de transferul de proprietate asupra activelor neproduse	0			
P.51c	Consumul de capital fix	- 3			
P.52	Variația stocurilor	0			
P.53	Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	0			
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	1			

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
NP.1	Achiziții minus cedări de resurse naturale	1			
NP.2	Achiziții minus cedări de contracte, contracte de leasing și licențe	0			
NP.3	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale existente				
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 4			

III.2: Contul financiar

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
			B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	- 4
F	Achiziții nete de active financiare	2	F	Creșterea netă de pasive	6
F.2	Numerar și depozite	2	F.3	Titluri de natura datoriei	0
F.21	Numerar	1	F.31	Pe termen scurt	0
F.22	Depozite transferabile	1	F.32	Pe termen lung	0
F.229	Alte depozite transferabile	1			
F.29	Alte depozite	0	F.4	Credite	6
			F.41	Pe termen scurt	2
F.3	Titluri de natura datoriei	- 1	F.42	Pe termen lung	4
F.31	Pe termen scurt	0			
F.32	Pe termen lung	- 1	F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
			F.71	Instrumente financiare derivate	0
F.4	Credite	0	F.711	Opțiuni	0
F.41	Pe termen scurt	0	F.712	Contracte la termen	0
F.42	Pe termen lung	0	F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0	F.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
F.51	Participații	0	F.81	Credite comerciale și avansuri	0
F.511	Acțiuni cotate	0	F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și avansurilor	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
F.512	Acțiuni necotate	0			
F.519	Alte participații	0			
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	0			
F.521	Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară	0			
F.522	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară	0			
F.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	0			
F.62	Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	0			
F.63	Drepturi de pensie				
F.64	Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii				
F.65	Drepturi la prestații, altele decât pensiile				
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	0			
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
F.71	Instrumente financiare derivate	0			
F.711	Opțiuni	0			
F.712	Contracte la termen	0			
F.72	Opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
F.8	Alte conturi de primit/de plătit	1			
F.81	Credite comerciale și avansuri				
F.89	Alte conturi de primit/de plătit, cu excepția creditelor comerciale și a avansurilor	1			

III.3: Contul altor modificări de active

III.3.1: Alte modificări de volum al conturilor de active

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.1	Apariția economică a activelor	0	K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	K.6	Modificări de clasificare	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0
K.2	Dispariția economică a activelor neproduse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
K.21	Epuizarea activelor naturale	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.21	Resurse naturale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.22	Alte dispariții economice de active neproduse	0	K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0
AN.21	Resurse naturale	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF	Active/pasive financiare	0
K.3	Distrugerii de active cauzate de catastrofe	0		Totalul altor modificări ale volumului	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.1	Active nefinanciare produse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.11	Active fixe	0
AF	Active/pasive financiare	0	AN.12	Stocuri	0
K.4	Confiscări fără compensație	0	AN.13	Obiecte de valoare	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AN.2	Active nefinanciare neproduse	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AN.21	Resurse naturale	0
AF	Active financiare	0	AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0
K.5	Alte modificări de volum, neclasificate în altă parte	0	AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF	Active financiare	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF.2	Numerar și depozite	0
K.6	Modificări de clasificare	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
K.61	Modificări de clasificare sectorială sau de structură	0	AF.4	Credite	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AF	Active/pasive financiare	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
K.62	Modificări de clasificare a activelor și pasivelor	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AN.1	Active nefinanciare produse	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AF	Active/pasive financiare	0			
	Totalul altor modificări ale volumului	0			
AN.1	Active nefinanciare produse	0			
AN.11	Active fixe	0			
AN.12	Stocuri	0			
AN.13	Obiecte de valoare	0			
AN.2	Active nefinanciare neproduse	0			
AN.21	Resurse naturale	0			
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0			
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0			
AF	Active financiare	0			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei				
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum ale activelor	- 1

III.3.2: Contul de reevaluare

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.7	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor (+)/ pierderilor (-) nominale din deținere		K.7	Câștiguri (-)/pierderi (+) nominale din deținere	
AN	Active nefinanciare	8	AF	Pasive	0
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	5	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	0
AN.2	Active nefinanciare neproduse	3	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	3	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0
AF	Active financiare	2			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite				
AF.3	Titluri de natura datoriei	1			
AF.4	Credite				
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate				
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	10

III.3.2.1: Contul câștigurilor / pierderilor neutre din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.71	Câștiguri (+) / pierderi (-) neutre din deținere		K.71	Câștiguri (-)/pierderi (+) neutre din deținere	
AN	Active nefinanciare	6	AF	Pasive	3

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.1	Active nefinanciare produse	5	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	5	AF.2	Numerar și depozite	1
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	1	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	1	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1
AF	Active financiare	3			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	2			
AF.3	Titluri de natura datoriei	1			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	6

III.3.2.2: Contul câștigurilor/pierderilor reale din deținere

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
K.72	Câștiguri (+) / pierderi (-) reale din deținere		K.72	Câștiguri (-)/pierderi (+) reale din deținere	
AN	Active nefinanciare	2	AF	Pasive	- 3
AN.1	Active nefinanciare produse	0	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	0	AF.2	Numerar și depozite	- 1
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0

Variații ale activelor			Variații ale pasivelor și valorii nete		
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	- 1
AN.2	Active nefinanciare neproduse	2	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	2	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	- 1
AF	Active financiare	- 1			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	- 2			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0			
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	4

IV: Conturile de patrimoniu

IV.1: Sold de deschidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	159	AF	Pasive	121
AN.1	Active nefinanciare produse	124	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	121	AF.2	Numerar și depozite	38
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	43
AN.2	Active nefinanciare neproduse	35	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	
AN.21	Resurse naturale	35	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	5

Active			Pasive și valoare netă		
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	35
AF	Active financiare	172			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	110			
AF.3	Titluri de natura datoriei	25			
AF.4	Credite	8			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	22			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	4			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	3			
			B.90	Valoarea netă	210

IV.2: Contul de variație a patrimoniului

Active			Pasive și valoare netă		
Variații totale ale activelor			Modificări totale de pasive		
AN	Active nefinanciare	11	AF	Pasive	6
AN.1	Active nefinanciare produse	7	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	
AN.11	Active fixe	7	AF.2	Numerar și depozite	0
AN.12	Stocuri	0	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	0	AF.4	Credite	6
AN.2	Active nefinanciare neproduse	4	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	4	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	0

Active			Pasive și valoare netă		
AF	Active financiare	4			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de trageră (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	2			
AF.3	Titluri de natura datoriei	0			
AF.4	Credite	0			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	1			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	0			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	1			
			B.10	Variații totale ale valorii nete	9
			B.101	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	- 1
			B.102	Variații ale valorii nete datorate altor modificări de volum al activelor	0
			B.103	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor nominale din deținere	10
			B.1031	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor neutre din deținere	6
			B.1032	Variații ale valorii nete datorate câștigurilor/pierderilor reale din deținere	4

IV: Conturile de patrimoniu

IV.3: Soldul de închidere

Active			Pasive și valoare netă		
AN	Active nefinanciare	170	AF	Pasive	127
AN.1	Active nefinanciare produse	131	AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de trageră (DST)	
AN.11	Active fixe	128	AF.2	Numerar și depozite	38
AN.12	Stocuri	1	AF.3	Titluri de natura datoriei	0
AN.13	Obiecte de valoare	2	AF.4	Credite	49

Active			Pasive și valoare netă		
AN.2	Active nefinanciare neproduse	39	AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	0
AN.21	Resurse naturale	39	AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	5
AN.22	Contracte, contracte de leasing și licențe	0	AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0
AN.23	Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale	0	AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	35
AF	Active financiare	176			
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)				
AF.2	Numerar și depozite	112			
AF.3	Titluri de natura datoriei	25			
AF.4	Credite	8			
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	23			
AF.6	Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	4			
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale salariaților	0			
AF.8	Alte conturi de primit/de plătit	4			
			B.90	Valoarea netă	219

ANEXA B

Lista tabelelor

Tabelul nr.	Obiectul tabelelor	Termen-limită t + luni (zile, dacă se specifică) (1)	Perioada vizată (2)
1	Agregate principale - date trimestriale	2	începând cu T1 al anului 1995
1	Agregate principale - date anuale	2/9	începând cu anul 1995
2	Agregatele principale ale administrațiilor publice - date anuale	3/9	începând cu anul 1995
3	Tabele pe ramuri de activitate - date anuale	9/21	începând cu anul 1995
5	Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației, pe destinații - date anuale	9	începând cu anul 1995
6	Conturile financiare, pe sectoare (operațiuni) - date anuale	9	începând cu anul 1995
7	Conturile de patrimoniu pentru active și pasive financiare - date anuale	9	începând cu anul 1995
8	Conturi nefinanciare, pe sectoare - date anuale	9	începând cu anul 1995
801	Conturi nefinanciare, pe sectoare - date trimestriale	85 de zile (4) (5) (6)	începând cu T1 al anului 1999
9	Venituri detaliate din impozite și cotizații sociale, pe tipuri de impozite și cotizații sociale și pe subsectoare beneficiare, inclusiv lista impozitelor și cotizațiilor sociale în conformitate cu clasificarea națională - date anuale	9	începând cu anul 1995
10	Tabele pe ramuri de activitate și regiuni, NUTS nivelul 2 - date anuale	12 (3)/24	începând cu anul 2000
11	Cheltuielile administrațiilor publice, pe destinații - date anuale	12	începând cu anul 1995
12	Tabele pe ramuri de activitate și regiuni, NUTS nivelul 3 - date anuale	24	începând cu anul 2000
13	Conturile gospodăriilor populației pe regiuni, NUTS nivelul 2 - date anuale	24	începând cu anul 2000
15	Tabelul resurselor în prețuri de bază, inclusiv transformarea în prețuri de achiziție - date anuale	36	începând cu anul 2010
16	Tabelul utilizărilor în prețuri de achiziție - date anuale	36	începând cu anul 2010
17	Tabel simetric intrări-ieșiri în prețuri de bază - date cincinale	36	începând cu anul 2010
20	Clasificare încrucișată a activelor fixe pe ramuri de activitate și active - date anuale	24	începând cu anul 2000
22	Clasificare încrucișată a formării brute de capital fix (FBCF), pe ramuri de activitate și pe active - date anuale	24	începând cu anul 1995
26	Conturile de patrimoniu pentru active nefinanciare - date anuale	24	începând cu anul 1995
27	Conturile financiare ale administrațiilor publice - date trimestriale	85 de zile (4) (5)	începând cu T1 al anului 1999

Tablul nr.	Obiectul tabelor	Termen-limită t + luni (zile, dacă se specifică) ⁽¹⁾	Perioada vizată ⁽²⁾
28	Datoria publică (criteriul de la Maastricht) pentru administrațiile publice - date trimestriale	3	Începând cu T1 al anului 2000
29	Drepturi de pensie acumulate la zi în domeniul asigurărilor sociale - date triennale	24	începând cu anul 2012

t = Perioada de referință (an sau trimestru)

⁽¹⁾ În toate cazurile, variabilele se transmit Comisiei (Eurostat) cel târziu în ziua în care acestea sunt publicate de autoritățile naționale. Când sunt revizuite datele transmise deja către Comisie (Eurostat), datele revizuite respective se transmit către Comisie (Eurostat) cel târziu în ziua în care sunt publicate de autoritățile naționale.

⁽²⁾ Se aplică întregului tabel, cu excepția posturilor selectate (a se vedea detaliile din tabele).

⁽³⁾ Se aplică posturilor selectate (a se vedea detaliile din tabele).

⁽⁴⁾ Termenul de 85 de zile se aplică statelor membre a căror monedă este euro. În cazul statelor membre a căror monedă nu este euro, termenul pentru transmiterea datelor este de trei luni.

Dacă sunt evidențiate ca fiind „nepublicate” la nivel național, cifrele provizorii care au fost transmise înainte de expirarea termenului de 85 de zile de către fiecare stat membru în parte nu ar trebui publicate la nivel european. Cifrele finalizare corespunzătoare se transmit de către statul membru în cauză înainte de expirarea termenului de trei luni. Transmiterea în termen de 85 de zile a cifrelor ajustate sezonier și a cifrelor în volume înălțuite este facultativă.

În cazul statelor membre care intră în uniunea economică și monetară după intrarea în vigoare a prezentului regulament, termenul aplicabil pentru transmiterea datelor este de 85 de zile de la data intrării statului membru.

⁽⁵⁾ Dacă un stat membru transmite setul complet de date în termen de 85 de zile, nu este necesar ca datele să fie transmise în termen de trei luni.

⁽⁶⁾ Pentru statele membre al căror produs intern brut în prețuri curente este sub 1 % din PIB-ul corespunzător al Uniunii, sunt obligatorii doar datele pentru posturile selectate (a se vedea detaliile din tabelul 801).

Tabelul 1 — Agregate principale – exercițiul trimestrial ⁽¹⁾ și anual

Cod	Lista variabilelor	Defalcare ⁽²⁾	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înălțuite ⁽¹⁰⁾
Valoarea adăugată brută și produsul intern brut				
B.1g	1. Valoarea adăugată brută în prețuri de bază	A*10	x	x
D.21	2. (a) Impozite pe produse ⁽³⁾		x	x
D.31	(b) Subvenții pe produse ⁽³⁾		x	x
B.1*g	3. Produsul intern brut la prețurile pieței		x	x
Secțiunea de cheltuieli din produsul intern brut				
P.3	4. Cheltuiala pentru consum final total		x	x
P.3	5. (a) Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației (concept intern)	Durabilitate ⁽⁴⁾	x	x
P.3	(b) Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației (concept național)		x	x
P.3	6. Cheltuiala pentru consum final a IFSLSGP		x	x
P.3	7. Cheltuiala pentru consum final a administrațiilor publice		x	x
P.31	(a) Cheltuiala pentru consum individual		x	x
P.32	(b) Cheltuiala pentru consum colectiv		x	x
P.4	8. Consumul final efectiv		x	x
P.41	(a) Consumul individual efectiv		x	x

Cod	Lista variabilelor	Defalcare ⁽²⁾	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înlanțuite ⁽¹⁰⁾
P.5	9. Formarea brută de capital		x	x
P.51g	(a) Formarea brută de capital fix	AN_F6 ⁽⁵⁾	x	x
P.52	(b) Variația stocurilor		x	x ⁽⁶⁾
P.53	(c) Achiziții minus cedări de obiecte de valoare		x	x ⁽⁶⁾
P.6	10. Exporturi de bunuri (FOB) și servicii		x	x
P.61	(a) Bunuri		x	x
P.62	(b) Servicii		x	x
	Exporturi de bunuri (FOB) și servicii către S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro ⁽⁷⁾		x	x
	State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) ⁽⁷⁾		x	x
	Exporturi de bunuri (FOB) și servicii către țările S.22 care nu sunt state membre și către organizațiile internaționale care nu sunt rezidente în Uniunea Europeană ⁽⁷⁾		x	x
P.7	11. Importuri de bunuri (FOB) și servicii		x	x
P.71	(a) Bunuri		x	x
P.72	(b) Servicii		x	x
	Importuri de bunuri (FOB) și servicii din S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro ⁽⁷⁾		x	x
	Importuri de bunuri (FOB) și servicii din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) ⁽⁷⁾		x	x
	Importuri de bunuri (FOB) și servicii din țările S.22 care nu sunt state membre și de la organizațiile internaționale care nu sunt rezidente în Uniunea Europeană ⁽⁷⁾		x	x
B0.11	12. Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii		x	x ⁽⁶⁾
Excedentul brut de exploatare și venitul mixt brut, impozite aplicate producției și importurilor, subvenții				
B.2g+B.3g	13. Excedentul brut de exploatare și venitul mixt brut		x	
D.2	14. Impozite pe producție și importuri		x	
D.3	15. Subvenții		x	

Cod	Lista variabilelor	Defalcare ⁽²⁾	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înălțuite ⁽¹⁰⁾
Populația, forța de muncă, remunerarea salariaților				
	16. Date privind populația și forța de muncă			
POP	(a) Populația totală (mii de persoane)			
EMP	(b) Gradul de ocupare în unitățile de producție rezidente [mii de persoane angajate, mii de ore lucrate și mii de locuri de muncă ⁽⁸⁾] și ocuparea forței de muncă de către rezidenți (mii de persoane)	A*10 ⁽⁹⁾		
ESE	(c) Lucrători care desfășoară activități independente	A*10 ⁽⁹⁾		
EEM	(d) Salariați	A*10 ⁽⁹⁾		
D.1	17. Remunerarea salariaților din unitățile de producție rezidente și remunerarea salariaților rezidenți	A*10	x	
D.11	(a) Salarii și indemnizații	A*10	x	
D.12	(b) Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	A*10	x	

⁽¹⁾ Datele trimestriale se furnizează în format ajustat ne-sezonier, precum și în format ajustat sezonier (inclusiv ajustările calendaristice, după caz). Datele trimestriale ajustate sezonier, exprimate în prețurile anului anterior, nu se furnizează. Furnizarea datelor trimestriale care cuprind doar ajustări calendaristice se face în mod facultativ.

⁽²⁾ Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înțelege economia totală.

⁽³⁾ Defalcare între impozite și subvenții pentru conturile trimestriale, în mod facultativ.

⁽⁴⁾ Defalcare în funcție de durabilitate pentru conturile anuale: bunuri de folosință îndelungată, bunuri de folosință semi-îndelungată, bunuri de folosință neîndelungată, servicii.

Defalcare în funcție de durabilitate pentru conturile anuale: bunuri durabile și alte bunuri.

⁽⁵⁾ AN_F6: Defalcarea activelor fixe:

AN.111 locuințe

AN.112 alte clădiri și construcții civile

AN.113 + AN.114 mașini și echipamente + sisteme de armament

— AN.1131 echipamente de transport

— AN.1132 echipamente TIC ^(*)

— AN.1139 + AN.114 alte mașini și echipamente + sisteme de armament ^(*)

AN.115 resurse biologice cultivate

AN.117 drepturi de proprietate intelectuală

^(*) Facultativ

⁽⁶⁾ Exprimate numai în prețurile din anul precedent.

⁽⁷⁾ Importurile și exporturile se defalchează pe:

(a) S.21 statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro;

(b) State membre S.xx (S.21 - S.21) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro);

(c) State non-membre și organizații internaționale nerezidente ale Uniunii Europene, ținând seama de faptul că:

— defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”);

— datele privind perioadele de referință începând din anul 2012 ar trebui obligatoriu furnizate în CUP, PYP și CLV;

— datele pentru perioadele de referință 2008 – 2011 ar trebui furnizate obligatoriu în CUP și facultativ în PYP și CLV;

— datele pentru perioadele de referință 1999 – 2007 ar trebui furnizate facultativ în CUP.

⁽⁸⁾ Facultativ.

⁽⁹⁾ A*10 numai pentru totalul forței de muncă, pentru persoanele care desfășoară activități independente și pentru salariații unităților de producție rezidente.

⁽¹⁰⁾ Date anuale și trimestriale în prețurile anului anterior nu urmează a fi furnizate pentru anul de referință 1995.

Tabelul 2 — Agregatele principale ale administrațiilor publice

Cod	Operațiuni	Sectoare și subsectoare ^(*) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
P.1	Producția	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12	— Producția de piață și producția pentru consumul final propriu	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Cod	Operațiune	Sectoare și subsectoare (*) (1) (2)
P.13	— Producția non-piață	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.131	Plăți pentru producția non-piață	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.132	Altă producție non-piață	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.11+P.12+P.131	Producția de piață, producția pentru consumul final propriu și plăți pentru producția non-piață	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Consumul intermediar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1g	Valoarea adăugată brută	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51c	Consumul de capital fix	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.1n	Valoarea adăugată netă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1p	Remunerarea salariaților de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29p	Alte impozite pe producție de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.39r	Alte subvenții pentru producție de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.2n	Excedentul net de exploatare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.2r	Impozite pe producție și importuri de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.21r	Impozite pe produse de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.211r	TVA de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29r	Alte impozite pe producție de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4r	Venituri din proprietate de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.41r	Dobânzi de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42r+D.43r+D.44r+-D.45r	Alte venituri din proprietate de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3p	Subvenții de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.31p	Subvenții pe produse de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Cod	Operațiune	Sectoare și subsectoare (*) (1) (2)
D.39p	Alte subvenții pentru producție de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p	Venituri din proprietate de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	din care de plătit subsectorului Administrația centrală (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	din care de plătit subsectorului Administrațiile statelor federale (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	din care de plătit subsectorului subsectorului administrațiilor locale (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.4p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D. 41 p	— Dobânzi de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.42p+D.43p+D.44p+D.45p	— Alte venituri din proprietate de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.5n	Soldul net al veniturilor primare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5r	Impozite curente pe venit, patrimoniu etc. de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.61r	Cotizații sociale nete de primit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.611r	— din care cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.613r	— din care cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7r	Alte transferuri curente de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.5p	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632p	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62p+D.632p	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură și transferurile sociale în natură - producția de piață cumpărată de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p	Alte transferuri curente de plătit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	din care de plătit subsectorului administrației centrale (S.1311) (1) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	din care de plătit subsectorului administrațiilor statelor federale (S.1312) (1) (4)	S.1311, S.1313, S.1314

Cod	Operațiune	Sectoare și subsectoare (*) (1) (2)
D.7p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administrațiile locale (S.1313) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
B.6n	Venitul disponibil net	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Cheltuiala pentru consum final	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	— Cheltuiala pentru consum individual	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	— Cheltuiala pentru consum colectiv	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8g	Economia brută	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.8n	Economia netă	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9r	Transferuri de capital de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.91r	— Impozite pe capital de primit (1)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92r+D.99r	— Alte transferuri de capital și ajutoare pentru investiții de primit (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p	Transferuri de capital de plătit (1) (2)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1311	din care de plătit subsectorului administrației centrale (S.1311) (1) (2) (4)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	din care de plătit subsectorului administrațiilor statelor federale (S.1312) (1) (2) (4)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	din care de plătit subsectorului administrațiilor locale (S.1313) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1314
D.9p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (1) (2) (4)	S.1311, S.1312, S.1313
D.92p	— Ajutoare pentru investiții de plătit	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Formarea brută de capital	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	— Formarea brută de capital fix	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.52+P.53	— Variația stocurilor și achiziții minus cedări de obiecte de valoare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
NP	Achiziții minus cedări de active nefinanciare neproduse	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Cod	Operațiune	Sectoare și subsectoare (*) (1) (2)
OP5ANP	Formarea brută de capital și achiziții minus cedări de active nefinanciare neproduse	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TE	Cheltuieli totale	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TR	Venituri totale	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.995	Transferuri de capital de la administrațiile publice către sectoarele relevante reprezentând impozite și cotizații sociale calculate, a căror colectare este improbabilă (1) (2) (3)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
PTC	Totalul creditelor fiscale de plătit (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
TC	— din care credite fiscale de plătit care depășesc creanțele contribuabililor (5) (6) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

(*) Sectoare și subsectoare:

S.13 Administrații publice. Defalcare pe subsectoare:

- S.13 Administrații publice
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(1) Datele referitoare la subsectoare se consolidează în cadrul fiecărui subsector, dar nu și între subsectoare. Datele aferente sectorului S.13 sunt egale cu suma datelor aferente diferitelor subsectoare, cu excepția posturilor D.4, D.7 și D.9 (precum și a subposturilor acestora), care ar trebui consolidate între subsectoare (cu informații în contrapartidă).

(2) D.995 trebuie dedus din D.99r. Nicio sumă aferentă postului D.995 nu trebuie inclusă în postul D.9p.

(3) Defalcarea pe subsectoare beneficiare are caracter voluntar.

(4) De fiecare dată când se efectuează plăți substanțiale între subsectoare pentru alte posturi decât D.4, D.7 sau D.9 și subposturile acestora, este necesar să se specifice plățile respective într-o notă însoțitoare.

(5) Creditul fiscal este o reducere de impozit a cărui sumă se scade în mod direct din creanța fiscală care ar trebui plătită, în mod normal, de gospodăria populației sau de întreprinderea beneficiară. Creditele fiscale de plătit sunt creditele fiscale pentru care orice quantum care depășește quantumul creanței fiscale (care trebuie plătită în mod normal) se plătește beneficiarului. Suma totală a creditelor fiscale de plătit ar trebui să se înregistreze drept cheltuieli ale administrațiilor publice („Totalul creditelor fiscale de plătit” — PTC); de asemenea, ar trebui să se indice separat suma „componentei transferate” (TC), care reprezintă acele credite fiscale de plătit care depășesc creanțele contribuabililor și care le sunt plătite efectiv acestora.

(6) Date care se transmit facultativ pentru subsectoare.

(7) Date pentru anii de referință dinaintea lui 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

Tabelul 3 — Tabele pe ramuri de activitate

Cod	Lista variabilelor	Defalcare (1) (2)	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înlănțuite (3)
Producția				
P.1	1. Producția în prețuri de bază, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	
P.2	2. Consumul intermediar în prețuri de achiziție, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	
B.1g	3. Valoarea adăugată brută în prețuri de bază, pe ramuri de activitate	A*21/A*64	x	x
P.51c	4. Consumul de capital fix, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	x
B.2n+B.3n	5. Excedentul net de exploatare și venitul mixt net	A*21/ A*64	x	
D.29-D.39	6. Alte impozite pe producție minus alte subvenții pentru producție	A*21/ A*64	x	

Cod	Lista variabilelor	Defalcare ⁽¹⁾ ⁽³⁾	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înălțuite ⁽²⁾
Formarea de capital				
P.5	7. Formarea brută de capital		x	x
P.51g	(a) Formarea brută de capital fix, pe ramuri de activitate	A*10 [A*21 ⁽³⁾]/A*10 [A*64 ⁽³⁾]	x	x
	Defalcare pe active fixe AN_F6	A*10 [A*21 ⁽³⁾]/ A*10 [A*64 ⁽³⁾]	x	x
P.52	(b) Variația stocurilor pe ramuri de activitate	A*10 [A*21 ⁽³⁾]/ A*10 [A*64 ⁽³⁾]	x	x ⁽⁶⁾
P.53	(c) Achiziții minus cedări de obiecte de valoare		x	x ⁽⁶⁾
Forța de muncă și remunerarea salariaților				
EMP	8. Forța de muncă, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate ⁽⁴⁾ și mii de locuri de muncă ⁽⁵⁾]	A*21/ A*64		
ESE	(a) lucrători care desfășoară activități independente, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate ⁽⁴⁾ și mii de locuri de muncă ⁽⁵⁾]	A*21/ A*64		
EEM	(b) salariați, pe ramuri de activitate [mii de persoane, mii de ore lucrate ⁽⁴⁾ și mii de locuri de muncă ⁽⁵⁾]	A*21/ A*64		
D.1	9. Remunerarea salariaților, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	
D.11	(a) salarii și indemnizații, pe ramuri de activitate	A*21/ A*64	x	

AN_F6: Defalcarea activelor fixe:

AN.111 locuințe

AN.112 alte clădiri și construcții civile

AN.113+AN.114 mașini și echipamente + sisteme de armament

— AN.1131 echipamente de transport

— AN.1132 echipamente TIC (*), (**)

— AN.1139+AN.114 alte mașini și echipamente + sisteme de armament (*), (**)

AN.115 resurse biologice cultivate

AN.117 drepturi de proprietate intelectuală (**)

(*) Facultativ

(**) Numai economia totală

⁽¹⁾ Defalcare pe ramuri de activitate, în conformitate cu clasificarea NACE. Primul nivel de defalcare menționat se aplică transmiterii la t+9 luni. Al doilea nivel de defalcare menționat se aplică transmiterii la t+9 luni. Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înțelege economia totală.

⁽²⁾ Datele exprimate în prețurile anului anterior nu se furnizează pentru anul de referință 1995.

⁽³⁾ Pentru defalcările de nivel A*64, transmiterea datelor pentru subpostul: „chirii imputate pentru locuințele ocupate de proprietari” (postul 44 - „Tranzacții imobiliare”) este obligatorie numai pentru variabilele P.1, P.2 și B.1g.

⁽⁴⁾ Pentru furnizarea de date pentru orele lucrate la NACE, nivelul A*64 este facultativ.

⁽⁵⁾ Facultativ.

⁽⁶⁾ Exprimate numai în prețurile din anul precedent.

Tabelul 5 — Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înălțuite (²)
P.3	1. Cheltuiala pentru consum final pe destinații (gospodăriile populației)	Grupuri COICOP (¹)	x	x
P.3	2. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației rezidente și nerezidente pe teritoriul economic		x	x
P.33	3. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației rezidente în restul lumii		x	x
P.34	4. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației nerezidente pe teritoriul economic		x	x
P.3	5. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației rezidente pe teritoriul economic și în străinătate		x	x

(¹) Grupele COICOP 12.2 „Prostituție” și 12.7 „Alte servicii, neclasificate în altă parte” urmează a fi transmise ca agregat.

(²) Datele exprimate în prețurile anului anterior nu urmează a fi furnizate pentru anul de referință 1995.

Tabelul 6 — Conturile financiare, pe sectoare

[Operațiuni, alte modificări de volum și conturile de reevaluare – consolidate și neconsolidate – și informații în contrapartidă (*)]

	ESA	Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora (¹)	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora (²)	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora (³)	Gospodării ale populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (⁴)	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente (⁵)
Operațiuni/alte modificări de volum (**)/reevaluarea instrumentelor financiare (**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Active financiare	F.A	x	x	x	x	x	x
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	F.11	x	x	x	x	x	x
DST	F.12	x	x	x	x	x	x
Numerar și depozite	F.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	F.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	F.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	F.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	F.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.32	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodării ale populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Operațiuni/alte modificări de volum (**)/reevaluarea instrumentelor financiare (**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Credite	F.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.42	x	x	x	x	x	x
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	F.5	x	x	x	x	x	x
Participații	F.51	x	x	x	x	x	x
Acțiuni cotate	F.511	x	x	x	x	x	x
Acțiuni necotate	F.512	x	x	x	x	x	x
Alte participații	F.519	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	F.52	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară (FPM) ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard	F.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	F.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	F.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestații, altele decât pensiile ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	F.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	F.7	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Operațiuni/alte modificări de volum (**)/reevaluarea instrumentelor financiare (**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Instrumente financiare derivate ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Opțiuni pe acțiuni ale salariaților ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit	F.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale și avansuri	F.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit, exclusiv credite comerciale și avansuri	F.89	x	x	x	x	x	x
Pasive	F.L	x	x	x	x	x	x
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	F.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	F.11	x	x	x	x	x	x
DST	F.12	x	x	x	x	x	x
Numerar și depozite	F.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	F.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	F.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	F.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	F.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.32	x	x	x	x	x	x
Credite	F.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	F.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	F.42	x	x	x	x	x	x
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	F.5	x	x	x	x	x	x
Participații	F.51	x	x	x	x	x	x
Acțiuni cotate	F.511	x	x	x	x	x	x
Acțiuni necotate	F.512	x	x	x	x	x	x
Alte participații	F.519	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	F.52	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodării ale populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Operațiuni/alte modificări de volum (**)/reevaluarea instrumentelor financiare (**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară ⁽⁶⁾	F.521	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară ⁽⁶⁾	F.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard	F.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	F.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	F.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	F.63+ F.64+ F.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ⁽⁶⁾	F.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ⁽⁶⁾	F.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestații, altele decât pensiile ⁽⁶⁾	F.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	F.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	F.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate ⁽⁶⁾	F.71	x	x	x	x	x	x
Opțiuni pe acțiuni ale salariaților ⁽⁶⁾	F.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit	F.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale și avansuri	F.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri	F.89	x	x	x	x	x	x
Achiziții nete de active financiare ⁽⁷⁾	F.A	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Operațiuni/alte modificări de volum ^(**)/reevaluarea instrumentelor financiare ^(**)	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Creșteri nete de pasive ⁽⁷⁾	F.L	x	x	x	x	x	x
Operațiuni financiare nete ⁽⁷⁾		x	x	x	x	x	x

(*) Informații în contrapartidă neconsolidate pot fi transmise facultativ, dar numai pentru sectoarele în contrapartidă următoare:

- S.11 Societăți nefinanciare
- S.12 Societăți financiare
- S.13 Administrații publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
- S.2 Restul lumii

(**) Conturile neconsolidate ale altor modificări de volum și conturile neconsolidate de reevaluare urmează să fie transmise obligatoriu pentru anii de referință începând din 2012, dar numai pentru următoarele sectoare și defalcate pe instrumente:

- S.15 Societăți nefinanciare
- S.12 Societăți financiare
- S.13 Administrații publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
- S.2 Restul lumii
- F.1 Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)
- F.2 Numerar și depozite
- F.3 Titluri de natura datoriei
- F.4 Credite
- F.5 Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții
- F.6 Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard
- F.7 Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților
- F.8 Alte conturi de primit / de plătit

Conturile consolidate ale altor modificări de volum și conturile consolidate de reevaluare pot fi transmise în mod facultativ.

(1) Societăți nefinanciare:

- S.11 Societăți nefinanciare - total
- S.11001 Toate societățile nefinanciare publice (a se transmite facultativ)

(2) Societăți financiare:

- S.12 Societăți financiare - total
- S.121+S.122+S.123 Instituții financiare monetare
- S.121 Banca centrală
- S.122+S.123 Societăți care acceptă depozite exclusiv Banca centrală, și fonduri de piață monetară (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.124 Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară
- S.125+S.126+S.127 Alți intermediari financiare, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii, auxiliari financiare și instituții financiare captive și alte entități creditoare (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.128+S.129 Societăți de asigurare și fonduri de pensii (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.12001 Toate societățile financiare publice (a se transmite facultativ)

(3) Defalcare pe subsectoare ale administrațiilor publice:

- S.13 Administrații publice - total
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(4) Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (defalcarea se transmite în mod facultativ pentru anii de referință dinainte de 2012):

- S.14+S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației - total
- S.14 Gospodăriile populației
- S.15 Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

(5) Restul lumii

- S.2 Restul lumii - total (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.21 State membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene
- S.21 statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro
- S.22 State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană, ținând seama de faptul că:
 - defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”);
 - datele facultative nu ar trebui transmise pentru perioadele de referință dinainte de 1999.

(6) Transmitere facultativă.

(7) Numai pentru „operațiuni cu instrumente financiare”; nerelevantă pentru „modificări de volum”, „reevaluarea instrumentelor financiare” și informații privind informațiile sectoriale în contrapartidă.

Tabelul 7 — Conturile de patrimoniu pentru active și pasive financiare [Stocuri de instrumente financiare – consolidate și neconsolidate – și informații în contrapartidă (*)]

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Stocuri de active și pasive financiare	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Active financiare	AF.A	x	x	x	x	x	x
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	AF.11	x	x	x	x	x	x
DST	AF.12	x	x	x	x	x	x
Numerar și depozite	AF.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	AF.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	AF.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	AF.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	AF.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.31	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.32	x	x	x	x	x	x
Credite	AF.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.42	x	x	x	x	x	x
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	AF.5	x	x	x	x	x	x
Participații	AF.51	x	x	x	x	x	x
Acțiuni cotate	AF.511	x	x	x	x	x	x
Acțiuni necotate	AF.512	x	x	x	x	x	x
Alte participații	AF.519	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	AF.52	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară (FPM) ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard	AF.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	AF.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	AF.62	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Stocuri de active și pasive financiare	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	AF.63+ AF.64+ AF.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestații, altele decât pensiile ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	AF.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	AF.7	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Opțiuni pe acțiuni ale salariaților ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit	AF.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale și avansuri	AF.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de primit, exclusiv credite comerciale și avansuri	AF.89	x	x	x	x	x	x
Pasive	AF.L	x	x	x	x	x	x
Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	AF.1	x	x	x	x	x	x
Aur monetar	AF.11	x	x	x	x	x	x
DST	AF.12	x	x	x	x	x	x
Numerar și depozite	AF.2	x	x	x	x	x	x
Numerar	AF.21	x	x	x	x	x	x
Depozite transferabile	AF.22	x	x	x	x	x	x
Alte depozite	AF.29	x	x	x	x	x	x
Titluri de natura datoriei	AF.3	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.31	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile ale populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Stocuri de active și pasive financiare	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Pe termen lung	AF.32	x	x	x	x	x	x
Credite	AF.4	x	x	x	x	x	x
Pe termen scurt	AF.41	x	x	x	x	x	x
Pe termen lung	AF.42	x	x	x	x	x	x
Participații și acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	AF.5	x	x	x	x	x	x
Participații	AF.51	x	x	x	x	x	x
Acțiuni cotate	AF.511	x	x	x	x	x	x
Acțiuni necotate	AF.512	x	x	x	x	x	x
Alte participații	AF.519	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	AF.52	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de piață monetară (FPM) ⁽⁶⁾	AF.521	x	x	x	x	x	x
Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții, altele decât cele de piață monetară ⁽⁶⁾	AF.522	x	x	x	x	x	x
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garantare standard	AF.6	x	x	x	x	x	x
Provizioane tehnice de asigurări generale	AF.61	x	x	x	x	x	x
Drepturi asupra asigurărilor de viață și a rentelor	AF.62	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	AF.63 + AF.64 + AF.65	x	x	x	x	x	x
Drepturi de pensie ⁽⁶⁾	AF.63	x	x	x	x	x	x
Drepturi ale fondurilor de pensii asupra administratorilor fondurilor de pensii ⁽⁶⁾	AF.64	x	x	x	x	x	x
Drepturi la prestații, altele decât pensiile ⁽⁶⁾	AF.65	x	x	x	x	x	x
Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	AF.66	x	x	x	x	x	x
Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	AF.7	x	x	x	x	x	x

		Economia totală	Societăți nefinanciare inclusiv subsectoarele acestora ⁽¹⁾	Societăți financiare, inclusiv subsectoarele acestora ⁽²⁾	Administrații publice, inclusiv subsectoarele acestora ⁽³⁾	Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației ⁽⁴⁾	Restul lumii, inclusiv subsectoarele aferente ⁽⁵⁾
Stocuri de active și pasive financiare	ESA	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2
Instrumente financiare derivate ⁽⁶⁾	AF.71	x	x	x	x	x	x
Opțiuni pe acțiuni ale salariaților ⁽⁶⁾	AF.72	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit	AF.8	x	x	x	x	x	x
Credite comerciale și avansuri	AF.81	x	x	x	x	x	x
Alte conturi de plătit, exclusiv credite comerciale și avansuri	AF.89	x	x	x	x	x	x
Active financiare ⁽⁷⁾	AF.A	x	x	x	x	x	x
Pasive ⁽⁷⁾	AF.L	x	x	x	x	x	x
Valoarea financiară netă ⁽⁷⁾	BF.90	x	x	x	x	x	x

(*) Informații în contrapartidă neconsolidate pot fi transmise facultativ, dar numai pentru sectoarele în contrapartidă următoare:

- S.11 Societăți nefinanciare
- S.12 Societăți financiare
- S.13 Administrații publice
- S.14 + S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
- S.2 Restul lumii

(1) Societăți nefinanciare:

- S.11 Societăți nefinanciare - total
- S.11001 Toate societățile nefinanciare publice (a se transmite facultativ)

(2) Societăți financiare:

- S.12 Societăți financiare - total
- S.121+S.122+S.123 Instituții financiare monetare
- S.121 Banca centrală
- S.122+S.123 Societăți care acceptă depozite exclusiv Banca centrală, și fonduri de piață monetară (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.124 Fonduri de investiții, altele decât fondurile de piață monetară
- S.125 + S.126+S.127 Alți intermediari financiari, exclusiv societățile de asigurare și fondurile de pensii, auxiliari financiari și instituții financiare captive și alte entități creditoare (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.128+S.129 Societăți de asigurare și fonduri de pensii (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.12001 Toate societățile financiare publice (a se transmite facultativ)

(3) Defalcare pe subsectoare ale administrațiilor publice:

- S.13 Administrații publice – total
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

(4) Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (defalcarea se transmite în mod facultativ pentru anii de referință dinainte de 2012):

- S.14+S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației - total
- S.14 Gospodăriile populației
- S.15 Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

(5) Restul lumii

- S.2 Restul lumii – total (defalcarea se transmite în mod facultativ)
- S.21 State membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene
- S.21 statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro
- S.22 State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană, ținând seama de faptul că:
 - defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”);
 - datele facultative nu ar trebui transmise pentru perioadele de dinainte de anul de referință 1999.

(6) Transmitere facultativă.

(7) Informațiile sectoriale în contrapartidă nu sunt relevante pentru acest post.

Tabelul 8 — Conturi nefinanciare, pe sectoare – date anuale

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodăriile ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
P.1	Producția	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(P.11+P.12 +P.131)	Producția de piață, producția pentru consumul final propriu și plăți pentru altă producție non-piață								x					
P.11	— Producția de piață	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.12	— Producția pentru consumul final propriu	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.13	— Producția non-piață	x							x	x		x		
P.7	Importuri de bunuri și servicii													x
P.71	— Importuri de bunuri													x
P.72	— Importuri de servicii													x
P.72F	— Importuri de SIFIM													o
(D.21 – D.31)	Impozite minus subvenții pe produse	x											x	
Utilizări		2												
P.2	Consumul intermediar	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.6	— Exporturi de bunuri și servicii													x
P.61	— Exporturi de bunuri													x
P.62	— Exporturi de servicii													x
P.62F	— — Exporturi de SIFIM													o
B.lg	Valoarea adăugată brută / Produsul intern brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societăți nefinanciare	Societăți nefinanciare publice		Societăți financiare	Societăți financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
B.11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri și servicii													x
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.ln	Valoarea adăugată netă / Produsul intern net	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
II.1.1 Contul de exploatare		pe sectoare												
Resurse														
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
B.lg	Valoarea adăugată brută / Produsul intern brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.3	Subvenții	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.31	— Subvenții pe produse	x											x	
D.39	— Alte subvenții pentru producție	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
Utilizări														
D.1	Remunerarea salariaților	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.11	— Salarii și indemnizații	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.12	— Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.2	Impozite pe producție și importuri	x	x	o		x	o		x	x	x	x	x	
D.21	— Impozite pe produse	x											x	
D.29	— Alte impozite pe producție	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
(B.2g+ B.3g)	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
B.2g	— Excedentul brut de exploatare	x								x	x			
B.3g	— Venitul mixt brut	x								x	x			
II.1.2 Contul de alocare a veniturilor primare		Resurse												
pe sectoare		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
(B.2g+B.3g)	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.2g	— Excedentul brut de exploatare	x								x	x			
B.3g	— Venitul mixt brut	x								x	x			
D.1	Remunerarea salariaților	x								x	x			x
D.11	— Salarii și indemnizații	x								x	x			x
D.12	— Cotizații sociale în sarcina angajatorilor	x								x	x			x
D.2	Impozite pe producție și importuri	x						x						x
D.21	— Impozite pe produse	x						x						x
D.211	— — Taxe de tip TVA	x						x						x
D.212	— — Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA	x						x						x
D.214	— — Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri	x						x						x
D.29	— Alte impozite pe producție	x						x						x
D.4	Venituri din proprietate	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.41	— Dobânzi (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.42	— Venituri distribuite ale societăților	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societăți nefinanciare	Societăți nefinanciare publice		Societăți financiare	Societăți financiare publice		Administrații publice	Gospodăriile ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
D.421	— — Dividende	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.422	— — Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	o	o	o		o	o		o	o	o	o		o
D.43	— Beneficii reinvestite din investiții străine directe	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.43S21	— — Beneficii reinvestite din ISD intra- zona euro (3) (4)		x	o		x	o							
D.43S2X	— — Beneficii reinvestite din ISD intra- zona euro (3) (4)		x	o		x	o							
D.43S21	— — Beneficii reinvestite din ISD intra- UE (3)		x	o		x	o							
D.43S22	— — Beneficii reinvestite din ISD extra- UE (3)		x	o		x	o							
D.44	— Alte venituri din investiții	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.441	— — Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurări (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Chirii	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	o	x	o		x	o		o	o	o	o		

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare													
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2	
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii	
Resurse															
D.41g	Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
Utilizări															
D.3	Subvenții	x							x						x
D.31	— Subvenții pe produse	x							x						x
D.39	— Alte subvenții pentru producție	x							x						x
D.4	Venituri din proprietate	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.41	— Dobânzi ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	
D.42	— Venituri distribuite ale societăților	x	x	o		x	o							x	
D.421	— — Dividende	o	o	o		o	o							o	
D.422	— — Prelevări pe veniturile cvasisocietăților	o	o	o		o	o							o	
D.43	— Beneficii reinvestite din investiții străine directe	x	x	o		x	o			x	x	x		x	
D.43S21	— — Beneficii reinvestite din ISD intra- zona euro ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o								
D.43S2X	— — Beneficii reinvestite din ISD extra- zona euro ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		x	o		x	o								
D.43S21	— — Beneficii reinvestite din ISD intra- UE ⁽³⁾		x	o		x	o								
D.43S22	— — Beneficii reinvestite din ISD extra- UE ⁽³⁾		x	o		x	o								
D.44	— Alte venituri din investiții	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x	

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodăriile ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
D.441	— — Venituri din investiții atribuite titularilor de polițe de asigurare (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.442	— — Venituri din investiții de plătit în drepturi de pensie (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.443	— — Venituri din investiții atribuite acționarilor fondurilor colective de investiții (3)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.45	— Chirii	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul național brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.41g	Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
II.2 Contul de distribuire secundară a venitului		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
Resurse														
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare/ Venitul național brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x							x					x
D.51	— Impozite pe venit	x							x					x
D.59	— Alte impozite curente	x							x					x
D.6	Cotizații și prestații sociale	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61	— Cotizații sociale nete	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societăți nefinanciare	Societăți nefinanciare publice		Societăți financiare	Societăți financiare publice		Administrații publice	Gospodăriile populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
D.75	— Transferuri curente diverse (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB													x
Utilizări														
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.51	— Impozite pe venit	x	x	o		x	o		x	x	x			x
D.59	— Alte impozite curente	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.6	Cotizații și prestații sociale	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.61	— Cotizații sociale nete	x								x	x			x
D.611	— — Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor (3)	x								x	x			x
D.612	— — Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor (3)	x								x	x			x
D.613	— — Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației (3)	x								x	x			x
D.614	— — Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației (3)	x								x	x			x
D.61SC	— — Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale (3)	x								x	x			x
D.62	— Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.63	— Transferuri sociale în natură	x							x	x		x		
D.631	— Transferuri sociale în natură – producția non-piață	o							x	o		o		
D.632	— Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată	o							x	o		o		

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodărilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodărilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
D.7	Alte transferuri curente	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.71	— Prime nete de asigurare generală	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.72	— Indemnizații – daune de asigurare generală	x				x	o		x					x
D.74	— Cooperare internațională curentă	x							x					x
D.74A	— — din care: de plătit către / de primit de la instituțiile europene (de exemplu, FED)	x							x					
D.75	— Transferuri curente diverse (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.76	— Resurse proprii UE bazate pe TVA și pe VNB	x							x					
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut	x							x	x	x	x		
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
II.4.1 Contul de utilizare a venitului disponibil		Resurse												
pe sectoare		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	x								x	x			x
Utilizări														
P.3	Cheltuiala pentru consum final	x							x	x	x	x		

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 (1)	S.15 (1)	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
P.31	— Cheltuiala pentru consum individual	x							x	x	x	x		
P.32	— Cheltuiala pentru consum colectiv	x							x					
D.8	Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.8g	Economia brută	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12	Soldul operațiunilor curente cu exteriorul													x
III.1.1 Contul variațiilor valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital														
Modificari de pasive si variatii ale valorii nete														
B.8g	Economia bruta	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.12	Soldul operatiunilor curente cu exteriorul													x
D.9r	Transferuri de capital de primit	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.91r	— Impozite pe capital de primit	x							x					x
D.92r	— Ajutoare pentru investitii (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.99r	— Alte transferuri de capital (2)	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Modificari de active														
D.9p	Transferuri de capital de platit	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
D.91p	— Impozite pe capital de platit	x	x	o		x	o			x	x	x		x

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Societați nefinanciare	Societați nefinanciare publice		Societați financiare	Societați financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodărilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodărilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
D.92p	— Ajutoare pentru investiții de platit ⁽²⁾	x							x					x
D.99p	— Alte transferuri de capital de platit ⁽²⁾	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
B.10.1	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
III.1.2 Contul achizițiilor de active nefinanciare		Modificări de pasive și variații ale valorii nete												
pe sectoare		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
B.10.1	Variații ale valorii nete datorate economiei și transferurilor de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Modificări de active														
P.5g	Formarea brută de capital	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51g	— Formarea brută de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.52	— Variația stocurilor	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
P.53	— Achiziții minus cedări de obiecte de valoare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		
NP	Achiziții minus cedări de active neproduse	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finanțare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x

Operațiuni și solduri contabile		pe sectoare												
		S.1	S.11	S.11001		S.12	S.12001		S.13	S.14+S.15	S.14 ⁽¹⁾	S.15 ⁽¹⁾	S.1N	S.2
I Contul de producție/Contul operațiunilor exterioare cu bunuri și servicii		Economia totală	Sociații nefinanciare	Sociații nefinanciare publice		Sociații financiare	Sociații financiare publice		Administrații publice	Gospodării ale populației + instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Gospodăriile populației	Instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse														
DB.9	Discrepanța cu capacitatea netă de finanțare/ necesarul net de finanțare din conturile financiare	x	x	o		x	o		x	x	x	x		x
Informații suplimentare														
EMP	Forța de muncă (în număr de persoane și număr de ore lucrate)	o	o	o		o	o		x	o	o	o		
OTE	Totalul cheltuielilor administrațiilor publice								x					
OTR	Totalul veniturilor administrațiilor publice								x					

= căsuțe nerelevante

x = obligatoriu

o = facultativ

⁽¹⁾ Date pentru S.14 și S.15 pentru anii de referință dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

⁽²⁾ În general, datele referitoare la administrațiile publice ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu și între subsectoare. Totuși, pentru această operațiune, consolidarea ar trebui făcută și între subsectoarele administrațiilor publice (S.13): Administrația centrală, administrațiile statelor federale, administrațiile locale și fondurile de securitate socială.

⁽³⁾ Date pentru anii de referință dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

⁽⁴⁾ Se transmit numai de către statele membre a căror monedă este euro.

Tabelul 801 — Conturi nefinanciare, pe sectoare - date trimestriale

Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
	I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii	Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
	Resurse							
P.1 (P.11+P12+P131)	Productia din care: Productia de piata, productia pentru consumul final propriu si plati pentru alta productie non-piata	o	o	o	o	o		
P.7	Importuri de bunuri si servicii				x			x
P.71	— Importuri de bunuri							x
P.72	— Importuri de servicii							x
P.72F	— Importuri de SIFIM							o
D.21 – D.31	Impozite minus subventii pe produse	x					x	
Utilizari								
P.2	Consumul intermediar	o	o	o	o	o		
P.6	Exporturi de bunuri si servicii							x
P.61	— Exporturi de bunuri							x
P.62	— Exporturi de servicii							x
P.62F	— Exporturi de SIFIM							o
B.ln	Valoarea adaugata bruta / Produsul intern brut	x	x	x	x	x	x	
B0,11	Soldul schimburilor exterioare cu bunuri si servicii							x
P51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x		
B.ln	Valoarea adaugata neta / Produsul intern net	x	x	x	x	x		
	II.1.1 Contul de exploatare	pe sectoare						
	Resurse	S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.1g	Valoarea adaugata bruta / Produsul intern brut	x	x	x	x	x	x	
D.3	Subventii	x	x	x	x	x	x	
D.31	— Subventii pe produse	x					x	
D.39	— Alte subventii pentru productie	x	x	x	x	x		
Utilizari								
D.1	Remunerarea salariatilor	x	x	x	x	x		x
D.2	Impozite pe productie si importuri	x	x	x	x	x	x	
D.21	— Impozite pe produse	x					x	
D.29	— Alte impozite pe productie	x	x	x	x	x		
B.2g+B.3g	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Venitul mixt brut	x				x		

Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii		Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse								
II.1.2 Contul de alocare a veniturilor primare		Resurse						
pe sectoare		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.2g+B.3g	Excedent de exploatare, brut plus venitul mixt, brut	x	x	x	x	x	x	
B.3g	— Venitul mixt brut	x				x		
D.1	Remunerarea salariatilor	x				x		x
D.2	Impozite pe productie si importuri	x			x			x
D.21	— Impozite pe produse	x			x			x
D.211	— Taxe de tip TVA				x			
D.29	— Alte impozite pe productie	x			x			x
D.4	Venituri din proprietate	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Interest ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Alte venituri din proprietate, n.c.a.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Venituri distribuite ale societatilor	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43	— Beneficii reinvestite din investitii straine directe	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.43S2I	— Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro		o	o				
D.43S2X	— Beneficii reinvestite din ISD extra-zona euro		o	o				
D.43S21	— Beneficii reinvestite din ISD intra-UE		o	o				
D.43S22	— Beneficii reinvestite din ISD extra-UE		o	o				
D.44	— Alte venituri din investitii	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.45	— Chirii	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.4g	Venitul brut al întreprinderii	o	x	x	o	o		
D.41g	Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
Utilizari								
D.3	Subventii	x			x		x	x
D.31	— Subventii pe produse	x			x		x	x
D.39	— Alte subventii pentru productie	x			x			x

Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii		Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
Resurse								
D.4	Venituri din proprietate	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.41	— Dobânzi ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.42+D.43+D.44+D.45)	— Alte venituri din proprietate, n.c.a.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.42	— Venituri distribuite ale societăților	x ⁽¹⁾	x	x				x
D.43	— Beneficii reinvestite din investitii straine directe	x ⁽¹⁾	x	x				x
D.43S21	— Beneficii reinvestite din ISD intra-zona euro		o	o				
D.43S2X	— Beneficii reinvestite din ISD extra-zona euro		o	o				
D.43S21	— Beneficii reinvestite din ISD intra-UE		o	o				
D.43S22	— Beneficii reinvestite din ISD extra-UE		o	o				
D.44	— Alte venituri din investitii	x ⁽¹⁾	x	x	x			x
D.45	— Chirii	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul national brut	x	x	x	x	x		
D.41g	Dobânzi totale înainte de alocarea SIFIM ⁽²⁾	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
II.2 Contul de distribuire secundara a venitului		Resurse						
pe sectoare		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.5g	Soldul brut al veniturilor primare / Venitul national brut	x	x	x	x	x		
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x			x			x
D.6	Cotizatii si prestatii sociale	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.61	— Cotizatii sociale nete	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.62	— Prestatii sociale, altele decât transferurile sociale în natura	x ⁽¹⁾				x		x
D.63	— Transferuri sociale în natura	x ⁽¹⁾				x		
D.7	Alte transferuri curente	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
D.71	— Prime nete de asigurare generala	x ⁽¹⁾		x	x			x
D.72	— Indemnizatii – daune de asigurare generala	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x
(D.74+D.75+D.76)	— Alte transferuri curente, n.c.a.	x ⁽¹⁾	x	x	x	x		x

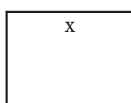
Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
	I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii	Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
	Resurse							
D.74	— Cooperare internationala curenta	o			o			o
D.74A	— din care: de platit catre / de primit de la institutiile europene (de exemplu, FED)							x
D.75	— Transferuri curente diverse (2)	o	o	o	o	o		o
D.76	— Resurse proprii UE bazate pe TVA si pe VNB							o
Utilizari								
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	x (1)	x	x	x	x		x
D.6	Cotizatii si prestatii sociale	x (1)	x	x	x	x		x
D.61	— Cotizatii sociale nete	x (1)				x		x
D.62	— Prestatii sociale, altele decât transferurile sociale în natura	x (1)	x	x	x	x		x
D.63	— Transferuri sociale în natura	x (1)			x	x		
D.631	— Transferuri sociale în natura – productia non-piata	x			x			
D.632	— Transferuri sociale în natura – productia de piata cumparata	x			x			
D.7	Alte transferuri curente	x (1)	x	x	x	x		x
D.71	— Prime nete de asigurare generala	x (1)	x	x	x	x		x
D.72	— Indemnizatii – daune de asigurare generala	x (1)		x	x			x
(D.74+D.75+D.76)	— Alte transferuri curente, n.c.a.	x (1)	x	x	x	x		x
D.74	— Cooperare internationala curenta	o			o			o
D.74A	— din care: de platit catre / de primit de la institutiile europene (de exemplu, FED)	x			x			
D.75	— Transferuri curente diverse (2)	o	o	o	o	o		o
D.76	— Resurse proprii UE bazate pe TVA si pe VNB	o			o			
B.7g	Venitul disponibil ajustat brut				x	x		
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	x	x	x		

Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
	I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii							
	Resurse	Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
	II.4.1 Contul de utilizare a veniturii disponibil	Resurse						
	pe sectoare	S.1	S.11 (1)	S.12 (1)	S.13	S.14 + S.15 (1)	S.1N (1)	S.2
B.6g	Venitul disponibil brut	x	x	x	x	x		
D.8	Ajustare pentru variatia drepturilor de pensie	x				x		x
	Utilizari							
P.3	Cheltuiala pentru consum final	x			x	x		
P.31	— Cheltuiala pentru consum individual	x			x	x		
P.32	— Cheltuiala pentru consum colectiv	x			x			
D.8	Ajustare pentru variatia drepturilor de pensie	x	x	x	x	x		x
B.8g	Economia bruta	x	x	x	x	x		
B.12	Soldul operatiunilor curente cu exteriorul							x
	III.1.1 Contul variatiilor valorii nete datorate economiei si transferurilor de capital							
	Modificari de pasive si variatii ale valorii nete							
B.8g	Economia bruta	x	x	x	x	x		
B.12	Soldul operatiunilor curente cu exteriorul							x
D.9r	Transferuri de capital de primit	x (1)	x	x	x	x		x
D.91r	— Impozite pe capital de primit	x			x			x
D.92r+D.99r	— Ajutoare pentru investitii si alte transferuri de capital (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92r	— Ajutoare pentru investitii (2)	o	o	o	o	o		o
D.99r	— Alte transferuri de capital (2)	o	o	o	o	o		o
	Modificari de active							
D.9p	Transferuri de capital de platit	x (1)	x	x	x	x		x
D.91p	— Impozite pe capital de platit	x (1)	x	x		x		x
D.92p+D.99p	— Ajutoare pentru investitii si alte transferuri de capital (2)	x (1)	x	x	x	x		x
D.92p	— Ajutoare pentru investitii de platit (2)	o			o			o
D.99p	— Alte transferuri de capital de platit (2)	o	o	o	o	o		o
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x		

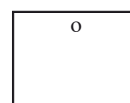
Cod	Operatiuni si solduri contabile	pe sectoare						
		S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
	I Contul de productie/Contul operatiunilor exterioare cu bunuri si servicii	Economia totala	Societati nefinanciare	Societati financiare	Administratii publice	Gospodarii ale populatiei + institutii fara scop lucrativ in serviciul gospodariilor populatiei	Nesectorizat	Restul lumii
	Resurse							
B.101	Variatii ale valorii nete datorate economiei si transferurilor de capital	x	x	x	x	x		x
	III.1.2 Contul achizitiilor de active nefinanciare	pe sectoare						
	Modificari de pasive si variatii ale valorii nete	S.1	S.11 ⁽¹⁾	S.12 ⁽¹⁾	S.13	S.14 + S.15 ⁽¹⁾	S.1N ⁽¹⁾	S.2
B.101	Variatii ale valorii nete datorate economiei si transferurilor de capital	x	x	x	x	x		x
	Modificari de active							
P.5g	Formarea bruta de capital	x	x	x	x	x		
P.51g	— Formarea bruta de capital fix	x	x	x	x	x		
P.51c	Consumul de capital fix	x	x	x	x	x		
P.52+P.53	— Variatia stocurilor si achizitiile nete de obiecte de valoare	x	x	x	x	x		
NP	Achizitii minus cedari de active neproduse	x	x	x	x	x		x
B.9	Capacitatea (+) / necesarul (-) net de finantare	x	x	x	x	x		x
DB.9	Discrepanta cu capacitatea neta de finantare/necesarul net de finantare din conturile financiare	o	o	o	o	o		o
	Informatii suplimentare							
EMP	Forta de munca (in numar de persoane si numar de ore lucrate)	o	o	o	o	o		o
OTE	Totalul cheltuielilor administratiilor publice				x			
OTR	Totalul veniturilor administratiilor publice				x			
AN.111	Locuinte					o		
AN.211	Terenuri					o		

= căsuțe nerelevante

= obligatoriu

= facultativ

⁽¹⁾ Facultativ pentru țările al căror PIB în prețuri curente reprezintă sub 1 % din cel al PIB total pentru Uniune) Pragul de 1 % se calculează ca medie mobilă pe baza datelor disponibile din ultimii trei ani.

⁽²⁾ În general, datele referitoare la administrațiile publice ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu și între subsectoare. Totuși, pentru această operațiune, consolidarea ar trebui făcută și între subsectoarele administrațiilor publice (S.13): Administrația centrală, administrațiile statelor federale, administrațiile locale și fondurile de securitate socială

AJUSTAREA SEZONIERĂ

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz), începând cu anul de referință 2014, este obligatorie pentru:

Utilizări: S.2/P.6, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Resurse: S.2/P.7, S.2/D.1+D.2+D.3+D.4, S.2/D.5+D.6+D.7, S.2/D.8, S.2/D.9

Soldurile contabile: S.1/B.1g, S.1/B.2g+B.3g, S.1/B.5g, S.1/B.6g, S.1/B.8g, S.1/B.9

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz), începând cu anul de referință 2017, este obligatorie pentru:

Utilizări: S.11/D.1^(*), S.11/P.51g^(*), S.13/P.3, S.13/P.51g, S.13/OTE, S.14+S.15/D.4^(*), S.14+S.15/D.5^(*), S.14+S.15/D.61^(*), S.14+S.15/D.7^(*), S.14+S.15/D.8^(*), S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g^(*)

Resurse: S.13/OTR, S.14+S.15/D.1^(*), S.14+S.15/D.4^(*), S.14+S.15/D.62^(*), S.14+S.15/D.7^(*), S.14+S.15/D.8^(*)

Soldurile contabile: S.11/B.1g^(*), S.11/B.2g+B.3g^(*), S.13/B.9, S.14+S.15/B.2g+B.3g^(*), S.14+S.15/B.6g^(*), S.14+S.15/B.8g^(*)

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

- Ajustarea sezonieră (inclusiv ajustările calendaristice, după caz) este facultativă pentru:

Utilizări: S.11/(P.52+P.53), S.11/D.5, S.14+S.15/D.62, S.14+S.15/D.63, S.2/P.61, S.2/P.62

Resurse: S.14+S.15/D.61, S.14+S.15/D.63, S.2/P.71, S.2/P.72

Soldurile contabile: S.11/B.4g, S.11/B.9, S.14+S.15/B.3g, S.14+S.15/B.9

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

(*) Facultativ pentru țările al căror PIB în prețuri curente reprezintă sub 1 % din cel al PIB corespunzător total pentru Uniune) Pragul de 1 % se calculează ca medie mobilă pe baza datelor disponibile din ultimii trei ani.

DATE PRIVIND VOLUMUL

Datele în volume înălțuite, în urma ajustării sezoniere (inclusiv ajustările sezoniere, după caz) sunt facultative pentru:

S.11/B1g, S.11/P.51g, S.14+S.15/P.31, S.14+S.15/P.51g.

Termen-limită pentru transmitere: trei zile lucrătoare de la termenul-limită aplicat datelor ajustate nesezonier.

SURSE ȘI METODE

Statele membre informează Comisia cu privire la modificările metodologice majore sau alte modificări care ar afecta datele transmise, cel târziu în termen de trei luni de la producerea modificărilor respective.

Tabelul 9 — Venituri detaliate din impozite și cotizații sociale, pe tipuri de impozite și cotizații sociale și pe subsectoare beneficiare, inclusiv lista impozitelor și cotizațiilor sociale în conformitate cu clasificarea națională (*)

Cod (**)	Operațiune
D.2	Impozite pe producție și importuri
D.21	Impozite pe produse
D.211	Taxe de tip taxă pe valoarea adăugată (TVA)
D.212	Impozite și drepturi asupra importurilor, exclusiv TVA
D.2121	Drepturi asupra importurilor
D.2122	Impozite pe importuri, exclusiv TVA și drepturile asupra importurilor
D.2122a	Prelevări pe produsele agricole importate
D.2122b	Sume monetare compensatorii percepute pe importuri

Cod (**)	Operațiune
D.2122c	Accize
D.2122d	Impozite generale pe vânzări
D.2122e	Impozite pe servicii specifice
D.2122f	Profitul monopolurilor la import
D.214	Impozite pe produse, exclusiv TVA și impozitele pe importuri
D.214a	Accize și impozite pe consum
D.214b	Taxe de timbru
D.214c	Impozite pe operațiunile financiare și de capital
D.214d	Taxe de înmatriculare auto
D.214e	Impozite pe activitățile de divertisment public
D.214f	Impozite pe câștigurile la loterie, jocuri de noroc și pariuri
D.214g	Impozite pe primele de asigurare
D.214h	Alte impozite pe servicii specifice
D.214i	Impozite generale pe vânzări sau pe cifra de afaceri
D.214j	Profitul monopolurilor fiscale
D.214k	Drepturi asupra exporturilor și sume monetare compensatorii pe exporturi
D.214l	Alte impozite pe produse n.c.a.
D.29	Alte impozite pe producție
D.29a	Impozite pe terenuri, clădiri sau alte structuri
D.29b	Impozite pe utilizarea activelor fixe
D.29c	Impozite pe masa salarială și statele de plată
D.29d	Impozite pe operațiunile internaționale
D.29e	Autorizații de exercitare a activităților comerciale și a profesiunilor liberale
D.29f	Impozite pe poluare
D.29g	Subcompensarea TVA (regim forfetar)
D.29h	Alte impozite pe producție n.c.a.
D.5	Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.
D.51	Impozite pe venit
D.51a+D.51c1	Impozite pe venitul individual sau al gospodăriilor populației, inclusiv câștiguri din deținere
D.51a	Impozite pe venitul individual sau al gospodăriilor populației, exclusiv câștiguri din deținere ⁽¹⁾
D.51c1	Impozite pe câștigurile din deținere individuale sau ale gospodăriilor populației ⁽¹⁾

Cod (**)	Operațiune
D.51b+D51c2	Impozite pe venitul sau profitul societăților, inclusiv câștiguri din deținere
D.51b	Impozite pe venitul sau profitul societăților, exclusiv câștiguri din deținere ⁽¹⁾
D.51c2	Impozite pe câștigurile din deținere ale societăților ⁽¹⁾
D.51c3	Alte impozite pe câștigurile din deținere ⁽¹⁾
D.51c	Impozite pe câștigurile din deținere
D.51d	Impozite pe câștigurile de la loterii sau jocurile de noroc
D.51e	Alte impozite pe venit n.c.a.
D.59	Alte impozite curente
D.59a	Impozite curente pe capital
D.59b	Impozite de capitație
D.59c	Impozite pe cheltuieli
D.59d	Plăți efectuate de gospodăriile populației pentru obținerea de licențe
D.59e	Impozite pe operațiunile internaționale
D.59f	Alte impozite curente n.c.a.
D.91	Impozite pe capital
D.91a	Impozitele pe transferurile de capital:
D.91b	Prelevări pe capital
D.91c	Alte impozite pe capital n.c.a.
ODA	Total încasări fiscale
D.61	Cotizații sociale nete
D.611	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor
D.611C	Cotizații sociale efective obligatorii în sarcina angajatorilor
D.611V	Cotizații sociale efective facultative în sarcina angajatorilor
D.61SC	Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de asigurări sociale ⁽³⁾
D.6111	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina angajatorilor ⁽¹⁾
D.6112	Alte cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor ⁽¹⁾
D.6121	Cotizații imputate la fondul de pensii în sarcina angajatorilor ⁽¹⁾
D.6122	Alte cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor ⁽¹⁾
D.6131	Cotizații efective la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației ⁽¹⁾
D.6132	Alte cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației ⁽¹⁾
D.6141	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației ⁽¹⁾

Cod (**)	Operațiune
D.6142	Alte cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației ⁽¹⁾
D.612	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor
D.613	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației
D.613c	Cotizații sociale efective obligatorii în sarcina gospodăriilor populației
D.613ce	Cotizații sociale efective obligatorii în sarcina salariaților
D.613cs	Cotizații sociale efective obligatorii în sarcina lucrătorilor care desfășoară activități independente ⁽¹⁾
D.613cn	Cotizații sociale efective obligatorii în sarcina șomerilor ⁽¹⁾
D.613v	Cotizații sociale efective facultative în sarcina gospodăriilor populației
D.614	Cotizații suplimentare la fondul de pensii în sarcina gospodăriilor populației ⁽³⁾
D.995	Transferuri de capital de la administrațiile publice către sectoarele relevante reprezentând impozite și cotizații sociale calculate, a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995a	Impozite pe produse calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995b	Alte impozite pe producție calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995c	Impozite pe venit calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995d	Alte impozite curente calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995e	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995f	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995fe	Cotizații sociale efective în sarcina salariaților calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
D.995fs	Cotizații sociale efective în sarcina lucrătorilor care desfășoară activități independente, calculate, a căror colectare este improbabilă ⁽¹⁾
D.995fn	Cotizații sociale efective în sarcina șomerilor, calculate, a căror colectare este improbabilă ⁽¹⁾
D.995g	Impozite pe capital calculate a căror colectare este improbabilă ⁽²⁾
ODB	Totalul încasărilor fiscale din impozite și cotizații sociale, după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă
ODC	Totalul încasărilor fiscale din impozite și cotizații sociale (inclusiv cotizațiile sociale imputate), după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă
ODD	Sarcina fiscală = totalul încasărilor fiscale din impozite și cotizații sociale, după deducerea sumelor calculate a căror colectare este improbabilă

(*) Sectoare și subsectoare:

S.13 Administrații publice. Defalcare pe subsectoare:

- S.13 Administrații publice
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

S.212 Instituții și organisme ale Uniunii Europene

(**) În plus, detalii complete privind clasificarea națională a impozitelor și cotizațiilor sociale (denumită în continuare „lista națională a impozitelor”), cu sumele corespunzătoare fiecărui cod SEC, vor fi furnizate în tabelul 9. Lista națională a impozitelor este obligatorie pentru administrații publice și pentru instituții și organisme ale Uniunii Europene.

⁽¹⁾ Facultativ.

⁽²⁾ Defalcare pe subsectoare beneficiare, facultativ.

⁽³⁾ Date pentru anii de referință dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

Tabelul 10 — Tabele pe ramuri de activitate și regiuni (NUTS nivelul 2)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea
B.1g	1. Valoarea adăugată brută în prețuri de bază (rata de creștere a volumului pe baza prețurilor anului precedent) ⁽¹⁾	
B.1g	2. Valoarea adăugată brută în prețuri de bază (prețuri curente) ⁽²⁾	A*10
D.1	3. Remunerarea salariaților (prețuri curente)	A*10
P.51g	4. Formarea brută de capital fix (prețuri curente)	A*10
	5. Forța de muncă ⁽²⁾ ⁽³⁾ în mii de persoane și mii de ore lucrate	
ETO	— Total ⁽²⁾ ⁽³⁾	A*10
EEM	— Salariați ⁽³⁾	A*10
POP	6. Populația în mii de persoane ⁽⁴⁾	

⁽¹⁾ Transmitere facultativă până în 2016. Începând din 2017: transmitere obligatorie la t+24 de luni și transmitere facultativă la t+12 luni.

⁽²⁾ Totalul valorii adăugate brute și totalul forței de muncă în mii de persoane: transmitere la t+12 luni.

Totalul forței de muncă în ore lucrate, defalcări A*10 ale forței de muncă pe persoane și pe ore lucrate, defalcare A*10 a valorii adăugate brute: transmitere la t+24 de luni.

⁽³⁾ Forța de muncă și salariații: rezidenți și nerezidenți angajați pe unități producătoare rezidente (concept național, DC).

⁽⁴⁾ Transmiterea la T+12 luni este obligatorie.

Tabelul 11 — Cheltuielile administrațiilor publice, pe destinații

Cod	Lista variabilelor	Destinație	Defalcare pe subsectoare ⁽¹⁾
OP5ANP	Formarea brută de capital + achizițiile minus cedările de active nefinanciare neproduse	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.5	Formarea brută de capital	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.51g	din care formarea brută de capital fix	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.13
NP	Achiziții minus cedări de active nefinanciare neproduse	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.1	Remunerarea salariaților	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.3	Subvenții	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4	Venituri din proprietate ⁽²⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1311	din care de plătit subsectorului administrației centrale (S.1311) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.1312, S.1313, S.1314
D.4p_S.1312	din care de plătit subsectorului administrațiilor statelor federale (S.1312) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1313, S.1314
D.4p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administrațiile locale (S.1313) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1314

Cod	Lista variabilelor	Destinație	Defalcare pe subsectoare (1)
D.4p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1313
D.62+D.632	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură și transferuri sociale în natură - producția de piață cumpărată	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.62	Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură (8)	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.632	Transferuri sociale în natură – producția de piață cumpărată (8)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2+D.29+D.5+D.8	Consumul intermediar + Alte impozite pe producție + Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. + Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.2	Consumul intermediar	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.29+D.5+D.8	Alte impozite pe producție + Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc. + Ajustare pentru variația drepturilor de pensie	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7	Alte transferuri curente (2)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1311	din care de plătit subsectorului administrației centrale (S.1311) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1312, S.1313, S.1314
D.7p_S.1312	din care de plătit subsectorului Administrațiile statelor federale (S.1312) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1313, S.1314
D.7p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administrațiile locale (S.1313) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1314
D.7p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1313
D.9	Transferuri de capital (2) (5)	Diviziuni COFOG Grupuri COICOP (3) (7)	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
D.92p	din care ajutoare pentru investiții (2) (3)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.13
D.9p_S.1311	din care de plătit subsectorului administrației centrale (S.1311) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1312, S.1313, S.1314
D.9p_S.1312	din care de plătit subsectorului administrațiilor statelor federale (S.1312) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1313, S.1314
D.9p_S.1313	din care de plătit subsectorului Administrațiile locale (S.1313) (2) (6)	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG (7)	S.1311, S.1312, S.1314

Cod	Lista variabilelor	Destinație	Defalcare pe subsectoare ⁽¹⁾
D.9p_S.1314	din care de plătit subsectorului Fonduri de securitate socială (S.1314) ⁽²⁾ ⁽⁶⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.1311, S.1312, S.1313
TE	Cheltuieli totale	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.3	Cheltuiala pentru consum final	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽³⁾ ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.31	Cheltuiala pentru consum individual ⁽⁴⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
P.32	Cheltuiala pentru consum colectiv ⁽⁴⁾	Diviziuni COFOG Grupuri COFOG ⁽⁷⁾	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ Defalcare pe subsectoare ale administrațiilor publice:

- S.15 Administrații publice
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

⁽²⁾ Datele referitoare la subsectoare ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu și între subsectoare. Datele aferente sectorului S.13 sunt egale cu suma datelor aferente diferitelor subsectoare, cu excepția posturilor D.4, D.7 și D.9 (precum și a subposturilor acestora), pentru care este recomandabil să se procedeze la consolidarea datelor între subsectoare (cu informații în contrapartidă).

⁽³⁾ Facultativ pentru subsectoare

⁽⁴⁾ Obligatoriu pentru totalul grupurilor COFOG.

⁽⁵⁾ Nicio sumă aferentă codului D.995 nu trebuie să fie inclusă în D.9p. D.995 trebuie dedus din D.99r.

⁽⁶⁾ Facultativ.

⁽⁷⁾ De transmis începând cu anul de referință 2001.

⁽⁸⁾ Date pentru anii de referință dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

Tabelul 12 — Tabele pe ramuri de activitate și regiuni (NUTS nivelul 3)

Cod	Lista variabilelor	Defalcare ⁽¹⁾
B1.g	1. Valoarea adăugată brută în prețuri de bază (prețuri curente)	A*10
	2. Forța de muncă ⁽²⁾ (mii de persoane)	
ETO	— totală	A*10
EEM	— Salariați	A*10
POP	3. Populația (mii de persoane)	

⁽¹⁾ Se pot utiliza următoarele poziții agregate ale defalcării A*10 din NACE Rev. 2:

- (G, H, I și J) în loc de (G, H și I) și (J);
- (K, L, M și N) în loc de (K), (L) și (M și N);
- (O, P, Q, R, S, T și U) în loc de (O, P și Q) și (R, S, T și U).

⁽²⁾ Forța de muncă și salariații: rezidenți și nerezidenți angajați pe unități producătoare rezidente (concept național, DC).

Tabelul 13 — Conturile gospodăriilor populației pe regiuni (NUTS nivelul 2)

Contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor populației (S.14)			
Cod	Utilizări	Cod	Resurse
D.4	1. Venituri din proprietate	B.2n/B.3n	3. Excedentul de exploatare net/venitul mixt net
B.5n	2. Soldul net al veniturilor primare	D.1	4. Remunerarea salariaților
		D.4	5. Venituri din proprietate

Contul de alocare a veniturilor primare ale gospodăriilor populației (S.14)			
Cod	Utilizări	Cod	Resurse
Contul de distribuire secundară a venitului gospodăriilor populației (S.14)			
Cod	Utilizări	Cod	Resurse
D.5	6. Impozite curente pe venit, pe patrimoniu etc.	B0,5	10. Soldul net al veniturilor primare
D.61	7. Cotizații sociale nete	D.62	11. Prestații sociale, altele decât transferurile sociale în natură
D.7	8. Alte transferuri curente	D.7	12. Alte transferuri curente
B.6n	9. Venitul disponibil net		
Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației (S.14)			
P.3	13. Cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației ⁽¹⁾		

⁽¹⁾ Facultativ.

Tabelul 15 — Tabelul resurselor în prețuri de bază, inclusiv transformarea în prețuri de achiziție [prețuri curente și prețurile anului precedent ⁽¹⁾]

n=64, m=64

	Ramuri de activitate (NACE A*64)				Σ (1)	Importuri CIF ⁽³⁾	Total resurse în prețuri de bază	Adaos comercial și de transport	Impozite minus subvenții pe produse	Total resurse în prețuri de achiziție	
	1	2	3	4						
	(1)				(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
1	(1)	Producția pe produse și ramuri de activitate, în prețuri de bază					(a) Intra-UE CIF ⁽²⁾				
2							(a1) din statele membre S.21 a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro (CIF) ⁽²⁾				
3							(a2) din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) (CIF) ⁽²⁾				
4							(b) Extra-UE CIF ⁽²⁾				
.							(c) Total				
.											
.											
Produse (CPA)											
.											
.											
m											
Σ (1)	Producție totală pe ramuri de activitate										
Adjust. Posturi de ajustare:	(2)										
— Ajustarea CIF/FOB a importurilor		—							—	—	
— Achiziții directe efectuate în străinătate de către rezidenți	—							—	—		
(1) + (2)											
Total din care:	(3)										
— Producția de piață											
— Producția pentru consumul final propriu							—	—	—	—	
— Producția non-piață						—	—	—	—		

⁽¹⁾ Transmiterea facultativă a datelor PYP pentru anii de referință 2010 – 2014. Transmitere obligatorie pentru anii începând din 2015.

⁽²⁾ Importurile se vor defalca pe:

(a) S.21 State membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene,

(a1) statele membre S.21 a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro,

(a2) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro), și

(b) State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană,

ținând seama de faptul că:

— defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”); statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menționate la (a),(a1), (a2) și (b);

— statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menționate la (a) și (b), dar furnizarea defalcărilor menționate la (a1) și (a2) este facultativă;

— datele ar trebui furnizate în CUP și PYP.

⁽³⁾ Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcție de produs din tabelele resurselor și utilizărilor și din tabelele simetrice intrări-ieșiri este conceptul intern. Ajustările conceptului național (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenți) sunt incluse ca total pe rânduri în partea (2) a tabelului. Importurile (CIF) pe fiecare produs nu includ cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenți.

Tabelul 16 — Tabelul utilizărilor în prețuri de achiziție [prețuri curente și prețurile anului precedent ⁽¹⁾]

n=64, m=64

		Ramuri de activitate (NACE A*64) 1 2 3 n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f) (g) (h) (i) (j) (k) (l)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produce (CPA)	1	(1) Consumul intermediar în prețuri de achiziție, pe produse și pe ramuri de activitate		Utilizări finale în prețuri de achiziție: ⁽²⁾ Cheltuiala pentru consum final: (a) a gospodăriilor populației (b) a instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (c) a administrațiilor publice (d) totală Formarea brută de capital: (e) formarea brută de capital fix (f) variația stocurilor ⁽²⁾ (g) variația obiectelor de valoare ⁽²⁾ (h) variația stocurilor și a obiectelor de valoare (i) totală Exporturi FOB: ⁽³⁾ (j) intra UE (j1) - către S.2I statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro ⁽³⁾ (j2) - către state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) ⁽³⁾ (k) extra UE ⁽³⁾ (l) totală		
	2					
	3					
	.					
	.					
	.					
	m					
Σ (1)	(2)	Consum intermediar total pe ramuri de activitate		Total utilizări finale pe tipuri de utilizări		Total utilizări
Posturi de ajustare:						
— Ajustări CIF/FOB ale exporturilor	(3)	—		doar exporturile	doar exporturile	
— Cumpărături directe efectuate în străinătate de către rezidenți		—		doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației	
— Cumpărături efectuate pe teritoriul național de către nerezidenți		—		doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației și exporturile	doar cheltuiala pentru consum final a gospodăriilor populației și exporturile	

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Σ (2) + Σ (3)	(4)					
— remunerarea salariaților ⁽⁴⁾ Salarii și indemnizații ⁽⁴⁾				—	—	—
— Alte impozite minus subvenții pentru producție ⁽⁴⁾				—	—	—
— Consumul de capital fix ⁽⁴⁾	(5)		—		—	—
— Excedentul net de exploatare ⁽⁴⁾				—	—	—
— Excedentul brut de exploatare ⁽⁴⁾				—	—	—
— Venitul mixt brut ⁽⁴⁾				—	—	—
Valoarea adăugată brută în prețuri de bază	(6)			—	—	—
Total producție în prețuri de bază	(7)			—	—	—
Date suplimentare facultative:						
— Formarea brută de capital fix	(8)(2)			—		
— Stoc brut de capital fix				—		
— Ore lucrate (mii)				—		

(*) Cele cinci tabele suplimentare menționate mai jos sunt necesare pe bază cincinală (pentru anii de referință care se termină cu 0 sau 5). Transmiterea acestor cinci tabele suplimentare în prețuri curente este obligatorie și facultativă în prețurile anilor anteriori.

Cele cinci tabele sunt:

- tabelul utilizărilor la prețuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) - (7)];
- tabelul utilizărilor pentru producția internă la prețuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) și (2)];
- tabelul utilizărilor pentru importuri la prețuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) și (2)];
- tabelul marjelor comerciale și de transport [compuse din blocurile de linii (1) și (2)];
- tabelul impozitelor minus subvenții pe produse [compuse din blocurile de linii (1) și (2)].

(1) Transmiterea facultativă a datelor PYP pentru anii de referință 2010 – 2014. Transmitere obligatorie pentru anii începând din 2015.

(2) Facultativ.

(3) Exporturile se vor defalca pe:

- (j) S.21 State membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene,
- (j1) statele membre S.21 a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro,
- (j2) State membre S.xx (S.21 - S.21) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro), și
- (k) State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană, ținând seama de faptul că:
 - defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”);
 - statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menționate la (j),(j1), (j2) și (k); statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menționate la j) și k), dar furnizarea defalcărilor menționate la (j1) și (j2) este facultativă;
 - datele ar trebui furnizate în CUP și PYP.

(4) Date obligatorii în prețuri curente, date facultative în prețurile anilor anteriori.

(5) Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcție de produs din tabelele resurselor și utilizărilor și din tabelele simetrice intrări-ieșiri este conceptul intern. Ajustările conceptului național (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenți și cumpărări efectuate pe teritoriul național de nerezidenți) sunt incluse ca total pe rânduri în partea (3) a tabelului. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării și pe produse nu include cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenți. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării și pe produse include cumpărările efectuate pe teritoriul național de nerezidenți. Exporturile (FOB) pe produse nu includ cumpărările efectuate pe teritoriul național de nerezidenți.

Tabelul 17 — Tabel simetric intrări-ieșiri în prețuri de bază (**) [produs cu produs (*)]

[prețuri curente (4)]

n=64

		Produce 1 2 3 n	Σ (1)	Utilizări finale (a) (b) (c) (d) (e) (f) (g) (h) (i) (j) (k) (l)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produce	1	(1) Consumul intermediar în prețuri de bază (produs cu produs)		Utilizări finale în prețuri de bază (3) Cheltuiala pentru consum final: (a) a gospodăriilor populației (b) a instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (c) a administrațiilor publice (d) totală Formarea brută de capital: (e) formarea brută de capital fix (f) variația stocurilor (1) (g) variația obiectelor de valoare (1) (h) variația stocurilor și a obiectelor de valoare (i) totală Exporturi: (2) (j) intra UE (j1) - către S.21 statele membre a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro (2) (j2) - către state membre S.xx (S.21 - S.2l) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) (k) extra UE (2) (l) totală		
	2 3 . . . n					
Σ (1)	(2)	Consumul intermediar total în prețuri de bază, pe produse		Utilizări finale în prețuri de bază, pe tipuri de utilizări		Total utilizări în prețuri de bază
Utilizări de produse importate (***)		Consumul intermediar total de produse importate, pe produse, CIF		Utilizări finale de produse importate, CIF		Total importuri
Impozite minus subvenții pe produse	(3)	Impozite minus subvenții pe produse, pe produse		Impozite minus subvenții pe produse, pe tipuri de utilizări finale		Total impozite minus subvenții pe produse
Σ (1) + (3)	(4)	Consumul intermediar total în prețuri de achiziție, pe produse		Total utilizări finale, pe tipuri de utilizări în prețuri de achiziție		Total utilizări în prețuri de achiziție

		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
— Remunerarea salariaților	(5)					
— Salarii și indemnizații						
— Alte impozite minus subvenții pentru producție				—	—	—
— Consumul de capital fix				—	—	—
— Excedentul net de exploatare				—	—	—
— Excedentul brut de exploatare				—	—	—
— Venitul mixt brut ⁽¹⁾				—	—	—
Valoarea adăugată brută în prețuri de bază	(6)			—	—	—
Total producție în prețuri de bază	(7)			—	—	—
Importuri intra UE CIF ⁽²⁾						
— importuri din statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro (CIF) ⁽²⁾				—	—	—
— importuri din state membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro) (CIF) ⁽²⁾	(8)			—	—	—
Importuri extra UE CIF ⁽²⁾				—	—	—
Σ (8)	(9)	Importuri CIF, pe produse				
Total resurse în prețuri de bază	(10)	Resurse în prețuri de bază, pe produse				

(*) Defalcare ramură de activitate cu ramură de activitate, cu condiția ca aceasta să constituie o bună aproximare a celui produs cu produs.

(**) Transmiterea celor două tabele suplimentare menționate mai jos este obligatorie în prețuri curente:

— tabelul simetric intrări-ieșiri pentru producția internă la prețuri de bază [compuse din blocul de linii (1), blocul de linii (2), linia „utilizări finale de produse importate”, blocurile de linii (3) și (4)]

— tabelul simetric intrări-ieșiri pentru importuri la prețuri de bază [compuse din blocurile de linii (1) și (2)]

(***) Numai pentru subtabelul referitor la producția internă.

(1) Facultativ.

(2) Importurile și exporturile se vor defalca pe:

(j) S.21 State membre, instituții și organisme ale Uniunii Europene,

(j1) statele membre S.2I a căror monedă este euro, Banca Centrală Europeană și alte instituții și organisme ale zonei euro,

(j2) State membre S.xx (S.21 - S.2I) a căror monedă nu este euro și instituții și organisme ale Uniunii Europene (cu excepția Băncii Centrale Europene și a altor instituții și organisme ale zonei euro), și

(k) State non-membre și organizații internaționale nerezidente în Uniunea Europeană,

ținând seama de următoarele:

— defalcările UEM și UE ar trebui să reprezinte componența efectivă la finalul fiecărei perioade de referință („componență în schimbare”); statele membre a căror monedă este euro trebuie să furnizeze toate defalcările menționate la (j),

(j1), (j2) și (k);

— statele membre a căror monedă nu este euro ar trebui să furnizeze defalcările menționate la (j) și (k), dar furnizarea defalcărilor menționate la (j1) și (j2) este facultativă;

— datele ar trebui furnizate în CUP.

(3) Conceptul care urmează să fie aplicat datelor în funcție de produs din tabelele resurselor și utilizărilor și din tabelele simetrice intrări-ieșiri este conceptul intern. Ajustările conceptului național (cumpărări directe efectuate în străinătate de rezidenți și cumpărări efectuate pe teritoriul național de nerezidenți) sunt incluse ca total pe rânduri. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării și pe produse nu include cumpărările directe efectuate în străinătate de rezidenți. Cheltuiala pentru consum final pe gospodării și pe produse include cumpărările efectuate pe teritoriul național de nerezidenți. Exporturile (FOB) pe produse nu includ cumpărările efectuate pe teritoriul național de nerezidenți.

(4) Transmiterea tuturor tabelelor simetrice intrări-ieșiri în prețurile anilor anteriori este facultativă.

Tabelul 20 — Clasificare încrucișată a activelor fixe, pe ramuri de activitate și pe active (stocuri)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe ramuri de activitate ⁽¹⁾	Cheltuieli curente cu înlocuirea	Cheltuielile anului precedent cu înlocuirea
AN.11g	1. Active fixe brute		x	x
AN.111g	2. Locuințe brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112g	3. Alte clădiri și construcții civile brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113g+AN.114g	4. Mașini și echipamente brute + sisteme de armament brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131g	5. Echipamente de transport brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132g	6. Echipamente TIC brute		x	x
AN.11321g	7. Echipamente hardware brute		x	x
AN.11322g	8. Echipamente de telecomunicații brute		x	x
AN.1139g+AN.114g	9. Alte mașini și echipamente brute + sisteme de armament brute		x	x
AN.115g	10. Resurse biologice cultivate brute	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117g	11. Drepturi de proprietate intelectuală brute		x	x
AN.1173g	12. Software și baze de date brute		x	x
AN.11n	13. Active fixe nete		x	x
AN.111n	14. Locuințe nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.112n	15. Alte clădiri și construcții civile nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.113n+AN.114n	16. Mașini și echipamente nete + sisteme de armament nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1131n	17. Echipamente de transport nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.1132n	18. Echipamente TIC nete		x	x
AN.11321n	19. Echipamente hardware nete		x	x
AN.11322n	20. Echipamente de telecomunicații nete		x	x
AN.1139n+AN.114n	21. Alte mașini și echipamente nete + sisteme de armament nete		x	x
AN.115n	22. Resurse biologice cultivate nete	A*21/A*38/A*64	x	x
AN.117n	23. Drepturi de proprietate intelectuală nete		x	x
AN.1173n	24. Software și baze de date nete		x	x

⁽¹⁾ A*21 obligatoriu
A*38/A*64: facultativ
Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înțelege economia totală.

Tabelul 22 — Clasificare încrucișată a formării brute de capital fix (FBCF) pe ramuri de activitate și pe active (operațiuni)

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe ramuri de activitate ⁽¹⁾	Prețuri curente	Prețurile anului precedent și volume înălțuite ⁽³⁾
P.51g_AN.11	1. FBCF în active fixe		x	x
P.51g_AN.111	2. FBCF în locuințe	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.112	3. FBCF în alte clădiri și construcții civile	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.113+AN.114	4. FBCF în mașini și echipamente + sisteme de armament	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1131	5. FBCF în echipamente de transport	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.1132	6. FBCF în echipamente TIC ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11321	7. FBCF în echipamente hardware ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.11322	8. FBCF în echipamente de telecomunicații ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.1139+AN.114	9. FBCF în alte mașini și echipamente + sisteme de armament ⁽²⁾		x	x
P.51g_AN.115	10. FBCF în resurse biologice cultivate	A*21/A*38/A*64	x	x
P.51g_AN.117	11. FBCF în drepturi de proprietate intelectuală		x	x
P.51g_AN.1173	12. FBCF în software și baze de date ⁽²⁾		x	x

⁽¹⁾ A*21 obligatoriu

A*38/A*64: facultativ

Dacă nu este indicată nicio defalcare, se va înțelege economia totală.

⁽²⁾ Facultativ pentru anii de referință dinainte de 2000. Obligatoriu pentru anii de referință începând din 2000.

⁽³⁾ Datele exprimate în prețurile anului anterior nu se furnizează pentru anul de referință 1995.

Tabelul 26 — Conturile de patrimoniu pentru active nefinanciare

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe sectoare
AN.1	1. Active nefinanciare produse ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.11+AN.12	2. Active fixe + Stocuri ⁽¹⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.11	3. Active fixe ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.111	4. Locuințe	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.112	5. Alte clădiri și construcții civile ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1121	6. Clădiri, altele decât locuințe ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1122	7. Alte construcții civile ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.113+AN.114	8. Mașini și echipamente + sisteme de armament ⁽²⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.115	9. Resurse biologice cultivate ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.117	10. Drepturi de proprietate intelectuală ⁽²⁾	S.1, S.11 ⁽⁴⁾ , S.12 ⁽⁴⁾ , S.13 ⁽⁴⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.1171	11. Cercetare și dezvoltare ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Cod	Lista variabilelor	Defalcarea pe sectoare
AN.1172	12. Prospekțiuni și evaluări miniere și petroliere ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1173	13. Software și baze de date ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1174	14. Lucrări recreative, opere literare sau artistice originale ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.1179	15. Alte drepturi de proprietate intelectuală ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.12	16. Stocuri ⁽¹⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.13	17. Obiecte de valoare ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.2	18. Active nefinanciare neproduse ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.21	19. Resurse naturale ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.211	20. Terenuri	S.1 ⁽³⁾ , S.11 ⁽³⁾ , S.12 ⁽³⁾ , S.13 ⁽³⁾ , S.14 + S.15 ⁽⁴⁾
AN.212	21. Rezerve de minereuri și resurse energetice ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.213 + AN.214	22. Resurse biologice necultivate și rezerve de apă ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.215	23. Alte resurse naturale ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.22	24. Contracte, contracte de leasing și licențe ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15
AN.23	25. Achiziții minus vânzări de fonduri comerciale și active comerciale ⁽³⁾	S.1, S.11, S.12, S.13, S.14 + S.15

Unitate: prețuri curente

⁽¹⁾ Date pentru anii de referință dinainte de 2012, care se transmit facultativ. Transmiterea este obligatorie pentru anii de referință începând din 2012.

⁽²⁾ Date pentru anii de referință dinainte de 2000, care se transmit facultativ. Datele pentru anii de referință 2000 – 2011 se transmit obligatoriu pentru economia totală. Transmiterea este obligatorie pentru economia totală și pentru sectoarele instituționale pentru anii de referință începând din 2012.

⁽³⁾ Facultativ.

⁽⁴⁾ Prima transmitere în 2017.

Tabelul 27 ⁽¹⁾ — Conturile financiare trimestriale ale administrațiilor publice

Cod	Operațiuni / Sold	Active / pasive	Sectoare și subsectoare ⁽²⁾ ⁽³⁾
F	Operațiuni financiare	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.2	Numerar și depozite	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.21	Numerar	Pasive	S.1311
F.3	Titluri de natura datoriei	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.31	Titluri pe termen scurt	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.32	Titluri pe termen lung	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.4	Credite	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.41	Credite pe termen scurt	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

Cod	Operațiune / Sold	Active / pasive	Sectoare și subsectoare ⁽²⁾ ⁽³⁾
F.42	Credite pe termen lung	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.51	Participații	Active	S.13
F.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	Active	S.13
F.6	Sisteme de asigurări, pensii și garanții standard	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.63+F.64+F.65	Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
F.8	Alte conturi de primit / de plătit	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
LE	Sold	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.1	Aur monetar și drepturi speciale de tragere (DST)	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Numerar și depozite	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Numerar	Pasive	S.1311
AF.3	Titluri de natura datoriei	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Titluri pe termen scurt	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Titluri pe termen lung	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Credite	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Credite pe termen scurt	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Credite pe termen lung	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.51	Participații	Active	S.13
AF.52	Acțiuni/unități ale fondurilor de investiții	Active	S.13

Cod	Operațiune / Sold	Active / pasive	Sectoare și subsectoare ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.6	Sisteme de asigurări, pensii și garanții standard	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.61	Provizioane tehnice de asigurări generale	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.63+AF.64+AF.65	Drepturi de pensie, drepturi ale fondurilor de pensie asupra administratorilor fondurilor de pensii și drepturi la prestații, altele decât pensiile	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.66	Provizioane pentru opțiuni de cumpărare în cadrul garanțiilor standard	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.7	Instrumente financiare derivate și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.8	Alte conturi de primit / de plătit	Active / pasive	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
	Informații de contrapartidă ⁽⁴⁾ / Operațiuni		
F.31	Titluri pe termen scurt	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.32	Titluri pe termen lung	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
F.41	Credite pe termen scurt	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
F.41	Credite pe termen scurt	Pasive	S.1311 și S.1314 față de: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.42	Credite pe termen lung	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12 ⁽⁴⁾ , S.128+S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁴⁾
F.42	Credite pe termen lung	Pasive	S.1311 și S.1314 față de: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128+S.129, S.2 ⁽⁵⁾
F.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
	Informații de contrapartidă ⁽⁴⁾ / Sold		
AF.31	Titluri pe termen scurt	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.32	Titluri pe termen lung	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2
AF.41	Credite pe termen scurt	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾
AF.41	Credite pe termen scurt	Pasive	S.1311 și S.1314 față de: S.11 ⁽⁵⁾ , S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽⁵⁾
AF.42	Credite pe termen lung	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12 ⁽⁵⁾ , S.128 +S.129, S.14+S.15, S.2 ⁽⁵⁾

Cod	Operațiune / Sold	Active / pasive	Sectoare și subsectoare ⁽²⁾ ⁽³⁾
AF.42	Credite pe termen lung	Pasive	S.1311 și S.1314 față de: S.11 ⁽²⁾ , S.12 ⁽²⁾ , S.128 +S.129, S.2 ⁽²⁾
AF.5	Participații și acțiuni ale fondurilor de investiții	Active	S.1311 și S.1314 față de: S.11, S.12, S.128+S.129, S.2

⁽¹⁾ Statele membre prezintă Comisiei (Eurostat) o descriere a surselor și a metodelor utilizate pentru compilarea datelor la data la care încep să transmită tabelul 27. Statele membre informează Comisia (Eurostat) cu privire la eventualele modificări aduse descrierii inițiale atunci când comunică datele revizuite.

⁽²⁾ Defalcare pe subsectoare ale administrațiilor publice:

- S.13 Administrații publice
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrația locală
- S.1314 Fonduri de securitate socială

⁽³⁾ Consolidare:

- S.13 consolidat și neconsolidat
- alte subsectoare: consolidate

⁽⁴⁾ Informații de contrapartidă – sectoare și subsectoare de contrapartidă:

- S.11 Societăți nefinanciare
- S.12 Societăți financiare
- S.128+S.129 Societăți de asigurare și fonduri de pensii
- S.14+S.15 Gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
- S.2 Restul lumii

⁽⁵⁾ Facultativ.

Tabelul 28 — Datoria publică (criteriul de la Maastricht) pentru administrațiile publice - date trimestriale

Cod	Pasive ⁽¹⁾	Sectoare și subsectoare ⁽²⁾ ⁽³⁾
GD	Total	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.2	Numerar și depozite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.21	Numerar	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.22 +AF.29	Depozite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.3	Titluri de natura datoriei	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.31	Pe termen scurt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.32	Pe termen lung	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.4	Credite	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.41	Pe termen scurt	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314
AF.42	Pe termen lung	S.13, S.1311, S.1312, S.1313, S.1314

⁽¹⁾ La valoarea la vedere de la sfârșitul trimestrului.

⁽²⁾ Defalcare pe subsectoare ale administrațiilor publice:

- S.13 Administrații publice
- S.1311 Administrația centrală
- S.1312 Administrațiile statelor federale
- S.1313 Administrațiile locale
- S.1314 Fonduri de securitate socială

⁽³⁾ Datele referitoare la subsectoare ar trebui consolidate în cadrul fiecărui subsector, dar nu și între subsectoare.

Tabelul 29 — Drepturi de pensie acumulate la zi în domeniul asigurărilor sociale ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾

Relații	Cod	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naționale principale						Nu este inclus în conturile naționale principale		Total sisteme de pensii	Contra-partide: Drepturi de pensie ale gospodăriilor populației nerezidente ⁽⁴⁾	
			Managerul fondului de pensii	Altele decât administrațiile publice			Administrații publice							
			Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite și alte ⁽¹⁾ sisteme de cotizații nedefinite	Total	Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite pentru salariații administrațiilor publice ⁽²⁾			Sisteme de pensii de securitate socială				
							Clasificate în sectorul societăților financiare	clasificate în sectorul administrațiilor publice ⁽³⁾	clasificate în sectorul administrațiilor publice					
			Cod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT
Coloana nr.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J				
Contul de patrimoniu de deschidere														
	XAF63LS	1	Drepturi de pensie											
Variații ale drepturilor de pensie datorate operațiunilor														
Σ de la 2.1 la - 2.4	XD61p	2	Creșterea drepturilor de pensie datorată cotizațiilor sociale											
	XD6111	2.1	Cotizații sociale efective în sarcina angajatorilor											
	XD6121	2.2	Cotizații sociale imputate în sarcina angajatorilor											
	XD6131	2.3	Cotizații sociale efective în sarcina gospodăriilor populației											
	XD6141	2.4	Cotizații sociale suplimentare în sarcina gospodăriilor populației ⁽⁵⁾											

Relații	Cod	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naționale principale						Nu este inclus în conturile naționale principale		Total sisteme de pensii	Contrapartide: Drepturi de pensie ale gospodăriilor populației nerezidente (*)		
			Managerul fondului de pensii	Altele decât administrațiile publice			Administrații publice								
				Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite și alte (*) sisteme de cotizații nedefinite	Total	Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite pentru salariații administrațiilor publice (*)			Sisteme de pensii de securitate socială				
								Clasificate în sectorul societăților financiare	clasificate în sectorul administrațiilor publice (*)	clasificate în sectorul administrațiilor publice					
			Cod	XPC1W	XPB1W	XPCB1W	XPCG	XPBG12	XPBG13	XPBOUT13	XP1314			XPTOT	XPTOTNRH
			Coloana nr.	A	B	C	D	E	F	G	H			I	J
	XD61SC	2.5	Minus: Tarife pentru serviciile prestate de sistemul de pensii												
	XD619	3	Alte variații (actuariale) ale drepturilor de pensie în sistemele de pensii de securitate socială												
	XD62p	4	Reducerea drepturilor de pensie datorată plății prestațiilor de pensii												
2 + 3 – 4	XD8	5	Variații ale drepturilor de pensie datorate cotizațiilor sociale și prestațiilor de pensii												
	XD81	6	Transferuri de drepturi de pensie între sisteme												
	XD82	7	Variația drepturilor de pensie datorată modificărilor negociate ale structurii sistemului												

Relații	Cod	Rând nr.	Înregistrare	Conturi naționale principale					Nu este inclus în conturile naționale principale		Total sisteme de pensii	Contrapartide: Drepturi de pensie ale gospodăriilor populației nerezidente (*)	
			Managerul fondului de pensii	Altele decât administrațiile publice			Administrații publice						
				Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite și alte (*) sisteme de cotizații nedefinite	Total	Sisteme de cotizații predefinite	Sisteme de prestații predefinite pentru salariații administrațiilor publice (2)					Sisteme de pensii de securitate socială
			Cod					Clasificate în sectorul societăților financiare	clasificate în sectorul administrațiilor publice (3)	clasificate în sectorul administrațiilor publice			
			Coloana nr.	A	B	C	D	E	F	G			H
Variații ale drepturilor de pensie datorate altor fluxuri													
	XK7	8	Variații ale drepturilor ca urmare a reevaluărilor (6)										
	XK5	9	Variații ale drepturilor de pensie datorate altor modificări de volum (6)										
Contul de patrimoniu de închidere													
1+ de la 5 la 9	XAF63LE	10	Drepturi de pensie										
Indicatori asociați													
	XP1	11	Producția										

(1) Aceste alte sisteme de cotizații nedefinite, adesea descrise drept sisteme hibrid, cuprind atât un element de prestații predefinite, cât și un element de cotizații predefinite.

(2) Sisteme organizate de administrațiile publice pentru actualii și foștii lor salariați.

(3) Acestea sunt sisteme neautonome de prestații predefinite ale căror drepturi de pensie sunt înregistrate în conturile naționale principale.

(4) Datele echivalente pentru gospodăriile populației nerezidente vor fi prezentate separat numai dacă relațiile referitoare la pensii cu restul lumii sunt semnificative.

(5) Aceste suplimente reprezintă câștigurile realizate din creanțele membrilor asupra sistemelor de pensii; pentru sistemele cu cotizații predefinite, aceste câștiguri provenind din investițiile activelor, iar pentru sistemele cu prestații predefinite, acestea rezultând din aplicarea ratei de actualizare.

(6) O defalcare mai detaliată a acestor poziții trebuie realizată pentru coloanele G și H, pe baza modelelor de calcule efectuate pentru aceste sisteme. Căsuțele evidențiate cu ■ nu se aplică; căsuțele evidențiate cu ☐ vor conține date care nu se regăsesc în conturile naționale principale

(7) Datele pentru coloanele G și H trebuie să cuprindă trei baze de date pe baza calculelor actuariale efectuate pentru respectivele sisteme de pensii. Bazele de date respective trebuie să reflecte rezultatele analizei de sensibilitate referitoare la cei mai importanți parametri ai calculelor, după cum au convenit pe de o parte statisticienii, iar pe de altă parte experții în îmbătrânirea populației, care lucrează sub auspiciile Comitetului pentru politică economică. Parametrii care trebuie folosiți sunt clarificați în conformitate cu articolul 2 alinatul (3) din prezentul regulament.

(8) Datele pentru anul de referință 2012 urmează să fie transmise facultativ. Transmiterea datelor este obligatorie pentru anii de referință începând din 2015.

Prețul abonamentelor în 2013
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 300 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, versiunea tipărită + DVD, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 420 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	910 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, DVD, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	100 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), DVD, ediție săptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informări).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur DVD multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO